To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 4/17/2024 12:55:37 PM
Subject: 1000653 FW: Riegsmeer
Received: Wed 4/17/2024 12:56:24 PM
Scan_bdkgb_12_43_17-04-2024.pdf

Hallo,

Wil je deze aanvullende informatie inboeken in zaak 1000653?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team VTH

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
Verzonden: woensdag 17 april 2024 13:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: Bolkesteijn, Gert <5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ecogroen.nl>
Onderwerp: RE: Riegsmeer

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@emmen.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Dag 5.1.2e,

Zie bijlage voor de antwoordbrief van de gemeente Hoogeveen inzake de vragen die door de provincie gesteld zijn in het kader van de WNB ontheffing Riegmeer. Deze brief is vandaag ook per post verzonden.
Nog even als reminder: als jullie een concept van de ontheffing hebben, kunnen we daar dan met elkaar nog even doorheen lopen voordat er een definitief besluit ligt? Zodat we goed van elkaar weten hoe eea in elkaar steekt en we waar nodig nog wat kunnen verduidelijken richting het definitieve besluit ?
Als er vragen zijn dan laat het gerust weten.

Ik hoor het wel, alvast bedankt!

Groet
5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 29 februari 2024 09:35
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
Onderwerp: RE: Riegsmeer

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Hallo 5.1.2e,

Mosterd na de maaltijd zie ik. Ik heb het in behandeling, maar heb er nog niet in detail naar gekeken. Ik heb in de planning om einde van donderdag 14 maart te weten of de aanvraag ontvankelijk is en wat ik eventueel nog wil weten.

Met vriendelijke groet,
Team VTH

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 09:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Riegsmeer

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@emmen.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Dag 5.1.2e, vanmiddag bestuurlijk overleg en ik was even nieuwsgierig of jullie al iets meer weten over de aanvraag ontheffing WNB voor bedrijventerrein Riegmeer. Inhoudelijke vragen, of zicht op planning etc.
Ik hoor het graag, alvast bedankt !

Groet
5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 28 november 2023 16:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
Onderwerp: RE: Riegsmeer

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Prima.

Met vriendelijke groet,
Team VTH

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 28 november 2023 16:03
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @achterveld.com>; 5.1.2e @achterveld.com; Bolkesteijn, Gert < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>
Onderwerp: RE: Riegsmeer

Dag 5.1.2e,

Nog bedankt voor je snelle reactie. Wij kunnen ons vinden in onderstaande. De gemeente wordt aanvrager en wij regelen de onderlinge verhoudingen in de overeenkomst die wij daartoe opstellen. De ontheffing wordt op korte termijn aangevraagd, ik verwacht over enkele weken.
Wellicht verstandig dat wij tzt nog een keer overleggen over een concept-ontheffing zodat we goed van elkaar weten en begrijpen wat erin staat, voordat definitieve verlening van de ontheffing plaatsvindt?

Groet
5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 20 november 2023 11:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>
Onderwerp: Riegsmeer

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Hallo 5.1.2e,

Er waren nog een aantal zaken die ik zal uitzoeken en bij je op terug zou komen.

1. Verwerving gronden

   Indien de gronden niet kunnen worden verworven heeft dit een direct effect voor de uitvoering van het gehele plan. De mitigatie wordt namelijk uitgevoerd voor het gehele gebied. Als de verwerving niet lukt en er zijn geen andere mogelijkheden om de mitigatie uit te voeren, zullen we de ontheffing intrekken. Het gehele plan mag dan niet uitgevoerd worden. Als er wel een kwalitatief vergelijkbaar alternatief mogelijk is, moet er een wijzigingsontheffing worden aangevraagd en verleend voordat er uitvoering gegeven mag worden aan het (gewijzigde) plan. Het werken met een resultaat verplichting willen we niet uitsluiten maar de aanvraag zou daarvan blijk moeten geven en wij moeten het kunnen toetsen en controleren in de praktijk. Wordt dan wel een complex geheel. Daarnaast is het de vraag of het noodzakelijk is, aangezien we de ontheffing zullen intrekken als niet aan de uitgangspunten van de ontheffing tegemoet kan worden gekomen.
2. Eigenaarschap en aanvraag

   Een Wnb ontheffing soortenbescherming is niet zozeer gericht op een project of eigenaar. De ecologische situatie als uitgangpunt nemen is geen vreemde gedachte. Je hebt wel één ontheffinghouder nodig die als aanspreekpunt fungeert. Eén partij zou kunnen worden gemachtigd door de andere om het op te pakken voor het gehele gebied. Daar zou dan een overeenkomst achter kunnen zitten tussen jullie beide partijen, waaruit duidelijkheid wordt gegeven over de invulling van verantwoordelijkheid. Die overeenkomst is voor ons niet zo van belang, maar voor je zelf natuurlijk wel.
3. NNN contactpersoon

   Voor zover ik kan achterhalen is 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @drenthe.nl) de tijdelijke contactpersoon over NNN. Ik heb hem vorige week een mail gestuurd met het verzoek om in contact te treden met 5.1.2e 5.1.2e . Ik weet daarentegen dat we nog geen structurele vervanger hebben kunnen regelen voor dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,
Team VTH

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Gemeente Hoogeveen

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

DATUM 17 april 2024
ONDERWERP Aanvullende gegevens ontheffing WNB aanleg bedrijventerrein Riegmeer
ONS KENMERK Z.441431/D.806028

Geachte heer/mevrouw,

U heeft ons d.d. 19 maart 2024 per brief (kenmerk 1000653-1001921) een aantal verduidelijkende vragen gesteld aangaande de door ons aangevraagde ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming inzake de ontwikkeling van bedrijventerrein Riegmeer. Met deze brief beantwoorden we uw vragen, waarbij wij de opbouw uit uw brief hanteren.

1. Uit de aanvraag valt op te maken dat er eerst bouwrijp gemaakt wordt, tezamen met het ontwikkelen van nieuwe biotopen/ natuurzones en aanleggen van faunavoorzieningen. Als deze zones en voorzieningen als mitigatie noodzakelijk zijn (wat vaak zo is), dan moet dit juist eerder worden uitgevoerd zodat het functioneel is voor de soorten waar het voor bedoeld is, voordat je elders bestaand leefgebied van bepaalde soorten wegneemt. Ook moeten soorten wel in staat zijn om via de nieuwe ontsluitingen het nieuwe biotoop of terrein te bereiken voordat er bestaand leefgebied wordt weggenomen. Als de nieuwe biotopen en/of de faunavoorzieningen nog niet klaar en functioneel zijn op het moment dat er bestaand habitat van een bepaalde soort wordt vernietigd, dan moet dit met tijdelijke mitigatie worden opgevangen. Of er moet per soort en situatie worden beschreven hoe dit werkt en waarom dat niet voor problemen leidt voor de soort. Deze planning moet in detail worden beschreven. Als de daadwerkelijke planning nog niet is te maken, dan graag uitwerken hoe dit zich ten opzichte van elkaar verhoudt.

Een nauwkeurige planning is op dit moment nog niet voorhanden; de aanbesteding van het bouwrijp maken en de (tegelijkertijd uit te voeren) aanleg van de ecologische voorzieningen is nu vooral afhankelijk van het procedureverloop van de aangevraagde ontheffing Wet natuurbescherming. Hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt is wel al helder. Het is zo dat het bouwrijp maken in dit verband in belangrijke mate nog geen effect heeft op de toekomstige bedrijfskavels maar vooralsnog hoofdzakelijk beperkt is tot de aanleg van de wegenstructuur, die slechts een zeer beperkt gedeelte van het plangebied betreft. De

Postadres
Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen

Bezoekadres
Raadhuisplein 24
7901 BW Hoogeveen

Telefoon
14 0528
Fax
0528-291325

E-mail
info@hoogeveen.nl
Internet
www.hoogeveen.nl

overige gronden worden gefaseerd in de tijd uitgegeven en blijven voorlopig in belangrijke mate in de huidige staat gehandhaafd. De nog niet uit te geven kavels blijven daarmee voor een groot deel beschikbaar voor de relevante diersoorten op dezelfde wijze als nu het geval is.

Verder zal zowel de gemeente als Riegmeer BV (de ontwikkelaar van het zuidelijk deel van Riegmeer) de ecologische maatregelen zoveel mogelijk ineens en gelijktijdig aanleggen, zodat deze direct zoveel mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen. Daarbij geldt dat de ontwikkeling van Riegmeer in de vorm van kaveluitgifte gefaseerd in de tijd tot stand zal komen. In sommige gevallen zal de komende jaren al sprake zijn van uitgifte en in andere gevallen zal dit nog de nodige jaren vergen, mede in relatie tot netcongestie, of langdurige vergunningprocedures zoals bijvoorbeeld in geval van de vestiging van zuivelfabriek Fage. Op deze wijze krijgen ecologische voorzieningen en groenstructuren de ruimte om te ontwikkelen, terwijl de kaveluitgifte ondertussen gestaag vorm krijgt; de nog niet uitgegeven ruimte blijft in deze overgangsfase beschikbaar voor relevante diersoorten. Op deze wijze is sprake van een natuurlijke, gefaseerde overgang tussen het wegvallen van leefgebied en compensatie als gevolg van de direct aan te leggen ecologische maatregelen.

Daarbij is tevens relevant dat de voor veel soorten belangrijke boselementen (Albartsbosje, Tweelingbosje) sowieso worden gehandhaafd, deze worden immers ingepast. Dit gegeven, gecombineerd met de directe aanleg van de ecologische verbindingszones (in elk geval de centraal gelegen oost-west verbinding en noord-zuid langs de westrand) en de directe aanleg van de overige ecologische voorzieningen (onder meer de in het plan benoemde faunapassages) zorgt voor een rustige en stabiele overgangsfase waarbij soorten in staat zijn om via nieuwe ontsluitingen de nieuwe en bestaande biotopen te bereiken.

2. U heeft niet het doden van individuen aangevraagd omdat er maatregelen worden getroffen om dit zo veel mogelijk te voorkomen. Maar het kan voor sommige soorten (grote bosmuis, grote modderkruiper en wezel) niet geheel worden uitgesloten. Is het voor deze soorten niet beter om toch ook het doden aan te vragen?

We hebben er bewust voor gekozen om geen ontheffing aan te vragen voor het opzettelijk doden, ook niet van exemplaren grote bosmuis, grote modderkruiper en wezel. Dit hebben we gedaan om geen ruimte te geven af te wijken van de insteek om zorgvuldig te werk gaan. Door er zoveel als redelijkerwijs mogelijk aan te doen om doden te voorkomen is er geen sprake van opzettelijk doden. Ontheffing aanvragen voor het opzettelijk doden van exemplaren grote bosmuis, grote modderkruiper en wezel is daarmee, volgens ons, niet van toepassing.

Postadres
Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen

Bezoekadres
Raadhuisplein 24
7901 BW Hoogeveen

Telefoon
14 0528
Fax
0528-291325

E-mail
info@hoogeveen.nl
Internet
www.hoogeveen.nl

3. Zijn de oorspronkelijke quickscans en nadere onderzoeken beschikbaar? Nu zijn deze onderzoeken verwoven door het Activiteitenplan (H3 en bijlage II) waardoor de volgorde niet goed meer is op te maken. In 3.1.1. staat dat de volledige onderzoeksmethode in bijlage I staat, maar dit moet bijlage II zijn. Vooral de quickscan en bijbehorend afwegingskader is niet goed terug te vinden. Welke soorten zijn wanneer beoordeeld en uitgesloten? Zo missen in ieder geval de waterspitsmuis en de ringslang. Dit zijn twee soorten die binnen het projectgebied zeker wel worden verwacht. Eventueel is nader onderzoek naar deze soorten nodig.

Er is geen losse quickscan rapportage opgesteld die aansluit bij het huidige inrichtingsplan. In dit geval zijn de uitgangspunten en invulling gaandeweg uitgegroeid tot het huidige inrichtingsplan. We hebben hierbij bij herhaling de vraag gesteld welke (beschermde) soorten er mogelijk in het geding zijn, daarbij ook alvast anticiperend op onder de Omgevingswet beschermde soorten. De meest relevante informatie, onderzoeken en soorten zijn vervolgens gebundeld in het activiteitenplan. Dit tegen een achtergrond waarbij Ecogroen al geruime tijd (ca 20 jaar) op en rond de locatie betrokken is vanuit de soortbescherming. Door de jaren heen hebben op en nabij de locatie veel terreinbezoeken plaatsgevonden - zowel verkennend (quickscan) als gericht - waardoor er veel informatie is over zowel het landgebruik en de aangetroffen soorten. Vermeldenswaardig hierbij is dat we gebruik kunnen maken van specifiek specifieke lokale/regionale kennis van een in Hoogeveen woonachtige veldmedewerker, privé ook zeer actief in de regio. De soorten waarvoor ontheffing worden aangevraagd zijn aldus zorgvuldig afgewogen op basis van beschikbare gebiedskennis, terreingebruik en verspreidingskennis en -data.

Overige beschermde soorten zoals de door u genoemde waterspitsmuis en ringslang zijn (nog) niet aangetroffen of te verwachten.

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (Zoogdiervereniging, 2024). De watergangen in het projectgebied kenmerken zich door smalle veelal steile oevers met een agrarisch karakter. Ook zijn in de ruime omtrek (>5 kilometer rondom) geen waarnemingen bekend van waterspitsmuis (NDFF). Verblijfplaatsen van waterspitsmuis zijn om die redenen uit te sluiten in het projectgebied.

Ook van ringslang zijn in het projectgebied geen verblijfplaatsen te verwachten. De soort heeft een voorkeur voor waterrijke leefgebieden met vaak veel ruimtelijke variatie en kleinschaligheid en er moeten voldoende ei-afzetmogelijkheden zijn. De soort is daarbij afhankelijk van broeihopen voor de voortplanting. Het door agrarisch gebruik gedomineerde projectgebied vormt geen aantrekkelijk leefgebied voor ringslang. Er zijn ook geen broeihopen aanwezig, waardoor

voorplantingsplaatsen van de soort ontbreken. Daarnaast zijn van ringslang in en nabij het projectgebied (>3 km) geen waarnemingen bekend[1]. Hierbij merken we op dat deze soort zich relatief makkelijk laat waarnemen, bijvoorbeeld al zwemmend. Verblijfplaatsen van de soort zijn in het projectgebied uit te sluiten.

Na de aanleg van de natuurzones en faunapassages is het voor deze en andere soorten wel kansrijker dat zij het gebied kunnen gaan koloniseren of als verbinding gaan gebruiken.

4. Waar worden de tijdens het natuurvrij maken van de te dempen watergangen binnen het projectgebied gevangen grote modderkruipers en andere levende organismen precies uitgezet? Afhankelijk van de uitzetlocatie van de grote modderkruiper is de barrière (stuw in de ZWWL) eventueel wel een verplichting om binnen het project op te lossen.

Grote modderkruipers worden middels de propmethode verplaatst naar het water langs de Albartsweg. Hier bevindt zich een brede sloot met voor grote moddderkruiper geschikt biotoop. Deze sloot staat in verbinding met de ZWWL. Vissen en andere waterdieren kunnen (reeds) via de ZWWL vrij naar het zuiden en westen bewegen, waar tal van voor grote modderkuiper geschikte slootbiotopen aanwezig zijn.

De stuw in de ZWWL ter hoogte van Riegmeer is een bestaande barrière voor vissen waardoor vissen vanuit Riegmeer zich niet verder naar het oosten kunnen verplaatsen. Deze barrière wordt niet veroorzaakt of vergroot door realisatie van Riegmeer. Via het provinciale beleid (realisatie evz ZWWL) en het waterschap (KRW-doelen) kan mogelijk het plaatsen van een vispassage, evenals een doorlopende oever onder de Riegshoogtendijk wel aan het project Riegmeer worden meegekoppeld, zie hiervoor het IP.

5. (hoe) Wordt het toekomstige biotoop voor de grote modderkruiper gekoppeld en waar is de ontsluiting op bestaand water?

De exacte locaties van aankoppelen liggen nog niet vast maar de basis is als volgt. Alle te realiseren biotopen voor grote modderkruiper worden aangesloten op bestaande wateren zodat de vissen het water kunnen bereiken en koloniseren. De wateren worden daartoe via open water (sloten) verbonden, met alleen waar nodig duikers om dammen/wegen

[1] Aanwezigheid van ringslang is wel bekend in Hoogeveen (met name noordzijde), waarbij een forse populatie zich concentreert in het (moeras)gebied de Oude Kene (Oude Diep). Hier wordt actief en met succes beheerd ten gunste van de soort middels aanleg en onderhoud van broeihopen.

Postadres
Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen

Bezoekadres
Raadhuisplein 24
7901 BW Hoogeveen

Telefoon
14 0528
Fax
0528-291325

E-mail
info@hoogeveen.nl
Internet
www.hoogeveen.nl

te kunnen passeren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een voor grote modderkruiper geschikte duiker met een minimum binnenmaat van 0,7 meter breed, die zo wordt aangelegd dat ongeveer ¾ gevuld is met water en ¼ met lucht.

Op de kaart met nieuw biotoop voor grote modderkruiper zijn drie nieuwe leefgebieden te onderscheiden.
1. Langs de zuidkant met natuurvriendelijke oever. Dit nieuwe biotoop wordt direct aangesloten op de ZWWL. De ZWWL zelf vormt geen optimaal biotoop voor grote modderkruiper maar vissen kunnen hierlangs wel het nieuwe biotoop bereiken.
2. Langs de Albartsweg. Het nieuwe leefgebied hier wordt direct op de bestaande – en voor grote modderkruiper geschikte - sloot langs de Albartsweg aangesloten.
3. Aan de noordoostzijde. Dit leefgebied wordt langs de noordzijde verbonden zodat er een koppeling ontstaat met voor grote modderkruiper geschikte wateren in het westen. In het westen vormen onder andere de sloot langs de Albartsweg en de in het verlengde hiervan gelegen sloot ten noorden van de Langedijk voor grote modderkruiper geschikt leefgebied.

6. Niet alleen voor het bouwrijp maken moet er natuurvrijgemaakt worden, maar in sommige gevallen ook voor de daadwerkelijke bouw op een bouwrijp gemaakte kavel. Dit kan noodzakelijk zijn als er veel tijd tussen zit. Hoe wordt dit uitgevoerd? Tevens kan het ook nodig zijn bij het realiseren van nieuwe biotopen en voorzieningen.

De gronden die straks de bedrijfskavels vormen, worden de komende tijd – evenals de afgelopen jaren – in gebruik gegeven bij agrariërs. Het voortzetten van een actieve wijze van beheer, die reeds jaren plaatsvindt, beperkt de vestiging van nog niet aanwezige soorten. Daarnaast wordt vanuit de ecologische begeleiding een vinger aan de pols gehouden. Daarbij wordt een actualiserende ecologische check uitgevoerd voordat een kavel daadwerkelijk wordt uitgegeven/ontwikkeld. Eventuele extra maatregelen om natuurvrij te maken zullen vanzelfsprekend conform wet- en regelgeving worden uitgevoerd.

7. Uit de kaartjes van bijlage 5 zijn de verschillende onderdelen niet goed te herkennen. Dit komt omdat er voor weinig contrastrijke kleuren is gekozen. Graag kiezen voor meer contrast en eventueel een nummering toevoegen in de legenda en op de kaart voor alle relevante elementen per kaart.

Deze aangepast kaarten zijn bijgevoegd, via WeTransfer te dowloaden via de volgende link: Kaartbijlagen met extra contrast (deze link verloopt

op 16 mei 2024).

8. Kunt u nader toelichten hoe de das het foerageergebied ten oosten van de Zuideropgaande (zeker het meest zuidelijk deel) gaat bereiken? Komt er ook een passage bij de Zuideropgaande?

De Riegshoogtendijk wordt met twee nieuwe faunatunnels passeerbaar gemaakt tezamen met overige ontsnipperingsmaatregelen (zie het IP). Door het inrichten van het gebied ten zuidoosten van Riegmeer met o.a. heggen verbetert aldaar het leefgebied van o.a. dassen.

Lintbebouwing langs de Zuideropgaande werkt als barrière waardoor dassen deze weg hier lastig kunnen passeren. Tussen de bebouwing zijn daarbij geen mogelijkheden voor de aanleg van een faunapassage. Dassen kunnen het zuidelijke deel ten oosten van de Zuideropgaande wel op de volgende wijze bereiken: De noordelijke faunapassage komt uit op enkele agrarische percelen ten westen van de Zuideropgaande en ten noorden van Jan Wintersdijkje. Voor de Zuideropgaande - in het verlengde van de faunatunnel - geldt hier een maximale rijsnelheid van 50km per uur, o.a. afgedwongen met verkeersplateaus. Bij deze snelheid is kans op aanrijden van dassen verwaarloosbaar. De Zuideropgaande is hier voor dassen eenvoudig te passeren bij het bosje ter hoogte bij de kruising van Zuideropgaande met de Schoonhovenweg. Vanuit hier kunnen dassen zich naar het zuidelijke deel ten oosten van de Zuideropgaande verplaatsen zonder tussenliggende wegen.

9. Er wordt habitatverbetering buiten het projectgebied voorgesteld/ uitgevoerd. Zonder deze maatregelen kom je voor sommige soorten niet tot voldoende compensatie. Wie wordt eigenaar van deze gebieden (gaat vooral om de heggenstructuur in het oosten en de passage in het zuidoosten).

Riegmeer BV (Fieten Olie) is eigenaar van de betreffende gebieden. Zowel inzake het totstandkomen van de bij u ingediende aanvraag alsmede in het vervolgtraject richting realisatie werken de gemeente en Riegmeer BV nauw samen om ook op dit punt toe te werken naar een integrale totaalontwikkeling van Riegmeer met inachtname van de kaders en afspraken uit het inrichtings- en activiteitenplan.

10. Waarom wordt het agrarisch gebied in het noorden van het projectgebied niet bereikbaar gemaakt (voor de das)? Een passage onder de toegangsweg door in het noordwesten zou op zich voldoende moeten zijn om dit te bewerkstelligen. Er komt dan een heel stuk potentieel foerageergebied bij.

Het agrarisch gebied ten noorden van Riegmeer is via de natuurzone in

Postadres
Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen

Bezoekadres
Raadhuisplein 24
7901 BW Hoogeveen

Telefoon
14 0528
Fax
0528-291325

E-mail
info@hoogeveen.nl
Internet
www.hoogeveen.nl

het noordwesten bereikbaar over de Langedijk. Op dit deel van de Langedijk is alleen landbouw- en fietsverkeer toegestaan. Met dit gebruik is kans op aanrijden van dassen verwaarloosbaar. Het aanleggen van een extra faunapassage onder deze weg door is dan ook niet van toegevoegde waarde omdat het gebied al goed toegankelijk is voor das (en ander soorten).

11. Worden er eisen qua natuurinclusief bouwen en terreininrichting opgelegd aan de bedrijven die zich hier vestigen?

De gemeente ontwikkelt samen met Riegmeer BV (Fieten Olie) een bedrijventerrein, waarbij zij de rode loper uitlegt voor nieuwe bedrijfsvestigingen om zo economische ontwikkelingen te stimuleren. De ecologische inspanningen die wij plegen zijn er op gericht om de regeldruk voor bedrijven te verlichten door vanuit de gemeente en de initiatiefnemer van Riegmeer Zuid op voorhand alles te doen wat mogelijk is om enerzijds ecologische waarden te borgen, maar ook om dergelijke inspanningen niet bij nieuwe bedrijven neer te leggen. Dat betekent dat de gemeente geen dwingend kader zal opleggen aan de nieuwe vestigers in de vorm van eisen op het vlak van natuurinclusief bouwen en terreininrichting. Bedrijven die zich vestigen worden wel ingelicht over de aanwezige natuurwaarden en terreinfuncties hiervoor en meegedeeld dat zij hierop geen negatieve effecten mogen veroorzaken. Daarnaast zullen de bedrijven worden gewezen op (koppel)kansen die op ecologisch vlak mogelijk zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en vertrouwen – gezien het belang van de voorliggende ontheffing voor de ontwikkeling van Riegmeer - op een spoedige afhandeling.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen,

[redacted]

Namens deze,

[redacted] 5.1.2e

Gert Bolkesteijn
Teamleider Projecten en Beleid Fysiek

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 6/7/2024 10:03:41 AM
Subject: FW: 1000653 Concept ontheffing Riegmeer
Received: Fri 6/7/2024 10:03:51 AM
concept optheffing met opmerkingen gemeente 7-6-24.docx

Hallo,

Wil je deze mail met bijlage inboeken in zaak 1000653? Het betreft feedback van de ontheffinghouder op het concept besluit.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team VTH

provincie Drenthe

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 7 juni 2024 11:53
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@ecogroen.nl>; [redacted] <[redacted]@ecogroen.nl>; [redacted] | RST Projecten <[redacted]@rstprojecten.nl>; Bolkesteijn, Gert <[redacted]@dewoldenhoogeveen.nl>
Onderwerp: RE: Concept ontheffing Riegmeer

Dag [redacted],

In de bijlage enkele opmerkingen / tekstsuggesties; het zijn kleine dingen. Het verhaal is voorgelegd en besproken met Eco Groen en de ontwikkelaar van Riegmeer Zuid, en we kunnen er verder naar verwachting op deze manier goed mee uit de voeten.
Ik hoor graag omtrent de verdere afhandeling, alvast bedankt!

Groet
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 29 mei 2024 13:28
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: Concept ontheffing Riegmeer

Hallo 5.1.2e,

Ik heb de opmerkingen van onze toezichthouder n.a.v. de handhavingstoets verwerkt in het nieuwe document. Die bied ik je hierbij aan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team VTH

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 23 mei 2024 15:19
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Concept ontheffing Riegmeer

Bedankt voor de medewerking 5.1.2e !

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 23 mei 2024 15:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Onderwerp: RE: Concept ontheffing Riegmeer

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Prima hoor. Ik stel het gewoon een beetje uit.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team VTH

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 23 mei 2024 15:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Concept ontheffing Riegmeer

Dag 5.1.2e

Er zijn prive omstandigheden bij de initiatiefnemers van het zuidelijk deel van Riegmeer, en ik was even vergeten dat ik er zelf volgende week donderdag en vrijdag niet ben.
Is het voor jou een probleem als we uiterlijk 7 juni, of zoveel eerder als lukt, reageren?

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 21 mei 2024 12:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Concept ontheffing Riegmeer

Dag 5.1.2e

Ik heb even overleg gevoerd, wij zijn in staat om uiterlijk eind volgende week te reageren.

Groet
5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 17 mei 2024 11:39
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Onderwerp: Concept ontheffing Riegmeer

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Hallo 5.1.2e,

Hierbij de conceptontheffing soortenbescherming voor het bedrijventerrein Riegmeer. Graag opmerkingen of vragen toevoegen met wijzigingen bijhouden of als opmerking in de zijlijn. Onze toezichthouder heeft nog geen handhavingstoets gedaan. Als daar nog noemenswaardige wijzigingen uit voortkomen, dan laat ik het je weten. Ik heb nu tijd ingepland om de ontheffing vrijdag de 24ste ter versturing en publicatie aan te bieden aan onze ondersteuning. Lukt het om een reactie te sturen voor die tijd? Zo niet, laat het even weten, dan plan ik het wat later in.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team VTH

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Wnb-Soortenbescherming
Ontheffing Ontwikkeling bedrijventerrein Riegmeer

Zaakdossiernummer	1000653
Status	Verlenen
Opsteller:	5.1.2e 5.1.2e
Datum opstelling:	13 maart 2024
Evt. bijzonderheden:	

INVULLEN DEROGATIES
Jaarlijst 2024.xlsx (sharepoint.com)

Assen, ~~17~~29 mei 2024
Ons kenmerk 1000653

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (HIERNA WNB)

Ontheffinghouder : gemeente Hoogeveen
Activiteit : Ontwikkelen bedrijventerrein Riegmeer
Locatie : Ten zuidwesten van Hollandscheveld

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf 1 september 2024 tot 1 september 2034.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan de gemeente Hoogeveen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 van de Wnb voor de das (*Meles meles*), de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), de grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), de wezel (*Mustela nivalis*), de hermelijn (*Mustela erminea*) en de bunzing (*Mustela putorius*), waar het gaat om onderdeel b: het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen.

Met opmerkingen [5.1.2e]: We vernielen toch geen verblijfplaatsen van dassen, alleen verstoring, waar we dus maatregelen voor treffen? Ontheffing gaat nu alleen over beschadigen of vernielen maar niet over verstoren, moet dat wellicht ook nog worden toegevoegd / benoemd juridisch gezien of is dat niet nodig ?

Aangezien de aanvraag is ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de aanvraag voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is bevestigd, is op grond van het overgangsrecht zoals opgenomen in artikel 4.3, aanhef en onder a van de Invoeringswet Omgevingswet, de Wnb van toepassing tot ons besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepaling en genoemde soorten verleend.
1.2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
1.3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
1.4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
1.6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met

een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.

1.8. Voor zover niet afwijkend is voorgeschreven in dit besluit, dient er gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan bedrijventerrein Riegmeer (hierna: Riegmeer of het bedrijventerrein) d.d. 14 december 2023, door Ecogroen BV (hierna Activiteitenplan), het Inrichtingsplan ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer d.d. 14 december 2023, door Ecogroen BV (hierna Inrichtingsplan) en aanvullende gegevens d.d. 17 april 2024, behorend bij dit besluit.

1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijzigingen dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij de aanvraag.

1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.

1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek jaarlijks in het 1ste kwartaal van het opvolgende jaar onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

1.12. Er dient conform de uitgangspunten van het Inrichtingsplan een beheerplan opgesteld te worden waarin het beheer van de ecologische zone(s), inclusief de faunapassages is opgenomen. Dit beheerplan dient minstens de volgende onderwerpen te bevatten:
- 1.12.1 beheer van de biotopen;
- 1.12.2 beheer en onderhoud van de faunavoorzieningen;
- 1.12.3 opruimen van (ingewaaid) afval;
- 1.12.4 gebruik van middelen;
- 1.12.5 eventuele dierbestrijding zonder klemmen en gif;
- 1.12.6 bestrijden van ongewenste plantensoorten, zoals invasieve exoten;
- 1.12.7 donkerte en een verlichtingsplan;
- 1.12.8 gebruik van dode bomen als liggend dood hout voor begeleiding groenelementen en faunapassages.

Het beheerplan dient binnen twee maanden na de start van de aanleg van de ecologische zones en faunavoorzieningen te worden opgeleverd en deze dient daarna direct onder vermelding van het besluit te worden opgestuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

1.13. Verstorende werkzaamheden (graafwerk, heien en opbouw) dienen te worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang en niet na 19:00 uur. Het is zonder eventuele toestemming van de ecologisch deskundige niet toegestaan om (bouw)verlichting te gebruiken in de periode tussen zonsondergang en zonsopkomst.

1.14. De ecologische zone ~~mag niet~~dient zo min mogelijk te worden beschenen met kunstlicht vanuit het projectgebied.

1.15. Om verstoring van beschermde soorten te voorkomen wordt het bosje aan de Albartsweg en de omgeving van de Pingoruïne niet ontsloten voor mensen (wandelaars).

1.16. De ontwikkeling van het bedrijventerrein dient conform paragraaf 1.2.3. van het Activiteitenplan gefaseerd uitgevoerd te worden waarbij de ecologische zone en de faunavoorzieningen op zijn laatst gelijktijdig uitgevoerd dienen te worden aan de ~~werkzaamheden in fase 1 (aanleg~~

Met opmerkingen [1 2e]: Enige lichttoetreding is niet altijd te voorkomen, zelfs als verlichting op de andere hoek van de kavel staat kan er altijd iets van licht doordringen op de ecologische zone. De wallen langs de randen en beplanting beperken dit, Om deze reden dit tekstvoorstel.

~~wegen)~~aanleg van de infrastructuur en ruim voor de uitgifte van de kavels en het verwijderen van grote delen leefgebied van de gevraagde beschermde soorten zijn afgerond.

Met opmerkingen [1.23]: 'Fase 1' is wellicht wat onduidelijk

2. Soort specifieke voorschriften

Das

2.1. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode van de das. De meest kwetsbare periode van de das (voortplantingsperiode) loopt globaal van december t/m juni. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de das.

2.2. De bestaande burchten in het Albartsbosje en de Pingoruïne, inclusief de pijpen in het Tweelingbosje dienen met rust gelaten te worden. Zo dient er geen kunstlicht op de gebieden waar de burchten zich bevinden uit te stralen. Tevens dienen werkzaamheden binnen 20 meter en heiwerkzaamheden binnen 200 meter van een burcht of pijp uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode van de das. Indien deze gebieden betreden moeten worden, dient dit in overleg te gebeuren met de ecologisch deskundige. Er dient gewerkt te worden conform het gestelde in paragraaf 6.2, 6.3 en 6.4 van het Activiteitenplan.

Met opmerkingen [1.24]: Dit gaat dan om 20m vanaf deburcht denk ik, dan moet de tekst wat aangepast worden. Nu kan je het zo lezen dat je niet binnen 200 m mag komen terwijl dat alleen voor het heien geldt. Tekstvoorstel: *'Indien het gebied 20m rondom de burcht betreden moet worden…….'*

2.3. Er dient een ecologische zone door en rond het projectgebied te worden gerealiseerd die dient als leefgebied voor de das. Tevens dient er een kwaliteitsimpuls te worden gegeven aan het leefgebied van de das buiten het projectgebied. De verschillende biotopen van de das dienen gekoppeld te worden zodat deze alle onbelemmerd bereikbaar zijn voor de das. Paragraaf 1.2.2., 5.1 en bijlage 1 en 5 van het Activiteitenplan en paragraaf 3.2, 4.2 en 4.3 en hoofdstuk 5 en 6 van het Inrichtingsplan dienen voor bovenstaande punten gevolgd te worden.

2.4. Er dienen aarden wallen en dassenterpen gerealiseerd te worden binnen het projectgebied die kunnen dienen als potentiële locatie voor het creëren van een nieuwe dassenburcht conform paragraaf 5.1.1. en bijlage 5 van het Activiteitenplan.

2.5. In de periode tot het vrijgeven van de percelen ten behoeve van de uitgifte als bedrijventerrein blijven de uit te geven gronden zoveel mogelijk in beheer als grasland zodat ze nog geschikt zijn als foerageergrond voor das. Daartoe worden eventueel vergraven delen ingezaaid met een grasmengsel. Op deze manier wordt het project zo veel mogelijk gefaseerd uitgevoerd en heeft de das maximaal de tijd om de nieuwe biotopen te verkennen zonder direct al het bestaande foerageergebied te verliezen.

Grote modderkruiper

2.6. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de grote modderkruiper. De meest kwetsbare periodes van de grote modderkruiper loopt globaal van april t/m augustus (voortplantingsperiode) en van november t/m maart (winterrust). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de grote modderkruiper.

2.7. Er ~~dienen~~ dient in de ecologische zone in het projectgebied nieuw leefgebied te worden gerealiseerd voor de grote modderkruiper. De verschillende watergangen dienen gekoppeld te worden zodat deze alle onbelemmerd bereikbaar zijn voor de grote modderkruiper. Tevens dienen deze watergangen binnen het projectgebied gekoppeld te worden aan geschikt biotoop voor de grote modderkruiper buiten het projectgebied. Paragraaf 4.3, 5.1.4 en bijlage 5 van het Activiteitenplan en paragraaf 4.2, 4.3, 5.8 en 6.2 van het Inrichtingsplan dienen hiervoor gevolgd te worden.

2.8. De bestaande watergangen dienen conform paragraaf 6.3.2 van het Activiteitenplan natuurvrij gemaakt te worden om slachtoffers van grote modderkruiper zo veel mogelijk te voorkomen bij uitvoering van de werkzaamheden. Het dempen van de watergangen moet plaatsvinden door de grond in de watergangen te stuwen, het mag niet in de watergang worden gestort. De werkzaamheden dienen op een lage werksnelheid plaats te vinden (stapvoets), om te zorgen dat dieren voldoende tijd hebben om weg te komen.

2.9. De weggegraven sliblaag dient geheel controleerbaar te zijn en daarmee maximaal tien centimeter dik uitgespreid te worden, waarbij deze door een ecologisch deskundige op het gebied van de grote modderkruiper gecontroleerd dient te worden.

2.10. Het afdammen van watergangen dient onder ecologische begeleiding en met zorg voor de grote modderkruiper te gebeuren.

2.11. Werkzaamheden aan watergangen dienen uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode van de grote modderkruiper en alleen als de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt en er geen ijs in de watergang aanwezig is.

Grote bosmuis, wezel, hermelijn en bunzing

2.12. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de grote bosmuis, de wezel, de hermelijn en de bunzing. De meest kwetsbare periode van de grote bosmuis loopt globaal van maart t/m september. De meest kwetsbare periode van de bunzing en de hermelijn loopt globaal van maart t/m augustus. De meest kwetsbare periode van de wezel loopt globaal van maart t/m juni en kan bij een 2de nest uitlopen t/m oktober.. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de grote bosmuis en de betreffende kleine marters.

2.13. Er dient een ecologische zone door en rond het projectgebied te worden gerealiseerd die dient als leefgebied voor de grote bosmuis, de bunzing, de hermelijn en de wezel. Tevens dient er een kwaliteitsimpuls te worden gegeven aan leefgebied van deze soorten buiten het projectgebied. De verschillende biotopen dienen gekoppeld te worden zodat deze alle onbelemmerd bereikbaar zijn voor deze soorten. Paragraaf 1.2.2., 5.1 en bijlage 1 en 5 van het Activiteitenplan en paragraaf 3.2, 4.2 en 4.3 en hoofdstuk 5 en 6 van het Inrichtingsplan dienen hiervoor gevolgd te worden.

2.14. In de periode tot het vrijgeven van de percelen blijven de uit te geven gronden zoveel mogelijk behouden in originele staat, zodat deze nog geschikt zijn als leefgebied van de grote bosmuis, de bunzing, de hermelijn en de wezel. Op deze manier wordt het project zo veel mogelijk gefaseerd uitgevoerd en hebben deze soorten maximaal de tijd om de nieuwe biotopen te verkennen zonder direct al het bestaande leefgebied te verliezen.

2.15. Het geschikt leefgebied van de grote bosmuis, de bunzing, de hermelijn en de wezel dient conform paragraaf 6.2 en 6.3.1 buiten de meest kwetsbare periodes van deze soorten natuurvrij gemaakt te worden om slachtoffers te voorkomen bij uitvoering van de werkzaamheden. Het struweel dient op 10 cm hoogte gemaaid/ gefreesd te worden waarna de werkzaamheden pas na zeven dagen plaats mag vinden. Het terrein dient op dit niveau gehouden te worden indien de werkzaamheden niet direct na zeven dagen worden uitgevoerd. Zo wordt gegarandeerd dat het terrein onaantrekkelijk blijft voor deze soorten indien er niet direct gewerkt wordt. De voorbereidende maaiwerkzaamheden dienen op een lage werksnelheid plaats te vinden (stapvoets), om te zorgen dat dieren voldoende tijd hebben om weg te komen. Er dient één kant op gewerkt te worden (richting het dichtstbij gelegen deel van de ecologische zone). Vrijgekomen houtachtig materiaal dient van het werkveld te worden afgevoerd en verwerkt te worden in de ecologische zone.

Met opmerkingen [1[redacted]5]: Voor de zekerheid: genoemde kans op tweede nest t/m oktober valt buiten de meest kwetsbare periode waar ook in 2.13 naar wordt verwezen.

3. Monitoring

3.1. Er dient monitoring van de compenserende en/of mitigerende maatregelen en de huidige burchten van de das plaats te vinden om te onderzoeken of deze (nieuwe) verblijfplaatsen voldoende effectief zijn en of de bestaande burchten in gebruik blijven of (tijdelijk) worden verlaten. Dit dient uitgevoerd te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de das, conform het Activiteitenplan. De volgende vragen dienen beantwoord te worden tijdens de uitvoering van de monitoring en schriftelijk vastgelegd te worden in het ecologisch werkprotocol:
- 3.1.1. Worden de nieuw aangelegde grondwallen in de randzone van het projectgebied in gebruik genomen als verblijf?
- 3.1.2. Hoelang duurt het voordat de voorzieningen in gebruik worden genomen?
- 3.1.3. Blijven de huidige burchten in gebruik of worden deze (tijdelijk) verlaten?
- 3.1.4. Wat is de functie van de op het moment van monitoring aangetroffen burchten en verblijven (bewoond, onbewoond, kraamburcht)?
- 3.1.5. Welke bijsturing vindt er plaats wanneer de verblijfplaatsen niet in gebruik worden genomen en/of de huidige burchten worden verlaten?
- 3.1.6. Indien bestaande burchten of pijpenstelsels (tijdelijk) verlaten worden, welke maatregelen zijn noodzakelijk om deze locaties wederom geschikt te maken voor de das?

3.2. De monitoring dient jaarlijks plaats te vinden gedurende de looptijd van de ontheffing (t/m 2034). De resultaten uit de monitoring worden elke keer vastgelegd in een monitoringsrapport. Deze rapportage dient binnen twee maanden na uitvoering van de monitoringsronde gezonden te worden naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het zaaknummer waarna vervolgens een evaluatiegesprek tussen ecoloog en bevoegd gezag kan worden gepland, als daarvoor van één van beide partijen noodzaak voor wordt gezien.

4. Overige voorschriften

4.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
- 4.1.1. gedurende het natuurvrij maken;
- 4.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
- 4.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
- 4.1.4. voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing;
- 4.1.5. bij de start van de werkzaamheden;
- 4.1.6. het uitvoeren van monitoring van de nieuwe en huidige verblijfplaatsen van de das.

4.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

5. Zorgplicht

5.1. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.

5.2. Indien het zuurstofgehalte van het water te laag dreigt te worden bij het dempen van de watergangen of dit voorafgaand aan de dempwerkzaamheden is te verwachten, dan dienen de watergangen eerst afgevist (niet specifiek beschermde vissen) te worden. Hierbij dienen de

vissen in geschikt water in de direct omgeving uitgezet te worden. Dit dient ten alle tijden uitgevoerd te worden onder ecologische begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van vissen.

5.3. In navolging van de voorgaande twee voorschriften dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

HGS

Afschrift aan:
- Ecogroen BV (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen (digitaal).

Ontheffingstermijn
Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 14 december 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van Ecogroen BV namens de gemeente Hoogeveen (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op de ontwikkeling van het bedrijventerrein Riegmeer, gelegen ten zuidwesten van Hollandscheveld tussen de Riegshoogtendijk en de Albartsweg in de gemeente Hoogeveen. De ontheffinghouder heeft ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10 lid 1 onder b van de Wnb voor de das (*Meles meles*), de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), de grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), de wezel (*Mustela nivalis*), de hermelijn (*Mustela erminea*) en de bunzing (*Mustela putorius*).

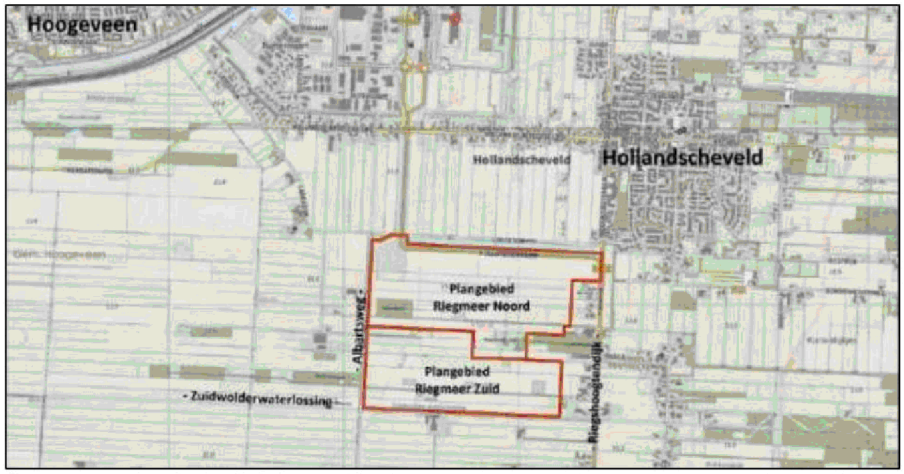

Figuur 1: Projectgebied (rood omlijnt), Riegmeer Noord wordt door de gemeente Hoogeveen ontwikkeld en Riegmeer Zuid wordt door Riegmeer BV ontwikkeld (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermend volgens diverse beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming.

2.1 Nationaal beschermde soorten

De das, grote bosmuis, grote modderkruiper, wezel, hermelijn en bunzing zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in de bijlage onderdeel A bij de Wnb en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb. Op grond van artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is het verboden om de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Onder voorplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.10 van de Wnb vallen tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, seizoensgebonden verblijfplaatsen, essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voorplantingsplaats of rustplaats van de soorten. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling in artikel 3.10 van de Wnb noodzakelijk.

2.2 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

3. De situatie

Gemeente Hoogeveen en Riegmeer BV hebben het voornemen om Riegmeer gereed te maken voor ontwikkeling. De gehele locatie is planologisch bestemd als bedrijventerrein. Ecogroen heeft tussen 2021 en 2023 op en rond de locatie ecologisch onderzoek uitgevoerd. Mede aan de hand van de resultaten hiervan is een inrichtingsplan gemaakt waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de aanwezige natuurwaarden en Drentse doelsoorten. Ecologisch waardevolle elementen worden zoveel mogelijk ingepast, er wordt gezorgd voor ecologische verbindingen inclusief een weloverwogen selectie van faunapassages binnen en buiten het bedrijventerrein én er worden nieuwe biotopen met ecologische meerwaarde gecreëerd voor een breed scala aan lokale soorten, inclusief de aangevraagde beschermde soorten. In het ecologisch inrichtingsplan is dit uitgewerkt.
Beoogde werkzaamheden als bouwrijp maken en het daadwerkelijk bouwen spelen over een periode van meerdere jaren. Werkzaamheden met effecten op beschermde soorten bestaan onder andere uit het dempen van sloten, andere grondwerkzaamheden en het verwijderen van vegetatie en bomen. Hiervoor is een ontheffing in het kader van de Wnb aangevraagd. Het Activiteitenplan vormt samen met het Inrichtingsplan de onderbouwing bij de ontheffingsaanvraag en bevat een beschrijving van zowel compenserende en mitigerende maatregelen en hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Ecologische onderzoeken in de omgeving van Riegmeer gaan vele jaren terug. In 2017 is onderzoek uitgevoerd voor de aanleg van de ontsluitingsweg van het bedrijventerrein, de Hollandschedijk. Ook in eerdere stadia van de planvorming, rond onder andere de locatiekeuze en het bestemmingsplan, is ecologisch onderzoek uitgevoerd. Voor een goed en actueel beeld zijn vanaf de zomer van 2021 diverse veldbezoeken gebracht aan het projectgebied.

In 2021 is een (deels actualiserende) quickscan uitgevoerd waarbij is gekeken naar (potenties voor) beschermde flora en fauna. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) en gebiedskennis van Ecogroen BV is nagegaan of er beschermde soorten in en om het projectgebied te verwachten zijn. Als onderdeel van de quickscan is op 12 juli 2021 (droog, half bewolkt, 23°C, weinig wind) een veldonderzoek uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het gebied geïnspecteerd als ook de directe omgeving, waarbij specifiek aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wnb. Tijdens de quickscan is geconstateerd dat er aanvullend ecologisch onderzoek nodig is.

Er is nader ecologisch onderzoek uitgevoerd naar diverse soorten en soortgroepen. Het nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten is hieronder beschreven. Voor details over deze onderzoeken, resultaten van het muizenonderzoek, het eDNA onderzoek naar de grote modderkruiper en kaarten waar deze soorten precies voorkomen binnen het projectgebied, wordt verwezen naar (hoofdstuk 3 en bijlage 2, 3, 4 en 5 van) het Activiteitenplan.

<u>Das</u>

Voor de das heeft in de periode vanaf november 2021 tot de zomer van 2023 op verschillende momenten gericht veldonderzoek plaatsgevonden waarbij onder andere de verblijfplaatsen diverse malen zijn bezocht en ook het leefgebied in kaart is gebracht. De burcht in het bosje aan de Albartsweg is eind 2021 (november/december) met behulp van drie camera's onderzocht gedurende een periode van drie weken. Verder is er rond het terreingebruik door de das in en rond het

projectgebied afstemming en informatie uitwisseling geweest met de lokale dassenwerkgroep en Das en Boom. De lokale dassenwerkgroep inspecteert de burchten regelmatig.
Op 24 maart 2022 heeft een omgevingscheck plaatsgevonden. Hierbij is onder andere gelet op sporen van dassen en is tevens de aard, bereikbaarheid en kwaliteit van omliggende foerageergebieden nader in kaart gebracht. Daarbij zijn de omliggende percelen beoordeeld op geschiktheid als foerageergebied, rekening houdend met de bereikbaarheid.

Van de das zijn verblijfplaatsen vastgesteld binnen het projectgebied. Er zijn op twee plaatsen concentraties van actief belopen dassenpijpen aanwezig, namelijk in het bosje nabij de Albartsweg en ter hoogte van de Pingoruïne (zie figuur 2). Beide plekken kunnen een functie vervullen als kraamburcht. Tevens is er een burcht vastgesteld in het Tweelingbosje buiten het projectgebied aan de oostzijde van het terrein. De populatie dassen binnen het projectgebied wordt geschat op 4 tot 10 exemplaren.
De huidige verblijfplaatsen van de das blijven behouden en bereikbaar. Door de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein zijn echter wel verstorende effecten op de verblijfplaatsen te verwachten. Precieze gevolgen voor het gebruik van de huidige burchten is onzeker, het is denkbaar dat de dassen (tijdelijk) verhuizen naar alternatieve plekken.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is aan de orde voor de das.

Grote bosmuis
De grote bosmuis is tijdens andere ecologische onderzoeken elders in de gemeente Hoogeveen al op meerdere plekken vastgesteld (Ecogroen BV). Eind november 2021 is gericht ecologisch nader onderzoek naar het voorkomen van de grote bosmuis uitgevoerd met 80 live-traps van het type Longworth. Voorafgaand aan de plaatsing zijn de vallen gevuld met een combinatie van hooi en geschikt voer en zijn in het veld geschikte (vang)plekken voor grote bosmuis gelokaliseerd. Vervolgens zijn de vallen op 25 november 2021 geplaatst op de meest geschikte locaties binnen het geschikte biotoop. De vallen zijn in vijf raaien geplaatst met in iedere raai 10-15 vallen. Wanneer de vallen zijn geplaatst duurt het enige tijd voordat de muizen aan het vreemde voorwerp in hun leefgebied gewend zijn. Bij de live-trap type Longworth is het mogelijk de val zodanig af te stellen dat het deurtje niet dichtgaat als een muis de val inloopt. Dit zogenaamde pre-baiten is bedoeld om de muizen te laten wennen aan de vallen. Hierbij is een periode van drie dagen aangehouden, waarna de vallen op scherp zijn gezet. Om de kans op sterfte zo klein mogelijk te houden zijn de vallen tweemaal per dag gecontroleerd en zijn in totaal zes controlemomenten uitgevoerd.

Tijdens het gerichte onderzoek naar de grote bosmuis is totaal 62 maal een exemplaar van grote bosmuis gevangen. Het maximale aantal gevangen exemplaren tijdens één controlemoment is 14 exemplaren. Binnen het projectgebied worden de verblijfplaatsen van grote bosmuis verwacht in de boselementen, houtwallen, ruigtes, braamstruwelen en andere opgaande vegetatie die voor grote bosmuis voldoende dekking bieden. Het overige oppervlak van het projectgebied is ongeschikt voor grote bosmuis aangezien het open agrarische percelen betreft die geen voedsel en dekking voor grote bosmuis bieden. De populatie grote bosmuizen wordt geschat op 200 tot 300 exemplaren. Met de aanleg van het bedrijventerrein gaat een deel van het biotoop met verblijfplaatsen van grote bosmuis verloren.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is aan de orde voor grote bosmuis.

Poelkikker
Onderzoek naar poelkikker is uitgevoerd volgens het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017c). Er is daarbij specifiek gelet op eventuele kooractiviteit bij potentiële voortplantingswateren. Volgens het kennisdocument poelkikker mag afwezigheid van poelkikkers worden aangenomen nadat in een potentieel geschikt gebied twee inventarisatierondes in de geschikte periode en onder geschikte

omstandigheden geen positieve waarnemingen hebben opgeleverd. Het onderzoek is bij rustig en warm weer uitgevoerd in de avonden van 14 juni 2021 (half bewolkt, droog, weinig wind en 17°C) en 29 juni 2021 (bewolkt, droog, windstil en 18°C).
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor de poelkikker.

Grote modderkruiper
Uit eerder onderzoek rond de noordelijke ontsluiting was aanwezigheid van grote modderkruiper bekend. De kans op aanwezigheid van de soort in het projectgebied werd zodoende hoog geacht. Actualiserend onderzoek naar grote modderkruiper in het projectgebied is uitgevoerd middels analyse van eDNA, conform het Kennisdocument grote modderkruiper (BIJ12, 2021). Het eDNA onderzoek kan een groot deel van het jaar worden toegepast, ook in de periode juli tot en met november als het sloothabitat vaak volledig dichtgegroeid is. Voor een goed en actueel beeld van het projectgebied zijn op 4 juli 2021 in totaal vijf (meng)watermonsters verzameld. De monsters zijn verspreid over het projectgebied verzameld in (op dat moment) waterhoudende sloten. De watermonsters zijn vervolgens door het laboratorium van Sylphium Molecular Ecology onderzocht op e-DNA van grote modderkruiper.

Middels eDNA onderzoek is op vier van de vijf bemonsterde plekken in het huidige projectgebied eDNA van grote modderkruiper aangetoond. Met name een aantal permanent waterhoudende sloten (met slibrijke bodem en watervegetatie) zijn geschikt als voortplantingswater voor grote modderkruiper, welke een totale lengte van drie kilometer hebben. De populatie grote modderkruipers binnen het projectgebied wordt geschat op enkele tientallen exemplaren, maar maken doormiddel van verbindingen onderdeel uit van een grotere populatie buiten het projectgebied. Voor de aanleg van het bedrijventerrein worden sloten gedempt die leefgebied vormen voor grote modderkruiper.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is daarom aan de orde voor grote modderkruiper.

Vleermuizen
Het projectgebied bestaat vrijwel geheel uit agrarische gronden, bebouwing ontbreekt. De grote boselementen worden ingepast. Lokaal mogelijk te kappen bomen zijn in de winter van 2022/2023 visueel geïnspecteerd op eventueel aanwezige holten. In de zomer van 2023 (tussen half april en eind september) zijn onder voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden door twee medewerkers van Ecogroen, conform hetgeen het vleermuisprotocol en de kennisdocumenten voorschrijven bij onderzoek naar vliegroutes (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) en BIJ12 2017d), op twee momenten nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd, gericht op eventuele vliegroutes en foeragerend aanwezige soorten. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de algehele vleermuisactiviteit, de aanwezige soorten en eventuele vliegroutes (bijvoorbeeld over de Zuidwolderwaterlossing ten zuiden van het projectgebied). Tijdens de onderzoeken is gebruikgemaakt van batdetectors met opnamefunctie zoals de Echometer Touch, in combinatie met de Pettersson D100.

In het te ontwikkelen gebied is geen bebouwing aanwezig en zijn geen voor vleermuizen geschikte verblijfsbomen aangetroffen. Er gaan geen (potentiële) verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren. Tijdens het veldonderzoek is aan de westkant van het projectgebied een vliegroute vastgesteld. Hier vlogen in het najaar dertien gewone dwergvleermuizen langs de Albartsweg. Deze vliegroute blijft behouden. Andere lijnvormige elementen in het projectgebied, zoals Zuidwolderwaterlossing, werden niet gebruikt als vliegroute. Het projectgebied wordt in beperkte mate gebruikt als foerageergebied. Deze functie blijft behouden en in de directe omgeving zijn ruim voldoende vergelijkbare foerageergebieden aanwezig. Bij de geplande invulling van het terrein is geen sprake van aantasting van belangrijke of essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor vleermuizen.

Kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing)
Gericht onderzoek naar deze soorten is in de praktijk lastig. Het niet aantreffen van de soorten - ondanks bijvoorbeeld inzet van camera's en lokvoer - blijkt bijvoorbeeld minder veelzeggend dan bij andere soorten. Daarom is er in dit geval voor gekozen om uit te gaan van een habitatanalyse. Voor deze soorten zijn in maart 2022 vlak dekkend de biotopen in het projectgebied beoordeeld. Ook is de NDFF geraadpleegd en soort specifieke literatuur geraadpleegd.

Rijk begroeide greppels, sloten en boselementen worden door bunzing, hermelijn en wezel gebruikt als foerageergebied en migratieroute. Ook kunnen er verblijfplaatsen worden verwacht. Aan de hand van de biotoopvoorkeuren per soort zijn de biotopen per soort op kaart (bijlage 4 van het Activiteitenplan) weergegeven. De populatie bunzingen binnen het projectgebied wordt geschat op 1 tot 3 exemplaren. De populatie hermelijnen wordt geschat op 2 tot 5 exemplaren. De populatie wezels wordt geschat op 10 tot 20 exemplaren. Door de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein gaat een deel van de huidige biotopen en daarmee mogelijk ook verblijfplaatsen van deze soorten verloren. Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is aan de orde voor bunzing, hermelijn en wezel.

Waterspitsmuis
De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (Zoogdiervereniging, 2024). De watergangen in het projectgebied kenmerken zich door smalle veelal steile oevers met een agrarisch karakter. Ook zijn in de ruime omtrek (>5 kilometer rondom) geen waarnemingen bekend van de waterspitsmuis (NDFF). Verblijfplaatsen van waterspitsmuis zijn om die redenen uit te sluiten in het projectgebied. Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor de waterspitsmuis.

Overige grondgebonden zoogdieren
Verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren zoals steenmarter worden op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023), het uitgevoerde veldonderzoek en terreinkenmerken niet verwacht in het projectgebied. Bij de ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde zoogdieren als in de tijdens het vallenonderzoek gevangen bosmuis en rosse woelmuis geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincies Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor overige grondgebonden zoogdieren. Daarbij geldt dat de te nemen maatregelen voor beschermde soorten, ook voordelig zijn voor deze soorten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten
Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is op meerdere momenten uitgevoerd. Zo zijn in de bladvrije winterperiode, 1-3 december 2021 en op 24 maart 2022 alle bomen in het projectgebied geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten/horsten van met name roofvogels. Ook bij andere bezoeken is gelet op eventuele aanwijzingen van jaarrond beschermde nesten, zoals territoriaal gedrag, braakballen etc. Rond het projectgebied ligt een aantal erven, met name aan de Riegshoogtendijk. Hoewel er geen aanwijzingen waren voor nestlocaties in de nabijheid van het projectgebied (NDFF 2023) zijn de erven rondom visueel beoordeeld op eventuele potenties voor kerkuil of steenuil. Twee potentieel geschikt geachte erven aan de Riegshoogtendijk zijn vervolgens (op 17 februari 2023) op afspraak bezocht door medewerkers van Ecogroen BV om aanwezige schuren/stal van binnen te inspecteren op geschiktheid en eventuele sporen.

Er zijn bij het onderzoek in het projectgebied geen aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Wel is in het projectgebied een in gebruik zijnde nest van de buizerd aanwezig in het Albartsbosje, een soort waarvan de nesten tot recent jaarrond beschermd waren. Op de actuele lijst van Drenthe staat buizerd ingedeeld in categorie 5. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Tegen deze achtergrond is extra aandacht besteed aan de buizerd. De nestlocatie van de buizerd in het Albartsbosje wordt ingepast en blijft behouden. Direct ten zuiden van het Albartsbosje wordt een nieuwe zone biotopen (dichte bosrand, natuurakker, greppel met ruigte) gerealiseerd waardoor de afstand van het nest tot de voor bedrijvigheid vrij te geven percelen overal meer dan 80 meter bedraagt. Hiermee wordt voldaan aan het gestelde uit het kennisdocument voor de buizerd (BIJ12 2017b). Door de wijze van inpassing kan het bestaande nest naar verwachting haar functie behouden. Het projectgebied blijft daarmee geschikt als broedlocatie voor buizerds. Verder blijft rondom (alle windrichtingen rond het bedrijventerrein) een zeer fors areaal agrarisch foerageergebied beschikbaar.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van Wnb is niet aan de orde voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten en ook niet voor de buizerd.

Overige broedvogels
Het projectgebied vormt voor diverse vogels geschikt broedgebied. Het open agrarische gebied is geschikt voor soorten als gele kwikstaart, graspieper en veldleeuwerik. Locaties met bomen, ruigte en andere opgaande beplanting zijn geschikt voor onder andere soorten als houtduif, merel, tjiftjaf, Turkse tortel, putter, grasmus, zwartkop, koolmees, grasmus en fazant. Nesten van deze (en de meeste andere soorten) zijn alleen gedurende het broedseizoen beschermd en kunnen buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wnb verwijderd worden. Door de geplande werkzaamheden gaan potentiële broedplekken verloren, met name van de soorten van open agrarisch gebied. In de omgeving van het projectgebied is een groot aanbod aan agrarisch gebied en zijn voor deze soorten alternatieve nestlocaties beschikbaar. Te behouden en nieuw aan te leggen biotopen in het projectgebied dragen bij aan broedgelegenheid voor broedvogels van bos, struweel en waterkanten. Werkzaamheden die zorgen voor schade of ernstige verstoring van bewoonde nesten (leidend tot het verlaten van nesten), dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van Wnb is niet aan de orde voor de overige broedvogels.

Ringslang
De ringslang heeft een voorkeur voor waterrijke leefgebieden met vaak veel ruimtelijke variatie en kleinschaligheid en er moeten voldoende ei-afzetmogelijkheden zijn. De soort is daarbij afhankelijk van broeihopen voor de voortplanting. Het door agrarisch gebruik gedomineerde projectgebied vormt geen aantrekkelijk leefgebied voor de ringslang. Er zijn ook geen broeihopen aanwezig, waardoor voorplantingsplaatsen van de soort ontbreken. Daarnaast zijn van de ringslang in en nabij het projectgebied (>3 km) geen waarnemingen bekend (NDFF). Hierbij merken we op dat deze soort zich relatief makkelijk laat waarnemen. Van de ringslang zijn in het projectgebied geen verblijfplaatsen te verwachten.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor de ringslang.

Amfibieën
Op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en het uitgevoerde veldwerk - waaronder twee gerichte bezoekrondes voor poelkikker - wordt voortplanting en overwintering van in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën uitgesloten. De watergangen in en rond het projectgebied worden wel gebruikt als voortplantingswater door soorten als gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Daarnaast vindt mogelijk beperkt overwintering plaats in boselementen en ruige begroeide greppels door gewone pad en bruine kikker. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad

worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb. De zorgplicht uit de Omgevingswet is wel van toepassing op deze soorten.
Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor amfibieën.

Overige soorten
Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) worden in het projectgebied geen vaste verblijfplaatsen of voortplanting verwacht van beschermde reptielen, weekdieren en insecten.

3.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

De aanwezige beschermde soorten in het projectgebied ondervinden op verschillende manieren effecten van de voorgenomen werkzaamheden en de daaruit volgende veranderingen in het gebied qua inrichting en gebruik. Een deel van de effecten is tijdelijk. Om de tijdelijke effecten op aanwezige soorten te beperken wordt onder andere zoveel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periode en de belangrijke verblijfplaatsen van de soorten. Door de te nemen voorzorgsmaatregelen (conform hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan en de voorschriften van deze ontheffing) blijven negatieve effecten op exemplaren tot een minimum beperkt.

Voor de lange termijn is een ecologische inrichting uitgewerkt waarin voor alle nu aanwezige soorten in en rond het projectgebied een duurzame toekomst is beoogd. In het inrichtingsplan is beschreven hoe door een combinatie van behoud, verbinden en realiseren van ecologisch waardevolle biotopen wordt gezorgd voor een samenhangend leefgebied waarin alle essentiële functies voor het voortbestaan van de lokale populaties aanwezig blijven. Onder andere het Albartsbosje en de pingoruïne worden geheel ingepast (circa 5.5 hectare te behouden aan bos en ruigte). Verder wordt binnen het projectgebied (van in totaal circa 109 hectare) ruim 30 hectare aan nieuwe biotopen ontwikkeld, met name langs de randen van het projectgebied en in de zone tussen het Albartsbosje en de Pingoruïne. Het gaat onder andere om houtkanten, houtwallen, breed uitgroeiende heggen, braamkoepels, poelen en watergangen, natuurlijk begroeide oevers en kruidenvegetaties. Circa 35 hectare (ongeveer 32% van het projectgebied) behoudt een natuurfunctie. Als kwaliteitsimpuls worden buiten het projectgebied heggen (lengte circa 3.5 km) aangelegd in het gebied ten oosten van de Riegshoogtendijk. In figuur 2 is een kaart weergeven die een beeld geeft van het geheel aan groene maatregelen.

Areaal dat verloren gaat bestaat voornamelijk uit agrarische percelen waarbinnen sloten en slootkanten, enkele verruigde percelen (o.a. voormalige erven) en greppels de meest structuurrijke biotopen vormen. Per saldo neemt met de beoogde inrichting het areaal aan structuurrijke biotopen binnen het projectgebied netto toe waarbij de ontwikkeling ten koste gaat van de huidige agrarische biotopen. Detailkaarten van het huidige en toekomstige biotoop van de verschillende beschermde soorten is terug te vinden in bijlage 4 en 5 van het Activiteitenplan.

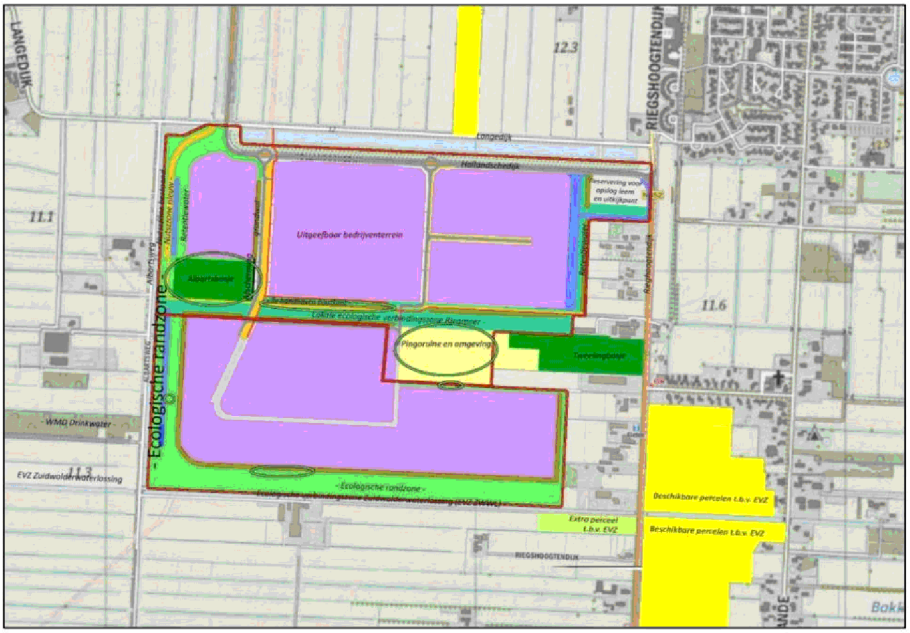

Figuur 2: Projectgebied (rood omlijnt) met de verschillende gebieden voor ecologische inrichting (blauw, geel en lichtgroen), de bestaande en te handhaven groenelementen (donkergroen en ovalen), de nieuwe op te werpen grondwallen (bruin), de uit te geven bedrijfskavels (paars) en aan te leggen wegen (grijs) (bron: Inrichtingsplan)

Middels nieuw aan te leggen faunapassages wordt uitwisseling van fauna tussen de biotopen binnen het projectgebied mogelijk gemaakt en daarnaast ook tussen de biotopen binnen het projectgebied en biotopen buiten het projectgebied. Zo wordt het gebied ten oosten van de Riegshoogtendijk en het gebied ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing beter bereikbaar gemaakt vanuit het projectgebied. Verder is het voor grote modderkruiper van belang dat de bestaande leefgebieden in de Zuidwolderwaterlossing en de watergang langs de Albartsweg in open verbinding staan met het te ontwikkelen water voor deze soort binnen het projectgebied.
De volgende faunavoorzieningen worden toegepast (waarbij i een koppelkans is die samen met het waterschap uitgevoerd zou kunnen worden) binnen en net buiten het projectgebied (zie figuur 3):

a. Ontsluitingsweg Riegmeer westzijde (kleine faunatunnel);
b. Ontsluitingsweg Riegmeer midden (kleine faunatunnel);
c. Riegshoogtendijk noord (kleine faunatunnel of brug met doorlopende oevers);
d. Riegshoogtendijk bij zuidwolderwaterlossing (kleine faunatunnel of brug met doorlopende oevers);
e. Albartsweg bij bosstrook van WMD (kleine faunatunnel of brug met doorlopende oevers);
f. Albartsweg ter hoogte van de zuidwolderwaterlossing (kleine faunatunnel of brug met doorlopende oevers);
g. Zuidwolderwaterlossing bij van het extra perceel voor de ecologische verbindingszone (dam met duiker of een faunabrug);
h. Albartswatergang bij de zuidwolderwaterlossing (h1) en bij bosstrook van WMD (h2) (dam met duiker of een faunabrug);
i. Stuw in de Zuidwolderwaterlossing (vispassage).

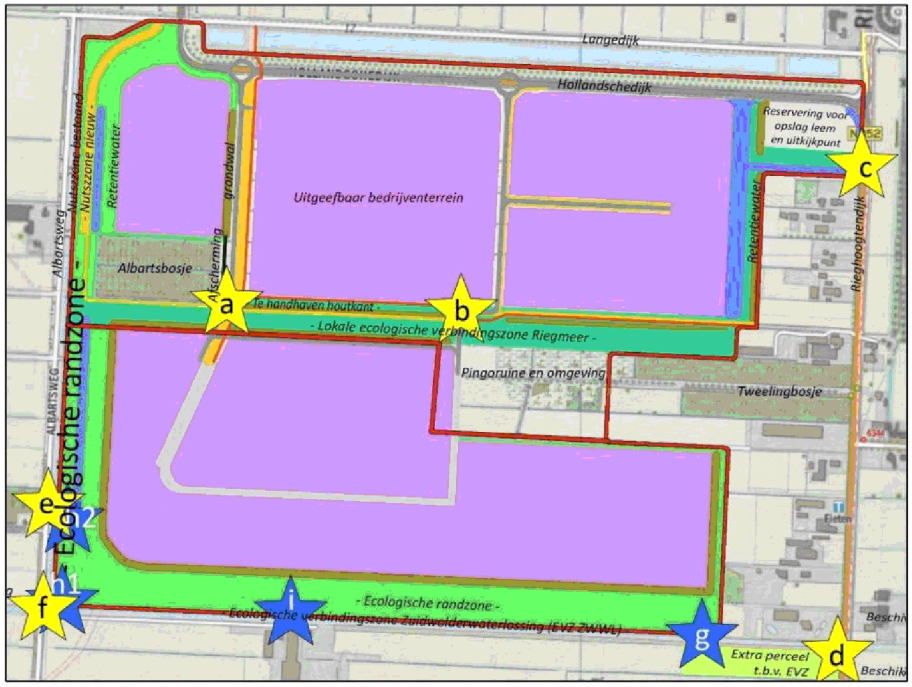

Figuur 3: Projectgebied (rood omlijnt) met de negen hierboven beschreven faunavoorzieningen voor een goede verbinding van de ecologische biotopen binnen het projectgebied en tussen het projectgebied en daarbuiten (bron: Inrichtingsplan)

Tot slot geldt voor de amfibieën dat voortplantingswateren, bijvoorbeeld poelen, op maximaal 400 meter afstand van elkaar liggen. En overwinteringsbiotopen van deze soorten, bijvoorbeeld houtkanten, bosranden en braamkoepels op maximaal 100 meter afstand vanaf deze wateren bereikbaar zijn. Deze poelen moeten vervolgens in connectie staan met de bestaande poelen van de al ingerichte ecologische verbindingszone langs de Zuidwolderwaterlossing en de poelen in de bosstrook van de waterwinning ten westen van het projectgebied.

Details over de (uitvoering van) de faunavoorzieningen zijn weergegeven in hoofdstuk 6 van het Inrichtingsplan. Hieronder wordt een nadere uitwerking van de effecten en maatregelen per soort geven.

<u>Effecten op en maatregelen voor de das</u>
Het projectgebied maakt onderdeel uit van het territorium van een dassenclan. Het territorium van een dassenclan bestaat uit de burchten in samenhang met de omliggende voedselgronden. De insteek ten aanzien van de dassen is bij voorliggend project het behouden van alle verblijfslocaties. Aanvullend wordt de dassen keuzes geboden om desgewenst gebruik te maken van nieuw aangeboden dan wel verbeterd bereikbare alternatieve foerageer- en verblijfsmogelijkheden. Verstoring van bewoonde burchten tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk beperkt door bij de werkzaamheden rekening te houden met das. Eventuele heiwerkzaamheden binnen een afstand van 200 meter tot de dichtstbijzijnde bewoonde dassenburcht of pijpenstelsel worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare perioden voor das.

Onvermijdelijk echter zijn (verstorende) effecten op de dassen als gevolg van werkzaamheden en veranderingen in het foerageergebied. Denk aan menselijke aanwezigheid, verkeersbewegingen en een verandering van de ruimtelijke invulling van het gebied, zowel tijdens de aanleg als in de gebruiksfase. Het precieze (gedrags)effect op de dassen in het gebied is niet te voorspellen. Dassen zijn in de regel honkvast, ze kunnen zich aanpassen aan veranderingen in hun omgeving. In bepaalde situaties treedt gewenning op bij voorspelbare verstoring zoals verkeer.

Bij voorliggend project worden de bestaande verblijfplaatsen ingepast. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat de verblijfplaatsen bereikbaar blijven en migratie tussen de verblijfplaatsen (en naar de foerageergebieden) mogelijk blijft. Onder andere de te realiseren ecologische verbindingszone tussen de burcht in het Albartsbosje en de burcht ter hoogte van de pingoruïne is hiervoor belangrijk. Via deze verbinding blijft uitwisseling van dassen (en andere dieren) tussen oost en west mogelijk. Niet uitgesloten is dat de werkzaamheden en veranderingen in het gebied leiden tot het (tijdelijk) verlaten van een nu in gebruik zijnde burcht. Dassen zijn echter goede gravers en kunnen waar nodig eenvoudig op geschikte plekken bijvoorbeeld een vluchtpijp uitbreiden tot (hoofd- of bij-) burcht, mocht dat nodig zijn. De gelegenheid voor het maken van een nieuwe burcht wordt geboden. Zo worden rond het bedrijventerrein afschermende (1,5 tot 3 meter) hoge grondwallen aangelegd om licht- en geluidsverstoring van het bedrijventerrein te beperken. Aan de zuidzijde worden deze op drie plaatsen verbreed tot zogenoemde ‘dassenterpen’. Zo’n dassenterp bestaat uit een grondhoop boven de hoogste waterstand waar dassen een nieuwe (bij)burcht of vluchtpijp in kunnen graven. Overigens kunnen ook de nieuwe grondwallen elders in en rond het bedrijventerrein door dassen worden gebruikt voor het graven van verblijfplaatsen. Daarbij zijn ook buiten het projectgebied – met name in de bosstrook ten westen van de Albartsweg en in het Tweelingbosje - uitwijkmogelijkheden. Dassen hebben zodoende de keuze om (desgewenst) een nieuw verblijf te betrekken dichtbij (deels nieuw en of beter beschikbare) foerageergebieden aan de zuid- west en oostzijde van het gebied. Met name ten zuiden van Riegmeer - hier ligt een open agrarisch gebied met weinig bosjes - zijn de verblijfsopties voor das momenteel schaars. Daarom zien we juist hier verhoogde meerwaarde van de aan te leggen dassenterpen.

Aanwezige boselementen worden bij voorliggend project vrijwel geheel ingepast en behouden een functie als foerageergebied. De te bebouwen agrarische percelen vormen momenteel geschikt foerageergebied en verliezen die functie. Grofweg het gehele projectgebied (109 hectare) is momenteel te beschouwen als voor dassen (jaarrond) geschikt foerageergebied. Netto neemt het foerageergebied binnen de projectgrens af met circa 86 hectare. Door het bebouwen van agrarische gronden zullen de dassen zodoende afhankelijker worden van de foerageergebieden in de omgeving. Binnen de grenzen van het projectgebied blijven met name de te behouden en nieuw te realiseren boselementen, de centrale ecologisch verbinding en de afschermende zone rondom beschikbaar als foerageergebied. Binnen het projectgebied wordt de waarde voor das waar mogelijk versterkt middels nieuw aan te leggen biotopen die voor das interessant zijn (o.a. dichte bosranden en bosjes, breed uitgroeiende heggen en greppels met ruigte). Het gaat binnen de grenzen van het projectgebied om circa 23 hectare aan voor das geschikte biotopen. Een dassenclan heeft in Nederland meestal een territorium met een oppervlakte van ongeveer 30 tot 150 hectare (Zoogdiervereniging 2023). Daarbij geldt dat naarmate een gebied voedselrijker is, de dassen zich op een kleiner gebied kunnen redden.
Gunstig voor dassen is dat het projectgebied aan meerdere zijden grenst aan relatief voedselrijke agrarische percelen. Ten westen van de Albartsweg blijft het huidige foerageergebied (zowel graslanden als bos) beschikbaar. Binnen een zone van 1 kilometer rond om het projectgebied gaat het aan die zijde om circa 218 hectare. Ook de graslanden ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing (circa 122 hectare binnen 1 kilometer van de projectgrens) blijven beschikbaar. De zuidelijke gronden worden bovendien beter bereikbaar gemaakt door de aanleg van een nieuwe dam. Daarnaast wordt

het gebied (nu grasland) ten oosten van de Riegshoogtendijk bereikbaar gemaakt middels twee nieuw aan te leggen faunapassages. Aanvullend wordt een deel van dit gebied daarbij kwalitatief verbeterd als leefgebied voor das door hier circa 3,5 kilometer nieuwe heggen aan te planten. In totaal wordt ten oosten van de Riegshoogtendijk een gebied met ruim 100 hectare geschikt foerageergebied ontsloten voor de dassen uit Riegmeer, wat in de bestaande situatie niet of minder goed toegankelijk is voor de onderhavige dassenclan. Verder worden - zoals hierboven beschreven - extra verblijfsmogelijkheden voor das aangeboden in de vorm van dassenterpen. De dassen kunnen zo desgewenst dichtbij geschikte foerageergebieden verblijven/schuilen en deze ongestoord betreden en energie sparen. Met het geheel aan maatregelen wordt gezorgd voor een permanent functionele leefomgeving waarin de lokale dassenpopulatie zich kan standhouden.

Effecten op en maatregelen voor de grote bosmuis

Voor de grote bosmuis zijn met name de effecten op het biotoop relevant. De soort is daarbij weinig gevoelig voor verstoring. Als gevolg van de werkzaamheden gaat een relatief gering deel (circa 0,7 hectare van de in totaal aanwezige 6,8 hectare) van het leefgebied (ruigte en bos) met (mogelijke) verblijfplaatsen van de grote bosmuis in het projectgebied verloren. Doordat de boselementen worden ingepast blijft het overgrote deel van het huidige biotoop behouden. Te behouden (kern)biotopen zijn het bosje aan de Albartsweg, de beboste pingoruïne en het aan het projectgebied grenzende Tweelingbosje. Ook de houtwallen en erven in de directe omgeving van het projectgebied (en het bosje ten westen van de Albartsweg) vormen onderdeel van het leefgebied.

Het projectgebied wordt deels natuurvriendelijk ingericht waarbij specifiek rekening wordt gehouden met onder andere de grote bosmuis. Deze soort zal profiteren van de nieuw aan te leggen biotopen zoals houtkanten en -wallen, bosjes, heggen, ruige greppels en braamkoepels. Binnen het projectgebied neemt het geschikte biotoop toe van de huidige 6.8 hectare tot circa 18,6 hectare. Het verlies van leefgebied van de grote bosmuis is gering en tijdelijk. Op korte termijn is er in het projectgebied en de directe omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied beschikbaar en bereikbaar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Effecten op en maatregelen voor de bunzing, de hermelijn en de wezel

Ook voor de bunzing, de hermelijn en de wezel zijn - net als voor de grote bosmuis - met name de effecten op het biotoop relevant. Leef- en foerageergebieden van de kleine marterachtigen en van grote bosmuis overlappen, toch zijn er verschillen. Wezels hebben een voorkeur voor een structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap. Hermelijnen hebben een voorkeur voor een waterrijke omgeving met voldoende dekking. En bunzingen lijken een voorkeur te hebben voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid.
Voor de bunzing is in de huidige situatie circa 7,9 hectare aan geschikt leefgebied beschikbaar. Hiervan gaat circa 1,8 hectare verloren en in de eindsituatie wordt het areaal uitgebreid tot circa 14.3 hectare.
Voor de hermelijn gaat het in de huidige situatie om 6,1 hectare aan leefgebied (waarvan circa 2,4 hectare verloren gaat) dat wordt uitgebreid tot circa 14.8 hectare.
Voor de wezel gaat het in de huidige situatie om circa 8,1 hectare aan geschikt leefgebied. Hiervan gaat circa 2 hectare verloren en neemt in de eindsituatie het areaal geschikte biotopen toe tot circa 15.3 hectare.
Van zowel wezel, hermelijn als bunzing blijft het huidige biotoop voor een groot deel behouden en worden nieuwe geschikte structuurrijke biotopen gerealiseerd (o.a. bos, natuurvriendelijke oevers en heggen). Het areaal voor elk van deze soorten neemt hierdoor toe - gemiddeld met een factor 2 - waarmee het projectgebied als geheel aantrekkelijker wordt voor kleine marterachtigen.

Effecten op en maatregelen voor de grote modderkruiper

Bij de voorgenomen inrichting van het projectgebied verdwijnt plaatselijk leefgebied van de grote modderkruiper wegens het dempen van watergangen. Binnen Riegmeer gaat circa 3 km voor grote modderkruiper als geschikt beoordeeld watergang verloren. Er wordt vervangend nieuw alternatief leefgebied voor grote modderkruiper ontwikkeld in de vorm van circa 4,6 km aan nieuw gegraven sloten met een flauw talud. Dit alternatieve leefgebied vormt geschikt leefgebied zodra de modderbodem en oevervegetatie tot ontwikkeling zijn gekomen.
In de omgeving is een omvangrijk netwerk met alternatief leefgebied beschikbaar in de vorm van begroeide slootjes met een goed ontwikkelde sliblaag. Daaronder zijn ook diepere wateren die de functie als overwinteringsgebied kunnen vervullen zoals de brede plantrijke watergang ten oosten van de Albartsweg en de Zuidwolderwaterlossing. De exacte locaties van aankoppelen aan deze gebieden liggen nog niet vast, maar alle te realiseren biotopen voor de grote modderkruiper binnen het projectgebied worden aangesloten op bestaande wateren zodat de vissen het water kunnen bereiken en koloniseren. De wateren worden daartoe via open water (sloten) verbonden, met alleen waar nodig duikers om dammen/wegen te kunnen passeren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een voor de grote modderkruiper geschikte duiker met een minimum binnenmaat van 0,7 meter breed, die zo wordt aangelegd dat ongeveer ¾ gevuld is met water en ¼ met lucht. Op de kaart met nieuw biotoop (zie bijlage 5 van het Activiteitenplan) voor de grote modderkruiper zijn drie nieuwe leefgebieden te onderscheiden:

1. Langs de zuidkant met natuurvriendelijke oever. Dit nieuwe biotoop wordt direct aangesloten op de zuidwolderwaterlossing. De zuidwolderwaterlossing zelf vormt geen optimaal biotoop voor grote modderkruiper maar vissen kunnen hierlangs wel het nieuwe biotoop bereiken.
2. Langs de Albartsweg. Het nieuwe leefgebied hier wordt direct op de bestaande - en voor grote modderkruiper geschikte - sloot langs de Albartsweg aangesloten.
3. Aan de noordoostzijde. Dit leefgebied wordt langs de noordzijde verbonden zodat er een koppeling ontstaat met voor grote modderkruiper geschikte wateren in het westen. In het westen vormen onder andere de sloot langs de Albartsweg en de in het verlengde hiervan gelegen sloot ten noorden van de Langedijk voor grote modderkruiper geschikt leefgebied.

Door het realiseren van het alternatieve leefgebied en deze bereikbaar te maken en door te nemen voorzorgsmaatregelen (werken in de minst kwetsbare perioden en grote modderkruipers verplaatsen naar alternatief leefgebied), blijven negatieve effecten op exemplaren tot een minimum beperkt.

Fasering

De 1ste fase van het bouwrijp maken heeft nog geen belangrijk effect op de toekomstige bedrijfskavels maar is hoofdzakelijk beperkt tot de aanleg van de wegenstructuur, die slechts een zeer beperkt gedeelte van het plangebied betreft. De gemeente en Riegmeer BV zullen de ecologische zone en de faunavoorzieningen zoveel mogelijk tijdens fase 1 aanleggen, zodat deze direct tot ontwikkeling kunnen komen. De overige gronden (bedrijfskavels) worden gefaseerd in de tijd (jaren) uitgegeven en blijven voorlopig in belangrijke mate in de huidige staat gehandhaafd. De nog niet uit te geven kavels blijven daarmee voor een groot deel beschikbaar voor de relevante diersoorten op dezelfde wijze als dat nu het geval is.

Ecologisch werkprotocol (EWP) en logboek

Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Betreffend ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle bij buitenwerkzaamheden betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden door alle partijen die buitenwerkzaamheden uitvoeren (inclusief toekomstige eigenaren) aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch deskundige. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van das, grote modderkruiper, grote bosmuis, kleine marterachtigen en vogels.

Voor de start van de uitvoering wordt een toolboxmeeting gehouden in het bijzijn van de uitvoerende partijen. Hierbij worden zaken als de voorgenomen werkzaamheden, in te zetten materieel, communicatielijnen en planning doorgenomen en geeft de ecologisch toezichthouder aan op welke wijze rekening gehouden dient te worden met (beschermde) soorten.
Gedurende de periode van uitvoering volgt regelmatig (minimaal eens per drie maanden) een voortgangs-/evaluatiemoment tussen de ecologisch toezichthouder en alle uitvoerende partijen.
Om goed te kunnen anticiperen en waar nodig bij te sturen, wordt de ecologisch toezichthouder gedurende de looptijd van de ontheffing actief en tijdig op de hoogte gehouden van de planning en aard van de werkzaamheden.
Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden alle maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie.

Beheerplan ecologische zone
Naast het op een juiste manier inrichten en verbinden van de ecologische zone en de daarin liggende biotopen is het ecologisch functioneren van deze zone en biotopen afhankelijk van een doelmatig ecologisch beheer, waarvoor de ontheffinghouder verantwoordelijk is. Hiervoor is een beheerplan onmisbaar. Onderdelen van dit beheerplan zijn in ieder geval:

- Beheer van de biotopen.
- Beheer en onderhoud van de faunavoorzieningen.
- Opruimen van (ingewaaid) afval.
- Gebruik van middelen. Hierin staat in ieder geval dat gebruik van (drijf)mest, kunstmest en chemische middelen o.a. voor bestrijding, niet zijn toegestaan.
- Eventuele dierbestrijding zonder klemmen en gif.
- Bestrijden van ongewenste plantensoorten, zoals invasieve exoten (o.a. reuzenberenklauw en laurierkers).
- Donkerte en een verlichtingsplan.
- Gebruik van dode bomen als liggend dood hout voor begeleiding groenelementen en faunapassages.

De aspecten omtrent het beheerplan staan omschreven in hoofdstuk 5.2 van het Inrichtingsplan.

3.4 Natuurvrij maken
Er worden verschillende werkzaamheden uitgevoerd waarvoor het noodzakelijk is om voorafgaand aan die werkzaamheden het terrein natuurvrij te maken. Voor de verschillende werkzaamheden dient dat op verschillende manieren te worden uitgevoerd.

Grond- en/of aanlegwerkzaamheden
Maximaal vijf dagen voorafgaand aan de start van grond- of aanlegwerkzaamheden wordt de beoogde werklocatie en invloedssfeer geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder. Bij deze inspectie wordt gelet op aanwezigheid van vogelnesten en andere (beschermde) soorten. Indien er tijdens de inspectie beschermde soorten worden aangetroffen of het terrein wordt aangemerkt als geschikt habitat, wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder en waar nodig het bevoegd gezag, overlegd of (en zo ja, onder welke voorwaarden) de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden binnen de kaders van de Omgevingswet of dat aanvullende maatregelen (zoals het uitstellen van de werkzaamheden) noodzakelijk zijn.
Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten tijdens uitvoering van de geplande werkzaamheden, worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder. Vervolgens wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder en eventueel het bevoegd gezag, bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige

wijze binnen de kaders van de Omgevingswet kunnen worden uitgevoerd en of en zo ja, welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Verwijderen bosschages en ruigte
Het ongeschikt maken van leefgebieden wordt uitgevoerd onder begeleiding, toezicht en op aanwijzen van de ecologisch deskundige. Het verwijderen van struwelen en bosschages en frezen van terreindelen vindt plaats in het najaar vanaf september met eventueel een uitloop tot uiterlijk in december (bij zacht winterweer). De genoemde periode kan eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Een eventueel afwijkende periode moet door de begeleidende ecoloog bepaald worden.
Het verwijderen van ondergroei, struiken en (braam)struweel vindt plaats door deze tot 10 cm boven maaiveld te snoeien/frezen. Na het bovengronds verwijderen van ondergroei en struweel wordt minimaal zeven dagen gewacht voordat grondwerkzaamheden plaats mogen vinden. Eventueel aanwezige grote bosmuizen, kleine marterachtigen en andere soorten krijgen zo de kans om weg te vluchten naar te handhaven leefgebieden in de omgeving.

Dempen en vergraven van sloten
Dempen of vergraven van de voor grote modderkruiper geschikte wateren vindt plaats in de periode september/oktober, met eventuele uitloop t/m maart, maar in dat geval alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Dit wordt bepaald door de ecologisch toezichthouder.
Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten (water langs de Albartsweg) in de omgeving uitgezet.
De te dempen/vergraven watergangen worden waar nodig eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water. Dit is een beproefde methode om vis, amfibieën en ander waterdieren mogelijkheid te geven te ontsnappen.
Tussentijds en op het eind wordt slib weggegraven en uitgespreid op het land. Eventueel daarin nog aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten in de omgeving uitgezet.

3.5 Monitoring
De aanvrager heeft voorgesteld om gedurende de looptijd van de ontheffing monitoring uit te voeren van het gebruik van het projectgebied door de das. Als onderdeel van de ecologische begeleiding wordt de status van de bekende dassenburchten gevolgd (bewoond, onbewoond, kraamburcht) en jaarlijks wordt het gehele projectgebied (o.a. de aanlegde wallen) nagelopen met het oog op eventuele nieuwe verblijven. Bij onduidelijkheden over het gebruik van burchten worden camera's ingezet gedurende een periode van minimaal twee weken. Bevindingen worden vastgelegd in een monitoringsrapportage. Dit rapport dient jaarlijks, binnen twee maanden na uitvoering van de monitoringsrondes, te worden gedeeld met het bevoegd gezag. N.a.v. de uitkomsten van de monitoring kan overleg tussen de betrokken partijen plaatsvinden en eventueel kan er worden bijgestuurd.

4. Overwegingen
Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende

oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.10 van de Wnb.

4.1 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde, genoemd in artikel 3.10 tweede lid onder a van de Wnb.

De werkzaamheden vloeien voort uit bestemmingplan Bedrijventerrein Buitenvaart II dat op 30 januari 2008 onherroepelijk is vastgesteld. De ontwikkeling kent een lange voorgeschiedenis en is opgedeeld in verschillende fases. Hoogeveen heeft volgens de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel “Met het oog op 2030” een functie voor de opvang van (boven)regionale bedrijvigheid. Volgens het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) Drenthe ligt Hoogeveen binnen de economische kernzone, hetgeen niet verwonderlijk is gegeven de bereikbaarheid van Hoogeveen via de A28 en de A37. De in deze ontheffingsaanvraag genoemde werkzaamheden zijn onderdeel van de beoogde ontwikkeling van het bedrijventerrein.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

Voorafgaand een de keuze voor de locatie van het te ontwikkelen van Riegmeer (en het bestemmen als bedrijventerrein) is een contourkeuzemodel ontwikkeld waarmee iedere mogelijke vorm en plaats van het bedrijventerrein op wenselijkheid is beoordeeld (Gemeente Hoogeveen 2006). De criteria zijn daarbij afgeleid van de doelen, wensen en randvoorwaarden die door de betrokkenen naar voren zijn gebracht. De afweging rond de contourkeuze van het bedrijventerrein heeft zich gespitst op de drie thema's: leefbaarheid, economie en milieu. In de inrichting wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de aanwezige (en toekomstige) natuurwaarden.

Voor de aanwezige (beschermde) soorten worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

De planning is aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor de aanwezige soorten. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode (buiten de meest kwetsbare periode van voortplanting en overwintering).

Door buiten de kwetsbare periode van de beschermde soorten te werken, de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toeziend oog van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

<u>Das</u>

De landelijke staat van instandhouding van de das is relatief gunstig. De das staat niet als 'bedreigd' op de Rode Lijst van Nederlandse zoogdieren (2020) (bron: zoogdiervereniging).

Van de lokale staat van instandhouding van de das zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar regionale verspreidingsgegevens samen met bekende waarnemingen (en geschikte biotopen) in de omgeving gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. In 2020 telt Drenthe zo'n 500 à 600 bewoonde burchten. Geschat is dat er in Drenthe nu tussen de 1250 en 1750 dassen leven (Dassenwerkgroep Drenthe 2023). In sommige streken in Drenthe is de groei van het aantal burchten en dassen gestagneerd, in andere gebieden breidt de das zich nog steeds uit. In het Albartsbosje is de activiteit van das de afgelopen jaren flink toegenomen. De diverse waarnemingen in en rond het projectgebied tezamen met de hoeveelheid aan geschikt leefgebied maken dat de lokale staat van instandhouding van das momenteel wordt ingeschat op gunstig.

Grote bosmuis

De grote bosmuis staat vermeld op de Rode lijst Zoogdieren uit 2020 met de status 'thans niet bedreigd'. De soort is landelijk vanuit het oosten in opmars (bron: zoogdiervereniging).

Van de lokale staat van instandhouding van grote bosmuis zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. In de omgeving van Hoogeveen zijn enkele waarnemingen bekend van grote bosmuis, onder andere nabij Zuidwolde (NDFF, 2023). De soort heeft zich de afgelopen jaren relatief snel in westelijke richting uitgebreid en recent heeft Ecogroen al waarnemingen gedaan ter hoogte van Steenwijk en Staphorst. Gezien de grote hoeveelheid aan geschikt leefgebied in de gemeente Hoogeveen in de vorm van bosjes en houtwallen in combinatie met het fors aantal gevangen dieren wordt de lokale staat van instandhouding van grote bosmuis ingeschat als gunstig tot zeer gunstig.

Bunzing

De bunzing staat vermeld op de Rode lijst Zoogdieren uit 2020 met de status 'kwetsbaar', maar is wijd verspreid binnen Nederland (bron: zoogdiervereniging).

Van de lokale staat van instandhouding van de bunzing zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. In een straal van vijf kilometer van het projectgebied zijn circa vijftien waarnemingen van de bunzing bekend in de afgelopen tien jaar (NDFF, 2023), veruit de meeste hiervan betroffen verkeersslachtoffers op de snelwegen. De aantallen geregistreerde dieren zijn laag. Kleine marterachtigen zijn ook moeilijk te inventariseren en monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van bunzing, wordt daarom beoordeeld als onbekend.

Hermelijn

De hermelijn staat vermeld op de Rode lijst Zoogdieren uit 2020 met de status 'kwetsbaar', maar is wijd verspreid binnen Nederland (bron: zoogdiervereniging).

Van de lokale staat van instandhouding van de hermelijn zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. Van de hermelijn zijn vijf waarnemingen bekend (binnen vijf kilometer van het projectgebied) in de afgelopen tien jaar (NDFF, 2023). Drie van deze waarnemingen zijn gedaan in de natuurzone nabij het Oude Diep, aan de noordzijde van Hoogeveen. De aantallen geregistreerde dieren zijn laag. Kleine marterachtigen zijn ook moeilijk te inventariseren en monitoren

waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van hermelijn wordt daarom beoordeeld als onbekend.

Wezel
De wezel staat vermeld op de Rode lijst Zoogdieren uit 2020 met de status 'gevoelig', maar is wijd verspreid binnen Nederland (bron: zoogdiervereniging).

Van de lokale staat van instandhouding van de wezel zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. Van wezel zijn in een straal van vijf kilometer rond het projectgebied vijf waarnemingen bekend uit de afgelopen tien jaar (NDFF, 2023). De aantallen geregistreerde dieren zijn laag. Kleine marterachtigen zijn ook moeilijk te inventariseren en monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van de wezel wordt daarom beoordeeld als onbekend.

Grote modderkruiper
De landelijke staat van instandhouding van de grote modderkruiper is matig ongunstig en staat als 'kwetsbaar' op de Rode lijst Vissen uit 2015 (bron: Ravon).

Van de lokale staat van instandhouding van grote modderkruiper zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. In de omgeving van het projectgebied zijn meerdere waarnemingen bekend van grote modderkruiper (NDFF, 2023). De soort is onder andere bekend uit het beekdal van het Oude Diep en de omgeving van Noordscheschut en in wijken in de omgeving van Alteveer. Aantallen grote modderkruipers zijn lastig te monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van grote modderkruiper wordt daarom beoordeeld als onbekend.

Conclusie
Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in dit besluit staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De ontheffinghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

De ontheffing is verleend van de Wnb op grond van het overgangsrecht zoals opgenomen in artikel 4.3, aanhef en onder a van de Invoeringswet Omgevingswet. De zorgplicht valt niet onder dit overgangsrecht waardoor de zorgplicht vanuit de Omgevingswet van toepassing is op deze ontheffing. Artikel 1.7 van de Omgevingswet en 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora en fauna activiteit gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de verspreiding van kunstlicht op de ecologische zone, wat voorkomen dient te worden.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is. Werkzaamheden op een bepaalde werklocatie (zolang nog onbebouwd) worden in een zo kort mogelijk tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. Indien er in de periode van half februari tot eind augustus langer dan vijf dagen achtereen geen werkzaamheden plaats hebben gevonden op braakliggende grond, wordt de werklocatie opnieuw geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder, met name met het oog op eventuele vestiging van broedvogels.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Tue 8/6/2024 5:44:35 AM
Subject: FW: RE 5.1.2e boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen
Received: Tue 8/6/2024 5:44:39 AM

Hoi collega, het verzoek was deze mailwisseling door te sturen naar VTH, bij dezen!

Groet,

Joey
KCC

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl>
Verzonden: maandag 5 augustus 2024 16:49
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: RE 5.1.2e boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

[U ontvangt vaak geen e-mail van 5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl. Informatie over waarom dit belangrijk is op https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification]

Goedemiddag,

Zou u deze e-mail willen doorzetten naar de VTH-afdeling.

Alvast hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Juridisch adviseur Gebiedszaken| Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
5.1.2e
5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl
Aanwezig: maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag

Wilt u vertrouwelijke informatie veilig e-mailen naar gemeente Hoogeveen? Verstuur dan hier veilig uw bericht.
Meer informatie over veilig e-mailen.

Wilt u vertrouwelijke informatie veilig e-mailen naar gemeente De Wolden? Verstuur dan hier veilig uw bericht.
Meer informatie over veilig e-mailen.

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ruddrenthe.nl>
Verzonden: maandag 5 augustus 2024 13:39
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl>
Onderwerp: FW: RE 5.1.2e boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

Hoi 5.1.2e,

Hierbij het antwoord van de collega die de zaak in behandeling heeft bij de RUDD.

Groet, 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ruddrenthe.nl>
Verzonden: maandag 5 augustus 2024 13:31
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ruddrenthe.nl>
Onderwerp: RE 5.1.2e boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

Hoi 5.1.2e,

Ja ik heb de zaak nog steeds in behandeling.

Echter de provincie Drenthe gaat over de Habitatrichtlijn.

De gemeente Hoogeveen kan voor deze vraag dan ook het beste contact opnemen met team VTH van de provincie Drenthe.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Team Vergunningen
Mob. 5.1.2e
Werkdagen: ma t/m vr

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Info@ruddrenthe.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ruddrenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 2 augustus 2024 08:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ruddrenthe.nl>
Onderwerp: FW: boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

Hoi 5.1.2e,

Ik heb onderstaande mail ontvangen van de gemeente Hoogeveen. In een brief die is toegevoegd aan deze zaak staat jouw naam als behandelaar. Om deze reden stuur ik deze mail even naar jou toe. Heb jij deze zaak nog steeds in behandeling en kan jij de gemeente helpen met onderstaande vraag?

Graag hoor ik of ik inderdaad bij jou terecht moet zijn of dat een andere collega deze zaak behandeld, dan zorg ik ervoor dat deze mail bij hem/haar terecht komt.

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Jurist handhaving & vergunningen
Team: Team Juridisch / Clusters Handhaving & Vergunningen
E-mailadres: 5.1.2e @ruddrenthe.nl
Telefoonnummer: 5.1.2e
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Postadres Bezoekadres Assen Bezoekadres Emmen
Postbus 1017 Westerbrink 1 Raadhuisplein 1
9400 BA Assen 9405 BJ Assen 7811 AP Emmen

0800 - 9102
info@ruddrenthe.nl
https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.ruddrenthe.nl%2F&data=05%7C02%7Cvth%40drenthe.nl%7C17bcf0c8a7e0473804c608dcb5dadade%7Cc79a514efddd4604a413d82f1aa74b13%7C0%7C0%7C638585198789213479%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6Ik1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=kDMJym80ObzVQgYSgZNPYdS7YQ8MUb0CGSvwgQbx%2BRQ%3D&reserved=0

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>
Verzonden: donderdag 1 augustus 2024 15:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ruddrenthe.nl>
Onderwerp: FW: boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Hoi [redacted],

Wellicht ken je deze zaak, of weet je een collega die deze zaak in behandeling heeft. Onderstaande vraag kreeg ik van de heer [redacted] van de Stichting Natuurbeschermingswacht.

Zouden jullie kunnen aangeven wat het totale project inhoudt? Met het project wordt gedoeld op 'project' als in artikel 6 (3) van de Habitatrichtlijn.

Zie de vraag hieronder en de bijlagen:

Tenslotte is nog niet helder wat het gehele project omvat. Om bovenstaande verzoek ik u om openheid van zake te geven inzake het gehele project, dat is de verplanting, de stroomvoorziening en de fabriek. Daarbij hoort ook zicht op de transacties inzake stikstof voor de fabriek. Het standpunt van de stichting is dat dit alles een geheel vormt en als zodanig beoordeeld dient te worden. De verplanting is volgens de stichting hetzelfde project als de fabriek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Juridisch adviseur Gebiedszaken| Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
[redacted]
[redacted]@dewoldenhoogeveen.nl
Aanwezig: maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag

Wilt u vertrouwelijke informatie veilig e-mailen naar gemeente Hoogeveen? Verstuur dan hier veilig uw bericht.
Meer informatie over veilig e-mailen.

Wilt u vertrouwelijke informatie veilig e-mailen naar gemeente De Wolden? Verstuur dan hier veilig uw bericht.
Meer informatie over veilig e-mailen.

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Natuurbeschermingswacht <info@natuurbeschermingswacht.nl>
Verzonden: donderdag 1 augustus 2024 13:52
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@dewoldenhoogeveen.nl>
Onderwerp: Fwd: boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen

Geachte heer [redacted],

Bij deze de email zoals aangekondigd in de email van een paar minuten geleden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

-------- Original Message --------
Subject: boom bedrijventerrein Riegmeer in Hollandscheveld, uw zaaknummer Z.401748 - nadelen verplanten/verplaatsen
Date: 2024-01-01 14:51
From: Natuurbeschermingswacht <info@natuurbeschermingswacht.nl>
To: [redacted]@dewoldenhoogeveen.nl

Geachte mevrouw [redacted]

Als bijlage treft u een document 'Het verplanten van grote bomen, enige op en aanmerkingen'. Het document kan met eenieder gedeeld worden.

Ook als bijlage de reactie van de provincie inzake FAGE, er staat:
"Gezien de aanpassingen van de fabriek zijn wij voornemens een nieuw ontwerpbesluit te nemen op de gewijzigde aanvraag. In dit ontwerpbesluit zullen wij ook een reactie geven op relevante onderdelen in de reeds ingediende zienswijzen."

Als bijlage onze zienswijze inzake FAGE. MOB heeft ook een zienswijze ingediend, vooral inzake de KRW.

Verzoek u de correcte ontvangst van deze email te bevestigen, alvast bedankt.

5.1.2e 5.1.2e

--
Stichting Natuurbeschermingswacht
Gerard ter Borchstraat 51, 7944 GM Meppel KvK-nummer 41019696
0522-260791

****
Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als u niet de geadresseerde bent en toch dit bericht heeft ontvangen, verzoeken wij u vriendelijk contact met de afzender op te nemen en het e-mailbericht te verwijderen.
****

To: VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @emmen.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Tue 9/24/2024 11:22:29 AM
Subject: melding start werkzaamheden bouwrijp maken bedrijventerrein Riegmeer
Received: Tue 9/24/2024 11:26:57 AM
Beschikking leeg (ondertekend).pdf
21348_EWP Riegmeer Hoogeveen_concept 23 sept 2024.pdf

Sommige personen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maak ik melding van de start van de werkzaamheden op donderdag 3 oktober m.b.t. tot het bouwrijp maken van bedrijventerrein Riegmeer. Het zaaknummer is 1000653, zie bijlage. Ecogroen BV zal de ecologische begeleiding op zich nemen. Het meest actuele ecologisch werkprotocol is bijgevoegd. Hopende u hiermee voldoende te hebben gëinformeerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Projectleider | Gemeente Hoogeveen
5.1.2e
5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl
www.hoogeveen.nl

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 24

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/Bijlagen/TerInzageLegging/2024/til-2024-18101/1/bijlage/Beschikking_1000653.pdf)

eco groen

Ecologisch werkprotocol

Ecologisch werkprotocol bedrijventerrein Rieg-meer

Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wnb onderdeel soortbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

Status

Concept

advies & ingenieursbureau

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Ecologisch werkprotocol bedrijventerrein Riegmeer

Subtitel

Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wnb onderdeel soortbescherming

Projectcode	Datum	Status
21-348	23 september 2024	Concept

Auteur(s)

5.1.2e

Modellering & GIS

5.1.2e en 5.1.2e

Tweede lezer

5.1.2e

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

5.1.2e & 5.1.2e (2024). Ecologisch werkprotocol bedrijventerrein Riegmeer. Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wnb onderdeel soortbescherming. Rapport 19-348. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

1. Inleiding **4**
1.1 Aanleiding en doel 4
1.2 Uitgangspunten 4
1.3 Leeswijzer 5

2. Afbakening **6**
2.1 Ligging projectgebied 6
2.2 Voorgenomen activiteiten en planning 7
2.2.1 Bedrijfskavels 7
2.2.2 Onbebouwde natuurzones 7
2.2.3 Fasering/planning 7
2.3 Aanwezige beschermde soorten 8
2.3.1 Das 8
2.3.2 Grote bosmuis 9
2.3.3 Grote modderkruiper 10
2.3.4 Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) 10
2.3.5 Algemene broedvogels 11
2.4 Effect werkzaamheden 11

3. Mitigerende maatregelen **12**
3.1 Algemeen 12
3.2 Ongeschikt maken leefgebieden 14
3.2.1 Verwijderen bosschages en ruigte 14
3.2.2 Dempen en vergraven van sloten 14
3.3 Aandacht voor dassen 15
3.4 Inrichting ecologische zones 16

4. Contactgegevens **17**

Bijlagen

Bijlage 1 - Ontheffing Wet natuurbescherming
Bijlage 2 - Akkoordverklaring
Bijlage 3 - Logboek
Bijlage 4 - Leefgebieden
Bijlage 5 - Kaart inrichtingsplan

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Hoogeveen en Riegmeer B.V. hebben het voornemen om het bedrijventerrein Riegmeer te ontwikkelen. Uit het uitgevoerde ecologisch onderzoek blijkt dat de werkzaamheden effect hebben op (leefgebied van) das, grote bosmuis, wezel, hermelijn, bunzing en grote modderkruiper. De provincie Drenthe (bevoegd gezag) heeft ontheffing Wet natuurbescherming verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen als gevolg van de voorgenomen activiteiten[1] (zie bijlage 1).

Voorliggend ecologisch werkprotocol (hierna: EWP) bevat alle benodigde maatregelen die nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, inclusief de voorschriften uit de verleende ontheffing. Verder wordt door te werken met het EWP aan de zorgplicht voldaan.

1.2 Uitgangspunten

Voorliggend EWP is opgesteld door specialisten van Ecogroen bv. Als initiatiefnemer/uitvoerder bent en blijft u zelf verantwoordelijk om de uitgangspunten van dit EWP na te leven (kader 1). Het is van belang deze uitgangspunten door te nemen voordat gestart wordt met de uitvoering van de activiteiten.

Kader 1 Uitgangspunten bij dit ecologisch werkprotocol

- Dit EWP dient vóór aanvang van de activiteiten door de initiatiefnemer (zijnde de uitvoerende partij of aannemer) te worden vastgesteld. Hiervoor dient de akkoordverklaring te worden ondertekend. De akkoordverklaring is te vinden in bijlage 2.
- De initiatiefnemer is zelf volledig verantwoordelijk voor het naleven van de in dit EWP beschreven voorschriften.
- Iedereen die bij de uitvoering van de werkzaamheden betrokken is en door zijn of haar handelen de Wet natuurbescherming kan overtreden, dient op de hoogte te zijn van de inhoud van dit EWP.
- Er dient aantoonbaar te worden gewerkt conform het EWP. In de praktijk betekent dit dat de initiatiefnemer een logboek dient bij te (laten) houden. In het logboek worden de activiteiten en de naleving van de voorschriften ingevuld. Eventuele afwijkingen van het EWP worden ook in het logboek vermeld. Bovendien worden de toegepaste mitigerende maatregelen beschreven (datum, verrichte handelingen en dergelijke). Het logboek is te vinden in bijlage 3.

[1] Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoering Omgevingswet in werking getreden. Als een aanvraag op basis van de Wet natuurbescherming is ingediend voor 1 januari 2024 is er sprake van overgangsrecht. Dat betekent dat de aanvraag wordt afgehandeld volgens de oude wetgeving. Dat is in dit geval de Wet natuurbescherming. De ontheffing is aangevraagd in 2023 en valt daarom onder het overgangsrecht.

- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient het EWP met logboek en tevens een afschrift van de ontheffing Wet natuurbescherming op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

1.3 Leeswijzer

Het ecologisch werkprotocol bestaat uit een aantal onderdelen:

- In hoofdstuk 2 is ingegaan op de locatie van de werkzaamheden, de aard van de werkzaamheden en de aanwezigheid van beschermde soorten.
- In hoofdstuk 3 zijn de mitigerende maatregelen opgesomd.
- In hoofdstuk 4 zijn de contactgegevens van de betrokkenen bij dit project weergegeven.

2. Afbakening

2.1 Ligging projectgebied

Het projectgebied bevindt zich ten zuidwesten van de kern van Hollandscheveld (zie figuur 2.1). Het noordelijke deel wordt door gemeente Hoogeveen ontwikkeld en het zuidelijke deel door Riegmeer BV. Het projectgebied van in totaal circa 109 ha bestaat voornamelijk uit open agrarisch grasland en deels uit braakliggende akkers. Er zijn geen gebouwen aanwezig, maar wel een aantal voormalige erven, die deels nog herkenbaar zijn aan de opgaande erfbeplanting. Daarnaast zijn er meerdere sloten in het gebied, waarvan een groot deel in de zomer droogvalt. Aan de zuidzijde wordt het terrein begrensd door de Zuidwolderwaterlossing, een brede watergang. Ten westen ligt de Albartsweg met parallel daaraan een brede permanent watervoerende sloot. Aan de oostzijde ligt de Riegshoogtendijk, een drukke ontsluitingsweg met separaat fietspad. Hier ligt ook een lint met erven. Westelijk in het projectgebied ligt een oud boselement, het zogenoemde 'Albartsbosje'. Een ander boselement ligt meer aan de oostzijde op een pingoruïne in het projectgebied. Aansluitend ten oosten hiervan ligt buiten het projectgebied ook een oud bosrelict genaamd 'het Tweelingbosje'. De ruimere omgeving van het projectgebied laat zich omschrijven als een voornamelijk open agrarisch gebied met een dominantie van cultuurgraslanden doorsneden door sloten.

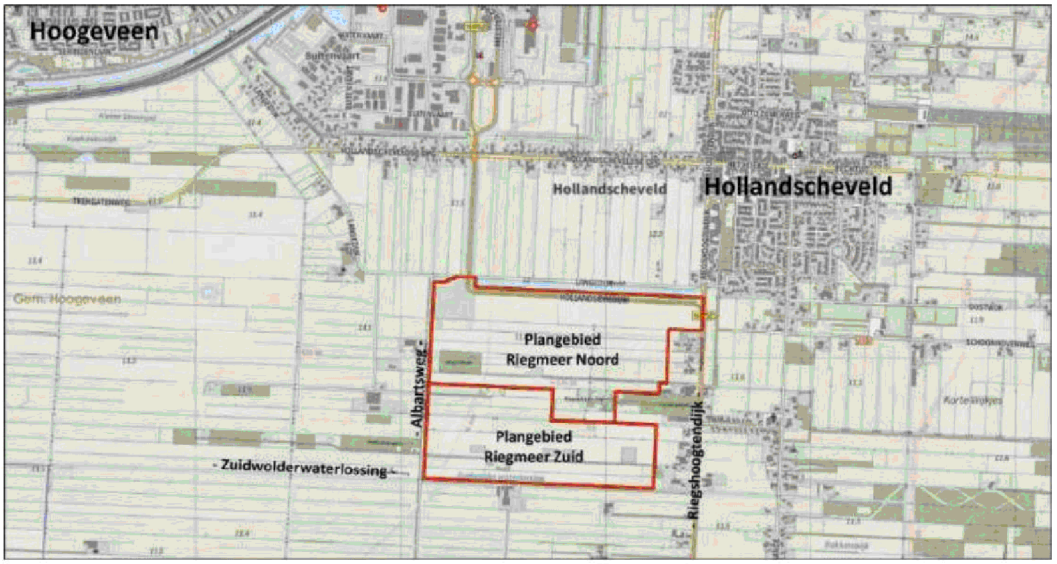

Figuur 2.1 *Projectgebied Riegmeer (rood omlijnd) en omgeving.*

2.2 Voorgenomen activiteiten en planning

Het projectgebied is geheel bestemd als bedrijventerrein. De bedrijfskavels moeten nog worden vrijgegeven, de detailinvulling van de bedrijfskavels ligt nog niet vast. Op de kaarten in het ecologische inrichtingsplan[2] is het onderscheid zichtbaar tussen de bedrijfskavels en infrastructuur en de onbebouwde natuurzones (zie bijlage 5).

2.2.1 Bedrijfskavels

Daar waar bedrijfskavels zijn ingetekend is het uitgangspunt dat aanwezige natuurwaarden verloren gaan ten behoeve van het inrichten van de bedrijfskavels. Voor het inrichten van bedrijfskavels en verbindende infrastructuur worden de werkgebieden natuurvrij en bouwrijp gemaakt. Vervolgens worden de bedrijfskavels gebouwd waarvoor onder andere ook heiwerkzaamheden plaats vinden.

Natuurinclusief bouwen wordt vanaf 2024 mogelijk een verplicht onderdeel van het bouwbesluit. In de nieuwbouw kunnen met betrekkelijk geringe inspanning potenties ontstaan voor tal van gebouwbewonende soorten als vleermuizen en diverse vogels[3].

2.2.2 Onbebouwde natuurzones

In de onbebouwde zones wordt ingezet op een samenhangende mix van te behouden natuurwaarden (o.a. Albartsbosje en inheemse begroeiing binnen de Pingoruïne) en tal van nieuw te realiseren biotopen en verbindingen (incl. faunapassages) zowel binnen als buiten het projectgebied. Het eindbeeld van de beoogde ecologische infrastructuur en de (potentiële) waarde hiervan voor de Drentse doelsoorten, inclusief alle aanwezige beschermde soorten - vormt de ruggengraad van het inrichtingsplan.

Aanvullend op de ecologische maatregelen die uit de verleende ontheffing volgen wordt nog een aantal meekoppelkansen verkend (zie kader 1.1).

Kader 1.1: Meekoppelkansen natuur

De Zuidwolderwaterlossing die langs de zuidzijde van Riegmeer loopt is aangemerkt als een ecologische verbindingszone. De aanleg van het bedrijventerrein en de ecologische zone langs de rand hiervan brengt kansen mee om in de uitvoering nadere invulling te geven aan de doelen voor deze EVZ. Zowel provincie Drenthe als waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) zijn benaderd om de ecologische verbinding Zuidwolderwaterlossing mogelijk mee te koppelen met Riegmeer. Voor dit deel is een voorlopige inrichtingsvariant gemaakt waarin de binnen Riegmeer uitgewerkte ecologische inrichting langs de Zuidwolderwaterlossing oostwaarts is doorgezet, maar dan langs de zuidzijde van de Zuidwolderwaterlossing. De huidige duiker onder de Riegshoogtendijk zou in die variant worden vervangen door een brug (waarbij het wegdek op gelijke hoogte kan blijven als nu) en waarbij de oevers onderlangs doorlopen. In het inrichtingsplan (zie bijlage 5) is deze variant op kaart weergegeven.

2.2.3 Fasering/planning

Geplande aanlegwerkzaamheden vinden plaats in de periode van eind september 2024 tot 1 september 2034.

---

[2] 5.1.2e P. en I. 5.1.2e (2023). Ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer. Inrichtingsplan voor mitigatie beschermde soorten en relevante Drentse doelsoorten, inclusief faunapassages en ecologische verbindingen. Rapport 21-348. Ecogroen bv

[3] Vogels die regelmatig op bedrijfspanden broeden zijn onder andere zwarte roodstaart, witte kwikstaart, maar ook scholekster maakt regelmatig gebruik van platte groen- of kiezeldaken.

Fasering

In de eerste fase gaat het om de aanleg van interne wegen, riolering en voorbereidend grondwerk waarbij dit zoveel mogelijk gecombineerd wordt uitgevoerd met de fysieke inrichting van de natuurzones. Het gaat hierbij om het dempen en graven van sloten en waterretenties, de aanleg van afschermende wallen, poelen en natuurlijke oevers. Zoveel mogelijk wordt de basis gelegd voor nieuwe biotopen en worden faunavoorzieningen gereed gemaakt. Het vroeg realiseren van zoveel mogelijk van de (vervangende) biotopen en faunavoorzieningen heeft als belangrijk voordeel dat de natuur de tijd heeft zich te ontwikkelen en dieren kunnen de faunapassages ontdekken.

Rekening houdend met de kwetsbare perioden van diverse soorten (o.a. broedseizoen) en de doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is de beoogde start van de werkzaamheden september 2024. Voor het noordelijk deel, inclusief de natuurzone dwars door het gebied (zie figuur 1.1), is naar verwachting in totaal zes maanden uitvoeringstijd nodig voor de eerste fase.

Na deze eerste fase kunnen percelen worden vrijgegeven en vervolgens kan de daadwerkelijke bouw plaatsvinden. Het ontwikkelen van Riegmeer, vanaf de start tot de afronding, zal meerdere jaren in beslag nemen. Een deel van de percelen zal nog enige tijd braak liggen.

Planning

Een exacte planning voor de ontwikkeling (bijvoorbeeld per perceel) is op dit moment niet te geven. Verschillende factoren, zoals vergunningprocedures, voldoende stroomcapaciteit en marktomstandigheden zijn hierop van invloed.

Bij de werkzaamheden wordt in de werkvolgorde en planning rekening gehouden met de aanwezige soorten. Locaties waar biotopen met mogelijk verblijfplaatsen verloren gaan, worden vooraf ongeschikt gemaakt buiten kwetsbare perioden van betreffende soorten door het verwijderen van beplanting en bomen en middels het visvrij maken en dempen van sloten (zie hoofdstuk 3). Per situatie zal de geschiktheid voor uitvoering door de ecologisch toezichthouder worden beoordeeld. Werkzaamheden worden vervolgens pas uitgevoerd nadat het terrein hiervoor is vrijgegeven.

2.3 Aanwezige beschermde soorten

2.3.1 Das

Binnen bedrijventerrein Riegmeer is een aantal verblijfplaatsen (burchten en pijpen) en tevens foerageergebied van dassen (zie figuur 2.2) aanwezig. De belangrijke dassenburchten liggen in het Albartsbosje en in de pingoruïne (zie bijlage 4). Bij de burcht in het Albartsbosje is met camera medegebruik door vos vastgesteld. Verder zijn er ook een aantal (periodiek belopen) pijpen in het tweelingbosje en het Albarstbosje vastgesteld. Zo werd de plek aan de zuidkant van het Albarstbosje tijdelijk gebruikt (mogelijke wisselburcht) gedurende een periode met hoge waterstanden. De hoofdburcht oostelijk in het bosje was toen tijdelijk ongeschikt voor bewoning. De populatie in het projectgebied wordt geschat op 4 tot 10 exemplaren welke hoogstwaarschijnlijk tot een en dezelfde familie behoren. De agrarische percelen in het projectgebied alsmede de boselementen vormen onderdeel van het foerageergebied.

Figuur 2.2 *Das. Bron: Wikimedia Commons.*

2.3.2 *Grote bosmuis*

In het projectgebied leeft grote bosmuis (zie figuur 2.3). Tijdens het gerichte onderzoek naar grote bosmuis is totaal 62 maal een exemplaar van grote bosmuis gevangen. Het maximale aantal gevangen exemplaren tijdens één controlemoment van de 80 vallen is 14 exemplaren. De grote bosmuis bouwt een nest als verblijfplaats, ondergronds meestal onder een boomstronk of tussen boomwortels. Ze graven zelden zelf een hol maar gebruiken holen van onder andere mol, konijn, woelmuizen of das. In de voortplantingstijd graaft het vrouwtje ook andere muizenholen verder uit. Binnen het projectgebied worden alleen verblijfplaatsen verwacht in de houtwallen, ruigtes, braamstruwelen en andere opgaande vegetatie die voor grote bosmuis voldoende dekking bieden (zie bijlage 4). In totaal betreft het binnen het projectgebied ca 6.8 hectare aan geschikt leefgebied. Het overige oppervlak van het projectgebied is ongeschikt voor grote bosmuis aangezien het open agrarische percelen betreft die geen voedsel en dekking voor grote bosmuis bieden. Aantallen kunnen globaal worden geschat en verschillen per seizoen. De dichtheid is het laagst in het voorjaar (0,9-14,3 dieren/ha) en neemt toe in de loop van het jaar. In de herfst worden dichtheden bereikt van 2,1-58,8 dieren/ha, afhankelijk van de voedselrijkdom van het habitat. Op basis van de oppervlakte geschikt biotoop in het projectgebied (circa 6,8 hectare) wordt de totale populatie van grote bosmuizen in het projectgebied geschat op circa 200-300 exemplaren.

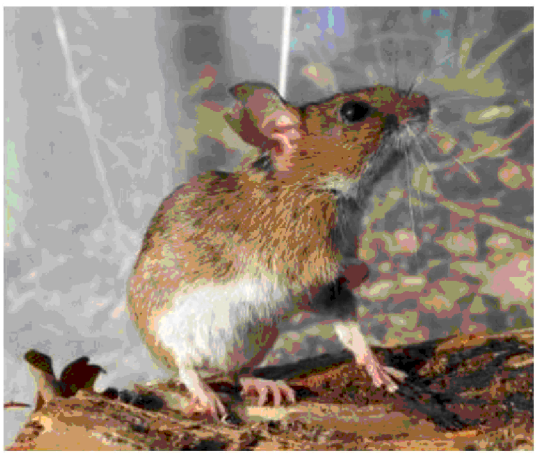

Figuur 2.3 *Grote bosmuis. Bron: Ecogroen.*

2.3.3 *Grote modderkruiper*

In de watergangen in het projectgebied komt grote modderkruiper voor (zie figuur 2.4). Op basis van e-DNA onderzoek is bepaald dat grote modderkruiper in alle geschikte watergangen in het projectgebied aanwezig is. De als geschikt leefgebied beoordeelde sloten zijn weergegeven in bijlage 4. Het gaat in totaal om ca 3 km aan slootlengte. De populatieomvang in het projectgebied wordt geschat op enkele tientallen exemplaren. Diepere delen - zoals in de te behouden sloot ten westen van het Albartsbosje - worden naar verwachting gebruikt als overwinteringsgebied. Naar verwachting fungeren de sloten in het projectgebied met name als voortplantingsgebied en opgroeigebied voor jonge grote modderkruipers (zie bijlage 4). Ook worden alle geschikte watergangen als foerageergebied gebruikt. Grote modderkruiper gebruikt de watergangen als verblijfplaats maar ook als migratieroute naar andere watergangen (sloten en weteringen) in de omgeving. De meeste migratie vindt plaats in het voor- en najaar als migratie plaatsvindt tussen overwinteringsplaatsen en voortplantingswateren.

Figuur 2.4 *Grote modderkruiper. Bron: Ecogroen.*

2.3.4 *Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)*

In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de bunzing, hermelijn en wezel. Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren of sporen van bunzing, hermelijn of wezel aangetroffen.

Bunzing gebruikt naar verwachting de erven in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats, waarbij houtstapels, takkenhopen, oude schuurtjes en andere bouwwerken bewoond worden. In mindere mate kunnen ook verblijfplaatsen worden verwacht in met bos en ruigte begroeide elementen. In bijlage 4 is een kaart opgenomen met voor deze soort aantrekkelijke biotopen, met name de ruige en beboste delen. Op basis van de terreinkenmerken (ca 8 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 1-3 exemplaren.

Hermelijn gebruikt naar verwachting de houtwallen, bosjes en ruig begroeide oevers in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats (zie bijlage 4). Op basis van de terreinkenmerken (ca 6 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 2 tot 5 exemplaren.

Wezel gebruikt naar verwachting voornamelijk bos- en ruigte in en in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats Op basis van de terreinkenmerken (ca 8 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 10-20 exemplaren.

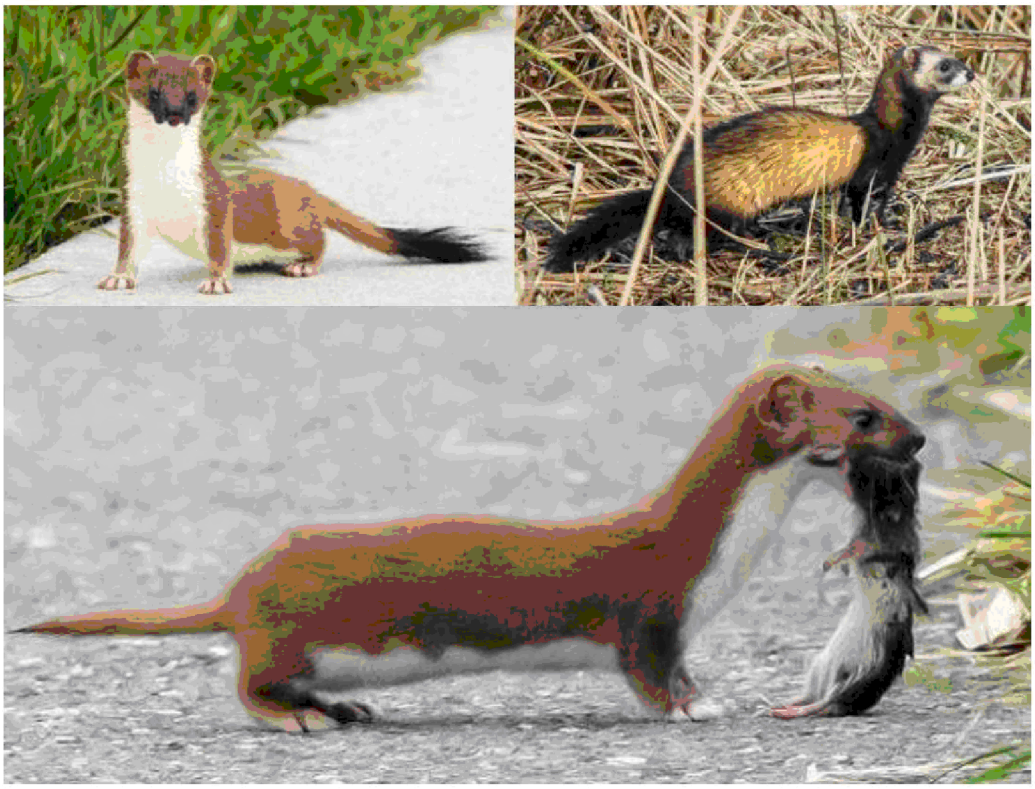

Figuur 2.5 *Bunzing (rechtsboven), hermelijn (linksboven) en wezel (onder). Bron: Johann Prescher, Lenie Doornkamp en Mario Vermeer, Kennisdocument Kleine marterachtigen, BIJ12, 2024.*

2.3.5 *Algemene broedvogels*

Het projectgebied vormt voor diverse vogels geschikt broedgebied. Het open agrarische gebied is geschikt voor soorten als gele kwikstaart, graspieper en veldleeuwerik. Locaties met bomen, ruigte en andere opgaande beplanting zijn geschikt voor onder andere soorten als houtduif, merel, tjiftjaf, Turkse tortel, putter, grasmus, zwartkop, koolmees, grasmus en fazant. Nesten van deze (en de meeste andere soorten) zijn alleen gedurende het broedseizoen te verwachten.

2.4 Effect werkzaamheden

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen dassen verstoord worden. Daarnaast gaat een deel van het leefgebied van grote bosmuis, kleine marterachtigen en grote modderkruiper verloren. Ten slotte kunnen ook nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord. Door mitigerende maatregelen te nemen (zie hoofdstuk 3). Worden negatieve effecten op deze beschermde soorten zo veel mogelijk voorkomen.

3. Mitigerende maat-regelen

3.1 Algemeen

1. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden door alle partijen die buiten werkzaamheden uitvoeren (inclusief toekomstige eigenaren) aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
2. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van das, grote modderkruiper, grote bosmuis, kleine marterachtigen en vogels. De ecologisch toezichthouder dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
   a. Gedurende het natuurvrij maken;
   b. Bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
   c. Tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
   d. Voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing;
   e. Bij de start van de werkzaamheden;
   f. Het uitvoeren van monitoring van de nieuwe en huidige verblijfplaatsen van de das.
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden door de ecologisch toezichthouder van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek jaarlijks in het 1e kwartaal van het opvolgende jaar onder vermelding van het kenmerk van het besluit (1000653) te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
4. Voor de start van de uitvoering wordt een toolboxmeeting gehouden in het bijzijn van de uitvoerende partijen. Hierbij worden zaken als de voorgenomen werkzaamheden, in te zetten materieel, communicatielijnen en planning doorgenomen en geeft de ecologisch toezichthouder aan op welke wijze rekening te houden met (beschermde) soorten. Gedurende de periode van uitvoering volgt regelmatig (minimaal eens per drie maanden) een voortgangs-/evaluatiemoment.
5. Om goed te kunnen anticiperen en waar nodig bij te sturen wordt de ecologisch toezichthouder gedurende de looptijd van de ontheffing actief en tijdig op de hoogte gehouden van de planning en aard van buitenwerkzaamheden.
6. Het ecologische inrichtingsplan maakt onderdeel uit van de ontheffing. Net als bij het EWP kan het voorkomen dat de praktische uitvoering of onvoorziene omstandigheden wijzigingen in de werkwijze, uitvoering dan wel te nemen maatregelen noodzakelijk maakt. Indien deze wijzigingen ondergeschikt van aard zijn en indien - ter beoordeling van de toezichthoudend ecoloog - sprake is van een alternatieve oplossing van minimaal gelijkwaardige kwaliteit is afwijking

toegestaan. Bij wijzigingen die - ter beoordeling van de toezichthoudend ecoloog - ingrijpender van aard zijn, wordt overlegd met het bevoegd gezag.

7. Maximaal vijf dagen voorafgaand aan de start van grond- of aanlegwerkzaamheden wordt de beoogde werklocatie en invloedssfeer geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder. Bij deze inspectie wordt gelet op aanwezigheid van vogelnesten en eventuele andere beschermde soorten. Indien er tijdens de inspectie onverhoopt beschermde soorten worden aangetroffen, wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder (en waar nodig het bevoegd gezag) overlegd of (en zo ja, onder welke voorwaarden) de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming of dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.
8. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
9. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk opgestart buiten broedseizoen of het projectgebied wordt voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor broedvogels. Indien dit niet mogelijk, dient de ecologisch toezichthouder voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige. De exacte timing van de werkzaamheden is afhankelijk van meteorologische omstandigheden en dient te worden bepaald door de ecologisch deskundige. Eventuele afwijkingen dienen onderbouwd te worden aangetekend in het logboek.
10. Werkzaamheden op een bepaalde werklocatie (zolang nog onbebouwd) worden in een zo kort mogelijk tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. Indien er in de periode van half februari tot eind augustus langer dan vijf dagen achtereen geen werkzaamheden plaats hebben gevonden op braakliggende grond, wordt de werklocatie opnieuw geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder, met name met het oog op eventuele vestiging van broedvogels;
11. Verstorende werkzaamheden (graafwerk, heien en opbouw) worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang (en niet na 19h). Het is zonder eventuele toestemming niet toegestaan om (bouw)verlichting te gebruiken in de periode tussen zonsondergang en zonsopkomst.
12. Beschijning van de ecologische zone met kunstlicht vanuit het projectgebied dient tot een minimum beperkt te worden.
13. Kans op vestiging van opportunistische broedvogels wordt behalve middels frequent maaien beperkt door geen zandhopen met steil talud op te werpen (oeverzwaluw) of langdurig natte plekken te laten ontstaan (kleine plevier). In overleg met de ecologisch toezichthouder zijn ook andere maatregelen denkbaar zoals het plaatsen van linten/vlaggen.
14. Eventuele heiwerkzaamheden binnen een afstand van 200 m tot de dichtstbijzijnde bewoonde dassenburcht worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare perioden voor das (die kwetsbare periode ligt tussen 1 december en 1 augustus). Tevens dienen overige werkzaamheden binnen 20 meter van de dassenburcht buiten de meeste kwetsbare perioden te worden uitgevoerd. Indien deze gebieden of de zone van 20 meter rond deze gebieden betreden moeten worden, dient dit in overleg te gebeuren met de ecologisch deskundige.
15. Het bosje aan de Albartsweg en de omgeving van de Pingoruïne worden niet ontsloten voor wandelaars zodat voor verstoring gevoelige soorten (waaronder das en buizerd) hier betrekkelijk ongestoord gebruik van kunnen blijven maken.
16. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit (1000653). Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch

adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden.

3.2 Ongeschikt maken leefgebieden

3.2.1 Verwijderen bosschages en ruigte

17. Het ongeschikt maken van leefgebieden - zoals ook in de kaartbijlagen aangeduid - wordt uitgevoerd onder begeleiding, toezicht en op aanwijzen van de ecologisch deskundige.
18. Het verwijderen van struwelen en bosschages en frezen van terreindelen vindt plaats buiten de kwetsbare periode(s) van de grote bosmuis, de wezel, de hermelijn en de bunzing. De meest kwetsbare periode van de grote bosmuis loopt globaal van maart t/m september. De meest kwetsbare periode van de bunzing en de hermelijn loopt globaal van maart t/m augustus. De meest kwetsbare periode van de wezel loopt globaal van maart t/m juni en kan bij een 2de nest uitlopen t/m oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de grote bosmuis en de betreffende kleine marters.
19. Het verwijderen van ondergroei, struiken en (braam)struweel vindt plaats door deze tot 10 cm boven maaiveld te snoeien/frezen.
20. De voorbereidende maaiwerkzaamheden dienen op een lage werksnelheid plaats te vinden (stapvoets), om te zorgen dat dieren voldoende tijd hebben om weg te komen. Er dient één kant op gewerkt te worden (richting het dichtstbij gelegen deel van de ecologische zone). Vrijgekomen houtachtig materiaal dient van het werkveld te worden afgevoerd en verwerkt te worden in de ecologische zone.
21. Na het bovengronds verwijderen van ondergroei en struweel wordt minimaal 7 dagen gewacht voordat grondwerkzaamheden plaats mogen vinden. Eventueel aanwezige grote bosmuizen en kleine marterachtigen krijgen zo de kans om weg te vluchten naar te handhaven leefgebieden in de omgeving.
22. Na 7 dagen mogen in deze terreindelen de bomen worden omgetrokken en kunnen overige bodemroerende werkzaamheden plaatsvinden.
23. Indien de werkzaamheden niet direct na zeven dagen worden uitgevoerd dient het terrein na het ongeschikt maken ongeschikt gehouden te worden. Zo wordt gegarandeerd dat het terrein onaantrekkelijk blijft voor deze soorten indien er niet direct gewerkt wordt.

3.2.2 Dempen en vergraven van sloten

24. Dempen of vergraven van de voor grote modderkruiper geschikte wateren vindt plaats in de periode september/oktober, met eventuele uitloop tot en met maart (alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water). De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Dit wordt bepaald door de ecologisch toezichthouder.
25. Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten in de omgeving uitgezet.
26. De te dempen/vergraven watergangen worden waar nodig eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam

0008 490594

vooruit worden geduwd in de richting van het open water. Dit is een beproefde methode om vis, amfibieën en ander waterdieren mogelijkheid te geven te ontsnappen.

27. Tussentijds en op het eind wordt slib weggegraven en maximaal 10cm dik uitgespreid op het land waarbij deze door een ecologisch deskundige op het gebied van de grote modderkruiper gecontroleerd dient te worden. Eventueel daarin nog aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten in de omgeving uitgezet.
28. Het dempen van de watergangen moet plaatsvinden door de grond in de watergangen te stuwen, het mag niet in de watergang worden gestort. De werkzaamheden dienen op een lage werksnelheid plaats te vinden (stapvoets), om te zorgen dat dieren voldoende tijd hebben om weg te komen.
29. Indien de condities niet geschikt blijken voor het leegdrukken met graszoden dan dienen de watergangen eerst afgevist (niet specifiek beschermde vissen) te worden. Hierbij dienen de vissen in geschikt water in de direct omgeving uitgezet te worden. Dit dient ten alle tijden uitgevoerd te worden onder ecologische begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van vissen. Afvissen is bijvoorbeeld aan de orde als het water te diep is, er geen geschikte ontsnaproute is of als het zuurstofgehalte van het water te laag dreigt te worden bij het dempen van de watergangen of dit voorafgaand aan de dempwerkzaamheden is te verwachten.

3.3 Aandacht voor dassen

30. Hoe de dassen zich gedragen bij een veranderende omgeving is betrekkelijk onvoorspelbaar. Gedurende de looptijd van de ontheffing vindt daarom monitoring plaats van dassen. Als onderdeel van de ecologische begeleiding wordt de status van de bekende dassenburchten gevolgd (bewoond, onbewoond, kraamburcht) en jaarlijks wordt het gehele projectgebied (o.a. de aanlegde wallen) nagelopen met het oog op eventuele nieuwe verblijven. Bij onduidelijkheden over het gebruik van burchten worden camera's ingezet gedurende een periode van minimaal 2 weken.
31. De monitoring dient jaarlijks plaats te vinden gedurende de looptijd van de ontheffing (t/m 2034). De resultaten uit de monitoring worden elke keer vastgelegd in een monitoringsrapport. Deze rapportage dient binnen twee maanden na uitvoering van de monitoringsronde gezonden te worden naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het zaaknummer (1000653) waarna vervolgens een evaluatiegesprek tussen ecoloog en bevoegd gezag kan worden gepland, als daarvoor van één van beide partijen noodzaak voor wordt gezien.
32. De volgende vragen dienen beantwoord te worden tijdens de uitvoering van de monitoring en schriftelijk vastgelegd te worden in het ecologisch werkprotocol en het monitoringsrapport:
    a. Worden de nieuw aangelegde grondwallen in de randzone van het projectgebied in gebruik genomen als verblijf?
    b. Hoelang duurt het voordat de voorzieningen in gebruik worden genomen?
    c. Blijven de huidige burchten in gebruik of worden deze (tijdelijk) verlaten?
    d. Wat is de functie van de op het moment van monitoring aangetroffen burchten en verblijven (bewoond, onbewoond, kraamburcht)?
    e. Welke bijsturing vindt er plaats wanneer de verblijfplaatsen niet in gebruik worden genomen en/of de huidige burchten worden verlaten?
    f. Indien bestaande burchten of pijpenstelsels (tijdelijk) verlaten worden, welke maatregelen zijn noodzakelijk om deze locaties wederom geschikt te maken voor de das?
33. Relevante informatie uit de monitoring wordt meegenomen in de ecologische begeleiding. Onder andere wordt toegezien op rust en donkerte op en rond de burchten en vrije toegang voor de dassen.

34. In de periode tot het vrijgeven van de percelen blijven de uit te geven gronden zoveel mogelijk in beheer als grasland zodat ze nog geschikt zijn als foerageergrond voor das. Daartoe worden eventueel vergraven delen ingezaaid met een grasmengsel.

3.4 Inrichting ecologische zones

35. Er dient een ecologische zone door en rond het projectgebied te worden gerealiseerd die dient als leefgebied voor de das, grote bosmuis, de bunzing, de hermelijn en de wezel. Tevens dient er een kwaliteitsimpuls te worden gegeven aan leefgebied van deze soorten buiten het projectgebied. De verschillende biotopen dienen gekoppeld te worden zodat deze alle onbelemmerd bereikbaar zijn voor deze soorten. Paragraaf 1.2.2., 5.1 en bijlage 1 en 5 van het Activiteitenplan en paragraaf 3.2, 4.2 en 4.3 en hoofdstuk 5 en 6 van het Inrichtingsplan dienen hiervoor gevolgd te worden.
36. Er dienen aarden wallen en dassenterpen gerealiseerd te worden binnen het projectgebied die kunnen dienen als potentiële locatie voor het creëren van een nieuwe dassenburcht conform paragraaf 5.1.1. en bijlage 5 van het Activiteitenplan.
37. In de periode tot het vrijgeven van de percelen blijven de uit te geven gronden zoveel mogelijk behouden in originele staat, zodat deze nog geschikt zijn als leefgebied van de das, de grote bosmuis, de bunzing, de hermelijn en de wezel. Op deze manier wordt het project zo veel mogelijk gefaseerd uitgevoerd en hebben deze soorten maximaal de tijd om de nieuwe biotopen te verkennen zonder direct al het bestaande leefgebied te verliezen.
38. De ontwikkeling van het bedrijventerrein dient conform paragraaf 2.2.3. gefaseerd uitgevoerd te worden waarbij de ecologische zone en de faunavoorzieningen op zijn laatst gelijktijdig uitgevoerd dienen te worden aan de aanleg van de infrastructuur en ruim voor de uitgifte van de kavels en het verwijderen van grote delen leefgebied van de gevraagde beschermde soorten zijn afgerond.
39. Er dient conform de uitgangspunten van het Inrichtingsplan een beheerplan opgesteld te worden waarin het beheer van de ecologische zone(s), inclusief de faunapassages is opgenomen. Dit beheerplan dient minstens de volgende onderwerpen te bevatten:
    a. Beheer van de biotopen;
    b. Beheer en onderhoud van de faunavoorzieningen;
    c. Opruimen van (ingewaaid) afval;
    d. Gebruik van middelen;
    e. Eventuele dierbestrijding zonder klemmen en gif;
    f. Bestrijden van ongewenste plantensoorten, zoals invasieve exoten;
    g. Donkerte en een verlichtingsplan;
    h. Gebruik van dode bomen als liggend dood hout voor begeleiding groenelementen en faunapassages.

    Het beheerplan dient binnen twee maanden na de start van de aanleg van de ecologische zones en faunavoorzieningen te worden opgeleverd en deze dient daarna direct onder vermelding van het besluit (1000653) te worden opgestuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
40. Er dient in de ecologische zone in het projectgebied nieuw leefgebied te worden gerealiseerd voor de grote modderkruiper. De verschillende watergangen dienen gekoppeld te worden zodat deze allen onbelemmerd bereikbaar zijn voor de grote modderkruiper. Tevens dienen deze watergangen binnen het projectgebied gekoppeld te worden aan geschikt biotoop voor de grote modderkruiper buiten het projectgebied. Paragraaf 4.3, 5.1.4 en bijlage 5 van het Activiteitenplan en paragraaf 4.2, 4.3, 5.8 en 6.2 van het Inrichtingsplan dienen hiervoor gevolgd te worden.

4. Contactgegevens

Hieronder zijn contactgegevens van betrokken partijen en personen te vinden. Eerste aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op dit werkprotocol is Ecogroen bv.

Contactpersonen		
Ecologisch toezichthouder Ecogroen bv		
Contactpersoon project	Hoofd veldinspecties	Ecologische inrichting (IP)
5.1.2e 5.1.2e Adviseur ecologie/projectleider 5.1.2e @ecogroen.nl 5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e Inventarisatiemedewerker 5.1.2e @ecogroen.nl 5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e Adviseur ecologie en ontwerp 5.1.2e @ecogroen.nl 5.1.2e
Opdrachtgever Gemeente Hoogeveen 5.1.2e 5.1.2e Projectleider 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl 0528- 5.1.2e	**Aannemer** Zuidema Groep 5.1.2e Projectleider 5.1.2e @zuidema-groep.nl 5.1.2e	

Bijlagen

Bijlage 1

Ontheffing Wet natuurbescherming

Bijlage 2

Akkoordverklaring

Ondergetekende,

Naam: _____
Geboortedatum: _____
Onderneming (uitvoerende partij): _____
Rol / Mandaat binnen onderneming: _____

verklaart voorliggend Ecologisch Werkprotocol met bijlagen te hebben ontvangen, kennis te hebben genomen van de inhoud, hiermee in te stemmen en zich te houden aan de regels en bepalingen zoals vermeld in het protocol. Voorts verklaart ondergetekende dat bovenstaande van toepassing is voor alle werknemers die namens de onderneming werkzaamheden uitvoeren.

Een volledig exemplaar van dit protocol dient te allen tijde tijdens uitvoering van de werkzaamheden op het werk aanwezig te zijn.

Voor akkoord,

Naam onderneming: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage 3

Logboek

Onderstaand logboek dient te worden ingevuld tijdens de uitvoering van mitigerende maatregelen.

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen

Bijlage 4

Leefgebieden

Das

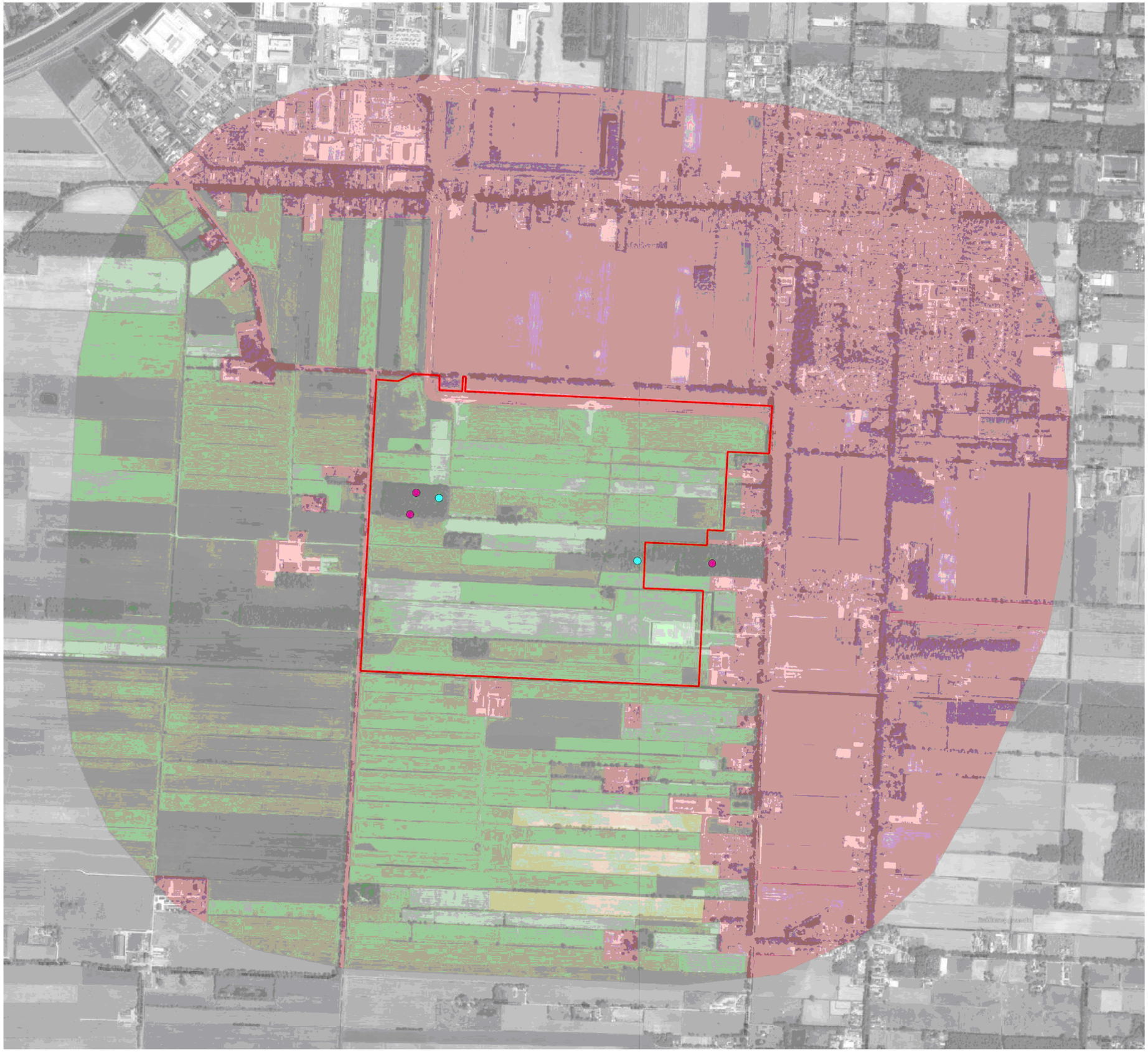

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop das

Legenda

Grens Projectgebied

Algemeen

Pijp

Burcht

Foerageergebied dassen Riegmeer

Jaarrond

Ongeschikt

Periodiek

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:12500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.26
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Grote bosmuis

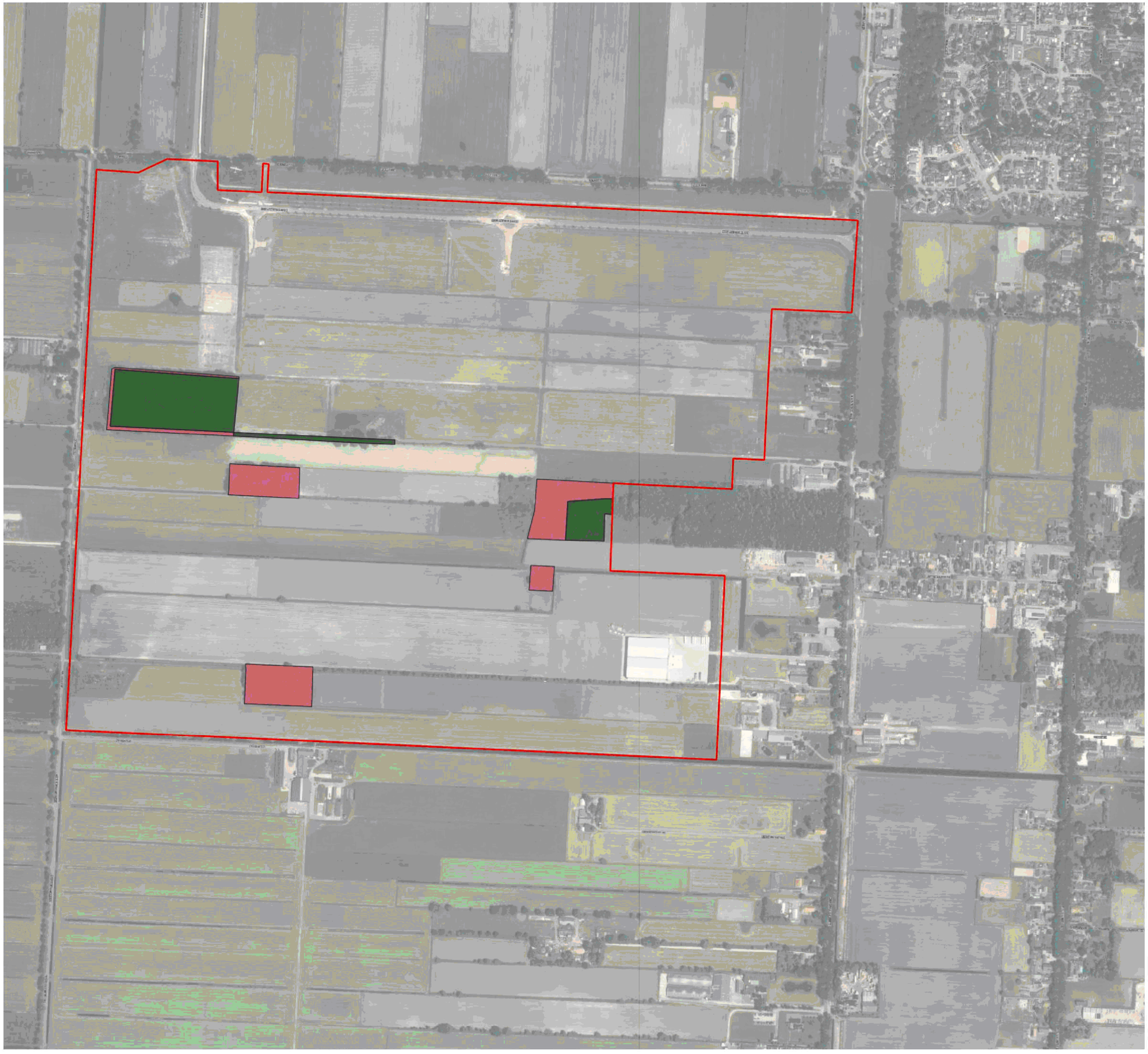

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Grote bosmuis

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

ecogroen
advies & ingenieursbureau

Bunzing

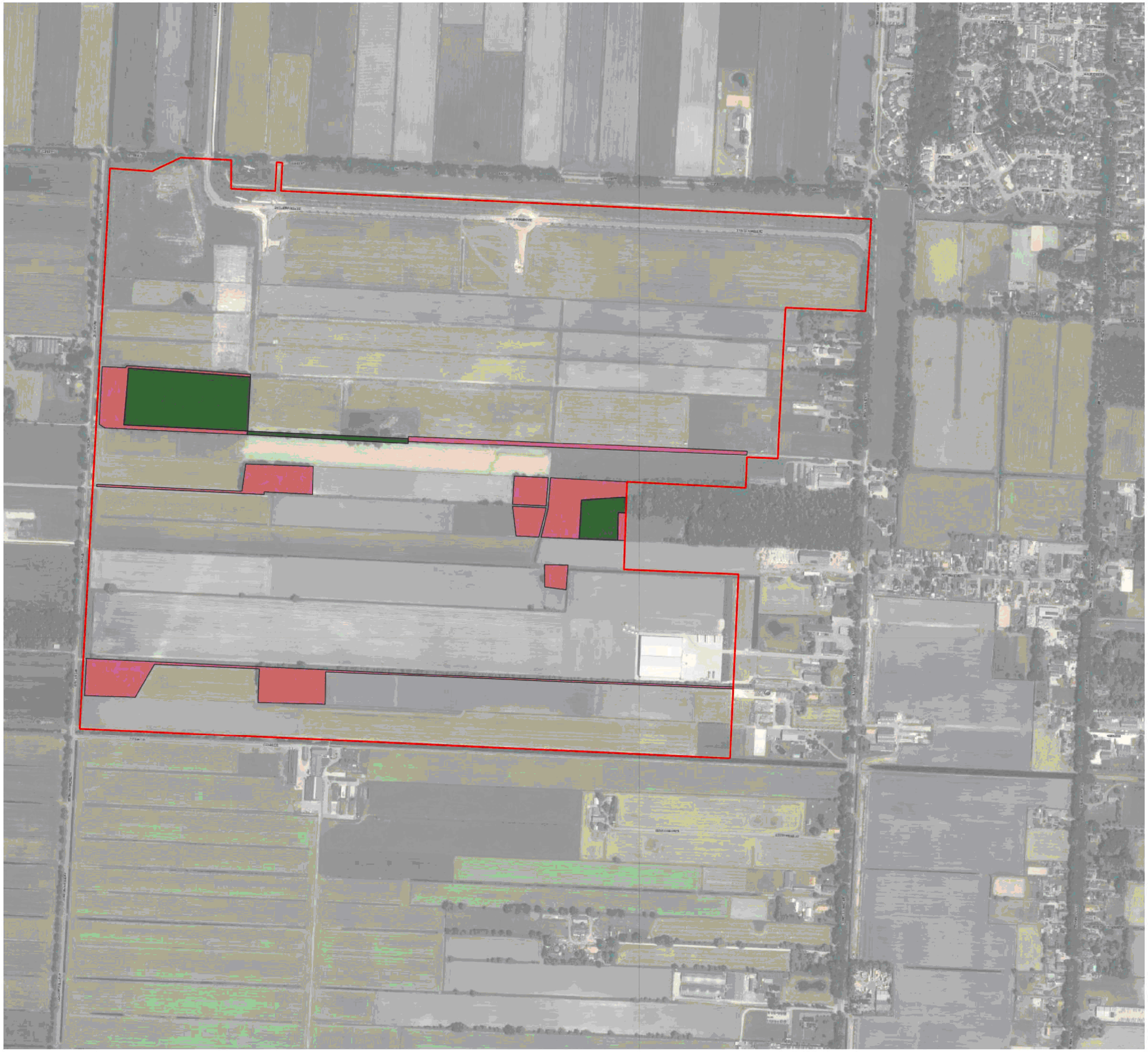

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Bunzing

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door **JZ**
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Hermelijn

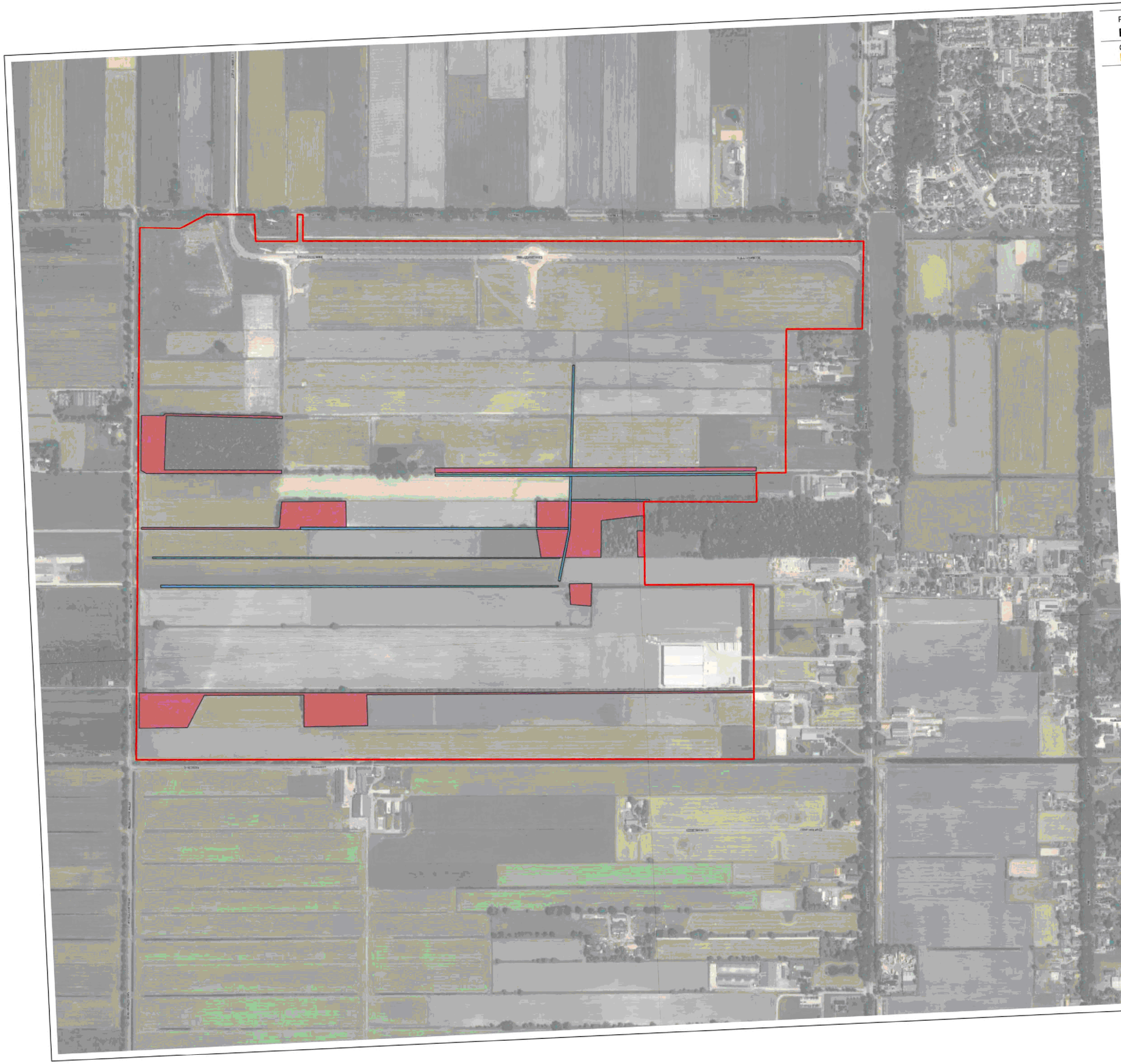

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Hermelijn

Legenda

Grens projectgebied

Huidige biotoop

Ruigte

Watergangen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
[redacted]

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

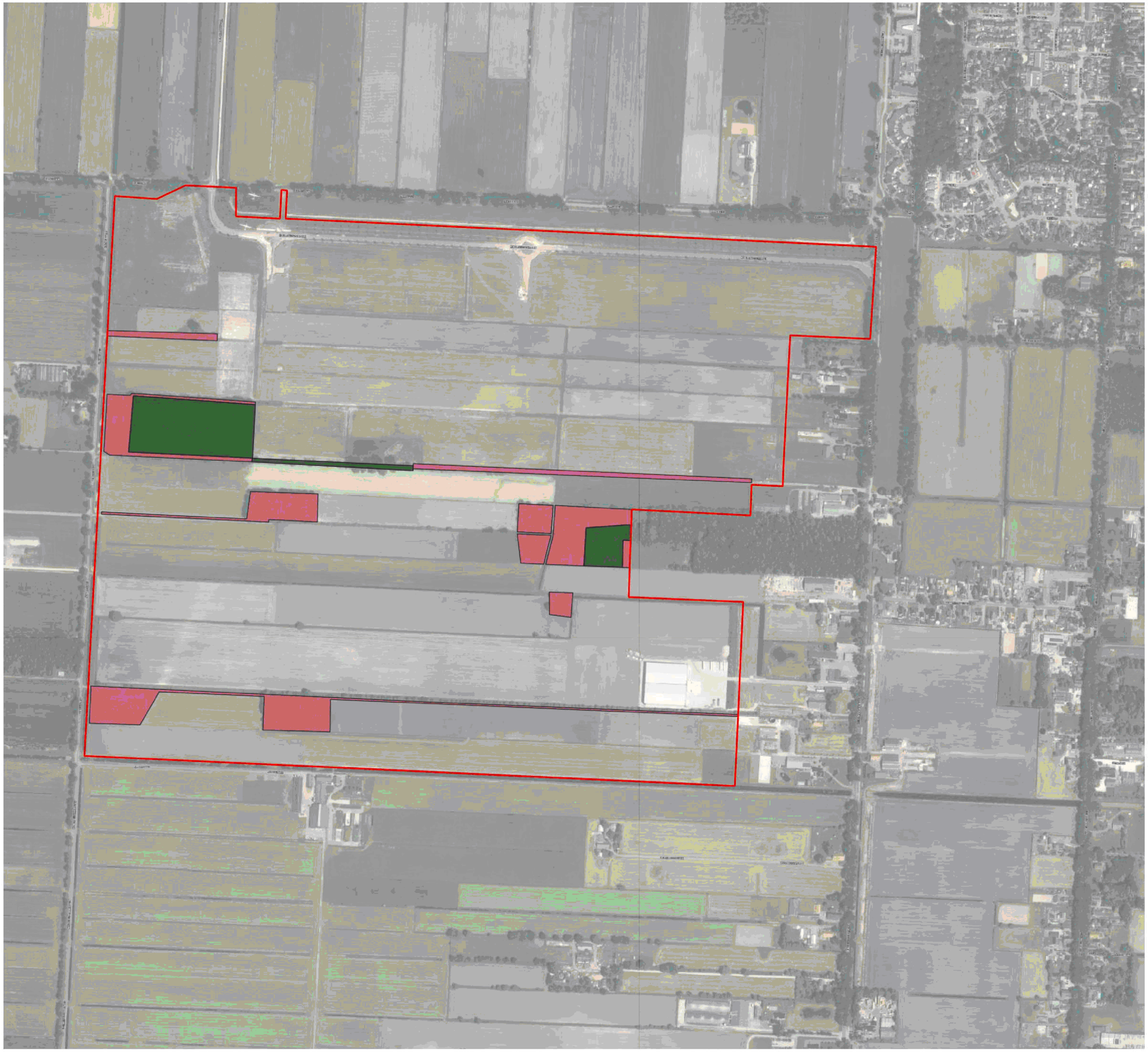

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Wezel

Legenda

Grens projectgebied

Huidige biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door [redacted]
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Wezel

Grote modderkruiper

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Grote modderkruiper

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Watergangen

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door [redacted]
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Bijlage 5

Kaart inrichtingsplan

Ecologische inpassing bedrijventerrein Riegmeer

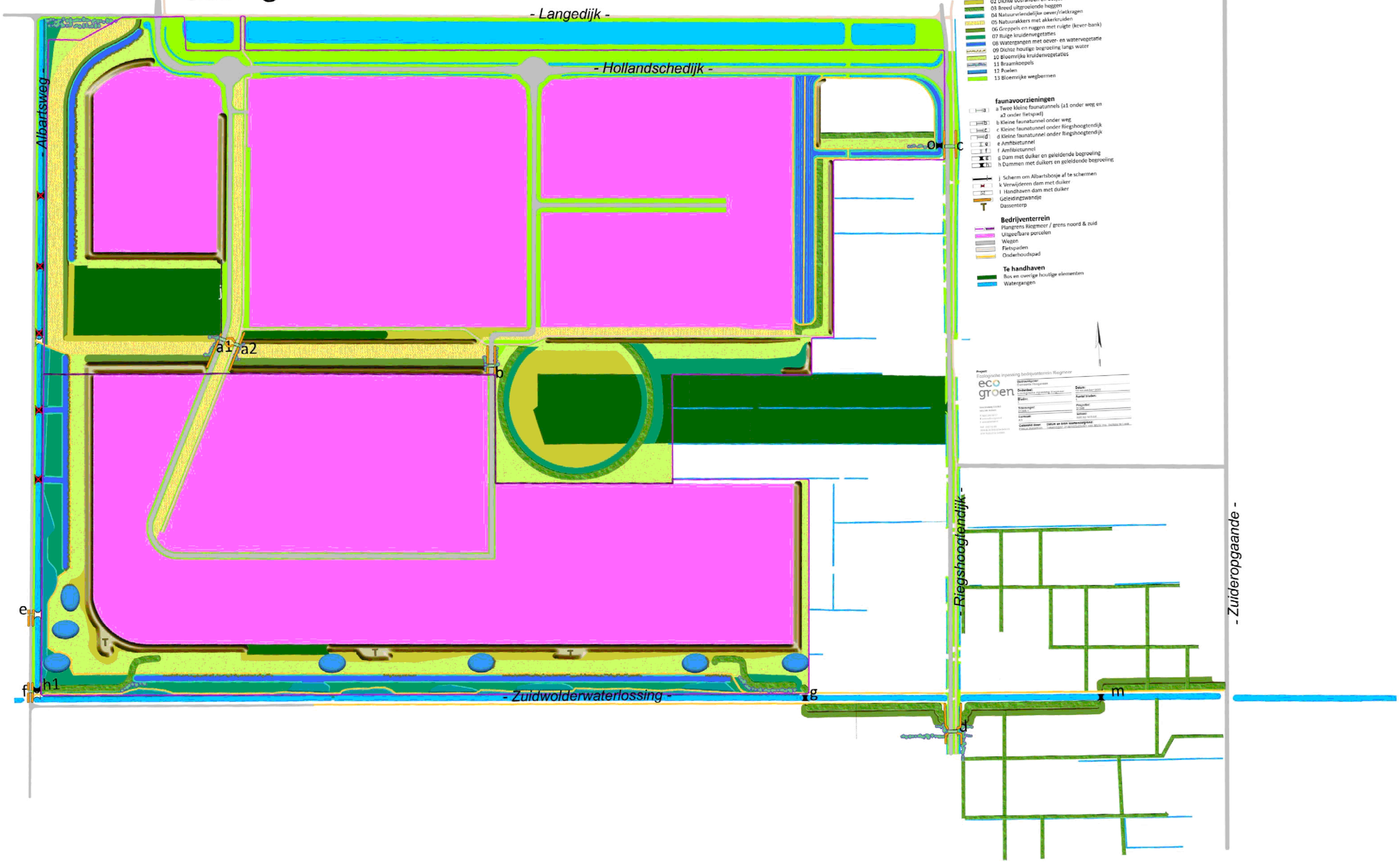

Legenda

Biotopen
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
04 Natuurvriendelijke oever/rietkragen
05 Natuurakkers met akkerkruiden
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetaties
08 Watergangen met oever- en watervegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkoepels
12 Poelen
13 Bloemrijke wegbermen

faunavoorzieningen
a Twee kleine faunatunnels (a1 onder weg en a2 onder fietspad)
b Kleine faunatunnel onder weg
c Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
d Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
e Amfibietunnel
f Amfibietunnel
g Dam met duiker en geleidende begroeiing
h Dammen met duikers en geleidende begroeiing
j Scherm om Albartsbosje af te schermen
k Verwijderen dam met duiker
l Handhaven dam met duiker
Geleidingswandje
Dassenterp

Bedrijventerrein
Plangrens Riegmeer / grens noord & zuid
Uitgeefbare percelen
Wegen
Fietspaden
Onderhoudspad

Te handhaven
Bos en overige houtige elementen
Watergangen

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 1/28/2025 3:45:31 PM
Subject: Vraagje mbt Riegmeer
Received: Tue 1/28/2025 3:45:40 PM

Beste ontvanger,

Vandaag heb ik onderstaande vraag gemail naar 5.1.2e 5.1.2e, maar ik greeg een autoreply dat ze voor ongbepaalde tijd afwezig is. Vandaar ook even de vraag via deze route:

Zoals mogelijk wel bekend ligt er een ontheffing (1000653) voor Riegmeer Hoogeveen, een fors bedrijventerrein waarover we met betrekking tot de soortbescherming vooral contact hebben gehad met 5.1.2e 5.1.2e. Bij deze ontheffingsaanvraag is zowel een activiteitenplan als een inrichtingsplan ingediend. In het Inrichtingsplan is ook op kaart weergegeven hoe de natuurwaarden worden ingepast en gecompenseerd (incl faunapassages).

Gaandeweg het project vinden er nadere uitwerkingen/detailleringen plaats waarbij onder andere ligging van kabeltraces en een opgave voor waterrententie meespelen. Inmiddels is duidelijk dat de situering van een aantal biotopen van locatie verschuift ten opzichte van het vooraf opgestelde Inrichtingsplan om aan de waterhiushoudkundige eisen te voldoen. Nu werd mij de vraag gesteld hoe jullie hiervan op de hoogte wensen te worden gesteld. Kan dat in de vorm van een mail met kaart en toelichting?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Adviseur ecologie / projectleider

eco groen
advies & ingenieursbureau

Ecogroen BV

Blankenstein 560 A

7943 PA Meppel

M (5.1.2e

T (0522) 74 54 28

I www.ecogroen.nl

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Stichting Actium
Portugallaan 10
9403DS ASSEN

9403DS10

Assen, 19 december 2023
Ons kenmerk 1000653-1001405
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - Aanvraag - Hollandscheveld - realisatie bedrijventerrein Riegmeer

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw aanvraag voor een soortenbeschermingsontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb) voor realisatie bedrijventerrein Riegmeer Hollandscheveld. De aanvraag is bij ons binnengekomen op 14 december 2023. In deze brief staat wat u van ons kunt verwachten.

Wat kunt u verder verwachten?
Volgens de Wnb moeten wij binnen dertien weken na ontvangst van uw aanvraag een besluit nemen. Wij hebben echter de mogelijkheid om deze termijn met zeven weken te verdagen. Omdat wij meer tijd nodig hebben om een afgewogen beslissing over uw aanvraag te nemen maken wij gebruik van die mogelijkheid en zullen binnen twintig weken een beslissing nemen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,
i.o.

5.1.2e

drs. M. Middel
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Gemeente Hoogeveen
Postbus 20000
7900 PA HOOGEVEEN

Assen, 19 maart 2024
Ons kenmerk 1000653-1001921
Behandeld door Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Verzoek aanvullende gegevens - Aanvraag - Hollandscheveld - realisatie bedrijventerrein Riegmeer

Geachte heer/mevrouw,

Op 14 december 2023 hebben wij uw aanvraag voor een soortenbescherming ontheffing voor ontvangen. Uw aanvraag is helaas niet volledig. In deze brief staat welke informatie wij nog van u nodig hebben wat u vervolgens van ons kunt verwachten.

Aanvullen ontbrekende stukken
Om uw aanvraag in behandeling te kunnen nemen, hebben wij nog de volgende gegevens van u nodig:

1. Uit de aanvraag valt op te maken dat er eerst bouwrijp gemaakt wordt, tezamen met het ontwikkelen van nieuwe biotopen/ natuurzones en aanleggen van faunavoorzieningen. Als deze zones en voorzieningen als mitigatie noodzakelijk zijn (wat vaak zo is), dan moet dit juist eerder worden uitgevoerd zodat het functioneel is voor de soorten waar het voor bedoeld is, voordat je elders bestaand leefgebied van bepaalde soorten wegneemt. Ook moeten soorten wel in staat zijn om via de nieuwe ontsluitingen het nieuwe biotoop of terrein te bereiken voordat er bestaand leefgebied wordt weggenomen. Als de nieuwe biotopen en/of de faunavoorzieningen nog niet klaar en functioneel zijn op het moment dat er bestaand habitat van een bepaalde soort wordt vernietigd, dan moet dit met tijdelijke mitigatie worden opgevangen. Of er moet per soort en situatie worden beschreven hoe dit werkt en waarom dat niet voor problemen leid voor de soort. Deze planning moet in detail worden beschreven. Als de daadwerkelijke planning nog niet is te maken, dan graag uitwerken hoe dit zich ten opzichte van elkaar verhoud.
2. U heeft niet het doden van individuen aangevraagd omdat er maatregelen worden getroffen om dit zo veel mogelijk te voorkomen. Maar het kan voor sommige soorten (grote bosmuis, grote modderkruiper en wezel) niet geheel worden uitgesloten. Is het voor deze soorten niet beter om toch ook het doden aan te vragen?
3. Zijn de oorspronkelijke quickscans en nadere onderzoeken beschikbaar? Nu zijn deze onderzoeken verwoven door het Activiteitenplan heen (H3 en bijlage II) verwerkt waardoor de volgorde niet goed meer is op te maken. In 3.1.1. staat dat de volledige onderzoeksmethode in bijlage I staat, maar dit moet bijlage II zijn. Vooral de quickscan en bijbehorend afwegingskader is niet goed terug te vinden. Welke soorten zijn wanneer beoordeeld en uitgesloten? Zo missen

in ieder geval de waterspitsmuis en de ringslang. Dit zijn twee soorten die binnen het projectgebied zeker wel worden verwacht. Eventueel is nader onderzoek naar deze soorten nodig.

4. Waar worden de tijdens het natuurvrij maken van de te dempen watergangen binnen het projectgebied gevangen grote modderkruipers en andere levende organismen precies uitgezet? Afhankelijk van de uitzetlocatie van de grote modderkruiper is de barrière (stuw in de ZWWL) eventueel wel een verplichting om binnen het project op te lossen.
5. (hoe) Wordt het toekomstige biotoop voor de grote modderkruiper gekoppeld en waar is de ontsluiting op bestaand water?
6. Niet alleen voor het bouwrijp maken moet er natuurvrijgemaakt worden, maar in sommige gevallen ook voor de daadwerkelijke bouw op een bouwrijp gemaakte kavel. Dit kan noodzakelijk zijn als er veel tijd tussen zit. Hoe wordt dit uitgevoerd? Tevens kan het ook nodig zijn bij het realiseren van nieuwe biotopen en voorzieningen.
7. Uit de kaartjes van bijlage 5 zijn de verschillende onderdelen niet goed te herkennen. Dit komt omdat er voor weinig contrastrijke kleuren is gekozen. Graag kiezen voor meer contrast en eventueel een nummering toevoegen in de legenda en op de kaart voor alle relevante elementen per kaart.
8. Kunt u nader toelichten hoe de das het foerageergebied ten oosten van de Zuideropgaande (zeker het meest zuidelijk deel) gaat bereiken? Komt er ook een passage bij de Zuideropgaande?
9. Er worden habitatverbetering buiten het projectgebied voorgesteld/ uitgevoerd. Zonder deze maatregelen kom je voor sommige soorten niet tot voldoende compensatie. Wie wordt eigenaar van deze gebieden (gaat vooral om de heggenstructuur in het oosten en de passage in het zuidoosten).
10. Waarom wordt het agrarisch gebied in het noorden van het projectgebied niet bereikbaar gemaakt (voor de das)? Een passage onder de toegangsweg door in het noordwesten zou op zich voldoende moeten zijn om dit te bewerkstelligen. Er komt dan een heel stuk potentieel foerageergebied bij.
11. Worden er eisen qua natuurinclusief bouwen en terreininrichting opgelegd aan de bedrijven die zich hier vestigen?

Mijn complimenten op de ecologische lange termijn visie die is uitgewerkt in deze aanvraag.

U kunt de aanvullende gegevens sturen naar vth@drenthe.nl.

Reageer op tijd
Wilt u de ontbrekende stukken binnen vier weken na de datum van deze brief naar ons opsturen? Hiermee voorkomt u dat wij uw aanvraag gelet op artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht niet in behandeling nemen. Het is dus belangrijk dat u tijdig reageert.

Gestelde termijn niet haalbaar?
Als u niet in staat bent om binnen de gestelde termijn de bovenstaande stukken aan te leveren, dan kunt u dit schriftelijk aan ons laten weten. Vergeet niet in de brief te vermelden op welke termijn u de aanvullingen wel kunt opsturen.

Wanneer een beslissing?
Deze beslistermijn wordt opgeschort zolang wij de ontbrekende stukken niet hebben ontvangen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

drs. M. Middel
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:
– Ecogroen (digitaal);

Van: 5.1.2e@drenthe.nl
Verzonden: 19-3-2024 12:25
Aan: meppel@ecogroen.nl
CC:
Onderwerp: Afschrift verzoek aanvullende gegevens CRM:0508039

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zend ik u een afschrift van een brief die namens gedeputeerde staten van Drenthe is verstuurd.
Ik verwijs u kortheidshalve naar de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Thema VTH
vth@drenthe.nl
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en allleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

provincie Drenthe

Aanvraag
Ontheffing Soortenbescherming

Let op!

Dit onderdeel van het aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom op: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen.
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website.
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier. Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming/soortenbescherming) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- Dit formulier kunt u ook m.b.v. Acrobat Reader invullen; u dient dan wel een geprint exemplaar te ondertekenen en te sturen.
- Het formulier tezamen met de bijlagen kunt u sturen naar: Provincie Drenthe, Team VTH, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met het team VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) van de provincie Drenthe: 5.1.2i@drenthe.nl, (0592) 36 55 55.

afdrukken

Vooraf

Heeft u voor dit project of deze handeling al een vergunning op grond van artikel 2.1 of 2.2 Wabo aangevraagd?

- (●) Nee (ga verder met het invullen van dit formulier)
- ( ) Ja (in dit geval geldt er een verplichte aanhaking bij de Wabo vergunning en kunt u geen losse ontheffing/vergunning bij de provincie aanvragen. U dient de aanvraag bij de gemeente aan te vullen met het onderdeel natuur. De gemeente dient voor dit project of deze handeling een verklaring van geen bedenkingen bij de provincie te vragen.)

Contactgegevens

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?

- ○ Ik vraag voor mijzelf aan
- ◉ Ik vraag namens een initiatiefnemer aan

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie/bedrijf	Gemeente Hoogeveen
KVK-nummer	
Vestigingsnummer	
Straat/Postbus	Postbus
Huisnummer/postbusnummer	20.000
Postcode	7900 PA
Woonplaats	Hoogeveen
Naam contactpersoon	5.1.2e 5.1.2e
Aanhef	◉ Dhr. ○ Mevr.
Functie contactpersoon	5.1.2e
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e emmen.nl

Contactgegevens van de adviseur

(Alleen invullen indien u namens een initiatiefnemer aanvraagt)

Naam organisatie/bedrijf	Ecogroen BV
Straat/Postbus	Blankenstein
Huisnummer/postbusnummer	560 A
Postcode	7943 PA
Woonplaats	Meppel
Naam contactpersoon	5.1.2e 5.1.2e
Aanhef	◉ Dhr. ○ Mevr.
Functie contactpersoon	Adviseur ecologie
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @ecogroen.nl

Contactgegevens van de gemeente

Naam gemeente	Gemeente Hoogeveen
Naam contactpersoon	5.1.2e 5.1.2e
Telefoonnummer contactpersoon	5.1.2e
E-mailadres contactpersoon	5.1.2e emmen.nl

Contactgegevens van het bevoegd gezag voor de (eventuele) omgevingsvergunning

Naam gemeente of provincie

Algemeen

Per vraag wordt – indien van toepassing – om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief*

Realisatie bedrijventerrein Riegmeer, Hollandscheveld (H1 Activiteitenplan)

Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

- (●) Nee
- ( ) Ja, geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

* Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef een korte samenvatting.

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. Geef een samenvatting van de resultaten van dat onderzoek.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)*

Das (Meles meles)

Het betreft**

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving***

Zie hoofdstuk 4 activiteitenplan

Kritische periode van het jaar****

☑ januari	☑ februari	☑ maart	☑ april
☑ mei	☑ juni	☐ juli	☐ augustus
☐ september	☐ oktober	☐ november	☑ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie*****

Gericht onderzoek, zie hoofdstuk 3 activiteitenplan

---

* Nederlandse naam en wetenschappelijke naam vermelden.

** Vogels die dubbel beschermd zijn, zowel o.g.v. de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb> als op grond van bijlage II verdrag van Bern <artikel 3.5 Wnb>, dienen aangevraagd te worden overeenkomstig de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb>. Let er hierbij op dat de vrijstelling voor verstoren zoals opgenomen in artikel 3.1, lid 5 Wet natuurbescherming niet geldt voor deze dubbel beschermde (trek)vogels.

*** Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

**** Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

***** Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld, is gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, zoals onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)

Grote bosmuis (Apodemus flavicollis)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Zie hoofdstuk 4 activiteitenplan

Kritische periode van het jaar*

☐ januari	☐ februari	☐ maart	☑ april
☑ mei	☑ juni	☑ juli	☑ augustus
☑ september	☐ oktober	☐ november	☐ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Gericht (vallen)onderzoek, zie hoofdstuk 3 activiteitenplan

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)

Grote modderkruiper (Misgurnus fossilis)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Zie hoofdstuk 4 activiteitenplan

Kritische periode van het jaar*

☑ januari	☑ februari	☑ maart	☑ april
☑ mei	☑ juni	☑ juli	☑ augustus
☐ september	☐ oktober	☑ november	☑ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Gericht (e DNA) onderzoek, zie hoofdstuk 3 activiteitenplan

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)

Bunzing (Must. putorius), Hermelijn (Must. erminea) en Wezel (Must. nivalis)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Hoofdstuk 4 Activiteitenplan

Kritische periode van het jaar*

☐ januari	☐ februari	☐ maart	☑ april
☑ mei	☑ juni	☑ juli	☑ augustus
☑ september	☐ oktober	☐ november	☐ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

(accent biotoopbeoordeling) Zie H3 activiteitenplan

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

☐ januari	☐ februari	☐ maart	☐ april
☐ mei	☐ juni	☐ juli	☐ augustus
☐ september	☐ oktober	☐ november	☐ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

3. Soorten en verbodsbepalingen

U vraagt ontheffing aan van (dd-mm-jjjj) 1 september 2024

tot en met (dd-mm-jjjj) 1 september 2034

Geef per soort aan waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en welke verbodsbepaling(en) van toepassing is/zijn.

Soort 1

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 2

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 3

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 4

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 5

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

4. Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect

zie hoofdstuk 5 activiteitenplan (paragraaf 5.1.1)

Maatregelen voor start initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Soort 2

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect

zie hoofdstuk 5 activiteitenplan (paragraaf 5.1.2)

Maatregelen voor start initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Soort 3

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect

zie hoofdstuk 5 activiteitenplan (paragraaf 5.1.4)

Maatregelen voor start initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Soort 4

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect

zie hoofdstuk 5 activiteitenplan (paragraafen 5.1.3)

Maatregelen voor start initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief

zie hoofdstuk 6 activiteitenplan

Soort 5

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen

Soort 1

Zie inrichtingsplan en bijlage 5 activiteitenplan (paragrafen 5.1.1, 6.1)

Soort 2

Zie inrichtingsplan en bijlage 5 activiteitenplan (paragrafen 5.1.2, 6.1)

Soort 3

Zie inrichtingsplan en bijlage 5 activiteitenplan (paragrafen 5.1.4, 6.1)

Soort 4

Zie inrichtingsplan en bijlage 5 activiteitenplan (paragrafen 5.1.3, 6.1)

Soort 5

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Let er op dat de belangen **per soort** overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

Soort 1

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☑ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Zie paragraaf 7.4 Activiteitenplan

Soort 2

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☑ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Zie paragraaf 7.4 Activiteitenplan

Soort 3

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☑ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Zie paragraaf 7.4 Activiteitenplan

Soort 4

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☑ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Zie paragraaf 7.4 Activiteitenplan

Soort 5

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

6. Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Zie 7.1 t/m 7.3 Activiteitenplan

7. Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR

Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1	
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1

paragraaf 5.2 en 5.3 Activiteitenplan

Soort 2

paragraaf 5.2 en 5.3 Activiteitenplan

Soort 3

paragraaf 5.2 en 5.3 Activiteitenplan

Soort 4

paragraaf 5.2 en 5.3 Activiteitenplan

Soort 5

Bijlagen

Toe te voegen bijlagen

- [x] Activiteitenplan
- [x] Kaartmateriaal
- [x] Onderzoekrapportages
- [ ] Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang
- [ ] Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- [x] Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd
- [ ] Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- [ ]
- [ ]

Ondertekening

De aanvrager, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de aanvrager te handelen verklaart:

- alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
- bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe [redacted]@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is.

Naam (in blokletters)	[redacted]
Datum ondertekening	14 december 2023
Plaats	Meppel
Functie/hoedanigheid ondertekenaar	Adviseur Ecologie
Machtiging*	◉ Ja ○ Nee
Handtekening	[redacted]

* Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

490375
0013

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

gemeente hoogeveen
20000
7900PA HOOGEVEEN

7900PA

Assen, 20 december 2023
Ons kenmerk 1000653-1001408
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - Aanvraag - Hollandscheveld - realisatie bedrijventerrein Riegmeer

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw aanvraag voor een soortenbeschermingsontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb) voor realisatie bedrijventerrein Riegmeer Hollandscheveld. De aanvraag is bij ons binnengekomen op 14 december 2023. In deze brief staat wat u van ons kunt verwachten.

Wat kunt u verder verwachten?
Volgens de Wnb moeten wij binnen dertien weken na ontvangst van uw aanvraag een besluit nemen. Wij hebben echter de mogelijkheid om deze termijn met zeven weken te verdagen. Omdat wij meer tijd nodig hebben om een afgewogen beslissing over uw aanvraag te nemen maken wij gebruik van die mogelijkheid en zullen binnen twintig weken een beslissing nemen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,
i.o.

5.1.2e

drs. M. Middel
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

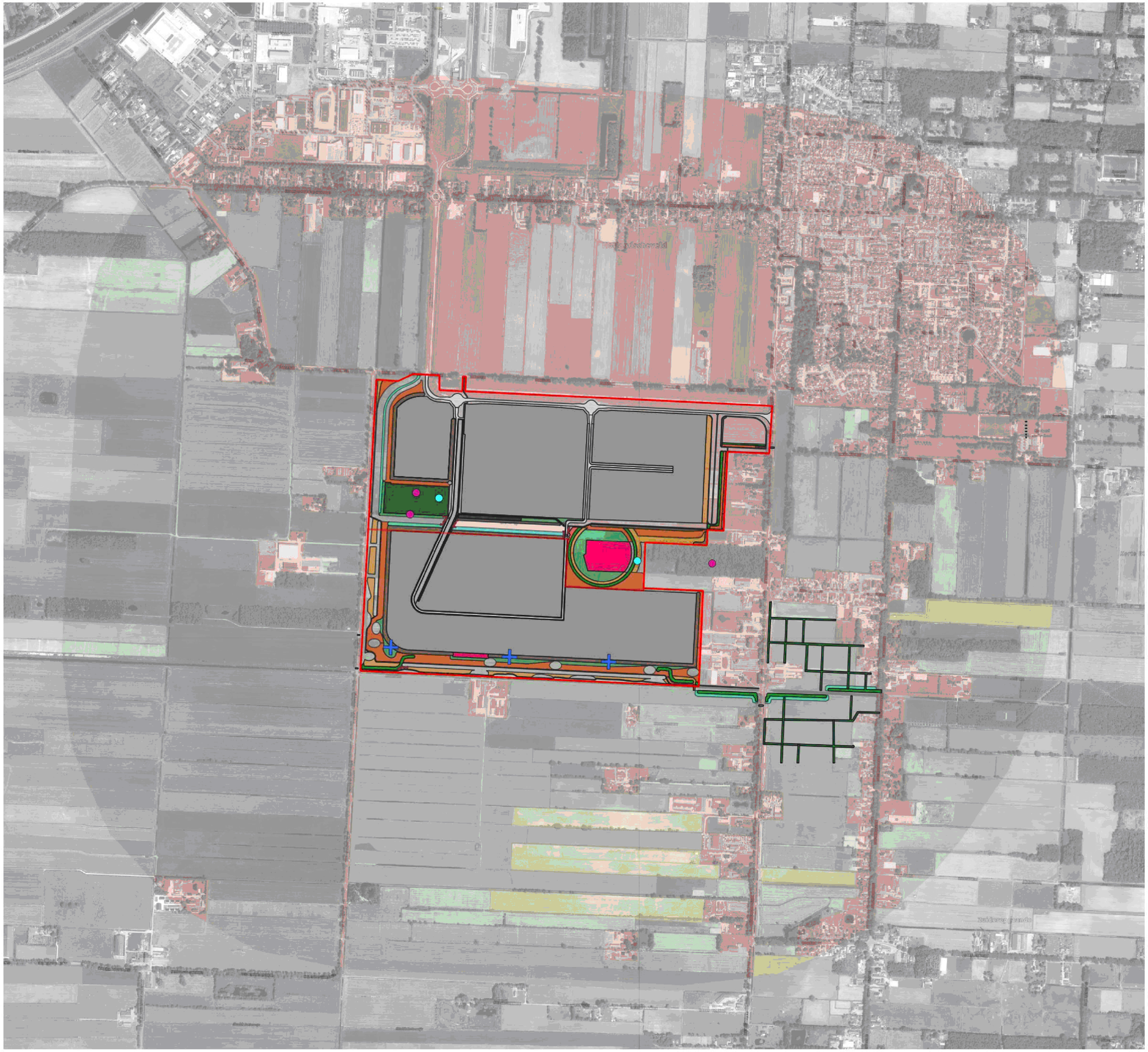

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop das

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Algemeen
Pijp
Burcht
Terp

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetatie
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkoepels

Te behouden biotoop
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Foerageergebied dassen Riegmeer
Jaarrond
Ongeschikt
Periodiek

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum **16/04/2024**	Schaal **1:12500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Gemeente Hoogeveen
Postbus 20000
7900 PA HOOGEVEEN

Assen, 12 juni 2024
Ons kenmerk 1000653-1002926
Behandeld door Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Aanbiedingsbrief - Aanvraag - Hollandscheveld - realisatie bedrijventerrein Riegmeer

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zenden wij u de ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). De ontheffing wordt daarnaast digitaal gepubliceerd op de website https://www.officielebekendmakingen.nl/.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van bijgevoegde stukken.

Inwerkingtreding en bezwaar
De bijgevoegde ontheffing treedt in werking een dag na verzending van deze brief. Tegen de ontheffing kan door belanghebbenden binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar worden ingediend. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking. Daarom bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om bij de rechtbank een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Gebiedsbescherming Wnb
Deze ontheffing is afgegeven op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb dat gaat over soortenbescherming. Mogelijk heeft u ook een vergunning nodig op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb dat gaat over gebiedsbescherming van Natura 2000. Voordat uw voornemen uitgevoerd kan worden, moet u onderzoeken of uw project mogelijk significante effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van relevante Natura 2000. Wanneer uw project uitgevoerd wordt op korte afstand van Natura 2000 (<500 meter) moet u een ecologische voortoets uitvoeren om te bepalen of er sprake is van effecten vanuit directe gevolgen zoals geluid, trillingen en licht. Uit de voortoets zal blijken of u een vergunning nodig heeft. U kunt het programma AERIUS calculator gebruiken om uit te rekenen of er vanuit uw project stikstofdepositie op Natura 2000 plaatsvindt. Wanneer dit het geval is, en het is niet op te lossen met intern salderen met een bestaand project wat al aanwezig was op de Europese referentiedatum van het betreffende gebied, zult u uw project moeten aanpassen en/ of een vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb aan moeten vragen. Deze ontheffing is hiervoor geen toestemming. Meer informatie over gebiedsbescherming kunt u vinden op onze website.

Overige wet- en regelgeving
Het is mogelijk dat er voor uw plan of project op grond van andere wet- en regelgeving nog andere vergunningen of meldingen noodzakelijk zijn. Wij adviseren u om daarover navraag te doen bij andere overheidsorganen, bijvoorbeeld bij uw gemeente of waterschap.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

drs. M. Middel
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:
- het college van Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen
- Ecogroen B.V. (digitaal)

Van: [redacted]@drenthe.nl
Verzonden: 13-6-2024 06:37
Aan: [redacted]@emmen.nl [redacted]@ecogroen.nl; [redacted]@ecogroen.nl
CC:
Onderwerp: Afschrift besluit Hollandscheveld - realisatie bedrijventerrein Riegmeer CRM:0508094

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zend ik u een afschrift van een brief die namens gedeputeerde staten van Drenthe is verstuurd.
Ik verwijs u kortheidshalve naar de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Thema VTH
vth@drenthe.nl
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

eco groen

Activiteitenplan

Activiteitenplan bedrijventerrein Riegmeer

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

Status

Definitief

advies & ingenieursbureau

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Activiteitenplan bedrijventerrein Riegmeer

Subtitel

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
21-348	14 december 2023	Definitief

Auteur(s)

5.1.2e & 5.1.2e

Modellering & GIS

5.1.2e en 5.1.2e

Tweede lezer

5.1.2e

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

5.1.2e & 5.1.2e 2023). Activiteitenplan bedrijventerrein Riegmeer. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 21-348. Ecogroen bv

Inhoud

Introductie 5

1. Projectomschrijving 6
1.1 Projectgebied 6
1.2 Werkwijze en planning 7
1.2.1 Bedrijfskavels 7
1.2.2 Onbebouwde natuurzones 7
1.2.3 Fasering/planning 7
1.3 Periode ontheffingsaanvraag 8

2. Verbodsartikelen 9
2.1 Verbodsartikelen nationaal beschermde soorten in bijlage A van de Wet natuurbescherming (das, grote bosmuis, bunzing, hermelijn, wezel en grote modderkruiper) 9
2.1.1 Verbod op het opzettelijk doden of vangen van dieren 9
2.1.2 Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen 9
2.1.3 Verbod op het opzettelijk plukken, verzamelen, afplukken, ontwortelen en vernielen van planten 9

3. Ecologische inventarisatie 10
3.1 Methode inventarisatie 10
3.1.1 Quickscan soortenbescherming 10
3.1.2 Aanvullend onderzoek 10
3.2 Actualiteit onderzoeksgegevens 13
3.3 Locatie inventarisatie 13

4. Functie projectgebied 14
4.1 Das 14
4.2 Grote bosmuis 15
4.3 Grote modderkruiper 15
4.4 Bunzing 16
4.5 Hermelijn 16
4.6 Wezel 17

5. Effecten 18
5.1 Effecten op ecologisch systeem 18
5.1.1 Effecten op das 19
5.1.2 Effecten op grote bosmuis 20
5.1.3 Effecten op bunzing, hermelijn en wezel 21
5.1.4 Effecten op grote modderkruiper 21
5.2 Staat van instandhouding 22
5.2.1 Das 22
5.2.2 Grote bosmuis 22
5.2.3 Bunzing, hermelijn en wezel 22
5.2.4 Grote modderkruiper 23
5.3 Invloed op staat van instandhouding 23

6. Maatregelen **24**
6.1 Ecologische inpassing en realisatie nieuw leefgebied 24
6.2 Standaard maatregelen 24
6.3 Ongeschikt maken 26
6.3.1 Verwijderen bosschages en ruigte 26
6.3.2 Dempen en vergraven van sloten 26
6.4 Aandacht voor dassen 27
6.5 Effectiviteit maatregelen 27

7. Alternatieven en belangenafweging **28**
7.1 Alternatieve locatie en inrichting 28
7.2 Alternatieve werkwijze 28
7.3 Alternatieve planning 28
7.4 Wettelijk belang 28

Geraadpleegde bronnen **30**

Bijlagen

Bijlage 1 - Ecologische inrichting bedrijventerrein
Bijlage 2 - Resultaten onderzoek Wnb soortbescherming
Bijlage 3 - Achtergronden soortenonderzoek
Bijlage 4 - Uitgangssituatie soorten op kaart
Bijlage 5 - Eindbeeld soorten op kaart

Introductie

Projectnaam: Bedrijventerrein Riegmeer, Hollandscheveld

Aanvrager: Gemeente Hoogeveen

Gemeente Hoogeveen en Riegmeer BV hebben het voornemen om het bedrijventerrein Riegmeer gereed te maken voor ontwikkeling. De gehele locatie is bestemd als bedrijventerrein. Ecogroen heeft tussen 2021 en 2023 op en rond de locatie ecologisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. Mede aan de hand van de resultaten hiervan is een inrichtingsplan gemaakt waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de aanwezige natuurwaarden en de Drentse doelsoorten. Waardevolle elementen worden zoveel mogelijk ingepast, er wordt gezorgd voor ecologische verbindingen inclusief een weloverwogen selectie van faunapassages binnen en buiten het bedrijventerrein én er worden nieuwe biotopen met ecologische meerwaarde gecreëerd voor een breed scala aan lokale soorten. In het separaat bijgevoegde ecologisch inrichtingsplan (IP) is dit uitgewerkt. Dit inrichtingsplan geeft de beoogde eindsituatie voor de beschermde soorten weer (inclusief motivering) en vormt een sleutelonderdeel van deze ontheffingsaanvraag.

Beoogde werkzaamheden als bouwrijp maken en het daadwerkelijk bouwen spelen over een periode van meerdere jaren. Werkzaamheden met effecten op beschermde soorten bestaan onder andere uit het verwijderen van bomen, het dempen van sloten en het verwijderen van vegetatie. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd voor de periode van 1 september 2024 tot en met 1 september 2034. In dit activiteitenplan gaan we in op de soorten waarvoor ontheffing nodig is: das, grote bosmuis, wezel, hermelijn, bunzing en grote modderkruiper. Voorliggend activiteitenplan vormt samen met bijgevoegd inrichtingsplan de onderbouwing bij de ontheffingsaanvraag en bevat een beschrijving van zowel compenserende en mitigerende maatregelen en hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht.

1. Projectomschrijving

1.1 Projectgebied

Het projectgebied bevindt zich ten zuidwesten van de kern van Hollandscheveld (zie figuur 1.1). Het het noordelijke deel wordt door gemeente Hoogeveen ontwikkeld en het zuidelijke deel door Riegmeer BV. Het projectgebied van in totaal ca 109 ha bestaat voornamelijk uit open agrarisch grasland en deels uit braakliggende akkers. Er zijn geen gebouwen aanwezig, maar wel een aantal voormalige erven, die deels nog herkenbaar zijn aan de opgaande erfbeplanting. Daarnaast zijn er meerdere sloten in het gebied, waarvan een groot deel in de zomer droogvalt. Aan de zuidzijde wordt het terrein begrensd door de Zuidwolderwaterlossing, een brede watergang. Ten westen ligt de Albartsweg met parallel daaraan een brede permanent watervoerende sloot. Aan de oostzijde ligt de Riegshoogtendijk, een drukke ontsluitingsweg met separaat fietspad. Hier ligt ook een lint met erven. Westelijk in het projectgebied ligt een oud boselement, het zogenoemde 'Albartsbosje'. Een ander boselement ligt meer aan de oostzijde op een pingoruïne in het projectgebied. Aansluitend ten oosten hiervan ligt buiten het projectgebied ook een oud bosrelict genaamd 'het Tweelingbosje'. De ruimere omgeving van het projectgebied laat zich omschrijven als een voornamelijk open agrarisch gebied met een dominantie van cultuurgraslanden doorsneden door sloten.

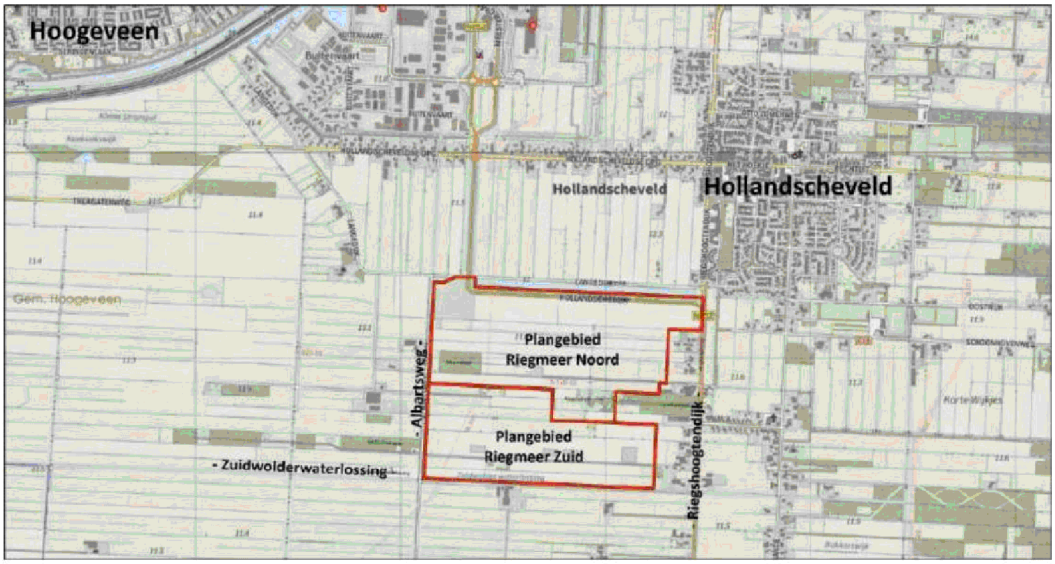

Figuur 1.1 *Projectgebied Riegmeer (rood omlijnd) en omgeving.*

1.2 Werkwijze en planning

Het projectgebied is geheel bestemd als bedrijventerrein. De bedrijfskavels moeten nog worden vrijgegeven, de detailinvulling van de bedrijfskavels ligt nog niet vast. Op de kaarten in bijgevoegd inrichtingsplan is het onderscheid zichtbaar tussen de bedrijfskavels en infrastructuur en de onbebouwde natuurzones.

1.2.1 Bedrijfskavels

Daar waar bedrijfskavels zijn ingetekend gaan we in deze aanvraag (worst case) in de eindsituatie uit van verlies aan bestaand areaal en van verlies aan aanwezige natuurwaarden.

Dat wil overigens niet zeggen dat hier helemaal geen onbebouwde natuurzones of natuurwaarden komen, dat ligt bij de nieuwe eigenaren. Natuurinclusief bouwen wordt vanaf 2024 mogelijk een verplicht onderdeel van het bouwbesluit. In de nieuwbouw kunnen met betrekkelijk geringe inspanning potenties ontstaan voor tal van gebouwbewonende soorten als vleermuizen en diverse vogels[1].

1.2.2 Onbebouwde natuurzones

In de onbebouwde zones wordt ingezet op een samenhangende mix van te behouden natuurwaarden (o.a. Albartsbosje en inheemse begroeiing binnen de Pingoruïne) en tal van nieuw te realiseren biotopen en verbindingen (incl. faunapassages) zowel binnen als buiten het projectgebied. Het eindbeeld van de beoogde ecologische infrastructuur en de (potentiële) waarde hiervan voor de Drentse doelsoorten, inclusief alle aanwezige beschermde soorten - vormt de ruggengraad van deze ontheffingsaanvraag (zie bijgevoegd inrichtingsplan).

Aanvullend op de ecologische maatregelen die in voorliggende ontheffing zijn opgenomen wordt nog een aantal meekoppelkansen verkend (zie kader 1.1).

Kader 1.1: Meekoppelkansen natuur

De Zuidwolderwaterlossing die langs de zuidzijde van Riegmeer loopt is aangemerkt als een ecologische verbindingszone. De aanleg van het bedrijventerrein en de ecologische zone langs de rand hiervan brengt kansen mee om in de uitvoering nadere invulling te geven aan de doelen voor deze EVZ. Zowel provincie Drenthe als waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) zijn benaderd om de ecologische verbinding Zuidwolderwaterlossing mogelijk mee te koppelen met Riegmeer. Voor dit deel is een voorlopige inrichtingsvariant gemaakt waarin de binnen Riegmeer uitgewerkte ecologische inrichting langs de Zuidwolderwaterlossing oostwaarts is doorgezet, maar dan langs de zuidzijde van de Zuidwolderwaterlossing. De huidige duiker onder de Riegshoogtendijk zou in die variant worden vervangen door een brug (waarbij het wegdek op gelijke hoogte kan blijven als nu) en waarbij de oevers onderlangs doorlopen. In bijlage 1 van bijgevoegd inrichtingsplan is deze variant op kaart weergegeven. In voorliggende ontheffingsaanvraag gaan we wat betreft toekomstige biotopen uit van een situatie zonder deze variant en wordt in plaats van een brug met doorlopende oevers, een faunatunnel iets ten zuiden van de kruising Zuidwolderwaterlossing x Riegshoogtendijk gerealiseerd.

1.2.3 Fasering/planning

Geplande aanlegwerkzaamheden vinden plaats in de periode van 1 september 2024 tot 1 september 2034.

[1] Vogels die regelmatig op bedrijfspanden broeden zijn onder andere zwarte roodstaart, witte kwikstaart, maar ook scholekster maakt regelmatig gebruik van platte groen- of kiezeldaken.

Fasering

In de eerste fase gaat het om de aanleg van interne wegen, riolering en voorbereidend grondwerk waarbij dit zoveel mogelijk gecombineerd wordt uitgevoerd met de fysieke inrichting van de natuurzone's. Het gaat hierbij om het dem pen en graven van sloten en waterretenties, de aanleg van afschermende wallen, poelen en natuurlijke oevers. Zoveel mogelijk wordt de basis gelegd voor nieuwe biotopen en worden faunavoorzieningen gereed gemaakt. Het vroeg realiseren van zoveel mogelijk van de (vervangende) biotopen en faunavoorzieningen heeft als belangrijk voordeel dat de natuur de tijd heeft zich te ontwikkelen en dieren kunnen de faunapassages ontdekken.

Rekening houdend met de kwetsbare perioden van diverse soorten (o.a. broedseizoen) en de doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is de beoogde start van de werkzaamheden september 2024. Voor het noordelijk deel, inclusief de natuurzone dwars door het gebied (zie figuur 1.1), is naar verwachting in totaal zes maanden uitvoeringstijd nodig voor de eerste fase.

Na deze eerste fase kunnen percelen worden vrijgegeven en vervolgens kan de daadwerkelijke bouw plaatsvinden. Het ontwikkelen van Riegmeer, vanaf de start tot de afronding, zal meerdere jaren in beslag nemen. Een deel van de percelen zal nog enige tijd braak liggen.

Planning

Een exacte planning voor de ontwikkeling (bijvoorbeeld per perceel) is op dit moment niet te geven. Verschillende factoren, zoals vergunningprocedures, voldoende stroomcapaciteit en marktomstandigheden zijn hierop van invloed.

Bij de buitenwerkzaamheden wordt in de werkvolgorde en planning rekening gehouden met de aanwezige soorten. Locaties waar biotopen met mogelijk verblijfplaatsen verloren gaan, worden vooraf ongeschikt gemaakt door het verwijderen van beplanting en bomen en middels het visvrij maken en dempen van sloten (zie ook § 6.3). De algemeen meest geschikte/veilige periode voor ongeschikt maken van biotopen van de ontheffingsplichtige soorten zijn de maanden september-oktober. Per situatie zal de geschiktheid voor uitvoering door de ecologisch toezichthouder worden beoordeeld. Buitenwerkzaamheden worden vervolgens pas uitgevoerd nadat het terrein hiervoor is vrijgegeven.

1.3 Periode ontheffingsaanvraag

Een ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van tien jaar (1 september 2024 tot 1 september 2034).

2. Verbodsartikelen

2.1 Verbodsartikelen nationaal beschermde soorten in bijlage A van de Wet natuurbescherming (das, grote bosmuis, bunzing, hermelijn, wezel en grote modderkruiper)

2.1.1 Verbod op het opzettelijk doden of vangen van dieren

Niet van toepassing. Door voorgestelde zorgvuldige wijze van werken is geen sprake van het opzettelijk doden of vangen van dieren.

2.1.2 Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Wel van toepassing. Voor van het bouwrijp maken van het projectgebied worden leefgebied en verblijfplaatsen van genoemde soorten ongeschikt gemaakt (dus beschadigd/vernield/verstoord).

2.1.3 Verbod op het opzettelijk plukken, verzamelen, afplukken, ontwortelen en vernielen van planten

Niet van toepassing.

.

3. Ecologische inventarisatie

3.1 Methode inventarisatie

3.1.1 Quickscan soortenbescherming

Ecologische onderzoeken in de omgeving van bedrijventerrein Riegmeer gaan vele jaren terug. In 2017 is nog onderzoek uitgevoerd voor de ontsluiting van het bedrijventerrein, de Hollandschedijk. Ook in eerdere stadia van de planvorming, rond onder andere de locatiekeuze en het bestemmingsplan, is ecologisch onderzoek uitgevoerd.

Voor een goed en actueel beeld zijn vanaf de zomer van 2021 diverse veldbezoeken gebracht aan het projectgebied. In 2021 is een (deels actualiserende) quickscan veldbezoek uitgevoerd waarbij is gekeken naar (potenties voor) beschermde flora en fauna. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) en eigen gebiedskennis is nagegaan of er beschermde soorten in en om het projectgebied te verwachten zijn. Als onderdeel van de quickscan is op 12 juli 2021 (droog, half bewolkt, 23°C, weinig wind) veldonderzoek uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het gebied geïnspecteerd als ook de directe omgeving, waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming.

Tijdens de quickscan is geconstateerd dat er aanvullend onderzoek nodig is naar een aantal beschermde soorten om de aan- of afwezigheid te kunnen vaststellen. In onderstaande paragrafen is enkel het aanvullende onderzoek beschreven voor de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd. De volledige onderzoeksmethode staat beschreven in de natuurtoets (zie bijlage 1).

3.1.2 Aanvullend onderzoek

Das

Voor das heeft in de periode vanaf november 2021 tot de zomer van 2023 op verschillende momenten gericht veldonderzoek plaatsgevonden waarbij onder andere de verblijfplaatsen diverse malen zijn bezocht en ook het leefgebied in kaart is gebracht. De burcht in het bosje aan de Albartsweg is eind 2021 (november/december) met behulp van drie camera's onderzocht gedurende een periode van drie weken. Verder is er rond het terreingebruik door das in en rond het projectgebied afstemming en informatie uitwisseling geweest met de lokale dassenwerkgroep en Das en Boom. De lokale dassenwerkgroep inspecteert er regelmatig de burchten. Op 24 maart 2022 heeft een omgevingscheck plaatsgevonden. Hierbij is onder andere gelet op sporen van dassen en is tevens de aard, bereikbaarheid en kwaliteit van omliggende foerageergebieden nader in kaart gebracht. Daarbij hebben we de omliggende percelen beoordeeld op geschiktheid als foerageergebied, rekening houdend met de bereikbaarheid. Hierbij hebben we de volgende indeling gehanteerd:

- Jaarrond geschikt foerageergebied (met name graslanden en bospercelen waar het gehele jaar voedsel te vinden is).
- Periodiek geschikt foerageergebied (bijvoorbeeld maisakkers waar slechts een deel van het jaar voedsel te vinden is).
- Ongeschikt foerageergebied (met name wegen, verhardingen en akkers waar geen/ nauwelijks voedsel te vinden is).

Grote bosmuis

Op basis van het aanwezige biotoop en bekende verspreidingsgegevens is tijdens de quickscan vastgesteld dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar grote bosmuis. De soort rukt in Nederland westwaarts op[2]. We hebben grote bosmuis bij onderzoeken elders in de gemeente Hoogeveen al op meerdere plekken vastgesteld.

Eind november 2021 is gericht uitgevoerd met 80 live-traps van het type Longworth (zie locaties bijlage 3). Voorafgaand aan de plaatsing zijn de vallen gevuld met een combinatie van hooi en geschikt voer (onder andere vetrijke zaden, wortel en pindakaas) en zijn in het veld geschikte (vang)plekken voor grote bosmuis gelokaliseerd. Vervolgens zijn de vallen op 25 november 2021 geplaatst op de meest geschikte locaties binnen het geschikte biotoop. De vallen zijn in vijf raaien geplaatst met in iedere raai 10-15 vallen.

Wanneer de vallen zijn geplaatst duurt het enige tijd voordat de muizen aan het vreemde voorwerp in hun leefgebied gewend zijn. Bij de live-trap type Longworth is het mogelijk de val zodanig af te stellen dat het deurtje niet dichtgaat als een muis de val inloopt. Dit zogenaamde prebaiten is bedoeld om de muizen te laten wennen aan de vallen. Hierbij is een periode van 3 dagen aangehouden.

Een regelmatige controle van de live-traps is erg belangrijk. Wanneer de muizen te lang in de val zitten, neemt de kans op sterfte toe. Om de kans op sterfte zo klein mogelijk te houden zijn de vallen tweemaal per dag gecontroleerd en zijn in totaal zes controlemomenten uitgevoerd (zie tabel 3.1 voor het inventarisatieschema).

Tabel 3.1 *Inventarisatieschema grote bosmuisonderzoek.*

Velddag	Datum	Tijdstip	Handeling
1	25 november 2021	Dag	Uitzetten vallen
1 t/m 3	25 nov.-28 nov. 2021		Prebaiten
4	29 november 2021	Ochtend	Scherpstellen vallen
	29 november 2021	Avond	Eerste controle
5	30 november 2021	Ochtend	Tweede controle
	30 november 2021	Avond	Derde controle
6	1 december 2021	Ochtend	Vierde controle
	1 december 2021	Avond	Vijfde controle
7	2 december 2021	Ochtend	Zesde controle, opruimen vallen

Poelkikker

Onderzoek naar poelkikker is uitgevoerd volgens het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017c). We hebben daarbij specifiek gelet op eventuele kooractiviteit bij potentiële voortplantingswateren.

[2] Uit onderzoek dat eerder in 2023 is uitgevoerd door Ecogroen in samenwerking met de HAS blijkt dat grote bosmuis een gemiddelde dispersie van 8 km per jaar heeft. Er zijn per jaar meerdere generaties die gemiddeld elk enkele kilometers afleggen.

Volgens het kennisdocument poelkikker mag afwezigheid van poelkikkers worden aangenomen nadat in een potentieel geschikt gebied twee inventarisatierondes in de geschikte periode en onder geschikte omstandigheden geen positieve waarnemingen hebben opgeleverd. Het onderzoek is bij rustig en warm weer uitgevoerd in de avonden van 14 juni 2021 (half bewolkt, droog, weinig wind en 17°C) en 29 juni 2021 (bewolkt, droog, windstil en 18°C).

Grote modderkruiper

Uit eerder onderzoek rond de noordelijke ontsluiting was aanwezigheid van grote modderkruiper bekend. De kans op aanwezigheid van de soort in het projectgebied werd zodoende hoog geacht. Actualiserend onderzoek naar grote modderkruiper in het projectgebied is uitgevoerd middels analyse van e-DNA, conform het Kennisdocument grote modderkruiper (BIJ12, 2021). Het e-DNA onderzoek kan een groot deel van het jaar worden toegepast, ook in de periode juli tot en met november als het sloothabitat vaak volledig dichtgegroeid is. Voorn een goed en actueel beeld van het projectgebied zijn op 4 juli 2021 in totaal vijf (meng)watermonsters verzameld. De monsters zijn verspreid over het projectgebied verzameld in (op dat moment) waterhoudende sloten (zie bijlage 3 voor locatie monsterpunten). De watermonsters zijn vervolgens door het laboratorium van Sylphium Molecular Ecology onderzocht op e-DNA van grote modderkruiper.

Jaarrond beschermde nesten

Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is op meerdere momenten uitgevoerd. Zo zijn in de bladvrije winterperiode, 1-3 december 2021 op 24 maart 2022 alle bomen in het projectgebied geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten/horsten van met name roofvogels. De winterperiode is het meest geschikt voor de visuele inspectie op nesten omdat er geen bladeren in de bomen zitten en goed door de kruinen van bomen kan worden gekeken. Ook bij andere bezoeken is steevast gelet op eventuele aanwijzingen voor jaarrond beschermde nesten, zoals territoriaal gedrag, braakballen etc.

Rond het projectgebied ligt een aantal erven, met name aan de Riegshoogtendijk. Hoewel er geen aanwijzingen waren voor nestlocaties in de nabijheid van het projectgebied (NDFF 2023) hebben we zekerheidshalve de erven rondom visueel beoordeeld op eventuele potenties voor kerkuil of steenuil. Twee potentieel geschikt geachte erven aan de Riegshoogtendijk hebben we vervolgens (op 17 februari 2023) op afspraak bezocht om aanwezige schuren/stal nader en van binnen te inspecteren op geschiktheid en eventuele sporen. Het betrof een schuur achter huisnr. 110 en een schuur/stal achter op nr. 126. Hierbij is ook met de bewoners/eigenaren gesproken om eventuele informatie over uilen of andere waarnemingen te achterhalen.

Vleermuizen

Het projectgebied bestaat vrijwel geheel uit agrarische gronden, bebouwing ontbreekt. De grote boselementen worden ingepast. Lokaal mogelijk te kappen bomen zijn in de winter van 2022/2023 visueel geïnspecteerd op eventueel aanwezige holten.

Voor de volledigheid - ook richting het inrichtingsplan - is in de zomer van 2023 op twee momenten nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd, gericht op eventuele vliegroutes en foeragerend aanwezige soorten. We hebben het onderzoek afgestemd op wat het vleermuisprotocol en de kennisdocumenten voorschrijven bij onderzoek naar vliegroutes (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) en BIJ12 2017d). Voor onderzoek naar vliegroutes wordt voorgeschreven dat op twee momenten in de periode half april - eind september nachtelijk onderzoek wordt uitgevoerd. Tussen de twee bezoeken dient minimaal acht weken te worden aangehouden waarbij één bezoek in de kraamperiode (15 mei - 15 juli) dient plaats te vinden. Het onderzoek is op

twee momenten door twee personen uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (zie tabel 3.2).

Extra aandacht is besteed aan eventuele vleermuisactiviteit in de omgeving van het bosje aan de Albartsweg en ter hoogte van de kruising van de Zuidwolderwaterlossing en de Riegshoogtendijk. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de algehele vleermuisactiviteit, de aanwezige soorten en eventuele vliegroutes (bijvoorbeeld over de Zuidwolderwaterlossing ten zuiden van het projectgebied). Tijdens de onderzoeken is gebruikgemaakt van batdetectors met opnamefunctie zoals de Echometer Touch, in combinatie met de Pettersson D100.

Tabel 3.2 *Overzicht gegevens veldbezoeken vleermuisonderzoek.*

Datum	Tijd	Type bezoek	Weersomstandigheden
15-06-2023	21:30-23:30 uur	1e avondbezoek accent vliegroutes (gedurende) kraamperiode	17°C, helder, droog, weinig wind
14-08-2023	20:30-23:00 uur	2e avondbezoek accent vliegroutes	20°C, helder, droog, geen wind

Kleine marterachtigen

In dit activiteitenplan wordt ook aandacht besteed aan een aantal soorten die op dit moment in Drenthe nog zijn vrijgesteld van ontheffing. Het gaat om bunzing, hermelijn en wezel. We houden er rekening mee dat de vrijstelling voor deze soorten op niet al te lange termijn kan vervallen[3], dat is al het geval in tal van andere provincies (o.a. Overijssel en Gelderland). Gericht onderzoek naar deze soorten is in de praktijk lastig. Het niet aantreffen van de soorten - ondanks bijvoorbeeld inzet van camera's en lokvoer - blijkt bijvoorbeeld minder veelzeggend dan bij andere soorten. Voor deze soorten zijn in maart 2022 vlakdekkend de biotopen in het projectgebied beoordeeld[4]. Ook is de NDFF geraadpleegd en soortspecifieke literatuur geraadpleegd.

3.2 Actualiteit onderzoeksgegevens

De quickscan en het nader onderzoek zijn uitgevoerd vanaf 2021 tot en met de zomer van 2023. Het onderzoek geeft een goed actueel beeld van de situatie.

3.3 Locatie inventarisatie

Het projectgebied (zie figuur 1.1) is in zijn geheel onderzocht. Een gebied tot ca 1 kilometer rondom het projectgebied is daarnaast beoordeeld op geschiktheid en uitwijkmogelijkheden zowel middels veldwerk als via analyse van luchtfoto's en een gedetailleerde hoogtekaart. Hierbij is onder andere gelet op het type landgebruik en bereikbaarheid om de geschiktheid als leefgebied te bepalen. Bij de raadpleging van de NDFF voor alle beschermde soorten zijn gegevens afkomstig uit een gebied tot minimaal 2 kilometer rondom het projectgebied meegenomen.

[3] Het in werking treden van de Omgevingswet geldt als verwacht moment voor aanpassingen van het soortenregime.
[4] De hier gehanteerde werkwijze - middels biotoopbepaling - wordt standaard ook toegepast in Overijssel. Gerichte onderzoekspogingen met behulp van (camera)vallen bleken voor deze soorten van onvoldoende meerwaarde.

4. Functie projectgebied

In de volgende paragrafen worden verder ingegaan op de onderzoeksresultaten met betrekking tot soorten waarvoor ontheffing noodzakelijk is (zie ook bijlage 2): das, grote bosmuis en grote moderkuiper en voor soorten waarvan dit naar alle waarschijnlijkheid gedurende de uitvoering van het project noodzakelijk wordt (bunzing, hermelijn en wezel). Per soort wordt respectievelijk ingegaan op verblijfplaatsen, foerageergebied en de omgeving.

4.1 Das

a. Binnen bedrijventerrein Riegmeer is een aantal verblijfplaatsen (burchten en pijpen) en tevens foerageergebied van dassen aanwezig. De belangrijke dassenburchten liggen in het Albartsbosje en in de pingoruïne (zie bijlage 4). Bij de burcht in het Albartsbosje is met camera medegebruik door vos vastgesteld.
b. Verder zijn er ook een aantal (periodiek belopen) pijpen in het tweelingbosje en het Albarstbosje vastgesteld. Zo werd de plek aan de zuidkant van het Albarstbosje tijdelijk gebruikt (mogelijke wisselburcht) gedurende een periode met hoge waterstanden. De hoofdburcht oostelijk in het bosje was toen tijdelijk ongeschikt voor bewoning.
c. De populatie in het projectgebied wordt geschat op 4 tot 10 exemplaren welke hoogstwaarschijnlijk tot een en dezelfde familie behoren[5].
d. De agrarische percelen in het projectgebied alsmede de boselementen vormen onderdeel van het foerageergebied.
e. Uit de omgevingscheck volgt dat er opties voor (alternatief te graven) verblijfplaatsen voor dassen in de omgeving van het projectgebied liggen in nabijgelegen boselementen. Dichtbij betreft het de bosstrook direct ten westen van de Albertsweg en aan de oostzijde het Tweelingbosje (daar is reeds een vluchtpijp aanwezig). Geschikte verblijfsopties in het open gebied (graslanden) ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing lijken momenteel te ontbreken. In de ruime omgeving zijn andere dassenterritoria aanwezig, onder andere ter hoogte van Zuidwolde en in het boscomplex ten zuidoosten van Hollandscheveld.
f. Uit de omgevingscheck voor foerageergebieden blijkt dat hiervoor geschikte gebieden momenteel vooral aan de zuid-, west- en oostzijde van Riegmeer liggen (zie bijlage 4). Hier ligt een fors gebied dat voor dassen grotendeels (jaarrond) geschikt is als foerageergebied[6]. Het gaat voor een groot deel om graslanden in agrarisch beheer en deels om bos. Het gebied ten oosten van de Riegshoogtendijk is op dit moment echter niet (veilig) bereikbaar voor dassen vanuit Riegmeer vanwege de drukke Riegshoogtendijk. Aan de zuidzijde vormt de Zuidwolderwaterlossing een barrière.

[5] In het kennisdocument Das wordt beschreven dat in Nederland een clan uit gemiddeld vier dieren bestaat.
[6] Het gebied ten noorden van Riegmeer is minder geschikt voor das vanwege de ligging, beperkte bereikbaarheid door infrastructuur en water en het gebruik.

4.2 Grote bosmuis

a. Verspreid in de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van grote bosmuis (NDFF, 2023). Tijdens het gerichte onderzoek naar grote bosmuis is totaal 62 maal een exemplaar van grote bosmuis gevangen. Het maximale aantal gevangen exemplaren tijdens één controlemoment van de 80 vallen is 14 exemplaren. De grote bosmuis bouwt een nest als verblijfplaats, ondergronds meestal onder een boomstronk of tussen boomwortels (Zoogdiervereniging 2023). Ze graven zelden zelf een hol maar gebruiken holen van onder andere mol, konijn, woelmuizen of das. In de voortplantingstijd graaft het vrouwtje ook andere muizenholen verder uit. Binnen het projectgebied worden alleen verblijfplaatsen verwacht in de houtwallen, ruigtes, braamstruwelen en andere opgaande vegetatie die voor grote bosmuis voldoende dekking bieden (zie bijlage 4). In totaal betreft het binnen het projectgebied ca 6.8 hectare aan geschikt leefgebied. Het overige oppervlak van het projectgebied is ongeschikt voor grote bosmuis aangezien het open agrarische percelen betreft die geen voedsel en dekking voor grote bosmuis bieden.
b. Aantallen kunnen globaal worden geschat en verschillen per seizoen. De dichtheid is het laagst in het voorjaar (0,9-14,3 dieren/ha) en neemt toe in de loop van het jaar. In de herfst worden dichtheden bereikt van 2,1-58,8 dieren/ha, afhankelijk van de voedselrijkdom van het habitat (Verkem, 2003). Op basis van de oppervlakte geschikt biotoop in het projectgebied (circa 6,8 hectare) wordt de totale populatie van grote bosmuizen in het projectgebied geschat op circa 200-300 exemplaren (bij gemiddeld 25 dieren per hectare).
c. Uit de uitgevoerde omgevingscheck voor grote bosmuis blijkt dat ook in de directe omgeving van Riegmeer geschikte biotopen aanwezig zijn. Zo is de soort onder andere te verwachten in de aangrenzende bosstroken ten westen van de Albartsweg en in de zone direct ten oosten van de pingo ruïne tot aan de Riegshoogtendijk. Gezien de sterke opkomst van de soort in de afgelopen jaren kan worden gesteld dat de soort inmiddels te verwachten is in de meeste boselementen van enige omvang in de omgeving van Hoogeveen. De verblijfplaatsen in het projectgebied maken onderdeel uit van een aaneengesloten netwerk van verblijfplaatsen in het buitengebied van Hoogeveen en omliggende dorpen.

4.3 Grote modderkruiper

a. In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen van grote modderkruiper bekend (NDFF, 2023). Het gaat onder ander om waarnemingen die Ecogroen eerder heeft gedaan in het gebied ten noorden van het huidige projectgebied. Uit actueel e-DNA onderzoek blijkt dat op vier van de vijf bemonsterde plekken e-DNA van grote modderkruiper in het projectgebied aanwezig is (zie bijlage 3). Op basis van de bevindingen wordt er van uitgegaan dat grote modderkruiper in alle geschikte watergangen aanwezig is. De als geschikt leefgebied beoordeelde sloten zijn weergegeven in bijlage 4. Het gaat in totaal om ca 3 km aan slootlengte.
b. Voor een indruk van de dichtheid in het projectgebied hebben we steekproefsgewijs tal van geschikte plekken bemonsterd met een schepnet, daarbij zijn geen grote modderkruipers gevangen. De populatieomvang in het projectgebied wordt geschat op enkele tientallen exemplaren. Dit aantal is een inschatting op basis van de beoordeling van het aanwezige biotoop in combinatie met ervaring bij andere door Ecogroen uitgevoerde grote modderkruiperonderzoeken (en wegvangacties) in de omgeving.
c. De bemonstering met e-DNA vond plaats in juli waarmee is aangetoond dat de soort gedurende de voortplantingsperiode in het projectgebied aanwezig is. Diepere delen - zoals in de te behouden sloot ten westen van het Albartsbosje - worden naar verwachting ook gebruikt als overwinteringsgebied. Naar verwachting fungeren de vooral ondiepe slootjes in het projectgebied met

name als voortplantingsgebied en opgroeigebied voor jonge grote modderkruipers (zie bijlage 4). Ook worden alle geschikte watergangen als foerageergebied gebruikt.

d. Grote modderkruiper gebruikt de watergangen als verblijfplaats maar ook als migratieroute naar andere watergangen (sloten en weteringen) in de omgeving. De meeste migratie vindt plaats in het voor- en najaar als migratie plaatsvindt tussen overwinteringsplaatsen en voortplantingswateren.
e. Omdat de watergangen binnen het projectgebied in verbinding staan met een netwerk van watergangen buiten het projectgebied - die ook geschikt leefgebied voor grote modderkruiper vormen - maakt de populatie grote modderkruipers binnen het projectgebied onderdeel uit van een grotere populatie grote modderkruipers in de nabije omgeving.
f. Uit de uitgevoerde omgevingscheck blijkt dat geschikt biotoop voor grote modderkruiper aanwezig is in de gebieden direct grenzend aan het projectgebied Riegmeer (zowel ten noorden, zuiden als westen van Riegmeer). Hier ligt een (weide)landschap met dicht begroeide slootjes met een dikke laag veenmodder (veel van de sloten hier worden niet jaarlijks geschoond). De brede sloot langs de Albartsweg oogt daarbij zeer geschikt als overwinteringsgebied. In de ruimere omgeving zijn waarnemingen van grote modderkruiper bekend in de Vogelzangse wijk (Linde) en ook in de omgeving van Nieuwlande. Ook ten noorden van Hoogeveen (in het gebied van het Oude diep), ten oosten van Hoogeveen (in de omgeving van Noordscheschut) en ten westen van Hoogeveen in de Molenoevers (nabij Echten) zijn er waarnemingen.

4.4 Bunzing

a. In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de bunzing (NDFF, 2023). Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren of sporen van de bunzing aangetroffen. Bunzing gebruikt naar verwachting de erven in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats, waarbij houtstapels, takkenhopen, oude schuurtjes en andere bouwwerken bewoond worden. In mindere mate kunnen ook verblijfplaatsen worden verwacht in met bos en ruigte begroeide elementen. In bijlage 4 is een kaart opgenomen met voor deze soort aantrekkelijke biotopen, met name de ruige en beboste delen. Binnen het projectgebied gaat het om ca 7,9 ha aan geschikt biotoop.
b. De dichtheid varieert van 1 tot enkele dieren per 1.000 hectare, waarbij mannetjes een duidelijk groter territorium hebben als vrouwtjes (Verkem *et al.*, 2003). Op basis van de terreinkenmerken (ca 8 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 1-3 exemplaren.
c. Uit de omgevingscheck volgt dat in de directe omgeving met name ruige perceelranden en de aangrenzende bosstroken ten westen van de Albartsweg en in de bosstrook direct ten oosten van de pingoruïne geschikt leefgebied vormen. De populatie in het projectgebied maakt onderdeel uit van een aaneengesloten netwerk van subpopulaties in het buitengebied van Hoogeveen en omliggende dorpen.

4.5 Hermelijn

a. In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van hermelijn (NDFF, 2023). Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren of sporen van de hermelijn aangetroffen. Hermelijn gebruikt naar verwachting de houtwallen, bosjes en ruig begroeide oevers in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats (zie bijlage 4).
b. De oppervlakte van het leefgebied van mannetjes kan sterk variëren van nauwelijks een paar tot circa 100 hectare, maar bedraagt gemiddeld ongeveer 20 hectare. Territoria van vrouwtjes zijn

kleiner en overlappen met dat van een mannetje. Rekening houdend met de variatie in oppervlakte van de individuele leefgebieden, varieert de dichtheid van 3-4 tot (uitzonderlijk) 10-15 dieren per 100 hectare (Verkem *et al.*, 2003). Op basis van de terreinkenmerken (ca 6 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 2 tot 5 exemplaren.

c. Uit de omgevingscheck volgt dat in de directe omgeving met name ruige percelen, slootkanten en reeds natuurvriendelijk ingerichte delen van de oever van de Zuidwolderwaterlossing ten westen van de Albartsweg geschikt leefgebied vormen. De populatie in het projectgebied maakt onderdeel uit van een aaneengesloten netwerk van subpopulaties in het buitengebied van Hoogeveen en omliggende dorpen.

4.6 Wezel

a. In de omgeving van het projectgebied is een enkele waarneming bekend van wezel (NDFF, 2023). Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren of sporen van de wezel aangetroffen. De soort gebruikt naar verwachting voornamelijk bos- en ruigte in en in de omgeving van het projectgebied als verblijfplaats (zie bijlage 4).
b. De grootte van de territoria kan sterk uiteenlopen en hangt rechtstreeks af van het hoofdvoedselaanbod, dus de muizenstand. Mannetjes hebben een territoriumgrootte van 1 tot 25 hectare, vrouwtjes van 1 tot 7 hectare. Samen met de wisselingen in het voedselaanbod kunnen de dichtheden eveneens zeer sterk schommelen (1-100 dieren/100 hectare) (Verkem *et al.*, 2003). Op basis van de terreinkenmerken (ca 8 hectare geschikt biotoop), bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt de populatieomvang binnen het projectgebied geschat op 10-20 exemplaren.
c. In de directe omgeving vormen met name verruigde percelen, greppels en aangrenzende bosstroken ten westen van de Albartsweg en in de bosstrook direct ten oosten van de pingoruïne tot aan de Riegshoogtendijk geschikt leefgebied. De populatie maakt onderdeel uit van een aaneengesloten netwerk van subpopulaties in het buitengebied van Hoogeveen en omliggende dorpen.

5. Effecten

5.1 Effecten op ecologisch systeem

De aanwezige beschermde soorten in het projectgebied ondervinden op verschillende manieren effecten van de voorgenomen werkzaamheden en de daaruit volgende veranderingen in het gebied qua inrichting en gebruik. Een deel van de effecten is tijdelijk. Om de tijdelijke effecten op aanwezige soorten te beperken wordt onder andere zoveel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periode en de belangrijke verblijfplaatsen van de soorten. Door te nemen voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6) blijven negatieve effecten op exemplaren tot een minimum beperkt.

Voor de lange termijn is een ecologische inrichting uitgewerkt waarin voor alle nu aanwezige soorten in en rond het projectgebied een duurzame toekomst is beoogd. In het bijgevoegde inrichtingsplan [redacted] 2023) is beschreven hoe door een combinatie van behoud, verbinden en realiseren van ecologisch waardevolle biotopen wordt gezorgd voor een samenhangend leefgebied waarin alle essentiële functies voor het voortbestaan van de lokale populaties aanwezig blijven.

Onder andere het Albarstsbosje en de pingoruïne worden geheel ingepast (ca 5.5 ha te behouden aan bos en ruigte). Verder wordt binnen het projectgebied (van in totaal ca 109 ha) ruim 30 ha aan nieuwe biotopen ontwikkeld, met name langs de randen van het projectgebied en in de zone tussen het Albartssbosje en de Pingoruïne. Het gaat onder andere om houtkanten, houtwallen, breed uitgroeiende heggen, braamkoepels, poelen en watergangen, natuurlijk begroeide oevers en kruidenvegetaties. Circa 35 ha (ongeveer 32% van het projectgebied) behoudt een natuurfunctie. Middels nieuw aan te leggen faunpassages wordt uitwisseling van fauna mogelijk gemaakt met het gebied ten oosten van de Riegshoogtendijk en wordt het gebied ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing beter bereikbaar gemaakt. Als kwaliteitsimpuls worden buiten het projectgebied heggen (lengte ca 3.5 km) aangelegd in het gebied ten oosten van de Riegshoogtendijk. In bijlage 1 hebben we ter illustratie een kaart opgenomen die een beeld geeft van het geheel aan groene maatregelen, in bijlage 5 uitgewerkt per soort. Voor nadere informatie over de beoogde inrichting, zie het bijgevoegde inrichtingsplan [redacted] 2023).

Areaal dat verloren gaat bestaat voornamelijk uit agrarische percelen waarbinnen sloten en slootkanten, enkele verruigde percelen (o.a. voormalige erven) en greppels de meest structuurrijke biotopen vormen. Per saldo neemt met de beoogde inrichting het areaal aan structuurrijke biotopen binnen het projectgebied netto toe waarbij de ontwikkeling ten koste gaat van de huidige agrarische biotopen.

In onderstaande paragrafen geven we een nadere toelichting op de effecten per soort.

5.1.1 *Effecten op das*

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het territorium van een dassenclan. Het territorium van een dassenclan bestaat uit de burchten in samenhang met de omliggende voedselgronden (zie kader). De insteek ten aanzien van de dassen is bij voorliggende project het behouden van alle verblijfslocaties. Aanvullend wordt de dassen keuzes geboden om desgewenst gebruik te maken van nieuw aangeboden dan wel verbeterd bereikbare alternatieve foerageer- en verblijfsmogelijkheden.

Kader 5.1: Dassenclan

Een dassenclan heeft in Nederland meestal een territorium met een oppervlakte van ongeveer 30 tot 150 hectare (Van Bommel *et al*, 2015). De grootte van het territorium is afhankelijk van de kwaliteit van het foerageergebied. In optimale gebieden hebben dassen voldoende aan een kleiner territorium, terwijl in gebieden met een lagere voedseldichtheid grotere oppervlakten nodig zijn om voldoende voedsel te vinden. Dassen hebben voorkeur voor regenwormen, die een groot deel van het voedsel uitmaken (BIJ12, 2017a). Regenwormen zijn in de hoogste dichtheid te vinden in kort, bemest grasland, waar het voor dassen eenvoudig is om de wormen (bij gunstige weersomstandigheden) op te rapen. Bemest grasland is daarmee primair foerageergebied van dassen. Een tweede voorwaarde voor het voortbestaan van een dassenclan is voldoende aanbod in periodiek beschikbare voedselbronnen zoals maïs en tarwe, maar ook bosvruchten, valfruit, eikels, noten en paddenstoelen.

Verstoring van bewoonde burchten tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk beperkt door bij de werkzaamheden rekening te houden met das (zorgvuldig werken/plannen, zie H6). Onvermijdelijk echter zijn (verstorende) effecten op de dassen als gevolg van werkzaamheden en veranderingen in het foerageergebied. Denk aan menselijke aanwezigheid, verkeersbewegingen en een verandering van de ruimtelijke invulling van het gebied, zowel tijdens de aanleg als in de gebruiksfase. Het precieze (gedrags)effect op de dassen in het gebied is niet te voorspellen. Dassen zijn in de regel honkvast, ze kunnen zich aanpassen aan veranderingen in hun omgeving. In bepaalde situaties treedt gewenning op bij voorspelbare verstoring zoals verkeer.

Verblijfplaatsen

Bij voorliggend project worden de bestaande verblijfplaatsen ingepast. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat de verblijfplaatsen bereikbaar blijven en migratie tussen de verblijfplaatsen (en naar de foerageergebieden) mogelijk blijft. Onder andere de te realiseren ecologische verbindingszone tussen de burcht in het Albartsbosje en de burcht ter hoogte van de pingoruïne is hiervoor belangrijk. Via deze verbinding blijft uitwisseling van dassen (en andere dieren) tussen oost en westen mogelijk. Niet uitgesloten is dat de werkzaamheden en veranderingen in het gebied leiden tot het (tijdelijk) verlaten van een nu in gebruik zijnde burcht. Dassen zijn echter goede gravers en kunnen waar nodig eenvoudig op geschikte plekken bijvoorbeeld een vluchtpijp uitbreiden tot (hoofd- of bij-) burcht, mocht dat nodig zijn.

De gelegenheid voor het maken van een nieuwe burcht wordt geboden. Zo worden rond het bedrijventerrein worden afschermende (1,5 tot 3 meter) hoge grondwallen aangelegd om licht- en geluidsverstoring van het bedrijventerrein te beperken. Aan de zuidzijde worden deze op drie plaatsen verbreed tot zogenoemde ‘dassenterpen’. Zo’n dassenterp bestaat uit een grondhoop boven de hoogste waterstand waar dassen een nieuwe (bij)burcht of vluchtpijp in kunnen graven. Overigens kunnen ook de nieuwe grondwallen elders in en rond het bedrijventerrein door dassen worden gebruikt voor het graven van verblijfplaatsen. Daarbij zijn ook buiten het projectgebied – met name in de bosstrook ten westen van de Albartstweg en in het Tweelingbosje - uitwijkmogelijkheden.

Dassen hebben zodoende de keuze om (desgewenst) een nieuw verblijf te betrekken dichtbij (deels nieuw en of beter beschikbare) foerageergebieden aan de zuid- west en oostzijde van het gebied.

0018 490376

Met name ten zuiden van Riegmeer - hier ligt een open agrarisch gebied met weinig bosjes - zijn de verblijfsopties voor das momenteel schaars. Daarom zien we juist hier verhoogde meerwaarde van de aan te leggen dassenterpen.

Foerageergebied

Aanwezige boselementen worden bij voorliggend project vrijwel geheel ingepast en behouden een functie als foerageergebied. De te bebouwen agrarische percelen vormen momenteel geschikt foerageergebied en verliezen die functie. Grofweg het gehele projectgebied (109 ha) is momenteel te beschouwen als voor dassen (jaarrond) geschikt foerageergebied. Netto neemt het foerageergebied binnen de projectgrens af met ca 86 ha. Door het bebouwen van agrarische gronden zullen de dassen zodoende afhankelijker worden van de foerageergebieden in de omgeving.

Binnen de grenzen van het projectgebied blijven met name de te behouden en nieuw te realiseren boselementen, de centrale ecologisch verbinding en de afschermende zone rondom beschikbaar als foerageergebied. Binnen het projectgebied wordt de waarde voor das waar mogelijk versterkt middels nieuw aan te leggen biotopen die voor das interessant zijn (o.a. dichte bosranden en bosjes, breed uitgroeiende heggen en greppels met ruigte). Het gaat binnen de grenzen van het projectgebied om ca 23 hectare aan voor das geschikte biotopen (zie bijlage 5). Een dassenclan heeft in Nederland meestal een territorium met een oppervlakte van ongeveer 30 tot 150 hectare (Zoogdiervereniging 2023). Daarbij geldt dat naarmate een gebied voedselrijker is, de dassen zich op een kleiner gebied kunnen redden.

Gunstig voor dassen is dat het projectgebied aan meerdere zijden grenst aan relatief voedselrijke agrarische percelen. Ten westen van de Albartsweg blijft het huidige foerageergebied (zowel graslanden als bos) beschikbaar. Binnen een zone van 1 kilometer rond om het projectgebied gaat het aan die zijde om ca 218 ha. Ook de graslanden ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing (ca 122 ha binnen 1 kilometer van de projectgrens) blijven beschikbaar. De zuidelijke gronden worden bovendien beter bereikbaar gemaakt door de aanleg van een nieuwe dam. Daarnaast wordt het gebied (nu grasland) ten oosten van de Riegshoogtendijk bereikbaar gemaakt middels twee nieuw aan te leggen faunapassages. Aanvullend wordt een deel van dit gebied daarbij kwalitatief verbeterd als leefgebied voor das door hier ca 3,5 kilometer nieuwe heggen aan te planten. In totaal wordt ten oosten van de Riegshoogtendijk een gebied met ruim 100 ha geschikt foerageergebied ontsloten voor de dassen uit Riegmeer.

Verder worden - zoals hierboven beschreven - extra verblijfsmogelijkheden voor das aangeboden in de vorm van dassenterpen. De dassen kunnen zo desgewenst dichtbij geschikte foerageergebieden verblijven/schuilen en deze ongestoord betreden en energie sparen. Met het geheel aan maatregelen wordt gezorgd voor een permanent functionele leefomgeving waarin de lokale dassenpopulatie zich kan standhouden.

5.1.2 *Effecten op grote bosmuis*

Voor grote bosmuis zijn met de name effecten op het biotoop relevant. De soort is daarbij weinig gevoelig voor verstoring. Als gevolg van de werkzaamheden gaat een relatief gering deel (ca 0,7 ha van de in totaal aanwezige 6,8 ha) van het leefgebied (ruigte en bos) met (mogelijke) verblijfplaatsen van grote bosmuis in het projectgebied verloren. Doordat de boselementen worden ingepast blijft het overgrote deel van het huidige biotoop behouden. Te behouden (kern)biotopen zijn het bosje aan de Albartsweg, de beboste pingoruïne en het aan het projectgebied grenzende Tweelingbosje. Ook de houtwallen en erven in de directe omgeving van het projectgebied (en het bosje ten westen van de Albartsweg) vormen onderdeel van het leefgebied.

Het projectgebied wordt deels natuurvriendelijk ingericht waarbij specifiek rekening wordt gehouden met onder andere grote bosmuis. Deze soort zal profiteren van de nieuw aan te leggen biotopen zoals houtkanten en -wallen, bosjes, heggen, ruige greppels en braamkoepels. Binnen het projectgebied neemt het geschikte biotoop fors toe van de huidige 6.8 ha tot ca 18,6 ha (zie kaart in bijlage 5).

Het verlies van leefgebied van grote bosmuis is gering en tijdelijk. Op korte termijn is er in het projectgebied en de directe omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied beschikbaar en bereikbaar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden (zie omgevingscheck). Netto neemt het leefgebied voor grote bosmuis in het projectgebied fors toe. Negatieve effecten zijn zodoende alleen tijdelijk.

5.1.3 *Effecten op bunzing, hermelijn en wezel*

Ook voor bunzing, hermelijn en wezel zijn - net als voor grote bosmuis - met de name effecten op het biotoop relevant. Leef- en foerageergebieden van de kleine marterachtigen en van grote bosmuis overlappen, toch zijn er verschillen. Wezels hebben een voorkeur voor een structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap. Hermelijnen hebben een voorkeur voor een waterrijke omgeving met voldoende dekking. En bunzingen lijken een voorkeur te hebben voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. Op basis van de uitgevoerde biotoopbeoordeling hebben we de huidige biotopen ingetekend op kaarten (zie bijlage 5).

Voor bunzing is in de huidige situatie ca 7,9 ha aan geschikt leefgebied beschikbaar (zie bijlage 5). Hiervan gaat ca 1,8 ha verloren en in de eindsituatie wordt het areaal uitgebreid tot ca 14.3 ha (zie bijlage 5). Voor hermelijn gaat het in de huidige situatie om 6,1 ha aan leefgebied (waarvan ca 2,4 ha verloren gaat) dat wordt uitgebreid tot ca 14.8 ha. Voor wezel gaat het in de huidige situatie om ca 8,1 ha aan geschikt leefgebied. Hiervan gaat ca 2 hectare verloren en neemt in de eindsituatie het areaal geschikte biotopen toe tot ca 15.3 ha.

Van zowel wezel, hermelijn als bunzing blijft het huidige biotoop voor een groot deel behouden en worden nieuwe geschikte structuurrijke biotopen gerealiseerd (o.a. bos, natuurvriendelijke oevers en heggen). Het areaal voor elk van deze soorten neemt hierdoor fors toe - gemiddeld met een factor 2 - waarmee het projectgebied als geheel aantrekkelijker wordt voor kleine marterachtigen. Negatieve effecten zijn zodoende alleen tijdelijk.

5.1.4 *Effecten op grote modderkruiper*

Bij de voorgenomen inrichting van het projectgebied verdwijnt plaatselijk leefgebied van grote modderkruiper wegens het dempen van watergangen. Binnen Riegmeer gaat ca 3 km voor grote modderkruiper als geschikt beoordeeld watergang verloren. Er wordt vervangend nieuw alternatief leefgebied voor grote modderkruiper ontwikkeld in de vorm van circa 4,6 km aan nieuw gegraven sloten met een flauw talud. Dit alternatieve leefgebied vormt geschikt leefgebied zodra de modderbodem en oevervegetatie tot ontwikkeling zijn gekomen.

In de omgeving is een omvangrijk netwerk met alternatief leefgebied beschikbaar in de vorm van begroeide slootjes met een goed ontwikkelde sliblaag. Daaronder zijn ook diepere wateren die de functie als overwinteringsgebied kunnen vervullen zoals de brede plantrijke watergang ten oosten van de Albartsweg en de Zuidwolderwaterlossing.

Door het realiseren van het alternatieve leefgebied en door te nemen voorzorgsmaatregelen (werken in de minst kwetsbare perioden en grote modderkruipers verplaatsen naar alternatief leefgebied) blijven negatieve effecten op exemplaren tot een minimum beperkt. Effecten op het areaal aan geschikt leefgebied zijn zodoende tijdelijk.

5.2 Staat van instandhouding

5.2.1 Das

Van de lokale staat van instandhouding van das zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar regionale verspreidingsgegevens samen met bekende waarnemingen (en geschikte biotopen) in de omgeving gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In 2020 telt Drenthe zo'n 500 à 600 bewoonde burchten. Geschat is dat er in Drenthe nu tussen de 1250 en 1750 dassen leven (Dassenwerkgroep Drenthe 2023). In sommige streken in Drenthe is de groei van het aantal burchten en dassen gestagneerd, in andere gebieden breidt de das zich nog steeds uit. In het Albarstbosje is de activiteit van das de afgelopen jaren flink toegenomen. De diverse waarnemingen in en rond het projectgebied tezamen met de hoeveelheid aan geschikt leefgebied maken dat de lokale staat van instandhouding van das momenteel wordt ingeschat op gunstig.

5.2.2 Grote bosmuis

Van de lokale staat van instandhouding van grote bosmuis zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de omgeving van Hoogeveen zijn enkele waarnemingen bekend van grote bosmuis, onder andere nabij Zuidwolde (NDFF, 2023). Grote bosmuis heeft landelijk een snelle opmars gemaakt vanuit het oosten en staat erom bekend dat deze eenvoudig nieuwe gebieden koloniseert. De soort heeft zich de afgelopen jaren relatief snel in westelijke richting uitgebreid en recent heeft Ecogroen al waarnemingen gedaan ter hoogte van Steenwijk en Staphorst. Gezien de grote hoeveelheid aan geschikt leefgebied in de gemeente Hoogeveen in de vorm van bosjes en houtwallen in combinatie met het fors aantal gevangen dieren wordt de lokale staat van instandhouding van grote bosmuis ingeschat als gunstig tot zeer gunstig.

5.2.3 Bunzing, hermelijn en wezel

Van de lokale staat van instandhouding van bunzing, hermelijn en wezel zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In een straal van 5 kilometer van het projectgebied zijn circa 15 waarnemingen van bunzing bekend in de afgelopen 10 jaar, veruit de meest hiervan betrof het verkeersslachtoffers op de snelwegen. Van de hermelijn zijn vijf waarnemingen bekend (binnen 5 kilometer van het projectgebied) in de afgelopen 10 jaar. Drie van deze waarnemingen zijn gedaan in de natuurzone nabij het Oude Diep, aan de noordzijde van Hoogeveen. Van wezel zijn in een straal van 5 kilometer rond het projectgebied vijf waarnemingen bekend uit de afgelopen 10 jaar (NDFF, 2023). De aantallen geregistreerde dieren zijn laag. Kleine marterachtigen zijn ook moeilijk te inventariseren en monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van bunzing, hermelijn en wezel wordt daarom beoordeeld als onbekend.

5.2.4 Grote modderkruiper

Van de lokale staat van instandhouding van grote modderkruiper zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de omgeving van het projectgebied zijn meerdere waarnemingen bekend van grote modderkruiper (NDFF, 2023). De soort is onder andere bekend uit het beekdal van het Oude Diep en de omgeving van Noordscheschut en in wijken in de omgeving van Alteveer. Aantallen grote modderkruipers zijn lastig te monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van grote modderkruiper wordt daarom beoordeeld als onbekend.

5.3 Invloed op staat van instandhouding

Tijdens de uitvoering van werkzaamheden wordt zoveel mogelijk voorkomen dat aanwezige beschermde soorten ernstig verstoord, geschaad of gedood worden. Dit geschiedt door te werken buiten kwetsbare periodes en door maatregelen te treffen om te waarborgen dat er tijdens de werkzaamheden geen exemplaren aanwezig zijn. Voor het voortbestaan van lokale populaties beschermde soorten (en andere Drentse doelsoorten) worden tal van maatregelen genomen, waaronder het realiseren van nieuwe biotopen en verbindingen.

Door het in ruime mate aanbieden van alternatieve biotopen/verblijfplaatsen, het treffen van maatregelen om schade aan individuen te voorkomen en te werken buiten kwetsbare perioden, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

6. Maatregelen

6.1 Ecologische inpassing en realisatie nieuw leefgebied

De ontwikkeling van Riegmeer heeft betrekking op een fors oppervlakte en vraagt een zorgvuldige uitwerking en werkwijze. Met de lokale Drentse doelsoorten als uitgangspunt wordt binnen de mogelijkheden van het toekomstig gebruik een functioneel en robuust ecosysteem nagestreefd. Het inrichtingsplan [redacted] 2023) beschrijft de maatregelen ter behoud, versterking en verbinding van belangrijke biotopen voor de aanwezige en beschermde soorten. De gronden met biotopen worden na inrichting overgedragen aan de gemeente en ook onderhouden door de gemeente waarbij het onderhoud gericht is op het behouden en versterken van de groene elementen.

De kaarten in bijlage 1 geven een overzicht van de beoogde ecologische eindsituatie. In bijlage 5 is de beoogde eindsituatie per soort uitgewerkt op kaarten. Daarbij zijn per soort de voor deze soort relevante nieuw te realiseren biotopen en faunavoorzieningen weergegeven tezamen met de in te passen biotopen. Dat geeft per soort een beeld van het leefgebied en verbindingen in de eindsituatie. De biotopen en faunapassages worden nader toegelicht in de hoofdstukken 5 en 6 van bijgevoegd inrichtingsplan. Specifiek verwijzen we ook naar hoofdstuk 7 waarin voorwaarden worden genoemd om ervoor te zorgen dat de ecologische inrichting ook daadwerkelijk de beoogde functies kan vervullen.

Behalve de ecologische inrichtingsmaatregelen zijn er ten behoeve van de uitvoering ook maatregelen nodig om negatieve effecten op soorten tijdens de uitvoering tot een minimum te beperken. In onderstaande alinea's worden deze maatregelen beschreven.

6.2 Standaard maatregelen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol (EWP) opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Betreffend ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle bij buitenwerkzaamheden betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden door alle partijen die buiten werkzaamheden uitvoeren (inclusief toekomstige eigenaren) aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
2. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van das, grote modderkruiper, grote bosmuis, kleine marterachtigen en vogels.
3. Voor de start van de uitvoering wordt een toolboxmeeting gehouden in het bijzijn van de uitvoerende partijen. Hierbij worden zaken als de voorgenomen werkzaamheden, in te zetten materi-

eel, communicatielijnen en planning doorgenomen en geeft de ecologisch toezichthouder aan op welke wijze rekening te houden met (beschermde) soorten. Gedurende de periode van uitvoering volgt regelmatig (minimaal eens per drie maanden) een voortgangs-/evaluatiemoment.

4. Om goed te kunnen anticiperen en waar nodig bij te sturen wordt de ecologisch toezichthouder gedurende de looptijd van de ontheffing actief en tijdig op de hoogte gehouden van de planning en aard van buitenwerkzaamheden.
5. Het bijgevoegde inrichtingsplan maakt onderdeel uit van de ontheffing. Net als bij het EWP kan het voorkomen dat de praktische uitvoering of onvoorziene omstandigheden wijzigingen in de werkwijze, uitvoering dan wel te nemen maatregelen noodzakelijk maakt. Indien deze wijzigingen ondergeschikt van aard zijn en indien - ter beoordeling van de toezichthoudend ecoloog - sprake is van een alternatieve oplossing van minimaal gelijkwaardige kwaliteit is afwijking toegestaan. Bij wijzigingen die - ter beoordeling van de toezichthoudend ecoloog - ingrijpender van aard zijn, wordt overlegd met het bevoegd gezag.
6. Maximaal vijf dagen voorafgaand aan de start van grond- of aanlegwerkzaamheden wordt de beoogde werklocatie en invloedssfeer geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder. Bij deze inspectie wordt gelet op aanwezigheid van vogelnesten en eventuele andere beschermde soorten. Indien er tijdens de inspectie onverhoopt beschermde soorten worden aangetroffen, wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder (en waar nodig het bevoegd gezag) overlegd of (en zo ja, onder welke voorwaarden) de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming of dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.
7. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
8. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
9. Werkzaamheden worden opgestart buiten broedseizoen of het projectgebied wordt voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor broedvogels. De exacte timing van de werkzaamheden is afhankelijk van meteorologische omstandigheden en dient te worden bepaald door de ecologisch deskundige. Eventuele afwijkingen dienen onderbouwd te worden aangetekend in het logboek.
10. Werkzaamheden op een bepaalde werklocatie (zolang nog onbebouwd) worden in een zo kort mogelijk tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. Indien er in de periode van half februari tot eind augustus langer dan vijf dagen achtereen geen werkzaamheden plaats hebben gevonden op braakliggende grond, wordt de werklocatie opnieuw geïnspecteerd door de ecologisch toezichthouder, met name met het oog op eventuele vestiging van broedvogels;
11. Verstorende werkzaamheden (graafwerk, heien en opbouw) worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang (en niet na 19h). Het is zonder eventuele toestemming niet toegestaan om (bouw)verlichting te gebruiken in de periode tussen zonsondergang en zonsopkomst.
12. Kans op vestiging van opportunistische broedvogels wordt behalve middels frequent maaien beperkt door geen zandhopen met steil talud op te werpen (oeverzwaluw) of langdurig natte plekken te laten ontstaan (kleine plevier). In overleg met de ecologisch toezichthouder zijn ook andere maatregelen denkbaar zoals het plaatsen van linten/vlaggen.
13. Eventuele heiwerkzaamheden binnen een afstand van 200 m tot de dichtstbijzijnde bewoonde dassenburcht worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare perioden voor das (die kwetsbare periode ligt tussen 1 december en 1 juli).

14. Het bosje aan de Albartsweg en de omgeving van de Pingoruïne worden niet ontsloten voor wandelaars zodat voor verstoring gevoelige soorten (waaronder das en buizerd) hier betrekkelijk ongestoord gebruik van kunnen blijven maken.

6.3 Ongeschikt maken

6.3.1 Verwijderen bosschages en ruigte

15. Het ongeschikt maken van leefgebieden wordt uitgevoerd onder begeleiding, toezicht en op aanwijzen van de ecologisch deskundige.
16. Het verwijderen van struwelen en bosschages en frezen van terreindelen vindt plaats in het najaar vanaf september met eventueel een uitloop tot uiterlijk in december (bij zacht winterweer). De genoemde periode kan eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Een eventueel afwijkende periode moet door de begeleidende ecoloog bepaald worden.
17. Het verwijderen van ondergroei, struiken en (braam)struweel vindt plaats door deze tot 10 cm boven maaiveld te snoeien/frezen.
18. Na het bovengronds verwijderen van ondergroei en struweel wordt minimaal 7 dagen gewacht voordat grondwerkzaamheden plaats mogen vinden. Eventueel aanwezige grote bosmuizen en kleine marterachtigen krijgen zo de kans om weg te vluchten naar te handhaven leefgebieden in de omgeving.
19. Na 7 dagen mogen in deze terreindelen de bomen worden omgetrokken en overige bodemroerende werkzaamheden kunnen plaatsvinden.

6.3.2 Dempen en vergraven van sloten

20. Dempen of vergraven van de voor grote modderkruiper geschikte wateren vindt plaats in de periode september/oktober, met eventuele uitloop tot en met maart (alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water). De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Dit wordt bepaald door de ecologisch toezichthouder.
21. Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten in de omgeving uitgezet.
22. De te dempen/vergraven watergangen worden waar nodig eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water. Dit is een beproefde methode om vis, amfibieën en ander waterdieren mogelijkheid te geven te ontsnappen.
23. Tussentijds en op het eind wordt slib weggegraven en uitgespreid op het land. Eventueel daarin nog aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden in te behouden sloten in de omgeving uitgezet.
24. Na het uitvoeren van bovenstaande handelingen zijn de wateren visvrij en kunnen de wateren - zonder nadere voorwaarden voor grote modderkruiper - worden vergraven en/of gedempt.

6.4 Aandacht voor dassen

25. Hoe de dassen zich gedragen bij een veranderende omgeving is betrekkelijk onvoorspelbaar. Gedurende de looptijd van de ontheffing vindt daarom monitoring plaats van dassen. Als onderdeel van de ecologische begeleiding wordt de status van de bekende dassenburchten gevolgd (bewoond, onbewoond, kraamburcht) en jaarlijks wordt het gehele projectgebied (o.a. de aangelegde wallen) nagelopen met het oog op eventuele nieuwe verblijven. Bij onduidelijkheden over het gebruik van burchten worden camera's ingezet gedurende een periode van minimaal 2 weken. Bevindingen worden vastgelegd in een verslag. Terugkoppeling naar de provincie vindt minimaal plaats 1, 3 en 5 jaar na het ingaan van de ontheffing.
26. Relevante informatie uit de monitoring wordt meegenomen in de ecologische begeleiding. Onder andere wordt toegezien op rust en donkerte op en rond de burchten en vrije toegang voor de dassen.
27. In de periode tot het vrijgeven van de percelen blijven de uit te geven gronden zoveel mogelijk in beheer als grasland zodat ze nog geschikt zijn als foerageergrond voor das. Daartoe worden eventueel vergraven delen ingezaaid met een grasmengsel.

6.5 Effectiviteit maatregelen

De beschreven maatregelen worden effectief geacht. Door rekening te houden met kwetsbare periodes van de soorten, door vooraf ongeschikt maken en zorgvuldig te werken wordt schade op exemplaren tot een minimum beperkt.

7. Alternatieven en belangenafweging

7.1 Alternatieve locatie en inrichting

Het uitvoeren van het project is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Voorafgaand een de keuze voor deze locatie (en het bestemmen als bedrijventerrein) is een contourkeuzemodel ontwikkeld waarmee iedere mogelijke vorm en plaats van het bedrijventerrein op wenselijkheid is beoordeeld (Gemeente Hoogeveen 2006). De criteria zijn daarbij afgeleid van de doelen, wensen en randvoorwaarden die door de betrokkenen naar voren zijn gebracht. De afweging rond de contourkeuze van het bedrijventerrein heeft zich gespitst op de drie thema's: leefbaarheid, economie en milieu. In de inrichting wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de aanwezige (en toekomstige) natuurwaarden. In feite is al sprake van een alternatief waarbij de natuurwaarden worden gerespecteerd en waar mogelijk ingepast.

7.2 Alternatieve werkwijze

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de aanwezige soorten worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

7.3 Alternatieve planning

De planning is aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor de aanwezige soorten. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode (buiten de belangrijkste periode van voortplanting en overwintering). Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige soorten geen voordelen.

7.4 Wettelijk belang

Ontheffing wordt aangevraagd voor belang (artikel 3.10, tweede lid, onderdeel a):
In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde

De werkzaamheden vloeien voort uit bestemmingplan Bedrijventerrein Buitenvaart II dat op 30 januari 2008 onherroepelijk is vastgesteld. De ontwikkeling kent een lange voorgeschiedenis en is opgedeeld in verschillende fases.

Hoogeveen heeft volgens de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel “Met het oog op 2030” een functie voor de opvang van (boven)regionale bedrijvigheid. Volgens het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) Drenthe ligt Hoogeveen binnen de economische kernzone, hetgeen niet verwonderlijk is gegeven de bereikbaarheid van Hoogeveen via de A28 en de A37.

De in deze ontheffingsaanvraag genoemde werkzaamheden zijn onderdeel van de beoogde ontwikkeling van het bedrijventerrein. Gezien het bovenstaande is voldoende aangetoond dat voor de beoogde ontwikkeling het genoemde belang opgevoerd kan worden. Het belang van de ruimtelijke ontwikkeling is daarmee aangetoond.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Das *Meles meles* Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo* Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Poelkikker *Rana lessonae* Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017d). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2021). Kennisdocument Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*. Versie 2.0, oktober 2021.

Gemeente Hoogeveen (2006). Toelichting Vastgesteld bestemmingsplan bedrijventerrein Buitenvaart II

5.1.2e en 5.1.2e (2023). Ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer. Inrichtingsplan voor mitigatie beschermde soorten en relevante Drentse doelsoorten, inclusief faunapassages en ecologische verbindingen. Rapport 21-348. Ecogroen bv

Provincie Overijssel (2019). Soortenbescherming in Overijssel. Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing.

5.1.2e. (2017). Aanleg ontsluitingsweg Riegmeer, Hollandscheveld. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Eindrrapport 17-202. Ecogroen bv Zwolle.

Verkem, S., De Maeseneer, J., Vandendriessche, B., Verbeylen, G. & Yskout, S (2003). Zoogdieren in Vlaanderen. Ecologie en verspreiding van 1987 tot 2002. Natuurpunt Studie en JNM-Zoogdierenwerkgroep, Mechelen en Gent, België.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari 2021 (www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl)

Zoogdiervereniging (2018). Beheerwijze landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen. Auteurs .A. Westra en R.S.M. Kuiters 2018

Internet

Actueel Hoogtebestand Nederland (2023). https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/). Laatst geraadpleegd november 2023.

Dassenwerkgroep Drenthe (2023) (https://www.dassenwerkgroepdrenthe.nl/?page_id=12) Laatst geraadpleegd november 2023.

NDFF Uitvoerportaal (https://ndff-ecogrid.nl). Laatst geraadpleegd juli 2023.

Ravon (https://www.ravon.nl). Laatst geraadpleegd juli 2023

Ecopedia (https://www.ecopedia.be). Site met veel achtergrondinfo over ecologie en soorten.

Provincie Drenthe (2023). Lijst met jaarrond beschermde nesten en rustplaatsen in Drenthe. Laatst geraadpleegd december 2023.

Rijksoverheid (2023). Wet natuurbescherming. (https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/).

Ruimtelijke plannen (https://www.ruimtelijkeplannen.nl/view)

SOVON (2023). https://stats.sovon.nl/stats/soort/2870 Informatie over buizerd. Laatst geraadpleegd november 2023.

Ministerie van LNV (https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/grote-bosmuis-apodemus-flavicollis). Laatst geraadpleegd november 2023..

Zoogdiervereniging (2023) (https://zoogdiervereniging.nl). Laatst geraadpleegd juli 2023.

Bijlagen

Bijlage 1

Ecologische inrichting bedrijventerrein

Ecologische inpassing bedrijventerrein Riegmeer

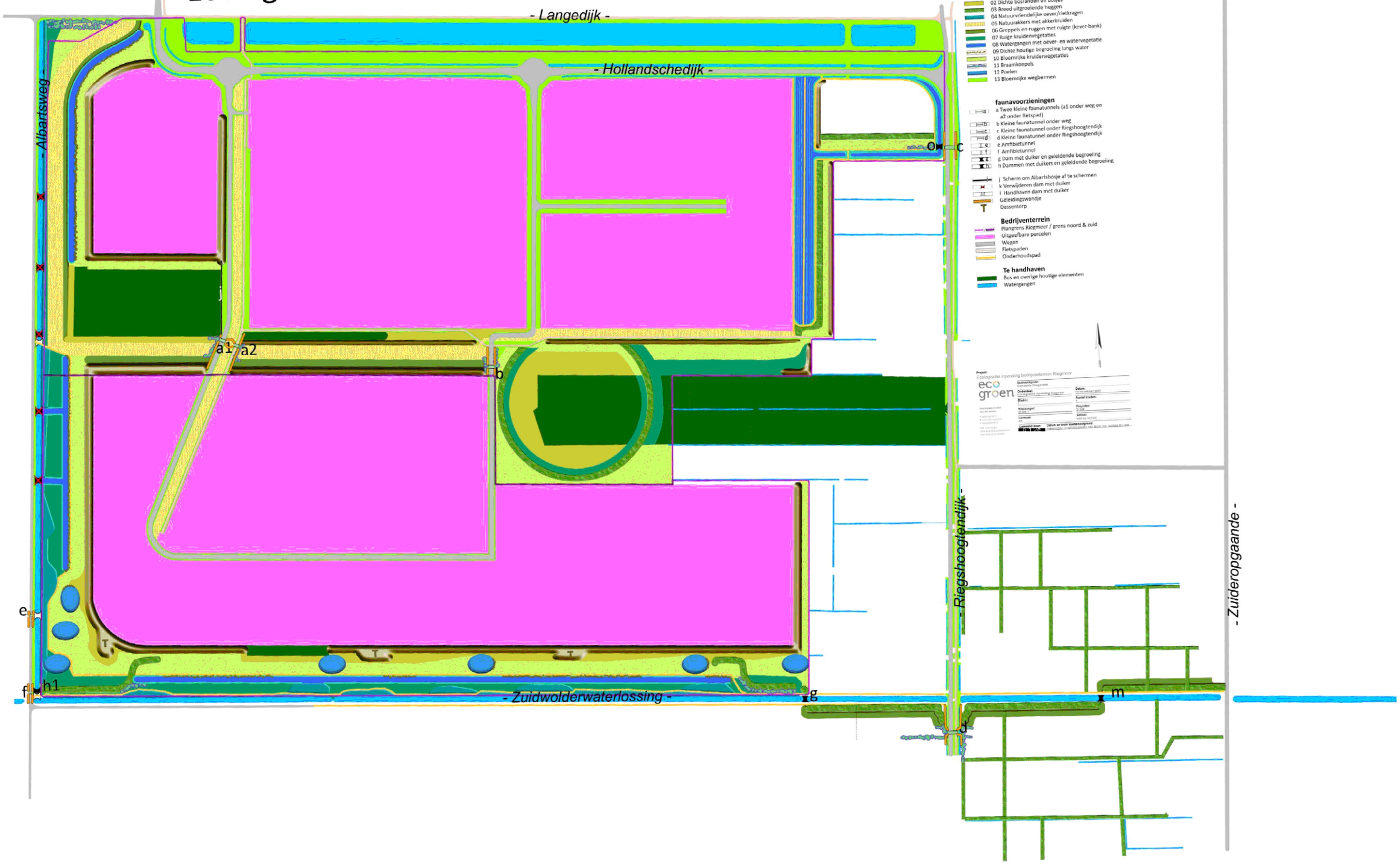

Legenda

Biotopen
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
04 Natuurvriendelijke oever/rietkragen
05 Natuurakkers met akkerkruiden
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetaties
08 Watergangen met oever- en watervegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkoepels
12 Poelen
13 Bloemrijke wegbermen

faunavoorzieningen
a Twee kleine faunatunnels (a1 onder weg en a2 onder fietspad)
b Kleine faunatunnel onder weg
c Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
d Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
e Amfibietunnel
f Amfibietunnel
g Dam met duiker en geleidende begroeiing
h Dammen met duikers en geleidende begroeiing
j Scherm om Albartsbosje af te schermen
k Verwijderen dam met duiker
l Handhaven dam met duiker
Geleidingswandje
Dassenterp

Bedrijventerrein
Plangrens Riegmeer / grens noord & zuid
Uitgeefbare percelen
Wegen
Fietspaden
Onderhoudspad

Te handhaven
Bos en overige houtige elementen
Watergangen

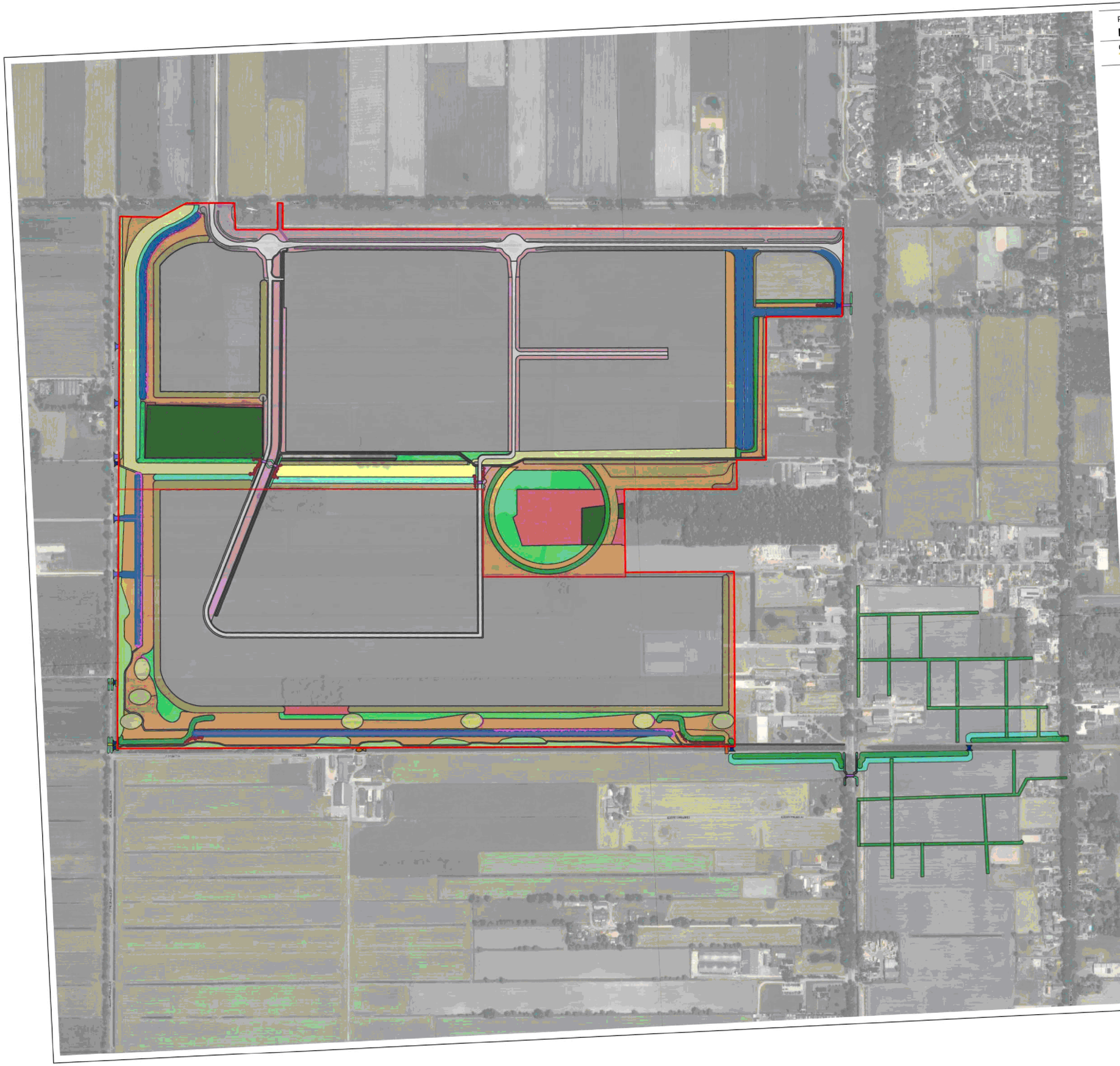

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Totaal groene maatregelen

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
04 Natuurvriendelijke oever of rietkragen
05 Natuurakkers met akkerkruiden
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetatie
08 Watergangen met oever- en watervegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkoepels
12 Poelen
13 Bloemrijke wegbermen

Te behouden biotoop
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam
Dam met duiker
Duiker
Faunatunnel
Geleidingswandje
Scherm om Albartsbosje af te schermen
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel
Verwijderen dam met duiker
Vispassage bij stuw

Bedrijfsterrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
S.1.2e

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Bijlage 2

Resultaten onderzoek Wnb soortbescherming

In deze bijlage worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten (zie H3) in en nabij het projectgebied beschreven. Per soort(groep) wordt aangeven of standplaatsen of verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig dan wel te verwachten zijn en of overtreding van de verbodsbepalingen te verwachten is als gevolg van de realisatie van het bedrijventerrein. Voor een aantal beschermde soorten is overtreding niet te vermijden en wordt ontheffing aangevraagd. In de hoofdstukken 1 t/m 6 zijn deze soorten zodoende uitgebreider behandeld.

Flora

In het projectgebied zijn op basis van het uitgevoerde veldonderzoek, bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en de ecologische vereisten geen wilde[7] beschermde plantensoorten te verwachten.

Met name aanwezigheid van trilgraszegge (rode lijst, categorie zeldzaam) in het bosje aan de Albartsweg springt in het oog. Hier is een grote groeiplaats aanwezig. De soort is niet ontheffingsplichtig maar valt wel onder de zorgplicht. De groeiplaats blijft behouden.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor flora.

Grondgebonden zoogdieren

Grote bosmuis

Tijdens gerichte onderzoek in het projectgebied naar grote bosmuis is totaal 62 maal een exemplaar van grote bosmuis gevangen. Het maximale aantal gevangen exemplaren tijdens één controlemoment is 14 exemplaren. Binnen het projectgebied worden de verblijfplaatsen van grote bosmuis verwacht in de boselementen, houtwallen, ruigtes, braamstruwelen en andere opgaande vegetatie die voor grote bosmuis voldoende dekking bieden (zie bijlage 4). Het overige oppervlak van het projectgebied is ongeschikt voor grote bosmuis aangezien het open agrarische percelen betreft die geen voedsel en dekking voor grote bosmuis bieden. Met de aanleg van het bedrijventerrein gaat een deel van het biotoop met verblijfplaatsen van grote bosmuis verloren.

[7] Enkele jaren terug (2021) is een kleine groeiplaats van dreps aangetroffen op een akker in het projectgebied. Vermoedelijk zijn de planten meegekomen als 'vervuiling'' in het akkermengsel. Deze groeiplaats is later niet teruggevonden.

Figuur B.1 *een van de gevangen grote bosmuizen. De gele band over de borst is een van de kenmerken.*

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is wel aan de orde voor grote bosmuis.

Das

Van das zijn verblijfplaatsen vastgesteld binnen de begrenzing (zei bijlage 4). Er zijn op twee plaatsen concentraties van actief belopen dassenpijpen aanwezig, namelijk in het bosje nabij de Albartsweg en ter hoogte van de pingo ruïne. Beide plekken kunnen een functie vervullen als kraamburcht.

De huidige verblijfplaatsen van das blijven behouden en bereikbaar. Door de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein zijn echter wel verstorende effecten op de verblijfplaatsen te verwachten. Precieze gevolgen voor het gebruik van de huidige burchten is onzeker, het is denkbaar dat de dassen (tijdelijk) verhuizen naar alternatieve plekken.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is wel aan de orde voor das.

Bunzing, hermelijn en wezel

Rijk begroeide greppels, sloten en boselementen worden door bunzing, hermelijn en wezel gebruikt als foerageergebied en migratieroute. Ook kunnen er verblijfplaatsen worden verwacht. Aan de hand van de biotoopvoorkeuren per soort hebben we per soort de biotopen op kaart weergegeven (zie bijlage 4). Door de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein gaat een deel van de huidige biotopen en daarmee mogelijk ook verblijfplaatsen van deze soorten verloren.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is wel aan de orde voor bunzing, hermelijn en wezel.

Overige grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren zoals steenmarter worden op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023), het uitgevoerde veldonderzoek en terreinkenmerken niet verwacht in het projectgebied. Bij de ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde zoogdieren als in de tijdens het vallenonderzoek gevangen bosmuis en rosse woelmuis geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincies Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en daardoor beschermd. Het leefgebied van beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader B1.1). Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de zwaarste bescherming.

Kader B1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/ zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

In het te ontwikkelen gebied (met name agrarische gronden) is geen bebouwing aanwezig en zijn geen voor vleermuizen geschikte verblijfsbomen aangetroffen. Er gaan geen (potentiële) verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren.

Tijdens het veldonderzoek is alleen aan de westkant een vliegroute vastgesteld. Hier vlogen in het najaar 13 gewone dwergvleermuizen langs de Albartsweg (zie kaart bijlage 4). Deze vliegroute blijft behouden. Andere lijnvormige elementen in het projectgebied, zoals Zuidwolderwaterlossing, werden niet gebruikt als vliegroute.

Het projectgebied wordt in beperkte mate gebruikt als foerageergebied. Deze functie blijft behouden en in de directe omgeving zijn ruim voldoende vergelijkbare foerageergebieden aanwezig. Bij de geplande invulling van het terrein is geen sprake van aantasting van belangrijke of essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor vleermuizen.

Broedvogels

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader B1.2).

Kader B 1.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt momenteel in provincie Drenthe verstaan: in functie zijnde nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, draaihals, draaihals, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, raaf, ransuil, ringmus, rode wouw, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zeearend, zwarte specht, zwarte stern en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Provincie Drenthe 2023).

Er zijn bij het onderzoek in het projectgebied geen aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

Wel is in het projectgebied een in gebruik zijn nest van buizerd aanwezig (zie bijlage 4), een soort waarvan de nesten tot recent jaarrond beschermd waren. Op de actuele lijst van Drenthe staat buizerd ingedeeld in categorie 5. Dit betreft een lijst met nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Tegen deze achtergrond wordt in dit rapport en in het inrichtingsplan extra aandacht besteed aan buizerd.

Kader B1.3 Buizerd

De buizerd is momenteel de talrijkste broedende roofvogel in ons land (SOVON 2023). De vogel jaagt gebruikelijk in open land en nestelt in boselementen/bosranden. Voedsel bestaat vooral uit kleine zoogdieren, amfibieën (zoals kikkers) en kleine vogels, maar hij is bij gelegenheid ook aaseter. Buizerds blijken, als dat noodzakelijk is, in staat om zelf een nest te bouwen, maar ze hebben een voorkeur om in het territorium de fundamenten van oude nesten van andere vogels zoals kraaiennesten en nesten van de blauwe reiger te benutten die dan herbouwd worden. Het jachtterritorium omvat een zone rondom tot enkele kilometers rondom het nest.

De nestlocatie van buizerd in het Albartsbosje wordt ingepast en blijft behouden. Direct ten zuiden van het Albarstbosje wordt een nieuwe zone biotopen (dichte bosrand, natuurakker, greppel met ruigte) gerealiseerd (zie inrichtingsplan) waardoor de afstand van het nest tot de voor bedrijvigheid vrij te geven percelen overal meer dan 80 meter bedraagt. Ter illustratie hierbij: het kennisdocument voor buizerd (BIJ12 2017b) beschrijft dat op het moment dat er jongen aanwezig zijn in het nest, de nesten niet binnen 50 tot 75 meter benaderd dienen te worden door mensen of materieel. Door de wijze van inpassing kan het bestaande nest naar verwachting haar functie behouden. Het projectgebied blijft geschikt als broedlocatie voor buizerd. Eventueel zijn ook voldoende alternatieve nestbomen binnen het territorium aanwezig waarnaar de buizerd kan uitwijken, bijvoorbeeld meer centraal in het Albartsbosje of in het Tweelingsbosje.

Bij de inrichting wordt ingezet op afwisselende ecologisch ingerichte en beheerde natuurzones binnen en langs de randen van het gebied. Een deel van het bedrijventerrein zal hierdoor geschikt blijven als foerageergebied voor buizerd. Verder blijft rondom (alle windrichtingen rond het bedrijventerrein) een zeer fors areaal agrarisch gebied beschikbaar (en voor deze soort eenvoudig bereikbaar) als foerageergebied. In vergelijking met das heeft buizerd een nog ruimer gebied binnen bereik[8] en daarbij geen last van de barrièrewerking van wegen en water.

Van verstoring met wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van buizerd is hier geen sprake. Verstoring van de nesten van deze en andere vogels (zie alinea hieronder) wordt zoveel mogelijk voorkomen door werkzaamheden die kunnen zorgen voor schade of ernstige verstoring van de nesten uit te voeren buiten het broedseizoen.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Overige broedvogels

Het projectgebied vormt voor diverse vogels geschikt broedgebied. Het open agrarische gebied is geschikt voor soorten als gele kwikstaart, graspieper en veldleeuwerik. Locaties met bomen, ruigte en andere opgaande beplanting zijn geschikt voor onder andere soorten als houtduif, merel, tjiftjaf, Turkse tortel, putter, grasmus, zwartkop, koolmees, grasmus en fazant. Nesten van deze (en de meeste andere soorten) zijn alleen gedurende

[8] Het jachtterritorium van buizerd vormt namelijk een zone tot enkele kilometers rond het nest.

het broedseizoen beschermd en kunnen buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden.

Door de geplande werkzaamheden gaan broedplekken verloren, met name van de soorten van open agrarisch gebied. In de omgeving van het projectgebied is een groot aanbod aan agrarisch gebied en zijn voor deze soorten alternatieve nestlocaties beschikbaar. Te behouden en nieuw aan te leggen biotopen in het projectgebied dragen bij aan broedgelegenheid voor broedvogels van bos, struweel en waterkanten.

Werkzaamheden die zorgen voor schade of ernstige verstoring van bewoonde nesten (leidend tot het verlaten van nesten), dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Voorafgaand aan de start van werkzaamheden is een (broedvogel)controle nodig door een ter zake deskundige. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor de overige broedvogels.

Amfibieën

Op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en het uitgevoerde veldwerk - waaronder twee gerichte bezoekrondes voor poelkikker - wordt voortplanting en overwintering van in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën als poelkikker uitgesloten. De watergangen in en rond het projectgebied worden wel gebruikt als voortplantingswater door soorten als gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Daarnaast vindt mogelijk beperkt overwintering plaats in boselementen en ruige begroeide greppels door gewone pad en bruine kikker. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.

Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor amfibieën

Vissen

In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen van grote modderkruiper bekend (NDFF, 2023). Andere beschermde vissoorten zijn niet in (de omgeving van) het projectgebied bekend of te verwachten.

Ecogroen heeft eerder in het gebied ten noorden van het huidige projectgebied grote modderkruipers aangetoond (5.1.2e 2017) in verband met de aanleg van de Hollandschedijk. Middels e-DNA onderzoek is op vier van de vijf bemonsterde plekken (zie bijlage 3) in het huidige projectgebied e-DNA van grote modderkruiper aangetoond. De sloten die als leefgebied zijn beoordeeld voor grote modderkruiper zijn op kaart weergegeven in bijlage 4.. Overigens fluctueren de waterstanden in het gebied. Met name een aantal permanent waterhoudende sloten (met slibrijke bodem en watervegetatie) zijn geschikt als voortplantingswater voor grote modderkruiper.

Voor de aanleg van het bedrijventerrein worden sloten gedempt die leefgebied vormen voor grote modderkruiper. Het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is daarom wel aan de orde voor grote modderkruiper.

Overige soorten

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) worden in het projectgebied geen vaste verblijfplaatsen of voortplanting verwacht van beschermde reptielen, weekdieren en insecten.

Bijlage 3

Achtergronden soortenonderzoek

- Grote bosmuis
- Grote modderkruiper

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Locatie muizenraaien

Legenda

Plangebied

Locatie vallen

- Raai 1
- Raai 2
- Raai 3
- Raai 4
- Raai 5
- Raai 6
- Raai 7
- Raai 8

Datum **17/10/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **SO/VO/DO + nr.**	Kaartondergrond **OpenTopo/PDOK**	Getekend door [redacted]
Kaartnummer ***/***	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

ecogroen
advies & ingenieursbureau

Vangstresultaten muizenonderzoek Riegmeer

Raai 1

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	1	2	5	1	3	3	2
Bosmuis	4	5	2	8	6	6	6
Rosse woelmuis	3	-	1	-	-	-	-

Raai 2

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	-	1	2	-	2	-	-
Bosmuis	5	8	3	7	4	6	6
Rosse woelmuis	2	-	3	1	1	-	3

Raai 3

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	-	3	2	1	1	4	2
Bosmuis	6	5	2	4	4	5	4
Rosse woelmuis	2	-	1	1	1	-	1

Raai 4

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	-	2	1	1	-	1	1
Bosmuis	5	6	4	6	2	5	4
Rosse woelmuis	2	-	-	-	2	-	1

Raai 5

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	1	2	-	-	-	-	-
Bosmuis	4	5	4	6	3	4	3
Rosse woelmuis	3	-	1	-	2	1	2

Raai 6

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	-	1	-	-	-	-	-
Bosmuis	5	5	1	7	4	7	3
Rosse woelmuis	4	-	1	-	1	1	1

Raai 7

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	1	1	2	2	-	2	-
Bosmuis	5	6	4	5	5	5	4
Rosse woelmuis	1	-	-	-	1	-	2

Raai 8

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	1	1	2	2	1	2	1
Bosmuis	5	3	2	3	1	2	1
Rosse woelmuis	2	1	2	1	2	1	2

Tabel 9. *Totale opbrengst*

Soorten	1e controle	2e controle	3e controle	4e controle	5e controle	6e controle	7e controle
Grote bosmuis	4	13	14	7	7	12	6
Bosmuis	39	43	22	46	29	40	31
Rosse woelmuis	19	1	9	3	10	3	12

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Monsterpunten eDNA grote modderkruiper

Legenda

Plangebied

Monsterpunt

- E2402
- E2404
- E2413
- E2414
- E2415

Datum **17/10/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **SO/VO/DO + nr.**	Kaartondergrond **OpenTopo/PDOK**	Getekend door [redacted]
Kaartnummer ***/***	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Analyserapport

Postbus 11107
9700 CC Groningen
Tel: 0503632272
E-mail: info@sylphium.com
www: sylphium.com

Opdrachtgever	Ecogroen
Contact persoon	5.1.2e 5.1.2e
Aantal monsters	5
Aan te tonen organisme(s)	grote modderkruiper
Datum rapport	18-7-2022
Uitgevoerd door	5.1.2e 5.1.2e

Contents

1. Materialen en methoden 3
1.1. Bemonstering en filtratie 3
1.2. eDNA isolatie 3
1.3. eDNA qPCR analyse grote modderkruiper 3
1.4. Kwaliteitswaarborging 3
2. Resultaten 5
3. Conclusie 6
4. Referenties 7

1. Materialen en methoden

1.1. Bemonstering en filtratie

Bemonstering en filtratie werden ter plaatse uitgevoerd door Ecogroen volgens de handleiding en het validatierapport van de SYL009 - eDNA sampling set (1). De volgende monsters zijn ontvangen door Sylphium molecular ecology van Ecogroen.

Monstercode	Monstertype
E2402	Sterivex
E2404	Sterivex
E2413	Sterivex
E2414	Sterivex
E2415	Sterivex

Tabel 1: Aangeleverde monsters.

1.2. eDNA isolatie

eDNA-isolatie en kwaliteitscontrole werden uitgevoerd volgens de handleiding en het validatierapport van de SYL002 - Environmental DNA isolation kit (2).

1.3. eDNA qPCR analyse grote modderkruiper

De analyse en kwaliteitscontrole op grote modderkruiper werd uitgevoerd volgens het protocol en validatierapport van SYL159 - *Misgurnus fossilis* detection kit (3).

1.4. Kwaliteitswaarborging

De analyses van de monsters zijn in achtvoud uitgevoerd. Een monster wordt positief bevonden als minimaal één van deze analyses een positief signaal geeft. Als controles werden gebruikt:

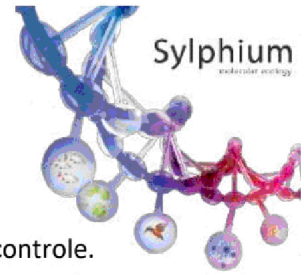

- Rendement en inhibitiecontrole (RIC): Aan de monsters is xenobiotisch-DNA toegevoegd als controle. Deze controle sluit vals negatieve PCR resultaten uit, die veroorzaakt worden door storende factoren in het DNA-isolaat. Tevens bepaald deze controle de isolatie-efficiëntie van de uitgevoerde procedure en sluit hiermee vals negatieve resultaten uit. Bij het aantreffen van storende factoren wordt het experiment herhaald bij een monsterverdunning van 2x, 4x en 8x. Op basis van deze resultaten wordt besloten met welke verdunning de grote modderkruiper analyse wordt uitgevoerd.
- Procedure blanco: Alleen conserveringsmiddel dat alle isolatie en analyse stappen doorloopt. Deze controle toont eventuele contaminatie met DNA tijdens de handelingen aan.
- PCR positieve controle: grote modderkruiper DNA toegevoegd aan PCR mix. Deze controle sluit vals negatieve PCR resultaten uit, door fouten in het PCR proces.
- PCR negatieve controle: Geen monster of DNA toegevoegd. Dit is een extra controle op vals positieve resultaten door contaminatie.

2. Resultaten

De aangeleverde monsters E2402, E2404, E2413 en E2414 gaven in minstens 1 van de 8 replica's een positief signaal voor de aanwezigheid van grote modderkruiper DNA (tabel 2). Monsters E2415 gaf in geen van de replica's een positief signaal voor de aanwezigheid van grote modderkruiper DNA. De positieve controles gaven in alle gevallen een positief resultaat. De negatieve controles gaven in alle gevallen een negatief resultaat.

Monstercode	Resultaat grote modderkruiper	Procedure blanco	Conservering controle	Inhibitie controle	PCR negatieve controle	PCR positieve controle
E2402	7/8	Ok	Ok	Ok	Ok	Ok
E2404	8/8	Ok	Ok	Ok	Ok	Ok
E2413	8/8	Ok	Ok	Ok	Ok	Ok
E2414	6/8	Ok	Ok	Ok	Ok	Ok
E2415	0/8	Ok	Ok	Ok	Ok	Ok

Tabel 2: PCR resultaten analyse monsters.

3. Conclusie

De aangeleverde monsters E2402, E2404, E2413 en E2414 zijn positief bevonden voor de aanwezigheid van grote modderkruiper DNA. Monster E2415 is negatief bevonden voor de aanwezigheid van grote modderkruiper DNA. Alle positieve controles gaven een positief resultaat en alle negatieve controles gaven een negatief resultaat. Deze controles geven aan dat er geen storende factoren of DNA contaminaties van de doelsoort aanwezig waren. Hiermee kunnen voor de analyseprocedures vals negatieve en vals positieve resultaten worden uitgesloten.

4. Referenties

1 https://sylphium.com/webshop/product/edna-sampling-set-with-edna-dual-filter-capsule-and-valves/
2 https://sylphium.com/webshop/product/syl002-environmental-dna-isolation-kit/
3 https://sylphium.com/webshop/product/syl159-misgurnus-fossilis-edna-qpcr-detection-kit/

© Sylphium Molecular Ecology
Sylphium Molecular Ecology (Handelsnaam van 5.1.2e bv) is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit de resultaten van deze rapportage.

Bijlage 4

Uitgangssituatie soorten op kaart

- Das
- Grote bosmuis
- Grote modderkruiper
- Bunzing
- Hermelijn
- Wezel
- Situering vliegroute
- Buizerd nestlocatie

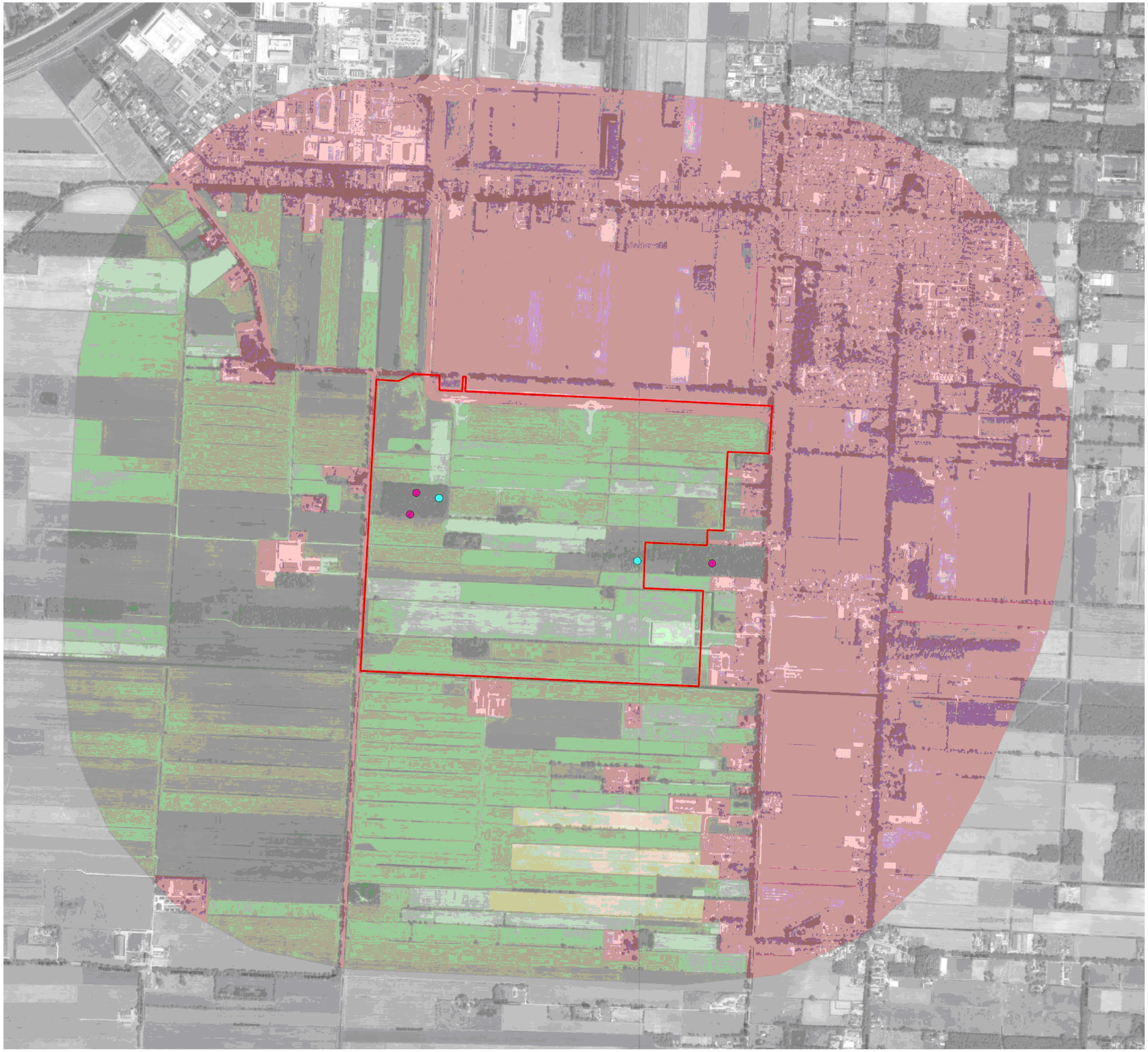

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop das

Legenda

Grens Projectgebied

Algemeen

Pijp

Burcht

Foerageergebied dassen Riegmeer

Jaarrond

Ongeschikt

Periodiek

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:12500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

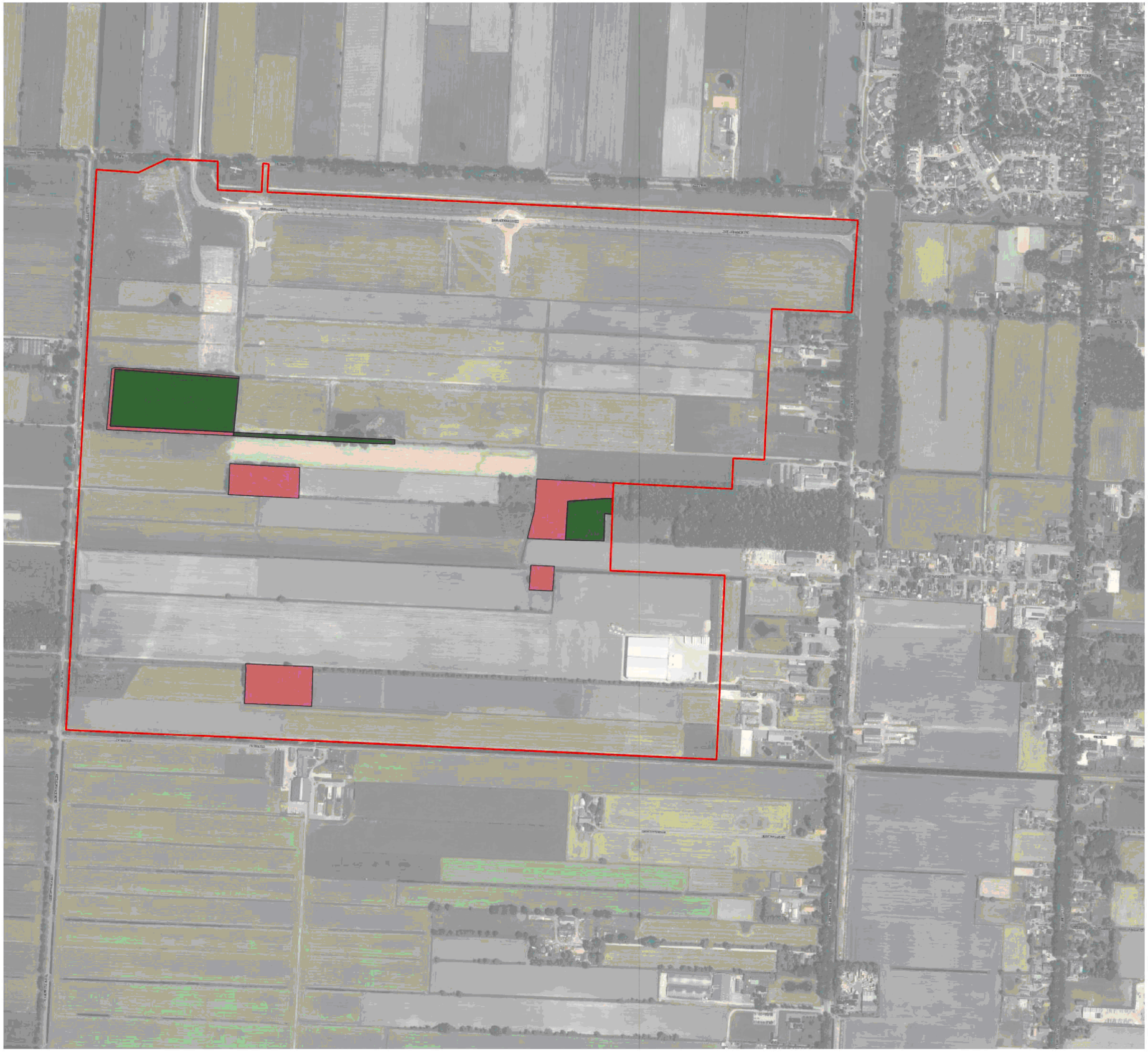

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Grote bosmuis

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door S. 1 Ze
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Grote modderkruiper

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Watergangen

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door **1.2**
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

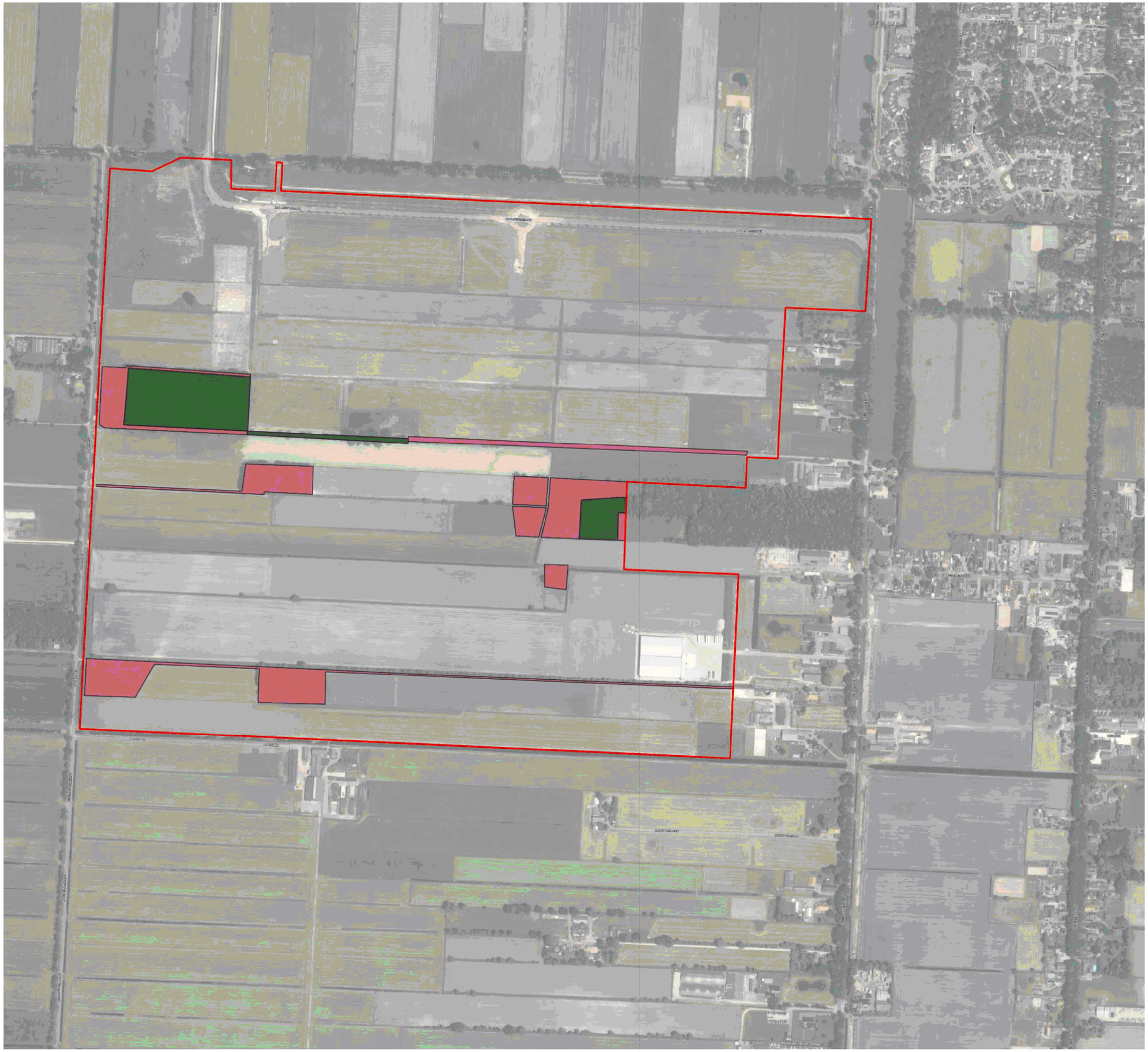

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Bunzing

Legenda

Grens projectgebied

Huidig biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door **J.L.**
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

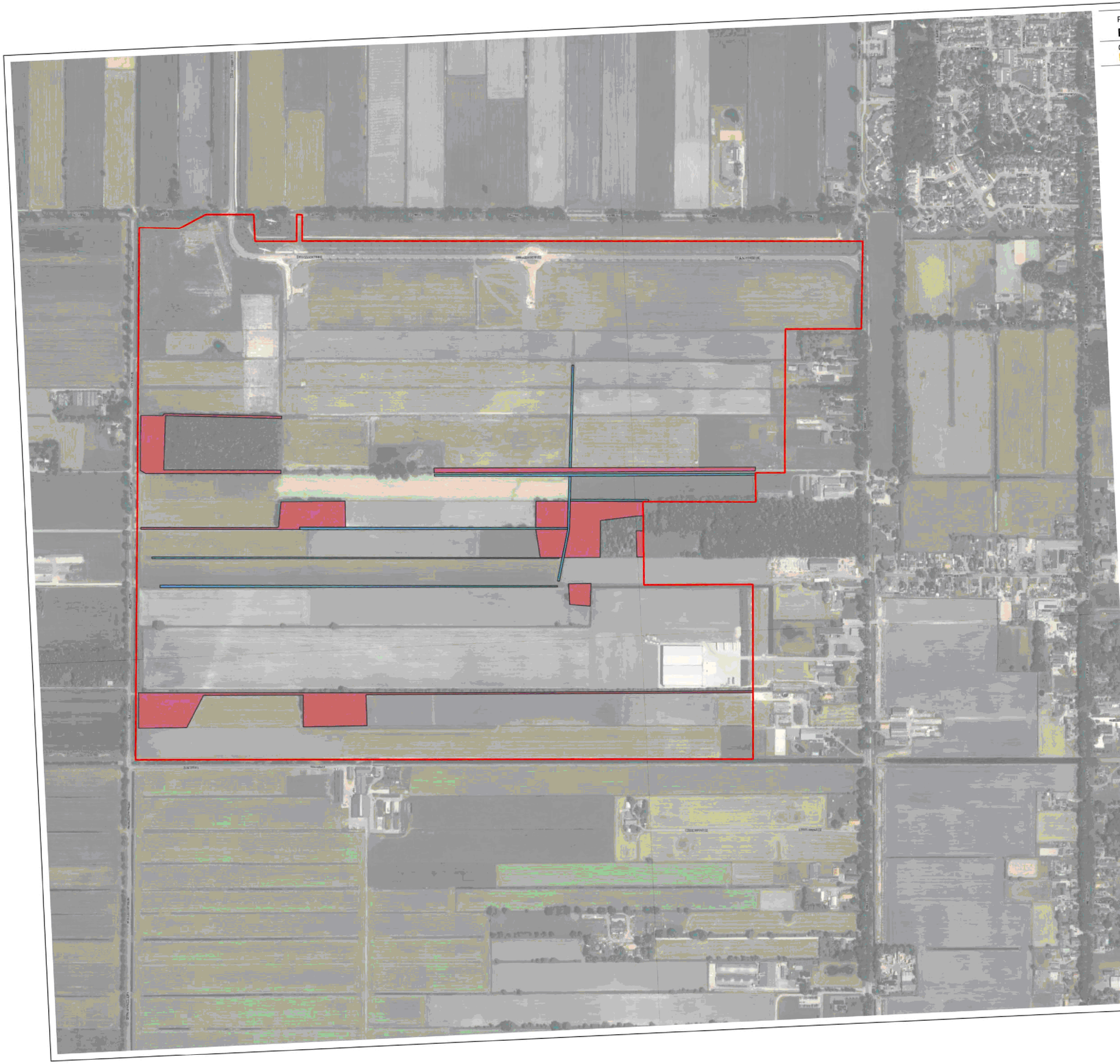

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Hermelijn

Legenda

Grens projectgebied

Huidige biotoop

Ruigte

Watergangen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
S.T.Z.

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

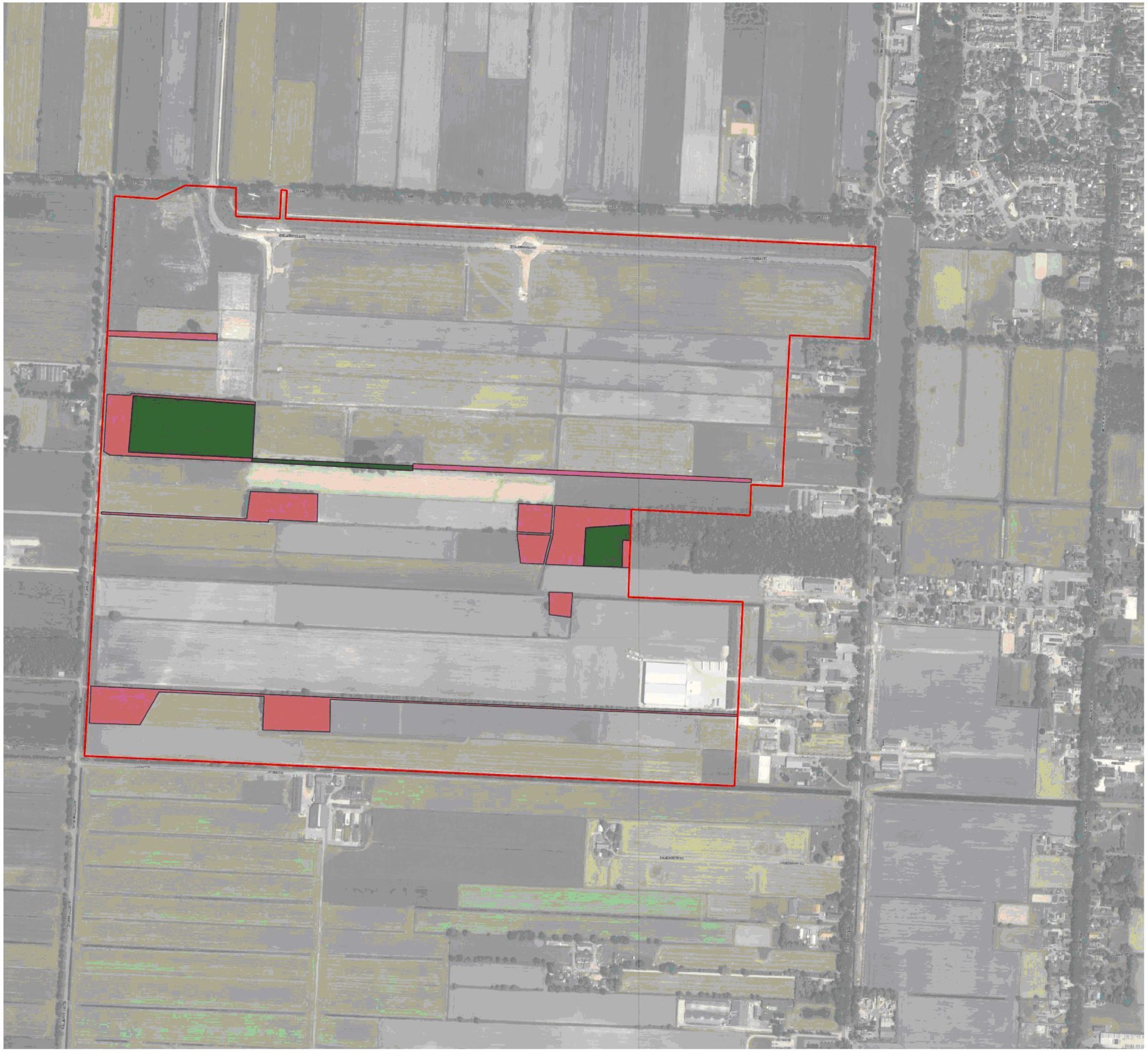

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop Wezel

Legenda

Grens projectgebied

Huidige biotoop

Bos en overige houtige elementen

Ruigte

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door S.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Vliegroute vleermuis

Legenda

Projectgebied

Vliegroute

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

ecogroen
advies & ingenieursbureau

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Huidig biotoop buizerd

Legenda

- Grens projectgebied
- Horst

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:6500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door [illegible]
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Bijlage 5

Eindbeeld soorten op kaart

- Das
- Grote bosmuis
- Grote modderkruiper
- Bunzing
- Hermelijn
- Wezel

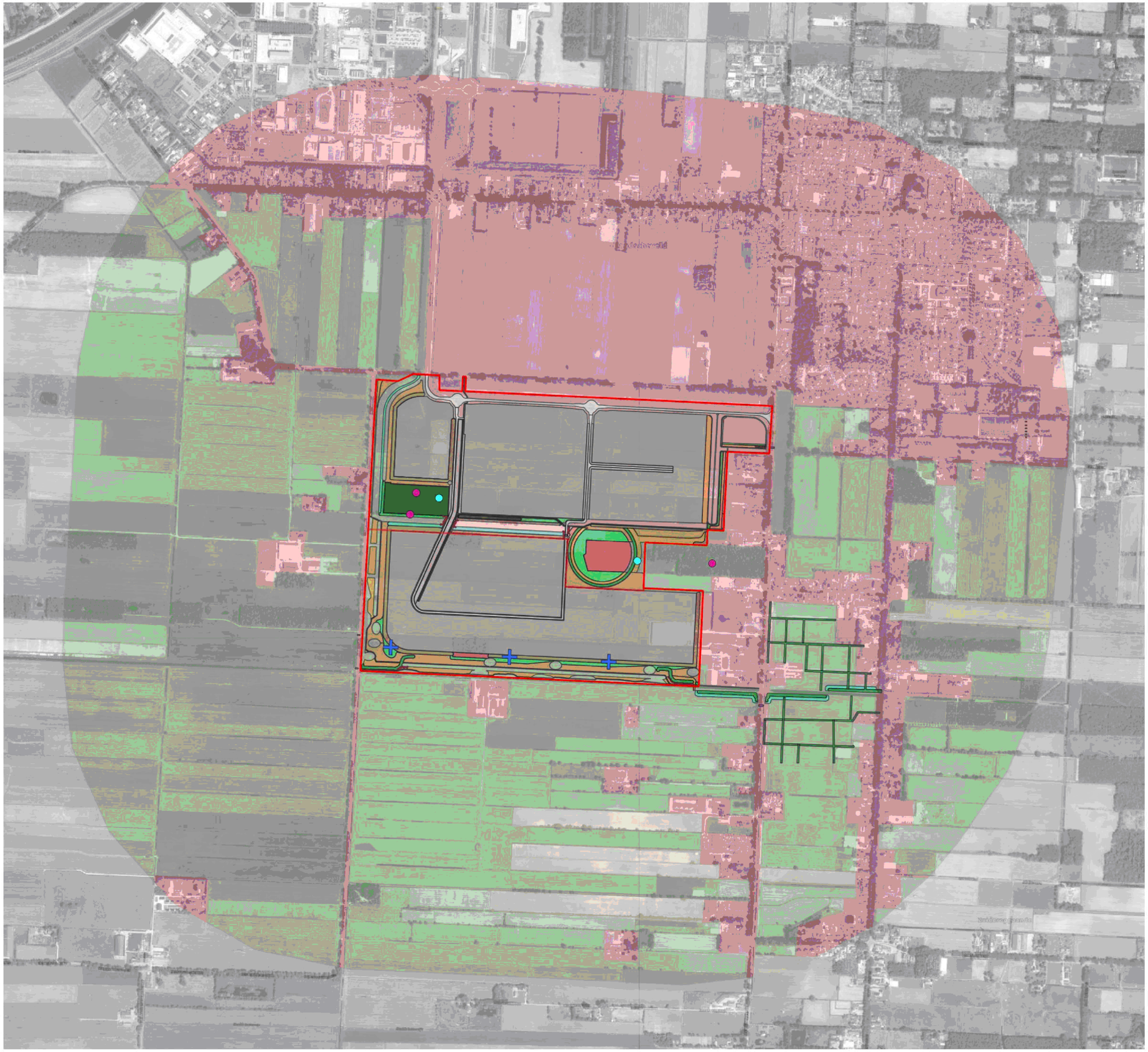

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop das

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Algemeen
Pijp
Burcht
Terp

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetatie
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkoepels

Te handhaven
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Foerageergebied dassen Riegmeer
Jaarrond
Ongeschikt
Periodiek

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum **11/12/2023**	Schaal **1:12500**	Opdrachtgever **Gemeente Hoogeveen**
Versie **Definitief**	Kaartondergrond **Luchtfoto Actueel Ortho**	Getekend door 5.1.2e
Kaartnummer *	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **21-348**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

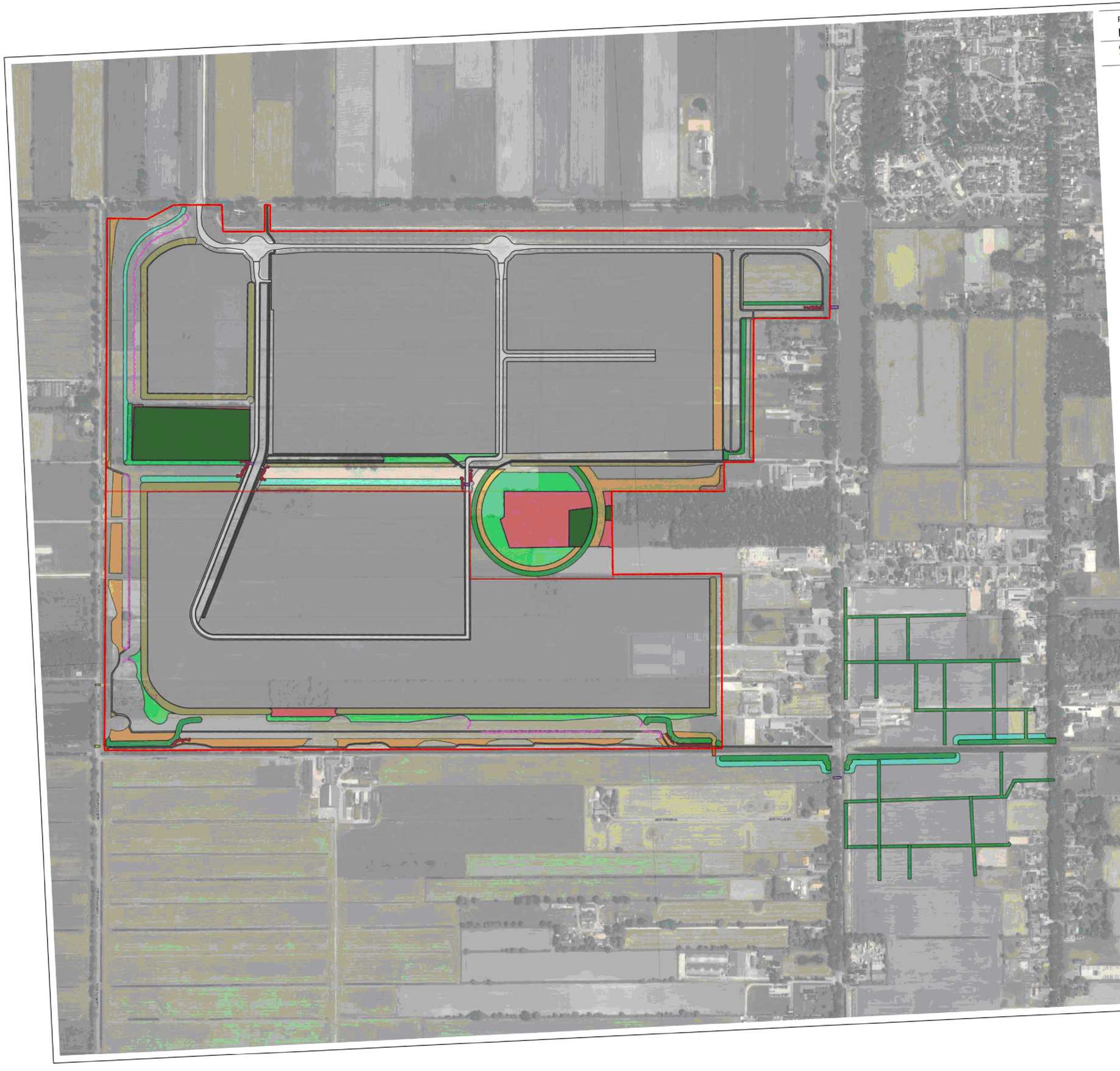

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop Grote bosmuis

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruige kruidenvegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
11 Braamkoepels

Te behouden biotoop
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
5.1.2e

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

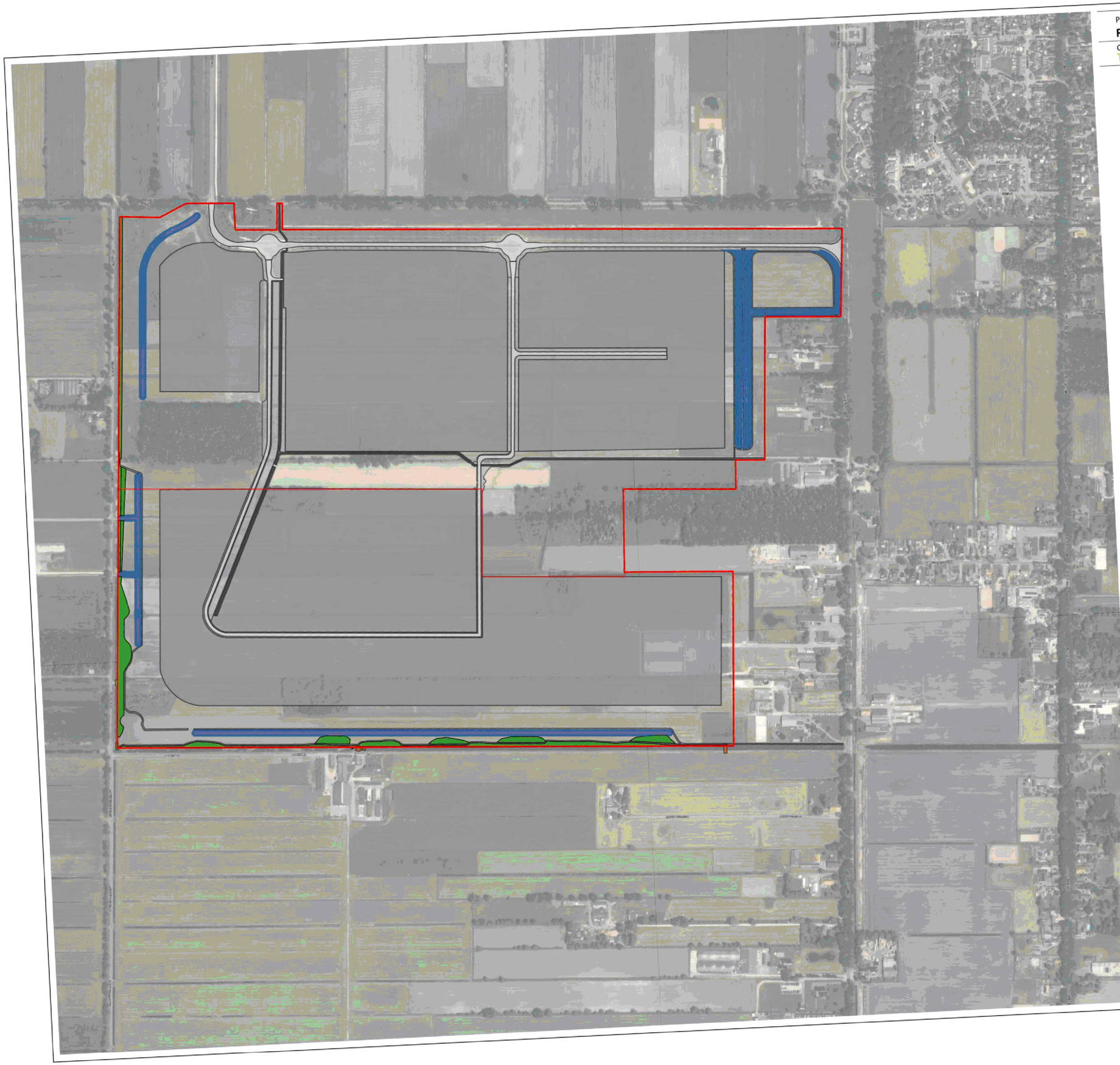

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop Grote modderkruiper

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
04 Natuurvriendelijke oever of rietkragen
08 Watergangen met oever- en watervegetatie

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Vispassage bij stuw
Duiker

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
[illegible]

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

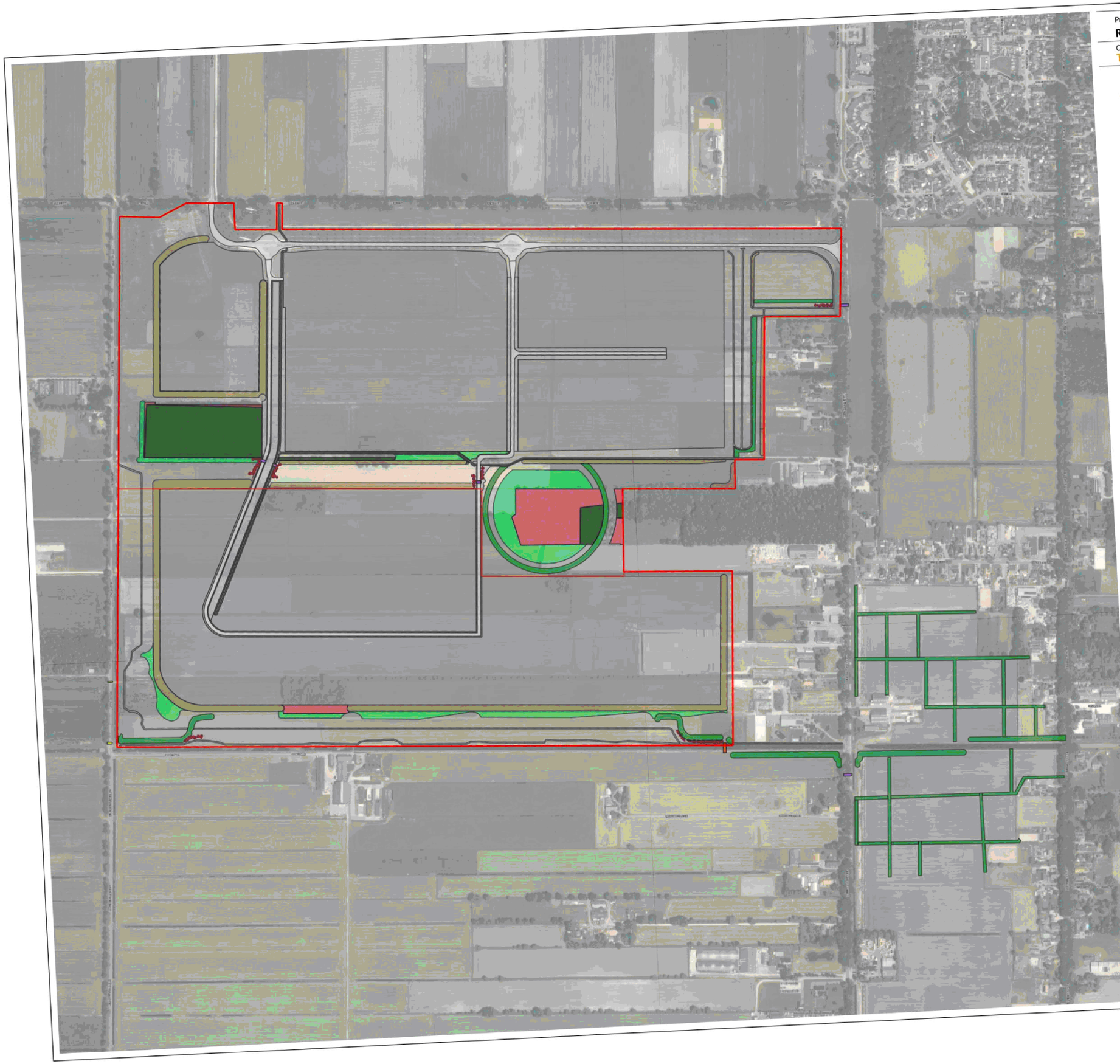

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop Bunzing

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
11 Braamkoepels

Te behouden biotoop
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
[redacted]

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

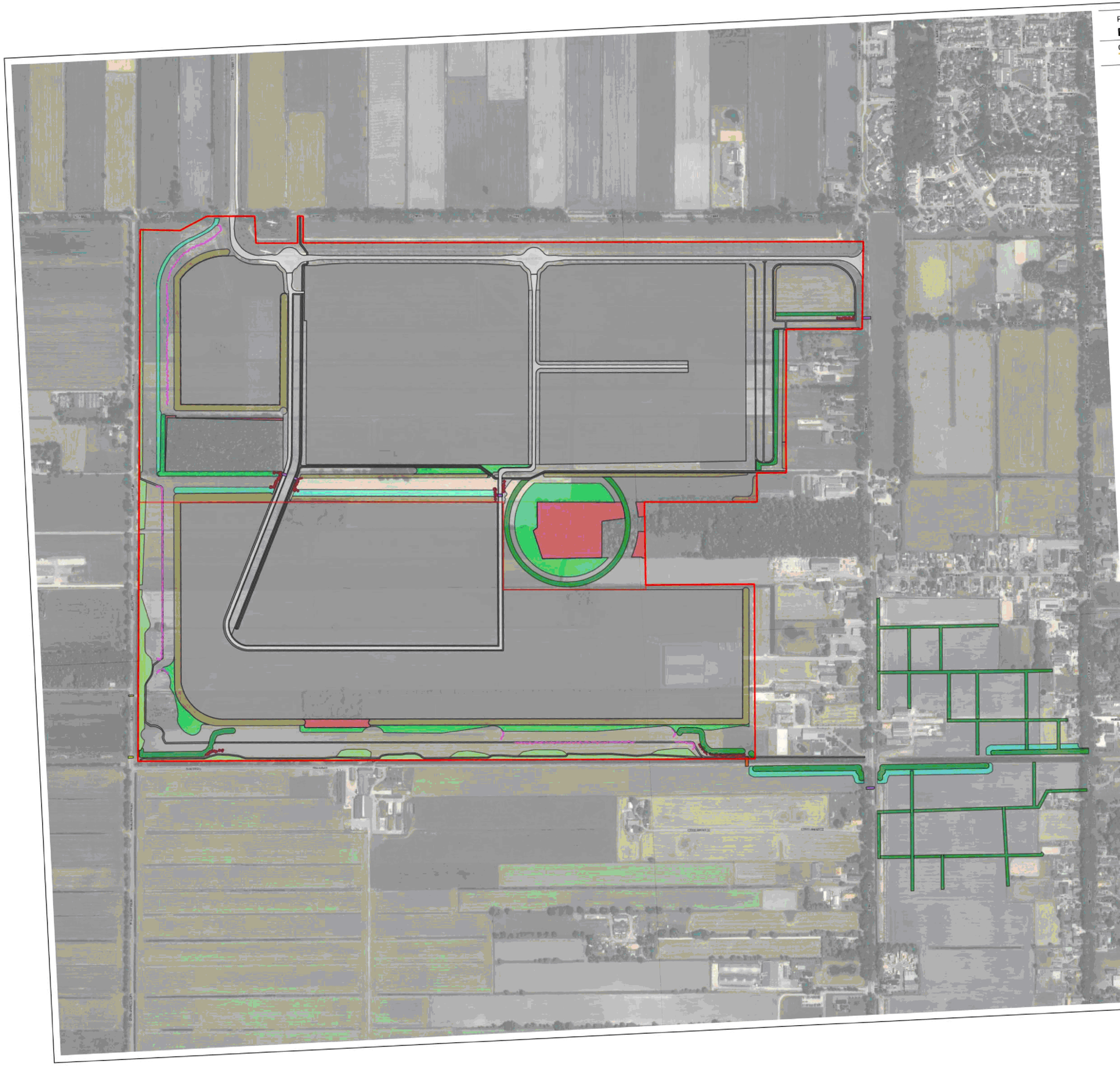

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop Hermelijn

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
04 Natuurvriendelijke oever of rietkragen
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
09 Dichte houtige begroeiing langs water
11 Braamkoepels

Te behouden biotoop
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
5.1.2c

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Project
Riegmeer ecologie

Onderwerp
Toekomstig biotoop Wezel

Legenda

Grens projectgebied
Noord-zuidgrens

Te realiseren biotoop
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en bosjes
03 Breed uitgroeiende heggen
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
11 Braamkoepels

Te behouden biotoop
Bos en overige houtige elementen
Ruigte

Faunavoorzieningen
Dam met duiker
Faunatunnel
Verkeersremmende maatregel & amfibietunnel

Bedrijventerrein
Fietspaden
Onderhoudspad
Uitgeefbare percelen
Wegen
Bloemrijke wegbermen

Datum
11/12/2023

Versie
Definitief

Kaartnummer
*

Schaal
1:6500

Kaartondergrond
Luchtfoto Actueel Ortho

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Gemeente Hoogeveen

Getekend door
[redacted]

Projectnummer
21-348

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

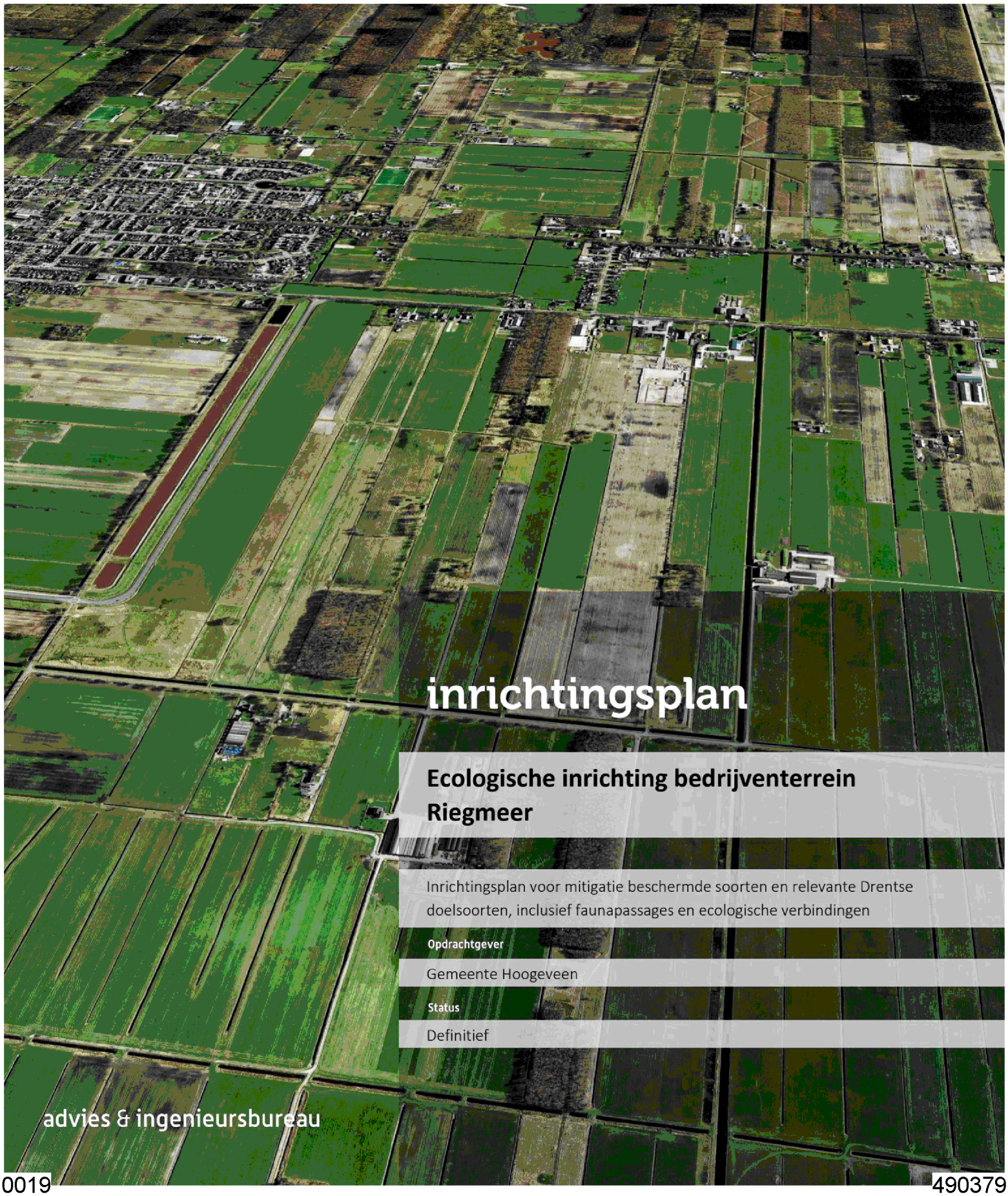

inrichtingsplan

Ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer

Inrichtingsplan voor mitigatie beschermde soorten en relevante Drentse doelsoorten, inclusief faunapassages en ecologische verbindingen

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

Status

Definitief

advies & ingenieursbureau

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer

Subtitel

Inrichtingsplan voor mitigatie beschermde soorten en relevante Drentse doelsoorten, inclusief faunapassages en ecologische verbindingen

Projectcode	Datum	Status
21-348	14 december 2023	Definitief

Auteur(s)

5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

Modellering kaart (photoshop)

5.1.2e 5.1.2e (GIS) & 5.1.2e 5.1.2e (Photoshop versie)

Tweede lezer

5.1.2e 5.1.2e

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

5.1.2e en 5.1.2e (2023). Ecologische inrichting bedrijventerrein Riegmeer. Inrichtingsplan voor mitigatie beschermde soorten en relevante Drentse doelsoorten, inclusief faunapassages en ecologische verbindingen. Rapport 21-348. Ecogroen bv

Inhoud

1. Inleiding **5**
- 1.1 Aanleiding en doel 5
- 1.2 Leeswijzer 5
- 1.3 Ligging en verdeling ontwikkeling 6

2. Methode en randvoorwaarden **7**
- 2.1 Aanpak en opzet methodiek 7
- 2.2 Verspreidingsgegevens 7
- 2.3 Veldbezoek en afstemming beheer 8
- 2.4 Doelsoortenanalyse 8
- 2.5 Ecologische inrichting, biotopen en faunavoorzieningen 9
  - 2.5.1 Biotopen 9
  - 2.5.2 Faunavoorzieningen 10
  - 2.5.3 Overige voorwaarden 10

3. Huidige situatie en ontwerp Riegmeer **11**
- 3.1 Huidige situatie Riegmeer en naaste omgeving 11
  - 3.1.1 Agrarische gebieden en perceelsloten 12
  - 3.1.2 Verlaten erven 12
  - 3.1.3 Albartsbosje en Tweelingbosje 12
  - 3.1.4 Pingoruïne 13
  - 3.1.5 Infrastructuur 14
  - 3.1.6 Zuidwolderwaterlossing, overige watergangen en peilgebieden Riegmeer 15
  - 3.1.7 Bodemsoorten Riegmeer 16
- 3.2 Ontwerp Riegmeer 16
  - 3.2.1 Ruimte voor ecologische inrichting binnen het projectgebied 17
  - 3.2.2 Ruimte voor ecologische inrichting buiten het projectgebied 18
  - 3.2.3 Optie: Meekoppelen doelen provincie en Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) 18

4. Eisen doelsoorten **19**
- 4.1 Doelsoorten 19
- 4.2 Biotopen en verbindingszones voor de doelsoorten 19
  - 4.2.1 Te ontwikkelen biotopen 19
  - 4.2.2 Eisen voor verbinden 21
- 4.3 Faunavoorzieningen 22
  - 4.3.1 Faunabarrières 22
  - 4.3.2 Barrièretypen en huidige barrièrewerking 23
  - 4.3.3 Gewenste mate van passage van de doelsoorten 24
  - 4.3.4 Advies om faunamaatregelen te nemen 26
  - 4.3.5 Geschikte typen faunapassages 27
  - 4.3.6 Overzicht aan te brengen faunapassages 30

5. Biotopen en verbindingszones **31**
5.1 01 Houtkanten en -wallen 31
5.2 02 Dichte bosranden en bosjes 33
5.3 03 Breed uitgroeiende heggen 33
5.4 04 Ruige vegetatie/rietkragen langs oevers 33
5.5 05 Natuurakkers met akkerkruiden 34
5.6 06 Greppels en ruggen met ruigte (keverbank) 34
5.7 07 Ruige kruidenvegetaties 35
5.8 08 Watergangen met oever- en watervegetatie 36
5.9 09 Dichte houtige begroeiing langs water 37
5.10 10 Bloemrijke kruidenvegetaties 38
5.11 11 Braamkoepels 38
5.12 12 Poelen 39
5.13 13 Bloemrijke wegbermen 39
5.14 Onderhoudspaden 39

6. Faunavoorzieningen **41**
6.1 Kleine faunatunnels 42
6.2 Duiker voor grote modderkruiper 45
6.3 Dam met duiker en faunabruggetjes 45
6.4 Dassenterpen 46
6.5 Vispassage 46
6.6 Faunarasters en geleidingswandjes 46
6.7 Afscherming Albartsbosje 51

7. Voorwaarden **52**
7.1 Voorwaarden voor de infrastructuur en de bedrijfspercelen 52
7.2 Voorwaarden voor de natuurzones 52

Geraadpleegde bronnen **53**

Bijlagen

Bijlage 1 - Inrichtingsplankaart en variant met wens waterschap
Bijlage 2 - Doelsoortenanalyse
Bijlage 3 - Biotoopbeschrijving doelsoorten
Bijlage 4 - Lijst met aan te planten boom- en struiksoorten
Bepalen soortenkeuze plantsoen 68
Toelichting voor de bestekschrijver op onderstaande planttabellen 69

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Hoogeveen en Riegmeer B.V. hebben het voornemen om het bedrijventerrein Riegmeer te ontwikkelen. Het projectgebied van Riegmeer bestaat vooral uit agrarische percelen met enkele bosjes. In (de omgeving van) het projectgebied is leefgebied aanwezig van beschermde soorten zoals de grote bosmuis, grote modderkruiper en das. 5.1.2e 2023). De gemeente Hoogeveen heeft Ecogroen gevraagd een inrichtingsplan op te stellen voor een zorgvuldige inpassing van beschermde soorten en overige relevante Drentse doelsoorten.

Bij het lezen van voorliggend inrichtingsplan is het van belang om te beseffen met wat voor doelen dit plan is opgesteld:

- Er wordt binnen de beschikbare ruimte en functies een samenhangende ecologische inpassing nagestreefd en gemotiveerd. Mitigatie en compensatie van beschermde soorten vormt hierbij een basis, waarbij rekening is gehouden met de relevante Drentse doelsoorten waarbij andere soorten meeliften.
- Het rapport vormt een bijlage bij de aanvraag van de ontheffing op de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. Let wel: in een separaat op te stellen activiteitenplan - de kern van de ontheffingsaanvraag - wordt specifieker ingegaan op de ontheffingsplichtige soorten.
- Het inrichtingsplan dient verder ter ondersteuning van de werkvoorbereiding en uitvoering en biedt randvoorwaarden voor het beheerplan.

1.2 Leeswijzer

Samengevat laat voorliggende rapport zich lezen als een toelichting op de inrichtingsplankaart (bijlage 1) waarbij de biotopen aan bod komen in H5 en de faunavoorzieningen in H6.

De methode die is toegepast om tot de inrichting te komen staat in hoofdstuk 2. De ecologische inrichting wordt gerealiseerd vanuit de huidige situatie en krijgt een plek in de ruimte die hiervoor beschikbaar is binnen het projectgebied van bedrijventerrein Riegmeer en enkele gebieden buiten het projectgebied, zodat wordt aangesloten op natuur rondom Riegmeer (H3). In hoofdstuk 4 zijn de benodigde biotopen en faunavoorzieningen op een modelmatige wijze vastgesteld. Voor de faunavoorzieningen is dit uitgevoerd volgens de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (Smulders 2021 en Wansink 2013). De resultaten hiervan geven de onderbouwing voor de in te passen biotopen (H5) en faunavoorzieningen (H6). Dit rapport sluit af met voorwaarden voor het slagen van de ecologische inpassing en voor te nemen vervolgstappen.

1.3 Ligging en verdeling ontwikkeling

Het projectgebied ligt ten zuidwesten van de kern van Hollandscheveld (figuur 1.1). Het noordelijke deel wordt ontwikkeld door gemeente Hoogeveen, het zuidelijke deel door Riegmeer B.V.

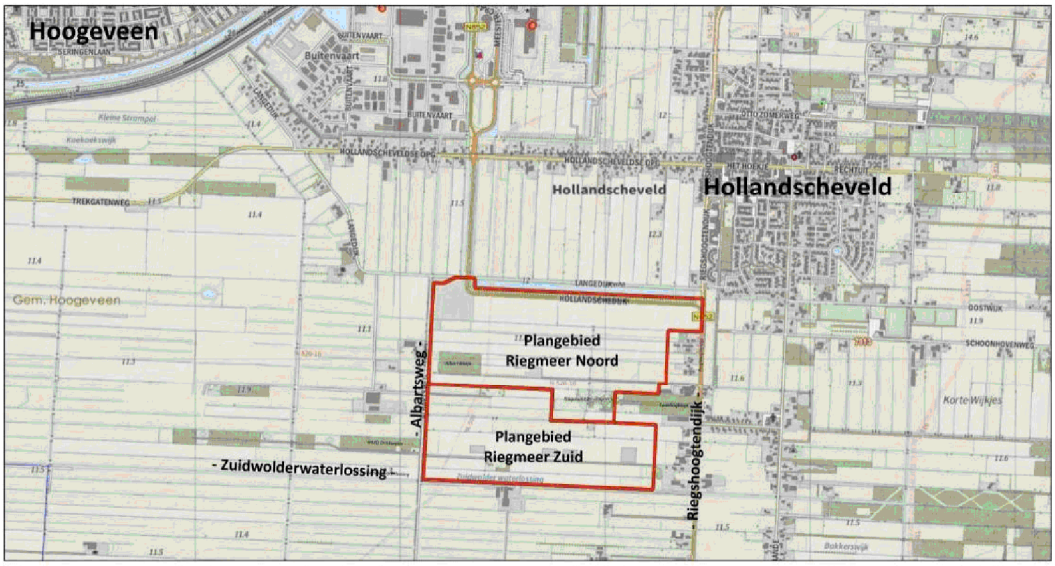

Figuur 1.1 *Projectgebied Riegmeer (rood omlijnd) en omgeving. Het bedrijventerrein Riegmeer wordt door twee verschillende partijen ontwikkeld: het noordelijke deel door gemeente Hoogeveen en het zuidelijke deel door Riegmeer BV.*

2. Methode en randvoorwaarden

2.1 Aanpak en opzet methodiek

Voor het ontwerpen van de ecologische verbindingszones (evz) met biotopen en faunapassages is gebruik gemaakt van de LINK-methode[1]. Een belangrijk onderdeel hiervan is de doelsoortenanalyse (H2.4) met als resultaat de doelsoorten waarop de terreininrichting en faunavoorzieningen worden afgestemd (H2.5). Vervolgens is de huidige situatie in beeld gebracht (H3) en zijn de doelsoorten nader onder de loep genomen o.a. door aan te geven welke biotopen nodig zijn en wat de minimale gewenste mate van passage per soort is (H4). Tenslotte is - binnen de ruimtelijke mogelijkheden - op basis van voorgaande gegevens het inrichtingsplan opgesteld inclusief een plantlijst en de randvoorwaarden voor de faunapassages en faunarasters (H5 en H6).

2.2 Verspreidingsgegevens

Gestart is met het verzamelen van beschikbare gegevens voor de doelsoortenanalyse uit verspreidingsonderzoek, veldwaarnemingen en aanrijdgegevens, zie tabel 2.1:

Tabel 2.1 *Geraadpleegde bronnen voor het bepalen van de aanwezigheid van verschillende dier- en plantensoorten.*

Bron	Soort(groep)	Periode
Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Provincie Drenthe 2020 en 2023. Rijkswaterstaat 2023.	Relevante wettelijk beschermde soorten, Drentse doelsoorten en doelsoorten MJPO DR10 (Hoogeveen-Oude Diep) en DR16 (Hoogeveen-Boerenveense Plassen).	1-1-2012 tot 31-12-2022
Veldwaarnemingen (Ecogroen 2021-2023)	Wettelijk beschermde soorten o.a. gericht onderzoeken naar das, poelkikker, grote modderkuiper (eDNA) en grote bosmuis	Tal van bezoeken vanaf 2021 o.a.: 12 juli 2021 quickscan. Muizenvallen gezet op 25-11-2021, controles op: 29-11 (avond); 30-11 (ochtend); 30-11 (avond); 1-12 (ochtend); 1-12 (avond); 2-12 (ochtend) en 2-12 (avond). 24 maart 2022 (accent das, burchten en foerageergebied). 14 juni en 29 juni 2021 (accent poelkikker); 4 juli 2021 (watermonsters voor e-DNA grote modderkruiper); 17 februari 2023 (accent kerkuil); 15 juli en 14 augustus 2023 vleermuizen;
Veldwaarnemingen voor inrichtingsplan (voorliggend rapport)	Alle relevante soorten	16 en 17 februari 2023

[1] Biotopen met LINK-gebied voor het verbinden van leefgebieden. En faunapassages met LINK-infra voor het verzachten van infrastructurele barrières.

2.3 Veldbezoek en afstemming beheer

Op 16 en 17 februari 2023 is Riegmeer en haar naaste omgeving bezocht specifiek met het oog op de ecologische inrichting. Tijdens dit veldonderzoek zijn de bestaande, te handhaven groenelementen geïnventariseerd en is de huidige toestand van de beschikbare ruimte voor ecologische inrichting opgenomen. Verder is de werkelijke barrièrewerking van de infrastructuur vastgelegd evenals de mogelijkheden om faunapassages en faunarasters te plaatsen. Tot slot zijn enkele grondboringen uitgevoerd om vast te stellen wat de lokale bodemtypen zijn en een beeld te krijgen van de waterhuishouding. Samen met de aanwezige (spontane) vegetatie is hiermee de potentiële natuurlijke vegetatie vastgesteld die vervolgens is gebruikt voor de plantlijst van boom- en struiksoorten te komen (bijlage 4).

Op 16 februari heeft tevens een overleg met de beheerder van de gemeente plaatsgevonden om de te ontwikkelen biotopen en groenelementen door te spreken zodat deze ook zijn afgestemd op beheerbaarheid.

2.4 Doelsoortenanalyse

Om te bepalen voor welke soorten biotopen moeten worden ingericht en specifieke faunavoorzieningen nodig of wenselijk zijn, is als volgt een selectie gemaakt:

1. De aanwezige wettelijk beschermde soorten die leefgebied hebben in of gebruik maken van het projectgebied en waarvoor het nodig is om mitigerende en compenserende maatregelen te nemen, zijn ten eerste meegenomen als doelsoort[2] 5.1.2e en 5.1.2e 2023).
2. Vervolgens zijn overige soorten geselecteerd die leefgebied hebben binnen het projectgebied of die binnen het dispersiebereik van het projectgebied voorkomen. Hiervoor is een selectie gemaakt vanuit twee belangrijke en representatief geachte bronnen:
    1. Drentse doelsoorten[3]
    2. Soorten die zijn meegenomen bij ontsnipperingsmaatregelen in de omgeving[4]

Bovenstaande geeft voor Riegmeer een verzamellijst, met in totaal 102 soorten. Van deze verzamellijst zijn de voor de uitwerking relevante soorten verder geselecteerd aan de hand van de volgende twee stappen:

3. De meest algemeen voorkomende soorten zoals de mol, huisspitsmuis en vos zijn niet als doelsoort opgenomen omdat deze voldoende meeliften met de overgebleven doelsoorten. Hierdoor zijn 40 soorten van de verzamellijst geschrapt.
4. Tot slot zijn soorten die een (grotendeels) overeenkomstig habitat hebben teruggebracht tot één (gids)soort. Hierdoor zijn nog eens 26 soorten van de verzamellijst geschrapt.

Na bovenstaande selectie resteren **36 soorten** (zie de lijst in hoofdstuk 4.1). Dit zijn de doelsoorten die worden meegenomen in dit onderzoek. Het overzicht van bovenstaande selectie en de uitkomsten van de analyse staan in bijlage 2.

---

[2] Dit zijn das, grote modderkruiper, grote bosmuis, kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing), buizerd (horst) en vleermuizen (franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis).

[3] Het betreft een lijst met met (inter)nationaal beschermde soorten, waar Drenthe een verantwoordelijkheid in heeft en aangevuld met soorten die voor kenmerkend zijn voor natuur en landschap in Drenthe.

[4] Dit zijn de soorten van MJPO-knelpunten Dr10 (Knelpunt: Hoogeveen-Oude Diep) en Dr16 (Knelpunt: Hoogeveen-Boerenveense plassen).

2.5 Ecologische inrichting, biotopen en faunavoorzieningen

De ecologische inrichting is opgedeeld in twee hoofdonderdelen:
- In te richten biotopen voor doelsoorten.
- Aan te leggen faunapassages voor de doelsoorten.

2.5.1 Biotopen

Gestart is met te bepalen welke biotopen van belang zijn voor de doelsoorten. Op basis van de volgende bronnen zijn de biotoopeisen van de doelsoorten verzameld, met bovenaan de voorkeursbron indien beschikbaar en anders de volgende bron:

- Kennisdocumenten soorten van BIJ12 (BIJ12, 2017; BIJ12, 2021)
- Handreiking kleine marters (Bouwens, 2017)
- Websites met soortinformatie van soortgroeporganisaties (Floron, Ravon, Vlinderstichting, Vogelbescherming, Zoogdiervereniging)

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de biotoopomschrijving per doelsoort.

Vervolgens is aan de hand van deze informatie uitgezocht in welke mate elk biotoop van belang is voor de doelsoorten. Deze analyse geeft inzicht in welke biotopen voor Riegmeer van groter en welke van minder groot belang zijn. Uit deze analyse zijn 13 biotopen voortgekomen (zie hoofdstuk 4.2). Deze biotopen zijn vervolgens op kaart uitgewerkt:

- Bij het intekenen van de biotopen op de inrichtingskaart hebben compensatiebiotopen voor aanwezige beschermde soorten als eerste een plek gekregen zodat te wijken biotopen van deze soorten minimaal 1:1 worden gecompenseerd.
- Het zuidelijke deel van het projectgebied ligt binnen de Ecologische verbindingszone Zuidwolderwaterlossing (figuur 2.1). De biotopen voor de verbindende functie van deze EVZ zijn als tweede onderdeel ingetekend.
- Tot slot hebben de overige biotopen een plek gekregen. Hierbij hebben de biotopen die van belang zijn voor de grootste groep doelsoorten een grotere ruimte gekregen dan de biotopen die voor een kleiner aantal doelsoorten van belang zijn.

Voor de biotopen met aanplant van bomen- en struiken zijn plantlijsten samengesteld in bijlage 4. Benodigde zaadmengsels staan beschreven in de omschrijvingen bij de relevante biotopen.

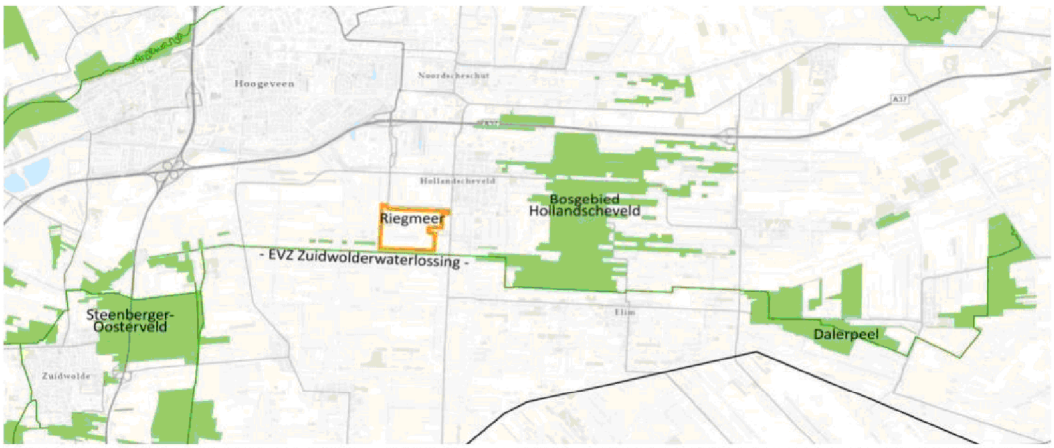

Figuur 2.1 *Natuurnetwerk Nederland (groene vlakken) en ecologische verbindingszones (groene lijnen) in de omgeving van Riegmeer (Provincie Drenthe, 2023a).*

2.5.2 *Faunavoorzieningen*

Om te bepalen of faunavoorzieningen nodig zijn (H4.3.4) is eerst bepaald wat de gewenste mate van passage is (H4.3.3). De gewenste mate van passage is de minimale tijdsperiode waarin een soort de mogelijkheid heeft de barrière (knelpunt) te passeren. Deze keuze is van invloed op het type en omvang van een faunapassage.

De 'gewenste mate van passage' is verdeeld in vier categorieën; geen, incidenteel, regelmatig en dagelijks (tabel 2.2).

Tabel 2.2 *Legenda voor tabel 4.3 en tabel 5.1: Indeling van 'Mate van passage' versus 'Mate van barrièrewerking', in vier categorieën.*

Mate van passage	Codering	Mate van barrièrewerking
Geen. Passage is niet nodig of niet gewenst (exoten).	x	Zeer groot-absoluut
Incidenteel. Minimaal één uitwisseling per generatie voor genetische uitwisseling tussen deelpopulaties.	/	Groot
Regelmatig. Minimaal één passage per jaar, bijvoorbeeld voor zoektochten naar partners, dispersie/ongerichte verspreiding van zelfstandig geworden (verstoten) sub-adulten op zoek naar een nieuw leefgebied (her)kolonisatie of voor (tijdelijke) uitbreiding van foerageergebied en territoria.	o	Klein
Dagelijks. Bijvoorbeeld om te foerageren of tijdens seizoenstrek.	>	Geen-verwaarloosbaar

Daarna is per knelpunt en per doelsoort de mate van barrière bepaald (Wansink, 2013). Vervolgens is de mate van barrière vergeleken met de gewenste mate van passage. Hieruit volgt waar en voor welke soorten faunavoorzieningen nodig zijn (H4.3.1). In hoofdstuk 6 zijn deze faunapassages toegelicht.

Naast de faunapassages zijn aanvullende faunavoorzieningen noodzakelijk zoals, afscherming, faunarasters en geleidingswandjes (H6.6).

2.5.3 *Overige voorwaarden*

Het rapport sluit af met de overige voorwaarden (H7) ter borging van het ecologisch functioneren voor de doelsoorten. Denk aan het beperken van verstoring van zones met natuurfunctie door licht en geluid vanaf het bedrijventerrein en aan het voeren van passend beheer.

3. Huidige situatie en ontwerp Riegmeer

Dit hoofdstuk is onderverdeeld in de huidige situatie en het ontwerp van Riegmeer als toekomstig bedrijventerrein. Onderstaande beschrijving beperkt zich tot relevante situatie-informatie van belang voor het inrichtingsplan.

3.1 Huidige situatie Riegmeer en naaste omgeving

Het projectgebied van bedrijventerrein Riegmeer bestaat vooral uit agrarische percelen en perceelsloten (figuur 3.1). De zuidzijde van het terrein wordt begrensd door de Zuidwolderwaterlossing, een brede watergang. Provincie Drenthe heeft langs deze watergang een ecologische verbinding gepland (figuur 2.1). Een tweede grote watergang ligt tussen de westrand van het projectgebied en de flankerende Albartsweg. Langs de oostzijde van het projectgebied is eveneens infrastructuur aanwezig, namelijk de Riegshoogtendijk. Verder bestaat het gebied uit voormalige erven en een oud bosje, 'het Albartsbosje' genaamd. Net buiten het projectgebied ligt ook een oud bosrelict 'het Tweelingbosje'. Het Tweelingbosje ontleent haar naam aan de verdeling over twee percelen die onderling gescheiden worden door een watergang met aan weerszijden een laan. Een ander bijzonder element binnen het projectgebied is tenslotte de pingoruïne.

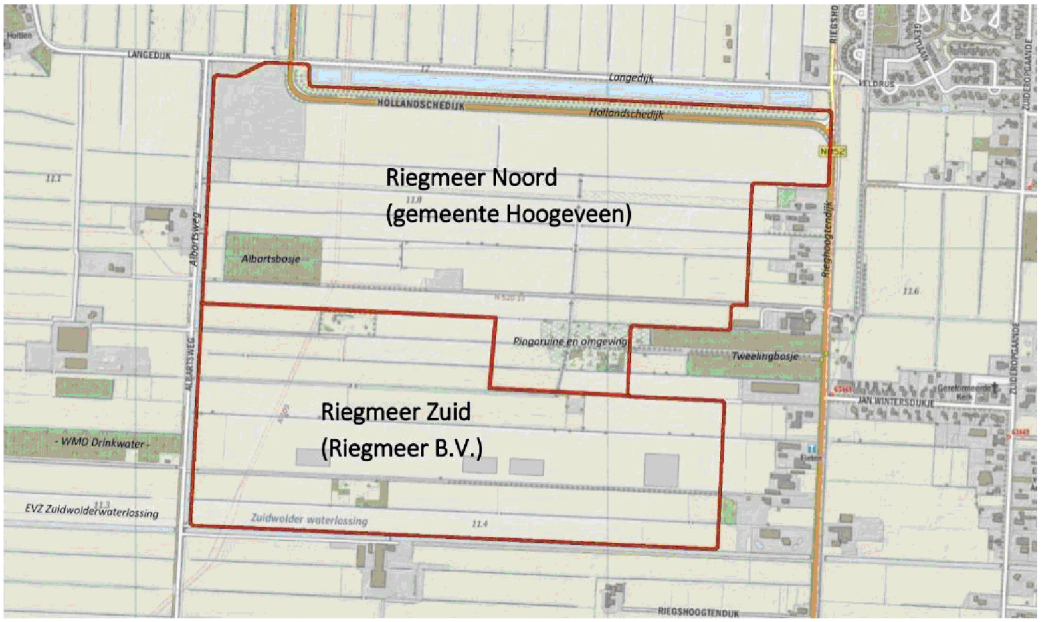

Figuur 3.1 *Huidige situatie met in rood de begrenzing van het projectgebied van bedrijventerrein Riegmeer. Met verdeling Riegmeer Noord (gemeente Hoogeveen) en Riegmeer Zuid (Riegmeer B.V.). Het gebied bestaat nu hoofdzakelijk uit agrarisch grasland en akkers, perceelsloten en verlaten erven.*

3.1.1 *Agrarische gebieden en perceelsloten*

Het projectgebied is voor bijna 90% in gebruik als akker of agrarisch grasland. Deze percelen zijn voor een groot deel begrensd door sloten. Binnen het projectgebied liggen twee sloten die staan geregistreerd in de legger van het waterschap WDOD (zie figuur 3.1). De overige perceelsloten variëren in breedte van 2 tot 4,5 meter en in diepte van 1 tot 1,5 meter beneden maaiveld.

3.1.2 *Verlaten erven*

Binnen het projectgebied zijn tussen 2006 en 2018 op vijf erven de gebouwen gesloopt. Op de grens van het projectgebied - tussen de pingoruïne en het Tweelingbosje - is in 2007 eveneens een erf gesaneerd (figuur 3.2). Deze erven zijn vervolgens verruigd en verbost.

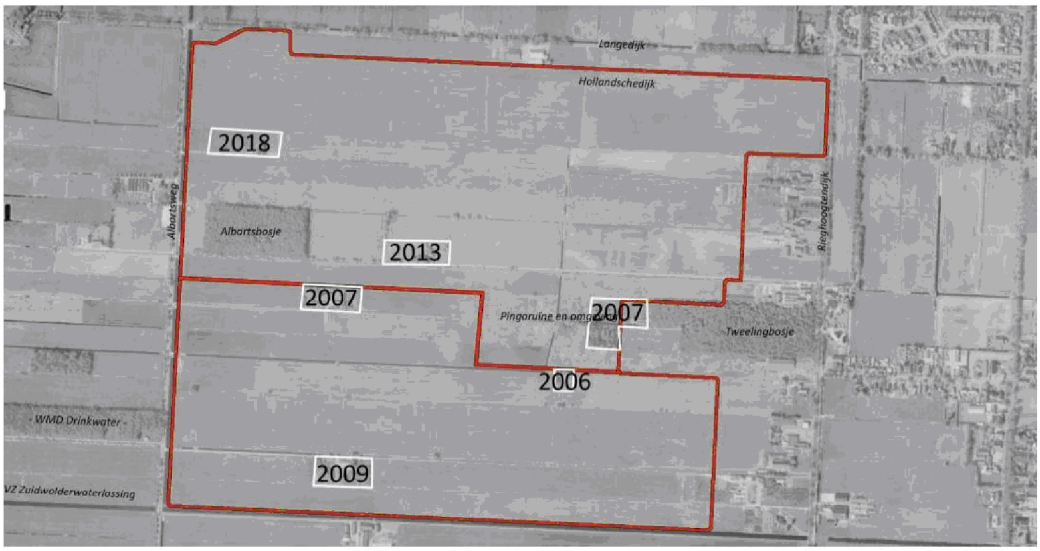

Figuur 3.2 *Luchtfoto van 2006 met voormalige erven (wit omlijnd) en jaar van sloop. Na de sloop zijn deze erven verruigd en bebost geraakt (Bron: Topotijdreis 2023). Het voormalige erf verlaten in 2007 ten zuidoosten van het Albartsbosje wordt momenteel gedomineerd door de invasieve exoot reuzenberenklauw.*

3.1.3 *Albartsbosje en Tweelingbosje*

Binnen het projectgebied ligt het Albartsbosje welke meer dan een eeuw oud is (Topotijdreis 2023). Nadat in de 18e en 19e eeuw de gronden van het projectgebied en omgeving waren afgeveend is een deel van de zo ontstane dalgronden bebost (Ouden, 1998). Van een (A-locatie[5]) bos in de omgeving, genaamd Geeslo, is bekend dat in 1851/1852 al veel van de gebieden, waarvan ook het projectgebied deel uitmaakt uit bos bestonden (Ouden 1998). Vermoedelijk geldt dit ook voor het Albartsbosje en het Tweelingsbosje dat net ten oosten buiten de plangrenzen van Riegmeer is gelegen (figuur 3.3).

Behalve zomereik groeien in beide bosjes onder andere wilde lijsterbes, hulst, zoete kers, zachte berk en sporkehout. In het Albartsbosje zijn onder andere ruige veldbies, trilgraszegge (rode lijst: zeldzaam) en gewone salomonszegel in de kruidlaag aanwezig. Dit zijn soorten die kenmerkend zijn voor goed ontwikkelde, vaak oude bosbodems.

[5] Een A-locatie bos zijn op grond van hun botanische kwaliteit geselecteerde bossen als de beste voorbeelden van in Nederland voorkomende natuurlijke bosgemeenschappen.

Zowel in het Albartsbosje als het Tweelingbosje is van ongeveer de helft van de verspreid staande zomereiken een licht verdikte stamvoet aanwezig, waarbij vaak nog goed zichtbaar is dat er ooit sprake was van een tweede stam. De verdikte stamvoeten - ook wel 'stoven' genoemd - zijn echter steeds beperkt van omvang en hebben weinig littekenweefsel, hetgeen duidt op het éénmalig volledig afzetten van de bomen. Aan de hand van leeftijdsinschatting van de uitlopers is dit waarschijnlijk rond 1935 uitgevoerd. De stoven zijn na het afzetten vervolgens weer uitgelopen en op één of twee stammen gezet. Na verloop van tijd is bij de tweestammige exemplaren één van beide uitlopers weer afgezet om meer ruimte te bieden aan een stabiele hoofdstam, de zogenaamde 'spaartelg'. Deze spaartelgen zijn in de tweede helft van de vorige eeuw uitgegroeid tot volwassen bomen [redacted] 2010).

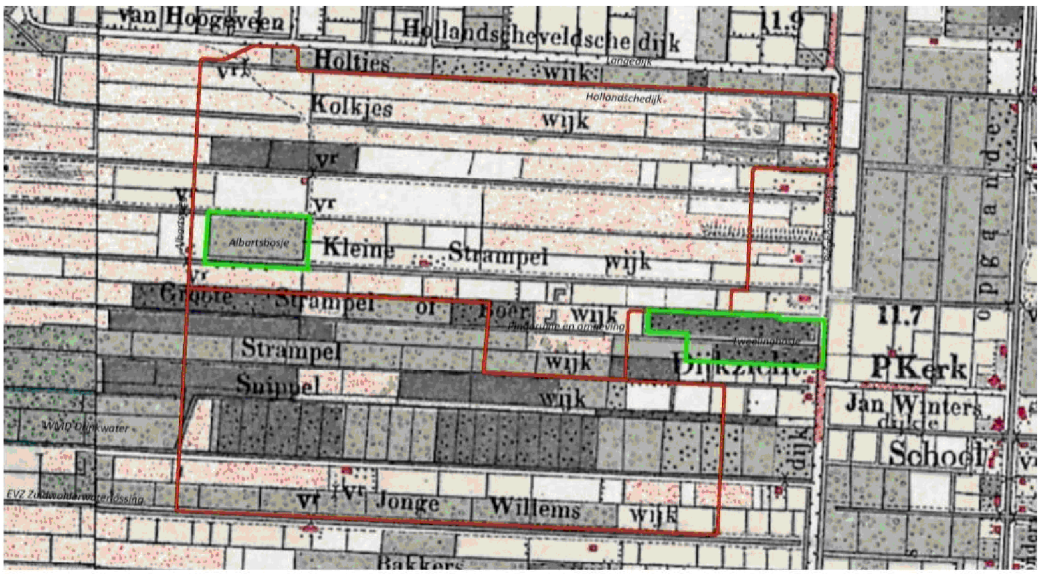

Figuur 3.3 *Historische kaart 1903 waarop is te zien dat het projectgebied, vooral aan de zuidzijde meer bebost was (licht- en donkergroene kleuren). Het Albartsbosje en het Tweelingbos waren al aanwezig, zie groene kaders. (Bron: Topotijdreis 2023).*

3.1.4 Pingoruïne

In het hart van het projectgebied van Riegmeer ligt een pingoruïne (figuur 3.5). Pingoruïnes zijn door provincie Drenthe genummerd, deze pingo heeft nummer 3093 en heeft een oppervlakte van 39.845 m^2 (Provincie Drenthe, 2023b).

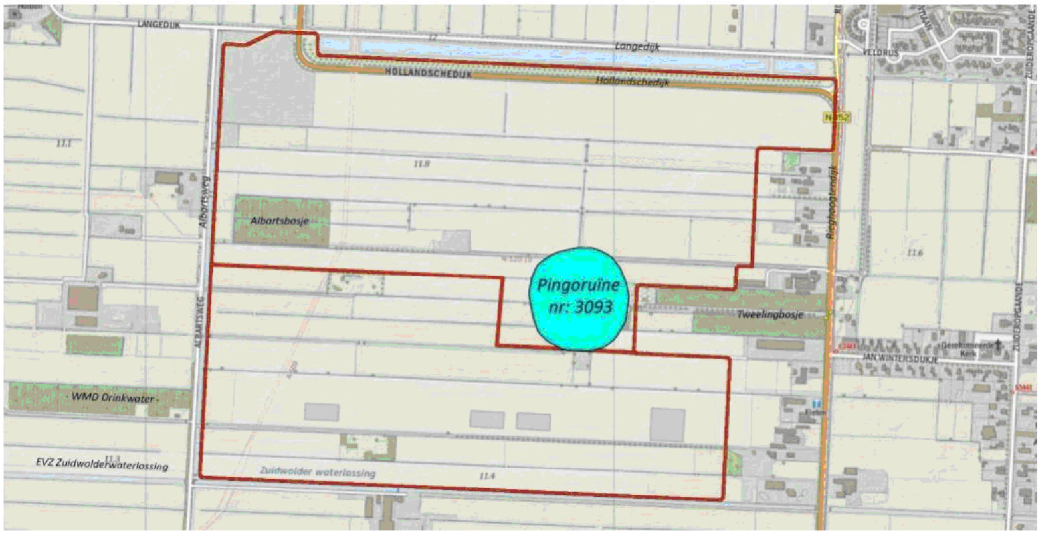

Figuur 3.4 *Ligging van de pingoruïne binnen het projectgebied van Riegmeer (Bron: Drenthe, 2023b).*

3.1.5 *Infrastructuur*

De Riegshoogtendijk (N852) ten oosten van het beoogde bedrijventerrein Riegmeer bestaat uit een enkelstrooks rijbaan en een vrijliggend fietspad. De N852 is in het Drentse deel een erftoegangsweg waar een maximumsnelheid van 60 km/h van kracht is. Echter wordt er regelmatig harder gereden en de verkeersintensiteit is hoog. Ook is er veel vracht- en landbouwverkeer op deze weg (m.m. bewoners en waarneming tijdens het veldbezoek). Deze weg heeft daarom het karakter van een gebiedsontsluitingsweg. De asfaltbreedte is 5,5 meter en de weg is daarnaast aan weerzijde voorzien van grasbetonstenen van een halve meter. Dat maakt een totale verhardingsbreedte van 6,5 meter. Het betonnen fietspad is 2,5 meter breed. De tussenberm is eveneens 2,5 meter breed.

Figuur 3.5 *De Riegshoogtendijk tussen huisnummers 104 (linksboven op de foto) en 110 (niet op de foto).*

De Albartsweg ten westen langs het beoogde bedrijventerrein is een enkelstrooks asfaltweg. Het is een rustige weg met zeer weinig verkeer. Wel wordt er vaak harder gereden dan de maximaal toegestane rijsnelheid van 60 km/h (m.m. bewoners en waarneming tijdens het veldbezoek). De asfaltbreedte is drie meter en de weg is daarnaast voorzien van een beribbelde betonstrook van een halve meter aan beide zijden. Dat maakt een totale verhardingsbreedte van vier meter.

Figuur 3.6 *De Albartsweg ter hoogte van de kruising met de Zuidwolderwaterlossing wordt aan de oostzijde geflankeerd door een watergang. De foto is genomen vanaf de erfontsluitingsweg naar het adres Albartsweg 7, zie hierna.*

Ten zuiden van de Zuidwolderwaterlossing ligt een naamloze erfontsluitingsweg (figuur 3.7). Dit is grotendeels een zandweg (875 meter lengte ten oosten van de woning Albartsweg 7) en voor een kleiner deel een asfaltweg (460 meter ten westen van dit adres).

Figuur 3.7 *De erfontsluitingsweg naar het adres Albartsweg 7 (linksboven op de foto) is aan de oostzijde van dit adres een zandweg en vanaf de westzijde van dit adres een asfaltweg die aansluit op de Albartsweg.*

3.1.6 *Zuidwolderwaterlossing, overige watergangen en peilgebieden Riegmeer*

Het streefpeil binnen het beoogde bedrijventerrein is ‘s zomers 10,30m NAP en in de winter 10,00m NAP (figuur 3.8). Deze peilen worden geregeld met de stuw in de Zuidwolderwaterlossing en een stuw in de primaire watergang langs de Albartsweg net ten noorden van het projectgebied. De bovenstroomse peilen ten oosten van de stuw in de Zuidwolderwaterlossing zijn ‘s zomers 10,65 en in de winter 10,55m NAP (WDOD, 2023b).

Binnen het projectgebied liggen twee watergangen die staan vermeld in de waterschapslegger. Dit zijn A-watergang WH3-2-28_A en C-watergang WH3-2-28_B.

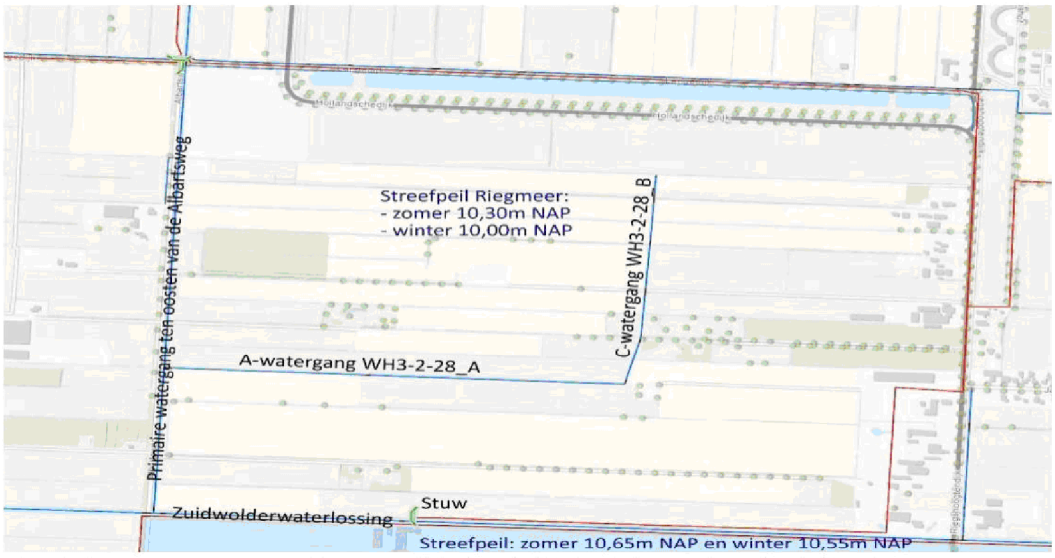

Figuur 3.8 *Watergangen en waterpeilen. De verschillende peilgebieden zijn begrensd met de rode lijnen (WDOD, 2023a; WDOD, 2023b b).*

3.1.7 *Bodemsoorten Riegmeer*

Na de ontvening van het gebied - ook ter hoogte van het beoogde bedrijventerrein - resteerden zogenoemde dalgronden. In het projectgebied zijn hierbinnen drie bodemtypen onderscheiden (figuur 3.9). De boringen tijdens het veldbezoek hebben deze bodemtypen bevestigd. De grondwatertrap in het gehele projectgebied heeft code IVc met een gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) van groter dan 80 cm min maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) van 80 tot 120 centimeter min maaiveld. Deze waterstand staat onder sterke invloed van het peilbeheer (H 3.1.6).

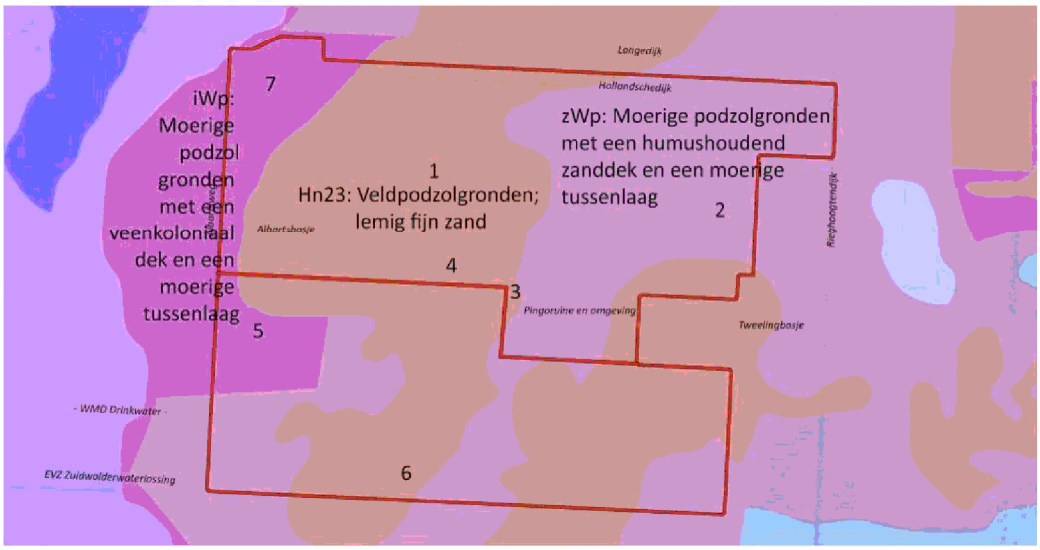

Figuur 3.9 *Bodemtypen binnen de plangrenzen: twee typen moerige podzolgronden (iWp en zWp) en een veldpodzolgrond (Hn23). Alle profielen bevatten leem, van leemarm tot zandig leem. De nummers 1 t/m 7 zijn de plekken waar is geboord.*

3.2 Ontwerp Riegmeer

Volgens het laatste ontwerp van het bedrijventerrein Riegmeer (Gemeente Hoogeveen, 2023) met een projectgebied van circa 109 hectare blijft binnen dit gebied ca. 35 hectare gereserveerd voor ecologische inrichting. De te handhaven groenelementen (bestaande natuur) bestaat uit (figuur 3.10):

- Het Albartsbosje.
- Grootste deel van de houtkant ten zuidoosten van het Albartsbosje.
- Bosopslag ter plaatse van de pingoruïne.
- Enkele solitaire bomen en kleine boomgroepen.

Net buiten het projectgebied, aansluitend op de te handhaven natuur zijn ook enkele (bos)elementen van belang. In het oosten van Riegmeer gaat het om het Tweelingbosje en de bosopslag tussen de pingoruïne en dit bosje. Aan de zuidwestzijde van Riegmeer gaat het om een bosstrook van drinkwaterwinning WMD.

In onderstaande paragrafen is eerst de voor ecologische inrichting beschikbare ruimte behandeld binnen (H3.2.1) en buiten (H3.2.2) het projectgebied. Vervolgens is aangegeven welke huidige biotopen van de wettelijk beschermde soorten verloren gaan door aanleg van het bedrijventerrein zodat duidelijk wordt welke mitigatie en compensatie nodig is (H3.2.3 t/m H3.2.9).

3.2.1 *Ruimte voor ecologische inrichting binnen het projectgebied*

De ruimte die beschikbaar is voor de ecologische inrichting binnen het projectgebied (figuur 3.10) bestaat uit:

- De oost-west liggende lokale ecologische verbindingszone in het midden van Riegmeer, in vervolg aangegeven als de ecologische verbindingszone Riegmeer (EVZ Riegmeer).
- De omliggende ecologische randzone.
- Omgeving van de pingoruïne.

Het zuidelijke deel van de ecologische randzone, ten noorden langs de Zuidwolderwaterlossing, wordt eveneens ingericht als ecologische verbinding omdat deze watergang onderdeel is van de provinciale ecologische verbindingszone Steenberger Oosterveld – Dalerpeel (figuur 2.1). In dit rapport is deze zone in vervolg aangegeven als de ecologische verbindingszone Zuidwolderwaterlossing (EVZ ZWWL).

Binnen de ecologische randzones zijn enkele voorzieningen voor het bedrijventerrein gepland:

- Fietspad.
- EVZ Riegmeer kruisende interne wegen, eenmaal ten zuidoosten van het Albartsbosje en eenmaal in het midden van het projectgebied.
- Afschermende 1,5 tot 3 meter hoge grondwallen om licht- en geluidsverstoring van het bedrijventerrein te beperken.
- Kabel- en leidingstroken.

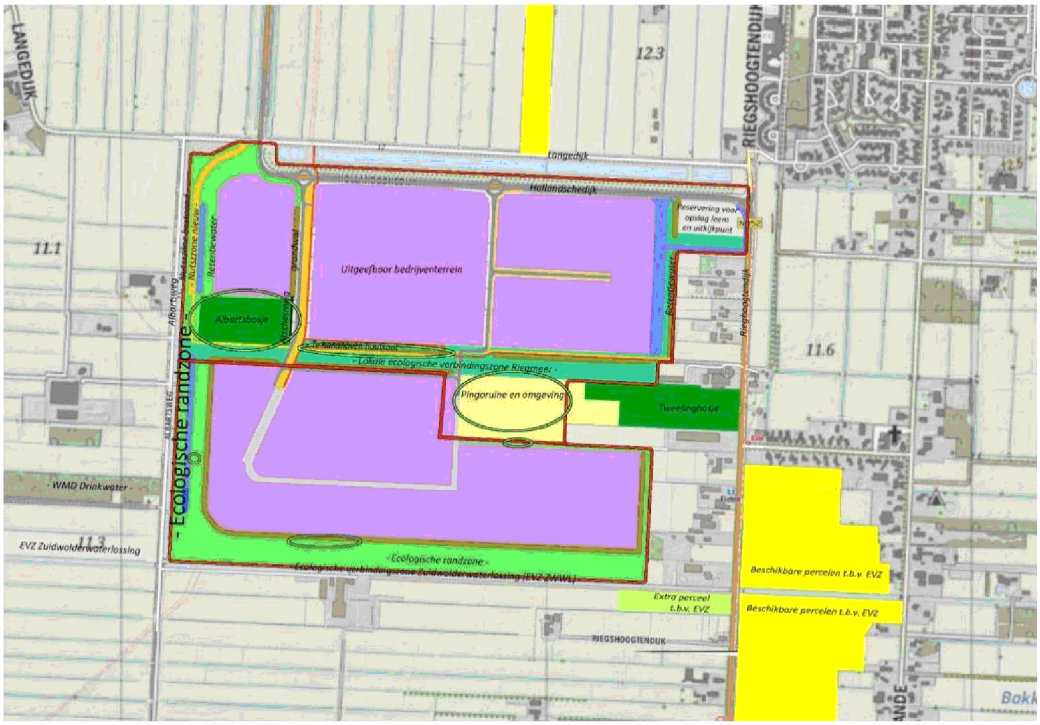

Figuur 3.10 *Uitgangspunt voor ontwerp van bedrijventerrein Riegmeer op hoofdlijnen (Gebaseerd op Gemeente Hoogeveen, 2023). De gele en lichtgroene percelen zijn beschikbaar voor ecologische inrichting. De ovalen geven aan waar bestaande groenelementen binnen het projectgebied gehandhaafd blijven, zie onder H3.2.*

3.2.2 *Ruimte voor ecologische inrichting buiten het projectgebied*

Buiten het projectgebied is eveneens ruimte gereserveerd voor ecologische inrichting. Ten zuidoosten is een extra perceel beschikbaar om de EVZ ZWWL door te kunnen zetten. Aan de noordzijde van de watergang blokkeert een woning en erf de mogelijkheid voor de verbinding verder naar het oosten. Om hier de (droge) verbinding te kunnen realiseren is een passage van de EVZ van de noordzijde naar de zuidzijde van de Zuidwolderwaterlossing nodig zodat deze EVZ oostwaarts kan worden doorgezet (zie bijlage 1).

Vervolgens is een tiental percelen beschikbaar voor ecologische inrichting en verbinding ten oosten van de Riegshoogtendijk. Deze liggen rondom de EVZ (figuur 3.10).

3.2.3 *Optie: Meekoppelen doelen provincie en Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta)*

In maart 2023 is provincie Drenthe benaderd om het provinciale beleidsdoel, realisatie van de ecologische verbinding Zuidwolderwaterlossing, mogelijk mee te koppelen met Riegmeer. En in juli 2023 is hierover eveneens contact gemaakt met WDODelta. Vanuit de provincie is hierover nog geen reactie gekomen. Tijdens een bespreking met WDODelta bleek dat het waterschap eveneens beleidsdoelen heeft voor het realiseren van natuur langs de Zuidwolderwaterlossing in overeenstemming met de doelen van provincie Drenthe voor realisatie van de ecologische verbindingszone langs deze watergang (figuur 2.1). Voor dit deel is – op basis van de informatie van het waterschap – een inrichtingsvariant gemaakt. Op hoofdlijn komt de ecologische inrichting overeen met het ontwerp van de natuurzone langs de Zuidwolderwaterlossing binnen Riegmeer. Dit principe is verder oostwaarts doorgezet maar dan langs de zuidzijde van de Zuidwolderwaterlossing. Vervolgens is de kleine faunatunnel (d) vervangen door een 'brug met doorlopende oevers' (n). Dit betekent dat de huidige duiker van de Riegshoogtendijk wordt vervangen door een brug (waarbij het wegdek op gelijke hoogte kan blijven als nu) en waarbij de oevers onderlangs doorlopen. Tot slot is bij de stuw in de Zuidwolderwaterlossing een vispassage (i) voorgesteld.

Langs een deel van de zone liggen tussen de ecologische zone en de landbouwpercelen twee heggen waartussen een wandelroute aangelegd kan worden. Deze recreatieve functie is volgens het waterschap een wens van recreatieschap Drenthe. De heggen schermen zowel de landbouwpercelen als de natuurzone af voor betreding door mensen en honden.

Deze variant is een mogelijke optie indien het waterschap en de provincie dit wensen te realiseren. Hiermee is echter vooralsnog geen rekening mee gehouden in het vervolg van dit rapport en verdere uitwerking. De variant met daarin opgenomen de wens van WDODelta is ook opgenomen in bijlage 1.

4. Eisen doelsoorten

4.1 Doelsoorten

Op basis van de doelsoortenanalyse (H2.4) zijn 36 doelsoorten vastgesteld (tabel 4.1).

Tabel 4.1 *Doelsoorten ecologische inrichting Riegmeer.*

Doelsoorten ecologische inrichting Riegmeer		
Alpenwatersalamander	Franjestaart	Korenbloem
Bastaardkikker	Gewone Dwergvleermuis	Kwartel
Bosmuis	Gewone Grootoorvleermuis	Oranje zandoogje
Bruine kikker	Gewone pad	Oranjetipje
Buizerd	Grote bosmuis	Otter
Bunzing	Grote modderkruiper	Poelkikker
Das	Haas	Ree
Dreps	Hermelijn	Ringslang
Dwergmuis	Kerkuil	Trilgraszegge
Eekhoorn	Kleine watersalamander	Waterspitsmuis
Egel	Koevinkje	Watervleermuis
Eikenpage	Konijn	Wezel

De kwaliteit van de in te richten ecologische zones van het bedrijventerrein en de faunapassages is van groot belang vanwege de gebundelde resterende ruimte voor de benodigde ecologische functies. De eisen van de doelsoorten zijn in dit hoofdstuk vertaald naar biotopen (paragraaf 4.2) en faunavoorzieningen (paragraaf 4.3). In hoofdstuk 5 worden de biotopen nader uitgewerkt en in hoofdstuk 6 geldt dat voor de faunavoorzieningen.

4.2 Biotopen en verbindingszones voor de doelsoorten

4.2.1 Te ontwikkelen biotopen

Een volledig leefgebied van een soort, ook habitat genoemd, bestaat vaak uit verschillende biotopen. Dat geldt ook voor de doelsoorten. Een groot aantal biotopen wordt gebruikt door dezelfde doelsoorten. Voor een effectieve ecologische inrichting loont het om hierin inzicht te hebben. Biotopen die door veel doelsoorten worden gebruikt hebben voor dit plan een relatief groter ecologisch rendement. Van deze biotopen is het zodoende effectief meer oppervlakte te toe te passen dan van biotopen die door minder of maar één soort wordt gebruikt. Biotoop van de beschermde soorten dat verloren gaat wordt hierbij - indien nodig - sowieso gecompenseerd.

In tabel 4.2 staan 13 biotopen van de verschillende doelsoorten weergegeven met in de eerste kolom de biotopen die van belang zijn voor de meeste doelsoorten afnemend tot de laatste kolom. Biotopen van doelsoorten die niet haalbaar zijn binnen het projectgebied zijn niet opgenomen. In bijlage 3 zijn per doelsoort de relevante biotopen kort samengevat. Deze omschrijvingen kunnen ook worden gebruikt bij de verdere planuitwerking voor de inrichting en het beheer.

Tabel 4.2 *Haalbare biotopen binnen het projectgebied Riegmeer van belang voor de doelsoorten met in de linker kolom de biotoop die door de meeste doelsoorten wordt gebruikt aflopend naar de meest linker kolom. Zie voor de specifieke inrichtingseisen van de biotopen bijlage 3.*

	01 Houtkanten en -wallen	02 Dichte bosranden en bosjes	03 Breed uitgroeiende heggen	04 Ruige vegetatie/rietkragen langs oevers	06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank met meerjarige polvormende grassen)	07 Ruige kruidenvegetaties	10 Bloemrijke kruidenvegetaties	11 Braamkoepels	09 Houtige begroeiing langs water	05 Natuur akkers met akkerkruiden	08 Watergangen met oever- en watervegetatie	12 Poelen	13 Bloemrijke wegbermen
Vleermuizen													
Franjestaart	ja	ja		ja					ja				
Gewone Dwergvleermuis	ja	ja							ja				
Gewone Grootoorvleermuis	ja	ja	ja	ja			ja						
Watervleermuis									ja		ja		
Overige zoogdieren													
Wezel	ja	ja	ja		ja			ja					
Hermelijn	ja	ja	ja	ja	ja			ja	ja				
Bunzing	ja	ja	ja					ja					
Das	ja	ja	ja		ja	ja	ja	ja		ja			
Grote bosmuis	ja	ja	ja		ja	ja		ja	ja				
Bosmuis	ja	ja	ja		ja	ja	ja	ja					ja
Dwergmuis	ja		ja	ja		ja		ja	ja	ja			
Eekhoorn	ja	ja											
Egel	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Ja	ja	ja	ja			ja
Haas	ja	ja	ja		ja	ja	Ja			ja			
Konijn	ja		ja			ja	Ja			ja			
Otter				ja							ja		
Ree	ja	ja				ja	Ja			ja			
Waterspitsmuis				ja							ja		
Vogels													
Buizerd	ja	ja				ja	Ja			ja			
Kerkuil	ja	ja	ja			ja				ja			
Kwartel					ja	ja	Ja			ja			
Reptielen													
Ringslang	ja	ja	ja	ja	ja				ja		ja		
Amfibieën													
Alpenwatersalamander	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja		ja	ja	
Bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja		ja	ja	
Kl. watersalamander	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja		ja	ja	
Poelkikker				ja	ja	ja	ja	ja	ja		ja	ja	
Vissen													
Grote modderkruiper				ja							ja		
Dagvlinders													
Koevinkje	ja	ja	ja	ja		ja				ja			
Oranje zandoogje	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Ja	ja					
Oranjetipje	ja		ja				Ja			ja			
Eikenpage	ja	ja											
Vaatplanten													
Dreps										ja			
Korenbloem										ja			ja
Trilgraszegge				ja	ja								
Totaal	25	22	19	16	15	17	15	13	12	13	9	4	3

Uit tabel 4.2 blijkt dat het biotoop 'houtwallen en houtkanten' door 25 van de 36 soorten kan worden gebruikt. Dit biotoop wordt daarom ruim ingepast.

4.2.2 *Eisen voor verbinden*

Naast geschikte biotopen gelden voor het verbinden van leefgebied aanvullende eisen:

Voor alle doelsoorten (m.u.v. de plantensoorten) is het - voor effectief ecologisch verbinden - nodig dat bovenstaande 13 biotopen nagenoeg ononderbroken in lijnvorm worden aangelegd en connectie hebben met andere lijnvormige structuren op aangrenzende gebieden.

Verder is het voor grote modderkruiper van belang dat de bestaande leefgebieden in de Zuidwolderwaterlossing en de watergang langs de Albartsweg in open verbinding staan met het te ontwikkelen water voor deze soort binnen het projectgebied.

Tot slot geldt voor de amfibieën dat voortplantingswateren, bijvoorbeeld poelen, op maximaal 400 meter afstand van elkaar liggen. En overwinteringsbiotopen van deze soorten, bijvoorbeeld houtkanten, bosranden en braamkoepels op maximaal 100 meter afstand vanaf deze wateren bereikbaar zijn. Deze poelen moeten vervolgens in connectie staan met de bestaande poelen van de al ingerichte ecologische verbindingszone langs de Zuidwolderwaterlossing en de poelen in de bosstrook van de waterwinning ten westen van het projectgebied.

4.3 Faunavoorzieningen

Een evenwichtig ontsnipperplan houdt rekening met de mate van barrière van elk barrièretype in relatie tot de minimale gewenste mate van passage per doelsoort.
In onderstaande paragrafen zijn eerst de barrières in kaart gebracht, negen stuks (a t/m i), zie figuur 4.1. De grootte van de barrièrewerking is afhankelijk van het type barrière. In totaal zijn vijf verschillende barrièretypen onderscheiden. Deze zijn gecodeerd - conform de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (Wansink 2013) - met de hoofdletters C, Da, Db, G en H, zie paragraaf 4.3.2.

Voor elke doelsoort is bepaald wat de minimale gewenste mate van passage moet worden, zie paragraaf 4.3.3. Hierbij is de functie van het projectgebied voor elke doelsoort bepalend. Van elk barrièretype is bekend hoe groot de barrièrewerking per doelsoort is, zie tabel 4.4. Door vervolgens de barrièrewerking te vergelijken met de gewenste mate van passage is bepaald voor welke doelsoorten faunapassages nodig zijn, zie paragraaf 4.3.4. Vervolgens is modelmatig - wederom aan de hand van de leidraad faunavoorzieningen - bepaald welke typen faunapassages geschikt zijn (zie paragraaf 4.3.5). Hierbij is ook meegewogen of dit ruimtelijk mogelijk is. Het resultaat is het overzicht met de benodigde faunapassages, zie paragraaf 4.3.6.

4.3.1 *Faunabarrières*

Voor deze studie zijn de volgende faunabarrières onderscheiden (figuur 4.1):

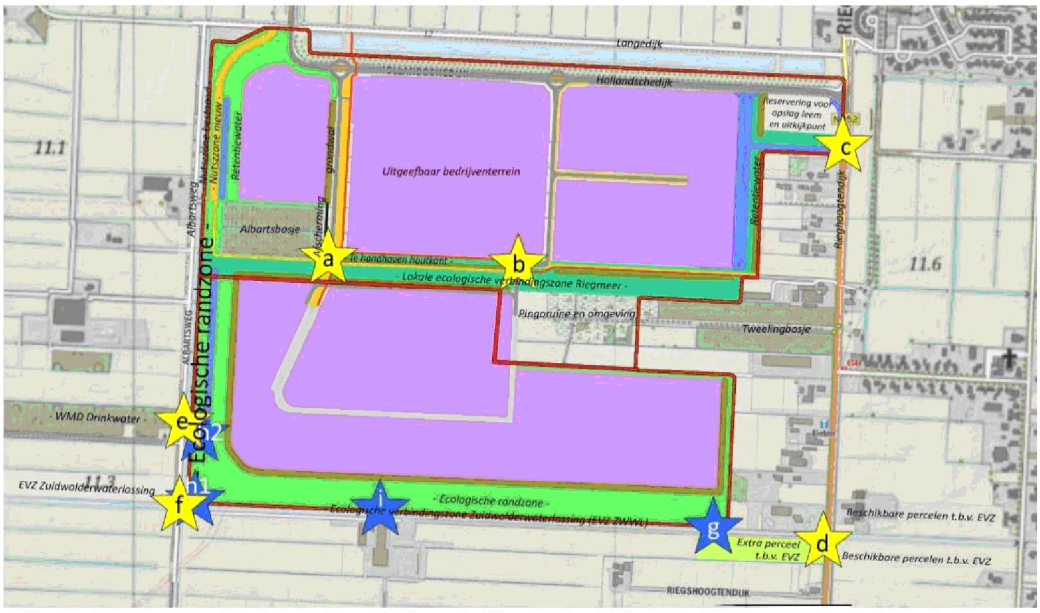

Figuur 4.1 *Faunabarrières binnen het projectgebied (a en b) en aangrenzend aan het projectgebied (c t/m h). Gele sterren zijn barrières veroorzaakt door wegen en blauwe sterren veroorzaakt door brede watergangen of waterkunstwerken.*

Barrières binnen het projectgebied (zie ook H3.2.1):

a. Ontsluitingsweg Riegmeer westzijde (a1) en fietspad (a2).
b. Ontsluitingsweg Riegmeer midden.

De kabel- en leidingtracés kunnen gezien worden als een infrastructurele barrière omdat op deze zones geen (diepwortelende) bomen en struiken zijn toegestaan. Echter, door een specifieke inrichting en beheer is deze barrière voor de doelsoorten verwaarloosbaar (zie H5.5).

Barrières nabij het projectgebied (zie ook H3.1.5 en 3.1.6):
c. Riegshoogtendijk en fietspad ter hoogte van EVZ Riegmeer.
d. Riegshoogtendijk en fietspad ter hoogte van EVZ ZWWL.
e. Albartsweg ter hoogte van bosstrook bij de drinkwaterwinning (WMD-drinkwater).
f. Albartsweg ter hoogte van de EVZ ZWWL.
g. Zuidwolderwaterlossing ter hoogte van het extra perceel voor de EVZ ZWWL.
h. Albartswatergang ter hoogte van EVZ ZWWL en bosstrook bij de drinkwaterwinning.
i. Stuw in de Zuidwolderwaterlossing.

4.3.2 *Barrièretypen en huidige barrièrewerking*

Barrièrewerking

De totale barrièrewerking van de negen knelpunten (figuur 4.1) wordt gevormd door twee factoren (Bergers, 1997):

- de fysieke barrièrewerking van het object zelf en
- de sterfte (bij kruisende infrastructuur door verkeer bij oversteekpogingen).

Per doelsoort is de huidige barrièrewerking vastgesteld (tabel 4.4). Hierbij is gebruikgemaakt van de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (Smulders, 2021; Wansink, 2013). Deze is aangevuld met expert judgement (o.a. Lindenholz, 2013; 5.1.2e 2015; 5.1.2e 2022). Hierbij is dezelfde codering gebruikt als bij het gewenste gebruik (tabel 4.3).

Voor deze studie zijn de verschillende barrières volgens de leidraad (Wansink, 2013) als volgt ingedeeld in barrièretypes:

- Ontsluitingsweg Riegmeer (en fietspad), (barrières a en b): barrièretype C.
- Riegshoogtendijk en fietspad (barrières c en d): barrièretype D.
- Albartsweg (barrières e en f): barrièretype D.
- Zuidwolderwaterlossing en Albartswatergang (barrière g en h): barrièretype G.
- De stuw in de Zuidwolderwaterlossing (barrière i): barrièretype is niet onderscheiden in de leidraad, voor deze studie is code H gegeven aan dit barrièretype.

Volgens deze typering vallen de Riegshoogtendijk en de Albartsweg beiden onder type D, echter het karakter tussen deze twee wegen verschilt veel, zie hoofdstuk 3.5.1. Voor deze studie splitsen we type D daarom in Da voor de Albartsweg en Db voor de Riegshoogtendijk.

De Zuidwolderwaterlossing en de Albartswatergang betreft een relatief brede kunstmatig gegraven watergang met voor de doelsoorten een wisselende mate van barrièrewerking.

4.3.3 *Gewenste mate van passage van de doelsoorten*

Voor dit inrichtingsplan is op basis van biotoopinschatting en de functie van het projectgebied voor elke doelsoort onderstaand advies gemaakt van de gewenste mate van passage (tabel 4.3), ingedeeld in de eerdergenoemde vier categorieën: geen, incidenteel, regelmatig en dagelijks (zie ook de legenda in tabel 2.2). De gewenste mate van passage kan verschillen per knelpunt. In de tabel staan bij acht diersoorten twee verschillende maten van passage aangegeven, zie de tekst onder de tabel bij welke knelpunten welke gewenste mate van passage is gekozen.

Tabel 4.3 *Gewenste mate van passage voor de doelsoorten van Riegmeer. Zie tabel 2.2 voor een toelichting van de categorieën en de codering. En zie de tekst onder de tabel voor de onderbouwing voor de toegekende gewenste mate van passage. Indien twee verschillende mate van passages zijn toegekend dan staat het de cijfercode van het knelpunt er tussen haakjes achter.*

Doelsoort	Gewenste mate van passage	Codering	
Alpenwatersalamander	Dagelijks/incidenteel	> (overige)	/ (c)
Bastaardkikker	Dagelijks/Incidenteel	> (overige)	/ (c)
Bruine kikker	Dagelijks/Incidenteel	> (overige)	/ (c)
Buizerd	Dagelijks	>	
Bunzing	Dagelijks	>	
Das	Dagelijks	>	
Franjestaart	Dagelijks	>	
Gewone Dwergvleermuis	Dagelijks	>	
Gewone Grootoorvleermuis	Dagelijks	>	
Gewone pad	Dagelijks/Incidenteel	> (overige)	/ (c)
Grote bosmuis	Dagelijks	>	
Grote modderkruiper	Dagelijks	>	
Hermelijn	Dagelijks	>	
Kerkuil	Dagelijks	>	
Kleine watersalamander	Dagelijks/Incidenteel	> (overige)	/ (c)
Poelkikker	Dagelijks/Incidenteel	> (overige)	/ (c)
Watervleermuis	Dagelijks	>	
Wezel	Dagelijks	>	
Otter	Dagelijks/Regelmatig	> (d en f)	O (overige)
Ree	Dagelijks/Incidenteel	> (e en f)	/ (overige)
Eekhoorn	Regelmatig	o	
Egel	Regelmatig	o	
Eikenpage	Regelmatig	o	
Haas	Regelmatig	o	
Koevinkje	Regelmatig	o	
Konijn	Regelmatig	o	
Kwartel	Regelmatig	o	
Oranje zandoogje	Regelmatig	o	
Oranjetipje	Regelmatig	o	
Ringslang	Regelmatig	o (overige)	/ (c)
Waterspitsmuis	Regelmatig	o	
Bosmuis	Incidenteel	/	
Dreps	Incidenteel	/	
Dwergmuis	Incidenteel	/	
Korenbloem	Incidenteel	/	
Trilgraszegge	Incidenteel	/	

Dagelijkse passage

De hoogste ambitie is de mogelijkheid dat minimaal dagelijks de barrière gepasseerd moet kunnen worden zoals tijdens de voorjaarstrek van amfibieën of bij foerageren van bijvoorbeeld das. Voor de beschermde soorten is vanwege de benodigde compensatie en mitigatie voor een veilige dagelijkse passagemogelijkheid gekozen.

Voor amfibieën en ringslang is een passage over de Riegshoogtendijk bij barrière c van minder groot belang omdat ten oosten van deze weg op deze plek minder geschikt habitat voor deze soortgroep aanwezig is. Voor knelpunt c is een incidentele passage voldoende.

Voor otter is een regelmatige passage van belang bij de knelpunten langs de Zuidwolderwaterlossing (barrières d en f) omdat deze soort zich vooral langs oevers verplaatst. De otter wordt vaak aangereden: circa 25% van de totale populatie komt om door verkeer (Kuiters, 2021). Voor de andere knelpunten is een regelmatige passage voldoende omdat otters regelmatig op grotere afstand van water zwervend op zoek gaan naar nieuw leefgebied.

Voor reeën is een regelmatige passage van belang tussen de gebieden aan beide zijden van de Albartsweg. Een groep van circa 15 reeën schuilt en foerageert in het projectgebied en het gebied ten westen van de Albartsweg en moet deze weg dagelijks veilig kunnen passeren (barrières e en f). Vanwege de dichtere bebouwing langs de Riegshoogtendijk passeren reeën ter hoogte van het projectgebied slechts zelden deze weg. Een incidentele uitwisseling met populaties ten oosten van deze weg is voor de genetische uitwisseling waarschijnlijk voldoende.

Regelmatige passage

De soorten van tabel 4.3 met het advies om 'minimaal regelmatige passage' mogelijk te maken, zijn afhankelijk van een minimaal jaarlijkse passage. Bijvoorbeeld bij de jaarlijkse zoektocht naar partner(s), bij het verspreiden van zelfstandig geworden (verstoten) sub-adulte exemplaren en/of bij (her)kolonisatie van nieuw ontwikkelde natuurgebieden of leeggevallen gebieden.

Ringslangen gebruiken incidenteel ook duikers om infrastructuur onderlangs te kruisen zoals de duikers in de Zuidwolderwaterlossing onder de Riegshoogtendijk en Albartsweg.

Incidentele passage

Op basis van biotoopinschatting is ervan uitgegaan dat bosmuis en dwergmuis binnen en rondom het projectgebied (algemeen) voorkomen. Om voor deze mogelijk kleine deelpopulaties inteelt te voorkomen is het nuttig dat barrières minimaal incidentele passage (uitwisseling) mogelijk maken.

Voor de planten wordt het voldoende geacht dat deze zich – naast de huidige blijvende mogelijkheden via water en wind – vooral verbreiden via dieren door mee te liften. Dit kan inwendig via het spijsverteringskanaal en zo via mest in een ander gebied terecht komen en uitwendig bijvoorbeeld door het meeliften in de vacht of via mieren. De kans op meeliften loopt uiteen van zeer klein tot minimaal incidenteel en staat in relatie met de uitwisselingsmogelijkheden van bovenstaande diersoorten.

4.3.4 *Advies om faunamaatregelen te nemen*

Op basis van de huidige barrièrewerking van de bovenstaande barrièretypes staat in onderstaande tabel de huidige barrièrewerking aangegeven. Van barrièretype H, de stuw, is de barrièrewerking alleen voor vissen (grote modderkruiper) beoordeeld. Door per doelsoort de huidige barrièrewerking af te zetten tegen de minimaal gewenste mate van passage is in één oogopslag te zien of faunamaatregelen nodig zijn (tabel 4.4). Uit deze tabel komt naar voren dat voor 32 van de 36 doelsoorten geadviseerd wordt om faunamaatregelen te nemen.

Tabel 4.4 *Huidige barrièrewerking per barrièretype vergeleken met de gewenste mate van passage en de conclusie of faunamaatregelen nodig zijn (**vet** weergegeven). Zie Tabel 2.2 voor een toelichting van de categorieën en de codering. Verklaring van de barrièretypen: C ontsluitingswegen Riermeer, Da Albartsweg, Db Riegshoogtendijk, G Albartswatergang en Zuidwolderwaterlossing, H stuw in de Zuidwolderwaterlossing, zie ook paragraaf 4.3.2)*

Doelsoort(groep)	Huidige barrièrewerking - barrièretypen -					Gewenste mate van passage		Noodzaak faunamaatregelen per barrièretype				
	C	Da	Db	G	H			C	Da	Db	G	H
Alpenwatersalamander	x	x	x	o	-	Dagelijks	>[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Bastaardkikker en bruine kikker	x	x	x	o	-	Dagelijks	>[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Buizerd	>	>	o	>	-	Dagelijks	>	nee	nee	**Ja**	nee	-
Bunzing	o	o	/	o	-	Dagelijks	>	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Das	o	o	/	o	-	Dagelijks	>	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Franjestaart	>	>	/	>	-	Dagelijks	>	nee	nee	**Ja**	nee	-
Gewone dwergvleermuis	>	>	/	>	-	Dagelijks	>	nee	nee	**Ja**	nee	-
Gewone grootoorvleermuis	>	>	/	>	-	Dagelijks	>	nee	nee	**Ja**	nee	-
Gewone pad	x	x	x	o	-	Dagelijks	>[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Grote bosmuis	/	/	x	/	-	Dagelijks	>	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Grote modderkruiper	-	-	-	>[2]	x	Dagelijks	>	**Ja**[2]	nee	nee	nee	**Ja**
Hermelijn	o	o	/	o	-	Dagelijks	>	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Kerkuil	>	o	/	>	-	Dagelijks	>	nee	**Ja**	**Ja**	nee	-
Kleine watersalamander	x	x	x[1]	o	-	Dagelijks	>[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Poelkikker	x	x	x[1]	o	-	Dagelijks	>[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Watervleermuis	>	>	/	>	-	Dagelijks	>	nee	nee	**Ja**	nee	-
Wezel	o	o	/	o	-	Dagelijks	>	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	-
Otter	-	o	/	>	-	Dagelijks	>	**-**	**Ja**	**Ja**	nee	-
Ree	>	>	-	o	-	Dagelijks	>	nee	nee	**-**	**Ja**	-
Eekhoorn	o	o	/	o	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Egel	o	o	/	o	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Eikenpage	o	o	/	>	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Haas	o	o	/	o	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Koevinkje	o	o	/	>	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Konijn	o	o	/	o	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Kwartel	>	>	o	>	-	Regelmatig	O	nee	nee	nee	nee	-
Oranje zandoogje	o	o	/	>	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Oranjetipje	o	o	/	>	-	Regelmatig	O	nee	nee	**Ja**	nee	-
Ringslang	x	/[3]	/[3]	>	-	Regelmatig	O[1]	**Ja**	**Ja**	**Ja**	nee	-
Waterspitsmuis	/	/	x	>	-	Regelmatig	O	**Ja**	**Ja**	**Ja**	nee	-
Bosmuis	/	/	x	/	-	Incidenteel	/	nee	nee	**Ja**	nee	-
Dreps	/	/	/	/	-	Incidenteel	/	nee	nee	nee	nee	-
Dwergmuis	/	/	x	o	-	Incidenteel	/	nee	nee	**Ja**	nee	-
Korenbloem	/	/	/	/	-	Incidenteel	/	nee	nee	nee	nee	-
Trilgraszegge	/	/	/	/	-	Incidenteel	/	nee	nee	nee	nee	-

[1]Een minimaal dagelijkse uitwisseling voor amfibieën geldt bij barrièretypen Db (Riegshoogtendijk) alleen voor knelpunt d, voor knelpunt c is incidenteel voldoende (zie paragraaf 4.3.3).
[2]De huidige duikers in de Zuidwolderwaterlossing zijn voldoende voor een dagelijkse passage van de grote modderkruiper. Bij nieuwe wegen zijn eveneens geschikte duikers noodzakelijk voor passage van deze soort.
[3]Ringslang kan de huidige duikers onder deze wegen incidenteel gebruiken waardoor de barrièrewerking niet absoluut is.

4.3.5 *Geschikte typen faunapassages*

Voor de doelsoorten waarvoor het nodig is om faunamaatregelen te nemen (tabel 4.4) zijn verschillende typen faunapassages geschikt. In deze paragraaf wordt per barrière (knelpunten a t/m i) aangegeven welke typen faunapassages het meest geschikt zijn. Dit is afhankelijk van de relevante soorten voor elke locatie en het type barrière. De typen zijn gebaseerd op de vuistregels uit de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (Smulders 2021).

Barrièretype C: Ontsluitingsweg Riegmeer en fietspad:

a. Ontsluitingsweg Riegmeer westzijde (a1) en fietspad (a2).
b. Ontsluitingsweg Riegmeer midden.

Deze barrières moeten beter passeerbaar gemaakt worden voor (zie tabel 4.4):
- Amfibieën (alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, poelkikker).
- Ringslang.
- Zoogdieren (bunzing, das, grote bosmuis, hermelijn, en wezel).

Voor deze soorten (m.u.v. grote modderkruiper) is het type **'kleine faunatunnel'** geschikt mits deze aan voorwaarden voldoet. De voorwaarden voor deze soorten hebben betrekking op:
- Hoogte en breedte.
- Openheid, dit is afhankelijk van de tunnellengte in relatie tot de diameter (voor de amfibieën).

Barrièretype Db: Riegshoogtendijk:

c. Riegshoogtendijk en fietspad ter hoogte van EVZ Riegmeer.
d. Riegshoogtendijk en fietspad ter hoogte van EVZ ZWWL.

Deze barrières moeten beter passeerbaar gemaakt worden voor:
- Amfibieën (alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en poelkikker). Voor knelpunt c incidenteel en voor knelpunt d dagelijks.
- Ringslang. Voor knelpunt c incidenteel en voor knelpunt d dagelijks.
- Grondgebonden zoogdieren (bunzing, bosmuis, das, dwergmuis, eekhoorn, egel, haas, grote bosmuis, hermelijn, konijn, waterspitsmuis en wezel en alleen voor barrière d van dit type ook voor otter).
- Vleermuizen (franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis).
- Vogels (buizerd en kerkuil).
- Dagvlinders (eikenpage, koevinkje, oranje zandoogje en oranjetipje).

Voor de amfibieën, ringslang en grondgebonden zoogdieren is het type **'kleine faunatunnel'** of bij knelpunt d (en in mindere mate f) het type **'brug met doorlopende oevers'** geschikt. Dit is een constructie waarbij de oevers met gelijke milieucondities als de natuurvriendelijke oevers van de ZWWL aan weerszijden onder de weg doorlopen. Hiervoor is het nodig dat de bestaande duiker onder de Riegshoogtendijk wordt vervangen door een brug over de ZWWL. Een brug met doorlopende oevers is ecologisch effectiever dan een kleine faunatunnel omdat de oeverbiotopen gebruikt worden door veel doelsoorten om zich te verplaatsen. Bij een kleine faunatunnel moeten oevergebonden soorten van de oever worden afgeleid. Binnen de provinciale opgave voor de ontwikkeling van de EVZ ZWWL is een brug met doorlopende oevers de best passende faunapassage (ecologisch voldoende functioneel voor de doelsoorten van de EVZ in relatie tot de maatschappelijke kosten). Voor de ontwikkeling van Riegmeer is echter het type 'kleine faunatunnel' afdoende.

Meest optimaal is echter als provincie en gemeente gezamenlijk de brug met doorlopende oevers kunnen ontwikkelen omdat de provincie de EVZ-doelstelling beter invult met de brug met doorlopende oevers. Voor dit inrichtingsplan is echter uitgegaan van een kleine faunatunnel.

Een kleine faunatunnel is geschikt mits deze aan voorwaarden voldoet. De voorwaarden voor deze soorten hebben betrekking op:
- Hoogte en breedte.
- Openheid, dit is afhankelijk van de tunnellengte in relatie tot de diameter (voor de amfibieën).
- Doorzicht (voor regelmatig gebruik moet de opening voor soorten als haas en egel aan de andere zijde zichtbaar zijn).

Voor de vleermuizen[6] komt volgens de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur het standaardtype 'hop-over' naar voren mits deze aan voorwaarden voldoet. De voorwaarden voor deze soorten hebben betrekking op:
- Breedte van het wegprofiel.
- Plaatsen van een scherm of raster van 4 tot 5 meter hoog langs de weg om de dieren te dwingen hoog genoeg over de barrière te vliegen.
- Plaatsen van een boombrug ter geleiding (hiervan kan ook de eekhoorn profiteren).

Er is beperkte ruimte en langs de weg staan aan weerszijden al grote bomen. Ook is zijdelingse afscherming van de weg hier ongewenst. Het realiseren van een standaard hop-over is hier zodoende niet passend.

Barrièretype Da: Albartsweg:

e. Albartsweg ter hoogte van bosstrook bij de drinkwaterwinning (WMD-drinkwater).
f. Albartsweg ter hoogte van de EVZ ZWWL.

Deze barrières moeten beter passeerbaar gemaakt worden voor:
- Amfibieën (alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en poelkikker).
- Ringslang.
- Grondgebonden zoogdieren (bunzing, bosmuis, das, dwergmuis, eekhoorn, egel, haas, grote bosmuis, hermelijn, konijn, waterspitsmuis en wezel en alleen voor barrière f van dit type ook voor otter).

Voor de amfibieën en ringslang bestaan specifieke namen voor typen faunapassages zoals 'amfibietunnel of herpetotunnel'. Dit zijn in principe allemaal **'kleine faunatunnels'** en geschikt voor bovengenoemde doelsoorten. Indien gewenst kan dit knelpunt ook worden opgelost met het type **'brug met doorlopende oevers'**, zie hierboven bij barrièretype Db. De voorwaarden aan kleine faunatunnels voor deze soorten hebben betrekking op:
- Hoogte en breedte afgestemd op de doelsoorten.
- Openheid, dit is afhankelijk van de tunnellengte in relatie tot de diameter (voor de amfibieën).
- Doorzicht.

---

[6] Optimale faunapassages voor vogels zoals kerkuil en buizerd en dagvlinders zijn ecoducten (voor beide soortgroepen) of grote faunatunnels met doorlopende vegetatie (voor dagvlinders). Deze kostbare typen faunapassages vallen buiten de scope van dit project vanwege grote kosten en ruimtelijke inpassing. Een 'hop-over' is een suboptimale passage voor deze soortgroepen.

Ondanks dat gemotoriseerd verkeer vaak harder rijdt dan de toegestane 60km/h zijn faunamaatregelen voor de grondgebonden zoogdieren voor de Albartsweg, zoals 'verkeersremmende maatregelen', niet nodig omdat de verkeersintensiteit zeer laag is (H3.1.5). Er zijn uit de faunadatabase geen verkeerslachtoffers bekend terwijl vrijwel dagelijks een groep van 15 reeën deze weg oversteekt (H4.3.3). Faunavoorzieningen worden daarom voor de grondgebonden zoogdieren voor de Albartsweg niet nodig geacht.

Barrièretype G: Zuidwolderwaterlossing en Albartswatergang:

g. Zuidwolderwaterlossing ter hoogte van het extra perceel voor de EVZ ZWWL.
h. Albartswatergang ter hoogte van EVZ ZWWL en de bosstrook bij de drinkwaterwinning.

Deze barrières moeten beter passeerbaar gemaakt worden voor:
- Amfibieën (alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en poelkikker).
- Grondgebonden zoogdieren (bunzing, bosmuis, das, dwergmuis, eekhoorn, egel, haas, grote bosmuis, hermelijn, konijn, ree en wezel).
- Grote modderkruiper (indien water via een kunstwerk kruist i.p.v. open water).

Water lijkt voor amfibieën geen barrière, echter in perioden dat deze soorten trekken doen zij dit over land. Een deel van deze soorten foerageert en overwintert ook vooral op land. Om energie te sparen willen ook de zoogdieren liever niet onnodig nat worden en verkiezen ze een droge passage boven zwemmen (figuur 6.2). Geschikte typen faunapassages zijn **'dam met duiker'** (voorkeur) of een **'klein faunabruggetje'**.

Voor de grote modderkruiper is een **'duiker'** geschikt die minimaal 0,7 meter breed is (binnenmaat) en zo wordt aangelegd dat ongeveer ¾ gevuld is met water en ¼ met lucht. De beide openingen van de duiker moeten zich op gelijke hoogte bevinden (BIJ12, 2021).

Barrièretype H: Stuw (in de Zuidwolderwaterlossing):

i. Stuw in de Zuidwolderwaterlossing

Deze barrière is een knelpunt voor grote modderkruiper (en andere vissoorten, macrofauna et cetera). Nadere studie moet uitmaken welke **'vispassage'** hiervoor het meest geschikt is zoals een bekkenpassage of een 'De Wit' vispassage. Het aanbrengen van een vispassage valt buiten het project Riegmeer maar meekoppelen indien het waterschap aanhaakt is wenselijk (H3.2.3).

Figuur 4.2 *Huidige stuw in de Zuidwolderwaterlossing*

4.3.6 *Overzicht aan te brengen faunapassages*

Op basis van de analyse van voorgaande paragraaf zijn zeven typen faunapassages geadviseerd. In tabel 4.5 staat het overzicht van deze geadviseerde faunapassages.

Tabel 4.5 *Overzicht geadviseerde typen faunapassages per knelpunt (figuur 4.3). De aangegeven brug met doorlopende oevers bij knelpunt d en f kan in de plaats komen van de kleine faunatunnel. De overige typen zijn in combinatie nodig.*

Knelpunt	Kleine faunatunnel	Brug met door-lopende oevers	Duiker voor grote modderkruiper	Dam met duiker	Vispassage
a	X				
b	X				
c	X				
d	X	X			
e	X				
f	X	(X)			
g			X	X	
h			X	X	
i					X

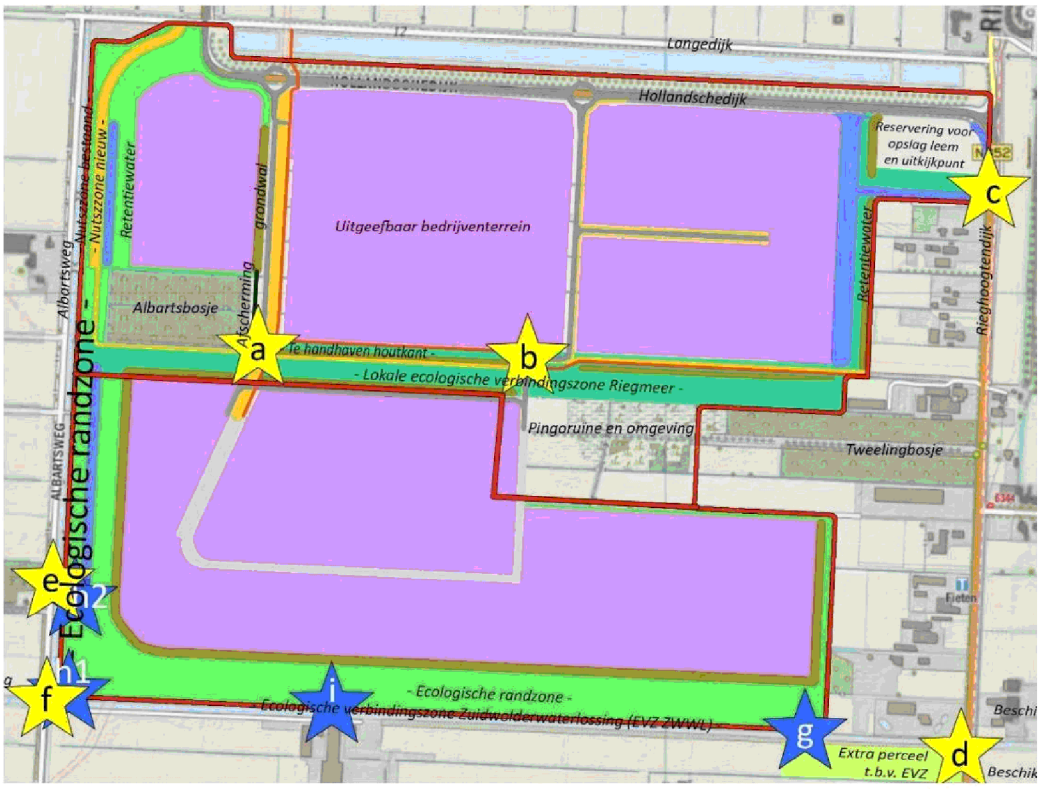

Figuur 4.3 *Locatie van de faunaknelpunten a t/m i.*

5. Biotopen en verbindingszones

Op de inrichtingsplankaart (bijlage 1) is te zien hoe de ecologische zones van Riegmeer ruimtelijk zijn ingepast en waar welke biotopen zijn gesitueerd. Ook buiten het projectgebied van bedrijventerrein Riegmeer zijn biotopen ingetekend voor connectie met de EVZ ZWWL richting het westen en oosten van Riegmeer:

- In de provinciale ecologische verbindingszone langs de Zuidwolderwaterlossing ter hoogte van Riegmeer.
- In de extra beschikbare percelen ten zuidoosten, net buiten het projectgebied.

In dit hoofdstuk is voor elk van de 13 biotopen een korte toelichting gegeven bij de inrichtingskaart. De nummers van de biotopen 01 t/m 13 corresponderen met deze kaart. Het is van groot belang dat alle aan te planten bomen en struiken met autochtoon plantmateriaal wordt uitgevoerd (zie kader 1). Dit geldt voor biotopen 01, 02, 03 en 09.

5.1 01 Houtkanten en -wallen

Houtkanten en -wallen is het biotoop of lijnvormig element dat door de meeste doelsoorten wordt gebruikt (zie 4.2.1). Houtkanten zijn houtwallen zonder wal. Ze bestaan uit bomen en struiken die met hakhoutbeheer gefaseerd ééns in de 12 tot 18 jaar worden afgezet. Daarnaast blijven om de 20 á 35 meter boomvormende overstaanders aanwezig die niet worden afgezet maar als grote boom in het lijnelement kunnen uitgroeien. Vanwege de afschermende grondwallen tussen het bedrijventerrein en de ecologische zones bestaat het grootste deel uit houtwallen.

De 1,5 tot 3 meter hoge grondwallen worden opgeworpen met teelaarde die vrijkomt uit het bedrijventerrein, natuurzone en retentiewaters. De 1,5 meter hoogte is een minimum. Indien voor een gesloten grondbalans hogere grondwallen gemaakt kunnen worden dan heeft dat vanuit afscherming voor ecologie de voorkeur. Eventueel kunnen de taluds van 1:2 steiler worden gemaakt zodat de breedte niet toeneemt bij het hoger maken van de wallen. Om de kans op erosie te verkleinen wordt direct na aanleg van een grondwal een zaadmengsel verspreidt, bijvoorbeeld het zaadmengsel O3 Onderbegroeiing bosplantsoen of DKB Dijken Basis Kruiden van de Cruydthoeck.

Voor de aanplant is uitgegaan van de boom- en struiksoorten die hier van nature groeien, in de zogenoemde natuurlijke bostypen of potentiële natuurlijke vegetatie. Vanwege het decennialange landbouwkundig gebruik is het natuurlijk bostype gewijzigd van Vochtig Berken-Zomereikenbos naar Elzen-Eikenbos met kenmerken van het Vochtig Wintereiken-Beukenbos. Op de grondwallen is vanwege het dieperliggende grondwater het Droog Wintereiken-Beukenbos het natuurlijke bostype. In bijlage 4 hebben we plantlijsten opgenomen voor de aan te planten houtkanten en voor houtwallen. Deze zijn specifiek op het natuurlijke bostype afgestemd.

Kader 1 Waarom autochtone[1] bomen en struiken aanplanten (Bron: Maes & Peterman, 2020)

Autochtoon, oorspronkelijk inheems of 'wild'

Meer dan 97 procent van alle bomen en struiken in Nederland is afkomstig uit buitenlands plantmateriaal (Kemenade, 2019). Dit geldt niet alleen voor exoten in tuin en park, maar ook voor de inheemse soorten die niet – wild ofwel niet – autochtoon zijn en voorkomen in houtwallen, heggen en in bossen. Dit betekent dat minder dan 3 procent van alle bomen en struiken in Nederland autochtoon, oorspronkelijk inheems of 'wild' is (www.staatsbosbeheer.nl, Dossier zaden en plantmateriaal). De genetische samenstelling van deze inheemse houtige gewassen is beter aangepast aan de omstandigheden in ons land. Een bos met inheemse bomen en struiken is soortenrijker en beter weerbaar tegen onder meer ziekten en klimaatverandering. Inheemse bomen en struiken zijn:

- vitaler. Ze lopen bijvoorbeeld in het voorjaar op het juiste tijdstip uit waardoor de kans op vorstschade kleiner is;
- minder gevoelig voor weersextremen met zeer natte of juist droge omstandigheden;
- beter bestand (resistentie en tolerantie) tegen ziekten en plagen uit onze regio;
- optimaal afgestemd op de lokale fenologie. De samenstelling en levenscyclus van inheemse fauna is aangepast aan de groei- en bloeicyclus2 van autochtone bomen en struiken. Bijvoorbeeld bloembezoekende vlinders en bijen of rupsen die als voedsel dienen voor vogelkuikens.

De wilde bomen en struiken zijn onderdeel van het oudste groene erfgoed, deels ouder dan de piramiden en de hunebedden. Daarmee hebben ze ook een grote cultuurhistorische waarde en zijn ze een bron van belangrijke cultuurhistorische kennis.

Kortom, autochtone bomen en struiken zijn, door hun duizenden jaren van aanpassing na de laatste ijstijd, beter in klimaatadaptatie en beter voor de biodiversiteit. Aanpassing aan veranderende omstandigheden is beter mogelijk met een autochtone genenpool. Naast de genoemde voordelen van het gebruik van autochtone bomen en struiken draagt de bosbeheerder ook bij aan het behoud en herstel van het Nederlandse genetisch erfgoed. De in Nederland voorkomende inheemse soorten bomen en struiken zijn vrijwel allemaal Atlantisch of hebben een groot verspreidingsgebied van veelal tot de Mediterrane regio's grenzen. Met de huidige klimaatverandering is dat waarschijnlijk een groot voordeel en alle reden om ze te behouden en het genetische spectrum breed te houden. Daarnaast zijn de autochtone bomen en struiken genetisch geselecteerd door de warme perioden in de middeleeuwen (tussen 950 en 1250) en koude perioden in de Kleine IJstijd (tussen 1430 en 1850).

Aanplant met autochtoon plantmateriaal

De te planten bomen en struiken dragen bij aan het 'Streven naar herontwikkeling van het oorspronkelijke bos zoals dat hier circa vijfduizend jaar geleden groeide'. Daarom is gebruik van autochtoon plantmateriaal voorgeschreven. De bossen dragen hiermee ook bij aan de doelstellingen van het Verdrag van Rio de Janeiro (1992), waarmee Nederland zich inzet voor het behoud van de biodiversiteit. In Nederland resulteerde het Verdrag van Rio de Janeiro in de nota Bronnen van ons bestaan (2002). Gefinancierd door het Rijk is hiervoor de Genenbank Bronnen voor nieuwe natuur in boswachterij Roggebotzand (Flevoland) opgericht. Via de genenbank kunnen autochtone bomen en struiken weer een ruime plek krijgen in onze natuur en draagt iedere gebruiker bij aan het veiligstellen van de biodiversiteit in ons land. Nu, en voor toekomstige generaties.

[1]Autochtone bomen en struiken zijn niet alleen inheems qua soort, maar ook genetisch inheems. Een zomereik afkomstig uit de Balkan is wel een zomereik maar wijkt genetisch af van de Nederlandse zomereik.
[2]Uit een veldproef met autochtone en niet–autochtone eenstijlige meidoorn uit Groot–Brittannië bleek bijvoorbeeld dat autochtone meidoorns wel vijf weken later uitlopen dan niet autochtone meidoorns.

5.2 02 Dichte bosranden en bosjes

Langs bestaande bosjes is een in te planten bosrand in de inrichtingsplankaart opgenomen. Dit is langs de westzijde van het Albartsbosje en langs de resterende zijden van het te handhaven zuidelijke deel van het voormalige erf in het zuiden van Riegmeer (figuur 3.10). Door landbouwkundig gebruik ontbreken hier momenteel typische bosrand boom- en struiksoorten.

De te handhaven beboste gebieden van de voormalige erven (specifiek het zuidelijke deel van het zuidelijkste erf) en de beboste delen van de pingo en het gebied tussen de pingo en het Tweelingbosje worden ontdaan van laurierkers, dit is een invasieve exoot. De overige boom- en struiksoorten blijven gehandhaafd. Op enkele plekken binnen deze terreinen worden boom- en struiksoorten aangeplant die hier van nature thuishoren, maar zich niet snel spontaan vestigen.

In bijlage 4 staan de plantlijsten voor de aan te planten bosranden en extra in te planten plekken binnen de te handhaven delen van de voormalige erven en in en rond de pingo.

5.3 03 Breed uitgroeiende heggen

Een ander lijnvormig element zijn de breed uitgroeiende heggen[7]. Deze heggen zijn net als houtkanten en -wallen van belang als leef-, overwinterings-, foerageer-, schuil- of voortplantingshabitat voor veel doelsoorten. Deze heggen verschillen van houtkanten omdat zij voornamelijk uit struikvormende soorten bestaan en dat de boomvormers worden afgezet als hakhout. Voor de heggen binnen en buiten het projectgebied is gekozen voor de inheemse soorten van het natuurlijk bostype die belangrijk zijn als waardplant voor dagvlinders en voedselvoorziening in de vorm van nectar, stuifmeel, vruchten en noten voor veel doelsoorten.

Zoals de naam al zegt, groeit dit type heg breed uit van 5 tot wel 15 meter. De breedte van uitgroeien is afhankelijk van de locatie i.v.m. het er naast liggende perceel. Doordat deze heggen breed mogen uitgroeien is snoeien en afzetten maar ééns in de 5 à 15 jaar nodig.

Voor de aan te leggen heggen buiten Riegmeer (H3.2.2) is gekozen voor een breedte van 5 meter. De locatie van deze heggen komt overeen met hoe die in 1903 (Topotijdreis 2023).

In bijlage 4 staan de plantlijsten voor de aan te planten breed uitgroeiende heggen.

5.4 04 Ruige vegetatie/rietkragen langs oevers

Ruige oeverbegroeiingen worden ontwikkeld door langs open water plasdras-zones te graven en deze aan te vullen met een 0,15 tot 0,30m dikke laag teelaarde. Hiervoor dient de teelaarde gebruikt te worden die vrijkomt uit de ontwikkeling van het bedrijventerrein. De breedte van de ruige oeverbegroeiing varieert van 2,5 tot 7,5 meter. Inzaaien van bijbehorende plantensoorten is niet nodig omdat deze begroeiing ontstaat uit spontane vestiging.

[7] In deze rapportage wordt met een breed uitgroeiende heg bedoeld: een heg waarvan de bomen 1 keer in de 5 tot 15 jaar worden afgezet en de struiken teruggesnoeid. In tegenstelling tot een geschoren haag die 1 á 2 x per jaar wordt geschoren.

5.5 05 Natuurakkers met akkerkruiden

Binnen de ecologische zones liggen bestaande en zijn ook nieuwe kabel- en leidingstroken opgenomen. Omdat deze stroken van tijd tot tijd open gegraven worden voor aanpassing of beheer aan de kabels en leiding en omdat houtige (dieper wortelende) bomen en struiken hier ongewenst zijn is het advies om op deze stroken natuurakkers met een ruime hoeveelheid wilde akkerkruiden aan te leggen en te beheren. Gemeente Hoogeveen doet zelf niet aan akkerbeheer. De natuurakker is daarom alleen mogelijk als een overeenkomst gesloten kan worden met een beheerder, bijvoorbeeld een lokale agrariër. Indien geen overeenkomst gesloten kan worden dan is het alternatief deze stroken te beheren als bloemrijke bermen (zie H5.13).

Door in de natuurakkers jaarlijks verschillende producten te zaaien en deze jaarlijks ruimtelijk te rouleren (vruchtwisseling) is voor de doelsoorten beter jaarrond voedsel aanwezig en worden woekerende kruiden enigszins onderdrukt. Het voorstel is om de volgende gewassen te rouleren: 1 (Winter)tarwe, 2 Suikermais, 3 Haver, 4 Braak, 5 Duivenboon.

Na verloop van tijd moet uit monitoring blijken of het doorzaaien met akkerkruidenmengsels nog nodig is omdat deze soorten zichzelf op termijn voldoende kunnen uitzaaien. Voor de eerste jaren is doorzaaien met akkerkruidenmengsels wel nodig. De gewaszaden en akkerkruidenmengsels afnemen bij:

- https://biodivers.nl/oude-granen/
- https://biodivers.nl/akkerplantenmengsel/
- https://www.cruydthoeck.nl/buitengebied/aanleg-en-beheer/eenjarige-akker/
- https://www.cruydthoeck.nl/a6-akkerbloemen

Elk gewas kent zijn eigen optimale bodembewerking, zaaitijdstip en verzorging. Gebruik van (drijf)mest, kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen is niet toegestaan!

De stroken met wintergranen worden in het najaar bewerkt en ingezaaid. Op deze percelen overwinteren de overrijpe gewassen en akkerkruiden niet maar ontwikkelen in het najaar de rozetten van de nieuwe akkerkruiden en uitlopers van de gewassen zich alvast. De overige gewassen en akkerkruiden overwinteren zonder dat wordt ingegrepen totdat de bewerkingen voor de zomergewassen starten.

5.6 06 Greppels en ruggen met ruigte (keverbank)

Om de structuurvariatie en het insectenaanbod te vergroten worden zogenoemde keverbanken aangelegd. Deze lijnvormige structuurelementen dienen eveneens als faunageleiding door de ecologische verbinding Riegmeer. De keverbanken hebben een lengte van 500 tot 700 meter. Keverbanken zijn opgehoogde ruggen van een halve meter hoog en drie meter breed (figuur 5.1). Deze zijn ingezaaid met een mengsel van polvormende grassen (Brewin, 2020). Keverbanken zijn ontworpen voor de patrijs, maar hebben minimaal evenveel nut voor o.a. kwartel, das, grote bosmuis (zie H4.2.1). Naast insecten leveren de meerjarige kruiden, zaden en overig voedsel, dekking en nestgelegenheid.

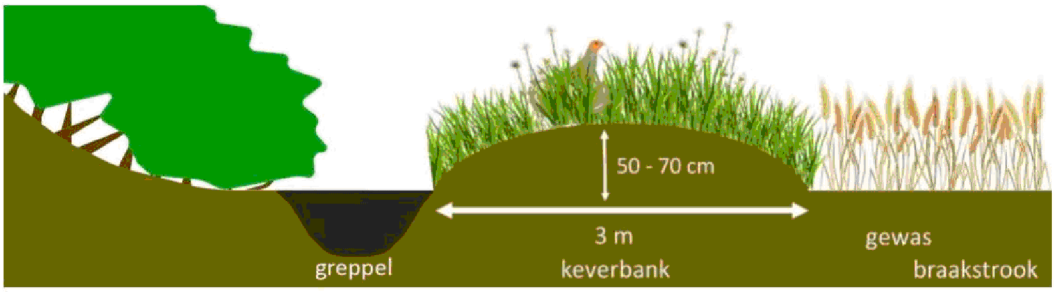

Figuur 5.1 *Schematische doorsnede van een keverbank met greppel (Bewerkt vanuit, bron: ANB Brabant, 2021).*

De keverbanken worden gesitueerd langs een deel van de natuurakkers en deels langs bloemrijke bermen (H5.1.5). Een standaard keverbank is aan één zijde voorzien van een 3 meter brede braakstrook. In de gefaseerde vruchtwisseling van het natuurakker (zie H5.5) is continu een braakfase langs een wisselend deel van de keverbank aanwezig. Aanvullend op de standaard keverbank is voor Riegmeer het ontwerp van de keverbank uitgebreid door aan de andere (schaduw)zijde een greppel aan te leggen (figuur 5.1). Met de vrijkomende grond van de greppel wordt de keverbank aangelegd. Daarnaast kan vanuit het akker grond naar de keverbank worden toe geploegd. De keverbank dient direct na aanleg zo'n 50 tot 70 cm hoog te zijn.

In het eerste jaar na inzaai en/of het uitrijden van zadenrijk strooisel worden de keverbanken één of twee keer gemaaid en het maaisel afgevoerd om hiervan nabijgelegen broeihopen te maken. Daarna pas weer maaien als de keverbank dreigt te verbossen met houtige beplanting. Net voordat het maaien te zwaar wordt vanwege verbossing dient de keverbank opnieuw gemaaid te worden en het maaisel afgevoerd naar de nabijgelegen broeihopen. Hierbij dient steeds in het zelfde spoor gereden te worden zodat de overige zone van de keverbank niet wordt verdicht. De greppels mogen verruigen, bijvoorbeeld met lokaal inheemse braamsoorten (zie H5.11). Om verbossing te voorkomen is het nodig deze greppels af en toe af te zetten.

5.7 07 Ruige kruidenvegetaties

Ruige kruidenvegetaties ontstaan op bemeste stikstof (en fosfaat) rijke standplaatsen die veel in de schaduw liggen en een extensief maai- en afvoerbeheer hebben. Deze vegetaties kenmerken zich door snelle groeiers en dominantie van stikstofminnende soorten zoals kleefkruid, grote brandnetel, hondsdraf, look-zonder-look, akkerkool en zevenblad.

Binnen Riegmeer worden enkele van deze ruige kruidenstroken ontwikkeld door pleksgewijs niet te maaien. De plekken variëren in grootte van 50 tot 100 m^2 en omvatten 25% van het totale oppervlak van de stroken met ruige kruidenvegetaties. Door het achterwege blijven van het maaien op deze plekken gaan de kruiden hier liggen en ontstaan ruigere begroeiingen. Deze plekken worden om de vijf jaar gewijzigd zodat na vijf jaar andere plekken met een omvang van 25% verruigen. Op de overige plekken wordt vlak voordat het maaisel gaat liggen gemaaid en het maaisel afgevoerd naar aan te leggen nabij gelegen broeihopen. Afhankelijk van de voedselrijkdom is 1 of 2 keer maaien per jaar nodig op deze overige 75% van de oppervlakte. Deze oppervlakten met kortere vegetatie zijn goed foerageergebied voor dassen.
Bovengenoemde algemeen voorkomende stikstofminnende kruiden zullen zichzelf vestigen en deze hoeven niet te worden ingezaaid. Wel wordt een zaadmengsel van minder algemeen voorkomende soorten van dit biotoop ingezaaid zodat in de eerste jaren een wat meer gevarieerde ruige kruidenvegetatie ontstaat. Geschikte mengsels zijn:

- Cruydthoeck, mengsel O1 Onderbegroeiing – boszoom
- Biodivers, mengel B110 Bosrandmengsel

5.8 08 Watergangen met oever- en watervegetatie

De te handhaven watergangen worden voorzien van natuurvriendelijke oevers, daarnaast worden er nieuwe watergangen aangelegd.

Aanleg nieuwe watergangen met natuurvriendelijke oevers

Nieuwe watergangen zijn o.a. nodig ter compensatie van de gedempte, voor grote modderkruiper als geschikt beoordeelde watergangen. Daarnaast is waterretentie een functie voor een deel van het te ontwikkelen open water. Om voldoende lengte compensatiewater voor grote modderkruiper te verkrijgen is uitgegaan van een specifieke inrichting van de aan te leggen retentiewateren:

In een brede zone (van 12,5 tot 30m) wordt de teelaarde afgegraven tot 10,40 NAP. Dit is 10 cm boven het zomerstreefpeil. Binnen deze brede zone worden sloten uitgegraven als leefgebied voor o.a. de grote modderkruiper. Bij piekbuien overstromen deze sloten maar het water blijft binnen de brede uitgegraven zone. Dit water kan geleidelijk inzijgen waarna de sloten weer zichtbaar worden.

De sloten voor de grote modderkruiper worden als volgt gegraven:

- De sloten takken – liefst zonder duiker – aan op de bestaande sloten rondom Riegmeer. Dit zijn de Zuidwolderwaterlossing en de Albartswatergang of sloten langs de noordzijde van Riegmeer.
- De waterbreedte is minimaal 2 meter bij het winterstreefpeil (van 10,00 m NAP).
- De waterdiepte varieert zodat in de diepere delen slib verzameld. De diepste delen zijn 0,90 tot 1,5 meter beneden waterpeil in de winter. Bij het winterstreefpeil van 10,00 m NAP liggen deze bodems op 9,10 tot 8,50 m NAP. Deze diepe zones zijn circa 0,5 are groot en omvatten ongeveer de helft van deze slootoppervlakten. De overige helft bestaat uit ondiepe zones die liggen tussen de 9,75 tot 9,55 m NAP.
- De taluds van de brede zones en van de sloten variëren. De zonbeschenen taluds aan de noord- en oostzijde worden het minst steil en variëren van 1:2 tot 1:5. De overige taluds worden steiler tot zeer steil aangelegd van 1:1,5 tot 1:0,5 om de ruimte te beperken.

De oeverdelen worden ingezaaid met een oevermengsel:

- Cruydthoeck, mengsel G3 bloemrijke graslanden natte grond
- Biodivers, mengsel B115 oeverplantenmengsel

Natuurvriendelijke oevers bij te handhaven watergangen

Langs de noordzijde van de Zuidwolderwaterlossing en langs de oostzijde van de Albartswatergang worden de huidige oevers landinwaarts aangepast tot natuurvriendelijke oevers. De bestaande noordoever van de Zuidwolderwaterlossing en de oostoever van de Albartswatergang wordt afgegraven tot een gevarieerde natuurvriendelijke oever.

De principeprofielen van figuur 5.2 tonen de variaties van de oevertypen. Deze typen gaan geleidelijk in elkaar over volgens de inrichtingstekening (bijlage 1). De steile (holle) oever wordt verdedigd door aanplant van elzen, zie paragraaf 5.9 en figuur 5.3. De wortels vormen na circa 5 jaar een natuurlijke oeververdediging.

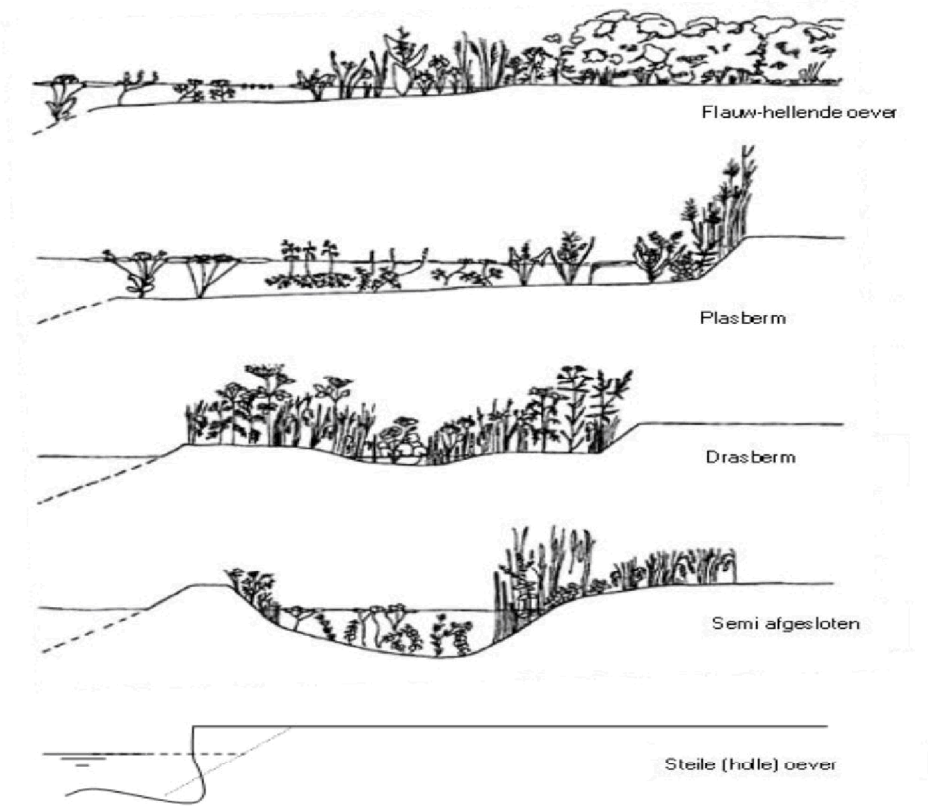

Figuur 5.2 *De te ontwikkelen gevarieerde oevertypen. Bron: CUR 1999.*

5.9 09 Dichte houtige begroeiing langs water

Langs oeverdelen met steile (holle) taluds wordt een houtige oeverbeplanting aangebracht. Het gaat om oeverdelen langs de noord- en oostzijde. Dit draagt bij aan gunstig biotoop voor doelsoorten als hermelijn, vleermuizen, ringslang en de amfibieën. Tevens wordt zo de oever vastgelegd door de beworteling van deze bomen.

Over een breedte van 2 tot 10 meter wordt de oever ingeplant, waarbij de dichtst bij het water staande boom in het talud of op de rand van het steile talud wordt geplant (figuur 5.3). De overige bomen worden in wildverband erachter geplant. Deze aan het water grenzende bomen zijn zwarte elzen.

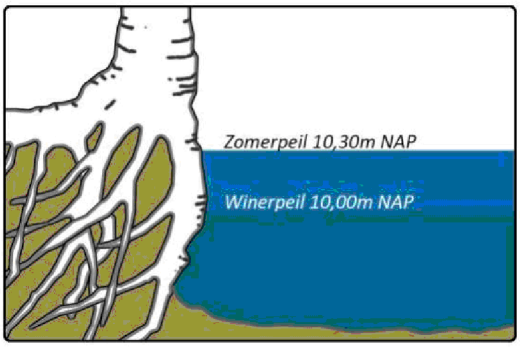

Figuur 5.3 *Principe aanplant van oeverbomen. Bron: Nortier 1991*

Indien nodig kan een tijdelijke oeververdediging van gevlochten wilgentenen aangebracht worden. Zodra de wilgentenen zijn verteerd neemt de beworteling van de bomen de oeververdediging over. Dit type is niet toegestaan langs A-watergangen.

In bijlage 4 staat de plantlijst voor de aan te planten houtige oeverbegroeiing.

Het beheer is gefaseerd hakhoutbeheer, waarbij de vrijkomende takken/stammen in rillen langs dit element achterblijven. Deze rillen worden gebruikt door een groot aantal doelsoorten.

5.10 10 Bloemrijke kruidenvegetaties

Bloemrijke kruidenvegetaties ontstaan op niet te voedselrijke grond (zonder overbemesting van o.a. stikstof en fosfaat) en vooral op zonnige plekken. Door gefaseerd maaien en het maaisel afvoeren worden deze bloemrijke vegetaties in stand gehouden.

De bemeste bovengrond wordt hierbij afgegraven en geruild voor minder bemeste grond met de te ontwikkelen ruige kruidenvegetaties (zie 5.1.7).

Één van de locaties voor bloemrijke kruidenvegetaties zijn de drie tot vijf meter brede onderhoudspaden langs de watergangen, zie hoofdstuk 5.14.

Naast spontane vestiging van kruiden wordt zadenrijk maaisel verspreidt, gewonnen uit lokale plekken met een rijke flora en overeenkomende groeiomstandigheden. Daarnaast kan ook een zaadmengsel van minder algemeen voorkomende soorten van dit biotoop worden ingezaaid zodat een meer gevarieerde bloemrijke kruidenvegetatie ontstaat. Geschikte mengsels zijn:

- Cruydthoeck, mengsel N1 Bijenmengsel vaste soorten
- Biodivers, mengel B123 Bijenmengsel wilde planten:

5.11 11 Braamkoepels

Braamkoepels bieden beschutting aan veel (doel)soorten. De dassenbucht in het Albartsbosje ligt bijvoorbeeld ingebed in meerdere braamkoepels. Daarnaast geven de bloemen en vruchten voedsel aan veel soorten. In Nederland zijn al meer dan 200 braamsoorten op naam gebracht (Rubus NL 2023). Naast inheemse bramen heeft zich ondertussen ook een invasieve exotische braam gevestigd, de dijkviltbraam. Om de kans te verkleinen dat deze soort zich in het projectgebied vestigt is het advies om in de zone rondom het projectgebied inheemse braamsoorten te verzamelen en binnen het projectgebied uit te planten (zie figuur 5.4).

Figuur 5.4 *Braamkoepels in het tweelingbosje. Wellicht kunnen vanuit dit bosje inheemse braamsoorten geoogst worden om uit te planten binnen het project Riermeer.*

5.12 12 Poelen

In de ecologisch zone direct ten noorden van de Zuidwolderwaterlossing zijn amfibiepoelen in het projectgebied ingetekend. Deze poelen zijn onderdeel van de schakel van poelen die al zijn aangelegd ten westen van Riegmeer (H3.2).

Voor de nieuwe poelen is gebruik gemaakt van de aandachtspunten voor voortplantingswateren van amfibieën (Delft, 2012):

- Zonnige ligging.
- Voor de locatiekeuze van de poelen worden de laagste terreingedeelten gekozen. Vanwege de vlakke ligging wordt de omgeving van poelen ontdaan van de bemeste teelaarde zodat de laagste grondwaterstand (streefpeil in de winter van 10.00 NAP) op maximaal 0,5 tot 1 meter onder het naastliggende maaiveld ligt. Met een maaiveld van gemiddeld 11,6 NAP betekent dit dat 0,6 tot 0,9 meter wordt afgegraven. Deze grond kan gebruikt worden voor de afschermende grondwallen rondom de bedrijven.
- Opgaande houtige begroeiing krijgt vooral een plek aan de noord en noordoostzijde zodat de poelen vooral door de zon worden beschenen.
- De maximale onderlinge afstand van de poelen is 400 meter.
- In vrij droge perioden (in het najaar) is het gunstig als de poelen droog vallen, zodat vis zich niet kan vestigen in de poelen. De diepte van de poelen is daarom niet groter dan 1 meter en om de droogvalfrequentie te spreiden, variabel van 9,50 tot 9,25m NAP.
- De grootte van de poelen varieert, het wateroppervlak is minimaal 15 tot 30 meter doorsnede.
- Het noordtalud heeft een minimale helling van 1:3 of minder steil. Het zuidtalud kan steiler of zelfs 1:0. De oost en westtaluds vormen een geleidelijke overgang.

5.13 13 Bloemrijke wegbermen

Langs de te ontwikkelen ontsluitingswegen en fietspaden binnen het projectgebied worden bloemrijke bermen ontwikkeld. Hiervoor heeft gemeente Hoogeveen al een eigen succesvolle aanpak (in deze rapportage niet verder toegelicht).

5.14 Onderhoudspaden

De Zuidwolderwaterlossing en de Albartwatergang worden in principe onderhouden vanaf respectievelijk de erfontsluitingsweg ten zuiden van de ZWWL en vanaf de Albartsweg. Om de natuurvriendelijke oevers (H5.8) te kunnen beheren is in het ontwerp een onderhoudspad geprojecteerd langs de delen van de Zuidwolderwaterlossing en de Albartswatergang (zie bijlage 1). De onderhoudspaden zijn minimaal 3 meter breed en langs de A-watergangen Albartswatergang en ZWWL 5 meter breed.

Het onderhoudspad wordt ingericht als bloemrijke kruidenvegetatie (5.10) en aangelegd onder een verhang van 1:10, afwaterend op (de oevers van) deze watergangen. Het streven is een minimale drooglegging van 60 cm ten opzichte van het winterpeil van de Zuidwolderwaterlossing aan te houden. Dit betekent dat de minimale hoogte +10,60 NAP mag zijn. Hellingen in de route zijn eveneens maximaal 1:10.

Op delen waar opgaande houtige begroeiing (H5.9) aanwezig is of wordt aangelegd tussen het onderhoudspad en de Zuidwolderwaterlossing is het nodig de lossing vanaf de andere zijde te onderhouden. Ook langs de watergangen binnen Riegmeer zijn onderhoudspaden ontworpen, zie hiervoor ook bijlage 1.

De maaifrequentie van de bloemrijke vegetatie is afhankelijk van de voedselrijkdom. Gestreefd wordt om door maaien en afvoeren een verschraling te bewerkstelligen dat één keer per jaar gemaaid en afgevoerd hoeft toe worden. Het moment van maaien wordt afgestemd op het slootbeheer. Het vrij komende maaisel wordt verwerkt in lokale broeihopen op de grens van bos en open gebied.

De bij het onderhoud aan watergangen vrijkomende maaisel (bij schonen) en slib (bij baggeren) wordt zo spoedig mogelijk afgevoerd maar in ieder geval binnen vijf werkdagen.

6. Faunavoorzieningen

Naast de in het vorige hoofdstuk beschreven inrichting van biotopen is het van belang dat deze biotopen veilig bereikbaar en weer te verlaten zijn voor soorten, o.a. voor foerageren, migratie of seizoenstrek. In de analyse van hoofdstuk 4 zijn de knelpunten (barrières) in kaart gebracht en zijn eveneens per barrière de relevante soorten bepaald waarvoor faunapassages nodig zijn. In figuur 6.1 staan deze knelpunten op kaart en per knelpunt is eveneens de soort(groep) aangegeven waarvoor het knelpunt verzocht moet worden. Voor de knelpunten zijn 7 verschillende typen faunapassages geadviseerd (H4.3.6). Deze faunapassages en bijbehorende faunamaatregelen zijn voorliggend hoofdstuk uitgewerkt.

Figuur 6.1 *Faunaknelpunten a t/m i en bijbehorende doelsoorten waarvoor het knelpunt wordt verzacht. Gele sterren zijn barrières veroorzaakt door wegen en blauwe sterren veroorzaakt door brede watergangen of waterkunstwerken.*

6.1 Kleine faunatunnels

Bij de kruising van de EVZ Riegmeer met de te realiseren ontsluitingswegen en voor de kruisingen van de EVZ Riegmeer (knelpunten a en b) en EVZ Zuidwolderwaterlossing met de Riegshoogtendijk (knelpunten c en d) zijn kleine faunatunnels nodig (figuur 4.2). De afmetingen van deze tunnels zijn niet gelijk vanwege het verschil in lengte van de tunnels en omdat de doelsoorten tussen deze knelpunten verschillen. Elke doelsoort heeft zijn eigen randvoorwaarden.

Door een tunnel zo kort mogelijk te houden kan de breedte en hoogte ook kleiner zijn. Daarom is ervan uitgegaan dat wordt gewerkt met frontmuurtjes (figuur 6.2) en een maximale bermbreedte van 1 meter bij wegen en 0,75 meter bij fietspaden.

Daarnaast is een hoge plaatsing, vlak onder de verharding, nodig zodat zogeheten fauna-ontvangstkuilen niet nodig zijn of ondiep worden. Hoe dieper de tunnel geplaatst wordt, hoe kwetsbaarder voor water in de tunnel en strooiselophoping.

Voor de lengte van de faunatunnels is uitgegaan van de volgende wegbreedtes:

- Knelpunt a (ontsluitingsweg west en fietspad): vanwege de ligging van het gasleidingtracé in de tussenberm worden twee in elkaars verlengde liggende kleine faunatunnels aangelegd met een open verbinding in de tussenberm. Knelpunt a1 (ontsluitingsweg west): Voor de tunnellengte onder de rijbaan is uitgegaan van 9 meter (1+7+1 meter) en knelpunt a2 (fietspad): 4,5 meter (0,75+3+0,75 meter);
- Knelpunt b (ontsluitingsweg midden): 9 meter (1+7+1 meter). Uitgegaan is van een tunnellengte van eveneens 9 meter;
- Knelpunt c (Riegshoogtendijk en fietspad bij EVZ Riegmeer): 22 meter (van insteek bermsloot tot insteek bermsloot). Uitgegaan is van een tunnellengte van 15 meter;
- Knelpunt d (Riegshoogtendijk en fietspad bij EVZ ZWWL): 16,5 meter (van insteek bermsloot tot insteek bermsloot). Uitgegaan is van een tunnellengte van 13,5 meter.
- Knelpunt e (Albartsweg bij de bosstrook met de waterwinning): 14 meter (van insteek bermsloot tot insteek bermsloot). Uitgegaan is van een tunnellengte van 6 meter.
- Knelpunt f (Albartsweg bij de EVZ ZWWL): 14 meter (van insteek bermsloot tot insteek bermsloot). Uitgegaan is van een tunnellengte van 6 meter.

De lengte is van belang voor het bepalen van de doorloopbreedte en hoogte (Wansink, 2013).

Uit tabel 6.1 komt naar voren dat (op knelpunt c na) de amfibiedoelsoorten en de ringslang bepalend zijn voor de minimale afmeting van de kleine faunatunnels, namelijk: 1 meter breed en 0,75 meter hoog voor knelpunten a1, a2, b, e en f en 1,5 meter breed en 1 meter hoog voor knelpunt d. Voor knelpunt c zijn de grondgebonden zoogdieren, eekhoorn, egel en haas bepalend voor de minimale afmeting, namelijk 1,5 meter breed en 0,7 meter hoog. Op plekken met een te hoge gemiddelde grondwaterstand (GHG) kan hiervan afgeweken worden door de hoogte maximaal 25% te verkleinen en de breedte 30% te vergroten. Dit levert bijvoorbeeld voor knelpunt d de volgende afmetingen op: 2 meter breed en 0,75 meter hoog.

Tabel 6.1 *Vuistregels voor afmetingen van kleine faunatunnels voor de doelsoorten in relatie tot de mate van passage en de tunnellengte (Wansink 2013). In* ***vet*** *staan de randvoorwaarden bepalende tunnelafmetingen.*

Doelsoort	**Mate van passage**	**Knelpunt a1 & a2 (9 & 4,5 meter)** B x H in m.	**Knelpunt b (9 meter)** B x H in m.	**Knelpunt c (14,5 meter)** B x H in m.	**Knelpunt d (14,5 meter)** B x H in m.	**Knelpunt e & f (6 meter)** B x H in m.
Alpenwater-salamander	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Bastaardkikker	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Bruine kikker	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Gewone pad	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Kleine water-salamander	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Poelkikker	Dagelijks[2]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Ringslang[1]	Regelmatig[1]	**1 x 0,75**	**1 x 0,75**	0,5 x 0,5[2]	**1,5 x 1**	**1 x 0,75**
Bunzing	Dagelijks	0,4 x 0,4	0,4 x 0,4	0,4 x 0,4	0,4 x 0,4	n.v.t.
Bosmuis	Incidenteel	n.v.t.	n.v.t.	0,3 x 0,3	0,3 x 0,3	n.v.t.
Das	Dagelijks	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	n.v.t.
Dwergmuis	Incidenteel	n.v.t.	n.v.t.	0,3 x 0,3	0,3 x 0,3	n.v.t.
Eekhoorn	Regelmatig	n.v.t.	n.v.t.	**1,5 x 0,7**	1,5 x 0,7	n.v.t.
Egel	Regelmatig	n.v.t.	n.v.t.	**1,5 x 0,7**	1,5 x 0,7	n.v.t.
Haas	Regelmatig	n.v.t.	n.v.t.	**1,5 x 0,7**	1,5 x 0,7	n.v.t.
Grote bosmuis	Dagelijks	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	n.v.t.
Hermelijn	Dagelijks	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	n.v.t.
Konijn	Regelmatig	n.v.t.	n.v.t.	0,4 x 0,4	0,4 x 0,4	n.v.t.
Waterspitsmuis	Regelmatig	n.v.t.	n.v.t.	0,4 x 0,4	0,4 x 0,4	n.v.t.
Wezel	Dagelijks	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	0,5 x 0,5	n.v.t.
Otter	Dagelijks	n.v.t.	n.v.t.	0,6 x 0,6[2]	0,6 x 0,6	n.v.t.

[1]Voor regelmatige passage van ringslang onder infrastructuur door gelden voor de afmetingen van faunatunnels de volgende vuistregels: 2 meter breed en 1,5 meter hoog. Echter ringslangen kunnen ook incidenteel zwemmend gebruik maken van de bestaande duikers waardoor de vuistregels voor de afmetingen gelijk zijn gesteld aan die van de amfibieën.
[2]Voor knelpunt c geldt voor amfibieën, ringslang en otter dat een incidentele passagemogelijkheid afdoende is, zie paragraaf 4.3.3.

Kleine faunatunnel vlak onder het wegdek

Het geschikte type kleine faunatunnel is een tunnel vlak onder het wegdek (figuur 6.2). Deze tunnels liggen tot minimaal 12 centimeter onder het wegdekniveau. De uitdaging ligt bij de wegconstructeurs om deze hoogte zo klein mogelijk te maken zodat de voordelen (zie hieronder) van dit type tunnel zo veel mogelijk worden benut. Leveranciers van onderstaande typen faunatunnels zijn o.a. MAIBACH en ACO.

Figuur 6.2 Voorbeelden van kleine faunatunnels vlak onder het wegdek en rechts een frontmuurtje. Bron: Maibach, 2023

Voordelen:

- Door de hoge ligging is het minder vaak nodig om kabels en leidingen te verplaatsen. Kabels en leidingen liggen minimaal 60 centimeter onder maaiveld.
- Door de hoge ligging is er minder risico dat hoog grondwater de faunatunnel onder water zet.
- Door de hoge ligging is het niet nodig om verticale knikken in de tunnel aan te brengen om voldoende dekking onder de verharding te verkrijgen. Vanwege (beter) doorzicht en openheid wordt de tunnel door meer soorten in hogere aantallen gebruikt (Wansink, 2013).
- De ontvangstkuilen -waarmee fauna op gelijk niveau kan komen met de tunnelbodem- hoeven vanwege de hoge ligging niet diep te zijn, waardoor de kans op waterstagnatie en/of strooiselophoping kleiner is.
- Tunnels in/vlak onder het wegdek zijn rechthoekig. Rechthoekige tunnels worden beter gebruikt door amfibieën en veel soorten zoogdieren dan ronde tunnels (Wansink, 2013).
- Tunnels in/vlak onder het wegdek zijn goed aan te sluiten op kleinwildraster en geleidingswand.

Nadelen:

- Voor wegconstructeurs is een hoge ligging van een tunnel een uitdaging vanwege de kans op zettingsverschillen tussen de verhardingsconstructie van de faunatunnel.

Samenvatting kleine faunatunnels

Het advies is om minimaal 7 kleine faunatunnels aan te brengen. De locaties staan aangegeven in bijlage 1. Bij knelpunt d kan in plaats van een faunatunnel ook gekozen worden voor een 'brug met doorlopende oevers' zie H4.3.5.

In bijlage 1 is te zien dat deze tunnels aansluiten op bestaande en te ontwikkelen lijnvormige structuren vanuit het achterland. Deze faunatunnels moeten zo hoog mogelijk onder het wegdekniveau aangebracht worden en de binnen-onderkant in ieder geval boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand. Leverancier Maibach levert bijvoorbeeld faunatunnels die op 9 centimeter onder wegdekniveau aangebracht kunnen worden. Eventueel is het hiervoor nodig kabels en leidingen ter plaatse van de tunnel dieper aan te leggen of om te leggen. Verder is het nodig dat gewerkt wordt met frontmuren (portal elements, figuur 6.2) om de tunnellengte zo kort mogelijk te houden. Indien het niet mogelijk is gewenste breedte en hoogtematen te verkrijgen dan kunnen twee tunnels parallel naast elkaar worden aangelegd (al gaat dit ten koste van de openheid). Met de standaard maatvoering aangegeven in tabel 6.1 voldoet de tunnel aan de gewenste openheid voor de doelsoorten. De minimale breedte en hoogte en maximale lengte van de faunatunnels staan samengevat in tabel 6.2:

Tabel 6.2 *Afmetingen van de kleine faunatunnels, maximale lengtematen en minimale breedte- en hoogtematen. In de laatste kolom staat een alternatief als uitgegaan wordt van de leverbare maten van Maibach. Deze leverancier levert maten van 1 meter breed en 0,6, 0,7 of 0,8 meter hoog. Deze kunnen vervangen worden mits dit minimaal gelijkwaardig is.*

Faunatunnel	Maximale lengte (m)	Minimale breedte (m)	Minimale hoogte (m)	Alternatief met leverbare maten Maibach (stuks parallel naast elkaar lengte** x breedte x hoogte)
a1	9	1	0,75	1 st, 9x1x0,8
a2	4,5	1	0,75	1 st, 4,5x1x0,8
b	9	1	0,75	1 st, 9x1x0,8
c	15	1,5	0,70	2 st, 15x1x0,7
d	13,5	1,5	1,00*	2 st, 13,5x1x0,8
e	6	1	0,75	1 st, 6x1x0,8
f	6	1	0,75	1 st, 6x1x0,8

* Op plekken met een te hoge GHG kan hiervan afgeweken worden door de hoogte maximaal 25% te verkleinen en de breedte 30% te vergroten. Voor tunnel d geeft dit bijvoorbeeld de volgende afmetingen: 2 meter breed en 0,75 meter hoog.
** De tunnelelementen van Maibach zijn 2,5 meter per stuk, maar passtukken zijn mogelijk.

6.2 Duiker voor grote modderkruiper

Voor de grote modderkruiper is een duiker geschikt die minimaal 0,7 meter breed is (binnenmaat) en zo worden aangelegd dat ongeveer ¾ gevuld is met water en ¼ met lucht. De beide openingen van de duiker moeten zich op gelijke hoogte bevinden (BIJ12, 2021). De diameter van de duiker moet ook afgestemd worden op de overige duikers in de watergang en daardoor kan het nodig zijn een grotere diameter te kiezen in verband met de waterafvoercapaciteit.

6.3 Dam met duiker en faunabruggetjes

Een dam met duiker (of faunabruggetje, figuur 6.3) wordt gebruikt door grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Om energie te sparen willen soorten liever niet onnodig nat worden en verkiezen ze een klein faunabruggetje of dam met duiker boven het doorwaden van een watergang of overspringen. Het grootste voordeel is echter dat deze soorten hiermee beter is toe te leiden richting de faunapassages.

Een dam met duiker heeft de voorkeur boven een faunabruggetje omdat over de dam een doorlopende geleiding van begroeiingsstructuren door kan lopen en aansluiten op de groenstructuren in het achterland. Een dergelijke dam hoeft niet breder te zijn dan 0,7 meter bovenbreedte. De duikergrootte komt overeen met de bestaande duikers van de betreffende watergang.

Een alternatief voor een dam met duiker is een faunabruggetje zoals figuur 6.3, gemaakt van een stalen damwand.

Figuur 6.3 *Om energie te sparen willen soorten liever niet onnodig nat worden en verkiezen ze een klein faunabruggetje of dam met duiker boven het doorwaden van een watergang of overspringen. Bron: Ecogroen.*

6.4 Dassenterpen

Een grondhoop – mits voldoende groot, van geschikte samenstelling en boven de hoogste waterstand – kunnen dassen gebruiken om een nieuwe (bij)burcht of vluchtpijp in te graven.

Door op drie plekken de afschermende grondwallen te verbreden tot 20 of 30 meter zijn deze zogenoemde 'dassenterpen' eenvoudig in te passen. Op de inrichtingskaart (bijlage 1) staan deze dassenterpen aangegeven. Een dassenterp dient minimaal 20 x 30 meter groot te zijn, begroeid met bomen en struiken en bestaan uit zand of lemig zand. Hierin kunnen dassen zelf een nieuwe burcht graven (BIJ12, 2017d). De begroeiing zoals op de afschermende grondwallen wordt aangeplant is eveneens geschikt voor dassenterpen, zie H5.1.

6.5 Vispassage

Ter plaatse van de huidige stuw in de Zuidwolderwaterlossing is het wenselijk, voor passage van o.a. vissen zoals de grote modderkuiper en macrofauna, dat een vispassage wordt aangelegd. Dit is echter een maatregel die buiten de scope van bedrijventerrein Riegmeer valt, maar mogelijk wel volgens het principe 'werk met werk maken' in samenwerking met de provincie en het waterschap kan worden meegenomen.

6.6 Faunarasters en geleidingswandjes

Kleine faunatunnels voor een combinatie van soortgroepen (amfibieën en kleine zoogdieren) worden aan weerszijden van de tunnelopeningen meestal voorzien van kleinwildrasters en geleidingswandjes. Voor de situatie van de kleine faunatunnels bij Riegmeer zijn geleidingswandjes onder bepaalde voorwaarden afdoende en is kleinwildraster niet nodig. De voorwaarden voor de geleidingswandjes om de soortgroepen naar de tunnelopeningen toe te leiden staan hieronder uitgewerkt:

Amfibie- en kleine grondgebonden zoogdieren geleidingswandjes

In figuren 6.7 tot en met 6.11 staan de locaties van de geleidingswandjes aangegeven. In totaal is 550 meter geleidingswandje geadviseerd. Om faunasoorten beter te geleiden richting de tunnelopeningen en om erosie te voorkomen is het advies om betonnen of metalen fauna-geleidingswandjes (figuren 6.4 en 6.5) aan te brengen[8]. De lengtes vanaf de tunnelopeningen variëren en zijn afgestemd op de lokale situatie. Leveranciers zijn o.a. ACO, MAIBACH en Animex.

[8] Geen kunststof geleidingsschermen toepassen zoals in het verleden gebruikelijk was als amfibie en/of reptiel geleiding. Deze schermen hebben in de praktijk een te korte functionaliteit.

0019 490379

Figuur 6.4 *Voorbeeld van een betonnen geleidingswandje. Bron Maibach, 2023.*

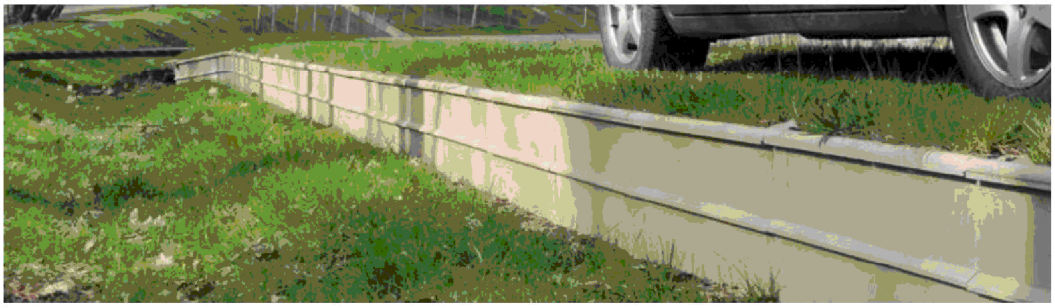

Figuur 6.5 *Voorbeeld van een betonnen geleidingswandje. Bron ACO Pro, 2023.*

Voor het passeren van de (zak)sloten langs de wegen is het advies een dam met duiker aan te leggen ter hoogte van het afbuigende geleidingswandjes richting de tunnelopening langs de fauna-ontvangstkuil (figuur 6.6).

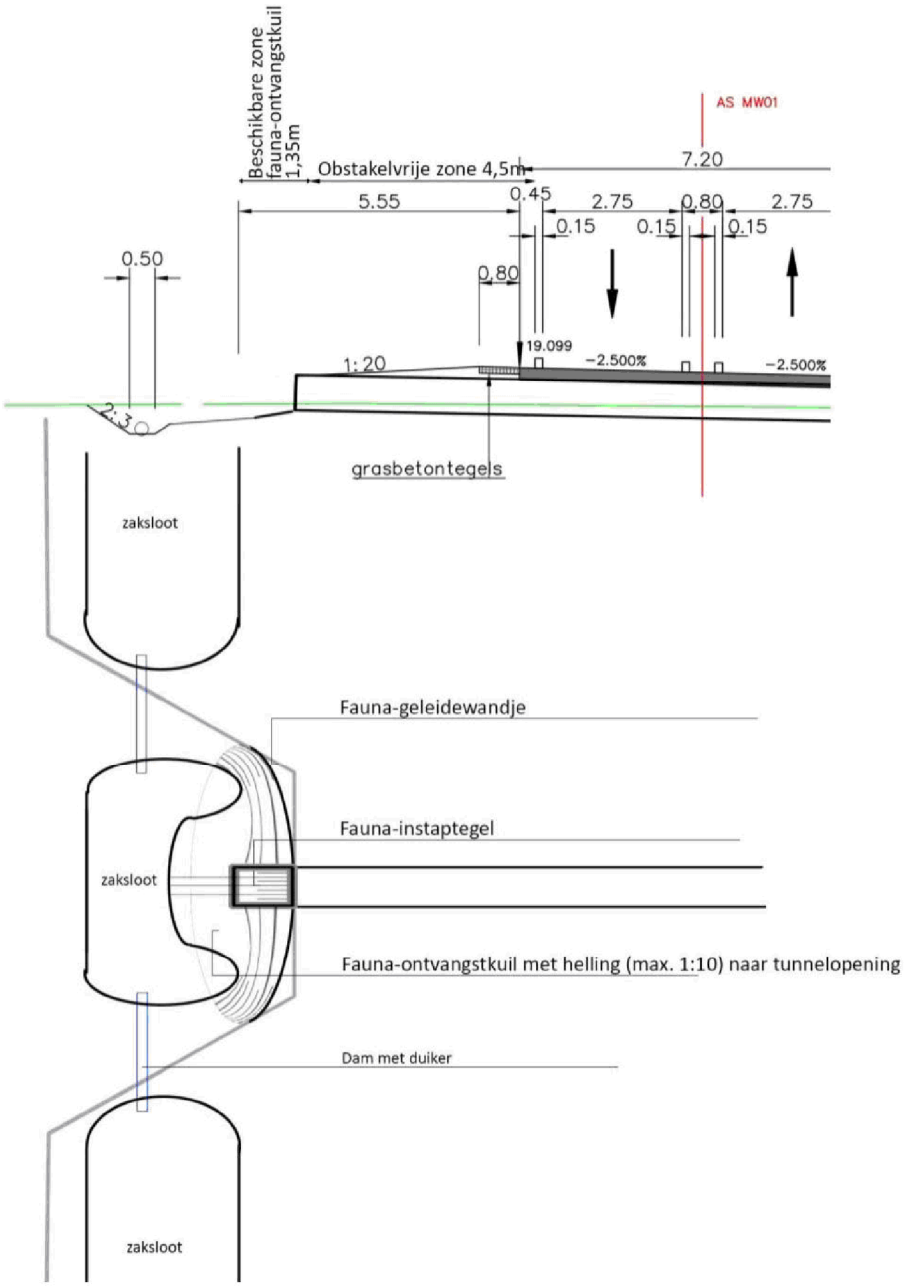

Figuur 6.6 *Principeprofiel en bovenaanzicht van de aansluiting van de faunatunnel op het achterland.*

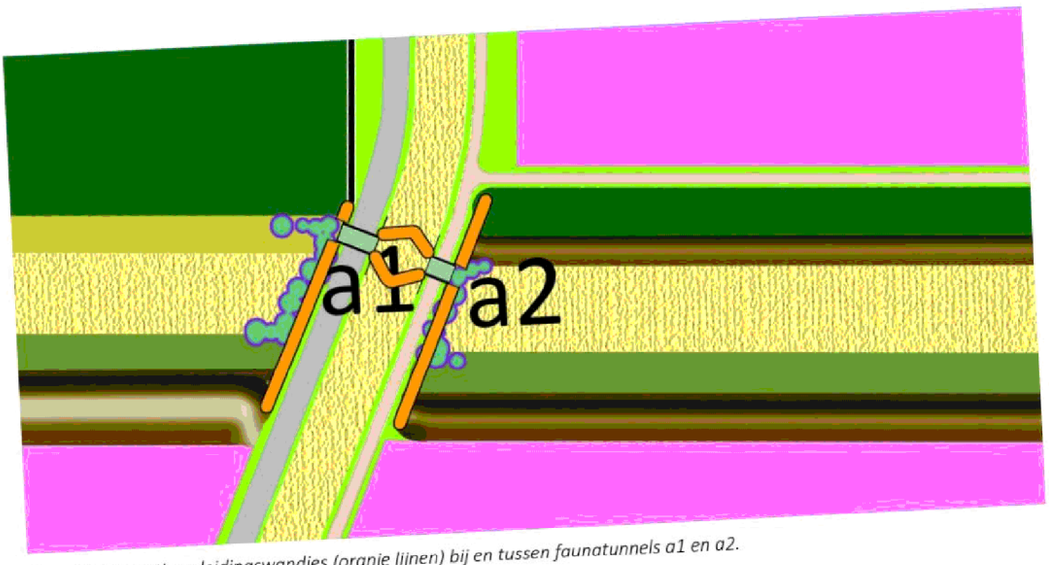

Figuur 6.7 *Locatie geleidingswandjes (oranje lijnen) bij en tussen faunatunnels a1 en a2.*

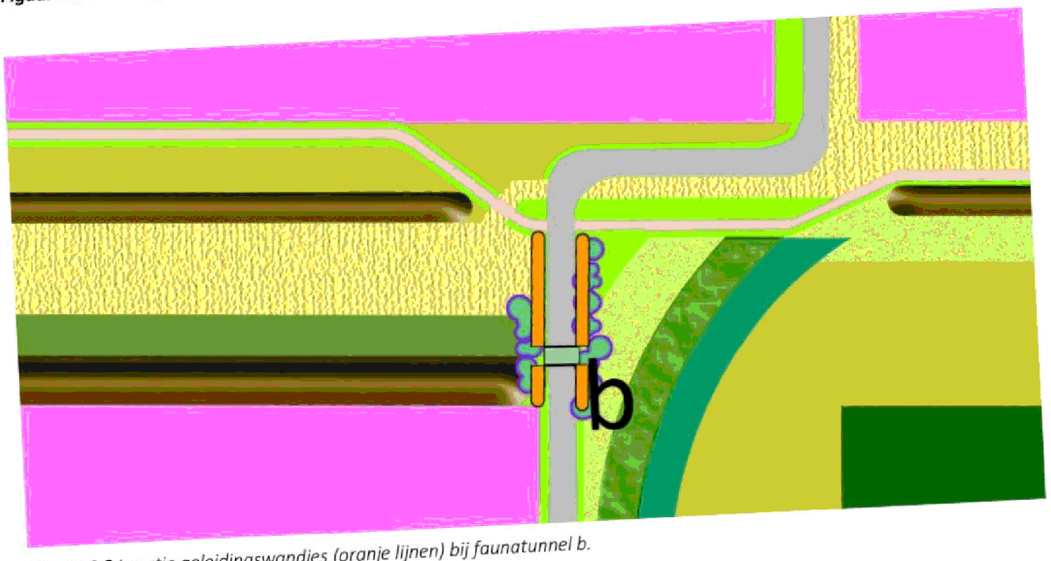

Figuur 6.8 *Locatie geleidingswandjes (oranje lijnen) bij faunatunnel b.*

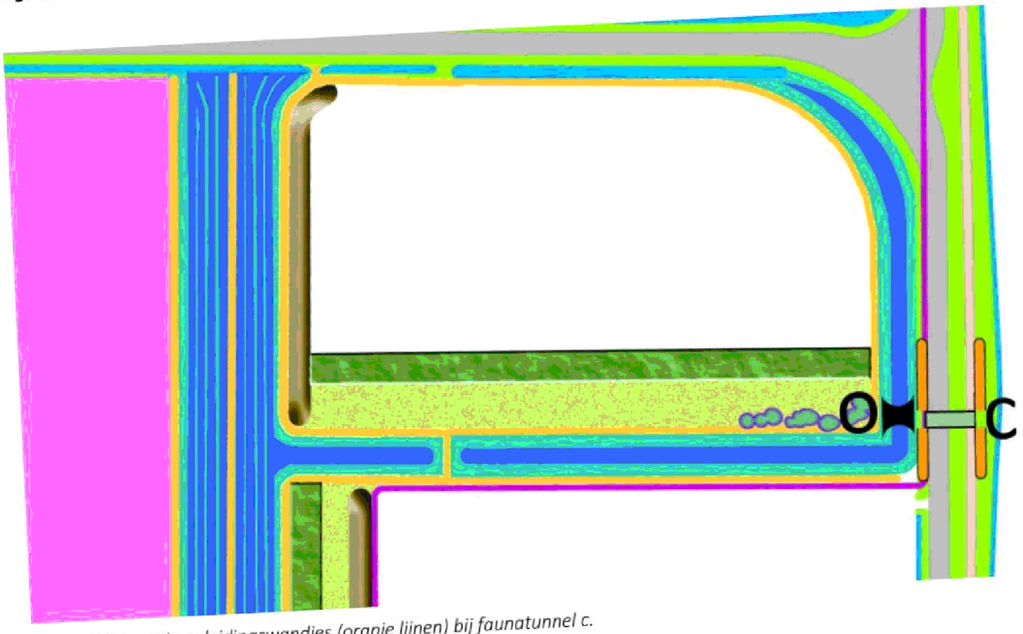

Figuur 6.9 *Locatie geleidingswandjes (oranje lijnen) bij faunatunnel c.*

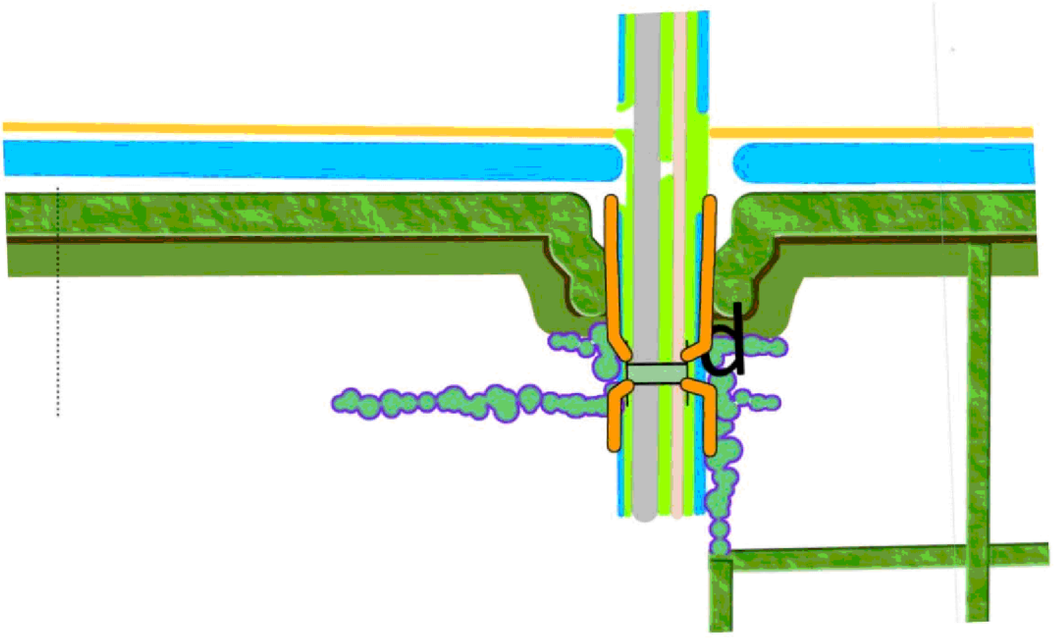

Figuur 6.10 *Locatie geleidingswandjes (oranje lijnen) bij faunatunnel d.*

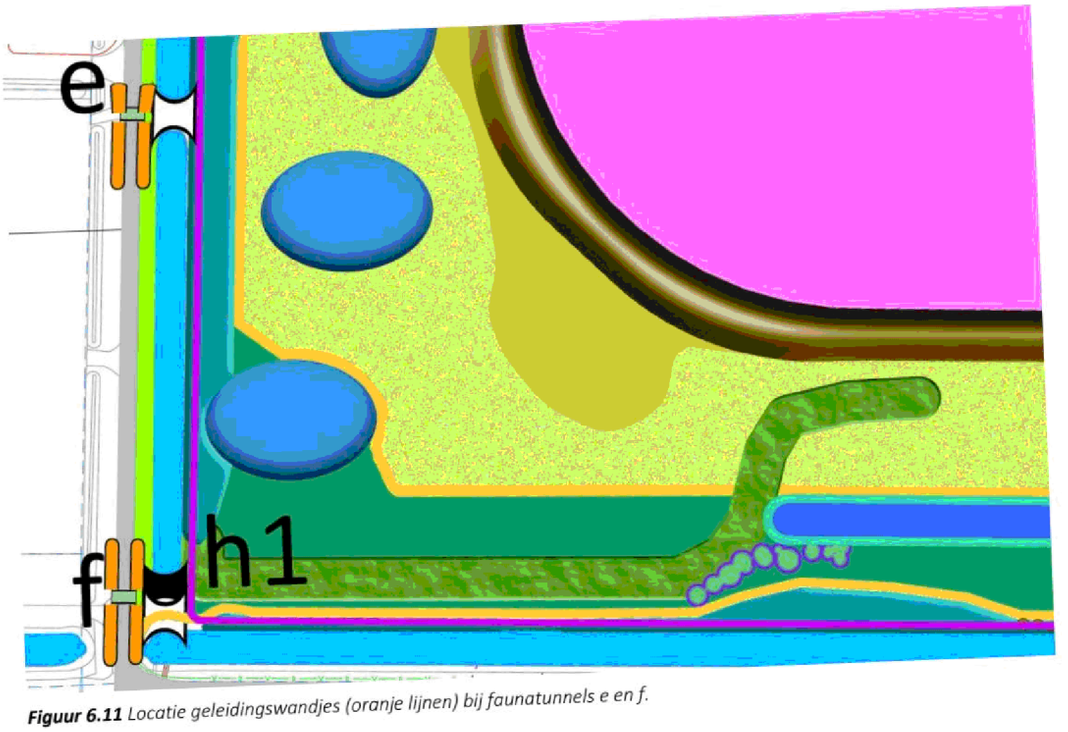

Figuur 6.11 *Locatie geleidingswandjes (oranje lijnen) bij faunatunnels e en f.*

6.7 Afscherming Albartsbosje

Ter afscherming van het Albartsbosje met daarin een dassenburcht wordt tussen de aan te leggen ontsluitingsweg en het bosje een drie meter hoog scherm aangebracht. Dit scherm gaat aan de noordzijde over in de afschermende grondwal, zie bijlage 1.

De bomen in de bosrand aan de zijde waar de weg wordt aangelegd bestaan voornamelijk zomereiken en hebben aan de zijde van het akker een kroonprojectie van gemiddeld 7 meter (zie figuur 6.12). Het type scherm is Greenwall Construct model 300.

De constructie moet op minimaal 3,5 meter vanaf de bosrand worden aangelegd.

Figuur 6.12 *Oostzijde van de bosrand van het Albartsbosje. Ten oosten van dit bosje wordt de ontsluitingsweg van Riegmeer aangelegd. Tussen het bos en de weg komt op minimaal 3,5 meter vanaf de bosrand een drie meter hoge afscherming.*

7. Voorwaarden

7.1 Voorwaarden voor de infrastructuur en de bedrijfspercelen

Voor het functioneren van de – in dit rapport beschreven – biotopen is het belangrijk dat aanliggende functies zoals infrastructuur en de in richting en het gebruik van de bedrijfspercelen geen wezenlijke negatieve invloed hebben op de werking hiervan. Tevens is het van belang voor het snel functioneren van de natuurzones dat vrijkomende natuurlijke materialen op de plekken waar infrastructuur en bedrijfspercelen gebruikt worden in de natuurzones. Hiervoor zijn onderstaande voorwaarden van belang:

- Alle natuurzones aangegeven op figuur 3.10 moeten donker blijven. Hiervoor is het nodig een verlichtingsplan te maken (denk aan locaties verlichting, 'vraaggestuurde verlichting', gebruik van armaturen, voorwaarden voor lichtreclame en diervriendelijk verlichtingskleuren (amberkleurig).
- Te wijken bomen; in hun geheel – met kluit en al - omtrekken en in depot zetten. Deze bomen worden in hun geheel – dus zonder te verzagen – gebruikt bij de ecologische inrichting als liggend dood hout o.a. voor toeleiding richting lijnvormige groenelementen en faunapassages. Eventueel kunnen bomen ook verplant worden.
- Beperk uitstraling van kunstgeluid vanaf de bedrijven op de ecologische zone door hiermee in het ontwerp van het bedrijfsperceel rekening te houden.
- Eventuele dierbestrijding van overlast gevende zoogdieren is mogelijk door het wegvangen met lifetraps en het uitzetten van gevangen dieren in geschikt leefgebied. Dus geen (ratten)klemmen of gif in bijvoorbeeld rattenkisten of lokdozen.

7.2 Voorwaarden voor de natuurzones

Naast de in voorgaande hoofdstukken omschreven inrichting van de biotopen is het ecologisch functioneren van deze biotopen afhankelijk van een doelmatig beheer. Hiervoor is een beheerplan onmisbaar. Onderdelen van dit beheerplan zijn:

- Beheer van de biotopen.
- Beheer en onderhoud van de faunavoorzieningen.
- Opruimen van (ingewaaid) afval.
- Gebruik van middelen. Hierin staat in ieder geval dat gebruik van (drijf)mest, kunstmest en chemische middelen o.a. voor bestrijding niet zijn toegestaan.
- Bestrijden van ongewenste plantensoorten, zoals invasieve exoten (o.a. reuzenberenklauw en laurierkers, zie ook H5.2).

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bergers P.J.M. (1997). Versnippering door railinfrastructuur, een verkennende studie. IBN-DLO.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Watervleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument Das, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017e). Kennisdocument Buizerd, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017f). Kennisdocument Kerkuil, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017g). Kennisdocument Poelkikker, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2021h). Kennisdocument Grote modderkruiper, versie 2.0. BIJ12, Utrecht.

Bouwens S. (2017). Handreiking kleine marters, provincie Noord-Brabant. Rapport 2017.32 Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Brewin J., F. Buner en J. Ewald (2020). Patrijzen bescherming, een leidraad voor herstel van boerenlandnatuur. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Das&Boom (2022). Overleg maart 2022 en ontvangen voorstel inrichtingsschets voor dassenmitigatie Riegmeer. Das&Boom, Beek-Ubbergen.

Delft, J. Bosman, W. & Zollinger R. (2012). Habitatbeheer voor Brabantse amfibieën. Ravon, Nijmegen.

CUR (1999). Natuurvriendelijke oevers: aanpak en toepassingen, Stichting CUR, Gouda.

Gemeente Hoogeveen (2023). Situatietekening grondexploitatie, Bouw- en woonrijp maken bedrijventerrein Riegmeer. Versie 23-01-2023. Getekend door Ingenieursbureau MUG, Leek.

Maes, B. (2013). Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen, herkenning, verspreiding, geschiedenis en gebruik. Boom, Amsterdam.

Nortier en De Koning (1991). Toegepaste Vloeistofmechanica, Halsteren.

Ouden, J.B. (1998). A-locatiebossen in Drenthe, Kenschets, beoordeling en adviezen met betrekking tot behoud en ontwikkeling van relicten van inheemse bosgemeenschappen in de provincie Drenthe. IBN-rapport 300. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), Wageningen.

5.1.2e (2010). Herstel van het Tweelingbosje. Een aanzet voor inrichtings- en beheermaatregelen. Rapport 10-294. Ecogroen, Zwolle.

Provincie Drenthe (2020). Natuurbeheerplan Drenthe, bijlage 5 Doelsoorten, versie 2020. Provincie Drenthe, Assen.

Provincie Drenthe (2022). Provinciale verordening, vastgesteld (2022-09-06). Provincie Drenthe, Assen.

Provincie Drenthe (2023). Ontwerp Natuurbeheerplan Drenthe, bijlage 5 Doelsoorten, versie 2023. Provincie Drenthe, Assen.

Scott Mills, L. en F.W. Allendorf (1996). The one-migrant-per-generation rule in conservation and management. Conservation Biology 10: 1509-1518.

Smulders, P.B. (Kragten B.V.), Wansink, D.E.H. (Bureau Waardenburg B.V.), Van der Grift, E. (Wageningen University & Research), Nouwens, L. (Kragten B.V.), Hofland, A.C. (Rijkswaterstaat). (2021). Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrastructuur. Rijkswaterstaat, Dienst Water, Verkeer en Leefomgeving, Utrecht.

Stouthamer, E., & Cohen, K. (2015). Berendsen - Fysische geografie van Nederland - De vorming van het land: Geologie en geomorfologie. Perspectief Uitgevers.

5.1.2e & 5.1.2e. (2023). Activiteitenplan bedrijventerrein Riegmeer. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 21-348. Ecogroen bv

Wansink, D.E.H, G.J. Brandjes, G.J. Bekker, M.J. Eijkelenboom, B. van den Hengel, M.W. de Haan & H. Scholma (2013). Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrastructuur. Rijkswaterstaat, Dienst Water, Verkeer en Leefomgeving, Delft / ProRail, Utrecht.

Werf, S van der (1991). Natuurbeheer in Nederland, Deel 5: Bosgemeenschappen. Puduc, Wageningen.

Internet

ACO Pro (2023). Amfibiegeleidingswandjes (https://www.aco-pro.nl/fileadmin/user_upload/_temp_/importexport/pdf/Geleidingswand/ACO-Pro-Geleidingswand-systeem-Inbouwhandleiding-LEP-100-juni-2014.pdf)

ANB Brabant (2021). Aanleg keverbanken: (https://anbbrabant.nl/2020/12/21/oproep-aan-boeren-om-keverbanken-aan-te-leggen/)

Floron (2023a). Groeiplaats dreps (https://www.verspreidingsatlas.nl/0164)

Floron (2023b). Groeiplaats korenbloem (https://www.verspreidingsatlas.nl/0279#)

Floron (2023c). Groeiplaats trilgraszegge (https://www.verspreidingsatlas.nl/0216#)

Maes & Peterman (2020). Natuurbos aanplanten... is dat niet tegenstrijdig?! Waarom autochtone bomen en struiken aanplanten (https://edepot.wur.nl/576533)

Maibach (2023). Leverancier van kleinwildtunnels en geleidingswandjes (https://www.maibach.com/fileadmin/user_upload/Ausschreibungstexte-D/Kleintiertunnel_NEU_03_2021.pdf)

MinInv (2023). Habitat en voedsel ringslang (https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/ringslang-natrix-helvetica)

Provincie Drenthe (2023a). Kaart met NNN, N2000 en ecologische verbindingszones. (https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/apps/webappviewer/index.html?id=7b2bd02bf69c407abf6cbcf9a7b44691)

Provincie Drenthe (2023b). Kaart met pingo's. (https://provdrenthe.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e33aa94e821b4f3d94e4bbf44c2bdeb7)

Ravon (2023a). Habitat en voedsel ringslang (https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/ringslang)

Ravon (2023b). Habitat en voedsel alpenwatersalamander (https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/alpenwatersalamander)

Ravon (2023c). Habitat en voedsel bastaardkikker (https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/bastaardkikker)

Ravon (2023d). Habitat en voedsel bruine kikker (https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/bruine-kikker)

Ravon (2023e). Habitat en voedsel gewone pad (https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/gewone-pad)

Rijkswaterstaat (2023). Digitale kaart van het Meerjarenprogramma Ontsnippering, MJPO, met alle 178 Rijksknelpunten binnen het Natuurnetwerk Nederland met projectie van het NNN en de Robuuste verbindingen: https://maps.rijkswaterstaat.nl/gwproj55/index.html?viewer=MJPO.Webviewer

Toptijdreis (2023). Website met historische kaarten. (https://www.topotijdreis.nl/)

Vlinderstichting (2023a). Habitat en voedsel koevinkje (https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/koevinkje)

Vlinderstichting (2023b). Habitat en voedsel oranje zandoogje (https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/oranje-zandoogje)

Vlinderstichting (2023c). Habitat en voedsel oranjetipje (https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/oranjetipje)

Vlinderstichting (2023d). Habitat en voedsel eikenpage (https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/eikenpage)

Vogelbescherming (2023). Habitat en voedsel kwartel (https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/kwartel)

WDOD (2023a). Leggerkaart en gegevens watergangen Riegmeer (https://wdodelta.maps.arcgis.com/apps/PublicInformation/index.html?appid=f4d70462441647d1ab9073fd9f333d1c)

WDOD (2023b). Peilgebieden Riegmeer en Zuidwolderwaterlossing (https://wdodelta.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9ee2eb16ac3c45269e0d3b15b9d9ea15)

Zoogdiervereniging (2023a). Habitat en voedsel franjestaart (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/franjestaart)

Zoogdiervereniging (2023b). Habitat en voedsel grote bosmuis (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/grote-bosmuis)

Zoogdiervereniging (2023c). Habitat en voedsel bosmuis (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/bosmuis)

Zoogdiervereniging (2023d). Habitat en voedsel dwergmuis (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/dwergmuis)

Zoogdiervereniging (2023e). Habitat en voedsel eekhoorn (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn)

Zoogdiervereniging (2023f). Habitat en voedsel egel (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/egel)

Zoogdiervereniging (2023g). Habitat en voedsel haas (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/haas)

Zoogdiervereniging (2023h). Habitat en voedsel konijn (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/konijn)

Zoogdiervereniging (2023i). Habitat en voedsel otter (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/otter)

Zoogdiervereniging (2023j). Habitat en voedsel ree (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/ree)

Zoogdiervereniging (2023k). Habitat en voedsel waterspitsmuis (https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/waterspitsmuis)

Bijlagen

Bijlage 1

Inrichtingsplankaart en variant met wens waterschap

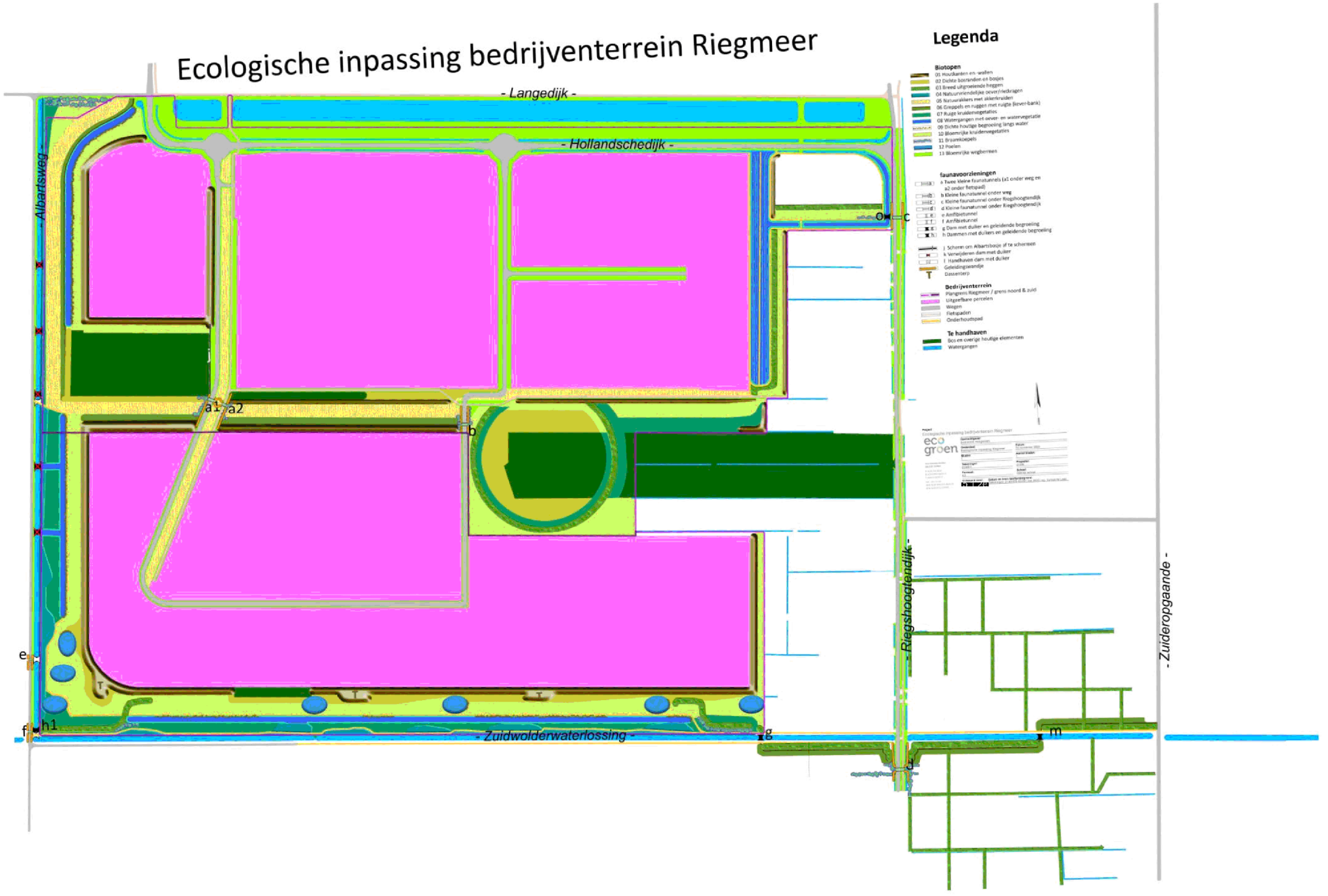
Ecologische inpassing bedrijventerrein Riegmeer
- Langedijk -
- Hollandschedijk -
- Albartsweg -
- Riegshoogtendijk -
- Zuideropgaande -
- Zuidwolderwaterlossing -
Legenda
Biotopen
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en boszes
03 Breed uitgroeiende hagen
04 Natuurvriendelijke oever/rietkragen
05 Natuurakkers met akkerkruiden
06 Greppels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruigt kruidenvegetaties
08 Watergangen met oever- en watervegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Braamkopels
12 Poelen
13 Bloemrijke wegbermen
faunavoorzieningen
a Twee kleine faunatunnels (a1 onder weg en a2 onder fietspad)
b Kleine faunatunnel onder weg
c Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
d Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
e Amfibietunnel
f Amfibietunnel
g Dam met duiker en geleidende begroeiing
h Dammen met duikers en geleidende begroeiing
i Schorm om Albartsbosje af te schermen
k Verrijdieren dam met duiker
l Handhaven dam met duiker
Geleidingswandje
Dassenberg
Bedrijventerrein
Plangrens Riegmeer / grens noord & zuid
Uitgeefbare percelen
Wegen
Fietspaden
Onderhoudspad
Te handhaven
Bos en overige houtige elementen
Watergangen
eco groen
a1
a2
b
c
e
f
g
h1
m

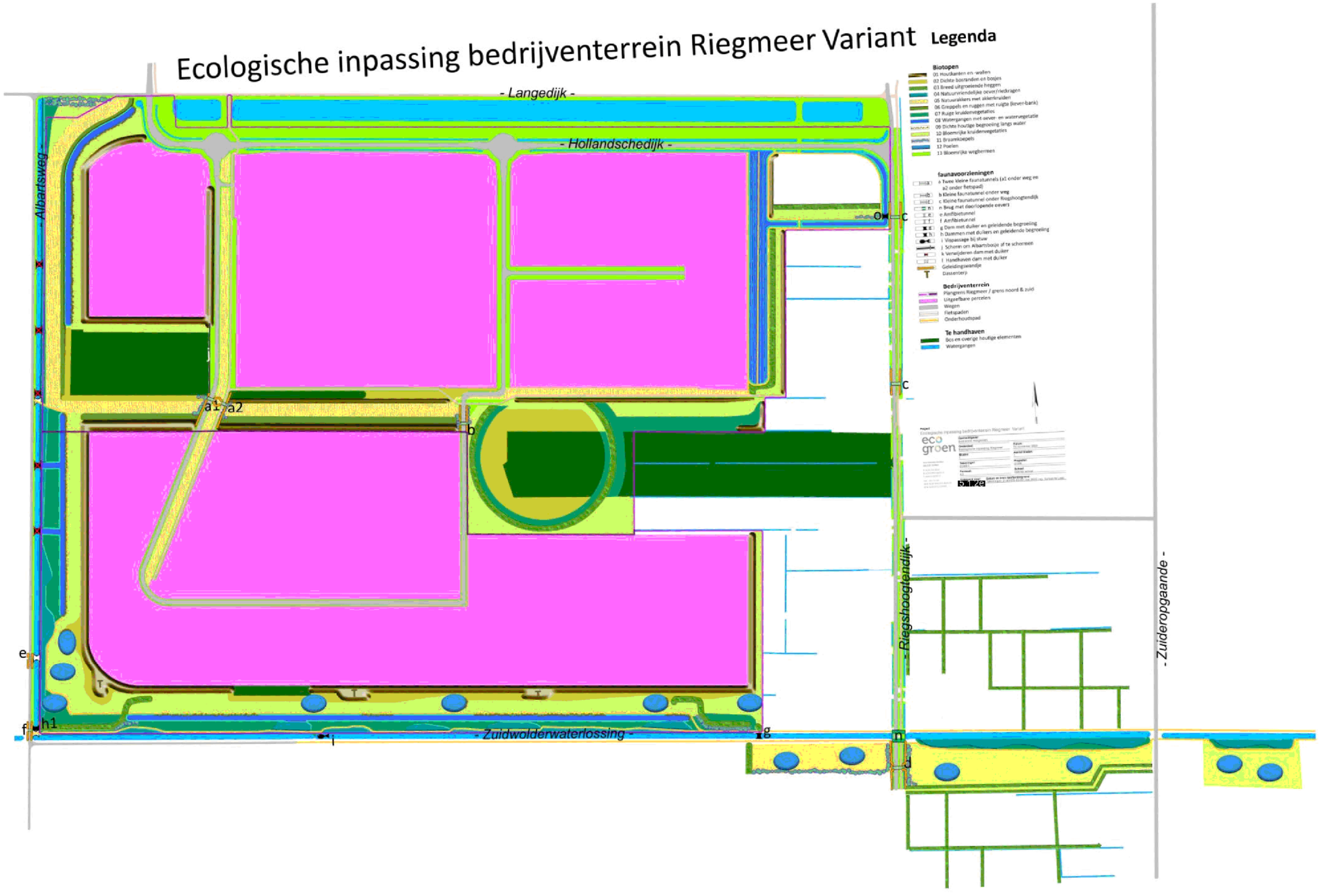
Ecologische inpassing bedrijventerrein Riegmeer Variant
Legenda
- Langedijk -
- Hollandschedijk -
- Albartsweg -
- Riegshoogtendijk -
- Zuideropgaande -
- Zuidwolderwaterlossing -
Biotopen
01 Houtkanten en -wallen
02 Dichte bosranden en boszes
03 Breed uitgroeiende hagen
04 Natuurvriendelijke oever/rietkragen
05 Natuurakkers met akkerkruiden
06 Griespels en ruggen met ruigte (kever-bank)
07 Ruigt kruidenvegetaties
08 Watergangen met oever- en watervegetatie
09 Dichte houtige begroeiing langs water
10 Bloemrijke kruidenvegetaties
11 Bruinkikpels
12 Poelen
13 Bloemrijke wegbermen
faunavoorzieningen
a Twee kleine faunatunnels (a1 onder weg en a2 onder fietspad)
b Kleine faunatunnel onder weg
c Kleine faunatunnel onder Riegshoogtendijk
n Brug met doorlopende oevers
e Amfibietunnel
f Amfibietunnel
g Dam met duiker en geleidende begroeiing
h Dammen met duikers en geleidende begroeiing
i Vispassage bij stuw
j Scherm om Albartsbosje af te schermen
k Verwijderen dam met duiker
l Handhaven dam met duiker
Geleidingswandje
Dassentero
Bedrijventerrein
Plangrens Riegmeer / grens noord & zuid
Uitgeefbare percelen
Wegen
Fietspaden
Onderhoudspad
Te handhaven
Bos en overige houtige elementen
Watergangen
eco groen
RIVA
a1
a2
b
c
e
f
g
h1
i
n

Bijlage 2

Doelsoortenanalyse

De soorten in de tabel op de volgende pagina in **vet** en groen gemarkeerd zijn voor dit inrichtingsplan als doelsoort vastgesteld. Zie paragraaf 2.4 voor de methode. Bij een waarde van 0 in de kolom 'dichtstbijzijnde waarneming afgelopen 10 jaar' geeft aan dat de soort binnen het projectgebied is waargenomen.

Soort	Soortgroep	Doelsoort Bedrijventerrein Riegmeer	Doelsoort Soortgroep 1 (relevante wettelijk beschermde soorten)	Doelsoort Soortgroep 2 (Drentse doelsoorten)	Doelsoort Soortgroep 3 (MJPO doelsoorten)	Dichtstbijzijnde waarneming afgelopen 10 jaar (meter)	Gemiddelde maximale dispersiecapacitei t (meter)	Verschil actuele afstandklasse en max. disp. cap (m)	Binnen invloedsfeer Riegmeer ivm gem. max. dispersicap. en actuele verspreiding
Grote modderkruiper	Vissen	**ja**	Ja			0	2000	-2000	ja
Franjestaart	Vleermuizen	**ja**	ja		ja	2750	10000	-7250	ja
Gewone Dwergvleermuis	Vleermuizen	**ja**	ja	ja	ja	1800	10000	-8200	ja
Gewone Grootoorvleermuis	Vleermuizen	**ja**	ja	ja	ja	2800	10000	-7200	ja
Watervleermuis	Vleermuizen	**ja**	ja		ja	1300	10000	-8700	ja
Buizerd (horst)	Vogels	**ja**	Ja			0	10000	-10000	ja
Kerkuil	*Vogels*	**ja**	ja			750	10000	-9250	ja
Bunzing	Zoogdieren	**ja**	ja	ja	ja	900	10000	-9100	ja
Das	Zoogdieren	**ja**	ja	ja	ja	0	10000	-10000	ja
Grote bosmuis	Zoogdieren	**ja**	ja			0	1000	-1000	ja
Hermelijn	Zoogdieren	**ja**	ja		ja	1100	10000	-8900	ja
Wezel	Zoogdieren	**ja**	ja		ja	900	5000	-4100	ja
Bastaardkikker	Amfibieën	**ja**		ja	ja	50	2000	-1950	ja
Bruine kikker	Amfibieën	**ja**			ja	500	2000	-1500	ja
Gewone pad	Amfibieën	**ja**			ja	0	2000	-2000	ja
Poelkikker	Amfibieën	**ja**		ja	ja	0	2000	-2000	ja
Eikenpage	Dagvlinders	**ja**		ja		0	2000	-2000	ja
Koevinkje	Dagvlinders	**ja**		ja		0	2000	-2000	ja
Oranje zandoogje	Dagvlinders	**ja**		ja		0	5000	-5000	ja
Oranjetipje	Dagvlinders	**ja**		ja		250	5000	-4750	ja
Dreps	Planten	**ja**				0	5000	-5000	ja
Korenbloem	Planten	**ja**		ja		0	5000	-5000	ja
Trilgraszegge	Planten	**ja**				0	2000	-2000	ja
Kwartel	Vogels	**ja**		ja		125	10000	-9875	ja
Bosmuis	Zoogdieren	**ja**			ja	0	1000	-1000	ja
Dwergmuis	Zoogdieren	**ja**		ja	ja	150	1000	-850	ja
Eekhoorn	Zoogdieren	**ja**			ja	450	5000	-4550	ja
Egel	Zoogdieren	**ja**			ja	175	5000	-4825	ja
Haas	Zoogdieren	**ja**		ja	ja	0	5000	-5000	ja
Konijn	Zoogdieren	**ja**			ja	175	5000	-4825	ja
Otter	Zoogdieren	**ja**			ja	1500	10000	-8500	ja
Ree	Zoogdieren	**ja**			ja	0	10000	-10000	ja
Alpenwatersalamander	Amfibieën	**ja**		ja	ja	2500	500	2000	nee
Kleine watersalamander	Amfibieën	**ja**			ja	0	500	-500	ja
Ringslang	Reptielen	**ja**			ja	3000	5000	-2000	ja
Waterspitsmuis	Zoogdieren	**ja**			ja	5550	1000	4550	nee
Heikikker	Amfibieën	nee			ja	3500	2000	1500	nee
Kamsalamander	Amfibieën	nee		ja	ja	7500	500	7000	nee
Knoflookpad	Amfibieën	nee		ja	ja	17500	500	17000	nee
Meerkikker	Amfibieën	nee		ja		25000	2000	23000	nee
Rugstreeppad	Amfibieën	nee			ja	7000	5000	2000	nee
Bosanemoon (potklei)	Planten	nee		ja		4000	500	3500	nee
Drijvende waterweegbree	Planten	ja		ja		9000	500	8500	nee
Dubbelloof	Planten	ja		ja		1750	5000	-3250	ja
Gele ganzenbloem	Planten	ja		ja		6800	5000	1800	nee
Gewone Eikvaren	Planten	ja		ja		2250	5000	-2750	ja
Grote Muur	Planten	ja		ja		2100	2000	100	nee
Grote windhalm	Planten	ja		ja		0	5000	-5000	ja
Hulst	Planten	ja		ja		0	2000	-2000	ja
Knollathyrus	Planten	ja		ja		12000	500	11500	nee
Slofhak	Planten	ja		ja		7000	5000	2000	nee
Tweestijlige meidoorn (potklei)	Planten	ja		ja		8500	2000	6500	nee
Adder	Reptielen	nee			ja	3600	2000	1600	nee
Gladde slang	Reptielen	nee			ja	9000	2000	7000	nee
Hazelworm	Reptielen	nee			ja	8250	2000	6250	nee
Levendbarende hagedis	Reptielen	nee			ja	3400	2000	1400	nee
Zandhagedis	Reptielen	nee			ja	22000	2000	20000	nee
Laatvlieger	Vleermuizen	ja	ja		ja	2000	10000	-8000	ja
Meervleermuis	Vleermuizen	nee	ja		ja	22000	10000	12000	nee
Rosse vleermuis	Vleermuizen	ja			ja	7700	10000	-2300	ja
Ruige dwergvleermuis	Vleermuizen	ja	ja	ja		9500	10000	-500	ja
Blauwe kiekendief (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Boompieper	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Bosrietzanger	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Geelgors (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Gekraagde roodstaart	Vogels	ja		ja		1150	10000	-8850	ja
Gele kwikstaart	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Grasmus	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Graspieper	Vogels	ja		ja		100	10000	-9900	ja
Grauwe kiekendief	Vogels	nee		ja		11000	10000	1000	nee
Grauwe Klauwier	Vogels	ja		ja		1750	10000	-8250	ja
Groenling (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Grote Lijster	Vogels	ja		ja		900	10000	-9100	ja
Grutto	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Keep (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Kievit	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Kleine Zwaan (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja	ja	625	10000	-9375	ja
Kneu (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Kwartelkoning	Vogels	nee		ja	ja	40000	10000	30000	nee
Patrijs	Vogels	ja		ja	ja	1250	10000	-8750	ja
Ransuil	Vogels	ja		ja		240	10000	-9760	ja
Ringmus	Vogels	ja		ja	ja	100	10000	-9900	ja
Roek (ook niet broedvogel)	Vogels	ja		ja	ja	825	10000	-9175	ja
Slobeend	Vogels	ja		ja		1150	10000	-8850	ja
Spotvogel	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Spreeuw	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Steenuil	Vogels	ja		ja		2500	10000	-7500	ja
Toendrarietgans (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Torenvalk	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Tureluur	Vogels	ja		ja		1000	10000	-9000	ja
Veldleeuwerik	Vogels	ja		ja	ja	0	10000	-10000	ja
Velduil (niet broedvogel)	Vogels	ja		ja		7300	10000	-2700	ja
Watersnip	Vogels	ja		ja	ja	1700	10000	-8300	ja
Wulp	Vogels	ja		ja		0	10000	-10000	ja
Zomertortel	Vogels	ja		ja		7500	10000	-2500	ja
Boommarter	Zoogdieren	ja			ja	2100	10000	-7900	ja
Bruine rat	Zoogdieren	ja			ja	0	5000	-5000	ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	nee			ja	2300	1000	1300	nee
Mol	Zoogdieren	ja			ja	0	1000	-1000	ja
Steenmarter	Zoogdieren	ja			ja	0	10000	-10000	ja
Veldspitsmuis	Zoogdieren	nee		ja		12650	10000	2650	nee
Vos	Zoogdieren	ja			ja	0	10000	-10000	ja

Bijlage 3

Biotoopbeschrijving doelsoorten

In deze paragraaf staan soortgroepsgewijs de biotopen beschreven van de doelsoorten waarin eerst de wettelijk beschermde soorten zijn behandeld en vervolgens de overige doelsoorten. Tevens zijn het voedsel dat de doelsoorten eten en bij vlinders de waardplanten aangegeven. Deze gegevens zijn ook van belang voor de inrichting van de ecologische zones. Naast de biotopen van elke soort is aanwezigheid van voedsel een belangrijke voorwaarden om de soorten een bestaan te bieden.

Vleermuizen

Franjestaart (Zoogdiervereniging, 2023a)
Foerageren doen franjestaarten vooral in bosrijke gebieden met water en de soort jaagt dan tussen de takken en boven begroeide oevers. Kolonies zijn in Nederland vooral gevonden in bomen, recent ook in gebouwen en enkele keren in nestkasten en vleermuiskasten. Als vliegroute lijkt het erop dat lijnvormige elementen als bosranden, houtkanten en -wallen en oeverbegroeiing gebruikt worden voor oriëntatie.

Franjestaarten eten spinnen, kevers, rupsen, vliegen en motten.

Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017a)
Binnen Riegmeer is het aannemelijk dat gewone dwergvleermuizen foerageren langs de bosranden en watergangen met houtige begroeiingen, voormalige erven, boomgroepen en bij windstil weer boven de meer open graslanden en akkers. Vanuit omliggende gebouwen (bijvoorbeeld vanuit Hollandscheveld of Hoogeveen Zuid) waar ze zich overdag schuilhouden vliegen gewone dwergvleermuizen achter elkaar aan in groepjes naar verschillende foerageergebieden op enige afstand langs lijnvormige structuren.

Gewone dwergvleermuis eet vooral muggen, dansmuggen, schietmotten, haften, gaasvliegen, nachtvlinders en soms ook kevers.

Gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2017b)
De gewone grootoorvleermuis foerageert veel in beschutte plekken in bos en langs bosranden, boven bospaden en laag boven (bloeiende) kruidenvegetaties of langs en door de kroon van (bloeiende) bomen. Vanuit de verblijfplaatsen volgen ze lijnvormige structuren zoals heggen, houtkanten en -wallen en rietkragen als vliegroute.

Gewone grootoorvleermuizen eten diverse relatief grote, vaak dagactieve of niet-vliegende prooien, zoals dagpauwogen, langpootmuggen, spinnen, kevers, schietmotten, vliegen, rupsen, steekmuggen en oorwormen.

Watervleermuis (BIJ12, 2017c)
Foerageren doen watervleermuizen vaak in een waterrijke omgeving met oud bos met veel boomholten. Langgerekte kleinere wateren met opgaande beplanting worden veel gebruikt om te jagen. Ook beschutte plekken in bos en langs bosranden behoren tot het foerageergebied.

Watervleermuizen vangen insecten van het wateroppervlak of vlak boven het water en bestaat muggen, dansmuggen, schietmotten en haften. Bij bos en bosrand vangt de soort vooral kleine vlinders, kevers, langpootmuggen, gaasvliegen en spinnen.

Overige zoogdieren

Bosmuis (Zoogdiervereniging, 2023c)
Zolang er maar voldoende dekking is zoals lage begroeiing komen bosmuizen voor. Dus niet alleen in bossen, maar van wegbermen tot niet te natte rietlanden en in boomgaarden.

Bosmuizen eten zowel plantaardig als dierlijk voedsel en klimt hiervoor makkelijk in bomen. De bosmuis eet voornamelijk zaden van grassen maar ook van onkruiden, bessen, noten, wortels, paddenstoelen etc. Het dierlijk voedsel bestaat vooral uit spinnen, slakken, kevers en rupsen en poppen van dag- en nachtvlinders.

Das (BIJ12, 2017d)
Gevarieerd halfopen kleinschalig landschap met droge beboste zandkoppen voor het maken van burchten en veelal vochtige, insecten, noten en zadenrijke gebieden voor het zoeken van voedsel zijn optimaal leefgebied voor das. De landschappen zijn liefst kleinschalig door aanwezigheid van lijnvormige houtkanten en -wallen, heggen, bosranden en braamkoepels. Dassen zijn voornamelijk in de schemering en 's nachts actief.

Dassen eten vooral regenwormen en daarnaast bosvruchten (vlierbes, bosbes et cetera) noten, eikels, granen (vooral maïs en tarwe), paddenstoelen, jonge knaagdieren, egels, slakken en insecten (zoals kevers en wespen- en hommelbroed) en de larven van langpootmuggen (emelten) en kevers (engerlingen).

Dwergmuis (Zoogdiervereniging, 2023d)
De dwergmuis heeft voorkeur voor hoog opgaande dichte vegetaties zoals hoog gras, zeggen-, graan- en rietvelden en ruigten, maar ook in houtkanten en -wallen, heggen en braamkoepels.

De dwergmuis heeft een gevarieerd menu en eet zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Zo eet hij zaden, granen, vruchten, bessen, knoppen, jonge scheuten, zacht fruit, mossen, paddenstoelen, wortels en grassen. Daarnaast eet hij ook insecten, motten, sprinkhanen en rupsen.

Eekhoorn (Zoogdiervereniging, 2023e)
Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. De soort is vooral in de vroege ochtend en namiddag actief.

Hun voedsel bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen. Ook eten ze als aanvulling daarop (afhankelijk van het jaargetijde) knoppen, bladeren, bessen, schors, paddenstoelen, rupsen, vogeleieren en jonge vogels.

Egel (Zoogdiervereniging, 2023f)
Met ondergroei bedekte loofbossen, bosranden, houtkanten en -wallen, braamkoepels, takkenbossen en tuinen zijn leefgebieden van egel. Egels zijn nachtactief.

Egels eten vooral insecten zoals kevers, rupsen, regenwormen, oorwurmen en slakken. In de herfst ook bessen.

Grote bosmuis (Zoogdiervereniging, 2023b)
Als er dekking beschikbaar is zoals dichte struiken, braamkoepels en dichte bosranden dan is dit geschikt biotoop voor de grote bosmuis.

Grote bosmuizen eten vooral vethoudende zaden (boomzaden als hazelnoten en eikels) en zetmeel bevattende zaden (graszaden). Het dieet bestaat naast zaden ook uit onder andere granen, noten, bessen en andere vruchten, jonge plantendelen, wortels en bast. In de zomer eet hij ook vlinderpoppen en kever(larven).

Haas (Zoogdiervereniging, 2023g)
Kleinschalige open terreinen zoals omzoomde kruidenrijke weiden en akkers zijn leefgebied van haas. Maar hazen komen ook voor in open bossen. Ze maken legers (ondiepe uithollingen) in bosranden, houtkanten en -walen, ruigtezomen en onder heggen. Hazen foerageren vooral 's avonds en 's nachts in groepsverband.

Hazen eten grassen, kruiden, granen, boomschors, mossen wortels en knollen.

Konijn (Zoogdiervereniging, 2023h)
Konijnen leven vooral in kleinschalig of halfopen landschap met heggen, houtkanten en bosjes met droge zandige plekken waarin holen gegraven kunnen worden.

Konijnen eten eiwitrijke en licht verteerbare plantendelen, zoals scheuten en wortels van grassen en kruiden, en loten van jonge struiken en bomen.

Kleine marterachtigen wezel, hermelijn en bunzing (Bouwens, 2017)
Wezel, hermelijn en bunzing leven in structuurrijke landschappen bestaande uit een kleinschalig mozaïek van grasland, bos en ruigte en structuren van houtkanten, heggen, greppels, oevers met rietzomen, muurtjes en walletjes. Deze marterachtigen leven grotendeels solitair. Het tijdstip dat ze actief zijn verschilt. Alle soorten doorkruisen hun territorium regelmatig.

De wezel is dagactief. De soort gebruikt een variatie van voornoemde typen rustplaatsen. Wezels hebben een voorkeur voor een structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap. Meer nog dan de hermelijn is de wezel afhankelijk van voldoende dekking. Wezels zijn gespecialiseerd op het jagen van woelmuizen, maar ook op ware muizen, spitsmuizen en ongewervelden.

Hermelijnen zijn zowel dag-, schemer- als nachtactief. Ze hebben een voorkeur voor een waterrijke omgeving met voldoende dekking. De soort gebruikt met name holen gegraven door bijvoorbeeld mol of konijn (5 cm doorsnede is het minimum). De hermelijn eet bij voorkeur konijnen en woelmuizen, maar ook andere muizen, woelratten, ratten, vogels en hun jongen (eenden-, kievit- en gruttopullen) en eieren worden gegeten.

Bunzingen zijn actief tijdens de schemering en 's nachts. De soort graaft soms zelf een hol, maar gebruik ook vaak holen van konijn, vos en das. Daarnaast gebruikt hij in de zomer holtes in steen- en andere opslaghopen, holle bomen of holtes onder boomwortels. Bunzingen lijken een voorkeur te hebben voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. Bunzingen jagen voornamelijk op kleine zoogdieren zoals woelmuizen, ware muizen en ratten, maar ook amfibieën worden geregeld gegeten. Verder eet de soort ook bessen van vogelkers, bosbes en ander fruit.

Otter (Zoogdiervereniging, 2023i)
Niet verontreinigde wateren met oeverzones en aangrenzende structuurrijke gebieden met voldoende dekking is habitat van otter. De otter is schuw en is daarom 's nachts actief. Riegmeer zal voor de otter alleen als verbindingszone van nut zijn en dan vooral de verbindingszone langs de Zuidwolderwaterlossing.

Otters eten voornamelijk vissen kleiner dan 25 cm, zoals baars, voornsoorten, brasem, karper snoek, paling en zeelt. Hij eet ook amfibieën, watervogels, woelratten, ratten, rivierkreeften, krabben, wormen en grotere insecten.

Ree (Zoogdiervereniging, 2023j)
Reeën leven doorgaans in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in open velden en akkerbouwgebieden. In grote open gebieden heeft de soort voldoende rust nodig over grote gebieden. Deze reeën worden ook wel veldreeën genoemd. Doorgaans heeft de soort een voorkeur voor het overgangsgebied van loofbos naar open terrein, om er dekking te zoeken, te rusten en te herkauwen.

Reeën zijn herkauwers en eten kruiden, grassen, scheuten, bladeren en knoppen van bomen en struiken. Maar ook bessen, twijgen, eikels, beukennootjes en paddenstoelen.

Waterspitsmuis (Zoogdiervereniging, 2023k)
De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooien op te eten.

Zijn voedsel bestaat voornamelijk uit insecten en andere ongewervelden zoals kreeftachtigen, waterslakken, kevers, schietmotten, vliesvleugeligen, larven en wormen. Daarnaast eet hij ook kleine vissen, amfibieën(eieren) en aas.

Reptielen

Ringslang (Ravon, 2023a en Minlnv, 2023)
Waterrijke gebieden met drogere plekken voor de ei-afzet en het opgroeien van de jongen zijn leefgebied voor de ringslang. Van oorsprong zijn naar verwachting de natuurlijk ei-afzetplekken in natuurlijke riviersystemen hopen bij elkaar gespoeld organisch materiaal. In venen zijn drooggevallen horsten van bijvoorbeeld zeggen of russen geschikt en in gebieden met bos zijn dit ingerotte boomstobben, vermolmde dikke bomen, mosplakkaten en dichte lagen organisch materiaal met broei worden ook gebruikt. Door aanwezigheid van de mens worden nu vooral composthopen, bladhopen en paardenmestvaalten gebruikt. Om warm te worden zijn plekken waar de soort kan zonnen met voldoende schuilplaatsen nodig. Voor overwintering zoekt de ringslang droge vorstvrije plaatsen op, zoals gaten tussen boomwortels en holen en gangenstelsels van konijnen en muizen.

De ringslang eet voornamelijk amfibieën, zowel watersalamanders, kikkers als padden. Het grootste deel van het menu bestaat echter uit kikkers. De jonge dieren foerageren voornamelijk op salamanderlarven en kikkervisjes, terwijl de volwassen slangen vooral adulte amfibieën eten. Naast amfibieën eten volwassen ringslangen ook vissen, regenwormen en muizen.

Amfibieën

Alpenwatersalamander (Ravon, 2023b)
Alpenwatersalamanders zijn in het voorjaar te vinden in allerlei typen water waar ze zich voortplanten. Om de eieren af te zetten zijn waterplanten nodig en/of afgevallen bladeren op de bodem. Voor het overwinteren op het land kiest de soort strooiselrijke plekken met dood hout.

Volwassen alpenwatersalamanders eten vooral dansmuggen(larven), kikker- en salamandereitjes, kevers, libellen, vliegen en regenwormen.

Bastaardkikker (Ravon, 2023c)
Overdag houdt de bastaardkikker zich voornamelijk op aan de rand van het water met waterplanten in de oevervegetatie. Waterranden met oevervegetatie zijn voldoende om aanwezigheid van bastaardkikker te verwachten want deze soort is weinig kieskeurig en komt in allerlei soorten biotopen voor mits deze niet te visrijk zijn. De larven bevinden zich bij zonnig weer in de bovenste waterlagen liefst nabij waterplanten.

De landhabitat van bastaardkikker in de zomer ligt op korte afstand van zijn voortplantingswater en bestaat vooral uit grazige structuurrijke oeverranden die op de zon zijn geëxponeerd. Het projectgebied geschikt voor zowel voortplanting- als landbiotoop.

Volwassen kikkers zijn generalisten en opportunisten en eten vrijwel alle ongewervelde dieren die niet te klein of niet te groot zijn. Allerlei insecten (vooral de larven daarvan), zoals vliegen, kevers, libellen, wespen en mieren, verder cicaden, springstaarten, spinnen, slakken vormen belangrijke prooidieren. Ook worden wel kleine gewervelde dieren zoals jonge muizen, vogels en kleinere amfibieën, gegeten. Larven leven vooral van plantaardig materiaal, detritus en dood materiaal van dierlijke oorsprong en schakelen met toenemende leeftijd over op levend dierlijk materiaal.

Bruine kikker (Ravon, 2023d)
Overdag houdt de bruine kikker zich in veel soorten biotopen op. Van de rand van het water, in bosjes en andere groenelementen tot in stedelijk gebied.

Bruine kikkers gebruiken bosjes en ruigten met een strooisellaag als landbiotoop. Het projectgebied geschikt voor zowel voortplanting- als landbiotoop.

Net als de bastaardkikker zijn volwassen bruine kikkers generalisten en opportunisten en eten vrijwel alle ongewervelde dieren die niet te klein of niet te groot zijn. Allerlei insecten (vooral de larven daarvan), zoals vliegen, kevers, libellen, wespen en mieren, verder cicaden, springstaarten, spinnen, slakken vormen belangrijke prooidieren. Ook worden wel kleine gewervelde dieren zoals jonge muizen, vogels en kleinere amfibieën, gegeten. Larven leven vooral van plantaardig materiaal, detritus en dood materiaal van dierlijke oorsprong en schakelen met toenemende leeftijd over op levend dierlijk materiaal.

Gewone pad (Ravon, 2023e)
In allerlei soorten wateren is gewone pad als adult tijdens de voortplanting en als larf te verwachten, mits waterplanten aanwezig waarop eitjes in snoeren worden afgezet. De landhabitat van gewone pad zijn plekken met strooisel zoals bosjes, rommelhoekjes en ruigten.

Gewone pad eet vooral mieren, daarnaast ook kevers en insectenlarven.

Kleine watersalamander (Ravon, 2023f)
Als landbiotoop is een (half)open, kleinschalig landschap met houtkanten, heggen, bosjes, ruigtes geschikt leefgebied. Het waterbiotoop zijn zon beschenen poelen, sloten en greppels.

Volwassen exemplaren eten vooral watervlooien, roeipootkreeftjes en dansmuglarven. Ook amfibieënlarven (zelfs van eigen soortgenoten) en amfibieëneieren staan op het menu.

Poelkikker (BIJ12, 2017g)
De poelkikker leeft vooral in gebieden met zwak zure, oligotrofe, schone, stilstaande wateren in de landschapstypen bos, heide en hoogveen. Ook wordt de soort gemeld uit halfnatuurlijke graslanden, agrarische kleipolders met kwel, laagveen en op ruderaal terrein. Hij heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren, maar de oeverzone moet goed begroeid zijn. De larven leven in de bovenste waterlagen en in de snel opwarmende ondiepe oeverzones. In de winter bevinden de meeste poelkikkers zich individueel op het land: in de grond ingegraven, o.a. in muizenholletjes en onder stronken.

Poelkikkers eten o.a. insecten, wormen en slakken. De larven eten algen, zoöplankton, macrofauna en larven van verwanten en soortgenoten.

Dagvlinders

Eikenpage (Vlinderstichting, 2023d)
De eikenpage leeft alleen bij grotere zomer- en wintereiken. Deze kunnen groeien in zonnige bosranden, houtkanten en -wallen en bij open plekken in bossen. Ook leeft de soort soms bij vrijstaande eiken. Als waardplanten gebruikt de soort vooral zomereik.

De eikenpage is een weinig mobiele vlinder die over het algemeen niet op grote afstanden van geschikt leefgebied wordt waargenomen. De vlinders vliegen vaak tot laat in de avond rond de kruinen van eiken. De vlinders houden zich doorgaans op aan het einde van takken die in de volle zon groeien, vaak hoog in de boom.

De rupsen eten een gat in de top van het eitje en gaan op zoek naar de opening van de eikenknop om zich te voeden met het zachte plantenweefsel aan de binnenzijde. Na de eerste vervelling eet de rups bladknoppen en de jonge bladeren. De vlinders houden zich doorgaans op aan het einde van takken die in de volle zon groeien, vaak hoog in de boom. Hier leven ze van honingdauw. Slechts af en toe worden nectarplanten bezocht - bijvoorbeeld als de honingdauw van de bladeren is gespoeld na een zomerse regenbui - zoals boerenwormkruid, braam of distels. Sporkehout is de meest geliefde nectarplant. Hier kunnen soms tientallen eikenpages bij elkaar worden gezien. Ook kunnen tijdens droge en warme perioden de vlinders ´s ochtends naar beneden komen om water op te zuigen uit vochtige aarde.

Koevinkje (Vlinderstichting, 2023a)
Koevinkjes leven in gebieden met ruige kruidenvegetaties langs bosranden en open plaatsen in het bos en langs houtkanten, houtwallen en heggen. Als waardplant zijn meerdere soorten grassen geschikt zoals kropaar, kweek, timotee, pijpenstrootje en grote vossestaart, en zeggen zoals ruige zegge of boszegge.

Het koevinkje is een weinig mobiele soort. De vlinder gebruikt meestal de beschutting van brede bospaden, houtwallen of hagen om van de ene naar de andere plaats te vliegen.

De rupsen voeden zich met jong en voedselrijk gras. Koevinkvrouwtjes voeden zich met nectar van verschillende kruiden die in ruigte of struweel groeien, zoals braam, koninginnenkruid en akkerdistel. Mannetjes worden nooit op bloemen gezien.

Oranjetipje (Vlinderstichting, 2023c)
Oranjetipjes leven op beschutte plaatsen in vochtige hooilanden en zonnige ruigten in bosranden waar de waardplanten groeien. De waardplanten zijn pinksterbloem en look-zonder-look; soms ook andere kruisbloemigen zoals lupine, gewone raket en ruige scheefkelk.

Het oranjetipje is een mobiele vlinder. Vrouwtjes zwerven na de bevruchting boven hooilanden op zoek naar nectar en wellicht ook om opdringerige mannetjes te vermijden. Ze keren zelden terug naar het gebied waar ze uit de pop zijn gekomen. Mannetjes vliegen vooral langs de randen van bossen en struwelen, waar ze vaste routes vliegen.

De jonge rups eet eerst de eischaal op, daarna voedt hij zich met de hauwtjes. Wanneer de hauwtjes op zijn, eet hij van de bloemsteeltjes en blaadjes of zoekt een nieuwe plant. De vlinders gebruiken eveneens de waardplanten pinksterbloem en look-zonder-look als nectarbron.

Oranje zandoogje (Vlinderstichting, 2023b)
Oranje zandoogjes leven in ruige, kruidenrijke gebieden in de halfschaduw, vaak in de buurt van struiken, bosranden, houtkanten en -wallen, braamkoepels, slootkanten en bloemrijke dijken. Als waardplant gebruikten oranje zandoogjes meerdere grassoorten, zoals kropaar, rood zwenkgras, gewoon struisgras, grote vossenstaart en kweek.

Het oranje zandoogje is een mobiele vlinder. Vrouwtjes leggen kortere afstanden af en verplaatsen zich met langere rustpauzes dan de mannetjes. De mate van mobiliteit wordt beïnvloed door de aanwezigheid van schuilgelegenheid, de hoogte van de vegetatie en van aanwezigheid van nectar.

Nectar halen ze uit bijvoorbeeld bloemen van bramen.

Vissen

Grote modderkruiper (BIJ12, 2021h)
Grote modderkruipers leven in ondiep water met een dikke modderlaag en vooral veel waterplanten. Typisch natuurlijke leefgebieden zijn geïsoleerde afgesneden rivierarmen, strangen, moerassen en vennen. Maar ook sloten met een rijke oever- en onderwatervegetatie met op de harde slootbodem een 10 tot 30 centimeter dikke organische modderlaag zijn goede leefgebieden. Kortom een sloot die aan het verlanden is. Ondiepe snel opwarmende waterdelen zijn voor het paaien en opgroeien belangrijk. Voor overwintering zijn diepere plekken van minimaal 0,75 meter diep, maar liever 1,5 meter diep van belang.

Grote modderkruipers eten o.a. wormen, slakken, zoetwatermossels, muggen- en andere insectenlarven en waterpissebedden. Ook aas en rottende plantendelen worden gegeten. De jonge grote modderkruipers voeden zich waarschijnlijk vooral met zoöplankton en fytoplankton.

Vogels

Buizerd (BIJ12, 2017e)
De buizerd geeft de voorkeur aan afwisselend landschap, met bos, open jachtterrein, houtkanten en -wallen of andere typen houtopstanden. De nesten van de buizerd bevinden zich in grote naald- of loofbomen: een eik, wilg, zwarte els, lariks of grove den. In laag Nederland worden ook vaak populieren gebruikt om een nest in te maken.

Een buizerd eet muizen en andere kleine zoogdieren, zoals konijnen, mollen, jonge hazen, eekhoorns en ratten, maar ook vogels, reptielen, amfibieën, grote insecten en ongewervelden (regenwormen). De buizerd is tevens aaseter.

Kerkuil (BIJ12, 2017f)
De kerkuil leeft in halfopen bossen maar vanwege gebrek hieraan komt de soort nu vooral voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtkanten en -wallen, heggen of bosjes. Van nature broeden kerkuilen in een holle boom. Tegenwoorden broedt ongeveer 90% in nestkasten in gebouwen als schuren, kerken en kastelen.

Kerkuilen eten voornamelijk veld- en spitsmuizen, maar ook wel andere muizen. De kerkuil eet, afhankelijk van het aanbod, ook wel eens een mus of een spreeuw.

Kwartel (Vogelbescherming, 2023)
Droog grasland en (graan)akkers met akkerkruiden is leefgebied van kwartels. Ze broeden ook wel op braakliggende grond op fabrieks- en industrieterreinen en langs afgravingen.

Kwartels eten voornamelijk zaden van gras, kruiden en granen, maar ook knoppen, bollen, knollen, wortelstokken, bloemen en blaadjes. Pikt soms zelfs insecten van de grond zoals kevers, mieren, spinnen, sprinkhanen en wormen.

Vaatplanten

Dreps (Floron, 2023a)
Dreps groeit veelal op zonnige, open plaatsen op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond. De soort wordt vaak waargenomen op natuurakkers (wintergraanakkers en speltakkers), soms langs spoorwegen (spoorwegterreinen), braakliggende grond, wegranden (open plekken in bermen van grote verkeerswegen), ruigten, ruderale plaatsen en storttereinen. De verbreidingswijze wordt o.a. verzorgd door dieren uitwendig en inwendig via mest.

Korenbloem (Floron, 2023b)
Korenbloem groeit eveneens op zonnige, open plaatsen op matig droge, matig voedselrijke, kalkarme tot kalkrijke grond. De soort wordt vaak waargenomen op natuurakkers en steilkantjes, bermen (open plaatsen), braakliggende grond, omgewerkte grond en langs spoorwegen (spoorbermen). De verbreidingswijze wordt o.a. verzorgd door mieren of meeliftend op of in dieren (via uitwerpselen).

Trilgraszegge (Floron, 2023c)
Trilgraszegge groeit op beschaduwde plaatsen op vochtige tot natte, matig voedselrijke, meestal zwak zure grond. De soort wordt vaak waargenomen in bossen, bosranden, heggen, bermen, waterkanten en verlande sloten. De verbreidingswijze wordt o.a. verzorgd door wind, water, op dieren (uitwendig) en via mieren.

Trilgraszegge is een waardplant van doelsoort koevinkje.

Bijlage 4

Lijst met aan te planten boom- en struiksoorten

Bepalen soortenkeuze plantsoen

Op basis van drie indicatoren (het bodemtype, de waterhuishouding en spontane vegetatie) zijn de beoogde natuurlijke bostypen gedetermineerd volgens de methode van Van der Werf (Van der Werf, 1991).Er is vastgesteld dat het volgende bostype aanwezig is of gerealiseerd kan worden in het plangebied:

- Elzen-Eikenbos richting vochtig Wintereiken-Beukenbos.

Op de aan te leggen grondwallen is een diepere grondwaterstand aanwezig, waardoor daar een afwijkende groeiplaats ontstaat met een daardoor afwijkend natuurlijk bostype, namelijk:

- Droog Wintereiken-Beukenbos.

Onderstaande sortimentlijsten zijn samengesteld op basis van de hierboven beschreven methode van der Werf en vervolgens op basis van onderstaande principes voor de aangetroffen natuurlijke bostypen:

- De soortenlijst en bijbehorende aandeelpercentages volgens Van der Werf (Werf, 1991) behorende bij de gedetermineerde bostypen.
- Aangevuld met de ontbrekende inheemse boom- en struiksoorten eveneens behorende tot de gedetermineerde bostypen volgens Maes (Maes, 2013).
- Vervolgens geselecteerd op het relevante plantengeografische district. Dit is voor Riegmeer het Drents district.
- Aangevuld met de droogteresistente soorten van de bostypen die aanwezig zouden zijn zonder ontwatering.
- Bij de selectie zijn soorten die zich spontaan vestigen uitgesloten of sterk in aantal verlaagt met uitzondering van de direct in het begin noodzakelijke pioniersoorten. Pioniersoorten vestigen zich natuurlijk ook eenvoudig spontaan, maar voor aanplant van pioniersoorten is gekozen zodat hiervan ook meer autochtone exemplaren zich vestigen.

Toelichting voor de bestekschrijver op onderstaande planttabellen

Het sortiment is, indien relevant, opgesplitst in soorten voor de kern en soorten voor in de randen, grenzend aan open terrein.

Het plantverband is een wildverband met een gemiddelde afstand van 1,25 meter, waarvan minimaal 0,35 meter moet worden afgeweken (en een maximum van plus of min 1 meter). Voor het bepalen van de benodigde hoeveelheid plantsoen is uitgegaan van het in te planten oppervlak gedeeld door het oppervlak van één boom of struik (1,5625 m^2). In werkelijkheid worden voor de elementen 03 (heggen) en 09 (houtige begroeiing langs water) de bomen en struiken dichter op elkaar geplant dan 1,25 waarna de exemplaren kunnen uitgroeien tot de gewenste breedte van deze elementen. De '%-kolom' geeft de oppervlakte en aantalsverhouding per soort aan. Indien 'nvt' staat vermeld dan wordt deze soort tussen de in plantverband geplante soorten in geplant. Deze soorten nemen geen extra oppervlakte in. De soorten dienen groepsgewijs te worden aangeplant in groepsgroottes van 15 tot 25 stuks.

Levering

De opdrachtgever (gemeente Hoogeveen of Riegmeer BV) bestelt het plantsoen en draagt deze bij levering – na keuring – over aan de aannemer. Indien soorten zoals genoemd in onderstaande plantlijsten niet leverbaar zijn dan geldt de volgende werkwijze: Binnen de aanplant ruimte overlaten voor later leverbaar plantsoen vanaf het moment dat de soort wel geleverd kan worden. Als uitzicht op een bepaald soort op voorhand binnen aankomende drie jaar niet leverbaar lijkt dan het aandeel van de overige soorten vergroten, dus geen nieuwe soorten toevoegen. Als een bepaalde soort op voorhand binnen aankomende drie jaar niet leverbaar lijkt, dan moet het aandeel van de overige soorten worden vergroot en hoeven op een later moment – voor deze specifieke soort – dus geen nieuwe soorten te worden toegevoegd.

Essentaksterfte en iepenziekte

Gewone essen zijn momenteel kwetsbaar voor aantasting van het vals essenvlieskelkje dat essentaksterfte veroorzaakt. Vooral in de eerste jaren na aanplant zijn exemplaren kwetsbaar vanwege de plantshock. Toch is ervoor gekozen om 2,5% -10% es aan te planten. De aanplanten liggen geïsoleerd waardoor de besmettingskans geringer is. Gewone es is een inheemse soort waarop onder ander bijzondere insectensoorten en mossen voorkomen. Ondanks het risico dat deze essen ziek kunnen worden is het van belang dat met deze kleinschalige aanplant wordt bijgedragen aan de ontwikkeling van genetisch weerbaardere essen.

Bovenstaande geldt eveneens voor aanplant van de gladde iep en in mindere mate de fladder- of steeliep en het risico op iepenziekte.

Normen plantmateriaal en herkomst

Al het plantmateriaal dient te voldoen aan de Nederlandse norm voor bos- en haagplantsoen, eisen, criteria en leveringsvoorwaarden (NEN7412). Het betreft tweejarig autochtoon teeltmateriaal (bosplantsoen), zie tabel B1, met NAKT-categorie 'Source identified (SI).

Tabel B1 *Maat en teeltwijze*

Plantsoentype	Code	Leeftijd en teeltwijze	Maat (cm)
Bosplantsoen wilgensoorten	0+1	Gestekt eenjarig	80-120 (lengte)
Bosplantsoen	1+1	Tweejarig, als eenjarige verplant	60-120 (lengteklasse afhankelijk van soort)
Bosplantsoen (indien 1+1 niet beschikbaar)	1+2	Driejarig, als eenjarige verplant	60-120 (lengteklasse afhankelijk van soort)
Veren (indien 1+2 niet beschikbaar)	-	?	175-200 (lengte)
Pot	P9	?	9 (diameter pot)

Plantwijze

Het doel is om een zo natuurlijk mogelijk beplantingsbeeld vanaf het begin van de aanplant te krijgen, ook al wordt er actief aangeplant in plaats van spontane natuurlijke verjonging. Alle beplanting wordt zorgvuldig met de hand aangeplant volgens deze instructiefilm.

- De gemiddelde plantafstand is 1,25 meter, echter voor deze aanplant geldt een verplichte afwijking hierop van plus of min minimaal 0,35 meter (en een maximum van plus of min 1 meter).

Houtkanten (volgens het natuurlijk bostype Elzen-Eikenbos)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Herkomst	%
Kern				***%***
Veldesdoorn/Spaanse aak	Acer campestre	Bosplantsoen	SI	5,0
Zwarte els	Alnus glutinosa	Bosplantsoen	SI	10,0
Ruwe berk	Betula pendula	Veren	SI	2,5
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	5,0
Haagbeuk	Carpinus betulus	Bosplantsoen	SI	2,5
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	5,0
Gewone es	Fraxinus excelsior	Bosplantsoen	SI	10,0
Hulst	Ilex aquifolium	Pot	SI	2,5
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Ratelpopulier	Populus tremula	Veren	SI	7,5
Wintereik	Quercus patraea	Bosplantsoen	SI	5,0
Zomereik	Quercus robur	Veren	SI	2,5
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	5,0
Sporkehout (vuilboom)	Rhamnus frangula	Bosplantsoen	SI	2,5
Schietwilg	Salix alba	Bosplantsoen	SI	2,5
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	2,5
Grauwe wilg	Salix cinerea	Veren	SI	5,0
Kraakwilg	Salix fragilis	Bosplantsoen	SI	7,5
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Fladderiep	Ulmus laevis	Bosplantsoen	SI	10,0
Gladde iep	Ulmus minor	Bosplantsoen	SI	5,0
Totaal kern				**100,0**
Rand				
Veldesdoorn/Spaanse aak	Acer campestre	Bosplantsoen	SI	5,0
Zwarte els	Alnus glutinosa	Veren	SI	10,0
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	5,0
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	2,5
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Bosplantsoen	SI	2,5
Grootvruchtige meidoorn	Crataegus x macrocarpa var. Macrocarpa	Bosplantsoen	SI	2,5
Bastaardmeidoorn	Crataegus x media	Bosplantsoen	SI	2,5
Schijnkoraalmeidoorn	Crataegus x subsphaerica var. Domicensis	Bosplantsoen	SI	2,5
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	Bosplantsoen	SI	2,5
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Pot	SI	n.v.t.
Ratelpopulier	Populus tremula	Veren	SI	10,0
Gewone vogelkers	Prunus padus spubsp. padus	Bosplantsoen	SI	10,0
Sleedoorn	Prunus spinosa	Bosplantsoen	SI	7,5
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	5,0
Beklierde heggenroos	Rosa balsamica	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Hondsroos	Rosa canina	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Kleinbloemige roos	Rosa micrantha	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Viltroos	Rosa tomentosa	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	10,0
Grauwe wilg	Salix cinerea	Bosplantsoen	SI	10,0
Gewone vlier	Sambucus nigra	Bosplantsoen	SI	10,0
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Totaal rand				**100,0**

Houtwallen (volgens het natuurlijk bostype Droog Wintereiken-Beukenbos)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Her-komst	%
Kern				**%**
Zwarte els	Alnus glutinosa	Veren	SI	2,5
Ruwe berk	Betula pendula	Veren	SI	7,5
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	5,0
Haagbeuk	Carpinus betulus	Bosplantsoen	SI	7,5
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	10,0
Beuk	Fagus sylvatica	Bosplantsoen	SI	2,5
Gewone es	Fraxinus excelsior	Bosplantsoen	SI	2,5
Klimop (in boomlaag)	Hedera helix	Pot	SI	n.v.t.
Wilde liguster	Ligustrum vulgare	Bosplantsoen	SI	5,0
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Pot	SI	n.v.t.
Ratelpopulier	Populus tremula	Bosplantsoen	SI	10,0
Zoete kers	Prunus avium subsp. avium	Bosplantsoen	SI	7,5
Wintereik	Quercus patraea	Bosplantsoen	SI	7,5
Zomereik	Quercus robur	Bosplantsoen	SI	5
Grauwe wilg	Salix cinerea	Veren	SI	2,5
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	5,0
Taxus	Taxus baccata	Bosplantsoen	SI	2,5
Winterlinde	Tilia cordata	Bosplantsoen	SI	10,0
Gladde iep	Ulmus minor	Bosplantsoen	SI	7,5
Totaal kern				**100,0**
Rand				
Spaanse aak	Acer campestre	Bosplantsoen	SI	5,0
Zwarte els	Alnus glutinosa	Bosplantsoen	SI	5,0
Zachte berk	Betula pubescens	Bosplantsoen	SI	5,0
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	10,0
Tweestijlige meidoorn	Crataegus laevigata	Bosplantsoen	SI	2,5
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Bosplantsoen	SI	5,0
Bastaardmeidoorn	Crataegus x media			2,5
Schijnkoraalmeidoorn	Crataegus x subsphaerica var. Domicensis	Bosplantsoen	SI	5,0
Brem	Cytisus scoparius	Pot	SI	2,5
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	Bosplantsoen	SI	5,0
Klimop (in boomlaag)	Hedera helix	Pot	SI	n.v.t.
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Wilde appel	Malus sylvestris	Bosplantsoen	SI	5,0
Ratelpopulier	Populus tremula	Bosplantsoen	SI	10,0
Zoete kers	Prunus avium subsp. avium	Bosplantsoen	SI	10,0
Gewone vogelkers	Prunus padus spubsp. padus	Bosplantsoen	SI	10,0
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	2,5
Beklierde heggenroos	Rosa balsamica	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Hondsroos	Rosa canina	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Heggenroos	Rosa corymbifera	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Viltroos	Rosa tomentosa	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	10,0
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Gelderse roos	Viburnum opulus	Bosplantsoen	SI	2,5
Totaal rand				**100,0**

Bosranden (volgens het natuurlijk bostype Elzen-Eikenbos)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Her-komst	%
Veldesdoorn/Spaanse aak	Acer campestre	Bosplantsoen	SI	5,0
Zwarte els	Alnus glutinosa	Veren	SI	10,0
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	5,0
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	2,5
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Bosplantsoen	SI	2,5
Grootvruchtige meidoorn	Crataegus x macrocarpa var. Macrocarpa	Bosplantsoen	SI	2,5
Bastaardmeidoorn	Crataegus x media	Bosplantsoen	SI	2,5
Schijnkoraalmeidoorn	Crataegus x subsphaerica var. Domicensis	Bosplantsoen	SI	2,5
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	Bosplantsoen	SI	2,5
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Pot	SI	n.v.t.
Ratelpopulier	Populus tremula	Veren	SI	10,0
Gewone vogelkers	Prunus padus spubsp. padus	Bosplantsoen	SI	10,0
Sleedoorn	Prunus spinosa	Bosplantsoen	SI	7,5
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	5,0
Beklierde heggenroos	Rosa balsamica	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Hondsroos	Rosa canina	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Kleinbloemige roos	Rosa micrantha	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Viltroos	Rosa tomentosa	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	10,0
Grauwe wilg	Salix cinerea	Bosplantsoen	SI	10,0
Gewone vlier	Sambucus nigra	Bosplantsoen	SI	10,0
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Totaal				**100,0**

Aanvulling begroeiing voormalige erven en in en rond de pingo (volgens het natuurlijk bostype Elzen-Eikenbos)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Her-komst	%
Veldesdoorn/Spaanse aak	Acer campestre	Bosplantsoen	SI	5,0
Zwarte els	Alnus glutinosa	Bosplantsoen	SI	10,0
Ruwe berk	Betula pendula	Veren	SI	2,5
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	5,0
Haagbeuk	Carpinus betulus	Bosplantsoen	SI	2,5
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	5,0
Gewone es	Fraxinus excelsior	Bosplantsoen	SI	10,0
Hulst	Ilex aquifolium	Pot	SI	2,5
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Ratelpopulier	Populus tremula	Veren	SI	7,5
Wintereik	Quercus patraea	Bosplantsoen	SI	5,0
Zomereik	Quercus robur	Veren	SI	2,5
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	5,0
Sporkehout (vuilboom)	Rhamnus frangula	Bosplantsoen	SI	2,5
Schietwilg	Salix alba	Bosplantsoen	SI	2,5
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	2,5
Grauwe wilg	Salix cinerea	Veren	SI	5,0
Kraakwilg	Salix fragilis	Bosplantsoen	SI	7,5
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Fladderiep	Ulmus laevis	Bosplantsoen	SI	10,0
Gladde iep	Ulmus minor	Bosplantsoen	SI	5,0
Totaal				**100,0**

Breed uitgroeiende heggen (natuurlijk bostype Elzen-Eikenbos)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Herkomst	%
Bastaardmeidoorn	Crataegus x media	Bosplantsoen	SI	2,5
Beklierde heggenroos	Rosa balsamica	Bosplantsoen	SI	2,5
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	2,5
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Bosplantsoen	SI	2,5
Egelantier	Rosa rubiginosa	Bosplantsoen	SI	2,5
Fladderiep	Ulmus laevis	Bosplantsoen	SI	2,5
Gewone vlier	Sambucus nigra	Bosplantsoen	SI	10
Gewone vogelkers	Prunus padus spubsp. padus	Bosplantsoen	SI	7,5
Gladde iep	Ulmus minor	Bosplantsoen	SI	2,5
Grauwe wilg	Salix cinerea	Bosplantsoen	SI	2,5
Grootvruchtige meidoorn	Crataegus x macrocarpa var. Macrocarpa	Bosplantsoen	SI	2,5
Hazelaar	Corylus avellana	Bosplantsoen	SI	10
Hondsroos	Rosa canina	Bosplantsoen	SI	2,5
Hulst	Ilex aquifolium	Pot	SI	2,5
Kale struweelroos	Rosa dumalis	Bosplantsoen	SI	2,5
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	Bosplantsoen	SI	2,5
Kleinbloemige roos	Rosa micrantha	Bosplantsoen	SI	2,5
Laurierwilg	Salix pentandra	Bosplantsoen	SI	2,5
Ratelpopulier	Populus tremula	Bosplantsoen	SI	2,5
Schijnhondsroos	Rosa x subcanina	Bosplantsoen	SI	2,5
Schijnkoraalmeidoorn	Crataegus x subsphaerica var. Domicensis	Bosplantsoen	SI	2,5
Sleedoorn	Prunus spinosa	Bosplantsoen	SI	5
Sporkehout (vuilboom)	Rhamnus frangula	Bosplantsoen	SI	5
Tweestijlige meidoorn	Crataegus laevigata	Bosplantsoen	SI	5
Viltroos	Rosa tomentosa	Bosplantsoen	SI	2,5
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	Bosplantsoen	SI	2,5
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum	Pot	SI	2,5
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	Bosplantsoen	SI	2,5
Wintereik	Quercus patraea	Bosplantsoen	SI	2,5
Totaal				**100,0**

Oeververdediging van levende bomen en struiken

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Type	Herkomst	%
Bastaardmeidoorn	Crataegus x media	Bosplantsoen	SI	2,5
Beklierde heggenroos	Rosa balsamica	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Boswilg	Salix caprea	Bosplantsoen	SI	2,5
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Bosplantsoen	SI	2,5
Fladderiep	Ulmus laevis	Bosplantsoen	SI	2,5
Gewone es	Fraxinus excelsior	Bosplantsoen	SI	5
Gewone vlier	Sambucus nigra	Bosplantsoen	SI	5
Gewone vogelkers	Prunus padus spubsp. padus	Bosplantsoen	SI	5
Gladde iep	Ulmus minor	Bosplantsoen	SI	5
Grauwe wilg	Salix cinerea	Bosplantsoen	SI	10
Grootvruchtige meidoorn	Crataegus x macrocarpa var. Macrocarpa	Bosplantsoen	SI	2,5
Hondsroos	Rosa canina	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Kleinbloemige roos	Rosa micrantha	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Kraakwilg	Salix fragilis	Bosplantsoen	SI	5
Schietwilg	Salix alba	Bosplantsoen	SI	2,5
Schijnkoraalmeidoorn	Crataegus x subsphaerica var. Domicensis	Bosplantsoen	SI	2,5
Sleedoorn	Prunus spinosa	Bosplantsoen	SI	10
Viltroos	Rosa tomentosa	Bosplantsoen	SI	n.v.t.
Zachte berk	Betula pubescens	Veren	SI	2,5
Zwarte els	Alnus glutinosa	Bosplantsoen	SI	35
Totaal				**100,0**

Formulier machtiging aanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming

Machtiging

Bij deze machtig ik de volgende persoon

(naam): 5.1.2e 5.1.2e

(eventuele bedrijfsnaam): Ecogroen BV

(wonende/gevestigd te): Meppel

om zijn/haar belangen te behartigen in het kader van de aanvraag voor een soortenbescherming ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor onderstaande locatie. Tevens strekt de machtiging tot het zo nodig aanvullen of corrigeren van de aanvraag. De bovengenoemde persoon heeft ook tekenbevoegdheid namens mij in het kader van deze procedure.

Adres/locatie van het voornemen:

Bedrijventerrein Riegmeer (Hollandschedijk/Albartsweg, Hollandscheveld) in gemeente Hoogeveen

Voor akkoord machtiging verlener,

Plaats: Hoogeveen

Datum: 13-12-2023

Naam ondertekenaar:
(in blokletters)

G. Bolkestejn

Functie/hoedanigheid ondertekenaar:
(eigenaar; maat in de maatschap, of iets dergelijks)

Teamleider Projecten en Beleid Fysiek SWO De Wolden-Hoogeveen

Handtekening:

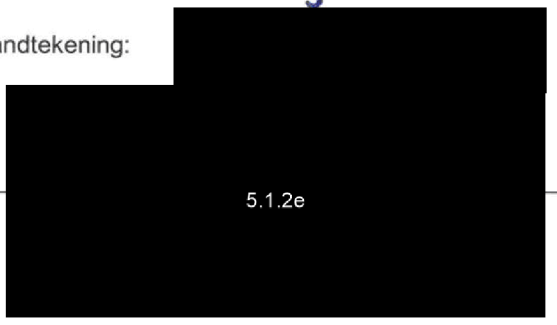

RAPPORT

Natuurtoets beekherstel Nieuwe Drostendiep

Een actualisatie in het kader van de Wnb en NNN

Klant: Waterschap Vechtstromen

Referentie: BH1294-WM-RP-220805-1005
Status: Definitief/00
Datum: 10 augustus 2022

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Euvelgunnerweg 25A
9723 CV Groningen
Water & Maritime
Trade register number: 56515154

+31 88 348 53 00 T
info@rhdhv.com E
royalhaskoningdhv.com W

Titel document: Natuurtoets beekherstel Nieuwe Drostendiep

Sub titel: Een actualisatie in het kader van de Wnb en NNN
Referentie: BH1294-WM-RP-220805-1005
Status: 00/Definitief
Datum: 10 augustus 2022
Projectnaam: Beekherstel Drostendiep
Projectnummer: BH1294
Auteur(s): 5.1.2e

Opgesteld door: 5.1.2e

Gecontroleerd door: 5.1.2e

Datum: 9-8-2022

Goedgekeurd door: 5.1.2e

Datum: 10-8-2022

Classificatie
Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	4
1.3	Leeswijzer	5
2	**Juridisch- en Beleidskader**	**6**
2.1	Wet Natuurbescherming	6
2.1.1	Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb)	6
2.1.2	Soorten (hoofdstuk 3 Wnb)	6
2.1.3	Houtopstanden (hoofdstuk 4 Wnb)	7
2.2	Natuurnetwerk Nederland	7
3	**Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep**	**8**
3.1	Beschrijving plangebied en de directe omgeving	8
3.2	Voorgenomen ingreep	11
4	**Toetsing wettelijk beschermde soorten (quickscan)**	**14**
4.1	Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten	14
4.2	Toetsing beschermde soorten	14
4.2.1	Vaatplanten	14
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	15
4.2.3	Vogels	18
4.2.4	Vissen	21
4.2.5	Amfibieën	21
4.2.6	Reptielen	22
4.2.7	Ongewervelden	22
4.2.8	Algemene zorgplicht	23
4.3	Conclusie en vervolgstappen wettelijk beschermde soorten	24
4.3.1	Vaatplanten	24
4.3.2	Grondgebonden zoogdieren	24
4.3.3	Vogels	24
4.3.4	Vissen	25
4.3.5	Amfibieën	25
4.3.6	Algemene zorgplicht	25
5	**Toetsing wettelijk beschermde houtopstanden**	**26**
5.1	Werkwijze onderzoek naar wettelijk beschermde houtopstanden	26
5.2	Voorgenomen kapomvang en beoordeling	26
5.3	Conclusie wettelijk beschermde houtopstanden	26

0021 490382

6	**Toetsing planologisch beschermde gebieden**	**27**
6.1	Werkwijze onderzoek naar planologisch beschermde gebieden	27
6.2	Ligging plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland	27
6.3	Conclusie planologisch beschermde gebieden	29
7	**Conclusie en aanbevelingen**	**30**
7.1	Soortenbescherming	30
7.2	Houtopstanden	30
7.3	Natuurnetwerk Nederland	30
8	**Literatuur**	**31**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) wordt gewerkt aan de herinrichting en natuurontwikkeling van het Nieuwe Drostendiep. Voor het gebied zijn er verschillende water-, klimaat- en natuuropgaven. In een integraal gebiedsproces is waterschap Vechtstromen samen met gebiedspartners en belanghebbenden gekomen tot een inrichtingsplan voor het gebied.

De (her)inrichting van het gebied is een ruimtelijke ontwikkeling. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten getoetst worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving. In Nederland worden de natuurwaarden via de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) beschermd. Onder de Wnb is de bescherming geregeld van Natura 2000-gebieden, soorten en van houtopstanden. Naast de wettelijke bescherming worden natuurgebieden planologisch beschermd via onder andere het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN).

In 2020 is door Eelerwoude een Quickscan Wnb opgesteld voor de inrichting van het Drostendiep (Eelerwoude, 2020). Tijdens deze Quickscan was het definitieve ontwerp nog niet bekend. De veldonderzoeken voor de Quickscan zijn uitgevoerd op 20 augustus en 3 september 2019. Bevoegd gezag (provincie Drenthe) hanteert dat onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar oud mogen zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen 3 jaar. Een klein deel van de werkzaamheden start op z'n vroegst vanaf september 2022, het grootste gedeelte wordt in 2023/2024 uitgevoerd. De verouderde onderzoeksgegevens en het definitieve ontwerp geven aanleiding om de Quickscan te actualiseren.

Royal HaskoningDHV (RHDHV) is door waterschap Vechtstromen gevraagd om een geactualiseerde natuurtoets op te stellen.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch dan wel beleidsmatig beschermde natuurwaarden. Het doel van de natuurtoets betreft de toetsing van het voornemen aan de vigerende natuur- en regelgeving. Specifiek gaat het om de volgende onderdelen:

- Quickscan Soortenbescherming;
- Indicatie te kappen (beschermde) houtopstand;
- Beoordeling van het planologisch beschermde NNN.

In deze natuurtoets wordt geen toetsing (Voortoets) uitgevoerd in het kader van Natura 2000-gebieden. Door RHDHV is op 1 september 2021 al een uitgebreide Voortoets uitgevoerd (HaskoningDHV, 2021). De definitieve ontwerpen geven geen aanleiding voor een nieuwe toetsing.

In de Quickscan van Eelerwoude is een toetsing gedaan voor vijf deelgebieden, namelijk De Stroeten, Westerstroom, Huismaten, Klenkerveld en Broeklanden. Deze actualisatie heeft alleen betrekking op de deelgebieden Westerstroom, Huismaten en Broeklanden, omdat voor deze deelgebieden het definitieve ontwerp is vastgesteld en op relatief korte termijn in uitvoering gaan.

Uit de natuurtoets volgt of er in het kader van soortenbescherming vervolgstappen nodig zijn zoals het uitvoeren van een aanvullend onderzoek en een ontheffingsaanvraag. Daarnaast wordt beschreven of voor het kappen van een houtopstand een kapmelding ingediend moet worden en als laatst geeft de natuurtoets duidelijkheid over of vervolgstappen ten aanzien van het planologisch beschermde NNN nodig zijn.

0021 490382

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch en beleidskader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Wnb en het NNN beschreven wordt. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en beschrijft de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 is de quickscan ten aanzien van beschermde soorten opgenomen. In hoofdstuk 5 is beoordeeld of te kappen bomen wettelijk beschermd zijn in het kader van de Wnb. Hoofdstuk 6 beschrijft effecten op het planologisch beschermde NNN. Tot slot zijn in hoofdstuk 7 de conclusies samengevat en worden aanbevelingen gedaan.

2 Juridisch- en Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het juridische (Wet natuurbescherming) en het planologische kader (Natuurnetwerk Nederland) beknopt beschreven.

2.1 Wet Natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van inheemse soorten planten en dieren geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Deze wet bevat regels voor de bescherming van natuurgebieden, in het wild levende dier- en plantensoorten en houtopstanden in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen. De provincies zijn over het algemeen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid (zoals gaswinning en uitbreiding snelwegen), is het Rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Voor dit project is provincie Drenthe bevoegd gezag. De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) drie onderdelen welke relevant zijn voor dit project. De relevante onderdelen van de Wnb worden onderstaand toegelicht. Voor de volledige wettekst zie: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01.

> ***Algemene zorgplicht:*** *de Wet natuurbescherming schrijft voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is voorkomen moet worden, ongeacht of deze beschermd zijn of niet.*

In de volgende paragrafen worden de relevante wettelijke kaders behandeld.

2.1.1 Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb)

Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten Natura 2000−gebieden aangewezen worden om habitats en soorten van Europees belang te beschermen. Deze gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. In totaal zijn er ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor soorten en/of habitattypen. Per soort en/of habitattype is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is of dat uitbreiding dan wel verbetering nodig is. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat significante gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van (de aangewezen habitattypen en -soorten van) een Natura 2000-gebied.

2.1.2 Soorten (hoofdstuk 3 Wnb)

De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen. Zo is het verboden om nesten van vogels te vernielen, of te beschadigen en is het verboden om soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn te verstoren. De bepalingen in paragraaf 3.3 van de Wnb zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De lijst met vrijgestelde soorten kan daardoor per provincie verschillen.

2.1.3 Houtopstanden (hoofdstuk 4 Wnb)

Het is verboden om een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder een melding te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld moet er herplant plaatsvinden van de gevelde houtopstand. De provincie Drenthe heeft regels opgesteld over de herplant.

Onder een houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Er zijn een aantal uitzonderingen, zoals houtopstanden binnen de bebouwde kom, kweekbomen en populieren en wilgen als wegbeplanting.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN), is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingszones. De bescherming van deze waarden vindt plaats conform de Provinciale Omgevingsverordeningen door toepassing van een specifiek afwegingskader: het "nee, tenzij"-regime.

Nieuwe plannen en/of projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten (bevoegd gezag voor Natuurnetwerk Nederland) vereist.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze inhoudelijke doelen zijn per provincie uitgewerkt in het Natuurbeheerplan (natuurtypen) en aanvullende provinciale documenten. In geval van Natuurnetwerk Nederland hoeft in beginsel geen rekening gehouden te worden met externe werking, zoals wel het geval is voor de Wet natuurbescherming. Echter, Gedeputeerde Staten zijn vrij hiervan af te wijken. De provincie Drenthe kan als bevoegd gezag daar strenger mee omgaan.

0021 490382

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

3.1 Beschrijving plangebied en de directe omgeving

Het plangebied ligt in de provincie Drenthe, in de gemeente Coevorden, ten noorden van de stad Coevorden, ten oosten van Hoogeveen en ten westen van Emmen. De dorpen Zweeloo, Aalden, Benneveld, Oosterhesselen, Dalen en Sleen omringen het plangebied. Zweeloo en Aalden vormen de noordelijke grens van het plangebied. De overige grenzen worden gevormd door de N854 in het westen, de N376, N34 en De Haar in het zuiden tot het Stieltjeskanaal.

De herinrichting en natuurontwikkeling vindt plaats in drie deelgebieden: Broeklanden, Huismaten en Westerstroom. Deze deelgebieden zijn weergegeven in Figuur 3-1.

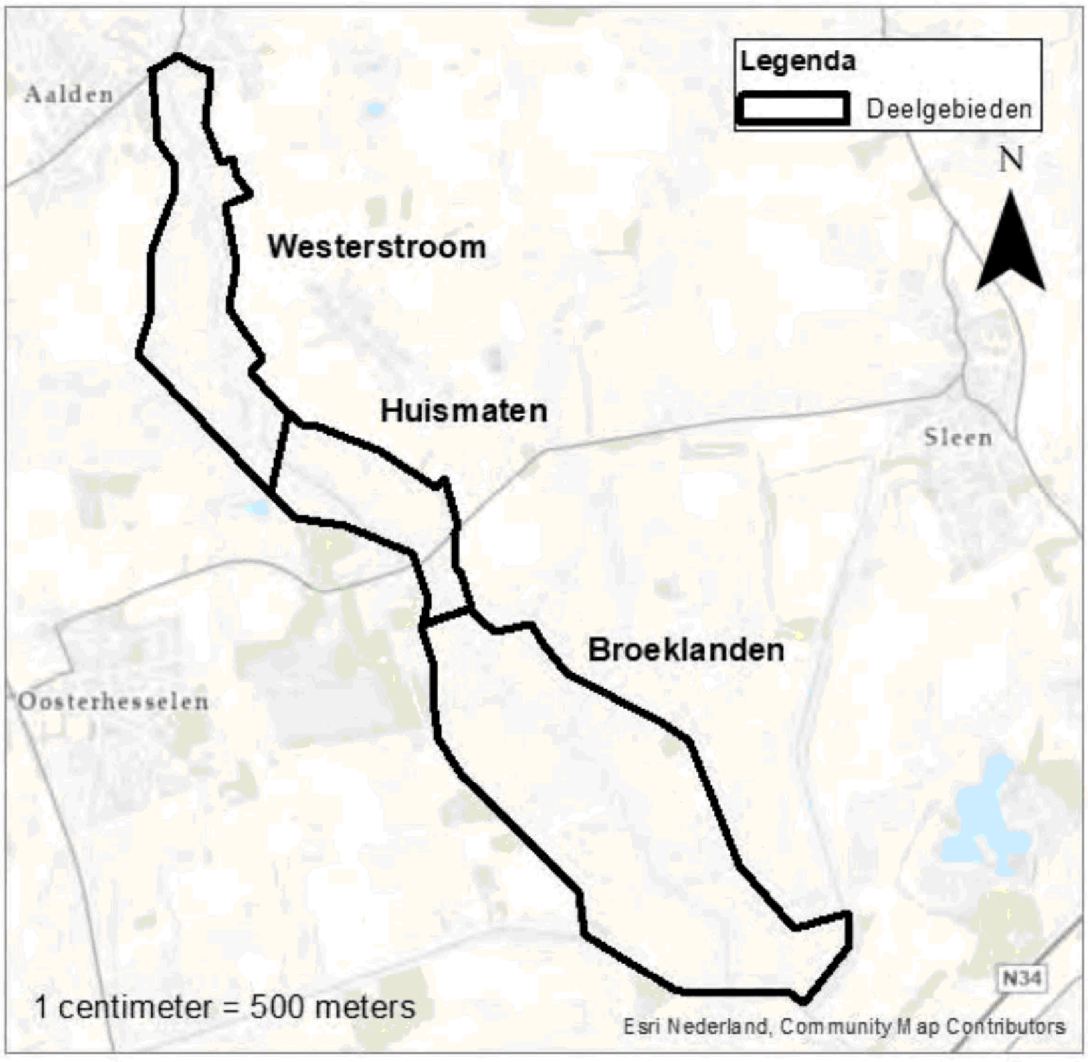

Figuur 3-1: Plangebied met de deelgebieden Broeklanden, Huismaten en Westerstroom.

Royal HaskoningDHV

Broeklanden

De Broeklanden is voornamelijk in agrarisch gebruik en bestaat uit een open gebied met veel relatief grote graslandpercelen en enkele akkers. Tijdens het veldbezoek waren veel percelen gehooid, ook vond op een aantal percelen begrazing plaats. Op veel graslanden wordt weidevogelbeheer toegepast. In het oosten van het gebied is een eikenhakhoutbosje aanwezig, verder is het gebied heel open en ontbreekt het vrijwel geheel aan bomen. Door het gebied stroomt het gekanaliseerde Nieuwe Drostendiep met een gemiddelde breedte van circa 8 meter. In het noorden komt de watergang De Laak in het Nieuwe Drostendiep uit. Een impressie van het gebied is weergegeven Figuur 3-2.

Figuur 3-2: Linksboven: Nieuwe Drostendiep. Rechtsboven: Eikenhakhoutbosje. Linksonder: Sloot met ijzerrijke kwel. Rechtsonder: De Laak. Foto's RHDHV

Huismaten

De Huismaten bestaat voornamelijk uit vochtige hooilanden met kleine percelen. Tijdens het veldbezoek waren veel percelen gehooid, plaatselijk vindt begrazing plaats. Het is een open gebied met pluksgewijs opslag van wilgen langs de perceelsloten. Centraal door het gebied stroomt het gekanaliseerde Nieuwe Drostendiep en heeft hier een beperkte breedte van maximaal 2 meter. Ten westen stroomt Westerstroom

(hier ook wel Boksloot genoemd) en heeft hier een breedte van circa 6 meter. Een impressie van het gebied is weergegeven in Figuur 3-3.

Figuur 3-3: Boven: Nieuwe Drostendiep. Onder: Westerstroom (Boksloot). Foto's RHDHV

Westerstroom

De Westerstroom bestaat uit een beekdallandschap met kruidenrijke graslanden (deels gevoed door kwel) met een smalle verkaveling. De percelen zijn veelal gescheiden met singels bestaande uit elzen, en enkele bosjes bestaande uit wilg, es, berk en zomereik. Het zuidelijke deel van het gebied bestaat voornamelijk uit ruige graslanden met rietruigtes. De beek Westerstroom meandert hier grotendeels door het gebied (behalve in het meest noordelijke gedeelte). Langs de oever is veelal sprake van opslag van els en wilg. In het oosten van het gebied is een visvijver aanwezig. Een impressie van het gebied is weergegeven in Figuur 3-4.

0021 490382

Figuur 3-4 Linksboven: Doorkijk beekdal Westerstroom. Rechtsboven: Westerstroom. Linksonder: Perceel begraasd door koeien. Rechtsonder: Hooilandperceel met links de begroeide oever van de Westerstroom. Foto's RHDHV

3.2 Voorgenomen ingreep

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de herinrichting en natuurontwikkeling van het Nieuwe Drostendiep. De historische, natuurlijke, meanderende loop van de beek wordt zoveel mogelijk hersteld en diverse ontwateringsmiddelen worden verondiept of verwijderd. Het cultuurhistorisch landschap wordt teruggebracht. De herinrichting van het Nieuwe Drostendiep zorgt voor een klimaatbestendig watersysteem, natuurontwikkeling en goed waterbeheer voor de landbouw en de natuur met ook kansen voor recreatie in het gebied. In deze paragraaf wordt per deelgebied de voorgenomen ingreep beschreven.

De maatregelen in het gebied hebben tot doel:

- Ontwikkelen van natuur om verder invulling te geven aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Verbeteren van de ecologische inrichting van de beek, zodat deze voldoet aan de normen van de Kaderrichtlijn Water (KRW)
- Herstel van de kwelsituatie en vasthouden van water in het gebied door ontwateringsmiddelen te dempen/verondiepen om wateroverlast benedenstrooms en verdroging bovenstrooms te voorkomen
- Verminderen van de belasting van het watersysteem vanuit de landbouw, waardoor in de toekomst wordt voldaan aan de nitraatrichtlijnen en de doelstelling van de zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON).

0021 490382

Royal HaskoningDHV

Broeklanden

In Broeklanden wordt de oude meanderende loop van de beek zoveel mogelijk hersteld en de oude watergang gedempt. Op de gronden van Natuurmonumenten worden de oude meanders opgezocht, op de gronden in beheer van derden wordt de meander hersteld binnen een strook van 40 m vanuit de huidige loop. In bijlage A1 is het definitief ontwerp van Broeklanden opgenomen. Hierin zijn de specifieke maatregelen ruimtelijk weergeven.

In de Broeklanden zijn onder andere de volgende maatregelen voorzien:

- Aanleg van een ondiepe, smalle meanderende beekloop in het laagste deel van het beekdal in combinatie met demping van de huidige loop van het Nieuwe Drostendiep;
- Verondiepen van verschillende sloten en watergangen variërend van 30 cm tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld;
- Ontwikkeling van plas-dras oevers langs enkele verondiepte sloten en watergangen (verondiept tot 70 cm onder maaiveld);
- Het verwijderen van zoden/ afplaggen (ter hoogte van de overgang naar Huismaten);
- Aanleg van een onderhoudspad aan één zijde van de hermeanderde beek;
- Verwijderen van 2 stuwen, 1 stuw blijft in gestreken stand voorlopig staan;
- Aan het benedenstroomse einde van Broeklanden wordt een nieuwe stuw gebouwd voor het vasthouden van gebiedseigen water in extreme situaties. In normale situaties staat deze stuw in gestreken stand (geen vispassage nodig);
- Vervangen diverse duikers en verwijderen afrastering;
- Afzetten (kappen) van bomen in het eikenhakhoutbosje. Bomen met bijzondere ecologische waarden (zoals horsten, eekhoornnesten) blijven gehandhaafd.

Met deze maatregelen wordt invulling gegeven aan de ontwikkeling als weidevogelgebied en de ontwikkeling van vochtig hooiland (dotterbloemhooiland). Daarnaast wordt hiermee invulling gegevens aan de KRW-doelstellingen.

Huismaten

In Huismaten zal het profiel van het Nieuwe Drostendiep aangepast worden, zodat deze weer kan meanderen en wordt de Boksloot gedempt. In bijlage A2 is het definitief ontwerp van Huismaten opgenomen. Hierin zijn de specifieke maatregelen ruimtelijk weergeven.

In Huismaten zijn onder andere de volgende maatregelen voorzien:

- Aanleg van een ondiepe, smalle meanderende beekloop in het laagste deel van het beekdal in combinatie met demping van de huidige loop van het Nieuwe Drostendiep;
- Het gedeeltelijk dempen van de Boksloot;
- Aanleg van een slenk ter hoogte van de gedempte Boksloot;
- Vervangen bruggen onder Klenckerweg
- Aanleg faunapassage;
- Aanleggen vispassages;
- Aanbrengen verdeelwerk om water vast te houden;
- Aanbrengen van duikers;
- Herprofilering van watergangen tot boven het drainage niveau;
- Pluksgewijs teelaarde verwijderen variërend van 20 cm diep tot diverse ontgravingsdiepten;
- Verwijderen van zoden tot 10 cm diepte.

Door herstel van het hydrologische systeem en een effectieve verschraling van de bodem worden kansen gecreëerd voor de ontwikkeling van dotterbloemhooiland en blauw- en/of heischraal grasland. Daarnaast wordt in het laagste deel van het deelgebied klein zeggenmoeras beoogd.

Westerstroom

De Westerstroom is in 2006/2007 al hersteld en de maatregelen in Westerstroom zijn daarom beperkt. De maatregelen bestaan veelal uit het dempen of verondiepen van sloten en plaatselijk verondiepen/versmallen van het bestaande profiel van de Westerstroom. In bijlage A3 is het definitief ontwerp van Westerstroom opgenomen. Hierin zijn de specifieke maatregelen ruimtelijk weergeven.

In Westerstroom zijn onder andere de volgende maatregelen voorzien:

- Verondiepen door middel van zandsuppletie van een deel van de Westerstroom;
- Verwijderen van stuwen (bovenstrooms Westerstroom);
- Realiseren vispasseerbare cascade;
- Aanbrengen dood hout in oevers en bodem van de Westerstroom;
- Pluksgewijs teelaarde verwijderen variërend van 20 cm diep tot diverse ontgravingsdiepten;
- Verwijderen van zoden tot 10 cm diepte;
- Verwijderen enkele kunstwerken.

Het verwijderen en vervangen van diverse kunstwerken in deelgebied Broeklanden (bijlage A4) en het vervangen van de bruggen in de Klenkerweg start in september 2022. De overige werkzaamheden starten in 3^{e} kwartaal 2023 en hebben een doorlooptijd van circa 15 maanden.

4 Toetsing wettelijk beschermde soorten (quickscan)

In dit hoofdstuk wordt de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Wnb beschermde soorten beschreven en wordt voor de aanwezige habitats beoordeeld of ze geschikt zijn voor onder de Wnb beschermde soorten. Tevens is per (mogelijk) voorkomende soort(groep) een effectbeoordeling opgenomen en worden eventuele vervolgstappen beschreven.

4.1 Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang is van het plangebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het plangebied kunnen voorkomen, zijn op 1 augustus 2022 de verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor het plangebied en enkele kilometers rondom het plangebied (NDFF, 2022). In het plangebied worden onder andere broedvogeltellingen en vegetatiekarteringen uitgevoerd in het kader van NNN-monitoring. Deze resultaten zijn ook opgeslagen in de NDFF, waardoor het raadplegen van de NDFF een goed beeld geeft van de bekende waarnemingen in het plangebied. Daarnaast zijn verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen geraadpleegd om inzicht te krijgen in de regionale verspreiding van soorten.

Op 2 augustus 2022 is een veldbezoek uitgevoerd door een deskundig ecoloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Het veldbezoek was gericht op een habitatgeschiktheidsanalyse voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Het betrof een zonnige dag met een temperatuur van gemiddeld 25 graden. Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is in het plangebied.

4.2 Toetsing beschermde soorten

4.2.1 Vaatplanten

Voorkomen

Recente verspreidingsgegevens wijzen niet op het voorkomen van beschermde vaatplanten in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In het plangebied zijn geen groeiplaatsen van beschermde planten aanwezig. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde vaatplanten is niet noodzakelijk. In het plangebied komen wel relatief zeldzame soorten voor zoals brede orchis, dalkruid, kleine ratelaar en moeraskartelblad.

Effectbeoordeling en voorzorgsmaatregelen

Alhoewel geen beschermde vaatplanten in het plangebied voorkomen behoeft de aanwezigheid van de zeldzame plantensoorten vanuit de zorgplicht wel extra aandacht. Hiervoor moeten de volgende voorzorgsmaatregelen worden genomen:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden markeren van zeldzame vegetatie en deze vegetatie (zoveel) mogelijk sparen;
- Indien de zeldzame vegetatie niet gespaard kan worden kan in overleg met een ecologisch deskundige overwogen worden om zeldzame vegetatie uit te graven en elders terug te plaatsen.

Conclusie

Er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om negatieve effecten op zeldzame vegetatie te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde vaatplanten is niet nodig.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied komen beschermde zoogdieren voor zoals konijn, ree, vos, haas, kleine marterachtigen en verschillende muizensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn ree (Figuur 4-1) en haas waargenomen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel blijft de algemene zorgplicht gelden voor deze soorten.

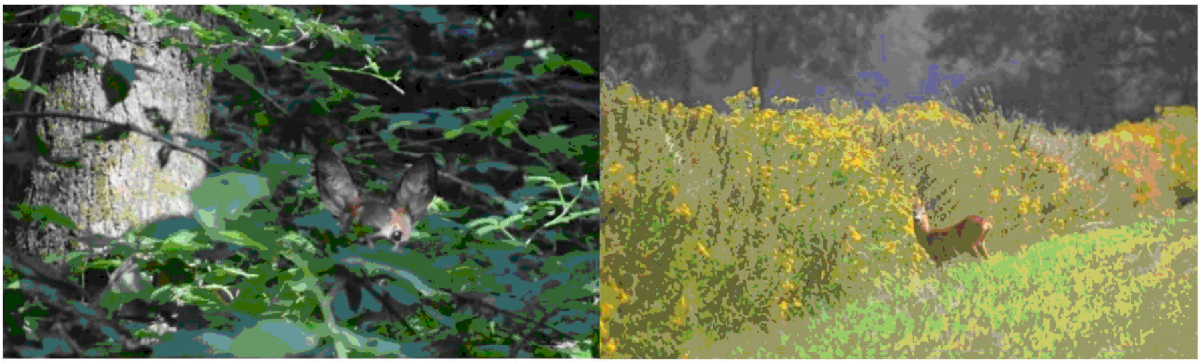

Figuur 4-1 Links: Reegeit in het eikenhakhoutbosje in de Broeklanden. Rechts: Reebok in deelgebied Westerstroom. Foto's RHDHV

Recente verspreidingsgegevens wijzen verder op het voorkomen van de boommarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, steenmarter (categorie Andere soort) otter en wolf (categorie Habitatrichtlijnsoort) in het plangebied of de omgeving daarvan. De grote bosmuis en otter worden pas vanaf 2019 waargenomen in de omgeving van het plangebied (NDFF) en zijn daarom niet beoordeeld in de Quickscan van Eelerwoude.

Tijdens het veldbezoek is in het eikenhakhoutbosje langs de Broeklanden een mogelijke burcht, bestaande uit twee pijpen van waarschijnlijk de das waargenomen (zie Figuur 4-2). Voor de burcht lag weinig vers zand en één pijp was deels overgroeid met braam, waardoor verwacht wordt dat de burcht niet recent is gebruikt. Het is ook mogelijk dat de burcht in gebruik is door vos of een marterachtigen, zoals bunzing en steenmarter. Ook het gebruik van de burcht door boommarter is niet geheel uitgesloten. Daarnaast kunnen in het bosje eekhoornnesten aanwezig zijn. Eekhoorns bouwen hun nesten hoog in de boom. Door het aanwezige bladerdek tijdens het veldwerk kon niet goed worden beoordeeld of er eekhoornnesten in de bomen aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt daarnaast dat het bosje gebruikt kan worden als foerageergebied. De das en steenmarter kunnen ook foerageren in de graslanden.

0021 490382

Figuur 4-2 Mogelijke dassenburcht in eikenhakhoutbosje. Foto RHDHV.

De grote bosmuis is een soort die de laatste jaren een sterke opmars heeft gemaakt vanuit Duitsland en nu ook veel wordt aangetroffen in het oosten van het land. Het eikenhakhoutbosje is geschikt als leefgebied voor de grote bosmuis. Verder zijn waarnemingen van otter (sporen) in het Nieuwe Drostendiep en de Westerstroom bekend. Tijdens het veldbezoek zijn verse sporen (spraints en krabsporen) van otter aangetroffen in struweel langs de oever van de Westerstroom. De wateren binnen het plangebied kunnen worden gebruikt als foerageergebied voor de otter. Hoge oevervegetatie en struwelen langs de oevers (dit is met name aanwezig in het deelgebied Westerstroom) kunnen gebruikt worden als rust- en voortplantingsplaats van otters. Ook kunstmatige holten zoals ruimtes onder bruggen kunnen hiervoor gebruikt worden. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanwijzingen gevonden van vaste verblijfplaatsen onder bruggen en andere kunstwerken.

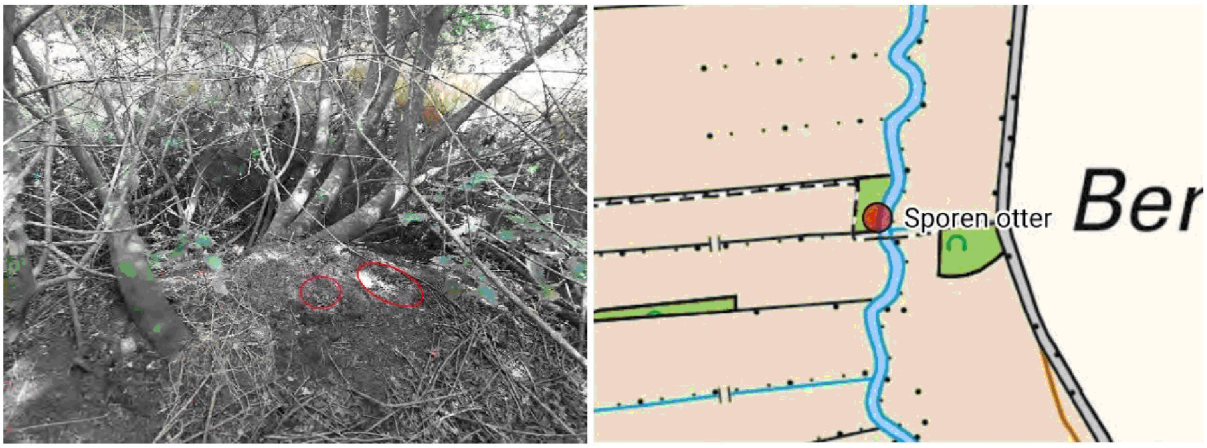

Figuur 4-3 Ottersporen (spraints in het rood) in het deelgebied Westerstroom. Foto RHDHV.

Effectbeoordeling en voorzorgsmaatregelen

In het eikenhakhoutbosje, wat doorgegroeid is en al lang niet afgezet is, worden bomen afgezet (gekapt). De kap wordt gefaseerd uitgevoerd en bomen met ecologische waarden (zoals bomen met eekhoornnesten) blijven gehandhaafd. Hierdoor blijft het eikenhakhoutbosje geschikt als leefgebied voor de soorten die hier voorkomen. Wel dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de (dassen)burcht. Tijdens werkzaamheden bij en aan kunstwerken en in en langs oevervegetatie en struwelen kunnen otters tijdelijk worden verstoord. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied voorhanden waar de otter tijdelijk naar kan uitwijken. Het functionele leefgebied van de otter wordt niet aangetast door werkzaamheden. Van

otters is het bekend dat ze jaarrond jongen kunnen krijgen en zijn dan extra kwetsbaar. Veel (beschermde) zoogdieren zijn nachtactief en zijn tijdens nachtelijke werkzaamheden extra gevoelig voor verstoring. De volgende voorzorgsmaatregelen moeten genomen worden om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen:

- Rondom de burcht moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de (mogelijke) de functie als verblijfplaats niet verloren gaat. De hoeveelheid begroeiing wat om de burcht moet blijven staan wordt afgestemd met een ecologisch deskundige;
- Bomen met eekhoornnesten worden niet gekapt. Om de bomen met eekhoornnesten moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de functie van de verblijfplaats niet verloren gaat. De hoeveelheid begroeiing wat om een eventueel nest moet blijven staan wordt afgestemd met een ecologisch deskundige;
- Er moet worden voorkomen dat bomen vallen in de richting van de burcht of eekhoornnesten;
- Voorafgaand aan het kappen wordt de ondergroei kort gemaaid, zodat eventueel aanwezige grote bosmuizen de locatie kunnen ontvluchten tijdens de kapwerkzaamheden;
- Geschikt leefgebied (begroeide oeverzones en ruimten onder kunstwerken) voor de otter dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ecologisch deskundige gecontroleerd te worden op otters met jongen;
- De werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd.

Door de voorgenomen werkzaamheden ontstaat een gevarieerder landschap met meer ruimte voor natuurlijke processen waardoor het leefgebied voor de genoemde soorten juist wordt verbeterd.

Conclusie
Er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om negatieve effecten op beschermde zoogdieren te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde zoogdieren is niet noodzakelijk indien de voorzorgsmaatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen
Voorkomen
Recente verspreidingsgegevens (NDFF) wijzen op het voorkomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (allen categorie Habitatrichtlijnsoort) binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Ze maken gedurende een jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen). Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boom-bewonende soorten (zoals rosse vleermuis) en gebouw-bewonende soorten (zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Een aantal soorten maken zowel van gebouwen als van bomen gebruik als verblijfplaats (bijvoorbeeld ruige dwergvleermuis). Vleermuizen foerageren over het algemeen op relatief windluwe plaatsen, zoals tuinen en langs bosranden. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes, die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige elementen kunnen tevens dienen als migratieroute van soorten die buiten Nederland overwinteren.

<u>Verblijfplaatsen</u>
In het plangebied liggen diverse erven met gebouwen waarin vleermuizen kunnen verblijven. Ook staan er verspreid door het plangebied een aantal oude bomen met holten die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor vleermuizen. In het eikenhakhoutbosje ontbreekt het aan (oude) bomen met scheuren en holtes, waardoor in dit bosje geen verblijfplaatsen voor vleermuizen worden verwacht.

Vliegroutes
In het plangebied zijn meerdere lijnvormige structuren aanwezig zoals bomenrijen en struweel langs oevers die gebruikt kunnen worden als vliegroute.

Foerageergebied
Het gehele plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. Met name luwe en vochtige delen hebben aantrekkingskracht op insecten en zijn daardoor erg geschikt als foerageergebied. Hierdoor zijn veel delen in de Westerstroom zeer geschikt als foerageergebied. In de Broeklanden is het landschap meer open en zijn minder delen geschikt als foerageergebied.

Effectbeoordeling
Er worden geen gebouwen gesloopt en geen bomen gekapt met geschikte ruimten voor vleermuisverblijfplaatsen. Tevens worden geen bomen gekapt die deel uitmaken van een (mogelijke) vliegroute. Vleermuizen zijn nachtactief en zijn tijdens nachtelijke activiteiten extra gevoelig voor verstoring (door licht). Door de vernattingsmaatregelen zal het aandeel insecten toenemen, dit heeft een positief effect op het foerageergebied voor vleermuizen.

De volgende voorzorgsmaatregel moet genomen worden om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen:

- De werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd.

Conclusie
Er moet een voorzorgsmaatregel worden genomen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor vleermuizen is niet noodzakelijk indien de voorzorgsmaatregel wordt uitgevoerd.

4.2.3 Vogels

Voorkomen
Alle vogels zijn beschermd in de Wnb (categorie Vogelrichtlijnsoorten). Er wordt onderscheid gemaakt tussen broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten keren elk jaar terug naar hetzelfde nest. Dit betekent dat het nest ook niet buiten het broedseizoen weggehaald mag worden of dat het functionele leefgebied van het nest wordt aangetast.

Recente verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van verschillende broedvogels in het plangebied. In de hooilanden broeden soorten zoals gele kwikstaart, kneu en graspieper. In ruig begroeide oeverzones broeden soorten zoals bosrietzanger, blauwborst en rietgors. In het beekdal broeden daarnaast nog enkele paren grutto, watersnip en tureluur. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogels waargenomen, waaronder kievit, graspieper, gele kwikstaart en een nest van boerzwaluw aan de duikerbrug van de Klenkerweg.

Uit recente verspreidingsgegevens blijkt daarnaast dat territoria van vogels met een jaarrond beschermd nest zijn vastgesteld in het plangebied. Het gaat hierbij om buizerd (ook in het eikenhakhoutbosje) en ooievaar. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere buizerds en ooievaars waargenomen. Ook is een nestpaal van de ooievaar in het plangebied aanwezig. Er zijn geen horsten van buizerd (of andere roofvogels) aangetroffen. Door het aanwezige bladerdek in de bomen tijdens het veldwerk konden horsten ook lastig worden waargenomen.

Figuur 4-4: Links: Kievit in de Broeklanden. Rechts: Boerenzwaluwnest onder de duikerbrug van de Klenkerweg. Foto RHDHV

Effectbeoordeling en voorzorgsmaatregelen

Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving worden verstoord. Daarnaast kunnen werkzaamheden in het broedseizoen mogelijk resulteren in het doden van jongen. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten tussen half maart tot augustus. Ook buiten deze periode is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen. Wanneer werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd zijn overtredingen uit de Wnb niet uitgesloten. De volgende voorzorgsmaatregelen moeten genomen worden om negatieve effecten op broedvogels te voorkomen:

- Werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen.
- In de nieuwe duikerbrug ter plaatse van de Klenkerweg moet een nestvoorziening (kant en klare nestkom) voor de boerenzwaluw worden gerealiseerd.

Indien werkzaamheden ook binnen het broedseizoen plaatsvinden kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

- Ongeschikt maken van de werklocaties voor broedlocaties van vogels door middel van de vegetatie voorafgaand aan het broedseizoen kort te maaien/ te klepelen en kort te houden tijdens het broedseizoen, het plaatsen van schriklinten en het continu betreden van het terrein;
- De werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen kan worden. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de planlocatie te worden gecontroleerd op het voorkomen van broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden door een ecologisch deskundige. Daarna kan het plangebied worden vrijgegeven;
- Indien broedende of territoriale vogels worden geconstateerd tijdens de werkzaamheden, dan wordt direct overlegd met de ecologisch deskundige en dient (een deel van) het werk op deze specifieke locatie stilgelegd te worden. In overleg met een ecologisch deskundige kunnen werkzaamheden weer worden opgestart, eventueel na het nemen van maatregelen zoals het afzetten van de broedlocatie (de afstand tot het nest is soortafhankelijk), zodra het terrein door hem of haar is vrijgegeven.

In het eikenhakhoutbosje is een in 2019 een territorium van buizerd vastgesteld (NDFF). In het eikenhakhoutbosje worden bomen afgezet (gekapt). De kap wordt gefaseerd uitgevoerd en bomen met ecologische waarden (zoals bomen met horsten) blijven behouden. De nestpaal van de ooievaar blijft

gehandhaafd. De volgende voorzorgsmaatregelen moeten genomen worden om negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten te voorkomen:

- Bomen met horsten worden niet gekapt. Om de bomen met horsten moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de functie van de verblijfplaats niet verloren gaat;
- Er moet worden voorkomen dat bomen vallen in de richting van bomen met horsten.

Conclusie
Er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om negatieve effecten op broedvogels te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor broedvogels is niet noodzakelijk indien de voorzorgsmaatregelen wordt uitgevoerd.

4.2.4 Vissen

Voorkomen
Recente verspreidingsgegevens wijzen niet op het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied en de ruime omgeving daarvan. De aanwezigheid van beschermde vissen is op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde vissen is niet noodzakelijk. Wel maken algemene vissoorten gebruik van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn in verschillende watergangen rietvoorns waargenomen.

Effectbeoordeling en voorzorgsmaatregelen
Alhoewel geen beschermde vissen in het plangebied voorkomen behoeft de aanwezigheid van algemene vissen wel extra aandacht vanuit de zorgplicht omdat er watergangen gedempt en verontdiept worden. Hiervoor moeten de volgende voorzorgsmaatregelen worden genomen:

- Voorafgaand aan het dempen dient de oever- en watervegetatie te worden verwijderd;
- Er dient uitsluitend in één richting gewerkt te worden, stroomafwaarts van de betreffende watergang, of, indien dit niet mogelijk is, in de richting van ander geschikt water.
- Werkzaamheden in de watergang vindt alleen plaats als de luchttemperatuur tussen nul en 25 graden ligt en de wateren ijsvrij zijn;
- Indien bij het dempen niet richting open water gewerkt kan worden moeten de wateren worden afgevist door een ecologisch deskundige.

Conclusie
Er moeten voorzorgsmaatregelen genomen worden om negatieve effecten op (algemeen voorkomende) vissen te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wnb voor vissen is niet nodig.

4.2.5 Amfibieën

Voorkomen
In het plangebied komen beschermde amfibieën voor zoals gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel blijft de algemene zorgplicht gelden voor deze soorten.

Recente verspreidingsgegevens wijzen verder op het voorkomen van de poelkikker en heikikker (categorie Habitatrichtlijnsoort) in het Klenckerveld op circa 500 meter van het plangebied. Het voorkomen van andere beschermde amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten op basis van de verspreidingsgegevens.

De poelkikker en heikikker hebben hun voorkeurs voortplantingsbiotoop in (zwak)zure voedselarme poelen en vennen met begroeide oevers. De te dempen of te verontdiepen watergangen voldoen niet aan dit biotoop. Veel watergangen waren ten tijde van het veldbezoek recent geschoond en gemaaid en/of stonden droog. Daarnaast is in een aantal watergangen vis aangetroffen, wat de wateren ongeschikter maakt als voortplantingsbiotoop (vissen eten larven van amfibieën). Verwacht wordt dat de te dempen watergangen geen belangrijk voortplantingsbiotoop vormt voor poelkikker en heikikker. Het landhabitat van de poelkikker en heikikker bevindt zich meestal tot circa 300 meter tot het voortplantingswater.

Effectbeoordeling en voorzorgsmaatregelen
Ten aanzien van de poelkikker en de heikikker geldt dat het voorkeurs voortplantingsbiotoop behouden blijven. Gezien de voorkeursbiotoop van beide soorten wordt niet verwacht dat de te dempen en verondiepen sloten belangrijk leefgebied voor beide soorten vormen. Echter, het voorkomen van beide soorten in deze sloten kan niet geheel uitgesloten worden. De vernattingsmaatregelen hebben een gunstig effect op genoemde soorten, echter tijdelijke negatieve effecten tijdens de werkzaamheden kunnen niet op

voorhand uitgesloten worden. De volgende voorzorgsmaatregelen moeten genomen worden om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen (ook in het kader van de zorgplicht voor amfibieën waarvoor een vrijstelling van ontheffing geldt):

- Dempen van watergangen vindt plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van amfibieën. Deze periode loopt globaal van maart t/m augustus.
- Voorafgaand aan het dempen dient de oever en watervegetatie te worden verwijderd zodat aanwezige amfibieën het plangebied ontvluchten.
- Er dient uitsluitend in één richting gewerkt te worden, stroomafwaarts van de betreffende watergang, of, indien dit niet mogelijk is, in de richting van ander geschikt water.
- Indien bij het dempen niet richting open water gewerkt kan worden moeten de wateren worden afgevist door een ecologisch deskundige.

Conclusie
Er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om negatieve effecten op beschermde amfibieën te voorkomen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor amfibieën is niet noodzakelijk indien de voorzorgsmaatregelen wordt uitgevoerd.

4.2.6 Reptielen

Voorkomen
De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de adder, levendbarende hagedis en ringslang (categorie Andere soort) in het Klenckerveld. De populaties van deze reptielen zijn gebonden aan het Klenckerveld. Het voorkomen van deze soorten wordt niet verwacht in het plangebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde reptielen is niet noodzakelijk.

Conclusie
Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde reptielen is niet noodzakelijk.

4.2.7 Ongewervelden

Voorkomen
De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de grote weerschijnvlinder, grote vos (categorie Andere soort) en gevlekte witsnuitlibel (categorie Habitatrichtlijnsoort) in de omgeving van het plangebied. Grote weerschijnvlinder heeft zijn leefgebied onder andere in groepen samenhangende bosjes in beekdalen en zet zijn eieren af op wilgen. Deelgebied Westerstroom vormt daarom geschikt leefgebied voor de grote weerschijnvlinder. De grote vos werd met uitsterven bedreigd, maar vanaf 2019 worden weer veel grote vossen waargenomen. De grote vos heeft zijn leefgebied onder andere in vochtige open bossen en zet zijn eieren of op hoge vrijstaande bomen, met name iep, maar ook kersen- en wilgensoorten (Vlinderstichting, 2022). Deelgebied Westerstroom is matig geschikt als leefgebied voor de grote vos. De gevlekte witsnuitlibel heeft zijn leefgebied in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van de gevlekte witsnuitlibel kan op voorhand worden uitgesloten.

Effectbeoordeling
In het deelgebied Westerstroom worden geen bomen gekapt. Negatieve effecten op de grote weerschijnvlinder en grote vos zijn uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde ongewervelden is niet nodig.

0021 490382

Conclusie
Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb voor beschermde reptielen is niet noodzakelijk.

4.2.8 Algemene zorgplicht

Voor alle soorten, beschermd of niet, geldt te allen tijde de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal voorzorgsmaatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben om te vluchten;
- Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt enkel gebruik gemaakt van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten en beschadiging van hun leefgebied voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd (twee weken) stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden (opnieuw) geïnspecteerd en vrijgegeven te worden door een ecologisch deskundige.

Werkprotocol
Alle genoemde voorzorgsmaatregelen dienen verder worden uitgewerkt en gespecificeerd in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden moeten worden begeleid door een ecologisch deskundige. Het ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn en te worden nageleefd.

4.3 Conclusie en vervolgstappen wettelijk beschermde soorten

In het plangebied komen verschillende beschermde soorten voor of mogelijk voor. Daarnaast komen zeldzame of kwetsbare niet-beschermde soorten voor, maar in het kader van de zorgplicht dient wel rekening gehouden te worden met deze soorten. Indien de volgende voorzorgsmaatregelen worden getroffen is geen nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wnb nodig:

4.3.1 Vaatplanten

- Voorafgaand aan de werkzaamheden markeren van zeldzame vegetatie en deze vegetatie (zoveel) mogelijk sparen;
- Indien de zeldzame vegetatie niet gespaard kan worden kan in overleg met een ecologisch deskundige overwogen worden om de vegetatie uit te graven en elders terug te plaatsen.

4.3.2 Grondgebonden zoogdieren

- De werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd.
- Geschikt leefgebied (begroeide oeverzones en ruimten onder kunstwerken) voor de otter dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ecologisch deskundige gecontroleerd te worden op otters met jongen;

Onderstaande maatregelen hebben betrekking op het eikenhakhoutbosje in deelgebied Broeklanden.

- Rondom de burcht moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de (mogelijke) de functie als verblijfplaats niet verloren gaat. De hoeveelheid begroeiing wat om de burcht moet blijven staan wordt afgestemd met een ecologisch deskundige;
- Bomen met eekhoornnesten worden niet gekapt. Om de bomen met eekhoornnesten moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de functie van de verblijfplaats niet verloren gaat. De hoeveelheid begroeiing wat om een eventueel nest moet blijven staan wordt afgestemd met een ecologisch deskundige;
- Er moet worden voorkomen dat bomen vallen in de richting van de burcht of eekhoornnesten;
- Voorafgaand aan het kappen wordt de ondergroei kort gemaaid, zodat eventueel aanwezige grote bosmuizen de locatie kunnen ontvluchten tijdens de kapwerkzaamheden;

4.3.3 Vogels

- Werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen.
- In de nieuwe duikerbrug ter plaatse van de Klenkerweg moet een nestvoorziening (kant en klare nestkom) voor de boerenzwaluw worden gerealiseerd.

Indien werkzaamheden ook binnen het broedseizoen plaatsvinden kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

- Ongeschikt maken van de werklocaties voor broedlocaties van vogels door middel van de vegetatie voorafgaand aan het broedseizoen kort te maaien/ te klepelen en kort te houden tijdens het broedseizoen, het plaatsen van schriklinten en het continu betreden van het terrein;
- De werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen kan worden. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is;

- Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de planlocatie te worden gecontroleerd op het voorkomen van broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden door een ecologisch deskundige. Daarna kan het plangebied worden vrijgegeven;
- Indien broedende of territoriale vogels worden geconstateerd tijdens de werkzaamheden, dan wordt direct overlegd met de ecologisch deskundige en dient (een deel van) het werk op deze specifieke locatie stilgelegd te worden. In overleg met een ecologisch deskundige kunnen werkzaamheden weer worden opgestart, eventueel na het nemen van maatregelen zoals het afzetten van de broedlocatie (de afstand tot het nest is soortafhankelijk), zodra het terrein door hem of haar is vrijgegeven.

Onderstaande maatregelen hebben betrekking op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten (horsten) in het eikenhakhoutbosje in deelgebied Broeklanden:

- Bomen met horsten worden niet gekapt. Om de bomen met horsten moet voldoende dekking (begroeiing) aanwezig blijven, zodat de functie van de verblijfplaats niet verloren gaat;
- Er moet worden voorkomen dat bomen vallen in de richting van bomen met horsten.

4.3.4 Vissen

- Voorafgaand aan het dempen dient de oever- en watervegetatie te worden verwijderd.
- Er dient uitsluitend in één richting gewerkt te worden, stroomafwaarts van de betreffende watergang, of, indien dit niet mogelijk is, in de richting van ander geschikt water.
- Werkzaamheden in de watergang vindt alleen plaats als de luchttemperatuur tussen nul en 25 graden ligt en de wateren ijsvrij zijn.
- Indien bij het dempen niet richting open water gewerkt kan worden moeten de wateren worden afgevist door een ecologisch deskundige.

4.3.5 Amfibieën

- Dempen van watergangen vindt plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van amfibieën. Deze periode loopt globaal van maart t/m augustus.
- Voorafgaand aan het dempen dient de oever en watervegetatie te worden verwijderd zodat aanwezige amfibieën het plangebied ontvluchten.
- Er dient uitsluitend in één richting gewerkt te worden, stroomafwaarts van de betreffende watergang, of, indien dit niet mogelijk is, in de richting van ander geschikt water.
- Indien bij het dempen niet richting open water gewerkt kan worden moeten de wateren worden afgevist door een ecologisch deskundige.

4.3.6 Algemene zorgplicht

- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen;
- Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt enkel gebruik gemaakt van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd (twee weken) stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden (opnieuw) geïnspecteerd en vrijgegeven te worden door een ecologisch deskundige.

Alle genoemde voorzorgsmaatregelen dienen verder worden uitgewerkt en gespecificeerd in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden moeten worden begeleid door een ecologisch deskundige. Het ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn en te worden nageleefd.

5 Toetsing wettelijk beschermde houtopstanden

In dit hoofdstuk is beoordeeld of een kapmelding nodig is voor het kappen van de houtopstand zoals bedoeld in de Wnb.

5.1 Werkwijze onderzoek naar wettelijk beschermde houtopstanden

Voor het onderdeel Houtopstanden is onderzocht of de bescherming van houtopstanden, zoals bedoeld in de Wnb, binnen het project van toepassing is.

Met behulp van StreetSmart (Cyclomedia) is de oppervlakte van de bosschages binnen het plangebied bepaald. Op grond van de aard van de ingreep en ligging ten opzichte van de bebouwde kom houtopstanden wordt bepaald of en welke vervolgstappen nodig zijn.

5.2 Voorgenomen kapomvang en beoordeling

De wettelijke bescherming van houtopstanden vanuit de Wnb betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de komgrenzen Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (10 are) of bestaan uit meer dan 20 bomen (rijbeplanting). De Wnb Houtopstanden geldt voor bos, maar ook voor andere 'houtopstanden' zoals houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen.

Voor de realisatie van de duikerbruggen in de Klenkerweg worden enkele (relatief) kleine bomen gekapt. De bomen maken geel deel uit van een houtopstand. Daarnaast worden bomen gekapt in het eikenhakhoutbosje in deelgebied Broeklanden. Dit bosje heeft een oppervlakte van circa 2 hectare en valt daarmee onder een houtopstand zoals bedoeld in de Wnb. Het gaat hierbij echter om het dunnen van de houtopstand (niet alle bomen worden gekapt). Het dunnen heeft als doel om een ecologische meerwaarde te creëren. Het dunnen van een houtopstand is vrijgesteld van een meldingsplicht. Een kapmelding in het kader van beschermde houtopstanden is niet nodig.

5.3 Conclusie wettelijk beschermde houtopstanden

Een kapmelding in het kader van beschermde houtopstanden is niet nodig.

6 Toetsing planologisch beschermde gebieden

In dit hoofdstuk is beschreven of in de nabijheid van het plangebied planologisch beschermde NNN-gebieden en andere beschermde planologische gebieden zijn gelegen en wordt beoordeeld of er vervolgstappen nodig zijn.

6.1 Werkwijze onderzoek naar planologisch beschermde gebieden

Het Drentse NNN-beleid is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de Provincie Drenthe. In deze verordening zijn de regels opgenomen waaraan ruimtelijke plannen binnen het NNN aan moeten voldoen. In dit hoofdstuk is onderzocht of het plangebied in of nabij het NNN ligt. Hiervoor is gebruik gemaakt van de viewer van het Natuurnetwerk van de Provincie Drenthe. Op grond van de aard van de ingreep, de ligging ten opzichte van beschermde NNN-gebieden en het toetsingskader wordt bepaald of en welke vervolgstappen nodig zijn.

6.2 Ligging plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied valt in zijn geheel onder het NNN. Het natuurbeheerplan 2021 bestaat uit een beheertypekaart (Figuur 6-1) en een ambitiekaart (Figuur 6-2). Uit de beheertypekaart blijkt dat in Broeklanden met name vochtig weidevogellandschap (N13.01) aanwezig is. De agrarische percelen waarvan de bestemming wordt omgezet naar natuur hebben volgens de kaart ‘geen’ beheertype (roze op de kaart).

In Huismaten en Westerstroom zijn twee beheertypen aanwezig. In het gebied tussen de Klenkerweg en de Molendijk en in Westerstroom is er sprake van het beheertype kruidenrijk en faunarijk grasland (N12.02). In het overige deel van Huismaten en een groot deel van Westerstroom is sprake van vochtig hooiland (N10.02). Er zijn enkele agrarische percelen waar nog geen beheertype is, hier wordt de bestemming omgezet naar natuur.

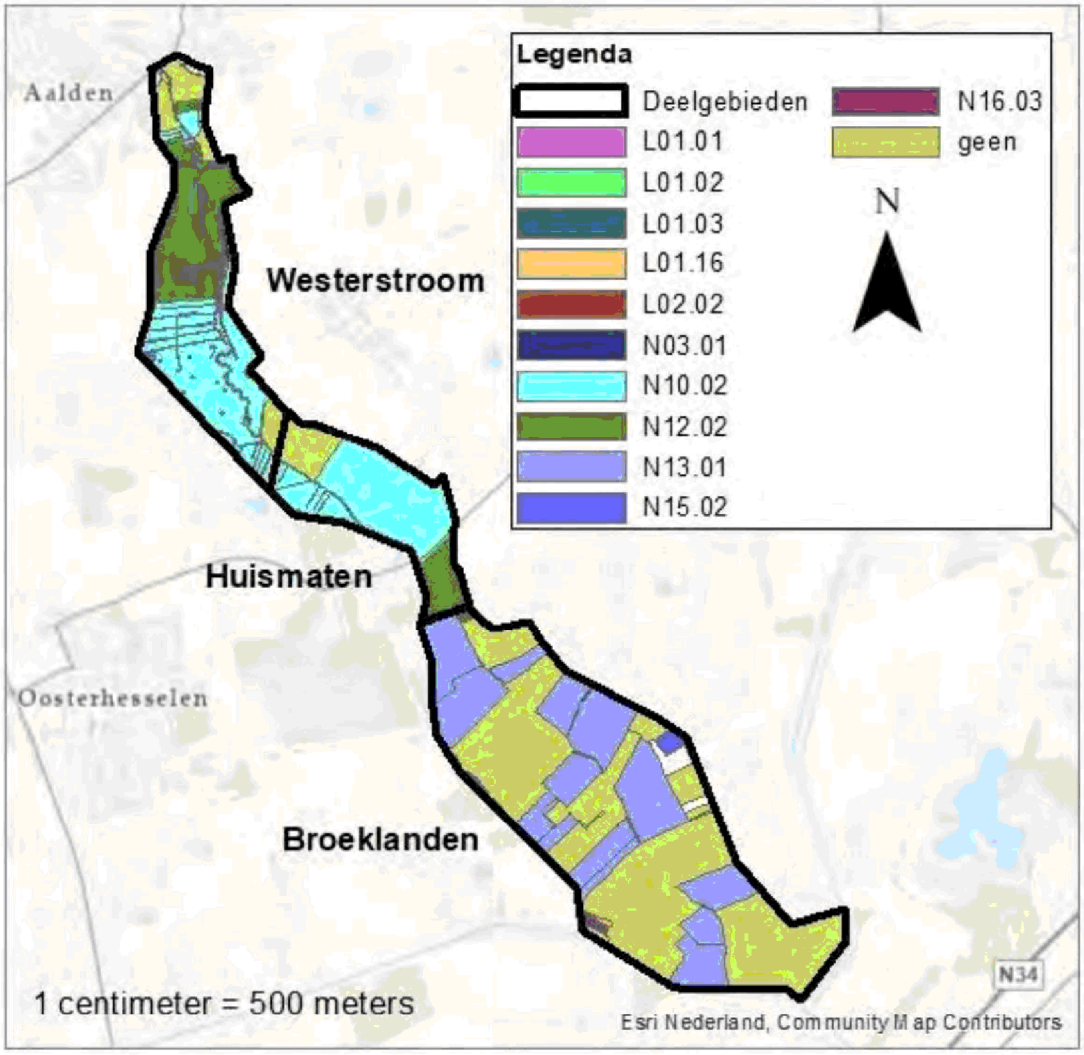

Figuur 6-1: Natuurbeheerplan 2021 - Beheertypenkaart

Volgens de ambitiekaart moet in Broeklanden een afwisselend landschap komen met vochtig hooiland (N10.02) en voor de agrarische percelen die worden omgevormd naar natuur geldt de opgave om te vormen naar natuur (N00.01). Het is de bedoeling dat Broeklanden weidevogelgebied wordt, met de volgende beoogde natuurdoeltypen: Vochtig hooiland, Vochtig weidevogelgrasland en Kruiden- en faunarijkgrasland.

De ambitie in Huismaten en Westerstroom is om het kruidenrijke en faunarijke grasland (N12.02) en het vochtige hooiland (N10.02) om te vormen naar Nat schraalland (N10.01). In Westerstroom wordt het kruidenrijke en faunarijke grasland (N12.02) behouden.

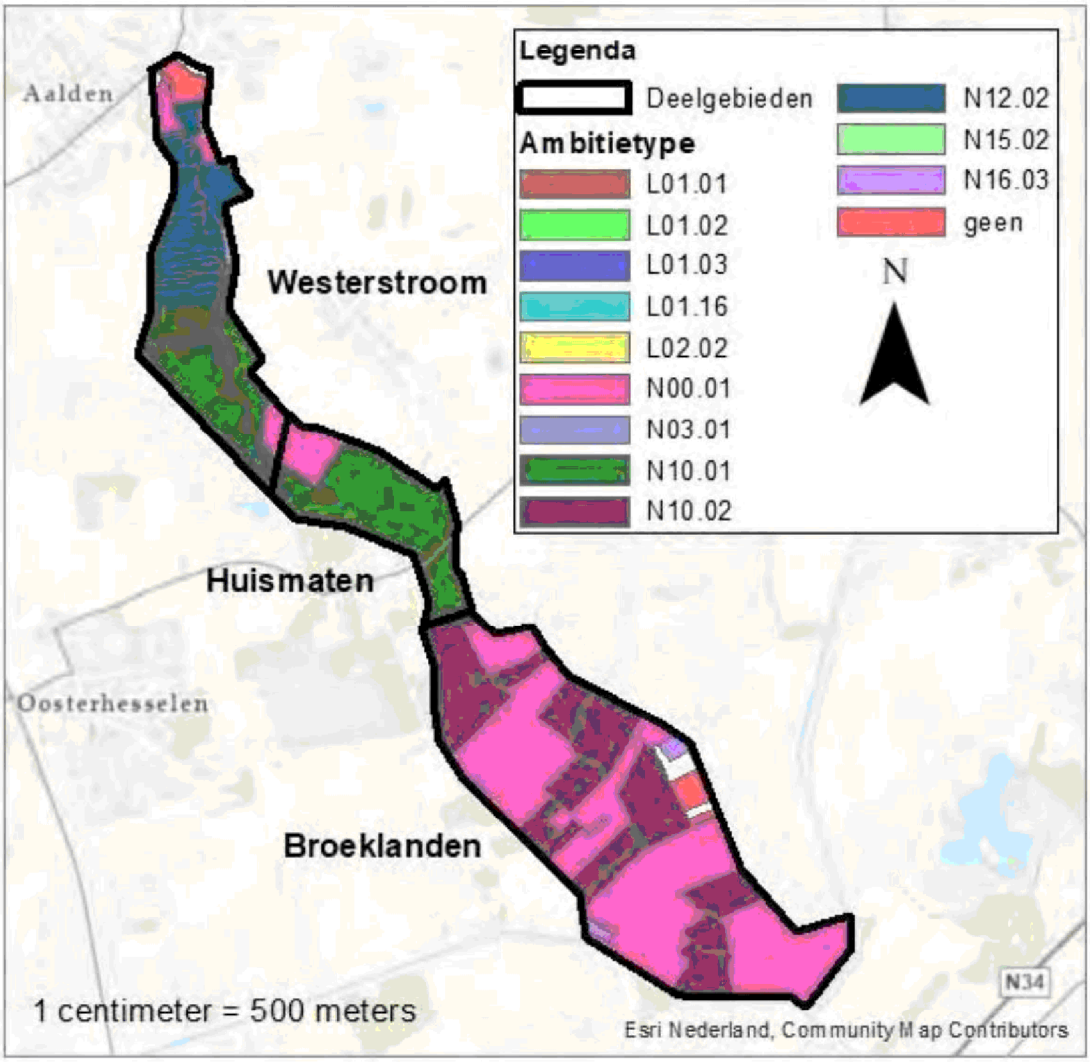

Figuur 6-2: Natuurbeheerplan 2021 - Ambitiekaart

6.3 Conclusie planologisch beschermde gebieden

De werkzaamheden hebben juist als doel om invulling te geven aan het NNN. Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van omliggende NNN-gebieden zijn op voorhand uitgesloten. Er hoeven geen extra maatregelen getroffen te worden met betrekking tot het NNN.

7 Conclusie en aanbevelingen

7.1 Soortenbescherming

In het plangebied komen verschillende beschermde soorten voor of mogelijk voor. Indien voorzorgsmaatregelen getroffen worden zoals beschreven in paragraaf 4.3, dan is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Daarnaast komen zeldzame of kwetsbare niet-beschermde soorten voor, in het kader van de zorgplicht dient rekening gehouden te worden met deze soorten (zie ook paragraaf 4.3).

7.2 Houtopstanden

Een kapmelding in het kader van beschermde houtopstanden is niet nodig.

7.3 Natuurnetwerk Nederland

De werkzaamheden hebben juist als doel om invulling te geven aan het NNN. Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van omliggende NNN-gebieden zijn op voorhand uitgesloten. Er hoeven geen extra maatregelen getroffen te worden met betrekking tot het NNN.

0021 490382

8 Literatuur

Eelerwoude (2020), Quickscan Wnb Drostendiep.

Nationale Databank Flora en Fauna, via: https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal.

RAVON (2022), algemene informatie over amfibieën, vissen en reptielen en verspreidingsgegevens via: https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie.

STOWA (2022), algemene informatie over amfibieën en reptielen en verspreidingsgegevens via http://soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocollenflora-enfaunawet.pdf

Verspreidingsatlas (2022), via: https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vlinderstichting (2022), algemene informatie over verschillende soorten vlinders en libellen via: https://www.vlinderstichting.nl/

Vleermuiswerkgroep Nederland (2022), algemene informatie over verschillende soorten vleermuizen via: www.vleermuis.net.

Vogelbescherming (2022), informatie over verschillende soorten vogels, via: https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels.

Zoogdiervereniging (2022), informatie over de verspreiding en ecologie van zoogdiersoorten, via: https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten.

A1 Definitief ontwerp Broeklanden

BH1294-TE-BO-1204
BH1294-TE-BO-1205

Nr. D10, Koppel duiker (R2), lengte ## m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Elektriciteitskast (Enexis) handhaven

Aanbrengen talud- en bodembescherming aan weerzijden van duiker, beton , laagdikte 0,20 m op zanddicht geotextiel

Kappen bestaand bos, omvormen tot hakhout.

Koppel duiker (R2), lengte 17,50 m, 2500x2000 mm (bxh), beton, B.O.B. -## m NAP

Nr. D09, Koppel duiker (R2), lengte 9,50m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP, incl. 2 inspectieschachten

Aanbrengen duik aan weerzijden fietspad (scheiding peilgebieden) duiker dichtzetten

Verwijderen bestaande bomen

Fietsbrug handhaven

Peilgebied 6:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +11.75

Nr. D08, Koppel duiker (R2), lengte lengte 11,25 m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Einde kering, bestaand maaiveld op +12,14 m NAP

Aanbrengen dam, tbv. peilscheiding natuur- en landbouw

Aanbrengen dam en duiker, beton ø400, 8,00 m lang, wafer van noord naar west laten afstromen

Ontgraven watergang binnen de NNN begrenzing, bodembreedte 6,50m, talud 1:2

Nieuwerwijde maaisloot, afgraven met zelfregelling aanbrengen

Peilgebied 11:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +10.95
Plasdras-peil +11.60

Nr. D07, Koppel duiker (R2), lengte lengte 11,25 m, m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Aanbrengen dam en duiker, PVC ø400, 8,80 m lang

Nr. D06, Koppel duiker (R2), lengte 11,25 m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Verwijderen bestaande dam

Nr. D05, Koppel duiker (R2), lengte 11,25 m, afm. inw. 2500x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Kantelstuw D, geautomatiseerd
Aanbrengen in taludbeekingang

Bestaande duiker vullen, lengte 15m, Ø1060, beton

Greppel/sloot langs weg dempen en aansluiten op nieuwe tracé De Laak met twee duikers PVC ø480 mm, lengte 12 m

Nr. D04, Koppel duiker (R2), lengte 19,00 m, afm. inw. 3000x2900 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. +3.50m NAP

Verondiepen tot 70 cm diep en versmallen, bodembreedte 1,20 m (per rijsloot 1)

Peilgebied 8:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.41
Plasdras-peil +11.55

Peilgebied 9:
Huidig waterpeil +10.50
Toekomstig waterpeil +11.12
Plasdras-peil +11.55

Nr. D03, Koppel duiker (R2), lengte 11,25 m, afm. inw. 3000x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. ##m NAP

Stuw S06
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Aanbrengen duiker PVC, ø480, 19,20 m lang

Stuw S07
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Aanbrengen duiker PVC, ø480, 19,20 m lang

Stuw S08
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Stuw S04
Kopstuw draaibaar, n.t.d.

Stuw S05
Kopstuw draaibaar, n.t.d.

Peilgebied 5:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.62
Plasdras-peil +11.80

Verwijderen stuw

Aanbrengen duiker PVC, ø400, 33,60 m lang

Aanbrengen duiker PVC, ø400, 33,60 m lang

Stuw S09
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Peilgebied 10:
Huidig waterpeil +10.50
Toekomstig waterpeil +10.95
Plasdras-peil +11.40

Aanbrengen duiker beton, ø600, 14,40 m lang, b.o.b. +9.60 m NAP

Aanbrengen duiker, materiaal beton, ø400, 7,80 m lang

Stuw S11
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Aanbrengen duiker PVC, ø480, 12,00 m lang

Stuw S10
SP4005 | stuw
t.b.

Peilgebied 3:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +11.80

Aanbrengen duiker beton, ø400, 8,80 m lang

Ophogen kavelpad met vrijgekomen grond

Zoekgebied vogelkijkpunt langs Verlengde Hoogeveense Vaart

Ophogen maaiveld boven duiker en bij uiterste kering, minimaal +12,34 m NAP

Nr. D02, Koppel duiker (R2), lengte 14,75, afm. inw. 3000x2000 mm (bxh), m, gewapend beton, B.O.B. -9,95m NAP

Bodempeil voor de stuw +10.79 NAP

Handmatig in te stellen

Bestaande voertakte duiker, b.o.b. 9,48 m NAP

Stuw renoveren en automatiseren

Overzicht

Legenda

- Bestaande situatie
- Bestaand bos
- NNN grens
- Kadastrale grens
- Grens 2 x 20m zone
- Vossenraster
- Talud
- Onderhoudspad 3,50 m breed
- Dempen watergang
- Zode verwijderen 10 cm diep
- Verondiepen tot 30 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
- Verondiepen tot 50 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld, bovenbreedte 3,00 m
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld met aan weerszijden 2,00 m brede plas-dras oevers
- Ontgraven watergang 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
- Ophogen kavelpad met vrijgekomen grond

Technische gegevens

- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.

1.0	Eerste uitgave	S.12e	S.12e	S.12e
versie	omschrijving	gecontr.	goedgekeurd	datum

opdrachtgever: Waterschap Vechtstromen

project: Nieuwe Drostendiep

omschrijving: Nieuwe situatie
Broeklanden + De Laak - oost

Royal HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

documentstatus: Concept
documentversie: 1.0

formaat: A0 | schaal: 1:2000 | fase: Bestek Ontwerp | bladnr.: 5 | van: 7

documentnummer: BH1294-TE-BO-1205

BH1294-TE-BO-1204
BH1294-TE-BO-1203

BH1294-TE-BO-1204
BH1294-TE-BO-1205

Onderbrekingen in bomenrij door hulshoutbeheer met overstaanders.

Voorstel locaties dam+ duiker naar achterliggend perceel, n.t.b. in overleg met perceelseigenaren.

Aanbrengen talud- en bodembescherming aan weerszijden van duiker, beton , laagdikte 0,20 m op zanddicht geotextiel

Stuw C
Betonnen stuw met klep
Automatisch

Nr. D12, Koppel duiker (R2), lengte lengte 11,35 m, afm. inw. 2580x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Nr. D11, Koppel duiker (R2), lengte 17.50 m afm. inw. 2580x2000 mm (bxh), gewapend beton, B.O.B. -## m NAP

Kantelstuw C, geautomatiseerd
Aanbrengen in taludbeëindiging

Afdammen watergang

Verondiepen tot 70 cm diep en versmallen, bodembreedte 2,20 m met taluds 1:2. Tussen beveninsteken 5.00 m.

Aanbrengen duiker aan weerzijden fietspad (schaduw) peilgebieden duiker dichtzetten?

Peilgebied 3:
Huidig waterpeil +10.95
Toekomstig waterpeil +11.80
Plasdras-peil +11.95

Aanbrengen duiker PVC, ø400, 12.00 m lang

Stuw 503
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Stuw 502
Kopstuw draaibaar met duiker, n.t.d.

Aanbrengen duiker PVC, ø400, 31.60 m lang

Stuw 501
Kopstuw draaibaar, n.t.d.

Handhaven stuw, beekprofiel aanpassen a.h.v. afmetingen stuw.

Aanbrengen duiker PVC, ø400, 8.00 m lang.

Waterpeil 1:
Huidig waterpeil +11.10
Toekomstig waterpeil +11.89
Plasdras-peil +12.20

Waterpeil 2:
Huidig waterpeil +11.10
Toekomstig waterpeil +11.89
Plasdras-peil +12.25

Waterpeil 4:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +12.15

Waterpeil 5:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +12.15

Waterpeil 6:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +12.15

Waterpeil 7:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +12.15

Waterpeil

A2 Definitief ontwerp Huismaten

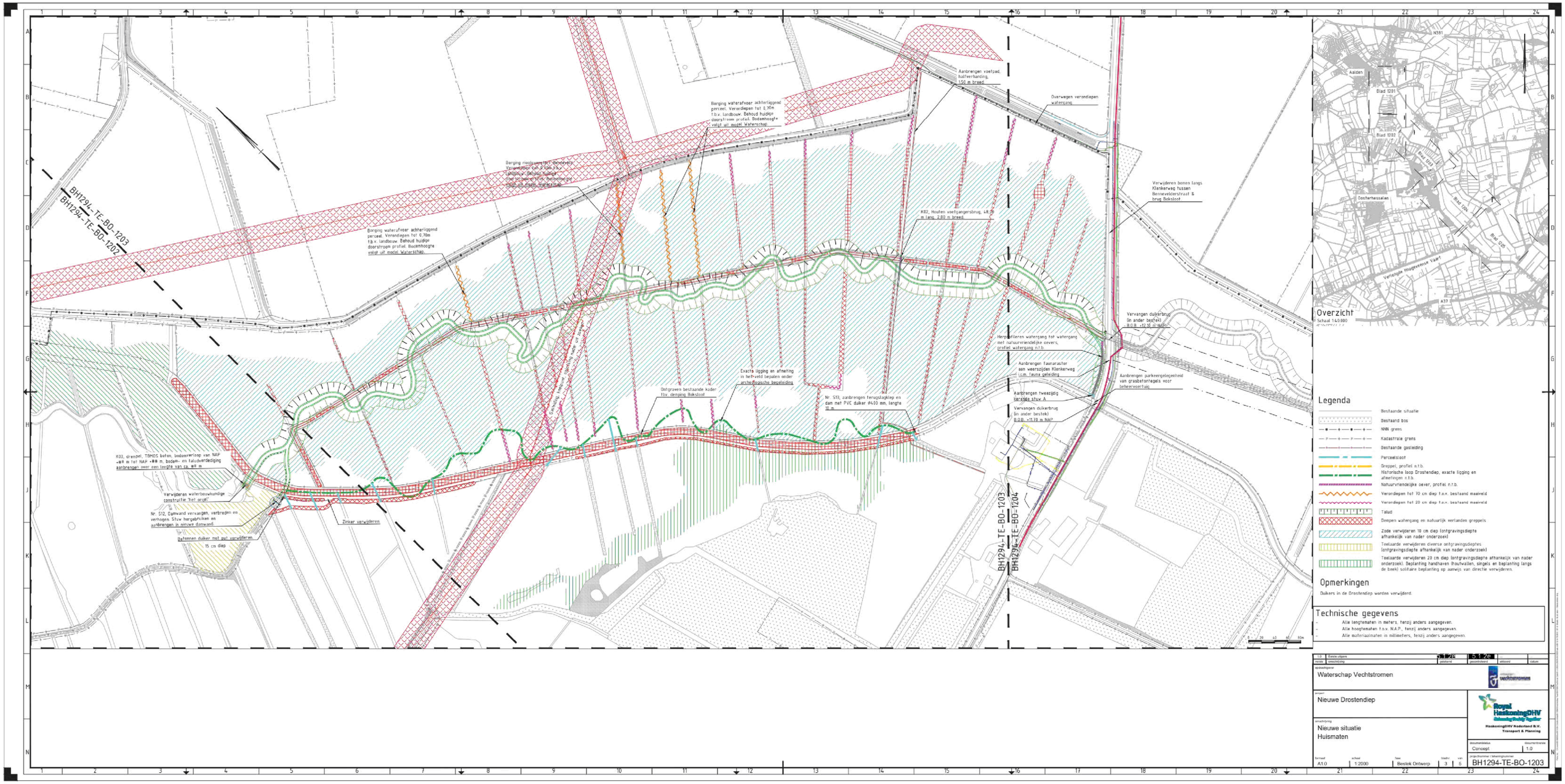

BH1294-TE-BO-1203
BH1294-TE-BO-1202
BH1294-TE-BO-1204
Borging waterafvoer achterliggend perceel. Verondiepen tot 0,70m t.b.v. landbouw. Behoud huidige doorstroom profiel. Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.
Aanbrengen voetpad, halfverharding, 1,50 m breed.
Overwegen verondiepen watergang.
Verwijderen bomen langs Klenkerweg tussen Benneveldersstraat & brug Boksloot.
K02, Houten voetgangersbrug, 48,50 m lang, 2,80 m breed.
Vervangen duikerbrug (in ander bestek) B.O.B. +12,50 m NAP
Herprofileren watergang tot watergang met natuurvriendelijke oevers, profiel watergang n.t.b.
Aanbrengen faunaraster aan weerszijden Klenkerweg i.c.m. fauna geleiding
Aanbrengen tweezijdig verende stuw A
Vervangen duikerbrug (in ander bestek) B.O.B. +11,70 m NAP
Aanbrengen parkeergelegenheid van grasbetontegels voor beheervoertuig
Exacte ligging en afmeting in het veld bepalen onder archeologische begeleiding
Ontgraven bestaande kader t.b.v. demping Boksloot
Nr. S13, aanbrengen terugslagklep en dam met PVC duiker Ø400 mm, lengte 10 m
K03, drempel, TBMOS beton, bodemverloop van NAP +## m tot NAP +## m, bodem- en taludverdediging aanbrengen over een lengte van ca. ## m
Verwijderen waterbouwkundige constructie 'het orgel'
Nr. S12, Damwand vervangen, verbreden en verhogen. Stuw hergebruiken en aanbrengen in nieuwe damwand.
Betonnen duiker met put verwijderen. 15 cm diep
Zinker verwijderen.
Overzicht
Schaal 1:40.000
Legenda
Bestaande situatie
Bestaand bos
NNN grens
Kadastrale grens
Bestaande gasleiding
Perceelsloot
Greppel, profiel n.t.b.
Historische loop Drostendiep, exacte ligging en afmetingen n.t.b.
Natuurvriendelijke oever, profiel n.t.b.
Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
Verondiepen tot 20 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
Talud
Dempen watergang en natuurlijk verlanden greppels
Zode verwijderen 10 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
Teelaarde verwijderen diverse ontgravingsdieptes (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
Teelaarde verwijderen 20 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek). Beplanting handhaven (houtwallen, singels en beplanting langs de beek) solitaire beplanting op aanwijs van directie verwijderen.
Opmerkingen
Duikers in de Drostendiep worden verwijderd.
Technische gegevens
- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.
1.0 Eerste uitgave
Waterschap Vechtstromen
Nieuwe Drostendiep
Nieuwe situatie
Huismaten
Royal HaskoningDHV
HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning
Concept
1.0
A1.0
1:2000
Bestek Ontwerp
3
5
BH1294-TE-BO-1203

A3 Definitief ontwerp Westerstroom

BH1294-TE-BO-1201
BH1294-TE-BO-1202

25 cm diep

Bodemhoogte van watergang dient aan te sluiten op Drostendiep t.b.v. borging waterafvoer. Bodemhoogte en waterpeil volgen uit model Waterschap.

Borging waterafvoer achterliggend perceel. Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

Westerstroom verondiepen door zandsuppletie, gem. 0.50 m, en aanbrengen dood hout in oevers en bodem. Exacte- en aantal locaties n.t.b.

Borging waterafvoer achterliggend perceel. Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

BH1294-TE-BO-1202
BH1294-TE-BO-1203

KQ2, drempel, TBKOS beton, bodemverloop van NAP +## m tot NAP +## m, bodem- en taludverdediging aanbrengen over een lengte van ca. ## m

Verwijderen waterbouwkundige constructie 'het orgel'

Nr. S12, damwand vervangen, verbreden en verhogen. Stuw hergebruiken en aanbrengen in nieuwe damwand

Betonnen duiker met put verwijderen

15 cm diep

Zinker verwijderen

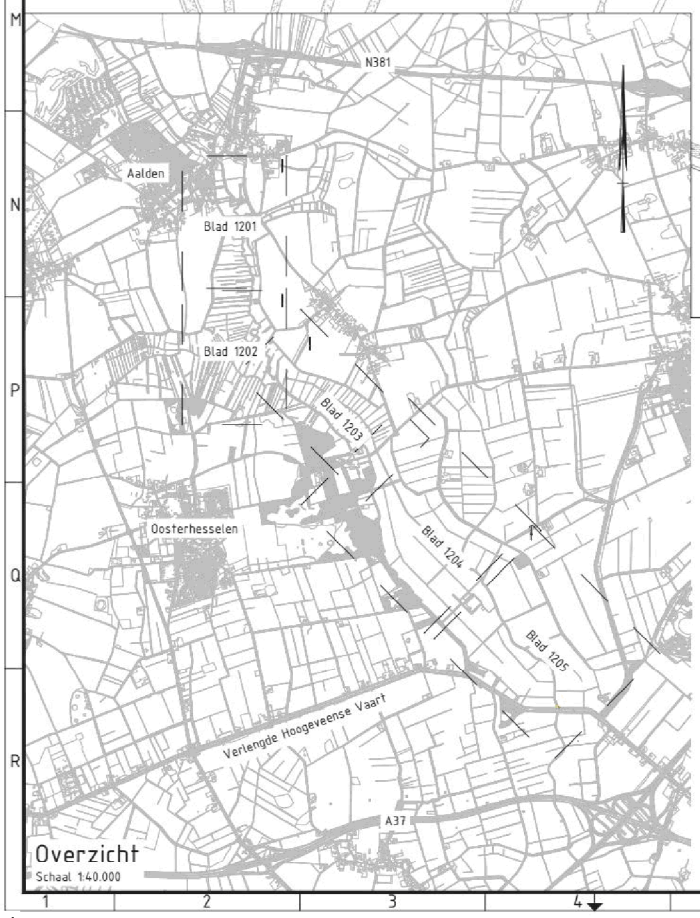

Overzicht
Schaal 1:40.000

Legenda

- Bestaande situatie
- Bestaand bos
- NNN grens
- Kadastrale grens
- Bestaande gasleiding
- Perceelsloot
- Greppel, profiel n.t.b.
- Historische loop Drostendiep, exacte ligging en afmetingen n.t.b.
- Natuurvriendelijke oever, profiel n.t.b.
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
- Verondiepen tot 20 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld
- Talud
- Dempen watergang en natuurlijk verlanden greppels
- Zode verwijderen 10 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
- Teelaarde verwijderen diverse ontgravingsdieptes (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
- Teelaarde verwijderen 20 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek). Beplanting handhaven (houtwallen, singels en beplanting langs de beek) solitaire beplanting op aanwijs van directie verwijderen.
- Vispasseerbare cascade

Technische gegevens

- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.

versie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
1.0	Eerste uitgave	5.1.2e	5.1.2e	...	...

opdrachtgever
Waterschap Vechtstromen

project
Nieuwe Drostendiep

omschrijving
Nieuwe situatie
Westerstroom - zuid

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

documentstatus	documentversie
Concept	1.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A1s	1:2000	Bestek Ontwerp	2	5

projectnummer / tekeningnummer
BH1294-TE-BO-1202

Vispasseerbare cascade
Verval cascade ca. 0.60m, exacte gegevens volgen uit model waterschap

Borging waterafvoer Zweeloo.
Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

Borging regenwater- en riooloverstortbassin Zweeloo.
Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

40 cm diep

Borging waterafvoer achterliggend perceel.
Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

Westerstroom verondiepen door zandsuppletie, gem. 0.50 m, en aanbrengen dood hout in bevers en bodem. Exacte- en aantal locaties n.t.b.

Natuurlijk fluctuerend peil creëren in visvijver, maatregelen volgen uit model Waterschap.

Borging waterafvoer achterliggend perceel.
Bodemhoogte volgt uit model Waterschap.

Ontgraven greppel, profiel n.t.b.

25 cm diep

BH1294-TE-BO-1201
BH1294-TE-BO-1202

0 20 40 60 80m

Technische gegevens

- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.

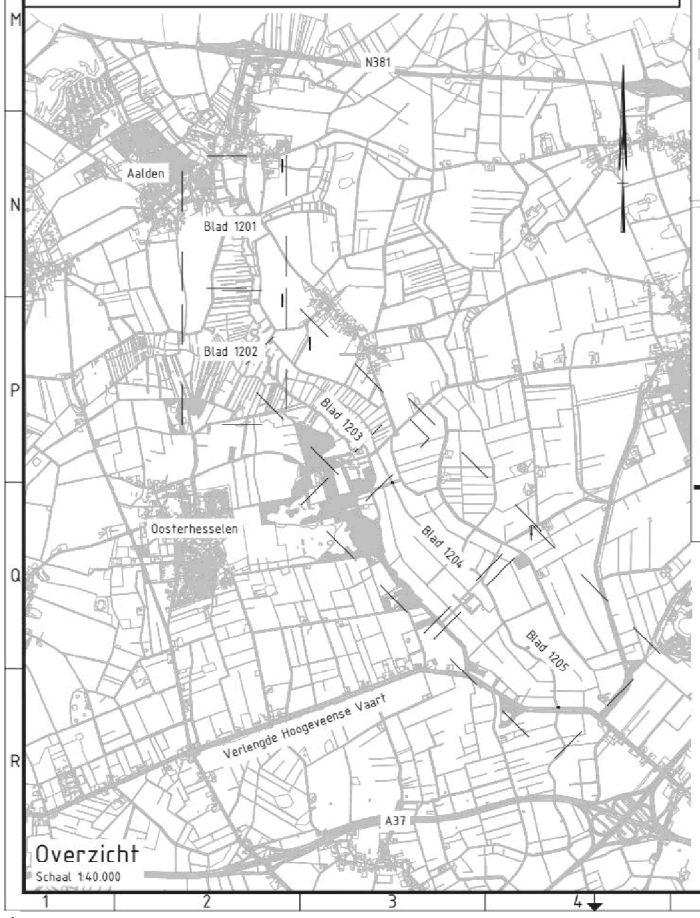

Overzicht
Schaal 1:40.000

Legenda

- Bestaande situatie
- Bestaand bos
- NNN grens
- Kadastrale grens
- Greppel, profiel n.t.b.
- Zode verwijderen 10 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
- Teelaarde verwijderen diverse ontgravingsdieptes (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek)
- Teelaarde verwijderen 20 cm diep (ontgravingsdiepte afhankelijk van nader onderzoek). Beplanting handhaven (houtwallen, singels en beplanting langs de beek) solitaire beplanting op aanwijs van directie verwijderen.
- Vispasseerbare cascade

versie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
1.0	Eerste uitgave	5.1.2e	5.1.2e	--	--

opdrachtgever: Waterschap Vechtstromen

project: Nieuwe Drostendiep

omschrijving: Nieuwe situatie Westerstroom - noord

HaskoningDHV Nederland B.V. Transport & Planning

documentstatus	documentversie
Concept	1.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van	projectnummer / tekeningnummer
A1s	1:2000	Bestek Ontwerp	1	5	BH1294-TE-BO-1201

A4 Vervangen kunstwerken Broeklanden

0021 490382

BH1294-TE-DO-1206
BH1294-TE-DO-1207

Kappen bestaand bos, onvormen tot hakhout

Afdammen watergang

Aanbrengen duiker PVC, lengte ca. 17m, Ø400, BOK +11.28 m

Verwijderen duiker, lengte 17m, Ø400, beton

Verwijderen duiker, lengte ¼ø, Ø400, beton

Verwijderen Afrastering 2 draden, houten palen Ø 50, h.o.h. 7m incl. isolatoren

Verwijderen duiker, lengte ca. 20m, Ø400, beton

Aanbrengen duiker PVC, lengte ca. 20m, Ø400, BOK +11.15 m

Peilgebied 6:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +11.75

BP +11.16

Fietsbrug handhaven

Afrastering 2 draden, houten palen Ø 50, h.o.h. 3m incl. isolatoren

Verwijderen duiker en aanbrengen duiker op aanwijs directie, lengte 8m, Ø500, beton

Verwijderen duiker en aanbrengen duiker op aanwijs directie, lengte 6m, Ø315, beton

Afdammen watergang

BP +10.99

BP +10.93

Verwijderen houtopstand.

Peilgebied 8:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.41
Plasdras-peil +11.55

Peilgebied 9:
Huidig waterpeil +10.50
Toekomstig waterpeil +11.12
Plasdras-peil +11.55

Verwijderen duiker, lengte 28m, Ø500, staal

Aanbrengen regelbare overstortput (KOPKOS1) S08g
Stuwbereik +10.80 t/m +11.10 m,
800x800 mm (regelbereik x overstortbreedte).
Aanbrengen als tijdelijke situatie zonder damwand en bodem- en taludbeschermiu

Aanbrengen duiker PVC, ø400, lengte 17.00 m, BOB +11.06

Geen bodem- en taludverdediging toegepast

Aanbrengen regelbare overstortput (KOPKOS1) S06
Stuwbereik +11.10 t/m +11.90 m,
800x800 mm (regelbereik x overstortbreedte)
Conform principe dwarsprofiel 01 en doorsnede A-A

Aanbrengen bodem- en taludverdediging voor de overstortput, conform principe dwarsprofiel 01 en doorsnede A-A (Bodem- en taludverdediging bijster de overstortput komt in een andere fase)

Aanbrengen duiker PVC, ø400, lengte 6.80 m, BOB 11.40 m

Verwijderen duiker, lengte 18m, Ø500, staal

Aanbrengen bodem- en taludverdediging voor- en achter de overstortschuif, conform principe dwarsprofiel 02 en doorsnede B-B

Aanbrengen regelbare overstortschuif (KOS1) S05
Stuwbereik +11.00 t/m +11.80 m,
800x800 mm (regelbereik x overstortbreedte)
Conform principe dwarsprofiel 02 en doorsnede B-B

Verwijderen Afrastering 2 draden, houten palen Ø 50 mm, h.o.h. 7m, incl. isolatoren

Verwijderen duiker, lengte 15m, Ø315, beton

Aanbrengen duiker PVC, lengte ca. 15m, Ø400, BOK +11.20 m

Verwijderen Afrastering 2 draden glad, houten palen Ø 50 mm, h.o.h. 7m, incl. isolatoren

BP +11.88

BP +11.29

Peilgebied 5:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.62
Plasdras-peil +11.88

Verwijderen duiker en aanbrengen duiker op aanwijs directie, lengte 5m, Ø500, beton

Verwijderen duiker, lengte 5m, Ø560, beton

BP +11.34

Peilgebied 10:
Huidig waterpeil +10.50
Toekomstig waterpeil +10.95
Plasdras-peil +11.48

Afrastering 2 draden, houten palen Ø 50 mm, h.o.h. 7m, incl. isolatoren

Afrastering 1 glad draad, houten palen, h.o.h. 7m

Verwijderen Afrastering 1 draad, houten palen Ø 90 mm, h.o.h. 15m, incl. isolatoren

Verwijderen duiker en aanbrengen duiker op aanwijs directie, lengte 8m, Ø400 Spirasol

Verwijderen duiker en aanbrengen duiker op aanwijs directie, lengte 8m, Ø500 beton

BP +11.40

BP +11.29

BP +11.43

Peilgebied 7:
Huidig waterpeil +10.75
Toekomstig waterpeil +11.56
Plasdras-peil +11.80

Afdammen watergang

0 20 40 60 80m

Overzicht

Legenda

- Bestaande situatie
- Bestaand bos
- Werkgrens
- Bestaande afrastering handhaven, waar nodig verplaatsen of verwijderen tbv. werkzaamheden
- Verwijderen duikers
- Kadastrale grens
- Ontgraven watergang
- Dempen watergang
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld met aan weerszijden 2.00 m brede plas-dras oevers, conform principe dwarsprofiel 03
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld, bovenbreedte ca. 2.00 m. Conform principe dwarsprofiel 04.
- Aanbrengen duikers
- Aanbrengen overstortput
- Aanbrengen overstortschuif

K&L

- Buisleiding gevaarlijke inhoud
- Dalattransport
- Laagspanning
- Middenspanning
- Gas hoge druk
- Gas lage druk
- Water
- Drukriolering
- Riolering vrijverval
- Els voorzorgsmaatregel, buisleiding gevaarlijke inhoud

Technische gegevens

- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.

2.0	Opmerkingen bakhtiken verwijderd (mail d.d. 13.07.2022)				14.07.2022
1.0	Eerste vrijgave				04.07.2022
versie	beschrijving	gecontroleerd	akkoord	datum	

opdrachtgever
Waterschap Vechtstromen

project
Nieuwe Drostendiep
Uitvoering 2022

omschrijving
Nieuwe situatie
Broeklanden oost

MaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

documentstatus: Definitief
documentversie: 2.0

formaat	schaal	fase	blad nr.	van
A0	1:2000	Definitief Ontwerp	02	02

projectnummer / tekeningnummer
BH1294-TE-DO-1207

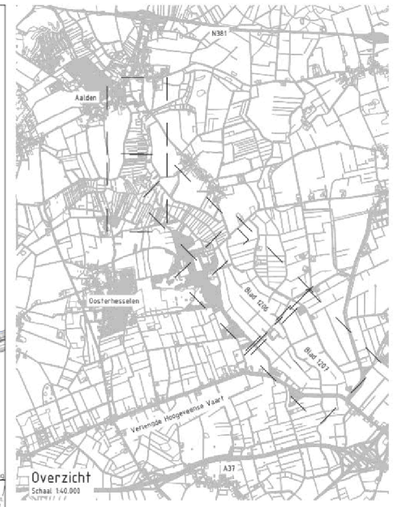

Overzicht
Schaal 1:40.000

Legenda

- Bestaande situatie
- Bestaand bos
- Werkgrens
- Bestaande afrastering handhaven, waar nodig verplaatsen of verwijderen tbv. werkzaamheden
- Verwijderen duikers
- Kadastrale grens
- Ontgraven watergang
- Dempen watergang
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld met aan weerszijden 2.00 m brede plas-dras oevers, conform principe dwarsprofiel 03
- Verondiepen tot 70 cm diep t.o.v. bestaand maaiveld, bovenbreedte ca. 2.00 m, Conform principe dwarsprofiel 04
- Aanbrengen duikers
- Aanbrengen overstortput
- Aanbrengen overstortschuif

K&L

- Buisleiding gevaarlijke inhoud
- Datatransport
- Laagspanning
- Middenspanning
- Gas hoge druk
- Gas lage druk
- Water
- Drukriolering
- Riolering vrijverval
- Eis voorzorgsmaatregel, buisleiding gevaarlijke inhoud

Technische gegevens

- Alle lengtematen in meters, tenzij anders aangegeven.
- Alle hoogtematen t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
- Alle materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven.

2.0	Opmerkingen betrokken partijen (met d.d. 13.07.2022)				14.07.2022
1.0	Eerste uitgave				04.07.2022
status	omschrijving	gemaakt	gecontroleerd	akkoord	datum

opdrachtgever
Waterschap Vechtstromen

project
Nieuwe Drostendiep
Uitvoering 2022

omschrijving
Nieuwe situatie
Broeklanden west

Royal HaskoningDHV
Haskoning Dirig Ingelier
HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

documentstatus	documentversie
Definitief	2.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A0	1:2000	Definitief Ontwerp	01	02

projectnummer / tekeningnummer
BH1294-TE-DO-1206

0021 490382

RAPPORT

Activiteitenplan eikenbosje Broeklanden Nieuwe Drostendiep

In het kader van een omgevingsvergunning van een flora- en fauna-activiteit

Klant:	Waterschap Vechtstromen
Referentie:	BJ9392-RHD-XX-XX-RP-EO-0001
Status:	Definitief/001
Datum:	4 december 2024

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Euvelgunnerweg 25A
9723 CV Groningen
Netherlands
Water & Maritime
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 53 00
Email: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document:	Activiteitenplan eikenbosje Broeklanden Nieuwe Drostendiep
Sub titel:	In het kader van een omgevingsvergunning van een flora- en fauna-activiteit
Referentie:	BJ9392-RHD-XX-XX-RP-EO-0001
Uw kenmerk	-
Status:	Definitief/001
Datum:	4 december 2024
Projectnaam:	Activiteitenplan eikenbosje Broeklanden
Projectnummer:	BJ9392
Auteur(s):	5.1.2e 5.1.2e
Opgesteld door:	5.1.2e 5.1.2e
Gecontroleerd door:	5.1.2e
Datum:	29 november 2024
Goedgekeurd door:	5.1.2e
Datum:	4 december 2024
Classificatie:	Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Achtergrond en aanleiding	1
1.2	Vergunningsaanvraag	2
1.3	Onderdelen activiteitenplan	2
1.4	Leeswijzer	2
1.5	Tijdsperiode aanvraag omgevingsvergunning	2
2	**Plangebied en voorgenomen ingrepen**	**3**
2.1	Nadere beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen ingrepen	4
2.3	Belang van de ontwikkeling	5
3	**Onderzoeksmethode**	**6**
3.1	Voorgaand onderzoek	6
3.2	Functie plangebied en directe omgeving voor fauna	7
3.2.1	Das	7
3.2.2	Bunzing, hermelijn en wezel	9
3.2.3	Steenmarter	12
3.2.4	Overige soorten	13
4	**Effectenbeoordeling en staat van instandhouding**	**13**
4.1	Das	13
4.2	Kleine marterachtigen	14
4.3	Steenmarter	15
4.4	Broedvogels en buizerdnest	16
5	**Belangenafweging**	**17**
6	**Alternatievenafweging**	**18**
6.1	Alternatieve locatie	18
6.2	Alternatieve werkwijze	18
6.3	Niet uitvoeren van werkzaamheden	18
7	**Conclusie en samenvatting**	**19**
8	**Literatuur**	**20**

0022 490383

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Het Nieuwe Drostendiep is een beekdal gelegen in zuidoost Drenthe, in een agrarische omgeving afgewisseld met natuur. In het gebied spelen verschillende klimaat-, water- en natuuropgaven. Waterschap Vechtstromen heeft in samenwerking met Natuurmonumenten, agrariërs, Stichting Het Drentse Landschap en andere belanghebbende inrichtingsmaatregelen opgesteld om doelen van de Kaderrichtlijn water (KRW) en Natuurnetwerk Nederland (NNN) te behalen (Vechtstromen, 2024). De werkzaamheden voor deze inrichtingsmaatregelen zijn in de zomer van 2024 gestart en lopen door tot in 2025.

Figuur 1-1: Overzichtskaart eikenbosje

Binnen het stroomdal zijn verschillende natuurtypen te vinden, waaronder een eikenbosje in de Broeklanden. Het eikenbosje is gelegen in een gebied waar de omgeving een weidevogeldoelstelling heeft. Tijdens ecologische begeleiding voor de inrichtingswerkzaamheden, dat door Royal HaskoningDHV is uitgevoerd, is vastgesteld dat er een verblijfplaats aanwezig is in het eikenbosje die gebruikt wordt door een das. Daarnaast is op cameravallen vastgesteld dat het bosje wordt gebruikt door een bunzing en steenmarter. In het kader van het project “Beekherstel nieuwe Drostendiep” zal het eikenbosje in de Broeklanden worden afgezet (op circa 40 cm) en in de toekomst eikenhakhout beheer worden toegepast. Van weidevogels is bekend dat zij verstoringsgevoelig zijn voor opgaande elementen. Het afzetten van het

eikenbosje heeft daarom als doel om een verbetering te realiseren van het weidevogelgebied. Het bosje is circa 2 hectare groot, bestaande uit voornamelijk eiken met plaatselijk ondergroei van bramen.

Onderhavige activiteitenplan vormt de onderbouwing voor de omgevingsvergunning van een flora- en fauna-activiteit in kader van de Omgevingswet (Ow). Waterschap Vechtstromen heeft Royal HaskoningDHV gevraagd dit activiteitenplan op te stellen.

1.2 Vergunningsaanvraag

Deze aanvraag heeft betrekking op de volgende soorten:

- Das: opgenomen in artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving;
- Bunzing: opgenomen in artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving;
- Wezel: opgenomen in artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving;
- Hermelijn: opgenomen artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving.
- Steenmarter: opgenomen artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving.

1.3 Onderdelen activiteitenplan

Voor het activiteitenplan zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Beschrijving locatie
- Voorgaande onderzoeken
- Beschrijving geplande werkzaamheden
- Beschrijving staat van soorten en staat van instandhouding
- Effectenbeoordeling werkzaamheden op staat van instandhouding
- Alternatieven afweging; alternatieve locatie, alternatieve werkwijze;
- Uitvoeren van een omgevingsscan (veldbezoek en bureaustudie) om alternatieve verblijfplaatsen en uitwijkmogelijkheden voor de soorten in kaart te brengen

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het plangebied en de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt per soortgroep de onderzoeksmethode van het soortgericht onderzoek, de resultaten en effectbeoordeling beschreven. In hoofdstuk 4 wordt de effectenbeoordeling van de ingreep op de soorten beschreven en de staat van instandhouding van deze soorten. Hierna worden mitigerende maatregelen per soort beschreven. In hoofdstuk 5 wordt de belangenafweging beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft de mogelijkheden voor alternatieve locatie en werkwijze. Hoofdstuk 7 is de conclusie en samenvatting. Tot slot is de geraadpleegde literatuur opgenomen.

1.5 Tijdsperiode aanvraag omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning van een flora- en fauna-activiteit voor de werkzaamheden in het eikenbosje wordt aangevraagd voor de periode januari 2025 tot 1 maart 2026.

0022 490383

2 Plangebied en voorgenomen ingrepen

2.1 Nadere beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een eikenbosje gelegen in het deelgebied de Broeklanden van het stroomgebied van het Nieuwe Drostendiep. Het plangebied bevindt zich in zuidoost Drenthe, tussen de dorpen Noord-Sleen en Oosterhesselen, aan de Broeklanden. De omgeving bestaat voornamelijk uit open gebied met kruidenrijke graslanden (voornamelijk aan de westzijde in het beekdal) en intensief beheerde graslanden (voornamelijk aan de oostzijde).

Figuur 2-1: Overzicht locatie eikenbosje

De aangrenzende percelen hebben het natuurbeheertypen kruiden-en faunarijk grasland (N12.02). Hieraan grenzend zijn percelen met vochtig weidevogelgrasland (N13.01), welke doorlopen tot de beek (ten westen van het bosje). Het bosje bestaat voornamelijk uit eiken met plaatselijk een ondergroei van bramen. Het bosje is gelegen op een zandrug, dat duidelijk hoger ligt dan de omgeving. Het bosje is op kaartmateriaal vanaf 1900 al weergegeven, maar is mogelijk nog ouder.

Figuur 2-2: Foto's eikentbosje (foto's RHDHV)

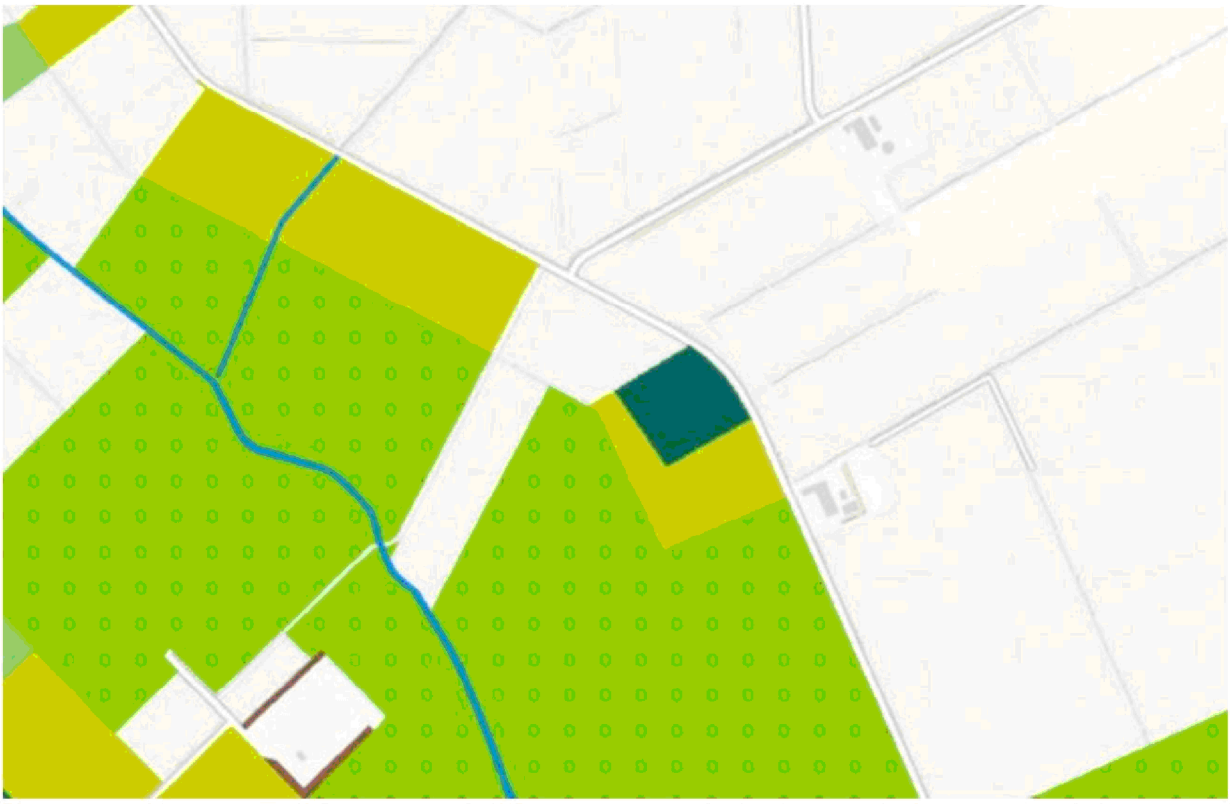

Figuur 2-3: Knipsel van de beheertypenkaart 2025. In het donkergroen is het eikenbosje weergegeven en heeft het beheertype N15.02: Dennen-, eiken en beukenbos. In het geel/groen wordt het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijkgrasland weergegeven en in het lichtgroen met stippen het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

2.2 Voorgenomen ingrepen

Alle bomen in het eikenbosje worden afgezet (gekapt) tot circa 40 cm bij de grond, zodat deze later weer deels kunnen uitgroeien. Het bosje wordt in de toekomst (weer) beheerd als hakhoutbosje, dit betekent dat de bomen periodiek (inschatting eens in de 10-20 jaar) worden afgezet en de bomen relatief laag blijven. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd.

0022 490383

2.3 Belang van de ontwikkeling

Het eikenbosje is onderdeel van het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN). Daarnaast is het eikenbosje gelegen in een gebied met een weidevogeldoelstelling, Op minder dan 100 meter afstand liggen percelen met het beheertype *vochtig weidevogelgrasland*.

Natuurnetwerk Nederland en versterking leefgebied weidevogels

Het Nieuwe Drostendiep is onderdeel van het *Natuurnetwerk Nederland*, een keten van natuurgebieden ter behoud en versterking van de rijkdom aan planten en dieren in ons land. Provincies staan voor de taak om dit netwerk - afgekort als NNN - in 2027 af te ronden. Het beekdal van het Nieuwe Drostendiep is nog één van de weinige beekdalen in Drenthe met een relatief goede weidevogelstand. Net zoals in andere weidevogelgebieden is verdroging een knelpunt voor het weidevogelgebied. Ter verbetering en herstel van het weidevogelgebied is daarom een verhoging van de grondwaterstand nodig. In het gebied zijn maatregelen voorzien om de grondwaterstand te verhogen.

In de Broeklanden wordt de oude meanderende loop van de beek zoveel mogelijk hersteld en de oude watergang gedempt. Op de gronden van Natuurmonumenten worden de oude meanders opgezocht, op de gronden in beheer van derden wordt de meander hersteld binnen een strook van 40 meter vanuit de huidige loop. De verhoging van de grondwaterstanden is een forse ingreep, maar wel een vereiste voor een duurzaam weidevogelgebied. Hoge opgaande elementen zoals het eikenbosje zijn verstorende elementen voor weidevogels. Verhoging van het grondwaterpeil binnen de verstoringsafstand tot het eikenbosje heeft daarom nauwelijks effect voor weidevogels. Voor een optimale inrichting is naast de verhoging van het grondwaterpeil ook het afzetten van het eikenbosje noodzakelijk.

In het beekdal broeden nog enkele paren grutto, watersnip en tureluur. Dit zijn doelsoorten voor het vochtig weidevogelgrasland. Soorten zoals kievit, graspieper en veldleeuwerik zijn algemener.

Cultuurhistorie

Uit historische kaarten blijkt dat het bosje waarschijnlijk sinds begin 20^{e} eeuw in gebruik is als (eikenhakhout)bosje. In de directe omgeving was dit bosje de hogere plek ten opzichte van de hooilanden in het beekdal en hierdoor geschikt als eikenhakhoutbosje. Eiken groeien beter op gronden met relatief lage grondwaterstanden, zoals hogere zandgronden. Het afzetten van het eikenbosje draagt bij aan het (terugbrengen van het) cultuurhistorisch landschap. Naast de cultuurhistorische waarden heeft het eikenhakhoutbeheer uiteindelijk ook een ecologische meerwaarde. Door het kappen van de eiken ontstaan open plekken. De eikenstobben lopen opnieuw uit en op de bodem krijgen allerlei planten een kans om op te schieten.

0022 490383

3 Onderzoeksmethode

3.1 Voorgaand onderzoek

Natuurtoets beekherstel Nieuwe Drostendiep (2022)
In 2022 (veldbezoek 1 augustus 2022) is door RHDHV een natuurtoets uitgevoerd (Royal HaskoningDHV, 2022) in het kader van de Wet natuurbescherming en NNN. Deze natuurtoets is meegestuurd als losse bijlage bij de vergunningsaanvraag. De natuurtoets heeft betrekking op het gehele inrichtingsproject, waar het eikenbosje onderdeel van is. De belangrijkste bevindingen van de natuurtoets t.a.v. het eikenbosje zijn:

- Er is een mogelijke burcht van das aangetroffen. Voor de ingangen lag weinig vers zand waardoor de burcht niet recentelijk in gebruik is geweest;
- De burcht kan gebruikt worden door marterachtigen;
- In de bomen kunnen eekhoornnesten aanwezig zijn;
- Er is geschikt leefgebied voor de grote bosmuis, maar door maatregelen te nemen kunnen effecten worden voorkomen.
- In de bomen zijn geen geschikte ruimten voor vleermuisverblijfplaatsen waargenomen.
- In het eikenbosje is in 2019 een territorium van buizerd vastgesteld (NDFF). Tijdens het veldbezoek is geen horst waargenomen.

Aanvulling en update natuurtoets (2023)
Op 28 december 2023 heeft een (nieuw) veldbezoek plaatsgevonden in het eikenbosje. Ten tijde van het veldbezoek t.b.v. de natuurtoets zat veel blad aan de bomen waardoor horsten, potentiële vleermuisverblijfplaatsen en eekhoornnesten konden daardoor snel gemist worden. De belangrijkste aanvulling op de natuurtoets zijn:

- Er is een buizerdhorst aangetroffen.
- Er is vers zand voor één pijp van de (mogelijke) burcht aangetroffen. Gelet op de smalle ingang en de beperkte hoeveelheid zand voor de pijp wordt verwacht dat het gaat om een vossenburcht, al valt een (vlucht)pijp van een das niet geheel uit te sluiten.
- In de bomen zijn geen eekhoornnesten en geschikte ruimten voor vleermuisverblijfplaatsen waargenomen.

Ecologische begeleiding Nieuwe Drostendiep (2024)
Op basis van de natuurtoets is er ecologische begeleiding uitgevoerd voor het beekherstel van het Nieuwe Drostendiep. Tijdens een inspectie in het eikenbosje viel op dat er relatief veel zand lag voor de ingang van een pijp. Ook in een andere pijp werden gebruikssporen gezien, maar leek niet veelvuldig gebruikt te worden. Een derde pijp zat vol met blad en wordt niet gebruikt. Het vermoeden was dat in ieder geval één pijp is gebruikt door een das. Daarom zijn in de periode 27 augustus 2024 tot 27 november 2024, 3 cameravallen geplaatst, gericht op de aanwezige pijpen. De das is meerdere malen gezien op camera (niet dagelijks) bij de pijp met veel vers zand. Ook is op de beelden te zien dat de das uit de pijp komt, waarmee een verblijfplaats is bevestigd. Ook is de bunzing en steenmarter enkele keren waargenomen op de camera's, maar een verblijfplaats is niet vastgesteld, maar kan ook niet worden uitgesloten. Er heeft geen gericht onderzoek plaatsgevonden naar steenmarter en kleine marterachtigen. Wel is een omgevingsscan voor deze soorten uitgevoerd op 27 november 2024, waarbij gelet is op geschikt leefgebied voor steenmarter en kleine marterachtigen in de omgeving van het eikenbosje.

0022 490383

Figuur 3-1 Globale ligging verblijfplaats das (rood) en buizerdhorst (geel).

3.2 Functie plangebied en directe omgeving voor fauna

3.2.1 Das

De das (Meles meles) is een veelzijdig dier dat voorkomt in een groot deel van Europa en Azië. Ze leven in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Dassen graven uitgebreide burchten, die vaak generaties lang worden gebruikt en continu worden uitgebreid. Deze burchten bevinden zich meestal op rustige plekken met voldoende dekking en een goede voedselvoorziening. Dassen graven hun burchten vaak in zandige bodems omdat deze relatief gemakkelijk te graven zijn en goed afwateren, wat belangrijk is om de burcht droog te houden.

Dassen zijn nachtdieren en komen voornamelijk 's nachts tevoorschijn om te foerageren. Dit doen zij in bossen en weilanden. Ze zijn opportunistische alleseters en hun dieet bestaat uit regenwormen, insecten, kleine zoogdieren, vruchten en noten. Het sociale leven van de das speelt zich af in clans, kleine familiegroepen die samenleven in dezelfde burcht (Zoogdierenvereniging, 2024).

Royal HaskoningDHV

Functie plangebied en directe omgeving

Op de camerabeelden zijn op meerdere dagen in de periode 27 september t/m 27 november beelden van een das te zien. Het gaat telkens om één individu en deze is telkens nabij de pijp met vers zand gezien. Ook is te zien hoe de das uit de deze pijp komt. Er zijn ook perioden dat geen dassen zijn te zien op de beelden. Omdat er telkens maar 1 individu te zien is, het gebruik van maximaal 1 pijp is bevestigd en de totale 'burcht' bestaat uit slechts 3 pijpen (1 gebruikte pijp, 1 pijp met verse sporen, maar gebruik is niet bevestigd en 1 vervallen -niet-gebruikte pijp) heeft de verblijfplaats zeker geen functie als hoofd/kraamburcht. De verblijfplaats wordt maximaal gebruikt als bijburcht of vluchtpijp. Het bosje wordt ook gebruikt als foerageergebied voor de das.

Figuur 3-2: Links, pijp met vers zand en rechts de das die uit deze pijp komt.

Naast de verblijfplaats binnen het plangebied zijn er in de directe omgeving dassenburchten/verblijfplaatsen bekend bij de dassenwerkgroep Drenthe. De exacte locaties worden niet op kaart aangegeven maar binnen het kaartbeeld van Figuur 3-3 zijn minimaal 5 hoofdburchten bekend. Bij de WMD-locatie 'Kruidhaars' zit al jaren een bewoonde kraamburcht. Vanuit hier zijn waarschijnlijk de omliggende burchten ontstaan. Deze informatie is afkomstig van de dassenwerkgroep Drenthe.

0022 490383

Figuur 3-3: kaart dassenburchtlocaties omgeving eikenbosje (bron: Dassenwerkgroep Drenthe)

3.2.2 Bunzing, hermelijn en wezel

Recente verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de bunzing hermelijn en wezel in de omgeving van het eikenbosje. De bunzing is in het eikenbosje vastgesteld op camera.

Bunzing
De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. Ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. De omvang van het leefgebied varieert van tientale tot soms enkele duizenden hectares, afhankelijk van het voedselaanbod. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande holen gebruikt, zoals konijnenholen en holen van bijvoorbeeld muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en strobalen (Zoogdierenvereniging, 2024).

Het bosje beschikt over geschikt leefgebied van de bunzing door de aanwezige dekking. Op enkele dagen in de periode 27 september 2024 t/m 27 november 2024 is een individu van bunzing waargenomen op camera. Gebruik van een verblijfplaats is niet vastgelegd, maar is niet uitgesloten. Het bosje kan gebruikt worden als foerageergebied en als verblijflocatie voor de bunzing. Ook in de omgeving is geschikt leefgebied aanwezig.

Figuur 3-4: bunzing in het eikenbosje (bron beeldmateriaal: RHDHV)

Hermelijn
De hermelijn leeft solitair in territoria van tussen de 4 en 50 ha groot. Het vrouwtje heeft een leefgebied dat drie- tot viermaal zo klein is als die van het mannetje. De hermelijn komt in alle habitattypen voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers tot vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. (Zoogdiervereniging, 2024).

Het bosje beschikt over geschikt leefgebied van de hermelijn door de aanwezige dekking. De hermelijn is niet vastgelegd tijdens het camera-onderzoek, maar naar de hermelijn is ook geen gericht onderzoek uitgevoerd. Op basis van het aanwezige habitat kan de aanwezigheid van hermelijn niet worden uitgesloten in het eikenbosje. Het bosje kan gebruikt worden als foerageergebied en als verblijflocatie voor de hermelijn. Ook in de omgeving is geschikt leefgebied aanwezig.

Wezel
Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap (Rd) maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel.
Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden èn de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdiervereniging , 2024)

Het bosje beschikt over geschikt leefgebied van de wezel door de aanwezige dekking. De wezel is niet vastgelegd tijdens het camera-onderzoek, maar hier is ook geen gericht onderzoek naar uitgevoerd. Op basis van de aanwezige habitat kan de aanwezigheid van wezel niet worden uitgesloten in het eikenbosje. Het bosje kan gebruikt worden als foerageergebied en als verblijflocatie voor de wezel. Ook in de omgeving is geschikt leefgebied aanwezig.

Geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen in de directe omgeving
In de omgeving van het plangebied zijn bomenwallen, bosjes en begroeide sloten aanwezig welke geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen (en steenmarter) vormen (zie Figuur 3-6). De boomwallen en ruig begroeide sloten kunnen dienen als verbindingszones voor kleine marterachtigen. De bosjes en boomwalen kunnen een verblijfsfunctie hebben voor kleine marterachtigen, door de aanwezige ondergroei. Ook

0022 490383

kunnen ruig begroeide sloten dienen als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Met name de kruidenrijke graslanden in het beekdal ten westen van het eikenbosje zijn zeer geschikt als foerageergebied voor kleine marterachtigen.

Figuur 3-5: verblijfplaatsen en verbindingsroutes voor kleine marterachtigen in de omgeving van het plangebied

0022 490383

Figuur 3-7 Voorbeeld van een geschikt biotoop voor marterachtigen in een boomwal langs de (rustige) weg Broeklanden, ten noorden van het eikenbosje.

3.2.3 Steenmarter

De steenmarter heeft een bredere verspreiding en komt voor in Europa, Azië en delen van het Midden-Oosten. In tegenstelling tot de boommarter, geeft de steenmarter de voorkeur aan rotsachtige gebieden, landbouwgebieden en zelfs stedelijke omgevingen. Ze zijn vaak te vinden in schuren, zolders en andere menselijke structuren. Bosschages en kleinschalige landschapselementen zorgen voor voldoende dekking en foerageergebied. Steenmarters zijn ook omnivoor en eten een gevarieerd dieet, inclusief kleine zoogdieren, vogels, eieren, fruit en afval. Ze zijn ook solitair en gebruiken geurmarkeringen om hun territorium te markeren (Zoogdiervereniging, 2024).

Het bosje beschikt over geschikt leefgebied van de steenmarter door de aanwezige dekking. Op enkele dagen in de periode 27 september 2024 t/m 27 november 2024 is een individu van steenmarter waargenomen op camera. Gebruik van een verblijfplaats is niet vastgelegd, maar is niet uitgesloten. Het bosje kan gebruikt worden als foerageergebied en als verblijflocatie voor de steenmarter. Ook in de omgeving is geschikt leefgebied aanwezig en komt overeen met geschikt alternatief leefgebied voor kleine marterachtigen.

Figuur 3-8: steenmarter in eikenbosje (beeldmateriaal: RHDHV)

3.2.4 Overige soorten

In de natuurtoets en tijdens de ecologische begeleiding zijn verschillende grondgebonden zoogdieren en sporen hiervan waargenomen. Het bosje wordt gebruikt als rust-of schuilplaats door verschillende algemene zoogdieren. Op camera zijn in ieder geval ree, vos en haas vastgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een omgevingsvergunning in de provincie Drenthe. Deze soorten worden daarom niet meer in hoofdstuk 4 behandeld. Wel moet rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht voor deze soorten.

Verder kunnen algemene broedvogels tot broeden komen in het bosje en is een buizerdhorst vastgesteld.

4 Effectenbeoordeling en staat van instandhouding

4.1 Das

Effecten

In het eikenbosje is een verblijfplaats van een das aangetroffen met de functie als een vluchtpijp of bijburcht. Tijdens de kap kan de burcht beschadigd raken door vallende bomen en kan de das worden verstoord door geluid en trillingen, waardoor deze moet uitwijken naar alternatief leefgebied. Daarnaast zal met de kap van de bomen minder dekking ontstaan en hiermee zal de burcht minder geschikt worden voor dassen. Hierdoor raakt de verblijfslocatie mogelijk (tijdelijk) ongeschikt. In de toekomst groeien de bomen weer uit en zal er meer ondergroei aanwezig zijn omdat er meer licht op de bodem komt. Hierdoor wordt verwacht dat de verblijfslocatie in ieder geval weer binnen enkele jaren geschikt is als vluchtpijp/bijburcht en foerageergebied. In de omgeving zijn meerdere bekende burchten aanwezig (zie Figuur 3-3) en geschikte locaties om een burcht te maken. Er zijn daarom voldoende uitwijkmogelijkheden.

Staat van instandhouding

De das is een beschermde inheemse diersoort. De staat van instandhouding is momenteel relatief gunstig en staat als “Niet bedreigd” op de rode lijst. In de omgeving van het plangebied zijn verschillende dassenburchten bekend (NDFF, 2024).

0022 490383

Mitigerende maatregelen
De volgende mitigerende maatregelen worden genomen om negatieve effecten te verzachten/voorkomen.

- Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden de ingangen gemonitord met camera's. De kap van de bomen nabij de burcht dient bij voorkeur plaats te vinden in een periode dat de das geen gebruik maakt van de verblijfplaats zodat verstoring wordt voorkomen.
- Bij de kap dienen de bomen niet op de burcht te vallen, hiermee wordt voorkomen dat de verblijfplaats wordt beschadigd/vernield.
- Ingang van de pijpen van de dassenburcht dienen vrijgehouden te worden van snoei- en kapafval.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding.

Effectbeoordeling staat van instandhouding.
Ondanks het nemen van mitigerende maatregel is het niet geheel uitgesloten dat de verblijfplaats van das zijn functie (tijdelijk) verliest. Dit is een overtreding van artikel 11.54 lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De werkzaamheden doen geen afbreuk aan het streven de populatie van das in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De huidige staat van instandhouding is gunstig, in de omgeving zijn voldoende uitwijkmogelijkheden, de verblijflocatie is hoogstens tijdelijk minder geschikt en er worden voldoende maatregelen genomen om negatieve effecten zo veel mogelijk te voorkomen

4.2 Kleine marterachtigen

Effecten
Tijdens de kap van bomen kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden beschadigd en vernield. Door geluid en trillingen kunnen kleine marterachtigen worden verstoord, waardoor ze moeten uitwijken naar alternatief leefgebied. Daarnaast zal met de kap van de bomen tijdelijk minder dekking ontstaan en hiermee zal het bosje tijdelijk minder geschikt zijn als leefgebied voor kleine marterachtigen. In de toekomst groeien de bomen weer uit en zal er meer ondergroei aanwezig zijn omdat er meer licht op de bodem komt. Dit is gunstig voor kleine marterachtigen, omdat hiermee meer de geschikte habitat toeneemt. In de omgeving zijn meerdere geschikte locaties aanwezig om tijdelijk naar uit te wijken (zie Figuur 3-7).

Staat van instandhouding
De staat van instandhouding van kleine marterachtigen, zoals de bunzing, hermelijn en wezel, is momenteel ongunstig in Nederland. Deze soorten hebben te maken met verschillende bedreigingen, waaronder habitatverlies, verkeersslachtoffers en een afname van prooidieren. De bunzing en hermelijn staan als 'kwetsbaar op de rode lijst en de wezel als 'gevoelig'. In de omgeving van het eikenbosje is geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen (Bij12, 2024).

Mitigerende maatregelen
Kleine marterachtigen hebben dekking nodig om te verplaatsen of te verblijven. Daarnaast is afwisseling van kleinschalige landschapselementen en open gebieden van belang. In het eikenbosje kunnen holen worden gebruikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Deze mogen niet aangetast worden door de werkzaamheden.

De volgende mitigerende maatregelen dienen genomen te worden bij de uitvoer van de werkzaamheden.

- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden geschikte verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen in kaart gebracht.
- Bij de kap dienen de bomen niet richting de geschikte verblijfplaatsen te vallen.

0022 490383

- De werkzaamheden zullen tijdelijk voor vermindering van leefgebied zorgen. Na de werkzaamheden kan er in de omgeving meer geschikt habitat voor kleine marterachtige gecreëerd worden. Met het vrijkomende materiaal worden minimaal 3 takkenrillen gerealiseerd buiten het weidevogelgebied, bijvoorbeeld stroomopwaarts van de Westerstroom. De locaties worden in overleg met Natuurmonumenten (gebiedsbeheerder) bepaald.
- Er wordt buiten de voortplantingsperiode gewerkt van kleine marterachtigen. Deze loopt gelijk met het broedseizoen (maart t/m augustus). De werkzaamheden worden dus uitgevoerd in de periode september t/m februari.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding.

Effectbeoordeling staat van instandhouding
Ondanks het nemen van mitigerende maatregel is het niet geheel uitgesloten dat het leefgebied tijdelijk minder geschikt wordt voor kleine marterachtigen en dat de eventueel aanwezige verblijfplaatsen hun functie (tijdelijk) verliezen. Dit is een overtreding van artikel 11.54 lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De werkzaamheden doen geen afbreuk aan het streven de populatie van kleine marterachtigen een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De staat van instandhouding is ongunstig, maar door het nemen van de mitigerende maatregelen wordt doden van kleine marterachtigen voorkomen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig. Het toekomstige hakhoutbeheer heeft juist een positief effect op kleine marterachtigen, doordat er meer (lage) dekking ontstaat.

4.3 Steenmarter

Effecten
Tijdens de kap van bomen kunnen verblijfplaatsen van steenmarter worden beschadigd en vernield. Door geluid en trillingen kunnen steenmarters worden verstoord, waardoor ze moeten uitwijken naar alternatief leefgebied. Daarnaast zal met de kap van de bomen tijdelijk minder dekking ontstaan en hiermee zal het bosje tijdelijk minder geschikt zijn als leefgebied voor kleine marterachtigen. In de toekomst groeien de bomen weer uit en zal er meer ondergroei aanwezig zijn omdat er meer licht op de bodem komt. Dit is gunstig voor steenmarter, omdat hiermee meer de geschikte habitat toeneemt. In de omgeving zijn meerdere geschikte locaties aanwezig om tijdelijk naar uit te wijken, zie Figuur 3-7.

Staat van instandhouding
De steenmarter is sterk in aantallen vooruitgegaan sinds 1990 door strengere jachtwetten en toename geschikt leefgebied. Momenteel wordt het aantal op circa 12.000 steenmarters geschat (Zoogdiervereniging , 2024). De staat van instandhouding voor deze soort is dan ook ‘gunstig’. In de omgeving van het eikenbosje is geschikt leefgebied voor steenmarter (Zoogdiervereniging , 2024).

Mitigerende maatregelen
Steenmarters hebben dekking nodig om te verplaatsen of te verblijven. Daarnaast is afwisseling van kleinschalige landschapselementen en open gebieden van belang. In het eikenbosje kunnen holletjes worden gebruikt als verblijfplaats voor de steenmarter. De holletjes mogen niet aangetast worden door de werkzaamheden.

De volgende mitigerende maatregelen dienen genomen te worden bij de uitvoer van de werkzaamheden.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden geschikte verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen in kaart gebracht.
- Bij de kap dienen de bomen niet richting de geschikte verblijfplaatsen te vallen.

0022 490383

- De werkzaamheden zullen tijdelijk voor vermindering van leefgebied zorgen. Na de werkzaamheden kan er in de omgeving meer geschikt habitat voor kleine marterachtige gecreëerd worden. Met het vrijkomende materiaal worden minimaal 3 takkenrillen (dezelfde maatregel als voor de kleine marterachtigen) gerealiseerd buiten het weidevogelgebied, bijvoorbeeld stroomopwaarts van de Westerstroom. De locaties worden in overleg met Natuurmonumenten (gebiedsbeheerder) bepaald.
- Er wordt buiten de voortplantingsperiode gewerkt van steenmarter. Deze loopt gelijk met het broedseizoen (maart t/m augustus). De werkzaamheden worden dus uitgevoerd in de periode september t/m februari.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding.

Effectbeoordeling staat van instandhouding
Ondanks het nemen van mitigerende maatregel is het niet geheel uitgesloten dat het leefgebied tijdelijk minder geschikt wordt voor steenmarter en dat de eventueel aanwezige verblijfplaatsen hun functie (tijdelijk) verliezen. Dit is een overtreding van artikel 11.54 lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De werkzaamheden doen geen afbreuk aan het streven de populatie van steenmarters in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De staat van instandhouding is gunstig, door het nemen van de mitigerende maatregelen wordt doden van steenmarters voorkomen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig. Het toekomstige hakhoutbeheer heeft juist een positief effect op kleine marterachtigen, doordat er meer (lage) dekking ontstaat.

4.4 Broedvogels en buizerdnest

In het eikenbosje is een buizerdnest aanwezig en kunnen algemene (bos)vogels tot broeden komen. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, waardoor het beschadigen/vernielen van nesten/eieren en het doden van jonge vogels wordt voorkomen. Het nest van buizerd verdient extra aandacht omdat nesten van buizerd op de lijst met jaarrond beschermde nesten staan van Drenthe. Het betreft een categorie 5 nest: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan zich extra te vestigen. De staat van instandhouding van de buizerd als broedvogel is gunstig (Sovon, 2024). Binnen 1 kilometer van het eikenbosje zijn voldoende alternatieven aanwezig om te broeden. Alternatieven zijn bijvoorbeeld de bosstrook langs de Zetelveenweg ten oosten van het eikenbosje of in de bomenwal langs de mijnbouwlocatie aan de Noorddijk ten westen van het eikenbosje. Het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het weghalen (vernielen) van het buizerdnest is niet nodig.

0022 490383

5 Belangenafweging

Ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet dient een geldig wettelijk belang te worden aangedragen. In dit geval wordt de vergunning gevraagd voor een nationaal beschermde diersoorten (wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en das). De activiteit is nodig ter verbetering van het Natuurnetwerk Nederland en daarmee de versterking van het leefgebied voor weidevogels. De activiteit valt onder het belang: '**in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats'** (artikel 8.74l eerste lid, sub b onder 1°, Besluit kwaliteit leefomgeving). Verder is de activiteit nodig ter verbetering van het cultuurhistorisch landschap, maar dit belang is ondergeschikt aan bovenstaand belang. Het belang is uitgebreid onderbouwd en beschreven in hoofdstuk 2.3.

0022 490383

6 Alternatievenafweging

6.1 Alternatieve locatie

Een alternatieve locatie is niet aan de orde voor dit project. Juist in dit eikenbosje liggen kansen om het weidevogelgebied te verbeteren (door de ligging in het weidevogelgebied) en liggen kansen om het cultuurhistorische landschap te versterken.

6.2 Alternatieve werkwijze

Bij de werkwijze wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor zijn geen natuurvriendelijkere alternatieven voorhanden. De planning is afgestemd op de aanwezigheid/gevoelige perioden van de beschermde soorten.

6.3 Niet uitvoeren van werkzaamheden

In het beekdal van het Nieuwe Drostendiep, ten westen van het eikenbosje is sprake van een weidevogeldoelstelling. Er worden ingrijpende maatregelen genomen om de grondwaterstanden te verhogen en het gebied te verbeteren voor weidevogels. De aanwezigheid van het eikenbosje aan de rand van het weidevogelgebied zorgt voor verstoring van het weidevogelgebied. Wanneer de kapwerkzaamheden niet plaats zullen vinden is er in de ruime omgeving van het eiken bosje geen optimaal ingericht weidevogelgebied. De andere maatregelen (verhoging grondwaterstand) in de omgeving van het eikenbosje zijn dan niet effectief.

0022 490383

7 Conclusie en samenvatting

Aanleiding
In het kader van het project "Beekherstel nieuwe Drostendiep" zal een eikenbosje in de Broeklanden worden afgezet (laag bij de grond worden de bomen gekapt). Het afzetten van het eikenbosje heeft als hoofddoel om een verbetering te realiseren van het weidevogelgebied.

Beschermde soorten en mitigerende maatregelen
In het eikenbosje is een verblijfplaats van das vastgesteld en is (mogelijk) leefgebied van kleine marterachtigen en steenmarter. Door de kap van het eikenbosje kunnen negatieve effecten optreden op deze soorten. Om negatieve effecten te voorkomen/verzachten worden de volgende maatregelen uitgevoerd:

- Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden de ingangen van de vluchtpijpen/bijburcht van das gemonitord met camera's. De kap van de bomen nabij de burcht dient bij voorkeur plaats te vinden in een periode dat de das geen gebruik maakt van de verblijfplaats zodat verstoring wordt voorkomen.
- Bij de kap dienen de bomen niet op de burcht te vallen, hiermee wordt voorkomen dat de verblijfplaats wordt beschadigd/vernield.
- Ingang van de pijpen van de dassenburcht dienen vrijgehouden te worden van snoei- en kapafval.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden geschikte verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen en steenmarter in kaart gebracht.
- Bij de kap dienen de bomen niet richting de geschikte verblijfplaatsen te vallen.
- Met het vrijkomende materiaal worden minimaal 3 takkenrillen gerealiseerd buiten het weidevogelgebied, bijvoorbeeld stroomopwaarts van de Westerstroom. De locaties worden in overleg met Natuurmonumenten (gebiedsbeheerder) bepaald.
- Er wordt in de minst kwetsbare periode voor (beschermde) soorten gewerkt. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september t/m februari.
- De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding.

Verbodsbepalingen en soorten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd
Ondanks het nemen van mitigerende maatregelen zijn overtredingen van verbodsbepalingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving niet uitgesloten. Voor de wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en das wordt een omgevingsvergunning aangevraagd van een flora- en fauna-activiteit voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen: artikel 11.54 lid 1b (Bal). De vergunning zal worden aangevraagd voor de periode van 1 januari 2025 tot 1 januari 2027.

Wettelijk belang, alternatieven en staat van instandhouding
De activiteit is nodig ter verbetering van het Natuurnetwerk Nederland en daarmee de versterking van het leefgebied voor weidevogels. De activiteit valt onder het belang: '*in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats*' (artikel 8.74l eerste lid, sub b onder 1°, Besluit kwaliteit leefomgeving). Voor de activiteit zijn geen redelijke alternatieven en de activiteit doet geen afbreuk aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

0022 490383

8 Literatuur

Bij12. (2024). *Kennisdocument kleine marterachtigen* .

Drenths water. (2024). *Kruidhaars*. Opgehaald van WMD Water: https://wmd.nl/drinkwater/waterwingebieden/kruidhaars/

NDFF. (2024). *Buzning*. Opgehaald van NDFF verspreidingsatlas: https://www.verspreidingsatlas.nl/8496152

NDFF. (2024). *das (meles meles)* . Opgehaald van NDFF verspreidingsatlas zoogdieren : https://www.verspreidingsatlas.nl/8496126

NDFF. (2024). *Steenmarter*. Opgehaald van NDFF verspreidings Atlas: https://www.verspreidingsatlas.nl/8496122

NDFF. (2024). *Wezel*. Opgehaald van NDFF verspreidingsatlas: https://www.verspreidingsatlas.nl/8496151

provincie Drenthe. (2024). *Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2025.*

Royal HaskoningDHV. (2022). *Natuurtoets beekherstel Nieuwe.* Royal HaskoningDHV.

Royal HaskoningDHV. (2022). *Natuurtoets beekherstel Nieuwe Drostendiep.*

Royal HaskoningDHV. (2024). *ecologische begeleiding Nieuw Drostendiep.*

Vechtstromen. (2024). *Nieuwe Drostendiep*. Opgehaald van Vechtstromen.nl: https://www.vechtstromen.nl/projecten/actuele-projecten/nieuwe-drostendiep/

Vogelbescherming. (2024). *Buizerd*. Opgehaald van Vogelbescherming Nederland: https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/Buizerd?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiAoae5BhCNARIsADVLzZdR6JB4DFn9nIlhCn0pLcw8aTbi7-NR-oNJ1BqLrx8RA9N_2-NNC0EaAsXLEALw_wcB

Zoogdiervereniging . (2024). Opgehaald van Gunstige staat van instandhouding: https://www.zoogdiervereniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/wettelijke-bescherming/gunstige-staat-van-instandhouding

Zoogdiervereniging . (2024). *Gunstige staat van instandhouding*. Opgehaald van zoogdiervereniging : https://www.zoogdiervereniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/wettelijke-bescherming/gunstige-staat-van-instandhouding

Zoogdiervereniging . (2024). *Wezel*. Opgehaald van Zoogdierverenigning.nl: https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/wezel

Zoogdiervereniging. (2017). *De das*. Opgehaald van https://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwesite/Zoogdiersoorten/Das/img/20170201%20dassentelling%20eindresultaat%20NL%20versie%203.jpg

Zoogdiervereniging. (2024). *Hermelijn*. Opgehaald van Zoogdiervereniging : https://zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/hermelijn

Zoogdiervereniging. (2024). *Steenmarter*. Opgehaald van Zoogdiervereniging.nl: https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter

0022 490383

Kap eikenbosje Broeklanden Sleen publiceerbaar

Uw verzoek

Ingediend bij	**Provincie Drenthe**
Soort	Aanvraag vergunning
Activiteit(en)	Flora- en fauna-activiteit
Doel	Definitief
Status	Ingediend
Verzoeknummer(s)	20241212 00114 000 (ingediend op 12-12-2024)

Project

Naam van dit project
Kap eikenbosje Broeklanden Sleen

Projectomschrijving
Kap van een eikenbosje ter verbetering van het weidevogelgebied Broeklanden in Sleen

Locatie

Teken een gebied op de kaart

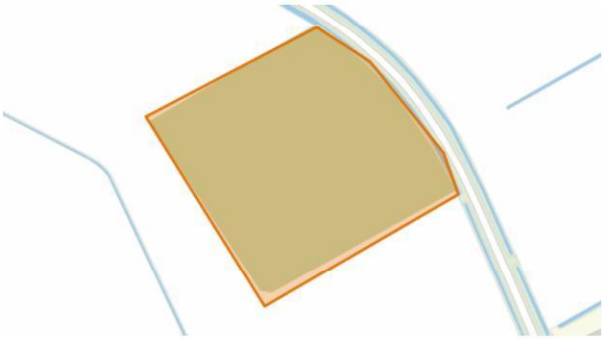

Algemeen

U kunt een bijlage toevoegen over het contact met anderen over uw plannen.

Geen documenten.

Voeg als bijlage toe: gegevens over de grens van de locatie.

Geen documenten.

Contact met anderen over uw plannen

Heeft u contact gehad met anderen over uw plannen?
Ja

Hoe heeft u anderen betrokken bij uw plannen?

geen openbare informatie

Welke reacties heeft u gekregen?
geen openbare informatie

Verzoek

Geef uw verzoek een naam
Kap eikenbosje Broeklanden Sleen

Toelichting op uw verzoek
geen openbare informatie

Uw referentienummer
geen openbare informatie

Hierbij verklaar ik alle vragen naar waarheid te hebben ingevuld.
Ja

Is er informatie die u later pas opstuurt? Geef hier dan aan welke informatie dat is. Geef ook aan waarom u die pas later opstuurt.
geen openbare informatie

Is er informatie die u niet opstuurt? Geef dan aan waarom. Bijvoorbeeld omdat u die al eerder heeft ingestuurd.
geen openbare informatie

Uw gegevens

E-mailadres en telefoonnummer gemachtigde

E-mailadres
geen openbare informatie

Telefoonnummer
geen openbare informatie

Gegevens gemachtigde vestiging of bedrijf

KVK-nummer
56515154
Vooraf ingevuld antwoord.

Handelsnaam
HaskoningDHV Nederland B.V.
Vooraf ingevuld antwoord.

RSIN
852164087
Vooraf ingevuld antwoord.

Adresgegevens gemachtigd bedrijf

Straatnaam
Euvelgunnerweg
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was 'Laan 1914'.

Huisnummer
25
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was '35'.

Huisletter
A

Huisnummertoevoeging
-

Postcode
9723CV
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was '3818EX'.

Plaats
Groningen
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was 'Amersfoort'.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?
Ja
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was 'Nee'.

E-mailadres en telefoonnummer initiatiefnemer

E-mailadres
geen openbare informatie

Telefoonnummer
geen openbare informatie

Gegevens vestiging of bedrijf initiatiefnemer

KVK-nummer
58972676
Vooraf ingevuld antwoord.

Handelsnaam
Waterschap Vechtstromen
Vooraf ingevuld antwoord.

RSIN
853261179
Vooraf ingevuld antwoord.

Adresgegevens bedrijf initiatiefnemer

Straatnaam
Kooikersweg
Het vooraf ingevulde antwoord is gewijzigd. Dit was 'Kooikersweg'.

Huisnummer
1
Vooraf ingevuld antwoord.

Huisletter
a

Huisnummertoevoeging
-

Postcode
7609PZ
Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats
Almelo
Vooraf ingevuld antwoord.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?
Nee
Vooraf ingevuld antwoord.

Postadres bedrijf initiatiefnemer

Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?

afwijkend adres
Vooraf ingevuld antwoord.

Wat voor adres wilt u opgeven als afwijkend adres?
postbusnummer
Vooraf ingevuld antwoord.

Nummer
5006
Vooraf ingevuld antwoord.

Postcode
7600GA
Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats
Almelo
Vooraf ingevuld antwoord.

Contactpersoon

Wilt u een contactpersoon voor deze aanvraag of melding opgeven?
Ja

Functie contactpersoon
Ecoloog van Royal HaskoningDHV

Voorletters
geen openbare informatie

Voorvoegsel
geen openbare informatie

Achternaam
geen openbare informatie

E-mailadres
geen openbare informatie

Telefoonnummer
geen openbare informatie

Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?
binnenlands adres

Straatnaam
geen openbare informatie

Huisnummer
geen openbare informatie

Huisletter

geen openbare informatie

Huisnummertoevoeging
geen openbare informatie

Postcode
geen openbare informatie

Plaats
geen openbare informatie

Vragen en antwoorden

Flora- en fauna-activiteit

Algemeen

Wat is de geplande startdatum van de werkzaamheden?
13-01-2025

Wat is het geplande starttijdstip van de werkzaamheden?
08:30

Wat is de geplande einddatum van de werkzaamheden?
01-02-2025

Wat is de gewenste ingangsdatum van uw vergunning?
01-01-2025

Wat is de gewenste einddatum van uw vergunning?
01-03-2026

Vraagt u een vergunning aan voor meer dan 10 soorten?
Nee

Gaat u werkzaamheden uitvoeren in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied?
Ja

Soort 1 algemeen

Soort 1: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
Das

Soort 1: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
Meles meles

Soort 1: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
Andere beschermde soort

Soort 1 vervolg

Soort 1: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen

Soort 1: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden

Wilt u nog een soort toevoegen?
Ja

Soort 2 algemeen

Soort 2: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
bunzing

Soort 2: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
Mustela putorius

Soort 2: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
Andere beschermde soort

Soort 2 vervolg

Soort 2: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen

Soort 2: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden

Wilt u nog een soort toevoegen?
Ja

Soort 3 algemeen

Soort 3: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
hermelijn

Soort 3: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
Mustela erminea

Soort 3: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
Andere beschermde soort

Soort 3 vervolg

Soort 3: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen

Soort 3: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden

Wilt u nog een soort toevoegen?
Ja

Soort 4 algemeen

Soort 4: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
wezel

Soort 4: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.

Mustela nivalis

Soort 4: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
Andere beschermde soort

Soort 4 vervolg

Soort 4: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen

Soort 4: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden

Wilt u nog een soort toevoegen?
Ja

Soort 5 algemeen

Soort 5: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
steenmarter

Soort 5: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
Martes foina

Soort 5: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
Andere beschermde soort

Soort 5 vervolg

Soort 5: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen

Soort 5: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden

Wilt u nog een soort toevoegen?
Nee

Bijlagen

Flora- en fauna-activiteit

Gegevens bij ruimtelijke ingrepen

Document	Vertrouwelijk
BH1294-WM-RP-220805-1005 Natuurtoets Beekherstel Nieuwe Drostendiep.pdf	Nee
BJ9392-RHD-XX-XX-RP-EO-0001 Activiteitenplan eikenhakhoutbosje_def.pdf	Nee

Overige gegevens

Geen documenten.

root

verzoeknotificatie	*..\root\verzoeknotificatie*
verzoekXML	*..\root\verzoekXML*

verzoeknotificatie

stuurgegevens	*..\verzoeknotificatie\stuurgegevens*
verzoeknotificatie	*..\verzoeknotificatie\verzoeknotificatie*

stuurgegevens

zender	*..\stuurgegevens\zender*
ontvanger	*..\stuurgegevens\ontvanger*
referentienummer	Indienen-2024121200114000
tijdstipBericht	2024-12-12T08:27:27.032991578

zender

organisatie	DSO
applicatie	DSO-LV

ontvanger

organisatie	00000001001587924000
applicatie	Bevoegd Gezag

verzoeknotificatie

doel	Initieren
indienDatum	2024-12-12T08:27:24.262192
naam	Kap eikenbosje Broeklanden Sleen
verzoeknummer	2024121200114
volgnummer	000
bevoegdGezag	*..\verzoeknotificatie\bevoegdGezag*

bevoegdGezag

oin	00000001001587924000

verzoekXML

stuurgegevens	*..\verzoekXML\stuurgegevens*
verzoek	*..\verzoekXML\verzoek*

stuurgegevens

zender	*..\stuurgegevens\zender*
tijdstipBericht	2024-12-12T08:27:47.329639370

zender

organisatie	DSO
applicatie	DSO-LV

verzoek

akkoordverklaring	true
ambtshalve	false
doel	Initieren
indienDatum	2024-12-12T08:27:24.262192
naam	Kap eikenbosje Broeklanden Sleen
toelichtingNietAanTeLeverenInformatie	Wij hebben een kaart met de locaties van de bekende dassenburchten in de buurt. Mocht deze nog nodig zijn, dan kunnen we deze delen, maar het is vertrouwlijke informatie van de dassenwerkgroep.
type	Aanvraag vergunning
verzoeknummer	2024121200114
volgnummer	000
project	*..\verzoek\project*
bevoegdGezag	*..\verzoek\bevoegdGezag*
contactpersoon	*..\verzoek\contactpersoon*
gemachtigde	*..\verzoek\gemachtigde*
initiatiefnemer	*..\verzoek\initiatiefnemer*
projectlocaties	*..\verzoek\projectlocaties*
projectactiviteiten	*..\verzoek\projectactiviteiten*
participatie	*..\verzoek\participatie*

project

naam	Kap eikenbosje Broeklanden Sleen
omschrijving	Kap van een eikenbosje ter verbetering van het weidevogelgebied Broeklanden in Sleen
projectId	818f0f72-888e-4fa0-b31a-3cd87a1fb60b-0

bevoegdGezag

naam	Provincie Drenthe
oin	00000001001587924000
tijdvakGeldigheid	*..\bevoegdGezag\tijdvakGeldigheid*

tijdvakGeldigheid

beginGeldigheid	2024-12-12T08:27:09.796917

contactpersoon

achternaam	[redacted] 5.1.2e
emailadres	[redacted] 5.1.2e @rhdhv.com
functie	Ecoloog van Royal HaskoningDHV
telefoonnummer	[redacted] 5.1.2e
voorletters	[redacted] 5.1.2e
contactadres	*..\contactpersoon\contactadres*

contactadres

binnenlandsAdres	*..\contactadres\binnenlandsAdres*

binnenlandsAdres

huisletter	A
huisnummer	25
postcode	9723CV
straatnaam	Euvelgunnerweg
woonplaatsnaam	Groningen

gemachtigde

emailadres	[redacted] rhdhv.com
telefoonnummer	[redacted]
nietNatuurlijkPersoon	*..\gemachtigde\nietNatuurlijkPersoon*

nietNatuurlijkPersoon

rsin_basis	852164087
kvkNummer_basis	56515154
handelsnaam_basis	HaskoningDHV Nederland B.V.
bezoekAdres	*..\nietNatuurlijkPersoon\bezoekAdres*

bezoekAdres

huisletter	A
huisnummer	25
huisnummer_basis	35
postcode	9723CV
postcode_basis	3818EX
straatnaam	Euvelgunnerweg
straatnaam_basis	Laan 1914
woonplaatsnaam	Groningen
woonplaatsnaam_basis	Amersfoort

initiatiefnemer

emailadres	[redacted] @rhdhv.com
telefoonnummer	[redacted]
nietNatuurlijkPersoon	*..\initiatiefnemer\nietNatuurlijkPersoon*

nietNatuurlijkPersoon

rsin_basis	853261179
kvkNummer_basis	58972676
handelsnaam_basis	Waterschap Vechtstromen
postadres	*..\nietNatuurlijkPersoon\postadres*
bezoekAdres	*..\nietNatuurlijkPersoon\bezoekAdres*

postadres

afwijkendAdres	*..\postadres\afwijkendAdres*

afwijkendAdres

adrestype	postbusnummer
nummer_basis	5006
postcode_basis	7600GA
woonplaatsnaam_basis	Almelo

bezoekAdres

huisletter	a
huisnummer_basis	1
postcode_basis	7609PZ
straatnaam	Kooikersweg
straatnaam_basis	Kooikersweg
woonplaatsnaam_basis	Almelo

projectlocaties

projectlocatie	*..\projectlocaties\projectlocatie*

projectlocatie

coordinatenEtrs	*..\projectlocatie\coordinatenEtrs*
coordinatenOpgegeven	*..\projectlocatie\coordinatenOpgegeven*

coordinatenEtrs

referentiestelsel	ETRS89
vlaklocatie	*..\coordinatenEtrs\vlaklocatie*

vlaklocatie

surfaceMember	*..\vlaklocatie\surfaceMember*

surfaceMember

Polygon	*..\surfaceMember\Polygon*

Polygon

exterior	*..\Polygon\exterior*

exterior

LinearRing	*..\exterior\LinearRing*

LinearRing

posList	52.753754455 6.773519387 52.753267323 6.77191125 52.752183423 6.772986755 52.752796377 6.77481038 52.753031931 6.774680961 52.753553102 6.774013077 52.753754455 6.773519387

coordinatenOpgegeven

referentiestelsel	RD
vlaklocatie	*..\coordinatenOpgegeven\vlaklocatie*

vlaklocatie

surfaceMember	*..\vlaklocatie\surfaceMember*

surfaceMember

Polygon	*..\surfaceMember\Polygon*

Polygon

exterior	*..\Polygon\exterior*

exterior

LinearRing	*..\exterior\LinearRing*

LinearRing

posList	248592.028 530500.421 248484.508 530444.141 248559.425 530324.938 248681.225 530395.498 248671.985 530421.538 248625.785 530478.658 248592.028 530500.421

projectactiviteiten

projectactiviteit	*..\projectactiviteiten\projectactiviteit*

projectactiviteit

activiteitId	http://toepasbare-regels.omgevingswet.overheid.nl/00000001003214345000/id/concept/IndieningsvereistenVergunningnl.imow-mnre1034.activiteit.OverigFloraFauna
imowId	nl.imow-mnre1034.activiteit.OverigFloraFauna
activiteitnaam	Flora- en fauna-activiteit
volgnummer	1
specificaties	*..\projectactiviteit\specificaties*

specificaties

specificatie	..\specificaties\specificatie
specificatie	..\specificaties\specificatie
specificatie	..\specificaties\specificatie

antwoord	13-01-2025
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153814
groepering	Algemeen
vraagtekst	Wat is de geplande startdatum van de werkzaamheden?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	08:30
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153815
groepering	Algemeen
vraagtekst	Wat is het geplande starttijdstip van de werkzaamheden?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	01-02-2025
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153816
groepering	Algemeen
vraagtekst	Wat is de geplande einddatum van de werkzaamheden?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	01-01-2025
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153817
groepering	Algemeen
vraagtekst	Wat is de gewenste ingangsdatum van uw vergunning?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	01-03-2026
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153818
groepering	Algemeen
vraagtekst	Wat is de gewenste einddatum van uw vergunning?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	false
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153750
groepering	Algemeen
vraagtekst	Vraagt u een vergunning aan voor meer dan 10 soorten?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153751
groepering	Algemeen
vraagtekst	Gaat u werkzaamheden uitvoeren in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Das
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153822
groepering	Soort 1 algemeen
vraagtekst	Soort 1: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Meles meles
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153823
groepering	Soort 1 algemeen
vraagtekst	Soort 1: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Andere beschermde soort
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153774
groepering	Soort 1 algemeen
vraagtekst	Soort 1: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153827
groepering	Soort 1 vervolg
vraagtekst	Soort 1: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153832
groepering	Soort 1 vervolg
vraagtekst	Soort 1: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153753
groepering	Soort 1 vervolg
vraagtekst	Wilt u nog een soort toevoegen?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	bunzing
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153828
groepering	Soort 2 algemeen
vraagtekst	Soort 2: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Mustela putorius
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153829
groepering	Soort 2 algemeen
vraagtekst	Soort 2: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Andere beschermde soort
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153775
groepering	Soort 2 algemeen
vraagtekst	Soort 2: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153839
groepering	Soort 2 vervolg
vraagtekst	Soort 2: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153842
groepering	Soort 2 vervolg
vraagtekst	Soort 2: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153756
groepering	Soort 2 vervolg
vraagtekst	Wilt u nog een soort toevoegen?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	hermelijn
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153840
groepering	Soort 3 algemeen
vraagtekst	Soort 3: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Mustela erminea
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153841
groepering	Soort 3 algemeen
vraagtekst	Soort 3: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Andere beschermde soort
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153779
groepering	Soort 3 algemeen
vraagtekst	Soort 3: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153851
groepering	Soort 3 vervolg
vraagtekst	Soort 3: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153854
groepering	Soort 3 vervolg
vraagtekst	Soort 3: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153759
groepering	Soort 3 vervolg
vraagtekst	Wilt u nog een soort toevoegen?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	wezel
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153852
groepering	Soort 4 algemeen
vraagtekst	Soort 4: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Mustela nivalis
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153853
groepering	Soort 4 algemeen
vraagtekst	Soort 4: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Andere beschermde soort
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153783
groepering	Soort 4 algemeen
vraagtekst	Soort 4: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153861
groepering	Soort 4 vervolg
vraagtekst	Soort 4: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153864
groepering	Soort 4 vervolg
vraagtekst	Soort 4: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153761
groepering	Soort 4 vervolg
vraagtekst	Wilt u nog een soort toevoegen?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	steenmarter
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153862
groepering	Soort 5 algemeen
vraagtekst	Soort 5: Geef de Nederlandse naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Martes foina
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153863
groepering	Soort 5 algemeen
vraagtekst	Soort 5: Geef de wetenschappelijke naam van de aanwezige beschermde soort waarvoor u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Andere beschermde soort
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153787
groepering	Soort 5 algemeen
vraagtekst	Soort 5: Voor welke soort vraagt u een vergunning aan?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153871
groepering	Soort 5 vervolg
vraagtekst	Soort 5: Geef aan voor welke handeling u een vergunning aanvraagt.
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	Om wilde flora of fauna te beschermen of om natuurlijke habitats in stand te houden
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153874
groepering	Soort 5 vervolg
vraagtekst	Soort 5: In welk kader is het verrichten van de activiteit van belang?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	false
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153763
groepering	Soort 5 vervolg
vraagtekst	Wilt u nog een soort toevoegen?
publiceerbaar	true

specificatie

antwoord	true
vraagclassificatie	activiteit
vraagId	1153824
groepering	Bijlagen
vraagtekst	Gegevens bij ruimtelijke ingrepen
publiceerbaar	true
gevraagdeBijlage	*..\specificatie\gevraagdeBijlage*

gevraagdeBijlage

documentsoortDSO	Gegevens bij ruimtelijke ingrepen
documenttypeGeneriek	Overig
potentieelVertrouwelijk	true
verplicht	false
documenten	*..\gevraagdeBijlage\documenten*

documenten

document	*..\documenten\document*
document	*..\documenten\document*

document

bestandsnaam	BJ9392-RHD-XX-XX-RP-EO-0001 Activiteitenplan eikenhakhoutbosje_def.pdf
documentId	41b006eb93fb1860c2e278940db491dd3ecdf6ccbe8e47f4c01b463c279c711b
vertrouwelijk	false

document

bestandsnaam	BH1294-WM-RP-220805-1005 Natuurtoets Beekherstel Nieuwe Drostendiep.pdf
documentId	f145e78ff3b563166db937777ac4d07ffb3fc62fdaf06f82ef0e90bba95030d0
vertrouwelijk	false

participatie

geparticipeerd	true
participatieWijze	Dassenwerkgroep Drenthe. Voorafgaand aan het project is een gebiedsproces geweest voor alle stakeholders en bewoners.
participatieResultaat	-

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Waterschap Vechtstromen
Kooikersweg 1 a
7609 PZ ALMELO

Assen, 12 december 2024
Ons kenmerk 1001778-1004725
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - Kap eikenbosje Broeklanden - Sleen - verbetering weidevogelgebied

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw bericht. Het bericht is bij ons binnengekomen op 12 december 2024. Wij verzoeken u bij vervolgcorrespondentie zaaknummer 1001778 te vermelden.

Vragen?
Wij verzoeken u bij voorkeur uw vragen per e-mail naar post@drenthe.nl te sturen zodat wij uw vraag zo volledig mogelijk kunnen beantwoorden. Mocht u toch een medewerker willen spreken, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website www.provincie.drenthe.nl.

Deze brief is in een geautomatiseerd proces vervaardigd en is daarom niet ondertekend.

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Waterschap Vechtstromen
Kooikersweg 1 a
7609 PZ ALMELO

Assen, 17 december 2024
Ons kenmerk 1001778-1004764
Behandeld door Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Procedurebevestiging - Kap eikenbosje Broeklanden - Sleen - verbetering weidevogelgebied

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw aanvraag voor een Flora- en Fauna-activiteit informeren wij u over onze beslistermijn.

Beslistermijn
Op deze aanvraag is de reguliere procedure uit de Omgevingswet (Ow) van toepassing. Volgens de Ow moeten wij binnen 8 weken na ontvangst van uw aanvraag een besluit nemen.

Helaas moeten wij u informeren dat het ons niet lukt binnen deze termijn te beslissen. De Omgevingswet geeft ons de mogelijkheid om de deze termijn eenmaal met zes weken te verlengen. Omdat wij meer tijd nodig hebben om een goede afgewogen beslissing te nemen over uw aanvraag verlengen wij de termijn met zes weken. Dit betekent dat wij uiterlijk 19 maart 2025 moeten beslissen.

Wat kunt u verder verwachten?
Als wij geen aanvullende informatie nodig hebben, dan zullen wij proberen binnen de gestelde termijn een beslissing te nemen op uw aanvraag.

Leges
Voor het aanvragen van deze omgevingsvergunning is op grond van de geldende Belastingverordening provincie Drenthe een legesbedrag verschuldigd. U ontvangt voor de betaling hiervan een aanslag provinciale leges

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55. Dit nummer is bereikbaar van 8.30 uur tot 16.30 uur.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,
i.o.

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

To: [redacted] [redacted] [redacted]@drenthe.nl]
Cc: VTH[vth@drenthe.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Wed 1/16/2019 12:54:32 PM
Subject: RE: 201703131 Concept Besluit ontheffing Wnb
Received: Wed 1/16/2019 12:54:33 PM
20180116 ConceptBesluit ontheffing-opm. projectteam.docx

Hoi [redacted],
Bedankt voor het toesturen van het concept!
Ik heb de conceptontheffing besproken met de technisch projectleiders. We hebben nog een paar kleine opmerkingen.
Mocht je deze opmerkingen verwerken dan kun je wat mij betreft de ontheffing definitief maken. Mocht je nog vragen hebben dan stel ik voor dat je even langs loopt of even een afspraak maakt.
Ik hoor wel van je!
Met vriendelijke groeten,

provincie Drenthe

[redacted] [redacted]
Provincie Drenthe
Team Verkeer & Vervoer
[redacted]

Van: [redacted] [redacted]
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 15:34
Aan: [redacted] [redacted]
CC: [redacted], [redacted] ; VTH
Onderwerp: 201703131 Concept Besluit ontheffing Wnb
Hoi [redacted],
Hierbij de concept ontheffing Wet natuurbescherming voor de verdubbeling van de N34. Ik hoor graag of jullie nog opmerkingen/aanvullingen hebben of hiermee akkoord zijn. Mochten er nog aanpassingen nodig zijn dan kunnen we dat nog bespreken, zo niet kan ik het concept definitief maken en toesturen. Alvast bedankt!
Met vriendelijke groet,
[redacted] [redacted]

provincie Drenthe

[redacted]
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592[redacted]
E [redacted]@drenthe.nl
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

TEKST Wnb-Soortenbescherming
Ontheffing

Zaakdossiernummer	201703131
Status	Verleend
Opsteller:	5.1.2e
Datum opstelling:	@
Evt. bijzonderheden:	@

CONCEPT

Assen,
Ons kenmerk

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Provincie Drenthe, team Verkeer & Vervoer
Activiteit	:	Verbreden N34, aanleg rotondes
Locatie	:	Tracé Coevorden – Holsloot: Tussen de kruising met de N382 (Coevorden-noord) en het knooppunt Holsloot. Het traject loopt van km 47.1 tot 54.8. Tracé Emmen – West: Tussen de kruising met de N391 (Emmen-West) en de kruising met de N381 (Frieslandroute) tussen km 59.5 en 63.1 (zie figuur 1 en 2 in bijlage 1).

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 30 november 2023.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan de Provincie Drenthe voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het verstoren van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en het vernielen van een essentiële vliegroute en foerageergebied van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers.

De aanvraag voor artikel 3.10 lid 1 sub a en b van de Wnb waar het gaat om het doden van dassen en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van dassen wordt afgewezen omdat de door u voorgestelde maatregelen voldoende zijn om overtredingen te voorkomen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe, team VTH, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of de in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
1.6 De ~~ontheffinghouder~~ontheffing houder, haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen dient, zodra de datum van aanvang van de

CONCEPT

werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

Das

2.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de tunnel van de Benterdijk geschikt te gemaakt te zijn als faunapassage. Dit wordt gedaan door hier aan beide zijden van de N34 een raster met een lengte van 2 x 75 meter in een fuikvorm te plaatsen (zie bijlage 2, figuur 1).

2.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient er een faunapassage geplaatst te worden bij de watergang ten zuiden van de Slenerweg. Dit wordt gedaan door hier aan beide zijden van de N34 een raster met een lengte van 2 x 75 meter in een fuikvorm te plaatsen (zie bijlage 2, figuur 2).

2.3 Voor beide bovengenoemde voorzieningen geldt dat de constructies zodanig moeten zijn dat deze duurzaam in stand gehouden kunnen worden. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met eventueel berm- of slootonderhoud waarbij moet gelden dat de voorzieningen ten alle tijden functioneel blijven.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

2.3 Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vast gesteld te zijn dat er geen verblijfplaatsen in de te kappen bomen aanwezig zijn.

2.4 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de beide vleermuissoorten. Gezien de functie van het plangebied (vliegroutes en foerageergebied) loopt deze periode globaal van april tot november. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een deskundige op het gebied van vleermuizen.

2.5 De ontheffinghouder dient voorafgaand aan de werkzaamheden ter hoogte van het viaduct over de Burgemeester ten Holteweg (deelgebied 3, tracé Coevorden-Holsloot) de bomenrij aan te vullen tot aan de N34. De bomen dienen minimaal 5 meter hoog te zijn en de onderlinge plantafstand dient maximaal 7 meter te zijn. Daarnaast dient het viaduct met amberkleurige verlichting te worden verlicht of dient verlichting afwezig te blijven.

2.6 De ontheffinghouder dient ter hoogte van de aansluiting van de N34 met de N854~~de N358~~ ten alle tijden de twee bestaande essentiële vliegroutes te behouden (zie bijlage 2, figuur 4).
In de toekomstige situatie dient:

- Aan weerszijden van de weg tussen de rotondes een geleidende bomenrij aangeplant te zijn.
- De bomen dienen minimaal 5 meter hoog te zijn en de onderlinge plantafstand dient maximaal 7 meter te zijn, waarbij er aansluiting wordt gerealiseerd met de bomenrij aan de Giestee.
- De bomenrijen lopen met het talud van de N34 omhoog.
- In de beide zijoksels van de noordelijke rotonde dient ook een boom van ten minste 5 meter hoog geplaatst te worden om eventuele gaten in de vliegroute zo klein mogelijk te houden.
- Eventuele gaten in de bomenrij die noodzakelijk zijn in verband met obstakelvrije zones, mogen niet groter dan 50 meter zijn.
- Het knooppunt dient verder onverlicht te blijven of er dient gebruik gemaakt te worden van amberkleurige verlichting.

Indien bovenstaande niet voorafgaand aan de werkzaamheden gerealiseerd kan zijn dienen er voorafgaand aan het vernielen van de huidige vliegroutes, conform het ecologisch

Met opmerkingen [5.1.2e1]: Is het niet gek dat hier specifieke voorschriften voor de Das gelden terwijl in principe er geen ontheffing nodig is omdat we maatregelen treffen?

Met opmerkingen [5.1.2e2]: Het is niet haalbaar (en ook niet nuttig) om voorafgaand aan de werkzaamheden de rasters te plaatsen. In de huidige situatie staan er geen rasters.

Ten tijde van de uitvoering zal er een viaduct naast het huidige viaduct gemaakt worden.

Je kunt niet voorafgaand aan het maken van het viaduct rasters plaatsen, immers er is nog geen talud waar de rasters op moeten komen te staan.

Als het nieuwe viaduct gemaakt is, zullen er rasters aanweerszijden van de weg gemaakt worden om Das te geleiden in de nieuwe situatie.

Met opmerkingen [5.1.2e3]: Faunatunnel kan niet aangelegd worden onder een weg die nog niet bestaat.

Met opmerkingen [5.1.2e4]: Geldt zelfde voor als onder punt 2.1

Met opmerkingen [5.1.2e5]: Zijoksels?

Met opmerkingen [5.1.2e6]: Westeljke rotonde?

Met opmerkingen [5.1.2e7]: Dit staat in het landschapsplan onder kopje laanbeplanting

CONCEPT

werkprotocol (hoofdstuk 5.4.1) twee tijdelijke vliegroutes gerealiseerd te worden die op elk moment kunnen functioneren voor laatvlieger en gewone dwergvleermuis.

2.7 De ontheffinghouder dient ter hoogte van de aansluiting van de N34 met de N381 het foerageergebied voor vleermuizen te handhaven door evenveel vegetatie terug te planten als in de huidige situatie aanwezig is en het foerageergebied te optimaliseren door de aanplant van inheemse bloeiende en bes-dragende struiken en bloemrijkgrasland (zie bijlage 2, figuur 3a en figuur 3b).

Met opmerkingen [3.1 2#8]: Dit gaan we doen, staat beschreven in landschapsontwerp.

3. Overige voorschriften

3.1 Een deskundige op het gebied van vleermuizen en dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
a) Voorafgaand aan de kap van bomen;
b) Bij het aanplanten van bomen ten behoeve van de nieuwe vliegroute, voorafgaand aan de werkzaamheden;
c) Bij de inrichting van foerageergebied voor vleermuizen;
d) Bij het realiseren van de faunapassage voor de das.

3.2 Nadat de onder b, c en d genoemde voorzieningen in voorschrift 3.1 zijn gerealiseerd en akkoord bevonden door de ecoloog dient hiervan melding gedaan te worden door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl

3.3 Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het ecologisch werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

3.4 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De kapwerkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de kapwerkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

HGS

HGS voornoemd

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

CONCEPT

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 23 augustus 2018 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de wnb van team Verkeer & Vervoer namens de Provincie Drenthe (hierna ontheffinghouder). Op 13 december 2018 heeft de ontheffinghouder ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, aanvullende informatie toegestuurd. De aanvraag heeft betrekking op de verbreding van de N34 op twee tracés, gelegen in de gemeente Coevorden en Emmen (zie figuur 1 en 2). Het tracé Coevorden – Holsloot loopt vanaf de kruising met de N382 bij Coevorden tot het knooppunt Holsloot met de A35. Het tracé Emmen – West ligt ten westen van Emmen en loopt van de kruising met de N391 in het zuiden naar de kruising met de N381 in het noorden. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor wat betreft het verstoren van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en het vernielen van een essentiële vliegroute en foerageergebied van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 en lid 2 van de Wnb voor wat betreft het doden van dassen en het beschadigen van foerageergebied van de das.

CONCEPT

Figuur 1: Tracé Coevorden-Holsloot. De geel omcirkelde nummers 5,6, en 7 geven het specifieke gebied aan van de vliegroutes van vleermuizen waar ontheffing voor gevraagd wordt. Een gedetailleerde kaart hiervan is opgenomen in bijlage 2, figuur 4.

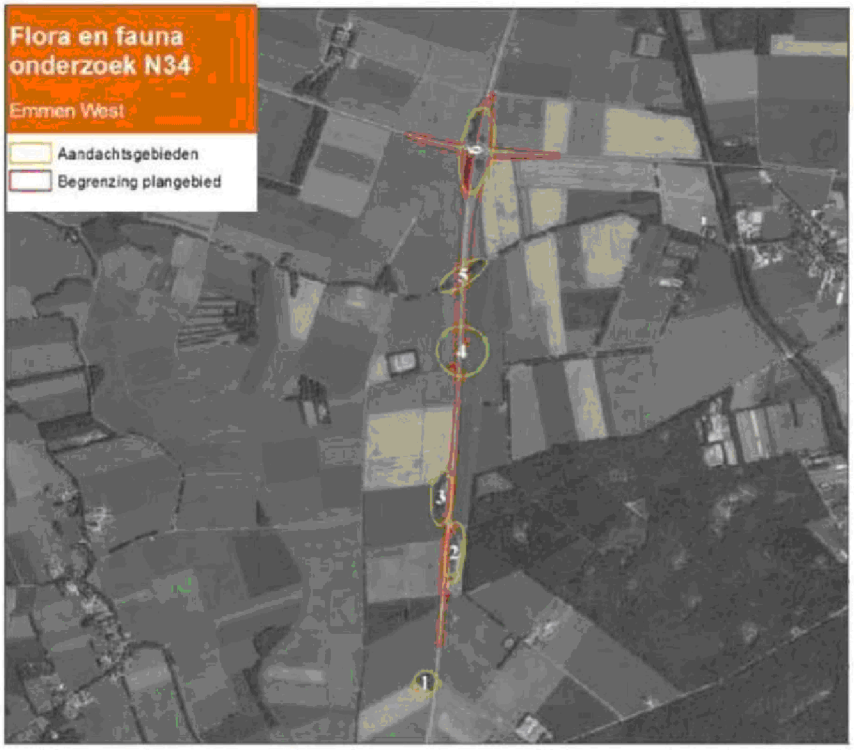

Figuur 2: Tracé Emmen West. Het geel omcirkelde gebied 6 geeft de locatie weer van het foerageergebied voor vleermuizen waar ontheffing voor wordt gevraagd. Een gedetailleerde kaart hiervan is opgenomen in bijlage 2, figuur 3.

CONCEPT

2. Wettelijk kader

2.1 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en bijlage II bij het Verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen als holen die van

belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de beide vleermuissoorten, daarom is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb noodzakelijk.

2.2 Overige soorten
De das is een beschermde inheemse soort als bedoeld in de bijlage, onderdeel A bij de Wnb en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.10, lid 1 sub a, van de Wnb is het verboden om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
- Op grond van artikel 3.10, lid 1 sub b, van de Wnb is het verboden om de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 sub a van de Wnb, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de das. Ontheffing voor het doden en verwonden is in dit geval niet nodig. Er worden door de ontheffinghouder voldoende maatregelen genomen om doden en verwonden te voorkomen. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 3.10 lid 1 sub a van de Wnb. Ook ontheffing voor artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is hier niet nodig. Door het plaatsen van faunapassages is het voor de in het gebied voorkomende dassen mogelijk om de verschillende foerageergebieden te bereiken.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening
Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen
De Provincie Drenthe is voornemens om het aantal rijstroken van de N34 op twee tracés te verdubbelen. De werkzaamheden bestaan uit de kap van enkele bomen, dempen van sloten, asfalteren van de nieuwe rijstroken, verbreden van viaducten, het aanleggen van rotondes, de aanplant van bomen en het plaatsen van rasters ten behoeve van een faunapassage.

<u>Uitgevoerd onderzoek</u>
In 2016 zijn door advies-en ingenieursbureau Tauw voor de twee tracés twee QuickScans in het kader van de Flora-en faunawet uitgevoerd.
Op 6 april 2017 is opnieuw een verkennend veldbezoek uitgevoerd door Arcadis hierbij is een habitatgeschiktheidsanalyse uitgevoerd en is gekeken welke soorten mogelijk kunnen voorkomen in het plangebied, wat de mogelijke functie van het plangebied is voor deze soorten en wat (mogelijke)

CONCEPT

effecten zijn van de voorgenomen werkzaamheden. Ook is aan de hand van dit verkennende veldbezoek bepaald dat nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd diende te worden. Dit onderzoek heeft in 2017 conform het vleermuisprotocol 2017 plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat er twee essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger door het voornemen worden aangetast. Overige beschermde waarden kunnen met mitigerende maatregelen beschermd worden en hiervoor hoeft dan ook geen ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd. Het gaat hierbij om nog een vliegroute en foerageergebied van verschillende vleermuissoorten en twee leefgebieden van dassen (zie Ecologisch werkprotocol Verdubbeling N34, Arcadis 31 mei 2018).

3.1 Alternatievenafweging

Een alternatieve locatie is hier niet mogelijk omdat de N34 al aanwezig is op deze locatie. Het verbreden van de weg heeft minder effect op beschermde natuurwaarden dan de weg verleggen of een nieuwe weg aanleggen. Er wordt rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door het nemen van maatregelen zoals werken buiten de kwetsbare perioden van de soorten en het mitigeren en compenseren van de effecten die de verdubbeling heeft op de soorten. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang *volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*, genoemd in artikel 3.8, lid 5 sub b van de Wnb.

Door de verdubbeling van de N34 zal de verkeersveiligheid toenemen doordat frontale ongevallen worden uitgesloten. Daarnaast zal de verbreding zorgen voor een verbeterde bereikbaarheid van Zuid Oost Drenthe wat vervolgens een positief effect heeft op de regionale economie. Goede infrastructuur is van belang voor bedrijven die zich in de regio willen vestigen.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

<u>Gewone dwergvleermuis</u>

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuizensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Er zijn geen aanduidingen dat de landelijke populatie in haar staat van instandhouding wordt bedreigd. Het voornemen heeft effect op een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis. Door de te nemen maatregelen is de verwachting dat de vliegroute kan blijven functioneren en dat de vleermuizen op elk moment gebruik van kunnen maken. Een effect op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt daarom niet verwacht.

<u>Laatvlieger</u>

De populatie van laatvliegers wordt geschat op 30.000 tot 50.000 individuen en er wordt vanuit gegaan dat de Nederlandse populatie als één geheel kan worden gezien. De soort komt verspreid door het land voor (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014) en omdat de soort erg mobiel is kunnen verblijfplaatsen ver uit elkaar liggen. Het voornemen heeft effect op een essentiële vliegroute van de laatvlieger. Door de te nemen maatregelen is de verwachting dat de vliegroute kan blijven functioneren en dat de vleermuizen op elk moment gebruik van kunnen maken. Een effect op de staat van instandhouding van de laatvlieger wordt daarom niet verwacht.

CONCEPT

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

3.5 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000- gebied. Uit de AERIUS- berekening die voor dit project is gedaan, blijkt dat er geen effecten te verwachten zijn op Natura 2000 gebieden.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.

CONCEPT

Bijlage 2 Landschapsontwerp Verdubbeling N34, Provincie Drenthe 18 juli 2018

Figuur 1: Maatregelen faunapassage Benterdijk

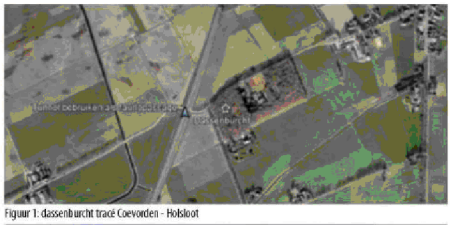

Figuur 1: dassenburcht tracé Coevorden - Holsloot

Figuur 2: wijze van aanbrengen benodigde afrastering t.h.v. Benterdijk aan weerszijden van N34

Ter hoogte van het plangebied moeten ontsnipperingsmaatregelen worden genomen in de vorm van een goede geleiding en een faunatunnel onder de weg door. Er moeten kleinwildrasters worden geplaatst om de das te geleiden naar de juiste oversteekpunten waarmee de kans op aanrijden wordt verkleind. De das heeft op twee locaties een burcht vlak langs de N34. Hieronder worden voor de dassenburcht bij het tracé Coevorden - Holsloot de maatregelen uitgewerkt.

De dassenburcht bevindt zich ten noorden van Coevorden (zie ster in figuur 1). De tunnel van de Benterdijk kan gebruikt worden als faunapassage door de das. Aan beide zijden van de N34 wordt 75 meter raster aangebracht op het talud van de onderdoorgang Benterdijk conform Figuur 2. De rasters worden in een fuikvorm neergezet zodat de das op een natuurlijke manier naar de tunnel wordt geleid en niet op de de N34 terecht komt. Rasters bestaan uit verzinkt, gepuntlast casanetgaas en komen minimaal 1 meter boven maaiveld uit. Ze zijn minimaal 20 centimeter in de grond ingegraven en onder de grond is nog eens minimaal 30 centimeter brede strook horizontaal ingegraven (BIJ12, 2017).

Bron: ecologisch werkprotocol Arcadis mei 2018

Figuur 2: Maatregelen faunapassage Emmen West

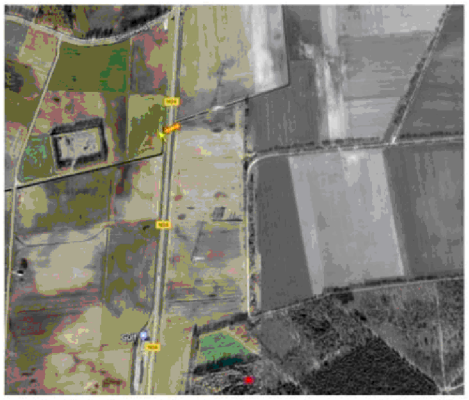

Figuur 1: dassenburcht ter hoogte van de N34 bij Emmen-West met een rode ster aangegeven. Bij de oranje dikke pijl wordt een faunapassage voor de das geplaatst. De gele pijl geeft een loopplank over de watergang aan.

Ter hoogte van het plangebied moeten ontsnipperingsmaatregelen worden genomen in de vorm van een goede geleiding en een faunatunnel onder de weg door. Er moeten kleinwildrasters worden geplaatst om de das te geleiden naar de juiste oversteekpunten waarmee de kans op aanrijden wordt verkleind. De das heeft op twee locaties een burcht vlak langs de N34. Hieronder worden voor de dassenburcht ten noorden van Emmen-West de maatregelen uitgewerkt.

De dassenburcht (rode ster in figuur 1) bevindt zich ten westen van Emmen. Om te voorkomen dat er een grotere barrièrewerking ontstaat voor de aanwezige dassen wordt een faunapassage (zie oranje dubbele pijl) geplaatst onder de weg door op de oranje aangegeven locatie. Dassen kunnen hier de watergang volgen en via de aan te leggen passages inclusief rasters veilig de overkant bereiken. Aan beide zijden van de N34 waar de passage uit komt wordt 75 meter raster aangebracht. In totaal gaat het hier om 300 meter raster. Rasters moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden als beschreven in bijlage 1. Er mag op geen enkel moment wateroverlast in de tunnel en bij de ingang optreden van de faunapassage. Dassentunnels bestaan uit ronde of rechthoekige buizen met een diameter van 0,3 tot 0,5 meter. Bij grotere lengten is dit bij voorkeur 0,5 meter. Let op: de tunnels mogen niet toegankelijk zijn voor kinderen (BIJ12, 2017). Aan de westzijde van de N34 dient tevens een loopplank (zie gele pijl) over de sloot te worden gemonteerd zodat de das de hier achterliggende gronden kan bereiken.

Bron: ecologisch werkprotocol Arcadis mei 2018

Figuur 3a: Huidige situatie aansluiting N34 met N381 Foerageergebied vleermuizen

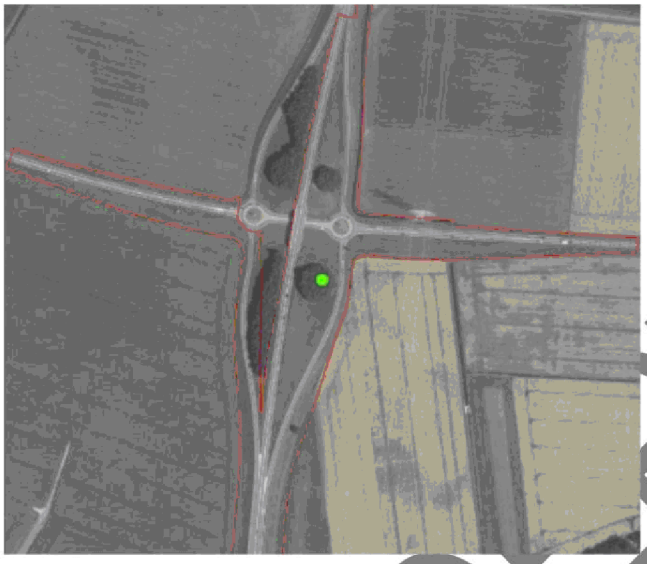

Figuur 3b: Toekomstige aansluiting N34 met N381 Foerageergebied vleermuizen

Landschapsontwerp aansluiting N381 bij Emmen

CONCEPT

Figuur 4: Toekomstige aansluiting N34 met N854 Vliegeroutes vleermuizen

Landschapsontwerp aansluiting N854 (Valsteeg) bij Dalen

CONC

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Thur 7/25/2019 11:52:40 AM
Subject: N34CH: Start werkzaamheden ontheffing met kenmerk 201703131-00799473
Received: Thur 7/25/2019 11:52:52 AM
Ontheffing - nabij N34 Holsloot-Coevorden-Westerveld-Emmen - natuurplan verdubbeling N34.PDF

Geachte heer/mevrouw,
Conform de ontheffing in de bijlage met bovengenoemd kenmerk willen wij u middels deze mail informeren over de startdatum. De realisatie werkzaamheden ten aanzien van het werk "Verdubbeling N34 Coevorden-Holsloot" zullen aanvangen op 7 oktober 2019. Wij willen dan starten met het kappen van bomen (noodzakelijk voor het werk).
Wij vertrouwen erop u hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.
Met vriendelijke groet,
BAM Infra Regionaal Nieuwleusen
5.1.2e 5.1.2e
Manager Procesbeheersing
bam
Building the present, creating the future
BAM Infra Regionaal Nieuwleusen
den Hulst 102, 7711 GS Nieuwleusen, Postbus 700, 8000 AS Zwolle
T +31 (0)88 712 37 50 / M +31 (0)6 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@bam.com / Website: www.baminfra.nl

Assen, 24 januari 2019
Ons kenmerk 201703131-00799473

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Provincie Drenthe, team Verkeer & Vervoer
Activiteit	:	Verbreden N34, aanleg rotondes
Locatie	:	Tracé Coevorden – Holsloot: Tussen de kruising met de N382 (Coevorden-noord) en het knooppunt Holsloot. Het traject loopt van km 47.1 tot 54.8. Tracé Emmen – West: Tussen de kruising met de N391 (Emmen-West) en de kruising met de N381 (Frieslandroute) tussen km 59.5 en 63.1 (zie figuur 1 en 2 in bijlage 1).

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 30 november 2023.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan de Provincie Drenthe voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het verstoren van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en het vernielen van een essentiële vliegroute en foerageergebied van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers.

De aanvraag voor artikel 3.10 lid 1 sub a en b van de Wnb waar het gaat om het doden van dassen en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van dassen wordt afgewezen omdat de door u voorgestelde maatregelen voldoende zijn om overtredingen te voorkomen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe, team VTH, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

1.6 De ontheffinghouder, haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen, dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

2.1 Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vast gesteld te zijn dat er geen verblijfplaatsen in de te kappen bomen aanwezig zijn.

2.2 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de beide vleermuissoorten. Gezien de functie van het plangebied (vliegroutes en foerageergebied) loopt deze periode globaal van april tot november. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een deskundige op het gebied van vleermuizen.

2.3 De ontheffinghouder dient voorafgaand aan de werkzaamheden ter hoogte van het viaduct over de Burgemeester ten Holteweg (deelgebied 3, tracé Coevorden-Holsloot) de bomenrij aan te vullen tot aan de N34. De bomen dienen minimaal 5 meter hoog te zijn en de onderlinge plantafstand dient maximaal 7 meter te zijn. Daarnaast dient het viaduct met amberkleurige verlichting te worden verlicht of dient verlichting afwezig te blijven.

2.4 De ontheffinghouder dient ter hoogte van de aansluiting van de N34 met de N854 ten alle tijden de twee bestaande essentiële vliegroutes te behouden (zie bijlage 2, figuur 4).
In de toekomstige situatie dient:
- Aan weerszijden van de weg tussen de rotondes een geleidende bomenrij aangeplant te zijn.
- De bomen dienen minimaal 5 meter hoog te zijn en de onderlinge plantafstand dient maximaal 7 meter te zijn, waarbij er aansluiting wordt gerealiseerd met de bomenrij aan de Giestee.
- De bomenrijen lopen met het talud van de N34 omhoog.
- In de beide zijoksels van de westelijke rotonde dient ook een boom van ten minste 5 meter hoog geplaatst te worden om eventuele gaten in de vliegroute zo klein mogelijk te houden.
- Eventuele gaten in de bomenrij die noodzakelijk zijn in verband met obstakelvrije zones, mogen niet groter dan 50 meter zijn.
- Het knooppunt dient verder onverlicht te blijven of er dient gebruik gemaakt te worden van amberkleurige verlichting.

Indien bovenstaande niet voorafgaand aan de werkzaamheden gerealiseerd kan zijn dienen er voorafgaand aan het vernielen van de huidige vliegroutes, conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 5.4.1) twee tijdelijke vliegroutes gerealiseerd te worden die op elk moment kunnen functioneren voor laatvlieger en gewone dwergvleermuis.

2.5 De ontheffinghouder dient ter hoogte van de aansluiting van de N34 met de N381 het foerageergebied voor vleermuizen te handhaven door evenveel vegetatie terug te planten als in de huidige situatie aanwezig is en het foerageergebied te optimaliseren door de aanplant van inheemse bloeiende en bes-dragende struiken en bloemrijkgrasland (zie bijlage 2, figuur 3a en figuur 3b).

3. Overige voorschriften

3.1 Een deskundige op het gebied van vleermuizen en dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
a) Voorafgaand aan de kap van bomen;
b) Bij het aanplanten van bomen ten behoeve van de nieuwe vliegroute, voorafgaand aan de werkzaamheden;
c) Bij de inrichting van foerageergebied voor vleermuizen;
d) Bij het realiseren van de faunapassage voor de das.

3.2 Nadat de onder b, c en d genoemde voorzieningen in voorschrift 3.1 zijn gerealiseerd en akkoord bevonden door de ecoloog dient hiervan melding gedaan te worden door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl

3.3 Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het ecologisch werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

3.4 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De kapwerkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de kapwerkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bezwaar
Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 23 augustus 2018 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de wnb van team Verkeer & Vervoer namens de Provincie Drenthe (hierna ontheffinghouder). Op 13 december 2018 heeft de ontheffinghouder ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, aanvullende informatie toegestuurd. De aanvraag heeft betrekking op de verbreding van de N34 op twee tracés, gelegen in de gemeente Coevorden en Emmen (zie figuur 1 en 2). Het tracé Coevorden – Holsloot loopt vanaf de kruising met de N382 bij Coevorden tot het knooppunt Holsloot met de A35. Het tracé Emmen – West ligt ten westen van Emmen en loopt van de kruising met de N391 in het zuiden naar de kruising met de N381 in het noorden. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor wat betreft het verstoren van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en het vernielen van een essentiële vliegroute en foerageergebied van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 en lid 2 van de Wnb voor wat betreft het doden van dassen en het beschadigen van foerageergebied van de das.

Figuur 1: Tracé Coevorden-Holsloot. De geel omcirkelde nummers 5,6, en 7 geven het specifieke gebied aan van de vliegroutes van vleermuizen waar ontheffing voor gevraagd wordt. Een gedetailleerde kaart hiervan is opgenomen in bijlage 2, figuur 4.

Figuur 2: Tracé Emmen West. Het geel omcirkelde gebied 6 geeft de locatie weer van het foerageergebied voor vleermuizen waar ontheffing voor wordt gevraagd. Een gedetailleerde kaart hiervan is opgenomen in bijlage 2, figuur 3.

2. Wettelijk kader

2.1 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en bijlage II bij het Verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de beide vleermuissoorten, daarom is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb noodzakelijk.

2.2 Overige soorten

De das is een beschermde inheemse soort als bedoeld in de bijlage, onderdeel A bij de Wnb en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.10, lid 1 sub a, van de Wnb is het verboden om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
- Op grond van artikel 3.10, lid 1 sub b, van de Wnb is het verboden om de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 sub a van de Wnb, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de das. Ontheffing voor het doden en verwonden is in dit geval niet nodig. Er worden door de ontheffinghouder voldoende maatregelen genomen om doden en verwonden te voorkomen. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 3.10 lid 1 sub a van de Wnb. Ook ontheffing voor artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is hier niet nodig omdat er voldoende maatregelen worden genomen zodat de in het gebied voorkomende dassen de verschillende foerageergebieden kunnen bereiken.

De volgende maatregelen zijn voorgesteld:
- Na afloop van de werkzaamheden wordt de tunnel van de Benterdijk geschikt gemaakt als faunapassage. Dit wordt gedaan door hier aan beide zijden van de N34 een raster met een lengte van 2 x 75 meter in een fuikvorm te plaatsen (zie bijlage 2, figuur 1).
- Na afloop van de werkzaamheden wordt er een faunapassage geplaatst bij de watergang ten zuiden van de Slenerweg. Dit wordt gedaan door hier aan beide zijden van de N34 een raster met een lengte van 2 x 75 meter in een fuikvorm te plaatsen (zie bijlage 2, figuur 2).
- Voor beide bovengenoemde voorzieningen geldt dat de constructies zodanig moeten zijn dat deze duurzaam in stand gehouden kunnen worden. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met eventueel berm- of slootonderhoud waarbij moet gelden dat de voorzieningen ten alle tijden functioneel blijven.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

De Provincie Drenthe is voornemens om het aantal rijstroken van de N34 op twee tracés te verdubbelen. De werkzaamheden bestaan uit de kap van enkele bomen, dempen van sloten, asfalteren van de nieuwe rijstroken, verbreden van viaducten, het aanleggen van rotondes, de aanplant van bomen en het plaatsen van rasters ten behoeve van een faunapassage.

Uitgevoerd onderzoek

In 2016 zijn door advies-en ingenieursbureau Tauw voor de twee tracés twee QuickScans in het kader van de Flora-en faunawet uitgevoerd.
Op 6 april 2017 is opnieuw een verkennend veldbezoek uitgevoerd door Arcadis hierbij is een habitatgeschiktheidsanalyse uitgevoerd en is gekeken welke soorten mogelijk kunnen voorkomen in het plangebied, wat de mogelijke functie van het plangebied is voor deze soorten en wat (mogelijke) effecten zijn van de voorgenomen werkzaamheden. Ook is aan de hand van dit verkennende veldbezoek bepaald dat nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd diende te worden. Dit onderzoek heeft in 2017 conform het vleermuisprotocol 2017 plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat er twee essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger door het voornemen worden aangetast. Overige beschermde waarden kunnen met mitigerende maatregelen beschermd worden en hiervoor hoeft dan ook geen ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd. Het gaat hierbij om nog een vliegroute en foerageergebied van verschillende vleermuissoorten en twee leefgebieden van dassen (zie Ecologisch werkprotocol Verdubbeling N34, Arcadis 31 mei 2018).

3.1 Alternatievenafweging

Een alternatieve locatie is hier niet mogelijk omdat de N34 al aanwezig is op deze locatie. Het verbreden van de weg heeft minder effect op beschermde natuurwaarden dan de weg verleggen of een nieuwe weg aanleggen. Er wordt rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door het nemen van maatregelen zoals werken buiten de kwetsbare perioden van de soorten en het mitigeren en compenseren van de effecten die de verdubbeling heeft op de soorten. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang *volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*, genoemd in artikel 3.8, lid 5 sub b van de Wnb.

Door de verdubbeling van de N34 zal de verkeersveiligheid toenemen doordat frontale ongevallen worden uitgesloten. Daarnaast zal de verbreding zorgen voor een verbeterde bereikbaarheid van Zuid Oost Drenthe wat vervolgens een positief effect heeft op de regionale economie. Goede infrastructuur is van belang voor bedrijven die zich in de regio willen vestigen.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuizensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Er zijn geen aanduidingen dat de landelijke populatie in haar staat van instandhouding wordt bedreigd. Het voornemen heeft effect op een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis. Door de te nemen maatregelen is de verwachting dat de vliegroute kan blijven functioneren en dat de vleermuizen op elk moment gebruik van kunnen maken. Een effect op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt daarom niet verwacht.

Laatvlieger

De populatie van laatvliegers wordt geschat op 30.000 tot 50.000 individuen en er wordt vanuit gegaan dat de Nederlandse populatie als één geheel kan worden gezien. De soort komt verspreid door het land voor (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014) en omdat de soort erg mobiel is kunnen verblijfplaatsen ver uit elkaar liggen. Het voornemen heeft effect op een essentiële vliegroute van de laatvlieger. Door de te nemen maatregelen is de verwachting dat de vliegroute kan blijven functioneren en dat de vleermuizen op elk moment gebruik van kunnen maken. Een effect op de staat van instandhouding van de laatvlieger wordt daarom niet verwacht.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

3.5 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000- gebied. Uit de AERIUS- berekening die voor dit project is gedaan, blijkt dat er geen effecten te verwachten zijn op Natura 2000 gebieden.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.

Bijlage 2 Landschapsontwerp Verdubbeling N34, Provincie Drenthe 18 juli 2018

Figuur 1: Maatregelen faunapassage Benterdijk

Figuur 1: dassenburcht tracé Coevorden - Holsloot

Figuur 2: wijze van aanbrengen benodigde afrastering t.h.v. Benterdijk aan weerszijden van N34

Ter hoogte van het plangebied moeten ontsnipperingsmaatregelen worden genomen in de vorm van een goede geleiding en een faunatunnel onder de weg door. Er moeten kleinwildrasters worden geplaatst om de das te geleiden naar de juiste oversteekpunten waarmee de kans op aanrijden wordt verkleind. De das heeft op twee locaties een burcht vlak langs de N34. Hieronder worden voor de dassenburcht bij het tracé Coevorden - Holsloot de maatregelen uitgewerkt.

De dassenburcht bevindt zich ten noorden van Coevorden (zie ster in figuur 1). De tunnel van de Benterdijk kan gebruikt worden als faunapassage door de das. Aan beide zijden van de N34 wordt 75 meter raster aangebracht op het talud van de onderdoorgang Benterdijk conform Figuur 2. De rasters worden in een fuikvorm neergezet zodat de das op een natuurlijke manier naar de tunnel wordt geleid en niet op de de N34 terecht komt. Rasters bestaan uit verzinkt, gepuntlast casanetgaas en komen minimaal 1 meter boven maaiveld uit. Ze zijn minimaal 20 centimeter in de grond ingegraven en onder de grond is nog eens minimaal 30 centimeter brede strook horizontaal ingegraven (BIJ12, 2017).

Bron: ecologisch werkprotocol Arcadis mei 2018

Figuur 2: Maatregelen faunapassage Emmen West

Figuur 1: dassenburcht ter hoogte van de N34 bij Emmen-West met een rode ster aangegeven. Bij de oranje dikke pijl wordt een faunapassage voor de das geplaatst. De gele pijl geeft een loopplank over de watergang aan.

Ter hoogte van het plangebied moeten ontsnipperingsmaatregelen worden genomen in de vorm van een goede geleiding en een faunatunnel onder de weg door. Er moeten kleinwildrasters worden geplaatst om de das te geleiden naar de juiste oversteekpunten waarmee de kans op aanrijden wordt verkleind. De das heeft op twee locaties een burcht vlak langs de N34. Hieronder worden voor de dassenburcht ten noorden van Emmen-West de maatregelen uitgewerkt.

De dassenburcht (rode ster in figuur 1) bevindt zich ten westen van Emmen. Om te voorkomen dat er een grotere barrièrewerking ontstaat voor de aanwezige dassen wordt een faunapassage (zie oranje dubbele pijl) geplaatst onder de weg door op de oranje aangegeven locatie. Dassen kunnen hier de watergang volgen en via de aan te leggen passages inclusief rasters veilig de overkant bereiken. Aan beide zijden van de N34 waar de passage uit komt wordt 75 meter raster aangebracht. In totaal gaat het hier om 300 meter raster. Rasters moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden als beschreven in bijlage 1. Er mag op geen enkel moment wateroverlast in de tunnel en bij de ingang optreden van de faunapassage. Dassentunnels bestaan uit ronde of rechthoekige buizen met een diameter van 0,3 tot 0,5 meter. Bij grotere lengten is dit bij voorkeur 0,5 meter. Let op: de tunnels mogen niet toegankelijk zijn voor kinderen (BIJ12, 2017). Aan de westzijde van de N34 dient tevens een loopplank (zie gele pijl) over de sloot te worden gemonteerd zodat de das de hier achterliggende gronden kan bereiken.

Bron: ecologisch werkprotocol Arcadis mei 2018

Figuur 3a: Huidige situatie aansluiting N34 met N381 Foerageergebied vleermuizen

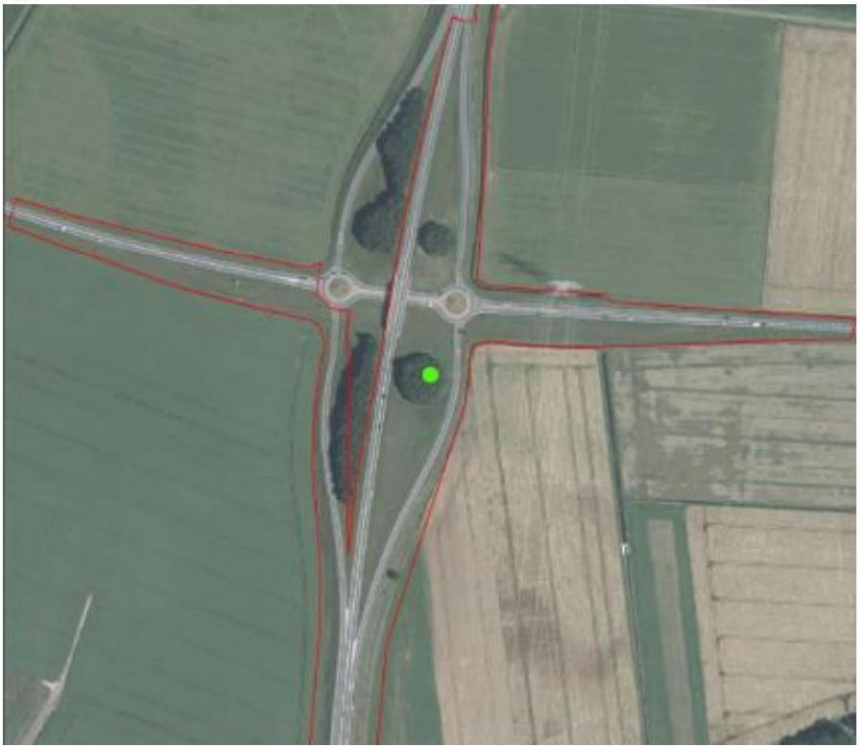

Figuur 3b: Toekomstige aansluiting N34 met N381 Foerageergebied vleermuizen

Figuur 4: Toekomstige aansluiting N34 met N854 Vliegeroutes vleermuizen

Landschapsontwerp aansluiting N854 (Valsteeg) bij Dalen

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 8/6/2019 12:37:05 PM
Subject: FW: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Received: Tue 8/6/2019 12:37:07 PM
N34CH-PLA-018 Beheersplan Flora en Fauna.pdf
Documenten bij Contract.zip

201703131

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 5 augustus 2019 14:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Dit is de jouwe, kun jij hier op reageren? Lijkt me handiger ☺

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bkinfra.nl>
Verzonden: maandag 29 juli 2019 11:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Beste 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e,
In afstemming met 5.1.2e stuur ik deze vraag ook aan 5.1.2e 5.1.2e.
Naar aanleiding van ons telefoongesprek vanmorgen stuur ik hierbij het beheersplan die wij (provincie Drente) hebben ontvangen van BAM.
Voor de verdubbeling van de N34 Coevorden-Holsloot is de BAM bezig met de voorbereidende werkzaamheden (ontwerp) voordat zij kunnen starten met de uitvoering.
Zoals aangegeven hebben wij namens de provincie het werkprotocol laten opstellen door Arcadis en is er een ontheffing NB-wet verkregen. Deze heb ik voor de zekerheid als bijlage een separate map toegevoegd.
In het het contract hebben wij onderstaande eisen meegegeven aan BAM:

5.2.8. Flora & Fauna

Namens de Opdrachtgever zijn diverse onderzoeken Flora en Fauna uitgevoerd en is een Natuurplan opgesteld. De maatregelen die voorvloeien uit deze onderzoeken zijn verwerkt in het [Landschapsplan verdubbeling N34] en het [Ecologisch werkprotocol]. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het verantwoord omgaan met de Flora en Fauna.

a) De Opdrachtnemer dient de Werkzaamheden te verrichten, zodanig dat een beheerste omgang met flora en fauna is gewaarborgd.
b) De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het nemen van mitigerende maatregelen ter bescherming van de aanwezige Flora & Fauna.
c) De Opdrachtnemer dient de maatregelen, zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol], zodanig uit voeren dat er een beheerste omgang met flora & fauna is gewaarborgd.
d) De maatregelen zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol] dienen uitgevoerd te worden door een deskundig persoon of door iemand onder directe aansturing van deze persoon. De deskundigheid dient door bevoegd gezag erkend te zijn.
e) De Opdrachtnemer dient te voorkomen dat flora & fauna zich kunnen ontwikkelen en/of vestigen tijdens de Werkzaamheden.

Vraag:
Zouden jullie willen kijken of het beheersplan (N34CH-PLA-018 Beheersplan Flora en Fauna) wat jullie betreft akkoord is.
Zelf zal ik het document ook toetsen aan de hand van de eisen die zijn opgelegd maar heb graag ook een mening van een ecoloog zodat ik een terugkoppeling kan geven aan BAM.
Lukt het om volgende week hier ene terugkoppeling op te geven? Zo niet, laat het dan even weten dan kan ik dit communiceren naar BAM.
Namens de projectgroep provincie Drenthe N34 verdubbeling Coevorden – Holsloot.
Met vriendelijke groet,

BK INFRA
5.1.2e 5.1.2e
Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e
5.1.2e @bkinfra.nl

Beheersplan flora & fauna

Verdubbeling N34 Coevorden-Holsloot

Opdrachtgever
Provincie Drenthe
Verdubbeling N34 Coevorden-Holsloot
Zaaknummer: 201600250
Contractnummer: 1663

Revisie	B
Status	Definitief
Documentnummer	N34CH-PLA-018
Werkpakket	A-02.08
Datum	26 juli 2019

Revisie	Datum	Toelichting
B	26-07-2019	Extra maatregelen toegevoegd n.a.v. ontheffing natuurbescherming
A	23-07-2019	Definitief

© Niets uit dit rapport en / of dit ontwerp mag worden verveelvoudigd, openbaar gemaakt en / of overhandigd aan derden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Project Verdubbeling N34 Coevorden-Holsloot

Opgesteld door	Gecontroleerd door	Vrijgegeven door
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Projectorganisator	*Manager Procesbeheersing*	*Projectmanager*
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Datum 26-07-2019	Datum 26-07-2019	Datum 26-07-2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

1.1 Algemeen 3

1.2 Doel en scope 3

Bijlage 1. Verificatierapport 4

Bijlage 2. Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna 5

Bijlage 3. Japanse Duizendknoop 6

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt het beheersplan Flora en Fauna voor het project “verdubbeling N34 Coevorden – Holsloot”.

Het project bestaat uit het verdubbelen van de N34 tussen Coevorden-Noord en Holsloot. Het werk betreft het ontwerpen en realiseren van de verdubbeling van de stroomweg N34 (ca. 7,5 km), het aanpassen van bestaande kruisingen, het realiseren/aanpassen van kunstwerken (5 stuks) incl. aansluitende/onderliggende wegen en overige bijkomende werkzaamheden.

1.2 Doel en scope

Dit beheersplan dient, als handleiding voor waarborgen van een beheerste omgang met de aanwezige Flora en Fauna binnen het project en directe omgeving.

Daarnaast voorziet het beheersplan erin dat werkzaamheden worden uitgevoerd conform de van toepassing zijnde normen en richtlijnen en de eisen uit contract met zaaknummer 201600250 en ontheffing met kenmerk 201703131-00799473 (ontvangen na gunning).

In bijlage 1 is het verificatierapport opgenomen. In bijlage 2 is het Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna toegevoegd. In dit deelkwaliteitsplan wordt invulling gegeven aan de contracteisen en afgeleide eisen uit het ecologische werkprotocol en de ontheffing flora en fauna. Dit plan is opgesteld door onze onderaannemer Buro Bakker uit Assen.
In bijlage 3 wordt beschreven hoe wordt omgegaan met de Japanse Duizendknoop.

Bijlage 1. Verificatierapport

N34CH-PLA-018
- Beheersplan flora & fauna

Eis geverifieerd in document N34CH-PLA-018 - Beheersplan flora & fauna:

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
5.2.8. *Definitief*	**Flora & Fauna** ON dient aan onderliggende proceseisen m.b.t. het genoemde in de eistitel te voldoen	5.2.8.a 5.2.8.b 5.2.8.c 5.2.8.d 5.2.8.e	Onderliggende eisen		Ja	Zie onderliggende eisen	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
5.2.8.a *Definitief*	**Omgang flora en fauna** De Opdrachtnemer dient de Werkzaamheden te verrichten, zodanig dat een beheerste omgang met flora en fauna is gewaarborgd.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
5.2.8.b *Definitief*	**Mitigerende maatregelen flora en fauna** De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het nemen van mitigerende maatregelen ter bescherming van de aanwezige Flora & Fauna.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
5.2.8.c *Definitief*	**Ecologisch werkprotocol** De Opdrachtnemer dient de maatregelen, zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol], zodanig uit voeren dat er een beheerste omgang met flora & fauna is gewaarborgd.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
5.2.8.d *Definitief*	**Maatregelen Ecologisch werkprotocol** De maatregelen zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol] dienen uitgevoerd te worden door een deskundig persoon of door iemand onder directe aansturing van deze persoon. De deskundigheid dient door bevoegd gezag erkend te zijn.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.2	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
5.2.8.e *Definitief*	**Ontwikkeling flora en fauna voorkomen** De Opdrachtnemer dient te voorkomen dat flora & fauna zich kunnen ontwikkelen en/of vestigen tijdens de Werkzaamheden.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.7	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.01 *Definitief*	**Zorgplicht - algemene zorgplicht** Houdt tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht(artikel 1.11 Wnb) om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.02 *Definitief*	**Zorgplicht - werkrichting** Er dient één richting te worden opgewerkt zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.03 *Definitief*	**Zorgplicht - sloten dempen** Sloten richting open water dempen zodat aanwezige vissen en amfibieën het plangebied kunnen verlaten.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.5	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.04 *Definitief*	**Zorgplicht- verwijderen opgaande vegetatie** Opgaande vegetatie, waaronder kap van bomen,dient verwijderd te worden buiten het broedseizoen en buiten de overwinteringsperiode, in de periode september-oktober.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.05 *Definitief*	**Zorgplicht - werkpaden** Het aantal en de breedte van de werkpaden wordt zo beperkt mogelijk gehouden, om zo min mogelijk planten en (verblijfplaatsen van) dieren aan te tasten.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
D-09.06 *Definitief*	**Zorgplicht - terreindelen zonder werkzaamheden** Terreindelen waar geen werkzaamheden plaatsvinden, worden zo min mogelijk betreden.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.07 *Definitief*	**Zorgplicht - deskundig gebruik materieel** Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.08 *Definitief*	**Zorgplicht - aantreffen beschermde diersoorten** Indien toch beschermde soorten worden aangetroffen ter plekke van het werk, worden de werkzaamheden direct stilgelegd en wordt een ecoloog ingeschakeld om de vervolgstappen te bepalen.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.6	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.09 *Definitief*	**Broedseizoen vogels** Werk buiten het broedseizoen(indicatief half maart –half juli).Wanneer toch in het broedseizoen gewerkt moet worden,dient een ecologisch deskundige te bepalen of dit mogelijk is en zo ja onder welke voorwaarden.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.4	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.11.b *Definitief*	**Plaatsing bomen Dalen** De bomen moeten minimaal 3 meter van de rotonde worden geplaatst (obstakelvrijezone rotonde) en op 1 meter afstand van het fietspad (obstakelvrije zone fietspad). Indien eiken niet gewenst zijn vanwege de grote weerstand bij een aanrijding, kan ook meerstammige hazelaar worden toegepast.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3.3	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
	Hiermee kan voldoende hoogte worden gehaald maar de aanrijdingsweerstand is kleiner. De individuele stammen moeten dan wel worden gesnoeid zodra ze een dikte bereiken van 4 à 5 cm. Omdat de boomkroon van hazelaar minder breedte haalt dan een eik, dient hier een rij van hazelaars (2 à3) te worden toegepast om het gat in de doorgaande vliegroute zo klein mogelijk te houden.									
D-09.14 *Definitief*	**Functioneel blijven vliegroute** "De vliegroute moet te allentijde(ook tijdens de aanlegfase) functioneel blijven. Voordat dat de oude vliegroute verdwijnt en de nieuwe vliegroute gerealiseerd wordt,moet er een tijdelijke voorziening worden getroffen. Wanneer de aanplant niet conform bovenstaande voorwaarden gerealiseerd kan worden voor het uitvoeren van de werkzaamheden kan op twee manieren worden gewerkt: * Hekwerk gebruiken om de vliegroute te garanderen. Dit houdt in dat ter hoogte van de bestaande vliegroute, hekken geplaatst moeten worden (zie Figuur 8). De hekken moeten minimaal 4 meter hoog zijn en met doek bespannen zijn. De hekken worden in een lijnvormige structuur opgesteld die de oorspronkelijke migratieroute zo veel mogelijk volgt (verbinding zuidelijke bosgebied en de Giesteeg, onderbrekingen maximaal 50 meter). Voor de schemer moeten de hekken lijnvormig worden opgesteld om het 'gat' in de migratieroute te dichten. Zelfs een schaftkeet opgesteld in een geleidende structuur kan dienen als tijdelijke migratieroute."		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3	5.1.2c 5.1.2c	2019-07-18		
D-09.17 *Definitief*	**Kap bomen** Kap van bomen is niet noodzakelijk en zal		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3	5.1.2c 5.1.2c	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
	hoogstwaarschijnlijk niet plaatsvinden. Indien een enkele boom toch gekapt moet worden ten behoeve van de werkzaamheden, dient herplant plaats te vinden, zodat de doorgaande vegetatiestructuur gesloten blijft. Daarnaast dient voorafgaand aan eventuele kap door een ecoloog bekeken te worden of de betreffendete kappenboom nesten, holtes of spleten bevat. Indien dit hetgeval is, dient de ecoloog te handelen conform de Wet natuurbescherming.									
D-09.18 *Definitief*	**Ecologische begeleiding** "Voor de correcte uitvoer van de werkzaamheden worden de werkzaamheden begeleid door een deskundige ecoloog. Tijdens de begeleiding zal de focus worden gelegd op de onderstaande punten: * Startoverleg aannemer en overige werknemers. * Controle algemene zorgplicht door zorgvuldig te werken. * Controleren op aanwezigheidvanbroedvogels. * Controle op uitgevoerde maatregelen voor vleermuizen en dassen. * De bewijsvoering van de correcte uitvoer van de mitigerende maatregelen zal samen door de aannemer en de ecoloog worden bijgehouden in een logboek. * Het toezien op de overige maatregelen zoals beschreven in paragraaf 5.1 tot en met 5.4. "		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.1	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.19 *Definitief*	**Advies ecologische begeleiding** "Tijdens de werkzaamheden dient ecologische begeleiding door		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.4	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst ***Gezamenlijke interpretatie eis***	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
	een deskundig ecoloog zie H 4.3 plaats te vinden. Wanneer tijdens de werkzaamheden twijfel bestaat over de uitvoering, beschermde soorten op een onverwachte plaats worden aangetroffen of wanneer volgens de ecoloog de werkzaamheden op een locatie in conflict zijn, moet het advies als bindend worden gezien en moet direct actie worden ondernomen."									
D-09.20 *Definitief*	**Werkprotocol en ontheffingen** "Het werkprotocol en de betreffende ontheffing dienen tijdens de werkzaamheden aanwezig te zijn op de locatie. Op verzoek moeten deze stukken kunnen worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren."		Documentinspectie		Ja	Ter kennisgeving aangenomen	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.21 *Definitief*	**Toetsing door ecoloog** Om effecten op beschermde soorten tijdens de werkzaamheden te beperken, is een goede samenwerking, afstemming en coördinatie vereist. Wijzigingen in ontwerp, planning, fasering, uitvoermethode of geheel nieuwe activiteiten in afwijking van dit protocol, dienen vooraf getoetst te worden door de ecoloog. Ecologische onderzoeken en te treffen maatregelen zijn gebonden aan specifieke perioden voor uitvoer. Om ongewenste uitloop te voorkomen, is het daarom noodzakelijk om wijzigingen zo vroeg mogelijk in beeld te brengen en te communiceren met de ecoloog.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.4	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
D-09.22 *Definitief*	**Instructie van werknemers** Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden het projectteam en de aannemer op de hoogte gesteld van de ecologische maatregelen die getroffen dienen te worden en die zijn uitgewerkt in onderliggend ecologisch werkprotocol. De medewerkers worden door de verantwoordelijke ecoloog ingelicht over de manier waarop de werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden. Tevens wordt besproken waar er rekening moet worden gehouden met beschermde soorten. Centraal hierbij staat het voorliggende ecologisch werkprotocol. In hoofdstuk 5 staat nader beschreven welke maatregelen getroffen dienen te worden en (indien relevant) op welke wijze deze uitgevoerd dienen te worden ter voorkoming van schade aan beschermde soorten.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.1. Voor start van de werkzaamheden wordt een toolboxmeeting georganiseerd.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
D-09.23 *Definitief*	**Deskundig ecoloog** In onderliggend werkprotocol wordt bij de werkzaamheden genoemd dat deze onder begeleiding van een ecoloog moeten plaatsvinden. Hier wordt telkens een deskundig ecoloog bedoeld, onder ecologisch deskundig persoon verstaat provincie Drenthe: een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/ of te begeleiden, aantoonbare ervaring heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie.		Documentinspectie		Ja	Ter kennisgeving aangenomen.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
VRG-003 *Definitief*	**Ontheffing NB-wet** Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vast gesteld te zijn dat er geen verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis en laatvlieger in de te kappen bomen aanwezig zijn.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-26		
VRG-004 *Definitief*	**Aanv Ontheffing NB-wet** Er dient een aparte ruimte voor de vleermuizen te worden gecreëerd die niet verlicht wordt. Deze heeft een breedte van minimaal 1,5 m en een hoogte van minimaal 2,5 m. Deze kan dan door de vleermuizen als vliegroute gebruikt worden.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3.2	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-26		
VRG-005 *Definitief*	**Ontheffing NB-wet** Een deskundige op het gebied van vleermuizen en dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten: a) Voorafgaand aan de kap van bomen; b) Bij het aanplanten van bomen ten behoeve van de nieuwe vliegroute, voorafgaand aan de werkzaamheden; d) Bij het realiseren van de faunapassage voor de das.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 4.1	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-26		
VS1-0206 *Definitief*	**Systeem, flora en fauna vestigen** De Opdrachtnemer dient te voorkomen dat voortgang beperkende flora en fauna zich kan vestigen gedurende deW erkzaamheden.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.7	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
VS1-0448 *Definitief*	**Groenvoorzieningen, Japanse Duizendknoop** W ortels en/of plantresten van de Japanse Duizendknoop dienen niet voor te komen in grond.		Inspectie	Nulsituatie vastleggen middels Inspectie: Minimaal een inspectie plaatse op aanwezigheid van Japanse Duizendknoop binnen het systeem en noodzakelijke maatregelen.	Ja	Zie bijlage 3: Japanse Duizendknoop	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-22		

Eiscode *Status*	Titel Eistekst *Gezamenlijke interpretatie eis*	Onderliggende eisen	Verificatie-methode	Aandachtspunt	Voldoet	Uitleg	Verificateur	Verificatie-moment	Specifiek Bewijsdocument	Afwijking *Status*
VS1-0518 *Definitief*	**Ecologie, realiseren maatregelen** De maatregelen en voorzieningen zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol] dienen gerealiseerd te zijn.		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		
VS1-0520 *Definitief*	**Systeem, ecologie** Het systeem dient gerealiseerd te worden met inachtneming van de maatregelen die nodig zijn tijdens deUitvoeringswerkzaamheden conform het [Ecologisch werkprotocol].		Documentinspectie		Ja	Zie bijlage 2: Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna hoofdstuk 3.3	5.1.2e 5.1.2e	2019-07-18		

Bijlage 2. Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna

Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna

Verdubbeling N34 Coevorden - Holsloot

buro bakker adviesburo voor ecologie

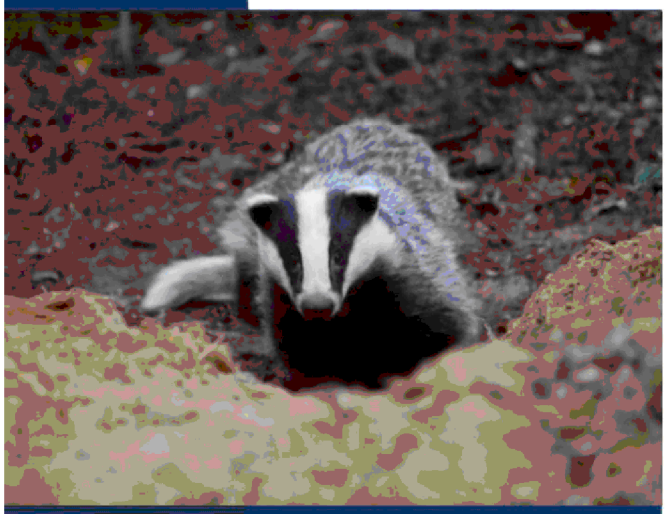

Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna

Verdubbeling N34 Coevorden - Holsloot

Opdrachtgever
BAM Infra

Contactpersoon
Dhr 5.1.2e

Status
definitief

Datum
26 juli 2019

Vrijgave

5.1.2e

0032 487829

Inhoud

1 | Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Wettelijk kader 5
1.3 Inhoud Deelkwaliteitsplan Flora & Fauna 6

2 | Plangebied en werkzaamheden 7

2.1 Plangebied 7
2.2 Beschrijving voornemen 8
2.3 Beschrijving werkzaamheden 8
2.4 Planning 9

3 | Uitwerking maatregelen en begeleiding 11

3.1 Ligging aandachtsgebieden 11
3.2 Kap van bomen en verwijderen overige opgaande vegetatie 12
3.3 Vliegroutes vleermuizen 15
3.4 Das 21
3.5 Dempen/vergraven van sloten 22
3.6 Invulling zorgplicht 22
3.7 Voorkomen van vestiging zoogdieren en vogels 23
3.8 Maatregelen bij het plaatsen van duikers 23

4 | Borging 25

4.1 Begeleiding en controles 25
4.2 Deskundigheid 25
4.3 Communicatie en vastleggen resultaten 26
4.4 Hoe te handelen bij onvoorziene situaties 26

5 | Literatuur en bronnen 27

0032 487829

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

BAM gaat in opdracht van provincie Drenthe de verdubbeling van de N34 Coevorden-Holsloot uitvoeren. Het betreft een ca. 7 km lang traject en de uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats tussen augustus 2019 en eind 2020.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient BAM rekening te houden met beschermde flora en fauna. Hierbij is BAM gehouden aan de volgende voorwaarden:

- De werkzaamheden dienen zodanig te worden uitgevoerd dat een beheerste omgang met flora en fauna is geborgd.
- Er dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen ter bescherming van de aanwezige flora en fauna.
- De uitvoerder dient de maatregelen, zoals beschreven in het Ecologisch werkprotocol zodanig uit te voeren dat er een beheerste omgang met flora & fauna is gewaarborgd.
- De maatregelen zoals beschreven in het Ecologisch werkprotocol dienen uitgevoerd te worden door een deskundig persoon of door iemand onder directe aansturing van deze persoon.
- De uitvoerder dient te voorkomen dat flora & fauna zich kunnen ontwikkelen en/of vestigen tijdens de werkzaamheden.

De wijze waarop deze voorwaarden worden ingevuld, dient te worden beschreven in een Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna. BAM heeft Buro Bakker gevraagd dit plan op te stellen en het ecologische deel van de uitvoering van het project te begeleiden.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Soortbescherming Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet (Ff-wet).

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Ff-wet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wnb geldt, net als onder de Ff-wet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

1.2.2 Uitgevoerd onderzoek in het kader van de soortbescherming

Arcadis heeft onderzoek uitgevoerd in het kader van de soortbescherming voor de verdubbeling van de N34. De resultaten van het onderzoek zijn gerapporteerd in het rapport "Soortbeschermingstoets Verdubbeling N34; Update soortenbeschermingstoets en aanvullend onderzoek" (Arcadis, 2017). Op basis van de resultaten heeft Arcadis een ecologisch werkprotocol opgesteld, waarin mitigerende

0032 487829

maatregelen zijn opgenomen voor de uitvoering van de verdubbeling (Arcadis, 2018; Ecologisch werkprotocol verdubbeling N34). Het werkprotocol is gebaseerd op het natuurplan (Arcadis, 2017; Natuurplan verdubbeling N34), waarin de natuurmaatregelen worden verkend in verschillende varianten.

1.2.3 Ontheffing

Voor de werkzaamheden in het kader van de verdubbeling van de N34 heeft provincie Drenthe een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming, verleend (kenmerk 201703131-00799473 d.d. 24-1-2019). Er wordt een verzoek ingediend tot wijziging van deze ontheffing wat betreft de onderdoorgang De Mars en de aanwezige vliegroute (zie notitie Aanpassing werkwijze onderdoorgang De Mars/Burgemeester ten Holteweg, Buro Bakker, 2019).

1.3 Inhoud Deelkwaliteitsplan Flora & Fauna

De inhoud van het Deelkwaliteitsplan Flora & Fauna is afgestemd op de voorwaarden van de provincie Drenthe en is gebaseerd op het Ecologisch werkprotocol (Arcadis, 2018), de Soortbeschermingstoets (Arcadis, 2017), het Natuurplan (Arcadis, 2017) en de verleende ontheffing (2019).

1.3.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het plangebied, de werkzaamheden die nodig zijn voor de verdubbeling van de N34 en planning. In hoofdstuk 3 worden de aandachtsgebieden beschreven en zijn de mitigerende maatregelen uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt beschreven hoe een beheerste omgang met flora en fauna wordt geborgd en wordt aangegeven op welke momenten ecologische begeleiding plaatsvindt.

0032 487829

2 | Plangebied en werkzaamheden

2.1 Plangebied

Het plangebied omvat de N34 tussen de aansluiting Coevorden-Noord N382/De Ballast en het begin van knooppunt Holsloot.

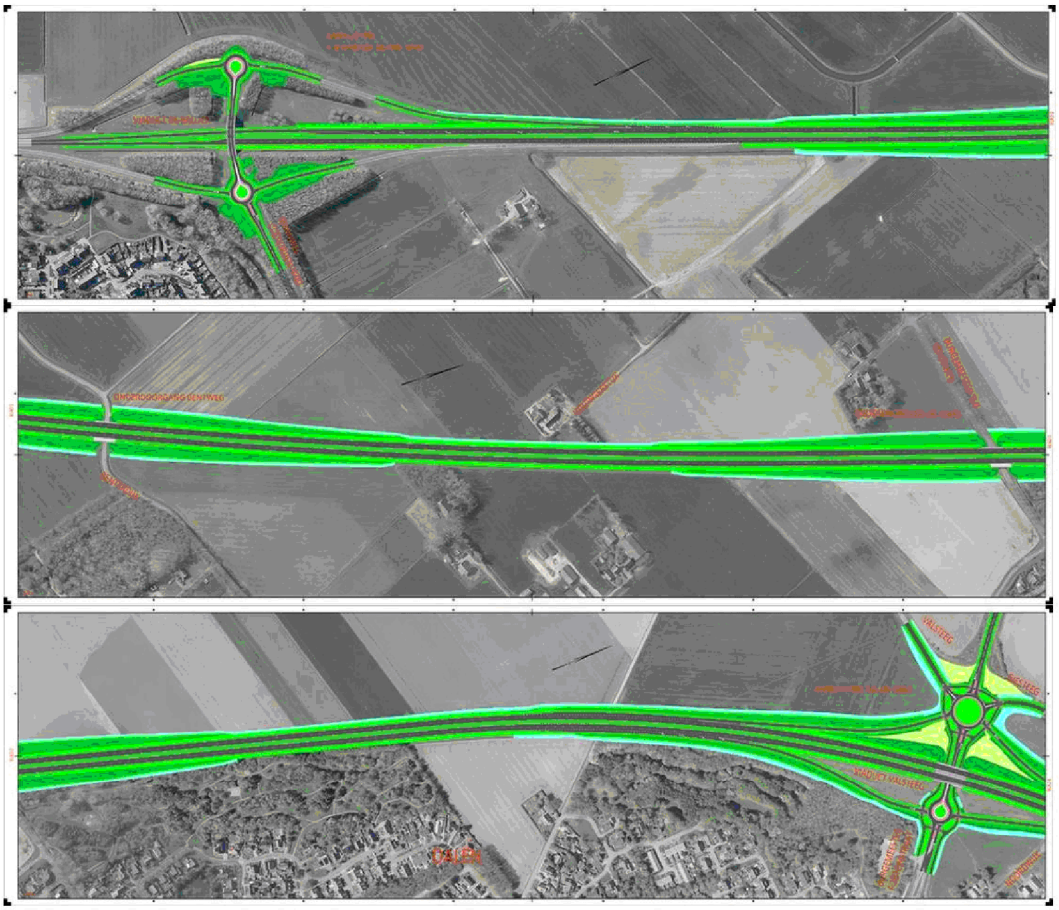

Figuur 1 *Plangebied deel 1: Coevorden-Noord N382/De Ballast tot Dalen N854/De Valsteeg. Provincie Drenthe*

0032 487829

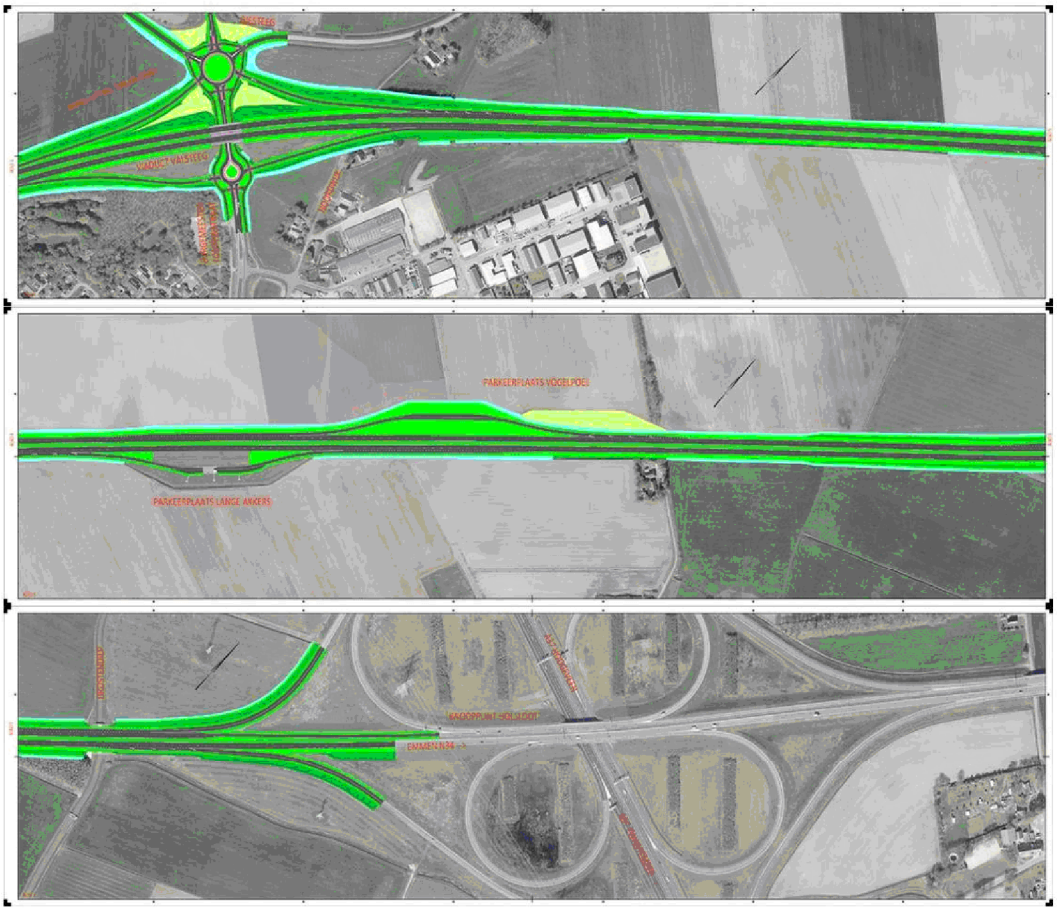

Figuur 2 *Plangebied deel 2: Dalen N854/De Valsteeg tot Holsloot. Provincie Drenthe*

2.2 Beschrijving voornemen

Het tracé wordt over een lengte van ca. 7 km verdubbeld. De verdubbeling vindt plaats aan de westzijde. Bij aansluitingen met andere N-wegen worden rotondes aangelegd. De kunstwerken bij onderdoorgangen worden aangepast (langer gemaakt). De bestaande bermsloot aan de westzijde wordt verlegd.

Het benodigde zand voor het verbreden van de weg wordt gewonnen in de zandwinplas bij Huttenheugte in Coevorden.

2.3 Beschrijving werkzaamheden

Er wordt een verscheidenheid aan werkzaamheden uitgevoerd, waaronder:

- Het kappen van bomen en verwijderen van struiken en andere opgaande begroeiing
- Het dempen van de bestaande sloot en aanleggen van een nieuwe sloot
- Diverse grondwerkzaamheden zoals het aanleggen van nieuwe taluds
- Het plaatsen van tijdelijke fietscontainers (reguliere zeecontainers) bij onderdoorgangen
- Het aanleggen van duikers
- Het aanbrengen van faunawerende rasters
- Asfalteringswerkzaamheden
- Het aanplanten van nieuwe bomen en het inzaaien van bermen

0032 487829

2.4 Planning

De uitvoerende werkzaamheden vinden plaats tussen augustus 2019 en eind 2020. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periodes, zoals weergeven in de projectplanning: N34CH-PLN-001 revisie *vigerend*. Deze planning kan nog wijzigen.

De werkzaamheden welke van invloed zijn op Flora en Fauna worden beschreven in onderstaande werkplannen.

- Werkplan grondwerk, N34CH-WPL-001;
- Werkplan bomen kappen & snoeien, N34CH-WPL-004;
- Werkplan riolering en ronde duikers, N34CH-WPL-0016.

In onderstaande objectplannen worden voorwaarden/aandachtpunten met betrekking tot Flora en Fauna benoemd, zodat hier in de uitvoeringsperiode rekening mee kan worden gehouden:

- Objectplan fase 0, N34CH-OPL-001;
- Objectplan fase 1, N34CH-OPL-002;
- Objectplan fase 2, N34CH-OPL-003;
- Objectplan fase 3, N34CH-OPL-004;
- Objectplan fase 4, N34CH-OPL-005;
- Objectplan fase 5, N34CH-OPL-006;
- Objectplan fase 6, N34CH-OPL-007;
- Objectplan KW De Mars, N34CH-OPL-012;
- Objectplan KW De Valsteeg, N34CH-OPL-013;
- Objectplan KW De Bente, N34CH-OPL-014.

0032 487829

3 | Uitwerking maatregelen en begeleiding

3.1 Ligging aandachtsgebieden

Op onderstaande kaart is de ligging van de ecologische aandachtsgebieden weergegeven op het tracé van de verdubbeling N34 Coevorden-Holsloot. Deze aandachtsgebieden zijn bepaald aan de hand van het Ecologisch werkprotocol.

Figuur 3 *Locaties ecologische aandachtsgebieden verdubbeling N34. Nummers: zie tabel 1*

In tabel 1 wordt toegelicht waarom dit de relevante ecologische aandachtsgebieden zijn. Naast deze aandachtsgebieden dient over het gehele traject rekening te worden gehouden met de zorgplicht vanuit de Wet natuurbescherming, bijvoorbeeld bij het dempen van sloten. Daarnaast dienen maatregelen te worden getroffen om vestiging van beschermde soorten tijdens het project te voorkomen.

Nr	Locatie	Relevante activiteit	Ecologische waarde
1	Aansluiting Coevorden-Noord N382/De Ballast	Kap van bomen	Broedvogels
2	Benterdijk/De Bente	Realisatie faunapassage d.m.v. rasters	Das
3	Huizingerstuk	Kap van bomen	Broedvogels
4	Omgeving Burgemeester ten Holteweg	Kap van bomen, aanpassing kunstwerk (onderdoorgang De Mars N34)	Vliegroute vleermuizen, broedvogels
5	Aansluiting Dalen N854/Valsteeg	Kap van bomen	Vliegroutes vleermuizen, broedvogels

Tabel 1 Overzicht locaties ecologische aandachtsgebieden en toelichting relevante activiteit en waarden

3.2 Kap van bomen en verwijderen overige opgaande vegetatie

Op verschillende plekken langs het tracé worden bomen gekapt en wordt opgaande vegetatie verwijderd. In tabel 2 staan de locaties waar bomen worden gekapt aangegeven.

Nr.	Locatie	Deelgebied	Type	Kenmerken	Vliegroute
1	Aansluiting Coevorden-Noord N332/De Ballast.	Divers	Bosschages, boomstroken en losstaande bomen	O.a. eik	
2	Huizingerstuk	Westzijde	Losstaand	Diverse jonge bomen rond weiland	
3	Omgeving Burgemeester ten Holteweg	Noordoostzijde	Onderdeel park	Oudere bomen, o.a. eik	
		Westzijde	Laanbomen	Eiken	X (zie paragraaf 3.4.2)
4	Aansluiting Dalen N854/Valsteeg	Noordoostzijde	Boomstrook	Jonge bomen, berk, eik	
		Noordwestzijde, Giesteeg	Boomstrook	Oudere bomen, o.a. populier	X (zie paragraaf 3.4.3)
		Middenstrook	Boomstroken	Oudere bomen, o.a. populier	
		Zuidoostzijde	Onderdeel bosje	Oudere bomen	

Tabel 2 Locaties waar bomen gekapt worden. De nummers in de tabel verwijzen naar de nummers op Figuur 4

Maatregelen

- De bomen worden gekapt in de periode september t/m oktober 2019.
- Voorafgaande aan de kap vindt een broedvogelcheck plaats van de bomen.
- De bomen bij de onderdoorgang Burgemeester ten Holteweg worden gecontroleerd op aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holtes (dit is in de Soortbeschermingstoets niet meegenomen)
- Ook alle overige opgaande vegetatie (ruigtes/struiken) in het werkgebied dient in de periode september-oktober 2019 te worden verwijderd.
- De vegetatie dient kort de winter in te gaan en dient ook kort te worden gehouden in het groeiseizoen (maart-oktober)

0032 487829

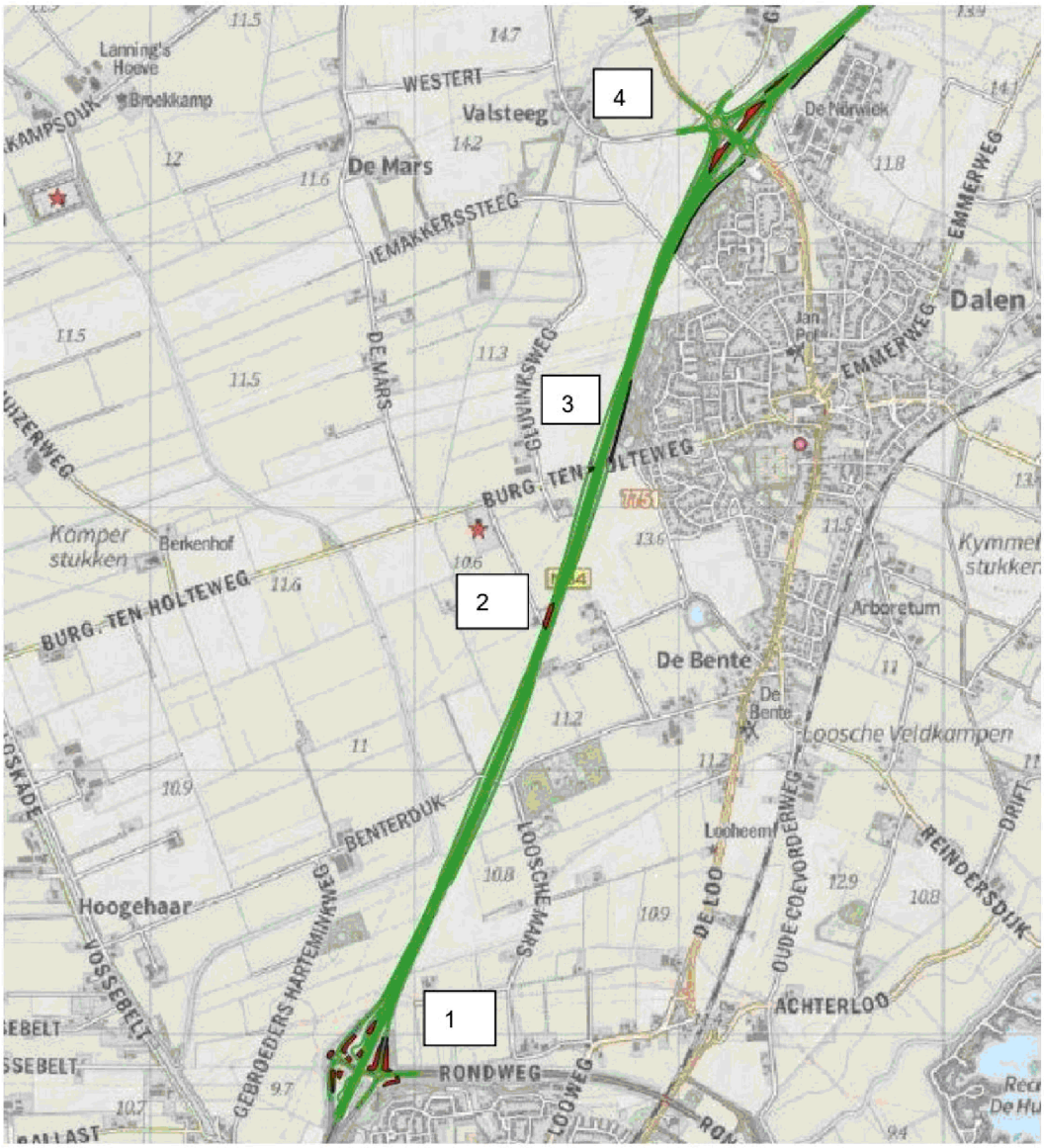

Figuur 4 *In rood: plekken waar bomen gekapt moeten worden. 1: Aansluiting Coevorden-Noord N382/De Ballast, 2: Huizingerstuk, 3: omgeving Burgemeester ten Holteweg, 4: Aansluiting Dalen N854/Valsteeg*

Figuur 5 *Detailkaart te kappen bomen aansluiting Coevorden-Noord/N382/De Ballast*

Figuur 6 *Detailkaart te kappen bomen omgeving Burgemeester ten Holteweg en Huizingerstuk*

0032 487829

Figuur 7 *Detailkaart te kappen bomen rond aansluiting Dalen N854/Valsteeg*

3.3 Vliegroutes vleermuizen

Op twee plekken langs het tracé zijn essentiële vliegroutes vastgesteld van vleermuizen:

- Burgemeester ten Holteweg/De Mars, essentiële vliegroute gewone en ruige dwergvleermuis
- Dalen N854/De Valsteeg essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger

3.3.1 Algemene maatregelen vleermuizen

- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt buiten de actieve periode van vleermuizen (de actieve periode loopt van eind feb-begin nov).
- Op de plekken met belangrijke functies voor vleermuizen kan in de periode dat vleermuizen actief zijn alleen worden gewerkt buiten de schemering en de nacht.
- De essentiële vliegroutes dienen na afronding van de werkzaamheden dusdanig hersteld te zijn dat de functionaliteit gewaarborgd blijft.
- Ter hoogte van gebieden met een belangrijke functies voor vleermuizen zo min mogelijk verlichting toepassen. Indien verlichting noodzakelijk is, dient dit vleermuisvriendelijke verlichting te zijn (amber-kleurig) of dient de verlichting dusdanig afgeschermd te zijn dat uitstraling naar de omgeving geheel wordt voorkomen.

3.3.2 Maatregelen Burgemeester ten Holteweg

Ter hoogte van de Burgemeester ten Holteweg is een essentiële vliegroute aanwezig van de gewone en ruige dwergvleermuis. Omdat de N34 wordt verbreed, moet de onderdoorgang langer worden gemaakt en daarvoor worden mogelijk enkele bomen die onderdeel uitmaken van de vliegroute gekapt.
De onderdoorgang is in de huidige situatie niet verlicht. De onderdoorgang is ca. 4 m hoog en 11 m breed.

De werkzaamheden aan het kunstwerk De Mars worden volgens de huidige planning medio december 2019 tot en met mei 2020 uitgevoerd. De planning kan echter nog wijzigen. Indien de werkzaamheden aan het kunstwerk plaatsvinden in de periode dat vleermuizen actief zijn, vanaf eind maart tot eind november, dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om de vliegroute functioneel te houden.

De werkzaamheden worden als volgt uitgevoerd:
Voor de start van de werkzaamheden wordt bij de onderdoorgang grondwerk uitgevoerd en wordt een zeecontainer geplaatst. Deze dient om de onderdoorgang doorrijdbaar te houden voor fietsers. In verband met de veiligheid wordt er verlichting aangebracht in de fietscontainer. Er wordt aan de westzijde een nieuw tunnelelement bijgeplaatst. Rond de container dient voldoende ruimte te zijn voor steigers, stempels en het maken van de nieuwe constructie. Na afronding van de werkzaamheden wordt de container verwijderd. De container is 2,5 m hoog en 2,5 m breed.

Figuur 8 *Vliegroute gewone en ruige dwergvleermuis onderdoorgang Burgemeester ten Holteweg/De Mars. Ontleend aan Arcadis, 2017*

Maatregelen voor en tijdens werkzaamheden

- Kap van de bomen vindt plaats in september t/m oktober 2019
- Vooraf worden de bomen gecontroleerd op broedvogels en holtes die potentieel geschikt kunnen zijn voor vleermuizen. Indien er voor vleermuizen geschikte holtes worden aangetroffen, dient eerst nader onderzoek plaats te vinden voordat de bomen worden gekapt.

Maatregelen bij werken in de vleermuisactieve periode

Gezien de beperkte afmetingen, de verlichting en de onrust door fietsers is niet verzekerd dat die fietscontainer voldoende functioneel is als vliegroute voor vleermuizen. Indien gewerkt wordt in de vleermuisactieve periode (maart t/m eind november[1]) dient daarom een vleermuisdoorgang

[1] Deze periode is wat langer gehouden om rekening te houden met voor vleermuizen gunstige klimatologische omstandigheden

0032 487829

gerealiseerd te worden met een breedte van minimaal 1,5 m en een hoogte van 2,5 m. Deze mag niet worden belemmerd door stempels e.d.. Deze vleermuisdoorgang wordt niet verlicht en kan daardoor door de vleermuizen als vliegroute gebruikt worden. De rest van de ruimte van de onderdoorgang is nodig voor steigers, bekisting, stempels etc., kortom is nodig als werkruimte en voor de constructie. Optioneel, indien nodig wordt extra geleiding aangebracht. In figuur 9 is de constructie schematisch weergegeven.

Figuur 9 *Schematische tekening mitigatie onderdoorgang De Mars/Burgemeester ten Holteweg, Dalen*

Belangrijk is dat de vleermuisdoorgang niet wordt geblokkeerd door voertuigen of constructies. Daarnaast is het belangrijk dat de vliegroute niet wordt verlicht door bouwverlichting. Indien er tijdens de bouw verlichting wordt toegepast dient deze niet op de vliegroute te schijnen. Als dat niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van amberkleurige verlichting.

Monitoring gebruik

Het gebruik van de vleermuisdoorgang wordt gemonitord tijdens de uitvoering, om te bepalen of de maatregel effectief is en om evt. nog kleine aanpassingen te doen in geleiding of iets dergelijks. Deze monitoring vindt minimaal tweemaal plaats in het kraamseizoen en eenmaal in de paartijd.

Maatregelen na werkzaamheden

- Na de werkzaamheden moet de vliegroute weer functioneel zijn. Er wordt geen verlichting aangebracht in de onderdoorgang.
- Rond het kunstwerk worden extra bomen aangeplant (zie figuur 10), waardoor de vliegroute wordt versterkt. De onderlinge plantafstand bedraagt 8 m, conform het Landschapsontwerp.

0032 487829

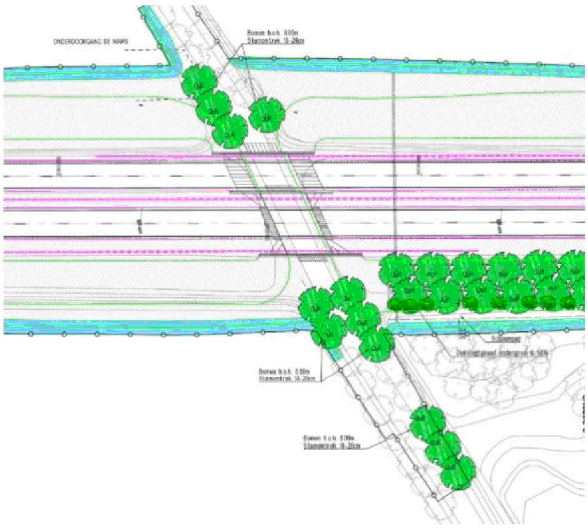

Figuur 10 *Voorbeeld van de aan te planten bomen*

3.3.3 Maatregelen Dalen N854/Valsteeg

Maatregelen voorafgaande en tijdens de werkzaamheden

- Ter hoogte van Dalen N854/Valsteeg worden de bomen na een broedvogelcontrole in de periode september t/m oktober 2019 gekapt.
- Direct na de kap worden schermen geplaatst om de vliegroute functioneel te houden. Deze schermen dienen aanwezig te zijn vanaf het moment direct na de kap van de bomen tot het moment van herplant (zie planning). Voor een voorbeeld van de te plaatsen schermen, zie Figuur 11.

Figuur 11 *Vliegroutes ter hoogte van Dalen N854/Valsteeg met blauwe peilen aangegeven. Ontleend aan Arcadis, 2017*

- De schermen worden geplaatst ter hoogte van de bestaande vliegroutes en vormen een verbinding tussen het zuidelijk bosgebied en de Giesteeg.

0032 487829

- De schermen hebben een hoogte van minimaal 4 meter hoog zijn en zijn met doek bespannen.
- De schermen worden in een lijnvormige structuur opgesteld. Onderbrekingen bedragen maximaal 50 meter.
- De schermen kunnen al naar gelang waar gewerkt wordt steeds iets verplaatst worden zodat het buiten het werk staat. Overdag kunnen de schermen aan de kant worden gezet om te kunnen werken. Voor de schemer moeten de schermen lijnvormig worden opgesteld om het 'gat' in de migratieroute te dichten.

Figuur 12 *Voorbeelden van geleidende schermen. Ontleend aan Arcadis, 2017, bron: Zoogdiervereniging,* 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

0032 487829

Aanplant nieuwe bomen ten behoeve van vliegroutes

Er worden nieuwe bomen aangeplant bij deze aansluiting (zie planning).

- Om een doorgaande vliegroute te garanderen in west-oostelijke richting en in noord-zuidelijke richting wordt aan weerszijden van het wegvak tussen de rotondes een geleidende bomenrij (eiken) aangeplant van minimaal 5 meter hoog en een onderlinge plantafstand van 7 meter, waarbij aansluiting plaatsvindt met de Giestee.
- De doorgaande bomenrijen lopen met het talud van de N34 mee omhoog.
- Alleen in de obstakelvrije zones worden geen bomen geplant. De 'gaten' in de vliegroute mogen maximaal 50 meter zijn. Hiertoe dienen in beide zijoksels van de noordelijke rotonde ook een boom van 5 meter hoog te worden geplaatst om het gat in de doorgaande route voldoende klein te houden. Vanwege de veiligheid gelden hiervoor de volgende uitgangspunten:
  - De bomen moeten minimaal 3 meter van de rotonde worden geplaatst (obstakelvrijezone rotonde) en op 1 meter afstand van het fietspad (obstakelvrije zone fietspad). Indien eiken niet gewenst zijn vanwege de grote weerstand bij een aanrijding, kan ook meerstammige hazelaar worden toegepast. Hiermee kan voldoende hoogte worden gehaald maar de aanrijdingsweerstand is kleiner. De individuele stammen moeten dan wel worden gesnoeid zodra ze een dikte bereiken van 4 à 5 cm, anders ontstaan er wel hele dikke stammen. Door het snoeien ontstaan nieuwe scheuten. Omdat de boomkroon van hazelaar minder breedte haalt dan een eik, dient hier een rij van hazelaars (2 à 3) te worden toegepast om het gat in de doorgaande vliegroute zo klein mogelijk te houden.
  - De bomenrij aan de Giestee worden aangevuld met zomereiken van tenminste 5 m hoog (ca. 15 stuks) op een onderlinge afstand van 7 meter, zodat het gat in de bomenrij gedicht is.
- De bestaande verlichting op en rond de aansluiting wordt vervangen door rode/amberkleurige verlichting of dusdanig afgeschermd dat uitstraling naar de omgeving geheel wordt voorkomen.

Figuur 13 *Impressie toekomstige situatie Dalen N854/Valsteeg na aanplant bomen. De boomaanplant ten behoeve van de vliegroutes is met lichtgroen aangegeven. Ontleend aan Arcadis, 2017*

De provincie heeft aangegeven de oksels van de rotondes aan te vullen met een vegetatie die geleidelijk overloopt in enkele bomen en struikgewas in de smalste gedeelten. Mogelijk worden hier bomen herplant die elders moeten wijken ten behoeve van de werkzaamheden. Deze aanvulling maakt geen onderdeel uit van de randvoorwaarden van de vliegroute. Dit is dan ook een vrijblijvende maatregel.

0032 487829

3.4 Das

Er is een dassenburcht aanwezig ten noorden van Coevorden. De tunnel van de Benterdijk kan tevens gebruikt worden als faunapassage door de soort. Om de kans op verkeersslachtoffers te verminderen worden rasters geplaatst.

- In het voorjaar van 2020 voert Buro Bakker een controle uit op aanwezigheid van dassenburchten in de omgeving van de Benterdijk, die in ieder geval betrekking heeft op het bosje tussen de Achterbente en Loosche Mars en bij voorkeur ook op het terrein van Hooya's Oord 10
- Aan beide zijden van de N34 met de kruising van de Benterdijk wordt 75 meter raster aangebracht conform Figuur 15. In totaal gaat het hier om 300 meter raster, 150 meter aan iedere zijde van de N34. De rasters worden in een fuikvorm neergezet zodat de das op een natuurlijke manier naar de tunnel wordt geleid en niet op de N34 terecht kan komen.
- Rasters bestaan uit verzinkt, gepuntlast casanetgaas en komen minimaal 1 meter boven maaiveld uit. Ze zijn minimaal 20 centimeter in de grond ingegraven en onder de grond is nog eens minimaal 30 centimeter brede strook horizontaal ingegraven.
- De rasters worden na gereedkomen van de overige werkzaamheden aangebracht, Buro Bakker controleert of dit op de juiste wijze is gebeurd

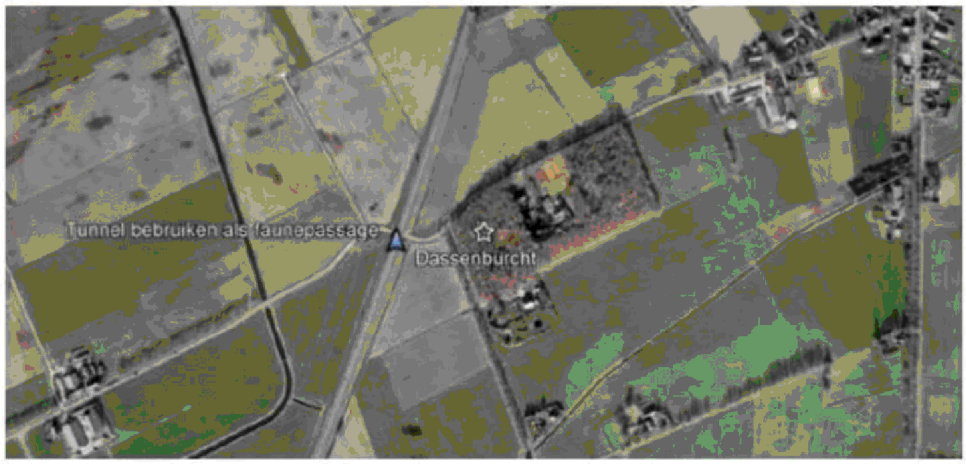

Figuur 14 *Locaties dassenburcht (sterretje) Ontleend aan Arcadis, 2017*

0032 487829

Figuur 15 *Wijze waarop afrastering moet worden aangebracht ter hoogte van de Benterdijk (De Bente) aan weerszijden van de N34, aangegeven met gele lijn. De rasters hebben een lengte van 150 m. Aan beide zijden van de tunnel worden op deze wijze rasters aangebracht. Ontleend aan Arcadis, 2017*

3.5 Dempen/vergraven van sloten

Langs het hele traject is een sloot aanwezig die gedempt wordt. Vervolgens wordt een nieuwe sloot gegraven. De sloten nabij Coevorden bevatten water en zijn vrij voedselrijk met veel algengroei. De overige sloten zijn droog of bevatten nagenoeg geen water.

- Sloten dienen gedempt te worden in de richting van open water zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Het merendeel van de sloten wordt gedempt in het najaar van 2019. De oevers dienen een week voor het dempen te worden ontdaan van vegetatie
- Indien het dempen plaatsvindt binnen het broedseizoen (grofweg half maart-half juli), dient een week voorafgaande aan de werkzaamheden een broedvogelcheck plaats te vinden. Als de ecoloog de sloot vrijgeeft wordt de vegetatie een week voor het dempen verwijderd waarna het dempen plaats kan vinden.

3.6 Invulling zorgplicht

Maatregelen

Onderstaande maatregelen gelden voor het totale werkgebied:

- Er dient één richting te worden opgewerkt zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Opgaande vegetatie (incl. de te kappen bomen), dient verwijderd te worden buiten het broedseizoen en buiten de overwinteringsperiode, in de periode september-oktober.
- Het aantal en de breedte van de werkpaden wordt zo beperkt mogelijk gehouden, om zo min mogelijk planten en (verblijfplaatsen van) dieren aan te tasten.
- Terreindelen waar geen werkzaamheden plaatsvinden, worden zo min mogelijk betreden.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Indien toch beschermde soorten worden aangetroffen ter plekke van het werk, worden de werkzaamheden direct stilgelegd en wordt een ecoloog ingeschakeld om de vervolgstappen te bepalen.

0032 487829

3.7 Voorkomen van vestiging zoogdieren en vogels

Maatregelen

Onderstaande maatregelen gelden voor het totale werkgebied:

- Vegetatie kort houden in het werkgebied (<10 cm) door regelmatig te maaien, in ieder geval in de periode maart tot en met oktober. De vegetatie moet kort de winter in gaan.
- Eventuele afzettingen met bigbags dicht op elkaar zetten en ruimtes tussen de bigbags zoveel mogelijk afdichten.
- Taluds direct na afronding van de werkzaamheden inzaaien. Houd rekening met optimale zaaiperiode volgens leverancier.

Er zijn geen maatregelen nodig bij gronddepots, deze worden steeds bewerkt en de kans op vestiging van bijvoorbeeld de vos is daardoor verwaarloosbaar klein.

3.8 Maatregelen bij het plaatsen van duikers

- Eén richting op werken naar open water om de aanwezige dieren de kans geven om te vluchten
- In september/oktober 2019 in het werkgebied de opgaande vegetatie verwijderen en vegetatie kort houden totdat werkzaamheden zijn afgerond

0032 487829

4 | Borging

4.1 Begeleiding en controles

In onderstaande tabel is een globale planning opgenomen van de ecologische begeleiding en controles.

Waar	Wanneer	Wat	Reden
Infocentrum	1ste week september	Toolboxmeeting	Borging zorgvuldige omgang flora en fauna
Traject Coevorden-Dalen N854	1ste week september 2019	Broedvogelcontrole	Kap bomen en verwijderen struiken
Onderdoorgang Burg. Ten Holteweg	1ste week september 2019	Broedvogelcontrole, holtecheck, controle functionaliteit vliegroute	Kap bomen en verwijderen struiken
Dalen N854/Valsteeg	Direct na bomenkap Sept/okt 2019	Begeleiding en controle plaatsing schermen	Aantasting vliegroute
Onderdoorgang Burg. Ten Holteweg/De Mars	Zie planning	Controle functionaliteit vliegroute	Bij werken in actieve periode, aantasting vliegroute
Onderdoorgang Burg. Ten Holteweg/De Mars	Zie planning	Monitoring gebruik vliegroute tijdens werkzaamheden	Indien gewerkt wordt in actieve periode
Onderdoorgang Burg. Ten Holteweg/De Mars	Zie planning	Controle functionaliteit vliegroute na afronding werkzaamheden	Borging functionaliteit vliegroute
Dalen N854/Valsteeg	Zie planning	Controle functionaliteit schermen	Start actieve periode vleermuizen, borging functionaliteit vliegroute
Dalen N854/Valsteeg	Zie planning	Controle functionaliteit schermen	Borging functionaliteit vliegroute
Dalen N854/Valsteeg	Zie planning	Controle functionaliteit aanplant	Borging functionaliteit vliegroute
Omgeving Benterdijk	Zie planning	Controle aanwezigheid dassenburchten	Indruk omvang populatie, check of er nieuwe burchten (en nieuwe risicolocaties) zijn bijgekomen
Benterdijk	Zie planning	Controle plaatsing rasters	Borging functionaliteit faunapassage
Divers	Februari-december 2020	Zorgplicht/broedvogels (8 x)	Borging zorgvuldige omgang flora en fauna

Tabel 3 Globale planning uitvoering ecologische begeleiding

4.2 Deskundigheid

De ecologische begeleiding wordt uitgevoerd door deskundige medewerkers van Buro Bakker die beschikken over soort specifieke kennis ten aanzien van broedvogels, vleermuizen, dassen en andere

0032 487829

soort(groep)en die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Deze medewerkers hebben aantoonbare jarenlange ervaring met het uitvoeren van projecten en begeleiding in het kader van de natuurwetgeving.

Buro Bakker is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het bureau werkt volgens vaste procedures en is ISO-9001 gecertificeerd.

Alle medewerkers van Buro Bakker beschikken over een VCA-VOL certificaat (geldig tot en met 2029).

4.3 Communicatie en vastleggen resultaten

4.3.1 Vastlegging resultaten

De uitvoering van de ecologische begeleiding wordt bijgehouden in een logboek. De resultaten van de begeleiding worden schriftelijk vastgelegd middels e-mail. Indien nodig wordt dit ondersteund met fotomateriaal. De controle van de functionaliteit van permanente voorzieningen (rasters, vliegroutes vleermuizen) wordt schriftelijk vastgelegd in een notitie met ondersteunend fotomateriaal.

4.3.2 Communicatie en vastleggen afspraken

Om een beheerste omgang met flora en fauna te kunnen garanderen is regelmatig overleg nodig met de projectleider en met de uitvoerenden. We gaan er vanuit dat het overleg met de opdrachtgever hoofzakelijk informeel, via telefoon en e-mail plaatsvindt. Daarnaast vindt er op de werklocatie regelmatig overleg en afstemming plaats, tijdens de toolboxmeeting en tijdens controles en begeleiding. Afspraken die tijdens dit overleg gemaakt worden, worden schriftelijk vastgelegd en teruggekoppeld per e-mail.

4.3.3 Contactgegevens verantwoordelijke medewerkers

Proces en projectleiding:
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @burobakker.nl
tel. 0592- 5.1.2e

Veldcoördinatie en begeleiding:
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @burobakker.nl
tel. 5.1.2e

4.4 Hoe te handelen bij onvoorziene situaties

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen kunnen er toch onverwachte situaties ontstaan. Denk hierbij aan uitloop of juist het voorlopen op de planning, waardoor toch in de kwetsbare periode wordt gewerkt. Een ander voorbeeld is het onverwachts aantreffen van een beschermde soort, een nest of verblijfplaats of de vestiging van een beschermde soort.

Bij onverwachte situaties dient altijd contact op te worden genomen met een ecoloog van Buro Bakker. De ecoloog adviseert dan hoe te handelen. Als er een beschermde soort of nest wordt aangetroffen, dient het werk op die plek direct te worden gestaakt. Pas als de ecoloog het werkgebied heeft vrijgegeven kan het werk worden hervat. Het vrijgeven gebeurt afhankelijk van de situatie of na telefonisch overleg of na een bezoek van de situatie door de ecoloog of na het treffen van specifieke maatregelen op advies van de ecoloog.
Indien nodig neemt de ecoloog na afstemming met de opdrachtgever contact op met het bevoegd gezag om de situatie te bespreken.

0032 487829

5 | Literatuur en bronnen

- Arcadis (2017); Soortbeschermingstoets Verdubbeling N34; Update soortenbeschermingstoets en aanvullend onderzoek
- Arcadis (2018); Ecologisch werkprotocol verdubbeling N34
- Arcadis (2017); Natuurplan verdubbeling N34
- BügelHajema Adviseurs & Witteveen + Bos (2018); Landschapsontwerp Verdubbeling N34; Traject van Emmen-West tot de aansluiting met de N381 (Frieslandroute) en van Coevorden-Noord tot klaverblad N34-A37
- Provincie Drenthe (2019); Besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe inzake Ontheffing op basis van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming (Wnb) verbreden N34, aanleg rotondes. Kenmerk 201703131-00799473 d.d. 24-1-2019

0032 487829

0032 487829

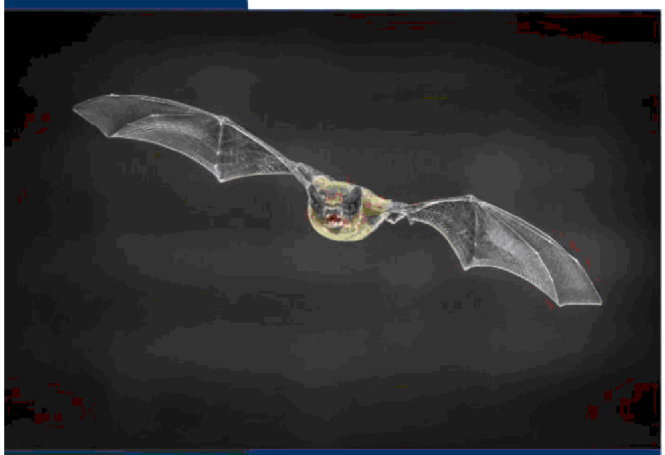

Colofon

Uitgevoerd door
Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding
Drs. 5.1.2e
Rapportage
Drs. 5.1.2e
Veldwerk
Ing. 5.1.2e
Tekenwerk en GIS
Ing. 5.1.2e
Kwaliteitscontrole
Ing. 5.1.2e

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren
Buro Bakker (2019); Deelkwaliteitsplan Flora en Fauna. Verdubbeling N34 Coevorden - Holsloot. Rapport P19161, Assen.

Foto's: 5.1.2e 5.1.2e *Creative Nature en* 5.1.2e 5.1.2e

0032
487829

Bijlage 3. Japanse Duizendknoop

Controle aanwezigheid Japanse Duizendknoop

Voordat gestart wordt met de werkzaamheden, wordt de nulsituatie met betrekking tot de Japanse Duizendknoop vastgelegd. Deze nulsituatie wordt vastgesteld door middel van een visuele inspectie op aanwezigheid van deze plant.

Bij aanwezigheid van de Japanse Duizendknoop zal de locatie worden vastgelegd, doormiddel van de hectometrering van de hoofdrijbaan. Teven zal de situatie visueel worden vastgelegd doormiddel van foto's. Na constatering zal BAM de Provincie Drenthe inlichten waarna de Provincie de gelegenheid krijgt om de plant(en) geheel te verwijderen.

Herkennen Japanse Duizendknoop

- De Japanse Duizendknoop heeft frisgroen blad;
- In het voorjaar heeft hij rode nerven;
- Van Augustus tot oktober heeft de plant witte bloemen;
- De bladeren staan om en om op de stengel;
- De stengels zijn bedekt met rode vlekjes;
- De stengel is hol vanbinnen;
- De plant is een grote bos stengels die uit de grond komen;
- De wortels zijn van binnen oranje;
- Uit de wortelknol komen witte uitlopers. Deze lijken op asperges.

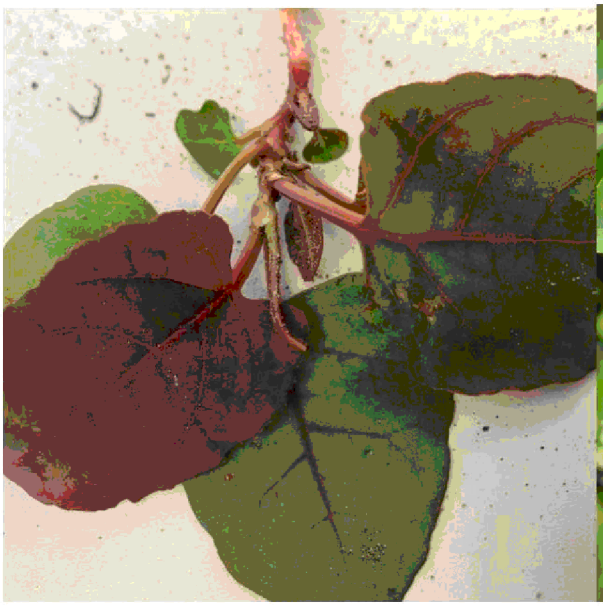

Rode nerven

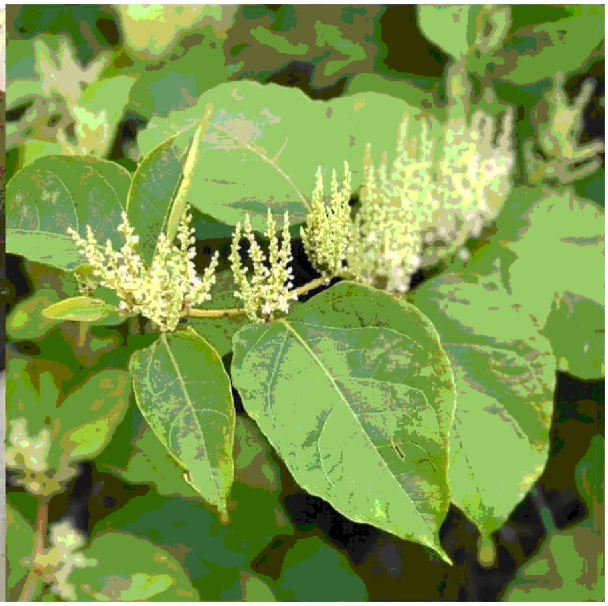

Witte bloemen

Blad om en om op stengel

Rode vlekjes op stengel

Oranje wortels

Witte uitlopers

Voorkomen verspreiding Japanse Duizendknoop

Er dient alleen grond te worden aangevoerd welke vrij is van plantenresten van de Japanse duizendknoop. BAM zal hier op toezien bij het eventueel inkopen van grond, door het depot vooraf visueel te inspecteren.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 26

Reeds openbaar
(https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwivr5WIsKCNAxW64AIHHYXXBxIQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Fro.emmen.nl%2Fimro2008%2FNL.IMRO.0114.2017032-B701%2Fb_NL.IMRO.0114.2017032-B701_rb1.pdf&usg=AOvVaw1WUx-wB7Ngqf)

Aan:
Provincie Drenthe
t.a.v. team Verkeer en Vervoer
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 24 januari 2019
Ons kenmerk 201703131-00799475
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Aanbiedingsbrief - nabij N34 Holsloot-Coevorden-Westerveld-Emmen - natuurplan verdubbeling N34

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zenden wij u de ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Tevens is een bekendmaking bijgevoegd. De bekendmaking zullen wij plaatsen op onze eigen website.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van bijgevoegde stukken.

Inwerkingtreding en bezwaar
De bijgevoegde ontheffing treedt in werking een dag na verzending van deze brief. Tegen de ontheffing kan door belanghebbenden binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar worden ingediend. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking. Daarom bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om bij de rechtbank een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Overige wet- en regelgeving
Dit besluit is een ontheffing op basis van de Wnb voor alleen het onderdeel soorten-bescherming. Het is mogelijk dat er voor uw plan of project op grond van andere wet- en regelgeving nog andere vergunningen of meldingen noodzakelijk zijn. Wij adviseren u om (in uw eigen belang) daarover navraag te doen bij andere overheidsorganen, bijvoorbeeld bij uw gemeente of waterschap.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201703131 te vermelden.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 11

Duplicaat (ID 487786)

BEKENDMAKING

Onderwerp: Wet natuurbescherming – soortenbescherming; verleende ontheffing

Gedeputeerde Staten van Drenthe delen mee dat zij op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming hebben besloten een ontheffing te verlenen voor:

Het verbreden van de N34 en de aanleg van rotondes. Tracé Coevorden-Holsloot, tussen de kruising met de N382 (Coevorden-Noord) en het knooppunt Holsloot. Het traject loopt van km 47.1 tot 54.8. Tracé Emmen-West, tussen de kruising met de N391 (Emmen-West) en de kruising met de N381 (Frieslandroute) tussen km 59.5 en 63.1 (zie figuur 1 en 2 in bijlage 1).

U kunt de beschikking vanaf 25 februari 2019 tot en met 7 maart 2019 digitaal inzien op de website http://www.provincie.drenthe.nl/actueel/bekendmakingen. Wilt u de bijbehorende stukken inzien, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55 of een e-mail sturen naar vth@drenthe.nl.

Tot en met 7 maart 2019 kunnen belanghebbenden op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht bezwaar indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 8/6/2019 12:56:49 PM
Subject: FW: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Received: Tue 8/6/2019 12:56:50 PM

201703131 dit is de laatste versie van de vorige mail ;)

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 14:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,
Bedankt voor je terugkoppeling. Het klopt dat er in de onderdoorgangen geen verlichting komt.
Met vriendelijke groet,

BK INFRA
5.1.2e 5.1.2e
Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e
5.1.2e @bkinfra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 14:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @bkinfra.nl>
Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,
Nog een nabrander, omdat we het daar ook uitgebreid over gehad hebben. In het rapport staat op pagina 17 dat er geen verlichting wordt aangebracht in de onderdoorgang. Klopt het dat dat in de uiteindelijke situatie hier inderdaad niet nodig is?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
provincie Drenthe
5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592 5.1.2e
E 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 14:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @bkinfra.nl>
Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,
Ik heb het rapport van Buro Bakker doorgenomen en heb daar verder geen opmerkingen over. In het rapport wordt ook nog ingegaan op de verlichting rondom het knooppunt (met de twee rotondes) waarbij ook de mogelijkheid wordt genoemd om gebruik te maken van verlichting die dusdanig wordt afgeschermd dat uitstraling naar omgeving wordt voorkomen. Dit zou dus in de aanvraag voor de wijziging van de ontheffing meegenomen kunnen worden.
De tabel van Bam heb ik verder niet bekeken.
Als er nog vragen zijn, hoor ik het wel!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
provincie Drenthe
5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592- 5.1.2e
E 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @bkinfra.nl>
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 12:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: FW: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,

Wij hebben het net niet gehad over het document van Bureau Bakker. Volgens mij hebben we het wel besproken maar heb je inhoudelijk nog opmerkingen op het document zodat ik dit kan terugkoppelen naar BAM.

Morgen is het uiterlijke termijn dat ik richting BAM moet reageren. Wil je laten weten als het niet lukt om morgen te reageren?

Met vriendelijke groet,

BK INFRA

5.1.2e 5.1.2e

Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e

5.1.2e @bkinfra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 10:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bkinfra.nl>

Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,

Ik heb het doorgestuurd naar mijn collega 5.1.2e 5.1.2e omdat zij al betrokken was bij de ontheffing. Ze is net terug van vakantie en zal binnenkort een reactie geven.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bkinfra.nl>

Verzonden: maandag 5 augustus 2019 16:55

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Geachte heer 5.1.2e,

Heeft u nog opmerkingen op het document van BAM zodat ik deze mee kan nemen in de terugkoppeling?

Met vriendelijke groet,

BK INFRA

5.1.2e 5.1.2e

Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e

5.1.2e @bkinfra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 30 juli 2019 08:31

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid

Hallo 5.1.2e,

Bedankt voor je opmerkingen. Ik zal je eerste punt ook delen met 5.1.2e beoordeeld samen met 5.1.2e het groen-inpassingsplan).

Het bloemenmengsel heeft onze aandacht en ook die van de Opdrachtnemer. We hebben dit tijdens benadrukt waarmee de verwachtingen helder zijn.

Tot op heden zijn alleen de locatie nog bekend van het bloemenmengsel. Zodra de bodemopbouw, werkwijze en keuringen bekend zijn zal ik of 5.1.2e deze documenten met jou delen zodat we eventuele opmerkingen kunnen terugkoppelen met BAM.

Met vriendelijke groet,

BK INFRA

5.1.2e 5.1.2e

Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e

5.1.2e @bkinfra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 29 juli 2019 14:33

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bkinfra.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Voor zover ik het kan beoordelen lijkt mij dit beheerplan goed. Het gaat echter vooral over de vertaling van wnb (soortenbescherming), dus de reactie van 5.1.2e lijkt me ook wel belangrijk. Ik heb twee opmerkingen / vragen:
1) er staat beschreven dat voor het realiseren van een vleermuisroute ook gekozen kan worden voor de aanplant van hazelaar in plaats van bomen. Op zich is dat natuurlijk waar echter mijn ervaring met het beheer van hazelaar is dat deze struiken vaak in zijn geheel worden afgezet, waardoor er toch weer gaten ontstaan in de vleermuisroute. Omdat goed beheer van hazelaar (waarbij slechts een gedeelte van de stammen wordt gedund) erg lastig is om te borgen zou ik deze optie niet willen adviseren.
2) Heeft niet zozeer te maken met dit beheerplan, maar ik ben wel benieuwd hoe de aanleg van ecologische bermen (grond en (moment) inzaaien) wordt geborgd. We hebben hier in de voorbereiding veel tijd in gestoken en het zou erg jammer zijn als dit nu bij de uitvoering mis gaat. Kun je aangeven hoe dit is opgepakt en geborgd is het proces?
met een vriendelijke groet,
5.1.2e
Verzonden vanaf Samsung-tablet.
-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bkinfra.nl>
Datum: 29-07-19 11:46 (GMT+01:00)
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>, 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Toets beheersplan F&F BAM N34 Zuid
Beste 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e,
In afstemming met 5.1.2e stuur ik deze vraag ook aan 5.1.2e 5.1.2e.
Naar aanleiding van ons telefoongesprek vanmorgen stuur ik hierbij het beheersplan die wij (provincie Drente) hebben ontvangen van BAM.
Voor de verdubbeling van de N34 Coevorden-Holsloot is de BAM bezig met de voorbereidende werkzaamheden (ontwerp) voordat zij kunnen starten met de uitvoering.
Zoals aangegeven hebben wij namens de provincie het werkprotocol laten opstellen door Arcadis en is er een ontheffing NB-wet verkregen. Deze heb ik voor de zekerheid als bijlage een separate map toegevoegd.
In het het contract hebben wij onderstaande eisen meegegeven aan BAM:

5.2.8. Flora & Fauna

Namens de Opdrachtgever zijn diverse onderzoeken Flora en Fauna uitgevoerd en is een Natuurplan opgesteld. De maatregelen die voorvloeien uit deze onderzoeken zijn verwerkt in het [Landschapsplan verdubbeling N34] en het [Ecologisch werkprotocol]. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het verantwoord omgaan met de Flora en Fauna.

a) De Opdrachtnemer dient de Werkzaamheden te verrichten, zodanig dat een beheerste omgang met flora en fauna is gewaarborgd.
b) De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het nemen van mitigerende maatregelen ter bescherming van de aanwezige Flora & Fauna.
c) De Opdrachtnemer dient de maatregelen, zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol], zodanig uit voeren dat er een beheerste omgang met flora & fauna is gewaarborgd.
d) De maatregelen zoals beschreven in het [Ecologisch werkprotocol] dienen uitgevoerd te worden door een deskundig persoon of door iemand onder directe aansturing van deze persoon. De deskundigheid dient door bevoegd gezag erkend te zijn.
e) De Opdrachtnemer dient te voorkomen dat flora & fauna zich kunnen ontwikkelen en/of vestigen tijdens de Werkzaamheden.

Vraag:
Zouden jullie willen kijken of het beheersplan (N34CH-PLA-018 Beheersplan Flora en Fauna) wat jullie betreft akkoord is.
Zelf zal ik het document ook toetsen aan de hand van de eisen die zijn opgelegd maar heb graag ook een mening van een ecoloog zodat ik een terugkoppeling kan geven aan BAM.
Lukt het om volgende week hier ene terugkoppeling op te geven? Zo niet, laat het dan even weten dan kan ik dit communiceren naar BAM.
Namens de projectgroep provincie Drenthe N34 verdubbeling Coevorden – Holsloot.
Met vriendelijke groet,

BK INFRA
5.1.2e 5.1.2e
Projectleiding & Contractmanagement

Adres
Hooiweg 178
9765 EL Paterswolde
Handelsregister 71244476

M 5.1.2e

5.1.2e @bkinfra.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @bkinfra.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 11/20/2019 11:23:03 AM
Subject: RE: Verdubbeling N34 zuidelijk deel. Voorstel wijziging ontheffing NB-wet
Received: Wed 11/20/2019 11:23:04 AM

Hoi 5.1.2e,
Nog een nabrander.. de ontheffing loopt nu tot en met 30 november 2023. Als deze datum nog steeds voldoende tijd geeft om het project uit te voeren hoeft hier niets in te veranderen. Mochten jullie nu al voorzien dat het project langer zal doorlopen dan kan dit ook nog in de aanpassing meegenomen worden.
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 20 november 2019 11:53
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; VTH
Onderwerp: RE: Verdubbeling N34 zuidelijk deel. Voorstel wijziging ontheffing NB-wet

Hallo 5.1.2e,
Hoewel het mijn werk wel makkelijk maakt met jullie tekstvoorstellen (dank daarvoor) is het nog wel nodig om een 'officiële' aanvraag te doen om de huidige ontheffing aan te passen.
Het is noodzakelijk dat wij een verzoek tot wijziging van de ontheffing krijgen die is ondertekend door de ontheffinghouder, dat is nu team Verkeer & Vervoer. Dit verzoek tot wijzigen kan door een nieuw aanvraagformulier in te vullen maar misschien het makkelijkst om een korte notitie op te stellen met daarin het verzoek tot wijzigen en een motivering waarom dit nodig is en hoe jullie nu te werk willen gaan. Als deze notitie, ondertekend en wel, met het rapport van Buro Bakker naar vth@drenthe.nl gestuurd wordt dan kunnen wij het verzoek in behandeling nemen en de ontheffing gaan aanpassen.
Mochten er nog vragen zijn, hoor ik het graag!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
provincie Drenthe
5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592 5.1.2e
E 5.1.2e @drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 18 november 2019 14:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @bkinfra.nl>
Onderwerp: Verdubbeling N34 zuidelijk deel. Voorstel wijziging ontheffing NB-wet

Hoi 5.1.2e,
Voor het project "verdubbeling N34 Coevorden – Holsloot" is een ontheffing afgegeven in het kader van de NB wet. Later hebben tijdens het overleg gesproken over enkele aanpassingen hierop. Enerzijds omdat we nu meer zicht hebben in de werkwijze die gevolgd gaat worden, anderzijds vanwege de praktische haalbaarheid.
In het document in de bijlage doen wij een voorstel voor aanpassing. Hierin is de originele tekst opgenomen, maar ook het voorstel voor de nieuwe tekst.
Ben jij het eens met de teksten en kun jij op basis van dit document de aanpassingen doorvoeren?
Groeten,
5.1.2e 5.1.2e

To: postbustoezicht[5.1.2i@drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Mon 12/9/2019 7:39:08 AM
Subject: Ingediende controle aanleiding ontheffing in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Mon 12/9/2019 7:39:20 AM

Rapport ingediend

Beste Postbus Toezicht,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam** 5.1.2e
- **Datum:** 09-12-2019
- **Duur van controle:**1 uur en 30 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Ontheffing

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Docbase 201703131. Uitgebreid gepraat met collega 5.1.2e en locatie 'opgenomen'. 5.1.2e van alles goed op de hoogte. Onderlinge plantafstand van de bomen wordt verdubbeld. Bij viaducten komt geen verlichting. Vleermuizenscherm geplaatst en zijn verplaatsbaar. Feitelijke werkzaamheden moeten nog beginnen. Afspraak: zodra faunavoorzieningen zijn gerealiseerd herbezoek. 5.1.2e belt daarover.

  Fotos:
- **Toelichting:**
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

Digitaal overleg 12 november 2020 – N34

Ontheffing: 201703131-00799473

Deelnemers: 5.1.2e 5.1.2e (BK Infra), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e (provincie)

- Werkzaamheden v.w.b. de feitelijke uitvoering zijn eind dit jaar afgerond. Formele oplevering van dit project is april 2021.
- Er is geen logboek bijgehouden van de uitgevoerde werkzaamheden tijdens welke er rekening gehouden moet worden met fauna zoals beschreven in EWP onder 5.5. De benodigde werkzaamheden/uitvoering t.b.v. fauna zijn contractueel vastgelegd in werkplannen welke periodiek worden geverifieerd. Niet voldaan aan de uitvoering betekent geen geld totdat het wel voltooid is.
- Voorschrift 2.3 en 2.4. van de ontheffing. Bomen worden binnenkort geplant. Ze zijn nu bezig met plantgatverbetering. Vleermuisscherm is afgelopen woensdag verwijderd. Bomen minimaal 5 meter hoog, uitsluitend zomereik. Geen gaten tussen de bomen groter dan 50 meter. Beplantingsplan gezien en akkoord. In de 'zuidelijke oksels' worden naast bomen ook struiken geplant. Tot 3 jaar na aanplant worden de bomen gemonitord. Wegval wordt vervangen. Indien nodig wordt water gegeven (gebruik vochtsensoren).
- Voorschrift 3.2. Oplevering vind plaats met ecoloog. Er komt een soort van ecologische vrijgave welke verstuurd wordt naar VTH. Ecoloog van buro Bakker is regelmatig betrokken geweest.
- EWP paragraaf 5.4.3. (afslag Emmen West, weg naar Drachten) Hier worden 4 soorten struiken geplant.
- Tijdens de uitvoering is er een buizerdnest aangetroffen in omgeving van te kappen bomen. In overleg met buro bakker en collega's van VTH is akkoord gegeven voor de kap. De boom met buizerdnest is blijven staan.
- Faunapassages zijn gerealiseerd. Rasters voor de dassentunnels staan er net. Controle op de realisatie van de voorzieningen wordt nog gedaan door buro Bakker.

5.1.2e d.d. 16 november 2020.

To: postbustoezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Mon 11/16/2020 12:31:31 PM
Subject: Ingediende controle aanleiding ontheffing in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Mon 11/16/2020 12:31:35 PM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 16-11-2020
- **Duur van controle:**1 uur en 0 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Ontheffing

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Ontheffing 201703131. Digitale controle via Teams. Wegens corona niet wenselijk dit fysiek te doen. In gesprek en tonen van tekeningen en foto's goed beeld gekregen v.w.b.t de naleving van de voorwaarden van de ontheffing. Faunavoorzieningen bijna afgerond. Na afronding volgt ecologische vrijgave door ecoloog. Deze wordt na VTH gezonden.

  Fotos:
- **Toelichting:**
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 2/25/2021 8:47:42 PM
Subject: Ontheffing Wet Natuurbescherming (201703131-00799473) - Ecologische eindbeoordeling
Received: Thur 2/25/2021 8:47:49 PM
Eindbeoordeling ecologische maatregelen N34.pdf

Beste heer/mevrouw,
Bam Infra Regionaal heeft voor de provincie Drenthe de N34 verbreed tussen Coevorden en knooppunt Holsloot. De provincie Drenthe had hiervoor een ontheffing van de Wet Natuurbescherming.
Hieronder een van de voorschriften in de ontheffing (met kenmerk 201703131-00799473).

3. Overige voorschriften

3.1 Een deskundige op het gebied van vleermuizen en dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
a) Voorafgaand aan de kap van bomen;
b) Bij het aanplanten van bomen ten behoeve van de nieuwe vliegroute, voorafgaand aan de werkzaamheden;
c) Bij de inrichting van foerageergebied voor vleermuizen;
d) Bij het realiseren van de faunapassage voor de das.

3.2 Nadat de onder b, c en d genoemde voorzieningen in voorschrift 3.1 zijn gerealiseerd en akkoord bevonden door de ecoloog dient hiervan melding gedaan te worden door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl

3.3 Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het ecologisch werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

3.4 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

De ecologische eindbeoordeling (door een deskundige op het gebied van vleermuizen en dassen) van de faunamaatregelen langs de N34 tussen Coevorden en Holsloot is te vinden in de bijlage.
Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e | Werkvoorbereider | BAM Infra Regionaal Oost
Adres: Den Hulst 102, 7711 GS Nieuwleusen | Postbus 700, 8000 AS Zwolle
T 088 712 37 50 | **M** 5.1.2e | **E** 5.1.2e@bam.com | **W** www.baminfra.nl

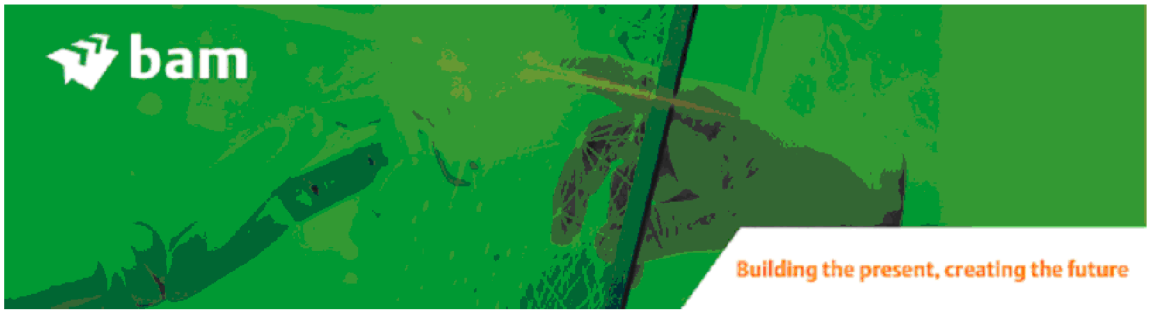

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e (ATKB) <5.1.2e@at-kb.nl>
Verzonden: woensdag 16 december 2020 14:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: ecologische eindbeoordeling maatregelen N34

CAUTION this email originated from outside of BAM so be careful when opening attachments or links. To report as spam, please forward to: spam@bam.com.

Beste 5.1.2een 5.1.2e

Hierbij mijn bevindingen van de ecologische eindbeoordeling van de faunamaatregelen langs de N34 op het traject Coevorden-Holsloot. Deze eindbeoordeling is uitgevoerd op 15 december 2020. Ik heb de volgende vier locaties beoordeeld:

1. De Bente
2. De Mars
3. Valsteeg
4. Holsloot

De Bente - Dassenraster
Het raster is geplaatst zoals aangegeven in het Deelkwaliteitsplan flora en fauna voor de verdubbeling van het wegtracé (Buro Bakker, 2019). Het raster heeft een lengte van ongeveer 150 meter (75 m links en 75 rechts van de Benterdijk) en is geplaatst aan beide zijden van het viaduct. Het doel van het raster is om ervoor te zorgen dat dassen uit het naastgelegen bosje via het viaduct naar de andere kant van de N34 kunnen komen. In perioden met veel regen vindt zonder raster ook al een zekere geleiding op door middel van het slotenpatroon rondom het viaduct. De dassenburcht in het bosje lijkt momenteel nog bewoond.

De Mars - vliegroute vleermuizen
Aan beide kanten van het viaduct staan de bomen tot dicht bij het viaduct. Tevens zijn bomen aangeplant op het talud aan de zuidoostzijde van het viaduct. Vliegroute is functioneel.

Valsteeg - vliegroute vleermuizen
Hier zijn zeker meer dan 100 bomen (meest eiken) geplant. Gemiddelde plantafstand in de rij is ongeveer 8 meter. Hoogte van de bomen bedraagt naar schatting tenminste 5 meter. De aansluiting met de reeds bestaande strukturen is prima. Geleiding naar viaduct is goed en geen overmatige verlichting aangebracht. Met de jaren zal de vliegroute beter worden, de boompjes zijn nu nog wat laag.

Holsloot - raster
Niet te benaderen locatie. Beoordeling vanuit rijdende auto en er zijn daarom geen foto's gemaakt. Raster is aan beide kanten van de weg aangebracht en zorgt op die locatie ervoor dat dassen de weg niet oversteken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur ecologie
(bereikbaar van maandag t/m donderdag)

ATKB | buro bakker

Bekijk onze actuele vacatures op www.at-kb.nl/werken-bij

Stationsstraat 29c, 9401 KW Assen
Telefoon 0881153252
www.at-kb.nl K.v.K. nr: 27177140

Denkt u aan het milieu voor u deze e-mail print.

Dit bericht (inclusief eventuele bijlagen) is vertrouwelijk. Wanneer u dit bericht ten onrechte heeft ontvangen dient u de afzender hiervan onmiddellijk per kerende e-mail op de hoogte te brengen en dit bericht te verwijderen uit uw systeem. Elk onbevoegd gebruik en/of onbevoegde verspreiding van dit bericht is niet toegestaan.
Op al onze offertes, aanbiedingen en overeenkomsten zijn van toepassing de algemene voorwaarden Rechtsverhouding opdrachtgever-architect, ingenieur en adviseur, bekend als DNR2011, die op 2013 is gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank te Amsterdam onder nummer 56/2013. DNR2011 is te vinden op onze website. Op eerste verzoek wordt de papieren versie van DNR2011 kosteloos toegezonden. De toepasselijkheid van andere algemene inkoop- of leveringsvoorwaarden wordt uitdrukkelijk van de hand gewezen.

10-1-2019/9:17:11/8258/0001

DUVEKOT
Rentmeesters b.v.

Bezoekadres Vendelier 4-III
3905 PA Veenendaal

Correspondentie Clarissenhof 1d
4133 AB Vianen

T (0318) 76 91 64
E info@duvekotrentmeesters.nl
I www.duvekotrentmeesters.nl

IBAN. nr. NL45 INGB 0650 2588 86
BTW. nr. NL8159.37635.B01
KVK. nr. 08148276

Provincie Drenthe
T.a.v. Afdeling Wet natuurbescherming
Postbus 122
9400 AC Assen

Betreft: Ontheffingsaanvraag Wnb Soortbescherming hoogspanningstracé Zeijerveen - Hessenweg 220kV, locatie Linieweg 2 te Zuidwolde.

Veenendaal, 8 januari 2019,

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u namens TenneT TSO B.V. een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming voor Groenid 3112, locatie Linieweg 2 te Zuidwolde.

Voor de ontheffingsaanvraag Wnb onderdeel soortbescherming zie de bijlagen:

- Aanvraagformulier soortenbescherming Wet natuurbescherming.
- Notitie Tennet Zuidwolde Groenid 3112.
- Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing.
- Volmacht TenneT Groen.

PROVINCIE DRENTHE
No.:
Ingek.: 10 JAN. 2019
TEAM:
TE BEH. DOOR:
DWS: G.AFD.:

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Adviseur ecologie Duvekot Rentmeesters
Namens TenneT TSO B.V.

5.1.2e

Bijlagen:
- Aanvraagformulier soortenbescherming wet natuurbescherming.
- Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing.
- Notitie Tennet Zuidwolde Groenid 3112.
- Volmacht TenneT Groen.

In afschrift aan: post@drenthe.nl
5.1.2e @tennet.eu
5.1.2e @duvekotrentmeesters.nl

Leveringsvoorwaarden conform de Algemene Voorwaarden van de NVR

10-1-2019/9:17:11/8258/0002

provincie Drenthe

Aanvraag
Ontheffing Soortenbescherming

Let op!

Dit onderdeel van het aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom op: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen.
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website.
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier. Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming/soortenbescherming) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- Dit formulier kunt u ook m.b.v. Acrobat Reader invullen; u dient dan wel een geprint exemplaar te ondertekenen en te sturen.
- Het formulier tezamen met de bijlagen kunt u sturen naar: Provincie Drenthe, Team VTH, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met het team VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) van de provincie Drenthe: [redacted]@drenthe.nl, (0592) 36 55 55.

Vooraf

Heeft u voor dit project of deze handeling al een vergunning op grond van artikel 2.1 of 2.2 Wabo aangevraagd?

- (●) Nee (ga verder met het invullen van dit formulier)
- ( ) Ja (in dit geval geldt er een verplichte aanhaking bij de Wabo vergunning en kunt u geen losse ontheffing/vergunning bij de provincie aanvragen. U dient de aanvraag bij de gemeente aan te vullen met het onderdeel natuur. De gemeente dient voor dit project of deze handeling een verklaring van geen bedenkingen bij de provincie te vragen.)

Contactgegevens

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?

- ○ Ik vraag voor mijzelf aan
- ◉ Ik vraag namens een initiatiefnemer aan

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie/bedrijf	TenneT TSO B.V.
KVK-nummer	09155985
Vestigingsnummer	000020300360
Straat/Postbus	Utrechtseweg
Huisnummer/postbusnummer	310
Postcode	6812 AR
Woonplaats	Arnhem
Naam contactpersoon	5.1.2e
Aanhef	◉ Dhr. ○ Mevr.
Functie contactpersoon	Adviseur grondzaken Projectleider Flora en Fauna
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @tennet.eu

Contactgegevens van de adviseur

(Alleen invullen indien u namens een initiatiefnemer aanvraagt)

Naam organisatie/bedrijf	Duvekot Rentmeesters B.V.
Straat/Postbus	Vendelier
Huisnummer/postbusnummer	4-III
Postcode	3905 PA
Woonplaats	Veenendaal
Naam contactpersoon	5.1.2e
Aanhef	◉ Dhr. ○ Mevr.
Functie contactpersoon	Adviseur Ecologie
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @duvekotrentmeesters.nl

Contactgegevens van de gemeente

Naam gemeente	
Naam contactpersoon	
Telefoonnummer contactpersoon	
E-mailadres contactpersoon	

10-1-2019/9:17:11/8258/0003

Contactgegevens van het bevoegd gezag voor de (eventuele) omgevingsvergunning

Naam gemeente of provincie

Algemeen

Per vraag wordt – indien van toepassing – om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief*

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

- ○ Nee
- ◉ Ja, geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

TenneT TSO B.V.

* Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef een korte samenvatting.

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. Geef een samenvatting van de resultaten van dat onderzoek.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)*

Das (Meles meles)

Het betreft**

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving***

Vaste rust- en verblijfsplaats

Kritische periode van het jaar****

☑ januari	☑ februari	☑ maart	☑ april
☑ mei	☑ juni	☐ juli	☐ augustus
☐ september	☐ oktober	☐ november	☑ december
☐ hele jaar			

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie*****

NDFF, collectief geheugen en ecologisch veldbezoek.

---

* Nederlandse naam en wetenschappelijke naam vermelden.

** Vogels die dubbel beschermd zijn, zowel o.g.v. de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb> als op grond van bijlage II verdrag van Bern <artikel 3.5 Wnb>, dienen aangevraagd te worden overeenkomstig de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb>. Let er hierbij op dat de vrijstelling voor verstoren zoals opgenomen in artikel 3.1, lid 5 Wet natuurbescherming niet geldt voor deze dubbel beschermde (trek)vogels.

*** Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

**** Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

***** Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld, is gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, zoals onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

10-1-2019/9:17:11/8258/0004

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

10-1-2019/9:17:11/8258/0005

3. Soorten en verbodsbepalingen

U vraagt ontheffing aan van (dd-mm-jjjj) 15 juli 2019

tot en met (dd-mm-jjjj) 30 november 2019

Geef per soort aan waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en welke verbodsbepaling(en) van toepassing is/zijn.

Soort 1

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 2

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

10-1-2019/9:17:11/8258/0006

Soort 3

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 4

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

10-1-2019/9:17:11/8258/0007

Soort 5

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

4. Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Maatregelen voor start initiatief

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Soort 2

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

10-1-2019/9:17:11/8258/0008

Soort 3

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 4

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 5

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen

Soort 1

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Soort 2

Soort 3

Soort 4

Soort 5

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Let er op dat de belangen **per soort** overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

10-1-2019/9:17:11/8258/0009

Soort 1

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☑ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☑ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Soort 2

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

10-1-2019/9:17:11/8258/0010

Soort 3

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 4

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

10-1-2019/9:17:11/8258/0011

Soort 5

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

6. Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

7. Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR

Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1

Zie bijgevoegd document 1 Nadere toelichting en onderbouwing

Soort 2

Soort 3

Soort 4

Soort 5

10-1-2019/9:17:11/8258/0012

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1	
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

Bijlagen

Toe te voegen bijlagen

- ☑ Activiteitenplan
- ☐ Kaartmateriaal
- ☑ Onderzoekrapportages
- ☐ Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang
- ☐ Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- ☑ Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd
- ☐ Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- ☑ Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing.
- ☐

Ondertekening

De aanvrager, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de aanvrager te handelen verklaart:

- alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
- bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe (5.1.2i@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is.

Naam (in blokletters)	5.1.2e 5.1.2e
Datum ondertekening	8 januari 2018
Plaats	Veendendaal
Functie/hoedanigheid ondertekenaar	Adviseur Ecologie
Machtiging*	◉ Ja ○ Nee
Handtekening	5.1.2e

* Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

10-1-2019/9:17:11/8258/0013

Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing | Wet natuurbescherming | Soortbescherming | Groenid 3112 ZYV-HSW 220kV lijnveld 225-226

1. Beschrijving van initiatief (blz. 3 van 22).

TenneT TSO B.V. is als netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet belast met de taak de energieleverantie op een juiste wijze uit te voeren. Van hieruit is TenneT voornemens cyclisch bestendig beheer en (groen) onderhoud uit te voeren. De aanwezige beplanting staat conform de veiligheidsprotocollen van TenneT te dicht bij de spanningvoerende geleiders van de hoogspanningsverbinding Zeyerveen – Hessenweg 220kV. Indien de beplanting de spanningvoerende geleiders te dicht nadert ontstaat er overslag, hierbij ontstaat er een groot risico voor de veiligheid van mens en dier (dit kan dodelijke gevolgen hebben). Naast het veiligheidsrisico kan TenneT niet meer voldoen aan haar taak: het leveren van elektriciteit.

4. Effectanalyse (blz. 12 van 22)

Beschrijf het tijdelijke en mogelijk permanente effect (blz. 12 van 22)

Tijdelijk ontstaat er mogelijke verstoring door de voorgenomen kapwerkzaamheden. Deze verstoring bestaat mogelijk uit geluid en trillingen. Eveneens kan het zo zijn dat er in het uiterste geval mogelijk drie dassenpijpen tijdelijk ongeschikt raken. Echter, nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd worden eventuele belemmeringen voor de ingang van de dassenpijp verwijderd. Gekeken naar de aanwezigheid van de grote hoeveelheid dassenpijpen zal het mogelijk tijdelijke ongeschikt raken van een dassenpijp geen significant negatief effect hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding van de das. Er zijn geen permanente effecten te verwachten.

Maatregelen voor de start van het initiatief (blz. 12 van 22)

De dassenburcht en de daarbijbehorende dassenpijpen zijn voor aanvang van de werkzaamheden in kaart gebracht. Voor de start van de werkzaamheden wordt de risicovolle zone rondom de dassenburcht (tien meter gezien vanuit de buitenste pijpen conform gedragscode) afgezet. Binnen de risicozone is grondberijdend materieel niet toegestaan. Eveneens zal hier de aanwezige beplanting op 1.50 meter hoogte worden afgezet. Alle aanwezige medewerkers van de groenaannemer dienen deel te nemen aan de ecologische kick-off verzorgd door de betrokken ecoloog.

Maatregelen tijdens uitvoering initiatief (blz. 12 van 22)

Ecologisch toezicht door de betrokken ecoloog. Het niet betreden met grondberijdend materieel van de eerder aangehaalde risicozone. De in de risicozone aanwezige beplanting zal op 1.50 meter hoogte worden afgezet, waardoor de dekking behouden blijft. De aanwezige dassenwissels worden zo veel als mogelijk ontzien en niet versperd met obstakels.

Compenserende maatregelen (blz. 14 van 22)

De mitigerende maatregelen zijn afdoende waardoor compenserende maatregelen niet noodzakelijk zijn.

5. Belangen (blz. 15 van 22)

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

- **Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten**
- **Algemeen belang**

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van de door u aangekruiste belang(en) (blz. 15 van 22)

De activiteiten van TenneT TSO zijn van groot economisch belang voor Nederland als geheel. Zonder deze activiteiten is de kans reëel dat niet in alle situaties de leveringszekerheid van elektrische energie kan worden gegarandeerd. De distributie van elektriciteit is in Nederland een cruciale factor voor zowel de economie als de volksgezondheid en de openbare veiligheid. De elektriciteitsvoorziening is in het rijksbeleid gelabeld als een vitale infrastructuur. Het stipt functioneren van deze infrastructuur is voor het Rijk een topprioriteit. Met de werkzaamheden van TenneT TSO is dan ook niet alleen op dwingende wijze een groot en openbaar belang gemoeid, maar tevens het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid. (gedragscode TenneT TSO B.V.)

6. Andere bevredigende oplossing (blz. 20 van 22)

TenneT prefereert een manier van uitvoering waarbij de natuur het minst wordt geschaad. Echter er kunnen locaties zijn waarbij er toch de mogelijkheid is dat de natuur wordt geschaad. Indien er de mogelijkheid is om de uit te voeren activiteit op een andere locatie plaats te laten vinden heeft dit de voorkeur. In de bovenstaande situaties is dit niet mogelijk doordat er twee vaste waarden zijn; risicovormende beplanting onder de hoogspanningsverbinding Zeyerveen – Hessenweg 220 kV en de in de directe nabijheid aanwezige dassenburcht. In het kader van de gunstige staat van instandhouding van de soort is het daarom noodzakelijk de minst verstorende werkwijze toe te passen. Eerder is beschreven wat de werkwijze is met de minste impact en hierdoor het meest wenselijk.

10-1-2019/9:17:11/8258/0014

NOTITIE

Bureau Bleijerveld

Adres: Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

Contact: tel 06-40559568
web www.ruimtevooradvies.nl
mail 5.1.2e @ruimtevooradvies.nl

KvK 09135673
Bank NL45 TRIO 0338 4853 84

Betreft
Quick scan Wnb Tennet Zeyerveen-Hessenweg 220, lijnveld 225-226, groenid 3112

Datum
10-12-2018 definitief 2e versie

Behandeld door
Dhr. 5.1.2e 5.1.2e

Ter attentie van
Dhr. 5.1.2e (Sight Landscaping B.V.)

---

1. Inleiding

Tennet heeft het voornemen om een aantal bomen langs een hoogspanningsleiding in Zuidwolde (gem. De Wolden) te laten kappen door Sight Landscaping. De bomen dreigen de leiding te raken wanneer zij omvallen. De locatie kan van belang zijn voor wettelijk beschermde fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Daarom is de locatie op 26 september geïnspecteerd door de heer 5.1.2e Natuur- en landschapsdeskundige bij bureau Ruimte voor Advies. In onderhavige notitie zijn de bevindingen van de inspectie uitgewerkt. Voor de beoordeling van de gevolgen die de gevonden beschermde soorten voor de uitvoering hebben is de gedragscode van Tennet (18-02-2014) toegepast.

2. Locatie

De locatie is gelegen direct ten oosten van het erf van Linieweg 2 in Zuidwolde (fig. 1-9). Ten westen en oosten van de hoogspanningsleiding een jong sparrenbosje met bomen van rond de dertig centimeter doorsnee. Onder het tracé is het terrein begroeid met een gevarieerde, open struikenvegetatie met Eenstijlige meidoorn, Gewone vlier, Ruwe berk, Zomereik en braamstruweel. Ten zuiden van dit terrein bevindt zich een paardenbak en een paardenwei en ten noorden een agrarisch akkerperceel. Aan de westkant van het tracé staan zes Fijnsparren met een hoogte van twaalf tot vijftien meter in gevarenzone 1 (fig. 2). De afstand tot de geleiders bedraagt acht meter.

Figuur 1. Zuidwolde e.o. met globale locatie plangebied (cirkel).

Figuur 2 & 3. Agrarische gebied ten noorden van het plangebied (l) en het open terreintje onder de leiding gezien vanuit de akker (r).

Figuur 4 & 5 Open terreintje onder de leiding in zuidelijke richting gezien (l) en het sparrenbosje ten westen van de leiding met de te kappen bomen (r).

Figuur 6 & 7. Te kappen bomen (l) en burchtingang bij de meest noordelijke te kappen boom (r).

Figuur 8 & 9. Vers uitgegraven zand in het open terreintje onder de leiding (l) met één van de ingangen (r).

10-1-2019/9:17:11/8258/0015

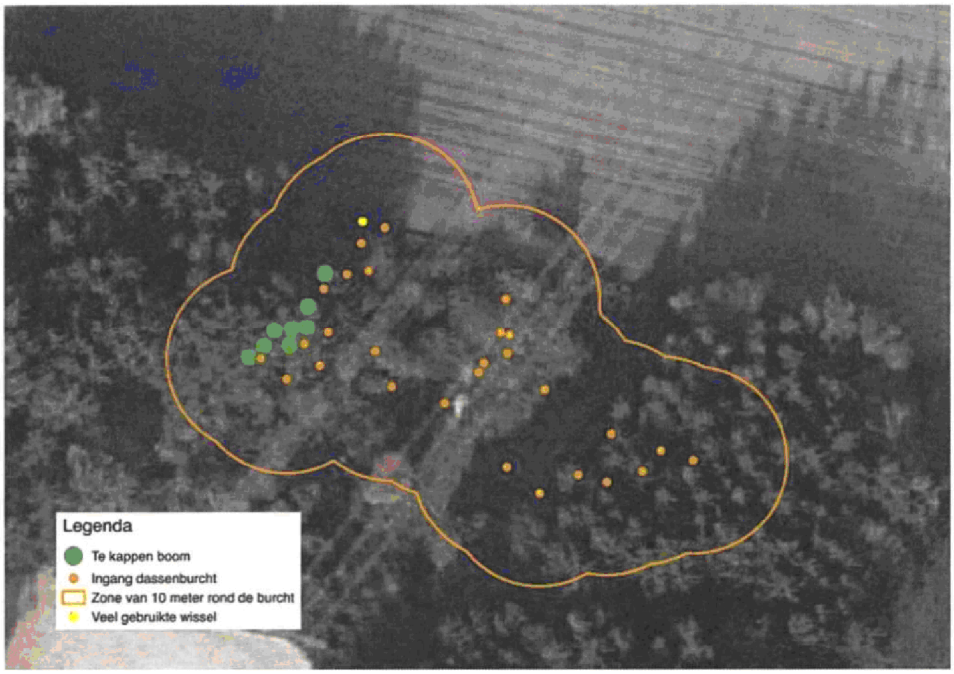

Figuur 10. Locaties van de te kappen bomen en de ingangen van de dassenburcht.

3. Resultaten veldinspectie

De opstand ten westen van de leiding bestaat uit matige tot slechte fijnspar. De leeftijd van de bomen bedraagt naar schatting dertig tot veertig jaar. Sommige bomen zijn afgestorven. De bomen waren door de openheid van de kronen goed te inspecteren op nesten en holten.

Vogels

In de bomen zijn geen grotere nesten aangetroffen. Op grond hiervan is de aanwezigheid vaste nestplaatsen in de vorm van horsten of nesten die als zodanig kunnen dienen uitgesloten. De bomen en het struweel zijn geschikt als nestplaats voor algemene bos- en struweelvogels zonder vaste nestplaats.

Vleermuizen

Er zijn geen evidente holten in de bomen gevonden, zodat een belang als verblijfplaats voor vleermuizen is uit te sluiten. Het is uitgesloten dat de bomen een rol spelen in vlieg- en foerageerroutes, omdat het aantal betrokken bomen hiervoor te klein is en de oppervlakte opgaande begroeiing nauwelijks afneemt als gevolg van de ingreep.

Eekhoorn

Onder de bomen waren vraatsporen te zien van Eekhoorn. Het ging om tientallen beknaagde sparrenkegels. In de betrokken sparren zijn geen eekhoornnesten gevonden. Volgens de bewoner van het aangrenzende erf maken eekhoorns gebruik van een nestkast in de tuin. Een negatief effect op Eekhoorn is uit te sluiten omdat de oppervlakte opgaande begroeiing nauwelijks afneemt als gevolg van de ingreep.

Das

Onder het leidingtracé bevindt zich een dassenburcht. Er zijn ingangen gevonden in de rand van het westelijke bosje, het oostelijke bosje en het open middenterrein. In totaal zijn 28 ingangen geteld. Veel ingangen waren recent tot zeer recent gebruikt op grond van de aanwezigheid van kaal zand voor de ingang. Verder zijn verse wroet- en graafsporen gevonden en vers uitgegraven zand. Verspreid over het terrein waren regelmatig wissels te zien. Op de grens met het agrarische perceel aan de noordzijde bevond zich een vaak gebruikte wissel onder het raster. In het zuidelijke deel van het

oostelijke bosje was een tweede burcht aanwezig met drie ingangen. De afstand van deze burcht tot het plangebied is circa honderd meter.

De grootte van de burcht in het plangebied en het aantal gebruikte gangen wijst op een burcht die onder meer in gebruik is als kraamlocatie. De westelijke ingangen van de burcht bevinden zich tussen de te kappen bomen.

Overige soorten

Er zijn geen verblijfplaatsen van andere soorten zoogdieren gevonden. In en rond het plangebied zijn alleen verblijfplaatsen van algemene, kleine zoogdieren te verwachten, zoals Gewone bosmuis en Rosse woelmuis. Voor dergelijke licht beschermde soorten geldt een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van beheer en ruimtelijke ingrepen. Het terrein voldoet niet aan de habitateisen van strikter beschermde kleine soorten zoogdieren. De overige in de regio voorkomende zoogdieren, zoals Ree, Vos en marterachtigen zijn hoogstens als passant te verwachten. Bedreigde of beschermde soorten planten zijn niet aangetroffen en dergelijke soorten zijn ook niet te verwachten in dichte sparrenbosjes en op verrijkte en verruigde zandgrond. Het terrein is marginaal geschikt voor reptielen. Door de geringe oppervlakte, het ontbreken van hoogwaardig habitat en de geïsoleerde ligging in agrarisch gebied is het voorkomen van reptielen uit te sluiten. In het rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Het terrein is daarom niet van belang voor vissen en amfibieën. De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan specifieke habitats. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die beschermde soorten ongewervelden aan hun habitat stellen.

4. Conclusies

Uit de veldinspectie blijkt dat in de te kappen bomen broedsels van vogels zonder vaste nestplaats aanwezig kunnen zijn. Tijdens de inspectie zijn geen verblijfplaatsen van Eekhoorn in de bomen gevonden, maar het is niet uitgesloten dat deze in de toekomst wel aanwezig zijn. Tot slot bevinden de te kappen bomen zich op korte afstand van een dassenburcht.

Vogels zonder vaste nestplaats

Wanneer het kappen van de bomen in het broedseizoen plaatsvindt kan dit verstoring van broedsels en sterfte van vogels veroorzaken. Dit is verboden volgens de Wnb. Hiervoor wordt geen ontheffing verleend. Daarom dient de kap buiten het broedseizoen plaat te vinden. De piek van het broedseizoen valt in de periode van 15 maart tot 15 juli. Eerdere en met name latere broedgevallen zijn mogelijk.

Eekhoorn

Het is niet uit te sluiten dat er in de bomen in de toekomst een verblijfplaats van een Eekhoorn aanwezig is. Door de kap kan sterfte optreden en de voortplanting verstoord worden. Dit is verboden volgens de Wnb. Voor de kap dienen de bomen op aanwezigheid van eekhoornnesten te worden geïnspecteerd. Bij aanwezigheid van eekhoornnesten dient de gedragscode van Tennet te worden gevolgd. Deze stelt het volgende met betrekking tot eekhoornnesten:

"Bewoonde nesten van eekhoorns en bewoonde nestholten van boommarters worden in beginsel gespaard en alleen beschadigd of vernietigd als dit voor de werkzaamheden onvermijdelijk is en slechts nadat een ecologisch ter zake kundige heeft vastgesteld dat er in de omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheid is. Eekhoornnesten resp. holten van boommarters worden nooit tijdens de voortplantingsperiode van de dieren vernietigd of beschadigd (eekhoorns: begin februari t/m eind augustus; boommarters: begin maart t/m eind augustus)."

Op voorhand kan worden gesteld dat het kappen van de zes bomen niet van wezenlijke invloed is op het leefgebied. Bij aanwezigheid van een eekhoornnest hoeft men daarom alleen de kwetsbare periode in acht te nemen, dat wil zeggen kappen in de periode september - januari.

Das

Door de ingreep verdwijnt de fysieke burcht niet. Wel kan verstoring optreden en - afhankelijk van de uitvoering - schade aan de burcht. De gedragscode van Tennet stelt het volgende met betrekking tot dassenburchten:

10-1-2019/9:17:11/8258/0016

"Indien werkzaamheden in de nabijheid plaatsvinden van een bewoonde dassenburcht of beverburcht, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd buiten de kraamperiode (dassen: december - eind juni, bevers: begin mei t/m eind augustus). Kortdurende werkzaamheden zijn in die periode toegestaan, mits de verstoring wordt geminimaliseerd. Bovendien wordt bij alle werkzaamheden tijdens de kraamtijd minimaal een afstand van 50 meter afstand tot de burcht aangehouden, daarbuiten wordt minimaal een afstand van 10 m aangehouden. Alleen in zeer dringende omstandigheden is buiten de kraamtijd een kortere afstand toegestaan, mits de burcht niet wordt beschadigd. Deze aan te houden afstanden worden met linten aangegeven."

Alle bomen bevinden zich binnen tien meter van de burcht. In dit geval is daarom een ontheffing vereist. Onderstaande mitigerende maatregelen zijn opgesteld om negatieve effecten aan de dassenburcht te voorkomen of te beperken. Mits de ontheffingsaanvraag is verleend, kunnen werkzaamheden binnen de kritische zone (< 10 m afstand) worden uitgevoerd op basis van onderstaande maatregelen. Buiten de kritische zone (> 10 m afstand) kunnen werkzaamheden conform onderstaande mitigerende maatregelen worden uitgevoerd zonder ontheffing, mits gewerkt wordt buiten de kraamperiode (december tot eind juni) en op basis van de gedragscode van Tennet TSO B.V.

Mitigerende maatregelen/zorgvuldig handelen

- De werkzaamheden uitvoeren in de periode van 1 september tot en met november, rekening houdend met broedvogels, eekhoorn en das.
- De werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar uiterlijk tot 19:00 uur.
- De dassenburcht en de ingangen visueel markeren met behulp van jalons en roodwitlint. Het aanbrengen van de markering op ten minste 10 m afstand tot de buitenste ingangen van dassenburchten en zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden.
- Markeringen direct na het beëindigen van de werkzaamheden verwijderen.
- Het gebruik van grondberijdende voertuigen en machines is binnen de gemarkeerde zone (fig. 10) niet toegestaan.
- De werkzaamheden binnen deze zone dienen handmatig te worden uitgevoerd, bijvoorbeeld met behulp van handmotorzagen (bij voorkeur elektrisch).
- Binnen de gemarkeerde zone wordt de begroeiing niet afgezet maar gesnoeid tot een hoogte van minimaal 150 cm boven de grond.
- De ondergroei - indien aanwezig - wordt gespaard.
- De aanwezige dassenburcht en de ingangen van dassenburcht mogen niet beschadigd of geblokkeerd worden en/ of onder snoeihout bedolven worden. Zorg ervoor dat de dassenburcht onder geen beding instort bij het uitvoeren van werkzaamheden binnen de gemarkeerde zone. Plaats indien nodig rijplaten op kwetsbare delen, ondanks dat de werkzaamheden zonder grondberijdend materieel wordt uitgevoerd. Ook de ingangen van dassenburcht mogen niet geblokkeerd worden.
- De wissels toegankelijk houden door uiterlijk om 19:00 de werkzaamheden af te ronden, de wissels vrij te maken van geveld hout en gevelde takken en gebruikt materieel buiten de werklocatie te plaatsen.
- Het betreden en vernielen van wissels zo veel als mogelijk voorkomen. De wissels visueel markeren met behulp van jalons en roodwitlint. Het aanbrengen van de markering op circa 150 cm afstand aan weerszijde van de wissels en zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden.
- Omdat het doorkruisen van wissels niet kan worden voorkomen, worden op voorhand vaste locaties aangewezen waar de wissels doorkruist mogen worden zodat de werkzaamheden buiten de gearceerde zones machinaal uit te voeren zijn. Op de doorkruisingslocaties wordt de vegetatie over een breedte van 3 m tot op maaiveldniveau afgezet. De doorkruisingslocaties zijn ter plaatse nader te bepalen onder begeleiding van een ecoloog en worden gemarkeerd middels piketten voorzien van oranje markeerverf of tape.
- Verstoring (fysiek, geluid, licht) tot het minimum beperken door de werkzaamheden zo kort mogelijk te laten duren en uit te voeren met zo min mogelijk licht, geluid en trillingen. Geen (extra) werkverlichting gebruiken.

Ecologische begeleiding

- De ecologische begeleiding wordt uitgevoerd door een ecoloog of dassendeskundige die voldoet aan de criteria zoals deze door het ministerie wordt gesteld. De betrokken ecologen zijn te bereiken via 5.1.2e (dhr 5.1.2e 5.1.2e en/of 5.1.2e (dhr. 5.1.2e
- Voorafgaand aan elke ingreep wordt door een ecoloog of dassendeskundige een werkinstructie gegeven aan de betrokken uitvoerende medewerkers. De werkinstructie omvat vermelding van de risico's en de toe te passen maatregelen om deze risico's te voorkomen/beperken. De aanwezigheid van de werkinstructie wordt geborgd middels een lijst waar elke medewerker die de werkinstructie heeft gehad zijn handtekening plaatst en de datum van ontvangst noteert;
- De ecoloog of dassendeskundige plaats voorafgaand aan elke ingreep de markeringen zoals bovenstaand omschreven;
- De werkzaamheden binnen de gemarkeerde zone in de directe omgeving van dassenburchten vinden plaats onder toeziend oog van een ecoloog of dassendeskundige. Bij uitvoer van deze werkzaamheden is bij elke ingreep een ecoloog of dassendeskundige op de werklocatie aanwezig;
- Het ecologisch werkprotocol dient te alle tijde op de werklocatie aanwezig te zijn, alsmede alle overige documenten zoals deze zijn vermeld in de goedgekeurde gedragscode van TenneT TSO B.V..

Van: provincie Drenthe
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 11:44
Aan: VTH
Onderwerp: FW: Ontheffingsaanvraag Wnb Soortbescherming hoogspanningstracé Zeijerveen - Hessenweg 220kV, locatie Linieweg 2 te Zuidwolde.
Bijlagen: Ontheffingsaanvraag verstuurd 04-01-2019.pdf

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@duvekotrentmeesters.nl>
Verzonden: dinsdag 8 januari 2019 15:35
Aan: provincie Drenthe <Post@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e@tennet.eu; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@duvekotrentmeesters.nl>
Onderwerp: Ontheffingsaanvraag Wnb Soortbescherming hoogspanningstracé Zeijerveen - Hessenweg 220kV, locatie Linieweg 2 te Zuidwolde.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u namens TenneT TSO B.V. een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming voor Groenid 3112, locatie Linieweg 2 te Zuidwolde.

Voor de ontheffingsaanvraag Wnb onderdeel soortbescherming zie de bijlagen:

- Aanvraagformulier soortenbescherming Wet natuurbescherming.
- Notitie Tennet Zuidwolde Groenid 3112.
- Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing.
- Volmacht TenneT Groen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Adviseur Ecologie Duvekot Rentmeesters
Namens TenneT TSO B.V.

Bijlagen:
- Aanvraagformulier soortenbescherming wet natuurbescherming.
- Document 1 Nadere toelichting en onderbouwing.
- Notitie Tennet Zuidwolde Groenid 3112.
- Volmacht TenneT Groen.

In afschrift aan: post@drenthe.nl
5.1.2e@tennet.eu
5.1.2e@duvekotrentmeesters.nl

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e BSc.
Adviseur Ecologie

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 1/23/2019 8:08:19 AM
Subject: FW: Bevoegdheid bomenkap TenneT
Received: Wed 1/23/2019 8:08:20 AM

Willen jullie onderstaande mail in docbase toevoegen aan dossier 201900120 TenneT bomenkap

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 23 januari 2019 8:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Bevoegdheid bomenkap TenneT

Onderhoud wordt door hun wel erg klein uitgelegd. In die zin ben ik het niet met hun eens.
Maar wat mij betreft maken we hier geen zaak van en verlenen hem gewoon.
Dit soort discussies wordt niemand blij van en de ontheffing moet er toch komen.
Er is ook maar een zeer klein juridisch risico, dit wordt bijna nooit aangevoerd in een procedure.
Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 22 januari 2019 9:53
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Bevoegdheid bomenkap TenneT

Hoi,
We hebben een aanvraag van TenneT binnen over bomenkap bij een 220kV verbinding waarbij een dassenburcht wordt verstoord/beschadigd… In het document dat 5.1.2e doorstuurde is een dergelijke voorbeeld uitgewerkt, maar in hoeverre zijn we het daarmee eens of willen we dat nog aankaarten? Er is hier geen sprake van standaard beheer en onderhoud. Het gaat om eenmalige kap van deze bomen, kan in die zin dus ook gezien worden als een zeer plaatselijke ruimtelijke ingreep. Een gedragscode is er nog niet..
Ik heb hieronder nog even het stuk geplakt uit het document. Ik vind het geen probleem om de ontheffing te schrijven/verlenen maar het is denk ik wel goed om scherp te blijven richting RVO.
Vorige week had ik een ecoloog/ontheffing verlener van RVO aan de lijn over die ooievaars van ProRail, overigens niets meer van gehoord, en die gaf aan dat er binnenkort ook een bijeenkomst wordt georganiseerd door RVO over de bevoegdheidskwestie.
5.1.2e had zoiets ook gehoord via de groene regisseur lijntjes..

Hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen

Artikel 1.3. lid 1, sub a (6): aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van: hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen
TenneT beheert het hoogspanningsnet in Nederland.
NvT: onder «onderhoud» wordt enkel het onderhoud aan de buizen, leidingen en installaties zelf verstaan, niet bijvoorbeeld de kap van bomen die in een hoogspanningsmast groeien; voor meldingen en ontheffingen in het kader van de herbeplantingsplicht is gedeputeerde staten bevoegd gezag.
Casuïstiek:

- Groenonderhoud bij een hoogspanningsmast: provinciale bevoegdheid: groenonderhoud is als zodanig niet gelijk te stellen met onderhoud of beheer van hoogspanningsverbindingen en daarmee verbonden schakel- en transformatorstations in de zin van artikel 1.3, eerste lid, Besluit natuurbescherming. Ten aanzien van soorten en regulier beheer en onderhoud is er i.r.t. de soortenbescherming een Gedragscode.

Aan:
TenneT TSO
Postbus 718
6800 AS ARNHEM

Assen, 2 mei 2019
Ons kenmerk 201900120-00819287
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: Besluit tot positieve afwijzing - cyclisch bosbeheer rond dassenburcht

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 januari 2019 heeft TenneT TSO B.V. een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming (Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het afzetten van een houtopstand in de risicozone van een hoogspanningstracé aan de Linieweg te Zuidwolde in de gemeente De Wolden. TenneT heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 van de Wnb voor de das.

Besluit
Wij hebben besloten dat de door u gevraagde ontheffing voor bovengenoemde activiteit en locatie op grond van artikel 3.10 lid 1 van de Wnb niet noodzakelijk is. De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder dat hierbij de Wnb wordt overtreden. Bij het hanteren van de werkwijze beschreven in het door u overlegde *Nadere toelichting en onderbouwing-Wet natuurbescherming-Soortenbescherming-Groenid 3112 ZYV-HSW 220 kV lijnveld 225-226* wordt een overtreding van de Wnb voorkomen. Hieronder geven wij aan hoe wij tot dit besluit zijn gekomen.

Overwegingen
TenneT is voornemens om in het kader van cyclisch beheer van een houtopstand deze af te zetten in de risicozone onder hoogspanningsleidingen. Direct onder de hoogspanningsleidingen is echter een dassenburcht gelegen bestaande uit een groot aantal pijpen. Door Bureau Bleijerveld is een QuickScan uitgevoerd ter voorbereiding van de werkzaamheden. In de QuickScan zijn aanbevelingen opgenomen over het zorgvuldig handelen met betrekking tot de aanwezigheid van de dassenburcht. Door het overnemen van onderstaande aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering van het werk, zoals omschreven in *Nadere toelichting en onderbouwing-Wet natuurbescherming-Soortenbescherming-Groenid 3112 ZYV-HSW 220 kV lijnveld 225-226,* wordt voorkomen dat de Wnb

wordt overtreden;

- de dassenburcht en de daarbij behorende dassenpijpen zijn voor aanvang van de werkzaamheden in kaart gebracht,
- voor de start van de werkzaamheden wordt de kwetsbare zone rondom de dassenburcht (tien meter gezien vanuit de buitenste pijpen conform gedragscode) afgezet,
- binnen de kwetsbare zone is grond berijdend materieel niet toegestaan,
- de aanwezige beplanting in de risicozone van de hoogspanningsleidingen wordt op 1.50 meter hoogte afgezet,
- alle aanwezige medewerkers van de groenaannemer dienen deel te nemen aan de ecologische kick-off verzorgd door de betrokken ecoloog.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

29-11-2019/9:32:04/13690/0013

WATERSCHAP vechtstromen

Provincie Drenthe
Team VTH
Postbus 122,
9400 AC ASSEN

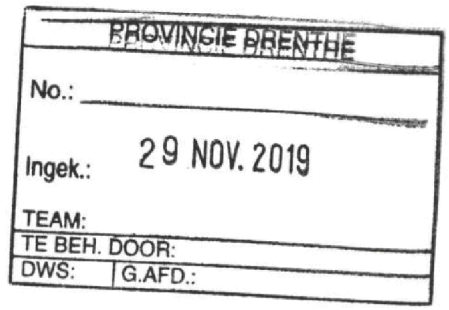

postadres
Postbus 5006
7600 GA Almelo

bezoekadres
Kooikersweg 1 Almelo

t 088-2203333
e info@vechtstromen.nl
www.vechtstromen.nl

contactpersoon
5.1.2e
doorkiesnummer
5.1.2e

uw kenmerk

ons kenmerk
Z – 1925013/19077585

Datum
27 november 2019
bijlage(n)
5

onderwerp
Ontheffingsaanvraag verjagen/wegvangen dassen

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u het aanvraagformulier ontheffing soortenbescherming artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming met de bijlagen:

Bijlage 1	Activiteitenplan dassen Marsstroom en Jongbloedvaart (Projectplan 1 en 2) met vijf bijlagen waaronder kaartmateriaal;
Bijlage 2	Kopie legitimatiebewijs van ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,

namens deze

5.1.2e

5.1.2e teamleider watersystemen noord

29-11-2019/9:32:04/13690/0014

provincie Drenthe

Aanvraag
Ontheffing Soortenbescherming

Let op!

Dit onderdeel van het aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom op: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen.
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website.
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier. Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming/soortenbescherming) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- Dit formulier kunt u ook m.b.v. Acrobat Reader invullen; u dient dan wel een geprint exemplaar te ondertekenen en te sturen.
- Het formulier tezamen met de bijlagen kunt u sturen naar: Provincie Drenthe, Team VTH, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met het team VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) van de provincie Drenthe: 5.1.2@drenthe.nl, (0592) 36 55 55.

Vooraf

Heeft u voor dit project of deze handeling al een vergunning op grond van artikel 2.1 of 2.2 Wabo aangevraagd?

- (●) Nee (ga verder met het invullen van dit formulier)
- ( ) Ja (in dit geval geldt er een verplichte aanhaking bij de Wabo vergunning en kunt u geen losse ontheffing/vergunning bij de provincie aanvragen. U dient de aanvraag bij de gemeente aan te vullen met het onderdeel natuur. De gemeente dient voor dit project of deze handeling een verklaring van geen bedenkingen bij de provincie te vragen.)

Contactgegevens

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?

- (●) Ik vraag voor mijzelf aan
- ( ) Ik vraag namens een initiatiefnemer aan

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie/bedrijf	Waterschap Vechtstromen
KVK-nummer	58972676 Arnhem
Vestigingsnummer	
Straat/Postbus	Postbus 5006
Huisnummer/postbusnummer	7600 GA
Postcode	
Woonplaats	Almelo
Naam contactpersoon	5.1.2e
Aanhef	( ) Dhr. (●) Mevr.
Functie contactpersoon	Specialist watersysteem ecologie
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @vechtstromen.nl

Contactgegevens van de adviseur

(Alleen invullen indien u namens een initiatiefnemer aanvraagt)

Naam organisatie/bedrijf	
Straat/Postbus	
Huisnummer/postbusnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Naam contactpersoon	
Aanhef	( ) Dhr. ( ) Mevr.
Functie contactpersoon	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Contactgegevens van de gemeente

Naam gemeente	Coevorden
Naam contactpersoon	5.1.2e 5.1.2e
Telefoonnummer contactpersoon	5.1.2e
E-mailadres contactpersoon	5.1.2e @coevorden.nl

29-11-2019/9:32:04/13690/0015

Contactgegevens van het bevoegd gezag voor de (eventuele) omgevingsvergunning

Naam gemeente of provincie

Algemeen

Per vraag wordt – indien van toepassing – om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief*

Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

- ○ Nee
- ○ Ja, geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

* Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef een korte samenvatting.

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. Geef een samenvatting van de resultaten van dat onderzoek.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)*	Meles meles Das
Het betreft**	○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb) ◉ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving***	2 Keringen, waarvan 1 met een ondergrondse persleiding van RWZI
Kritische periode van het jaar****	☑ januari ☑ februari ☑ maart ☑ april ☑ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december ☑ hele jaar
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie*****	1 Dassenburcht met 2 dassen (camera). Andere locatie 3 pijpen en latrine putjes

* Nederlandse naam en wetenschappelijke naam vermelden.

** Vogels die dubbel beschermd zijn, zowel o.g.v. de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb> als op grond van bijlage II verdrag van Bern <artikel 3.5 Wnb>, dienen aangevraagd te worden overeenkomstig de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb>. Let er hierbij op dat de vrijstelling voor verstoren zoals opgenomen in artikel 3.1, lid 5 Wet natuurbescherming niet geldt voor deze dubbel beschermde (trek)vogels.

*** Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

**** Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

***** Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld, is gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, zoals onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

29-11-2019/9:32:04/13690/0016

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

29-11-2019/9:32:04/13690/0017

3. Soorten en verbodsbepalingen

U vraagt ontheffing aan van (dd-mm-jjjj)	1 november 2019
tot en met (dd-mm-jjjj)	1 november 2020

Geef per soort aan waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en welke verbodsbepaling(en) van toepassing is/zijn.

Soort 1

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☑ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 2

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

29-11-2019/9:32:04/13690/0018

Soort 3

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 4

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

29-11-2019/9:32:04/13690/0019

Soort 5

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

4. Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	Ontmantelen dassenburcht in kering en (persleiding) herstellen zie projectplan
Maatregelen voor start initiatief	Das wordt eerst uit zijn hol "weg geplaagd" of weggevangen zie projectplan
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	3/4 worden de ingangen,14 dagen, achtereen dicht gemaakt zie projectplan D&B

Soort 2

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

29-11-2019/9:32:04/13690/0020

Soort 3

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 4

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 5

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen

Soort 1	Das(en) wordt uitgeplaatst. In de omgeving zijn alternatieve locaties aanwezig
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Let er op dat de belangen **per soort** overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

29-11-2019/9:32:04/13690/0021

Soort 1

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☑ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Openbare veiligheid; ondermijning van persleiding en keringen. Kunnen breken met aanzienlijke schade aan derden.

Soort 2

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

29-11-2019/9:32:04/13690/0022

Soort 3

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 4

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

29-11-2019/9:32:04/13690/0023

Soort 5

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

6. Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Er is geen andere bevredigende oplossing. Er zijn wel alternatieve voor de das in de directe omgeving zie projectplan

7. Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR

Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1	Das wordt verjaagd/ gevangen niet gedood. Er zijn alternatieve in de omgeving
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

29-11-2019/9:32:04/13690/0024

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1	Kan in de nabijheid "vervangende woonruimte" vinden. Das wordt uitgeplaatst
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

Bijlagen

Toe te voegen bijlagen

- ☑ Activiteitenplan
- ☑ Kaartmateriaal
- ☑ Onderzoekrapportages
- ☐ Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang
- ☑ Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- ☐ Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd
- ☐ Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- ☐
- ☐

Ondertekening

De aanvrager, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de aanvrager te handelen verklaart:

- alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
- bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe (5.1.2@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is.

Naam (in blokletters)	5.1.2e
Datum ondertekening	27 oktober 2019
Plaats	Almelo
Functie/hoedanigheid ondertekenaar	Teamleider
Machtiging*	○ Ja ◉ Nee
Handtekening	5.1.2e

* Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

29-11-2019/9:32:04/13690/0025

Bijlage bij aanvraag ontheffing Soortenbescherming (das – meles meles): Activiteitenplan dassen Marsstroom en Jongbloedvaart

Projectplan 1 en 2

Opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de das in waterkeringen. (Laten) Wegvangen van dassen en uitplaatsen (artikel 3.10 lid 1b Wet natuurbescherming)

Nadere onderbouwing Beschermd belang

Een van de taken van het waterschap is het beheren en onderhouden van de waterkeringen binnen het beheersgebied, zodat deze voldoen aan de wettelijk vastgestelde veiligheidsnormen. Op een tweetal plaatsen bevindt zich in de waterkering een dassenburcht, namelijk de Jongbloedvaart (met persleiding) (locatie 1) en de Marsstroom (locatie 2). Op bijgevoegd kaartje (bijlage 1) en foto in het advies van Das&boom (bijlage 2) zijn de locaties aangegeven.

Het graafwerk van deze dassen binnen de zogenaamde kernzone van de "overige waterkering" tast de sterkte van de waterkeringen aan, en hiermee de veiligheid (zie bijgevoegde foto's, d.d. oktober 2019 in bijlagen 3, 4 en 5). Kortom het graven in de waterkering door b.v. een das is vanuit veiligheid niet toelaatbaar.

Daarnaast wordt de ondergrondse persleiding in de kering van de Jongbloedvaart door het graafwerk van dassen ondermijnd. De kans op breuk van deze persleiding is aanzienlijk en hierdoor komt de sterkte van de waterkering en daarmee de veiligheid in het geding.

Om de veiligheid achter de kering te kunnen blijven garanderen, maar ook het leven met de das, is een werkplan opgesteld in samenspraak met Stichting Das&Boom/dassenwerkgroep Drenthe. Uitgangspunt is het wegvangen en verplaatsen van twee dassen op locatie 1, en het "wegplagen" /verstoren van dassen op locatie 2. De das bij de Marstroom (locatie 2) wordt eerst uit zijn hol "weg geplaagd" waarna het hol wordt vernietigd. De kering wordt hierna opgevuld en hersteld. Daarmee is de kering weer op oorspronkelijke sterkte gebracht. De das heeft in de nabije omgeving voldoende alternatieven voor huisvesting. Zoals in een eerder advies van Das&Boom uit 2016 is genoemd, is het van belang er zeker van te zijn of de das(sen) incidenteel van de aanwezige holen gebruik maakt (/maken).

Bij de dassenburcht in de kering van de Jongbloedvaart (locatie 1) met de persleiding worden de dassen actief met vangkooien weggevangen en naar de Boswachterij bij Buinen verplaatst. Daar zijn een aantal onbewoonde Burchten beschikbaar. Hierna wordt de oude burcht voorzichtig ontmanteld om er zeker van te zijn dat er geen dassen zijn achtergebleven. De ondermijnde persleiding wordt vervolgens weer aangevuld met zand en de kering hersteld.

Gevraagde ontheffing

Het waterschap vraagt ontheffing aan voor het (laten) vangen van de dassen.
Das&Boom beschikt over ontheffing voor het vangen, verplaatsen en weer uitzetten van de dassen.
De onderstaande projectplannen worden uitgevoerd conform deze ontheffing.

Projectplan 1

Kering Jongbloedvaart; de uit te voeren werkwijze en de maatregelen om de dassen weg te vangen en uit te plaatsen.

1. De aanwezige bosopslag wordt langs de vaart in december 2019 (buiten de kraamperiode) verwijderd onder het zogenoemde bestendig beheer en onderhoud, conform de Gedragscode Wnb voor waterschappen-Bestendig beheer en onderhoud. Binnen een straal van minimaal 20 meter rond de burcht worden er geen (kap)werkzaamheden uitgevoerd, totdat ontheffing is verleend op basis van de openbare veiligheid. De naast gelegen bosstrook aan de westzijde is eigendom van Staatsbosbeheer en blijft ongemoeid.

2. De aanwezigheid van dassen in de kering wordt sinds 16 oktober 2019 gemonitord door middel van een viertal valcamera's/filmcamera's. Op elke pijp is een camera gezet om te bepalen om hoeveel dassen het gaat. De dassenwerkgroep Drenthe in de persoon van 5.1.2e 5.1.2e en de senior medewerker 5.1.2e 5.1.2e van het waterschap inspecteren met vaste regelmaat de waterkering op het traject waarvan bekend is dat daar dassen voorkomen. Met de valcamera's is inmiddels vastgesteld dat het "twee dassen" betreft. Op maandag 18 november 2019 hebben we de locaties in het veld samen met Das&Boom en de Dassenwerkgroep bekeken. Das&Boom heeft aangegeven dat een beste schatting van het aantal dassen kan worden verkregen door voor een camera een voerplek in te richten, waarbij om de dag voer wordt aangeboden (gepelde ongezouten pinda's). Zelfs als op alle holen afzonderlijke camera's staan is het niet mogelijk om een totaal plaatje te krijgen omdat de dassen individueel nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn. Je weet nooit of de das die je op één moment op één camera ziet dezelfde das is als die je later op een andere camera ziet. Ook zijn er in de buurt van de hoofdburcht een drietal omgevingsholen waargenomen die nu ook met valcamera's worden gemonitord. Zodra de ontheffing is verleend is het advies om deze holen te verstoren. Dergelijk hol(en) wordt voor ¾ dichtgegooid en wordt dagelijks of om de dag de graafactiviteit ter plaatse bekeken. Is de ingang naar het hol weer open gegraven, dan wordt deze ingang door het waterschap nogmaals voor ¾ deel met de schop dichtgegooid zonder de grond daar aan te stampen tot zeker is dat er geen activiteiten meer zijn.

Dit betekent dat de monitoring gedurende de aanvraagperiode verder door gaat totdat we weten om hoeveel dassen het precies gaat. Als er nieuwe dassenactiviteiten worden waargenomen, wordt door het waterschap contact opgenomen met de dassenwerkgroep.

3. Voorts is de nieuwe huisvesting voor de dassen, de burcht Mammoet: 251,99 / 548,68 en Stormvak 73: 250,71 / 541,55 in het veld door Das&Boom en de dassenwerkgroep beoordeeld. Beide locaties bieden voldoende beschutting en foerageergebied en bevinden zich ver genoeg van drukke wegen. De Burcht Mammoet heeft echter de voorkeur omdat deze burcht drie schijnbaar onbelopen holen heeft. Hier komt incidenteel een das langs (Bron: 5.1.2e 5.1.2e

Daarnaast is de Mammoetburcht overzichtelijker o.a. voor de monitoring en zijn de kosten van de uitzetren lager. De eigenaar van het gebied Staatsbosbeheer 5.1.2e 5.1.2e is akkoord tot het plaatsen van een ren op deze locatie. Een standaard uitzetren is ongeveer 30 m bij 40 m.

4. Zodra de ontheffing is verleend worden, in samenwerking met stichting Das&Boom/ dassenwerkgroep, de dassen actief weggevangen. Bij het wegvangen wordt om de burcht een ren geplaats. Deze ren van 15 m bij 25 m is al tijdens het veldbezoek door Das &Boom met piketten uitgezet. Binnen deze ren worden op de wissels twee vangkooien geplaatst. Zo kunnen de dassen

29-11-2019/9:32:04/13690/0026

Projectplan 2

Kering Marsstroom; de uit te voeren werkwijze en de maatregelen om de das te verdrijven.

1. Er is gemonitord op de aanwezigheid van dassen d.m.v. het plaatsen van houten stokjes voor de ingangen van de twee holen. De senior medewerker van het waterschap inspecteert sinds 16 oktober 2019 regelmatig deze waterkering op het traject waarvan bekend is dat zich daar dassen bevinden. Incidenteel worden dassenactiviteiten waargenomen, middels de verdwenen stokjes voor de ingang en soms wat grondverplaatsing. Er worden nu valcamera's geplaatst. Zodra een nieuwe graafactiviteit is waargenomen, wordt door het waterschap contact opgenomen met de dassenwerkgroep. Het is van belang om zeker te weten of de das(sen) incidenteel van het hol gebruik maken of permanent. In het laatste geval is volgens Das&Boom het vrijwel onmogelijk om m.b.v. een ontmoedigingsbeleid de das(sen) te verjagen en ook niet wenselijk. Een permanente vestiging van een burcht betekent namelijk dat die locatie de hoofdburcht is. Indien dassen op een hoofdburcht wonen kan alleen een passieve verplaatsing worden voorgesteld als er in de directe omgeving een alternatieve locatie aanwezig is (onbewoonde bijburcht in eigen territorium). Uit ervaring is gebleken dat dassen niet zomaar een hoofdburcht opgeven, ook niet als er ontmoedigende maatregelen worden genomen. Voor deze burcht moet dus eerst worden onderzocht wat de status hiervan is om vervolgens de juiste aanpak te kiezen.

5.1.2e 5.1.2e van Das&Boom heeft in zijn vorige advies over de Marsstroom aangegeven dat het verwijderen van vegetatie van belang is om de kans op hervestiging van de das(sen) te verkleinen. Op de gronden (kering) in eigendom van het waterschap is in 2016 alle bosopslag verwijderd. Voorts wordt deze kering nu 3 keer per jaar gemaaid.

Na 3 jaar zijn toch weer dassen teruggekomen al zijn ze veel minder actief dan in 2016. Kennelijk is deze locatie dus interessant voor dassen. Met Das&Boom gaan we bekijken hoe we verder kunnen voorkomen dat dassen blijven terugkomen.

2. Als inderdaad blijkt dat de dassen incidenteel de burcht bewonen en zodra de ontheffing is verleend wordt de ingang van het hol door het waterschap met behulp van een schop voor ¾ dichtgegooid. De grond wordt niet aangestampt of verdicht zodat via de bovenkant nog lucht het hol kan inkomen.

3. Als een dergelijk hol voor ¾ is dichtgegooid, wordt dagelijks of om de dag de graafactiviteit ter plaatse bekeken. Is de ingang naar het hol weer open gegraven, dan wordt deze ingang door het waterschap nogmaals voor ¾ deel met de schop dichtgegooid zonder de grond daar aan te stampen. Als er geen graafactiviteiten worden gesignaleerd, dan nog blijft men dit hol elke of om de dag inspecteren. De waarnemingen en uitgevoerde activiteiten worden door de waterschapsmedewerker geregistreerd.

4. Pas als de voor ¾ dichtgegooide ingang 14 dagen achtereen niet meer is open gegraven, mag de gehele ingang door het waterschap met de schop worden aangevuld, nog niet aangestampt. Men mag er dan vanuit gaan dat er geen das in het hol zit. Het dichtgegooide hol wordt tijdens de periodieke inspecties wel gecontroleerd. Als de das regelmatig de holen gebruikt wordt de periode verlengd tot ongeveer een maand. Ook in een lange periode van vorst dient dit pas na een maand te gebeuren.

5. Als het zeker is dat er geen dassenactiviteiten meer zijn worden de holen door of in opdracht van het waterschap met een minigraver uitgegraven, aangevuld, verdicht en het dijktalud opnieuw ingezaaid. Circa 1 week voor aanvang van deze werkzaamheden wordt de Stichting Das&Boom/

geen kant op en lopen ze vanzelf in de kooi. Het zomaar plaatsen van vangkooien zonder vangren is niet effectief en geeft onnodige stress. Als het vangen gelukt is worden de dassen door Das&Boom in een vangkrat geplaatst en vervoerd naar de opvang (quarantaine) van Das&Boom. Getracht wordt de met de verhuizing gepaard gaande stress tot een minimum te beperken. Er worden na deze verhuisactie weer camera's geplaats op de verlaten burcht om uit te sluiten dat er nog dassen in zitten. In de opvang van Das&Boom worden dassen eerst onderzocht (één das is aan een oog blind). Na onderzocht te zijn worden ze na een aantal weken uitgeplaatst naar de Boswachterij bij Buinen burcht Mammoet. Het loslaten van twee of meer dassen dient altijd te gebeuren in een afgesloten omgeving (uitzetren). Dit om te voorkomen dat dassen direct de burcht gaan verlaten en gaan zwerven waarbij er weer een verhoogde kans is op aanrijdingen. In de uitzetren te Buinen worden de dassen ca 3 maanden vastgehouden (ze worden bijgevoerd) om er voor te zorgen dat ze aan de nieuwe burcht wennen. Op het moment dat ze dan worden losgelaten kunnen ze stap voor stap hun nieuwe territorium onderzoeken. Tijdens het natuurlijke proces van het verlaten van dassen gebeurt dit ook. De dassen kunnen dan altijd terugvallen op de bekende locaties binnen hun eigen territorium.

5. Wanneer zeker is dat alle dassen weg zijn, en dat er gedurende 1 maand geen activiteit van das(sen) meer wordt waargenomen, dan kan aangenomen worden dat er zich geen das meer bevindt in de oude burcht. Voor aanvang van de herstelwerkzaamheden moet waarschijnlijk de RWZI in Sleen stil worden gelegd om kans op breuk van de persleiding te voorkomen. De holen worden vervolgens door of in opdracht van het waterschap met een minigraver voorzichtig uitgegraven en gecontroleerd. Deze holen worden weer aangevuld, verdicht met zand en het dijktalud opnieuw ingezaaid. Circa 1 week voor aanvang van deze werkzaamheden wordt Stichting Das&Boom/ dassenwerkgroep geïnformeerd over de voorgenomen werkzaamheden. Een medewerker van Stichting Das&Boom/dassenwerkgroep kan op deze manier in samenspraak met de seniormedewerker van het waterschap de werkzaamheden volgen en begeleiden.

6. Elke waarneming en uitgevoerde activiteit wordt door de waterschapsmedewerker genoteerd en bijgehouden in het schouwrapport over de onderhoudstoestand van de waterkering, dat elk jaar wordt uitgevoerd staan deze waarnemingen en ondernomen acties vermeld.

Indien er geen maatregelen worden genomen om er voor te zorgen dat het gebied ongeschikt wordt voor de das (opslag verwijderen e.d.) is de kans groot dat er op of nabij deze locatie zich weer dassen gaan vestigen.

29-11-2019/9:32:04/13690/0027

dassenwerkgroep geïnformeerd over de voorgenomen werkzaamheden. Een medewerker van Das&Boom/ dassenwerkgroep kan op deze manier in samenspraak met de senior medewerker van het waterschap de werkzaamheden volgen en begeleiden.

6. Mocht de das hardnekkig blijven en via de beschreven werkwijze niet blijkt weg te plagen/pesten dan kan in samenspraak met Das&Boom een alternatieve werkwijze worden uitgevoerd. Deze alternatieve werkwijze houdt in het werken met terugklappoortjes (das kan wel uit het hol maar niet erin). Als de das op deze manier niet vertrekt en het toch een hoofdburcht blijkt te zijn dan moet er voor een vangactie worden gekozen (zie projectplan 1).

7. Elke waarneming en uitgevoerde activiteit wordt door de waterschapsmedewerker genoteerd en bijgehouden. In het schouwrapport, over de onderhoudstoestand van de waterkering, dat elk jaar wordt uitgevoerd staan deze waarnemingen en ondernomen acties vermeld.

8. Om te zorgen dat dassen in de toekomst niet meer op deze plek gaan graven, is het aanbrengen van wapeningsmatten in het talud van belang en het verwijderen van de vegetatie.

9. Door stichting Das&Boom zijn de burchten in de omgeving van de Marstroom op kaart aangegeven. Hierop is te zien dat er in de nabije omgeving voldoende ruimte is om zich te (her)vestigen. In 2016 was op deze plek nl. ook al sprake van graafwerkzaamheden door dassen. Sindsdien zijn er regelmatig inspecties uitgevoerd en ook het (maai)beheer is hierop aangepast (3x per jaar maaien), desondanks zijn nu toch weer nieuwe graafactiviteiten van dassen waargenomen. Het is tijdig gesignaleerd en deze twee nieuw gegraven pijpen willen we dan ook zo snel mogelijk weer dichten.

Deskundigen die betrokken zijn bij de activiteiten:

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e dassenwerkgroep Drenthe M 5.1.2e

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Waterschap Vechtstromen schade bestrijden

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Waterschap Vechtstromen schade bestrijden

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Waterschap Vechtstromen gebiedsbeheerder M 5.1.2e

Mw. 5.1.2e 5.1.2e Waterschap Vechtstromen specialist watersysteem (ecologie) M 5.1.2e

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Stichting, Das&Boom, t 024-6842294

Mw 5.1.2e 5.1.2e Stichting Das&Boom vervoerder van de dassen t 024-6842294

Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Staatsbosbeheer boswachter ecologie M 5.1.2e

Bijlagen:

1. Kaartje locatie dassenburcht Jongbloedvaart
2. Foto locatie dassenburcht Marsstroom, in advies Das&Boom
3. Foto dassenburcht Jopngboedvaart, d.d. 2 oktober 2019
4. Foto dassenburcht Marsstroom, d.d. 30 oktober 2019
5. Idem

Bijlage 3

Bylage 4

29-11-2019/9:32:04/13690/002

Bylage 4

29-11-2019/9:32:04/13690/0030

29-11-2019/9:32:04/13690/0031

DAS & BOOM

Advies dassenburcht langs Marsstroom Geesbrug

Inleiding

Door het waterschap Vechtstromen is een dassenburcht waargenomen in een waterkerende dijk langs de Marsstroom nabij Geesbrug. Vorig jaar werden met behulp van camerabeelden twee dassen waargenomen op de burcht. Omdat deze burcht niet wenselijk is in een waterkerende dijk is Stichting Das&Boom gevraagd om te adviseren hoe met dit probleem om te gaan

Werkwijze

Op 21 september is een veldbezoek gebracht op de locatie. Tijdens deze veldinventarisatie is gekeken naar de aanwezigheid van dassenholen, graafsporen van dassen, snuitputjes, mestputjes, wissels, pootafdrukken en dassenharen.

Resultaten

Op een paar meter van de Marsstroom in de dijk met redelijk dichte vegetatie, werden drie open holen gevonden (coördinaten: 240,33 / 528,21). De holen waren niet recent door dassen verder uitgegraven en er waren ook geen sporen van het slepen van nestmateriaal. Wel werden verse dassenharen voor een hol gevonden. Ook was er een redelijk gebruikte dassenwissel richting de weilanden in het noorden. Bij één hol lag een redelijk grote stortberg wat wijst op een ondergronds gangenstelsel. Dit gangenstelsel zal door de hoge grondwaterstand ter plaatse niet diep onder het maaiveld liggen.
Op kaart 1 wordt de locatie van deze dassenburcht aangegeven, evenals de bij Das&Boom bekende bewoonde dassenburchten in het omliggende gebied.

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
www.dasenboom.nl | dasenboom@dasenboom.nl
facebook.com/DasenBoom | twitter.com/DasenBoom

024 - 684 22 94
IBAN NL38INGB0003175504
BTW nummer NL8238.84.387.B01
KvK Centraal Gelderland 09161697

Kaart 1: locatie dassenburcht in dijk Marsstroom (blauw) en omliggende bewoonde burchten (rood)

Advies:

Op basis van het veldonderzoek adviseert Das&Boom het volgende:

1. Onderzoek resterende deel van de dijk op mogelijk overige (dassen)holen;
2. Camera observatie van dassenburcht. Is het een permanent bewoonde burcht of komt er incidenteel een das langs;
3. Volgen protocol voor het verjagen van de das en het verwijderen van de holen (zie bijlage). De mate van succes hangt af van de mate van bewoning door de das (zie punt 2). Indien dassen hier permanent wonen, kan het langer duren vooraleer zij de burcht definitief verlaten;
4. Regelmatige controle van de dijk op nieuwe holen. In de directe omgeving bevinden zich diverse bewoonde dassenburchten dus is de kans op hervestiging aanwezig. Indien de vegetatie wordt verwijderd zal deze kans flink worden verkleind.

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
www.dasenboom.nl | dasenboom@dasenboom.nl
facebook.com/DasenBoom | twitter.com/DasenBoom

024 - 684 22 94
IBAN NL38INGB0003175504
BTW nummer NL8238.84.387.B01
KvK Centraal Gelderland 09161697

29-11-2019/9:32:04/13690/0032

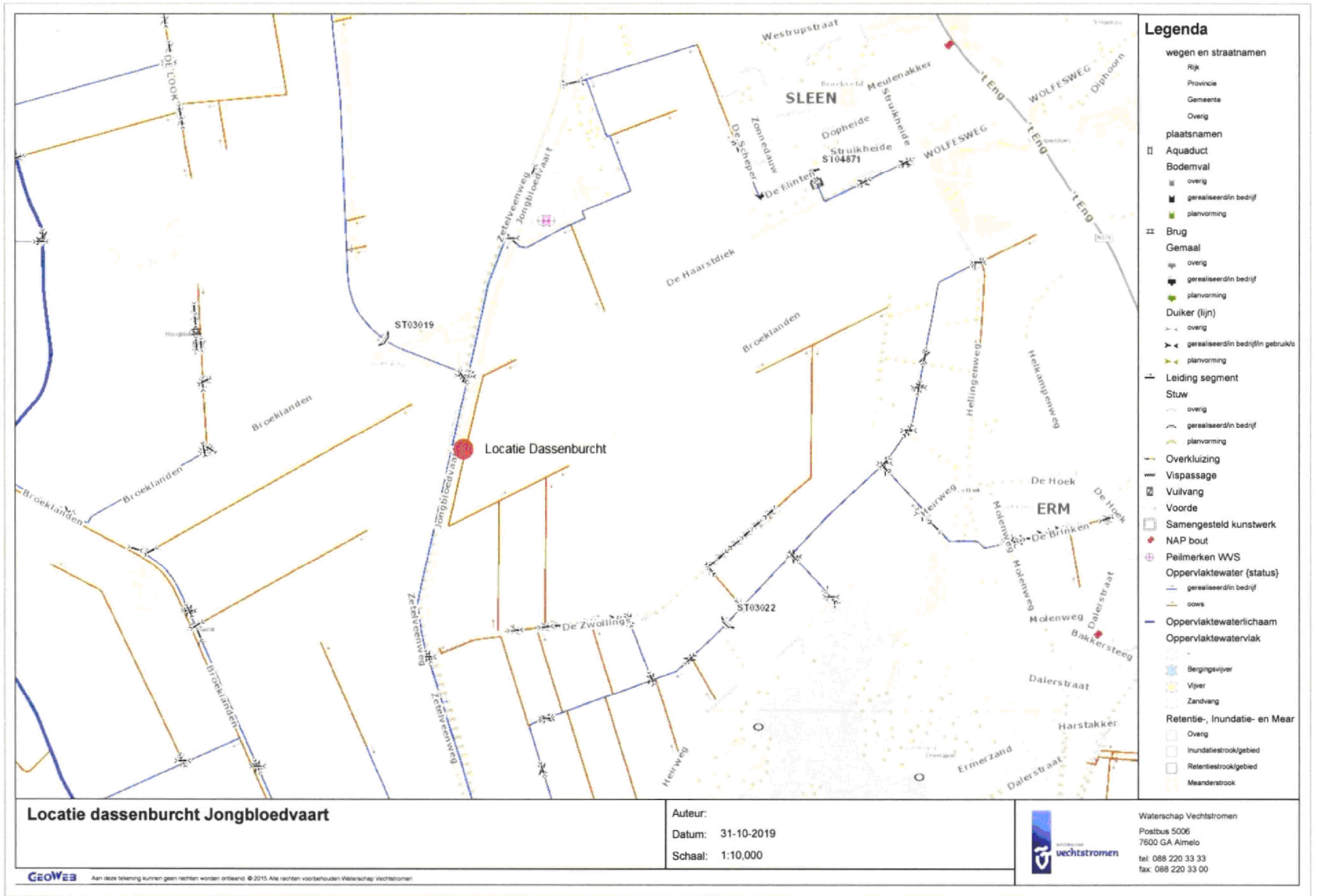

Locatie dassenburcht Jongbloedvaart

Auteur:
Datum: 31-10-2019
Schaal: 1:10,000

GeoWeb Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © 2015 Alle rechten voorbehouden Waterschap Vechtstromen

Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA Almelo
tel: 088 220 33 33
fax: 088 220 33 00

29-11-2019/9:32:04/13690/0033

Bijlage 5

29-11-2019/9:32:04/13690/0034

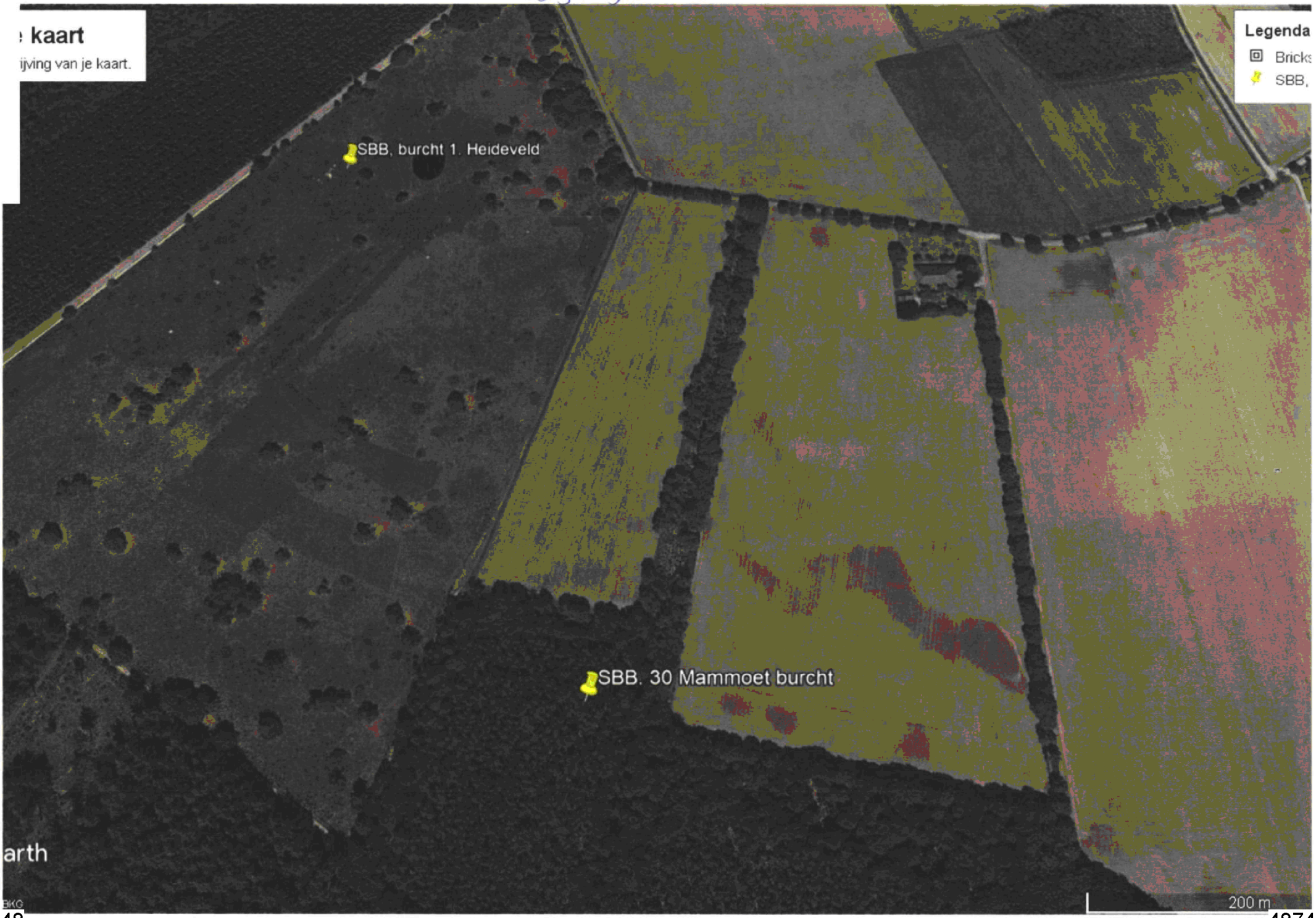

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 14:24
Aan: VTH
Onderwerp: FW: Ontheffing dassen waterschap.docx
Bijlagen: Ontheffing dassen waterschap.docx

Handhaving toets ontheffing waterschap-das. Tekstvoorstel in zijn geheel overgenomen als nieuw artikel.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 9:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Ontheffing dassen waterschap.docx

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e, Toezichthouder, Team VTH
T: +31 (0) 592-5.1.2e

Ik werk op maandag, dinsdag en woensdag.

Westerbrink 1, Postbus 122, 9400 AC Assen
E: 5.1.2e @drenthe.nl, W: www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 13 januari 2020 14:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Ontheffing dassen waterschap.docx

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Zouden jullie een juridische en handhavingstoets willen doen op bijgevoegde ontheffing. Ik heb geen ontheffing gegeven voor de het uitzetten van de dassen aangezien dit gebeurt op basis van de ontheffing die Das&Boom heeft.

Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 14:24
Aan: VTH
Onderwerp: FW: Ontheffing dassen waterschap.docx
Bijlagen: Ontheffing dassen waterschap_5.1.2e.docx

Juridische toets waterschap-dassen, alle tekstvoorstellen geaccepteerd.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 13 januari 2020 17:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Ontheffing dassen waterschap.docx

Dag 5.1.2e,

Bij deze mijn opmerkingen.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 13 januari 2020 14:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Ontheffing dassen waterschap.docx

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Zouden jullie een juridische en handhavingstoets willen doen op bijgevoegde ontheffing. Ik heb geen ontheffing gegeven voor de het uitzetten van de dassen aangezien dit gebeurt op basis van de ontheffing die Das&Boom heeft.

Gr 5.1.2e

Aan:
Waterschap Vechtstromen
t.a.v. [redacted]
Kooikersweg 1
7609 PZ ALMELO

Assen, 17 januari 2020
Ons kenmerk 201903862-00862139
Behandeld door [redacted] (0592) 36 55 55
Onderwerp: Aanbiedingsbrief - de Jongbloedvaart en de Marsstroom - onderhoud waterkeringen

Geachte mevrouw,

Hierbij zenden wij u de ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Tevens is een bekendmaking bijgevoegd. De bekendmaking zullen wij plaatsen op onze eigen website. Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van bijgevoegde stukken.

Inwerkingtreding en bezwaar
De bijgevoegde ontheffing treedt in werking een dag na verzending van deze brief. Tegen de ontheffing kan door belanghebbenden binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar worden ingediend. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking. Daarom bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om bij de rechtbank een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Gebiedsbescherming Wnb
Deze ontheffing is afgegeven op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb dat gaat over soortenbescherming. Mogelijk heeft u ook een vergunning nodig op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb. Dat hoofdstuk gaat over de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Voordat het voornemen uitgevoerd kan worden dient u te onderzoeken of uw project mogelijk nadelige effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden. De meeste Natura 2000-gebieden kennen een overbelasting van stikstof (hetgeen slecht is voor de meeste Natura 2000-gebieden). Een toename van stikstofdepositie op deze gebieden is in principe niet toegestaan. Via het rekenprogramma AERIUS kunt u de effecten van uw project uitrekenen. In het geval uw project een negatief effect heeft op een (of meerdere) Natura 2000-gebieden zult u uw project moeten aanpassen en eventueel een vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb aan moeten vragen. Deze ontheffing is hiervoor zodoende geen toestemming.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201903862 te vermelden.

Overige wet- en regelgeving
Dit besluit is een ontheffing op basis van de Wnb voor alleen het onderdeel soortenbescherming. Het is mogelijk dat er voor uw plan of project op grond van andere wet- en regelgeving nog andere vergunningen of meldingen noodzakelijk zijn. Wij adviseren u om (in uw eigen belang) daarover navraag te doen bij andere overheidsorganen, bijvoorbeeld bij uw gemeente of waterschap.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:
- het College van Burgemeester en Wethouders van Coevorden (digitaal)

Assen, 17 januari 2020
Ons kenmerk 201903862-00862129

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : Waterschap Vechtstromen
Locatie : Marsstroom en Jongbloedvaart
Activiteit : Herstel waterkering

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode van 15 januari 2020 t/m 1 november 2020.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Waterschap Vechtstroom voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, Wnb voor het opzettelijk vangen van dassen en het vernielen van een vaste rustplaats van dassen voor het herstel van de waterkering aan de Marsstroom en Jongbloedsvaart.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.

1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag en het Projectplan 1 “Kering Jongbloedvaart; de uit te voeren werkwijze en de maatregelen om de dassen weg te vangen en uit te plaatsen” en Projectplan 2 “Kering Marsstroom; de uit te voeren werkwijze en de maatregelen om de das te verdrijven” worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de das worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.

1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, doch uiterlijk 14 dagen voor aanvang daarvan, melding te maken bij Provincie Drenthe. Dit kan middels een e-mail naar het e-mailadres: vth@drenthe.nl.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201903862 te vermelden.

2. Overige voorschriften

2.1 Een ecologisch deskundige op het gebied van dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
a) Bij het aanbrengen van de vangmiddelen bij de burchtlocatie(s),
b) Tijdens de eindcontrole voorafgaand aan het uitgraven van de holen waarbij hij/ij de aanwezigheid van de das kan uitsluiten,
c) Bij het aanbrengen van de uitzetren op de uitplaats locatie,
d) Bij de keus om de uitzetren te verwijderen en de dassen in vrijheid te stellen.

2.2 Er dient een ecologisch dagboek worden bijgehouden van tenminste de onder 2.1 genoemde maatregelen. Van elke bezoek worden datum, tijd en uitgevoerde maatregelen/werkzaamheden vastgelegd. Nadat alle werkzaamheden zijn afgerond dient het ecologisch dagboek te worden verzonden naar vth@drenthe.nl

2.3 Indien het niet lukt om op basis van projectplan 2 de dassen te verjagen en de dassen gevangen gaan worden en uitgeplaatst dient er gewerkt te worden conform de punten 4 en 5 uit het Projectplan 1.

2.4 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

3. Zorgplicht

3.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

3.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient u rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:
- het College van Burgemeester en Wethouders van Coevorden (digitaal)

Bezwaar
Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 27 november 2019 heeft de Waterschap Vechtstromen (hierna ontheffinghouder) een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wnb. De aanvraag heeft betrekking op het herstel van twee waterkeringen aan de Marsstroom en Jongbloedsvaart na graafwerkzaamheden van dassen. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, van de Wnb voor de das.

2. Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is het verboden om dassen te vangen en om de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in bijlage A (waar de das in voorkomt) van de Wnb opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

3. Overwegingen

3.1 Alternatievenafweging

Ten aanzien van de door de dassen gegraven holen is enkel afgewogen of niet-ingrijpen een alternatief zou kunnen zijn. De holen brengen de veiligheid van de waterkering in gevaar. Bij de Jongbloedsvaart waar tevens een persleiding wordt ondergraven, welke hierdoor kan breken, is dit gevaar nog groter. Er wordt met deze aanvraag gekozen voor het minst schadelijke alternatief voor de das. De ontheffinghouder heeft derhalve aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft ten aanzien van de das te werken onder het belang genoemd in artikel 3.10 lid 2 in samenhang met artikel 3.8 lid 5 sub 3 Wnb; in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid. De graafwerkzaamheden van de das in waterkeringen veroorzaken een veiligheidsrisico doordat de sterkte van de waterkering wordt aangetast. Tevens wordt een persleiding ondergraven welke bij een eventuele breuk de waterkering in gevaar brengt.
Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de das te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de das. In voorliggend project gaat het om twee verblijfsplaatsen waarbij bovendien wordt voorzien in een vervangende verblijfplaats. Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is zodoende niet aan de orde. De lokale gunstige staat van instandhouding van das is niet in het geding.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.

BEKENDMAKING

Onderwerp: Wet natuurbescherming – soortenbescherming; verleende ontheffing

Gedeputeerde Staten van Drenthe delen mee dat zij op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming hebben besloten een ontheffing te verlenen voor:

Herstel waterkering, Marsstroom en Jongbloedvaart.

U kunt de beschikking vanaf 18 januari 2020 tot en met 28 februari 2020 digitaal inzien op de website http://www.provincie.drenthe.nl/actueel/bekendmakingen. Wilt u de bijbehorende stukken inzien, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55 of een e-mail sturen naar vth@drenthe.nl.

Tot en met 28 februari 2020 kunnen belanghebbenden op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht bezwaar indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 1/27/2020 2:42:19 PM
Subject: FW: das zaaknummer 201903862 te
Received: Mon 1/27/2020 2:42:24 PM

Geachte heer, mevrouw,
Hierbij meld ik dat waterschap Vechtstromen zo snel mogelijk de dassen uitzetren en de vangren wil gaan plaatsen. Dit in samenwerking met Das&Boom en de dassenwerkgroep. Momenteel zijn we nog aan het monitoren bij de Jongbloedsvaart om het exact aantal dassen te bepalen.
Als de definitieve datum bekend is wordt u geïnformeerd maar dat is binnen 14 dagen.
Voorts heb ik nog een aantal vragen zou u mij willen terugbellen.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

To: VTH[vth@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @vechtstromen.nl]; ' 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @home.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @vechtstromen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/17/2020 9:23:05 AM
Subject: FW: stand van zaken aangaande dassenactiviteiten Marstroom en Jongbloedsvaart kenmerk 201 903862-008621 39 kenmerk 201903862-008621 29
Received: Thur 9/17/2020 9:23:12 AM

Goedemorgen,
Zoals afgesproken meld ik bij deze dat op donderdag 1 oktober om 8.30 uur de hol(en) van de das bij de Marstroom worden ontmanteld. Dit zal volgens het protocol worden uitgevoerd.
Als u hierbij aanwezig wil zijn bent u van harte welkom.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 september 2020 11:07
Aan: 'vth@drenthe.nl' <vth@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @vechtstromen.nl>
Onderwerp: FW: stand van zaken aangaande dassenactiviteiten Marstroom en Jongbloedsvaart kenmerk 201 903862-008621 39 kenmerk 201903862-008621 29

Goedemorgen,
Hierbij de stand van zaken aangaande dassen bij de Marstroom en de Jongbloedsvaart en de voorgenomen acties/ werkzaamheden door het waterschap.

Marsstroom

Er zijn geen dassenactiviteiten meer waargenomen aan de burcht bij de Marstroom. De holen zien er verlaten uit en zijn ook deels ingestort. Daarom worden de holen nu in week 39 of 40 door het waterschap met een minigraver uitgegraven, aangevuld, verdicht en het dijktalud opnieuw ingezaaid. Om te zorgen dat dassen in de toekomst niet meer op deze plek gaan graven, gaan we ook ca 25 m dassengaas in het talud ingraven. Daarnaast wordt ook de vegetatie verwijderd.
Circa 14 dagen voor aanvang van deze werkzaamheden wordt u geïnformeerd evenals de Stichting Das&Boom/ dassenwerkgroep over de voorgenomen werkzaamheden. Een medewerker van Das&Boom/ dassenwerkgroep kan op deze manier in samenspraak met de senior medewerker van het waterschap de werkzaamheden volgen en begeleiden.

Jongbloedvaart

Op de locatie van de Jongbloedvaart zijn 4 dassen actief.
Gisteren is door het waterschap deze locatie aan de Jongbloedvaart geïnspecteerd. Het waterschap is tot de conclusie gekomen dat de holen nagenoeg geen gevaar vormen voor de effluentleiding die parallel ligt aan de Jongbloedvaart. Ook mede gezien de diepte waarop de leiding ligt en het feit dat deze leiding van PVC is (waarschijnlijk elementen van 10 m).
Wel blijven we het hele traject van de leiding op graafwerk van dassen monitoren en op het punt van de burcht wordt ca. 4 keer per jaar ook gecheckt op lekkage e.d.
Mocht er lekkage aan de leiding ontstaan dan kan de zuivering te Sleen het effluent lozen via een noodoverlaat die bij de zuivering rechtstreeks op de Jongbloedvaart uitkomt.
Naar aanleiding van het bovenstaande willen we de actie om de dassen van de Jongbloedvaart naar een andere locatie te verplaatsen niet uitvoeren.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Van: provincie Drenthe
Aan: VTH
Onderwerp: FW: aanvraag ontheffing soortenbescherming
Datum: dinsdag 30 april 2019 16:06:14
Bijlagen: aanvraagformulier_soortenbescherming_-_wet_natuurbescherming.pdf
Algemene Informatie Tupoleum RRS versie 2018.001 140618.pdf
Product Informatie Tupoleum RRS versie 2018.001 140618.pdf

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 30 april 2019 15:45
Aan: provincie Drenthe
Onderwerp: aanvraag ontheffing soortenbescherming

Beste provincie Drenthe,

Hierbij stuur ik u een aanvraag voor ontheffing van de soortenbescherming

Graag zou ik een bevestiging ontvangen van in behandeling nemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur beheer en onderhoud
Rayon west
Team beheer wegen en vaarwegen
provincie Drenthe
Bezoekadres: Westerbrink 1, Assen
Postadres: Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: 0592-5.1.2e

provincie Drenthe

Aanvraag
Ontheffing Soortenbescherming

Let op!

Dit onderdeel van het aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom op: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen.
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website.
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier. Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming/soortenbescherming) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- Dit formulier kunt u ook m.b.v. Acrobat Reader invullen; u dient dan wel een geprint exemplaar te ondertekenen en te sturen.
- Het formulier tezamen met de bijlagen kunt u sturen naar: Provincie Drenthe, Team VTH, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met het team VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) van de provincie Drenthe: 5.1.2i@drenthe.nl, (0592) 36 55 55.

Vooraf

Heeft u voor dit project of deze handeling al een vergunning op grond van artikel 2.1 of 2.2 Wabo aangevraagd?

- (●) Nee (ga verder met het invullen van dit formulier)
- ( ) Ja (in dit geval geldt er een verplichte aanhaking bij de Wabo vergunning en kunt u geen losse ontheffing/vergunning bij de provincie aanvragen. U dient de aanvraag bij de gemeente aan te vullen met het onderdeel natuur. De gemeente dient voor dit project of deze handeling een verklaring van geen bedenkingen bij de provincie te vragen.)

Contactgegevens

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?

- (●) Ik vraag voor mijzelf aan
- ( ) Ik vraag namens een initiatiefnemer aan

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie/bedrijf	Team beheer wegen en vaarwegen Provincie Drenthe
KVK-nummer	
Vestigingsnummer	
Straat/Postbus	Westerbrink
Huisnummer/postbusnummer	1
Postcode	9405 BJ
Woonplaats	Assen
Naam contactpersoon	5.1.2e [redacted]
Aanhef	(●) Dhr. ( ) Mevr.
Functie contactpersoon	Beleidsmedewerker beheer wegen en vaarwegen
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @drenthe.nl

Contactgegevens van de adviseur

(Alleen invullen indien u namens een initiatiefnemer aanvraagt)

Naam organisatie/bedrijf	
Straat/Postbus	
Huisnummer/postbusnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Naam contactpersoon	
Aanhef	( ) Dhr. ( ) Mevr.
Functie contactpersoon	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Contactgegevens van de gemeente

Naam gemeente	
Naam contactpersoon	
Telefoonnummer contactpersoon	
E-mailadres contactpersoon	

Contactgegevens van het bevoegd gezag voor de (eventuele) omgevingsvergunning

Naam gemeente of provincie	Provincie Drenthe

Algemeen

Per vraag wordt – indien van toepassing – om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief*

Het gebruik van Tupoleum geurstof ter ontmoediging van graaf activiteiten

Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

- (●) Nee
- ( ) Ja, geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

* Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef een korte samenvatting.

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. Geef een samenvatting van de resultaten van dat onderzoek.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)*	Dassen
Het betreft**	○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb) ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving***	
Kritische periode van het jaar****	☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december ☑ hele jaar
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie*****	Bij schouw van de weg inspecteur

* Nederlandse naam en wetenschappelijke naam vermelden.
** Vogels die dubbel beschermd zijn, zowel o.g.v. de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb> als op grond van bijlage II verdrag van Bern <artikel 3.5 Wnb>, dienen aangevraagd te worden overeenkomstig de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb>. Let er hierbij op dat de vrijstelling voor verstoren zoals opgenomen in artikel 3.1, lid 5 Wet natuurbescherming niet geldt voor deze dubbel beschermde (trek)vogels.
*** Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.
**** Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.
***** Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld, is gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, zoals onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

3. Soorten en verbodsbepalingen

U vraagt ontheffing aan van (dd-mm-jjjj) 1-05-2019

tot en met (dd-mm-jjjj) n.v.t.

Geef per soort aan waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en welke verbodsbepaling(en) van toepassing is/zijn.

Soort 1

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 2

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 3

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 4

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 5

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

4. Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	Verstoren van de graaf activiteiten indien dit op 10 meter afstand van weg is
Maatregelen voor start initiatief	vaststellen mogelijke schade aan weg fundering
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	geurspoor plaatsen

Soort 2

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 3

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 4

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 5

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen

Soort 1	geen
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Let er op dat de belangen **per soort** overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

Soort 1

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☑ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

De verkeersveiligheid borgen door schade aan de fundering weg te voorkomen

Soort 2

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 3

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 4

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 5

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

6. Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

7. Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR

Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1	Door gebruik van de geurstof zal er een andere locatie worden gezocht
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1

Soort 2

Soort 3

Soort 4

Soort 5

Bijlagen

Toe te voegen bijlagen

- ☐ Activiteitenplan
- ☐ Kaartmateriaal
- ☐ Onderzoekrapportages
- ☐ Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang
- ☐ Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- ☐ Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd
- ☐ Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- ☐ product informatie geurdrager tupoleum
- ☐

Ondertekening

De aanvrager, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de aanvrager te handelen verklaart:

- alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
- bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe (5.1.2e@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is.

Naam (in blokletters)	5.1.2e 5.1.2e
Datum ondertekening	30-04-2019
Plaats	Assen
Functie/hoedanigheid ondertekenaar	Beleidsmederwerker beheer wegen en vaarwegen
Machtiging*	○ Ja ◉ Nee
Handtekening	_____

* Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

www.railroadsystemsbv.nl
Tel. +31 (0)6 4993 2991
info@railroadsystemsbv.nl

TUPOLEUM® ALGEMENE INFORMATIE

Tupoleum® geurstof

Tupoleum is een natuurlijke en volledig biologische geurstof waarvan de samenstelling is afgestemd op een intens en bedreigende waarneming door dieren. Tupoleum bootst de geur van rook en vuur na en de geur van een dier hoger uit de keten. Dieren voelen zich door deze geur bedreigd en onzeker en verlaten of vermijden de locatie waar de geurstof wordt waargenomen.

De geurstof bestaat uit etherische oliën, gedestilleerd water en vloeibare zeep. Het hoge aandeel van de olieachtige substantie veroorzaakt een zeer langdurige verdamping van de werkzame geurstoffen. Dit betekent een lange periode van effectiviteit.

De onaangename en doordringend ruikende geurstof is voor zowel mensen als dieren niet giftig, volledig onschadelijk voor de gezondheid en niet gevaarlijk voor de bodem en het grondwater (water-gevarenklasse WGK 1).

Toepassing

Het plaatsen van Tupoleum zuilen, afhankelijk per diersoort:

* in en om huis
* golf-, sportvelden
* agrarische sector
* schuren en loodsen
* bedrijfsterreinen
* begraafplaatsen
* volkstuinen
* stedelijke gebieden
* taluds bij wegen en spoorbanen

Voordelen

- biologisch afbreekbaar
- geen gevaar voor mens & milieu
- geen gevaar voor flora, fauna & grondwater

Tupoleum® geurzuil

Tupoleum® mini zuil

Tupoleum® kartonnen kokers

Werkzaam bij de volgende dieren:

Rail Road Systems BV
Houtvesterstraat 65
5241 JZ Rosmalen

KvK 1106 8996
BTW NL8179.22.015.B01
IBAN NL21 RABO 0122 996 259
BIC Code RABO NL2U

www.railroadsystemsbv.nl

Tel. +31 (0)6 4993 2991

info@railroadsystemsbv.nl

TUPOLEUM® PRODUCT INFORMATIE

Samenstelling geurstof Tupoleum
De geurstof Tupoleum is een natuurlijk en volledig biologisch product waarvan de samenstelling is afgestemd op een intens en bedreigende waarneming door dieren.
Tupoleum bootst de geur van rook en vuur na en de geur van een dier hoger uit de keten. Dieren voelen zich door deze geur bedreigd en onzeker en verlaten of vermijden de locatie waar de geurstof wordt waargenomen.

Ingrediënten
De geurstof bestaat uit etherische oliën, gedestilleerd water en vloeibare zeep. Het hoge aandeel van de olieachtige substantie veroorzaakt een zeer langdurige verdamping van de werkzame geurstoffen. Dit betekent een lange periode van effectiviteit.

De onaangename en doordringend ruikende geurstof is voor zowel mensen als dieren niet giftig, volledig onschadelijk voor de gezondheid en niet gevaarlijk voor de bodem en het grondwater (water-gevarenklasse WGK 1).

Levering
De producten worden onbeschadigd aangeleverd in dozen, emmers, flacons. Bij beschadigde levering contact opnemen met Rail Road Systems BV.

Het systeem
Het systeem bestaat uit een geurdrager*1 en Tupoleum en indien van toepassing, bevestigingsmateriaal voor de geurdrager*2.

Voor het systeem is geen aanpassing nodig aan de infrastructuur.
De geurdragers met Tupoleum staan op zichzelf, het systeem werkt autonoom.

De geurdrager is niet afhankelijk van licht. Het systeem werkt dag en nacht en zeven dagen per week.
Het systeem heeft geen energievoorziening nodig. Het heeft geen impact op een ander systeem, het is een no tect product.
Het systeem zendt geen signalen uit.

Tupoleum dragers
Voor het toepassen van Tupoleum zijn diverse type dragers*1 verkrijgbaar: geurzuilen, micro zuil gaaskokers, mini zuilen.

De dragers zijn te plaatsen op diverse locaties: bevestiging aan een hek, plaatsing in de grond, plaatsing naast een maaischadepaal. De bevestigingsmaterialen als een wormslangklem, tie wrap of maaischadepaal zijn apart te bestellen.

Voor alle type dragers is één geurstof: Tupoleum.

De dragers hebben een straal waarin de geur is te ruiken. De straal is afhankelijk van de grootte van de drager. Als de onderlinge afstand van het type drager tot de volgende drager wordt toegepast, dan is het systeem over grote lengte toepasbaar*1 *2.

Installeren
Het installeren en het navullen wordt conform VVW trein 3.0 uitgevoerd.

De geurzuilen staan naast het schouwpad aan de buitenzijde. De zuilen staan buiten PVR.
De zuilen worden buiten zone A en nabijheidszone B geplaatst.

Tijdens de installatie en het navullen wordt, indien van toepassing, een kruiwagen gebruikt.
Voor het installeren van de maaischadepalen naast de geurzuil wordt een sleg gebruikt.

Navullen
Het navullen is mogelijk zonder buitendienststelling.
Het navullen vindt plaats buiten zone B.

Iedere drager is navulbaar. De dragers hebben een termijn voor het navullen*1 *2.
Bij het navullen van de geurzuilen controle van rechtstand zuilen: indien nodig de geurzuilen rechtop zetten.

Het navullen kost minder dan vijf minuten per drager.

*1 *Folder Tupoleum dragers*
*2 *Installatie- en Onderhoudsvoorschriften*
*3 *Verwijdervoorschriften*

www.railroadsystemsbv.nl

Tel. +31 (0)6 4993 2991

info@railroadsystemsbv.nl

TUPOLEUM® PRODUCT INFORMATIE

Vervanging bij defect
De geurdragers zijn bij beschadiging vervangbaar en na plaatsing direct te vullen.

Onderhoud
De geurzuilen en andere dragers zijn onderhoudsvrij.

Verwijderen
De geurdragers zijn eenvoudig te verwijderen*3.

Recycle- en herbruikbaarheid
De kunststof geurdragers zijn herbruikbaar*3.

Geurzuilen en kokers
Naast de grote geurzuilen kunnen twee maaischadepalen geplaatst. De koppen van de maaischadepalen kunnen voorzien zijn van een kleur. De maaischadepalen voorkomen beschadiging bij (maai-)werkzaamheden.

De zuilen zijn gemaakt van dikwandig PVC met een mof. De zuil is slag- en schok bestendig.
De zuilen zijn donkerbruin. Door invloed van UV kan er een lichte verkleuring ontstaan.
De kunststof geurzuilen hebben een levensduur van minimaal 5 jaar.

Bij een aanrijding van een trein met een geurzuil zal de kunststof geurzuil uiteenspatten of stuk geslagen worden. Er zal geen schade aan de infra of de trein worden toegebracht zodanig dat deze niet verder kan rijden of de infra onbeschikbaar wordt.

De inhoud van de kunststof zuilen is per type verschillend*2.

Alle kunststof geurzuilen kunnen hergebruikt worden. De zuilen worden leeg- en schoongemaakt en voorzien van een nieuwe vulling. Daarna zijn de geurzuilen herbruikbaar.

De kartonnen kokers gaan op in het verteringsproces van de omgeving, kunnen meegenomen worden en bij afvalverwerking gedeponeerd.

De inhoud van de kartonnen kokers is steekschuim.

Gebruik
De geurstof Tupoleum dient als volgt te worden behandeld:
- Volle, aangebroken, lege verpakkingen Tupoleum opslaan in een goed geventileerde vorstvrije ruimte.
- Schade aan verpakkingen voorkomen, liefst uitsluiten.
- Verpakkingen pas openen bij voorgenomen gebruik.
- Flessen goed schudden voor gebruik.
- Gebruik wegwerphandschoenen en veiligheidsbril bij het toepassen van Tupoleum.
- Spetters op kleding of huid met overvloedig water verwijderen.
- Tijdens opslag en transport de verpakking beschermen tegen gebruik door kinderen en onbevoegden.

Veiligheidsblad en WGK zijn op aanvraag beschikbaar.

*1 *Folder Tupoleum dragers*
*2 *Installatie- en Onderhoudsvoorschriften*
*3 *Verwijdervoorschriften*

Na gebruik handen spoelen en drogen

Oogcontact vermijden. Bij oogcontact grondig spoelen met water

Niet inslikken. In geval van inslikken arts raadplegen

Buiten bereik van kinderen bewaren

Rail Road Systems BV
Houtvesterstraat 65
5241 JZ Rosmalen

KvK 1106 8996
BTW NL8179.22.015.B01
IBAN NL21 RABO 0122 996 259
BIC Code RABO NL2U

Aan:
Provincie Drenthe, team beheer wegen en vaarwegen
t.a.v. 5.1.2e
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 2 mei 2019
Ons kenmerk 201901472-00819418
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - geheel Drenthe - gebruik geurstof

Geachte heer,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw aanvraag voor een soortenbeschermingsontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het gebruiken van Tupoleum geurstof ter ontmoeding van graaf activiteiten. De aanvraag is bij ons binnengekomen op 30 april 2019. In deze brief staat wat u van ons kunt verwachten.

Wat kunt u verder verwachten?
Als wij geen aanvullende informatie nodig hebben, zullen wij proberen binnen dertien weken na ontvangst van uw aanvraag een beslissing te nemen op uw aanvraag. Wij hebben echter de mogelijkheid om deze termijn met zeven weken te verdagen. Als wij hier gebruik van maken zult u hierover een aparte brief ontvangen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201901472 te vermelden.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 5/21/2019 1:46:49 PM
Subject: RE: aanvraag ontheffing soortenbescherming
Received: Tue 5/21/2019 1:46:49 PM

Dag 5.1.2e,
Tot mijn verbazing heb ik een rekening ontvangen van 1.7.00 euro voor leges die we intern aan elkaar als afdelingen in rekening brengen. Omdat dit al is gestuurd ben ik benieuwd wanneer wij een antwoord kunnen verwachten op de vergunning aanvraag, kan je daar een indicatie voor geven
Al vast bedankt
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur beheer en onderhoud
Rayon west
Team beheer wegen en vaarwegen
provincie Drenthe
Bezoekadres: Westerbrink 1, Assen
Postadres: Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: 0592-5.1.2e

Van: VTH
Verzonden: donderdag 2 mei 2019 14:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: aanvraag ontheffing soortenbescherming
Goedemiddag,
Hierbij digitaal de ontvangstbevestiging van de aanvraag.
Met vriendelijke groet,
Mevr. 5.1.2e 5.1.2e
Proceduremedewerker Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Team VTH:
Wet Natuurbescherming, Ontgrondingenwet en Waterwet
vth@drenthe.nl
provincie Drenthe
Algemeen:
Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 36 55 55
E-mail: post@drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 1 mei 2019 15:16
Aan: VTH
Onderwerp: RE: aanvraag ontheffing soortenbescherming
Dag 5.1.2e,
Het gebruik is bedoeld voor geheel Drenthe, en dan alleen wanneer we eerste graaf activiteiten ontdekken op locaties van 10 meter vanaf de verharding van de provinciale wegen en fietspaden.
Dit om schades aan de funderingen te voorkomen en er geen gevaarlijke situaties ontstaan van het verzakken van de berm en weg, zoals nu in Zweelo is gebeurt op de N381.
Als je meer informatie nodig hebt dan hoor ik het graag.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur beheer en onderhoud
Rayon west
Team beheer wegen en vaarwegen
provincie Drenthe
Bezoekadres: Westerbrink 1, Assen
Postadres: Postbus 122, 9400 AC Assen

Telefoon: 0592- 5.1.2e

Van: VTH
Verzonden: woensdag 1 mei 2019 9:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: VTH
Onderwerp: FW: aanvraag ontheffing soortenbescherming

Goedemorgen, ik heb de aanvraag ontvangen maar ik kan geen locatie vinden (heb ik nodig voor registratie in Docbase). Geldt het voor heel Drenthe? Zo niet, dan zou ik graag horen waar het middel gebruikt zal worden.

Met vriendelijke groet, 5.1.2e 5.1.2e

Proceduremedewerker Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Team VTH:
vth@drenthe.nl
provincie Drenthe
Algemeen:
Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 36 55 55
E-mail: post@drenthe.nl

Van: provincie Drenthe
Verzonden: dinsdag 30 april 2019 16:06
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: aanvraag ontheffing soortenbescherming
Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 30 april 2019 15:45
Aan: provincie Drenthe
Onderwerp: aanvraag ontheffing soortenbescherming

Beste provincie Drenthe,

Hierbij stuur ik u een aanvraag voor ontheffing van de soortenbescherming

Graag zou ik een bevestiging ontvangen van in behandeling nemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur beheer en onderhoud
Rayon west
Team beheer wegen en vaarwegen
provincie Drenthe
Bezoekadres: Westerbrink 1, Assen
Postadres: Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: 0592- 5.1.2e

To: VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; Arnout Venekamp[5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/3/2020 2:59:05 PM
Subject: FW: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e
Received: Tue 11/3/2020 2:59:07 PM
RE: Dassenburcht

Beste dames,
Ik heb alweer een ontheffing afgehandeld. De ontheffingsaanvraag 201901472 van de Provincie Drenthe wordt met onderstaande mail ingetrokken.
Ook weer klaar.
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 11:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e
Hoi 5.1.2e,
Ik heb contact gehad met Das en boom. Ter informatie stuur ik de mail ook naar jou door. Het lijkt mij ook beter om de aanvraag in te trekken. Wanneer de twee burchten die wij momenteel hebben verkeersoverlast gaan geven, kan ik beter met Das en boom contact opnemen en hun een plan laten schrijven om de dassen te verplaatsen. Dan kan alsnog een ontheffing aangevraagd worden.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Team Beheer Wegen en Vaarwegen
T: 0592 5.1.2e
E: 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres
Westerbrink 1 | 9405 BJ Assen
Postadres
Postbus 122 | 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 13:03
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e,
Dan geven ik je nog even de achtergrond van de bomenkap. Begin dit jaar kregen wij klachten van bewoners over slecht zicht. Toen zijn een paar bomen gekapt. Daarna kwamen er natuurlijk meer mensen. Wij hebben een onafhankelijk bomendeskundige naar de bomen laten kijken. Ongeveer de helft van de 31 bomen moet weg omdat ze slecht zijn of geen toekomst hebben. De overige bomen zouden in het kader van de verkeersveiligheid moeten verdwijnen. 5.1.2e 5.1.2e heeft dit op tekening laten zetten en dat is met de bewoners gecommuniceerd. Door Corona heeft het even geduurd, maar de tekening is twee weken geleden van de bewoners teruggekomen. Zij zijn het er mee eens (volgens één bewoner moesten er nog twee bomen af, maar dat doen we niet). 5.1.2e communiceert verder ook met de bewoners wat wij gaan doen. De bedoeling is om deze winter nog de bomen te kappen. Wat die dassen betreft, waarschijnlijk ga ik een gedeelte van de werkzaamheden van 5.1.2e overnemen. Komt binnenkort duidelijkheid over. Misschien moeten we inderdaad per geval bekijken wat we gaan doen. Op dit moment hebben we een dassenburcht bij de N34, maar het verkeer heeft hier nog geen last van.
Ik zal morgen nog wat mensen vragen en dan hoor je definitief wat we willen gaan doen.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Team Beheer Wegen en Vaarwegen
T: 0592 5.1.2e

E: 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres
Westerbrink 1 | 9405 BJ Assen
Postadres
Postbus 122 | 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 12:05
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e

Bij voorbaat dank voor uitzoeken. Er is enige voorkeur bij VTH om de ontheffing in te trekken en per toekomstig geval van dassenactiviteit een ontheffing aan te vragen.
De 31 eiken ga ik even bekijken. Er is erg veel gedoe over kap tegenwoordig. Altijd goed als ik kan zeggen dat ik de locatie bezocht heb en dan kom ik er ook nog eens uit. Alleen maar achter de keukentafel zitten is ook zo saai.
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 11:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e

Hoi 5.1.2e,
Dat is een goede vraag. Wij zijn nog druk bezig met onze interne reorganisatie. Ik zal kijken wie hier iets van kan zeggen. Je hoort het.
Heb jij mijn boswetmelding ook gezien voor 31 eiken bij Schoonebeek? Kan ik ze laten kappen over vier weken?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Team Beheer Wegen en Vaarwegen
T: 0592 5.1.2e
E: 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres
Westerbrink 1 | 9405 BJ Assen
Postadres
Postbus 122 | 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 10:55
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Vervanger 5.1.2e 5.1.2e

Beste 5.1.2e,
Weet jij wie de vervanger is van 5.1.2e 5.1.2e. Hij had een ontheffingsaanvraag gedaan om met geurstof dassen te verjagen uit wegbermen. Stichting das- en boom heeft daar moeite mee en ik zou graag even afstemmen met zijn opvolger in hoe verre deze ontheffing echt noodzakelijk is.
Hoor graag van je.
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 10/23/2020 10:51:31 AM
Subject: RE: Dassenburcht
Received: Fri 10/23/2020 10:51:38 AM
Ontheffing verjagen dassen uit waterkeringen Waterschap Rijn en IJssel.pdf
Verplaatsing dassen actief of passief.pdf

Beste 5.1.2e,
Jullie vergunningverlener heeft je niet het complete verhaal verteld.
Het gaat niet zo zeer dat wij tegen het verdrijven van dassen met geurstof zijn (als dat al lukt) maar ons hebben uitgesproken over het ontbreken van een juist plan van aanpak voor het verdrijven van dassen uit het talud van de N381.
Zoals je weet is een dassenburcht beschermd. Je hebt dus een ontheffing nodig indien je een burcht (al is het maar een hol) van een das wilt vernietigen.
Deze ontheffing kan verkregen worden als de verkeersveiligheid in het geding is.
Er zijn verschillende manieren om te zorgen dat dassen zo'n burcht of hol verlaten. Cruciaal hierbij is wat de status is van de burcht. Met andere woorden, kun je spreken van een recent gegraven burcht (vluchthol) of is er sprake van een burcht die zich er al geruime tijd bevindt.
Veel Waterschappen hebben last van dassen die holen in hun dijken graven. Om niet voor elk hol apart een ontheffing aan te vragen maken de meeste waterschappen gebruik van een generieke ontheffing (zie bijlage). Ze mogen dan met een goedgekeurd plan van aanpak holen vernietigen nadat zeker is gesteld dat de das er geen gebruik meer van maakt. Bij deze ontheffing zit echter een belangrijke voorwaarde. Het hol wat vernietigd moet worden is recent door dassen gegraven (soort vluchthol en/of beginnende burcht). Dat wil zeggen dat de das hier nog niet permanent in woont. Voor holen of burchten die al lang aanwezig zijn en om de een of andere reden nu een gevaar opleveren of niet eerder ontdekt zijn, is een andere aanpak nodig. Hiervoor dient wel een aparte ontheffing te worden aangevraagd waarbij aangegeven dient te worden op welke manier de dassen verhuisd gaan worden.
Dat kan op een passieve manier (een goed woonalternatief moet op korte afstand aanwezig zijn of worden aangeboden (kunstburcht) waarna de dassen langzaam worden weggepest. De burcht kan dan worden vernietigd op het moment dat het alternatief aantoonbaar wordt gebruikt. Nadeel van deze methode is dat het lang kan duren voordat de dassen gebruik maken van het alternatief
De tweede methode is via een actieve verhuizing. Dassen worden gevangen en elders (liefst wel in hun eigen territorium uitgezet in een bestaande lege burcht of kunstburcht). Nadeel hiervan zijn de hogere kosten. Voordeel is dat het "probleem" binnen afzienbare tijd kan worden opgelost.
In de bijlage een verdere uitleg van een passieve en actieve verplaatsing.
Ik zou je dus willen adviseren om een generieke ontheffing (analoog aan de ontheffing in de bijlage) aan te vragen.
Om die ontheffing vervolgens te kunnen gebruiken zal er natuurlijk wel een frequente schouw van de provinciale wegen (vooral de taluds) nodig zijn, zodat je er tijdig bij kunt zijn.
Ik weet niet welke van de bovenstaande manieren van toepassing zijn op de twee burchten die jij hebt genoemd.
Wij zijn natuurlijk altijd bereid om hiervoor een advies op te stellen.
Met vriendelijke groet
5.1.2e 5.1.2e
Stichting Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
t:024-6842294
f:024-6844231
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto 5.1.2e @drenthe.nl]
Verzonden: vrijdag 23 oktober 2020 11:55
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Dassenburcht
Goedemorgen 5.1.2e,
Ik heb een vraag. Ik heb van onze vergunningverlening begrepen dat jullie niet zo'n voorstander zijn om te proberen dassen met geurstof te verwijderen. Hebben jullie andere oplossingen? Wij hebben momenteel twee dassenburchten in de buurt van een 100 km weg.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
Team Beheer Wegen en Vaarwegen

T: 0592 5.1.2e
E: 5.1.2e @drenthe.nl
Bezoekadres
Westerbrink 1 | 9405 BJ Assen
Postadres
Postbus 122 | 9400 AC Assen

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

buiten verzoek

Keuze voor passieve/actieve verplaatsing van de dassen

Wanneer het noodzakelijk is dat dassen moeten verhuizen is er de keuze tussen een *actieve* en een *passieve* verplaatsing.

Passieve verplaatsing
Een passieve verplaatsing heeft in principe de voorkeur, omdat het, ***mits goed uitgevoerd****, gepaard gaat met minder verstoring en stress voor de dassen.*
Een passieve verplaatsing is echter alleen mogelijk, als er een goed alternatief is voor de te verhuizen dassen. Een goed alternatief is een bestaande verlaten dassenburcht binnen redelijke afstand en binnen het territorium van de dassen.

Bij een passieve verplaatsing wordt de dassenburcht ingerasterd, waarna heel geleidelijk aan de dassen worden aangemoedigd te vertrekken. Dit kan onder meer gebeuren door de begroeiing op de burcht (dekking) geleidelijk aan te verwijderen.
Wanneer de druk op de ingerasterde burcht wordt opgevoerd zullen de dassen hoogst waarschijnlijk na verloop van tijd kiezen voor de alternatieve burcht in de nabijheid.
In eerste instantie is de burcht voor de dassen via openingen in het raster (ter plaatse van de wissels) volkomen toegankelijk. De dassen kunnen door de verstoring van de aanleg tijdelijk de burcht verlaten, maar zullen na verloop van tijd weer terugkeren.
Op een gegeven moment zullen de dassen, door de toegenomen verstoring op hun burcht, een alternatieve locatie prefereren en vertrekken. Dit is een min of meer natuurlijk proces, omdat dassen zonder menselijke bemoeienis ook regelmatig van de ene naar de andere burcht verkassen. Dat kan dat te maken hebben met veranderend voedselaanbod, overlast van andere dieren (vossen) of andere niet altijd voor de mens duidelijke redenen.

Een groot nadeel van deze methode is het gebrek aan regie; die ligt namelijk bij de das.
Hoe snel dassen besluiten te verkassen is afhankelijk van vele factoren, zoals de periode dat de oorspronkelijke burcht bewoond is, de onderlinge afstand, de aantrekkelijkheid van het alternatief, en o.a de effectiviteit van de ontmoedigingsmaatregelen.
Vaak is er bij verhuisprojecten sprake van een deadline. Die is niet te garanderen, als de regie ligt bij de das.

Passieve verhuizing naar een kunstburcht
Wanneer er geen alternatieve locatie voor handen is, kan gekozen worden voor de aanleg van een kunstburcht. Daar moet dan wel een geschikte plek voor te vinden zijn binnen het bestaande territorium van de dassen.
Het kan erg lang duren (soms > jaar) voordat dassen een kunstburcht op eigen gelegenheid ontdekken en mogelijk gaan bewonen. Zeker in het eerste half jaar na voltooiing van een kunstburcht zullen menselijke geuren de dassen ervan weerhouden zo'n locatie te betreden.

Voor een passieve verplaatsing is zo'n kunstburcht dan ook minder geschikt, zeker wanneer er sprake is van een deadline

Dassen verjagen
Toch worden er soms 'passieve dassenverhuizingen' uitgevoerd met behulp van een kunstburcht.
Vaak is zo'n verhuizing niets minder dan het *verjagen* van de dassen van hun oorspronkelijke burcht, hetgeen gepaard gaat met veel stress en een uiterst onzekere toekomst voor de betrokken dieren.
Omdat er voor de dassen geen voor de hand liggend alternatief is zal de druk veel hoger moeten worden opgevoerd voordat de dassen er voor kiezen om te vertrekken. Dat gaat dus gepaard met een lange periode van stress. Soms wordt dit proces door tijdsdruk geforceerd

door het plaatsen van zogenaamde ‘one-way’poortjes. De dassen kunnen wel weg, maar hun burcht blijkt bij terugkeer ineens ontoegankelijk
Omdat vervolgens de kunstburcht (nog) niet als alternatief geaccepteerd wordt, zullen de dassen gaan zwerven. Dit is dan feitelijk een vorm van verjagen, omdat onduidelijk is waar de dassen naar toe gaan. In bestaande territoria zijn ze niet welkom.
Omdat die dassen tijdens hun zwerftocht vele wegen moeten oversteken is de kans groot dat ze eindigen als verkeersslachtoffer.

Actieve verplaatsing
Bij een actieve verplaatsing van dassen ligt de regie grotendeels bij de mens. Omdat er bij verhuisprojecten vaak sprake is van een deadline en een daaraan gepaard gaande korte vangperiode (paar maanden), is dit dan ook vaak de enige optie.

Bij een actieve verplaatsing worden de dassen gevangen op de oorspronkelijke burcht en worden ze vervolgens overgeplaatst naar een kunstburcht of een onbewoonde dassenburcht. Ook deze nieuwe locatie is ingerasterd, zodat de dassen geen keuze hebben dan deze te gaan bewonen. De dassen worden drie maanden ingesloten, waarna er openingen in het gaas worden aangebracht. Das&Boom heeft veel ervaring opgedaan met deze methode tijdens de herintroductie van dassen in de vorige eeuw. Er is gebleken dat dassen na die drie maanden gewend zijn aan die nieuwe locatie en deze blijven bewonen.

Dassen worden op de oorspronkelijke burcht gevangen met vangkooien. In eerste instantie is de burcht via openingen in het raster vrij toegankelijk voor de dassen. Wanneer de dassen na de verstoring door de aanleg van het raster zijn teruggekeerd (wordt gemonitord met camera’s en sporenonderzoek) worden alle openingen gesloten en worden er vangkooien geplaatst. De dassen die dan binnen het raster zitten worden afhankelijk van het aantal vrij snel gevangen. De vangkooien zijn uitgerust met een GSM alarm, zodat de dieren zo snel mogelijk uit de vangkooi bevrijd kunnen worden.

Tijdelijke opvang van de te verplaatsen dassen in opvangcentrum.
Das&Boom kiest altijd voor de voor dassen minst belastende methode om de dieren te verhuizen. Bij het actief verhuizen is een tijdelijke opvang in het opvangcentrum in veel gevallen noodzakelijk, om de volledige regie over de verhuisactie te houden en het welzijn van de dieren optimaal te kunnen monitoren.

De accommodatie bij Das&Boom is zodanige ingericht dat de dieren in de binnen-hokken en de buitenhokken buiten de verzorging geen contact hebben met mensen en in alle rust opgevangen kunnen worden. Das&Boom vangt al ruim 30 jaar dassen op deze wijze op, heeft hier veel ervaring mee en kan garanderen dat de dassen geen nadelige gevolgen ondervinden van de opvangperiode.
De opvangperiode moet uiteraard toch zo kort mogelijk zijn. Naar verwachting zitten de dassen maximaal 4 tot 6 weken in de opvang, voordat ze kunnen vertrekken naar hun kunstburcht.

Voor deze tijdelijke opvang bij Das&Boom zijn een aantal redenen.

- *Uitsluiten risico dassen van verschillende sociale groepen samen opsluiten*
    - In veel gevallen blijken niet alle dassen van de te verhuizen familie op de burcht aanwezig te zijn. Dan moet het raster rond de dassenburcht een tweede maal worden geopend, om de overige dassen de gelegenheid te geven om terug te keren naar hun burcht.
      Het is echter nooit zeker dat dassen die in zo’n tweede cyclus gevangen worden wel van de zelfde familie zijn. Het is ook mogelijk dat andere dassen het open gevallen territorium zijn binnengekomen.

- Om te voorkomen dat er dassen van verschillende families bij elkaar in een uitzetren geplaatst worden, is het dus onvermijdelijk deze dassen eerst op te vangen in een opvang.
  Op die locatie kunnen de dassen, die tijdens een tweede cyclus gevangen zijn, gecontroleerd verenigd worden met de oorspronkelijke groep.
  Wanneer dassen van verschillende sociale groepen opgesloten zouden worden in een kunstburcht zou dat leiden tot gevechten en heel veel stress. In zo'n kunstmatige situatie waarbij, dassen niet kunnen vluchten, zouden die gevechten kunnen doorgaan totdat er dassen sneuvelen.

- *Uitsluiten risico dat dassen het raster forceren*
  - Wanneer dassen, meteen nadat ze gevangen zijn op de oorspronkelijke burcht zouden worden overgeplaatst naar de kunstburcht, bestaat ook het risico dat de opgesloten dassen geconfronteerd worden met hun nog vrij rondlopende familieleden aan de andere kant van het raster. In zo'n situatie is het risico groot dat de dassen alles in het werk stellen om elkaar te bereiken. *(Das&Boom heeft ervaren, dat dassen van een zelfde sociale familie, zeker als er jongen bij betrokken zijn, enorm tekeer kunnen gaan om elkaar te bereiken, wanneer ze door gaas gescheiden zijn).* Dassen zijn taaie en sterke dieren. Het is dus niet uit te sluiten dat ze dat gaat lukken. Dan is de uitzetren 'lek', en kan niet meer gebruikt worden om de dassen drie maanden te binden aan hun nieuwe locatie.
  - Dassen zijn sociale dieren. Indien een das gevangen zou worden en direct uitgezet zou worden in de uitzetren bestaat het risico dat het vangen van een tweede das lang gaat duren. De das in de uitzetren zal dus op zoek gaan naar zijn familieleden en alles in het werk stellen om te ontsnappen.

- *Monitoren gewenningsperiode gevangen dassen*
  - Wanneer dassen in gevangenschap gehouden worden, zijn de dieren zowel in de opvang als in de uitzetren afhankelijk van kunstmatig aangeboden voedsel. Natuurlijk voedsel is in de uitzetren niet of in onvoldoende mate beschikbaar. Das&Boom heeft ervaring met het wennen van wilde dassen aan kunstmatig voer (hondenbrokken), maar moet dit gewenningsproces wel kunnen monitoren. Dat kan alleen in een opvangsituatie.
  - In een klein aantal gevallen blijken te verhuizen dassen na het vangen gewond te zijn. Die verwonding kan voor of tijdens het vangen zijn ontstaan. Wanneer de dassen in gevangenschap gehouden worden, heeft Das&Boom een zorgplicht ten aanzien van de opgevangen dieren. Zeker, wanneer er sprake is van een verwonding, kan deze zorgplicht alleen in de praktijk worden gebracht in een opvangsituatie, waarbij de dieren gemonitord kunnen worden en er indien noodzakelijk veterinair kan worden ingegrepen.

- *Opvang gewenst bij jonge dassen en zwangere dassen*
  - Das&Boom verhuist dassen vanaf het moment, dat de kwetsbare periode voor dassen eindigt, dus vanaf 1 juli. Bij verhuisprojecten, die starten vanaf 1 juli, is er een grote kans dat er jonge dassen gevangen worden. Dat is vrijwel altijd van te voren bekend, omdat de burcht voorafgaand aan het vangen intensief gemonitord wordt. Het is niet verantwoord een jonge das, die vaak als eerste de vangkooi inloopt, zonder toezicht in een uitzetren te plaatsen. Deze dieren moeten eerst in een opvangsituatie geplaatst worden, omdat het omschakelen van jonge dassen van natuurlijk voedsel (gedeeltelijk moedermelk) naar kunstmatig voer, zorgvuldig gemonitord moet worden. Ook om sociale redenen is het zeer ongewenst een jonge das alleen in een uitzetren te plaatsen.

- Omdat een verhuisproject wel eens langer duurt dan gepland, bestaat vanaf januari de mogelijkheid, dat een gevangen das zwanger is. Das&Boom laat vanaf januari alle gevangen dassen door een dierenarts onderzoeken (röntgenopnames) op de mogelijke aanwezigheid van jongen.
  Wanneer blijkt dat een das zwanger is, dan wordt dit dier in een speciale opvangaccommodatie geplaatst, waar ze in alle rust haar jong kan krijgen en grootbrengen. Een zwangere das zonder meer bij een kunstburcht loslaten is ongewenst. In de natuur kiest een vrouwtjesdas haar kraamburcht zorgvuldig uit, op voldoende afstand van de hoofdburcht. Dit is bij een kunstburcht niet mogelijk en zou leiden tot veel stress bij het moederdier en de waarschijnlijke dood van de jongen.

Beek-Ubbergen, 16-9-2015
Stichting Das&Boom

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Tue 1/21/2020 1:55:15 PM
Subject: FW: jaarlijkse opgave opgevangen dassen
Received: Tue 1/21/2020 1:55:17 PM
opgevangen dassen 2019 DB 2019.docx

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 12:06
Aan: post@gelderland.nl
CC: postbus@prvlimburg.nl; provincie Drenthe <Post@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: jaarlijkse opgave opgevangen dassen

Geachte, Beste
bijgaand de opgave van de opgevangen dassen door het opvangcentrum van Das&Boom voor de periode 1-1-2019 t/m 31-12-2019
Zaaknummer ontheffing van Das&Boom is 2017-007676
Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

DAS & BOOM

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
024 6842294
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Mutaties opgevangen dassen bij Das&Boom, Beek-Ubbergen periode 1-1-2019 t/m 31-12 2019

DAS & BOOM

nr	m/v	leeftijd	D&B nr.	opvangperiode			vindplek				reden opvang	uitzetlocatie				
															coördinaten	
				in	uit	status uit	gemeente	Pr	x	y		locatie	gemeente	Pr	x	y
1	buiten verzoek															
2																
3																
4																
5																
6																
7	v	juv	585	9/5	16/7	uitgezet	Venray	Li	201051	395398	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
8	m	juv	586	9/5	17/7	uitgezet	Venray	Li	201051	395398	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
9	m	juv	587	13/5	17/7	uitgezet	Maasbree	Li	201442	376062	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
10	v	juv	588	15/5	17/7	uitgezet	Maasbree	Li	201442	376062	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
11	v	juv	589	17/5	17/7	uitgezet	Westerbeek	NB	186453	399090	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
12	buiten verzoek															
13	m	juv	590	18/5	17/7	uitgezet	Maasbree	Li	201442	376062	verweesde das	Vledder	Westerveld	Dr	208140	542170
14	buiten verzoek															
15																
16	v	juv	594	27/5	22/10	uitgezet	Coevorden	Dr	246027	535819	verweesde das	Bant	Flevoland	Fl	183730	534510
17	buiten verzoek															
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24	v	volw	602	15/8	16/8	gestorven	Westerveld	Dr	220773	543129	verzwakte oude das					
25	buiten verzoek															
26																
27																
28	v	volw	606	23/11	29/11	teruggeplaatst	Hoogeveen	Dr	188315	379219	verkeersslachtoffer	op burcht	Hoogeveen	Dr	188356	379240

Stichting Das&Boom | Rijksstraatweg 174 | 6573DG | Beek-Ubbergen | infor@dasenboom.nl | 024 6842294 | www. Dasenboom.nl

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Tue 1/26/2021 2:44:43 PM
Subject: FW: jaarlijkse opgave opgevangen dassen
Received: Tue 1/26/2021 2:44:45 PM
opgevangen dassen DB 2020.docx

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 15:38
Aan: post@gelderland.nl
CC: postbus@prvlimburg.nl; provincie Drenthe <Post@drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: RE: jaarlijkse opgave opgevangen dassen

Geachte, Beste
bijgaand de opgave van de opgevangen dassen door het opvangcentrum van Das&Boom voor de periode 1-1-2020 t/m 31-12-2020
Zaaknummer ontheffing van Das&Boom is 2017-007676
Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

DAS & BOOM

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
024 6842294
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Mutaties opgevangen dassen bij Das&Boom, Beek-Ubbergen periode 1-1-2020 t/m 31-12 2020

DAS & BOOM

nr	m/v	leeftijd	D&B nr.	opvangperiode			vindplek				reden opvang	uitzetlocatie				
															coördinaten	
				in	uit	status uit	gemeente	Pr	x	y		locatie	gemeente	Pr	x	y
1	buiten verzoek															
21	v	8 wkn	621	7 juni	17/9	euth. + DWHC	LUCKY	dr	222114	524846	verweesd/verzwakt					
22	buiten verzoek															

Stichting Das&Boom | Rijksstraatweg 174 | 6573DG | Beek-Ubbergen | infor@dasenboom.nl | 024 6842294 | www. Dasenboom.nl

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Thur 1/27/2022 2:07:59 PM
Subject: FW: jaarlijkse opgave opgevangen dassen
Received: Thur 1/27/2022 2:08:02 PM
opgevangen dassen DB 2021.docx

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Verzonden: donderdag 27 januari 2022 13:17
Aan: post@gelderland.nl
CC: postbus@prvlimburg.nl; provincie Drenthe <post@drenthe.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e@prvlimburg.nl
Onderwerp: RE: jaarlijkse opgave opgevangen dassen

Geachte, Beste

bijgaand de opgave van de opgevangen dassen door het opvangcentrum van Das&Boom voor de periode 1-1-2021 t/m 31-12-2021
Zaaknummer landelijk ontheffing van Das&Boom is 2017-007676
Zaaknummer ontheffing Limburg van Das&Boom is 2019-203399

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

DAS & BOOM
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen

024 6842294
5.1.2e@dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Mutaties opgevangen dassen bij Das&Boom, Beek-Ubbergen periode 1-1-2021 t/m 31-12 2021

DAS & BOOM

nr	m /v	leeftijd	D&B nr.	opvangperiode			vindplek				reden opvang	Terugzetlocatie				
															coördinaten	
				in	uit	status uit	gemeente	Pr	x	y		locatie	gemeente	Pr	x	y
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19	v	juv	Hamke	8/04		uitgezet	Roermomd	li	196212	355217	opgegraven/opvang Opglabeek Belgie	Vledder	Westerveld	dr	208133	542153
20																
21																
22																
23	v	juv	Spurkt	10/05		uitgezet	Oostrum, Venray	li	197441	394986	verweesd/verzwakt	Vledder	Westerveld	dr	208133	542153
24	v	juv	Loo	10/05		uitgezet	Oostrum, Venray	li	197441	394986	verweesd/verzwakt	Vledder	Westerveld	dr	208133	542153
25	v	juv	Ven	10/05		uitgezet	Oostrum, Venray	li	197441	394986	verweesd/verzwakt	Vledder	Westerveld	dr	208133	542153
26																
27																
28																
29																
30																
31																
32																
33																
34																
35																
36																
37																
38																

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

39	buiten verzoek
40	
41	

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Tue 1/31/2023 9:38:52 AM
Subject: FW: Jaarlijkse opgave opgevangen dassen Das&Boom, provincie Drenthe
Received: Tue 1/31/2023 9:38:54 AM

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Communicatie afdeling Klanten Contact Centrum

Medewerker Klanten Contact Centrum

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: Maandag,Dinsdag,Woensdag en Vrijdag

www.post@drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 31 januari 2023 10:25
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Jaarlijkse opgave opgevangen dassen Das&Boom, provincie Drenthe

Geachte, Beste

In de periode 1-1-2022 t/m 31-12-2022 zijn door het opvangcentrum van Das&Boom geen dassen opgevangen of teruggeplaatst uit resp. in Drenthe

Zaaknummer ontheffing van Das&Boom is 2017-007676

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Met een vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
Das&Boom

024 6842294

5.1.2e @dasenboom.nl

Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573DG Beek-Ubbergen

email algemeen : dasenboom@dasenboom.nl
website : www.dasenboom.nl

To: wnb@fryslan.frl[wnb@fryslan.frl]; [redacted]@fryslan.frl[[redacted]@fryslan.frl]; loketvth@provinciegroningen.nl[loketvth@provinciegroningen.nl]; natuurbeschermingswet@provinciegroningen.nl[natuurbeschermingswet@provinciegroningen.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl[[redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl[[redacted]@provinciegroningen.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl[[redacted]@drenthe.nl]; wetnatuurbescherming@flevoland.nl[wetnatuurbescherming@flevoland.nl]; postbus@odnhn.nl[postbus@odnhn.nl]; [redacted]@odnhn.nl[[redacted]@odnhn.nl]; [redacted]@odnhn.nl[[redacted]@odnhn.nl]; info@odbn.nl[info@odbn.nl]; [redacted]@odbn.nl[[redacted]@odbn.nl]; [redacted]@provincie-utrecht.nl[[redacted]@provincie-utrecht.nl]; [redacted]@provincie-utrecht.nl[[redacted]@provincie-utrecht.nl]
From: [redacted], [redacted]
Sent: Fri 3/31/2023 11:21:45 AM
Subject: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom
Received: Fri 3/31/2023 11:22:35 AM
OB SOORTEN Opvangen en uitzetten dasssen Das en Boom def.docx
werkprotocol Das en Boom.docx

Beste collega-ontheffingverlener,

Hierbij een verzoek om instemming met een ontwerpbesluit ontheffing Wet natuurbescherming van de Provincie Gelderland.
Het betreft een ontheffingsaanvraag voor het (op)vangen en (terug) uitzetten van dassen door Stichting Das&Boom, zie bijlage.

Het betreft een concept- ontwerpbesluit zoals wij voornemens zijn deze te publiceren. Daarbij is ook het werkprotocol meegeleverd.

De provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland, Utrecht, Noord-Holland en Noord-Brabant worden hierbij verzocht om een instemming te verlenen.

Bij de provincies Limburg en Overijssel is een aparte ontheffingsaanvraag ingediend. Bij de provincies Zuid-Holland en Zeeland is de aangevraagde activiteit niet aan de orde.
Graag ontvangen wij vóór 30 april 2023 een reactie, met een instemming, afwijzing of verzoek om aanpassing van de inhoud of voorschriften van de ontheffing.

Er zijn algemene postadressen en individuele postadressen van vergunningverleners aangeschreven, gelieve hier rekening mee te houden. Voor vragen of opmerkingen kan je mij mailen of bellen.

Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]

Vergunningverlener Wet natuurbescherming | Afdeling Vergunningverlening en Handhaving
026 [redacted] | [redacted]@gelderland.nl | www.gelderland.nl

provincie Gelderland

Denk aan het milieu, alvorens te besluiten deze mail te printen

Ontwerpbesluit
Verlenen ontheffing

Datum
2023

Zaaknummer
2022-011862

Onderwerp
Wet natuurbescherming - soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 8

Stichting Das & Boom
t.a.v. de heer 5.1.2e
Rijksstraatweg 174
6573 DG BEEK

Locatie
Rijksstraatweg 174 te Beek-Ubbergen

Gemeente
Berg en Dal

Activiteit
Opvangen en terugplaatsen hulpbehoevende dassen in Nederland

info@dasenboom.nl; 5.1.2e @dasenboom.nl
gemeente@bergendal.nl; info@odrn.nl
VVHH_BEKENDMAKINGEN

Beste meneer 5.1.2e,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag betreffende het vangen en uitzetten van dassen waarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden voor de das. Wij zijn van plan u deze ontheffing te verlenen.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit
Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is het werkprotocol opgenomen. Neem alle bijlagen goed door.

Ontwerpbesluit
U ontvangt nu het ontwerpbesluit.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit op www.overheid.nl. Belanghebbenden kunnen op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Als wij reacties ontvangen, krijgt u hierover bericht.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummer(s) inzage stukken:
03760927, 03760928, 03760929, 03760930, 03898096

Bijlagen
- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Werkprotocol

provincie
Gelderland

BIJLAGE 1 – TOELICHTING BESLUIT

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Das & Boom, Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen, hierna te noemen de aanvrager, van 22 augustus 2022 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:
- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie* en *overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 augustus 2022 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Das & Boom voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1a en artikel 3.34 lid 1 voor het opzettelijk doden of vangen van dassen en het uitzetten van dieren.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het in de wet genoemde belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor de aangevraagde activiteit eerder een ontheffing verleend. Op 15 november 2017 is door de provincie Gelderland een ontheffing met zaaknummer 2017-007676 verleend voor het (op)vangen en uitzetten van dassen. Er is nu een verlenging en een wijziging van de activiteit aangevraagd.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 30 maart 2023 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 21 maart 2023 hebben verzocht.

De aangevraagde ontheffing voor verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, valt onder het bevoegd gezag van de provincies. De ontheffing is aangevraagd in de provincie Gelderland, de provincie waar de aanvrager is gevestigd. Voor een ontheffing die door een provincie wordt afgegeven, kan, op grond van artikel 1.3, vierde lid van de Wet natuurbescherming, aan een andere provincie een verzoek tot instemming worden gedaan. Met een verleende instemming wordt de ontheffing ook geldig voor desbetreffende provincie. Wanneer een provincie geen instemming heeft verleend zal hiervoor een afzonderlijke ontheffing moeten worden aangevraagd.
Aan alle provincies is gevraagd in te stemmen met dit ontwerpbesluit m.u.v. de provincies Overijssel, Limburg, Zeeland en Zuid-Holland.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.10 lid 1 en 3.34 lid 1 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Das & Boom, Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen;

voor de soort, verbodsbepalingen en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1 en voor de middelen en verbodsbepalingen zoals weergegeven in tabel 2 van deze ontheffing.

Tabel 1 Soort, verboden en belang

Soort	Verbod		Belang
Das (*Melis melis*)	Artikel 3.10 lid 1	Het opzettelijk doden en vangen	A
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren	

Belang:
A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod 3.24 lid 2	Middel
Das (*Melis melis*)	Bezit middel buiten gebouwen	Vervoerskrat met afdekrooster, vangstok, vangkooi met alarm

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing voor het doden van de das geldt voor de locatie Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen. Het doden (euthanaseren) van dassen wordt alleen door een dierenarts verricht.

2. De ontheffing voor het (op)vangen en (terug) uitzetten van de das geldt voor heel Nederland met uitzondering van de provincies Overijssel, Limburg, Zeeland en Zuid-Holland.

3. De geldigheidsduur van deze ontheffing eindigt op 1 november 2028.

4. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.

5. De ontheffinghouder neemt direct contact op met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

provincie
Gelderland

7. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

8. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

9. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

10. De voorgenomen activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige[1] op het gebied van de das.

11. De ontheffing geldt uitsluitend voor dassen die door ziekte, verwonding of verwezing, of door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. Deze opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dassen naar de natuur.

12. Het binnen en buiten het grondgebied van Nederland brengen van de das, vanaf of naar het Natuurhulpcentrum Opglabbeek, Industrieweg Zuid 2051, Opglabbeek, België, dient slechts te geschieden in het belang van het dier, zonder onnodige tussenstops of omwegen.

13. Voorafgaand aan het binnen of buiten het grondgebied van België brengen van de das, dient de ontheffingshouder toestemming te krijgen van de Belgische autoriteiten, dan wel gemachtigd te zijn door Natuurhulpcentrum Opglabbeek.

14. De ontheffinghouder dient jaarlijks vóór 1 februari te rapporteren aan provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862, over de in het voorgaande jaar opgevangen dieren. In deze rapportage dienen de gegevens opgenomen te zijn uit de administratie in paragraaf M Administratie van het werkprotocol van Das & Boom, zie bijlage 2 bij deze ontheffing. Tevens dient de definitieve bestemming van het dier met vermelding van datum en locatie aangegeven te zijn.

15. Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het opvangcentrum zich gedwongen ziet van de voorschriften van het protocol af te wijken, stelt de ontheffinghouder onverwijld provincie Gelderland daarvan schriftelijk op de hoogte, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

---

[1] De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt ecologie, natuurbeheer of vergelijkbaar; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

provincie
Gelderland

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project
Stichting Das & Boom is een opvangcentrum voor hulpbehoevende dassen. Zieke, verwonde en verweesde duiven worden tijdelijk opgevangen en verzorgd totdat ze weer teruggeplaatst kunnen worden in de vrije natuur. Het betreft hier een bestaande opvang die voor het opvangen en uitzetten van dassen beschikt over een ontheffing (zaaknr. 2017-007676) die op 1 november 2022 is verlopen. Er is nu een verlenging en een wijziging van de activiteit aangevraagd.

De aangevraagde wijziging betreft het terugplaatsen van gerevalideerde en grootgebrachte verweesde jonge dassen in bestaand dassenleefgebied in plaats van het uitzetten in nieuw leefgebied. De reden voor de voorgenomen wijziging is de afnemende draagvlak voor de huidige manier van uitzetten bij natuurbeherende organisaties vanwege deels het schaarser worden van beschikbaar leefgebied en deels de toenemende weerstand bij agrariërs.

Uitgangspunt van de nieuwe aanpak is om de betreffende dieren een reële kans te bieden om succesvol te kunnen integreren in de bestaande dassenpopulatie. In Engeland wordt al langer gewerkt met deze aanpak en de daar opgedane ervaring maakt aannemelijk dat dassen minder afwerend of agressief reageren op jonge dieren dan op volwassen dassen van een vreemde familie, wanneer die zich in hun territorium begeven. Hierdoor mengen de jonge dieren zich in de bestaande populatie na eerst al dan niet een tijdje samen op te trekken. Op deze manier verspreiden de teruggeplaatste verweesde jonge dassen zich op een natuurlijke manier in de bestaande populatie, net als dassen die normaal opgroeien.
Belangrijk is dat er een plek gevonden wordt binnen een bestaand territorium, op ruime afstand van een bestaande (hoofdburcht) en op een plek waar weinig of geen activiteit is in de vorm van bijvoorbeeld wissels en/of mestputjes. Een terugplaatslocatie moet altijd voldoen aan de basiscriteria waaraan elke dassenburcht moet voldoen, zoals voldoende beschikbaar foerageergebied, rust, dekking en uitwisselmogelijkheden met andere populaties.
Zodra de jonge dassen zich voldoende ontwikkeld hebben worden ze vanaf augustus/september in kleine sociale groepjes (3 à 4) teruggeplaatst in een verlaten dassenburcht, die tijdelijk ingerasterd wordt met een dubbel elektrisch raster van ca 30 x 30 m. Er wordt alleen gebruik gemaakt van bestaande niet in gebruik zijnde holen / (kunst)burchten, die bekend zijn bij Dassenwerkgroepen en regelmatig worden gemonitord. Wanneer er op een geschikte terugplaatslocatie geen verlaten burcht beschikbaar is, kan eventueel een tijdelijk aan te leggen accommodatie worden ingezet, in de vorm van een eenvoudige houten hok, gedeeltelijk ingegraven of bedekt met struikgewas en een dubbel dak voor de warmtewering.
De dassen worden gedurende een relatief korte tijd (ca 6 weken) gekoppeld aan die plek en worden in deze periode dagelijks bijgevoerd. Dat bijvoeren wordt afgebouwd/gestopt, wanneer het raster wordt verwijderd, de dassen zijn vertrokken of wanneer er steeds minder voedsel wordt gegeten. De kunstburcht kan eventueel weer verwijderd worden.

Preventieve en mitigerende maatregelen
Aangezien preventieve en mitigerende maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming vermelde verboden, niet in deze aanvraag kunnen worden opgenomen, zal voor de aangevraagde activiteit een ontheffing moeten worden verleend.

Beoordeling van de aanvraag
Op basis van de aanvraag hebben wij bepaald welke verbodsbepalingen voor de das worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor de das en de genoemde verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aanvraag.
Om ervoor te zorgen dat verantwoord wordt gehandeld zijn er tevens voorschriften opgenomen.

provincie
Gelderland

Toetsing aan artikel 2 Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten
Een ontheffing wordt alleen verleend indien aan voorwaarden uit artikel 2 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' van het ministerie van Economische Zaken van 16 november 2015 wordt voldaan. Deze voorwaarden zijn van toepassing als:
a. het opvangcentrum van een vereniging of stichting is;
b. de doelstelling in de statuten van de stichting of de vereniging waarvan het opvangcentrum is, overeenkomt met de doelstelling, opgenomen in artikel 2 van de bijlage bij dit besluit;
c. het opvangcentrum beschikt over een vakbekwaam dierverzorger;
d. het opvangcentrum een register voert overeenkomstig artikel 4.9 van het Besluit houders van dieren.

Uit de aangeleverde informatie is gebleken dat Stichting Das & Boom aan de vier voorwaarden voldoet.

Toetsing aan andere bevredigende oplossingen
Voor het opvangen en terugplaatsen van volwassen dassen zijn geen andere oplossingen beschreven, want de opvang van de volwassen dassen gebeurt alleen in situaties dat er reeds op een bepaalde manier een calamiteit is opgetreden.
Voor het opvangen en terugplaatsen van verweesde jonge dassen is vanwege afnemende draagvlak naar alternatieven gekeken om de betreffende dieren een reële kans te bieden om terug te keren naar de natuur.
Er zijn daarom geen andere bevredigende oplossingen.

Toetsing aan de beschreven belangen
In de aanvraag en in tabel 1 is aangegeven welk wettelijk belang op het project van toepassing is. De voorgenomen activiteiten worden uitgevoerd ter bescherming van flora en fauna. Daarom is het aangevraagde belang van toepassing en wordt hiervoor de ontheffing verleend.

Toetsing aan de gunstige staat van instandhouding
De werkzaamheden van de Stichting Das & Boom zijn erop gericht zieke, gewonde en verweesde dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, met het uiteindelijke doel deze dieren weer terug te plaatsen in de vrije natuur. Daarmee dragen deze werkzaamheden bij aan de gunstige staat van instandhouding van een beschermde inheemse soort. Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de das.

Conclusie
Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN
Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

provincie
Gelderland

BIJLAGE 2 – WERKPROTOCOL

Separaat gevoegd bij dit besluit.

provincie
Gelderland

opvangbeleid, specialisatie, opname en acceptatie;
huisvesting en verzorging;
voeding;
hygiëne;
zoönosen;
veterinaire zorg;
het in vrijheid stellen van opgevangen dieren;
doden van opgevangen dieren;
medewerkers, taken en verantwoordelijkheden
veiligheid van medewerkers, dieren en openbare veiligheid;
continuïteit;
bezoekers.
administratie
slotbepaling

bijlage 1: Doen of laten
bijlage 2: Dierenambulances
bijlage 3: Stappenplan bijvoeren op de burcht
bijlage 4: Huishoudelijk reglement VNC en D&B
bijlage 5: Opvangregistratieformulier
bijlage 6: Formulier veterinaire verslaglegging

A Opvangbeleid, specialisatie, opname en acceptatie

Opvangbeleid Das&Boom Opvang (statuten) :

De afdeling Opvang van de Stichting Das&Boom heeft tot doel hulpbehoevende dassen, die door ziekte, verwonding of verwezing, door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren.
De opvang bij Das&Boom is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dieren naar de natuur, waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat dieren onnodige stress ervaren of letsel oplopen. De opvang is zodanig dat een dier zoveel mogelijk zijn soorteigen gedrag kan blijven vertonen na terugkeer naar de natuur.

De Stichting Das&Boom bevordert zinvolle hulp aan dassen op een zo terughoudend mogelijke manier (zie bijlage 1) De stichting Das&Boom tracht deze doelstelling te bereiken door betrokken Eerste Hulporganisaties, zoals dierenambulances, te ondersteunen met informatie, die op papier (zie bijlage 2) en 24 u/d telefonisch vertrekt wordt.

Opvang
Omdat Das&Boom ca 35 jaar ervaring heeft opgebouwd met alle facetten van de opvang van dassen in het kader van een herintroductieproject, heeft Das&Boom na het succesvol beëindigen van die herintroductie besloten haar kennis en faciliteiten in te blijven zetten voor individuele hulpbehoevende dassen. Das&Boom richt zich dus bij het opvangen van inheemse dieren uitsluitend op dassen, omdat alle kennis, ervaring en faciliteiten van de organisatie daarop zijn toegespitst.

Kennis en ervaring wordt ingebracht door:

functienaam Kennis/ervaring Opgedaan door
bestuurslid Jaap Dikmaat 30 jaar ervaring met alle facetten van opvang en uitzetten van dassen en andere bedreigde diersoorten. Auteur boek 'De das in Nederland' en 'De das gered'. Sinds 1980 met de herintroductie van de das, ervaring opgedaan met alle facetten rond opvang en uitzetten van dassen, ervaring en kennis opgedaan bij dassen-opvangorganisaties in Engeland.
Hoofd opvang 5.1.2e 5.1.2e Ervaring met allerlei hulpbehoevende wilde dieren, ervaring met verzorging hulpbehoevende dassen, ervaring met aansturen dierverzorgers, ervaring met en kennis van diverse dierenwelzijnsorganisaties, opvangorganisaties en dierenambulances. Sinds 2005 werkzaam bij Das&Boom, eerst dierverzorger, daarna assistent beheerder en sinds 2017 als hoofd opvang
Beheerder (assistent) 5.1.2e 5.1.2e Veel ervaring met behandeling hulpbehoevende dassen, groot brengen jonge dassen veterinaire kennis, is dierenartsassistent 10 jaar betrokken geweest bij de opvang van hulpbehoevende dassen, grootbrengen verweesde jonge dassen, en vangen dassen bij verhuisacties
vrijwilligers Ca 25 mensen Ervaring met alle facetten van het verzorgen van hulpbehoevende dassen
Sommige vrijwilligers zijn ook werkzaam bij andere dierenwelzijnsorganisaties zoals dassenwerkgroepen en dierenambulances. De meeste vrijwilligers hebben jarenlange (sommige > 15 jaar) ervaring met verzorgen van dassen. Nieuwe mensen worden ingewerkt door ervaren dassenverzorgers

Het opvangcentrum van Das&Boom bevindt zich in het pand Wylerberg, Rijksstraatweg 174, te Beek-Ubbergen, midden in een gebied, waar de das ook in het wild voorkomt.
De opvangverblijven bevinden zich in de kelder van het gebouw, waar een vrij constant temperatuur heerst en waar het in principe donker en rustig is. Deze locatie is dus zeer geschikt voor dassen, die overdag in hun hol slapen en 's nacht actief zijn.

Het aantal verblijven is beperkt maar blijkt in de praktijk (30 jaar ervaring) te voldoen aan de behoefte. In het opvangcentrum bevinden zich 6 opvanghokken voor dassen, die onderling per 2 gekoppeld kunnen worden.

Zodra volwassen dassen kunnen worden teruggeplaatst, gaan ze terug naar de vindplaats (dassen die minder dan een week zijn opgevangen) of naar een zorgvuldig uitgekozen uitzetlocatie. Jonge dassen gaan altijd eerst na een omheinde uitzetlocatie in een geschikt biotoop, waarna ze na ongeveer 3 maanden worden vrijgelaten.

Meer over de opvangaccommodatie is te lezen in het hoofdstuk 'Huisvesting'.

Specialisatie

Omdat Das&Boom ca 30 jaar ervaring heeft opgebouwd met alle facetten van de opvang van dassen in het kader van een herintroductieproject, heeft Das&Boom na het succesvol beëindigen van die herintroductie begin deze eeuw besloten haar kennis en faciliteiten in te blijven zetten voor individuele hulpbehoevende dassen. Das&Boom richt zich dus bij het opvangen van inheemse dieren uitsluitend op dassen, omdat alle kennis en faciliteiten van de organisatie daarop zijn toegespitst.

Omdat de wetgever op 20 maart 2009 nieuwe beleidsregels heeft opgesteld voor opvangcentra (Besluit van de Minister van EL&I, nr. TRCJZ/2009/620, houdende vaststelling van beleidsregels over de kwaliteit van de opvang van beschermde inheemse diersoorten), moet Das&Boom in principe opvang bieden aan de in die beleidsregels vastgestelde soortgroep marterachtigen en vossen.

Voor de zoogdieren (andere marterachtigen en vossen) waarin het opvangcentrum van Das&Boom niet is gespecialiseerd, zorgt Das&Boom ervoor dat verzoeken van particulieren, dierenartsen, andere opvangcentra of dierenambulances zoveel mogelijk doorverwezen kunnen worden via een zo actueel mogelijk gehouden adressenbestand van erkende opvangcentra voor deze diersoorten.

Wanneer andere diersoorten van de soortgroep marterachtigen en vossen desondanks toch bij Das&Boom worden aangeboden, kan Das&Boom deze dieren tijdelijk opvangen.
Om deze dieren een zo goed mogelijk kans op revalidatie te kunnen bieden, heeft Das&Boom een overeenkomst gesloten met Stichting Opvang Noach, Toon & Petra Lesterade, Aaltenseweg 21a, 7025 CJ Halle.
In deze overeenkomst is bepaald, dat Das&Boom marterachtigen, anders dan dassen, en vossen, die bij Das&Boom worden aangeboden, zo snel mogelijk, indien mogelijk dezelfde dag, zelf vervoerd naar Stichting Opvang Noach in Halle, op kosten van Das&Boom.
Er zijn afspraken gemaakt met Stichting Opvang Noach over de tijdelijke verzorging van vossen en marterachtigen bij Das&Boom.
Ook bij capaciteitsproblemen kunnen over en weer dassen van elkaar worden opgenomen.

Ook zijn met het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek in België afspraken gemaakt over het uitwisselen van jonge dassen, wanneer er in een van beide opvangcentra slechts één jonge das aanwezig is. Binnen deze samenwerking worden instructies met betrekking tot huisvesting en verzorging uitgewisseld. Per individuele das worden afspraken gemaakt over de behandeling, de opvangperiode en het terugplaatsen.
In principe worden Nederlandse dassen weer in Nederland teruggeplaatst, mede omdat Das&Boom veel ervaring heeft met het uitzetten, beschikt over de benodigde faciliteiten en beschikt over het benodigde actuele inzicht over de verspreiding van bestaande dassenpopulaties en mogelijke verlaten burchten.

Opname en acceptatie
Hulpbehoevende dassen worden in principe nooit door Das&Boom geweigerd. In alle gevallen zal in overleg met de melder gezocht worden naar een adequate oplossing.
Dat betekend echter zeker niet, dat dassen altijd worden opgevangen. Het belang van het hulpbehoevende dier staat voorop.

Das&Boom probeert door het geven van voorlichting (o.a. internet) te voorkomen, dat particulieren zelfstandig ingrijpen, om dassen te 'redden'. Dit komt overigens alleen voor met meldingen van jonge dassen. In vrijwel alle gevallen zal verwezen worden naar deskundige en ervaren hulpverleners ter plaatse.
Het doel is te voorkomen dat particulieren zelfstandig jonge dassen naar Das&Boom brengen, omdat er in veel gevallen een betere oplossing is voor de betrokken dieren.
Onnodig ingrijpen zou de overlevingskansen van de dieren ernstig kunnen benadelen.
Het is overigens nog nooit voorgekomen dat er een (jonge) das door een particulier bij Das&Boom is aangeboden.

Bij het adviseren over het al dan niet opvangen van hulpbehoevende dassen kiest Das&Boom in principe voor zinvolle hulp op een zo terughoudend mogelijke manier.
Met de ervaring van de afgelopen jaren probeert Das&Boom (de beheerder) bij elke situatie een afweging te maken tussen de voor- en nadelen van ingrijpen en/of opvangen.

Bijvoorbeeld een overdag aangetroffen das in een buitenwijk, die zich schuil houdt onder een kippenhok. Als de das niet verzwakt lijkt, zal in overleg met de melder waarschijnlijk gekozen worden voor niet ingrijpen, om de das de gelegenheid te geven de volgende nacht op eigen gelegenheid weer te kunnen vertrekken. Ingrijpen zou meer risico's opleveren (stress rond het vangen, grote kans op ontsnappen, alle stress van het vervoer en opvangen enz.)

Een ander voorbeeld, van een jonge das, die een melder gevangen heeft onder een bierkratje.
In dit geval bleek (database Das&Boom) de kraamburcht op 400 meter afstand van de tuin van de melder. Gekozen is voor het terugplaatsen van de jonge das door Das&Boom tegen schemering op een wissel, die naar de burcht liep. In dit geval ging het om een eigenwijs dasje, dat hierna gewoon verder door zijn moeder kon worden grootgebracht. Het dasje is niet door mensen aangeraakt.

Hulpbehoevende dassen worden door het publiek gemeld bij de politie, Das&Boom of bijvoorbeeld de plaatselijk dierenambulance. Het komt niet voor dat dassen door particulieren rechtstreeks aan Das&Boom worden aangeboden. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit, dat vrijwel iedereen weet dat aan het hanteren van gewonde dassen grote risico's zijn verbonden.

Das&Boom is naast een opvangcentrum voor dassen vóór 2004 ook actief is geweest met de hulp ter plaatse.

De vereniging Das&Boom is ca 20 jaar lang (tot ca. 2003) actief geweest met het ter plaatse helpen van hulpbehoevende dassen. In deze periode werd 24 uur per dag vanuit Beek-Ubbergen uitgereden voor elke gemelde gewonde of dode das in heel Nederland. Dode dassen werden meegenomen voor onderzoek en de vind-locatie werd opgeslagen in een databank van dassenslachtoffers. Gewonde en verweesde dassen werden opgevangen en gerevalideerd. In deze tijd werden bovendien verweesde jonge dassen actief gevangen, grootgebracht en uitgezet voor herintroductieprojecten.
In 2000 zijn de door de overheid gefinancierde uitzetprojecten gestopt, omdat aan de oorspronkelijke doelstelling (12 > 5000 dassen in Nederland) was voldaan.
Das&Boom is daarna als Stichting doorgegaan met de opvang van hulpbehoevende dassen.
Vanaf dat moment werd voor de eerste hulp ter plaatse doorverwezen naar de plaatselijk dierenambulance, dassenwerkgroepen, boswachters of WBE- ers.

Daarom is een systeem ontwikkeld voor het effectief doorgeven van meldingen van het publiek van hulpbehoevende dassen, die bij Das&Boom terecht komen:

De Stichting Das&Boom, Opvang en Advies is tijdens kantooruren telefonisch bereikbaar onder telefoonnummer 024 6842294.

Buiten kantooruren is Das&Boom 24 uur per dag bereikbaar via voice responce systeem.
Verzoeken om hulp ter plaatse aan dassen worden automatisch doorverwezen naar de plaatselijk politie, die de melder kan verwijzen naar de dienstdoende organisatie ter plaatse.

Andere verzoeken om hulp voor hulpbehoevende dassen kunnen worden ingesproken. De melder wordt daarna meteen teruggebeld door een medewerker van de bereikbaarheidsdienst van Das&Boom, die de meeste vragen kunnen beantwoorden. Voor bijzondere gevallen is altijd een ervaren medewerker van Das&Boom telefonisch bereikbaar.

Daarnaast heeft Das&Boom ervoor gezorgd, dat hulpverleners ter plaatse te allen tijde een beroep kunnen doen op de ervaring en kennis van Das&Boom rond het inschatten van de hulpbehoevendheid van de das, het eventueel vangen, hanteren en vervoeren van dassen.
Ook dierenartsen kunnen een beroep doen op Das&Boom om behulpzaam te zijn bij het inschatten van de revalidatiemogelijkheden bij bepaalde verwondingen van dassen.
Daarbij kan ook verwezen worden naar de bij Das&Boom aangesloten dierenarts.

Op de website van Das&Boom is algemene informatie te vinden over de hulp aan dassen in verschillende situaties.
Alle Dierenambulances, wiens werkgebied ligt in dassenleefgebied, zijn door Das&Boom via een speciaal voor hen ontwikkeld informatieblad op de hoogte gebracht van aandachtspunten bij de hulpverlening aan dassen. Dit informatieblad is ook via de website van Das&Boom te downloaden

In veel gevallen is de hulpbehoevendheid van de das evident. Dat is zeker het geval bij verkeersslachtoffers. Das&Boom zal bij meldingen van verkeersslachtoffers de betrokken hulpverleners (dierenambulance) altijd adviseren het dier naar de dierenarts te vervoeren.
Wanneer blijkt, dat dassen om financiële redenen geen adequate hulp zouden krijgen, staat Das&Boom borg voor het vergoeden van de rekening van de dierenarts (wanneer dat van te voren is afgesproken).

Wanneer gewonde dassen worden gemeld (door bijvoorbeeld een dierenambulance) wordt die das indien mogelijk dezelfde dag opgehaald door en op kosten van Das&Boom. Ook kan een dierenambulance de das zelf brengen (DA Nijmegen).

In de volgende gevallen zal Das&Boom kiezen voor het niet opvangen van hulpbehoevende dassen. Beslissingen hieromtrent worden genomen door de beheerder:

Wanneer jonge verweesde dassen worden aangetroffen op een kraamburcht (eind april tot juni) ;
Deze dassen zijn wel hulpbehoevend maar kunnen effectiever geholpen worden. Das&Boom zal dan proberen met de hulp van plaatselijke deskundigen (dassenwerkgroep, IVN, boswachter, WBE-er) de dassen op de burcht te laten bijvoeren. Deze methode is succesvol gebleken, is een zeer terughoudende manier van ingrijpen en voorkomt alle risico's en nadelen van de opvang van jonge dassen.
Er geen ruimte (geld of personele capaciteit) meer beschikbaar is in het opvangcentrum
In die gevallen worden de dieren door Das&Boom vervoerd naar Stichting Opvang Noach in Halle of het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek.
Hiervan wordt melding gemaakt in de administratie van Das&Boom
In het geval er sterke aanwijzingen zijn dat het dier lijdt aan een besmettelijke ziekte, hetgeen gevaar op zou kunnen leveren voor mens of dier (bijvoorbeeld rabiës)
In dat geval wordt de das door Das&Boom onmiddellijk vervoerd naar de aan Das&Boom verbonden dierenarts of bij Das&Boom door die dierenarts euthanaseert.
Hiervan wordt melding gemaakt in de administratie van Das&Boom

In het geval, dat door particulieren andere dieren dan behorende tot de soortgroep marterachtigen en vossen worden aangeboden, en deze volgens het oordeel van de beheerder hulpbehoevend zijn, zal verwezen worden naar de plaatselijk dierenambulance (DA Nijmegen) om het hulpbehoevende dier te voeren naar een adequate opvang of de particulier vragen dit zelf te dien.
Wanneer het dier niet hulpbehoevend is zal geadviseerd worden het dier weer vrij te laten. Indien mogelijk zal hierbij in het belang van het desbetreffende dier de nodig hulp worden geboden.

B Huisvesting en verzorging

Huisvesting

Het opvangcentrum van Das&Boom beschikt over een opvanglocatie in het pand Wylerberg, Rijksstraatweg 174, te Beek-Ubbergen die krachtens een schriftelijke gebruiksovereenkomst (huurovereenkomst met Staatsbosbeheer) ter beschikking staat van de organisatie.

Bij het opvangen van dassen houdt Das&Boom rekening met de natuurlijke levenswijze van dassen en de daaruit voorkomende behoeftes.
Dassen zijn schuwe dieren, die vluchten of zich verstoppen wanneer ze geconfronteerd worden met mensen. Het zijn nachtdieren, die de dag slapend doorbrengen in hun hol.
Dassen zijn in principe alleseters, ze voeden zich voornamelijk met regenwormen, aangevuld (afhankelijk van het seizoen) met fruit, insecten, slakken, maïs en kleine zoogdieren.
Het zijn sociale dieren voor wie, die zeker als het om jonge dieren gaat, contact met overige dieren van de familie erg belangrijk is.

De opvang accommodatie voor dassen, de omgang met de opgevangen dieren, de verzorging en het voedsel zijn hier zoveel mogelijk op aangepast.
De opvangruimte bevind zich in een koele en vrij donkere kelderruimte van het pand.
Hier heerst normaliter een vrij constante temperatuur, net als in hun hol onder de grond. Buiten het verzorgen zijn er geen mensen in of bij de opvangruimtes, zodat er weinig kans is op verstoren.

Het opvangcentrum beschikt over 6 dassenverblijven, die onderling per 2 verblijven gekoppeld kunnen worden.
De ruimtes zijn ca 2.30 bij 2.00 meter, groot genoeg voor spelende jonge dassen en volwassen herstellende dassen om een beetje rond te kunnen scharrelen.
Wanneer de ruimte te klein zou worden voor het opgevangen dier is het tijd om de das uit te zetten.

Het zijn betegeld ruimtes, waarin dassen de mogelijkheid hebben zich te verschuilen (zich aan het zicht te onttrekken van verzorgers) achter een speciaal daarvoor aangebracht wandje. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de natuurlijke behoefte van dassen zich te willen verschuilen in de nabijheid van mensen. In de verblijven wordt bovendien voldoende stro aangeboden, waaronder de dassen zich kunnen verstoppen.
In deze ruimtes bevinden zich geen onderdelen, waardoor dassen letsel zouden kunnen oplopen.
Via afsluitbare poortjes kunnen de dassen in verband met dagelijks schoonmaken van hun verblijf zonder veel stress naar een aanliggend verblijf gestuurd.

De dassenverblijven zijn van de overige ruimte afgescheiden middels ca 90 cm hoge wanden, die zodanig zijn uitgevoerd (schuine bovenkant), dat dassen hier niet uit kunnen ontsnappen.
Twee van de zes ruimtes kunnen met een traliehek geheel van de overige ruimtes worden afgescheiden, zodat daar tijdelijk ook andere marterachtigen kunnen worden opgevangen.
In een aantal opvangverblijven hangen camera's zodat verzorgers de dassen ongestoord kunnen observeren.

In de meeste gevallen beschikt een opgevangen das over twee verblijven, waarbij één verblijf met bosmateriaal zo natuurlijk mogelijk wordt ingericht en de andere functioneert als plek om te eten, te poepen en plassen. Tijdens het schoonmaken wordt de das overgestuurd van de ene naar de andere ruimte.
Bosmateriaal is overvloedig aanwezig in de directe omging van het opvangcentrum en bestaat uit droge bladeren, (vermolmde) takken en stronken en takken met bladeren.
In een met (vers) bosmateriaal ingerichte verblijf kan de (jonge) das op een min of meer natuurlijke manier rondscharrelen en snuffelen op zoek naar insecten. Met name (half) vermolmd hout is voor jonge dassen een uitstekende manier om hun foerageergedrag te kunnen ontwikkelen en hun energie kwijt te kunnen.
Buiten de verzorging worden de dieren zoveel mogelijk met rust gelaten

In de wanden bevinden zich kleine raampjes, die afgesloten zijn met roosters (tegen ongedierte). Hierdoor komt weinig daglicht binnen.
In de benodigde ventilatie wordt voorzien door een krachtige ventilator in het raampje van de keukenruimte.

Naast de opvangverblijven bevindt zich in het opvangcentrum een keuken, waar het voer voor de dassen kan worden voorbereid. In die ruimte staat ook een spoelbak, met warm en koud water, waar alle benodigdheden kunnen worden gereinigd. In de keuken staat en koelkast om fruit voor de dassen te bewaren. In de keuken hangt ook een medicijnkast voor medicatie voor de dassen.
In het opvangcentrum bevindt zich ook een stro-opslag, waar een aantal strobalen bewaard worden en een voorraadkast met schoonmaakmiddelen.

Op opslag van voer en de wasruimte bevinden zich in een andere ruimte in de kelder. Daar staat ook een vriezer, waar ondermeer overleden dassen bewaard worden en een wasmachine om de handdoeken, vaatdoeken, vedbedden en dekens te wassen. In deze ruimte worden ook de vervoerskratten voor dassen opgeslagen en de grote kunststof containers, waarin jonge dassen tijdelijk worden gehuisvest.

Naast de laatst genoemde ruimte bevind zich een hal, waar jonge dassen, die intensieve zorg nodig hebben, worden opgevangen. Deze jonge dassen worden verzorgd door een van de beheerders, 5.1.2e 5.1.2e. De genoemde hal maakt deel uit van haar woonruimte.

Jonge dassen worden opgevangen in kunststof kratten met een oppervlakte van ca 80x80 cm. Deze kratten zijn onderling te koppelen, zodat er een eet en een slaapruimte ontstaat. De kratten worden bekleed met vetbedden en afgedekt met een rooster en een verduisteringsplank of –deken.
Deze kratten worden soms ook gebruikt als intensive-care ruimte voor volwassen dassen
De kratten zijn goed schoon te maken door de afgeronde hoeken en de gladde wanden.

Verzorging

Omgang met dassen

Dassen zijn schuwe en schuchtere dieren, die bij confrontaties met mensen altijd kiezen voor vluchten of verstoppen. Wanneer een das niet kan vluchten (in gevangenschap) verstopt een das zich onder stro, rolt zich op of bedekt zijn ogen met zijn voorpoten.
Om onnodig veel stress bij dassen te voorkomen is het dus belangrijk confrontaties met dassen zoveel mogelijk te vermijden. Wanneer dat tijdens het verzorgen onvermijdbaar is moet de das zich dus altijd ergens kunnen verstoppen.
Wanneer een das behandeld moet worden (bijvoorbeeld injecties toedienen) moet de kop zoveel mogelijk afgedekt worden. Zodoende is het voor de das donker en voelt hij zich meer op zijn gemak.
Uit ervaring blijkt dat dassen binnen een paar dagen redelijk wennen aan gevangenschap en aanwezigheid van mensen. Dat betekent echter niet dat menselijke aanwezigheid geen stress meer oplevert.

Hoewel dassen confrontaties vermijden, kunnen ze zeer snel en hard van zich afbijten, wanneer ze worden aangeraakt.
Tenzij noodzakelijk is het aanraken van dassen dus taboe.
Wanneer een das behandeld moet worden, kan het dier met behulp van dekens gefixeerd worden. Wanneer een das onder een deken (in het donker) stevig wordt gefixeerd is behandeling mogelijk. Het is belangrijk daarbij rustig te bewegen en de das goed in de gaten te houden. Het zachtjes bewegen van de deken leidt het dier af van het noodzakelijk aanraken voor bijvoorbeeld een injectie. De verzorgers moeten er altijd op voorbereid zijn dat dassen erg sterk zijn en onverwachts een uitbraak poging kunnen wagen.

Omdat dassen in principe van mensen wegvluchten, kunnen ze, gebruik makend van deze eigenschap, vrij eenvoudig van de ene naar de andere ruimte gestuurd worden.
Wanneer een das bijvoorbeeld van zijn slaapplek naar een andere ruimte gestuurd moet worden, wordt gebruik gemaakt van een plank (ca 50x80 cm) die als een soort schild op grond staand gebruikt kan worden om de das te leiden.
De das wordt (altijd op dezelfde manier en vanuit dezelfde plek) langzaam met de plank als schild benaderd door een verzorger. De das zal wegvluchten, langs de verzorger schieten naar een andere plek. Op deze manier kan een das door een openstaand poortje van de ene naar de andere ruimte gestuurd worden.

De eerste keer zal dit moeilijk gaan, of blijft de das zitten in een hoekje, na een paar maal weet de das wat de bedoeling is. Dan is maar weinig leiding nodig om de das van de ene naar de andere ruimte te dirigeren.

Vangkrat: Volwassen dassen worden gevangen en vervoerd in vangkratten. Dat zijn kunststof kratten van ca. 80cm lang, 50 cm breed en 50 cm hoog. Deze zijn van boven af te sluiten met een sterk gegalvaniseerd raster. Een das kan gevangen worden, door de das te 'scheppen', d.w.z. met de opening naar de das het dier insluiten tegen een wand. Daarna kan voorzichtig het deksel tussen de wand en het krat geschoven worden en vergrendeld. Daarna wordt het krat rechtop gezet en meteen afgedekt met een dekentje. Omdat de deksel van het krat in alle richtingen op zij geschoven kan worden, kan een das in een krat gefixeerd worden door voorzichtig een deken in het krat te drukken tegenover de kant waar de kop van de das zit. Het is belangrijk dat er altijd iemand klaar staat om met zijn volle gewicht de deksel naar benden te kunnen drukken, omdat een das onverwachts met veel kracht een uitbraak poging kan wagen.

Jonge dassen: Jonge dassen vragen een andere manier van omgaan. Bij zuigelingen is contact onvermijdelijk. Zodoende wennen deze dieren in de beginfase van de opvang aan mensen. Wanneer een jonge das alleen zit kan dit contact uitgebreid worden door wat te spelen met het dasje. Dassen zijn zeer sociaal ingerichte dieren en jonge dassen hebben soms de neiging min of meer apathisch te worden, wanneer er contact is met andere levende wezens.
Dat kan zover gaan dat het dasje zelfs niet meer eet.
Zodra echter een tweede jonge das binnenkomt, kunnen de dasjes zich volledig op elkaar richten is moet het menselijk contact tot een minimum beperkt worden.
De ervaring leert, dat de omgang van jonge dassen met mensen in de beginfase van de opvang geen problemen oplevert bij het succesvol integreren in een dassenpopulatie. In de laatste fase van de opvang in een uitzetren in de natuur is er vrijwel geen contact meer met mensen en blijken de dieren zich normaal aan te passen aan hun natuurlijke leefwijze.
In de afgelopen jaren heeft Das&Boom honderden jonge dassen op deze wijze grootgebracht en uitgezet met een succespercentage van 75%.

Jonge dassen kunnen natuurlijk ook bijten, maar ze missen de kracht van een volwassen dier en levert dan ook weinig gevaar op. Hun tandjes zijn wel scherp en kunnen dus kleine verwondingen veroorzaken.
Jonge dassen kunnen zonder gevaar worden opgetild met behulp van een dekentje, die voorzichtig om het dier gedraaid wordt.
Bij jonge dassen kunnen beten ook vermeden worden door onder hun bek de hals te omklemmen met duim en wijsvinger en daar met duim en wijsvinger van de andere hand van achteren op aan te sluiten.

Jonge dassen kunnen erg mak zijn maar ook uiterst schuw en bang. Dat is meestal het geval bij dasjes die later in het seizoen binnenkomen.
Het zogen en verzorgen van deze jonge diertjes vergt veel ervaring en wordt bij Das&Boom alleen gedaan door de beheerders.

Samenvattend de volgende algemene richtlijnen, die in acht genomen moeten worden bij de omgang met opgevangen dassen:

Plan je werkzaamheden zo, dat je de das zo kort mogelijk behoeft te storen
Maak zo weinig mogelijk lawaai in de buurt van dassen; ze hebben een sterk ontwikkeld gehoor.
Zorg dat alles zo rustig en voorspelbaar mogelijk verloopt door de das

Vermijd parfum of andere luchtjes, dassen hebben een enorm goed reukvermogen
Vermijdt het aanraken van dassen, probeer zoveel mogelijk te leiden
Bij het leiden is geduld een schone zaak, veel dassen aarzelen lang voordat ze een stap zetten
Wanneer een das uiteindelijk gaat lopen, blijf dan stil staan en gun het dier de tijd om in zijn eigen tempo een andere plek te kiezen.
Je kunt bij het hanteren van dassen gebruik maken van zware leren handschoenen, bedenk echter dat vooral de bijtkracht gevaarlijk is. Een leren handschoen biedt ook weinig bescherming in een bankschroef. Met inzicht en de nodige voorzichtigheid is een dassenbeet makkelijk te voorkomen en dan ook bij Das&Boom tijdens het verzorgen van dassen nog nooit voorgekomen.

Behandelingen

Verkeersslachtoffers: De meeste volwassen dassen die bij Das&Boom te gast zijn, zijn verkeersslachtoffers.
Meer dan gemiddeld 800 dassen worden in Nederland per jaar doodgereden (slachtoffers, die Das&Boom binnenkrijgt). In 95% van de gevallen zijn de dieren op slag dood of sterven na een korte tijd. Een paar procent van deze slachtoffers beland via een dierenambulance bij een dierenarts. Van deze dassen wordt het merendeel ingeslapen, omdat de kans op revalidatie minimaal is. De overblijven dieren belanden in een opvang, de meeste daarvan bij Das&Boom.

Das&Boom tracht alleen gewonde dassen te revalideren als ze een reële kans hebben om voor 100% te kunnen herstellen. Wanneer door de beheerder samen met de behandelend dierenarts wordt ingeschat dat een gewond dier binnen een redelijke termijn kan herstellen, krijgt de das die kans bij Das&Boom.
Een redelijke termijn is meestal een paar weken.
Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling de lijdensweg van een verkeersslachtoffer te verlengen.
Zodra blijkt, dat de revalidatie tegenvalt, wordt weer samen met de dierenarts overlegd en indien nodig besloten het dier in te laten slapen.
In de praktijk komt een das vaak binnen in een soort coma. Pas wanneer het dier weer een beetje actief wordt, kunnen motorische storingen en eventuele hersenbeschadigingen aan het licht komen. In overleg met de dierenarts wordt de vooruitgang van zo'n das dagelijks gevolgd door de beheerder. Afwijkingen kunnen langzaam herstellen, maar er moet steeds sprake zijn van vooruitgang.
De medewerkes spelen een belangrijke rol bij het observeren van revaliderende dieren. Ze worden door de beheerder schriftelijk en/of mondeling op de hoogte gebracht van de aard van de verwonding of afwijking van de das en de aandachtspunten. Observaties worden schriftelijk vastgelegd.
De eerste dagen van de opvang ligt de nadruk op rust en herstel, niet op eten. Verkeersslachtoffers zijn in de meeste gevallen gezonde dieren, die zonder probleem een periode zonder eten kunnen overleven.

Stimuleren opname voedsel: Na een paar dagen is een opgenomen das meestal min of meer gewend aan zijn nieuwe situatie en voldoende hersteld om te kunnen eten. Om het accepteren van kunstmatig aangeboden voedsel te stimuleren, wordt vaak voorzichtig met een lepel op een lange buis (>1m) heel voorzichtig wat honing aangeboden aan de das. De das heeft de neiging zich als een egel op te rollen, maar als het voorzichtig genoeg gebeurt kan de lepel de bek van de das bereiken. Als de das niet uit zichzelf begint te likken kan voorzichtig wat honing aan zijn bek gesmeerd worden. Als hij dat eenmaal geproefd heeft is de belangstelling gewekt voor de lepel. Daarna kan de honing aangevuld worden met iets voedzamers, zoals in Roosvice geweekte hondenbrokken. Daarna zal de das meestal pas 's nachts het aangeboden voedsel gaan opeten.

Verzwakte dassen: Naast verkeersslachtoffers kunnen ook verzwakte volwassen dassen opgenomen worden.
Het komt regelmatig voor dat een oud mannetje uit de groep verstoten wordt door jongere rivalen. Zo'n dier loopt stuitwonden op en beland op plekken, waar vaak minder voedsel te vinden is. Zo'n dier beland in een neerwaartse spiraal van voedselgebrek en verzwakking door de verwondingen en raakt steeds verder uitgeput. Soms worden deze (stervende) dieren door mensen aangetroffen en belanden ze uiteindelijk bij Das&Boom.
Omdat zo'n oude das geen toekomstperspectief heeft, wordt in de meeste gevallen besloten zo'n oude das in te laten slapen.
In andere gevallen wordt getracht de das aan het eten te krijgen (zie bij voeding) om zodoende weer op krachten te komen. Wanneer een das zich weer normaal voortbeweegt, wordt het dier weer teruggeplaatst.

Parasieten: Verzwakte dieren lijden vaak aan inwendige (endo-) parasieten zoals wormen en uitwendige (exo-) parasieten zoals vlooien en teken. Endo parasieten worden bestreden op advies van de dierenarts, exo parasieten met bijvoorbeeld '"Frontline", dosering volgens de verpakking.

Zieke dassen: Ziektes dassen komen niet of nauwelijks voor bij dassen. Dassen zijn volgens Engelse literatuur ontvankelijk voor rundertuberculose, miltvuur en rabiës. Al deze ziektes zijn in Nederland uiterst zeldzaam, de kans dat een aan een dergelijk ziekte lijdende verzwakte das binnenkomt is dan ook zeer gering.
Toch is waakzaamheid geboden, omdat de gevolgen van zo'n ziekte grote gevolgen kunnen hebben voor mens en dier. Wanneer bij een verzwakte das onbekende of onverwachte verschijnselen worden waargenomen, wordt meteen een dierenarts gewaarschuwd.
Vrijwilligers hebben hierin een ondersteunende taak, de beslissingen worden genomen door de beheerder.

Wondbehandeling: Dassen met open wonden worden in een hok zonder stro gehuisvest, totdat de wond niet meer vochtig is. Gedurende die periode krijgt de das dagelijks een schoon vedbed om op te liggen. Indien geadviseerd door de dierenarts word de wond behandeld met wondspray.
Ontstoken wonden worden behandeld met de door de dierarts voorgeschreven antibiotica, bij voorkeur in de vorm van injecties. Wanneer het gaat om ontstoken poten, dan wordt de poot van die das dagelijks gebaad in 'Badedas'.
Daartoe wordt de das voorzichtig 'geschept' in een kunststof vangkrat, die aan de bovenkant afgesloten kan worden met een rooster. In het verduisterde krat wordt vervolgens een oplossing Badedas met warm water via een slangetje naar binnengebracht, totdat de behandelende plek onder gedompeld is. Na ca 15 minuten wordt het water eruit gepompt en kan de das terug naar zijn verblijf.

Medicatie: Medicatie wordt bij voorkeur gegeven in de vorm van injecties, zeker als het gaat om een antibiotica kuur of pijnstillers. De meeste opgenomen dassen eten de eerste dagen niet of nauwelijks, zodat het onmogelijk is de benodigde medicatie oraal toe te kunnen dienen. Injecties worden gegeven door de beheerder in samenwerking met een vrijwilliger. De das wordt gefixeerd met een deken, waarna de injectie kan worden toegediend.
Wanneer een das goed eet (zijn bak schoon leeg eet), kan worden overgegaan op oraal toedienen van medicatie, omdat dat minder stress oplevert voor de das.
Medicatie voor lopende behandelingen van opgenomen dassen worden bewaard in een afgesloten medicijnkastje in de opvangruimte.

Verweesde dassen: Naast volwassen dassen krijgt Das&Boom vanaf medio maart t/m juni ook regelmatig jonge verweesde dassen binnen.
Het verzorgen van zuigelingen is zeer arbeidsintensief en gaat 24 uur per dag door. Bovendien is ervaring bij het hanteren van zuigelingen zeer belangrijk. De verzorging van deze zuigelingen ligt dan ook bij de beheerder
Als jonge dassen zelfstandig eten, verschuift de verzorging naar de vrijwilligers.
Jonge dassen worden de eerste tijd ondergebracht kunststof kratten (zie huisvesting) in een aparte ruimte bij de inwonende beheerder. Zodra blijkt dat de jonge dassen toe zijn aan meer ruimte, verhuizen ze naar een opvangruimte in het opvangcentrum.

Bij de behandeling van jonge dassen zijn de onderstaand algemene richtlijnen van belang:
De jonge dassen moeten buiten de verzorging zoveel mogelijk met rust gelaten worden.
Onnodig contact tussen verzorgers en jonge dassen moet zoveel mogelijk vermeden worden
De jonge dassen worden de eerste paar weken elke dag gewogen. Zodra blijkt dat de das goed groeit en elke dag zijn eten opheeft, is 1x wegen per week voldoende
Hygiëne is extra belangrijk bij jonge dassen (zie ook bij hoofdstuk Hygiëne).

Jonge dassen kunnen verweesd zijn doordat de moeder is doodgereden of kunnen zijn verstoten. In het eerste geval zijn de dasjes mogelijk verzwakt, in de tweede geval heeft het dier een afwijking, die door mensen niet altijd meteen kan worden herkend. Wanneer de herkomst onduidelijk is, wordt het gedrag van de jonge dassen dus door de beheerder zorgvuldig gevolgd. Wanneer een afwijking wordt geconstateerd die de overlevingskansen zou kunnen verminderen, word samen met de dierenarts overlegd of het verstandig is het dier in te laten slapen.

Jonge dassen worden bij voorkeur in sociale groepen gehouden. Een nieuw binnengekomen das wordt minimaal een week apart opgevangen. Wanneer het dier naar het oordeel van de beheerder gezond is (eventueel in overleg met de dierenarts) wordt nieuwe dasje voorzichtig aan de andere das (dassen) voorgesteld. In vrijwel alle gevallen wordt een jonge das door andere jonge dassen meteen geaccepteerd. Het gedrag van de dassen wordt de eerste paar dagen met behulp van camera's op afstand geobserveerd.
Jonge dassen blijven tot september in de opvang en worden daarna teruggeplaatst

Handswijze bij binnenkomst jonge dassen:

Jonge dassen komen vaak binnen met de volgende levensbedreigende verschijnselen:
onderkoeling
Het dier moet allereerst op temperatuur komen
gebruik lichaamswarmte (leg het diertje tegen je aan) of, gebruik een warmwaterzak en zorg dat het niet te warm is (das op een kruik leggen, handdoek erom en afdekken met een vetbed)
ook een warmte lamp is te gebruiken, maar pas dan erg op voor oververhitting: het dier is waarschijnlijk nog te zwak om onder de lamp vandaan te kruipen.
Lichaamstemperatuur is goed te voelen aan de voetzolen, eventueel thermometer gebruiken. De normale lichaamstemperatuur van een das
is 38,5 C
uitdroging
Wanneer het dier op temperatuur gekomen is moet hij zo snel mogelijk vocht binnenkrijgen, voorzichtig toedienen met een spuitje of flesje met speen in de mondhoeken. Pas op dat de das zich niet verslikt.

Je kunt ook proberen het dier voorzichtig te laten drinken uit een ondiep bakje. Bedenkt dat het gewend is te drinken uit een tepel.
De samenstelling van het vocht is te vinden onder "voeding".
parasieten
Dassen die uitgeput binnenkomen en al enige tijd onverzorgd hebben rondgezworven zitten vaak onder de uitwendige parasieten.
Behandel het dier voorzichtig met "Frontline"
Dagelijkse verzorging

Alle opgevangen dassen worden dagelijks verzorgd. Bij alle handelingen rond de verzorging spelen de volgende uitgangspunten een belangrijke rol:
Verstoor de das zo weinig mogelijk
Probeer alle handelingen zo rustig en voorspelbaar mogelijk te doen
Handel volgens de in het logboek beschreven aanpak; daar is de das aan gewend en veroorzaakt zo weinig mogelijk stress.

Schoonmaken verblijven (zie ook hoofdstuk 'Hygiene') : Elk verblijf van een opgevangen das wordt dagelijks schoongemaakt. De das wordt overgestuurd na de aangrenzende ruimte, waar een hoop stro klaar ligt waar hij zich in kan verstoppen. Vedbedden gaan elke dag in de was, het vloer wordt met heet water en groene zeep gedweild en daarna gedroogd, de wanden worden met warm water en groene zeep afgenomen. Voor het schoonmaken mogelijke pootafdrukken van de das op de wanden noteren in het logboek. Deze sporen geven zich op de nachtelijke activiteiten van de das. De das krijgt een nieuwe hoeveelheid stro, indien mogelijk aangevuld met droog stro afkomstig van zijn slaapplek van de afgelopen nacht, met zijn lichaamsgeur.
Indien de das zover hersteld is dat hij in de ruimte rond kan lopen wordt het verblijf voorzien van een laag vers blad uit het nabijgelegen bos, eventueel aangevuld met takken met bladeren. Met materiaal uit het bos zal de das zich wat eerder om zijn gemak gaan voelen. Met name de geur van (vers) bosmateriaal is hierbij belangrijk.
Tijdens het oversturen van de das wordt door de verzorgers goed gelet op de manier waarop de das zich voortbeweegt. De bevindingen worden genoteerd in het logboek.

Wanneer een pas opgenomen das nog niet van zijn plaats komt, wordt het schoonmaken beperkt tot wat minimaal noodzakelijk is, om de herstellende das zo weinig mogelijk lastig te vallen. In dat geval moet de das voorzichtig afgedekt worden met een deken of doek en voorzichtig worden schoongemaakt, waarbij de das steeds in het oog gehouden moet worden.
Soms heeft een (jonge) das twee ruimtes tot zijn beschikking, waarbij de ene is ingericht als slaap en verblijfplek en de andere als sanitaire ruimte met een poepbak (zie later) en etensbakken. Wanneer de das zindelijk is hoeft de verblijfsruimte alleen schoongemaakt te worden, wanneer er bijvoorbeeld in geplast of gepoept is. In dat geval is belangrijker dat de das zich thuis voelt in een bekende (geur)omgeving. De sanitaire ruimte wordt wel elke dag op de boven omschreven manier gereinigd.

Om te voorkomen dat geur- of smet stoffen tussen de verschillende verblijven wordt verspreid, wordt voor elke dassenverblijf aparte schoonmaak spullen gebruikt, dwz, een aparte mop, emmers, dweilen en doeken. Het onderling verspreiden van geurstoffen van verschillende dassen zou kunnen leiden tot extra stress bij de dassen. Met name mannetjes dassen zouden dan de indruk kunnen krijgen dat een ander mannetje in hun verblijf is (geweest).

Water en voer: (zie ook : Voeding) Eten en drinken wordt aangeboden in roestvrijstalen bakken, die op hun plek gehouden worden door betonnen sokkels. Ervaring leert dat dassen alles slopen wat niet muurvast zit en een losstaande drinkwaterbak zeker zullen omgooien. Indien nodig kunnen de voerbakken vastgezet worden in de sokkels met een nylon draaigrendel.
Speciaal voor jonge dassen wordt gebruik gemaakt van een trespa voerbakkenhouder, waarin de bakken op dezelfde manier vastgezet kunnen worden.

Poepbak: Wanneer dassen wat langer in de opvang zitten, probeert Das&Boom ze te wennen aan het gebruik van een poepbak. Dassen hebben de merkwaardige en onverklaarbare behoefte, om te poepen en plassen in een bak met een dun laagje water. Hiervoor worden verschillende maten kunststof hondenmanden gebruikt bij jonge dassen en nylon bakken voor volwassen dassen. Deze laatste kunnen aan de wand vastgemaakt worden middels een schuifconstructie.
Het gebruik van de poepbak wordt gestimuleerd door poep van de das in de nog ongebruikt poepbak te deponeren.
Jonge dassen gebruiken een poepbak vaak meteen uit zich zelf. Wanneer dassen eenmaal gebruik maken van een poepbak is de kans groot dat er niet elders in het hoek gepoept of gepast wordt. Dit dient echter wel elke dag gecontroleerd te worden, speciaal in de hoekjes.
Een poepbak wordt dagelijks schoongespoten en met een dun laagje water op dezelfde plaats in het hok teruggezet. Bij jonge dassen wordt in de bak een halve stoeptegel gelegd, zodat de jonge das droge pootjes houdt.

Water: Elke das beschikt over een waterbak in een betonnen sokkel met vers water. Dit water wordt elke dag ververst.
Dassen hebben soms de neiging te plassen in een waterbak. In dat geval krijgt de das 2 waterbakken ter beschikking.

Per dassenverblijf wordt middels een tekening de plaatsing van de voerbak, de poepbak en de waterbak aangegeven, zodat de opstelling gelijk blijft. Aan de hand van het gebruik van de diverse attributen door de das kan deze opstelling door de beheerder worden aangepast en bijgewerkt in de tekening.

C Voeding
De das is een alleseter.
Zijn natuurlijk menu bestaat uit (in volgorde van belangrijkheid):

regenwormen,
larven van insecten, zoals engerlingen en emelten
maïs en andere graansoorten
kevers
appels, peren, pruimen, kersen en ander valfruit
muizen, mollen, egels en konijntjes
amfibieën
slakken
eikels en tamme kastanjes
vogels en eieren
aardbeien, bramen, vlier- en meidoornbessen

De das is een opportunist en past zich aan aan het aanbod, dat per seizoen en streek varieert. Zo bestaat in september en oktober een groot deel van het dagelijks menu uit maïs en valfruit. Ook in

die periode eten ze veel insectenlarven, die dan vlak onder het mailveld leven. Vooral in de wintermaanden, wanneer het niet vriest, bestaat het grootste deel van zijn voedsel uit regenwormen.
In de winterperiode is het voedselaanbod minimaal, zeker tijdens vorstperiodes. Dassen blijven dan soms dagen lang in hun hol en teren op vetreserves die ze in het najaar hebben opgebouwd.
De belangrijkste voedselbron van dassen zijn regenwormen, die als 'stapelvoedsel' kunnen worden aangemerkt. Die regenwormen vinden zij het meest in vochtige, kort begraasde en bemeste weilanden. Wormen komen 's nachts aan de oppervlakte. Dassen verlammen de wormen, die met hun gespierde achterlijf nog in de aarde steken, met een gerichte beet van hun hoektanden en slurpen ze dan als spaghetti naar binnen. In hoger gras verraadt de das zijn komst door de grassprieten die hij plat trapt. De wormen duiken dan tijdig onder. Een begraasde weide biedt ook koeienvlaaien. Droge vlaaien keert de das behendig om en ontdoet ze van insectenlarven en kevers.

Aanbieden voedsel: In de opvang van Das&Boom wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bovenstaande natuurlijke behoeftes van de das.
Volwassen dassen krijgen hun voedsel na het schoonmaken van de verblijven en eventuele behandeling aangeboden. In veel gevallen eten de dassen hun voedsel pas 's nachts op, omdat dat aansluit op hun natuurlijk activiteitspatroon en het 's nachts rustig is.
Om hygiënische en praktische redenen wordt het voedsel aan volwassen dassen niet op een natuurlijke manier aangeboden (zodat het dier het zelf moet gaan zoeken).
Het zoeken zou bovendien extra energie kosten, die beter ingezet kan worden voor het herstelproces.
Jonge dassen krijgen hun voedsel ook in een bak aangeboden, maar vanaf mei wordt een deel van hun voedsel verstopt in of onder het bosmateriaal. Zodoende wordt het natuurlijk zoekgedrag gestimuleerd. In de uitzetren wordt het voedsel steeds meer verstopt, zodat het natuurlijk foerageergedrag verder gestimuleerd wordt. In een buitenren levert dit zoekgedrag bovendien een deel van hun natuurlijk voedsel op (insecten).
Alle dassen hebben een sterke voorkeur voor zoet.

Voerkeuze voor opgevangen volwassen dassen. De voedselbehoefte van de das komt het meest overeen met die van een hond, dus hondenbrokken als basisvoer ligt het meest voor de hand.
In principe bieden alle merken en soorten hondenbrokken ruim voldoende voedingsstoffen, vitamines, mineralen en sporenelementen om een das in goed conditie te houden
Das&Boom gebruikt adult hondenbrokken van Canex.
Bij het vertrekken van voer wordt rekening gehouden met de houdbaarheidsdatum, omdat anders vetten ranzig worden en de kwaliteit van vitamines behoorlijk terug loopt.
Voer uit een (luchtdicht verpakte) geopende zak wordt maximaal één maand verstrekt.

De benodigde hoeveelheid voer ligt rond de 10/15 gr / kg dier
Voor een gemiddelde das van 10 kg dus 100/150 gr per dag

Brokken worden in principe droog aangeboden samen met voldoende drinkwater.
Volwassen dassen moeten eerst wennen aan hondenbrokken.
Bij nieuwe dassen wordt begonnen met een mengsel van verpulverde Mariabiscuitjes (zoet), aangemaakt met water, Roosvice, aardbeienjam en honing.
Zodra een das hiervan eet wordt dit mengel aangevuld met (in Roosvice en water) geweekte hondenbrokken. Geleidelijk aan verschuif de samenstelling naar alleen geweekte hondenbrokken, meestal met jam of honing. Alleen als dassen langer dan twee à drie weken in de opvang verblijven, verschuift het menu naar droge brokken.

Samenstelling voeding (pas binnengekomen) jonge dassen:
Om te grote aanpassingsproblemen te voorkomen en zo snel mogelijk essentiële voedingszouten binnen te krijgen beginnen met een elektrolytenoplossing, aangevuld met geconcentreerd voer en "Roosvice stop"
Maak een mengsel aan op lichaamstemperatuur van:
"Rehydrate forte" : zit in poedervorm in zakjes, oplossen in warm water
"Nutri plus jel" : voedingsconcentraat, zit in tube
"Roosvice Stop": maakt het lekker zoet en voorkomt diaree
Na ongeveer 1 dag moet je proberen over te gaan op een speciale melkoplossing:
"Milcodog" : Puppymelk in poedervorm, oplossen in warm water
"Nutri plus jel" : voedingsconcentraat, zit in tube
"Roosvice Stop": maakt het lekker zoet en voorkomt diaree zoveel mogelijk
Bijna altijd hebben de jonge dasjes last van diaree. Als het te erg wordt moet je terug naar een elektrolytenoplossing ipv melk.
NB geen melkpoeder mengen met een electrolytenoplossing!
Wanneer dit goed gaat kan je het mengsel wat voedzamer maken door "Nutrix" babyvoeding (blauw/wit pak, 4 mnd) toe te voegen. Zo wordt het meer een papje
wanneer je met een flesje voert kun je een speen gebruiken met een grotere opening.
Daarna langzaam aan goed ingeweekte puppybrokjes (Denkadog) toevoegen. De meeste dassen vinden dit niet lekker.
Langzaam Nutrix verminderen en aandeel puppybrokken vergroten.
Omdat de melk bijna altijd diaree veroorzaakt is het verstandig dit zo snel mogelijk af te bouwen
Wanneer helemaal gestopt is met melk ook stoppen met "Roosvice plus". Het puppymengsel kan lekker gemaakt worden met gewone vruchtenmix.
Vanaf juni worden de Denkadog puppybrokken langzaamaan droog gegeven, en vanaf september wordt overgeschakeld op Canexbrokken.

Eerst puppymelk met de fles daarna papje met puppymelk daarna geweekte puppybrokken

Wanneer jonge dassen in sociale groepen gehouden worden is het belangrijk dat ook de zwakste das voldoendete eten krijgt. Dat betekend dat er zoveel gevoerd wordt dat er de volgende ochtend nog net wat voer over is.
Omdat de dassen wekelijks gewogen worden, kan het verloop van het gewicht per das gevolgd worden. Uit de praktijk blijkt dat onderlinge verschillen langzaamaan afnemen en de voedselopname stabiliseert. De meest dassen wegen in september vlak voor het terugplaatsen tussen de 6 en 8 kg.

Extra voer. Naast een basisdieet van hondenbrokken krijgen opgevangen dassen dagelijks fruit aangeboden in de vorm van appels, peren, bramen, meloen, banaan. Daarnaast seizoensgebonden voer in de vorm van maïskolven, tamme kastanjes
Fruit wordt een kleine stukjes gesneden en bij voorkeur verstopt in het dassenverblijf.
Overgebleven fruit wordt dagelijks verwijderd.

D Hygiëne

Voor een zo spoedig van met name verzwakte en jonge dassen is van belang dat ze gehuisvest worden in een schone ruimte die vrij is van ziektekiemen of andere smetstoffen.

Verblijven van dassen bij Das&Boom worden volgens de volgende richtlijnen zoals omschreven bij het hoofdstuk 'Dagelijkse verzorging – schoonmaken verblijven'

Er zijn 4 manieren van schoonmaken van de verblijven:

Het dagelijks schoonmaken zoals omschreven bij 'dagelijkse verzorging'
Nat stro en eventueel bosmateriaal in de vuilnisemmer. Droog stro en bladeren bewaren om een nieuwe slaapplek in te richten met de lichaamsgeur van de das. Daarna me de trekker, handveger en blik al het grove vuil verwijderen.

Daarna de vloeren met een emmer heet water en een mop groene zeep goed over de hele oppervlakte schoondweilen en daarna droogmaken met een trekker en droge dweil. Wanneer de ruimte erg vies is (en dus ook het water, waarin de mop gespoeld wordt) meerder emmers heet water met groene zeep gebruiken.
Wanden afnemen met warm water en groene zeep en drogen.
Natte vetbedden gaan in de was

Het plaatselijk schoonmaken, wanneer een herstellende das zo weinig mogelijk gestoord moet worden.
Plaatselijk schoonmaken gebeurt met een emmer heet water en een dweil. Na het reinigen droogmaken met een schone dweil.
In dit geval is het niet verontrusten van de das is belangrijker dan grondig schoonmaken.
Vedbedden, dekens, stro, blad en speelmateriaal uit het bos worden altijd verschoond/vervangen, wanneer het in aanraking is geweest met uitwerpselen of urine.
Het periodiek schoonmaken, wanneer een (jonge) das twee ruimtes tot zijn beschikking heeft, waarbij de ene is ingericht als slaap en verblijfplek en de andere als sanitaire ruimte.
De verblijfsruimte, ingericht met veel stro, blad op de vloer, boomstronken en takken met bladeren wordt 1 maal in de 2 weken helemaal leeggemaakt en volgens de richtlijnen 1 (hierboven) gereinigd.
De ruimte wordt dagelijks gecontroleerd op eventuele poep of urine (hoeken). Indien nodig wordt plaatselijk gereinigd met heet water en groene zeep. Alle bosmateriaal die met urine of poep in aanraking is geweest wordt verwijderd en vervangen door vers materiaal.

Een Vrijgekomen hok reinigen: Het grondig reinigen van het gehele verblijf, nadat een hok is leeggekomen.
Eerst grondig schoonmaken volgens 1.
Indien er sprake is van (of een vermoeden van) een besmettelijke ziekte, wordt het verblijf daarna geheel ontsmet met Halamid®. Hamamid wordt volgens de op de verpakking voorschreven wijze opgelost in een emmer heet water , waarna de vloer en wanden met een mop worden behandeld worden en de oplossing gedurende de voorgeschreven tijd kan inweken. Daarna worden de vloeren en wanden met een dweil gedroogd en wordt het verblijf nogmaals schoongemaakt met groene zeep als omschreven in punt 1.

Dweilen en moppen en droogdoeken worden gescheiden (wanneer meerdere dassen afzonderlijk worden opgevangen) te drogen gehangen op het droogrek in de keuken en op maandag, woensdag en vrijdag verschoond, of vaker indien nodig.

Opvangkratten (jonge dassen) worden dagelijks geheel gereinigd met heet water en groene zeep en daarna zorgvuldig gedroogd met een dweil en daarna een handdoek. Vedbedden worden elke dag gewassen

Poepbakken worden dagelijks schoongespoten in de wasbak (keuken) met heet water. Zolang de bak gebruikt wordt door dezelfde das(sen) wordt geen zeep gebruikt, omdat dat de dassengeur en daarmee het gebruik van de bak als poepbak zou kunnen belemmeren.

Voerbakken en waterbakken, snijplanken messen en bestek worden elke dag afgewassen met afwasmiddel en heet water, afgedroogd met een droogdoek en opgeborgen.
Het aanrechtblad wordt dagelijks gereinigd met afwasmiddel en gedroogd met een vaatdoek.

Voorkomen verspreiding ziektekiemen en/of geurstoffen. Wanneer meerdere dassen apart worden opgevangen, wordt voor elke das aparte schoonmaakmiddelen gebruikt, gemerkt met de letter van het desbetreffende verblijf. Dit om te voorkomen dat er mogelijk smetstoffen tussen de onderlinge ruimtes wordt verspreid en geurstoffen onderling verspreid zouden kunnen worden, hetgeen zou leiden toto extra stress bij de dassen

Wanneer er sprake is van een besmettelijke ziekte of een vermoeden daarvan bij een opgevangen das:
Wordt deze das zo ver mogelijk verwijderd van mogelijk andere dassen opgevangen
Wordt deze das altijd als laatste door de verzorgers verzorgd.
Worden alle schoonmaakmiddelen, voerbakken en poepbakken apart gehouden
Wordt alle gebruikte linnengoed dagelijks gewassen, 60 C
Gebruiken de verzorgers weggooi operatiehandschoenen.
Indien noodzakelijk (overleg dierenarts) gebruiken de verzorgers een weggooioveral en laarzen. Laarzen worden naast het verblijf van de zieke das geplaatst en niet elders gedragen.
Wassen de verzorgers hun handen en armen na het verzorgen van deze das met zeep en daarna met sterrilium.
Wordt tijdens de opvangperiode steeds overlegd met de vast dierenarts van Das&Boom, in hoeverre de risico's van mogelijke besmetting van andere dassen/dieren of verzorgers opwegen tegen de kans op herstel van de zieke das.
Wanneer deze risico's te groot zijn wordt de das ingeslapen.
Als niet uitgesloten kan worden, dat een das met een besmettelijke ziekte na herstel en vrijlaten andere dassen zou kunnen besmetten, wordt het dier ingeslapen.
Ontsmettingsmiddelen worden bewaard in de 'waskelder'.

Ongedierte in het opvangverblijf wordt voorkomen door;
Alle ramen te voorzien van fijn gaas en roosters
Door alle voedingsmiddelen te bewaren in een koelkast en afgesloten voorraadbussen
De vloeren van het opvangverblijf schoon te houden en vrij van etensresten.
De vuilniszak middels een kunststof vuilniszakhouder onbereikbaar te houden voor ongedierte en deze regelmatig te verschonen.
Omdat de opvang gevestigd is in een kelderruimte is de gemiddelde temperatuur laag, hetgeen een positief effect heft op het voorkomen van ongedierte.
In bijzondere gevallen wordt het advies of hulp gevraagd aan een gespecialiseerd bedrijf in ongediertebestrijding

Persoonlijk hygiëne; Voor de persoonlijke hygiëne van de verzorgers, beheerder en eventuele bezoekers gelden de volgende richtlijnen.
Verzorgers, beheerders en eventuele bezoekers nemen geen huisdieren mee in de opvangverblijven.
Verzorgers wassen hunnen handen nu het schoonmaken van dassenverblijven en contact met dassen of andere opgevangen dieren
Verzorgers kunnen desgewenst gebruik maken van huishoudhandschoenen.

Ter voorkoming van zoönosen (zie volgende hoofdstuk) gelden bovendien de volgende richtlijnen:
Was na het verzorgen van dassen en mogelijk contact met uitwerpselen of urine altijd je handen
Stop niets in je mond en wrijf niet in je ogen, nadat je in contact bent geweest met uitwerpselen of urine, voordat je je handen gewassen hebt.
Wees extra voorzichtig wanneer je wondjes aan je handen hebt, bijvoorbeeld door operatiehandschoenen of huishoudhandschoenen te dragen.

E Zoönosen

Mogelijke zoönosen bij Opvang Das&Boom
Er zijn geen specifieke zoönosen of dassenziektes bekend, die een gevaar zouden kunnen opleveren voor mensen, die in aanraking komen met dassen.
Algemene overdraagbare ziektes, die via dassen overgedragen zouden kunnen worden zijn in Nederland momenteel alleen:
Tetanus, reële kans bij beten of andere verwondingen toegebracht door dassen
Lyme, reële besmettingskans, niet via dassen maar via teken door werkzaamheden in het buitengebied.
Ziekte van Weil, geen informatie over bekend in relatie tot dassen, kans niet geheel uit te sluiten.

Ter voorkoming van zoönosen geldt bij de omgang met dassen het volgend protocol:

Volg de hygiënische richtlijnen, omschreven bij 'Persoonlijk hygiëne'hierboven

Ga, als je door een das gebeten of bekrabd bent en er sprake is van een open wond, altijd naar de huisarts of de Eerste Hulp afdeling van een ziekenhuis voor een (preventieve) tetanusinjectie, tenzij je nog beschermd bent door een eerdere injectie tegen tetanus. Dit geld ook voor kleine wondjes.

Controleer je kleding en lichaam op teken, wanneer je werkzaamheden hebt verricht in het nabijgelegen bos bij Das&Boom. Teken worden actief bij temperaturen boven de 8ºC. Het risico is het grootst van april t/m september. Let wel: Teken zijn in eerste instantie heel klein (zie afbeelding)
Lees de folder over tekenbeten die Das&Boom verstrekt en volg de aanbevelingen op. Meer informatie vindt je o.a. HYPERLINK "http://www.lymenet.nl" www.lymenet.nl
Verwijder teken zo snel molgelijk, in ieder geval binnen 24 uur.
Je kunt aangetroffen teken verantwoord verwijderen middels het door Das&Boom verstrekte 'Teekweg' lepeltje
Noteer de datum in je agenda en let tot 3 maanden na de beet op ziekteverschijnselen, bijvoorbeeld griepachtige klachten en ringvormige huiduitslag rond de plaats van de beet.

Tijdens zwangerschap kun je geen dassen verzorgen, vanwege de infectierisico's voor het ongeboren kind

Achtergrond informatie over zoönosen en dassen:

Zoönosen: (bron: Adviesrapport in opdracht van Vereniging Leefmilieu E. van Vliet, J. van der Kooij, J.E. Smout, N. Bijl, S.T.T. Schetters Universiteit Utrecht 13-04-2011)
Zoönosen zijn infectieziekten die van dier op mens kunnen kruis-infecteren en andersom. Vaak is voor deze overdracht een vector nodig, zoals muggen en teken, die een infectie over kunnen dragen zonder zelf veel last te overvinden van de ziekteverwekker. Door opwarming van de aarde kunnen steeds meer vectoren overleven in Nederland, waardoor nieuwe zoönosen in Nederland de kans krijgen zich te verspreiden. Zoönosen kunnen via indirect contact (bijvoorbeeld via een vector) of direct contact met een besmet dier of mens worden overgedragen. Zoönosen hebben naast vectoren meer indirecte manieren om te verspreiden. Een zoönose kan zich verspreiden door de lucht (bijvoorbeeld de Q-koorts) of door hand-mondcontact na contact met besmette mest (bijvoorbeeld Toxoplasmosa gondii).

Er zijn drie manieren waarop zoönosen mensen kunnen binnendringen, namelijk via de longen door inhalatie, het verteringsstelsel en via de bloedbaan.

Lijst van mogelijk zoönosen bij dassen en hun kenmerken:
(bron: er is geen specifieke informatie over zoönosen bij dassen bekend, de volgende informatie is afkomstig van een algemene lijst het van Hall instituut)

Rabiës (hondsdolheid)
Verwekker : Rabiësvirus, uit de familie Rhabdoviridae, genus Lyssavirus. Van dit virus zijn vier serotypen bekend. Voor Nederland zijn twee typen van belang: (i) het klassieke rabiësvirus (serotype 1) dat bij vossen voorkomt en (ii) het European Bat Lyssa (EBL)- virus bij vleermuizen (dat nauw verwant is aan serotype 4, het Duvenhagevirus dat voorkomt bij vleermuizen in Afrika).
Reservoir Rabiës is primair een ziekte bij zoogdieren: zeer vatbaar zijn vos, wolf en jakhals, redelijk vatbaar zijn vleermuis, vee, hamster, marmot, kat en konijn. Minder vatbaar zijn hond, schaap, geit en paard. Ook komt rabiës bij fretten voor. In landen waar endemisch rabiës bij honden voorkomt, is het risico van besmetting van de mens het grootst.

Voorkomen in Nederland
In Nederland zijn sedert 1987 de vleermuizen het enige rabiësreservoir, met name de Laatvlieger.

Tetanus

Verwekker :Tetanus wordt veroorzaakt door Clostridium tetani, een anaerobe, grampositieve, sporevormende bacil.
Reservoir : Alle dieren

Symptomen en verschijnselen
De periode van verwonding tot het optreden van symptomen kan variëren van één dag tot enkele maanden, hoewel de incubatietijd zelden langer is dan twee weken. Hoe korter de incubatietijd, des te ernstiger de uiteindelijke ziekte. In de meeste gevallen treedt stijfheid van de aangezichtsspierstelsel als eerste verschijnsel op en gaat spierstijfheid vooraf aan spierspasmen.

Aantasting van de keelholte of ademhalingsspieren leidt tot respiratoire deficiëntie (problemen met de ademhaling). In een later stadium kunnen de ledematen aangedaan worden en ontstaat een volledig ontwikkeld ziektebeeld met gegeneraliseerde spierspasmen (tetanie). Volledig herstel duurt bij degenen die dit stadium overleven vier tot zes weken.
In onbehandelde gevallen kan de mortaliteit oplopen tot 70%, afhankelijk van leeftijd, ernst van het ziektebeeld en de beschikbaarheid van intensive-care- faciliteiten.

Besmetting
Besmetting treedt op door contaminatie van wonden (ook brandwonden en speldeprikken) met straatvuil, aarde, menselijke- of dierlijke faeces of stof.

Tuberculose (tbc)

Verwekker : Mycobacterium bovis.
Reservoir : De drie meest algemene soorten mycobacteria zijn:
M. bovis (vee, honden, zwijnen, apen), M. avium (vogels, zwijnen, schapen,apen), M. tuberculosis (mens, apen, vee, honden, zwijnen, papegaaien).

Komt ook bij dassen voor, maar niet in Nederland.
Nederland is officieel tuberculose-vrij (veehouderij).
In Nederland bij de mens bijna uitsluitend M. tuberculosis.

Ziekte van Weil (Leptospirose)

Verwekker: Leptospiren zijn dunne beweeglijke spirocheten, behorende tot Leptospira interrogans.
Reservoir : Knaagdieren, vooral ratten, veldmuizen, vossen, vee (evenhoevigen), honden kunnen dragers zijn. Ook fretten kunnen leptospirose krijgen.

Ziekteverschijnselen bij de mens
Het ziektebeeld van Leptospirose kan uiteenlopen van mild tot zeer ernstig
(Syndroom van Weil). Sommige serotypen neigen ertoe ernstige leptospirose te veroorzaken, andere geven doorgaans aanleiding tot betrekkelijk milde ziektebeelden. Leptospirose van runderen geeft bij de mens algemene ziekteverschijnselen die nog het meest lijken op griep. De symptomen van Leptospirose zijn onder andere plotseling opzettende (doorgaans hevige) hoofdpijn, koorts, spier- en gewrichtspijnen,
lichtschuwheid, misselijkheid en braken. Soms worden lever- en nierstoornissen (zoals geelzucht) geconstateerd. Het herstel van Leptospirose bij mensen verloopt vrij traag (half jaar tot één jaar), tenzij in een vroeg stadium antibiotica worden toegediend.

Besmettingsweg
Knaagdieren, in het bijzonder ratten, vormen belangrijke reservoirs voor allerlei serotypen. Dragers zelf hoeven weinig of geen last te hebben van hun besmetting. De infectieroute loopt van urine van besmette dieren via water, voorwerpen of grond naar wonden of slijmvliezen als porte d'entrée bij de mens.
Het grootste risico lopen werknemers op lokaties met veel diercontacten (ratten, vee) of daar waar besmet materiaal of water aanwezig is.

Lyme (bron: LymeNet Nederland)

Verwekker: Borrelia burgdorferi.
Reservoir : Teken

Symptomen en verschijnselen
Vroege symptomen zijn een rode ring/vlek genaamd erythema migrans (EM) op de plaats van de tekenbeet, griepachtige klachten zoals hoofdpijn, stijve nek, koorts, spierpijnen en vermoeidheid. Deze symptomen kunnen uitblijven.
Later kunnen diverse symptomen ontstaan. De ziekte van Lyme is een multi-systeem ziekte. Het kan leiden tot o.a. neurologische (zenuwstelsel/hersenen), dermatologische (huid), reumatologische (spieren en gewrichten), cardiologische (hart), opthalmologische (ogen) en psychiatrische klachten.
De ziekte van Lyme is een klinische diagnose. Dit betekent dat de arts de diagnose moet stellen op basis van de ziektegeschiedenis en symptomen. Bij het zien van een EM zal de arts de diagnose "ziekte van Lyme" stellen. Zonder een EM is de diagnose moeilijker te stellen. Vaak worden dan testen gebruikt. Deze testen zijn ter ondersteuning van de diagnose. Er kan niet een diagnose gesteld worden op grond van de uitslag van de test alleen. De testen kunnen om verschillende redenen zowel fout positieve als fout negatieve uitslagen geven.

Besmetting
De Lyme-bacterie wordt meestal overgedragen door de beet van een geïnfecteerde teek. Teken zijn kleine parasieten die vooral voorkomen in bossen en velden. De teek hecht zich vast in de huid en zuigt zich vol met bloed. Als de teek is geïnfecteerd, dan kunnen de Lyme-bacteriën worden overgedragen naar de mens.
Ook is aangetoond dat een zwangere vrouw die geïnfecteerd is met de Lyme-bacterie, deze kan overdragen op het ongeboren kind.
Andere besmettingswegen die door sommigen worden vermoed, zijn borstvoeding, menselijk en dierlijk contact, bloedzuigende insecten (muggen, vliegen, vlooien), bloedtransfusies en transplantaties, maar deze besmettingswegen zijn (nog) niet wetenschappelijk aangetoond.

F Veterinaire zorg

Veterinaire hulp voor dassen in Nederland. Veel dassen in Nederland, die veterinaire zorg nodig hebben, krijgen die zorg in eerste instantie, wanneer die das door bijvoorbeeld een dierenambulance aan een plaatselijk dierenarts wordt aangeboden. Omdat veel dierenartsen geen of weinig ervaring hebben met de omgang en behandeling van dassen, komt Das&Boom hierin tegemoet:

Alle dierenambulances, werkzaam in regio's waar dassen voorkomen, zijn door Das&Boom op de hoogte gebracht van het aanbod van Das&Boom en het feit dat Das&Boom 24 u/d bereikbaar is voor advies.
Dierenartsen, die via een dierenambulance een gewonde das krijgen aangeboden, kunnen een beroep doen op Das&Boom om behulpzaam te zijn bij de afwegingen rond de gewenst behandeling.
Daarbij kan de beheerder informatie geven over de revalidatiemogelijkheden van gewonde dassen
De aan Das&Boom verbonden dierenarts kan telefonisch informatie verstrekken
Das&Boom kan een door de dierenarts van Das&Boom geschreven protocol via email per omgaande versturen.

In vrijwel alle gevallen, dat dierenambulances informeren over handelswijze bij verkeersslachtoffers, adviseert Das&Boom, dat de das onderzocht wordt door een dierenarts

In sommige regio's, waar de vergoeding van medische zorg voor hulpbehoevende dieren niet goed geregeld is, komt het voor dat er geen budget is voor het aanbieden van een hulpbehoevende das voor medische zorg.
In die gevallen betaald Das&Boom het consult, als door van te voren door de aanbieder (dierenambulance) overleg over is geweest.

Aanname en onderzoek nieuwe dieren: Veel dassen, die door Das&Boom worden opgenomen, zijn dus vaak al door een dierenarts behandeld.

Nieuwe dassen worden altijd door de beheerder aangenomen. In de meeste gevallen worden ze door de beheerder van Das&Boom opgehaald bij een collega opvang, intensive care van een dierenarts of tijdelijk opvang bij een dierenambulance (omdat dierenambulances meestal geen (o.a. financiële) mogelijkheden hebben om dieren te vervoeren buiten hun regio).
In sommige gevallen brengt Das&Boom de das meteen door naar de eigen dierenarts, wanneer de indruk bestaat dat de eerder verleende veterinaire zorg tekort schiet.
Bij binnenkomst in de opvang van Das&Boom worden door de beheerder de bevindingen, behandelingen, toegediende medicatie en adviezen voor nazorg en voorgeschreven medicatie genoteerd in de 'veterinaire verslaglegging'.
Wanneer een nieuwe das nog niet door een dierenarts onderzocht is, gaat de das voor binnenkomst naar de aan Das&Boom verbonden dierenarts of komt deze dierenarts dezelfde dag de das onderzoeken in de opvang van Das&Boom, wanneer het gaat om:
verkeersslachtoffers
ernstig verzwakte dassen
onderkoelde jonge dassen

De beheerder beoordeeld, of een nieuw binnengekomen of gebracht das veterinaire zorg nodig heeft. Hij/zij let daarbij op:

Reden waarom de das is opgenomen
Algemene conditie en gedrag
Conditie van de vacht
Uiterlijke verwondingen
ademhaling
mogelijke parasieten
indien mogelijk (in coma) conditie gebit

Alle bevindingen, de behandeling en verwachte behandelduur worden door de beheerder opgenomen In het 'opvangadministratieformulier'

Gedurende de opvangperiode wordt de dierenarts ingeschakeld, wanneer de opvang van een hulpbehoevende das anders verloopt dan voorzien (door beheerder of de behandeld dierenarts). Afhankelijk van de verwachten behandeling kan de dierenarts langs komen bij de opvang van Das&Boom of de das kan naar de dierenarts vervoerd worden.

De aan de opvang van Das&Boom verbonden dierenarts is:

5.1.2e

Dierenkliniek Pijnappel
Sint Annastraat 35
6524 EE Nijmegen
024-3230320 | info@dierenkliniekpijnappel.nl

Bij eventuele afwezigheid doet Das&Boom een beroep op:

5.1.2e 5.1.2e
Wild-live dierenarts (verbonden aan Burgers Zoo in Arnhem)
Alteveerselaan 30A
6881AW Velp
06 5.1.2e | 5.1.2e @gmail.com

Aangifteplichtige dierziekten: De beheerder, let op verschijnselen die kunnen wijzen op een besmetting met een aangifteplichtige dierziekte.

Dit melden vind plaats bij het landelijk Meldpunt voor dierziekten (045) 54631 88.
Aangifteplichtige dierziektes bij dassen zijn:
Rundertuberculose
Rabies

Achtergrondinformatie:

Artikel 19 GWWD: Indien een dier verschijnselen van een besmettelijke dierziekte vertoont of indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een dier in de gelegenheid is geweest om te worden besmet of drager van smetstof is, geeft de houder hiervan terstond kennis aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 114, tweede lid.

G Het in vrijheid stellen van opgevangen dieren

Volwassen dassen wordt vanuit de opvang direct teruggeplaatst op een geschikte locatie (zie uitleg hierna).
Jonge dassen worden gedurende en periode van 6 weken in een tijdelijke uitzetren (elektrisch raster) geplaatst, voordat ze worden losgelaten.

Terugplaatsen volwassen dassen

Wanneer een opgenomen das voldoende is hersteld, om zich weer in de natuur te kunnen redden, wordt het dier teruggeplaatst.
Een das is voldoende gerevalideerd wanneer volgens het oordeel van de beheerder en/of dierenarts:
Een verzwakte das zodanig is hersteld, of een verwonding zodanig is genezen, dat de das zich weer in de natuur kan redden.
Normaal eetgedrag vertoond en gezonde uitwerpselen produceert
Een normaal lichaamsgewicht heeft (vanaf ca. 10 kg)

Overwegingen over het tijdstip van terugplaatsen
Een das wordt in principe zo kort mogelijk opgenomen
Wanneer er sprake is van (strenge vorst) kan dat een reden zijn het terugplaatsen even uit te stellen, in verband met de ontoegankelijkheid van zijn natuurlijke voedingsbronnen.
Een das wordt pas teruggeplaatst als een uitzetlocatie is gevonden die voldoet aan de eisen (zie hierna) die Das&Boom daaraan stelt.
Een das wordt altijd tegen schemering of later teruggeplaatst

Eisen die gesteld worden aan de uitzetlocatie:
Wanneer een das korter dan 1 week opgenomen is geweest, wordt de das in principe teruggeplaatst op een geschikte locatie nabij de vindplek
Een geschikte locatie ligt bij voorkeur bij een dassenwissel, die zich in veel gevallen bevindt bij de vindplek
De locatie moet voldoende beschutting geven, zodat de das zich daar tijdelijk veilig kan schuilhouden
De locatie moet ver genoeg verwijderd zijn van gevaarlijke of storende invloeden zoals wegen of bebouwing.
En das wordt niet zonder meer teruggeplaatst in een nabij gelegen dassenburcht, omdat nooit zeker is dat de das van die burcht afkomstig is.

Wanneer nabij (maximaal ca 300 m, afhankelijk van de omgeving) de vindplek geen uitzetlocatie kan worden gevonden, die aan bovengenoemde voorwaarden voldoet of de das langer dan 1 week in een opvangsituatie is geweest wordt voor de das een ander geschikt uitzetlocatie gezocht.
Ervaring van Das&Boom heeft geleerd dat het terugplaatsen van dassen nabij de vindplek, die langer dan één week in een opvangsituatie hebben gezeten, kan leiden tot gevechten met andere dassen met dodelijke afloop. Waarschijnlijk heeft dit te maken met een veranderende lichaamsgeur van een das, die gedurende enige tijd geen geur ('bemusken') heeft uitgewisseld van zijn of haar sociale groep.

Een gerevalideerde das wordt teruggeplaatst in een verlaten dassenhol, dat niet gelegen is een in bewoond dassenterritorium maar wel in de nabijheid van bestaande territoria.
Bij het bepalen of een dassenhol verlaten is wordt eerst gebruik gemaakt van de database van dassenburchten in Nederland van Das&Boom. Daarna wordt de plek bezocht door een deskundige van Das&Boom, een deskundig lid van een dassenwerkgroep, een boswachter of een jachtopzichter.
Voor het bepalen van bestaande dassenterritoria wordt gebruik gemaakt van de database van Das&Boom en eventueel van actuele informatie van dassenwerkgroepen, boswachters of jachtopzichter

Terugplaatsen jonge dassen

Jonge dassen worden in groepen van minmaal 2 dieren teruggeplaatst , bij vootkeur in een verlaten hol binnen bestaande territorias , in een tijdelijk te plaatsen uitzetren (uitwenren) van electrisch net, voordat ze definitief worden losgelaten.
Jonge dassen kunnen teruggeplaatst worden van augustus tot oktober, omdat:
vrijwel alle dassen in februari geboren worden en de ontwikkeling van alle jonge dassen vrijwel gelijk loopt
uit (eigen) observaties blijkt, dat jonge dassen in de natuur zich vanaf juli vaak zelf kunnen redden als de moeder das uit valt (verkeersslachtoffer)

uit de jarenlange ervaring van Das&Boom met het uitzetten van honderden jonge dassen tijdens herintroducties in de vorige eeuw blijkt, dat jonge dassen vanaf augustus oud genoeg zijn om zich zelfstandig te kunnen redden in een uitzetren.
het niet wenselijk is jonge dassen uit te zetten in een uitzetren na oktober, omdat de jonge dieren dan midden in de winter losgelaten zouden moeten worden (met een minimaal natuurlijk voedselaanbod) of pas in het voorjaar (en dan dus erg lang in gevangenschap moeten doorbrengen)

Opvangperiode in de uitzetren
Jonge dassen blijven ca 6 weken in de uitzetren, voordat de beheerder van Das&Boom ze vrijlaat door het elektrisch raster te verwijderen.
Nadat de dassen zijn vrijgelaten wordt het bijvoeren in één maand afgebouwd, of langer, wanneer blijkt dat de dassen nog regelmatig gebruik maken van het aangeboden voedsel
Dassen kunnen zich in de verlaten burcht vestigen en/of zich aansluiten bij sociale dassengroepen in de omgeving.

Een uitzetlocatie voor verweesde dassen voldoet aan de volgende eisen:

bevindt zich in een bestaan dassenterritorium, op een rustige plek, waar weinig of geen activiteit van andere dassen waarneembaar is.
Das&Boom maakt hierbij gebruik van de veldkennis van de diverse Dassenwerkgroepen, die meewerken met deze manier van terugplaatsen en gedurende langere periodes potentieel geschikt locaties
bij voorkeur in een verlaten pijp / bijburcht. Er kan ook gebruik gemaakt worden van een eenvoudige kunstburcht, waarbij minder hoge eisen gesteld worden dan aan kunstburchten, waar dassen duurzaam moeten blijven wonen
heeft afmetingen van minimaal 30 x 30meter, liefst groter
Bestaat uit een dubbel elektrisch raster, vanuit de burcht eerst een raster met 4 draden op 10, 15 20 en 30 cm hoogte en daarachter een konijnenraster van 120 cm hoog. Het raster is uitgerust met een mobiel gsm alarm, die meteen waarschuwt bij stroomverlies en/of calamiteiten
is gelegen op een zo rustig mogelijk locatie, niet zichtbaar vanaf de openbare weg, zo ver mogelijk verwijderd van wegen en andere bronnen van verstoring

Voor elke uitzetren worden een voerders
De voerders:
volgt de aanwijzingen op van de beheerder van Das&Boom, doet regelmatig verslag (telefoon of email) van het uitwenproces en melden alles in een groeps WhatApp groep, die gelezen wordt door alle verzorgers en de beheerder van Das&Boom
voert de dassen in de avond ruim voor schemering met hondenbrokken en fruit en zorgt voor vers water
na verloop van tijd verschuift het voeren in bakken naar het verstoppen van voer in de uitzetren
zorgt ervoor dat zo weinig mogelijk ruchtbaarheid gegeven wordt aan de uitzetactie
zorgt voor de nazorg, nadat de dassen zijn vrijgelaten, door sporenonderzoek in de omgeving van de ren

De beheerder van Das&Boom vervoert de dassen individueel in vangkratten naar de uitzetren, en zorgt ervoor dat alle jonge dassen verzien zijn van een chip. Een chip wordt door de behandelend dierenarts meteen bij binnenkomst geplaatst dan wel, door de dierenarts van Das&Boom in de opvang van Das&Boom of bij een dierenarts tijdens het vervoer naar de uitzetren.
Na ca 3 maanden, afhankelijk van de weersomstandigheden laat de beheerder van Das&boom de dassen vrij het elektrisch raster te verwijderen.
De beheerder van Das&Boom blijft verantwoordelijk voor het welzijn van de dassen totdat de dassen zijn vrijgelaten.

M doden van opgevangen dieren

Wanneer de beheerder van de opvang van Das&Boom, in overleg met de dierenarts van Das&Boom, inschat dat de kans op herstel en/of succesvol terugplaatsen in de natuur van een opgevangen das minimaal is, wordt besloten het dier te euthanaseren. Deze overwegingen worden vastgelegd in de opvangadministratie. Het euthanaseren van dassen wordt alleen verricht door een dierenarts.

Een opgevangen das wordt euthanaseert, wanneer:
het gaat om een das met gebroken ledenmaten of een bekkenfractuur
Het herstellen en revalideren van dergelijke aandoeningen is bij dassen (wilde dieren) is erg lastig, de kans op complicaties is groot en volledig herstellen zou in verhouding erg lang gaan duren (vele maanden). Daarbij is de kans op herstel te klein is om de overlast (pijn) en stress gedurende een lange periode, die onvermijdelijk gepaard gaat met het opvangen wilde dieren met breuken, te kunnen rechtvaardigen.
De das een hersenbeschadiging heeft, waarvan de verschijnselen niet binnen een paar dagen zijn verdwenen.
Het een jonge das betreft met een gedragsafwijking of geboortedefect.
Deze problemen kunnen zich soms pas later in de opvangperiode openbaren en zijn dan waarschijnlijk ook de oorzaak dat het dasje door de moeder is verstoten
het gaat om een oude verzwakte das met verwondingen die erop wijzen dat het dier uit zijn sociale groep verstoten is
kenmerkend zijn stuitwonden en verwondingen bij de nek en oren
het gaat om een das, waarvan de dierenarts inschat, dat de kans op herstel te minimaal is in verhouding tot de verwachte herstelperiode.

Een das wordt altijd door de dierenarts euthanaseert, bij voorkeur in de opvang van Das&Boom of in de praktijk van de dierenarts van Das&Boom.

Dode dassen worden door Das&Boom bewaard in een dubbele plastic zak (scherpe nagels), voorzien van label met identificatiekenmerk in een vriezer.
Dode dassen worden periodiek door Das&Boom afgevoerd voor destructie naar:

Gaku, Ophaaldienst Gestorven Huisdieren
Houtweg 3
6551AH Weurt

Op verzoek worden dode dassen voor educatieve doeleinden overgedragen aan onder meer Bezoekerscentra of musea. Deze organisaties moeten dan in het bezit zijn van een vervoersontheffing van de politie.

Dassen worden in de vriezer bewaard, wanneer ze door onbekend oorzaak zijn gestorven of bij verdenking een strafbaar feit (kogelwonden of vergiftiging).
Wanneer er een vermoeden is van een strafbaar feit, wordt de AID en/of de Politie ingeschakeld
Mogelijk vergiftigde dassen worden door Das&Boom alleen voor onderzoek aangeboden, wanneer er een concreet vermoeden bestaat van vergiftiging met een bepaald gif.

Dode dassen worden voor onderzoek aangeboden aan:
het Centraal Veterinair Instituut (CVI) in lelystad
Faculteit Diergeneeskunde, Utrecht

I Medewerkers, taken en verantwoordelijkheden

De medewerkers van de opvang van Das&Boom bestaan uit twee beheerders en ca 20 vrijwillige medewerkers.
De beheerder, 5.1.2e 5.1.2e is bij Das&Boom in vaste dienst, de assistent-beheerder, 5.1.2e 5.1.2e, is vrijwillig medewerkster.

De beheerder is verantwoordelijk voor;
de opvangen dassen
het ophalen en terugplaatsen van dassen
de (medische) verzorging van de opgevangen dieren
beslist (in samenspraak met de dierenarts) over revalideren, terugplaatsen en euthanaseren
de continuïteit van de opvang, inkoop voer en materialen
de accommodatie
onderhoud, veiligheid
de vrijwilliger medewerkers
dagelijkse aansturing
Dagelijks worden vrijwilligers mondeling door de beheerder ingelicht over de geplande werkzaamheden, de verzorging van de opgevangen dassen en alles wat daarmee te maken heeft
Roosterplanning
Vrijwillige medewerkers worden maandelijks ingeroosterd. In een via email toegezonden voorkeursschema kunnen zij hun beschikbare dagen aangeven. Uiterlijk 2 weken voor het ingaan van een nieuwe maand krijgen de medewerkers het werkrooster van de volgende maand via email toegestuurd.
aanname, inwerken en begeleiding
veilige werkomgeving (ARBO)
de motivatie en betrokkenheid van de medewerkers
medewerkers worden betrokken bij alle facetten van de opvang
medewerkers worden op de hoogte gehouden, onder meer door dagelijks overleg en de maandelijkse 'Dassenkrant'
door het organiseren van een jaarlijks uitje
de opvangadministratie, jaarlijkse rapportage aan EL&I
de contacten met de dierenarts, externe contacten

De assistent-beheerder is verantwoordelijk voor;
vervangt de beheerder bij afwezigheid
het aansturen medewerkers bij afwezigheid hoofdbeheerder
de opvang en verzorging van jonge dassen (zuigelingen)

Vrijwillig medewerkers
zijn verantwoordelijk voor de verzorging van de opgevangen dassen op de tijdstippen waarop zijn volgens het werkrooster zijn ingedeeld
Wanneer een medewerkers verhinderd zijn, zijn ze zelf verantwoordelijk voor het organiseren van vervanging
De beheerder is behulpzaam bij het organiseren van vervanging
Bij ziekte of overmacht organiseert de beheerder vervanging of neemt de verzorging zelf over
arriveren dagelijks om 10.00 uur bij Das&Boom. De dagelijkse verzorging neemt, afhankelijk van de bezetting tussen 1,5 en 4 uur in beslag.
volgen bij de verzorging de aanwijzingen op uit de opvangregistratieformulieren, de opmerkingen van de voorafgaande dagen in de logboeken van de opgenomen dassen, en doen na afloop van de verzorging zelf schriftelijk verlag in de logboeken en indien wenselijk mondeling bij de beheerder.
nieuwe medewerkers worden gedurende een periode van ca 3 maanden ingewerkt door de beheerder en ervaren medewerkers
dienen zich te houden aan het Huishoudelijk reglement Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en Stichting Das&Boom, waarin de directie aangeven, waaraan (vrijwillige) medewerkers zich dienen te houden ten aanzien van veiligheid, gezondheid en welzijn bij het uitvoeren van de werkzaamheden (zie verder bijlage 4)

Ongevallenverzekering
De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, waar de Stichting Das&Boom deel van uit maakt, heeft voor alle vrijwillige medewerkers een ongevallenverzekering afgesloten bij Fortus ASR Schaderverzekering N.V., polisnummer 35015036.
Uitgekeerd wordt blijvende invaliditeit ten gevolge van een ong eval met een maximum bedrag van ¬3.630.242,-
De dekking geldt uitsluitend tijdens
Het aantoonbaar verrichten van werkzaamheden als vrijwilliger ten behoeve van de verzekeringsnemer
Het verblijf in de gebouwen en op de terreinen waar voornoemde werkzaamheden door vrijwilligers worden verricht
Het rechtstreeks gaan van huis naar voornoemde gebouwen en terreinen en terug, wits dit plaatsvindt binnen de daarvoor normaal benodigde tijdsduur.
J Veiligheid
De veiligheid van de medewerkers wordt zoveel mogelijk gegarandeerd door de bepalingen van het Huishoudelijk reglement Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en Stichting Das&Boom.
Dit reglement wordt aan alle medewerkers verstrekt. In dit reglement zijn bepalingen opgenomen over verantwoordelijkheden, het gedrag op het werk, de gewenste omgangsvormen, de taken van de preventiemedewerker, bedrijfshulpverlening, alcohol en drugs, veiligheid en het voorkomen van ongevallen, discipline, gebruik van voertuigen en werktuigen, handelwijze bij brand, explosie of ongeval, de Arbo commissie, het sanctiebeleid, huis en gedragsregels en het parkeerbeleid.

Medewerkers worden verzocht alle bepalingen van het Huishoudelijk reglement op te volgen, het reglement wordt in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Voor de medewerkers van de opvang van Das&Boom gelden extra veiligheidsrisico's , die voortvloeien uit de omgang met dassen. Deze risico's worden tot een minimum beperkt door de aanwijzingen in het hoofdstuk 'verzorging, omgang met dassen'.

K Continuïteit

Bereikbaarheid (zie ook hoofdstuk opname en acceptatie)
De Stichting Das&Boom, Opvang en Advies is tijdens kantooruren telefonisch bereikbaar onder telefoonnummer 024 6842294.

Buiten kantooruren is Das&Boom 24 uur per dag bereikbaar via voice responce systeem.
Verzoeken om hulp ter plaatse aan dassen worden automatisch doorverwezen naar de plaatselijk politie, die de melder kan verwijzen naar de dienstdoende organisatie ter plaatse.
Andere verzoeken om hulp voor hulpbehoevende dassen kunnen worden ingesproken. De melder wordt daarna meteen teruggebeld door een medewerker van de bereikbaarheidsdienstvan Das&Boom, die de meeste vragen kunnen beantwoorden. Voor bijzondere gevallen is de beheerder of assistent-beheerder van Das&Boom telefonisch bereikbaar.
Op de website van Das&Boom is algemene informatie te vinden over de hulp aan dassen in verschillende situaties.
Alle Dierenambulances, wiens werkgebied ligt in dassenleefgebied, zijn door Das&Boom via een speciaal voor hen ontwikkeld informatieblad op de hoogte gebracht van aandachtspunten bij de hulpverlening aan dassen. Dit informatieblad is ook via de website van Das&Boom te downloaden

Vervanging bij afwezigheid
De beheerder wordt bij afwezigheid (ziekte, vakantie) vervangen door de assistent beheerder.
Vervanging van overige medewerkers wordt door hen zelf geregeld, tenzij er sprake is van overmacht zoals bijvoor beeld ziekte.
Vervanging van medewerkers gebeurt aan de hand van de beschikbaarheidgegevens, die de medewerkers maandelijks via email opsturen naar Das&Boom.

Nieuwe vrijwilligers
Vrijwel alle vrijwillige medewerkers hebben zich zelfstandig aangemeld bij Das&Boom voor het werk in de opvang.
Das&Boom voorziet in de personele continuïteit door middel van;
Vacatures dierverzorging bij de vrijwilligerscentrale van Nijmegen en omgeving
Informatie over vrijwilligerswerk op de website van Das&Boom (HYPERLINK "http://www.dasenboom.nl" www.dasenboom.nl)
Wanneer er een personeelstekort zou onstaan wordt gebruik gemaakt van de plaatselijke en regionale dag en weekbladen middels een redactionele oproep of advertentie.
In de praktijk blijkt dat er sprake is van voldoende animo is voor vrijwilligerswerk inde opvang van Das&Boom.

Bij calamiteiten, waarbij de verzorging van de opgevangen dieren in de knel zou komen kan een beroep gedaan worden op:
Stichting Opvang Noach, Toon & Petra Lesterade, Aaltenseweg 21a, 7025 CJ Halle
Das&Boom heeft een samenwerkingsovereenkomst met deze organisatie gesloten
Natuurhulpcentrum Opglabbeek in België
De Fugelhelling in Ureterp, Friesland

L Bezoekers
Bezoekers zijn welkom in het informatiecentrum van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, waar naast voorlichting over het cultuurlandschap in Nederland (leefgebied van de das) ook voorlichting gegeven wordt over de das.
De opvang van Das&Boom is uitdrukkelijk niet toegankelijk voor bezoekers.

Wel kunnen bezoekers in het informatiecentrum via camera's de opgevangen dassen bekijken, waarbij ze door de medewerkers van het informatiecentrum worden ingelicht over het wel en wee van de opgevangen dassen en de leefwijze van en bedreigingen voor dassen in het algemeen.

M Administratie

Van elke opgenomen das (en eventueel tijdelijk opgenomen marterachtige of vos) worden de gegevens vastgelegd in;
Opvangadministratieformulier
Hierin zijn alle gegevens van de opgenomen das terug te vinden (zie bijlage 5)
Formulier veterinaire verslaglegging
Wordt ingevuld, wanneer een das door de dierenarts is onderzocht en/of behandeld (zie bijlage 6)
Digitaal bestand van de beheerder, met o.a locatiegegevens (amersfoort-coördinaten vindplaats en uitzetplek)
Kaartenbak met korte samenvatting van reden opvang, coördinaten vind- en uitzetplek, (eventueel euthanaseert), data, volgnummer en naam en chipgegevens
In deze kaartenbak bevinden zich de gegevens van alle door Das&Boom teruggeplaatstte dassen
Een jaarlijks overzicht van de opgenomen dieren voor Dienst Regelingen

In de 'Opvangklapper Das&Boom' bevindt zich een sectie van elke opgenomen das, verdeeld via tapbladen, met per das het opvangregistratieformulier, de eventuele veterinaire verslaglegging en daarna een logboek per das. In het logboek worden de bevindingen van de beheerder en medewerkers van de opgevangen das genoteerd. Daarin staat in ieder geval per dag wat de das gegeten heeft, zijn ontlasting, observaties rond zijn gedrag,

De opvangklapper bevindt zich in de 'vrijwilligersruimte' van Das&Boom, waar dagelijks de beheerder de verslaglegging met de medewerkers doorneemt. De medewerker neemt de 'Opvangklapper' mee naar de opvangruimte, en legt deze na afloop terug in de vrijwilligersruimte.

Alle gegevens van alle opgevangen dassen zijn door alle medewerkers in te zien.

N Slotbepaling
Wanneer is sprake is van onvoorziene omstandigheden, waardoor het opvangcentrum zich gedwongen ziet af te wijken Van de voorschriften van deze werkwijze, stelt Das&Boom Dienst Regelingen daarvan onverwijld op de hoogte

Bijlage 5

Bijlage 6
Succesvol betekent dat een uitgezette das niet binnen een jaar na het uitzetten is teruggemeld. . Alle door D&B uitgezette dieren zijn getatoeëerd of gechipt en dus individueel herkenbaar. De meeste dood aangetroffen dassen worden bij Das&Boom gemeld.
Gemiddeld wordt 38% van de tekenbeten opgelopen in de bossen en 35% in de tuin.
De meeste mensen worden door teken gebeten tijdens wandelen en tuinieren. Ook tijdens het spelen worden veel tekenbeten opgelopen.

Het percentage geïnfecteerde teken varieerde in 2007 van 0% tot 13,3% en was daarmee veel lager dan in 2006 (21,5% tot 29,0%). Het percentage van de teken dat besmet is met Borrelia varieert

zeer sterk in ruimte en tijd. In een gebied kan de het besmettingspercentage op precies dezelfde locatie de ene maand duidelijk hoger zijn dan de andere maand. Het is onduidelijk waardoor de grote verschillen veroorzaakt worden.

De 'Bereikbaarheidsdienst' van Das&Boom bestaat uit een groep ervaren vrijwilligers, die buiten kantooruren, tijdens de weekenden en feestdagen ingesproken oproepen voor Das&Boom per omgaande beantwoorden. Zij draaien dienst gedurende 1 week en kunnen altijd terugvallen op de beheerder en/of assistent-beheerder.

Augustus 2022

PAGE

PAGE 1

Minister Neelie Kroes, als minister van Verkeer en Waterstaat in 1985 met en verweesde das van Das&Boom

Minister May-Weggen van Verkeer en Waterstaat in de jaren '90 bij het uitzetten van dassen

Jonge vos bij Stichting Opvang Noach

Verdwaald jong dasje, weer op weg naar de kraamburcht

Dassen worden tijdens het schoonmaken via een poortje naar het naastgelegen verblijf gestuurd, waar ze zich tijdens het schoonmaken kunnen verstoppen in een hoop stro.

Aan:
provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Assen, 23 mei 2023
Ons kenmerk 202000561-01069036
Behandeld door Team: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Instemmingsverzoek ontwerpbesluit Stichting Das en Boom - Besluit Gelderland - opvang en uitzetten hulpbehoevende dassen

Geachte heer/mevrouw,

Op 31 maart 2023 hebben wij uw e-mail ontvangen met het verzoek om in te stemmen met de ontheffing voor het opvangen en uitzetten van dassen. De ontheffing wordt afgegeven op grond van artikelen 3.10 lid 1, 3.34 lid 1 en 3.24 lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Met deze brief laten wij u weten in te stemmen met de ontheffing zoals u die aan ons hebt voorgelegd bij opname van de volgende twee voorwaarden:

- Meldingsplicht: Alle activiteiten welke plaatsvinden in de provincie Drenthe dienen gemeld te worden door een mail te sturen naar vth@drenthe.nl. Daarbij de specifieke aanvulling dat bij het (terug)plaatsen van dassen in Drenthe overleg plaatst dient te vinden met het bevoegd gezag (provincie Drenthe) alvorens deze activiteit plaats kan vinden.

- Er mogen in Drenthe niet meer dassen worden uitgezet/teruggeplaatst dan dat er binnen de provincie Drenthe zijn gevangen. Deze aantallen dienen jaarlijks aan de provincie Drenthe gecommuniceerd te worden met de locaties waar de dieren zijn gevangen en uitgeplaatst.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

i.o.
J.G. Lüchtenborg,
teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

1-6-2023/10:45:26/3903/0003

Datum
25 mei 2023

Zaaknummer
2022-011862

Onderwerp
Ontvangstbevestiging

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Provincie Drenthe
T.a.v. J.G.L. Lüchtenborg
Postbus 122
9400 AC ASSEN

PROVINCIE DRENTHE
No.:
Ingek.: - 1 JUNI 2023
TEAM:
TE BEH. DOOR:
DWS: G.AFD.:

Uw brief d.d.	: 23-05-2023
met kenmerk	: 202000561-01069036
onderwerp	: Vergunningaanvraag - advies ontvangen inkomend
	: Gelderland Geheel
is ontvangen op	: 24-05-2023
en toegezonden aan	: VVHH - Vergunningverlening en Handhaving

Beste aanvrager,

Hartelijk dank voor uw aanvraag of melding.

Wij proberen uw aanvraag binnen de geldende termijn af te handelen. In verband met grote drukte bij de afdeling Vergunningverlening en Handhaving is het halen van deze termijn helaas niet altijd mogelijk. De vertraging treedt vooral op door een schaarste aan (extra inzet van) personeel dat over de benodigde expertise beschikt. Bij voorbaat excuses voor het ongemak. We kunnen niet ingaan op verzoeken om een aanvraag met voorrang te behandelen of contactgegevens van de behandelend vergunningverlener te verstrekken. Wij vertrouwen op uw begrip hiervoor.

Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 9999 of e-mailadres provincieloket@gelderland.nl.
In (eventuele) verdere schriftelijke of mondelinge communicatie over deze aanvraag verzoeken we u het bovengenoemde zaaknummer te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Team Vergunningverlening en Handhaving Provincie Gelderland

Dit bericht is automatisch aangemaakt en is daarom niet ondertekend.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

To: [redacted], [redacted] [[redacted]@gelderland.nl]
Cc: [redacted] [redacted] [[redacted]@drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]; [redacted] [redacted] [[redacted]@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 11/9/2023 9:44:00 AM
Subject: RE: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom - 202000561
Received: Thur 11/9/2023 9:44:04 AM

Beste [redacted],

Goed te horen dat jullie in gesprek zijn geweest met Das en Boom en er vertrouwen is in het handelen in goede zin en in het belang van de dassen. Het oogje in het zeil houden lijkt me in hun huidige situatie ook belangrijk, fijn dat jullie dat willen oppakken.

Naar aanleiding van onderstaande vraag ben ik binnen het team in overleg gegaan over de mogelijkheid onze voorwaarde wat ruimer op te stellen.
Wat wij begrijpen is dat er, doordat jonge dieren in een groep geplaatst worden en deze groep in zijn geheel uitgezet zal worden, dus in één keer meerdere dieren tegelijk uitgezet zouden kunnen worden. Hierbij bestaat de kans dat er meer dieren geplaatst worden dan er gevangen zijn in Drenthe.

Wij kunnen ons hierin vinden, mits het totale aantal gevangen en uitgezette dieren per saldo uiteindelijk gelijk is (gedurende de geldende ontheffingstermijn). Wij zien liever niet dat er eerst meer dieren worden geplaatst dan er worden gevangen, om zo te borgen dat het aantal uitgezette dieren uiteindelijk na verstrijken van de ontheffingstermijn niet toch hoger uitvalt dan het aantal gevangen dieren. Wordt bijvoorbeeld in jaar 1, 3, 4 en 5 in totaal 6 dassen gevangen, dan kan pas na jaar 5 een groep van 6 dassen in Drenthe geplaatst worden.

Ik hoop dat wij zo tegemoetkomen aan de vraag van Das en Boom om zo groepen met verweesde jongen in Drenthe uit te kunnen zetten.
Mochten je hier nog vragen over hebben, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted], [redacted] <[redacted]@gelderland.nl>
Verzonden: woensdag 18 oktober 2023 17:16
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>

Onderwerp: RE: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom - 202000561

Beste 5.1.2e,

Vanwege vele andere klussen, heb ik nu pas weer het ontwerpbesluit voor Das en Boom opgepakt.
Nav jouw signalement zijn we samen met handhaving in gesprek gegaan met het opvangcentrum en (ondanks dat we op hun woord moeten geloven) hebben we er vertrouwen in dat zij in goede zin én in belang van de das handelen.
Daarnaast willen we met het gesprek ook aan hen meegeven dat wij dit serieus nemen en ook een oogje in het zeil houden (voor zover mogelijk).
Uiteraard is het jammer en vervelend om te horen dat de situatie momenteel erg onrustig is, waarin we dingen van derde hand vernemen en deze niet concreet of aan te tonen zijn.
We willen met de ontheffing proberen zoveel als mogelijk duidelijke kaders schetsen wat er wel en niet toegestaan is.
Zodra het ontwerpbesluit definitief is, zal ik deze jullie toesturen.

Er is nog een vraag van Das en Boom over jullie voorwaarde betreffende het niet uitzetten van meer dassen dan dat er gevangen zijn binnen de provincie Drenthe. Omdat Das en Boom ook jonge verweesde dassen opvangt die met andere verweesde dassen een nieuwe familie vormen, kan het zijn dat er 1 das uit Drenthe komt en de rest uit andere provincies. Dan zou deze groep niet in Drenthe uitgezet kunnen worden behalve als er al meerdere uit Drenthe gevangen zijn, maar dat zou wel pas over een jaar of langer kunnen zijn. Dus zou deze voorwaarde wat ruimer opgesteld kunnen worden voor bijvoorbeeld een periode van 5 jaar oid?
Zou je hier afstemming over willen dan ben ik vanaf volgende week weer bereikbaar.

Mvg,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 8 mei 2023 11:02
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
CC: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom - 202000561

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@drenthe.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ons voornemen is om in te stemmen met de ontheffing voor Stichting Das & Boom, maar wel onder een tweetal voorwaarden:

- Meldingsplicht: Alle activiteiten welke plaatsvinden in de provincie Drenthe dienen gemeld te worden door een mail te sturen naar vth@drenthe.nl. Daarbij de specifieke aanvulling dat bij het (terug)plaatsen van dassen in Drenthe overleg plaatst dient te vinden met het bevoegd gezag (provincie Drenthe) alvorens deze activiteit plaats kan vinden.
- Er mogen in Drenthe niet meer dassen worden uitgezet/teruggeplaatst dan dat er binnen de provincie Drenthe zijn gevangen. Deze aantallen dienen jaarlijks aan de provincie Drenthe gecommuniceerd te worden met de locaties waar de dieren zijn gevangen en uitgeplaatst.

Wanneer bevestigd kan worden dat de door ons gestelde voorwaarden opgenomen kunnen worden in de ontheffing. Na ontvangst van de aangepaste ontheffing kunnen wij de officiële instemmingsbrief verzenden.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Verzonden: dinsdag 25 april 2023 10:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom - 202000561

Beste 5.1.2e,

Dank voor je reactie. Dat is geen probleem. Eind mei mag ook.

Mvg,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 24 april 2023 16:44
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
CC: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom - 202000561

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@drenthe.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

We hebben in goede orde het verzoek tot instemming ontvangen op het ontwerpbesluit ontheffing (op) vangen en (terug) uitzetten van dassen door stichting Das&Boom.
De uiterlijke reactie termijn voor instemming is 30 april, dit gaan wij niet redden. Gezien het intern overleg dat wij hier graag over voeren om de kans tot instemming te vergroten, hebben wij langer de tijd nodig om tot een besluit te komen.
Zou de termijn verlengt kunnen worden tot week 19 (omstreeks 12 mei)?

We horen graag of dit mogelijk is.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Verzonden: vrijdag 31 maart 2023 13:22
Aan: wnb@fryslan.frl; 5.1.2e@fryslan.frl; loketvth@provinciegroningen.nl; natuurbeschermingswet@provinciegroningen.nl; 5.1.2e@provinciegroningen.nl; 5.1.2e@provinciegroningen.nl; VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e@drenthe.nl; wetnatuurbescherming@flevoland.nl; postbus@odnhn.nl; 5.1.2e@odnhn.nl; 5.1.2e@odnhn.nl; info@odbn.nl; 5.1.2e@odbn.nl; servicebureau@provincie-utrecht.nl; 5.1.2e@provincie-utrecht.nl
Onderwerp: verzoek om instemming ontwerp-ontheffing Vangen en uitzetten dassen door Das&Boom

Beste collega-ontheffingverlener,

Hierbij een verzoek om instemming met een ontwerpbesluit ontheffing Wet natuurbescherming van de Provincie Gelderland.
Het betreft een ontheffingsaanvraag voor het (op)vangen en (terug) uitzetten van dassen door Stichting Das&Boom, zie bijlage.

Het betreft een concept- ontwerpbesluit zoals wij voornemens zijn deze te publiceren. Daarbij is ook het werkprotocol meegeleverd.

De provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland, Utrecht, Noord-Holland en Noord-Brabant worden hierbij verzocht om een instemming te verlenen.

Bij de provincies Limburg en Overijssel is een aparte ontheffingsaanvraag ingediend. Bij de provincies Zuid-Holland en Zeeland is de aangevraagde activiteit niet aan de orde.
Graag ontvangen wij vóór 30 april 2023 een reactie, met een instemming, afwijzing of verzoek om aanpassing van de inhoud of voorschriften van de ontheffing.

Er zijn algemene postadressen en individuele postadressen van vergunningverleners aangeschreven, gelieve hier rekening mee te houden. Voor vragen of opmerkingen kan je mij mailen of bellen.

Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Vergunningverlener Wet natuurbescherming | Afdeling Vergunningverlening en Handhaving
026 5.1.2e | 5.1.2e@gelderland.nl | www.gelderland.nl

provincie
Gelderland

Denk aan het milieu, alvorens te besluiten deze mail te printen

To: ProvincieGelderland[POST@gelderland.nl]
From: ProvincieGelderland
Sent: Fri 1/5/2024 12:36:02 PM
Subject: Wet natuurbescherming - soortbescherming - 2022-011862
Received: Fri 1/5/2024 12:37:31 PM
04060250 besluit.PDF
04059580 Stappenplan bijvoeren jonge dassen.PDF
04060260 Richtlijnen opnamebeleid.pdf
04060259 hulpverlening aan dassen.pdf
04060258 Huishoudelijk reglement.pdf
04060254 werkprotocol Das en Boom.pdf

Sommige personen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van post@gelderland.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste meneer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u het (ontwerp)besluit.
Over twee werkdagen staat er een kennisgeving over dit (ontwerp)besluit op overheid.nl. Op dit moment start ook de inzagetermijn. Vanaf deze datum is het (ontwerp)besluit gedurende zes weken in te zien via deze website.

ıeffingen, vergunningen of toestemmingen
Heeft u een ontheffing, vergunning of toestemming op grond van andere wet- en regelgeving nodig? Vraag deze op tijd aan bij de juiste instantie.

en?
Heeft u vragen over deze mail? Neem dan contact op met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99.

Met vriendelijke groet,
Provincie Gelderland

provincie
Gelderland

Bijlagen:
- (ontwerp)besluit
- overig

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1247/currentItem)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 6

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1252/currentItem)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 14

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1251/currentItem)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 8

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1250/currentItem)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 17

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1249/currentItem)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 33

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2024-1248/currentItem)

To: wetnatuurbescherming@flevoland.nl[wetnatuurbescherming@flevoland.nl]; info@odbn.nl[info@odbn.nl]; servicebureau@provincie-utrecht.nl[servicebureau@provincie-utrecht.nl]; wnb@fryslan.frl[wnb@fryslan.frl]; VTH[vth@drenthe.nl]; LoketVTH@provinciegroningen.nl[LoketVTH@provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 1/17/2024 10:05:32 AM
Subject: Opgave opgevangen dassen 2023 Das&Boom
Received: Wed 1/17/2024 10:07:06 AM
Opgave opgevangen dassen 2023 Das&Boom.pdf

Geachte, Beste

bijgaand de opgave van de opgevangen dassen door het opvangcentrum van Das&Boom voor de periode 1-1-2023 t/m 31-12-2023
Zaaknummer ontheffing van Das&Boom is 2022-011862

Aanvullende zaaknummers voor andere provincies staan hieronder vermeld:

-Flevoland via wetnatuurbescherming@flevoland.nl;

- Noord-Brabant via info@odbn.nl, o.v.v. het zaaknummer Z/196391;

- Utrecht via servicebureau@provincie-utrecht.nl;

- Friesland via wnb@fryslan.frl;

- Drenthe via vth@drenthe.nl, waarbij eerst overleg dient plaats te vinden alvorens deze activiteit plaats kan vinden;

- Groningen via LoketVTH@provinciegroningen.nl, o.v.v. het zaaknummer K50274.

Met een vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Das&Boom

024 6842294

5.1.2e @dasenboom.nl

Das&Boom

Rijksstraatweg 174

6573DG Beek-Ubbergen

email algemeen : dasenboom@dasenboom.nl

website : www.dasenboom.nl

Mutaties opgevangen dassen Das&Boom, Beek-Ubbergen periode 1-1-2023 t/m 31-12 2023

DAS & BOOM

Dassen in	m/v	Leeftijd:	reden opn	Plaats:	Provincie	Uit:	Status uit	coörd. WGS	Plaats	Provincie
7-4-2023	m	volwassen	bijtwonden	Matinge	Drenthe	18-5-2023	uitgezet	52.785642, 6.575483	Matinge	Drenthe
[redacted]										

buiten verzoek

* *Overgenomen van Natuur Hulpcentrum in Opglabbeek, België*

Zaaknummer 2022-011862

Stichting Das&Boom | Rijksstraatweg 174 | 6573DG | Beek-Ubbergen | info@dasenboom.nl | 024 6842294 | www. Dasenboom.nl

From: ProvincieGelderland
Sent: Tue 3/19/2024 8:09:51 AM
Subject: Wet natuurbescherming - soortbescherming - 2022-011862
Received: Tue 3/19/2024 8:16:19 AM
04108531.PDF
04059580.PDF
04060254.PDF
04060258.PDF
04060259.PDF
04060260.PDF

Sommige personen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van post@gelderland.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste meneer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u het (ontwerp)besluit.
Over vijf werkdagen staat er een kennisgeving over dit (ontwerp)besluit op overheid.nl. Op dit moment start ook de inzagetermijn. Vanaf deze datum is het (ontwerp)besluit gedurende zes weken in te zien via deze website.

ıeffingen, vergunningen of toestemmingen
Heeft u een ontheffing, vergunning of toestemming op grond van andere wet- en regelgeving nodig? Vraag deze op tijd aan bij de juiste instantie.

en?
Heeft u vragen over deze mail? Neem dan contact op met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99.

Met vriendelijk groet,
Provincie Gelderland

provincie
Gelderland

Besluit
Verlenen ontheffing

Datum
19 maart 2024

Zaaknummer
2022-011862

Onderwerp
Wet natuurbescherming - soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 9

Stichting Das & Boom
T.a.v. 5.1.2e
Rijksstraatweg 174
6573 DG BEEK

Locatie
Rijksstraatweg 174 te Beek-Ubbergen

Gemeente
Berg en Dal

Activiteit
Opvangen en terugplaatsen hulpbehoevende dassen in Nederland

Beste 5.1.2e

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag betreffende het vangen en uitzetten van dassen waarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden voor de das. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit
Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is het werkprotocol opgenomen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit
Wij verlenen u deze ontheffing.
U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

[redacted]
5.1.2e

Martine Jongman
Teammanager Vergunningverlening

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Werkprotocol

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

provincie Gelderland

BIJLAGE 1 – TOELICHTING BESLUIT

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Das & Boom, Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen, hierna te noemen de aanvrager, van 22 augustus 2022 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:
- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie* en *overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 augustus 2022 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Das & Boom voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1a en artikel 3.34 lid 1 voor het opzettelijk doden of vangen van dassen en het uitzetten van dieren.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het in de wet genoemde belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor de aangevraagde activiteit eerder een ontheffing verleend. Op 15 november 2017 is door de provincie Gelderland een ontheffing met zaaknummer 2017-007676 verleend voor het (op)vangen en uitzetten van dassen. Er is nu een verlenging en een wijziging van de activiteit aangevraagd.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 30 maart 2023 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 21 maart 2023 hebben verzocht.

De aangevraagde ontheffing voor verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, valt onder het bevoegd gezag van de provincies. De ontheffing is aangevraagd in de provincie Gelderland, de provincie waar de aanvrager is gevestigd. Voor een ontheffing die door een provincie wordt afgegeven, kan, op grond van artikel 1.3, vierde lid van de Wet natuurbescherming, aan een andere provincie een verzoek tot instemming worden gedaan. Met een verleende instemming wordt de ontheffing ook geldig voor desbetreffende provincie. Wanneer een provincie geen instemming heeft verleend zal hiervoor een afzonderlijke ontheffing moeten worden aangevraagd.
Aan alle provincies is gevraagd in te stemmen met dit besluit m.u.v. de provincies Overijssel, Limburg, Zeeland en Zuid-Holland. Alle provincies die gevraagd zijn, hebben aangegeven in te stemmen onder voorwaarden, m.u.v. provincie Noord-Holland die geen instemming geeft omdat binnen de provincie opvanglocaties voor dassen aanwezig zijn. Op verzoek van de andere provincies zijn aanvullende voorschriften in het besluit opgenomen.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.10 lid 1 en 3.34 lid 1 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Das & Boom, Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen;

voor de soort, verbodsbepalingen en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1 en voor de middelen en verbodsbepalingen zoals weergegeven in tabel 2 van deze ontheffing.

Tabel 1 Soort, verboden en belang

Soort	Verbod		Belang
Das (*Melis melis*)	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden en vangen	A
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren	

Belang:
A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod 3.24 lid 2	Middel
Das (*Melis melis*)	Bezit middel buiten gebouwen	Vervoerskrat met afdekrooster, vangstok, vangkooi met alarm

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing voor het doden van de das geldt voor de locatie Rijksstraatweg 174, 6573 DG te Beek-Ubbergen. Het doden (euthanaseren) van dassen wordt alleen door een dierenarts verricht.

2. De ontheffing voor het (op)vangen en (terug) uitzetten van de das geldt voor heel Nederland met uitzondering van de provincies Overijssel, Limburg, Zeeland, Noord-Holland en Zuid-Holland.

3. De geldigheidsduur van deze ontheffing eindigt op 1 november 2028.

4. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.

5. De ontheffinghouder neemt direct contact op met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

7. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

8. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

9. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

10. De voorgenomen activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige[1] op het gebied van de das en conform het werkprotocol opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

11. De ontheffing geldt uitsluitend voor jonge en volwassen dassen die door ziekte, verwonding of verwezing, of door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. Deze opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dassen naar de natuur.

12. Voor het uitwisselen van jonge dassen, zoals beschreven onder het kopje 'A opvangbeleid, specialisatie, opname en acceptatie' in het werkprotocol (bijlage 2 bij dit besluit), vanaf of naar het Natuurhulpcentrum Opglabbeek, Industrieweg Zuid 2051, Opglabbeek, België, dient slechts te geschieden in het belang van het dier, zonder onnodige tussenstops of omwegen.

13. Voorafgaand aan het binnen of buiten het grondgebied van België brengen van jonge dassen, dient de ontheffingshouder toestemming te krijgen van de Belgische autoriteiten, dan wel gemachtigd te zijn door Natuurhulpcentrum Opglabbeek.

14. De ontheffinghouder dient jaarlijks vóór 1 februari te rapporteren aan provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862, over de in het voorgaande jaar opgevangen (jonge en volwassen) dieren. In deze rapportage dienen de gegevens opgenomen te zijn uit de administratie in paragraaf M Administratie van het werkprotocol van Das & Boom, zie bijlage 2 bij deze ontheffing. Tevens dient de definitieve bestemming van het dier met vermelding van datum en locatie aangegeven te zijn.

---

[1] De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt ecologie, natuurbeheer of vergelijkbaar; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

15. Jaarlijks dient stichting Das & Boom een melding te doen van opgevangen dassen vanuit en uitgezette dassen in de provincies:
    - Flevoland via wetnatuurbescherming@flevoland.nl;
    - Noord-Brabant via info@odbn.nl, o.v.v. het zaaknummer Z/196391;
    - Utrecht via servicebureau@provincie-utrecht.nl;
    - Friesland via wnb@fryslan.frl;
    - Drenthe via vth@drenthe.nl, waarbij eerst overleg dient plaats te vinden alvorens deze activiteit plaats kan vinden;
    - Groningen via LoketVTH@provinciegroningen.nl, o.v.v. het zaaknummer K50274.

16. Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het opvangcentrum zich gedwongen ziet van de voorschriften van het protocol af te wijken, stelt de ontheffinghouder onverwijld provincie Gelderland daarvan schriftelijk op de hoogte, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-011862.

Specifiek voorschrift opgenomen op verzoek van provincie Drenthe

17. Gedurende de gehele ontheffingstermijn van 5 jaar worden niet meer dassen uitgezet dan er dassen binnen de provincie Drenthe gedurende de betreffende ontheffingstermijn opgevangen worden door Stichting Das & Boom.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project
Stichting Das & Boom is een opvangcentrum voor hulpbehoevende dassen. Zieke, verwonde en verweesde dassen worden tijdelijk opgevangen en verzorgd totdat ze weer teruggeplaatst kunnen worden in de vrije natuur. Het betreft hier een bestaande opvang die voor het opvangen en uitzetten van dassen beschikt over een ontheffing (zaaknr. 2017-007676) die op 1 november 2022 is verlopen. Er is nu een verlenging en een wijziging van de activiteit aangevraagd.

De aangevraagde wijziging betreft het terugplaatsen van gerevalideerde en grootgebrachte verweesde jonge dassen in bestaand dassenleefgebied in plaats van het uitzetten in nieuw leefgebied. Jonge dassen zijn in dit verband verweesde dassen, die in februari worden geboren, en tot ca. augustus afhankelijk zijn van hun moeder. Jongen van het vorig jaar zijn jaarlingen, die worden behandeld als volwassen dassen.
De reden voor de voorgenomen wijziging is de afnemende draagvlak voor de huidige manier van uitzetten bij natuurbeherende organisaties vanwege deels het schaarser worden van beschikbaar leefgebied en deels de toenemende weerstand bij agrariërs.

Uitgangspunt van de nieuwe aanpak is om de betreffende dieren een reële kans te bieden om succesvol te kunnen integreren in de bestaande dassenpopulatie. In Engeland wordt al langer gewerkt met deze aanpak en de daar opgedane ervaring maakt aannemelijk dat dassen minder afwerend of agressief reageren op jonge dieren dan op volwassen dassen van een vreemde familie, wanneer die zich in hun territorium begeven. Hierdoor mengen de jonge dieren zich in de bestaande populatie na eerst al dan niet een tijdje samen op te trekken. Op deze manier verspreiden de teruggeplaatste verweesde jonge dassen zich op een natuurlijke manier in de bestaande populatie, net als dassen die normaal opgroeien.
Belangrijk is dat er een plek gevonden wordt binnen een bestaand territorium, op ruime afstand van een bestaande (hoofdburcht) en op een plek waar weinig of geen activiteit is in de vorm van bijvoorbeeld wissels en/of mestputjes. Daarnaast worden verlaten pijpen ruim van te voren gemonitord en onderzocht op sporen en gebruik (dun stokje in de opening). Een terugplaatslocatie moet altijd voldoen aan de basiscriteria waaraan elke dassenburcht moet voldoen, zoals voldoende

beschikbaar foerageergebied, rust, dekking en uitwisselmogelijkheden met andere populaties. Deze locaties worden bepaald met behulp van de actuele veldkennis van ervaren medewerkers van dassenwerkgroepen.
Zodra de jonge dassen zich voldoende ontwikkeld hebben worden ze vanaf augustus/september in kleine sociale groepjes (3 à 4) teruggeplaatst in een verlaten dassenburcht, die tijdelijk ingerasterd wordt met een dubbel elektrisch raster van ca. 30 x 30 m. Er wordt alleen gebruik gemaakt van bestaande niet in gebruik zijnde holen / (kunst)burchten, die bekend zijn bij Dassenwerkgroepen en regelmatig worden gemonitord. Wanneer er op een geschikte terugplaatslocatie geen verlaten burcht beschikbaar is, kan eventueel een tijdelijk aan te leggen accommodatie worden ingezet, in de vorm van een eenvoudige houten hok, gedeeltelijk ingegraven of bedekt met struikgewas en een dubbel dak voor de warmtewering. Sinds 2021 wordt deze nieuwe uitzetmethode door Das & Boom toegepast en bij driekwart van de gevallen is gebruik gemaakt van een kunstburcht.
De dassen worden gedurende een relatief korte tijd (ca. 6 weken) gekoppeld aan die plek en worden in deze periode dagelijks bijgevoerd. Dat bijvoeren wordt afgebouwd/gestopt, wanneer het raster wordt verwijderd of wanneer er steeds minder voedsel wordt gegeten. Voorheen werd geen gebruik gemaakt van een elektrisch raster, maar werd er volledig ingerasterd en werd na 3 maanden openingen in de hoekpunten gemaakt zodat dassen zelf konden bepalen wanneer ze de locatie wilden verlaten. De kunstburcht kan daarna eventueel weer verwijderd worden.

De opvang van volwassen dassen is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dieren naar de natuur, waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat dieren onnodige stress ervaren of letsel oplopen. De opvang is zodanig dat een dier zoveel mogelijk zijn soorteigen gedrag kan blijven vertonen na terugkeer naar de natuur. In het werkprotocol is onder meer uitgebreid beschreven wanneer hulpbehoevende dassen worden opgevangen, wat de huisvesting en verzorging van de dieren inhoudt en waar rekening mee gehouden wordt zodra de dassen weer in de natuur teruggeplaatst kunnen worden.

Preventieve en mitigerende maatregelen
Aangezien preventieve en mitigerende maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming vermelde verboden, niet in deze aanvraag kunnen worden opgenomen, zal voor de aangevraagde activiteit een ontheffing moeten worden verleend.

Beoordeling van de aanvraag
Op basis van de aanvraag hebben wij bepaald welke verbodsbepalingen voor de das worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor de das en de genoemde verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aanvraag.
Om ervoor te zorgen dat verantwoord wordt gehandeld zijn er tevens voorschriften opgenomen.

Toetsing aan artikel 2 Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten
Een ontheffing wordt alleen verleend indien aan voorwaarden uit artikel 2 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' van het ministerie van Economische Zaken van 16 november 2015 wordt voldaan. Deze voorwaarden zijn van toepassing als:
a. het opvangcentrum van een vereniging of stichting is;
b. de doelstelling in de statuten van de stichting of de vereniging waarvan het opvangcentrum is, overeenkomt met de doelstelling, opgenomen in artikel 2 van de bijlage bij dit besluit;
c. het opvangcentrum beschikt over een vakbekwaam dierverzorger;
d. het opvangcentrum een register voert overeenkomstig artikel 4.9 van het Besluit houders van dieren.

Uit de aangeleverde informatie is gebleken dat Stichting Das & Boom aan de vier voorwaarden voldoet.

Toetsing aan andere bevredigende oplossingen
Voor het opvangen en terugplaatsen van volwassen dassen zijn geen andere oplossingen beschreven, want de opvang van de volwassen dassen gebeurt alleen in situaties dat er reeds op een bepaalde manier een calamiteit is opgetreden.
Voor het opvangen en terugplaatsen van verweesde jonge dassen is vanwege afnemende draagvlak naar alternatieven gekeken om de betreffende dieren een reële kans te bieden om terug te keren naar de natuur.
Er zijn daarom geen andere bevredigende oplossingen.

Toetsing aan de beschreven belangen
In de aanvraag en in tabel 1 is aangegeven welk wettelijk belang op het project van toepassing is. De voorgenomen activiteiten worden uitgevoerd ter bescherming van flora en fauna. Daarom is het aangevraagde belang van toepassing en wordt hiervoor de ontheffing verleend.

Toetsing aan de gunstige staat van instandhouding
De werkzaamheden van de Stichting Das & Boom zijn erop gericht zieke, gewonde en verweesde dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, met het uiteindelijke doel deze dieren weer terug te plaatsen in de vrije natuur. Daarmee dragen deze werkzaamheden bij aan de gunstige staat van instandhouding van een beschermde inheemse soort. Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de das.

Conclusie
Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN
Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

BIJLAGE 2 – WERKPROTOCOL

Separaat gevoegd bij dit besluit.

Daarnaast zijn vier in het werkprotocol opgenomen bijlagen ook separaat gevoegd:

- bijlage 1: Doen of laten
- bijlage 2: Dierenambulances
- bijlage 3: Stappenplan bijvoeren op de burcht
- bijlage 4: Huishoudelijk reglement VNC en D&B

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 6

Duplicaat (ID 487878)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 33

Duplicaat (ID 487894)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 17

Duplicaat (ID 487890)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 8

Duplicaat (ID 487883)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Duplicaat (ID 487882)

To: postbustoezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Fri 3/20/2020 12:07:29 PM
Subject: Ingediende controle aanleiding melding in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Fri 3/20/2020 12:07:34 PM

Rapport ingediend

Beste Postbus Toezicht,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam** 5.1.2e 5.1.2e
- **Datum:** 19-03-2020
- **Duur van controle:**2 uur en 0 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Melding

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Naar aanleiding van een boa van NM dat er een dode das was gevonden in de ingang van een dassenburcht daar wezen kijken. Dode das aangetroffen. Alles lijkt erop gezien de situatie dat het een das is geweest die is aangereden en tot ingang van de burcht is gekomen. Lijkt niet op een Een illegale activiteit. Das was al in staat van ontbinding. Burcht wordt nog steeds bewoond en het lijkt erop dat er ook jonge dassen in aanwezig zijn.

  Fotos:

  D5FAECD8-A7CA-45C3-A6D7-2F2B84D9E1E6.jpeg
- **Toelichting:**
- **Locatie:** open map

Naar toezichtloket.nl

To: postbustoezicht[5.1.2i@drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Mon 3/23/2020 3:00:14 PM
Subject: Ingediende controle aanleiding melding in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Mon 3/23/2020 3:00:20 PM

Rapport ingediend

Beste Postbus Toezicht,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 23-03-2020
- **Duur van controle:**2 uur en 0 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Melding

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Naar aanleiding van een melding van de dassenwerkgroep ZW Drenthe dat er geblest zou zijn op een dassenburcht in een fijnsparbosje bij Nieuweroord daar wezen kijken. Burcht is ruim afgezet met linten. Er is derhalve niet op de burcht geveld en volgens de gedragscode gewerkt. Eigenaar 5.1.2e en harvester machinist 5.1.2e op perceel gesproken. Ook rentmeester van Arcadis er telefonisch op gewezen de gedragscode te volgen. Zo te zien komt het helemaal goed hier.

  Fotos:

  1173E67C-0E82-48C3-9BA0-CD798F11805B.jpeg
- **Toelichting:**
- **Locatie:** open map

Naar toezichtloket.nl

3 Plan van aanpak

Op basis van de richtlijnen uit het Kennisdocument Das kan een werkwijze voor worden afgeleid die zo min mogelijk schade aan de aanwezige dassen doet en garanties biedt voor het voortbestaan ter plaatse.

Uitvoeringsperiode
Ten eerste dienen de maatregelen buiten de kwetsbare periode plaats te vinden.
Zeker de werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Dit is in dit geval niet aan de orde, de hoofdburcht word niet verstoord.
Als er van uit wordt gegaan dat het mannetje in de bijburcht verblijft in de periode dat de burcht in gebruik is als voortplantingsplaats, moeten de werkzaamheden buiten deze periode plaats vinden, dit zijn de maande juli tot en met november (Kennisdocument Das, Bij12, 2017)

Werkwijze kappen en rooien
Het naaldbos en de stobben op het perceel worden verwijderd waarbij ter plaatse van de holen ervoor gezorgd wordt dat de holen niet worden beschadigd. Hier kan immers een das in verblijven. De holen moeten voorzien worden van een voor de machinist duidelijk zichtbare markering. De bomen op en rond de holen worden handmatig verwijderd of zodanig machinaal dat de holen niet worden beschadigd. Er mag niet over de holen heen gereden worden. Het perceel wordt op deze wijze gerooid waarbij de holen nog in stand blijven.

Ontmoedigen gebruik
Door het kappen van het bos wordt het gebruik van de holen minder aantrekkelijk doordat alle dekking is verdwenen. Verwacht wordt dat de das de holen uit zich zelf zal verlaten en deze zijn intrek weer neemt in de hoofdburcht, of een alternatieve verblijfplaats elders zoekt/graaft.

Ongeschikt maken
Indien de holen verlaten zijn kunnen de holen worden verwijderd en weer bij het bouwland gevoegd worden.

Aanvragen ontheffing
De hierboven beschreven werkwijze is ontheffingsplichting. Bij de provincie Drenthe dient en ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10 van de wet te worden aangevraagd.

0097 490398

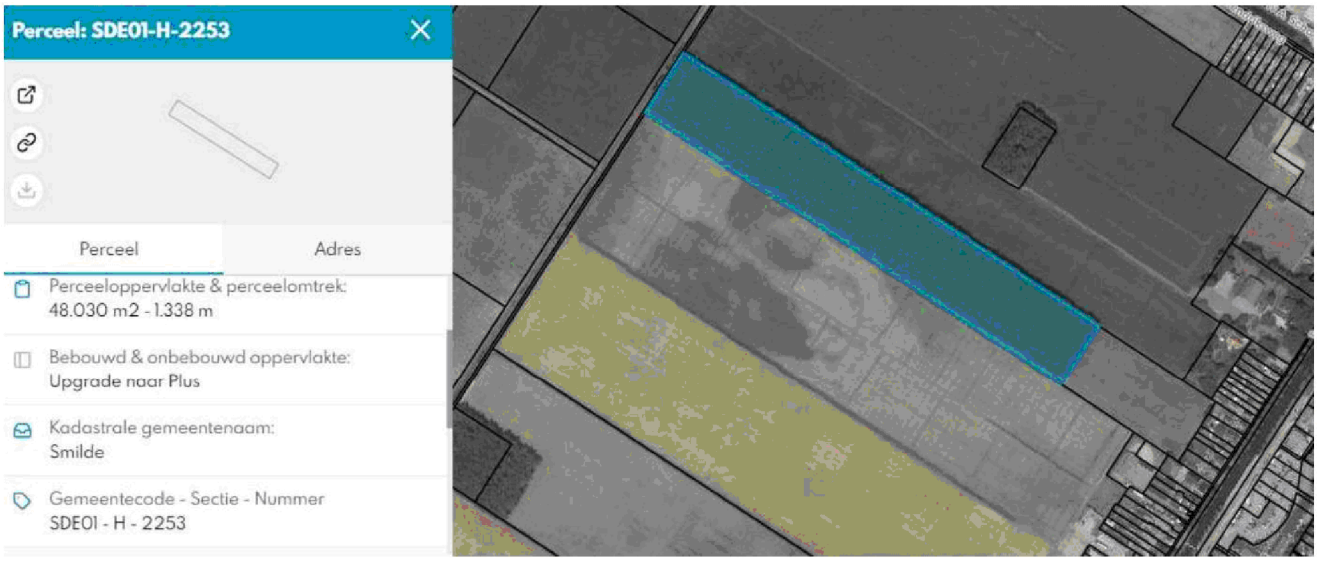
Perceel: SDE01-H-2253
Perceel
Adres
Perceeloppervlakte & perceelomtrek:
48.030 m2 - 1.338 m
Bebouwd & onbebouwd oppervlakte:
Upgrade naar Plus
Kadastrale gemeentenaam:
Smilde
Gemeentecode - Sectie - Nummer
SDE01 - H - 2253

Smilde - 5.1.2e

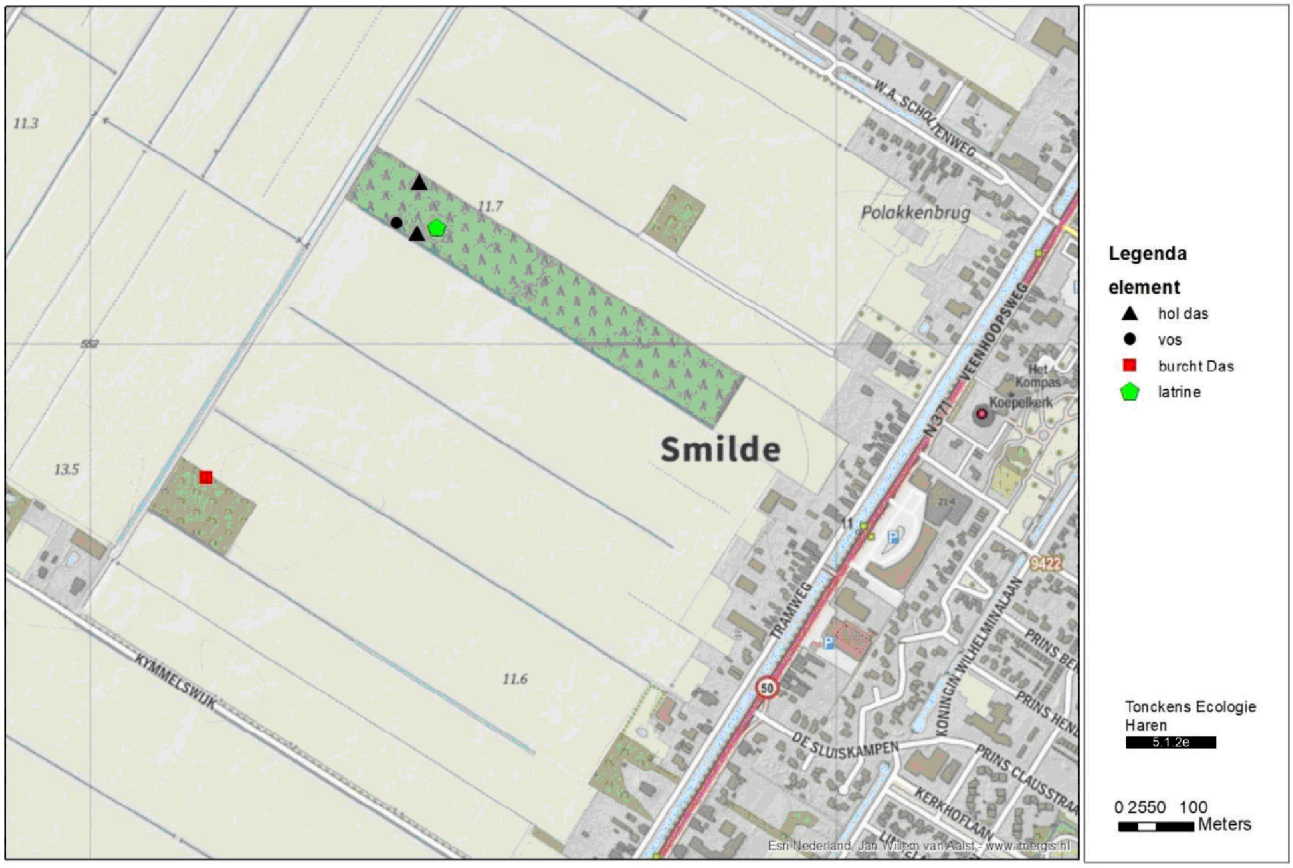
Smilde
Polakkenbrug
W.A. SCHOUTENWEG
VEENHOOPSWEG
N371
Koepelkerk
Het Kompas
TRAMWEG
KONINGIN WILHELMINALAAN
PRINS BERNHARDLAAN
PRINS HENDRIKLAAN
PRINS CLAUSSTRAAT
DE SLUISKAMPEN
KERKHOFLAAN
KYMMELSWIJK
11.3
11.7
11.6
13.5
Legenda
element
hol das
vos
burcht Das
latrine
Tonckens Ecologie
Haren
5.1.2e
0 2550 100
Meters
Esri Nederland, Jan Willem van Aalst - www.mergis.nl

Flora en faunatoets tijdelijk bos - Smilde

Tonckens Ecologie

19-02-2018

Flora en faunatoets tijdelijk bos - Smilde

TONCKENS ECOLOGIE
Oosterweg 127
9751 PE Haren
5.1.2e
www.tonckens.nl
info@tonckens.nl

uitvoering veldwerk
en foto's : 5.1.2e

IN OPDRACHT VAN:
5.1.2e 5.1.2e

Status: **Concept**

26 juni 2020

0099 490400

Inhoud

1 Aanleiding 3
2 Inventarisatie 5
2.1 Huidige situatie 5
2.2 Mogelijk optreden van schade 7
2.3 Maatregelen ten gunste van de Das 8
3 Plan van aanpak 9
4 Conclusies 10
5 Bronnen 11

Bijlage 1 Inventarisatie
Bijlage 2 Biotoopbeschrijving Das

0099 490400

1 Aanleiding

De 5.1.2e bezit een perceel fijnspar gelegen tussen de Kymmelswijk en de Evert Hendrikswijk te Smilde (Dr). Het perceel is begin jaren '90 ingeplant met fijnspar en sitkaspar in het kader van het uit de productie nemen van bouwland, de z.g. "Set Aside" (Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos 1988.).

Omdat de regeling ten einde is gekomen worden de bomen gekapt en wordt het perceel weer als bouwland in gebruik genomen.

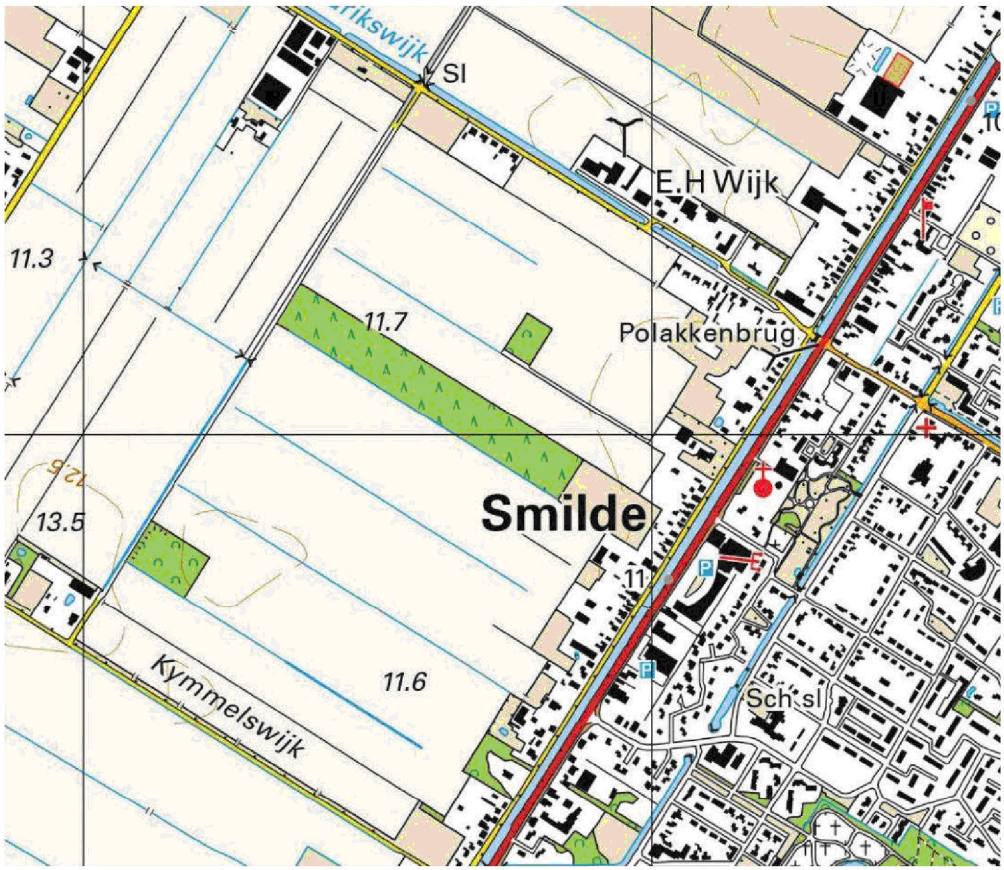

Figuur 1 Ligging

Het rooien is gepland in het najaar van 2020.

In de fijnsparrenopstand bevinden zich enkele holen van dassen. De das is een beschermde diersoort. De Wet Natuurbescherming verbiedt het verstoren, doden en het vernietigen van de voortplantingslocaties of andere onderdelen van zijn leefgebied. In dit rapport is de situatie beschreven en is een inventarisatie verricht van de das in de omgeving van het plangebied.

2 Inventarisatie

Het perceel ligt ten noordwesten van de Drentse hoofdvaart tussen de Kymmelswijk en de Evert Hendrikswijk te Smilde. Het is een open agrarisch gebied met voornamelijk bouwland. Na de ontginning van het veen is het gebied als bouwland in gebruik genomen. Hier en daar werd er ook bebost. Tussen Kymmelswijk en Evert Hendrikswijk zijn twee eikenbosjes aanwezig. Het bosje aan de Kymmelswijk was oorspronkelijk wat groter maar later weer omgezet in bouwland. In het andere bosje bevindt zich een graf.

Het naaldbos is aangelegd begin jaren '90 van de vorige eeuw. De bosstructuur is eenvormig en heeft een dichte structuur. De aangeplante boomsoorten zijn Fijnspar en Sitkaspar. Er hebben nooit dunningen plaatsgevonden waardoor het bos nog steeds in de stakenfase verkeert. Er zijn geen oudere bomen met holten aanwezig die mogelijk geschikt zijn voor holenbroeders of vleermuizen. Er dringt slechts weinig licht op de bodem door waardoor van een ondergroei geen sprake is. Er zijn geen waterhoudende elementen aanwezig afgezien van de sloten die rondom het perceel lopen.
In het perceel zijn twee holen van dassen aanwezig. In de slootkant aan de zuidwest zijde zijn nog twee holen aanwezig, deze zijn vermoedelijk in gebruik door vossen.

Uit deze verkenning komt naar voren dat bij uitvoering met name rekening moet worden gehouden met de aanwezige dassenholen. De das is een beschermde diersoort volgens de Wet natuurbescherming.

2.1 Huidige situatie

In maart 2020 is het perceel onderzocht op de aanwezigheid van dassen, waarbij zowel gelet is op aanwezigheid van holen, wissels en latrines. Ook de omgeving is verkend om dassenburchten op te sporen. Op 21 juni is het perceel nogmaals verkend om te controleren of de holen gebruikt worden.

Behalve holen van das is ook gelet op andere beschermde elementen zoals horsten van roofvogels, konijnenholen, mierennesten e.d. Deze zijn niet aangetroffen.

In bijlage 1 zijn de locaties op kaart ingetekend.

Holen van Das en Vos
In het te kappen perceel zijn twee losse holen aanwezig die toegeschreven worden aan de Das. De holen worden duidelijk gebruikt, een van de holen had een grote hoeveelheid uitgeworpen zand, het andere was kleiner.
In de slootkant bevinden zich twee holen naast elkaar, het gaat hier waarschijnlijk om een vos, aangezien er diverse prooiresten (afgebeten vleugels van vogels) nabij de ingang lagen en de rommelige aanblik. Wellicht zijn deze holen ook bewoond geweest door de das. Vossen kunnen deze holen 'kraken'.

Dassenburcht
In het eikenbosje aan de Kymmelswijk is een kleine dassenburcht aanwezig, in totaal waren er

hier 6 ingangen te zien. Het is duidelijk een burcht, maar geen grote burcht. Hoe lang de burcht hier al aanwezig is is niet bekend.

De twee holen van dassen in het naaldbosperceel kunnen worden beschouwd als bijburchten en/of vluchtpijpen en het stelsel van holen in het eikenbos als hoofdburcht. In de hoofdburcht verblijft een dassenfamilie en worden doorgaans de jongen geboren. Bijburchten hebben verschillende functies namelijk een tijdelijk onderkomen voor het mannetje, afbakennig van het territorium e.d. Bijburchten zijn vaak een gedeelte van het jaar in gebruik.

Figuur 2 een deel van de burcht in het bosje aan de Kymmelswijk

Figuur 3 vossenhol in slootkant van het te kappen naaldbosperceel

Figuur 4 een van de twee holen van een Das in het naaldbosperceel

De locaties van de holen zijn verwerkt op het kaartje in bijlage 1.

2.2 Mogelijk optreden van schade

Het rooien van het bos betekent dat de beide holen van de das verloren gaan. Er is geen mogelijkheid om ze te behouden. De hoofdburcht in het eikenbosje aan de Kymmelswijk blijft echter bestaan. Er is geen effect op de hoofdburcht en dus ook niet op het voortbestaan van de burcht.
Bijburchten en vluchtpijpen (zie bijlage 2 voor uitleg) maken een vast onderdeel uit van een dassenburcht en zijn daarom ook beschermd , echter deze worden niet het hele jaar door gebruikt, en kunnen bij verlies worden vervangen door op een andere locatie een nieuwe pijp te graven.

Directe vormen van schade zoals het beschadigen of vernietigen van holen moet worden voorkomen. Ook moet het leefgebied van de das in stand blijven en verbindingen met het foerageergebied mogen niet verloren gaan. Het bevoegd gezag gebruikt het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017) als leidraad bij de beoordeling van ruimtelijke ingrepen die de leefomgeving van dassen kan aantasten. Van belang is te bedenken dat bijburchten en vluchtpijpen onderdeel uitmaken van de burchtlocatie en dus mede beschermd zijn (BIJ12, 2017).

Door het verwijderen of ongeschikt maken van de vluchtpijp en bijburcht wort het verbod op beschadiging of vernieling van de voortplantingsplaats of rustplaats overtreden. De das is een beschermde diersoort en de verbodsbepalingen zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Omdat schade aan de bijburcht/vluchtpijp niet is te voorkomen is het noodzakelijk een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen. In de volgende

paragraaf is een werkwijze beschreven waarbij de Das zo min mogelijk geschaad wordt en negatieve effecten zo klein mogelijk zijn. Hierbij is het Kennisdocument Das gebruikt van BIJ12 (2017).

De twee holen van vossen in de slootkant aan de zuidzijde kunnen behouden blijven.

2.3 Maatregelen ten gunste van de Das

Mitigatie of compensatie
Mitigatie of compensatie gaat ervan uit dat de ingreep zodanig wordt uitgevoerd dat er geen effecten plaats vinden of dat deze elders gecompenseerd worden. Door de aard van de ingreep, het kappen van naaldbos en omzetten in bouwland, is mitigatie niet mogelijk. Behoud van de holen gaat niet samen met het toekomstig gebruik. Het aanbieden van een alternatieve locatie is niet eenvoudig omdat het landschap grootschalig en intensief wordt gebruikt. Er zijn nauwelijks overhoeken, bosjes, bosranden ed waar een vervangende locatie kan worden aangeboden. Het beste is het om de das zelf een alternatieve locatie te laten kiezen. Ook maatregelen als verbeteren van bestaand habitat is op deze locatie niet mogelijk.

Zorgvuldig handelen
Indien de holen verloren gaan moet voorkomen worden dat onnodige schade en verstoring optreedt.

Dit kan op verschillende manier ingevuld

- Werken buiten de kwetsbare periode
- Een aangepaste werkwijze rondom de holen.
- Het ontmoedigen van het gebruik
- Het ongeschikt maken van de holen

Indien de holen zijn verlaten en een ontheffing van de provincie is verkregen, kunnen deze worden verwijderd.

Ecologisch werkprotocol
De werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologische werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en de inhoud moet bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.

0099 490400

3 Plan van aanpak

Op basis van de richtlijnen uit het Kennisdocument Das kan een werkwijze voor worden afgeleid die zo min mogelijk schade aan de aanwezige dassen doet en garanties biedt voor het voortbestaan ter plaatse.

Uitvoeringsperiode
Ten eerste dienen de maatregelen buiten de kwetsbare periode plaats te vinden.
Zeker de werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Dit is in dit geval niet aan de orde, de hoofdburcht word niet verstoord.
Als er van uit wordt gegaan dat het mannetje in de bijburcht verblijft in de periode dat de burcht in gebruik is als voortplantingsplaats, moeten de werkzaamheden buiten deze periode plaats vinden, dit zijn de maande juli tot en met november (Kennisdocument Das, Bij12, 2017)

Werkwijze kappen en rooien
Het naaldbos en de stobben op het perceel worden verwijderd waarbij ter plaatse van de holen ervoor gezorgd wordt dat de holen niet worden beschadigd. Hier kan immers een das in verblijven. De holen moeten voorzien worden van een voor de machinist duidelijk zichtbare markering. De bomen op en rond de holen worden handmatig verwijderd of zodanig machinaal dat de holen niet worden beschadigd. Er mag niet over de holen heen gereden worden. Het perceel wordt op deze wijze gerooid waarbij de holen nog in stand blijven.

Ontmoedigen gebruik
Door het kappen van het bos wordt het gebruik van de holen minder aantrekkelijk doordat alle dekking is verdwenen. Verwacht wordt dat de das de holen uit zich zelf zal verlaten en deze zijn intrek weer neemt in de hoofdburcht, of een alternatieve verblijfplaats elders zoekt/graaft.

Ongeschikt maken
Indien de holen verlaten zijn kunnen de holen worden verwijderd en weer bij het bouwland gevoegd worden.

Aanvragen ontheffing
De hierboven beschreven werkwijze is ontheffingsplichting. Bij de provincie Drenthe dient en ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10 van de wet te worden aangevraagd.

0099 490400

4 Conclusies

Het omvormen van het naaldbosperceel in bouwland heeft tot gevolg dat twee holen van dassen verloren gaan. Het toekomstig gebruik is niet te verenigen met behoud van deze holen. In het voorgaande is een werkwijze beschreven waarbij het gebruik van de holen wordt ontmoedigd en de aanwezige das(sen) opnieuw intrek nemen in de hoofdburcht of elders een nieuwe verblijfplaats. Er is een werkwijze beschreven waarbij de das(sen) zelf bepalen wanneer ze de holen verlaten. Deze werkwijze is vergunningplichtig. Er dient een ontheffing aangevraagd te worden voor het overtreden van verbodsbepalingen die zijn opgenomen in art 3.10 van de Wet natuurbescherming.
Naast de das zijn er twee vossenholen aanwezig in een slootkant. Deze holen kunnen behouden blijven.

5 Bronnen

Provincie Drenthe (2010). Natuur in Drenthe. Zicht op biodiversiteit. Provincie Drenthe. Assen.

Bij12, 2017. Kennisdocument Das. Versie 1.0. Bij12. Utrecht.

Inventarisatie

Smilde - 5.1.2e

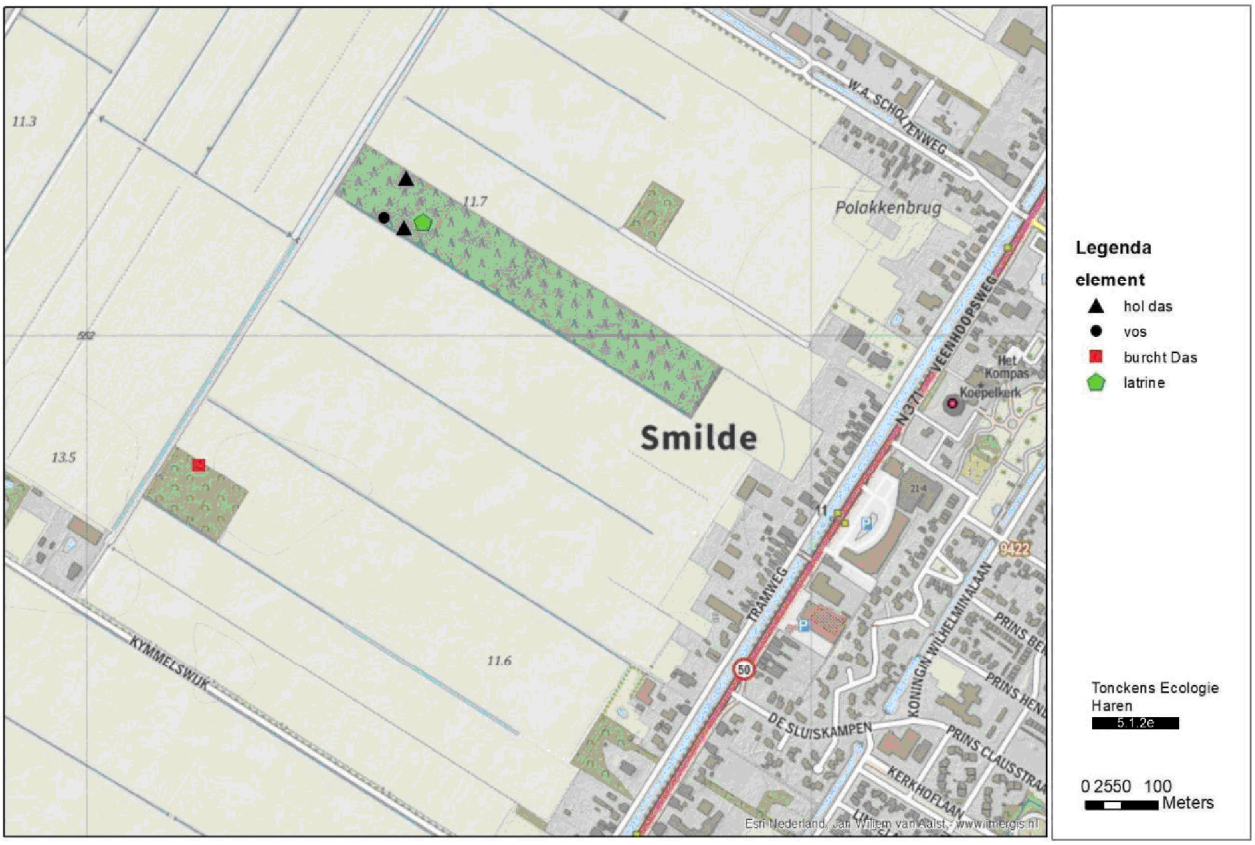

Bijlage 2

Biotoop van de Das

Onderstaande informatie is afkomstig uit het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017).

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse biotooptypen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. Die kunnen als beschutting en geleiding dienen. Belangrijke voorwaarden voor de habitat zijn:

- aanwezigheid van een groot voedselaanbod
- een bodem die goed vergraafbaar is en die het regenwater snel kan afvoeren
- aanwezigheid van voldoende dekking
- weinig verstoring.

Om een burcht te kunnen maken, moet er vergraafbaar zand zijn. Daarbij moet er een goede waterafvoer zijn, zodat de burcht niet onder water kan lopen. Burchten liggen daarom vaak op een steile helling, maar ook op flauwe hellingen en op grondbulten. De burcht ligt vaak in een bosrand of in een houtwal of singel, in de buurt van gras- of akkerland.

Dassen gebruiken een stelsel van hoofdburchten, bijburchten en vluchtpijpen. Ze gebruiken jarenlang de zelfde burcht. Een dassenfamilie bestaat uit 2-8, en soms wel tot 15 dieren. Dassen zijn territoriaal. De grenzen met aangrenzende dassenfamilies worden gemarkeerd door middel van geur en ook wel door latrines. Om zich te verplaatsen gebruiken dassen vaste wissels. Zenderonderzoek heeft laten zien dat dassen gewoontedieren zijn, met dagelijkse routines.

Hoofdburchten zijn in de regel relatief groot en zijn het grootste deel van het jaar in gebruik. De hoofdburcht is meestal de plek waar de jongen worden geboren. Er zijn ook permanent bewoonde burchten bekend met maar één holingang. Bijburchten zijn vaak alleen op bepaalde momenten in gebruik, bijvoorbeeld als vluchtplek bij verstoring van de hoofdburcht. Ook kan de bijburcht door jong volwassen dassen worden gebruikt in de periode dat ze worden verstoten uit het territorium, of door het mannetje die in het voorjaar vanuit deze burcht zijn territorium beter kan verdedigen. Als er jongen geboren zijn, verjaagt het vrouwtje het mannetje vaak tijdelijk naar een ander gedeelte van de hoofdburcht, of uit de burcht. Hij verhuist dan tijdelijk naar een bijburcht. Ook het vrouwtje kan haar jongen grootbrengen in een bijburcht, wat het verschil tussen hoofd- en bijburcht weer vervaagt. Het voedselaanbod in de directe omgeving speelt een grote rol. Dassen wonen het liefst zo dicht mogelijk bij hun voedsel. Ze kunnen, ook tijdelijk, verhuizen naar een bijburcht in de directe omgeving van bijvoorbeeld een maïsakker als de jonge, nog zachte maïskolven aan het ontspruiten zijn. Vluchtpijpen liggen verspreid over het territorium. Zoals de naam doet vermoeden, worden ze bij dreigend gevaar gebruikt om in te schuilen. Aan
de rand van een territorium hebben de vluchtpijpen ook een geurfunctie en
bakenen het territorium af.

De Drentse populatie

Bij de Das is de laatste decennia sprake van een sterke toename welke is beschreven in het rapport Natuur in Drenthe (provincie Drenthe, 2010). Zo laten de jaarlijkse tellingen van Dassenburchten in Midden-Drenthe een groei zien van 14 bewoonde burchten in 2004 naar 48 in 2008. Dit illustreert de zeer succesvolle terugkeer van deze marterachtige in Drenthe, nadat in 1978 de laatste bewoonde burcht werd uitgegraven. Na een schoorvoetende hervestiging in de loop van de jaren tachtig in Zuid-Drenthe en een handje geholpen door uitzettingen, onder meer langs de Reest, is de populatie na 1990 hard gegroeid (Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe 2008, Van Moll 2005). Anno 2015 wordt het aantal bewoonde burchten in heel Drenthe op ongeveer 150 geschat. De belangrijkste bedreiging voor de das is het verkeer. Jaarlijks worden vele dassen slachtoffer van aanrijdingen door het verkeer.

Formulier machtiging aanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming

Machtiging

Bij deze machtig ik de volgende persoon

(naam): 5.1.2e

(eventuele bedrijfsnaam):

(wonende/gevestigd te): Smilde

om zijn/haar belangen te behartigen in het kader van de aanvraag voor een soortenbescherming ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor onderstaande locatie. Tevens strekt de machtiging tot het zo nodig aanvullen of corrigeren van de aanvraag. De bovengenoemde persoon heeft ook tekenbevoegdheid namens mij in het kader van deze procedure.

Adres/locatie van het voornemen:

Perceel snelgroeiend hout kadastraal SDE01- H-2253 gelegen achter tramweg 33 Smilde

Voor akkoord machtiging verlener,

Plaats: Smilde

Datum: 10-07-2020

Naam ondertekenaar:
(in blokletters)

5.1.2e

Functie/hoedanigheid ondertekenaar:
(eigenaar; maat in de maatschap, of iets dergelijks)

Eigenaar

Handtekening:

Aanvraagformulier ontheffing Soortenbescherming

provincie Drenthe

Online invullen - digitaal ondertekenen

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (zie link) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- U kunt met dit formulier voor maximaal 5 soorten een ontheffing aanvragen. Wilt u voor meer soorten aanvragen? Vul dan nogmaals dit formulier in. Als deze aanvragen voor hetzelfde project zijn zullen wij voor deze aanvragen als één aanvraag beschouwen. U zult hiervoor ook maar één keer een legesaanslag krijgen.

Bijlagen
Alle benodigde bijlagen kunt u bij dit aanvraagformulier digitaal bijvoegen. De aanvraag zal digitaal worden verstuurd. Let op: Bijlagen mogen max 2 Mb groot zijn. Voegt u meerdere bijlagen toe? Gezamenlijk mogen ze niet groter zijn dan 10 Mb. Heeft u grotere bijlagen? Neem dan hierover contact op met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl. Voegt u PDF-bestanden bij? Let er op dat deze niet beveiligd zijn met een wachtwoord.

Ondertekening
Deze aanvraag ondertekent u digitaal

Juiste bevoegd gezag?
Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?
Neem dan contact op met het team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de provincie Drenthe:
E-mail: vth@drenthe.nl
Telefoon: (0592) 36 55 55

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?	Ik vraag voor mijzelf aan

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam aanvragende organisatie / bedrijf	5.1.2e
KvK-nummer	
Vestigingsnummer	
Straat /postbus	5.1.2e
Huisnummer / postbusnummer	5.1.2e
Toevoeging huisnummer	
Postcode	5.1.2e
Plaats	Smilde
Naam contactpersoon	5.1.2e
Aanhef	Mevr.
Functie contactpersoon	gemachtigde
Telefoonnummer	(06) 5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @gmail.com

Heeft u voor dit project al een omgevingsvergunning aangevraagd?	Nee

Algemeen

Per vraag wordt -indien van toepassing-om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een *activiteitenplan*. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. *Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.*

Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief	Kappen van een perceel snelgroeiend naaldbos, waarin sporen van een das zijn waargenomen. Er is een ecologisch rapport opgesteld met voorschriften waaronder dit kan plaatsvinden. Zie bijlage
Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?	Ja
Geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.	Kennisdocument Das (BIJ12, 2017) Zie rapport van ecoloog, pagina 9 (plan van aanpak)
Beschrijving locatie initiatief	Locatie kadastraal gemeente smilde nummer SDE01-H-2253 Voor kaart zie bijlage 1 Flora en Faunatoets
Verzoekt u om verlenging van een reeds verleende ontheffing waarvan de looptijd binnenkort afloopt?	Nee

Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef in onderstaande overzicht aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. In de onderstaande overzicht vat u de resultaten van dat benodigde onderzoek samen.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)	das (Meles meles)
Betreft het een	Soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving	hol van een das (geen burcht)
Kritische periode voor de soort. Geef aan in welke periode van het jaar aanwezig.	januari februari maart april mei juni december hele jaar
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie	Meerdere waarnemingen ter plaatse door ecoloog, zie ecologische rapport (bijlage)

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)	
Betreft het een	
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving	
Kritische periode voor de soort. Geef aan in welke periode van het jaar aanwezig.	

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie	

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)	
Betreft het een	
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving	
Kritische periode voor de soort. Geef aan in welke periode van het jaar aanwezig.	
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie	

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)	
Betreft het een	
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving	
Kritische periode voor de soort. Geef aan in welke periode van het jaar aanwezig.	
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie	

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)	
Betreft het een	
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving	
Kritische periode voor de soort. Geef aan in welke periode van het jaar aanwezig.	
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie	

Soorten en verbodsbepalingen

Geef aan per soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, welke verbodsbepaling(en) van toepassing is (of zijn)?

Soort 1

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied, opzettelijk			
Art. 3.10 vaste voort-plantings- of rustplaatsen, opzettelijk	beschadigen		
Art. 3.10 vaatplanten, opzettelijk			
U vraagt een ontheffing aan van	31-07-2020	tot en met	30-11-2020

Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken.
Geef hieronder per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Geef een beschrijving per soort van het tijdelijke en permanente effect	Das: ontmoediging van bewoning van

	bestaande holen en aanzet tot het vinden van een andere verblijfplaats
Maatregelen voor start initiatief	- Op laten stellen van een ecologisch rapport en handelingsprotocol - Aanvraag ontheffing - Werkzaamheden buiten de kwetsbare periode - Inventarisatie en afzetten kwetsbare locaties in het bos - Instructie aan de houtvester van de te volgen procedure
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	Tijdens de kap en verwijdering van de stobben wordt ervoor gezorgd dat de holen niet worden beschadigd. De holen worden voorzien van een voor de machinist duidelijk zichtbare markering. De bomen op en rond de holen worden op zodanige wijze verwijderd dat de holen niet worden beschadigd. Er wordt niet over de holen heen gereden. Hiermee wordt het perceel gerooid zodat de holen nog in stand blijven. (Zie ook protocol in het ecologisch rapport: blz. 9.

Maatregelen die de effecten achteraf herstellen
Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen.

Soort 1	De holen blijven intact totdat is vastgesteld dat deze niet meer gebruikt worden.

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?
Let er op; dat de belangen per soort overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

Soort 1

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten	☐
Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats	☐
Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten	☐
Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan	☐
In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied	☐
Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw	☑
Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer	☐
Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied	☐
Algemeen belang	☐

Geef hier in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van de hierboven aangekruiste belang (en) . Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.	Het perceel betreft landbouwgrond met aanplant tijdelijk bos. (voormalige Set-Aside regeling). Deze teeltperiode is ten einde. Het perceel naaldhout kent een aanzienlijke aantasting van de letterzetter. Ook om deze

	reden is snelle kap gewenst/noodzakelijk.

Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef hieronder in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.	De hoofdburcht wordt niet aangetast of verstoord. Het gebruik van de twee holen wordt ontmoedigd, maar niet verstoord. Ze worden niet verjaagd, maar aangezet tot verhuizing. Zie verder het ecologisch rapport (bijlage)

Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef hieronder per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR
Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1	Das: De burcht van de das wordt niet verstoord. De eventuele bewoner van de holen wordt alleen gestimuleerd om een andere plaats op te zoeken.

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1	

Bijlagen

Alle benodigde bijlagen kunt u bij dit aanvraagformulier digitaal bijvoegen. De aanvraag zal digitaal worden verstuurd. Let op: Bijlagen mogen max 2 Mb groot zijn. Voegt u meerdere bijlagen toe? Gezamenlijk mogen ze niet groter zijn dan 10 Mb. Heeft u grotere bijlagen? Neem dan hierover contact op met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl. Voegt u PDF-bestanden bij? Let er op dat deze niet beveiligd zijn met een wachtwoord.

Activiteitenplan	74845315_5684167_act_plan_pag9rapport.pdf
Kaartmateriaal	74845315_5684168_krt_bossmilde.pdf
Onderzoekrapportages	74845315_5684169_5.1.2e_Smilde.pdf
Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang	
Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager	74845315_5684170_paspoort_5.1.2e.pdf
Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd	74845315_5684171_machtiging_0001.pdf
Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is	
Overige bijlagen	
Overige bijlagen	

In de volgende stap ondertekent u het formulier digitaal. Na het verzenden en ondertekenen van dit formulier krijgt u een e-mail op uw opgegeven adres. Hier zit een pdf versie van dit ingevulde formulier bij.

Ik verklaar met het ondertekenen:

Alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;	☑
Bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe (vth@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is;	☑
ertekening	10-07-2020

DigiD
Getekend voor: 194368269
Getekend op: 10/07/2020 13:31:49
Code: dQkkcTdX/P30Q4hbu5Zj+c/FW7uTXqKLUuctkBVGMTs=

Aan:
5.1.2e
t.a.v. mevrouw 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Assen, 13 juli 2020
Ons kenmerk 202002202-00892201
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - perceel H2253 Smilde - ontmoedigen bewoning das

Geachte mevrouw 5.1.2e

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw aanvraag voor een soortenbeschermingsontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het ontmoedigen van de das van bewoning bestaande holen en aanzet tot vinden van een andere verblijfplaats. De aanvraag is bij ons binnengekomen op 10 juli 2020. In deze brief staat wat u van ons kunt verwachten.

Wat kunt u verder verwachten?
Als wij geen aanvullende informatie nodig hebben, zullen wij proberen binnen dertien weken na ontvangst van uw aanvraag een beslissing te nemen op uw aanvraag. Wij hebben echter de mogelijkheid om deze termijn met zeven weken te verdagen. Als wij hier gebruik van maken zult u hierover een aparte brief ontvangen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202002202 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

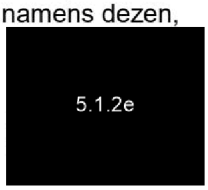

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

To: postbustoezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Tue 10/27/2020 12:05:37 PM
Subject: Ingediende controle aanleiding illegale activiteit/klacht in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Tue 10/27/2020 12:05:40 PM

Rapport ingediend

Beste Postbus Toezicht,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam** 5.1.2e
- **Datum:** 26-10-2020
- **Duur van controle:**1 uur en 40 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Illegale activiteit/klacht

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Docbase 202002202. Locatie bezocht i.v.m. klachten van omwonenden, door gemeente aan ons doorgegeven. Ongeveer 1/3 deel al gezaagd. Holen van de dassen waren afgezet met rood-wit lint. Aannemer gesproken en deze kon mij het ecologisch onderzoek tonen. Ontheffing wordt verleend. Aannemer geadviseerd om eerst te stoppen om een en ander te kunnen uitzoeken. Blijkt dat ontheffing is aangevraagd en dat 'rest' perceel gezaagd kan worden. Doorgegeven aan ecoloog.

  Fotos:
- **Toelichting:**
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 11/16/2020 8:03:51 AM
Subject: FW: Ontheffing verjagen das
Received: Mon 11/16/2020 8:03:53 AM

Goedemorgen dames,
Kunnen jullie deze mail toevoegen aan docbase 202002202 en deze taak ook weer op acties zetten. Ik had hem per ongeluk afgehandeld.
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

Van: Tonckens Ecologie <info@tonckens.nl>
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2020 10:43
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Ontheffing verjagen das
Beste 5.1.2e,
Wij stellen de volgende werkwijze voor
De dassen zullen worden ontmoedigd om de holen nog te gebruiken door de bomen om de burcht heen handmatig te verwijderen (burcht niet berijden met machines). De dekking is nu verdwenen waardoor het gebruik door dassen onaantrekkelijker wordt gemaakt.
De ingangen van de holen worden voor driekwart dichtgegooid. Hierbij wordt het zand niet aangestampt of verdicht en de ingang moet gedeeltelijk open blijven zodat lucht en licht kan toetreden.
Vervolgens wordt dagelijks of om de dag de graafaktiviteit ter plaatse bekeken. Is een hol weer open gegraven dan wordt deze nogmaals op dezelfde wijze voor ¾ gedicht, en net zo lang herhaald totdat er geen graafaktiviteit meer wordt waargenomen.
Als er gedurende een periode van 14 dagen geen graafaktiviteit meer wordt gesignaleerd en geen sporen (pootafdrukken, verse snuitputjes) meer worden gevonden wordt, word de gehele ingang gevuld met zand.
De holen worden nu gedurende een maand met rust gelaten, en af en toe gecontroleerd op eventuele terugkeer.
Als op deze wijze zekerheid is verkregen dat de holen niet meer in gebruik zijn kunnen de stobben gerooid worden. Vervolgens kan het perceel geploegd en als akker in gebruik worden genomen.
De werkzaamheden worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een ecoloog die bekend is met het herkennen van diersporen en in het bijzonder dassensporen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto: 5.1.2e @drenthe.nl]
Verzonden: maandag 26 oktober 2020 10:07
Aan: info@tonckens.nl
Onderwerp: Ontheffing verjagen das
Geachte heer 5.1.2e,
Zoals telefonisch besproken ontvang ik van u graag aanvullende informatie over de wijze waarop wordt vastgesteld dat de holen niet meer worden gebruikt door de das zodat definitief weggehaald kunnen worden.
Als voorbeeld heb ik een werkwijze bijgevoegd die gebruikt is op een andere locatie.

2. Als inderdaad blijkt dat de dassen incidenteel de burcht bewonen en zodra de ontheffing verleend wordt de ingang van het hol door het waterschap met behulp van een schop voor dichtgegooid. De grond wordt niet aangestampt of verdicht zodat via de bovenkant nog luch kan inkomen.

3. Als een dergelijk hol voor ¾ is dichtgegooid, wordt dagelijks of om de dag de graafactivite plaatse bekeken. Is de ingang naar het hol weer open gegraven, dan wordt deze ingang doo waterschap nogmaals voor ¾ deel met de schop dichtgegooid zonder de grond daar aan te Als er geen graafactiviteiten worden gesignaleerd, dan nog blijft men dit hol elke of om de d inspecteren. De waarnemingen en uitgevoerde activiteiten worden door de waterschapsme geregistreerd.

4. Pas als de voor ¾ dichtgegooide ingang 14 dagen achtereen niet meer is open gegraven, gehele ingang door het waterschap met de schop worden aangevuld, nog niet aangestampt mag er dan vanuit gaan dat er geen das in het hol zit. Het dichtgegooide hol wordt tijdens d periodieke inspecties wel gecontroleerd. Als de das regelmatig de holen gebruikt wordt de verlengd tot ongeveer een maand. Ook in een lange periode van vorst dient dit pas na een gebeuren.

5. Als het zeker is dat er geen dassenactiviteiten meer zijn worden de holen door of in opdra het waterschap met een minigraver uitgegraven, aangevuld, verdicht en het dijktalud opnie ingezaaid. Circa 1 week voor aanvang van deze werkzaamheden wordt de Stichting Das&Bo

dassenwerkgroep geïnformeerd over de voorgenomen werkzaamheden. Een medewerker v Das&Boom/ dassenwerkgroep kan op deze manier in samenspraak met de senior medewerk het waterschap de werkzaamheden volgen en begeleiden.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands

t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

2. Als inderdaad blijkt dat de dassen incidenteel de burcht bewonen en zodra de ontheffing is verleend wordt de ingang van het hol door het waterschap met behulp van een schop voor ¾ dichtgegooid. De grond wordt niet aangestampt of verdicht zodat via de bovenkant nog lucht het hol kan inkomen.

3. Als een dergelijk hol voor ¾ is dichtgegooid, wordt dagelijks of om de dag de graafactiviteit ter plaatse bekeken. Is de ingang naar het hol weer open gegraven, dan wordt deze ingang door het waterschap nogmaals voor ¾ deel met de schop dichtgegooid zonder de grond daar aan te stampen. Als er geen graafactiviteiten worden gesignaleerd, dan nog blijft men dit hol elke of om de dag inspecteren. De waarnemingen en uitgevoerde activiteiten worden door de waterschapsmedewerker geregistreerd.

4. Pas als de voor ¾ dichtgegooide ingang 14 dagen achtereen niet meer is open gegraven, mag de gehele ingang door het waterschap met de schop worden aangevuld, nog niet aangestampt. Men mag er dan vanuit gaan dat er geen das in het hol zit. Het dichtgegooide hol wordt tijdens de periodieke inspecties wel gecontroleerd. Als de das regelmatig de holen gebruikt wordt de periode verlengd tot ongeveer een maand. Ook in een lange periode van vorst dient dit pas na een maand te gebeuren.

5. Als het zeker is dat er geen dassenactiviteiten meer zijn worden de holen door of in opdracht van het waterschap met een minigraver uitgegraven, aangevuld, verdicht en het dijktalud opnieuw ingezaaid. Circa 1 week voor aanvang van deze werkzaamheden wordt de Stichting Das&Boom/

dassenwerkgroep geïnformeerd over de voorgenomen werkzaamheden. Een medewerker van Das&Boom/ dassenwerkgroep kan op deze manier in samenspraak met de senior medewerker van het waterschap de werkzaamheden volgen en begeleiden.

BEKENDMAKING

Onderwerp: Wet natuurbescherming – soortenbescherming; verleende ontheffing

Gedeputeerde Staten van Drenthe delen mee dat zij op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming hebben besloten een ontheffing te verlenen voor:

kap tijdelijk bos en omvorming naar landbouwgrond, in Smilde.

U kunt de beschikking vanaf 24 februari 2021 tot en met 6 april 2021 digitaal inzien op de website http://www.provincie.drenthe.nl/actueel/bekendmakingen. Wilt u de bijbehorende stukken inzien, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55 of een e-mail sturen naar vth@drenthe.nl.

Tot en met 6 april 2021 kunnen belanghebbenden op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht bezwaar indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Assen, 23 februari 2021
Ons kenmerk 202002202-00925665

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : 5.1.2e
Locatie : Smilde
Activiteit : Kap tijdelijk bos en omvorming naar landbouwgrond

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode van 1 december 2020 t/m 1 januari 2022.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan 5.1.2e voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, Wnb voor het opzettelijk vernielen van een vaste rustplaats van dassen ten behoeve van het weghalen van een dassenhol voor het weer in cultuur brengen van een perceel tijdelijk bos nadat de instandhoudingtermijn van het bos is afgelopen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.

1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag en het Plan van Aanpak uit het “Flora en faunatoets tijdelijk bos – Smilde”(Tonckens Ecologie, 26 juni 2020) en de schriftelijke aanvullingen op het Plan van Aanpak d.d. 16-11-2020, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de das worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.

1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, doch uiterlijk 14 dagen voor aanvang daarvan, melding te maken bij Provincie Drenthe. Dit kan middels een e-mail naar het e-mailadres: vth@drenthe.nl.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202002202 te vermelden.

2. Overige voorschriften

2.1 Een ecologisch deskundige op het gebied van dassen dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
a) Monitoringswerk conform de schriftelijke aanvullingen op het Plan van Aanpak,
b) Tijdens de eindcontrole voorafgaand aan het uitgraven van de holen waarbij hij/zij de aanwezigheid van de das kan uitsluiten.

2.2 Er dient een ecologisch dagboek worden bijgehouden van tenminste de onder 2.1 genoemde monitoring. Van elke bezoek worden datum, tijd en uitgevoerde maatregelen/werkzaamheden vastgelegd. Nadat alle werkzaamheden zijn afgerond dient het ecologisch dagboek te worden verzonden naar vth@drenthe.nl

2.3 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

3. Zorgplicht

3.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

3.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient u rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

b.a.
ing. E.J.F. Diekema MSc,
Teammanager Verkeer en Vervoer

Afschrift aan:
- het College van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 10 juli 2020 heeft 5.1.2e (hierna ontheffinghouder) een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wnb. De aanvraag heeft betrekking op het weer in cultuur brengen van een perceel snelgroeiend naaldhout, figuur 1, waarin twee dassenholen zijn gelegen. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, van de Wnb voor de das.

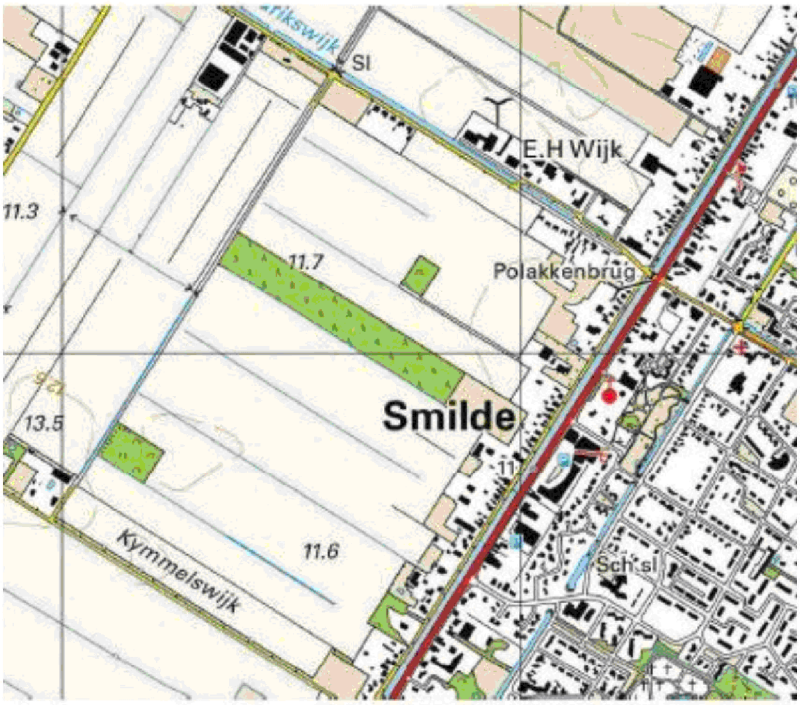

Figuur 1, globale ligging perceel.

2. Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is het verboden de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in bijlage A (waar de das in voorkomt) van de Wnb opzettelijk te beschadigen of te vernielen. De twee aanwezige holen worden aangemerkt als vaste rustplaats van één of meerdere dassen. De twee holen zijn geen onderdeel van de burchtlocatie, de voortplantingsplaats, deze is gelegen in een zuidelijker gelegen permanent bosperceel.

3. Overwegingen

3.1 Alternatievenafweging

Ten aanzien van de door de dassen gegraven holen is enkel afgewogen of niet-ingrijpen een alternatief zou kunnen zijn. De holen zijn aanwezig in een perceel welke aangemerkt kan worden als tijdelijke natuur en welke na de kap van de aanwezige houtopstand weer wordt omgevormd naar landbouwgrond. De initiatiefnemer heeft voorafgaande aan de aanplant een ontheffing aangevraagd van de herplantplicht en deze verkregen. De aan de initiatiefnemer toegekende subsidie was toegespitst op het weer in cultuur brengen van het perceel nadat de subsidieperiode was verstreken. Dit in tegenstelling van subsidies voor permanent bos waarbij ook de waardedaling van de grond was verdisconteerd in het subsidiebedrag. Bij het weer in cultuur brengen van het perceel ten behoeve van de landbouw is het niet mogelijk de holen de sparen. Omdat de gehele voorgeschiedenis van het perceel er van uitgaat dat het perceel weer wordt omgezet naar landbouwgrond heeft de ontheffinghouder aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft ten aanzien van de das te werken onder het belang genoemd in artikel 3.10 lid 2 sub e; in het belang van bestendig beheer en onderhoud van land- en bosbouw.
De gegraven holen van de das worden beschouwd als bijburchten en/of vluchtpijpen en het stelsel van holen in het eikenbos als hoofdburcht. In de hoofdburcht verblijft een dassenfamilie en worden doorgaans de jongen geboren. Bijburchten hebben verschillende functies namelijk een tijdelijk onderkomen voor het mannetje, afbakening van het territorium e.d. Bijburchten zijn vaak een gedeelte van het jaar in gebruik. De hoofdburcht in het eikenbosje aan de Kymmelswijk blijft bestaan. Er is geen effect op de hoofdburcht en dus ook niet op het voortbestaan van deze burcht. Bijburchten en vluchtpijpen maken wel een vast onderdeel uit van een dassenburcht en zijn daarom ook beschermd, echter deze worden niet het hele jaar door gebruikt, en kunnen bij verlies worden vervangen door op een andere locatie een nieuwe pijp te graven.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven afwegingen en belangen. De genoemde afwegingen en belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de das te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de das. De hoofdburcht in het eikenbosje aan de Kymmelswijk blijft bestaan. Er is geen effect op de hoofdburcht en dus ook niet op het voortbestaan van deze burcht.
Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is zodoende niet aan de orde. De lokale gunstige staat van instandhouding van das is niet in het geding.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.
Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.

Aan:
5.1.2e
t.a.v. mevrouw 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Assen, 23 februari 2021
Ons kenmerk 202002202-00925677
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: Aanbiedingsbrief - perceel H2253 Smilde - ontmoedigen bewoning das

Geachte mevrouw 5.1.2e

Hierbij zenden wij u de ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Tevens is een bekendmaking bijgevoegd. De bekendmaking zullen wij plaatsen op onze eigen website.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van bijgevoegde stukken.

Inwerkingtreding en bezwaar
De bijgevoegde ontheffing treedt in werking een dag na verzending van deze brief. Tegen de ontheffing kan door belanghebbenden binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar worden ingediend. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking. Daarom bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om bij de rechtbank een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Gebiedsbescherming Wnb
Deze ontheffing is afgegeven op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb dat gaat over soortenbescherming. Mogelijk heeft u ook een vergunning nodig op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb. Dat hoofdstuk gaat over de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Voordat het voornemen uitgevoerd kan worden dient u te onderzoeken of uw project mogelijk nadelige effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden. De meeste Natura 2000-gebieden kennen een overbelasting van stikstof (hetgeen slecht is voor de meeste Natura 2000-gebieden). Een toename van stikstofdepositie op deze gebieden is in principe niet toegestaan. Via het rekenprogramma AERIUS kunt u de effecten van uw project uitrekenen. In het geval uw project een negatief effect heeft op een (of meerdere) Natura 2000-gebieden zult u uw project moeten aanpassen en eventueel een vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb aan moeten vragen. Deze ontheffing is hiervoor zodoende geen toestemming.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202002202 te vermelden.

Overige wet- en regelgeving
Dit besluit is een ontheffing op basis van de Wnb voor alleen het onderdeel soortenbescherming. Het is mogelijk dat er voor uw plan of project op grond van andere wet- en regelgeving nog andere vergunningen of meldingen noodzakelijk zijn. Wij adviseren u om (in uw eigen belang) daarover navraag te doen bij andere overheidsorganen, bijvoorbeeld bij uw gemeente of waterschap.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

b.a.
ing. E.J.F. Diekema MSc,
Teammanager Verkeer en Vervoer

Afschrift aan:
- het College van Burgemeester en Wethouders van Westerveld (digitaal)

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/24/2021 3:50:50 PM
Subject: Melding overlast
Received: Wed 2/24/2021 3:51:12 PM

Ls,
Afgelopen zaterdagmiddag is op het landbouwperceel naast de Eexterkoele te Eext (zie onder) gecrosst met een auto met nogal wat lawaai. In de afgelopen periode heeft dit vaker plaats gevonden (auto's en motoren). Wij hebben begrepen dat dit met toestemming van de eigenaar gebeurt. Nu wil het geval dat in het bos naast het perceel een bewoonde dassenburcht is. Is het toegestaan om te racen op een landbouwperceel vlak naast een bewoonde dassenburcht? Zo nee, kan hiertegen worden opgetreden?

Graag zie ik uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Rode cirkel: Parcours crossbaan
Groene kruis: Locatie dassenburcht

Virusvrij. www.avast.com

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 4/12/2021 5:22:19 AM
Subject: Overtreding art 3.10 natuurbeschermingswet
Received: Mon 4/12/2021 5:22:32 AM

L.s.
Er is ten zuiden van Doldersum gekapt op een perceel van de Maatschappij tot Weldadigheid. Hierbij is een (deel van) een dassenburcht vernietigd. Ook zijn enkele vogelnesten vernietigd.
Juist in deze kwetsbare periode is het vellen van hele bospercelen m.i. niet geoorloofd.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 4/12/2021 6:12:41 AM
Subject: aanvulling op melding
Received: Mon 4/12/2021 6:12:53 AM

Perceel; Vledder A 2035
Datum; 09-04-2021

--

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @gmail.com
0031(0) 5.1.2e

To: postbustoezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Wed 4/14/2021 5:55:25 PM
Subject: Ingediende controle aanleiding illegale activiteit/klacht in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Wed 4/14/2021 5:55:30 PM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 12-04-2021
- **Duur van controle:** 55 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Illegale activiteit/klacht

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Docbase 202101093. Met collega 5.1.2e locatie bij Doldersum bezocht. Constateringen: er is rond de dassenburcht gewerkt, geen aanwijzingen voor vernietigde nesten. Nestbomen zijn gemarkeerd en staan er nog (voor zover ons bekend). Perceel betreft naaldhout. Er zijn vooral Douglas sparren gezaagd. Geen directe aanwijzingen voor overtreding. Er is gewerkt met gedragscode. Met MvW gebeld en volgens hen is er tot half maart gezaagd. Met melder gebeld die aangeeft dat dit wel degelijk een

  Fotos:

- **Toelichting:**overtreding is begaan om dat pijpen zijn overreden en bedolven onder takken. Ook is er gezaagd tot in april. Afspraak voor

- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: 'info@faunaloketdrenthe.nl'[info@faunaloketdrenthe.nl]
From: Bedrijfsbureau
Sent: Mon 5/17/2021 7:33:26 AM
Subject: FW: 942626.00 Dassenburcht bij akker
Received: Mon 5/17/2021 7:34:44 AM
20210513_213313-COLLAGE.jpg
942626.00 Re: Dassenburcht bij akker

Goedemorgen,

Onderstaande melding over een dassenburcht is via de NVWA bij ons (RUD Drenthe) terecht gekomen.
Ik denk echter dat deze melding bij jullie thuis hoort. Klopt dat? En zo ja, zouden jullie deze in behandeling willen nemen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Medewerker Procesondersteuning
Cluster Procesondersteuning en Secretariaat
Werkdagen: ma, di, wo, do (7:30-16:00) en vrijdagochtend (7:30-11:30)

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Postadres Postbus 1017 9400 BA Assen
Bezoekadres Assen Westerbrink 1 9405 BJ Assen
Bezoekadres Emmen Raadhuisplein 1 7811 AP Emmen

www.ruddrenthe.nl
e-mail: info@ruddrenthe.nl

De Regionale Uitvoeringsdienst van en voor Drenthe

Van: NVWA Klantcontactcentrum <info@nvwa.nl>
Verzonden: zaterdag 15 mei 2021 00:50
Aan: Info RUD <Info@ruddrenthe.nl>
Onderwerp: FW: 942626.00 Dassenburcht bij akker

Goedemorgen,

Wij hebben bijgaande melding ontvangen. De deskundige geeft aan deze melding uit te zetten bij de RUD.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Medewerker verwerken en behandelen
.....
Divisie Klant, bedrijf en consument
Afdeling Klantcontactcentrum
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht
.....
T (0900) 03 88

info@nvwa.nl
http://www.nvwa.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: donderdag 13 mei 2021 21:38
Aan: NVWA Klantcontactcentrum <info@nvwa.nl>
Onderwerp: 942626.00 Dassenburcht bij akker

Geachte heer, mevrouw,

Op niet al te grote afstand van ons dorp ligt een actieve dassenburcht. Een deel hiervan grenst aan een akker. Nu heeft de agrariër zijn akker onlangs bewerkt en een nieuw gewas voor komend seizoen gezaaid. Hierbij zijn duidelijk sporen van rollend materieel zichtbaar.

Mag een tractor met of zonder landbouwwerktuig over een actieve dassenburcht heen rijden? En ben ik bij jullie aan het juiste adres voor deze vraag?

Voor foto's verwijs ik u naar de bijlage.

Mocht u aanvullende informatie willen ontvangen of vragen hebben. Laat het mij dan weten.

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

0115

487900

To: NVWA Klantcontactcentrum[info@nvwa.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 5/14/2021 7:12:14 AM
Subject: 942626.00 Re: Dassenburcht bij akker
Received: Fri 5/14/2021 7:12:47 AM
IMG_20210514_085413.jpg
1620975294517_1620975292586_IMG_20210423_191310_21.jpg
Screenshot_20210514-084315.png
IMG_20210513_115826.jpg

Geachte heer, mevrouw,

Fijn dat jullie zo snel mogelijk gereageerd hebben! Wij vroegen ons als particulier af bij welke organisatie we dergelijke vragen/bevindingen kunnen melden.

Op 23 april 2021 hebben wij een ronde gelopen en zagen wij aan de rand van deze akker en het direct aangelegen Pelinckbos een pijp van de dassenburcht die bij de akker zat. De akker was toen wel bewerkt met gewasbescherming (gaf tijdje later oranje gloed). Deze pijp van de burcht is op 13 mei 2021 niet meer waargenomen. Is volledig weg. Foto's hiervan, van de akker met pijp van de dassenburcht heb ik toegevoegd als bijlage evenals de locatie.

Afgelopen week en die week ervoor zijn er diverse tractoren en landbouwwerktuigen waargenomen vanuit onze woning. Ik heb helaas niet meer informatie. Op welke dag welke grondbewerking is uitgevoerd.

De agrarische ondernemer die de akkers bewerkt zit gevestigd aan de 5.1.2e te Bovensmilde. Geen idee hoe de eigendomsrechten zijn. Gebruikersrechten zullen hierbij aangenomen wél van toepassing zijn.

Wij vragen u vriendelijk doch dringend om ons niet bekend te maken maar te gebruiken als anonieme bron.

Heeft u nog vragen of aanvullingen nodig laat het dan weten.

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Op do 13 mei 2021 21:48 schreef NVWA Klantcontactcentrum <info@nvwa.nl>:

Geachte mevrouw 5.1.2e,

U heeft bij ons een melding doorgegeven. Om uw melding in behandeling te kunnen nemen hebben wij meer informatie nodig. Daarom verzoeken wij u vriendelijk om de volgende vragen te beantwoorden.

- Wat is de locatie van de dassenburcht? Graag met coordinaten of een printscreen van de locatie van Google Maps.
- Is het bekend welke agrarier erover heen gereden is?
- Wanneer is dit gebeurt?

Zodra wij uw antwoord hebben ontvangen, nemen wij uw melding in behandeling.

Houd onze webpagina in de gaten i.v.m. het coronavirus: https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/actuele-onderwerpen/corona

Met vriendelijke groet,

Team Klantcontactcentrum -

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Postbus 43006 1 3540 AA Utrecht
.....
-**T:** 0900-0388 (u betaalt de gebruikelijke belkosten)
-http://www.nvwa.nl

Deze e-mail is automatisch gegenereerd en daarom niet ondertekend.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: donderdag 13 mei 2021 21:38
Aan: NVWA Klantcontactcentrum <info@nvwa.nl>
Onderwerp: Dassenburcht bij akker

Geachte heer, mevrouw,

Op niet al te grote afstand van ons dorp ligt een actieve dassenburcht. Een deel hiervan grenst aan een akker. Nu heeft de agrariër zijn akker onlangs bewerkt en een nieuw gewas voor komend seizoen gezaaid. Hierbij zijn duidelijk sporen van rollend materieel zichtbaar.

Mag een tractor met of zonder landbouwwerktuig over een actieve dassenburcht heen rijden? En ben ik bij jullie aan het juiste adres voor deze vraag?

Voor foto's verwijs ik u naar de bijlage.

Mocht u aanvullende informatie willen ontvangen of vragen hebben. Laat het mij dan weten.

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

2-42
Norgervaart
Gd
Kloosterv
Kloosterv
Ruimzicht
0
Norgerbrug
4
Van Lierswijk
5
wijk
Visvijver
orgesius
Van Liersbrug
Pelinckbosch
Bagg
Boslust
Veenstra
Bovensmilde
Witt
Mr Sickensbrug
Witterzomer
N371

Toevoegen aan album

Verplaatsen naar archief

Verwijderen van apparaat

Foto bestellen

Gebru al

vr 23 apr. 2021 • 19:12

Beschrijving toevoegen...

LOCATION

Openen in Maps

Bovensmilde

52,987, 6,495

DETAILS

/storage/emulated/0/DCIM/Camera/
IMG_20210423_191257.jpg
9,0MP 4000 x 2250 6,3 MB

0119 488433

To: 5.1.2e [5.1.2e @gmail.com]
Cc: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 6/8/2021 8:30:49 AM
Subject: RE: 202101399 Dassenburcht bij akker
Received: Tue 6/8/2021 8:30:50 AM

Beste mevrouw 5.1.2e,

Eigenlijk geldt voor deze vragen eenzelfde redenering zoals die ik in mijn vorige mail beschreef. Als activiteiten ervoor zorgen dat een das zijn burcht verlaat en niet meer terugkomt dan is er sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. De vraag welke activiteiten hier dan onder vallen is lastig te beantwoorden en zal per das of burcht ook weer verschillen.

De dassen worden overigens gemonitord door de dassenwerkgroep Drenthe: www.dassenwerkgroepdrenthe.nl

Wellicht dat zij u ook nog wel kunnen informeren over deze betreffende burcht.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592 5.1.2e
E 5.1.2e @drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming

Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 15:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: 202101399 Dassenburcht bij akker

Geachte mevrouw 5.1.2e,

Dank voor uw uitgebreide toelichting. De dassenburcht ligt idd voor een deel in het aangrenzende bosperceel. De pijpen die zich op de akker bevonden zijn ineens dicht en daar is overheen gereden.

Mag een agrarisch ondernemer met gewasbescherming over de dicht gemaakte pijpen zijn gewassen beschermen en daarmee de burcht besproeien? Er was, voordat er ingezaaid was, sprake van een oranje geworden akker en akkerranden.

Hoe monitoren jullie dergelijke burchten en agrarische activiteiten?

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Op wo 19 mei 2021 14:06 schreef 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>:
Beste mevrouw 5.1.2e,

Bedankt voor uw melding. Voor dergelijke vragen bent u bij de provincie inderdaad bij het juiste adres. Wij zijn bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming waaronder ook de bescherming van de das valt. De casus die u beschrijft komen wij vaker tegen en er is helaas niet altijd een eenduidig antwoord te geven. Ik zal proberen te schetsen hoe wij tegen dergelijke zaken aankijken. Er zijn in de Wet natuurbescherming verschillende beschermingsniveaus waardoor sommige soorten strenger beschermd zijn dan andere. De das valt in de groep van soorten die nationaal beschermd zijn. Deze groep is iets lichter beschermd dan Europees beschermde soorten.

De verbodsbepalingen die voor de das gelden zijn de volgende:
Je mag een das niet doden of vangen en
je mag de verblijfplaats van een das niet vernielen

Wat je vaak ziet is dat dassen hun burcht naast een akker hebben waardoor er pijpen vanuit de burcht uitkomen in deze akker en de dassen daarmee direct toegang hebben tot hun voedselbron of een route richting een ander gebied. Het vernielen van een pijp, door bijvoorbeeld werkzaamheden op de akker, wil niet direct betekenen dat de burcht ook geheel vernield is of dat de das daarbij de burcht voorgoed heeft verlaten.
Als de das door bepaalde activiteiten zodanig wordt gestoord dat hij de burcht verlaat of de burcht zodanig wordt beschadigd dat deze niet meer kan functioneren als burcht, dan vinden wij dat er sprake is van het vernielen van een verblijfplaats en daarmee een overtreding. Als de beschadigde pijp weer hersteld kan worden door de das of hij heeft voldoende andere pijpen waar hij gebruik van kan maken om de burcht te verlaten of te bereiken dan spreken we van verstoring. Verstoring is geen overtreding van de Wet natuurbescherming.

U vraag of een tractor over een actieve burcht heen mag rijden. Als daarmee de functionaliteit van de burcht wordt vernield mag dit dus niet maar ik vermoed dat het hier gaat om het rijden over pijpen van de burcht. Ik heb nog even navraag gedaan bij onze toezichthouder en hij gaf aan dat, volgens hem, de burcht in het bos verder met rust gelaten wordt.

Hopelijk heb ik u hiermee voldoende geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
T 0592 5.1.2e
E 5.1.2e @drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming

Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: donderdag 13 mei 2021 21:43
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>
Onderwerp: Dassenburcht bij akker

Geachte heer, mevrouw,

Op niet al te grote afstand van ons dorp ligt een actieve dassenburcht aan de rand van het Pelinckbos in de gemeente Assen. Een deel hiervan grenst aan een akker. Nu heeft de agrariër zijn akker onlangs bewerkt en een nieuw gewas voor komend seizoen gezaaid. Hierbij zijn duidelijk sporen van rollend materieel zichtbaar.

Mag een tractor met of zonder landbouwwerktuig over een actieve dassenburcht heen rijden? En ben ik bij jullie aan het juiste adres voor deze vraag?

Voor foto's verwijs ik u naar de bijlage.

Mocht u aanvullende informatie willen ontvangen of vragen hebben. Laat het mij dan weten.

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

21-6-2021/11:32:02/19386/0011
22-6-2021/14:2

provincie Drenthe

PROVINCIE DRENTHE
No.:
Ingek.: 21 JUNI 2021
TEAM:
TE BEH. DOOR:
DWS: G.AFD.:

Aanvraag
Ontheffing Soortenbescherming

Let op!

Dit onderdeel van het aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom op: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming

Met dit formulier kunt u een ontheffing aanvragen in het kader Wet natuurbescherming voor soortenbescherming voor o.a. ruimtelijke ingrepen. Dit formulier kan niet gebruikt worden voor ontheffingen voor beheer en schadebestrijding. Hiervoor is een ander aanvraagformulier beschikbaar.

Aanwijzingen

- Voorzie tekeningen van een duidelijke legenda met verklaring van alle nummers, tekens en afkortingen.
- Informatie over soortenbescherming kunt u vinden op onze website.
- Zorg zo nodig vooraf voor een ondertekend machtigingsformulier. Dit formulier is te vinden op onze website.
- Wij raden u aan de toelichting te openen (www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming/soortenbescherming) zodat u tijdens het invullen deze kunt raadplegen.
- Dit formulier kunt u ook m.b.v. Acrobat Reader invullen; u dient dan wel een geprint exemplaar te ondertekenen en te sturen.
- Het formulier tezamen met de bijlagen kunt u sturen naar: Provincie Drenthe, Team VTH, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor de ontheffing bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen bijvoorbeeld als het rijks aangelegenheden betreft, zoals de aanleg van rijkswegen en militaire terreinen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met het team VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) van de provincie Drenthe: 5.1.2i@drenthe.nl, (0592) 36 55 55.

Vooraf

Heeft u voor dit project of deze handeling al een vergunning op grond van artikel 2.1 of 2.2 Wabo aangevraagd?

- ○ Nee (ga verder met het invullen van dit formulier)
- ○ Ja (in dit geval geldt er een verplichte aanhaking bij de Wabo vergunning en kunt u geen losse ontheffing/vergunning bij de provincie aanvragen. U dient de aanvraag bij de gemeente aan te vullen met het onderdeel natuur. De gemeente dient voor dit project of deze handeling een verklaring van geen bedenkingen bij de provincie te vragen.)

Contactgegevens

Vraagt u voor uzelf aan of vraagt u aan namens een initiatiefnemer?

- (●) Ik vraag voor mijzelf aan
- (●) ~~Ik vraag namens een initiatiefnemer aan~~

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie/bedrijf	Gemeente Midden-Drenthe
KVK-nummer	
Vestigingsnummer	
Straat/Postbus	Postbus 24
Huisnummer/postbusnummer	
Postcode	9410 AA
Woonplaats	Beilen
Naam contactpersoon	5.1.2e
Aanhef	(●) Dhr. ( ) Mevr.
Functie contactpersoon	Beleidsmedewerker
Telefoonnummer	06- 5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e @ middendrenthe.nl.

Contactgegevens van de adviseur

(Alleen invullen indien u namens een initiatiefnemer aanvraagt)

Naam organisatie/bedrijf	
Straat/Postbus	
Huisnummer/postbusnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Naam contactpersoon	
Aanhef	( ) Dhr. ( ) Mevr.
Functie contactpersoon	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Contactgegevens van de gemeente

Naam gemeente	Gemeente Midden-Drenthe
Naam contactpersoon	5.1.2e
Telefoonnummer contactpersoon	06- 5.1.2e
E-mailadres contactpersoon	5.1.2e @ middendrenthe.nl

21-6-2021/14:32:02 22-6-2021/11:32:02/19386/0012

Contactgegevens van het bevoegd gezag voor de (eventuele) omgevingsvergunning

Naam gemeente of provincie: Drenthe

Algemeen

Per vraag wordt – indien van toepassing – om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief*: verstoren das en vernielen holen / verblijfplaatsen op begraafplaats

Worden de werkzaamheden (al dan niet deels) uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

- [x] Nee
- [ ] Ja, geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

* Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef een korte samenvatting.

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. Geef een samenvatting van de resultaten van dat onderzoek.

Soort 1

Aanwezige beschermde soort(en)*	DAS (Meles meles)
Het betreft**	○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) ● soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb) ● soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb
Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving***	Fourageer gebied.
Kritische periode van het jaar****	☑ januari ☑ februari ☑ maart ☑ april ☑ mei ☑ juni ☑ juli ☑ augustus ☑ september ☑ oktober ☑ november ☑ december ☑ hele jaar
Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie*****	Graag schade in gras, bijbureht onder grafsteen. camera

* Nederlandse naam en wetenschappelijke naam vermelden.

** Vogels die dubbel beschermd zijn, zowel o.g.v. de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb> als op grond van bijlage II verdrag van Bern <artikel 3.5 Wnb>, dienen aangevraagd te worden overeenkomstig de Vogelrichtlijn <artikel 3.1 Wnb>. Let er hierbij op dat de vrijstelling voor verstoren zoals opgenomen in artikel 3.1, lid 5 Wet natuurbescherming niet geldt voor deze dubbel beschermde (trek)vogels.

*** Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

**** Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

***** Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld, is gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, zoals onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

21-6-2021/14:32:02/19386/0013

N.V.T.

Soort 2

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

N.V.T.

Soort 3

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

N.v.t.

Soort 4

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

N.v.t.

Soort 5

Aanwezige beschermde soort(en)

Het betreft

- ○ vogels beschermd o.g.v. de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I en II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb)
- ○ soorten en planten beschermd o.g.v. artikel 3.10 Wnb zoals opgenomen in bijlage A en B bij de Wnb

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en) en de directe omgeving

Kritische periode van het jaar*

- ☐ januari ☐ februari ☐ maart ☐ april
- ☐ mei ☐ juni ☐ juli ☐ augustus
- ☐ september ☐ oktober ☐ november ☐ december
- ☐ hele jaar

Aanwezigheid soort vastgesteld op basis van welke informatie

* Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode.

21-6-2021/11:32:02/19386/0014

3. Soorten en verbodsbepalingen

U vraagt ontheffing aan van (dd-mm-jjjj)	per direct
tot en met (dd-mm-jjjj)	2021 – 2026

Geef per soort aan waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en welke verbodsbepaling(en) van toepassing is/zijn.

Soort 1

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☑ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☑ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☑ beschadigen ☑ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 2

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0015

Soort 3

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Soort 4

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

22-6-2021/11:32:02/19386/0016

Soort 5

Vogels (VR)

Art. 3.1, lid 1 Vogels opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.1, lid 4 ☐ verstoren*

Art. 3.1, lid 2 Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten wegnemen

Art. 3.1, lid 3 Eieren
☐ rapen en onder zich hebben

Art. 3.2, lid 6 (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten**
☐ onder zich hebben ☐ te vervoeren

Soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern

Art. 3.5, lid 1 HR-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen
Art. 3.5, lid 2 ☐ verstoren

Art. 3.5, lid 3 Eieren opzettelijk
☐ vernielen ☐ rapen

Art. 3.5, lid 4 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.5, lid 5 Planten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

Art. 3.6, lid 2 Dieren m.u.v. vogels en planten anders dan voor verkoop***
☐ onder zich te hebben ☐ anders dan voor verkoop te vervoeren

Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb

Art. 3.10 Andere soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk
☐ doden ☐ vangen

Art. 3.10 Vaste voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk
☐ beschadigen ☐ vernielen

Art. 3.10 Vaatplanten opzettelijk
☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen

---

* Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1, lid 5, Wnb.

** Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

*** Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

4. Effectanalyse

U heeft eerder in dit formulier aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of (als)nog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.

Beschrijving effecten en de maatregelen die de effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort 1

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	Het betreft een bijburcht van een das. Het dier zal ergens anders een bijburcht moeten graven. ~~Op~~ Onder en tussen graven is geen geschikte locatie.
Maatregelen voor start initiatief	Plaatsen electrisch raster om locatie, nog geen "prik" op draad, uitgang in electrisch raster.
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	doorgeur stoffen bijburcht onaantrekkelijk maken. Das op natuurlijk manier laten verjagen. Electrisch raster aanzetten. ~~Hd~~ Hd dichten. Monitoren met camera val. periodiek controle loop- en graafsporen.

Soort 2

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0017

Soort 3

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 4

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Soort 5

Beschrijf het tijdelijke en permanente effect	
Maatregelen voor start initiatief	
Maatregelen tijdens uitvoering initiatief	

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen

Soort 1

Er is voldoende ruimte is de singels en groen op de rest van de begraafplaats. Daar is de das nog steeds welkom. Toename geen probleem. Enkel graven tussen en onder de monumenten is niet gewenst.

Soort 2

Soort 3

Soort 4

Soort 5

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Let er op dat de belangen **per soort** overeenkomen met de opgegeven categorie onder vraag 3. Geef zo nodig in de motivatie aan voor welke soort welk belang wordt aangevraagd.

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0018

Soort 1

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- [x] De volksgezondheid of de openbare veiligheid — Maatschappelijk niet gewenst.
- [ ] De veiligheid van het luchtverkeer
- [ ] Ter bescherming van flora of fauna
- [ ] Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- [ ] Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- [x] Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- [ ] Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- [ ] Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- [ ] Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- [x] Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- [ ] Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- [ ] Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- [ ] Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- [ ] In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- [ ] Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- [ ] Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- [ ] Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- [x] Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Begraafplaats: Mogelijk dat er menselijke resten worden opgegraven. Garanderen grafrust. Voorkomen emoties bij nabestaanden (die voor de das misschien slecht uitpakken)

Soort 2

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0019

Soort 3

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Soort 4

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0020

6. Andere bevredigende oplossing

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Dit is de meest vriendelijke oplossing. Vangen en doden is onwenselijk. Mogelijk komt er t.z.t. weer een das. Het dier hoeft niet geheel weg, maar moet bij gestuurd worden.

7. Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef per soort en per beschermingsregime gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

VR

Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort

Soort 1	Fouragegebied blijft instand. Betreft bijburcht, geen hoofdburcht. Genoeg vervangende ruimte in singels van de begraafplaats.
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

Soort 5

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

- ☐ De volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ☐ De veiligheid van het luchtverkeer
- ☐ Ter bescherming van flora of fauna
- ☐ Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
- ☐ Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

- ☐ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- ☐ Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- ☐ Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- ☐ In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- ☐ Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
- ☐ Algemeen belang

Geef in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van door u onder 5 aangekruiste belang(en). Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

21-6-2021/11:32:02/19386/0021

Ondertekening

De aanvrager, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de aanvrager te handelen verklaart:

- alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
- bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Drenthe (5.1.2i@drenthe.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is.

Naam (in blokletters)	5.1.2e
Datum ondertekening	16-6-2021
Plaats	Beilen
Functie/hoedanigheid ondertekenaar	Beleidsmedewerker
Machtiging*	○ Ja ◉ Nee
Handtekening	5.1.2e

* Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

HR, Bonn en Bern en andere soorten

Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Soort 1	Het betreft enkel verjagen van een ongewenste locatie. / vaststaan.
Soort 2	
Soort 3	
Soort 4	
Soort 5	

Bijlagen

Toe te voegen bijlagen

- ☐ Activiteitenplan
- ☒ Kaartmateriaal / foto's
- ☐ Onderzoekrapportages
- ☐ Beleidsdocumenten i.v.m. onderbouwing belang
- ☐ Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- ☐ Ondertekend machtigingsformulier indien u als gemachtigde de ontheffing voor iemand anders aangevraagd
- ☐ Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- ☐
- ☐

[redacted] 5.1.2e

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0022

Aanleiding verzoek verstoren das

Op de begraafplaats in Hijken zijn graafactiviteiten ontdekt van een een das. De das heeft geprobeerd een geprobeerd een (bij)burcht te graven onder een grafmonument. Er is nog geen sprake van
Het is onwenselijk dat dassen graven tussen en onder graven. Hierdoor kunnen menselijk worden opgegraven. Daarnaast veroorzaakt het veel onrust bij nabestaanden. Op de begraafplaats Hijken worden bijburchten gebouwd door een das. Op dit moment is er waarschijnlijk 1.

Activiteitenplan verstoren das

Er wordt geregeld gemonitord of er graafactiviteiten zijn op de begraafplaats.
Belangrijk is dat er direct bijgestuurd kan worden als er graafactiviteiten zijn geconstateerd. Hoe sneller er ingegrepen wordt, hoe minder hokvast de das wordt.

1. In het (elektrisch) hekwerk wordt op een voor de dassen makkelijk toegankelijke plaats een dassenpoort aangebracht zodat nog op de begraafplaats aanwezige dassen het terrein altijd kunnen verlaten.
2. Voordat de holen worden gedicht dienen deze te worden verstoord zodat er duidelijkheid ontstaat dat de dassen niet aanwezig zijn in de holen. Dit gebeurt met geurstoffen.
3. Met cameravallen of/en door monitoring op loopsporen wordt verzekerd dat de das zich niet in het hol bevindt.
4. De holen worden de eerste keer dicht gemaakt voor 2/3 worden gevuld met zand zodat eventueel toch nog aanwezige dassen zich uit kunnen graven.

5. Hierna wordt het hol geheel gedicht. Het (elektrisch) hekwerk blijft nog enige tijd staan.

21-6-2021/14:22:31/19383/00018

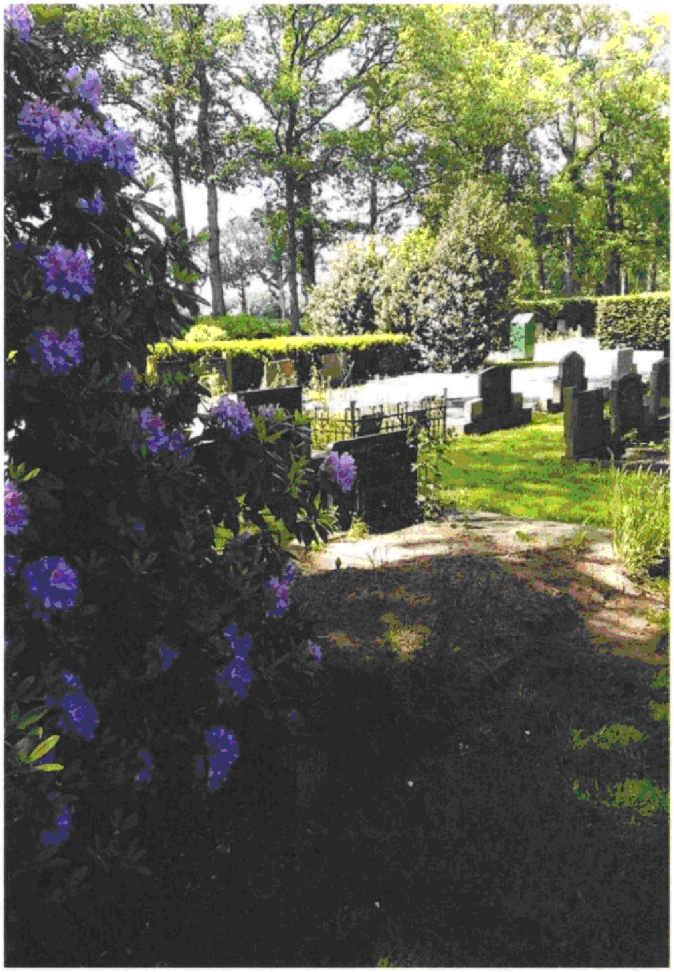

22-6-2021/11:32:02/19386/0025

21-6-2021/14:22:31/19383/0015

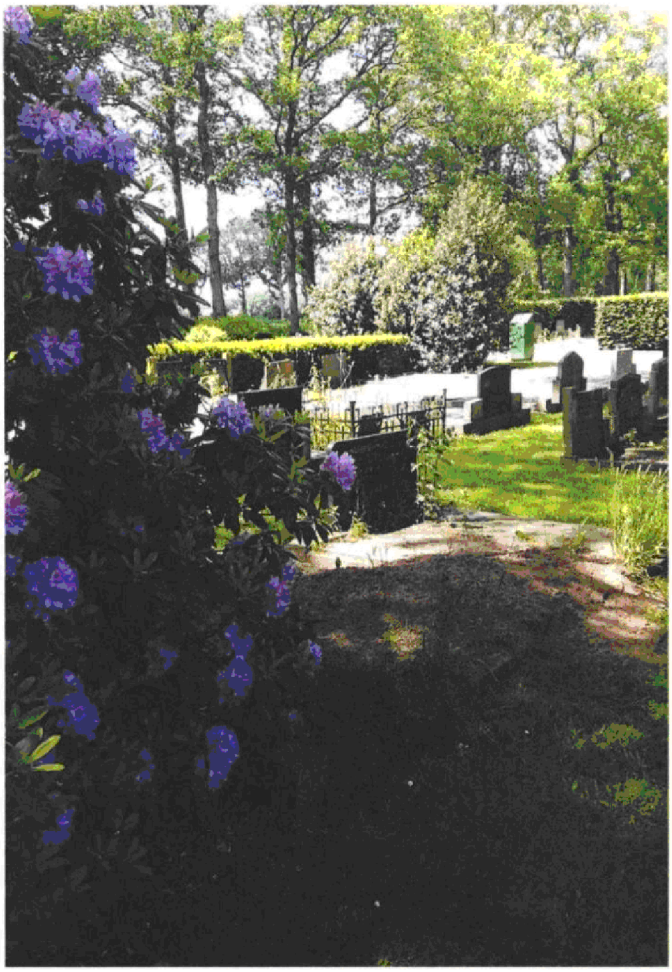

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0025

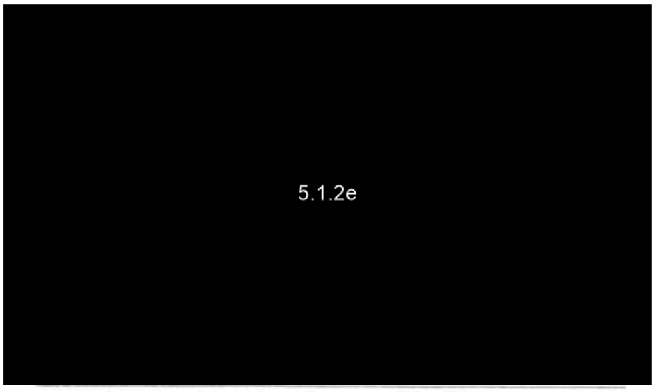

21-6-2021/14:22-6-2021/11:32:02/19386/0026

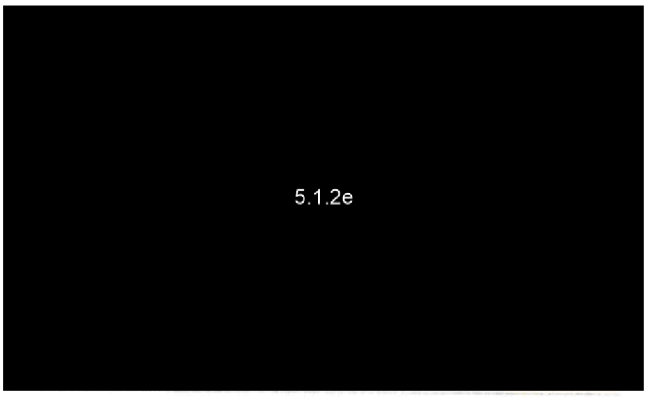

22-6-2021/11:32:02/19386/0027

Molenkamp 5 Hijken

Begraafplaats Hijken

Sub titel

bij bliksem op locatie bos graven.

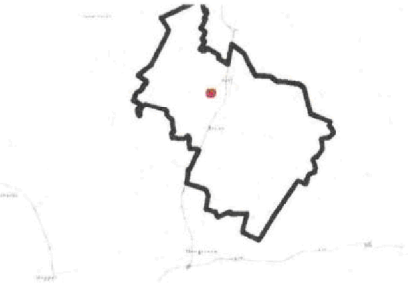

Legenda

- adres
- panden
  - Bouw gestart
  - Bouwvergunning verleend
  - In gebruik
  - In gebruik (niet ingemeten)
  - Sloopvergunning verleend
  - Verbouwing
- standplaats
- gemeentegrens
- Luchtfoto 2021
  - Red: Band_1
  - Green: Band_2
  - Blue: Band_3
- Canvas

GeoWeb versie 5.5

Copyright © 2019 Esri Nederland B.V., Sweco Nederland

Auteur: 5.1.2e

Datum: 14-06-2021

Schaal: 1:1,500

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend
Alle rechten voorbehouden

21-6-2021/14:22:31/19383/0027

Aan:
Gemeente Midden-Drenthe
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 24
9410 AA BEILEN

Assen, 23 juni 2021
Ons kenmerk 202101925-00945848
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontvangstbevestiging - Molenkamp 5 te Hijken - het graven van een burcht door een das op een begraafplaats

Geachte heer 5.1.2e

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw aanvraag voor een soortenbeschermingsontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het graven van een burcht door een das op een begraafplaats aan de Molenkamp 5 in Hijken. De aanvraag is bij ons binnengekomen op 21 juni 2021. In deze brief staat wat u van ons kunt verwachten.

Wat kunt u verder verwachten?
Als wij geen aanvullende informatie nodig hebben, zullen wij proberen binnen dertien weken na ontvangst van uw aanvraag een beslissing te nemen op uw aanvraag. Wij hebben echter de mogelijkheid om deze termijn met zeven weken te verdagen. Als wij hier gebruik van maken zult u hierover een aparte brief ontvangen.

Meer informatie
Voor algemene vragen verwijzen wij naar onze website www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202101925 te vermelden.

Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

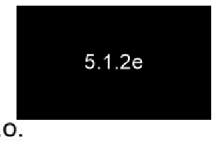

i.o.
A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/Bijlagen/TerInzageLegging/2021/til-2021-861/1/bijlage/Ontheffing_gemeente_midden_drenthe_.pdf)

To: VTH[vth@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: Rechtsbescherming[rechtsbescherming@drenthe.nl]
From: Rechtsbescherming
Sent: Wed 10/13/2021 10:41:25 AM
Subject: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom
Received: Wed 10/13/2021 10:41:27 AM
00963802.msg

Beste collega,

Namens de Commissie rechtsbescherming maak ik je erop attent dat er bij GS een bezwaarschrift is binnengekomen. Een afschrift is bijgevoegd.
Het uitgangspunt van bezwarenbehandeling is dat wordt onderzocht of de bezwaren in onderling overleg kunnen worden opgelost. Daarom verzoek ik je om uiterlijk 20 oktober 2021:
- aan te geven of wordt geprobeerd het bezwaarschrift op te lossen zonder formele bezwarenprocedure en of is ingestemd met aangehouden van de behandeling en verlengen van de beslistermijn;
- aan te geven wat de redenen zijn om niet in onderling overleg te treden;
- aan te geven welke andere collega's én welke belanghebbende(n) op de hoogte moeten worden gesteld van het bezwaarschrift;

Indien het bezwaarschrift niet kan worden aangehouden en behandeld moet worden door de commissie, staat de behandeling vooralsnog gepland voor de hoorzitting van 13 december 2021. Ten behoeve van de voorbereiding door de commissie dien je uiterlijk 3 november 2021:
- een verweerschrift in te zenden.
- een overzichtelijk dossier met de op de zaak betrekking hebbende stukken met inhoudsopgave aan het secretariaat van de commissie te zenden. Let hierbij op de AVG en privacy gevoelige informatie, aangezien de dossiers kunnen worden ingezien door derden.

Reacties op bovenstaande verzoeken kunnen worden gestuurd naar rechtsbescherming@drenthe.nl.

We verzoeken je de commissie op de hoogte te stellen van eventuele ontwikkelingen rondom het bezwaarschrift. Voor meer informatie kun je contact opnemen met het secretariaat van de commissie.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
secretariaat Commissie rechtsbescherming
provincie Drenthe
telefoon (0592) 36 56 73
rechtsbescherming@drenthe.nl

-> LET OP: u ontvangt deze BIJLAGE ter inzage
-> BEWERKING dient altijd via DOCBASE/zaakdossier te geschieden i.v.m. VERSIEBEHEER

Doc.kenniskaart: Bezwaarschrift (BZw Soortenbescherming)
Onderwerp: Bezwaarschrift - ontheffing bestrijding das - Das & Boom
Zaaknummer: 202101925
Zaakomschrijving: Ontheffing Soortenbescherming - 5.1.2e - Molenkamp 5 te Hijken - het graven van een burcht door een das op een begraafplaats - Midden-Drenthe
Emailadres betrok:

To: Rechtsbescherming[rechtsbescherming@drenthe.nl]
From: formdesk response
Sent: Tue 10/12/2021 2:58:11 PM
Subject: Bezwaar maken tegen een beslissing van een bestuursorgaan - DigiD ondertekening
Received: Tue 10/12/2021 2:58:16 PM
84209402_6950935_Bezwaarschrift_ontheffing_202101925-00956774.doc
84209402_6950950_website_bezwaarbeslissingESB_84209402.pdf
Bezwaar beslissing.pdf

Titel	Bezwaar maken tegen een beslissing van een bestuursorgaan
Naam	website_bezwaarbeslissingESB
Actie	Gewijzigde invoer
Kenmerk	84209402
Status	Gereed
Aangemaakt	12-10-2021 16:55:44
Gewijzigd	12-10-2021 16:56:20
	Open formulier | Open/bewerk invoer | Verwijder invoer

Bezwaar maken tegen een beslissing van een bestuursorgaan

Online invullen - Digitaal ondertekenen

Bent u het niet eens met een beslissing van een bestuursorgaan? U kunt met dit formulier bezwaar tegen deze beslissing maken.

Bijlagen

U kunt in dit formulier een bijlage bijvoegen met een uitgebreide motivatie.

Let op: de digitale bestanden mogen gezamenlijk niet groter zijn dan 5 MB. Zijn deze groter? Stuur dan de betreffende bijlagen via www.wetransfer.com naar post@drenthe.nl.

Ondertekening

Deze aanvraag ondertekent u digitaal.

Heeft u vragen?

Neem contact op met de provincie Drenthe:
E-mail: post@drenthe.nl
Telefoon: (0592) 36 55 55

De beslissing

Wat is de datum waarop de beslissing bekend is gemaakt?	01-09-2021
Wat is het kenmerk van de beslissing?	202101925-00956774

Waar gaat de beslissing over?	bestrijden van schade door das op begraafplaats Hijken
Wilt u nu pro forma bezwaar maken? Pro forma bezwaar maakt u als u nog niet kunt aangeven waarom u bezwaar maakt. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt.	Nee
Geef aan (motiveer) waarom u het niet eens bent met de beslissing. Let op! Als u hiervoor meer ruimte nodig heeft, kunt u een uitgebreide beschrijving als bijlage meesturen.	zie bijlage

Maakt u voor uzelf bezwaar of voor iemand anders?	Ik maak voor iemand anders bezwaar
Maakt u bezwaar voor een rechtspersoon, een particulier of een groep particulieren?*	Rechtspersoon

Gegevens bezwaarmaker

Naam organisatie	Das en Boom
Welke rechtsvorm heeft de organisatie?	Stichting
E-mailadres	dasenboom@dasenboom.nl
Postcode	6573 DG
Huisnummer	174
Toevoeging huisnummer	
Straat	Rijksstraatweg
Plaats	Beek Ubbergen
Telefoonnummer	(024) 684 22 94

Bent u een advocatenkantoor, adviesbureau of een andere gemachtigde?	Adviesbureau

Uw gegevens

Naam adviesbureau	Das en Boom		
Postcode, huisnummer en toevoeging	6573 DG	174	
Straat	Rijksstraatweg 174		
Plaats	Beek Ubbergen		

Contactpersoon

Geslacht	Man

Voorletter (s)	5.1.2e
Tussenvoegsels (s)	
Achternaam	5.1.2e
Telefoonnummer	(024) 684 22 94
E-mailadres	5.1.2e @dasenboom.nl

Bijlagen toevoegen

Voeg eventueel een uitgebreide motivering toe waarin u aangeeft waarom u het niet eens bent met de beslissing.

Let op: de digitale bestanden mogen gezamenlijk niet groter zijn dan 5 MB. Zijn deze groter? Stuur dan de betreffende bijlagen via www.wetransfer.com naar post@drenthe.nl.

U kunt hier de bijlagen toevoegen	84209402_6950935_Bezwaarschrift_ontheffing_202101925-00956774.doc
Wilt u nog een bijlage toevoegen?	
☐	

Dit bericht is gegenereerd door Formdesk

DAS & BOOM

onderwerp **Bezwaarschrift** tegen ontheffing – Molenkamp 5 te Hijken – Graven van een burcht door een das op begraafplaats

uw referentie kenmerk 202101925-00956774

onze referentie

datum 12-oktober 2021

aan

Gedeputeerde Staten Drenthe
t.a.v. Bestuur en Concernzaken
Postbus 122
9400 AC Assen

Bezwaarschrift

Geacht college van Gedeputeerde Staten in Drenthe,

Wij willen van de mogelijkheid gebruik maken bezwaar in te dienen tegen een ontheffing, verleend op 1 september 2021, kenmerk 202101925-00956774 met als onderwerp Molenkamp 5 te Hijken, het graven van een das op een begraafplaats.

Deze ontheffing is afgegeven voor het bestrijden van schade op een begraafplaats in Hijken.
De ontheffing verleent toestemming voor het verjagen van dassen door de openingen van de pijpen voor ¾ te vullen met zand en deze na 5 dagen definitief dicht te maken.
Bij de motivatie voor het verlenen van een ontheffing voor artikel 3.10., wordt deze aanpak toegestaan omdat er geen andere bevredigende oplossing zou bestaan om deze schade te voorkomen.

Bij deze ontheffing willen we de volgende kanttekeningen plaatsen.

Nadat de Dassenwerkgroep Drenthe deze ontheffing september jl. onder ogen kreeg, heeft men de situatie ter plaatse bekeken, wat resulteert in onderstaande bevindingen:

- Er is zijn geen sporen van de das op de begraafplaats of in de omgeving (bos) aangetroffen.
- Wanneer er dassenpijpen zouden zijn aangetroffen moeten die gelegen hebben in het achterste gedeelte van de begraafplaats en zijn deze bij de inrichtingswerkzaamheden verloren gegaan. Dit is (was) vermoedelijk de enige plek op de begraafplaats die aantrekkelijk zou kunnen zijn voor de das. Na het uitvoeren van de inrichtingswerkzaamheden is dat bosgebied dermate op de kop gezet door inrichtingswerkzaamheden, dat de kans op toekomstige vestiging van dassen daar als uitermate onwaarschijnlijk wordt ingeschat
- De dichtstbijzijnde bij de Dassenwerkgroep Drenthe bekende dassenburcht bevindt zich op ca 1,3 km afstand van de begraafplaats (RD 231.401/546.789)
- Beschadigingen, die werden aangetroffen in de grasmat (lijken op foerageersporen van de das, die kunnen ontstaan bij het zoeken naar emelten en engerlingen) tijdens het bezoek in september jl waren graafactiviteiten van de mol.

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
www.dasenboom.nl | dasenboom@dasenboom.nl
facebook.com/DasenBoom | twitter.com/DasenBoom

ANBI

CBF VOOR GOEDE DOELEN

024 - 684 22 94
IBAN NL38INGB0003175504
BTW nummer NL8238.84.387.B01
KvK Centraal Gelderland 09161697

DAS & BOOM

Bekende schade door dassen op begraafplaatsen kan bestaan uit foerageersporen op het grafveld (in het gras) of schade onder de grond, die de aanwezige graven zouden kunnen bedreigen.

Schade aan grasvelden door foerageersporen worden kunnen veroorzaakt worden door dassen (maar ook bijvoorbeeld kraaien), die al gravend proberen emelten of engerlingen te bereiken, die onder de grasmat leven. Dit gebeurt tijdelijk (juli/september), zolang deze larven daar aanwezig zijn. De meest effectieve bestrijding is preventief, de emelten en engerlingen kunnen bestreden worden met de natuurlijke vijand, namelijk aaltjes (Heterorhabditis bacteriophora). Deze zijn in de handel verkrijgbaar.
Deze schade kan ook optreden bij bijvoorbeeld voetbalvelden, parken, particuliere grasvelden en wordt altijd preventief gestreden of door middel van raster of schrikdraad.
Het verjagen van dassen om deze schade te bestrijden is in strijd met het voorzorgsbeginsel met art 1.11, omdat dit onnodig veel overlast en schade toebrengt aan de dassenpopulatie, omdat er effectievere alternatieven zijn, die niet schadelijk zijn voor dassenpopulatie. Het verjagen van dassen is ook vanuit oogpunt van schadepreventie niet effectief, omdat als de schadeveroorzakende dassen al zouden kunnen worden verjaagd, die rol meteen overgenomen zal worden door andere dassen. Dassen leven in aaneengesloten territoria, wanneer ergens dassen verdwijnen, zullen de opengevallen plekken ingenomen worden door andere dassen, die mogelijke foerageermogelijkheden via jarenlang terug te vinden geursporen makkelijk kunnen ontdekken.
Normaal foerageergedrag van dassen in grasvelden, het bemachtigen van regenwormen, die 's nachts aan de oppervlakte komen, veroorzaakt geen schade.
Op dit moment is geen enkele vorm van preventie toegepast, bijvoorbeeld in de vorm van een raster, om de das buiten de deur te houden.

Pogingen om dassen te verjagen, door hun burcht te beschadigen of vernielen, veroorzaken veel stres bij dassen. Wanneer het gaat om een langer bestaande burcht, zullen dassen in de meeste gevallen pas na het veroorzaken van veel en langdurige overlast geneigd zijn te vertrekken, en dan alleen al er een alternatief is voor de dieren. Dassen zijn conservatieve dieren, die hun burchten generaties lang blijven bewonen. Dassenburchten kunnen zo honderden jaren oud worden.

De methode van ¾ dichtgooien van holen wordt alleen gebruikt bij het ontmoedigen van *beginnende* graafactiviteiten door dassen. De dassen hebben dan nog nauwelijks een band met zo'n plek, en zullen dan vaak snel kiezen voor een andere plek. Veel Waterschappen beschikken over een generieke ontheffing om beginnende graafactiviteit in dijken te ontmoedigen. In dergelijke ontheffingen staat altijd vermeld dat gevoelige dijkvlakken periodiek gemonitord moeten worden, om er zeker van te zijn dat het gaat om beginnende graafactiviteit.

De inzet van geurstoffen kan ook alleen bij beginnende graafactiviteiten ondersteunend ontmoedigend werken, bij langer bestaande burchten veroorzaakt de geurstof voornamelijk veel overlast en stres. De dassen zullen alles doen om de geur (bijvoorbeeld lapje met geurstof) te verwijderen, begraven enz., maar vertrekken door geuroverlast is ongebruikelijk.

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
www.dasenboom.nl | dasenboom@dasenboom.nl
facebook.com/DasenBoom | twitter.com/DasenBoom

ANBI

024 - 684 22 94
IBAN NL38INGB0003175504
BTW nummer NL8238.84.387.B01
KvK Centraal Gelderland 09161697

Naast schade aan de grasmat kan in sommige gevallen de aanwezigheid van een dassenburcht in de nabijheid van een grasveld de daar aanwezige graven bedreigen. Wanneer een dassenburcht aan de rand van een begraafplaats dan verder uitbreidt, kan dat gangenstelsel toevallig graven gaan raken, hetgeen natuurlijk zeer ongewenst is. Deze schade kan echter tamelijk eenvoudig worden voorkomen door het graven van een smalle sleuf (ca 50 cm) tussen de burcht en het grafveld. Die wordt dan van net onder het maaiveld tot het grondwaterpeil gevuld met gestabiliseerd zand (wordt hard). Kan de dassenburcht gewoon blijven bestaan en is het grafveld veilig. Das&Boom heeft deze aanpak succesvol toegepast onder meer in de gemeentes Waalwijk en Barneveld.

Zoals hierboven is beschreven zijn voor beide vormen van mogelijke schade door dassen effectieve en preventieve middelen in te zetten en is het verjagen van dassen een onnodig zwaar middel, die dan wel geldt als wettelijke grond voor een ontheffing van art 3.10, maar op gespannen voet staat met het algemene voorzorgsbeginsel van art 1.11 van de Wet natuurbescherming.

Het wel toestaan van verstorende maatregelen, zoals omschreven in de ontheffing zou betekenen, dat gedurende de gehele ontheffingsperiode tot 1 september 2026 dassenburchten zouden kunnen worden vernield, ook in de kwetsbare periode met risico's voor jonge dassen, zonder dat dit effectief bijdraagt aan het voorkomen van schade aan de begraafplaats.

We verzoeken u dan ook deze ontheffing te heroverwegen.

5.1.2e 5.1.2e, dassenwerkgroep Drenthe
5.1.2e 5.1.2e, Das&Boom

Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
www.dasenboom.nl | dasenboom@dasenboom.nl
facebook.com/DasenBoom | twitter.com/DasenBoom

024 - 684 22 94
IBAN NL38INGB0003175504
BTW nummer NL8238.84.387.B01
KvK Centraal Gelderland 09161697

Bezwaar maken tegen een beslissing van een bestuursorgaan

Online invullen - Digitaal ondertekenen

Bent u het niet eens met een beslissing van een bestuursorgaan? U kunt met dit formulier bezwaar tegen deze beslissing maken.

Bijlagen

U kunt in dit formulier een bijlage bijvoegen met een uitgebreide motivatie.

Let op: de digitale bestanden mogen gezamenlijk niet groter zijn dan 5 MB. Zijn deze groter? Stuur dan de betreffende bijlagen via www.wetransfer.com naar post@drenthe.nl.

Ondertekening

Deze aanvraag ondertekent u digitaal.

Heeft u vragen?

Neem contact op met de provincie Drenthe:
E-mail: post@drenthe.nl
Telefoon: (0592) 36 55 55

De beslissing

Wat is de datum waarop de beslissing bekend is gemaakt?	01-09-2021
Wat is het kenmerk van de beslissing?	202101925-00956774
Waar gaat de beslissing over?	bestrijden van schade door das op begraafplaats Hijken
Wilt u nu pro forma bezwaar maken? Pro forma bezwaar maakt u als u nog niet kunt aangeven waarom u bezwaar maakt. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt.	Nee
Geef aan (motiveer) waarom u het niet eens bent met de beslissing. Let op! Als u hiervoor meer ruimte nodig heeft, kunt u een uitgebreide beschrijving als bijlage meesturen.	zie bijlage

Maakt u voor uzelf bezwaar of voor iemand anders?	Ik maak voor iemand anders bezwaar
Maakt u bezwaar voor een rechtspersoon, een particulier of een groep particulieren?*	Rechtspersoon

Gegevens bezwaarmaker

Naam organisatie	Das en Boom
Welke rechtsvorm heeft de organisatie?	Stichting
E-mailadres	dasenboom@dasenboom.nl
Postcode	6573 DG
Huisnummer	174
Toevoeging huisnummer	
Straat	Rijksstraatweg
Plaats	Beek Ubbergen
Telefoonnummer	(024) 684 22 94

Bent u een advocatenkantoor, adviesbureau of een andere gemachtigde?	Adviesbureau

Uw gegevens

Naam adviesbureau	Das en Boom

Postcode, huisnummer en toevoeging	6573 DG	174	
Straat	Rijksstraatweg 174		
Plaats	Beek Ubbergen		

Contactpersoon

Geslacht	Man
Voorletter (s)	5.1.2e
Tussenvoegsels (s)	
Achternaam	5.1.2e
Telefoonnummer	(024) 684 22 94
E-mailadres	5.1.2e @dasenboom.nl

Bijlagen toevoegen

Voeg eventueel een uitgebreide motivering toe waarin u aangeeft waarom u het niet eens bent met de beslissing.

Let op: de digitale bestanden mogen gezamenlijk niet groter zijn dan 5 MB. Zijn deze groter? Stuur dan de betreffende bijlagen via www.wetransfer.com naar post@drenthe.nl.

U kunt hier de bijlagen toevoegen	84209402_6950935_Bezwaarschrift_ontheffing_202101925-00956774.doc
Wilt u nog een bijlage toevoegen?	
☐	

DigiD

Getekend voor: 124648447
Getekend op: 12/10/2021 16:58:06
Code: 8OEuJyV8uj/KPIs8b85lyUiO4ZPKUgeqParUIywOtzo=

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Duplicaat (ID 490735)

To: Rechtsbescherming[rechtsbescherming@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 10/21/2021 9:38:52 AM
Subject: FW: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom
Received: Thur 10/21/2021 9:38:53 AM

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 11:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom

Hoi 5.1.2e

Het bezwaar wordt ingetrokken.

Mvg 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 11:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom

Hallo,

Is al door 5.1.2e opgepakt. Das en Boom heeft aangegeven het bezwaarschrift in te trekken.

Groeten,
5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 11:16
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Het gaat over fauna/soorten volgens mij.
Wie van jullie pakt deze op? En wil diegene 5.1.2e informeren?

Mvg 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Rechtsbescherming <rechtsbescherming@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 10:35
Aan: Rechtsbescherming <rechtsbescherming@drenthe.nl>; VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom

Goedemorgen,

Graag ontvangen wij nog de terugkoppeling van de behandelend jurist op de onderstaande mail.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
secretariaat Commissie rechtsbescherming provincie Drenthe tel (0592) 36 51 27 rechtsbescherming@drenthe.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Rechtsbescherming <rechtsbescherming@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 12:41
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: Rechtsbescherming <rechtsbescherming@drenthe.nl>
Onderwerp: Nieuw bezwaarschrift Das en Boom

Beste collega,

Namens de Commissie rechtsbescherming maak ik je erop attent dat er bij GS een bezwaarschrift is binnengekomen. Een afschrift is bijgevoegd.
Het uitgangspunt van bezwarenbehandeling is dat wordt onderzocht of de bezwaren in onderling overleg kunnen worden opgelost. Daarom verzoek ik je om uiterlijk 20 oktober 2021:
- aan te geven of wordt geprobeerd het bezwaarschrift op te lossen zonder formele bezwarenprocedure en of is ingestemd met aangehouden van de behandeling en verlengen van de beslistermijn;
- aan te geven wat de redenen zijn om niet in onderling overleg te treden;
- aan te geven welke andere collega's én welke belanghebbende(n) op de hoogte moeten worden gesteld van het bezwaarschrift;

Indien het bezwaarschrift niet kan worden aangehouden en behandeld moet worden door de commissie, staat de behandeling vooralsnog gepland voor de hoorzitting van 13 december 2021. Ten behoeve van de voorbereiding door de commissie dien je uiterlijk 3 november 2021:
- een verweerschrift in te zenden.
- een overzichtelijk dossier met de op de zaak betrekking hebbende stukken met inhoudsopgave aan het secretariaat van de commissie te zenden. Let hierbij op de AVG en privacy gevoelige informatie, aangezien de dossiers kunnen worden ingezien door derden.

Reacties op bovenstaande verzoeken kunnen worden gestuurd naar rechtsbescherming@drenthe.nl.

We verzoeken je de commissie op de hoogte te stellen van eventuele ontwikkelingen rondom het bezwaarschrift. Voor meer informatie kun je contact opnemen met het secretariaat van de commissie.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
secretariaat Commissie rechtsbescherming provincie Drenthe telefoon (0592) 36 56 73 rechtsbescherming@drenthe.nl

-> LET OP: u ontvangt deze BIJLAGE ter inzage BEWERKING dient altijd via
-> DOCBASE/zaakdossier te geschieden i.v.m. VERSIEBEHEER

Doc.kenniskaart: Bezwaarschrift (BZw Soortenbescherming)
Onderwerp: Bezwaarschrift - ontheffing bestrijding das - Das & Boom
Zaaknummer: 202101925
Zaakomschrijving: Ontheffing Soortenbescherming - 5.1.2e Molenkamp 5 te Hijken - het graven van een burcht door een das op een begraafplaats - Midden-Drenthe Emailadres betrok:

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Reeds openbaar (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2021-7759.html)

To: Rechtsbescherming[rechtsbescherming@drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 11/4/2021 11:10:39 AM
Subject: FW: Intrekken bezwaarschrift
Received: Thur 11/4/2021 11:10:40 AM

Opgelost

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 11:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: RE: Intrekken bezwaarschrift

Beste 5.1.2e 5.1.2e, ik heb dit even met 5.1.2e 5.1.2e overlegd, wij vragen ons af of het graafwerk op de foto afkomstig is van een das, temeer dat het onlogisch lijkt voor een das om daar te gaan graven.
Omdat dit alles dus zover wij kunnen beoordelen weinig met de das te maken heeft, trekken wij ons bezwaarschrift in.
Indien er een bepaald moment toch sprake zou zijn van overlast van dassen op de begraafplaats, zouden we het op prijs stellen bij het oplossen van die problemen betrokken te worden
Vriendelijke groet, mede namens 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
Das&Boom

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto:5.1.2e@drenthe.nl]
Verzonden: maandag 1 november 2021 10:38
Aan: Das & Boom; 5.1.2e@dasenboom.nl
CC: VTH; Rechtsbescherming
Onderwerp: Intrekken bezwaarschrift

Geachte heer 5.1.2e,
We hebben elkaar telefonisch gesproken over het bezwaar van Das en Boom tegen het verjagen van dassen van een begraafplaats ter voorkoming dat dassen onder menselijke graven holen graven. U gaf aan dat het bezwaar was ingediend op basis van bevindingen van mevrouw 5.1.2e en dat indien de ontheffing inderdaad is verleend voor het graven van dassen onder menselijke graven Das en Boom bereid is het bezwaarschrift in te trekken.
Hierbij doe ik u een foto toekomen van de begraafplaats op basis waarvan deze ontheffing is verleend. Ik hoop dat u hiermee het bezwaarschrift in wilt trekken en dit schriftelijk wilt doorgeven aan onze commissie rechtsbescherming, zie cc.

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
t +31 (0)592 36 5716 | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

HARM VAN GOOR

Aan:
Das & Boom
t.a.v. de heer 5.1.2e
Rijksstraatweg 174
6573 DG BEEK UBBERGEN

Assen, 5 november 2021
Ons kenmerk 202101925-00967952
Onderwerp: Intrekking bezwaar

Geachte heer 5.1.2e

Hiermee bevestigen wij de ontvangst van uw e-mailbericht van 4 november 2021. Met dit bericht trekt u uw bezwaarschrift tegen ons besluit van 1 september 2021, kenmerk 202101925-00956774, in.

Nu er geen bezwaarschrift meer resteert, is de behandeling van deze zaak beëindigd.
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw V.H.L. van den Berg
Teammanager Bestuur en Concernzaken

i.a.a.
- Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
- Commissie rechtsbescherming

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer te vermelden.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Reeds openbaar (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2021-7759.html)

To: postbustoezicht[5.1.2i@drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Tue 8/24/2021 8:51:04 AM
Subject: Ingediende controle aanleiding illegale activiteit/klacht in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Tue 8/24/2021 8:51:08 AM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 18-08-2021
- **Duur van controle:**1 uur en 20 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Illegale activiteit/klacht

  Type Overtreder: Goedwillend

  Constateringen: Waarschuwing

  Toelichting:Prioriteit 1. Eigenaargegevens: zie bijlage. Locatie: Smalbroek te Beilen, kadastraal Beilen F3852. Betrokken aannemer: Annehiel Rondhoutverwerking, Rijksweg 242, 9432 PH HOOGERSMILDE. Melding binnengekomen dat er op een perceel tijdens kapwerkzaamheden een dassenburcht is vernield. Ter plaatse gekeken met collega 5.1.2e en de melder. Ter plaatse geconstateerd dat naaldhout gekapt is. Met machines is over de dassenburcht gereden. Ook zijn pijpen dichtgereden.

  Fotos:

  Beilen_F_3852.pdf

Beilen_F_3852_gekapt deel.png

- **Toelichting:**Opmerking: op hetzelfe perceel ligt ook al enkele jaren een MTB route. Dassen hebben zich kennelijk tot nu toe daar weinig van aan getrokken. Melder bevestigd dat dit altijd goed samen ging.
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: postbustoezicht[5.1.2i@drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Wed 8/25/2021 8:20:26 AM
Subject: Ingediende controle aanleiding illegale activiteit/klacht in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Wed 8/25/2021 8:20:32 AM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam** 5.1.2e
- **Datum:** 24-08-2021
- **Duur van controle:**2 uur en 10 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Illegale activiteit/klacht

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Zaaknummer 202102569. Met collega 5.1.2e en verantwoordelijke aannemer op locatie geweest en ook nog andere locatie bezocht waar gekapt gaat worden. Medewerker heeft terrein afgelopen maar burcht niet gezien. Doet meestal de inventarisatie zelf en bij twijfel wordt ecoloog ingeschakeld. Op 8 juli inventarisatie uitgevoerd (rapport gezien). De maandag en dinsdag er op is gekapt. Kap is bij provincie gemeld. Nog uitgebreid nagepraat over interpretatie van de gedragscode. Daarvoor ook nog een

  Fotos:
- **Toelichting:**andere locatie bezocht met dassenburcht waar de aannemer dit jaar nog gaat zagen.

Naar toezichtloket.nl

Aan:
Annehiel Rondhoutverwerking
Rijksweg 242
9423 PH HOOGERSMILDE

Assen, 9 september 2021
Ons kenmerk 202102569-00958278
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Waarschuwing i.v.m. vernieling dassenburcht

Geachte heer/mevrouw,

Op 18 en 24 augustus 2021 hebben onze toezichthouders de heren 5.1.2e en 5.1.2e een bosperceel aan de Smalbroeken te Beilen bezocht. Het perceel staat kadastraal bekend als Beilen F 3852. Op deze locatie heeft u in opdracht van de eigenaar naaldbomen gekapt. Tijdens het bezoek hebben onze toezichthouders overtredingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) vastgesteld. In deze brief leest u wat hun bevindingen zijn en wat u moet doen.

Bevindingen controlebezoeken
Aanleiding van het bezoek op 18 augustus was een melding van de dassenwerkgroep dat tijdens kapwerkzaamheden op het betreffende perceel een dassenburcht is vernield. Vervolgens hebben onze toezichthouders in bijzijn van de melder het perceel bezocht. Onze toezichthouders hebben aan de hand van rijsporen van een machine geconstateerd dat over de dassenburcht is gereden. Ook zijn door de werkzaamheden vrijwel alle pijpen van de burcht dicht. Volgens de melder was deze burcht afgelopen voorjaar nog bewoond. Tijdens het bezoek zijn er geen sporen van dassen meer aangetroffen, zodat onze toezichthouders hebben geconcludeerd dat door de werkzaamheden de dassen de burcht hebben verlaten.
Op 24 augustus hebben onze toezichthouders nogmaals de locatie bezocht in het bijzijn van een medewerker van uw bedrijf. Deze medewerker heeft verklaard dat de naaldbomen op dit perceel door uw bedrijf zijn gekapt en dat de kap vooraf bij ons is gemeld. Verder heeft deze medewerker verklaard dat de kapwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder de Gedragscode Bosbeheer. Op donderdag 8 juli heeft uw medewerker het terrein geïnventariseerd. Hij heeft het perceel afgelopen maar de burcht is door hem niet opgemerkt. Vervolgens zijn in de week erna op de maandag en dinsdag de bomen gekapt.

Onvoldoende naleven van de Gedragscode Bosbeheer
De das is een nationaal beschermde soort. Volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming mogen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen niet opzettelijk beschadigd of vernield worden. Het betreffende perceel is relatief klein en daarmee voldoende overzichtelijk. Onze toezichthouders zijn dan ook van mening dat de burcht opgemerkt had moeten worden. Uw medewerker heeft echter

verklaard dat tijdens de uitgevoerde inventarisatie de burcht niet is opgemerkt. Ook heeft de machinist deze niet gezien. Uit het gesprek met uw medewerker concluderen onze toezichthouders dat er geen sprake is van opzet. Echter, wel is de gedragscode onvoldoende nageleefd omdat de burcht opgemerkt had moeten worden.

Waarschuwing en dringend advies
Als u in het vervolg gebruik maakt van de Gedragscode Bosbeheer dienen de inventarisaties voorafgaand aan de werkzaamheden zorgvuldig te worden uitgevoerd. U dient de werkzaamheden op een zodanige zorgvuldige wijze uit te voeren dat er geen overtredingen plaatsvinden van de verboden in de Wet natuurbescherming.

Zoals aangegeven dienen overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten allen tijde te worden voorkomen door voldoende zorg te besteden aan de inventarisatie voorafgaand aan de kapwerkzaamheden. Dit betekent dat u ook de machinist goed dient te instrueren wat betreft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. In sommige gevallen kan het noodzakelijk zijn de werkzaamheden te laten begeleiden door een ecoloog. Inmiddels hebben wij ook vernomen dat u contact heeft gehad met de dassenwerkgroep om herhaling van de vastgestelde overtredingen te voorkomen.

Voor vragen en/of het doorgeven van de gevraagde informatie kunt u terecht bij het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving via vth@drenthe.nl of telefonisch via het KCC via 0592-36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 11/22/2021 6:57:48 AM
Subject: RE: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]
Received: Mon 11/22/2021 6:57:51 AM
RE: werkzaamheden MTB route Vledder
werkzaamheden MTB route Vledder
MTB route Vledder

Beste allemaal,
Ik heb ook een aantal mailtjes gekregen die over hetzelfde gaan denk.
In de eerste mail is te lezen dat volgens de initiatiefnemer niet wordt afgeweken van de route.
Eventueel kan 5.1.2e daar even kijken (aanleg fietspad in N 2000 gebied).
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e, Toezichthouder, Team VTH
T: +31 (0) 5.1.2e
Ik werk op maandag, dinsdag en woensdag.
provincie Drenthe
Westerbrink 1, Postbus 122, 9400 AC Assen
E: 5.1.2e @drenthe.nl, W: www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 14:29
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]
Ik heb de heer 5.1.2e gebeld. Het gaat om de aanleg van een Mountainbike route in Vledder. Die gaar blijkbaar door N-2000 en volgens 5.1.2e 5.1.2e beschadigen ze leefgebied van reptielen.
De mountainbikeclub schijnt een omgevingsvergunning te hebben en een natuurtoets laten opstellen. Volgens de klager is de natuurtoets niet goed opgesteld. Hij stuurt deze nog naar mij op.
Gr 5.1.2e

Van: VTH <vth@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 11:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]
Hoi,
Zou 1 van jullie dit op kunnen pakken?
Groetjes,
5.1.2e

Van: KCC provincie Drenthe <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 11:20
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>
Onderwerp: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]

Beste collega,

Op 18-11-2021 11:20 uur is van heer 5.1.2e een vraag binnen gekomen.

Klik op de details van deze zaak om ze te bekijken en de zaak af te handelen.

Hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

namens de provincie Drenthe
5.1.2e 5.1.2e
Klantadviseur

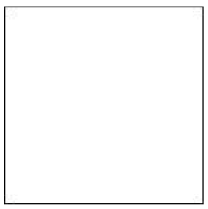

Westerbrink 1
Postbus 122
9400 AC Assen
T: (0592) 36 55 55
E: 5.1.2i@drenthe.nl
provincie.drenthe.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Thur 11/18/2021 10:59:43 AM
Subject: RE: werkzaamheden MTB route Vledder
Received: Thur 11/18/2021 10:59:54 AM

Hallo 5.1.2e
Elkaar net even telefonisch gesproken.
Ik heb 5.1.2e 5.1.2e gebeld (5.1.2e). Hij is initiatiefnemer en heeft de leiding vanuit de ATB club.
5.1.2e geeft aan niet af te wijken van de vergunning.
Ik heb nu nog wat vergaderingen staan maar zal kijken dat ik later op de dag ter plekke ben om te zien wat er mis is.
Als je Stichting het Drents Landschap nog wil spreken over de route dan is het nummer van de beheerder 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
We houden contact!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Boswachter publiek in het Drents-Friese Wold
Staatsbosbeheer Drents-Friese Wold
Beheer en Ontwikkeling | Bosweg 27b | 9423TA Hoogersmilde
T 0592- 5.1.2e | M 5.1.2e |
E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl | www.staatsbosbeheer.nl
@LysandervanO | facebook.com/staatsbosbeheer |
Blijf op de hoogte van het laatste nieuws en lees het Weblog Drents-Friese Wold
Tips voor buiten? Kijk eens op buitencentra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
Verzonden: donderdag 18 november 2021 11:20
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: werkzaamheden MTB route Vledder

Dag 5.1.2e ,
Vorig jaar hebben we een vergunning afgegeven voor een MTB route.
De initiatiefnemers wijken nu af van de route en zijn druk aan het kappen aan de oostzijde van de Middenweg.
Omdat het geen bouwen is, hebben we niet direct een bevoegdheid om in te grijpen.
Zouden jullie willen nagaan of je met spoed kunt en wilt ingrijpen als eigenaar/WNB bevoegd gezag?
Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e | **juridisch beleidsmedewerker | team Dienstverlening**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521- 5.1.2e |M 5.1.2e **E** 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

Disclaimer Nederlands English

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 11/18/2021 10:20:29 AM
Subject: werkzaamheden MTB route Vledder
Received: Thur 11/18/2021 10:20:42 AM
Gewaarmerkt_kaart_MTB_route_Vledder (2021-1614557582727).pdf

Dag 5.1.2e ,
Vorig jaar hebben we een vergunning afgegeven voor een MTB route.
De initiatiefnemers wijken nu af van de route en zijn druk aan het kappen aan de oostzijde van de Middenweg.
Omdat het geen bouwen is, hebben we niet direct een bevoegdheid om in te grijpen.
Zouden jullie willen nagaan of je met spoed kunt en wilt ingrijpen als eigenaar/WNB bevoegd gezag?
Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e | **juridisch beleidsmedewerker | team Dienstverlening**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521- 5.1.2e |M 5.1.2e **E** 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

CONCEPT-ONTWERP MOUNTAINBIKEROUTE VLEDDER E.O.

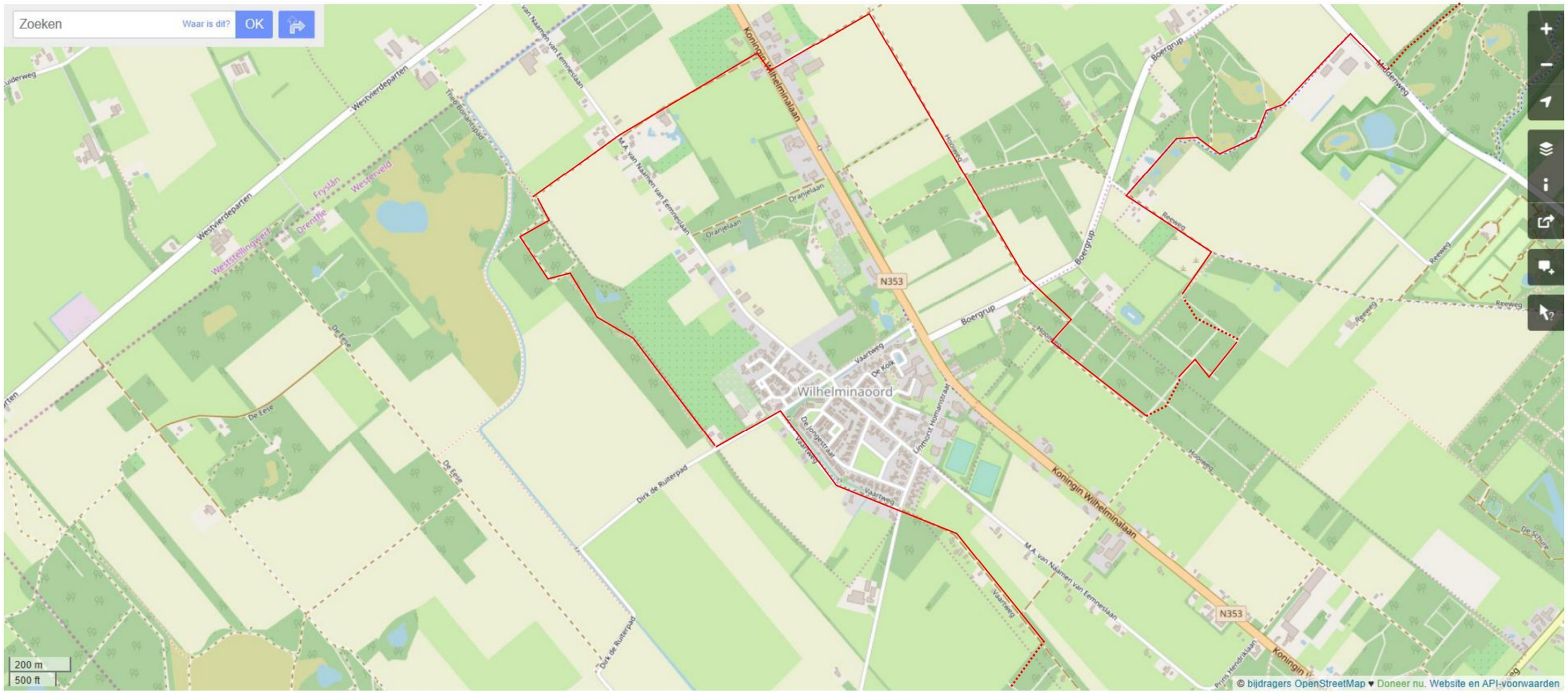

Behoort bij besluit namens burgemeester en wethouders van Westerveld

Zaaknummer 284289, d.d. 1 december 2020

team Dienstverlening

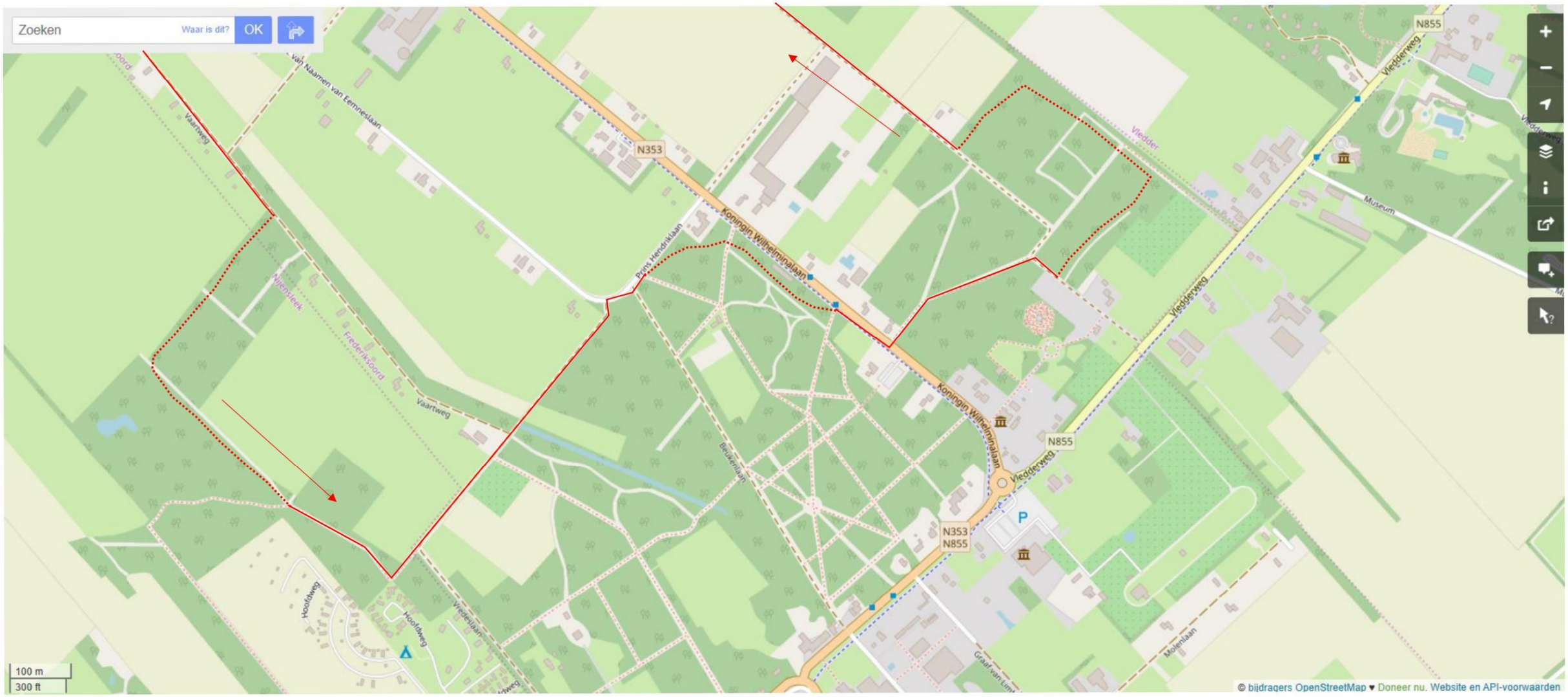
Zoeken
Waar is dit?
OK
N353
N855
Koningin Wilhelminalaan
Vledderweg
Museum
Vaartweg
Prins Hendriklaan
Beukenlaan
Hoofdweg
Molenlaan
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

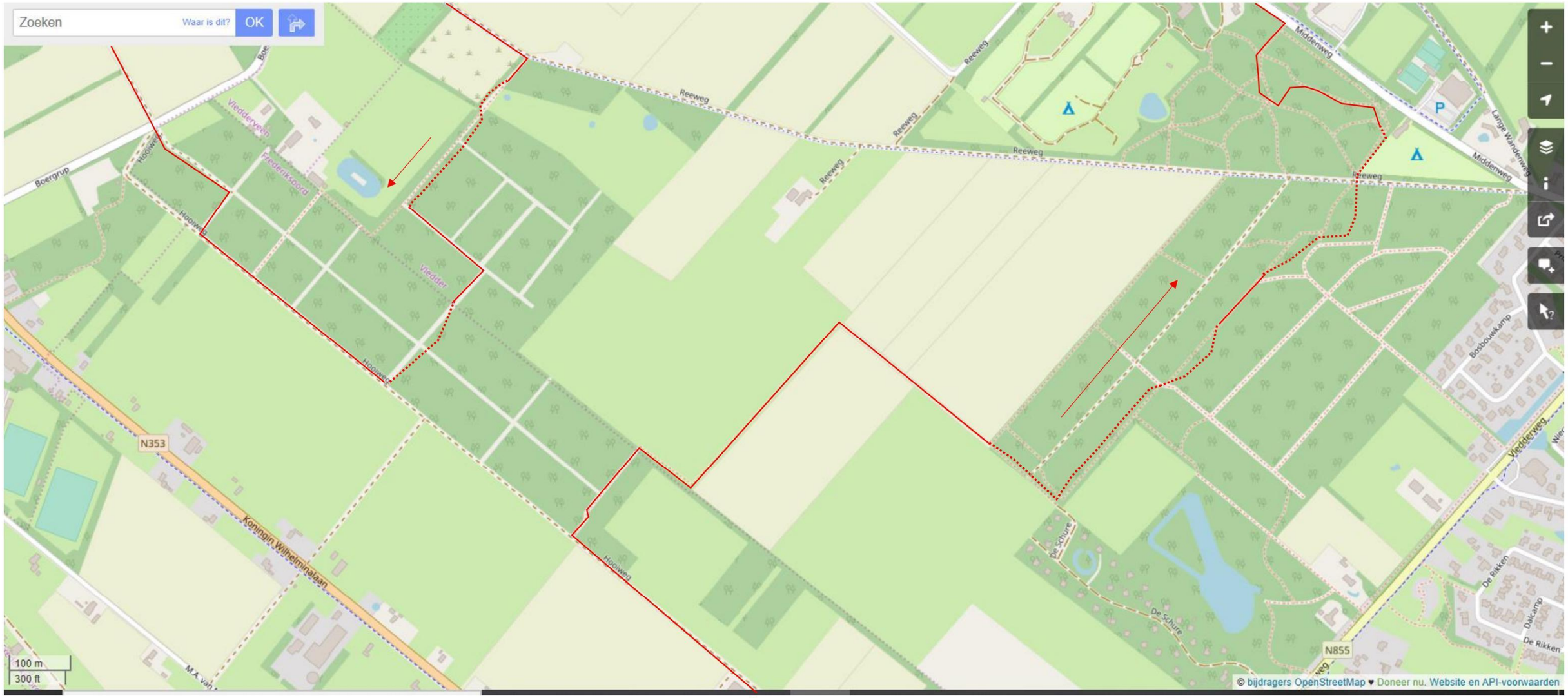
Zoeken
Waar is dit?
OK
Reeweg
Middenweg
Lange Wanderweg
Vliedderveen
Frederiksoord
Hooiweg
Vliedder
Boergrup
N353
Koningin Wilhelminalaan
De Schure
Boscbouwkamp
De Rikken
Dalcamp
N855
Vliedderweg
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

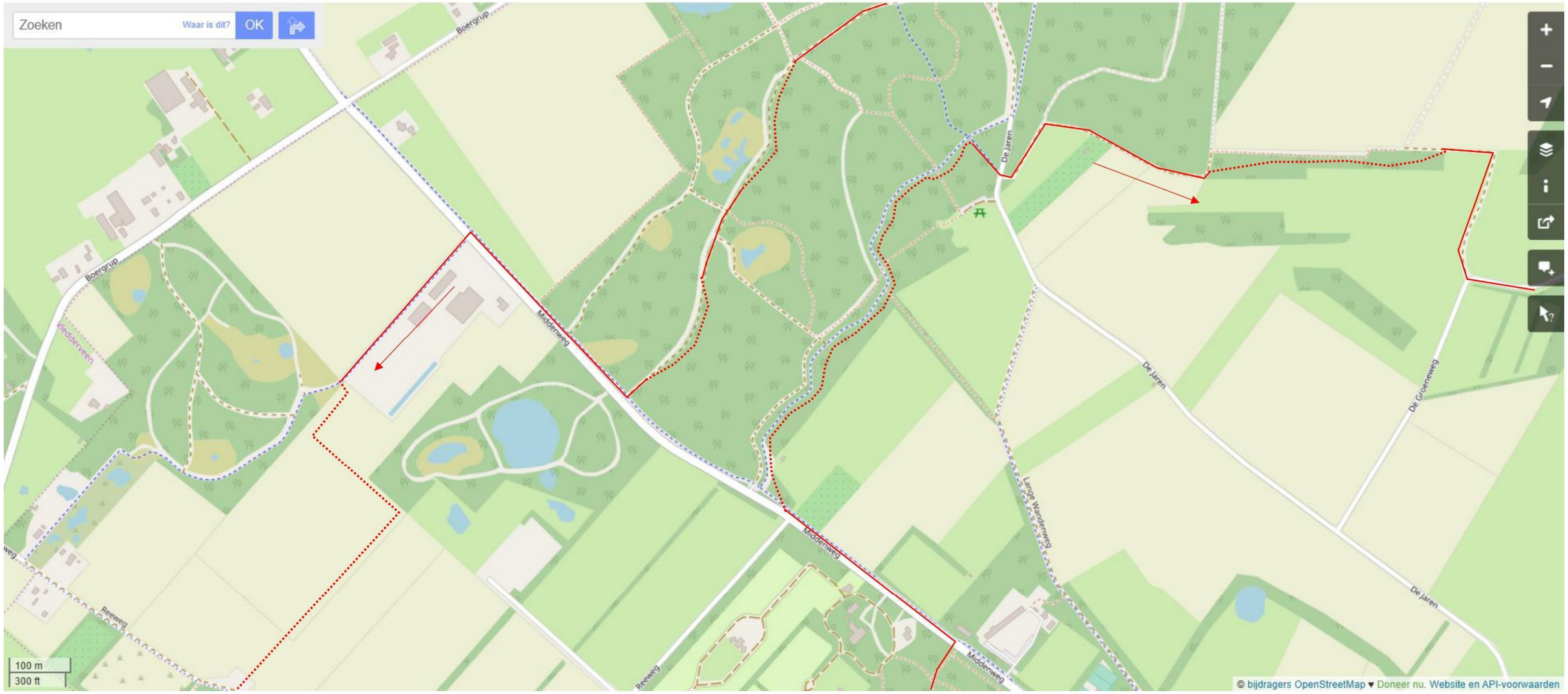
Zoeken
Waar is dit?
OK
Boergrup
Middenweg
De Jaren
De Groenewerg
Lange Wanderweg
Reeweg
Vledderveen
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

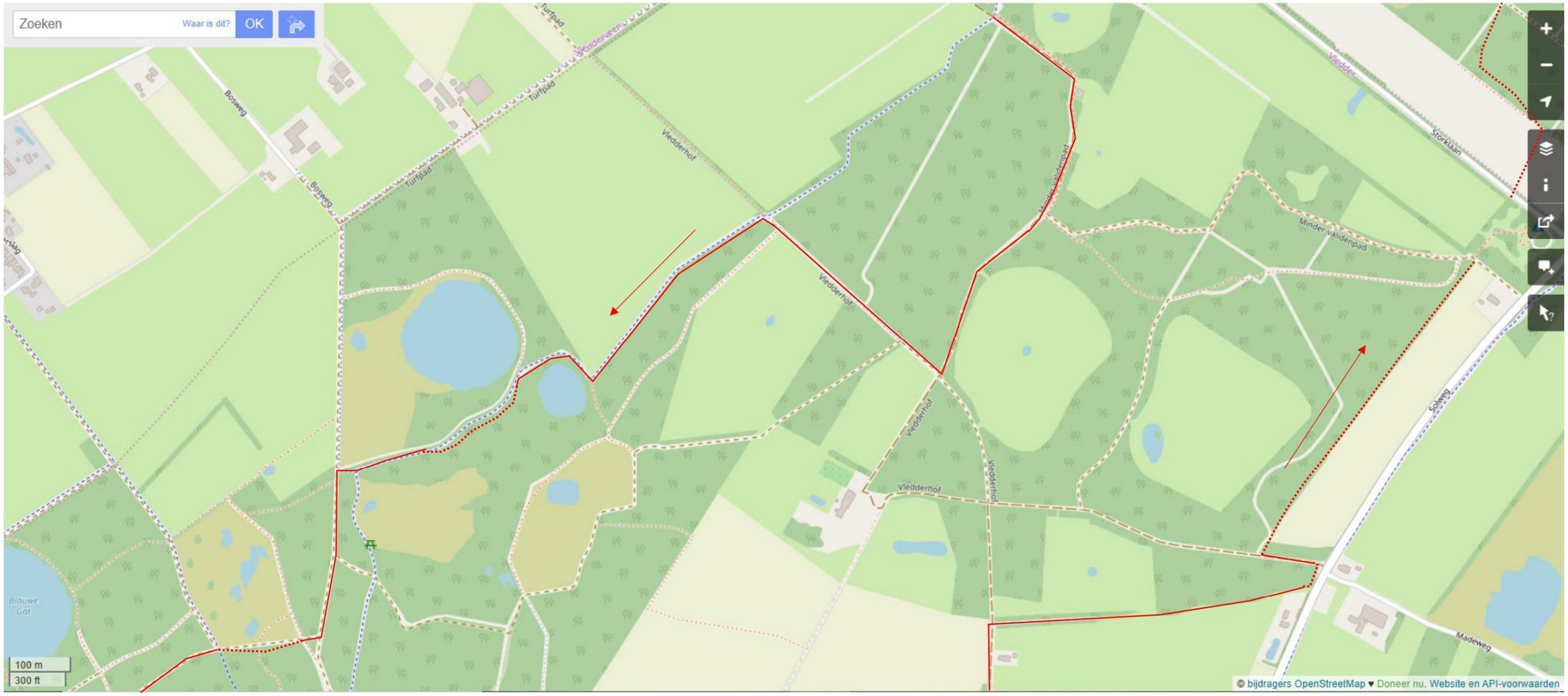
Zoeken
Waar is dit?
OK
Turfpad
Vledderveen
Bosweg
Vledderhof
Minder-validenpad
Vledder
Storklaan
Solweg
Madeweg
Blauwe Gat
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

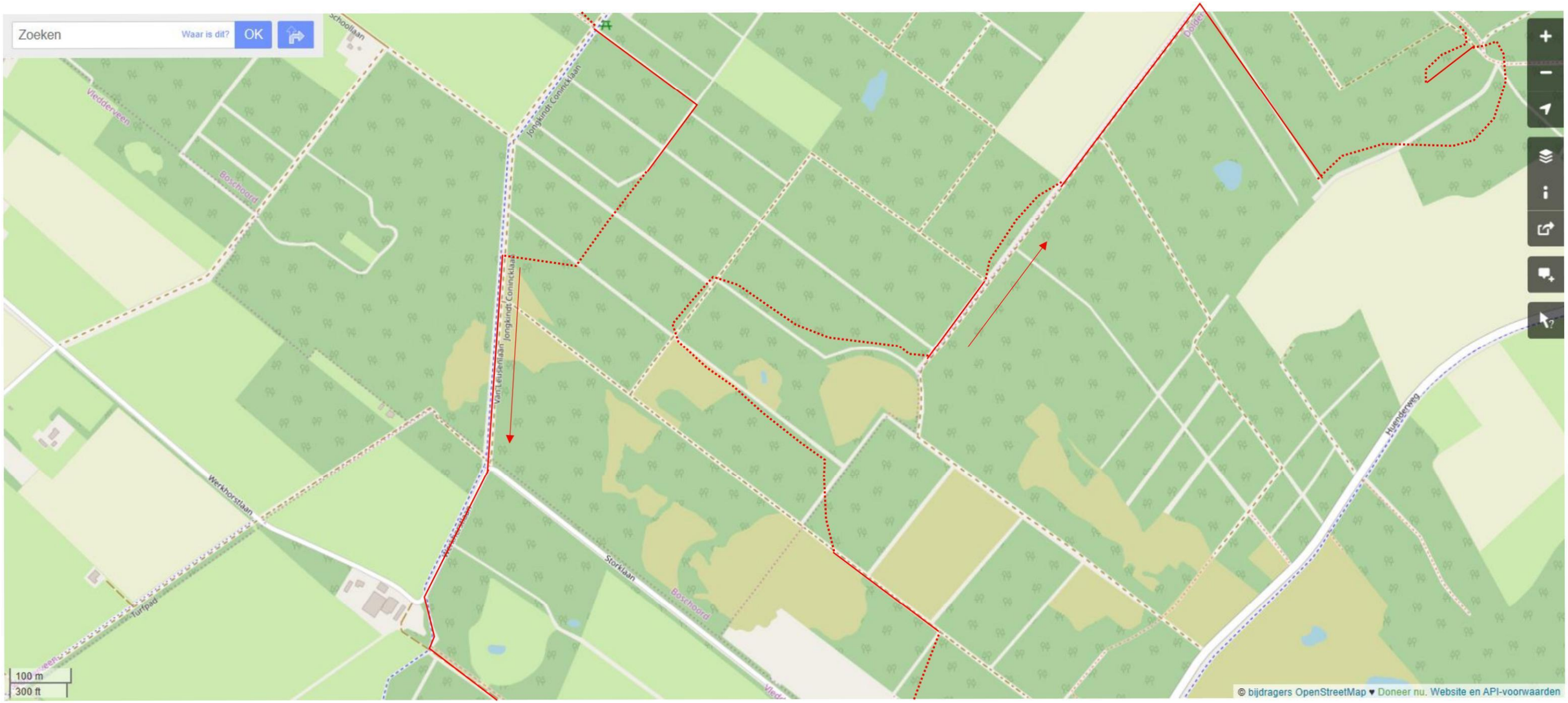
Zoeken
Waar is dit?
OK
Schoollaan
Vledderveen
Boschoord
Jongkindt Coninckiaan
Van Leusenlaan
Werkhorstlaan
Turfpad
Storklaan
Huenderweg
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

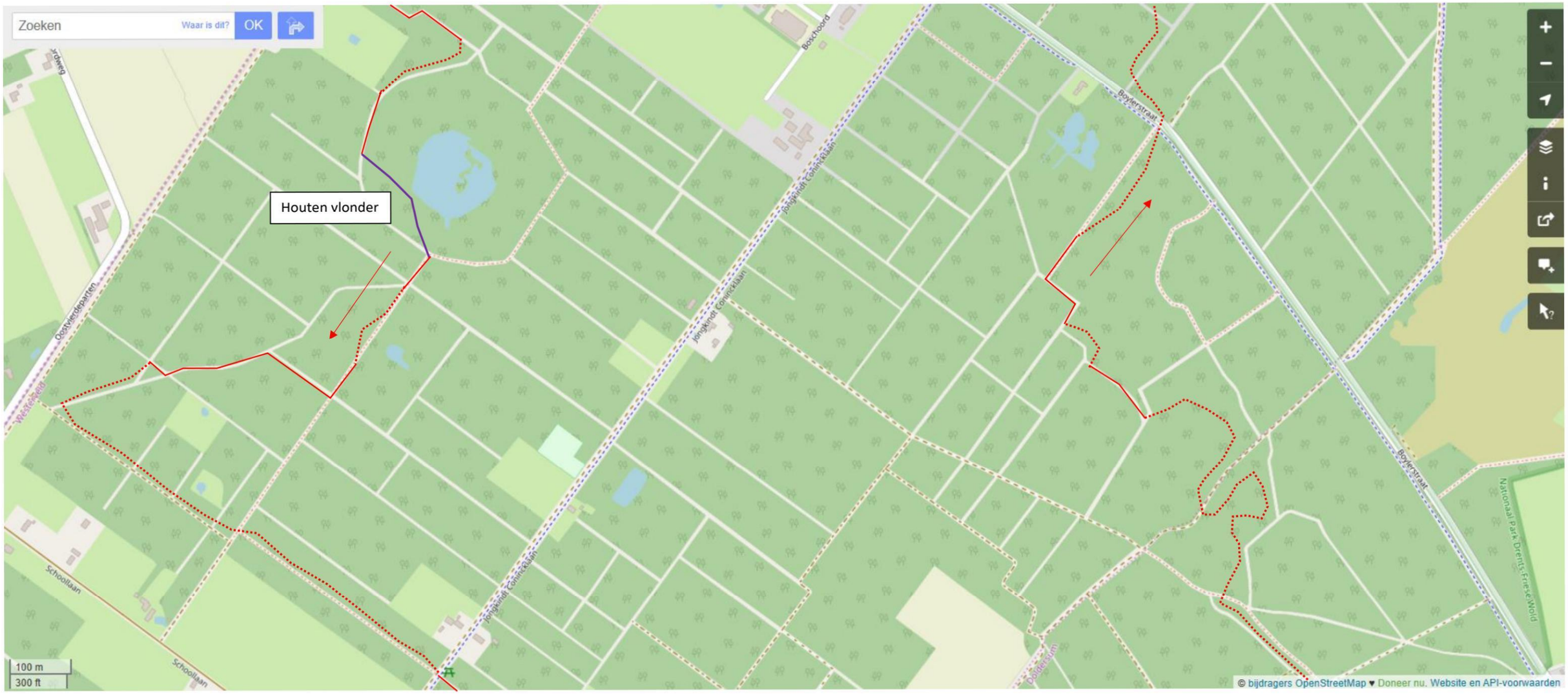
Zoeken
Waar is dit?
OK
Houten vlonder
Boschoord
Boylerstraat
Jongkindt Coninckiaan
Oostvierdeparten
Westerveld
Schoollaan
Nationaal Park Drents-Friese Wold
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

Zoeken
Waar is dit?
OK
Doldersumsestraat
Boijl
Fryslân
Drenthe
Weststellingwerf
Alteveersweg
Boylerstraat
Nationaal Park Drents-Friese Wold
Jongkindt Coninckiaan
Boschoord
P
Doldersu
100 m
300 ft
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website en API-voorwaarden

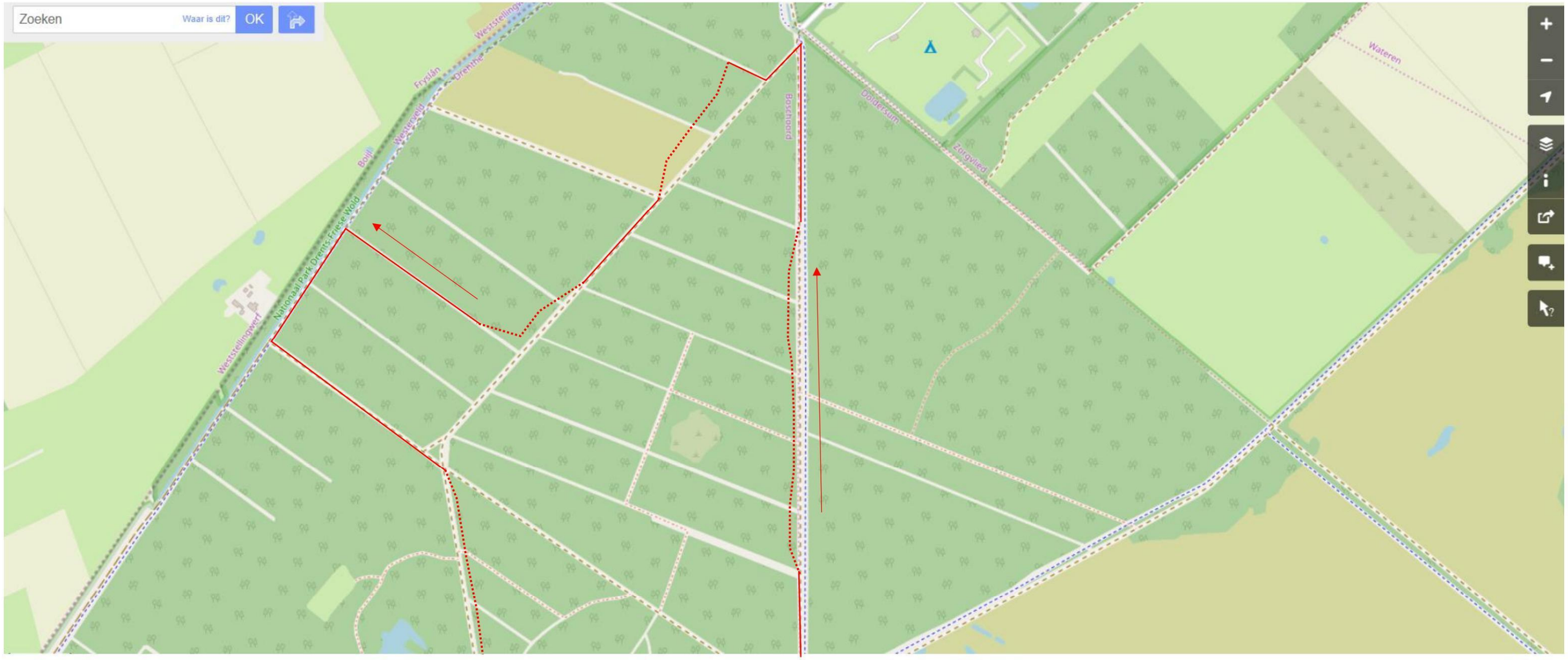
Zoeken
Waar is dit?
OK
Weststellingwerf
Nationaal Park Drents-Friese Wold
Boschoord
Zorgvlied
Wateren

To: [redacted] [redacted][redacted]@drenthe.nl]
Cc: [redacted] [redacted] [redacted]@gemeentewesterveld.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Wed 11/17/2021 3:42:34 PM
Subject: MTB route Vledder
Received: Wed 11/17/2021 3:42:45 PM
ICARUS_Canon_v3_0671_001.pdf

Dag [redacted],
Bij ons werd een afwijking van de route gemeld in de vergunning voor een nieuwe mountainbike route rond Vledder. De route wordt iets van bestaande paden af gelegd waardoor er begroeiing moet wijken. Dat stond anders in de tekening bij de vergunning.
Daardoor worden wat boompjes gekapt. Voor ons is het niet spannend, maar jullie kijken er als WNB handhavers misschien anders tegenaan?
Eventueel heb ik wat foto's.
Met vriendelijke groeten,
[redacted] [redacted] | **juridisch beleidsmedewerker | team Dienstverlening**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521-[redacted] |M [redacted] **E** [redacted]@gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

Van: "[redacted] [redacted]" [redacted]@gemeentewesterveld.nl]
Verzonden: woensdag 17 november 2021 15:24
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: Scan van MFP Diever

****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

De Jaren
De Jaren
De Groeneweg
De Jaren
Lange Wandenweg
Middenweg
Middenweg
© bijdragers OpenStreetMap ♥ Doneer nu. Website

To: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @home.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 11/22/2021 7:55:17 AM
Subject: RE: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]
Received: Mon 11/22/2021 7:55:34 AM
SnipImage 2.JPG
SnipImage afwijkende route 18-11-2021.JPG

Dag provinciale collega's,
Er is van de route afgeweken om een nieuwe dassenburcht te ontwijken.
Wij hebben een nieuwe kaart gekregen, zie bijlage.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e | **juridisch beleidsmedewerker | team Dienstverlening**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521 5.1.2e |M 5.1.2e **E** 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

---

Van: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Verzonden: maandag 22 november 2021 07:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; VTH <vth@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]

Beste allemaal,

Ik heb ook een aantal mailtjes gekregen die over hetzelfde gaan denk.
In de eerste mail is te lezen dat volgens de initiatiefnemer niet wordt afgeweken van de route.
Eventueel kan 5.1.2e daar even kijken (aanleg fietspad in N 2000 gebied).

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e, Toezichthouder, Team VTH
T: +31 (0) 592 5.1.2e

Ik werk op maandag, dinsdag en woensdag.

provincie Drenthe
Westerbrink 1, Postbus 122, 9400 AC Assen
E: 5.1.2e @drenthe.nl, W: www.provincie.drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 14:29
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]

Ik heb de heer 5.1.2e gebeld. Het gaat om de aanleg van een Mountainbike route in Vledder. Die gaar blijkbaar door N-2000 en volgens 5.1.2e 5.1.2e beschadigen ze leefgebied van reptielen.

De mountainbikeclub schijnt een omgevingsvergunning te hebben en een natuurtoets laten opstellen. Volgens de klager is de natuurtoets niet goed opgesteld. Hij stuurt deze nog naar mij op.

Gr 5.1.2e

Van: VTH <vth@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 11:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]

Hoi,

Zou 1 van jullie dit op kunnen pakken?

Groetjes,
5.1.2e

Van: KCC provincie Drenthe <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 11:20
Aan: VTH <vth@drenthe.nl>
Onderwerp: Afhandelverzoek heer 5.1.2e, WNB: SPOED: handhaving aanleg NTB-foute Fledde [ref:_00D20DPXP._5003X2LieLg:ref]

Beste collega,

Op 18-11-2021 11:20 uur is van heer 5.1.2e een vraag binnen gekomen.

Klik op de details van deze zaak om ze te bekijken en de zaak af te handelen.

Hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

namens de provincie Drenthe
5.1.2e 5.1.2e

Klantadviseur

Westerbrink 1
Postbus 122
9400 AC Assen
T: (0592) 36 55 55
E: 5.1.2i@drenthe.nl
provincie.drenthe.nl

****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail,

noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****
****

0146

487865

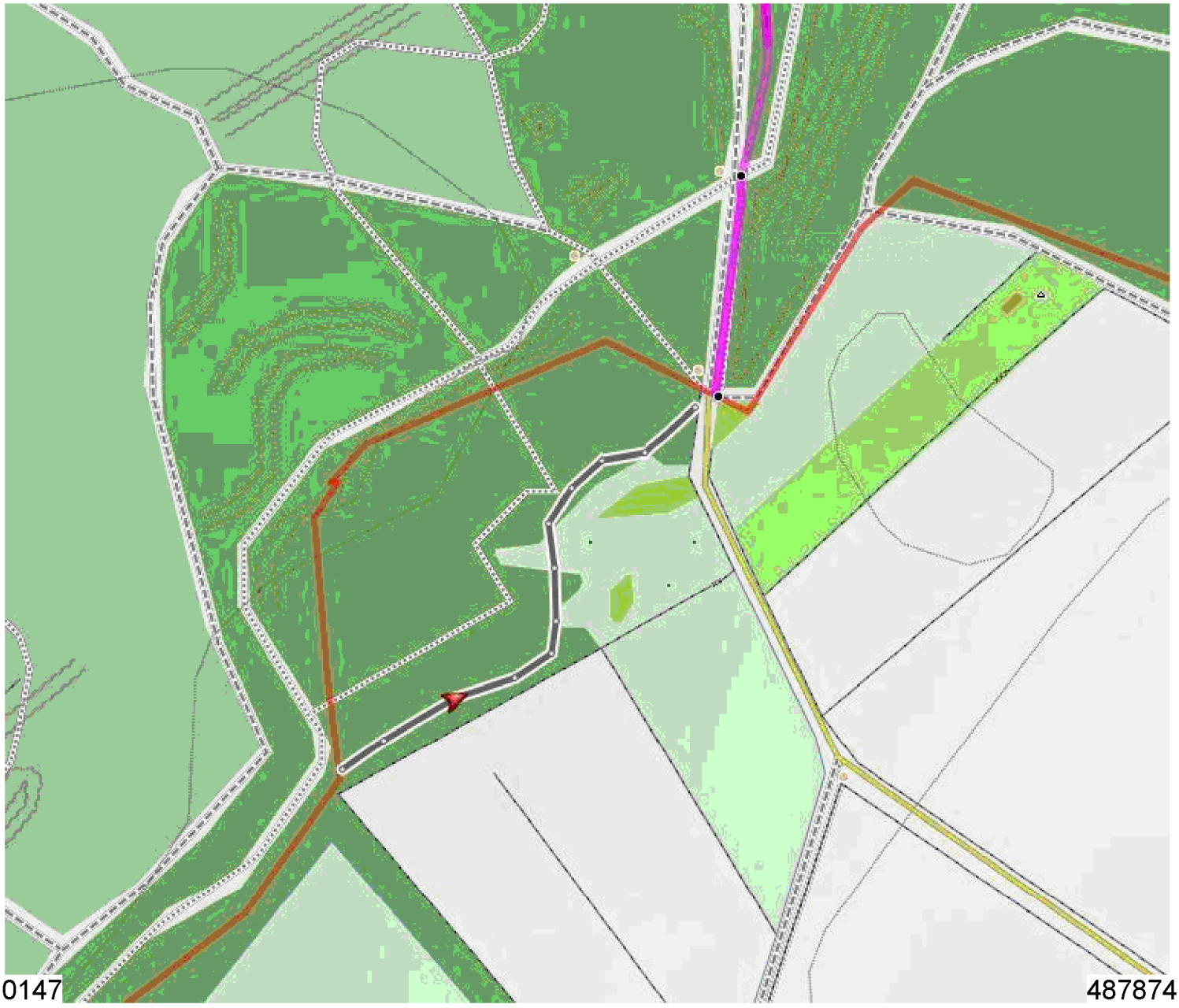
0147
487874

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/23/2021 12:19:13 PM
Subject: FW: Zoals afgesproken
Received: Tue 11/23/2021 12:19:24 PM
284289_Besluit_omgevingsvergunning.pdf
Gewaarmerkt_aanvraagformulier_mountainbikeroute_Vledder.pdf
Gewaarmerkt_Aanvulling_kaart.pdf
Gewaarmerkt_Aerius_berekening.pdf
Gewaarmerkt_ecologische_quickscan_MTB_route_Vledder (2021-1614557578207) (1).pdf
Gewaarmerkt_ecologische_uitgangspunten_en_werkwijze.pdf
Gewaarmerkt_kaart_MTB_route_Vledder.pdf

Het besluit

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 22 november 2021 12:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Zoals afgesproken

Hoi,

De andere documenten voor geval als je die nodig hebt

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e, Toezichthouder, Team VTH
T: +31 (0) 592-5.1.2e

Ik werk op maandag, dinsdag en woensdag.

Westerbrink 1, Postbus 122, 9400 AC Assen
E: 5.1.2e @drenthe.nl, W: www.provincie.drenthe.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Natuurbeschermingswacht <info@natuurbeschermingswacht.nl>
Verzonden: maandag 22 november 2021 11:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: Zoals afgesproken

-------- Original Message --------
Subject: Fwd: Zoals afgesproken
Date: 2021-11-22 09:37
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
To: info@natuurbeschermingswacht.nl

De documenten bij de verstrekte omgevingsvergunning van de MTB route.

---------- Forwarded message ---------
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Date: Mon, Nov 8, 2021 at 11:01 AM
Subject: Fwd: Zoals afgesproken
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>

---------- Forwarded message ---------
From: Info (Gemeente Westerveld) <Info@gemeentewesterveld.nl>
Date: Mon, Nov 8, 2021 at 10:47 AM
Subject: Zoals afgesproken
To: 5.1.2e @gmail.com <5.1.2e @gmail.com>

Met vriendelijke groet,

Mevrouw 5.1.2e | afdeling Dienstverlening

GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1,

Verzonden 1 december 2020

Datum	Zaaknummer	Uw brief	Uw kenmerk
1 december 2020	284289		

Onderwerp
omgevingsvergunning

Geachte heer

U heeft op 28 september 2020 een aanvraag voor een omgevingsvergunning reguliere procedure ingediend. Wij hebben uw aanvraag geregistreerd onder zaaknummer 284289. Bijgaand doen wij u de omgevingsvergunning toekomen betreffende het aanleggen van een mountainbikeroute door het bouwen van nieuwe paadjes (singletracks) en gebruikmakend van bestaande paden rond Vledder en Wilhelminaoord, zoals deze op de bijgevoegde kaart is aangegeven.

Verlenen omgevingsvergunning
Wij hebben besloten de omgevingsvergunning te verlenen. De vergunning hebben wij bijgevoegd. Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden. Wij raden u aan om de vergunning met de bijbehorende bijlagen zorgvuldig door te nemen. Dit kan veel misverstanden voorkomen. U moet namelijk de aan de vergunning verbonden voorschriften naleven. Let op: wij maken u er op attent dat u op eigen risico handelt als u gebruik maakt van de verleende vergunning voordat deze onherroepelijk is.

Burgerlijk wetboek
In het Burgerlijk Wetboek (boek 5, titel 4) staan rechten en plichten van burgers vermeld. Wij willen u erop wijzen dat er rechten van derden worden genoemd, die er mogelijk voor zorgen dat u geen gebruik kunt maken van uw omgevingsvergunning.

Betaling leges
Overeenkomstig de legesverordening 2020 bent u voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning leges verschuldigd tot een bedrag van . Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een betalingsbeschikking. Bij deze nota wordt vermeld op welke wijze u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Publicatie

We publiceren het besluit in de lokale huis-aan-huis krant De Westervelder en op onze website. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking op 9 december 2020 bezwaar indienen.

Meer informatie
Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de gemeente via telefoonnummer 14 0521 en via info@gemeentewesterveld.nl

Deze brief komt uit een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

de heer W. de Best
Wabo vergunningverlener

Bijlage: brochure "Bezwaar en Beroep"

Omgevingsvergunning

Diever, 1 december 2020

Burgemeester en wethouders hebben op 28 september 2020 een aanvraag voor een omgevingsvergunning reguliere procedure ontvangen voor het aanleggen van een mountainbikeroute door het bouwen van nieuwe paadjes (singletracks) en gebruikmakend van bestaande paden rond Wilhelminaoord en Vledder, kadastraal bekend als Vledder, sectie A, nummer 2012, de route zoals deze op de bijgevoegde kaart is aangegeven. Wij hebben de aanvraag geregistreerd onder zaaknummer 284289.

Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikel 2.1, 2.2 en 2.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de omgevingsvergunning te verlenen aan

We verlenen de omgevingsvergunning onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken en bijlagen deel uitmaken van de vergunning. De omgevingsvergunning omvat de volgende activiteiten die we hebben getoetst aan:

Planologisch strijdig gebruik
(artikel 2.1 lid 1 onder c jº 2.12 lid 1 onder a onder 2º Wabo)

Aanleg
(artikel 2.1 lid 1 onder b Wabo)

Voor de motivatie wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.

De vergunning wordt verleend voor onbepaalde tijd.

Bijgevoegde gewaarmerkte documenten
1. Aanvraagformulier omgevingsvergunning;
2. Tekeningen:
    1. Kaart Mtb route en aanvulling hierop
    2. Ecologische Quickscan
    3. Ecologische uitgangspunten en werkwijze
    4. Toestemming Maatschappij van Weldadigheid
    5. Toestemming Drents Landschap
    6. Aanvullende gegevens over vlonder en diepte graven
    7. Toestemming Staatsbosbeheer
    8. Toestemming familie 5.1.2e
    9. Aerius berekening.

Bezwaar

De beschikking treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking. Belanghebbenden kunnen tegen het besluit binnen zes weken na bekendmaking bezwaar aantekenen. Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet. Hebben u of derde belanghebbenden er veel belang bij dat dit besluit niet inwerking treedt, dan kan een voorlopige voorziening worden gevraagd Wanneer een voorlopige voorziening wordt aangevraagd treedt de beschikking pas in werking nadat hierover een beslissing is genomen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de bijlage.

Deze brief komt uit een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

de heer W. de Best
Wabo vergunningverlener

Inhoudsopgave

De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van de omgevingsvergunning, verleend op 1 december 2020 , voor het project het aanleggen van een mountainbikeroute door het bouwen van nieuwe paadjes (singletracks) en gebruikmakend van bestaande paden rond Wilhelminaoord en Vledder zoals deze op de bijgevoegde kaart is aangegeven.

Procedureel.....6
Planologisch strijdig gebruik..... 7
Aanleg..... 9

Procedureel

Bevoegd gezag
Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, alsmede op het bepaalde in artikel 2.4, lid 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn wij het bevoegd gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid. Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften op elkaar zijn afgestemd.

Ontvankelijkheid
Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen.
De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Regeling omgevingsrecht (Mor).

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze aan de hand van de Mor getoetst op ontvankelijkheid. Daarbij is gebleken dat een aantal gegevens ontbrak. De aanvrager is hierop in de gelegenheid gesteld om aanvullende gegevens te leveren. We hebben de aanvullende gegevens ontvangen op 23 november 2020. Hierdoor is de wettelijke procedure verlengd met 45 dagen. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag alsmede de latere aanvulling daarop voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen.

Planologisch strijdig gebruik

Inhoudelijke beoordeling

- Het perceel waarop de aanlegaanvraag betrekking heeft, is gelegen in het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' en in het bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld 2018'. Binnen het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord zijn de volgende enkelbestemmingen van toepassing: 'Agrarisch', 'Verkeer-onverhard', 'Verkeer' en 'Bos'. Daarnaast zijn binnen het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' de volgende dubbelbestemmingen van toepassing: 'Waarde – Cultuurhistorie', 'Waarde – Archeologie 2' en 'Waarde – Archeologie 3'.

Binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld 2018' zijn de volgende enkelbestemmingen van toepassing: 'Natuur', 'Bos-1', 'Agrarisch – 2', 'Verkeer-fietspaden', 'Verkeer'. Daarnaast gelden de volgende dubbelbestemmingen: 'Waarde – Archeologie 3', 'Waarde – Landschap 1', 'Waarde – Cultuurhistorie'. Verder gelden de volgende gebiedsaanduidingen: 'Vrijwaringszone – laagvliegroute', 'Vrijwaringszone-laagvlieggebied', 'Vrijwaringszone – straalpad', 'maximale hoogte 30 meter' en 'maximale hoogte 37 meter'. Verder zijn de functieaanduidingen 'specifieke vorm van waarde – Reeweg bij Vledder' en 'specifieke vorm van waarde – Jongkindt Conicklaan' van toepassing.

Het plan is strijdig met de gebruiksregels van de enkelbestemmingen 'Agrarisch' en 'Bos' binnen het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord'. Voor wat betreft de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie' binnen het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' : Het plan is in het breed erfgoedoverleg op 5 november 2020 besproken. In principe wordt het plan positief beoordeeld, maar wél dient in het beschermde dorpsgezicht zoveel mogelijk gebruik gemaakt te worden van bestaande paden, indien mogelijk. In elk geval bij het in gaan van het Sterrebos, ter hoogte van de manege, dient gebruik gemaakt te worden van bestaande paden in plaats van een nieuw aan te leggen route. Dit wordt als voorwaarde in de vergunning opgenomen.

Het plan is in overeenstemming met de gebruiksregels en de regels met betrekking tot de activiteit 'Aanleg' binnen de enkel- en dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld 2018'.

Voor de strijdigheid met de enkelbestemmingen 'Bos' en 'Agrarisch' binnen het bestemmingsplan 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' is een afwijkingsmogelijkheid via bijlage II artikel 4 lid 8 van het Besluit Omgevingsrecht, via de zogenaamde Kruimelgevallenregeling. Wij willen hier aan meewerken, om de volgende redenen en onder de volgende voorwaarden. Het aanleggen van een gereguleerde mountainbikeroute heeft diverse voordelen, wat blijkt uit het ingediende document met betrekking tot de ecologische uitgangspunten en werkwijze. Wat een positief punt is, is dat een gedeelte van de route ook aangepast is qua breedte zodat ook minder valide mensen kunnen profiteren van de route. Daarnaast is aan de diverse grondeigenaren toestemming gevraagd en van deze grondeigenaren is deze toestemming ook verkregen. Uit de ecologische werkwijze blijkt dat zoveel mogelijk

rekening wordt gehouden met de ecologische aspecten met betrekking tot de gebieden. Er wordt volgens de aanvullende informatie ook niet dieper dan 30 cm gegraven. Een aandachtspunt is nog wél dat in ieder geval bij het Sterrebos, ter hoogte van de manege, gebruik zal moeten worden gemaakt van een bestaande route, in plaats van een nieuw aan te leggen route. Dit wordt als voorwaarde in de vergunning opgenomen.
Gezien de bovenstaande aspecten zien wij voldoende redenen om medewerking te verlenen aan het plan met behulp van een Kruimelgevalregeling, via artikel 4 lid 8 van het Besluit Omgevingsrecht.

Voorschriften
De volgende voorschriften zijn van toepassing:

- De bestemmingsplanregels van de bestemmingsplannen 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' en 'Buitengebied Westerveld 2018' met betrekking tot de genoemde bestemmingen onder 'Inhoudelijke beoordeling'.

- **Hoofdstuk IV. Categorieën gevallen waarin voor planologische gebruiksactiviteiten een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet kan worden verleend**

Artikel 4

Voor verlening van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, komen in aanmerking:

8. het gebruiken van gronden voor een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar gebied;

Dit is de afwijkingsmogelijkheid, waarmee wij medewerking kunnen verlenen aan het plan.

- Ter hoogte van de manege bij het Sterrebos in Wilhelminaoord dient gebruik gemaakt te worden van bestaande paden, in plaats van een nieuw stuk aan te leggen route. Dit is reeds besproken in het breed erfgoedoverleg op 5 november 2020.

Toetsingsdocumenten
De volgende toetsingsdocumenten zijn bij de inhoudelijke beoordeling betrokken:

- De geldende regels van de betreffende bestemmingsplannen
- Het document 'Ecologische uitgangspunten en werkwijze'
- Tekening met de route
- het beoogde en huidige gebruik van de gronden en bouwwerken.
- De ecologische quickscan.

Aanleg

Inhoudelijke beoordeling
De aanvrager wil in de omgeving van Vledder en Wilhelminaoord een mountainbikeroute aanleggen, waarbij deels gebruik gemaakt gaat worden van bestaande paden en waarbij deels nieuwe paden aangelegd zullen worden. Binnen een aantal bestemmingen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld 2018' (waaronder bestemming 'Bos-1') zit een verplichting tot het aanvragen voor een vergunning voor het aanleggen van voorzieningen met betrekking tot extensief dagrecreatief medegebruik, waaronder fietsen en daarmee ook een mountainbikeroute gerekend kan worden. De vergunning hiervoor is aangevraagd en wordt verleend. Het plan voldoet binnen het bestemmingsplan 'Frederiksoord-Wilhelminaoord' niet aan de bestemmingen 'Agrarisch' en 'Bos' (zie onder Planologisch strijdig gebruik'). Hiervoor kan afgeweken worden met een Kruimelgevallenregeling, via artikel 4 lid 8 van het Besluit Omgevingsrecht. Voor de motivatie hiervoor zie onder 'Planologisch strijdig gebruik'.

Voorschriften
De volgende voorschriften zijn van toepassing:
- De regels van de geldende bestemmingsplannen 'Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord – Wilhelminaoord' en 'Buitengebied Westerveld 2018' met de onder 'Planologisch strijdig gebruik' genoemde bestemmingen.
- Bij het ingaan van het Sterrebos, ter hoogte van de manege, dient gebruik gemaakt te worden van bestaande paden, in plaats van een nieuw stuk aan te leggen route, zoals reeds besproken is in het breed erfgoedoverleg op 5 november 2020.
- Verder dient te worden voldaan aan de voorwaarden die gesteld worden door de betreffende grondeigenaren waarover de route loopt.
- Voor wat betreft de ecologie: De collega die over ecologie gaat, heeft de quickscan bekeken en beoordeeld en aan de hand hiervan nog een aantal voorwaarden opgesteld waaraan voldaan moet worden:
  1. Dood oud naaldhout moet worden gespaard
  2. 50 meter uit de omgeving van dassenburchten blijven met aanleg van de route
  3. Ecologische begeleiding om strijdigheid te voorkomen met aanleg van de route voor amfibieën en reptielen
  4. Werken buiten het broedseizoen
  5. Controle horsten jaarrond beschermde nesten
  6. Zorgplicht in acht nemen (planten)

- Wet natuurbescherming

Wij wijzen u op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Wanneer na verlenen van de vergunning zich planten of dieren op het perceel vestigen en gaan broeden, nestelen of een vaste rust- of verblijfplaats hebben, zoals beschreven in de Wet natuurbescherming, dan moeten de werkzaamheden op basis van deze wetgeving worden uitgesteld of dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie.

Toetsingsdocumenten
De volgende toetsingsdocumenten zijn bij de inhoudelijke beoordeling betrokken:
- Specifieke locatie waar het werk of de werkzaamheid zal worden uitgevoerd;
- Afmetingen van het werk of de omvang van de werkzaamheid;
- Te gebruiken materialen;

- In hoeverre sprake is van afvoer van grond naar een andere locatie;
- Aanwezigheid van obstakels die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid;
- Aanlegsom.

Gegevens bevoegd gezag

Referentienummer

Datum ontvangst

Behoort bij besluit namens burgemeester en wethouders van Westerveld

Zaaknummer 284289, d.d. 1 december 2020

team Dienstverlening

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Ingediende aanvraag/melding

Aanvraagnummer	5479921
Aanvraagnaam	
Uw referentiecode	
Ingediend op	28-09-2020
Soort procedure	Reguliere procedure
Projectomschrijving	Aanleg van een mountainbikeroute door het bouwen van nieuwe paadjes (singletracks) en gebruikmakend van bestaande paden.
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Persoonsgegevens openbaar maken	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	-
Bijlagen n.v.t. of al bekend	-

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Westerveld
Bezoekadres:	Raadhuislaan 1 7981 EL Diever
Postadres:	Postbus 50 7970 AB Havelte
Telefoonnummer:	14 0521
Faxnummer:	0521 - 349 499
E-mailadres:	info@gemeentewesterveld.nl
Website:	http://www.gemeentewesterveld.nl
Contactpersoon:	Gemeente Westerveld
Bereikbaar op:	09:00 – 12:30 uur en 13:30 – 16:00 uur

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Werk of werkzaamheden uitvoeren

- Werk of werkzaamheden uitvoeren

Bijlagen

Kosten

Formulierversie
2020.01

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer

(Statutaire) naam

Handelsnaam -

2 Contactpersoon

Geslacht ☑ Man ☐ Vrouw

Voorletters

Voorvoegsels -

Achternaam

Functie

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode

Huisnummer

Huisletter -

Huisnummertoevoeging -

Straatnaam

Woonplaats

4 Correspondentieadres

Adres

5 Contactgegevens

Telefoonnummer

Faxnummer

E-mailadres

Formulierversie
2020.01

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer

Vestigingsnummer

(Statutaire) naam

Handelsnaam -

2 Contactpersoon

Geslacht ☑ Man ☐ Vrouw

Voorletters

Voorvoegsels -

Achternaam

Functie

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Woonplaats

4 Correspondentieadres

Adres

5 Contactgegevens

Telefoonnummer

Faxnummer

E-mailadres

6 Akkoordverklaring

Akkoordverklaring	☑ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld, dat ik correspondentie over mijn aanvraag/melding wil ontvangen op het door mij opgegeven e-mailadres of op het door mij opgegeven adres van de berichtenbox en dat ik weet dat er kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

Formulierversie
2020.01

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente	Westerveld
Kadastrale gemeente	Vledder
Kadastrale sectie	A
Kadastraal perceelnummer	2012
Bouwplannaam	-
Bouwnummer	-
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☑ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Zie bijgevoegde kaart

2 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel ☐ U bent erfpachter van het perceel ☐ U bent huurder van het perceel ☑ Anders
Uw belang bij deze aanvraag	Aanleg mountainbikeroute

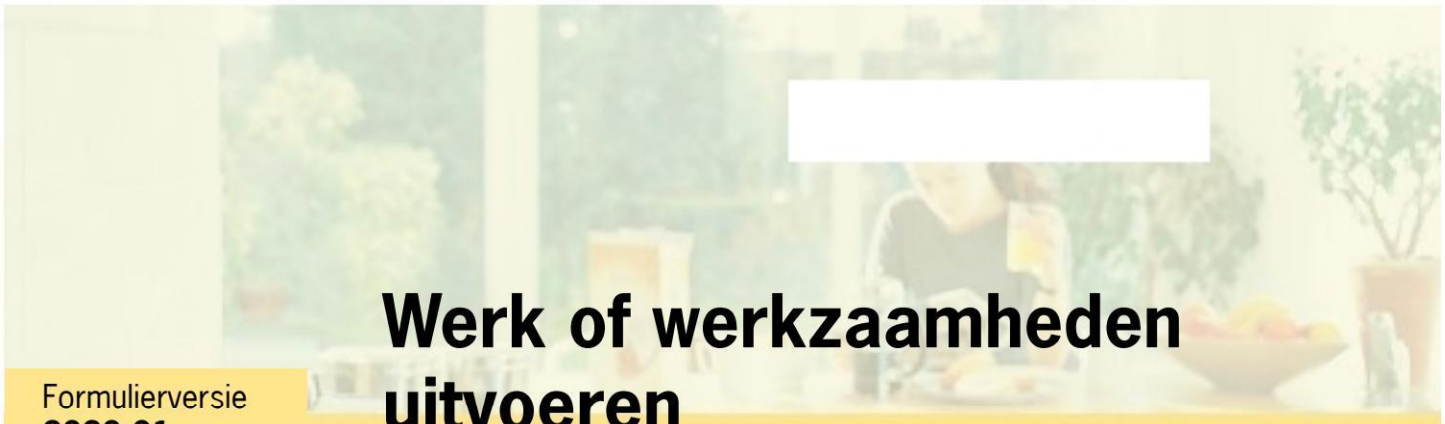

Formulierversie
2020.01

Werk of werkzaamheden uitvoeren

1 Werk of werkzaamheden uitvoeren

Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?	Westerveld
Welke werken, geen bouwwerken zijnde, of welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd?	Aanleg mountainbikeroute.
Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?	☐ Ja ☑ Nee
Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?	☐ Ja ☑ Nee

2 Gemeentespecifieke vragen

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	

Formulierversie
2020.01

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
bikeroutenetwerk_Vledder_4-6_--_kopie_pdf	Ontwerp mountainbikeroutenetwerk Vledder 4-6 - kopie.pdf	Situatietekening Werk of werkzaamheden uitvoeren	2020-09-28	In behandeling
20314_QSC_MTBRouteVledder_CONC_pdf	20314_QSC_MTBRouteVledder_CONC.pdf	Anders	2020-09-28	In behandeling
sche_uitgangspunten_en_werkwijze_def_pdf	Ecologische uitgangspunten en werkwijze def.pdf	Gegevens werk of werkzaamheden uitvoeren	2020-09-28	In behandeling

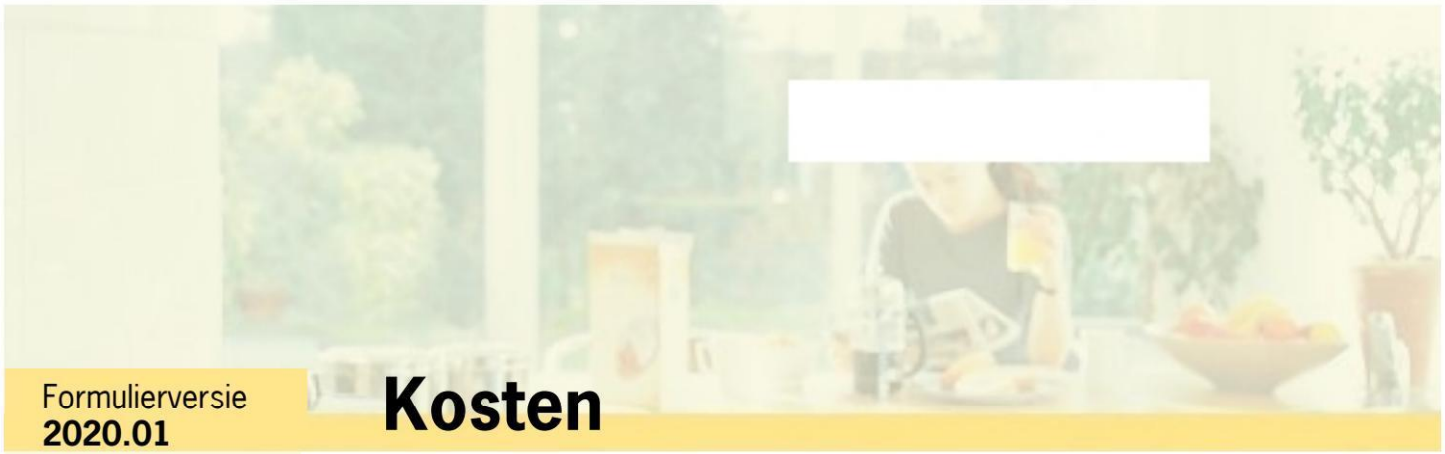

Formulierversie
2020.01

Kosten

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten voor het totale project in euro's (exclusief BTW)?

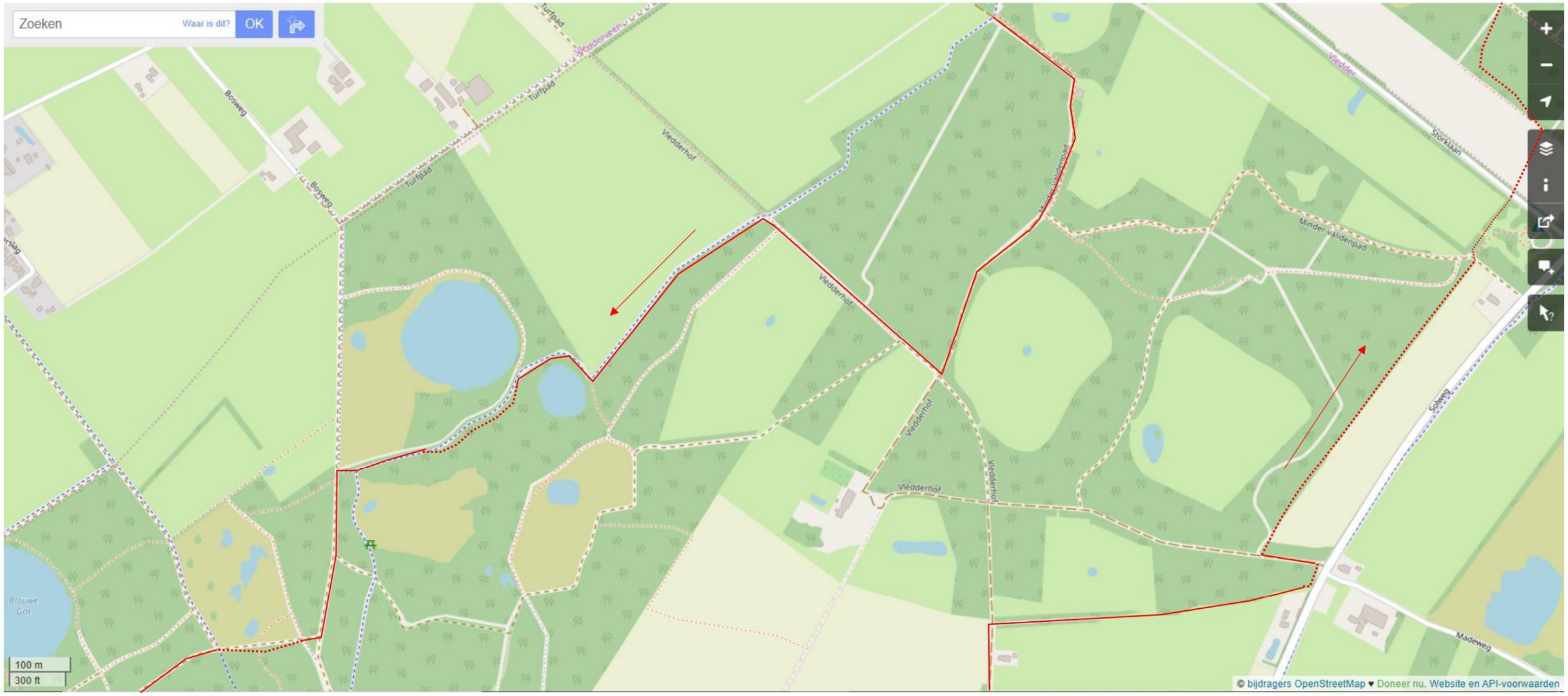

Behoort bij besluit namens burgemeester en wethouders van Westerveld

Zaaknummer 284289, d.d. 1 december 2020

team Dienstverlening

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 25

buiten verzoek

Ecologische quickscan

Aanleg MTB route Vledder

Behoort bij besluit namens burgemeester en wethouders van Westerveld

Zaaknummer 284289, d.d. 1 december 2020

team Dienstverlening

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	
In opdracht van	
Naam opdrachtgever	
Rapportnummer	RA20314-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	31 juli 2020
Aantal pagina's	57
Collegiale toets	
Wijze van citeren	

Lid Netwerk Groene Bureaus

0153 487972

Inhoudsopgave

1 Aanleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel 5
1.3 Wet natuurbescherming 6

2 Werkwijze 7

3 Plangebied en ingreep 8

3.1 Ligging plangebied 8
3.2 Beschrijving plangebied 9
3.3 Ingreep 9

4 Resultaten 11

4.1 Beschermde gebieden Natura 2000 en NNN 11
4.2 Bescherming van houtopstanden 11
4.3 Vogels 12
4.4 Planten 14
4.5 Vleermuizen 14
4.6 Knaagdieren 15
4.7 Muizen 15
4.8 Marterachtigen 16
4.9 Overige zoogdieren 17
4.10 Reptielen 18
4.11 Amfibieën 20
4.12 Vissen 23
4.13 Vlinders en libellen 23
4.14 Overige ongewervelden 24
4.15 Samenvatting resultaten 25

5 Effectbeoordeling en toetsing 27

5.1 Natura 2000 gebieden 27
5.2 Natuur Netwerk Nederland 28
5.3 Houtopstanden 28
5.4 Vogels 28
5.5 Planten 29
5.6 Vleermuizen 29
5.7 Knaagdieren 29
5.8 Muizen 30
5.9 Marterachtigen 30
5.10 Overige zoogdieren 30
5.11 Reptielen en amfibieën 30
5.12 Vlinders en libellen 31
5.13 Overige soortgroepen 31
5.14 Samenvatting effectbeoordeling 32

0153 487972

6 Conclusies en vervolgstappen 33

7 Literatuur en bronnen 35

7.1 Soortengroepen 35
7.2 Project gerelateerde bronnen 36

Bijlage 1. Wet natuurbescherming 37
Bijlage 2. Foto-impressie plangebied 41
Bijlage 3. Habitattypen onderzoeksgebied 42
Bijlage 4. Jaarrond beschermde nesten 43
Bijlage 5. Vrijgestelde soorten per provincie 45
Bijlage 6. Stappen planstikstof depositie 46
Bijlage 7. Stappenplan gebiedsbescherming 47
Bijlage 8. Stappenplan soortenbescherming 48
Bijlage 9. New Skool mountainbikeroutes 49

0153 487972

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

Bosmeesters is van plan om in de omgeving van Vledder een mountainbikeroute te realiseren waarbij een deel over bestaande paden en fietsroutes loopt en een deel nieuw wordt aangelegd als 'single tracks'.

Het is volgens nationale en internationale regelgeving verplicht om voorafgaand aan een ruimtelijke ingreep onderzoek te doen naar de effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN). In bepaalde gevallen is het ook verplicht om melding te doen van het kappen van houtopstanden. In § 1.3 wordt de voor natuur relevante wetgeving kort toegelicht.

Deze rapportage geeft een inschatting van het effect van de ingreep op beschermde gebieden en geeft aan welke door de Wet Natuurbescherming beschermde soorten flora en fauna mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de effecten van de ingreep hierop zijn. Wanneer mogelijke effecten op beschermde gebieden aan de orde zijn en of wanneer de aanwezigheid van beschermde flora en fauna niet afdoende kan worden aangetoond of uitgesloten, is aanvullend onderzoek nodig.

1.2 Doel

Met deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Heeft de ingreep betrekking op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn?
- Welke beschermde soorten flora en fauna zijn waargenomen of kunnen worden verwacht in het plangebied? (Rode lijst soorten en aangewezen habitatrichtlijn soorten die niet beschermd zijn binnen de Wet natuurbescherming vallen buiten de scope van deze quickscan)
- Heeft de ingreep (mogelijk) een negatief effect op beschermde gebieden? Verdere toetsing hiervan maakt geen onderdeel uit van deze quickscan.
- Heeft de ingreep (mogelijk) een effect op de potentieel aanwezige beschermde flora en fauna?
- Leidt het uitvoeren van de ingreep mogelijk tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Is er voor de effecten op beschermde gebieden een nadere toetsing nodig?
- Naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies is aanvullend onderzoek nodig?
- Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk om overtredingen van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming te voorkomen? (Het opstellen van een mitigatieplan maakt geen deel uit van de quickscan)

0153 487972

1.3 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht en bevat Europese en nationale natuurbeschermingsregels voor Natura-2000 gebieden, planten- en diersoorten en houtopstanden. Hieronder staan kort de belangrijkste punten, in Bijlage 1 wordt de wet- en regelgeving uitgebreider beschreven.

Bescherming van gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen vanuit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor ieder gebied zijn doelstellingen vastgesteld om habitats en/of soorten te beschermen. Ingrepen en activiteiten in en nabij deze gebieden moeten worden getoetst op hun effect op de beschermde natuurwaarden.

Daarnaast zijn gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) planologisch beschermd. Ook voor activiteiten in (en soms rond) het NNN moet worden getoetst of ze negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van het NNN.

Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming geldt voor bos en andere 'houtopstanden' zoals houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen. De Wet natuurbescherming is van toepassing als:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m2) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen (voor uitzonderingen zie Bijlage 1).

Bescherming van soorten

Voor de verschillende beschermingsregimes van soorten van de Wet natuurbescherming gelden een aantal verbodsartikelen en vrijstellingsmogelijkheden. De beschermingsregimes zijn:

- Beschermingsregime Vogelrichtlijn: Europees beschermde vogels
- Beschermingsregime Habitatrichtlijn: Europees beschermde flora en fauna behalve vogels
- Beschermingsregime Andere soorten: Nationaal beschermde soorten

De verbodsbepalingen betekenen globaal dat het is verboden om:

- te doden,
- te vangen, plukken en uitsteken,
- opzettelijk te verstoren,
- nestplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of standplaatsen te vernielen of te beschadigen.

Verder geldt altijd de zorgplicht (art. 1.11), wat betekent dat negatieve effecten op beschermde en onbeschermde plant- en diersoorten moeten worden voorkomen en positieve effecten moeten worden bevorderd. De zorgplicht geldt dus ook voor nationaal beschermde soorten die voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld. Per provincie kunnen verschillende soorten zijn vrijgesteld (zie Bijlage 5). In wordt de wet- en regelgeving uitgebreider beschreven. Voor diverse soortgroepen zijn Rode Lijsten beschikbaar, deze hebben geen juridische status. Daarnaast hebben diverse provincies en steden een eigen lijst met soorten, die lokaal extra aandacht en prioriteit krijgen.

0153 487972

2 Werkwijze

Bureauonderzoek

Als onderzoeksgebied (Figuur 1) is het gebied rondom het plangebied op een afstand van ongeveer 500 meter van het plangebied (zie Figuur 2) genomen. Voor het onderzoeksgebied is met recente bronnen en literatuur is onderzocht welke beschermde soorten flora en fauna zijn waargenomen. Hierbij zijn waarnemingen uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en gegevens uit verspreidingsatlassen en websites gebruikt. De ligging van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) ten opzichte van het plangebied is opgezocht.

Veldonderzoek

Op 22 juni 2020 heeft ecoloog het plangebied door bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd, door per fiets alle locaties waar tracks zijn gepland te bekijken

Effectbeoordeling en toetsing

Op basis van de verspreidingsgegevens en habitateisen van beschermde soorten en de biotoopkenmerken van het plangebied is ingeschat of beschermde soorten (potentieel) in het plangebied voorkomen en welke mogelijke functies het plangebied heeft voor beschermde soorten.
Op basis van de informatie die de opdrachtgever heeft aangeleverd is de ingreep in kaart gebracht
Op grond van de beschreven ingreep is bepaald:

1. of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand zijn uit te sluiten of dat hiervoor nog een aanvullende toetsing noodzakelijk is;
2. of de bescherming van houtopstanden aan de orde is;
3. of er negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en essentiële functies te verwachten zijn;
4. of en zo ja naar welke beschermde soorten nader onderzoek moet worden uitgevoerd;
5. of de ingreep een overtreding van de Wet natuurbescherming kan inhouden en zo ja welke stappen nodig zijn om de ingreep conform deze wet uit te voeren.

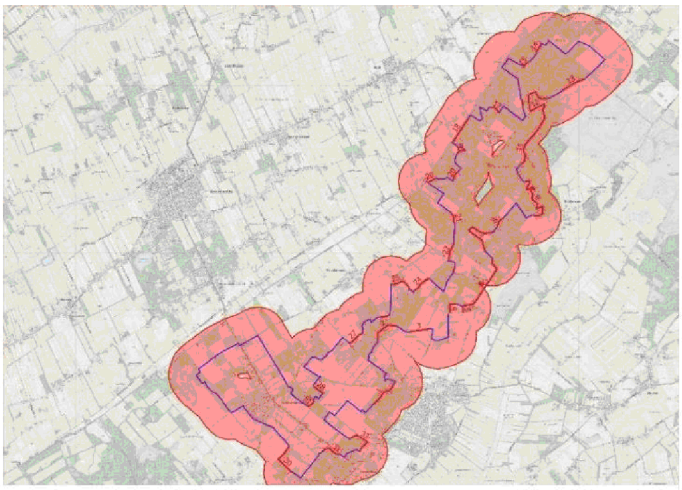

Figuur 1. Het onderzoeksgebied (in rood) is ruimer dan het plangebied rode lijnen (tracks)

0153 487972

3 Plangebied en ingreep

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied betreft een aantal segmenten voor een nieuw aan te leggen mountainbikeroute voor. De route gaat grotendeels over bestaande fietspaden en deels zijn het nieuw te realiseren segmenten, zogenaamde 'single tracks'. Het plangebied ligt in de omgeving van Vledder, in de provincie Drenthe. Het plangebied ligt deels in het Natura-2000 gebied Drents-Friese Wold en is eigendom van Staatbosbeheer, natuurmonumenten en de Maatschappij van Weldadigheid. Het plangebied betreft alleen de nieuw aan te leggen segmenten single tracks. De totale route heeft een lengte van ongeveer 38 kilometer. De nieuw aan te leggen single tracks[1] hebben bij elkaar een lengte van ongeveer 13 kilometer, de globale ligging van deze segmenten is met rood aangegeven in Figuur 2. De delen van de route die over bestaande (fiets)paden gaan zijn in blauw aangegeven. Als onderzoeksgebied wordt een ruimer gebied genomen dan alleen de tracks zoals aangegeven in Figuur 1.

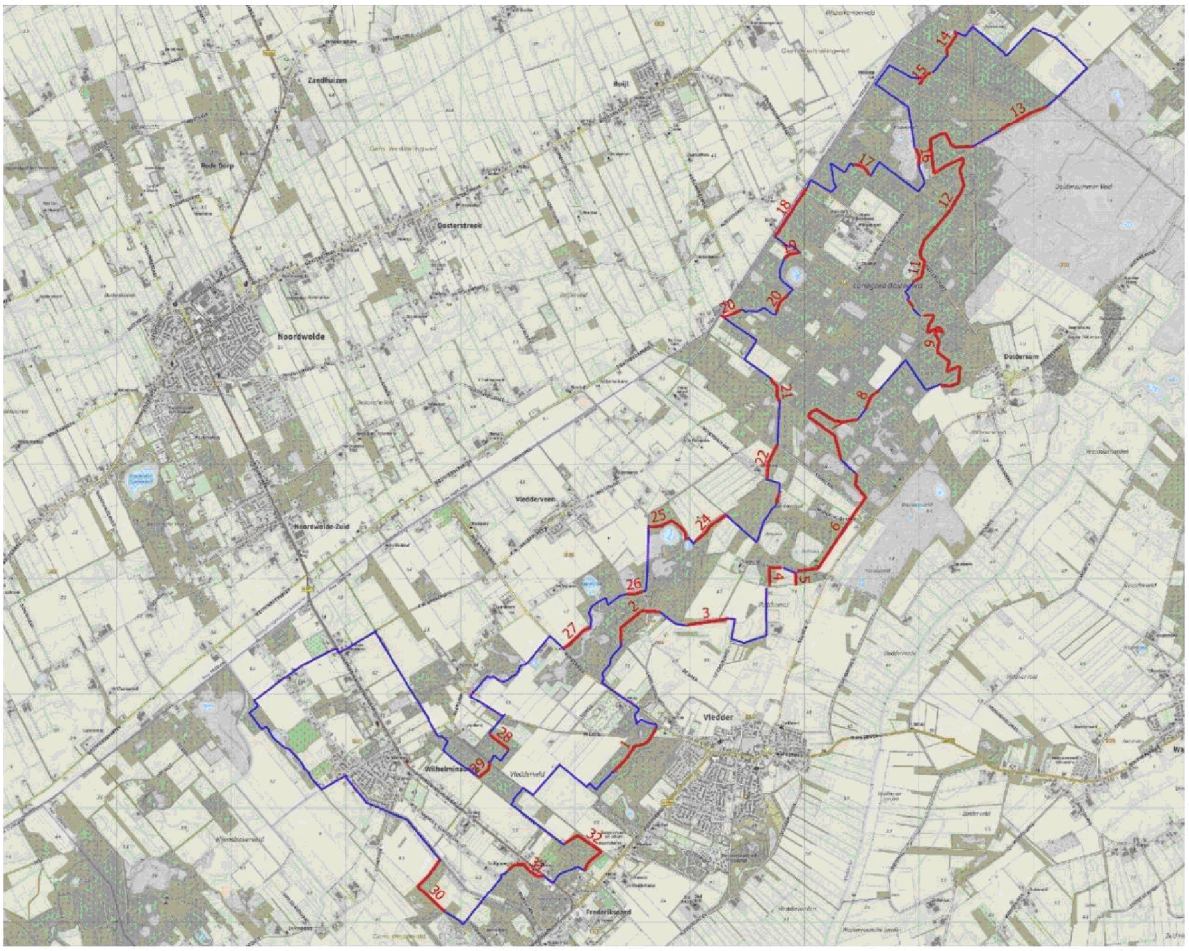

Figuur 2. Plangebied, in rood nieuw aan te leggen singel tracks, in blauw de route over bestaande paden. Het onderzoeksgebied betreft het gebied binnen de route tot ongeveer maximaal 500 meter aan de buitenkant van de route

[1] De ligging van de single tracks zijn overgenomen van de kaarten zoals per e-mail aangeleverd door Bosmeester (27 mei 2020).

0153 487972

3.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat voornamelijk uit gemengd dennen-eiken-beukenbos (beheertype (N15.02) en droog productiebos (N16.02). Soorten die in het plangebied voorkomen zijn voornamelijk grove den, Japanse lariks, fijnspar, douglasspar, Oostenrijkse den, zomereik, Amerikaanse eik, beuk en plaatselijk berk. Ook is op enkele plekken Amerikaanse vogelkers dominant. De ondergroei in de bossen is vrij soortenarm met onder meer stekelvaren, braam en pijpestrootje. Buiten het plangebied in de directe omgeving lopen enkele delen van de route langs droge heide (N07.01). In het onderzoeksgebied en in het omliggend Natura 2000 gebied (zie 4.1) zijn droge en natte heide, stuifzanden, vennen en venen aanwezig. De aan te leggen tracks lopen niet door kwetsbare habitats zoals droge heide of veengebieden of vennen. Tussen track 27 en 28 ligt een particulier natuurgebiedje, waar een aantal soorten zijn uitgezet die niet hun natuurlijke oorsprong in het gebied hebben. Dit komt bij de soortenbeschrijving aan de orde. In Bijlage 3 is de ligging van de tracks ten opzichte van de habitattypen weergegeven.

3.3 Ingreep

Een groot deel van de mountainbikeroute, in totaal ongeveer 38 kilometer, gaat over bestaande paden. Er wordt ongeveer 12 kilometer nieuwe delen van de mountainbikeroute aangelegd, verdeeld over 32 segmenten[2]. Hiervan gaat ongeveer 9 kilometer door Natura 2000 gebied. De route is vooral bedoeld voor lokale recreatie. De route heeft een 'beperkte technische uitdaging' voor mountainbikers. Dit maakt dat de route geen grote aantrekkende werking heeft op mountainbikers van buiten het gebied.

De uitgangspunten bij de routebouw is een zo klein mogelijke ecologische impact te hebben. Dit wordt bereikt door de nieuw aan te leggen delen van de route door het bos zoveel mogelijk de van nature aanwezige ruimte binnen de bosgebieden te laten volgen. Een mountainbikeroute is ongeveer 80 cm breed. Er worden geen bomen geveld en ook dode bomen blijven zoveel mogelijk staan. Bomen met omtrek op borsthoogte van groter dan 25 centimeter worden nooit geveld.

De rode lijnen in Figuur 2 geven de globale ligging aan voor de nieuw aan te leggen delen van de mountainbikeroute. Rondom deze rode segmenten wordt gezocht naar de juiste locatie voor de aanleg van de mountainbikeroute. Bij keuze van de ligging van de tracks wordt altijd voorkomen dat door kwetsbaar habitat wordt gegaan. Vooral habitat dat geschikt is voor reptielen, zoals droge- en vochtige heide, zandplaatsen, veengronden en vennen worden vermeden. In Bijlage 3 is te zien dat de ligging van de route (vrijwel) niet door kwetsbare habitattypen gaat.

De mountainbikeroute wordt met de hand uitgezet en met vlaggetjes gemarkeerd (uitvlaggen genoemd). Daarna wordt met handgereedschap gesnoeid en worden ondergroei en losse takken verwijderd om geen beschadiging aan de omliggende vegetatie te veroorzaken (Figuur 3). Inheemse struiken zoals hulst worden zoveel mogelijk ontzien. Met een minikraan wordt de route verder vrijgemaakt van begroeiing en obstakels en krijgt het pad vorm. Er worden afwateringsgeulen gemaakt zodat bij regen geen modderpoel ontstaat en het pad niet verder in de breedte kan uitslijten. De route wordt gemarkeerd met onbehandelde eikenhouten palen. De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Wanneer de route met vlaggen is gemarkeerd, zal voorafgaand aan de start van de werkzaamheden nog

[2] De nummers van de segmenten zijn slechts een indicatie om weer te geven op kaart.

0153 487972

een controle plaatsvinden op broed- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Aanvullende informatie van de initiatiefnemer over de werkwijze is opgenomen Bijlage 9.

Figuur 3. Impressie aanleg track met minikraan en vrijwilligers (bron: www.tracktrails.nl)

0153 487972

4 Resultaten

4.1 Beschermde gebieden Natura 2000 en NNN

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Drents-Friese Wold & Leggelderveld'. Het plangebied ligt deels in de zuidwestelijke rand van dit Natura 2000 gebied. Meer naar het zuiden liggen de Natura 2000 gebieden Holtingerveld en Dwingelderveld.

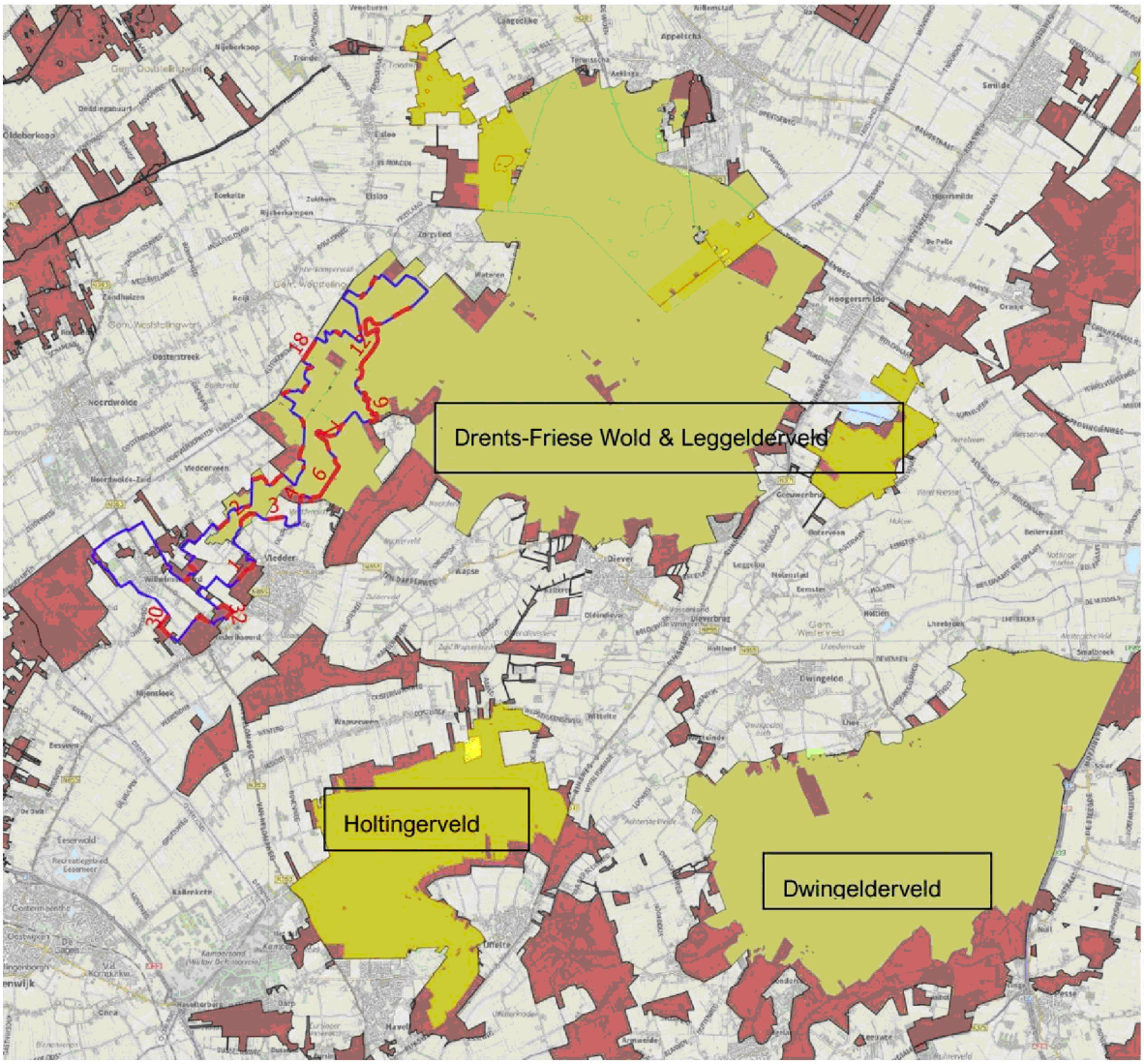

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rode lijnen) ten opzichte van Natura 2000 gebied (groen=Habitaitrichtlijn; geel = Vogelrichtlijn- en habitatrichtlijn gebied) en het NNN (bruin). Bron geodata.nationaalgeoregister.nl/natura2000

4.2 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Dit beschermingsregime is niet van toepassing op dit project.

0153 487972

4.3 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4)

Het plangebied bestaat grotendeels uit bos, met ook grote bomen. Tabel 1 geeft de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) in de omgeving van het onderzoeksgebied weer.

Ten oosten van track 25 zijn op 500 meter afstand waarnemingen van steenuil (*Athena vidalii*) bij boerderij in Vledderveen. Huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) zijn soorten gebonden aan bebouwing en komen voor in de bebouwde kom van Frederiksoord en Wilhelminaoord. Van roek (*Corvus frugilegus*) zijn waarnemingen bekend in Frederiksoord. Kerkuil (*Tyto alba*) is waargenomen aan de zuidkant van Vledder. Wespendief (*Pernis apivorus*), havik (*Accipiter gentilis*) en buizerd (*Buteo buteo*) komen verspreid in het onderzoeksgebied voor. Boomvalk (*Falco subbuteo*) komt met name in ten noordoosten van het plangebied voor. Tijdens het veldwerk zijn geen horsten van roofvogels of kraaien waargenomen. Omdat de bomen al geheel in blad stonden is niet uit te sluiten dat er wel jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Tabel 1. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) in de omgeving van het onderzoeksgebied Bron: NDFF 2020

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
steenuil	Athene noctua	Categorie 1
huismus	Passer domesticus	Categorie 2
roek	Corvus frugilegus	Categorie 2
gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2
kerkuil	Tyto alba	Categorie 3
oehoe	Bubo bubo	Categorie 3
ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3
slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3
grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3
ransuil	Asio otus	Categorie 4
sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4
wespendief	Pernis apivorus	Categorie 4
zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4
boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4
buizerd	Buteo buteo	Categorie 4
havik	Accipiter gentilis	Categorie 4

Vogelsoorten met beschermde nesten (categorie 5)

In het plangebied en directe omgeving broeden veel verschillende vogelsoorten, waarvan ook een aantal uit categorie 5. In Tabel 2 zijn deze soorten weergegeven.

0153 487972

Tabel 2. Vogelsoorten met beschermde nesten (categorie 5) in de omgeving van het onderzoeksgebied (bron: NDFF 2020)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
blauwe reiger	*(Ardea cinerea)*
boerenzwaluw	*Hirundo rustica)*
bonte vliegenvanger	*(Ficedula hypoleuca)*
boomklever	*(Sitta europaea)*
boomkruiper	*(Certhia brachydactyla)*
bosuil	*(Strix aluco)*
draaihals (RL ernstig bedreigd) [3]	*(Jynx torquilla)*
ekster	*(Pica pica)*
gekraagde roodstaart	*(Phoenicurus phoenicurus)*
glanskop	*(Parus palustris)*
grauwe vliegenvanger (RL gevoelig)	*(Muscicapa striata)*
groene specht	*(Picus viridis)*
grote bonte specht	*(Dendrocopos major)*
huiszwaluw	*(Delichon urbicum)*
ijsvogel	*(Alcedo atthis)*
kleine bonte specht	*(Dendrocopos minor)*
koolmees	*(Parus major)*
pimpelmees	*(Parus caeruleus)*
raaf	*(Corvus corax)*
spreeuw	*(Sturnus vulgaris)*
torenvalk	*(Falco tinnunculus*
zwarte kraai	*(Corvus corone)*
zwarte mees	*(Periparus ater)*
zwarte roodstaart	*(Phoenicurus ochruros)*
zwarte specht	*(Dryocopus martius)*

Overige vogelsoorten

In het plangebied komen ook broedvogels voor waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Tabel 3 geeft een (niet volledige) lijst van waargenomen soorten in en nabij het plangebied (NDFF, 2020).

Tabel 3. Overige broedvogels (Bron: NDFF 2020)

Appelvink	Fluiter	Holenduif	Putter
Blauwborst	Gaai	Keep	Roodborst

[3] Draaihals is ook een aangewezen soort van het Natura 2000 gebied. Een waarneming is bekend tussen track 7 en 8.

0153 487972

Boomleeuwerik	Geelgors	Koekoek	Tjiftjaf
Boompieper	Goudhaan	Kuifmees	Vink
Braamsluiper	Goudvink	Merel	Winterkoning
Fitis	Grasmus	Nachtegaal	Witte kwikstaart

4.4 Planten

Water-, oever- en moerasplanten

Op de locaties van de single tracks is geen open water of moeras aanwezig. De aanwezigheid van beschermde water-, oever- en moerasplanten kan daarom worden uitgesloten. In de omgeving van de tracks zijn wel moerasgebieden en vennen aanwezig. Deze liggen buiten de invloedsfeer van de tracks.

Terrestrische planten

Binnen het beschermingsregime van de habitatrichtlijn vallen een aantal zeer zeldzame soorten. Tonghaarmuts (*Orthotrichum rogeri*) is een zeldzame pionierssoort van jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Groenknolorchis *(Liparis loeselii*) is een soort van natte, vrij voedselarme grond, Het verspreidingsgebied van deze soorten is in Nederland beperkt tot een aantal locaties. Het plangebied valt buiten het recente verspreidingsgebied van tonghaarmuts en groenknolorchis, op basis waarvan de aanwezigheid van deze soorten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Binnen het beschermingsregime 'Andere soorten' komt in het onderzoeksgebied volgens de NDFF (juni 2020) geen beschermde soorten voor. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten (zoals dennenorchis), maar deze zijn niet in het plangebied aangetroffen. Aangezien de tracks met name in de beboste delen worden aangelegd is de aanwezigheid van planten binnen het beschermingsregime 'andere soorten' redelijkerwijs uitgesloten.

Interessante soorten zoals dubbelloof, kraaiheide, hulst of gewone salomonszegel zijn niet beschermd binnen de Wet natuurbescherming en komen wel voor op enkele plekken in het onderzoeksgebied.

4.5 Vleermuizen

Het plangebied bestaat met name uit bos met ondergroei en open bosdelen. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden zodoende niet verwacht in het plangebied. In en direct nabij het plangebied zijn bomen aanwezig met kleine holtes of loszittend schors. Deze bomen zijn daardoor geschikt als zomer- of paarverblijfplaats van rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrelllus nathusii*), watervleermuis (*Myotis daubentoni*) (en andere myotis-soorten), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*). Het gebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen, waaronder de gewone dwergvleermuis (*Pipistrelllus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*) en grootoorvleermuis. Ook kunnen deze soorten gebruik maken van de bredere paden en bosranden als vliegroute. Er zijn vrijwel geen waarnemingen bekend in de NDFF. Op basis van de verspreiding van vleermuissoorten en aanwezige biotopen in het onderzoeksgebied worden wel verschillende soorten vleermuizen worden verwacht. Functies voor vleermuizen kunnen zijn: verblijfplaatsen in bomen, foerageergebied en/of vliegroute (o.a. langs lanen, paden en bosranden).

0153 487972

4.6 Knaagdieren

Bever

De bever (Castor fiber) komt voor in de overgangszones tussen land en water van rivieren, meren en broekbossen. In (de ruime omgeving) van het plangebied zijn de vereisten voor de aanwezigheid van de bever, zoals bomen op de oever en voldoende rust niet aanwezig. Bovendien ligt het plangebied buiten het verspreidingsgebied van de bever. Hierdoor kan de aanwezigheid van bever redelijkerwijs worden uitgesloten.

Hamster

Het verspreidingsgebied van de hamster (*Cricetus cricetus*) is beperkt tot Zuid-Limburg. De soort komt daarom niet in het plangebied voor.

Eekhoorn

In en nabij het plangebied komt eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) voor. Er is geschikt biotoop voor voorplanting van eekhoorn in het plangebied en de directe omgeving.

4.7 Muizen

Grote bosmuis

Het plangebied ligt aan de rand van het verspreidingsgebied van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*). Op ongeveer 5 kilometer ten noordwesten en zeven kilometer ten oosten van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote bosmuis. Er zijn geen waarnemingen bekend van grote bosmuis in het onderzoeksgebied, maar de aanwezigheid van deze soort in het plangebied is gezien de verspreiding en de aanwezige habitat niet geheel uit te sluiten.

Noordse woelmuis

De verspreiding van de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) is beperkt tot vijf gebieden in Nederland met natte biotopen: het Friese merengebied, Texel, Noord-Holland zuid, het Utrechts/Zuid-Hollands veenweidegebied en het deltagebied. De soort komt voornamelijk voor in zeer natte, kruidenrijke vegetatie, rietland, moeras, zeer extensief gebruikt nat weiland en periodiek overstroomde terreinen. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van de noordse woelmuis. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook uit te sluiten.

Hazelmuis

Het verspreidingsgebied van hazelmuis (*Muscardinus avellanarius*) is beperkt tot Zuid-Limburg. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Molmuis

De verspreiding van de molmuis (*Arvicola scherman*) is beperkt tot Limburg. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) komt in het grootste deel van Nederland voor, maar met het zwaartepunt in waterrijke gebieden van Friesland, Overijssel en Noord-Holland. Deze soort is gebonden aan schone wateren met een ontwikkelde watervegetatie en een rijke oevervegetatie.

0153 487972

Het plangebied ligt net buiten het verspreidingsgebied van de waterspitsmuis. Op zo'n vijf kilometer ten westen, noorden oosten van het plangebied is waterspitsmuis wel aanwezig. In het onderzoeksgebied is wel oppervlaktewater aanwezig. Het plangebied zelf ligt buiten de invloedsfeer van de habitat van waterspitsmuis. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Veldspitsmuis

Het verspreidingsgebied van de veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) omvat Twente en Zeeuws-Vlaanderen. Het plangebied ligt niet in het verspreidingsgebied waarmee de aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs is uit te sluiten.

Eikelmuis

Het verspreidingsgebied van de eikelmuis *(Eliomys quercinus*) beperkt zich tot specifieke gebieden in Zuid-Limburg. De soort kan voor het plangebied worden uitgesloten.

Overige muizen

Voor aardmuis (*Microtus agrestis*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), dwergmuis (*Micromys minutus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), ondergrondse woelmuis (*Microtus subterraneus*), rosse woelmuis (*Myodes glareolus*), tweekleurige bosspitsmuis (*Sorex coronatus*), veldmuis (*Microtus arvalis*) en woelrat (*Arvicola amphibius*) geldt dat zij door de Provincie Drenthe voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

4.8 Marterachtigen

Otter

De otter is de enige marterachtige in Nederland in het beschermingsregime Habitatrichtlijn. Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van otter (*Lutra lutra*). In het plangebied is echter geen geschikt habitat aanwezig, waarmee de aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Bunzing, wezel, hermelijn

Het verspreidingsgebied van bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*) en hermelijn (*Mustela erminea*) beslaat vrijwel geheel Nederland. Alle drie soorten hebben een voorkeur voor half open, structuurrijke gebieden, en zijn daarbij afhankelijk van voldoende dekking. De kleine marterachtigen hebben hun verblijf in holen, zoals oude holen van konijnen, dassen en vossen (bunzing) en oude mollen- en muizenholletjes (wezel, hermelijn), maar verblijven overdag ook wel in rustige, begroeide delen.

Van bunzing en hermelijn zijn diverse waarnemingen bekend in het onderzoeksgebied. Van wezel zijn geen waarnemingen bekend maar wordt wel verwacht. Het plangebied en de omgeving biedt genoeg geschikt habitat voor rust- en verblijfplaatsen en als foerageergebied. De aanwezigheid van bunzing, wezel en hermelijn is niet uit te sluiten.

Wezel, hermelijn en bunzing zijn door de provincie Drenthe bij ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

0153 487972

Steenmarter

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van steenmarter (*Martes foina*). Steenmarters hebben een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefbosjes. In gebouwen dienen beschutte plekken als zolders, kruipruimtes, spouwmuren en ruimten onder dakpannen en schuren als verblijven. Binnen het territorium gebruiken ze echter ook tientallen schuilplekken in boomholtes, takkenhopen en struweel om te rusten of tijdelijk te verblijven.

De omgeving van het plangebied is zeer geschikt voor de steenmarter door de aanwezigheid van geriefbosjes, struweel en houtwallen. In het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van steenmarter. In de omgeving van het plangebied zijn geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter en het plangebied is geschikt foerageergebied. Het is daarmee aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van steenmarter.

Boommarter

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van boommarter (*Martes martes*). Boommarters zijn echte bosbewoners die voorkomen in allerlei typen en leeftijden bos. Ze verblijven in allerlei holten, zoals boomholten, konijnen-, vossen- en dassenholen, maar het verblijf waar de jongen opgroeien is bijna altijd een boomholte. In het onderzoeksgebied zijn bomen aanwezig met holtes die gebruikt kunnen worden door boommarter. Uit de omgeving zijn enkele waarnemingen bekend van boommarter. Daarmee is de aanwezigheid van boommarter in het plangebied aannemelijk.

Das

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van das (*Meles meles*). Uit de omgeving zijn waarnemingen van das bekend en ook zijn er op diverse plekken in het onderzoeksgebied dassenburchten aanwezig. Tijdens het veldwerk zijn ook dassenburchten gevonden, deze waren al een tijdje niet in gebruik. Door de aanwezigheid van de burchten en sporen is de das zeker te verwachten op diverse locaties in het onderzoeksgebied en mogelijk ook in het plangebied.

4.9 Overige zoogdieren

Wilde kat, lynx en wolf

Roofdieren die onder de Habitatrichtlijn vallen betreffen slechts zelden in Limburgse bossen waargenomen soorten zoals wilde kat (*Felis silvestris*) en lynx (*Lynx lynx*). Het verspreidingsgebied van wolf (*Canis lupus*) beperkt zich tot een vestiging op de Veluwe. Recentelijk (voorjaar 2020) zijn incidenteel zwervende wolven waargenomen in Drenthe en er is mogelijk een vestiging van een mannetjeswolf in midden Drenthe. Er zijn geen waarnemingen bekend van wolf in of in de omgeving van het onderzoeksgebied. Daardoor is de aanwezigheid van wolf in het plangebied niet te verwachten.

Zeezoogdieren

Er zijn 21 soorten walvisachtigen beschermd binnen de habitatrichtlijn. Dit zijn zeezoogdieren die logischerwijs niet in het plangebied voorkomen.

Vos

Vos (*Vulpes vulpes*) komt voor in het plangebied maar is door de provincie Drenthe voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

0153 487972

Haas, konijn en egel

Haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en egel (*Erinaceus europaeus*) komen voor in het plangebied en zijn door de provincie Drenthe voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Grote hoefdieren

Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van wild zwijn (*Sus scrofa*), damhert (*Dama dama*) en edelhert (*Cervus elaphus*). Voor wild zwijn geldt een 0-stand beheer in de provincie Drenthe. Gezien het ontbreken van waarnemingen in de directe omgeving, wordt de aanwezigheid van damhert en edelhert niet verwacht. Ree (*Capreolus capreolus*) komt in het plangebied voor, er zijn vele waarnemingen bekend in het onderzoeksgebied. Ree is door de provincie Drenthe voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

4.10 Reptielen

In Nederland zijn drie soorten reptielen beschermd binnen het beschermingsregime Habitatrichtlijn, dat zijn de gladde slang, muurhagedis en zandhagedis. De overige reptielen vallen binnen het beschermingsregime 'Andere soorten'. De nieuw aan te leggen tracks, het plangebied, zal niet door reptielen habitat lopen. In Bijlage 3 is de ligging van de tracks ten opzichte van habitats voor reptielen weergegeven.

Gladde slang

De gladde slang (*Coronella austriaca*) komt met name voor in heide en de hogere droge delen in hoogveenvegetaties. Aan de noordoostkant van het onderzoeksgebied komen deze habitats voor bij het Doldersummerveld. Aan de zuidkant van het onderzoeksgebied zijn enkele locaties bekend waar gladde slang voorkomt, waaronder het particuliere natuurterreintje. Ook op andere locaties met droge heide binnen het onderzoeksgebied, zoals op landgoed Bosschoord en Vledderhof komt de gladde slang voor. In het plangebied zelf worden habitats die geschikt zijn voor gladde slang vermeden, zodat de aanwezigheid van gladde slang niet verwacht wordt in het plangebied.

Muurhagedis

De muurhagedis (*Podarcis muralis*) komt van nature uitsluitend in Maastricht voor. Het plangebied ligt buiten het natuurlijke verspreidingsgebied van deze soort, maar in het particulieren natuurterrein tussen track 27-28 is een niet wilde, uitgezette populatie bekend (Figuur 6). In het plangebied zelf komt de muurhagedis niet voor.

Zandhagedis

De zandhagedis (*Lacerta agilis*) komt in het onderzoeksgebied voor op ongeveer dezelfde locatie als de muurhagedis. Het is een soort van droge warme gebieden in de duinen en de zandgronden. De soort vereist een afwisseling van structuurrijke vegetatie, afgewisseld met zandige plekken voor de eiafzet. In het plangebied zelf is geen geschikt habitat voor deze soort aanwezig, aangezien de aanleg van de tracks niet door habitat gaat dat geschikt is voor reptielen waardoor de aanwezigheid kan worden uitgesloten (zie Figuur 7).

0153 487972

Adder

De adder (*Vipera berus*) is een soort van de pleistocene zandgronden en heeft een voorkeur voor natte heide en hoogveen. De adder komt voor aan de noordoostkant van het onderzoeksgebied (Doldersummer Veld), aan de westzijde enkele locaties en de locatie tussen track 27-28 (dezelfde locatie als muurhagedis, Vledderhof). Bij de aanleg van de tracks worden biotopen die geschikt zijn voor adder vermeden. Hierdoor is de soort in het plangebied niet te verwachten.

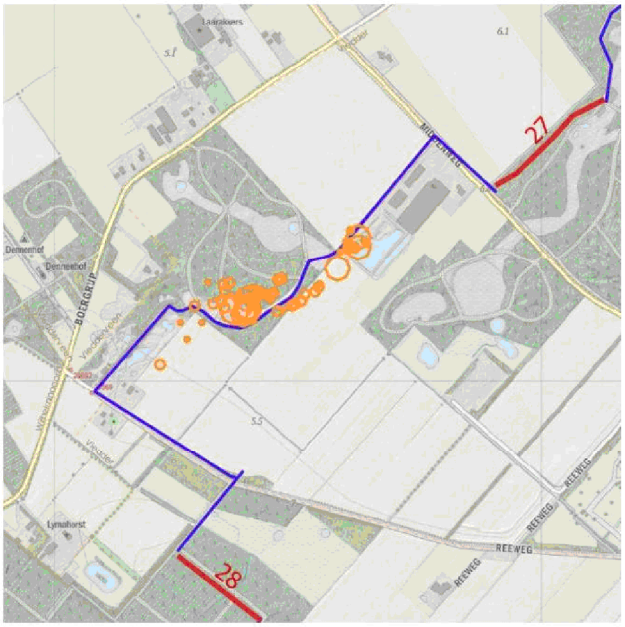

Figuur 6. Muurhagedis in het onderzoeksgebied

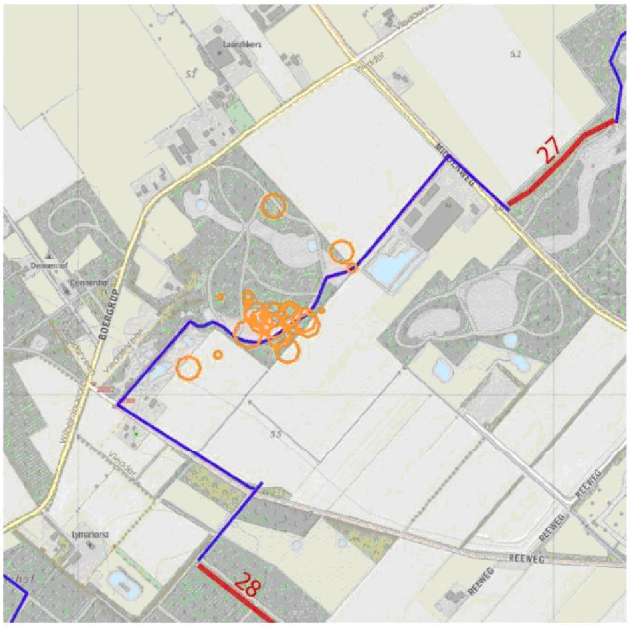

Figuur 7. Zandhagedis in het onderzoeksgebied

Hazelworm

De hazelworm (*Anguis fragilis*) leeft voornamelijk in vochtige bos en heidegebieden met een dichte vegetatiestructuur. Daarnaast komt de soort ook voor langs houtwallen, struweel en diverse stenige, ruderale habitats. In het onderzoeksgebied komt hazelworm op diverse plekken voor en, net als de eerder beschreven reptielensoorten, met name op de plekken met open vegetaties van heide, veen en vennen. Hazelworm komt voor in de nabijheid van het plangebied ter hoogte van tracknummer 8 (zie Figuur 8.) Hierdoor is aanwezigheid van hazelworm in dit deel van het plangebied niet uit te sluiten.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) heeft een breed spectrum aan geschikt leefgebied. De soort komt voornamelijk voor in heide en hoogveen, maar ook in open bos, langs wegbermen en andere zonnige plekken. In het onderzoeksgebied overlapt de verspreiding van levendbarende hagedis grotendeel met dat van hazelworm en komt eveneens in de omgeving van track nummer 7 voor (zie Figuur 8). Ten oosten van track nummer 8 zijn in het kader van Life-project herstelmaatregelen genomen onder andere om leefgebied voor levendbarende hagedis te verbeteren. De tracks lopen om deze gebieden heen. De aanwezigheid van levendbarende hagedis is in dit deel van het plangebied niet uit te sluiten.

0153 487972

Ringslang

De ringslang (*Natrix natrix*) komt voor in waterrijke gebieden op zandgronden of op overgangen van zandgronden naar veen- en kleigebieden, waarbij droge habitats voor overwintering en beschutting en natte habitats voor de voortplanting en voedsel op korten afstand van elkaar beschikbaar moeten zijn. In het onderzoeksgebied overlapt de verspreiding met dat van hazelworm en levendbarende hagedis. Ringslang is ook in de buurt van track 7 in het plangebied waargenomen. Aanwezigheid van de soort in dit deel van het plangebied is niet geheel uit te sluiten.

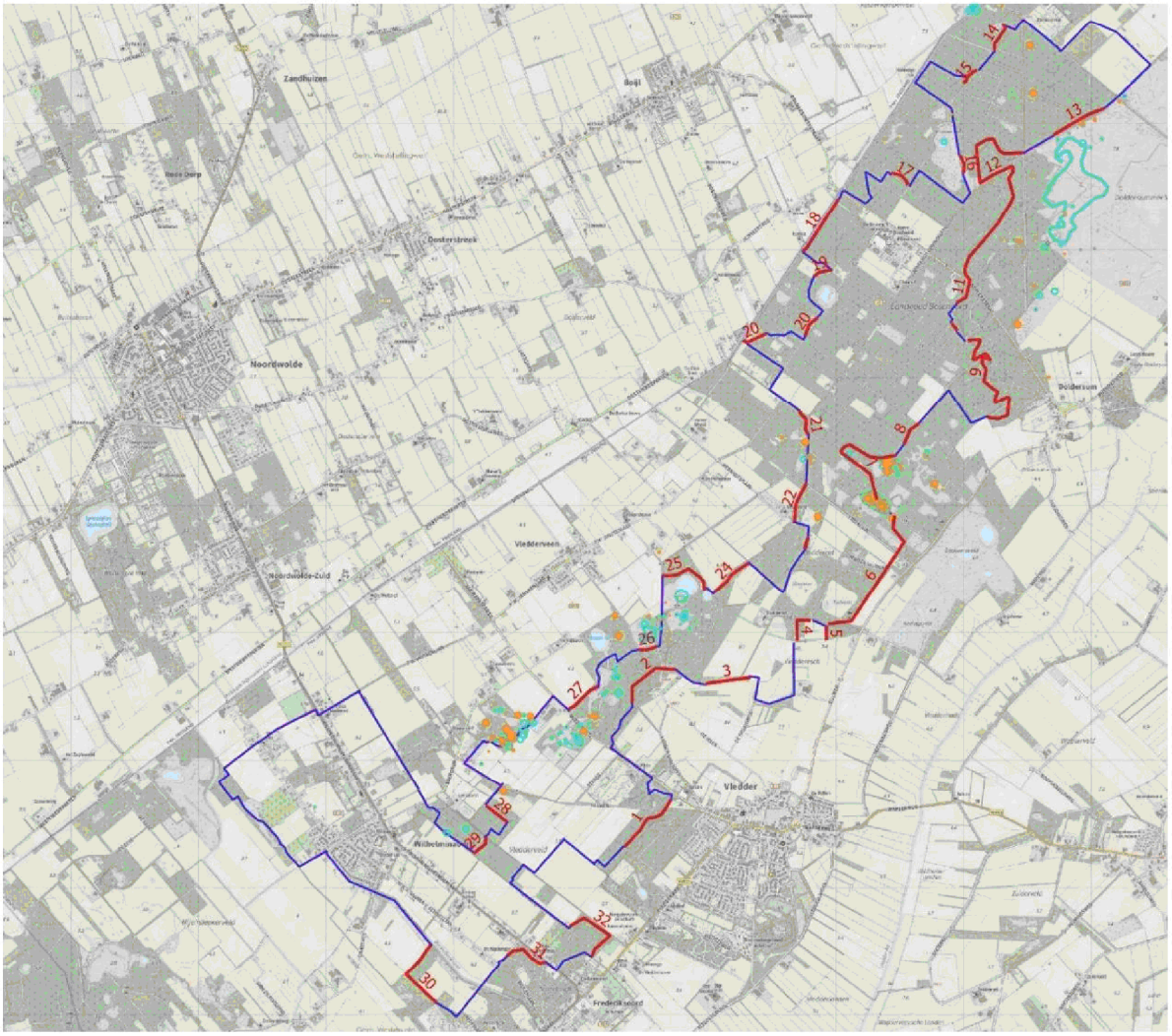

Figuur 8. Hazelworm (oranje) en levendbarende hagedis (licht blauw) in onderzoeksgebied

4.11 Amfibieën

In Nederland zijn de volgende amfibieënsoorten beschermd binnen het beschermingsregime Habitatrichtlijn: Knoflookpad, boomkikker, rugstreeppad, poelkikker, heikikker, geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad en de kamsalamander. De overige amfibieën vallen binnen het beschermingsregime ‘Andere soorten’. In het onderzoeksgebied zijn met name de poelen, vennen en veengebiedjes en heideterreinen de biotoop voor amfibieën soorten. In het particuliere natuurgebiedje bij Vledder komen verschillende, niet natuurlijke, kleine populaties of individuen voor.

0153 487972

Knoflookpad

De knoflookpad (*Pleobates fuscus*) komt voor op de zandgronden van Oost- en Zuid-Nederland. Het onderzoeksgebied ligt buiten het bekende natuurlijke verspreidingsgebied van de soort. Er is een kleine, vermoedelijk niet natuurlijke, populatie aanwezig in het onderzoeksgebied. Zie Figuur 9. De soort komt niet voor in het plangebied.

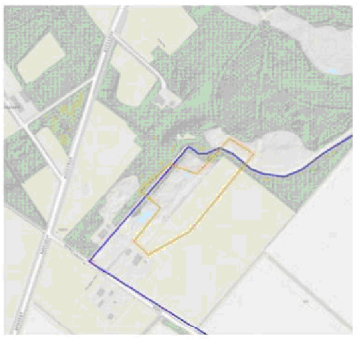

Figuur 9 Knoflookpad omgeving Vledderveen

Boomkikker

De verspreiding van boomkikker (*Hyla arborea*) beperkt zich tot de pleistocene zandgronden en de duinen. In het onderzoeksgebied is op het particuliere natuurterrein boomkikker aanwezig. Vermoedelijk gaat het hier om een niet wilde, uitgezette populatie. In het plangebied is geen geschikt habitat voor boomkikker aanwezig en komt niet voor.

Rugstreeppad

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is een pionierssoort die voornamelijk voorkomt op zandgronden en is afhankelijk van natuurlijke duinpoelen en door regenwater gevulde ondiepe, snel opwarmende wateren. In het onderzoeksgebied komt rugstreeppad voor in het particuliere natuurterrein en het Vledderveld (zuidkant Middenweg). In het plangebied zijn geen geschikte habitats voor rugstreeppad, de soort kan daar worden uitgesloten.

Poelkikker

Poelkikker (*Pelophylax lessonae*) heeft een voorkeur voor zonnige, voedselarme en schone wateren en houdt zich bij voorkeur op in een goed begroeide oever. De poelkikker komt verspreid in het onderzoeksgebied voor. In het plangebied zelf is geen geschikt habitat, daarom wordt poelkikker in het plangebied uitgesloten.

Heikikker

Geschikt leefgebied voor de heikikker (*Rana arvalis*) bestaat uit heide, hoog- en laagveen, half-natuurlijk grasland, bos en struweel. De heikikker komt verspreid in het onderzoeksgebied voor. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat voor de heikikker aanwezig; de soort wordt daarom niet in het plangebied verwacht.

Geelbuikvuurpad , vroedmeesterpad, vinpootsalamander en vuursalamander

De geelbuikvuurpad (*Bombina variegata*), vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) en vuursalamander (*Salamandra salamandra*) hebben uitsluitend in Zuid- Limburg een natuurlijke populatie. Vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*) komt in Noord-Brabant en Limburg voor. Het plangebied ligt ver buiten het natuurlijke verspreidingsgebied van deze soorten. In het particuliere natuurgebiedje bij Vledder zijn uitgezette exemplaren van deze vier soorten aanwezig. Het plangebied ligt buiten het natuurlijke verspreidingsgebied en is daarom uitgesloten.

Kamsalamander

De kamsalamander (*Triturus cristatus*) komt vooral voor op landgoederen en de overgangen van kleinschalig cultuurlandschap en rivier- en beekdalen. Voortplanting vindt plaats in niet verzuurde

0153 487972

wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Landhabitat bestaat uit struweel en houtwallen op korte afstand (100 meter) van het voortplantingswater. In het onderzoeksgebied komt kamsalamander op diverse plekken voor in en rondom de poelen in het gebied (Figuur 10). In het plangebied is geen geschikt voorplantingshabitat voor deze soort aanwezig, waardoor kamsalamander kan worden uitgesloten in het plangebied.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) komt vooral voor in Noord-Brabant en Limburg. Daarnaast zijn er ook populaties in Gelderland (Rijk van Nijmegen), Zeeland en Drenthe. De soort is weinig kritisch en komt voor in allerlei typen wateren. De soort komt verspreid voor met name in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied, met vooral waarnemingen bij het particuliere natuurterreintje en ten oosten daarvan. In het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig, waardoor de aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën-soorten

De kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), gewone pad (*Bufo bufo*), bruine kikker (*Rana temporaria*), bastaardkikker (*Pelophylax kl. esculentus*) en meerkikker (*Pelophylax ridibundus*) zijn door de provincies voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

0153 487972

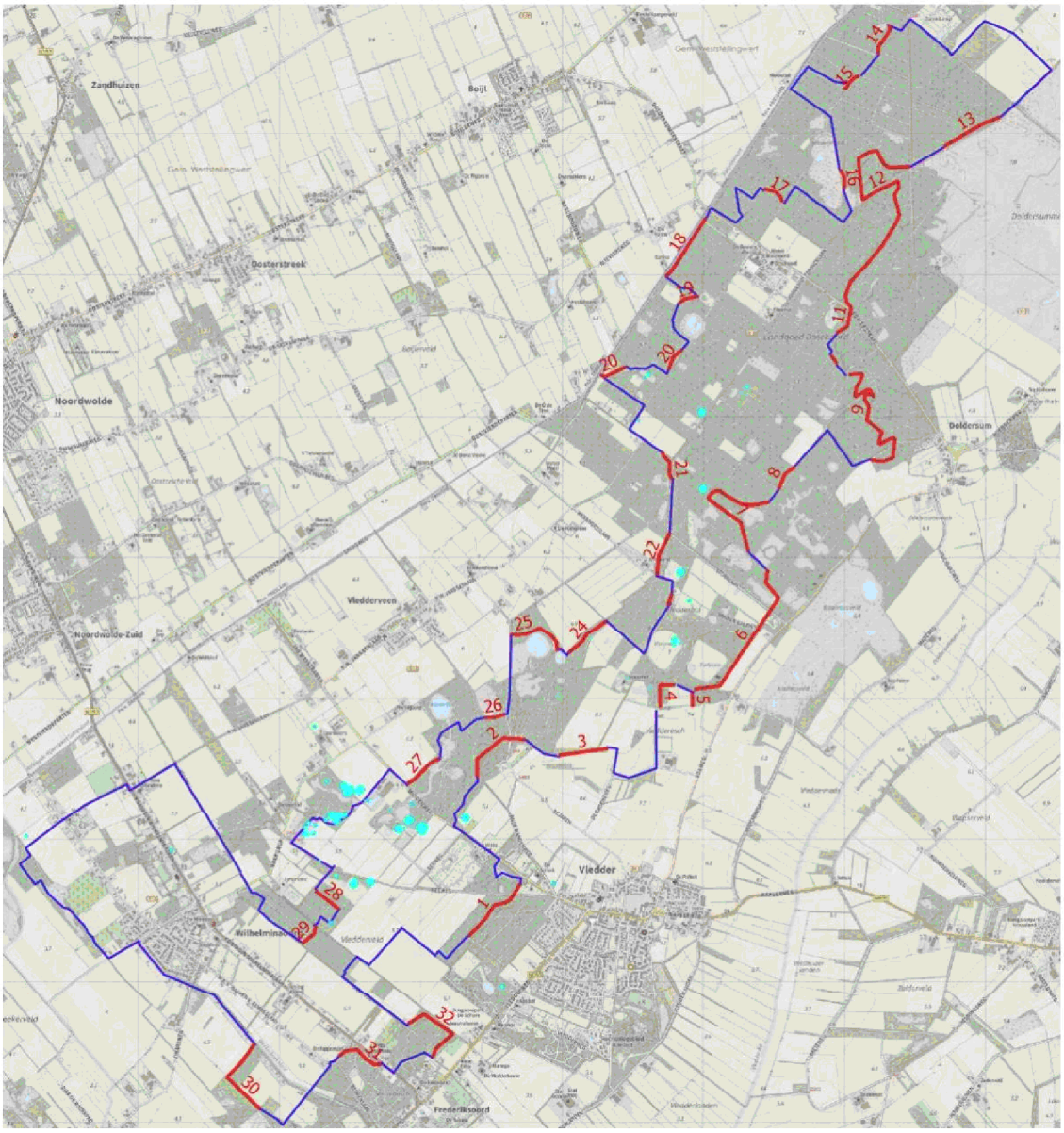

Figuur 10. Waarnemingen kamsalamander in het onderzoeksgebied (bron: NDFF 2020)

4.12 Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissen is dan ook niet aan de orde.

4.13 Vlinders en libellen

Onder het Beschermingsregime Habitatrichtlijn komen vlinder- en libellensoorten voor die zeer specifieke habitats vereisen. Het leefgebied van deze soorten betreft voedselarme wateren of vegetaties zoals heide en stuifzand. Binnen het Beschermingsregime Habitatrichtlijn kennen we in Nederland de volgende soorten vlinders en libellen: Apollovlinder (*Parnassius apollo*), boszandoog (*Lopinga achine*), tijmblauwtje (*Maculinea arion*), zilverstreephooibeestje (*Coenonympha hero*). Deze soorten komen niet of nauwelijks

0153 487972

meer in Nederland voor. Donker pimpernelblauwtje (*Maculinea nausithous*) komt sinds 2001 alleen voor in de omgeving van Posterholt in Limburg. Het pimpernelblauwtje (*Maculinea teleius*) is in 1990 geherintroduceerd in de Moerputten in Noord-Brabant en komt uitsluitend daar voor als uiterst zeldzame standvlinder. Grote vuurvlinder (*Lycaena dispar ssp. batava*) is uiterst zeldzaam en komt uitsluitend voor in drie laagveengebieden in Noordwest-Overijssel en Zuidoost-Friesland: De Weerribben, De Wieden en de Rottige Meente. Teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) komt voor op open plekken in vochtige bossen, langs bosranden en op warme open plaatsen. De soort breidt zich vanuit Zuid-Limburg uit naar het noorden met waarnemingen in Noord-Brabant en Gelderland. Het plangebied valt buiten boven genoemde gebieden waardoor onder dit beschermingsregime vallende vlinders redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten.

In het Natura 2000 gebied komen een aantal vlinders- en libellensoorten voor van het 'beschermingsregime Andere Soorten', zoals heivlinder, gentiaanblauwtje *(Phengaris alcon)* en kommavlinder (*Hesperia comma)*. Het zijn soorten die gebonden zijn aan heide, schraal grasland en vennen en komen vooral voor in het Doldersummer Veld ten oosten van het onderzoeksgebied. In het plangebied zijn geen geschikte habitats aanwezig, zodat deze soorten kunnen worden uitgesloten.

Grote vos *(Nymphalis polychloros)* en grote weerschijnvlinder *(Apatura iris)* zijn soorten van vochtige, open bossen en bosranden. In de NDFF waren van deze soorten geen waarnemingen bekend in het onderzoeksgebied (NDFF 2020). Het is niet aannemelijk dat deze soorten voorkomen in het plangebied.

Gaffellibel (*Ophiogomphus cecilia*) komt alleen voor in en langs nauwelijks begroeide rivieren en grote beken met een bodemsubstraat van kiezels of grof zand in Noord-Limburg en Midden-Limburg en op enkele plekken in Noord-Brabant. Oostelijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia albifrons*) komt alleen voor in de Dellebuursterheide in Friesland. Rivierrombout (*Gomphus flavipes*) komt voor langs de grote rivieren met uitzondering van de Maas, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) is gebonden aan krabbenscheerrijke wateren.

Gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*) en noordse winterjuffer (*Sympecma annulata ssp. braueri*) komen voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De habitat van de sierlijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia caudalis*) bestaat uit schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. In de afgelopen drie jaar zijn de gevlekte witsnuitlibel en noordse winterjuffer waargenomen in het onderzoeksgebied. In het plangebied zelf is geen geschikt voortplantingsgebied zodat aanwezigheid van deze soorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.14 Overige ongewervelden

Van de overige ongewervelden vallen zeven soorten binnen het beschermingsregime Habitatrichtlijn en twee binnen het beschermingsregime Andere soorten. Vanwege het ontbreken van water in het plangebied worden alleen de terrestrische soorten genoemd.

De vermiljoenkever (*Cucujus cinnaberinus*) komt sinds 2012 voor in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van vermiljoenkever, waardoor de aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

0153 487972

Het vliegend hert (*Lucanus cervus*) valt binnen het regime 'Andere Soorten' is afhankelijk van rottend eikenhout dat in Nederland vooral voorkomt in oude eikenbossen, hakhout, houtwallen, lanen en parken met oude eikenbomen. De aanwezigheid van het vliegend hert is beperkt tot de Veluwe, Midden- en Zuid-Limburg, de stuwwal bij Nijmegen, de Utrechtse Heuvelrug en Twente.
Het plangebied ligt aan de rand van het verspreidingsgebied van vliegend hert. Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de soort niet in de omgeving voorkomt. In het plangebied zijn enkele oudere eiken aanwezig, waardoor de aanwezigheid van deze soort in het plangebied niet kan worden uitgesloten.

4.15 Samenvatting resultaten

Van de onderstaande resultaten worden in hoofdstuk 5 getoetst of de ingreep negatieve effecten heeft en of deze effecten in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt deels in het Natura 2000 gebied Drents-Friese Wold en Leggelderveld.
Het plangebied ligt deels in het NNN en er geldt geen externe werking.

Houtopstanden

Bescherming van houtopstanden is niet van toepassing.

Beschermde soorten

In onderstaande tabel zijn de soorten of soortgroepen weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn of hun aanwezigheid kan niet worden uitgesloten.

Tabel 4. Soort(groepen) (potentieel) aanwezig (X) met functie en beschermingsregime: VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten

Soort/soortgroep	Functie	Aanwezig	Mogelijk aanwezig	Beschermings-regime
Vogels	Jaarrond beschermd nest	x		VR
Algemene broedvogels	Leefgebied, nesten	x		VR
Vleermuizen	Verblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied	x		HR
Eekhoorn	leefgebied	x		AS
Grote bosmuis	leefgebied		x	AS
Hermelijn, wezel, bunzing	Leefgebied, foerageergebied		x	AS
Steenmarter		x		AS
Boommarter		x		AS
Das	Leefgebied, voortplantingsgebied	x		AS
haas, konijn, egel, ree, vos	Leefgebied	x		AS (vrijgesteld)
Adder	Leefgebied		x	HR
Gladde slang	Leefgebied		x	HR

0153 487972

Hazelworm	leefgebied	x	AS
Levendbarende hagedis	leefgebied	x	AS
Ringslang	landhabitat	x	AS
Kamsalamander	winterhabitat	x	HR

0153 487972

5 Effectbeoordeling en toetsing

Op grond van de resultaten van het veldbezoek en het literatuuronderzoek wordt in dit hoofdstuk beoordeeld wat de verwachtte effecten van de ingreep zijn op beschermde gebieden, houtopstanden en soorten. Negatieve effecten worden vervolgens getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Afrondend geeft de toetsing aan of een aangepaste werkwijze, aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is vereist.

5.1 Natura 2000 gebieden

Gebruiksfase

De nieuw aan te leggen delen van de mountainbikeroute bevinden zich deels binnen het Natura 2000-gebied 'Drents-Friese Wold en Leggelderveld'. Ten opzichte van de bestaande intensieve recreatie in het gebied wordt geen extra geluidsverstoring en visuele verstoring verwacht in de gebruiksfase. Het is niet aannemelijk dat de route nieuwe toeristen aantrekt aangezien de route vooral is gericht op bestaande bezoekers. Omdat de recreatiedruk in het gebied naar verwachting niet toeneemt, is het aannemelijk dat broedende vogels geen nadelige effecten ondervinden. De zwarte specht, die nabij het plangebied voorkomt staat bekend als verstoringsgevoelig, maar wordt ook nu waargenomen nabij bestaande wandel- en fietspaden.

Andere storingsfactoren betreffen areaal afname en versnippering. Het nieuw aan te leggen deel zal bij elkaar ongeveer 0,7 hectare oppervlak[4] innemen. Het gehele Natura 2000 heeft een oppervlakte van ruim 6100 hectare. Het track is zeer smal (0,80 meter) en wordt niet verhard. De barrière werking van het pad zal daarom zeer laag zijn. Het is niet aannemelijk dat dit negatieve effecten op beschermde soorten zal hebben.

Aanlegfase

In de aanlegfase kan door het gebruik van de minikraan tijdelijk visuele – en geluidsverstoring optreden. De werkzaamheden worden uitgevoerd einde zomer/vroege najaar. Dit is buiten het broedseizoen en voortplantingsseizoen van zoogdieren, reptielen amfibieën. De werkzaamheden vinden plaats op beperkte ruimtelijke schaal en met in achtneming van maatregelen om zorgvuldig te werken, zodat grondgebonden dieren voldoende mogelijkheid hebben de werkzaamheden te ontvluchten. Het is aannemelijk dat de tijdelijke verstoring geen negatieve effecten op beschermde soorten zullen hebben.

Afhankelijk van het type machine en de gebruiksduur is het niet uit te sluiten dat er stikstofdepositie plaatsvindt op Natura 2000-gebieden. Stikstof (N-)depositie kan negatieve effecten hebben op stikstofgevoelige vegetaties in het Natura 2000-gebied. Aanpassing van de werkwijze, zoals het enkel of zoveel mogelijk handmatig aanleggen van de route of bijvoorbeeld het werken met een elektrische machine kan dit voorkomen. Wanneer exact bekend is hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd kan een Aerius-berekening duidelijkheid geven over de grenzen voor stikstofuitstoot. Een overschrijding van de stikstofwaarden is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden.

[4] 9 kilometer track met breedte van 0,80 meter is een oppervlakte van 0,72 ha

0153 487972

5.2 Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied ligt binnen het NNN. Voor de ingreep is geen wijziging in het bestemmingsplan nodig. De ingreep betreft geen functiewijziging voor het plangebied, aangezien er al meerdere wandel- en fietspaden en mogelijkheden voor recreatie in het plangebied aanwezig zijn. Toetsing aan het afwegingskader NNN is daarom niet van toepassing.

5.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt. Daarom is artikel houtopstanden 4.2 van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5.4 Vogels

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 4)

In directe omgeving van het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen te verwachten. Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden wordt verstoring van deze vogels voorkomen. Er worden ook geen bomen gekapt waardoor deze nestlocaties behouden blijven. Bij het uitzetten van de route worden bomen met horsten vermeden. De nieuwe delen van de mountainbikeroute sluiten aan op drukbezochte bestaande wandelpaden en recreatieve zones. Verstoring door het gebruik van de nieuwe mountainbikeroute is zodoende niet te verwachten. De ingreep leidt voor deze soorten niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

In de nabijheid van de geplande tracks zijn waarnemingen bekend van zwarte specht. Ook is draaihals incidenteel waargenomen. Deze soorten staan bekend als matig storingsgevoelig. Bij het uitzetten van de tracks wordt vermeden dat de tracks in de buurt van bomen met holten loopt. Hierdoor wordt verstoring van broedende spechtensoorten voorkomen bij het gebruik van de tracks. Voor zwarte specht is staan dood naaldhout van groot belang voor voedselvoorziening (Kleunen et al. 2020). Verwijderen van opstaan naaldhout kan negatieve effecten hebben op deze soorten. Bij het uitzetten en realiseren van de tracks is het van belang om dode naaldbomen te laten staan, zodat negatieve effecten op foerageergebied worden voorkomen.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: overige vogels

In het onderzoeksgebied en het plangebied komen diverse broedvogels voor. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar en zijn een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 Wet natuurbescherming. Omdat er buiten het broedseizoen gewerkt gaat worden leiden de werkzaamheden niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. In de gebruiksfase wordt geen verstoring verwacht aangezien deze vogels ook nu al in een gebied broeden met fiets- en wandel recreatie. Kwetsbare broedvogels zijn met name grondbroeders die met name voorkomen in de heideterreinen. Hier lopen geen tracks doorheen. Negatieve effecten zijn daarom niet te verwachten.

0153 487972

5.5 Planten

In het plangebied komen geen beschermde plantensoorten voor. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is daarmee voor deze soortgroep niet aan de orde.

Binnen het onderzoeksgebied komen ook soorten van de rode lijst. Deze soorten zoals dubbelloof, kraaiheide, hulst of gewone salomonszegel zijn niet beschermd binnen de Wet natuurbescherming. Bij de aanleg worden deze soorten altijd ontzien.

5.6 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd volgend het regime Habitatrichtlijn. Vernietigen van verblijfplaatsen is een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming. Aantasting van foerageergebieden en vliegroutes leiden indirect tot een afname van de functionaliteit van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen en zijn daarmee ook een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet Natuurbescherming.

Uit de resultaten blijkt dat er verblijfplaatsen en foerageergebied van enkele soorten vleermuizen in de omgeving en binnen het plangebied kan voorkomen. Omdat er geen bomen worden gekapt en ook dode bomen blijven staan, worden er geen potentiële verblijfplaatsen van boom-bewonende vleermuizen vernietigd. Het plangebied wordt mogelijk ook gebruikt als foerageergebied en vliegroute door vleermuizen. De aanleg en het gebruik van de nieuwe delen van de mountainbikeroute heeft geen negatieve effecten op deze functies. De nieuwe route, net als andere paden, wordt alleen overdag gebruikt. Toegang tot het gebied is na zonsondergang verboden. Er wordt ook geen verlichting aangebracht langs de route. Gezien de beperkte omvang van de route in het landschap is het niet aannemelijk dat het voedselaanbod voor vleermuizen zal afnemen ten gevolge van de ingreep. De ingreep leidt ten aanzien van vleermuizen dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.7 Knaagdieren

Eekhoorn

De eekhoorn is beschermd onder het beschermingsregime ‘Andere soorten’. Volgens artikel 3.10 is het verboden om opzettelijk dieren te doden of te vangen of voortplantings- en rustplaatsen van dieren te beschadigen of vernielen.

In het plangebied zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn mogelijk wel nesten van eekhoorn aanwezig. Bij de aanleg van de nieuwe delen van de mountainbikeroute worden geen bomen gekapt. Zodoende worden er tijdens de werkzaamheden geen eekhoorns gedood of verwond. De aanleg van de nieuwe delen van de mountainbikeroute leidt voor de eekhoorn niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

0153 487972

5.8 Muizen

Grote bosmuis

Aanwezigheid van deze soort in het plangebied is op basis van verspreiding niet geheel uit te sluiten. Gezien de aard van de werkzaamheden zijn negatieve effecten op deze soort op voorhand uit te sluiten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.10 is daarom niet aan de orde.

5.9 Marterachtigen

Steenmarter en boommarter

Deze soorten zijn beschermd onder het beschermingsregime 'Andere soorten'. Volgens artikel 3.10 is het verboden om opzettelijk dieren te doden of te vangen of om voortplantings- en rustplaatsen van dieren te beschadigen of vernielen. Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als foerageer- en doorgangsgebied. Bij de aanleg van de route worden er geen bomen gekapt of mogelijk marters gedood. Takken en ondergroei worden handmatig verwijderd zodat eventueel rustende individuen kunnen wegvluchten en niet verwond worden. De aanleg van de route leidt daarbij voor steenmarter, boommarter niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Das

Op enkele locaties loopt de geplande route langs burchten van dassen. Omdat ook oude burchten nog steeds in gebruik genomen kunnen worden door dassen is het van belang verstoring bij aanleg en gebruik te voorkomen. Indien overdag[5] binnen 50 meter van de burcht geen verstorende activiteiten plaatsvinden wordt overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen. Voor activiteiten na 18:00 geldt een afstand van 200 meter (BIJ12, kennisdocument das). Hier dient bij de aanleg rekening gehouden te worden. Als dat niet mogelijk is kan de aanleg en gebruik een overtreding van de Wet natuurbescherming betekenen en moet ontheffing worden aangevraagd.

5.10 Overige zoogdieren

Uit de resultaten blijkt dat bunzing, hermelijn, wezel, vos, haas, konijn, egel en ree mogelijk voorkomen in of nabij het plangebied. Deze soorten zijn beschermd binnen het regime 'Andere soorten,' maar zijn door provincie Drenthe bij ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. De kleinschaligheid van de nieuw aan te leggen delen van de mountainbikeroute en de werkwijze bij aanleggen bieden voldoende mogelijkheden voor deze soorten om weg te vluchten. Hiermee wordt voldaan aan de zorgplicht.

5.11 Reptielen en amfibieën

Reptielen en amfibieën worden niet verwacht in het plangebied vanwege ontbreken van geschikt habitat. Het is echter wel mogelijk dat een enkele individuen van reptielen- of amfibieënsoorten incidenteel in het plangebied voorkomen. Het plangebied zelf is echter geen kerngebied voor deze soortgroepen. Op enkele plekken lopen de segmenten van de aan te leggen trackdelen langs (niet erdoor) geschikt habitat. Dit is bijvoorbeeld het geval bij track 7, 8, 26 en 27 (zie ook Figuur 8). Op deze plekken moet door een ecoloog goed gekeken worden of de tracks niet door kwetsbaar habitat gaan. Hierdoor kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. De gladde slang is

[5] Overdag betekent van zonsopkomst tot 18:00. Bij nachtelijke verstoring geldt een afstand van 200 meter tot de burcht

0153 487972

beschermd volgens de Habitatrichtlijn. Ook muurhagedis en zandhagedis komen voor in het onderzoeksgebied en zijn soorten van de Habitatrichtlijn, maar het gaat hier (waarschijnlijk) om uitgezette populaties. Ditzelfde geldt voor de knoflookpad, boomkikker en rugstreeppad. Voortplantingsgebied van natuurlijke populaties van habitatrichtlijnsoorten van poelkikker, heikikker, kamsalamander komen in het onderzoeksgebied voor, maar niet in het plangebied. Een aantal nieuw aan te leggen delen van de mountainbikeroute loopt door bosgebied waar mogelijk overwinteringshabitat is voor kamsalamander. Het gaat hierbij om track nummer 7, 8 en 19. De soort kan mogelijk overwinteren op het land onder de grond of bijvoorbeeld onder een hoop takken en dood hout. Overwintering is meestal binnen 100 meter van het voortplantingswater.

Door de kleinschalige werkwijze met handmatige voorbereidende werkzaamheden voordat de minikraan komt, zorgt ervoor dat individuen makkelijk en tijdig weg kunnen vluchten. Wanneer men tijdens de werkzaamheden ophopingen van dood hout en andere mogelijke overwinteringsplekken handmatig ontmanteld en alert is op aanwezigheid van deze soorten is de kans op het doden van individuen zeer klein. Om overtredingen te voorkomen moet de werkzaamheden plaatsvinden buiten de kwetsbare periode (voor landhabitat), dat is in april-augustus. Indien werkzaamheden niet in die periode plaatsvinden moeten maatregelen genomen worden om de soort uit het plangebied te weren. Door de bovenstaande maatregelen te nemen is het niet aannemelijk dat er tijdens de werkzaamheden dieren worden gedood en/of verwond. Na de werkzaamheden is er nog voldoende overwinteringshabitat. Negatieve effecten zijn bij het nemen van maatregelen niet aan de orde en wordt overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.

5.12 Vlinders en libellen

Gevlekte witsnuitlibel en noordse winterjuffer komen mogelijk in of nabij het plangebied voor. Deze soorten zijn beschermd onder het regime Habitatrichtlijn. Volgens artikel 3.5 is het verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen, de dieren te verstoren of voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen of vernielen.

De nieuwe aan te leggen delen van de mountainbikeroute worden veelal aangelegd in bosgebieden waarin geschikt habitat, met rijk begroeide wateren en oeverzones, niet aanwezig is maar wel in de omgeving ligt. Libellen zijn vliegend zeer mobiel kunnen zich snel verplaatsen. Met de afwezigheid van geschikt habitat in het plangebied en de mobiliteit van de soort worden er naar verwachting geen libellen gedood of leefgebied vernietigd met de werkzaamheden. Overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten wordt dan ook niet verwacht.

5.13 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat de aanwezigheid van overige beschermde soorten uit de soortgroep overige ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten niet aan de orde en leidt de ingreep niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soortgroep.

0153 487972

5.14 Samenvatting effectbeoordeling

Uit de effectbeoordeling volgt voor welke gebieden/houtopstanden en/of soorten/soortgroepen de ingreep wel of geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten. In onderstaande tabellen is aangegeven of er negatieve effecten zijn en of de effecten en daarmee de overtredingen zijn te voorkomen door middel van aangepaste werkwijze (met Ja aangegeven).

Tabel 5 effectbeoordeling en overtreding gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming	Effecten tgv ingreep	Vervolgstappen
Natura 2000	Ja	Aanpassen werkwijze
	Mogelijk ten aanzien van stikstofdepositie in realisatiefase	Aerius-berekening
Natuurnetwerk Nederland	Nee	Geen
Houtopstanden	Nee	Geen

Tabel 6 Samenvatting effectbeoordeling en overtreding van Wet natuurbescherming (Wnb). VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten.

Soort/soortgroep	Functie	Effecten tgv ingreep	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
Buizerd, boomvalk, havik, ransuil, sperwer, wespendief	Jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)	Nee	Nee	controle op horsten
O.a. zwarte specht, draaihals	Beschermd nest categorie 5	Nee	Nee	dode naaldbomen laten staan
Algemene broedvogels	Leefgebied, nesten	Nee	Nee	werken buiten broedseizoen
Planten	Geen	nee	nee	let op zorgplicht)
Vleermuizen	Verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroute	Nee	Nee	Geen
Eekhoorn	Leefgebied	Nee	Nee	Geen
Steenmarter	Leefgebied	Nee	Nee	Geen
Boommarter	Leefgebied	Nee	Nee	Geen
Das	Foerageergebied	Nee	Nee	minimaal 50-200 meter afstand tot burcht houden
Reptielen en amfibieën	Landhabitat, overwinteringsgebied	Mogelijk	Mogelijk	Aangepaste werkwijze
Vlinders en libellen	Leefgebied	Nee	Nee	Geen

0153 487972

6 Conclusies en vervolgstappen

Natura 2000 gebieden en NNN

- De ingreep leidt niet tot negatieve effecten in de gebruiksfase
- De ingreep leidt in de aanlegfase mogelijk tot een overschrijding van de stikstofdepositie en daarmee tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een Aerius-berekening uitgevoerd te worden als de details van het werk bekend zijn
- De ingreep vindt plaats binnen het NNN. Verdere toetsing is in provincie Drenthe niet nodig. Het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is niet van toepassing.

Houtopstanden

- Er worden geen bomen gekapt. Zodoende is de bescherming houtopstanden niet van toepassing.

Vogels

- Er zijn geen nadelige effecten te verwachten op mogelijk aanwezig jaarrond beschermde nesten in de omgeving van het plangebied, mits bij het uitzetten van de route horsten van roofvogels worden vermeden.
- De ingreep wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen, hierdoor zijn negatieve effecten op broedvogels in en nabij het plangebied niet te verwachten.
- Aanvullend onderzoek of maatregelen voor vogels zijn niet nodig. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Vleermuizen

- Verschillende vleermuissoorten kunnen het plangebied gebruiken als zomer, paarverblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich mogelijk bomen die functioneren als verblijfplaats.
- Er worden geen bomen gekapt waardoor de ingreep geen negatief effect op vleermuizen heeft.
- Aanvullend onderzoek of maatregelen voor vleermuizen zijn niet nodig. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Eekhoorn

- Eekhoorn kan gebruikmaken van de directe omgeving van het plangebied als leefgebied.
- Overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Reptielen amfibieën

- Beschermde reptielen en amfibieën komen mogelijk incidenteel voor en/of hebben mogelijk winterhabitat in het plangebied.

0153 487972

- Een zorgvuldige werkwijze bij de ingreep voorkomt opzettelijk doden en verwonden van (zwervende) individuen.
- Overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

0153 487972

7 Literatuur en bronnen

7.1 Soortengroepen

Amfibieën, vissen en reptielen

- BIJ12, 2017, Kennisdocument Heikikker, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Kamsalamander, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Levendbarende hagedis, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Poelkikker, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Rugstreeppad, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Zandhagedis, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- Brouwer, T., M. Dorenbosch, R. van Eekelen & J. Spier, 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- www.ravon.nl

Zoogdieren

- BIJ12, 2017, Kennisdocument Das, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Noordse woelmuis, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Dietz, C., A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. Alle soorten van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman, 2011. Cursus vleermuizen en planologie. Cursusmap, Zoogdiervereniging.
- Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2): 23.
- www.zoogdiervereniging.nl

Planten en vegetatie

- Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- www.floron.nl

Insecten en ongewervelden

- www.vlinderstichting.nl
- www.eis-nederland.nl

Vogels

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Roek, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Steenuil, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

- BIJ12, 2017, Kennisdocument Buizerd, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Kerkuil, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- www.sovon.nl
- Kleunen A. van, van Manen W., Nijssen M. & van den Burg A. 2020. Terreingebruik en voedsel van de Zwarte Specht in Noord-Brabant en Drenthe. Sovon-rapport 2020/15. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Methoden, databanken, wetgeving

- www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen
- www.ndff-ecogrid.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.minez.nederlandsesoorten.nl/zoeken-naar-soort
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.raadvanstate.nl/@115651/pas-mag/
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof/toestemmingverlening-zonder-pas
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof/documenten/publicaties/2019/10/12/beslisboom-toestemmingverlening-stikstofdepositie-bij-nieuwe-activiteiten

7.2 Project gerelateerde bronnen

- Provincie Drenthe, Flora- en faunabeleidsplan 2014
- https://www.nationaalpark-drents-friese-wold.nl/life-n2000/landgoed-boschoord-0/
- 5.1.2e 2019, New skool mountainbikeroutes (zie Bijlage 9)

0153 487972

Bijlage 1. Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
2. beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
3. beschermingsregime andere soorten.

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

0153 487972

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.
De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen
alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

3. Beschermingsregime andere (nationale) soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.
Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

0153 487972

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.
Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.
Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
  - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
  - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant. Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

0153 487972

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een ‘redelijk doel’ dient, of ‘noodzakelijk’ is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

0153 487972

Bijlage 2. Foto-impressie plangebied

0153 487972

Bijlage 3. Habitattypen onderzoeksgebied

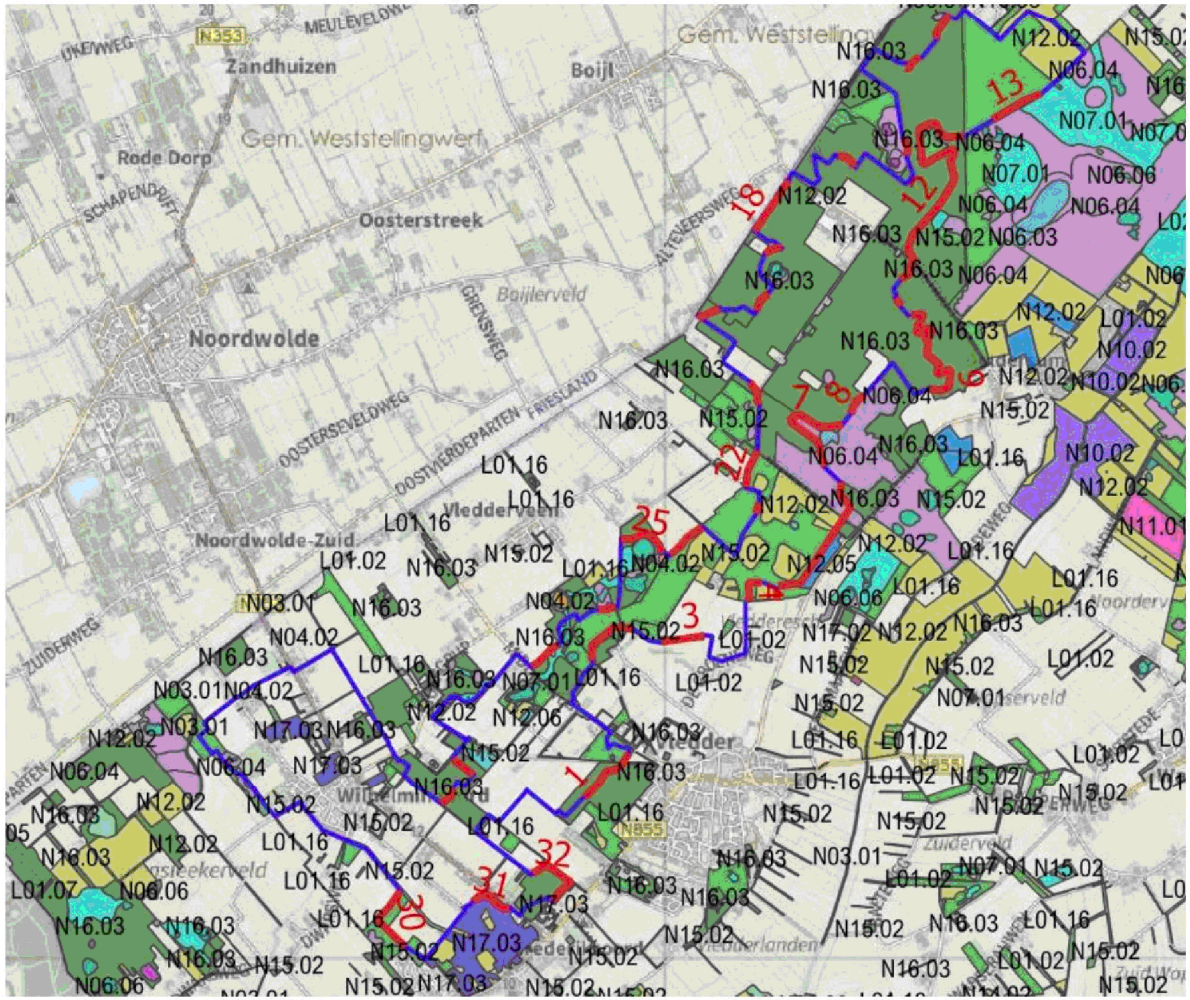

L01.01 Poel en kleine historische wateren
L01.02 Houtwal en houtsingel
L01.03 Elzensingel
L01.05 Knip- of scheerheg
L01.07 Laan
L01.08 Knotboom
L01.09 Hoogstamboomgaard
L01.16 Bossingel
L02.02 Historisch bouwwerk en erf
L02.03 Historische tuin
L03.01 Aardwerk en groeve
N01.03 Rivier- en moeraslandschap
N01.04 Zand- en kalklandschap
N03.01 Beek en Bron
N04.02 Zoete Plas
N05.02 Gemaaid rietland
N05.03 Veenmoeras
N05.04 Dynamisch moeras
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide
N06.02 Trilveen
N06.03 Hoogveen
N06.04 Vochtige heide
N06.05 Zwakgebufferd ven
N06.06 Zuur ven en hoogveenven
N07.01 Droge heide
N07.02 Zandverstuiving
N10.01 Nat schraalland
N10.02 Vochtig hooiland
N11.01 Droog schraalgrasland
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
N12.05 Kruiden- of faunarijke akker
N12.06 Ruigteveld
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos
N14.02 Hoog- en laagveenbos
N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
N16.03 Droog bos met productie
N16.04 Vochtig bos met productie
N17.02 Droog hakhout
N17.03 Park- of stinzenbos
N17.06 Vochtig en hellinghakhout

Bijlage 4. Jaarrond beschermde nesten

Het Ministerie van LNV heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van de soorten van categorie 1-4. Voor de soorten van categorie 5 is een inventarisatie gewenst. De provincies Overijssel en Limburg hebben een eigen lijst. De tabel met soorten staat op de volgende pagina.

Limburg

- Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoengebruik van de nestplaats.
- Categorie 2: zeer plaats-trouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- Categorie 3: plaats-trouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigennest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig van is.
- Categorie 4: nesten van plaats-trouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren. Deze lijst bevat ook soorten die zeldzaam zijn in Limburg (het aantal broedparen is kleiner dan 75) en/of op de Rode Lijst staan. Deze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit van de nestplaats niet in geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt komt de functionaliteit eveneens in het geding. Deze soorten stellen hoge eisen aan de nestplaats en de omgeving daarvan.

Overijssel

- Categorie 1: nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- Categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- Categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- Categorie 4: vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
- Categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

0153 487972

Soorten Wet natuurbescherming	Wetenschappelijke naam	Overige prov.	Overijssel	Limburg
steenuil	Athene noctua	Categorie 1	Categorie 1	Categorie 1
huismus	Passer domesticus	Categorie 2	Categorie 2	Categorie 2
roek	Corvus frugilegus	Categorie 2	Categorie 2	Categorie 1
gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2	Categorie 2	Categorie 2
kerkuil	Tyto alba	Categorie 3	Categorie 3	Categorie 1
oehoe	Bubo bubo	Categorie 3	Categorie 3	Categorie 1
ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3	Categorie 3	Categorie 2
slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3	Categorie 3	Categorie 2
grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3	Categorie 3	Categorie 2
ransuil	Asio otus	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 3
sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 4
wespendief	Pernis apivorus	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 3
zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 3
boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 3
buizerd	Buteo buteo	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 4
havik	Accipiter gentilis	Categorie 4	Categorie 4	Categorie 3
blauwe reiger	Ardea cinerea	Categorie 5	Categorie 5	Categorie 4
boerenzwaluw	Hirundo rustica	Categorie 5	Categorie 3	Categorie 2
bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	Categorie 5	Categorie 5	
boomklever	Sitta europaea	Categorie 5	Categorie 5	
boomkruiper	Certhia brachydactyla	Categorie 5	Categorie 5	
bosuil	Strix aluco	Categorie 5	Categorie 3	Categorie 2
brilduiker	Bucephala clangula	Categorie 5		
draaihals	Jynx torquilla	Categorie 5	Categorie 5	Categorie 4
eidereend	Somateria mollissima	Categorie 5		
ekster	Pica pica	Categorie 5		
gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	Categorie 5	Categorie 5	
glanskop	Parus palustris	Categorie 5	Categorie 5	
grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Categorie 5	Categorie 5	
groene specht	Picus viridis	Categorie 5	Categorie 5	
grote bonte specht	Dendrocopos major	Categorie 5	Categorie 5	
hop	Upupa epops	Categorie 5		
huiszwaluw	Delichon urbicum	Categorie 5	Categorie 2	Categorie 2
ijsvogel	Alcedo atthis	Categorie 5	Categorie 5	Categorie 4
kleine bonte specht	Dendrocopos minor	Categorie 5	Categorie 5	
kleine vliegenvanger	Ficedula parva	Categorie 5		
koolmees	Parus major	Categorie 5		
kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla	Categorie 5	Categorie 5	
oeverzwaluw	Riparia riparia	Categorie 5	Categorie 5	Categorie 4
pimpelmees	Parus caeruleus	Categorie 5		
raaf	Corvus corax	Categorie 5	Categorie 4	Categorie 3
ruigpootuil	Aegolius funereus	Categorie 5		
spreeuw	Sturnus vulgaris	Categorie 5	Categorie 5	
tapuit	Oenanthe oenanthe	Categorie 5	Categorie 5	
torenvalk	Falco tinnunculus	Categorie 5	Categorie 4	Categorie 3
zeearend	Haliaeetus albicilla	Categorie 5	Categorie 4	
zwarte kraai	Corvus corone	Categorie 5		
zwarte mees	Periparus ater	Categorie 5	Categorie 5	
zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Categorie 5	Categorie 5	
zwarte specht	Dryocopus martius	Categorie 5	Categorie 3	Categorie 4
Rode wouw	Milvus milvus			Categorie 3
Grauwe klauwier	Lanius collurio			Categorie 4
Grutto	Limosa limosa		Categorie 5	Categorie 4
Kramsvogel	Turdus pilaris			Categorie 4
Kwartelkoning	Crex crex			Categorie 4
Paapje	Saxicola rubetra			Categorie 4
Roerdomp	Botauris stellaris			Categorie 4
Visdief	Sterna hirundo			Categorie 4
Zomertortel	Streptopelia turtur		Categorie 5	Categorie 4
Bijeneter	Merops apiaster			Categorie 4
Wulp	Numenius arquata		Categorie 5	Categorie 4
Spotvogel	Hippolais icterina			Categorie 4
Ringmus	Passer montanus		Categorie 5	Categorie 4
Middelste bonte specht	Dendrocoptes medius		Categorie 5	
Tureluur	Tringa totanus		Categorie 5	
Veldleeuwerik	Alauda arvensis		Categorie 5	

0153 487972

Bijlage 5. Vrijgestelde soorten per provincie

	Wnb	Friesland	Groningen	Noord-Holland	Flevoland	Overijssel	Drenthe	Gelderland	Utrecht	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis (1)													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn													2
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis (1)													
Konijn													
Molmuis													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter													3
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis (1)													
Vos													
Wezel													
Wild zwijn													
Woelrat													
Amfibieën													
Bastaardkikker													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Kleine watersalamander													
Meerkikker													
Reptielen													
Hazelworm													4
Levendbarende hagedis													3

groen = vrijgesteld
oranje = niet vrijgesteld
geel = vrijgesteld met voorwaarden

1. en alg vrijstelling in/op gebouwen (Wn art 3.10 3de lid)
2. vrijgesteld in periode maart-april en juli t/m november
3. vrijgesteld in periode 15 augustus t/m februari
4. vrijgesteld in periode juli t/m september

0153 487972

Bijlage 6. Stappen planstikstof depositie

Rijksoverheid

Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Aan de hand van onderstaand stappenplan kunt u vaststellen of u vergunningplichtig bent onder de Wet natuurbescherming en welke instrumenten u kunt inzetten om voor een natuurvergunning in aanmerking te komen.

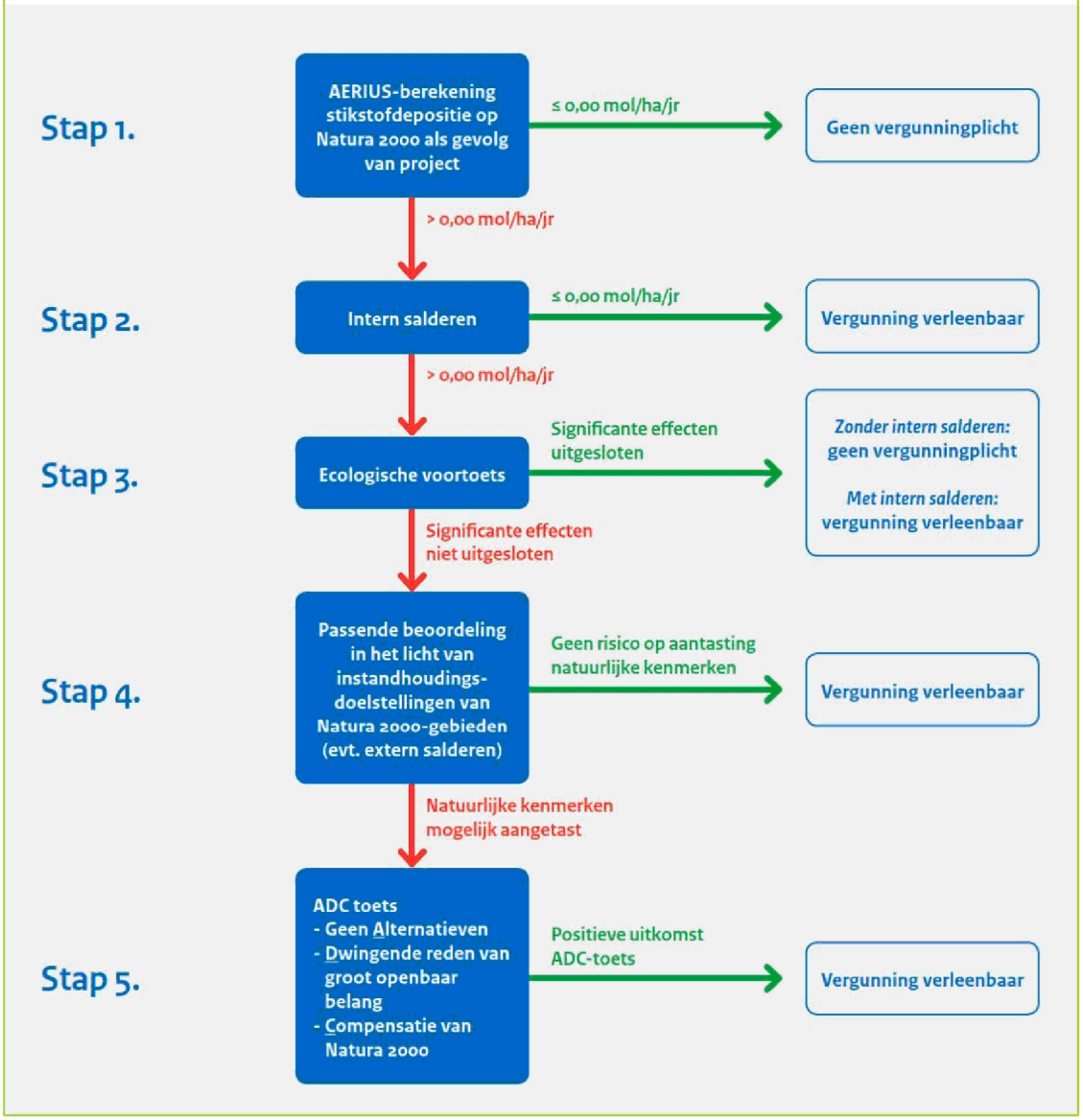

0153 487972

Bijlage 7. Stappenplan gebiedsbescherming

Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming in het kader van gebiedsbescherming

Doorlooptijd per stap

1 Ecologische quickscan/Voortoets — 1 mnd

Ligt het plangebied in of werken de effecten van de ingreep (mogelijk) door op een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument?

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.

JA

2 Verstorings- en verslechteringstoets — 2 mnd

Is er een kans op negatieve effecten op de kwaliteit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument?

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Er wordt geadviseerd om de toetsing voor te leggen aan het Bevoegd Gezag.

JA

Zijn de negatieve effecten (mogelijk) significant?

NEE Ga door naar stap 5.

JA

3 Passende beoordeling — 2 mnd

Blijven de negatieve effecten significant na het nemen van mitigerende maatregelen?

NEE Ga door naar stap 5.

JA

4 Toetsing aan ADC-criteria — 1 mnd

Voldoet de ingreep aan de criteria voor Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie?

NEE Project kan geen doorgang vinden.

JA

5 Vergunningaanvraag — 3 mnd (sterk afhankelijk van doorlooptijd bij bevoegd gezag)

Vergunning wordt verleend onder voorschrift en beperkingen.

Voor meer informatie: www.regelink.nl

November 2016

Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming

Doorlooptijd per stap

1 Ecologische quickscan — 1 mnd

Kunnen er beschermde soorten aanwezig zijn waarop een negatief effect door de ingreep niet is uit te sluiten?

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren.
Soms zijn wijzigingen in het plan of de uitvoering noodzakelijk.

JA

2 Soortgericht onderzoek — 1-13 mnd

Zijn er daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig?

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren.

JA

3 Mitigatie- en/of compensatieplan — 1 mnd (uitvoering kan tot een jaar duren)

Blijven ondanks mitigerende maatregelen negatieve effecten aanwezig?

NEE Op basis van het mitigatieplan dienen door de initiatiefnemer maatregelen getroffen te worden om effecten te vermijden. Wijzigingen in het plan of uitvoering zijn noodzakelijk. In sommige gevallen dient ook ecologische begeleiding plaats te vinden.
Direct door naar stap 5.

JA

4 Ontheffing aanvragen — 3 mnd (sterk afhankelijk van Bevoegd Gezag)

In sommige situaties geeft het Bevoegd Gezag een ontheffing af. Kan ecologische begeleiding bijdragen aan het verzachten van effecten?

NEE Indien Bevoegd Gezag een ontheffing verleent, kunt u de geplande werkzaamheden uitvoeren.

JA

5 Ecologische begeleiding bij uitvoering werkzaamheden — afhankelijk van uitvoering

Met ecologische begeleiding kunnen effecten voorkomen of verzacht worden.

Voor meer informatie: www.regelink.nl

sf 2016

Behoort bij besluit namens burgemeester en wethouders van Westerveld

Zaaknummer 284289, d.d. 1 december 2020

team Dienstverlening

ECOLOGISCHE UITGANGSPUNTEN EN WERKWIJZE

De regulerende werking van mountainbikeroutes

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het concentreren van recreatie ecologisch gezien de voorkeur heeft boven dispersie. Een recent onderzoek uit Zwitserland heeft dit weer eens bevestigd (Wyttenbach et al. 2017). Een goed functionerende mountainbikeroute, waarbij mountainbikers dus vooral op de route fietsen, heeft een concentrerend effect. Tientallen nieuw gebouwde mountainbikeroutes in Nederland laten dit zien. Een voorbeeld is de route Zeist. Het Utrechts Landschap had als doel om het hart van landgoed Bornia, met het oog op de daar te ontwikkelen heide en stuifzand, recreatieluw te maken. Voor de doelgroep mountainbikers is een mountainbikeroute gebouwd om het hart van Bornia heen. Wat toezichthouders in het veld zagen en zien is ook mooi visueel zichtbaar op de heatmaps van Strava (figuur 1). De route Zeist is in het najaar van 2014 gebouwd. Op de kaart van 2014 is de route al goed herkenbaar, maar is ook te zien dat vóór de bouw van de route nog volop in het hart van Bornia werd gefietst. Op de kaart van 2015 springt de route er uit en is duidelijk te zien dat er veel minder wordt gefietst in het hart van Bornia. Door mountainbikeroutes voldoende kwaliteit te geven treedt dit effect op, ongeacht of het omringende terrein wel of niet vrij toegankelijk is voor mountainbikers. Deze strategie heeft zich met name de afgelopen 10 jaar bewezen als zeer effectief. In toenemende mate wordt daarom voor deze strategie gekozen in plaats van afsluiten en verbieden.

Figuur 1
Strava heatmap Zeist: links de situatie in 2014 en rechts 2015.

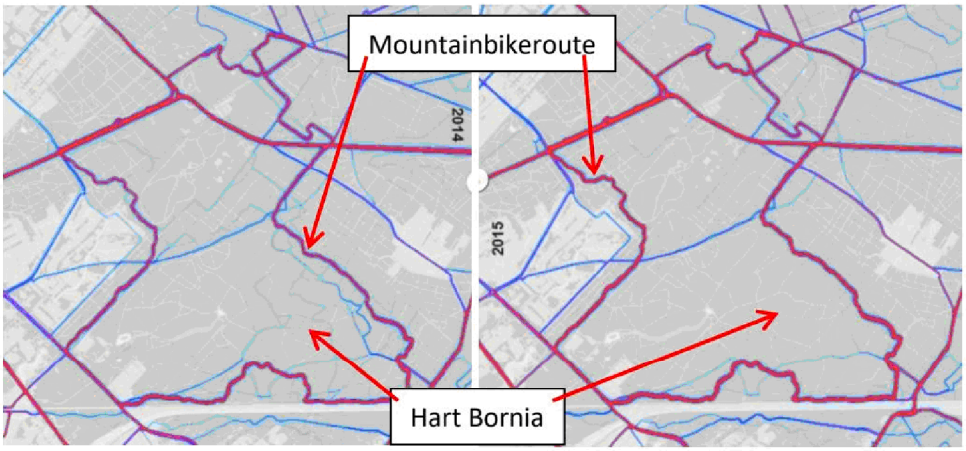

New Skool mountainbikeroutes

Uitgangspunt in het ontwerp is dat de route een duurzaam karakter moet hebben. Sinds ongeveer 8 jaar worden zogenaamde New Skool mountainbikeroutes gebouwd, waarbij duurzaamheid een belangrijk aandachtspunt is. Duurzame New Skool mountainbikeroute worden gekarakteriseerd door:

- Minimaliseren overlast voor andere bezoekers.
- Overlast voor andere bezoekers minimaliseren.
- Minimaliseren schade aan bodem, aardkundige waarden, erfgoed en flora.
- Voorkomen van verstoring van fauna.
- Bestaande paden afgewisseld met nieuwe singletrack, Singletracks zijn smalle, slingerende paden die speciaal met het oog op mountainbiken worden gebouwd. Dergelijke singletracks hebben meerdere voordelen (zie verder).
- Optimaal gebruik van de geaccidenteerdheid van een terrein.
- Aanleg en onderhoud met behulp van vrijwilligers.

- Geen lange routes, maar een netwerk van kleinere routes. Hierdoor hebben mountainbikers meer mogelijkheden om te variëren en wordt de druk over een groter gebied verspreid.
- Veel aandacht voor veiligheid (aansprakelijkheid).

De bestaande New Skool routes hebben bewezen dat deze doelstellingen gecombineerd kunnen worden. Een goed ontworpen en gebouwde route heeft een aantal voordelen:

- Regulering: Een groot deel van het mountainbiken wordt geconcentreerd op de route, die met zorg voor flora & fauna, bodem, cultuurhistorie, andere recreanten en aardkundige waarden is aangelegd. Hierdoor neem de druk buiten de route en de daar aanwezige waarden af.
- Facilitering: Een positieve invloed op de regionale vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme).
- Gezondheid: Een positieve invloed op de sportparticipatie en daarmee de gezondheid van de (lokale) bevolking.

De voordelen van nieuw gebouwde singletrack op mountainbikeroutes

Singletracks zijn paden van ongeveer 80 cm breed die in één richting worden bereden. De aanleg van singletracks heeft belangrijke voordelen voor zowel terreinbeheerders als mountainbikers:

- Singletracks zijn zeer aantrekkelijk om op te biken. Dit is niet alleen een voordeel voor mountainbikers, maar het zorgt ook voor dat de neiging om er van af te wijken niet bijzonder groot is. Hiermee neem het regulerende karakter van een route toe. Zeker als ze gebouwd worden in gebieden die zich er voor lenen is dit een groot voordeel voor terreinbeheerders.
- Door de aanleg van singletracks wordt het primaire probleem van mountainbiken opgelost, namelijk de conflicten met andere gebruikersgroepen, zoals wandelaars en ruiters. Mountainbikepaden worden immers gescheiden van andere paden.
- Door een uitgekiend ontwerp kunnen mountainbikers gefaciliteerd worden in gebieden waar niet of nauwelijks kwetsbare ecologische, cultuurhistorische of aardkundige waarden liggen.
- Een ander voordeel is dat ze veel gemakkelijker (voor vrijwilligers) te onderhouden zijn dan bestaande paden in verband met de geringe breedte.
- De snelheid ligt vaak lager dan bij bestaande paden. Dit heeft als bijkomend voordeel dat de actieradius van mountainbikers afneemt.

Figuur 2
Collage van foto's van (de aanleg van) nieuwe singletracks.

Wel of geen toegang?
Er zijn wereldwijd honderden wetenschappelijke studies naar de verstorende effecten van recreatie. Het overgrote deel van de studies toont aan dat recreatie een (veelal) negatieve invloed heeft op het gedrag van dieren[1]. Het aantal studies dat aantoont dat recreatie ook een negatieve invloed heeft op populatiegrootte van een soort (bijv. negatieve impact op voortplanting) is veel kleiner[2]. Uit de vele studies blijkt dat de effecten van recreatie op dieren zeer divers zijn en van zeer veel factoren afhangt. Elke situatie is uniek en sterk (recreatie) beperkende maatregelen zijn lang niet altijd noodzakelijk voor een effectieve oplossing. Dit speelt zeker als maatschappelijk draagvlak voor de maatregelen, draagvlak voor natuurbeheer en de vrijetijdseconomie een rol spelen (en bij sport ook gezondheid en vitaliteit).

Toegankelijkheid wordt door sommigen cruciaal geacht voor het draagvlak voor natuur, gezondheid, sportbeleving en lokale economie. Bovendien is het in Nederland met haar grote bevolkingsdruk en geringe areaal natuurgebieden niet eenvoudig om dit geheel af te sluiten, als dat al de wens zou zijn. Deze aspecten spelen ook een rol bij de toegankelijkheid van natuurgebieden voor mountainbikers. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er geen enkele ecologisch argument is om onderscheid te maken tussen wandelaars en mountainbikers (zie bijlage 1 voor samenvattingen van studies).

Zes studies tonen geen verschil aan tussen de verstorende effecten van wandelaars en mountainbikers (Taylor & Knight 2003, Gander & Ingold 1997, Fairbanks 2002, George & Crooks 2006, Reilly 2015, Wosdom 2004). Drie studies concludeerden dat mountainbikers een minder verstorende invloed hebben dan wandelaars (Ciuti et al. 2012, Papouchis and others. 2001, Spahr 1990) en twee studies het omgekeerde (Wisdom 2018, Reimoser 2012). In de vergelijking tussen de ecologische effecten van wandelaars en mountainbikers wordt de grotere actieradius van mountainbikers ecologisch als een nadeel gezien. Mountainbikers bewegen zich sneller voort dan wandelaars. Mountainbikers kunnen zo verder een natuurgebied in dringen (alhoewel dat in het versnipperde bos in Nederland ook te voet veelal kan). De grotere snelheid kan echter ook een voordeel zijn, omdat het contactmoment veel korter is en mountainbikers over het algemeen weinig gericht zijn op de dieren. Een grotere actieradius is in theorie nadelig voor soorten die al bij een eerste contactmoment verstoord zijn. De grotere, continue snelheid van mountainbikers en de minder sterke gerichtheid op dieren is echter gunstiger voor dieren die pas bij een langere verstoringstijd vluchten. Een andere reden die aangegeven wordt is dat mountainbikers meer dan wandelaars de neiging hebben om op de paden te blijven en hun aanwezigheid dus meer voorspelbaar is. Voorspelbaarheid is een zeer belangrijke factor bij de verstoring van dieren.

Het bouwen van een mountainbikeroute met minimale ecologische impact
New Skool mountainbikeroutes bieden door hun concentrerende, regulerende werking ecologische voordelen. Voorwaarde is dan wel dat de route met het oog op flora & fauna zorgvuldig wordt ontworpen en gebouwd. Hoe gaat dit in zijn werk? Bij het ontwerp en bouw van een mountainbikeroute wordt rekening gehouden met allerlei aspecten, zoals cultuurhistorie, recreatie e.d., maar deze paragraaf richt zich uitsluitend op de ecologische kant van het verhaal.
1. Het proces start met het in kaart brengen van zogenaamde no-go areas. Dat zijn gebieden die om ecologische redenen ontzien moeten worden en waar dus geen ruimte wordt geboden voor een mountainbikeroute. Dit kunnen bijvoorbeeld leefgebieden van kwetsbare soorten zijn. Deze stap is op te vatten als een ecologische toets op landschapsniveau.
2. Op basis van de resultaten uit stap 1 en veldverkenningen is een eerste concept-ontwerp gemaakt, waarbij de wijzigingen ten aanzien van de huidige route zijn aangegeven. De singletracks

[1] Zie voor vogels bijvoorbeeld: Steven, T., C. Pickering, J.G. Castley (2011). A review of the impacts of nature based recreation in birds. Journal of Environmental Management 92, 2287-2294.
[2] Zie bijvoorbeeld: Gill, J.A., K. Norris, W.J. Sutherland (1999). Why behavioural responses may not reflect the population consequences of human disturbance. Biological conservation 97, 265-268

zijn hierbij vastgelegd op basis van zoekgebieden van grofweg 25 meter breed. Hierbij is rekening gehouden met aangeleverde informatie over flora en fauna en over eigen signaleringen tijdens de veldverkenningen. Om de laatste reden wordt het ontwerp gemaakt door routebouwer en bosecoloog 5.1.2e 5.1.2e van Tracks & Trails

3. Deze concept-route is voorgelegd aan de beheerder en/of ecoloog. Zij beoordeelden het concept-ontwerp op basis van hun ecologische kennis van het gebied. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kwetsbare vegetatie en belangrijke fourageer- en voortplantingsgebieden. Deze stap is op te vatten als een ecologische toets op perceelniveau.

4. De volgende stap in het proces is het uitvoeren van een natuurtoets. Hiervoor is een veldverkenning uitgevoerd in alle zoekgebieden en werd de NDFF geraadpleegd. Tijdens dit proces kan de route zo nodig aangepast worden, zodat kan worden geconcludeerd dat de route geen schadelijke ecologische effecten zal hebben (zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming). Dit rapport bevat dus de neerslag van deze fase.

5. Op het moment dat de omgevingsvergunning is afgegeven start de uitvoeringsfase. Ecologisch gezien is het uitzetten van de tracés van singletracks (uitvlaggen) de vijfde en laatste stap in het proces. In de vastgestelde zoekgebieden wordt een tracé uitgevlagd voor de bouw van singletracks. Hierbij wordt rekening gehouden met flora & fauna. Het kan hierbij gaan om spechtennesten, horstbomen, nesten van mieren, holen, groeiplaatsen van zeldzame planten en dergelijke. In de vorige twee fasen is beoordeeld of de bouw van een singletrack in de zoekgebieden tot schadelijke effecten leidt voor beschermde flora en fauna (op basis van de Wet Natuurbescherming). In deze fase kan door het gebruik van zoekzones nog op het moment van uitvoering op detailniveau rekening gehouden worden met (beschermde en niet-beschermde) flora en fauna. Natuur is immers niet statisch, maar dynamisch. Zo wordt in het proces van de bouw van een mountainbikeroute vanaf de start dus steeds meer op detail naar flora & fauna gekeken, van landschapsniveau naar perceelniveau en uiteindelijk op objectniveau. Het uitvlaggen van het tracé wordt om die reden gedaan door 5.1.2e 5.1.2e van Tracks & Trails en de beheerders van terreineigenaren.

6. Na het uitvlaggen van de route wordt het snoeiwerk uitgevoerd door vrijwilligers met handgereedschap. Er worden geen bomen omgezaagd, alleen uitstekende takken en opslag. Ook worden liggende dode takken en stamdelen van het tracé verwijderd. Dode bomen worden wel omgezaagd als deze een gevaar vormen. Tijdens het uitvlaggen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat dikke dode bomen gekapt moeten worden door er voldoende ver vanaf te blijven. Dit geldt zeker voor dikke dode bomen met holten en spleten met het oog op vleermuizen. Als de kraan komt is de smalle corridor waar het pad komt (ongeveer 1,2 meter) al zo vaak belopen en vrij gemaakt van losliggend materiaal dat dieren volop de kans hebben gekregen te vluchten. Dit is een belangrijk punt met het oog op de zorgvuldigheid (o.a. reptielen en amfibieën).

7. Na het snoeiwerk schraapt een minikraan de strooisellaag weg tot op de minerale grond. Daarna worden zo nodig aan de zijkanten smalle afwateringsgeulen gegraven om 'modderig rijden' te voorkomen (figuur 3). Modder leidt er toe dat paden breder worden gereden, terwijl het huist de bedoeling is dat een singletrack smal blijft. Er worden geen gebiedsvreemde materialen aangevoerd.

8. Als de kraan klaar is (ongeveer 150-200 meter per dag) werken vrijwilligers de route af met hark en schop. Daarna worden routepalen geplaatst (onbehandeld eiken palen met PEFC keurmerk) en is de route klaar.

Figuur 3
Voorbeeld van een singletrack met afwateringsgeultjes.

Bijlage 1 Samenvatting van studies die de verstorende effecten van wandelaars en mountainbikers hebben vergeleken

Ciuti, S., J.M. Northrup, T.B. Muhly, S. Simi, M. Musiani, J. Pitt, M.S. Boyle (2012). Effects of humans on behaviour of wildlife exceed those of natural predators in a landscape of fear. PloS ONE 7(11).
Ciuti et al. collected year-round behavioural data of elk across a range of human disturbances. They estimated lineair models of elk behaviour and found that bikers and equestrians had no effect on elk behaviour likely because they are more predictable and rarely leave roads and trails. In contrast, hikers evoked an increase of proportion of time travelling in elk. This response is likely linked to the flight behaviour in elk, confirming that humans on foot are more evocative than other more predictable stimuli

Taylor, A. R. and R. L. Knight (2003). Wildlife Responses to Recreation and Associated Visitor Perceptions. Ecological Applications 13 4: 12.
Taylor and Knight investigated the interactions of wildlife and trail users (hikers and mountain bikers) at Antelope Island State Park in Utah. A hidden observer using an optical rangefinder recorded bison, mule deer, and pronghorn antelope response to an assistant who hiked or biked a section of trail. The observer then measured wildlife reactions, including alert distance, flight response, flight distance, distance fled, and distance from trail. Observations revealed that 70 percent of animals located within 330 feet (100 m) of a trail were likely to flee when a trail user passed, and that wildlife exhibited statistically similar responses to mountain biking and hiking. Wildlife reacted more strongly to off-trail recreationists, suggesting that visitors should stay on trails to reduce wildlife disturbance. While Taylor and Knight found no biological justification for managing mountain biking any differently than hiking.

Papouchis, C. M., F. J. Singer, et al. (2001). Responses of desert bighorn sheep to increased human recreation. Journal of Wildlife Management 65 3: 573-582.
An experimental study by Papouchis and others evaluated the behavioral responses of desert bighorn sheep to disturbance by hikers, mountain bikers, and vehicles in low- and high-use areas of Canyonlands National Park. Following observations of 1,029 bighorn sheep/human interactions, the authors reported that sheep fled 61 percent of the time from hikers, 17 percent of the time from vehicles, and 6 percent of the time from mountain bikers. The stronger reaction to hikers, particularly in the high-use area, was attributed to more off-trail hiking and direct approaches to the sheep.

Fairbanks, W.S., R. Tullous (2002). Distribution of pronghorn (Antilocapra americana Ord) on Antelope Island State Park, Utah, USA, before and after establishment of recreational trails. Natural Areas Journal. 22(4):277-282.
They monitored the response of pronghorn antelope (*Antilocapra americana*) to the establishment of a new trail system used by hikers, horseback riders, and mountain bikers. Antelope distances to the nearest trail were recorded during the year before the trails were opened to the general public and the first 3 years afterwards. During all 3 years after the trails were opened, pronghorn groups were observed significantly farther from the trails. There was no indication of habituation to recreational users over the three years. The smallest groups, which were composed of either males or females only, tended to be farther from trails than larger groups. This study demonstrated nonconsumptive recreation impacts on pronghorns for the first time. The study does not separate out the affects of various user groups.

Gander, H. and P. Ingold (1997). Reactions of Male Alpine Chamois Rupicapra r. rupicapra to Hikers, Joggers and Mountainbikers. Biological Conservation 79: 3.
An experimental study in Switzerland by Gander and others evaluated the disturbance associated with hiking, jogging, and mountain biking on high elevation chamois, which are goat-like mammals found in the European mountains. The authors assessed alert distance, flight distance, and distance

fled, and found that approximately 20 percent of the animals fled from trailside pastures in response to visitor intrusions. The authors found no statistically significant differences, however, between the behavioral responses of animals to the three different types of user, and authors concluded that restrictions on mountain biking above timberline would not be justified from the perspective of chamois disturbance.

Spahr, Robin. (1990) Factors Affecting The Distribution Of Bald Eagles And Effects Of Human Activity On Bald Eagles Wintering Along The Boise River, 1990. Boise State University, Thesis.
A study of the Boise River in Idaho by Spahr examined flushing distances of bald eagles when exposed to actual and simulated walkers, joggers, fishermen, bicyclists, and vehicles. The highest frequency of eagle flushing was associated with walkers (46 percent), followed by fishermen (34 percent), bicyclists (15 percent), joggers (13 percent), and vehicles (6 percent). However, bicyclists caused eagles to flush at the greatest distances (mean = 148 meters), followed by vehicles (107m), walkers (87m), fishermen (64m), and joggers (50m). Eagles were most likely to flush when recreationists approached slowly or stopped to observe them, and were less alarmed when bicyclists or vehicles passed quickly at constant speeds. The disturbance indexes, which reflect both flushing distance and frequency, indicated that walkers were the most disturbing to eagles. Bicyclists, followed closely by fishermen, were the next most disturbing.

Wisdom, M.J., H.K. Preisler, L.M. Naylor, R.G. Anthony, B.K. Johnson, M.M. Rowland (2018) Elk responses to trail-based recreation on public forests. Forest Ecology and Management 411 (2018) 223–233
Wisdom et al. studied trail-based recreation effects on elk (Cervus canadensis), a wide-ranging North American ungulate highly sought for hunting and viewing on public forests, but that is sensitive to human activities, particularly to motorized traffic on forest roads. They evaluated elk responses using a manipulative landscape experiment in a 1453-ha enclosure on public forest in northeast Oregon. A given type of recreation was randomly selected and implemented twice daily along 32 km of designated recreation trails over a five-day period, followed by a nine-day control period of no human activity. Paired treatment and control replicates were repeated three times per year for each recreation type during spring-fall, 2003–2004. During treatments, locations of elk and recreationists were simultaneously collected with telemetry units. Elk locations also were collected during control periods.
The results showed strong avoidance by elk to the recreation trails during each of the four types of recreation. Elk avoidance of recreation trails was strongest during ATV riding. Elk avoidance of trails during mountain biking, hiking and horseback riding was statistically similar but the distribution of elk locations during these three types of recreation indicated that elk shifted farther from trails during mountain biking.

Wisdom, M. J., H. K. Preisler, N. J. Cimon, B. K. Johnson (2004) Effects of Off-Road Recreation on Mule Deer and Elk. Transactions of the North American Wildlife and Natural Resource Conference 69
This is the first article on a 3 year study on the effects of ATV-riding, mountainbiking, hiking and horseback riding in North American elk and mule deer. This article relates tot he first year of the study (2002) and focusses on both species. Deer was not studies in the two following years. Therefore, the results on deer are described under this article. The results on elk are discribed in a latter article (Wisdom et al. 2018).
In contrast to elk, mule deer showed little measurable response to the off-road treatments. Movement rates increased slightly, however, during periods of all four-off road activities except ATV riding.

Reimoser, S. (2012) influence of anthropogenic disturbances on activity, behavior and heart rate of roe deer (capreolus capreolus) and red deer (cervus elaphus), in context of their daily and yearly patterns. Deer: Habitat, Behavior and Conservation. pp. 1-96,

Elk displayed strong reactions (movement rates and probability of flight) towards all-terrain vehicles traveling off-roads, followed by mountain biking, and least reactions towards hiking and horseback riding (Wisdom et al., 2005; Naylor, 2009). Towards the end of the test period red deer showed a decreased duration of disturbed behavior and less heart rate reactions, which suggest a certain habituation towards optical and acoustical stimuli (but not significant). Yet solely with horse riding trials a significant reduction of heart rate reaction with proceeding disturbance trials could be observed. These findings correspond with Naylor et al. (2009), where elk showed no habituation towards all-terrain vehicles, mountain biking and hiking, but possibly towards horseback riding. Response of mule deer to mountain bikers is similar to hikers. Although bikers at higher speeds are more unpredictable than hikers, this is compensated by the fact that the human form is not distinguishable (Taylor and Knight, 2003). Walking off trails leads to more disturbance of deer than staying on paths (Herbold, 1995; Miller et al., 2001; Taylor and Knight, 2003) and deer flee much more often when an observer stops, as opposed to walking continuously onward (Borkowski, 2001).

George, S.L., K.R. Crooks (2006). Recreation and large mammal activity in an urban nature reserve. Biological Conservation 133, 107–117.
George and Crooks conducted a study of human recreational disturbance on coyotes, bobcat and mule deer within the Nature Reserve of Orange County, California. They found that the most common recreational activity in this area was hiking, followed by mountain biking, off–road driving and horse riding. Both bobcat and coyote activity was spatially displaced by human activity, particularly biking and hiking (but not driving or horse riding).

Reilly, M.L. (2015) Effects of non-motorized recreation on mid-size and large mammals in the San Francisco Bay area, Northern Arizona University
The research suggests that the response to recreation varies among species and recreation type. Habitat use of mountain lions, mule deer, and feral pigs was negatively associated with the amount of hiking. Habitat use of raccoons and feral pigs was negatively associated with the amount of mountain biking. Striped skunk use was negatively associated with presence of hikers with domestic dogs. For all other species I found no significant effect on habitat use by mammals in the presence of human recreation.

Bijlage 2 Specifieke studies naar de verstorende effecten van mountainbikers

Sierdsema H. & Kampichler C (2018) Invloed van mountainbikeroutes op broedvogels. Sovon-rapport 2018/67. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Om het effect van MTB-routes op broedvogels te onderzoeken is gebruik gemaakt van alle bij Sovon digitaal beschikbare inventarisatiegegevens van broedvogelterritoria en de ligging van MTB-routes in Nederland. Op verschillende manieren is op soortniveau in beeld gebracht in hoeverre aantallen territoria verschillen op diverse afstanden van de MTB-route, waarbij rekening is gehouden met de gebruiksintensiteit van de route evenals omgevingsvariabelen die van invloed kunnen zijn op de aanwezigheid van territoria. Samengevat zijn de resultaten als volgt:

1) Voor 14 soorten duiden de analyses erop, dat (gecorrigeerd voor verschillen in landgebruik) nabij MTB-routes (met een hoge score) de soort minder voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
2) Voor 29 soorten geldt waarschijnlijk dat nabij MTB-routes de soort minder voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
3) Voor 27 soorten geldt dat nabij MTB-routes de soort evenveel voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
4) Voor 46 soorten kunnen op basis van deze analyse geen uitspraken gedaan worden. Dit kan komen doordat de resultaten elkaar tegenspreken en/of doordat het aantal territoria te klein is om een betrouwbare analyse uit te kunnen voeren: toevalseffecten kunnen dan een grote rol gaan spelen.

Voor de 43 soorten waarvoor een (waarschijnlijk) negatief effect is vastgesteld geldt dat deze overwegend gebonden zijn aan open terrein, moeras en water en struwelen/bosranden. Bij bosvogels lijkt vooral bij een aantal grotere soorten (Havik, Zwarte Specht) sprake van een negatief effect. Opmerkelijk genoeg is ook een effect gevonden bij enkele heel algemene bosvogels (Tjiftjaf, Pimpelmees en Koolmees): de redenen hiervoor zijn onbekend. Dit verband zou op toeval kunnen berusten: bij de analyse van grote aantallen soorten wordt de kans ook groter dat een verband dat voor een enkele soort wordt gevonden toeval is. Er kan echter ook wel degelijk een effect zijn waarvoor deze analyse te weinig mogelijkheden heeft om ze kunnen duiden. Dat een (negatief) effect vooral is gevonden bij soorten van open terrein, moeras en water en struwelen/bosranden is geen verrassing: dit zijn namelijk soorten die in zijn algemeenheid gevoelig zijn voor verstoring door recreatie. Ten aanzien van de afstandsanalyse (aanpak 1) geldt dat dit deels verklaard zou kunnen worden door het feit dat dat mountainbikeroutes vooral in bossen liggen en veel minder in open en/of waterrijke natuurgebieden: er liggen bijvoorbeeld relatief weinig MTB-routes op heideterreinen. In aanpak 2 is echter rekening gehouden met het biotoop waar de routes door heen lopen. Er is daarom ook alleen tot een beoordeling van een (waarschijnlijk) negatief effect gekomen indien tenminste het regressiemodel (aanpak 2) hier op wijst. Het absolute verstorende effect van de meeste MTBroutes zal over het algemeen meevallen omdat de meeste MTB-routes juist door bebost gebied lopen om verstoring van soorten van open gebied zoveel mogelijk te vermijden. Voor de meeste soorten is het gevonden effect niet eenduidig, wat veelal zal betekenen dat het effect niet heel sterk is: dit geldt in het bijzonder voor de wat algemenere soorten waar voldoende gegevens van beschikbaar zijn om een goede analyse uit te voeren. Voor schaarse soorten kunnen de wisselende resultaten ook het gevolg zijn van de beperkte beschikbare hoeveelheid gegevens in deze analyse. Hoewel er bij enkele tientallen soorten een (waarschijnlijk) effect van MTB-routes op het voorkomen is vast te stellen, zal dit effect in verhouding tot de habitatkenmerken klein zijn. Voor alle soorten geldt dat de inrichting van het landschap en biotoopkenmerken in veel sterkere mate het voorkomen bepalen, dan de aanwezigheid van MTB-routes. Het effect van MTB-routes is, niet geheel verrassend, met name gevonden bij MTB-routes met een hoge score: dit zijn over het algemeen de meest intensief gebruikte routes: hier geldt voor de soorten waar een (mogelijk) effect is gevonden dat de kans op de aanwezigheid van een territorium op een geschikte locatie met ca. 5-10% afneemt. Zo geldt ook voor deze soorten dat in de eerste 100 meter afstand van de route de kans op bezetting van geschikt biotoop met 5-10% afneemt.

Graf, F., C. Signer, M. Reifler-Bächtiger, M. Wyttenbach, B. Sigrist, R. Rupf. 2018. Wildlife and humans in outdoor recreational areas near cities, Research Groups for Wildlife Management & for Environmental Planning, ZHAW Zurich University of Applied Sciences, Wädenswil, Zwitserland

The research design consisted of systematic bike rides through the habitats of collared roe deer, in each instance by pairs of bikers with concurrent tracking over two weeks in summer and winter. GPS data of both bikers and roe deer allowed to identify the exact disturbance time and location, and observe the immediate reaction of the roe deer. The animals usually fled and moved to sites with good cover (Sigrist et al., 2015). Flight initiation distances and the quality of cover sought following the disturbance event were compared between on-trail and off-trail activities. When groups of mountain bikers passed closely by roe deer on official paths, the animals usually responded by fleeing a short distance. After about 10 minutes they returned to a pattern of movement similar to what they had shown prior to the disturbance. At night, flight responses were slightly more pronounced than at dusk.

When people moved outside the official path network (e.g. during orienteering, hunting, or outdoor research), the roe deer fled farther on average. However, responses ranged from no flight (hiding in dense vegetation) to flight over a distance of around 1000 metres. After a disturbance, the roe deer generally sought cover in particularly dense vegetation.

Davis C.A., D.M. Leslie Jr., W.D. Walter, A.E. Graber. 2010. Mountain Biking Trail Use Affects Reproductive Success of Nesting Golden-Cheeked Warblers. The Wilson Journal of Ornithology, 122(3):465-474. 2010.

This study evaluated foraging and nesting behavior, territory size, and nest success of Golden-cheeked Warblers (Dendroica chrysoparia), a federally endangered songbird, relative to mountain biking trail use. The study was conducted at two mountain biking sites and two control sites at Fort Hood Military Base and in Austin, Texas, in spring 2002 and 2003. Territories of male Golden-cheeked Warblers in biking sites (2.2 ha) were .1.5 times as large as those in non-biking sites (1.4 ha). Mayfield nest success in biking sites (n 5 33) was 35% compared to 70% in non-biking sites (n 5 22). Nest abandonment was three times greater in biking areas (15%) than non-biking areas (5%). Seven nests were depredated in biking sites, but only two nests were depredated in non-biking sites. Texas rat snakes (Elaphe obsoleta) were the most frequent nest predator at biking sites, accounting for 71% of the predations. We conducted behavioral observations of male Golden-cheeked Warblers in biking (n 5 139) and non-biking (n 5 204) sites. Males spent similar amounts of time in diurnal behaviors in biking and non-biking sites. We used video-camera systems to record female nesting behaviors at 17 nests in biking sites and 15 nests in non-biking sites. Nesting behaviors of females did not differ between biking and nonbiking sites. The cumulative effect of disturbance from mountain biking trail use on Golden-cheeked Warbler foraging and nesting behavior appears to be minimal, but fragmentation and alteration of habitat by mountain biking trails may reduce quality of nesting habitat for Golden-cheeked Warblers.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Duplicaat (ID 488430)

To: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/6/2021 9:04:08 AM
Subject: FW: ecologische beoordeling
Received: Mon 12/6/2021 9:04:10 AM
Mountainbike tracé Vledder.pdf

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 6 december 2021 10:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: ecologische beoordeling

Ter info

Van: 5.1.2e , 5.1.2e [mailto: 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]
Verzonden: vrijdag 3 december 2021 16:24
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: ecologische beoordeling

Hoi 5.1.2e

Bedoel je zo iets? 5.1.2e heeft aan de hand van de route de volgende opmerkingen gemaakt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Boswachter publiek in het Drents-Friese Wold

Staatsbosbeheer Drents-Friese Wold
Beheer en Ontwikkeling | Bosweg 27b | 9423TA Hoogersmilde

T 0592- 5.1.2e | M 5.1.2e |
E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl | www.staatsbosbeheer.nl

@ 5.1.2e | facebook.com/staatsbosbeheer |

Blijf op de hoogte van het laatste nieuws en lees het Weblog Drents-Friese Wold

Tips voor buiten? Kijk eens op buitencentra.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto: 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
Verzonden: dinsdag 30 november 2021 10:14
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: ecologische beoordeling

Hallo 5.1.2e ,
Wij hadden begrepen dat er een ecologische beoordeling van de routewijziging van de MTB-route was.
Heb jij die ook in geschreven vorm? Dan ontvangen we die graag.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e | **juridisch beleidsmedewerker | team Dienstverlening**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521- 5.1.2e |M 5.1.2e **E** 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

Disclaimer Nederlands English
****
Disclaimer:
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.
De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.
Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

Mountainbike tracé Vledder

In januari 2021 kregen wij de ecologische quickscan onder ogen van het mountainbike tracé rondom Vledder, uitgevoerd door ecologisch adviesbureau Regelink. Het tracé wat in de quickscan was toegevoegd kwam niet overeen met de afspraken die gemaakt zijn met FietsZe race & mtb club.

Op onderstaande afbeelding is met rood het tracé aangegeven wat in de natuurtoets is opgenomen. Met blauw is de definitieve lijn opgenomen die wij als Staatsbosbeheer goed hebben gekeurd.

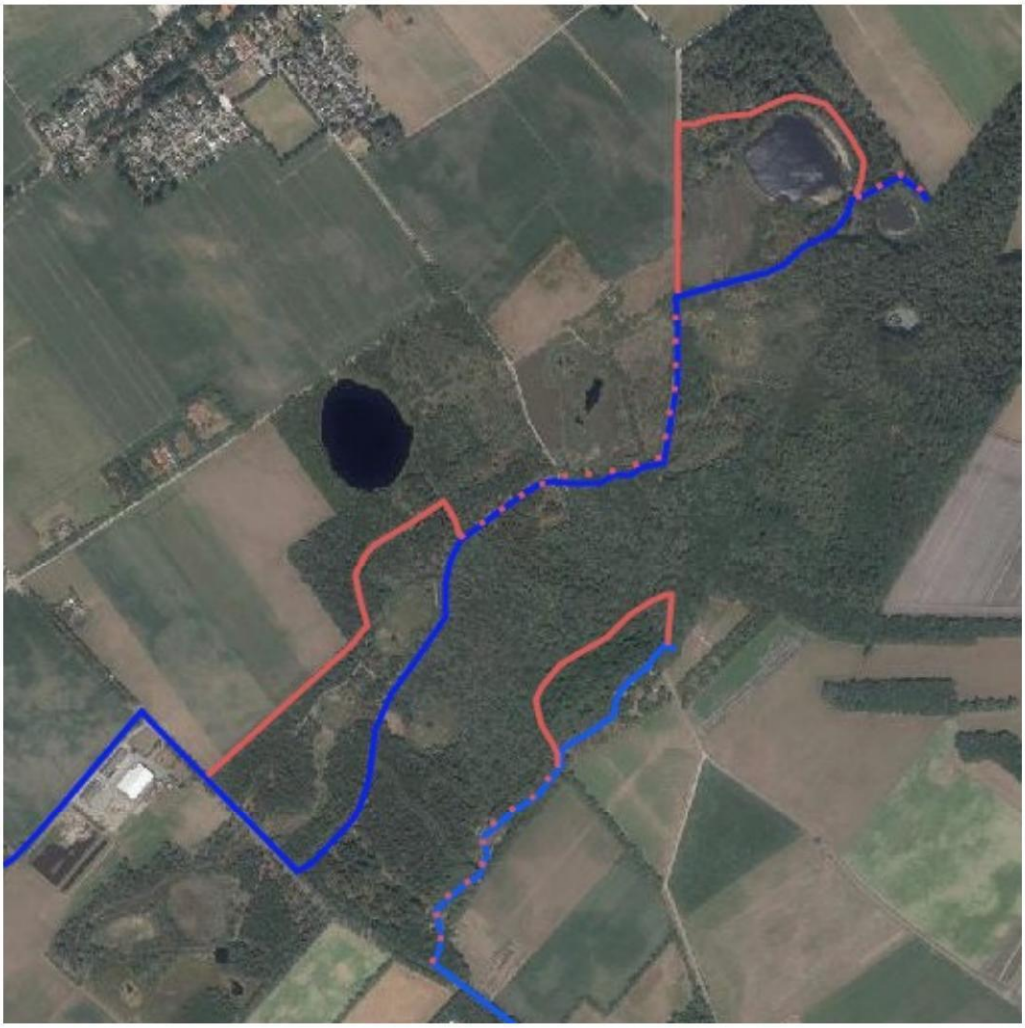

Wij hebben deze wijzigingen doorgevoerd omdat:

- Bij rode lijn zuid/oost is de route aangepast omdat hier een dassenburcht aanwezig is en op deze manier ligt de route meer aan de rand van het terrein.
- Rode lijn noord is aangepast in verband met reptielen en de al aanwezige recreatieroutes die niet goed samen gaan. Het aangepaste deel gaat nu over een bestaand beheerpad door het bos.
- Rode lijn zuid/west liep voor een groot deel door de ecologische verbindingszone, waarbij de kans groot is dat er reptielen worden overreden. Ook zou er een nieuw pad aangelegd moeten worden langs het bos.
- De blauwe lijn loopt in beboste delen over de beheerpaden, maar bij de delen die naast open terrein liggen wordt er een klein stuk de bosrand ingegaan. Onze inschatting hierbij is dat je op de beheerpaden, die in de zon liggen, meer slachtoffers maakt onder de reptielen dan onder een gesloten kronen dak.

Tijdens de aanlegfase zijn wij in het veld geweest met de routebouwers. In verband met de aanwezigheid van bijzondere planten of ondergroei van bijvoorbeeld hulst is er voor gekozen om af en toe wat verder de bosrand in te gaan om eerder genoemde te ontzien.

Momenteel worden alle beheerpaden en paadjes over de heide bereden door mountainbikers, waardoor er veel slachtoffer onder de reptielen vallen. Mede om deze reden ziet Staatsbosbeheer de aanleg van deze mountainbikeroute als een positieve ontwikkeling, omdat de bewegingen hierdoor beter te sturen zijn.

de Rechtspraak
Rechtbank
Noord-Nederland

[ ] AANTEKENEN [ ] PER POST [X] EMAIL

Advocatenkantoor Hoen
tav mevrouw mr. 5.1.2e
Jan Hofswyk 6
9241 HN Wijnjewoude

Afdeling bestuursrecht

bezoekadres
Guyotplein 1
9712 NX Groningen
openingstijden
08:30-17:00 uur

correspondentieadres
Postbus 150
9700 AD Groningen

t (088) 361 14 35 algemeen
t (088) 361 13 33 belasting

e-mail voor voorzieningen:
bestuurvovo.nnl@rechtspraak.nl
e-mail voor beroepen:
bestuursrecht.nnl@rechtspraak.nl

www.rechtspraak.nl

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

datum	4 februari 2022
onderdeel	Team vovo WABO (milieu), BK en overig
contactpersoon	mevr 5.1.2e
doorkiesnummer	(088) 361 14 35
ons kenmerk	zaaknummer LEE 21 / 3698 WABOA VUCS
uw kenmerk	Vovo mtb-route Natura2000 Drents Friesed
bijlage(n)	
onderwerp	het verzoek van Stichting NatuurAlert Nederland te Leiden

Geachte mevrouw,

Over het verzoek om een voorlopige voorziening met zaaknummer LEE 21 / 3698 WABOA VUCS deel ik u mee dat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan. Ik stuur u een kopie van de uitspraak. Indien in deze uitspraak wordt verwezen naar een uitspraak met een ECLI-nummer, is de tekst van de betreffende uitspraak onder dat nummer gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Als u een rechtsmiddel kunt instellen tegen deze uitspraak, dan is dat onder de uitspraak vermeld.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank belt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

de g 5.1.2e

BE091 Uw persoonsgegevens en indien van toepassing die van uw cliënt worden, voor zover nodig, voor een goede procesvoering verwerkt in de registratiesystemen van de Rechtspraak.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 3/15/2022 10:12:37 AM
Subject: FW: Dassenburchten Plangebied Riegmeer
Received: Tue 3/15/2022 10:12:39 AM

Even ter info

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 15 maart 2022 10:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassenburchten Plangebied Riegmeer

Goedemorgen 5.1.2e,

Kon je telefonisch niet bereiken, dus maar even per mail. Het leek ons wel goed om op korte termijn alvast even een eerste gesprek te organiseren met Das en Boom en de dassenwerkgroep, jullie als provincie en vanuit de gemeente onze eigen ecoloog. Dan kunnen we de stand van zaken van dit moment toelichten en wat verder de diepte in over de aanpak, zodat we alle aandachtspunten goed kunnen meenemen in het vervolgproces. De uitnodiging hiervoor volgt op korte termijn, als er nog vragen zijn dan hoor ik het graag.

Groet
5.1.2e 5.1.2e.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 15:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>
CC: 5.1.2e@hetnet.nl
Onderwerp: RE: Dassenburchten Plangebied Riegmeer

Goedendag allen,

Aanvullend op de mail van de heer 5.1.2e wil ik nog aangeven dat naast de das, alle natuurwaarden in het plangebied geïnventariseerd dienen te worden. Ik begreep dat er al een quickscan Wnb was uitgevoerd, en dat het nu wachten is op het aanvullend onderzoek. Het lijkt mij wenselijk dat, zodra de resultaten binnen zijn van het aanvullend onderzoek, de heer 5.1.2e en/of de heer 5.1.2e in een overleg aanschuiven, tezamen met de gemeente en het bevoegd gezag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Werkzaam van maandag t/m vrijdag

provincie Drenthe

5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
E-mail: 5.1.2e@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming

Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 15:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>

CC: 5.1.2e @hetnet.nl
Onderwerp: RE: Dassenburchten Plangebied Riegmeer

Geachte heer 5.1.2e,

Bedankt voor uw reactie.
Hierin geeft u aan dat u uw zorgen deelt ten aanzien van het behoud van de burchten.
Mag ik u er ook op wijzen dat niet alleen de dassenburcht beschermd is maar ook zijn leefgebied.
Op het moment dat het foerageergebied afneemt gaat dit ten koste van de ecologische functionaliteit van de burcht en dit wordt gezien als het beschadigen of vernielen van een voortplantingsplaats of rustplaats (art 3.10 Wnb). In het Kennisdocument Das uitgegeven door Bij12 worden een aantal maatregelen aangegeven om de ecologische functionaliteit te behouden. Als het gaat om foerageergebied wordt aangegeven dat verlies aan primair foerageergebied (grasland en bos) voor ten minste 120% moet worden gecompenseerd in de vorm van kleinschalig primair foerageergebied en dat verlies aan secundair foerageergebied (akkers en ruigten) voor ten minste 50% moet worden gecompenseerd in de vorm van kleinschalig primair foerageergebied.
Ik ga ervan uit dat de impact van de aanleg van het bedrijventerrein goed wordt beschreven in de uit te voeren natuurtoets.
Dat het gebied de bestemming heeft als bedrijventerrein doet hier niets aan af.

Met vriendelijke groet
5.1.2e 5.1.2e
Stichting Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
t:024-6842294
f:024-6844231
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto: 5.1.2e @emmen.nl]
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 13:13
Aan: 5.1.2e @hetnet.nl; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Dassenburchten Plangebied Riegmeer

Geachte heren 5.1.2e en 5.1.2e,

U heeft ons per mail gewezen op de aanwezigheid van dassenburchten in het plangebied Riegmeer. In algemene zin merken we op dat het plangebied Riegmeer al sinds 2011 de bestemming bedrijventerrein heeft. De ontwikkeling van in eerste instantie het noordelijk gedeelte van Riegmeer wordt met de komst van Fage door de gemeente nu opgepakt nadat dit de nodige tijd heeft stilgelegen. De gemeente zal hierbij voldoen aan het wettelijk kader van de soortenbescherming en de Natuurbeschermingswet. We begrijpen dat u zich afvraagt wat er in het plangebied Riegmeer gaat gebeuren met de dassenburchten. Onderstaand gaan we daarom concreet in op de door u gestelde vragen.

Welke voorzieningen worden getroffen ter bescherming en behoud van deze burchten?
De gemeente is sinds kort op de hoogte van het feit dat in de bospercelen beschermde soorten zijn gevestigd. Inzake het bosperceel dat op onderstaande foto aan de oostzijde is aangeduid, geldt – zoals u terecht aangeeft- dat dat deze percelen reeds in het verleden in het bestemmingsplan als (cultuurhistorisch) waardevol en behoudenswaardig zijn aangemerkt, tezamen met de nabij gelegen pingo-ruine. Deze gronden zijn dan ook niet als bedrijventerrein bestemd en worden gehandhaafd en ingepast in de toekomstige ontwikkeling. Het bosperceel aan de oostzijde is het in het verleden wel bestemd als mogelijk toekomstig bedrijventerrein. Met de huidige kennis omtrent de gevestigde beschermde soorten gaan wij nader onderzoek doen en op basis daarvan nader afwegen wat hierin gewenst is. Inpassing van ook dit specifieke bosperceel in de ontwikkeling is hierbij één van de overwegingen. Of en in welke mate vervolgens aanvullende voorzieningen ter bescherming noodzakelijk zijn, moet blijken uit dit vervolgonderzoek.

Is nagedacht over eventuele dassentunnels onder aan te leggen wegen in geval van de burcht bij de pingoruïne?
Als vermeld is de gemeente sinds kort op de hoogte van de aanwezigheid van de das. Wij zullen vervolgonderzoek instellen om de eventuele verder te treffen maatregelen in beeld te brengen. De aanleg van wegen rondom de pingoruïne is echter in een later stadium voorzien en zal zeker niet plaatsvinden tot de conclusies en aanbevelingen op dit punt helder zijn en zijn meegenomen in de plannen.

Zorgelijk is vooral de grote burcht van 12 holen. Hiervoor opperen we het volgende voorstel in vraagvorm:
Zou u willen bezien of en willen bevorderen dat het oppervlak voor Zuivelproducent FAGE in het plangebied Riegmeer wordt herzien en opnieuw ingedeeld en wel zo, dat het bos met de 12 burchten (linker ballonpijltje) buiten het oppervlak van het zuivelcomplex komt te liggen?
Het bosperceel aan de westzijde van het plangebied ligt reeds buiten het oppervlak van de kavel voor de fabriek van zuivelproducent Fage. De kavel voor de fabriek heeft daarmee geen betrekking op het betreffende bosperceel.

Mocht u nog vragen hebben, of een gesprek met ons op prijs stellen om een en ander verder door te nemen dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Hoogeveen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
Verzonden: woensdag 2 maart 2022 11:05
Aan: Griffie Hoogeveen <Griffie@hoogeveen.nl>
Onderwerp: Riegmeer

Beste mensen,

Op mijn mail van 4 januari heb ik van niemand van de Gemeente Hoogeveen enige reactie gekregen. Nu stuurt Das&Boom onderstaand bericht. Graag aandacht daarvoor!

Groet, 5.1.2e 5.1.2e, Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe.

Is er al wat meer nieuws over de plannen van het industriegebied Riegmeer?
Het is toch bijzonder dat die plannen al blijkbaar in een ver gevorderd stadium zijn terwijl er geen natuurtoets is verricht en er dus mogelijk ook geen ontheffing Wnb is aangevraagd?

Met vriendelijke groet
5.1.2e 5.1.2e
Stichting Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
t:024-6842294
f:024-6844231
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
Verzonden: dinsdag 4 januari 2022 14:39
Aan: Griffie Hoogeveen <Griffie@hoogeveen.nl>

Onderwerp: Dassenburchten Plangebied Riegmeer

Aan de wethouders Janita Tabak, Jan Zwiers, Werner Ten Kate en de fractievoorzitters van de politieke partijen Hoogeveen.

Geachte Wethouders en Fractievoorzitters,

Binnen afzienbare tijd gaat Gemeente Hoogeveen het nieuwe industriegebied Riegmeer bouwrijp maken ten behoeve van de komst van Zuivelproducent FAGE. Onlangs controleerden twee leden van Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe de drie dassenburchten die in het plangebied sinds jaren aanwezig zijn. **Zie het kaartje Dassenburchten Plangebied Riegmeer.**

Graag brengen we het volgende onder uw aandacht:

1. Het linker ballonpijltje in het bos geeft een dassenburcht aan van 12 holen met vers graafwerk, putjes en een latrine. Hier huist een dassenfamilie. De jongen worden aanstaande februari geboren.
2. Op de plek van het middelste ballonpijltje ligt een archeologisch object en wel een pingoruïne, door de Provincie aangemerkt als beschermd gebied. Bij de pingoruïne ligt een dassenburcht van 3 actieve holen.
3. Het rechter ballonpijltje geeft een kleine actieve dassenburcht aan.

Op bijgaand **kaartje van het plangebied** is met roze het oppervlak van zuivelfabriek FAGE aangegeven. Het **lijkt** alsof het bos met de 12 dassenholen geheel is gekapt. Met klem wijzen we u erop dat volgens de Wet Natuurbescherming de das, zijn burcht en zijn foerageergebied wettelijk zijn beschermd. Volgens de Gedragscode Bosbeheer mag binnen een straal van 20 meter van een dassenburcht niet worden gekapt.

In onze mailberichten of anderszins zien we niet dat u over de aanwezigheid van de drie dassenburchten contact met ons heeft gezocht, maar wellicht hebt u informatie hieromtrent ingewonnen bij Stichting Das&Boom, met name bij 5.1.2e 5.1.2e.

Wij vragen ons af wat er in het plangebied Riegmeer gaat gebeuren met de dassenburchten. Welke voorzieningen worden getroffen ter bescherming en behoud van deze burchten? Is nagedacht over eventuele dassentunnels onder aan te leggen wegen in geval van de burcht bij de pingoruïne? Zorgelijk is vooral de grote burcht van 12 holen. Hiervoor opperen we het volgende

voorstel in vraagvorm:

Zou u willen bezien of en willen bevorderen dat het oppervlak voor Zuivelproducent FAGE in het plangebied Riegmeer wordt herzien en opnieuw ingedeeld en wel zo, dat het bos met de 12 burchten (linker ballonpijltje) buiten het oppervlak van het zuivelcomplex komt te liggen?

Uw reactie afwachtend,

Hartelijke groet, namens Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe,

5.1.2e 5.1.2e.

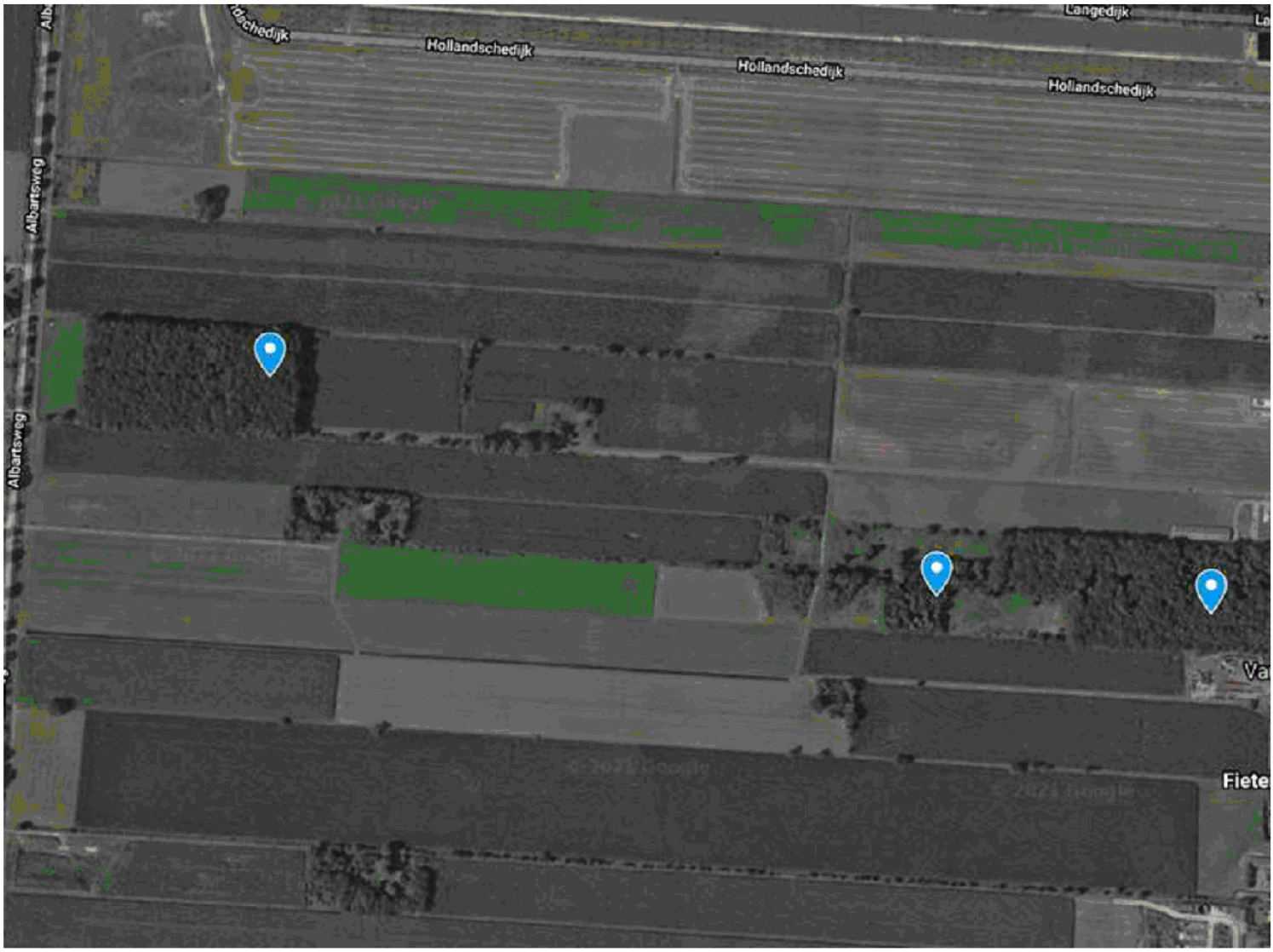
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Albartsweg
Albartsweg
Langedijk

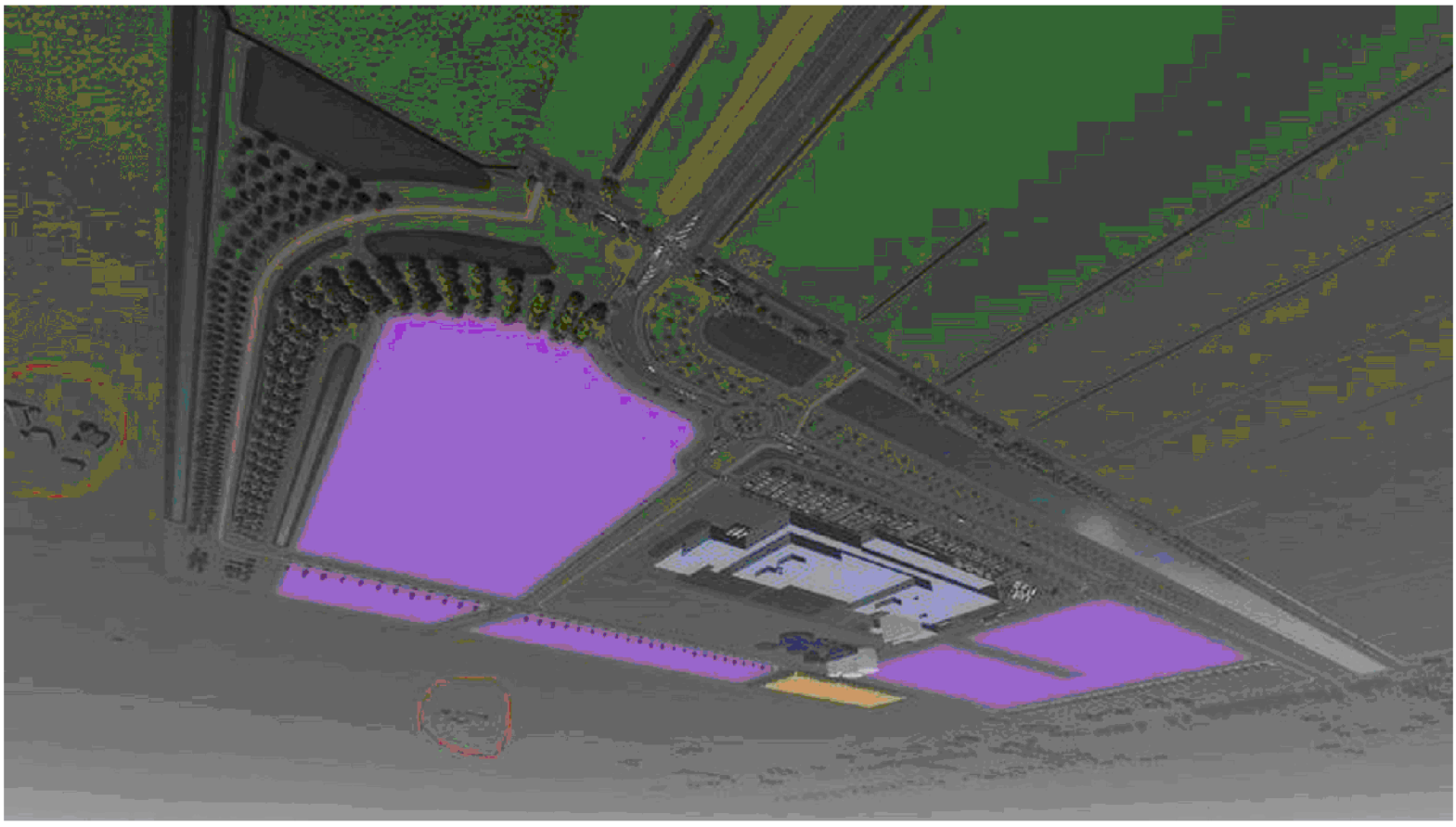

****
****

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als u niet de geadresseerde bent en toch dit bericht heeft ontvangen, verzoeken wij u vriendelijk contact met de afzender op te nemen en het e-mailbericht te verwijderen.

****
****

Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Langedijk
Albartsweg
Albartsweg

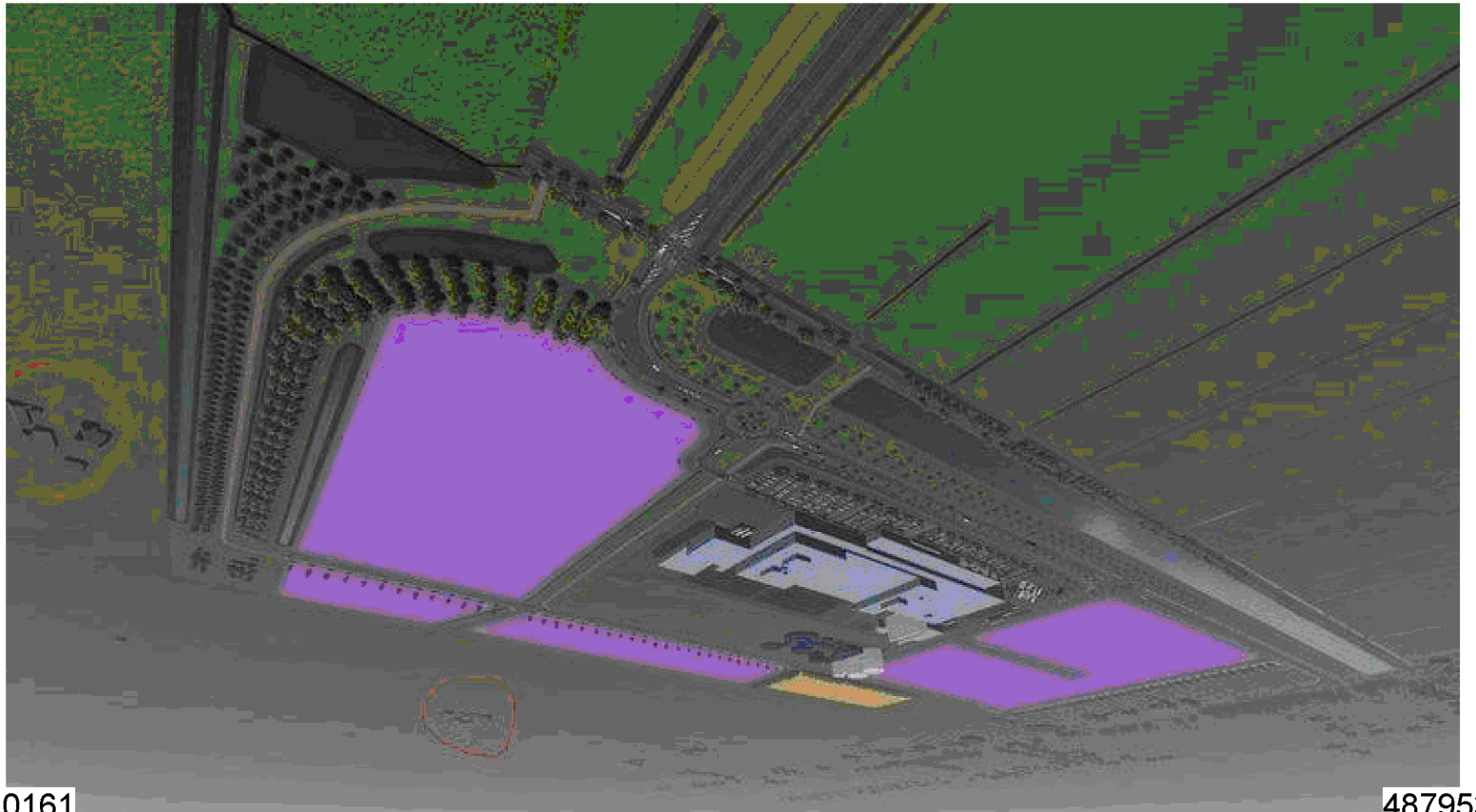
0161
487953

To: Arnout Venekamp[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 3/22/2022 11:14:51 AM
Subject: Ter info: overleg Fage / Riegmeer - 21 maart 2022 - ecologie
Received: Tue 3/22/2022 11:14:53 AM

Riegmeer (Fage) overleg – 21 maart 2022 – gemeentehuis Hoogeveen
Kort verslag van gesprek (16:00-17:30)
5.1.2e 5.1.2e (dassenwerkgroep Zuid-Drenthe)
5.1.2e 5.1.2e (Das&Boom)
5.1.2e 5.1.2e (projectleider)
5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe)
Jan Zwiers (wethouder van gemeente Hoogeveen)
Waar het bedrijventerrein Riegmeer wordt gelokaliseerd, heeft al 10-12 jaar als bestemming bedrijventerrein. (2011 is dat onherroepelijk geworden, jaren stil geleden door gebrek aan vraag door initiatiefnemers).
Jan geeft aan eerst de focus te willen hebben op Fage, daarna grondiger onderzoek omgeving. Gebied wordt opgeknipt en gefaseerd uitgevoerd. Prio is Fage, daarna wordt overige ruimte ingevuld.
Fage is belangrijk voor economische impuls omgeving. Willen ook echt dat dit project doorgaat. Gemeente Hoogeveen wil zich gaan meten aan welvaart en gezondheid met betrekking tot omliggende gemeenten.
Aanvullend onderzoek is uitgezet bij EcoGroen advies. Nieuwe holen ontdekt door Das & Boom (meer zuidelijker en westelijker van het bosje). Das&Boom willen aangehaakt blijven als second opion bij aanvullend onderzoek door EcoGroen.
Bosje van dassen blijft behouden, alsmede bosje bij Pingo ruïne. Vraag is hoe het dan verder gaat met betrekking tot foerageergebied voor de das en het leefgebied voor overige soorten aangaande zorgplicht, maar ook met betrekking tot overlast licht en geluid van Fage en nieuw te bouwen bedrijven. Hoe gaat dit ingericht worden? Veel onduidelijkheid nog.
Hoe zit het met kwaliteit foerageergebied zometeen? De bedoeling is dat de dassen ten westen van het bosje gaan foerageren.
Fage is dus prioriteit 1 voor bouwen, andere bedrijven worden pas gebouwd in 2025-2026. Geeft dassen wat extra tijd. Hoe gebied verder in te richten voor ecologie, wordt nu bekeken, ook ten aanzien van faunapassages.
Vroeg beginnen met compensatie voor de beschermde soorten (ook i.v.m. gewenningsperiode bijv. overige beschermde soorten).
Onduidelijkheid ook nog over houtkap en herplant. Hoe zit het met cumulatief effect wanneer gehele bedrijventerrein is ingevuld ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden.
Afspraken:

- Gemeente stuurt de al uitgevoerde onderzoeken toe naar provincie, de dassenwerkgroep en Das&Boom;
- EcoGroen neemt contact op met provincie t.a.v. resultaten van aanvullend onderzoek en voordat ontheffingsaanvraag er ligt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Werkzaam van maandag t/m vrijdag
provincie Drenthe
5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
E-mail: 5.1.2e **@drenthe.nl**
www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/23/2022 1:16:25 PM
Subject: FW: conceptrapportages ecologisch onderzoek Riegmeer
Received: Wed 3/23/2022 1:16:28 PM

Van: 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
Verzonden: woensdag 23 maart 2022 14:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @emmen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>; Zwiers, Jan <5.1.2e @hoogeveen.nl>
Onderwerp: Re: conceptrapportages ecologisch onderzoek Riegmeer

Dag allen,
Graag een opmerking over de pdf Bosperceel Albartsweg. Op 21 maart ontdekte 5.1.2e 5.1.2e een tweede burcht aan de zuidrand van het bos. Lijkt me goed deze burcht toe te voegen, al gaat het om drie holen. Op het kaartje heb ik beide burchten aangegeven met 1 en 2. Burcht 2 is de nieuw gevonden burcht.
Groet, 5.1.2e 5.1.2e, Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe.

Op 23 mrt. 2022, om 13:39 heeft 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @emmen.nl> het volgende geschreven:

Goedemiddag,

Na het goede gesprek van afgelopen maandag, waarvoor dank, in de bijlage de concept-documenten van het ecologisch onderzoek tot nu toe. Dit zijn conceptstukken die momenteel nader worden onderbouwd op de genoemde punten (verstoring, fourageergebied van de aangetroffen soorten), zoals we maandag ook hebben toegelicht.
Enerzijds is er de in eerste instantie uitgevoerde inventarisatie van de kavel van Fage, met een scan + veldbezoek

(ook) van de directe omgeving (m.n. het bosperceel), waarbij destijds de das nog niet is aangetroffen, en anderzijds een aanvullende inventarisatie van het bosperceel, waar ook wij de das toen alsnog hebben aangetroffen. Als aangegeven hadden en hebben wij voor de rest van Riegmeer meer onderzoek op stapel staan, maar is de vestiging Fage nu de eerste prioriteit.

Als gezegd zullen we de uitkomsten van het vervolgonderzoek mbt de vestiging van Fage tijdig delen en bespreken; in een later stadium doen we dat ook voor het vervolgonderzoek en de te nemen maatregelen voor de rest van het terrein.
Mochten er vragen zijn dan hoor ik het graag, nemen we dat waar nodig alvast mee.

Groet
5.1.2e 5.1.2e
<Wnb soortbescherming bedrijfskavel Riegmeer_Ecogroen_concept_7 oktober 2021.pdf><Bosperceel Albartsweg_Ecogroen_concept 18 feb 2022.pdf>

Langedijk
Langedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Albartsweg
Albartsweg
Albartsweg
1
2
3
© 2022 Google

0164 487945

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 17

Reeds openbaar (betreft document 444 bij besluit op Woo-verzoek inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A., te vinden op https://drenstack01.stackstorage.com/s/Mt3hTjIe6MrnhVxp)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 19

Reeds openbaar (betreft document 213 bij besluit op Woo-verzoek inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A., te vinden op https://drenstack01.stackstorage.com/s/Mt3hTjIe6MrnhVxp)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @emmen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @hetnet.nl]
Cc: 'Zwiers, Jan'[5.1.2e @hoogeveen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/23/2022 7:43:16 PM
Subject: RE: conceptrapportages ecologisch onderzoek Riegmeer
Received: Wed 3/23/2022 7:43:19 PM

Beste 5.1.2e,
Bedankt voor het toesturen van de documenten.
Even een aantal aandachtspunten die ik graag zou terugzien in aanvullend onderzoek of in de komende ontheffingsaanvraag. Dit is als volgt en kan mee gegeven worden aan 5.1.2e 5.1.2e van EcoGroen:

- Aandacht voor de beschermde plant 'dreps' en hoe deze ontzien gaat worden tijdens de aanleg- en gebruiksfase van Fage?
- Buizerd en/of havik zijn geluid- en lichtverstoringsgevoelige soorten dus hoe gaat hier rekening mee gehouden met de aanleg van Fage en tijdens de gebruikersfase? Wordt dit eveneens nog nader onderzocht?
- Compensatiegebied voor grote bosmuis binnenkort al realiseren of ontwerp voor maken. Hoe eerder compensatie is geregeld, hoe beter.
- Hoe gaan de dassen ontzien worden tijdens de aanlegfase en gebruikersfase van Fage? Wat voor faunapassages worden er aangelegd? Wordt gebied extra geschikt gemaakt ten westen van de fabriek en het bosje? Hoeveel is er nu over en hoeveel blijft er uiteindelijk over aan geschikt foerageergebied en wat is hiervan de kwaliteit?
- Hoe gaat men om met de aanlegfase van de fabriek ten aanzien van het broedseizoen van de vogels? Ik zag diverse vogelsoorten de revue passeren. Nu al rekening houden met hoe je omliggend gebied ontziet met aanleg- en gebruiksfase van Fage. Denk aan aanleggen van houtwallen/hagen/bomen etc. Dat heeft ook enige groeitijd nodig.
- Hoe zit het met natuurvrij maken? Hoe gaat men dat doen voor bijv. ontmoedigen van vogels ergens te broeden etc.?
- Hoe wordt er rekening gehouden straks met de poelkikker en grote modderkruiper indien bedrijventerrein verder wordt uitgebreid?
- Hoe wordt er rekening gehouden met kleine marterachtigen en de steenmarter die daar ook mogelijk aanwezig zijn?
- Hoe wordt er rekening gehouden met de vleermuizen die daar potentiële verblijfplaatsen in het westelijke bosje hebben, en dat dient als foerageergebied? Denk aan licht/geluid verstoring.
- Er is al aangegeven dat het bosje niet wordt gekapt waar de dassen zitten. Dat is mooi want dat bosje is meer dan 100 jaar oud. Anders had ik nog gedacht aan het opleggen van een evt. kapverbod i.v.m. belangrijke aanwezige natuurwaarden, gezien dit valt onder beschermde houtopstanden en dit ook aangevraagd dient te worden middels kapmelding (en herplantplicht) bij de provincie.
- Hoe wil men omgaan met de zorgplicht aangaande soorten waar een vrijstelling voor geldt?
- Daarnaast is het belangrijk om nu al een ontwerp te maken voor alle compensatie die gerealiseerd dient te worden voor o.a. grote bosmuis en das. Misschien kunnen er ook kunstmanden opgehangen worden voor roofvogels, buiten de verstoringscontour van de aanlegfase en gebruikersfase van de fabriek.

Dit is even mijn eerste reactie. Ik ben tot en met 28 maart vrij. Vanaf 29 maart weer telefonisch en per mail bereikbaar. Voor dringende zaken kan er een mail gestuurd worden naar vth@drenthe.nl
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Werkzaam van maandag t/m vrijdag
provincie Drenthe
5.1.2e
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
E-mail: 5.1.2e **@drenthe.nl**
www.provincie.drenthe.nl/soortenbescherming
Bezoekadres: provinciehuis, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
Postadres: provinciehuis, Postbus 122, 9400 AC Assen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 23 maart 2022 13:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
CC: 'Zwiers, Jan' <5.1.2e @hoogeveen.nl>
Onderwerp: conceptrapportages ecologisch onderzoek Riegmeer

Goedemiddag,
Na het goede gesprek van afgelopen maandag, waarvoor dank, in de bijlage de concept-documenten van het ecologisch onderzoek tot nu toe. Dit zijn conceptstukken die momenteel nader worden onderbouwd op de genoemde punten (verstoring, fourageergebied van de aangetroffen soorten), zoals we maandag ook hebben toegelicht. Enerzijds is er de in eerste instantie

uitgevoerde inventarisatie van de kavel van Fage, met een scan + veldbezoek (ook) van de directe omgeving (m.n. het bosperceel), waarbij destijds de das nog niet is aangetroffen, en anderzijds een aanvullende inventarisatie van het bosperceel, waar ook wij de das toen alsnog hebben aangetroffen. Als aangegeven hadden en hebben wij voor de rest van Riegmeer meer onderzoek op stapel staan, maar is de vestiging Fage nu de eerste prioriteit.
Als gezegd zullen we de uitkomsten van het vervolgonderzoek mbt de vestiging van Fage tijdig delen en bespreken; in een later stadium doen we dat ook voor het vervolgonderzoek en de te nemen maatregelen voor de rest van het terrein.
Mochten er vragen zijn dan hoor ik het graag, nemen we dat waar nodig alvast mee.
Groet
5.1.2e 5.1.2e

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Sun 4/3/2022 11:13:32 AM
Subject: FW: Wisseling college - Riegmeer
Received: Sun 4/3/2022 11:13:35 AM

Met vriendelijke groet,

+31 592 [redacted]
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en allleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.
-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted]@hetnet.nl>
Verzonden: zondag 3 april 2022 11:02
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@dasenboom.nl>; [redacted] [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Wisseling college

Goedenmorgen,

Enkele leden van onze dassenwerkgroep waarschuwen voor de wisseling van het college in Hoogeveen nu Gemeentebelangen de grootse partij is geworden. Aangenomen wordt dat het zakencollege zal worden vervangen door een college waarin Gemeentebelangen de grootste rol zal spelen met nieuwe wethouders. Binnen Gemeetebelangen zijn raadsleden die vinden dat economische belangen behoren te prevaleren boven natuurbelangen. In ieder geval wordt nu al duidelijk dat CDA en GroenLinks buiten spel worden gezet. Deze partijen waren voor natuurbehoud in plangebied Riegmeer. Forum is nieuw in Hoogeveen en krijgt 2 zetels.

Onze euforie over het behoud van het bos met 2 dassenburchten in plangebied Riegmeer kan daardoor teniet worden gedaan. Ik houd de ontwikkelingen in de gaten en zal jullie informeren.

Groet, [redacted] [redacted] Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 4/12/2022 11:33:09 AM
Subject: FW: Das Hoogeveen - Riegmeer
Received: Tue 4/12/2022 11:33:12 AM
21348_Veldkaart das.pdf

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en allleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e @hetnet.nl>
Verzonden: dinsdag 12 april 2022 11:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @dasenboom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: Das Hoogeveen
Dit kreeg ik vanmorgen. Op de kaart van EcoGroen staat 1 burcht, namelijk die bij de pingoruïne en niet de beide burchten in het bos aan de Albartsweg. Heb 5.1.2e meteen een kaartje gestuurd waarop alle 3 burchten staan. Vind het onbegrijpelijk dat ze de burchten in het bos aan de Albartsweg niet hebben gevonden. Of gezin er niet geweest .....
Groet, 5.1.2e.

Begin doorgestuurd bericht:
Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>
Onderwerp: Das Hoogeveen
Datum: 12 april 2022 om 11:07:26 CEST
Aan: " 5.1.2e @hetnet.nl" < 5.1.2e @hetnet.nl>
Geachte heer 5.1.2e,
We hadden elkaar onlangs bijna ontmoet bij de gemeente, helaas kon ik die dag niet in verband met een teamdag.
Zelf ben ik namens Ecogroen betrokken bij Riegmeer, waar nu de focus ligt op de melkfabriek.
We zijn recent nog het veld ingeweest en hebben de actuele staat van dassenburchen (o.a. nabij de pingo) opgenomen en rondom het bosje aan de Albartsweg de geschiktheid van de foerageergebieden in beeld gebracht tot een kilometer rondom (zie gele cirkel in bijlage).
We hebben zo een actueel beeld maar misschien hebben jullie nog nuttige aanvullende informatie, bijvoorbeeld over de wijdere omgeving (burchen op grotere afstand/dichtstbijzijnde andere dassenfamilie). Eventueel kan bijgevoegde (veld)kaart hiervoor worden gebruikt. Ook ben ik wel benieuwd naar ideeen voor inpassing.
Kortom, hopelijk kunnen we hier even over van gedachten wisselen. Ik heb zojuist al even gebeld, bel gerust terug als dat past (mijn gebruikelijke werkdagen zijn ma, di en do).
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

adviseur ecologie / projectleider

Ecogroen BV

Zuiderzeelaan 53

8017 JVZwolle

M (5.1.2e

T (038) 423 64 64

I www.ecogroen.nl

Dassenburcht
Buffer 1km
Buffer 2,5km
0 250 500 750 1.000 m
0170
488059

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 4/12/2022 1:07:38 PM
Subject: FW: Dassen Riegmeer
Received: Tue 4/12/2022 1:07:39 PM

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en allleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 12 april 2022 13:48
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @hetnet.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @dasenboom.nl>
Onderwerp: RE: Dassen Riegmeer

Hoi 5.1.2e,
Dat klinkt niet hoopgevend….
Heeft Ecogroen echt maar één burcht gevonden?
Op de kaart van Ecogroen die jij mij hebt gestuurd staat overigens niet de burcht van de pingo ruïne maar de meest oostelijke burcht in het bosje naast de Albartsweg.
In afbeelding 1 een overzicht van de door ons bezochte burchten (rode bollen). Is de meest zuidelijke burcht (die ik alleen op een afstandje aan de zuidzijde van de sloot heb kunnen bekijken) al bezocht door jouw collega 5.1.2e (ben even haar achternaam kwijt).
Op het onderstaande kaartje staat de burcht die wij niet hebben bezocht maar die er volgens jou wel ligt ingetekend met een geel bolletje. De overige mij bekende burchten binnen een straal van 2,5 km van het plangebied heb ik ingetekend met een blauw bolletje (afbeelding 2).
Overigens weet ik nog steeds niet wat nu precies het plangebied behelst. Volgens mij strekt dat zich uit tot ten zuiden van de Zuidwolder Waterlossing.
Dat wordt een flinke compensatie opgave…

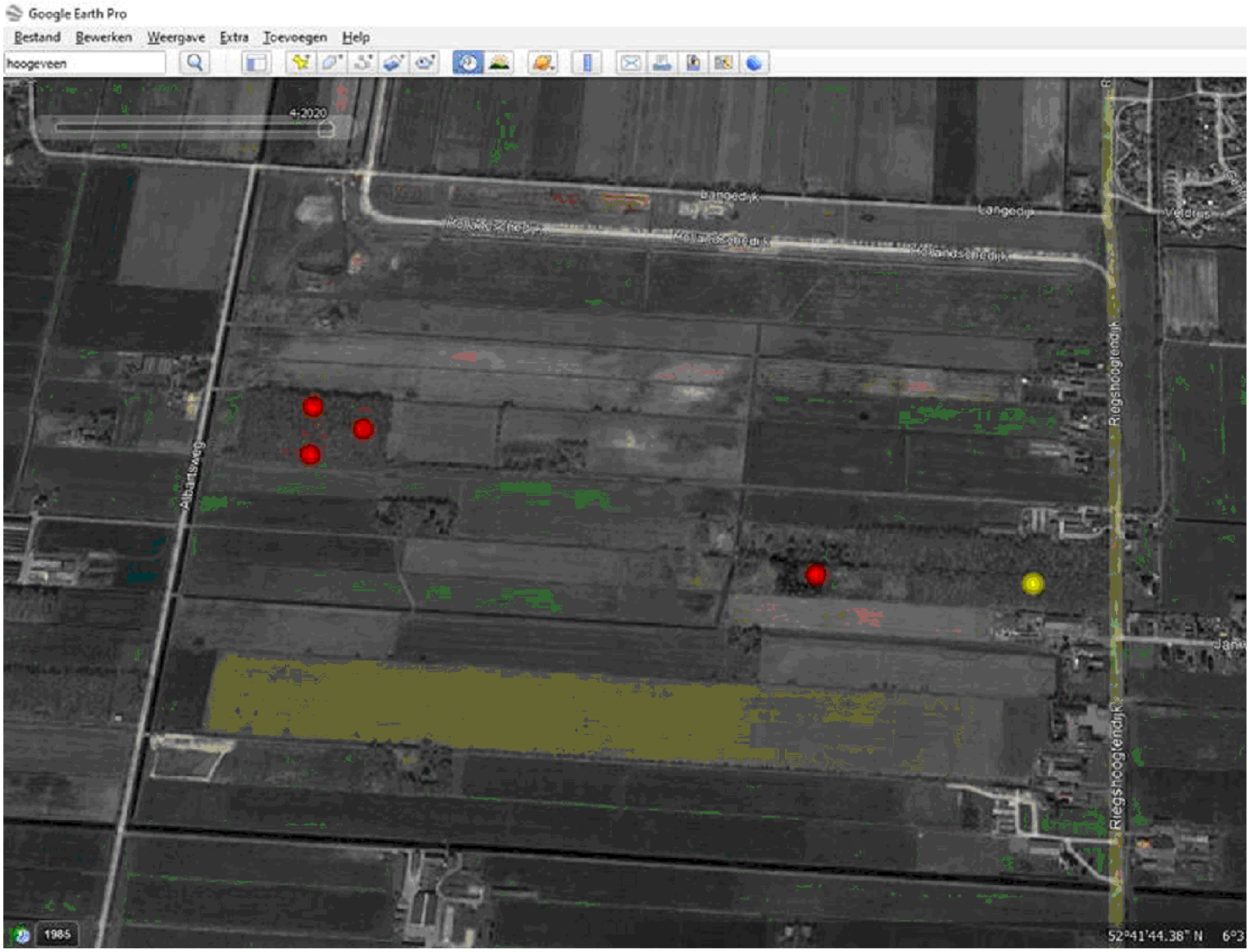

Afbeelding 1: Burchten binnen het plangebied

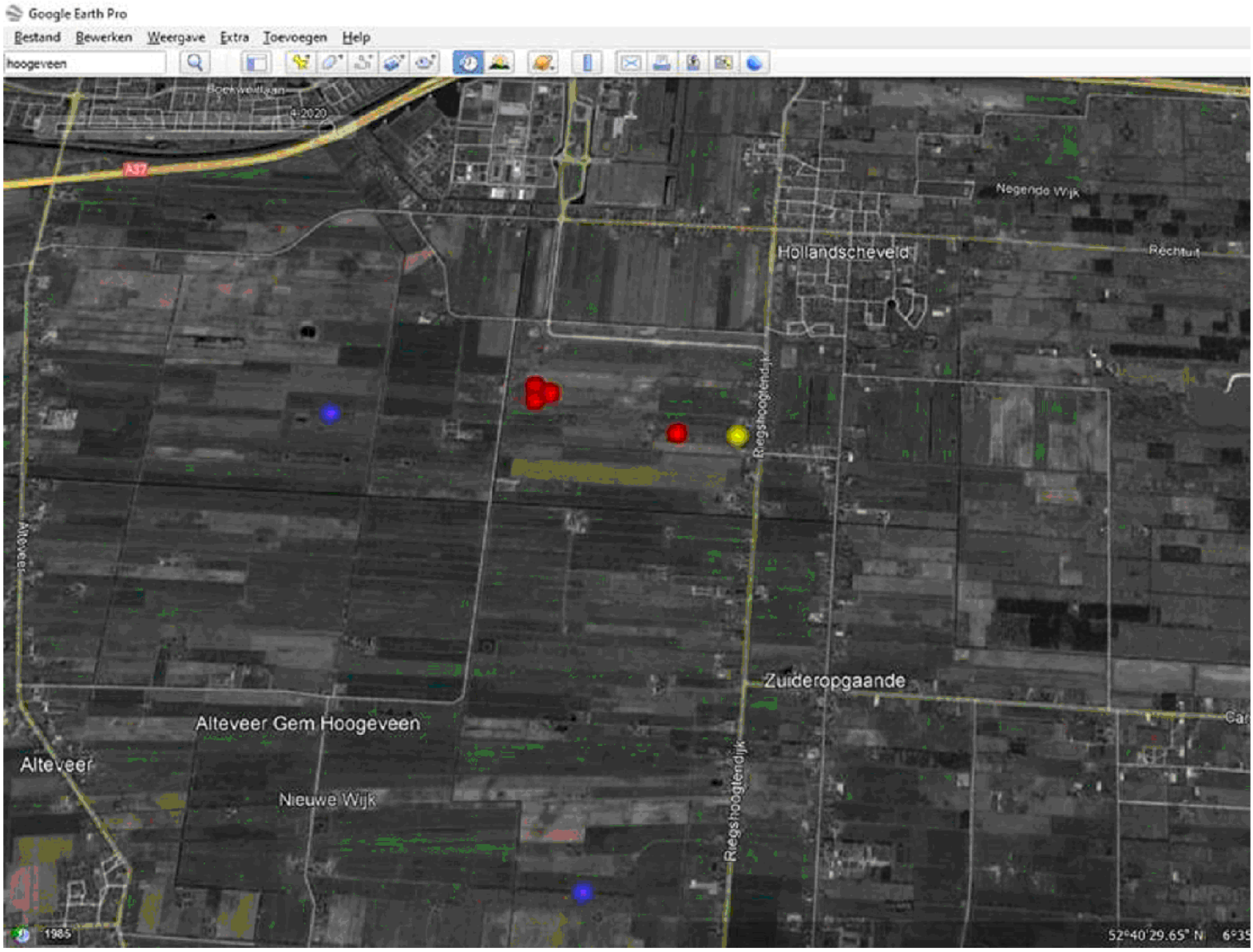

Afbeelding 2: Burchten Binnen een straal van 2,5 km van het plangebied

Met vriendelijke groet

5.1.2e 5.1.2e

Stichting Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
t:024-6842294
f:024-6844231
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Van: 5.1.2e [mailto: 5.1.2e @hetnet.nl]
Verzonden: dinsdag 12 april 2022 11:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Fwd: Das Hoogeveen

Dit kreeg ik vanmorgen. Op de kaart van EcoGroen staat 1 burcht, namelijk die bij de pingoruïne en niet de beide burchten in het bos aan de Albartsweg. Heb 5.1.2e meteen een kaartje gestuurd waarop alle 3 burchten staan. Vind het onbegrijpelijk dat ze de burchten in het bos aan de Albartsweg niet hebben gevonden. Of gezin er niet geweest …..
Groet, 5.1.2e.

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ecogroen.nl>
Onderwerp: Das Hoogeveen
Datum: 12 april 2022 om 11:07:26 CEST
Aan: "5.1.2e @hetnet.nl" <5.1.2e @hetnet.nl>

Geachte heer 5.1.2e,

We hadden elkaar onlangs bijna ontmoet bij de gemeente, helaas kon ik die dag niet in verband met een teamdag. Zelf ben ik namens Ecogroen betrokken bij Riegmeer, waar nu de focus ligt op de melkfabriek.
We zijn recent nog het veld ingeweest en hebben de actuele staat van dassenburchen (o.a. nabij de pingo) opgenomen en rondom het bosje aan de Albartsweg de geschiktheid van de foerageergebieden in beeld gebracht tot een kilometer rondom (zie gele cirkel in bijlage).
We hebben zo een actueel beeld maar misschien hebben jullie nog nuttige aanvullende informatie, bijvoorbeeld over de wijdere omgeving (burchen op grotere afstand/dichtstbijzijnde andere dassenfamilie). Eventueel kan bijgevoegde (veld)kaart hiervoor worden gebruikt. Ook ben ik wel benieuwd naar ideeen voor inpassing.
Kortom, hopelijk kunnen we hier even over van gedachten wisselen. Ik heb zojuist al even gebeld, bel gerust terug als dat past (mijn gebruikelijke werkdagen zijn ma, di en do).
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

adviseur ecologie / projectleider

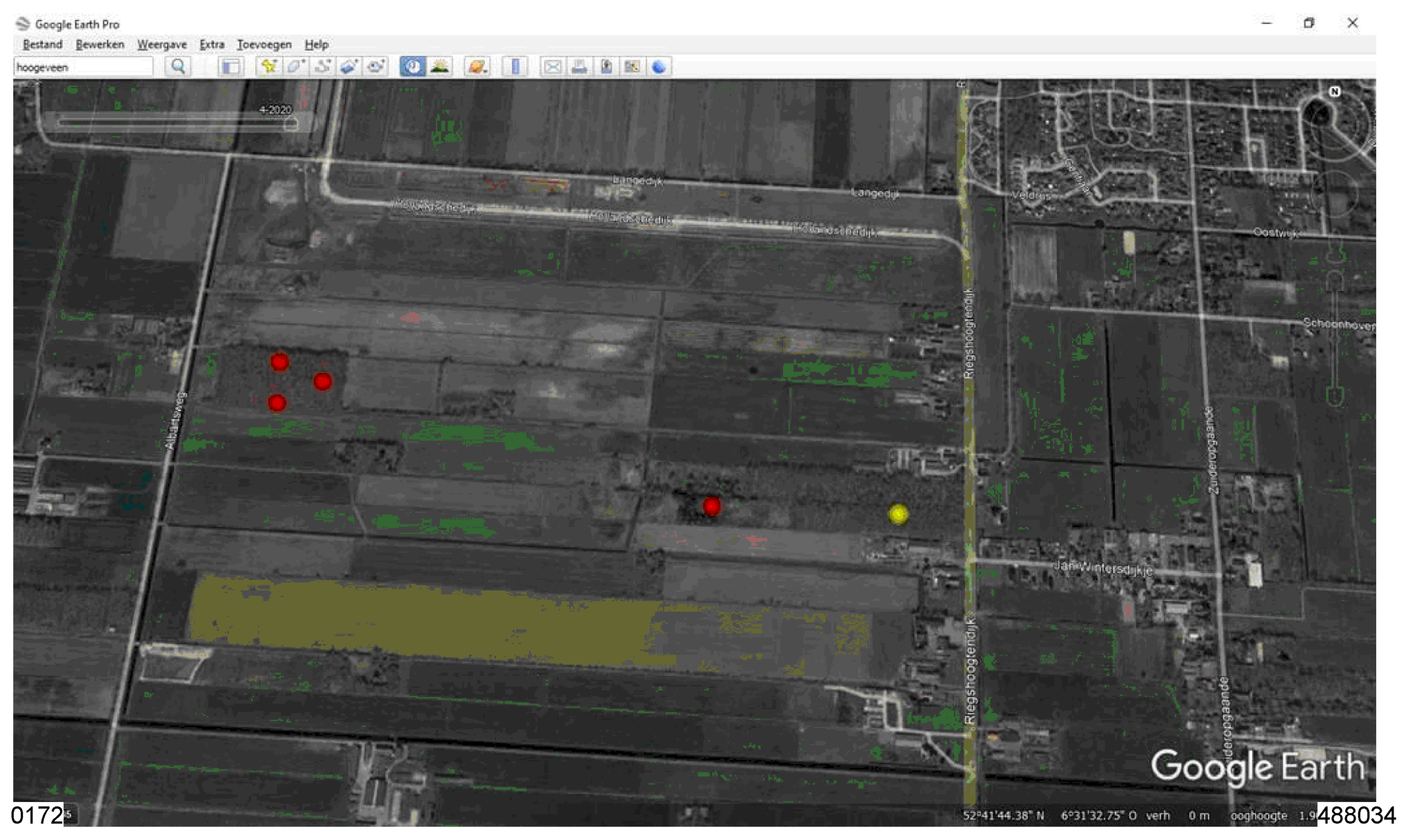
Google Earth Pro
Bestand Bewerken Weergave Extra Toevoegen Help
hoogeveen
4-2020
Langedijk
Landsmeerdijk
Veldrijs
Oostwijk
Schoonhoven
Riegshoogtendijk
Zunderopgaande
Jan Wintersdijkje
Albertsweg
Google Earth
52°41'44.38" N 6°31'32.75" O verh 0 m ooghoogte 1.9

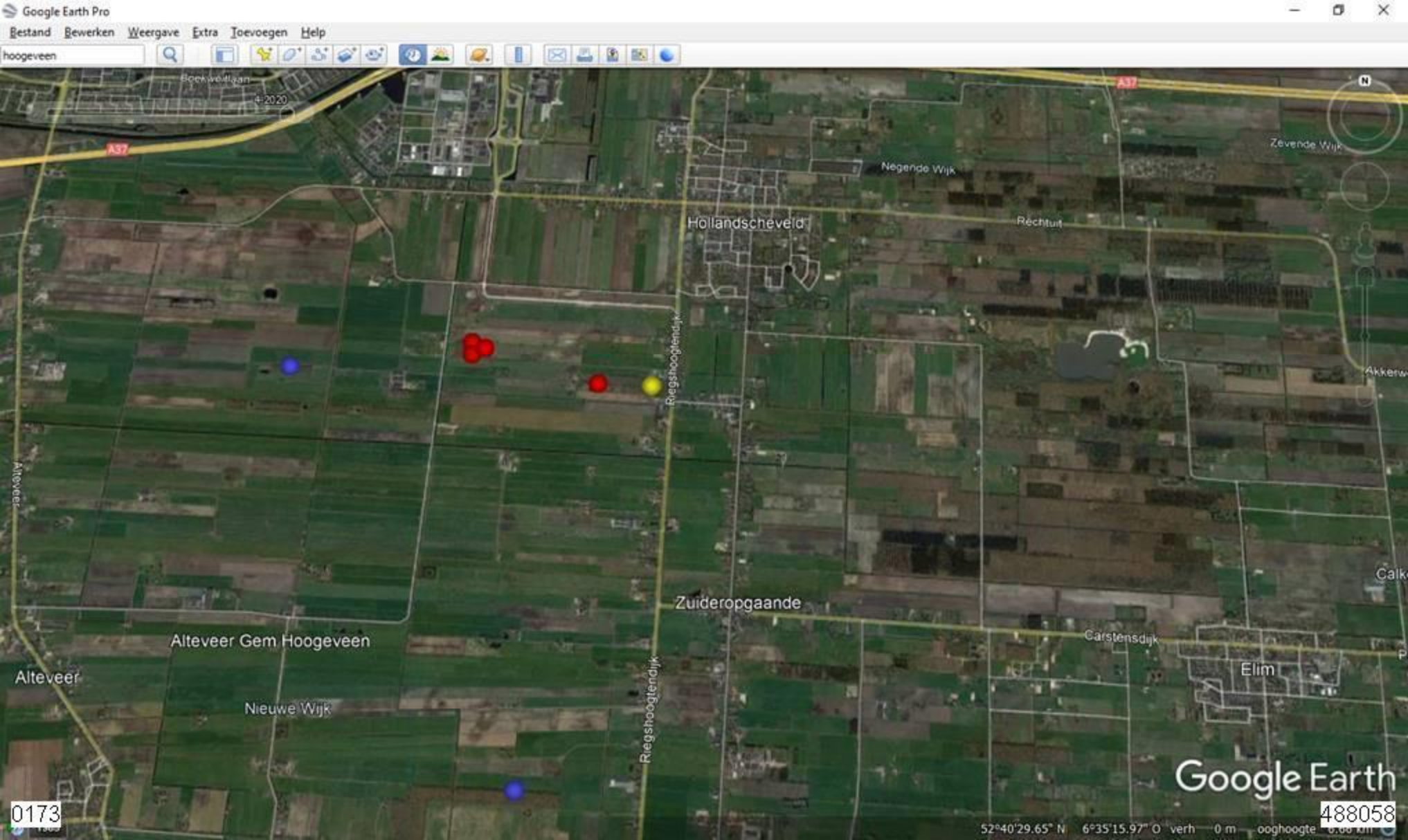
Google Earth Pro
Bestand Bewerken Weergave Extra Toevoegen Help
hoogeveen
A37
Boekweitlaan
4-2020
Negende Wijk
Zevende Wijk
Hollandscheveld
Rechtuit
Riegshoogtendijk
Akkerw
Alteveer
Zuideropgaande
Alteveer Gem Hoogeveen
Alteveer
Nieuwe Wijk
Carstensdijk
Elim
Calk
Google Earth
0173
488058
52°40'29.65" N 6°35'15.97" O verh 0 m ooghoogte

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 5/19/2022 11:16:35 AM
Subject: FW: Fage Dassenburcht
Received: Thur 5/19/2022 11:16:37 AM

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 19 mei 2022 12:28
Aan: 5.1.2e @arcadis.com; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Fage Dassenburcht

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Kunnen jullie aangeven hoe de zaken met de dassenburcht ervoor staan. Begreep van mijn collega dat zij tot op heden niets meer heeft gehoord. Willen jullie haar meenemen in de voortgang om te voorkomen dat we later vertraging oplopen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Vergunningverlener inrichtingen Wet natuurbescherming

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag, dinsdag en woensdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

Reeds openbaar (betreft document 498 bij besluit op Woo-verzoek van 17 mei 2023 inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A.)

To: [redacted] [redacted] [redacted] @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]; [redacted] [redacted] [redacted] @drenthe.nl]; Arnout Venekamp[[redacted] @drenthe.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Thur 9/1/2022 8:49:41 AM
Subject: FW: Fage - aanvraag ontheffing - positieve weigering
Received: Thur 9/1/2022 8:49:43 AM

Hoi,

Even ter kennisname over Fage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 30 augustus 2022 11:24
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Fage - aanvraag ontheffing - positieve weigering

Dag [redacted], dat klopt hoor, we hebben een concept van een EWP maar moeten nog even een keer met FAGE afstemmen over enkele onderdelen. Wordt hard aan gewerkt maar zat even vakantieperiode tussen, op korte termijn komt dat jullie kant op!

Groet
[redacted]

Van: [redacted] [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 30 augustus 2022 11:22
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: Fage - aanvraag ontheffing - positieve weigering

Dag [redacted],

Klopt het dat ik nog niks voorbij heb zien komen voor de aanleg van Fage?
Volgensmij was er afgesproken dat we voornemens zijn om een positieve weigering te schrijven op de aanvraag van de ontheffing, met dat gemeente Hoogeveen het risico voor zijn rekening neemt dat wij dit schrijven in plaats van een formele ontheffing hiervoor.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

Reeds openbaar (betreft document 609 bij besluit op Woo-verzoek inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A.)

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 10/12/2022 7:51:12 AM
Subject: FW: Burchten Albartsweg-West
Received: Wed 10/12/2022 7:51:14 AM

Graag in zaak bijplaatsen van zuivelfabriek Fage – Riegmeer.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@hetnet.nl>
Verzonden: woensdag 12 oktober 2022 09:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@emmen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@icloud.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Onderwerp: Burchten Albartsweg-West

Goedenmorgen,
Direct na de vergadering over FAGE-Riegmeer, gistermiddag in het Raadhuis, heb ik contact opgenomen met 5.1.2e 5.1.2e, ons lid van Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe. Zij controleert de dassenburchten rond Hollandscheveld. Ze stuurde me per omgaande een kaartje met daarop de 3 burchten aan de westkant van de Albartsweg. Ze liggen in het waterwingebied.
5.1.2e bezoekt deze burchten ook met WMD-beheerder 5.1.2e en heeft met hem afspraken gemaakt de burchten zo min mogelijk te verstoren. Volgende week gaat ze kijken in het langgerekte bos ten zuiden van melkveebedrijf 5.1.2e. Dit op mijn verzoek om er zeker van te zijn dat in dit bos al dan niet een burcht aanwezig is.
Zowel de burchten ten westen van de Albartsweg als de burchten in Plangebied Riegmeer heb ik met blauwe ballonpijltjes aangegeven. De noodzaak van een goede verbinding bij de Albartsweg, zoals gistermiddag in de vergadering is besproken, lijkt me op z'n plaats. Tunnels, dammen, rasters, noem het maar. De westkant van de Albartsweg lijkt me een goed uitloopgebied voor dassen. Daarmee wil ik niet zeggen dat de dassen van Albartsweg-West contact hebben met dassen in het Riegmeer. De afstand is waarschijnlijk te groot.
Hopelijk hiermee voldoende informatie voor de te plannen maatregelen.
Groet, 5.1.2e 5.1.2e, Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe.

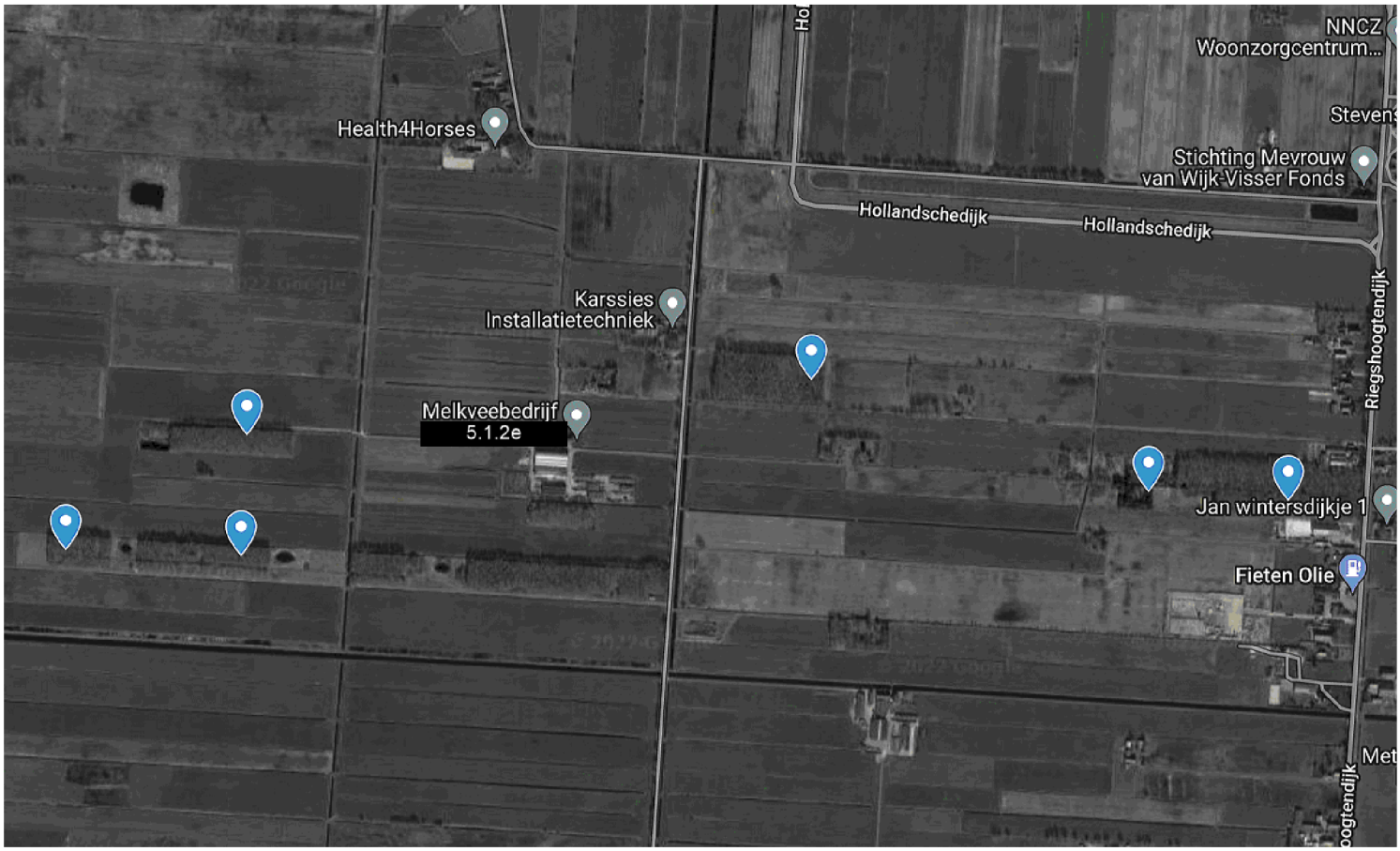
NNCZ
Woonzorgcentrum...
Health4Horses
Stichting Mevrouw
van Wijk-Visser Fonds
Hollandschedijk
Hollandschedijk
Karssies
Installatietechniek
Riegshoogtendijk
Melkveebedrijf
5.1.2e
Jan wintersdijkje 1
Fieten Olie

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar (betreft document 729 bij besluit op Woo-verzoek inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A.)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @dasenboom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @emmen.nl]
Cc: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @ecogroen.nl]; 5.1.2e @hetnet.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Sun 10/30/2022 8:18:08 AM
Subject: RE: vervolgstappen ecologie Riegmeer
Received: Sun 10/30/2022 8:18:10 AM

Dag 5.1.2e,
Dank voor je inspanningen. Het ziet er goed uit. Dit kan als een basis dienen voor de grote ontheffingsaanvraag die er gaat komen, of als basis voor meerdere ontheffingen voor dit gebied, waarbij de bedrijven conform dit plan het terrein van hen dienen aan te leggen om bij te dragen aan de svi van de das in dit gebied (en andere natuurwaarden) (anders kan men in principe ook niet aan de slag). We focussen ons nu natuurlijk heel erg op de das, maar er zijn natuurlijk nog meer beschermde soorten. Ik denk dat de meeste ook profiteren van deze aanleg, zoals de grote bosmuis, kleine marterachtigen, de steenmarter en vleermuizen, alsmede diverse vogelsoorten natuurlijk.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: maandag 17 oktober 2022 17:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
CC: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @hetnet.nl>
Onderwerp: RE: vervolgstappen ecologie Riegmeer

5.1.2e

Duplicaat (ID 487548)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Sun 10/30/2022 8:18:37 AM
Subject: FW: vervolgstappen ecologie Riegmeer
Received: Sun 10/30/2022 8:19:15 AM
Hoogeveen bedrijvenpark Riegmeer inrichtingsplan Das&Boom.docx

TKN

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: maandag 17 oktober 2022 17:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
CC: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @hetnet.nl>
Onderwerp: RE: vervolgstappen ecologie Riegmeer

Beste 5.1.2e,

Naar aanleiding van het overleg van afgelopen dinsdag 11 oktober heb ik alvast de vrijheid genomen om mijn ideeën over de noodzakelijke compensatie van het bedrijventerrein Riegmeer op papier te zetten. Dit heeft geleid tot een concept inrichtingsplan (zie bijlage) op basis van de richtlijnen zoals beschreven in het kennisdocument Das en wat recht doet aan de compensatieplicht.
Het verlies aan foerageergebied dient volgens het kennisdocument voor de helft gecompenseerd worden in nieuw primair foerageergebied en/of in het optimaliseren van bestaand primair foerageergebied. De tegenwerping dat er voldoende foerageergebied ten westen van de Albartsweg overblijft gaat mank omdat je te maken hebt met een gebied wat onderdeel uitmaakt van het territorium van 3 andere burchten (waarschijnlijk één familie). Omdat dit gebied al primair foerageergebied is kan dit gebied geoptimaliseerd worden door het kleinschaliger te maken waardoor het ook geschikt kan worden voor meerdere families.
Ik heb geen tunnels aangegeven onder de Albartsweg omdat dit weggetje erg rustig is. Ik heb echter geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat door de komst van meerdere bedrijven de verkeersintensiteit hoger kan gaan worden.
Ik heb alle verloren gaande hectares niet opgemeten maar ik denk dat als dit inrichtingsplan ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd er een gerede kans is dat de dassen het gebied blijven gebruiken. De voorgestelde graslanden in het plangebied dienen dan wel beheerd te worden als beweide graslanden met koeien.
Ik ben benieuwd naar jullie op/aanmerkingen

Met vriendelijke groet

5.1.2e 5.1.2e
Stichting Das&Boom
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen

t:024-6842294
f:024-6844231
5.1.2e @dasenboom.nl
www.dasenboom.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 14 september 2022 8:54
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @dasenboom.nl>; 5.1.2e @hetnet.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ecogroen.nl>
Onderwerp: vervolgstappen ecologie Riegmeer

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Het is enige tijd geleden dat we elkaar spraken op het gemeentehuis te Hoogeveen, maar sindsdien hebben we de nodige stappen gezet inzake de maatregelen voor soortenbescherming op Riegmeer en daarover praten we jullie graag bij.
Als destijds toegelicht was (en is) de vestiging van zuivelgigant FAGE onze eerste prioriteit, en daarnaast zijn we bezig met planaanpassingen in relatie tot inpassing van ecologische waarden en de ontwikkeling van het resterend deel van Riegmeer.
Onderstaand ga ik op beide aspecten nader in, waarbij ik – als niet zijnde ecoloog- hoop een goede weergave van door 5.1.2e voorgestelde maatregelen weer te geven, maar anders komt dat in gesprek wel verder aan de orde.

De vestiging van FAGE

Inzake de vestiging van FAGE hebben we in overleg met onze ecoloog 5.1.2e 5.1.2e en Arcadis, en op specifieke onderdelen als het heien afstemming met 5.1.2e, een maatregelenpakket ontwikkeld, en neergelegd in een ecologisch werkprotocol. Dit betreft onder meer maatregelen ter voorkoming van verstoring van licht- en geluidhinder voor dassen (door bijvoorbeeld het aanbrengen van grondwallen voorafgaand aan start bouw), en een pakket eisen en randvoorwaarden in relatie tot verdere beperking van verstoring voor diverse soorten, naast dassen bijvoorbeeld broedvogels. Behoud van de bospercelen waarin de das is gevestigd geldt als basis, hetgeen we reeds hadden we reeds aangegeven in ons gesprek. Ik heb het ecologisch werkprotocol bijgevoegd ter informatie. Het betreft een concept, kleine wijzigingen zijn nog voorbehouden.

Ontwikkeling van Riegmeer

Inzake de ontwikkeling van (het resterende gedeelte van) Riegmeer wordt de basis van de te nemen maatregelen gevormd door behoud van het bosje aan de Albartsweg en van de pingoruïne en het nabijgelegen bosperceel (het zogenoemde 'tweelingbosje').
Verder is sprake van een groenzone rondom het gehele bedrijventerrein. Met de beoogde kavelinrichting wordt de bestaande dassenburcht nabij de pingoruïne ingesloten. Of deze burchtlocatie nog een (periodieke) verblijfsfunctie voor dassen kan behouden is - ondanks de honkvastheid van de soort – in dat geval te betwijfelen. Daarom wordt een ecologische verbindingszone aangelegd van circa 50 m breed over het bedrijventerrein om beide bospercelen met elkaar te verbinden. Behoud van donkerte, rust en verbinding met de omgeving staat centraal. Het zo goed mogelijk afschermen van de bebouwing, kunstlicht en activiteiten op het bedrijventerrein van de omgeving is ook van grote waarde (denk aan dichte beplanting rondom, waar mogelijk op grondwal). Daar willen we voor zorgen.
De verbindingszone tussen het bosje aan de Albartsweg en het zogenoemde tweelingbosje bij de pingoruïne draagt bij aan de kwaliteit en behoud van natuurwaarden. De verbinding maakt de uitwisseling van das tussen beide bospercelen oost-west mogelijk en kan daarnaast dienen als leefgebied voor een aantal soorten (denk aan grote bosmuis en broedvogels). De uitwisseling tussen oost en west is ook op grotere schaal gezien van meerwaarde. De gedachte is deze zone zo goed mogelijk van de bedrijvigheid af te schermen en rustig en donker te houden (denk aan een combi van grondwal aan weerszijde met daarop dichte begroeiing en greppel(s) in lengterichting). Het combineren van groen en water (opvang/infiltratie) is daarbij mogelijk. Daarbij vermelden we dat de Zuidwolder waterlossing aan de zuidzijde van Riegmeer door de provincie is aangeduid als EVZ, wat aanknopingpunten biedt om daar wat extra te doen. Afhankelijk van in de overige inrichting van het terrein kan een brug over de waterlossing voor das nuttig zijn (barrière opheffen en terreinen naar het zuiden bereikbaar maken als foerageergebied). Het is sowieso de bedoeling om vanuit de verbindingszone niet alleen naar het oosten en westen maar ook in noordelijke en zuidelijke richting verbindingen voor dassen naar de omgeving mee te nemen in de planvorming, om het zodoende voor das mogelijk te maken het (fourageer)gebied rondom het bedrijventerrein in alle richtingen makkelijk te bereiken. (Bos) elementen in de directe nabijheid, zoals op het terrein van WMD (waterwinlocatie) kunnen op deze wijze een extra dimensie geven door de verbeterde toegankelijkheid.
De groene randzone rondom het bedrijventerrein kan worden benut ter afscherming van de omgeving en ook een eigen natuurwaarde krijgen door aanplant van een variatie aan autochtone bomen/struweel (denk aan sleedoorn). Aanbrengen van een grondwal rondom (wat toch al de bedoeling was in de oorspronkelijke planvorming) kan voor extra afscherming zorgen en voor rust erbuiten. Het is goed denkbaar dat das de buitenzijde van grondwal gaat benutten voor het graven van holen.
De denkrichting is globaal uitgewerkt op bijgaande tekening. Hoewel deze nadere toelichting en verdere uitwerking behoeft geeft het de bedoeling al aardig weer. We stellen voor om een afspraak in te plannen in Hoogeveen om de tekening en voorgestelde maatregelen voor de verdere ontwikkeling van Riegmeer door te nemen en te vernemen welke opmerkingen, suggesties en aanvullingen er wellicht zijn, zodat we deze mee kunnen nemen in de verdere planvorming, en zullen hiertoe een uitnodiging versturen. 5.1.2e heb ik reeds even gesproken en hij heeft aangegeven via Teams aan te willen sluiten, dat gaan we regelen. Als er vragen zijn bel of mail gerust even.

Alvast bedankt.
Groet
5.1.2e 5.1.2e .

Concept inrichtingsplan bedrijvenpark Riegmeer Hoogeveen (Stichting Das&Boom)

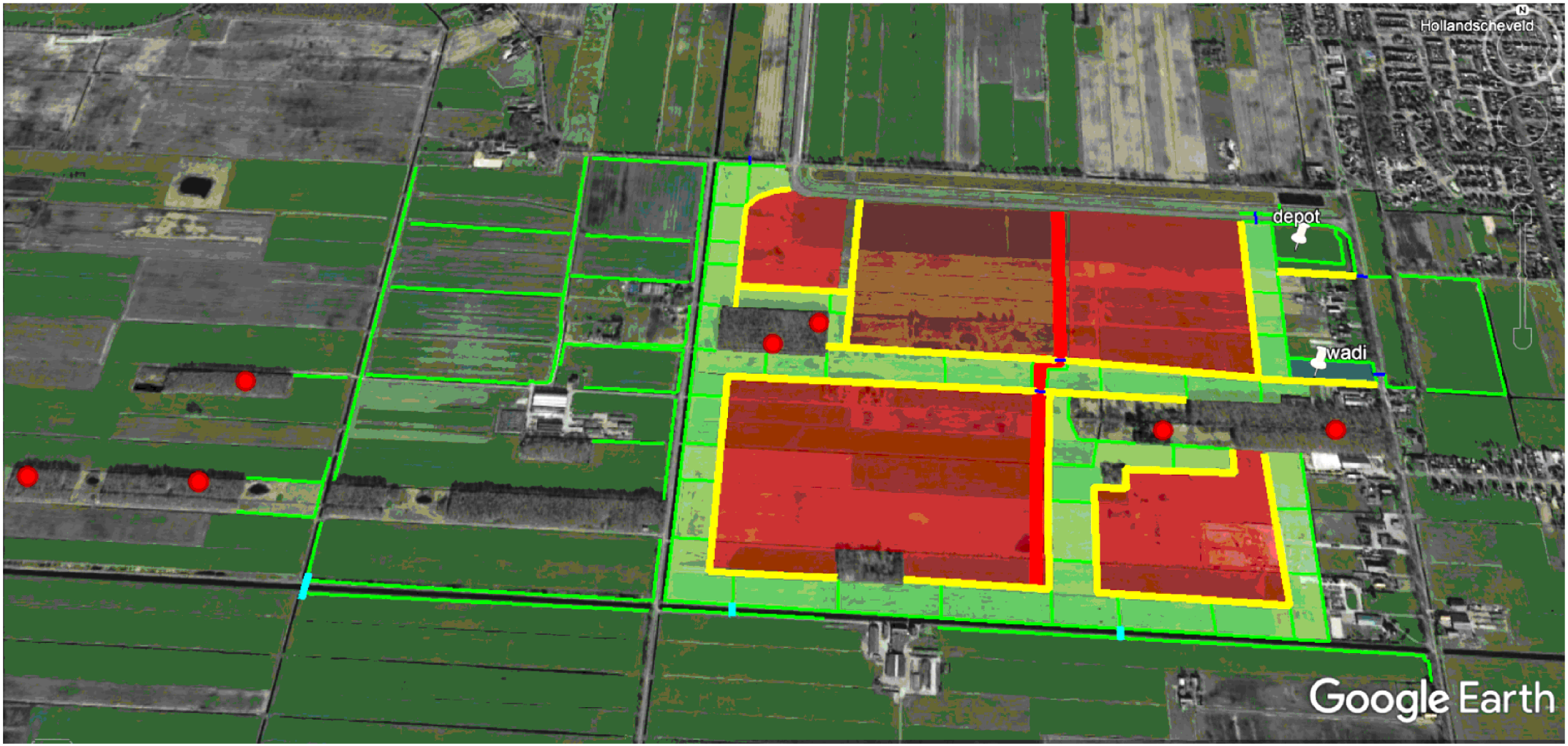

Gele lijn = houtwal
Groene lijn = Struweelhaag
Donkerblauwe lijn = Faunapassage
Lichtblauwe lijn = brug/loopplank
Rode lijn = weg door bedrijvenpark
Groen vlak = te beweiden (koeien) grasland
Rood vlak = bedrijventerrein
Rode bol = dassenburcht

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Reeds openbaar (betreft document 690 bij besluit op Woo-verzoek inzake het Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A., te vinden op https://drenstack01.stackstorage.com/s/Mt3hTjIe6MrnhVxp)

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 1/4/2023 10:05:23 AM
Subject: FW: Onduidelijkheden aanvraag Omgevingsvergunning FAGE
Received: Wed 1/4/2023 10:06:01 AM
Z2022-015085_Advies externe veiligheid_Fage aanvraag verg.docx
Fage aanvullende gegevens Wnb gebied
Advies waterschap ivm Fage.pdf

Hoi,

Waar is de brief gebleven met instemming richting gemeente Hoogeveen over zuivelfabriek Fage – bedrijventerrein Riegmeer op het gebied van soortenbescherming?
Is die in PDF beschikbaar?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 15:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Onduidelijkheden aanvraag Omgevingsvergunning FAGE

Dag 5.1.2e, kan je die brief mbt bevestiging EWP etc. nog even mailen? Of was die al op papier naar de gemeente gestuurd?

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ruddrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 15:02
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e <5.1.2e @arcadis.com>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @emmen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Onduidelijkheden aanvraag Omgevingsvergunning FAGE

Beste 5.1.2e,

Hierbij de opmerkingen voor de onderdelen Afvalwater, EV en Wnb gebieden.
Wnb Soorten maakt geen onderdeel uit van de aanvraag. Echter er moet nog wel een reactie komen van de Provincie Drenthe.

De brandweer en de Gemeente Hoogeveen hebben aangegeven de 2e week van januari met een reactie te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Team Vergunningen
Mob. 5.1.2e
Werkdagen: ma t/m vr

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Info@ruddrenthe.nl

De Regionale Uitvoeringsdienst van en voor Drenthe

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

buiten verzoek

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

buiten verzoek

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 5

buiten verzoek

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Fri 3/31/2023 5:12:07 AM
Subject: FW: Uitslagrapport 23005086
Received: Fri 3/31/2023 5:12:10 AM
23005086-42008630-001.pdf
Bijlage1_23005086-42008630-001.pdf

Van: DSU Wageningen Bioveterinary Research <5.1.5@wur.nl>
Verzonden: vrijdag 31 maart 2023 07:10
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Uitslagrapport 23005086
Aan: Provincie Drenthe

Hierbij ontvangt u de uitslagen van de door u ingezonden materialen.

Het betreft de volgende inzending:

Datum monstername: 15/03/2023
Uw kenmerk: Das nieuwlande
Ons kenmerk: 23005086

UBN:
Naam eigenaar: dassenwerkgroep
Woonplaats eigenaar:

Reden van onderzoek: 1919 Wilde Fauna
Import/exportland:

Voor de tarieven en tijdsduur van laboratoriumonderzoek kunt u onze website raadplegen: http://www.wur.nl/bioveterinary-research
Onderzoeksmateriaal kan gestuurd worden naar Houtribweg 39, 8221 RA Lelystad, t.a.v. de afdeling DSU.

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten.
Gebruik door derden of openbaarmaking van dit bericht zonder toestemming van Wageningen Bioveterinary Research is niet toegestaan.
Als u dit bericht per abuis heeft ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en ons te informeren.

Eindrapport

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen
e-mail: post@drenthe.nl

CC: - Wageningen Bioveterinary Research LELYSTAD

Ons kenmerk	Uw kenmerk	Relatienummer	Rapportdatum
23005086	Das nieuwlande	42008630	31/03/2023

ANALYSECERTIFICAAT

Door de klant verstrekte informatie:

UBN :
Naam en adres : dassenwerkgroep

Nederland

Diersoort : Das
Reden van onderzoek : Wilde Fauna
Import/exportland :
Aantal monsters : 1
Datum monstername : 15/03/2023
Datum ontvangst : 21/03/2023

Uitslagen onderzoek zijn van toepassing op de monster(s) zoals ontvangen door Wageningen Bioveterinary Research.

Nr.	Identiteit	Monstertype	Ond. code	Omschrijving onderzoek	Uitslag
001	Das	Wilde Fauna, kadaver	WFN02	Sectie wilde fauna	Zie bijlage 1.

Het incorrect afnemen en transporteren van een monster door de opdrachtgever kan van invloed zijn op het testresultaat. Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. N.B. Eventuele afwijkingen n.a.v. het rapport gaarne melden binnen twee weken na ontvangst van dit rapport.

Postadres
Wageningen Bioveterinary Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad

Bezoekadres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Afgifte adres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Telefoon
(0320) 23 83 02

E-mail
dsu.bvr@wur.nl

KVK
09098104 - Arnhem

Bankrekening
39.70.89.120

BTW-nummer
NL 8113.83.696.B.12

Wageningen Bioveterinary Research is een onafhankelijk onderzoeksinstituut binnen de Stichting Wageningen Research die de overheid ondersteunt bij de uitvoering van wet- en regelgeving.
De betrouwbare en onafhankelijke uitvoering van deze taak wordt gewaarborgd door het WDT-Statuut. Wageningen Bioveterinary Research is door de overheid aangewezen als nationaal veterinair referentielaboratorium.

Namens Wageningen Bioveterinary Research, nationaal veterinair referentielaboratorium,

5.1.2e

5.1.2e PhD, 5.1.2e

Het incorrect afnemen en transporteren van een monster door de opdrachtgever kan van invloed zijn op het testresultaat. Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. N.B. Eventuele afwijkingen n.a.v. het rapport gaarne melden binnen twee weken na ontvangst van dit rapport.

Postadres
Wageningen Bioveterinary Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad

Bezoekadres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Afgifte adres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Telefoon
(0320) 23 83 02

E-mail
dsu.bvr@wur.nl

KVK
09098104 - Arnhem

Bankrekening
39.70.89.120

BTW-nummer
NL 8113.83.696.B.12

Wageningen Bioveterinary Research is een onafhankelijk onderzoeksinstituut binnen de Stichting Wageningen Research die de overheid ondersteunt bij de uitvoering van wet- en regelgeving.
De betrouwbare en onafhankelijke uitvoering van deze taak wordt gewaarborgd door het WDT-Statuut. Wageningen Bioveterinary Research is door de overheid aangewezen als nationaal veterinair referentielaboratorium.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Datum: 31 maart 2023
Uw Kenmerk: 5.1.2e
Ons kenmerk: 23005086

Bijlage 1: Onderzoeksrapport WBVR-nummer: 23005086

Inzender: Provincie Drenthe, afdeling Handhaving Wet Natuurbescherming, Assen.

1. Beschrijving van de inzending

Wij ontvingen op 21 maart 2023 van de heer 5.1.2e Handhaver WNB, een kadaver van een das (*Meles meles*).

2. Afbeeldingen

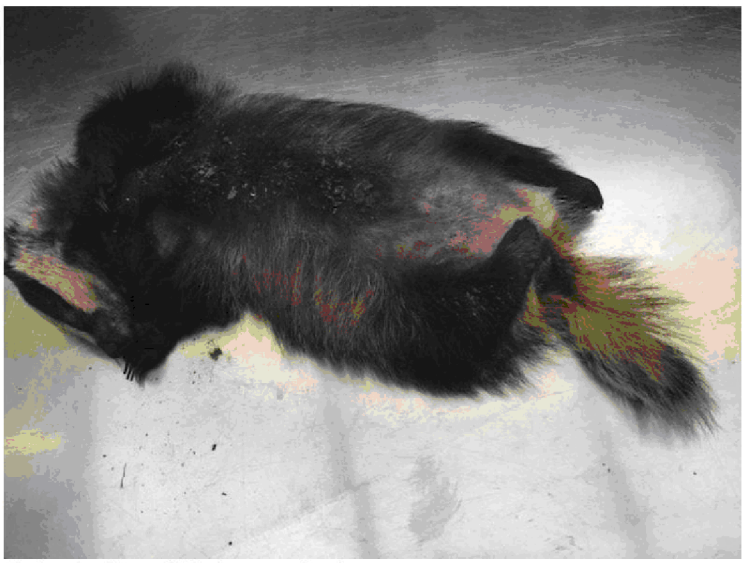

Foto 1. Das (*Meles meles*)

3. Vindgegevens

De das is op 15 maart 2023 dood aangetroffen. Ter plaatse is nog een das aangetroffen, maar was niet geschikt voor verder onderzoek. Eén das lag op boven op de burcht, de andere lag een eindje verder van de burcht af.
Vinder: Dassenwerkgroep
Melder: 5.1.2e Provincie Drenthe
Terreineigenaar: Staatsbosbeheer
Soort terrein: Ruilverkavelingsbosje
Vindplaats: Nieuwlande, gemeente Coevorden (Drenthe)
X/Y-coördinaten: 52.7055163, 6.6484649
Amersfoortcoördinaten: 238/524

4. Vraagstelling

De das te onderzoeken op de doodsoorzaak, specifiek op afschot en vergiftiging.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Datum: 31 maart 2023
Uw Kenmerk: 5.1.2e
Ons kenmerk: 23005086

5. Sectiebevindingen

Das
Uitwendig: adult; 74 cm (63 + 21 cm); matige conditie; mager.
Inwendig: beginnend autolytisch kadaver; vrouwelijk; geen afwijkingen aan de trachea; lege maag, geen afwijkingen; bleke longen; veel vocht in en om longen; geen afwijkingen aan de lever; geen afwijkingen aan de nieren; geen afwijkingen aan het hart; opgezette milt; weinig onderhuids vet; weinig vet op de organen; veel bloederig troebel vocht in borstholte.

6. Conclusies

De doodsoorzaak van de das is gelegen in de gevolgen van een ernstige longinfectie. Er zijn geen aanwijzingen waargenomen die zouden kunnen duiden op illegale dodingspraktijken.

7. Opmerkingen

Tijdens sectie zijn verder geen monsters genomen voor eventueel vervolgonderzoek.

ing. 5.1.2e
Coördinator Onderzoek Wilde Fauna
Projectleider: WOT-project 01-002-005.01 Wilde Fauna
(Wettelijke Onderzoekstaak i.o.v. Ministerie van LNV)
Bereikbaar: ma t/m vr
Telefoon : 0320-5.1.2e
E mail: 5.1.2e@wur.nl
Website: www.wur.nl/bvr
Bezoekadres : Houtribweg 39, Lelystad

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Tue 4/4/2023 7:42:03 AM
Subject: FW: Uitslagrapport 23005089
Received: Tue 4/4/2023 7:42:06 AM
23005089-42008630-001.pdf
Bijlage1_23005089-42008630-001.pdf

Van: DSU Wageningen Bioveterinary Research <[redacted 5.1.5]@wur.nl>
Verzonden: dinsdag 4 april 2023 09:36
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: [redacted 5.1.2e] [redacted 5.1.2e] <[redacted 5.1.2e]@drenthe.nl>
Onderwerp: Uitslagrapport 23005089

Aan: Provincie Drenthe

Hierbij ontvangt u de uitslagen van de door u ingezonden materialen.

Het betreft de volgende inzending:

Datum monstername: 20/03/2023
Uw kenmerk: appel/eieren Geesbru
Ons kenmerk: 23005089

UBN:
Naam eigenaar: dassenwerkgroep
Woonplaats eigenaar:

Reden van onderzoek: 1919 Wilde Fauna
Import/exportland:

Voor de tarieven en tijdsduur van laboratoriumonderzoek kunt u onze website raadplegen: http://www.wur.nl/bioveterinary-research
Onderzoeksmateriaal kan gestuurd worden naar Houtribweg 39, 8221 RA Lelystad, t.a.v. de afdeling DSU.

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten.
Gebruik door derden of openbaarmaking van dit bericht zonder toestemming van Wageningen Bioveterinary Research is niet toegestaan.
Als u dit bericht per abuis heeft ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en ons te informeren.

Eindrapport

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen
e-mail: post@drenthe.nl

CC: - Wageningen Bioveterinary Research LELYSTAD

Ons kenmerk	Uw kenmerk	Relatienummer	Rapportdatum
23005089	appel/eieren Geesbru	42008630	04/04/2023

ANALYSECERTIFICAAT

Door de klant verstrekte informatie:

UBN :
Naam en adres : dassenwerkgroep

Nederland

Diersoort : Geen
Reden van onderzoek : Wilde Fauna
Import/exportland :
Aantal monsters : 4
Datum monstername : 20/03/2023
Datum ontvangst : 21/03/2023

Uitslagen onderzoek zijn van toepassing op de monster(s) zoals ontvangen door Wageningen Bioveterinary Research.

Nr.	Identiteit	Monstertype	Ond. code	Omschrijving onderzoek	Uitslag
001	Appel	Wilde Fauna	WFN03	Macroscopisch onderzoek	Zie bijlage 1.
002	Ei 1	Wilde Fauna	WFN03	Macroscopisch onderzoek	Zie bijlage 1.
003	Ei 2	Wilde Fauna	WFN03	Macroscopisch onderzoek	Zie bijlage 1.
004	Ei 3	Wilde Fauna	WFN03	Macroscopisch onderzoek	Zie bijlage 1.

Het incorrect afnemen en transporteren van een monster door de opdrachtgever kan van invloed zijn op het testresultaat. Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. N.B. Eventuele afwijkingen n.a.v. het rapport gaarne melden binnen twee weken na ontvangst van dit rapport.

Postadres
Wageningen Bioveterinary Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad

Bezoekadres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Afgifte adres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Telefoon
(0320) 23 83 02

E-mail
dsu.bvr@wur.nl

KVK
09098104 - Arnhem

Bankrekening
39.70.89.120

BTW-nummer
NL 8113.83.696.B.12

Wageningen Bioveterinary Research is een onafhankelijk onderzoeksinstituut binnen de Stichting Wageningen Research die de overheid ondersteunt bij de uitvoering van wet- en regelgeving.
De betrouwbare en onafhankelijke uitvoering van deze taak wordt gewaarborgd door het WDT-Statuut. Wageningen Bioveterinary Research is door de overheid aangewezen als nationaal veterinair referentielaboratorium.

Namens Wageningen Bioveterinary Research, nationaal veterinair referentielaboratorium,

5.1.2e

5.1.2e PhD, 5.1.2e

Het incorrect afnemen en transporteren van een monster door de opdrachtgever kan van invloed zijn op het testresultaat. Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. N.B. Eventuele afwijkingen n.a.v. het rapport gaarne melden binnen twee weken na ontvangst van dit rapport.

Postadres
Wageningen Bioveterinary Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad

Bezoekadres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Afgifte adres
Houtribweg 39
8221 RA Lelystad

Telefoon
(0320) 23 83 02

E-mail
dsu.bvr@wur.nl

KVK
09098104 - Arnhem

Bankrekening
39.70.89.120

BTW-nummer
NL 8113.83.696.B.12

Wageningen Bioveterinary Research is een onafhankelijk onderzoeksinstituut binnen de Stichting Wageningen Research die de overheid ondersteunt bij de uitvoering van wet- en regelgeving.
De betrouwbare en onafhankelijke uitvoering van deze taak wordt gewaarborgd door het WDT-Statuut. Wageningen Bioveterinary Research is door de overheid aangewezen als nationaal veterinair referentielaboratorium.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Datum: 4 april 2023
Uw Kenmerk: 5.1.2e
Ons kenmerk: 23005089

Bijlage 1: Onderzoeksrapport WBVR-nummer: 23005089

Inzender: Provincie Drenthe, afdeling VTH, Assen.

1. Beschrijving van de inzending

Wij ontvingen op 21 maart 2023 van de heer 5.1.2e Handhaver WNB, anderhalve appel en 3 eieren.

2. Afbeeldingen

Foto 1. Anderhalve appel

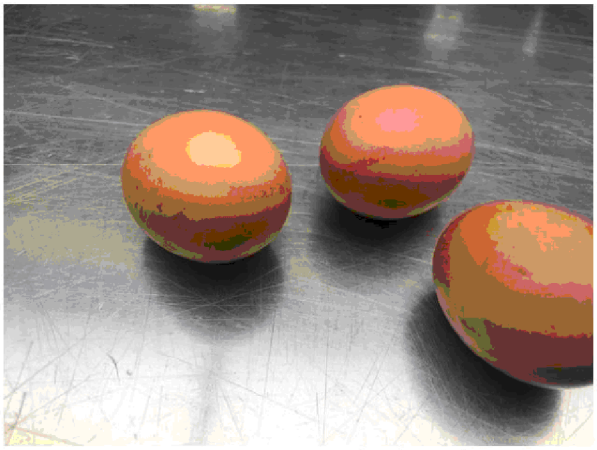

Foto 2. Drie eieren met opdruk

3. Vindgegevens

De appels en eieren zijn op 20 maart 2023 aangetroffen in een bosje bij een dassenburcht waar eerder ook dode dassen zijn aangetroffen.
Vinder: Dassenwerkgroep
Melder: 5.1.2e Provincie Drenthe
Terreineigenaar: Particulier
Soort terrein: Naaldhout bosje
Vindplaats: Geesbrug, gemeente Coevorden (Drenthe)
Amersfoortcoördinaten: 239/528
X/Y-coördinaten: 52.7140759, 6.6348051

4. Vraagstelling

De appels en eieren te onderzoeken op mogelijke bewerking met een gif.

5. Bevindingen macroscopisch onderzoek

Appels
Een hele + halve appel; iets grond op buitenzijde; geen afwijkende geur en kleur waargenomen; geen beschadigingen aan buitenzijde waargenomen.

Eieren
Drie eieren met productiestempel aan buitenzijde; geen afwijkende geur en kleur waargenomen; geen beschadigingen aan de eieren waargenomen.

6. Conclusies

Op zowel de appels als de eieren zijn geen aanwijzingen waargenomen die zouden kunnen duiden op een mogelijke bewerking met een vergif. Wel is de vindplaats van de appels en eieren verdacht. Het lijkt er sterk op dat deze materialen zijn neergelegd om dieren te lokken. Of dit nu ter vervolging of voor het maken van foto's is, is niet uit te sluiten.

7. Opmerkingen

Tijdens sectie zijn monsters genomen voor eventueel vervolgonderzoek. Deze monsters zullen gedurende 12 maanden na ontvangst van het definitieve rapport worden bewaard. Zonder tegenbericht zullen deze monsters na deze 12 maanden worden vernietigd. Indien u het wenselijk vindt dat één of meerdere monsters langer worden bewaard, verneem ik graag van u.

ing. 5.1.2e
Coördinator Onderzoek Wilde Fauna
Projectleider: WOT-project 01-002-005.01 Wilde Fauna
(Wettelijke Onderzoekstaak i.o.v. Ministerie van LNV)
Bereikbaar: ma t/m vr
Telefoon : 0320- 5.1.2e
E mail: 5.1.2e @wur.nl
Website: www.wur.nl/bvr
Bezoekadres : Houtribweg 39, Lelystad

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 4/20/2023 6:37:43 PM
Subject: Verstoring dassenburcht SPOED!
Received: Thur 4/20/2023 6:38:06 PM
IMG-20230419-WA0022.jpg
IMG-20230419-WA0060.jpg
IMG-20230419-WA0018.jpg
Screenshot_20230420_195910_Maps.jpg
IMG-20230419-WA0059.jpg
IMG-20230419-WA0019.jpg
IMG-20230419-WA0058.jpg
IMG-20230419-WA0015.jpg
IMG-20230419-WA0040(1).jpg

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wil ik melding maken van een verstoring van een dassenburcht hier in de natuur vlakbij de plek waar ik woon en werk.

Het betreft de burcht in en rond het bosje aan het Boterveen langs de akker. Hier zijn gisterenavond nog dassen gezien. Het Boterveen ligt op een steenworp afstand van Natura-2000 gebied waar nog een dassenburcht is gevestigd.

Van de Stichting Das en Boom begrijp ik dat de dassen nu - van 1 december tot en met 1 juli - in de kwetsbare periode (voortplantingsperiode) zitten, waarin je extra voorzichtig om moet gaan met dassenburchten. Werkzaamheden binnen 20 meter van een dassenpijp zijn in die periode verboden en het is het hele jaar verboden om binnen die afstand met zwaar materieel te rijden wegens gevaar van het instorten van gangen. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming verbiedt dit, zo heb ik begrepen.
Op dit moment zijn er volop werkzaamheden aan de gang op de akker waar de dassenburcht tegenaan is gevestigd. De akker waar voorheen maïs werd verbouwd is sinds afgelopen maandag veranderd in een industrieel uitziend gebied voor lelieteelt. Sinds maandag rijden er de hele dag door tot laat in de avond zware machines zoals tractoren. Er staan vrachtwagens, bedrijfsbussen en grote kisten langs en op de akker. De burcht bevindt zich op minder dan 10 meter afstand van deze activiteiten.

Een tijdje geleden werd er glyfosaat gebruikt bij deze dassenburcht en vlak langs de waterkant. De betreffende lelieteler heeft aangegeven het terrein in de toekomst intensief met bestrijdingsmiddelen te willen behandelen.

Mogelijk verdwijnt er door deze activiteiten ook foerageergebied voor de das. Dat brengt de zogenaamde ecologische functionaliteit van de dassenburcht in gevaar, hetgeen ook een overtreding van art 3.10 van de Wet natuurbescherming oplevert.

Ik verzoek u daarom om handhavend op te treden.

Ik voeg enkele foto's bij van gisterenmiddag op de locatie en een afbeelding van de locatie vanuit de lucht gezien.

De locatie is te vinden door voorbij nummer 13 het zandpad te nemen langs de akker. Op de afbeelding vanuit de lucht heb ik de akker grijs gemarkeerd en de locatie van de burcht blauw omcirkeld.

Als u vragen hebt kunt u contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e
E 5.1.2e@gmail.com

www.5.1.2enl

NIELS KREUK BV
ANDIJK 2017
MAATSCH-AP KREUK
ANDIJK 2004
NIELS KREUK BV
ANDIJK 2019
NIELS KREUK BV
ANDIJK 2021
NIELS KREUK BV
ANDIJK 2019

0196 488118

0197 488125

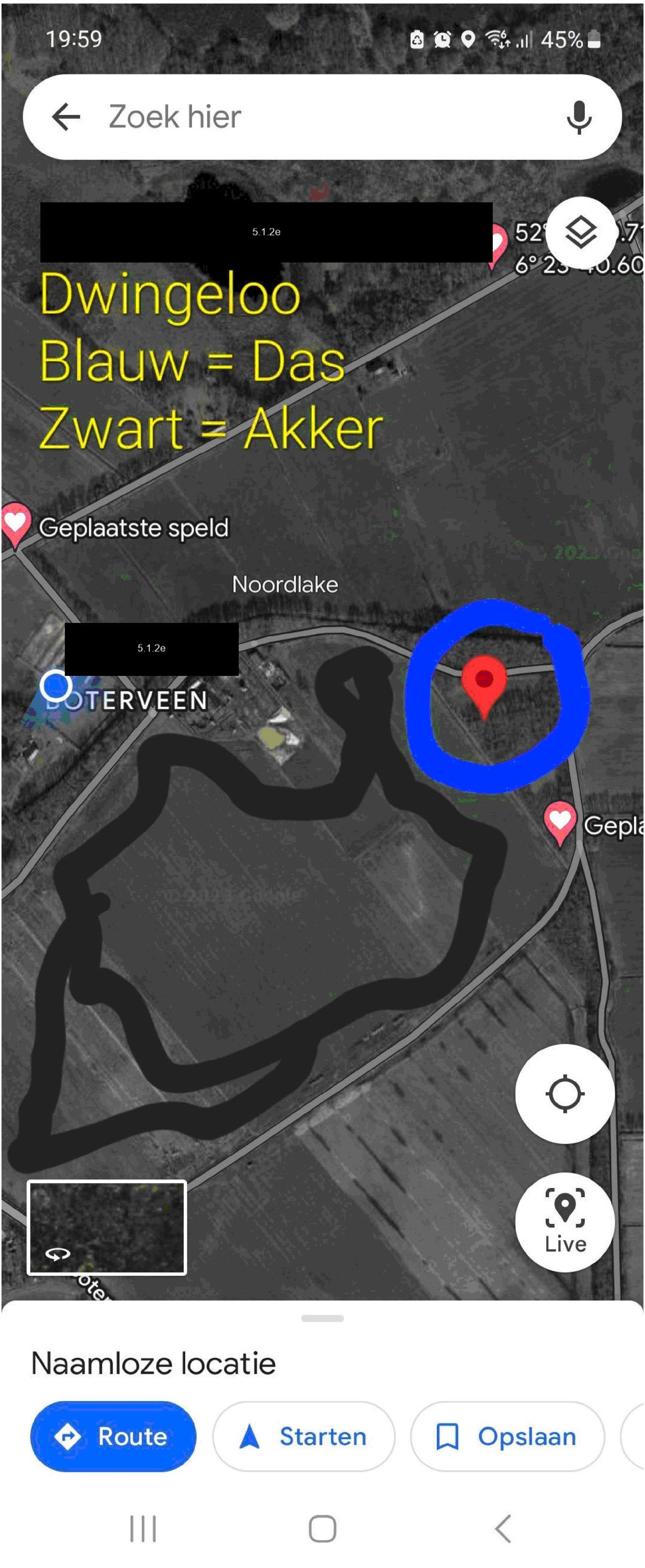
19:59
45%
Zoek hier
[redacted]
5.1.2e
Dwingeloo
Blauw = Das
Zwart = Akker
Geplaatste speld
Noordlake
[redacted]
5.1.2e
BOTERVEEN
Gepla
Live
Naamloze locatie
Route
Starten
Opslaan

MAATSCHAP KREUK
ANDIJK 2006
KARSTEN TRANSPORT

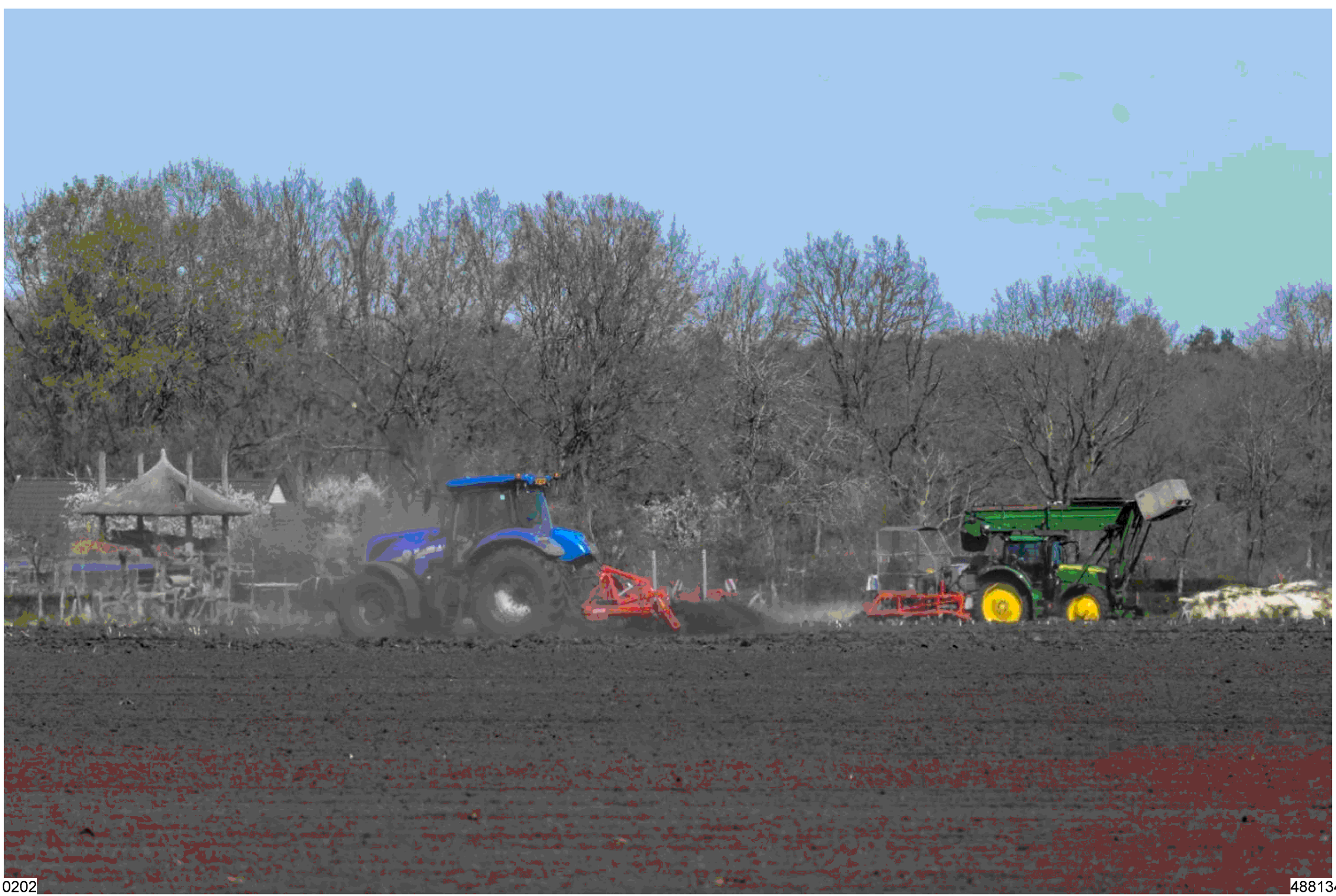

To: VTH[vth@drenthe.nl]
Cc: [redacted][redacted][redacted]@drenthe.nl]
From: [redacted][redacted]
Sent: Fri 4/21/2023 7:16:14 AM
Subject: Re: Verstoring dassenburcht SPOED! - 202301219
Received: Fri 4/21/2023 7:16:16 AM

Afgehandeld

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 21 apr. 2023 om 06:53 heeft VTH <vth@drenthe.nl> het volgende geschreven:
>

To: info@recreatieschap.nl[info@recreatieschap.nl]; VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/13/2023 11:45:15 AM
Subject: FW: Knooppunten route Diever
Received: Thur 7/13/2023 11:46:02 AM
20230710_171419.jpg
20230710_171053.jpg
20230710_171028.jpg
20230710_171436.jpg

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Verzonden vanaf mijn Galaxy

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Datum: 13-07-2023 13:39 (GMT+01:00)
Aan: info@recreatieschap.nl
Onderwerp: Knooppunten route Diever

Er is een nieuwe wandelknooppunten route aangelegd
In de buurt van camping Diever viel mij op dat de nieuwe route naar nr.50 dwars over een heuvel met een dassenburght loopt.
Het hol is in gebruik gezien het vers uitgegraven zand bij de meerdere gaten.
Het kan toch niet de bedoeling zijn dat er dagelijks mensen over het hol van de beschermde dassen lopen
Ik neem aan dat U het pad zo snel mogelijk buiten gebruik steld.
Met vriendelijke groet
5.1.2e 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

WANDELNETWERK
52
KNOOPPUNT
50
56
69

WANDELNETWERK
RECREATIESCHAP DRENTHE

WANDELNETWERK

52

KNOOPPUNT

50

56

69

RECREATIESCHAP DRENTHE

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 7/14/2023 6:08:22 PM
Subject: dassenburcht
Received: Fri 7/14/2023 6:08:41 PM
20230714_193412.jpg

U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

In aanvulling op mijn eerdere mail.
Er had moeten staan bij camping Midzomer in Diever
De palen staan er ongeveer 2 maanden en de nummers zijn recent aangebracht.
Op de bijgaande foto is de rode punt knooppunt 52 en de richting 50 met de oranje punt de dassenburcht.

Met vriendelijke groet
[redacted]

Verzonden vanaf mijn Galaxy

RK DRENTS-FRIESE WOLD
Plaverveld
Berkenheuvel
Midzomer
Park Midzomer
De Nul
Uilenhof
Kolterbroeken
Noordesch
Diever
Gemeente

To: PostbusToezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Fri 8/4/2023 10:35:32 AM
Subject: Ingediende controle aanleiding melding in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Fri 8/4/2023 10:35:38 AM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 14-07-2023
- **Duur van controle:**2 uur en 0 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Locatiecontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Melding

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:n.a.v. een melding waar een wandelpad over een dassenburcht zou gaan heb ik lang gezocht maar niet gevonden. Na contact met melder bleek deze persoon niet de juiste omgeving doorgegeven te hebben :(Zie mail in bijlage

  Fotos:

  Re_ Knooppunten route Diever.msg
- **Toelichting:**
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: PostbusToezicht[5.1.2i @drenthe.nl]
From: Toezichtloket
Sent: Fri 8/4/2023 10:51:47 AM
Subject: Ingediende controle aanleiding gebiedscontrole (2x) in hoofdgroep Soortenbescherming (Wnb)
Received: Fri 8/4/2023 10:51:53 AM

Rapport ingediend

Beste ,

Er is een rapport ingediend door 5.1.2e 5.1.2e via **https://drenthe.toezichtloket.nl/vth** met de volgende gegevens:

- **Naam:** 5.1.2e
- **Datum:** 13-07-2023
- **Duur van controle:**2 uur en 30 minuten
- **Hoofdgroep:** Soortenbescherming (Wnb)
- **Hercontrole:** nee
- **Controle type:** Gebiedscontrole
- **Bevindingen geconstanteerd:** Ja
- **Bevinding:**Gebiedscontrole

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:In een bosje 2 km oost zwinderen (zie foto in bijlage) waren meerdere bomen gemerkt en was een afzetlint gespannen. Bij navraag wist 5.1.2e niet van een kapmelding maar mogelijk zou die nog komen. In verband met het vermoeden dat er een dassenburcht in dit bosje zou zitten heb ik het verder onderzocht. Eerste beeld 8 pijpen die relatief ver uit elkaar liggen en leken niet recent actief verder geen sporen/prenten… wel mogelijk wissel das.

  Fotos:

  locatie.jpg

IMG_2592.jpeg

IMG_2596.jpeg

- **Bevinding:**Gebiedscontrole

  Type Overtreder: geen overtreder gesignaleerd

  Constateringen: Overig (vul in)

  Toelichting:Verder stonden er gebouwtjes en een vogelvoerspot in het bos. Mogelijk gaat het hier om een wildspot foto plek. Ik heb dit verder overgedragen aan 5.1.2e

  Fotos:
- **Toelichting:**
- **Locatie:** -

Naar toezichtloket.nl

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Fri 10/6/2023 7:50:24 AM
Subject: FW: Dassenburcht in schouwsloot
Received: Fri 10/6/2023 7:50:29 AM
Stortbult.JPG
KAARTJE.jpg
Stortbult (2).JPG
Stortbult (3).jpg

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: vrijdag 6 oktober 2023 09:43
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Dassenburcht in schouwsloot

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Geachte heer, mevrouw,

Mijn naam is 5.1.2e 5.1.2e en ik woon aan de 5.1.2e in Bronneger.
Sinds ruim een jaar bevindt zich in mijn tuin, kadasternummer 5.1.2e en aangrenzende droge schouwsloot een dassenburcht, bewoond door twee dassen. De ingang zit in de wallekant van mijn deel van de sloot. In de tuin zijn verschillende holen die verband houden met de burcht.
De dassen hebben een enorme zandbult (stortberg) opgeworpen in genoemde sloot. Het betreft minimaal 1 m3 (één kubieke meter) zand. Navraag bij het Waterschap Hunze en Aas leerde dat ik de sloot vrij van zand moest maken omdat het een schouwsloot is. Maar, zo meldde men mij, volgens de regels zouden "de functionele leefomgeving en vaste rust- of verblijfplaats van de das niet mogen worden aangetast". Als ik dat wel doe, ben ik in overtreding.
Men adviseerde mij contact op te nemen met de provincie Drenthe, hoe te handelen. Het waterschap heeft daar geen bevoegdheid in.

Het liefste laat ik de zandbult liggen met eventueel een aanpassing in de hoogte, zodat water er bij een extreme regenbui overheen stroomt.
Behalve de dassen heeft er deze zomer ook een moervos vier jongen in de burcht grootgebracht. Momenteel zitten er, in ieder geval één, maar vermoedelijk nog twee halfwas vossen in. Das en vos leven, ieder voor zich, goed samen. Volgens mij zitten er ook nog andere dieren in. Het is daar zo langzamerhand een prachtig stukje natuur geworden. Mooie filmpjes van de wildcamera.

Mijn vraag aan u is: wat moet ik doen? Kan ik van de provincie Drenthe een ontheffing krijgen om de zandbult te moeten verwijderen? Het gevaar van verstoring van de burcht en zijn bewoners is natuurlijk zeer aanwezig.

Terzijde opgemerkt:
De sloot heeft in totaal een lengte van ongeveer 500 meter en heeft een betonnen bodem. Het verval is enkele meters omdat hij van de Hondsrug naar beneden loopt. Al het regenwater wordt pijlsnel afgevoerd. De akkers aan weerszijden liggen op een zandheuvel en zijn altijd al, maar vooral de laatste jaren, gortdroog en moeten beregend worden. Het is misschien een punt van overweging meerdere dammen in de sloot te leggen om zo het water vast te houden.

Voor de volledigheid voeg ik drie foto's en een situatie kaartje bij.
Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Vriendelijke groet,

5.1.2e
Tel: 0599- 5.1.2e

0215

488138

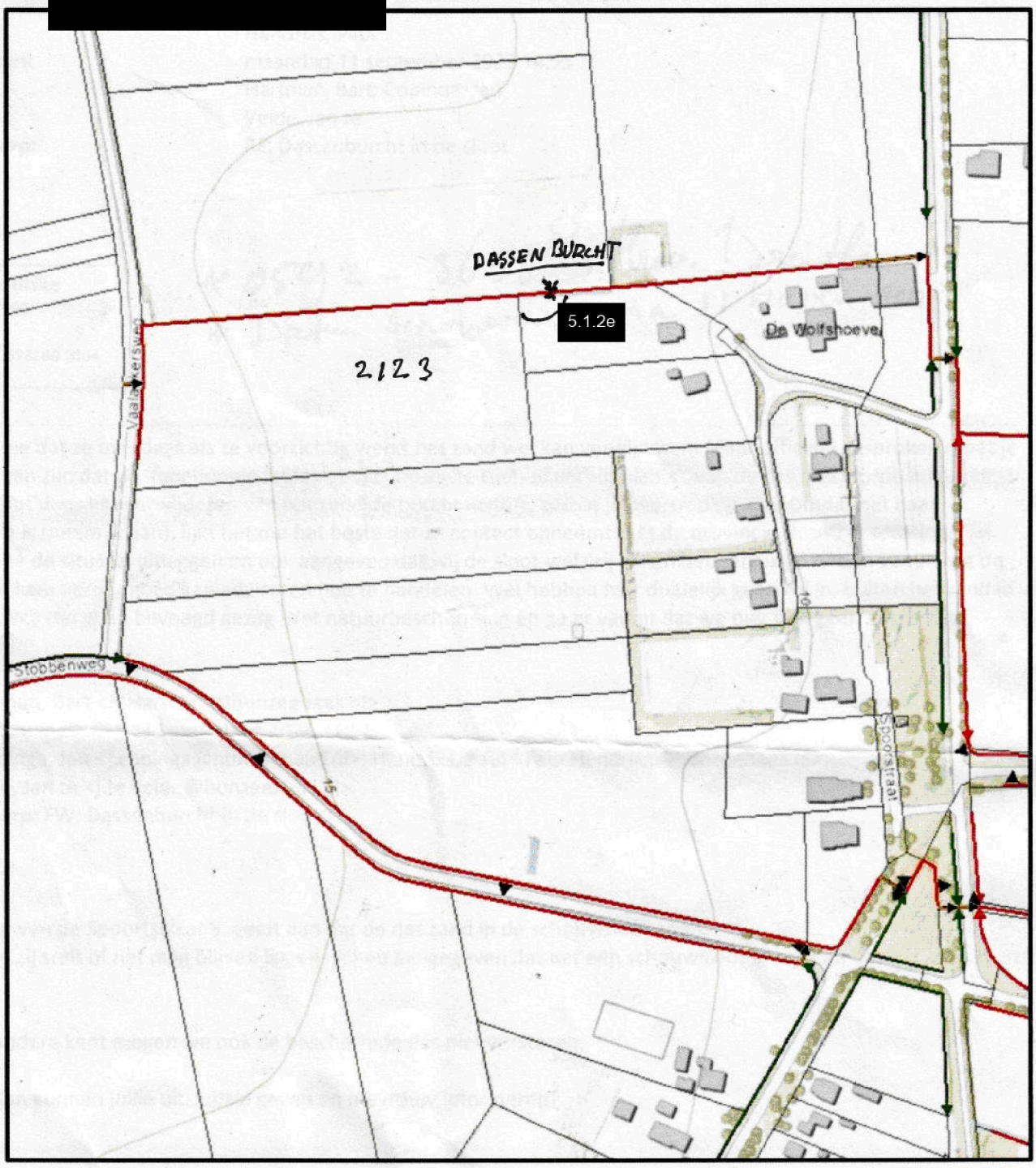
5.1.2e
DASSEN BURCHT
5.1.2e
2123
De Wolfshoeve
Stobbenweg
Stoofstraat

0216

488140

0217
488142

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 10/9/2023 2:25:40 PM
Subject: 202302511 RE: Dassenburcht in schouwsloot
Received: Mon 10/9/2023 2:25:42 PM

Hallo,

Wil je dit antwoordt op het informatieverzoek registreren in zaak 202302511?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team VTH

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 9 oktober 2023 16:25
Aan: 5.1.2e @gmail.com
Onderwerp: 202302511 RE: Dassenburcht in schouwsloot

Geachte mevrouw 5.1.2e,

Bedankt voor deze informatie. Dit is een goede aanvulling op het telefoongesprek wat we afgelopen vrijdag hebben gevoerd.

Ik zou hier niet spreken van een sloot, maar van een greppel. Maar voor de hieronder beschreven problematiek is dat minder relevant. Het klopt dat het waterschap geen bevoegdheid heeft over de Wet natuurbescherming (Wnb). Vaak is het de provincie die bevoegd gezag is over deze wet. Zo geldt dat ook voor deze dassenburcht. Het klopt wel wat het waterschap heeft gezegd. Naast de das zelf kan ook de leefomgeving van de das, die nodig is om de burcht goed te laten functioneren, beschermd zijn onder de Wnb.
Als ik de informatie bekijk, heeft het verwijderen van de hoop zand in de greppel geen negatieve gevolgen voor het functioneren van de leefomgeving van deze dassen. De burcht of haar gangen en ook het foerageergebied wordt er niet door aangetast. Ook zijn er bij verwijdering van het zand met de hand of klein materieel geen verstorende effecten te verwachten. Voorbij rijdend materieel (trekkers) zou de das hier wel gewend zijn, het agrarisch land grenst namelijk direct aan uw tuin. In die zin lijkt het me aannemelijk dat er bij het verwijderen van enkel (een deel van) het zand geen sprake is van een overtreding in het kader van de Wnb. Enige is dat u er zorg voor moet dragen dat de burcht of gangen van de burcht niet inzakt. Maar daar zal met de door u omschreven methode van het verwijderen van het zand geen sprake van zijn. Omdat er geen overtreding is te verwachten, is er ook geen

grondslag voor het verlenen van een ontheffing. Als u hierover zelf twijfelt, kunt u het beste een ecologisch bureau inschakelen om u hierover te adviseren.

Ik kan u niet adviseren over het laten liggen van een deel van de zandhoop. Dat is dan weer aan het waterschap. De noodzaak voor deze greppel en het beheer en uitvoering ervan kunt u het beste met hen bespreken.

Ik hoop dat u hier mee uit de voeten komt. Anders kunt u mij mailen of bellen.

Met vriendelijke groet,
Team VTH

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e
+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Duplicaat (ID 487564)

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Mon 3/4/2024 2:27:59 PM
Subject: FW: F&F check Kampsbossie (zaaknummer 202400281)
Received: Mon 3/4/2024 2:28:46 PM
ecol_check_kampsbosje_Nieuweroord.pdf
inventarisati_kampsbosje_2024.pdf
werkprotocol-gedragscode-bosbeheer-Nieuweroord_2024.pdf
IMG_0688.jpg
IMG_0686.jpg
IMG_0687.jpg

Hallo

Zouden jullie deze mail willen archiveren?
zaaknummer 202400281
onderwerp: mailwisseling mbt EWP en uitrijden

groet

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@drentslandschap.nl>
Verzonden: vrijdag 23 februari 2024 14:21
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted] (Annehiel Rondhoutverwerking) <[redacted]@annehiel.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@drentslandschap.nl>; [redacted] <[redacted]@drentslandschap.nl>
Onderwerp: F&F check Kampsbossie

> U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@drentslandschap.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi [redacted],

Hierbij volgens afspraak de F&F check Kampsbossie zoals volgens mij besproken. We horen graag van jou of dit zo goed is en er gestart kan worden met uitrijden.

Hoi [redacted].

Hieronder met vectorpunten de met rood-wit lint gemarkeerde holtebomen, hier moeten de chauffeurs extra voorzichtig bij langs rijden.
Note: de meest westelijke punt staat bij een boom zonder holtes, maar met schors waar iets onder zou kunnen zitten (boomkruiper). En de punt in het heideterreintje betreft een bult takken die kan blijven liggen, maar is ook te nat voor grote machine.
Note: zie toegevoegde foto's; kladje werkkaart [redacted] en twee illustratieve foto's van opschot met lintjes. Dit gaat om jonge boompjes die we graag willen sparen.

[redacted] deze kaart en het protocol graag uitprinten en aan alle hier in het terrein werkende personen verstrekken.

Dank en groet, [redacted]

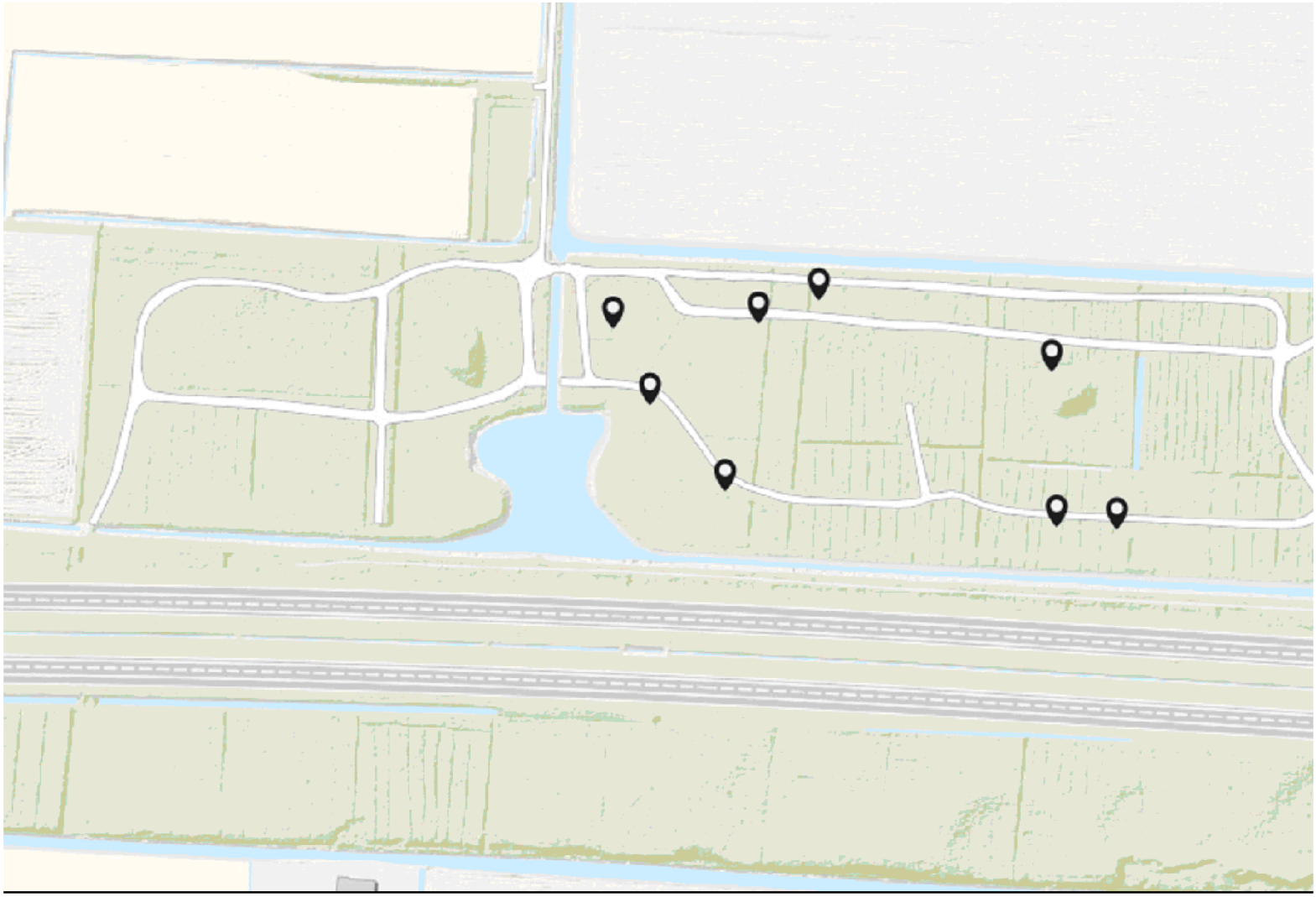

5.1.2e

5.1.2e

Mijn werkdagen zijn: maandag t/m vrijdag

Het Drentse Landschap

Postbus 83 9400 AB Assen | Pieterbergweg 26 | 9431 CB | Westerbork | +31 (0)592 313552 | www.drentslandschap.n

+31 (5.1.2e | 5.1.2e @drentslandschap.nl

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geac

Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken, maar de afzender direct te informeren door he

en het daarna te verwijderen.

Ecologische check bosje Nieuweroord

Tonckens Ecologie
Groningen
5.1.2e 5.1.2e
info@tonckens.nl

in opdracht van:
Annehiel Rondhoutverwerking
Hoogersmilde
info@annehiel.nl

21 januari 2024

Aanleiding

December 2023 is een dunning met houtoogst uitgevoerd in een bosje tussen Coevorderstraatweg en de A37 ten zuiden van Nieuweroord (Dr). Bij een controle tijdens het werk bleek dat er geen werkprotocol conform de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer was vastgelegd en er geen inventarisatiegegevens voorhanden waren. Daarop is het werk door de toezichthouder van de provincie stilgelegd. Het werk kan alleen hervat worden na het uitvoeren van een inventarisatie en het overleggen van een ecologisch werkprotocol. De aannemer heeft aan Tonckens Ecologie opdracht gegeven deze inventarisatie uit te voeren en het werkprotocol op te stellen.

Veldbezoek 5 januari 2024

Op 5 januari is het bosje bezocht. Doel was een indruk te krijgen van de samenstelling van het bos, waarnemingen te verzamelen van elementen die mogelijk schade oplopen of hebben opgelopen tijdens de werkzaamheden. Tevens is gekeken hoe de werkzaamheden kunnen worden hervat, met zo min mogelijk schade aan flora en fauna.
Het bos bestaat uit inheems loofbos van berk en zomereik met een goed ontwikkelde struiklaag van wilde lijsterbes. In de kruidlaag komt op veel plaatsen blauwe bosbes en pijpenstrootje voor. Dalkruid en Gewone salomonszegel komen verspreid voor en zijn typisch voor het beuken-eikenbos. Plaatselijk zijn er waterhoudende greppels aanwezig. Aan de zuidzijde zijn twee plasjes aanwezig met een goed ontwikkelde oeverbegroeiing.
Het bos is ontsloten door boswegen en slingerende paden.
Op 5 januari was het gevelde hout op stapels aanwezig langs boswegen. Het betrof voornamelijk amerikaanse eik en es (?).

Figuur 1 Gestapeld hout langs bosweg

Mogelijk aanwezig soorten

De Nationale Database Flora en Fauna is geraadpleegd op 5 januari 2024. Er zijn losse waarnemingen aanwezig van Buizerd, Torenvalk, Wespendief en Havik (langs de weg, waarschijnlijk waarnemingen van langsrijdende automobilisten), Dalkruid, Gewone salomonszegel, Koningsvaren, Bonte vliegenvanger en Boomklever. De soortenlijst voor het bosje welke is op te vragen uit de NDFF is verre van volledig. Op locatieniveau zijn de NDFF gegevens niet bruikbaar. Waarnemingen van amfibieën ontbreken bijvoorbeeld terwijl deze wel verwacht kunnen worden, met name bruine kikker en gewone pad. Ook algemene plantensoorten zoals blauwe bosbes en pijpenstrootje ontbreken in de database.
Uit het veldbezoek blijft dat aan de oostzijde van het bos een dassenburcht aanwezig is. Nesten van roofvogels zijn niet aangetroffen. Mierenhopen zijn niet aanwezig.

Conclusie en aanbevelingen

Bij het kappen van de bomen is geen schade aangericht aan de dassenburcht. Deze bevindt zich in een bosgedeelte waar niet in is gewerkt. De gevelde bomen stonden grotendeels langs de boswegen en paden. Hierdoor zijn grote delen van het bos niet bereden. Het af te voeren hout is reeds gestapeld langs boswegen enpaden. Het uitrijden van het hout kan daarom plaatsvinden over bestaande wegen en rijroutes. De kans op schade aan beschermde flora en fauna is dan gering. Dit kan het beste gebeuren in de komende periode zolang de temperaturen niet boven de $10^{o\,C.}$ uitkomen. Bij hogere tempareturen is de kans dat amfibieën ontwaken uit hun winterslaap en naar de plasjes trekken.

Bijlage: locatie dassenburcht

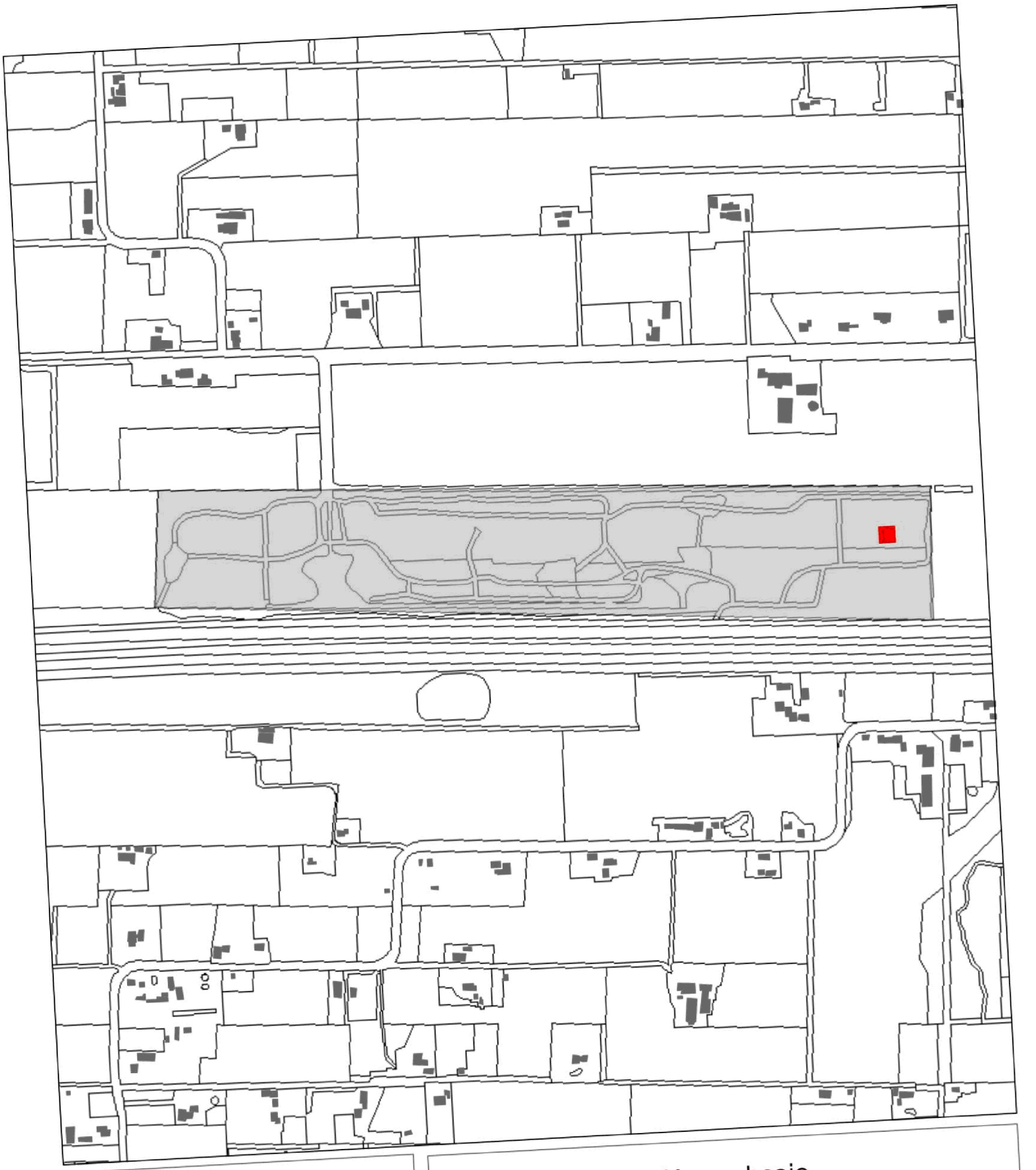

Legenda

element

burcht das

onderzochte vakken

Nieuweroord, Kampsbosje

Inventarisatie tbv gedragscode bosbeheer

Tonckens Ecologie

5.1.2e

5.1.2e

datum inventarisatie 5 januari 2024

0 55 110 220 Meters

Bijlage A: Werkprotocol soortenbescherming bosbeheer

Het werkprotocol bosbeheer of een kopie daarvan (inclusief de bijbehorende kaarten en inventarisatielijsten die daar onderdeel van uitmaken) wordt ten minste twee jaar door de beheerder bewaard, zodat op termijn aangetoond kan worden dat zorgvuldig is gehandeld. Dit wordt gerekend vanaf het moment waarop de werkzaamheden zijn beëindigd. Bij onvoorziene omstandigheden worden de werkzaamheden vastgelegd in een aanvullend rapport (werkprotocol bosbeheer, deel 5). Ook deze wordt tenminste twee jaar door de beheerder bewaard.

De delen 1 t/m 4 van dit werkprotocol bosbeheer worden vóór aanvang van de werkzaamheden door de ecologisch deskundige* en de beheerder ingevuld en door de beheerder ondertekend. Ook de aannemer ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord. Het werkprotocol bosbeheer *wordt in tweevoud opgemaakt; beheerder en aannemer behouden elk een getekend exemplaar.*

Deel 1. Werkaanduiding

➔ Volledige gebieds-/objectaanduiding:

Nieuweroord, bosje tusssen Coevorderstraat em A37 ('Kampsbosje')

➔ Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden:

uitrijden van geveld hout dat gestapeld langs bospaden ligt.

➔ Wanneer worden de boswerkzaamheden uitgevoerd:

Aanvang werkzaamheden: 22 januari 2024

Afronding werkzaamheden: voor 1 april 2024

* Zie definitie ecologisch deskundige op pagina 7 van de Gedragscode en https://www.rvo.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-of-vrijstelling/ecologisch-deskundige.

Deel 2. Te beschermen soorten en/of elementen

➔ **Titels / aantal bijbehorende kaarten met de te beschermen elementen:**

inventarisatie_Kampsbosje_2024.pdf

➔ **Te beschermen soorten en/of elementen:**

	Locaties van nesten of voorkomens, gemarkeerd door beheerder	
	Gemarkeerd op kaart:	Aangewezen en deugdelijk gemarkeerd in het terrein:

Bewoonde nesten van andere vogelsoorten		

Andere plant- of diersoorten of elementen die jaarrond worden ontzien:
aan te geven door de beheerder, op basis van specifieke omstandigheden ter plekke

	Gemarkeerd op kaart:	Aangewezen en deugdelijk gemarkeerd in het terrein:
Bijzondere nestbomen (zie 'begrippen')		
Bijzondere keverbomen (zie 'begrippen')		
Holenbomen (zie 'begrippen')		
Vliegend hert		
Vermiljoenkever		
Dassen-, vossen- en beverburchten	✓	✓
Hazelmuis		
Boomkikker		
Eikelmuis		
Bosparelmoervlinder		
Bruine eikenpage		
Grote vos		
Grote weerschijnvlinder		
Iepenpage		
Kleine ijsvogelvlinder		
Sleedoornpage		
Bosmiernesten		
Broeihopen van reptielen		
Overwinteringsplekken van reptielen		
Bosboterbloem		
Bosdravik		
Geelgroene wespenorchis		
Gladde zegge		
Grote bosaardbei		
Knollathyrus		
Rood peperboompje		
Steenbraam		
Wolfskers		
Zweedse kornoelje		
Stofzaad		
Tonghaarmuts		
Overige elementen		

Deel 3a. Gedragsregels die dienen te worden toegepast

Vink aan wat van toepassing is. Zie ook gedragscode hoofdstuk 9.

Gedrags-regel	Onderwerp	Van toepas-sing	Bijzondere aanwijzingen / instructies
1 t/m 10	Algemene maatregelen	✓	
11	Bomen die nooit worden geveld of omgetrokken.		
12	Velrichting afwenden. Ontzien van flora- en fauna-elementen bij vellingen.		
13	Vellingsvrije zones rond bijzon-dere nestbomen.		
14	Maatregelen rond burchten van dassen, vossen en bevers bij vellingen.	✓	aan de oostkant is een burcht aanwezig. er is geen kans op beschadiging (buiten werkgebied)
15	Ontzien van zoogdieren bij vellingen.		
16	Beperkingen afzetten en ver-wijderen bosranden en bosber-men.		
17	Beperkingen groepenkap, schermkap, bosverjonging en herpetofaunazones.		
18	Werkstop in de broedperiode.		
19	Extra vellingsvrije zones in de broedperiode.		
20	Gebruik van vaste infrastructuur bij rijdend materiaal.	✓	uitsluitend op bestaande bospaden en wegen rijden.
21	Ontzien van flora- en fauna-elementen bij rijdend materiaal.		
22	Ontzien van bosdelen in herpetofaunazones.	✓	werkzaamheden uitvoeren beneden een dagtemp van 10 graden C.
23	Beperkingen rond afvoeren van gezaagde en dode keverbomen en in herpetofaunazones.		
24	Aanwijzen en afvoeren van opslagplaatsen voor hout en houtchips.		
25	Beperkingen bodembewerking in herpetofaunazones. Ontzien van flora- en faunaele-menten bij bodembewerking.		
26	Verleggen van bestaande on-verharde recreatieve routes.		
27	Beperkingen aan bodem-bewerking (alleen kleinschalig toegestaan).		
28	Gevaar voor volksgezondheid en openbare veiligheid.		
29	Onverwachte beschermde soorten.		

(uiteraard kan de tekst op een extra blad worden vervolgd)

Deel 3b Wettelijk belang van de beheeractiviteiten

In de Wet natuurbescherming staat dat je alleen met de gedragscode soortenbescherming bosbeheer mag werken als je werkzaamheden uitvoert die een van onderstaande wettelijke belangen dienen. Dit betekent dat de reguliere boswerkzaamheden die je uitvoert nodig zijn voor een of meerdere van deze doelen. In dit werkprotocol kruis je aan welke van toepassing is en geef je een korte toelichting. Om duidelijk te maken wat deze wettelijke belangen precies inhouden, geven we een aantal voorbeelden. (zie ook hoofdstuk 5 van de gedragscode).

Wettelijk belang*	Van toepassing	Toelichting
Ter bescherming van de (wilde) flora en fauna.		
In stand houden van natuurlijke habitats.	✓	het verwijderen van amerikaanse eik is gunstig voor inheemse flora en fauna en natuurlijke bosontwikkeling.
Ter voorkoming van ernstige/ belangrijke schade aan bossen.		
In het belang van openbare veiligheid en de volksgezondheid.		
Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van economische redenen		

* Zie toelichting wettelijk belang op pagina 14-15 van de Gedragscode

Deel 4. Overige afspraken tussen beheerder en aannemer

(uiteraard kan de tekst op een extra blad worden vervolgd)

Ecologisch deskundige die de advisering/begeleiding voor dit werkprotocol bosbeheer heeft verzorgd:

Naam	5.1.2e
Contact via	info@tonckens.nl mob: 5.1.2e
Datum / data terreinbezoek:	5 januari 2024

BEHEERDER:		**AANNEMER:**	
Datum		Datum	
Plaats		Plaats	
Naam		Naam	
Handtekening		Handtekening	

Deel 5. Aanvullend rapport onverwacht aangetroffen soorten of elementen

Het aanvullend rapport wordt voor het volgende doeleinde gebruikt:

De ecologisch deskundige dient het aanvullend rapport te gebruiken voor een advies wanneer tijdens de werkzaamheden onverwachte soorten e.a. worden aangetroffen. De deskundige geeft daarin aan of het mogelijk is om de werkzaamheden voort te zetten zonder dat dit leidt tot ecologische schade voor de aangetroffen soort en zo ja, welke werkwijze daarbij nodig is; zie gedragsregel 29.

Het aanvullend rapport wordt tenminste twee jaar door de beheerder bewaard.

➔ **Beschrijving aanvulling en daarmee verband houdende maatregelen / werkwijze:**

(uiteraard kan de tekst op een extra blad worden vervolgd)

Ecologisch deskundige die de advisering/begeleiding voor dit aanvullend rapport heeft verzorgd:

Naam	
Contact via	

BEHEERDER:		**AANNEMER:**	
Datum		Datum	
Plaats		Plaats	
Naam		Naam	
Handtekening		Handtekening	

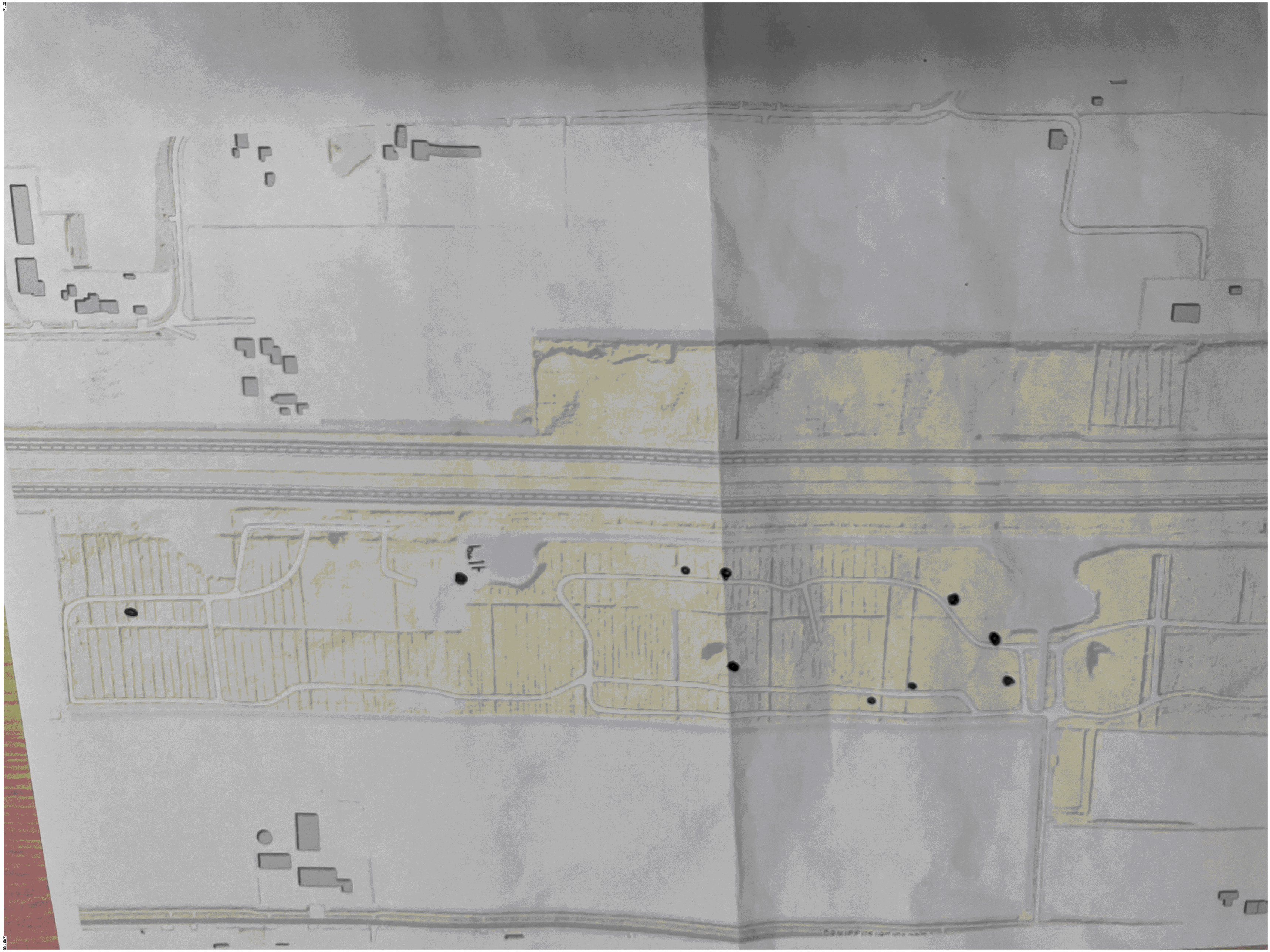

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drentslandschap.nl]
Cc: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 3/4/2024 2:29:53 PM
Subject: RE: F&F check Kampsbossie (zaaknummer 202400281)
Received: Mon 3/4/2024 2:29:56 PM

Hoi 5.1.2e,

Dit in combinatie met wat je mij in voorgaande mails (23 en 26 februari) hebt gestuurd lijkt mij afdoende om uit te gaan rijden.
Let wel op de takkenbossen en eventuele vroeg broedende vogels.

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 14:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) <5.1.2e @annehiel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @drentslandschap.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,

Hierbij wat foto's van de situatie; de burcht wordt niet veel gebruikt, dus m.b.t. jongen denk ik dat het mee valt. 5.1.2e heeft de afstand uitgemeten, en lint opgehangen.

Tevens in de bijlagen een kaart van de uitrijdroutes. We horen graag of het goed is zo en er gestart kan worden met uitrijden.

Dank en groet, 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Mijn werkdagen zijn: maandag t/m vrijdag

Het Drentse Landschap

Postbus 83 9400 AB Assen | Pieterbergweg 26 | 9431 CB | Westerbork | +31 (0)592 313552 | www.drentslandschap.n

+31 (5.1.2e | 5.1.2e @drentslandschap.nl

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geac

Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken, maar de afzender direct te informeren door he
n
en het daarna te verwijderen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 26 februari 2024 16:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @drenthe.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,

Hartelijk dank voor de toevoeging. In februari worden de jongen geboren dus rust is wel geboden.
Groetjes

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Verzonden: maandag 26 februari 2024 14:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) < 5.1.2e @annehiel.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @drentslandschap.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,

Nog even overleg met 5.1.2e n.a.v. jouw opmerking en de tekst van 5.1.2e:

Conclusie en aanbevelingen

Bij het kappen van de bomen is geen schade aangericht aan de dassenburcht. Deze bevindt zich in een bosgedeelte waar niet in is gewerkt. De gevelde bomen stonden grotendeels langs de boswegen en paden. Hierdoor zijn grote delen van het bos niet bereden. Het af te voeren hout is reeds gestapeld langs boswegen enpaden. Het uitrijden van het hout kan daarom plaatsvinden over bestaande wegen en rijroutes. De kans op schade aan beschermde flora en fauna is dan gering. Dit kan het beste gebeuren in de komende periode zolang de temperaturen niet boven de 10° C. uitkomen. Bij hogere tempareturen is de kans dat amfibieën ontwaken uit hun winterslaap en naar de plasjes trekken.

Bijlage: locatie dassenburcht

De afstand is ingeschat al voldoende, maar 5.1.2e gaat morgen voor de zekerheid precies uitmeten en indien nodig lint zetten. Het pad aan de noordzijde wordt sowieso niet gebruikt omdat het te smal is.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Mijn werkdagen zijn: maandag t/m vrijdag

Het Drentse Landschap

Postbus 83 9400 AB Assen | Pieterbergweg 26 | 9431 CB | Westerbork | +31 (0)592 313552 | www.drentslandschap.n

+31 (5.1.2e | 5.1.2e @drentslandschap.nl

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geac

Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken, maar de afzender direct te informeren door he n
en het daarna te verwijderen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 26 februari 2024 13:43
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) <5.1.2e @annehiel.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

Hoi 5.1.2e,

1. Zie foto's in bijlagen en screenshot (gaat om 4 stamdelen en spechtengat):

2. 5.1.2e gaat een kaart mailen, deze krijgen de medewerkers ook.
3. Het bestand van 5.1.2e is een PDF, kan ik dus niet in werken, 5.1.2e print mijn mail waar het is staat (extra document) en gaat het overleggen met de machinisten (die overigens wel weten dat een lintje betekend: voorzichtig zijn!

We laten het gebied een paar dagen afdrogen en hopen, nadat je de kaart van 5.1.2e hebt ontvangen, er uitgereden kan worden. We horen graag van je.

Dank groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 26 februari 2024 12:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) <5.1.2e @annehiel.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @drenthe.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e,

Hartelijk dank voor het toesturen

Voor het uitrijden lijkt mij dit, onder voorbehoud van het onderstaande, afdoende. Ook om zo te voorkomen dat er in de loop van de tijd te veel herstel optreedt wat met later uitrijden weer teniet gedaan wordt

Wel heb ik nog 3 vragen/ opmerkingen:

- 1. Waarom staat er op de kaart in het oosten van het gebied een holte boom aangemerkt is? Ligt daar ook hout om uit te rijden, of is dat de dassenburcht? Mits het om uitrijden gaat dan moet de dassenburcht ook in het veld aangemerkt worden.
- 2. Heb ik het correct dat de paden waarover gezegd wordt dat uitgereden wordt gelijk zijn aan de paden op de tekening waar de boomholtes op aangemerkt zijn? Ik denk dat dit nog gespecificeerd moet worden. Hoe minder paden hoe beter. Dit kan wat mij betreft met een kleur op dezelfde kaart.
- 3. Kun je het werkprotocol ook aanvullen. Al dan niet in het protocol of anders in tekst zodat er geen miscommunicatie is tussen het Drents landschap en Annehiel. Wat ik mis in het werkprotocol is de toelichting dat er rekening moet worden gehouden met holenbomen en hoe ze die in het veld kunnen herkennen.

  Mits je dit op een apart formulier doet dan zullen de medewerkers van Annehiel dit ook op papier dan wel digitaal bij zich moeten hebben.

Ik hoor graag wanneer jullie gaan uitrijden. Ik hoop dat dit nog voor het broedseizoen gaat lukken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Verzonden: vrijdag 23 februari 2024 14:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) < 5.1.2e @annehiel.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>

Onderwerp: F&F check Kampsbossie

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @drentslandschap.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,

Hierbij volgens afspraak de F&F check Kampsbossie zoals volgens mij besproken. We horen graag van jou of dit zo goed is en er gestart kan worden met uitrijden.

Hoi 5.1.2e.

Hieronder met vectorpunten de met rood-wit lint gemarkeerde holtebomen, hier moeten de chauffeurs extra voorzichtig bij langs rijden.
Note: de meest westelijke punt staat bij een boom zonder holtes, maar met schors waar iets onder zou kunnen zitten (boomkruiper). En de punt in het heideterreintje betreft een bult takken die kan blijven liggen, maar is ook te nat voor grote machine.
Note: zie toegevoegde foto's; kladje werkkaart 5.1.2e, en twee illustratieve foto's van opschot met lintjes. Dit gaat om jonge boompjes die we graag willen sparen.

5.1.2e, deze kaart en het protocol graag uitprinten en aan alle hier in het terrein werkende personen verstrekken.

Dank en groet, 5.1.2e

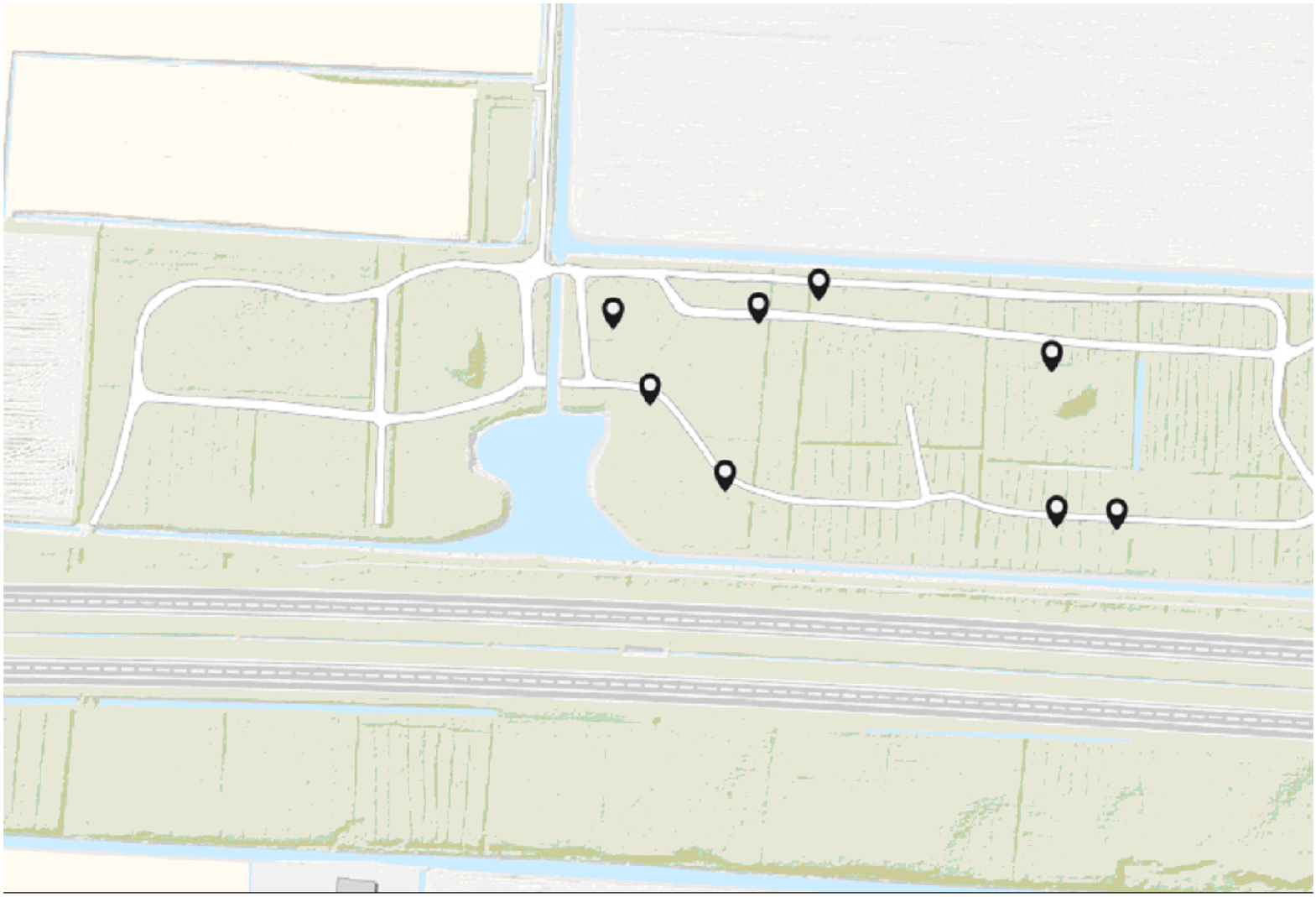

5.1.2e

5.1.2e

Mijn werkdagen zijn: maandag t/m vrijdag

Het Drentse Landschap

Postbus 83 9400 AB Assen | Pieterbergweg 26 | 9431 CB | Westerbork | +31 (0)592 313552 | www.drentslandschap.n

+31 (5.1.2e | 5.1.2e @drentslandschap.nl

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geac

Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken, maar de afzender direct te informeren door he n
en het daarna te verwijderen.

bertilzoer

Nationale Databank Flora en Fauna
Uitvoerportaal

Kaart | Tabel | Export | Beheer | Extra | Uitloggen

Zoekcriteria

- **Soort**
  - Das
  - Nederlands
- Soortgroep
- Wet en Beleid
- **Periode**
  - laatste jaar
  - laatste 3 jaar
  - **laatste 5 jaar**
  - laatste 10 jaar
  - alle jaren
  - van 01/01/2019

Kaart

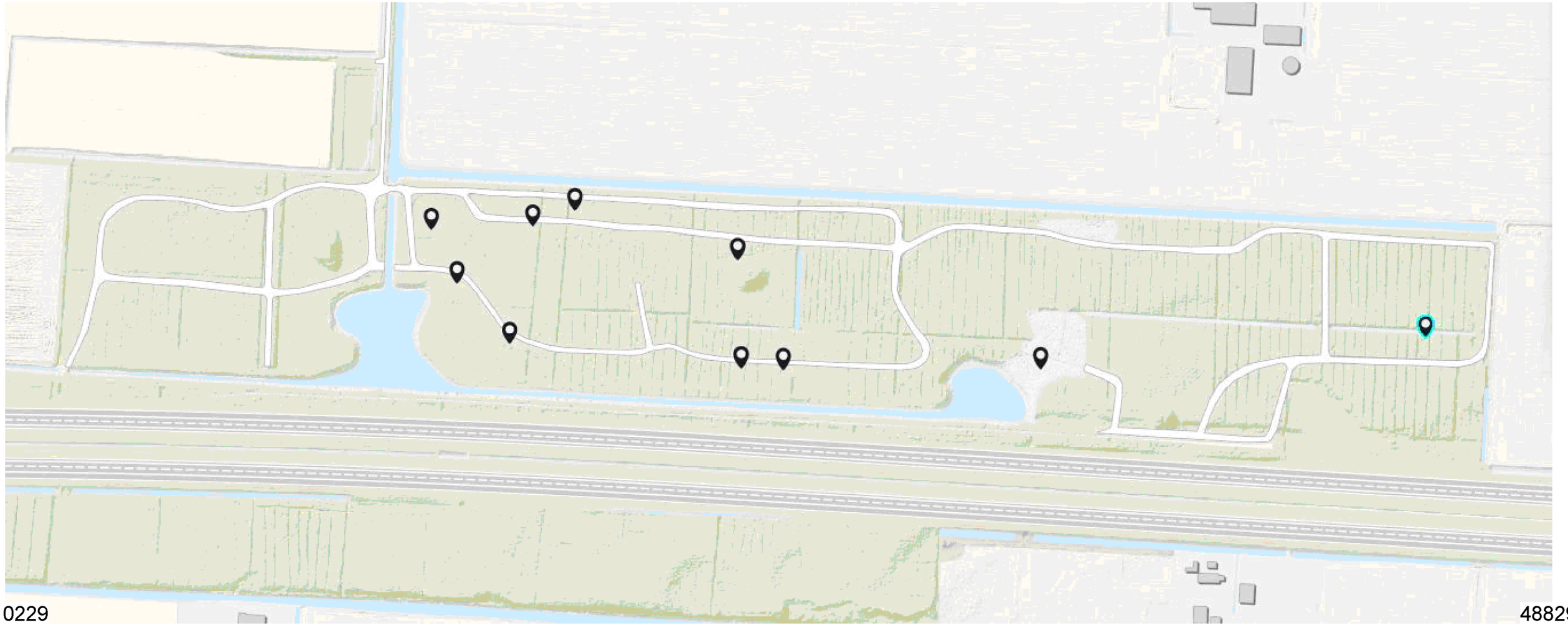
0229
488291

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 3/4/2024 2:30:37 PM
Subject: FW: F&F check Kampsbossie (zaaknummer 202400281)
Received: Mon 3/4/2024 2:31:19 PM
PHOTO-2024-02-27-16-44-01.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-02.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-02.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-02.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
PHOTO-2024-02-27-16-44-03.jpg
uitrijd routes Kampsbossie.docx

Hallo

Zouden jullie deze mail willen archiveren?
zaaknummer 202400281
onderwerp: aanvullende mailwisseling mbt EWP en uitrijden

groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 14:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel Rondhoutverwerking) < 5.1.2e @annehiel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
Onderwerp: RE: F&F check Kampsbossie

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Duplicaat (ID 487569)

5.1.2e

5.1.2e

0231 488269

0232

488273

0233 488284

0234

488287

488296

2 1/3
2 1/2

0241 488302

12 4
12 5

Udtrejd routes

Bezoekverslag

Zaaknummer: 202400281
Locatie: Kampsbosje, Drents landschap
Datum en tijdstip: 4 december 2023
Bezocht door: 5.1.2e toezichthouder provincie Drenthe.
Reden bezoek: gebiedscontrole en herhaalbezoek

Op 4 december heb ik een bezoek gebracht aan een bosperceel van het Drents landschap.
De aanleiding hiertoe was een gebiedscontrole waarbij de werkzaamheden opvielen door de hoeveelheid bomen die geveld waren.

Bij deze controle waren medewerkers van Annehiel Rondhoutverwerking net klaar met de kapwerkzaamheden en waren naar eigen zeggen de laatste stammen aan het stapelen.
De medewerkers waren niet in het bezit van een (ecologisch) werkprotocol en op mijn vraag waar ze dan op letten gaven ze aan dat als ze een holte boom zagen dat ze die zouden ontzien maar dat ze, behalve de groen gebleste bomen, verder geen instructies hadden ontvangen.
De dinsdag en woensdag hier opvolgend heb ik de beheerder van het gebied (5.1.2e 5.1.2e van het Drents landschap) proberen te bereiken maar kreeg hem niet te pakken.

Op woensdag 6 december 2023 heb ik het perceel nogmaals bezocht om een beter beeld te krijgen van wat er geveld was.

Hierbij constateerde ik het volgende:

- Tussen de gestapelde stammen meerdere stammen met holtes en spleten lagen. Hoewel het in deze situatie niet meer te achterhalen is hoe deze holtes gepositioneerd waren inde omgeving hadden ze wel de uiterlijke kenmerken om potentieel geschikt te zijn voor verschillende diersoorten als ook vleermuizen.
  Aangezien alle stammen al opgestapeld waren en er sneeuw op lag kon ik zeker meer dan 50% niet zien en de kans is dus aannemelijk dat er meer bomen met holtes/ spleten om zijn gegaan.
- Er waren geen markeringen van rijpaden in verband met te beschermen natuurwaarden als dode bomen en herpetofauna zones.
- Er waren geen markeringen van specifieke bomen, denk aan bomen met holtes en spleten.

Op vrijdag 8 december heb ik de heer 5.1.2e telefonisch bereikt. Op mijn vraag of er een natuurtoets gedaan was verwees hij in eerste instantie naar de uitvoerder en vroeg zich af of die verantwoordelijkheid niet bij hem lag. Ik heb hem aangegeven dat die verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de initiatiefnemer ligt maar dat de uitvoerder uiteraard volgens het plan moet werken en op moet letten of er geen onvoorziene dingen zijn. Ik heb hem ook uitgelegd dat de natuurtoets verder gaat dan enkel de bomen op holtes controleren maar dat je ook toetst of je werkzaamheden een potentieel negatief effect hebben op natuurwaarden in de omgeving. Als voorbeeld benoemde ik amfibieën. Hij was van mening dat die nu allemaal onder water zitten. Ik heb hem aangegeven dat dit niet het geval is en dat deze ook buiten het water overwinteren, bijvoorbeeld in in muizenholletjes of onder boomwortels. Daarop trok hij wel meteen het boete kleed aan en gaf aan dat het hier absoluut niet goed gegaan was en dat die schuld bij hem lag.

Hier opvolgend heb ik aangegeven dat het gevelde hout niet eerder uitgereden mag worden alvorens er een natuurtoets uitgevoerd is en een daaruit voorkomend (ecologisch) werkprotocol opgesteld is.

Op 11 december 2023 ontving ik een whatsapp spraakbericht van de heer 5.1.2e met daarin de boodschap dat ze door ecologisch adviesbureau Tonkens een natuurtoets uit zouden laten voeren en een (ecologisc) werkprotocol op zouden laten stellen.
Als reactie op de spraakbericht heb ik op 4 december 2023 een mail aan de heer 5.1.2e gestuurd. Daarin heb ik aangegeven dat ik deze natuurtoets en het bijbehorende opgestelde ecologisch werkprotocol eerst in wil zien alvorens verdere werkzaamheden verricht worden. Dit in het bijzonder om eventuele verdere overtredingen te voorkomen.
De heer 5.1.2e heeft hier, per mail (d.d. 15 december 2023) positief op gereageerd.

Op 23 januari heeft de heer 5.1.2e de betreffende documenten gestuurd.
Op maandagochtend, 29 januari 2024, passeerde ik het bosperceel. Vanaf de A37 was het zichtbaar dat het hout uitgereden werd. Echter had ik de natuurtoets en het bijbehorende ecologische werkprotocol nog niet getoetst en daarmee was het nog niet toegestaan om het hout uit te rijden.

Op het moment van constateren kon ik de heer 5.1.2e niet bereiken, waarop ik contact heb opgenomen met 5.1.2e 5.1.2e (Annehiel rondhoutverwerking). Hij gaf aan dat zijn collega's inderdaad aan het uitrijden waren. Hierop heb ik hem aangegeven dat het uitrijden nog niet toegestaan was en moest stoppen.
Later op de middag heb ik telefonisch contact gehad met de heer 5.1.2e waarin ik heb aangegeven dat ik het uitrijden stop had gezet en dat het pas door mocht gaan als er een ecologisch werkprotocol is welke ik getoetst heb en toereikend heb bevonden.

In de middag heb ik het bosperceel kort bezocht.
In mijn korte bezoek constateerde ik twee zaken die niet in orde waren:

- Direct langs het uitrij-pad stonden op verschillende plekken holtebomen die niet gekenmerkt waren.
- Er was buiten het uitrijden ook weer gekapt, dit was te zien aan de verse zaagsporen.

Op bovenstaande constatering gaf de heer 5.1.2e aan dat het zaagwerk niet door Annehiel gedaan was maar dat vrijwilligers van het Drents landschap, die niet op de hoogte waren van de situatie, deze bomen conform hun opdracht omgezaagd hadden.

Figuur 1 niet beschermd element

Figuur 2 overzicht foto enkele gevelde holte bomen

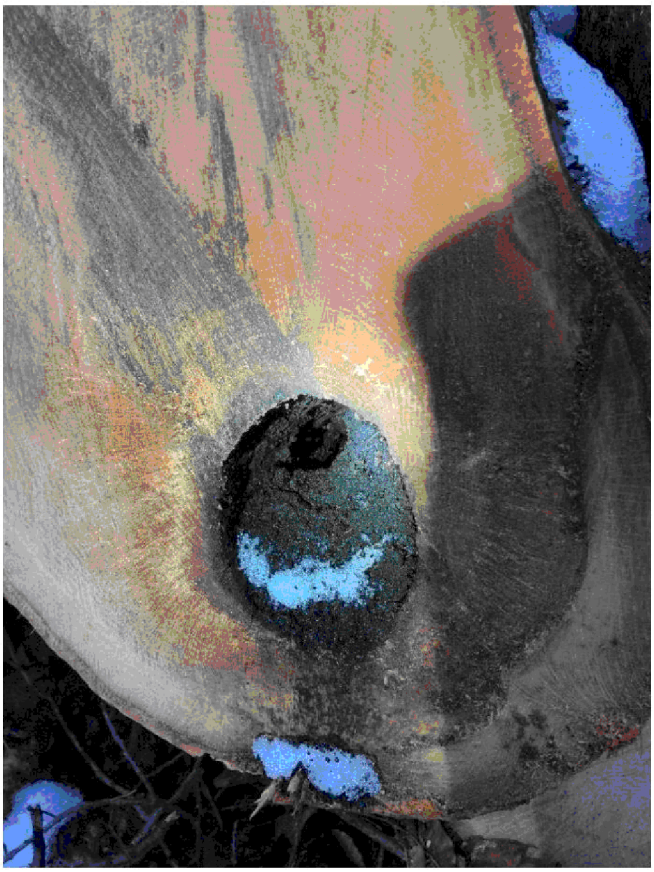

Figuur 3 close-up holte gevelde boom

Figuur 4 overzicht gevelde holte boom

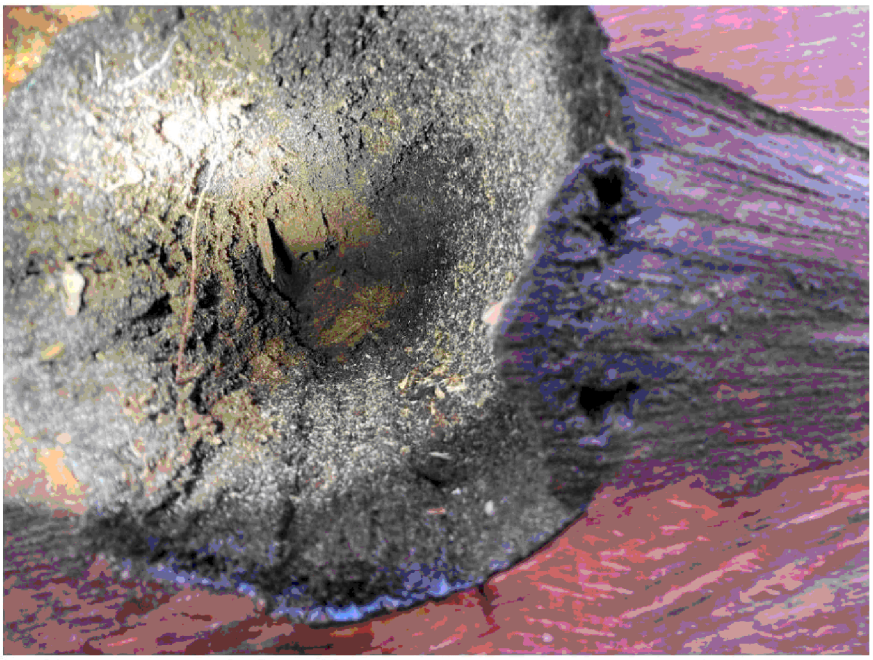

Figuur 5 close-up holte

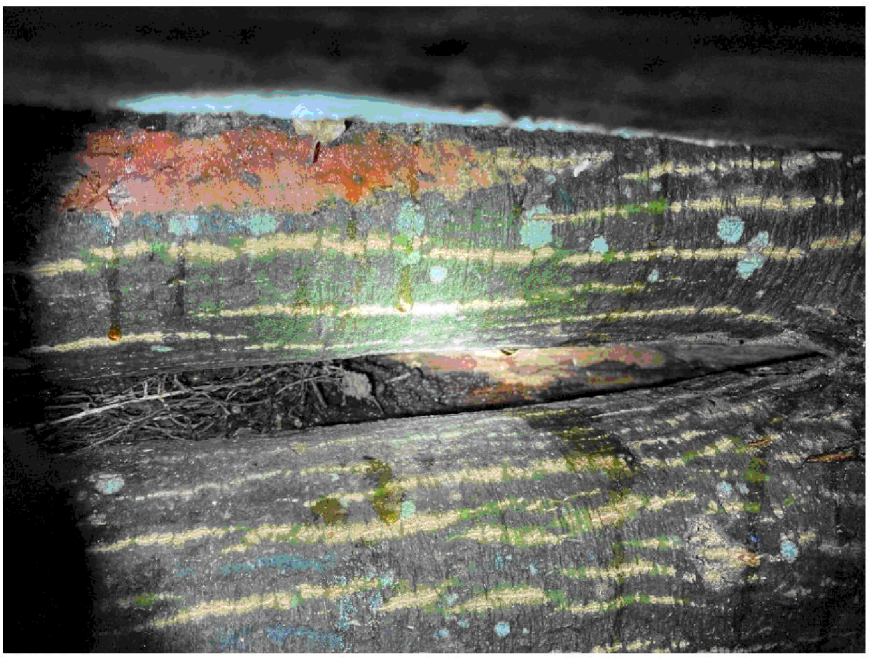

Figuur 6 ingang holte

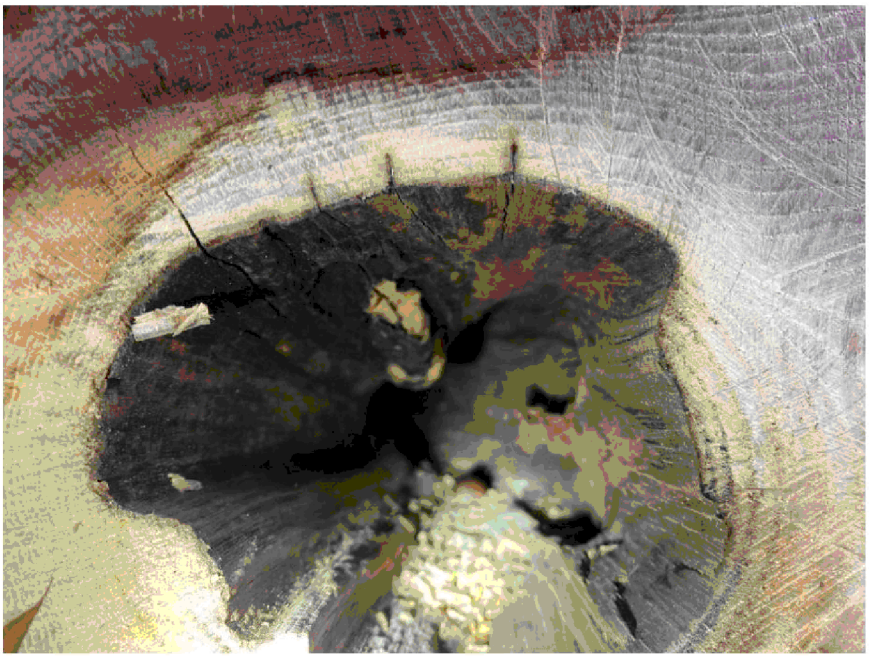

Figuur 7 binnenzijde holte

Figuur 8 bereden potentiële herpetofauna zone

Figuur 9 onbeschermd element

Bezoekverslag

Zaaknummer: 202400281
Locatie: bosperceel zonnepark A37, Drents landschap
Datum en tijdstip: 12 januari 2024
Bezocht door: 5.1.2e & 5.1.2e toezichthouder provincie Drenthe
Reden bezoek: gebiedscontrole en herhaalbezoek

Op vrijdag 12 januari heb ik samen met een collega een steekproef controle op de kapwerkzaamheden bij het bosperceel welke kadastraal bekend staat onder nummer HGV00K4288 en HGV00K5044 uitgevoerd. Deze percelen zijn in eigendom van Stichting Het Drentse Landschap en de werkzaamheden werden uitgevoerd door Annehiel Rondhoutverwerking.

De aanleiding hiertoe was een gebiedscontrole waarbij de werkzaamheden opvielen vanuit de A37, bij wijze van steekproef is hier een controle op uitgevoerd.

Op het moment van de controle waren 2 medewerkers van Annehiel Rondhoutverwerking bezig met het vellen van bomen in het perceel HGV00K4288.
De medewerkers van Annehiel waren bij de start van de controle niet in het bezit van een ecologisch werkprotocol. Wel waren de medewerkers in het bezit van een overzichtskaart (zie foto 1) van het terrein waarop getypte en geschreven instructies over de uit te voeren werkzaamheden aangegeven waren. Echter gaf deze kaart en de instructies een onvoldoende beeld van de situatie waarbinnen gewerkt moest worden om te kunnen worden opgevat als een ecologisch werkprotocol.

Tijdens het bezoek constateerde wij het volgende:

- Hoewel op de papieren kaart twee locaties van de das middels pen aangekruist waren was dit niet nauwkeurig en niet in het veld aangeduid.
- Op de meest noordelijke dassenburcht waren verscheidene bomen geblest om te worden gekapt. (zie foto 2 & 3)
- Zowel op papier als in het gebied waren, buiten de daslocaties op de kaart, geen te beschermen elementen aangeduid. Gedurende het bezoek viel dit specifiek op bij holenbomen, een horstboom en delen waar amfibieën en reptielen in winterslaap zouden kunnen verblijven.

Na onze inspectie in het bosperceel overhandigde de medewerkers alsnog een digitaal formulier als zijnde het werkprotocol. In dit formulier stond slechts de aanwezigheid van één dassenburcht opgemerkt, geen van de andere te beschermen elementen, en miste er voorwaarden die nodig zijn om dergelijke en andere te elementen te beschermen.

Omdat er niet afdoende zicht op de te beschermen elementen is, hebben wij de medewerkers van Annehiel geadviseerd de werkzaamheden te staken om zo een overtreding te voorkomen. Tevens hebben wij gepoogd de beheerder (De heer 5.1.2e van dit gebied te bereiken echter is dit niet gelukt.

In een telefonisch contact van maandag 15 januari j.l. tussen de toezichthouder 5.1.2e en de de heer 5.1.2e begrepen wij dat het Drents Landschap beoogt gebruik te maken van de gedragscode “soortenbescherming bosbeheer 2022”

Binnen het getoonde digitale werkprotocol mist in de basis de grote dassenburcht, holtenbomen en de horstboom. Maar ook maatregelen aangaande de herpetofauna waarvoor de noodzaak reeds naar voren had kunnen komen bij het vooronderzoek (bijvoorbeeld middels raadpleging van de NDFF). Hieruit blijkt dat er geen goed/ volledig vooronderzoek heeft plaatsgevonden.

Op 19 januari 2024 en 2 februari is de locatie nogmaals bezocht door respectievelijk 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

Gedurende het bezoek van 19 januari is het volgende aanvullend geconstateerd:

- Verschillende bomen met grote holten aan de voet waren geveld (zie foto 4 & 5)
- Verschillende holte en holenbomen waren geblest (zie foto 6 & 7)
- Bij een doorzetting van de aanleg van een werkpad gelijk aan het reeds gedane werk zullen verscheidene te beschermen elementen in gevaar komen:
    - Te beschermen holte en holenbomen naast gebleste bomen waren niet gekenmerkt (zie foto 8)
    - Dode bomen van minimaal 30 cm dikte waren niet gekenmerkt (zie foto 9)

Gedurende het bezoek van 2 februari is het volgende aanvullend geconstateerd:

- aan de zuidwestzijde waren bomen boven op een (derde) dassenburcht geveld. Tevens is er over de burcht gereden en is minimaal 1 van de 2 zichtbare pijpen deels ingezakt. (zie foto 10 & 11)
- Circa 10 meter van de hierboven genoemde burcht lag een mierenhoop die niet net als de dassenburcht niet op de kaart en in het veld gekenmerkt was.

Bij de reeds toegepaste werkwijze en beoogde doelen was het naast bovengenoemde fouten voor wat betreft de omvang van de kap om verschillende redenen niet toegestaan om dit onder de gedragscode bosbeheer uit te voeren.
Dit betreft in het bijzonder:

- Een dergelijke kap zou binnen de gedragscode vallen onder bosrandenbeheer,. Binnen dit beheer mag maximaal een kwart afgezet worden. In dit geval lag de planning op bijna 100%.
- Aldus de gedragscode valt het terrein valt grotendeels binnen een herpetofauna zone. Dit maakt dat deze omvang niet toegestaan is en dat er slechts onder strikte voorwaarden gekapt mag worden.

Deze 2 laatste bezoeken waren een aanvullende bevestiging dat er geen goed/ volledig vooronderzoek heeft plaatsgevonden en dat ook het nog te dunnen deel niet onder dit werkprotocol voortgezet kan worden.

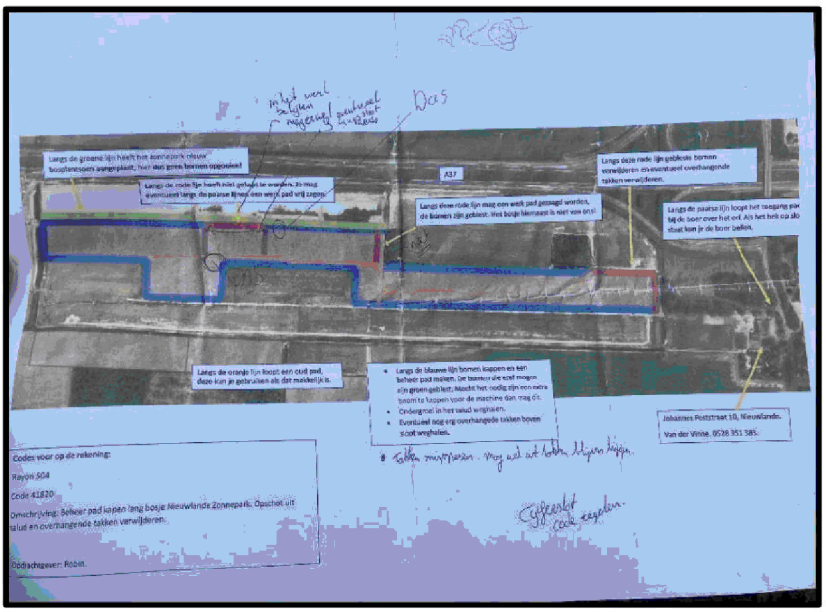

Foto 1 werkkaart medewerkers Annehiel

Foto 2 dassenburcht met verscheidene gebleste bomen

Foto 3 dassenburcht met gebleste boom direct op pijp

Foto 4 omgezaagde holenboom

Foto 5 omgezaagde holenboom

Foto 6 gebleste holteboom

Foto 7 gebleste holenboom

Foto 8 gebleste boom met onbeschermde holteboom

Foto 9 gebleste boom met onbeschermde elementen op de grond

Foto 10 bomen geveld boven dassenburcht

Figuur 11 overreden dassenburcht

Aan:
Stichting Het Drentse Landschap
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 83
9400 AB ASSEN

Assen, 26 maart 2024
Ons kenmerk 202400281-01115702
Behandeld door Thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Waarschuwing - Kampsbosje nabij Nieuweroord - dassenburcht - kap bomen

Geachte heer 5.1.2e

Onze toezichthouder, de heer 5.1.2e heeft een gebiedscontrole uitgevoerd waarbij uw en of door u in gebruik zijnde percelen zijn bezocht. Tijdens dit bezoek heeft onze toezichthouder geconstateerd dat u op diverse percelen werkzaamheden heeft verricht in strijd met de Omgevingswet. In deze brief leest u wat zijn bevindingen zijn en wat u moet doen.

Geconstateerde overtreding
Op 4 december 2023 heeft onze toezichthouder een bezoek gebracht aan een bosperceel van het Drents landschap, kadastraal bekend als Hoogeveen K 3441. De aanleiding hiertoe was een gebiedscontrole waarbij de werkzaamheden opvielen door de hoeveelheid bomen die geveld waren. Kort samengevat is geconstateerd dat werkzaamheden werden verricht zonder dat een natuurtoets plaats had gevonden en zonder (ecologisch) werkprotocol. Tussen de gestapelde stammen lagen meerdere stammen met holtes en spleten. Hoewel het in deze situatie niet meer te achterhalen is hoe deze holtes gepositioneerd waren inde omgeving hadden ze wel de uiterlijke kenmerken om potentieel geschikt te zijn voor verschillende diersoorten als ook vleermuizen. Er waren geen markeringen van rijpaden in verband met te beschermen natuurwaarden als dode bomen en herpetofauna (amfibieën en reptielen) zones. Ook waren er geen markeringen van specifieke bomen, denk aan bomen met holtes en spleten. Zie voor een toelichting het bijgevoegde controlerapport.

Op 12 januari 2024 heeft onze toezichthouder een bezoek gebracht aan een bosperceel van het Drents landschap, kadastraal bekend als nummer HGV00K4288 en HGV00K5044. Op 19 januari 2024 en 2 februari 2024 is de locatie nogmaals bezocht door onze toezichthouders. De aanleiding hiertoe was ook een gebiedscontrole waarbij de werkzaamheden opvielen door de hoeveelheid bomen die geveld waren. Kort samengevat is geconstateerd dat werkzaamheden werden verricht zonder dat een natuurtoets plaats had gevonden en zonder (ecologisch) werkprotocol. Hoewel op de papieren kaart twee locaties van de das middels pen aangekruist waren was dit niet nauwkeurig en niet in het veld aangeduid. Op de meest noordelijke dassenburcht waren verscheidene bomen geblest om te worden gekapt. Zowel op papier als in het gebied waren, buiten de daslocaties op de kaart, geen te beschermen elementen aangeduid. Verschillende bomen met grote holten aan de voet waren

geveld en verschillende holte en holenbomen waren geblest. Aan de zuidwestzijde waren bomen boven op een (derde) dassenburcht geveld. Tevens is er over de burcht gereden en is minimaal 1 van de 2 zichtbare pijpen deels ingezakt. Zie voor een toelichting het bijgevoegde controlerapport.

Het verrichte onderzoek is niet afdoende om twee redenen:

1. het was gericht op werken onder de gedragscode. En deze werkzaamheden paste niet onder voorwaarden van de gedragscode;
2. de data die er lag, en dat was alleen bij zonnepark A37, was niet compleet.

Dit is in strijd met de algemene en specifieke zorgplicht voor een flora- en fauna activiteit. Gelet op de Landelijke handhavingsstrategie, kunnen wij op dit moment deze overtredingen afdoen met een waarschuwing en is er nu geen aanleiding over te gaan (verdere) bestuursrechtelijke handhaving. Wel geven wij u in deze brief hiervoor een officiële waarschuwing. Hieronder leest u hoe wij tot ons oordeel zijn gekomen

Juridisch kader

Per 1 januari 2024 is de omgevingswet in werking getreden en heeft de Wet natuurbescherming vervangen. Op grond van artikel 1.7 van de Omgevingswet is een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Binnen de omgevingswet is een flora- en fauna-activiteit: activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.

Op grond van artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving is degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Op grond van het tweede lid houdt deze plicht voor flora- en fauna-activiteiten ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

1. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
2. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
3. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
4. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Naast de voorgaande algemene en specifieke zorgplicht gelden de andere verplichtingen uit afdeling 11.2. Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild uit het Besluit activiteiten leefomgeving.

Door voorafgaand aan de te verrichten werkzaamheden geen ecologische voortoets/ afdoende inventarisatie plaats te laten vinden en geen afdoende (ecologisch) werkprotocol voor handen te hebben, heeft u niet voldoende zorg in acht genomen voor de (eventueel) aanwezige flora en fauna. Door te werken zonder een natuurtoets en ecologisch werkprotocol zijn er bomen met holtes potentieel geschikt voor en in gebruik door vleermuizen en bomen met holten potentieel geschikt voor en in gebruik door overwinterende amfibieën verwijderd. Daarnaast is er met de gebruikte zware voertuigen potentieel overwintergebied van amfibieën vernietigd. De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. U heeft mogelijk op grond van de Omgevingswet een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit nodig voor de uitvoering van dergelijke werkzaamheden.

Wat moet u doen?
U kunt het hout uit rijden nadat er een ecologisch toets heeft plaatsgevonden en deze tezamen met een ecologisch werkprotocol aan het bevoegd gezag is gezonden.

U dient in het vervolg bij werkzaamheden eerst een ecoloog te raadplegen. Deze kan u adviseren hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder dat er een overtreding van de Omgevingswet wordt begaan en of de werkzaamheden binnen de voorwaarden van de gedragscode vallen.

Waarschuwing
U heeft in strijd gehandeld met de algemene en specifieke zorgplicht voor een flora- en fauna activiteit. Nadat met u hierover is gesproken, zijn op andere locaties normaals overtredingen geconstateerd. Ook heeft u ondanks het stilleggen door onze toezichthouder werkzaamheden verricht. Wel heeft u alsnog een ecoloog geraadpleegd en een toets laten doen. Tegen die achtergrond beoordelen wij uw gedrag als ‘goedwillend’ maar achten de overtreding wel ‘van belang’. Gelet op de Landelijke handhavingsstrategie, kunnen wij op dit moment deze overtreding afdoen met een waarschuwing en is er geen aanleiding over te gaan (verdere) bestuursrechtelijke handhaving.

Vervolg
Wanneer u bovenstaande overtredingen herhaalt, kunnen wij overwegen verder handhavend op te treden door het opleggen van een last onder dwangsom. Ook bij toekomstige werkzaamheden waarbij gelijksoortige overtredingen plaatvinden, kunnen wij overwegen verder handhavend op te treden door het opleggen van een last onder dwangsom.

Informatie
Voor vragen over deze brief kunt u terecht bij het thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en via e-mail vth@drenthe.nl of telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Bijlagen:
1. Toezichtrapporten Controles

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/26/2024 1:49:51 PM
Subject: FW: Dassen op stortplaats Ubbena
Received: Tue 11/26/2024 1:49:59 PM

Goedemiddag,

Willen jullie een zaaknummer aanmaken en onderstaande mails aan dit zaaknummer toevoegen? Alvast bedankt!

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 26 november 2024 14:37
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Goedemiddag 5.1.2e,

Ik begrijp dat de das niet gewenst is op een stortplaats locatie als deze. Echter heeft de soort wel een beschermingsstatus. De das heeft normaliter meerdere burchten. Ik verwacht dan ook dat in de omgeving van de stortplaats meerdere burchten aanwezig zijn. Ik snap dat de optie van geurverstoring voor nu een praktische snelle oplossing lijkt, maar dit lijkt me zeker geen permanente oplossing richting de toekomst.

Verder ligt de focus nu voornamelijk op de das en zijn andere beschermde soorten niet uit te sluiten. Zeker met het oog op het onderhoud dat op het terrein plaats gaat vinden in de vorm van snoeien en kappen van vegetatie. Hierbij dus nogmaals het advies om ecologisch bureau in te schakelen om deze situatie te beoordelen. Een ecoloog kan dan een inschatting maken welke beschermde soorten te verwachten zijn en hoe hier het beste mee om te gaan bij de uitvoering van de beschreven werkzaamheden. Een goed ecologisch plan is wenselijk, ook met het oog op voortzetting van de werkzaamheden in de toekomst.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 26 november 2024 11:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Hallo 5.1.2e,

de provincie Drenthe is eindverantwoordelijke voor de eeuwigdurende nazorg van de locatie en dus ook de afdeklaag. Het risico bestaat nu dat de dassen de afdeklaag en daarmee eventueel de folie stuk maken. We gaan derhalve insteken op een snelle, praktische en diervriendelijke actie.
We gaan er met geurverstoring voor zorgen dat ze een ander plekje zoeken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 22 november 2024 09:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Goedemorgen 5.1.2e,

Ik heb vorige week de locatie bezocht. Ik heb hierbij een grote ronde over het terrein gemaakt. Ik kon het terrein ook via de achterkant betreden zonder de sleutel van het hek te gebruiken. Ik heb op de stortplaats locatie bij Ubbena 7 ingangen/pijpen van burchten aangetroffen (mogelijk das). Daarvan waren er 3 aanwezig in de slootoever, 3 in de hoger gelegen rand om het terrein en 1 in het geïsoleerde bosje met ruigte midden op het terrein. Het lijkt me goed om volgende week even een gezamenlijke ronde over het terrein te maken met de betrokken partijen voor de uitvoering.

Ik verwacht zelf dat een aantal van de benoemde werkzaamheden met voorzichtigheid wel uitgevoerd kunnen worden. Over enkele werkzaamheden heb ik nog wat vragen. Waar wordt het folie losgehaald/losgegraven? Wat wordt verstaan onder periodiek onderhoud (wat en waar wordt gesnoeid/gekapt)? Hoe ziet groot onderhoud aan de putten eruit? Het lijkt me goed om dit gezamenlijk op locatie te bespreken.

Daarnaast zou ik willen adviseren om een ecologisch adviesbureau in te schakelen. Een ecoloog kan het beste een inschatting maken over welke werkzaamheden wel of geen invloed hebben op bepaalde aanwezige beschermde soorten (mogelijk meer beschermde soorten dan alleen de das). Vervolgens kan de ecoloog ook een inschatting maken of we de werkzaamheden kunnen uitvoeren met behulp van een ecologisch werkprotocol of dat de werkzaamheden dusdanige verstorend zijn of schade aanbrengen dat er een vergunning aan ten grondslag moet liggen. Door dit onderzoek uit te voeren kan voorkomen worden dat er overtredingen worden begaan bij uitvoeren van de werkzaamheden.

Maandag ben ik weer op het provinciehuis en zal ik de sleutel weer afgeven bij de receptie. Zou je een suggestie kunnen doen voor een aantal data waarop we gezamenlijk de locatie kunnen bezoeken? Ik zie een reactie graag tegemoet en alvast een fijn weekend gewenst!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 21 november 2024 16:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Hallo 5.1.2e,

Heb je de locatie al kunnen bezoeken?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 13 november 2024 09:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Dag 5.1.2e,

Goed geregeld. Wil je mij een seintje geven wanneer je de sleutel hebt afgegeven, alvast bedankt! Ik zal je mailen wanneer ik de sleutel weer heb ingeleverd bij de receptie.

Groeten,
5.1.2e 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 15:28

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

5.1.2e,

De sleutel ligt morgenmiddag bij de receptie van het provinciehuis.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 14:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Goedemiddag 5.1.2e,

5.1.2e is inmiddels met pensioen en was onze voorganger als toezichthouder soortenbescherming. Ik zou dus ook niet weten of de sleutel nog steeds in het bezit is van de Provincie en bij wie ik hiervoor moet zijn. Als de sleutel woensdag of donderdag bij de receptie van het provinciehuis afgegeven zou kunnen worden zou dat fijn zijn. Dan haal ik daar de sleutel op en zal deze na mijn locatiebezoek weer afgeven bij de receptie zodat jullie deze weer op kunnen halen. Laat maar weten of dat lukt. Naar aanleiding van mijn locatiebezoek (deze week) zal ik contact opnemen met 5.1.2e (ik zal je meenemen in de CC) om een gezamenlijk bezoek in te plannen zodat vanuit jullie kant een en ander toegelicht kan worden.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 12:25
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Dassen op stortplaats Ubbena

Hallo 5.1.2e,

Zie onder. Dit is een mogelijkheid.
Ik kan de sleutel van de locatie morgen ook bij de receptie van het provinciehuis laten neerleggen. Zodat je zelf op de locatie kan kijken. We ontvangen de sleutel graag weer terug.
Daarnaast is er wellicht een derde mogelijkheid. De provincie is eigenaar van het terrein en zal zelf ook een sleutel hebben. De voormalig ecoloog van de provincie (ene 5.1.2e?) had wel een sleutel. Misschien dat dit de beste optie is?

Geef maar aan waar ik je mee kan helpen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 12:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Hallo 5.1.2e,

Wij hebben niet direct meer een locatiebezoek op de planning. De volgende stappen zijn het folie onderzoek en het onderzoek van WSP, waarvoor wij niet voorafgaand nog op de locatie zijn. Ik kan altijd een afspraak maken met 5.1.2e om over de locatie te lopen en eea toe te lichten indien je dat wenst.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 11:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

This message was sent from an **e-mail domain unknown to Royal HaskoningDHV**. Please be cautious.

Hallo 5.1.2e,

5.1.2e 5.1.2e van de provincie zou wel graag een keer op de locatie willen kijken. Is er binnenkort een moment dat jullie aanwezig zijn voor de werkzaamheden zodat hij even mee kan?
Hij wil het liefst gaan kijken voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd om de das niet te storen en hij wil graag een inschatting maken of de werkzaamheden en welke verstorend kunnen werken op de das.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>
Onderwerp: RE: Dassen op stortplaats Ubbena

Hallo 5.1.2e,

Ik heb de locaties niet exact ingemeten, maar op bijgevoegde tekening staan ze globaal aangegeven. Ze waren duidelijk zichtbaar. We hebben niet de hele locatie onderzocht op de aanwezigheid van gangen.

De werkzaamheden die op de stort uitgevoerd worden zijn:

- Periodiek onderhoud (maaien, onderhoud bossingels).
- Monstername grondwater uit peilbuizen. Het betreffen de weergegeven peilbuizen op tekening, waar een grotere blauwe of groene stip staat. Het afpompen en bemonsteren neemt ca 0,5 uur per locatie in beslag.
- Monstername grondwater uit 7 putten. Het afpompen van de putten (drainputten 1 t/m 7 op tekening) zal met een zwaardere pomp plaatsvinden. Het vrijkomende water wordt naar het natte gebied tussen beide storten in geleid. Het afpompen en bemonsteren van de putten neemt 2 tot 4 dagen dagen in beslag.
- Onderzoek folie: vrijgraven folie met een minikraan, nemen foliemonsters, herstel folie, afwerken deklaag). De locaties zijn nog niet vastgelegd. De werkzaamheden nemen 1 a 2 dagen in beslag.
- In de nabije toekomst vindt groot onderhoud plaats aan met name de putten. Het gaat om het bereikbaar maken van de putten. Hiervoor wordt wrs gebruik gemaakt van een minikraan. De werkzaamheden nemen 1 a 2 weken in beslag.
- Periodieke controle hele stort (visuele inspectie). Dit vindt 4 maal per jaar plaats en kost aan tijd ca 0,5 dag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

T +31 88 5.1.2e M 5.1.2e | E 5.1.2e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com
HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | KvK 56515154 | Postbus 8064, 9702 KB Groningen | Euvelgunnerweg 25a, 9723 CV, Groningen

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 10:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rhdhv.com>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Dassen op stortplaats Ubbena

This message was sent from an **e-mail domain unknown to Royal HaskoningDHV**. Please be cautious.

Hallo 5.1.2e,

Zie onderstaand. Kun je op een tekening de locatie van de holen aangeven?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur Bodem

0800-9102 / 5.1.2e

5.1.2e @oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Omgevingsdienst Drenthe

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2024 09:37
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @oddrenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Dassen op stortplaats Ubbena

Goedemorgen allen,

Ik zag gister een mailwisseling voorbijkomen over een (voormalig) dassenburcht bij een stortplaats in Ubbena. Deze mail is vervolgens doorgezet naar mijn collega's 5.1.2e en 5.1.2e van team VTH. 5.1.2e heeft de mailwisseling vervolgens doorgestuurd naar mij aangezien het mijn gebied betreft als het gaat om soortenbescherming. 5.1.2e is toezichthouder houtopstanden en ik sta aan de lat als toezichthouder soortenbescherming.

Kan een van jullie mij de exacte locatie doorgeven waar de dassenburcht zich bevindt? Een kaartje bijvoegen zou prettig zijn. Ik zou morgenmiddag dan graag even op locatie willen kijken om de burcht te inspecteren. Dan kan ik een beter beeld schetsen van de situatie. Verder ben ik ook benieuwd welke werkzaamheden er verricht gaan worden waardoor de dassenburcht mogelijk in gevaar komt. Kan een van jullie mij daar misschien over bijpraten?

Ik zie een reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately
This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: PostbusVTH
Sent: Thur 3/6/2025 9:55:02 AM
Subject: FW: milieuklacht
Received: Thur 3/6/2025 9:55:48 AM
Aanvulling op melding.pdf

Hallo Ladies,
Is deze mail voor jullie?
Ik hoor het graag.
Groetjes 5.1.2e

Van: IB 5.1.2i@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 26 februari 2025 09:34
Aan: PostbusVTH <5.1.2i@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: milieuklacht

Ik neem aan dat dit voor VTH is (verzoek om handhaving?)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Thema Informatie, Data & Automatisering

Informatiebeheerder

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma t/m vr
(di, wo en om de week do op kantoor)

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 25 februari 2025 16:02
Aan: IB <5.1.2i@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: milieuklacht

Van: Procesondersteuning <5.1.2i@ODDrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 25 februari 2025 16:00

Aan: VTH <vth@drenthe.nl>; provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: FW: milieuklacht

Geachte heer/mevrouw,

Zie de onderstaande mail en bijlage. Kunnen jullie dit oppakken al dan niet samen met de gemeente Westerveld? Het betreft onderwerpen waarvoor wij niet bevoegd zijn.

Hartelijke groet,
Omgevingsdienst Drenthe

Omgevingsdienst Drenthe

Postadres
Postbus 1017
9400 BA Assen

Bezoekadres Assen
Westerbrink 1
9405 BJ Assen

Bezoekadres Emmen
Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen

0800-9102

info@oddrenthe.nl

http://www.oddrenthe.nl

Van: IB <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 24 februari 2025 16:14
Aan: Procesondersteuning <5.1.2i @ODDrenthe.nl>
Onderwerp: FW: milieuklacht

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Controleer het mailadres van de afzender en klik NIET op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt!

Van: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 24 februari 2025 14:20
Aan: IB <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: milieuklacht

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 24 februari 2025 14:12
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: milieuklacht

Zie bijlage

De gemeente Westerveld is niet bevoegd om deze klacht te behandelen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e | **juridisch beleidsmedewerker | team Ruimtelijke ontwikkeling**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 0521-5.1.2e |M 5.1.2e **E** 5.1.2e@gemeentewesterveld.nl | **I** www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

****
Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
****

Aan: college van Burgemeester & Wethouders

INGEKOMEN 18 FEB. 2025

Gemeente Westerveld
Postbus 50, 7970 AB Havelte

Van: 5.1.2e
5.1.2e
E: 5.1.2e @xs4all.nl
M: 5.1.2e

Onderwerp: een overtreding van artikel 11.54 lid 1 onder b.
Besluit activiteiten leefomgeving (BAL)

Vledderveen, 16 februari 2025

Geachte heer 5.1.2e

over melding #2024-027802 / zaaknummer 2025-003647

Ik zou u - de gemeente Westerveld - in gebreke kunnen stellen maar waarschijnlijk is deze melding bij de verkeerde afdeling terecht gekomen.

Van daar deze brief met opheldering over de dassen..... in de route van de P.W. Janssenlaan naar de grensweg in Google Maps aangegeven als Bij 't ven.

Die is inmiddels van de status dassen dependance naar dassenburcht gegaan.

Het zat me al langer dwars als je kijkt wat er allemaal door "ons" bos raast.

Ik ben daar sinds vorig jaar mei 2024 mee bezig.

Omdat de "verantwoordelijke instanties" SBB en u blijkbaar niet van de noodzaak zijn doordrongen heb ik contact opgenomen met das en boom en de situatie uitgelegd. Van hen heb ik vrij snel een uitgebreid bericht ontvangen en na uitleg wat er werkelijk gebeurt op het pad over de burcht direct de volgende reactie gekregen.

Die geeft ik hier onverkort weer zoals ik die in de brieven aan SBB, aan u B&W van de Gemeente Westerveld en Provincie Drenthe zal aangegeven.

¢ Het over een burcht rijden is een beschadiging van de burcht en strafbaar, dat is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

¢ In die nieuwe Omgevingswet is dat een overtreding van artikel 11.54 lid 1 onder b. Besluit activiteiten leefomgeving (BAL)

Dit lijkt me vrij duidelijk.

Ik vind dat de gemeente Westerveld zich heeft te houden aan de wet.

Dat verlangt onze overheid ook van zijn burgers.

Daarom roep ik u op om op ZEER KORTE TERMIJN mee te werken aan een oplossing voor deze zaak.

Ik verzoek u dan ook om te handhaven en de doorgang van de "gebruikers" te weten paarden, crossmotoren, mountain bikers, wielrenners etc. op een degelijke wijze te voorkomen.

Als ik reëel ben denk ik dat de Gemeente Westerveld middels een tweetal eenvoudige maatregelen een (dergelijke) oplossing kan bieden.

Zou dat graag in overleg met u - ter plaatse - willen bespreken.

De "gebruikers" komen ten slotte niet uit de lucht vallen maar vanuit de (uw) openbare ruimte naar het bos.

Graag uw schriftelijke reactie, zaaknummer, bezoek/afspraak ter plaatse en uw beslistermijn.

Hoogachtend,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

-

Aanvulling:

Om aan te geven wat zoal de "problemen" zijn.
Het pad om het vennetje is in overleg met SSB (op uitvoeringsniveau) vorig jaar reeds in "bescherming" genomen door het plaatsen van 2 kissing fences zodat de bovengenoemde "gebruikers" daar geen schade aan kunnen richten.

Om het "probleem" te schetsen waar SSB op uitvoeringsniveau tegen aan loopt.
Die lagen er de volgende ochtend al uit!

Ik heb een van de fences vorige week nog samen met m'n buurman in ons straatje teruggeplaatst.

De buurman aan de grensweg had hem uit het water gehaald en weer provisorisch teruggezet.

Dat was aansluitend op de constatering dat "iemand" in het bos op de doorgaande route met een kettingzaag bezig was geweest.

Dorps jeugd, ruiters? De crossmotoren zeer zeker...

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 3/11/2025 11:59:23 AM
Subject: FW: bevestiging telefonisch contact
Received: Tue 3/11/2025 11:59:45 AM
SAM_3819.JPG
SAM_3820.JPG
SAM_4084.JPG
SAM_4085.JPG
SAM_4086.JPG
SAM_4087.JPG
SAM_4192.JPG
SAM_4194.JPG
SAM_6398.JPG
SAM_6399.JPG

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 10 maart 2025 09:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: bevestiging telefonisch contact

Van: XS4ALL <5.1.2e @xs4all.nl> **Namens** 5.1.2e @xs4all.nl
Verzonden: zondag 9 maart 2025 23:19
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: bevestiging telefonisch contact

Beste heer 5.1.2e ,

Goedemorgen en dank voor uw bevestiging van ons contact.
Via deze weg geef ik u nog de laatste reactie d.d. 24 februari van de heer 5.1.2e van Das en Boom.
Die had ik ook gelijk doorgestuurd naar 5.1.2e 5.1.2e van SBB.
De brieven naar u, de gemeente Westerveld en de directie SSB waren toen al de deur uit.
Ik had begrepen dat u de situatie, in het bos hier, ter plekke al had bekeken.
Mocht dit niet zo zijn dan voeg ik nog wat foto's toe die ik ook aan de Hr. 5.1.2e en later aan
5.1.2e heb verstuurd.

En gisteren een cross motortje en paarden door Het bos.
Vandaag (zondag) paarden en een zwerm - wel 20 tot 25 - mountain bikers door het bos.
Die laatste zag ik toen net bijna thuis was, met 5.1.2e op de doorgaande weg hier.
M'n camera waarmee ik m'n tuin en Bij 't ven in zicht had is begin vorig jaar door een spin als thuis gekozen.
Dus zodoende niet echt zicht meer op wat door ons straatje komt. Alleen de sporen in het bos en wat ik hoor en/of zie.

En aan de wethouder van de gemeente Westerveld die over natuur gaat zal ik vragen of de gemeente
Echt niets aan "natuur" doet zoals de jurist mij wilde doen geloven.
Ik had al kennis met hem gemaakt op de eerste cursusavond van ProDemos in de raadszaal van de gemeente.

Ik ben benieuwd hoe e.e.a. nu verder gaat.

Hoor graag van u.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Hallo 5.1.2e 5.1.2e van lokaal beheer SBB heeft gelijk als het gaat om een enkele pijp, dat zou inderdaad heel goed een bijburcht of vluchtpijp kunnen zijn.
De opening op de foto met de stortberg een het loopspoor er door heen is karakteristiek voor de das, lijkt er zelfs belopen uit.

Wanneer er veel grond naar buiten is gewerkt duidt dat op een behoorlijk gangenstelsel. Eén kubieke meter grond staat voor ca 15 meter dassenpijp (30 cm diameter) .

Maar bij dit soort overtredingen is de ecologische status van een burcht niet van belang.
Beschadigen is strafbaar, of het om een bijburcht gaat of om een hoofdburcht.
Juridisch gezien zijn alle burchten en pijpen even zwaar beschermd.

Achter één pijp kan namelijk wel degelijk een behoorlijk gangenstelsel liggen, waar de das woont en het zou ook om een kraamburcht kunnen gaan.
In de zogenaamde kwetsbare (voortplantingsperiode) voor de das van 1 december tot 1 juli zijn dassenburchten extra beschermd (dus alle burchten en pijpen), juist omdat elke pijp een kraamburcht zou kunnen zijn, zeker als die sporen draagt van bewoning.

Als ik het goed begrijp zijn die extra pijpen gegraven nadat de ingang is beschadigd. Dat zou ook duiden op bewoning door de das

Alle reden dus om dit strafbaar feit te melden bij de Provincie

Met een vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Das&Boom

024 6842294

5.1.2e @dasenboom.nl

Das&Boom

Rijksstraatweg 174

6573DG Beek-Ubbergen

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 7 maart 2025 18:01
Aan: 5.1.2e @xs4all.nl
Onderwerp: RE: bevestiging telefonisch contact

Beste heer 5.1.2e,

Zoals beloofd zou ik u een mail sturen ter bevestiging van ons telefonisch contact aangaande uw melding van het gebruik van het pad waar een dassenburcht in zit.
Zoals in het gesprek aangegeven zal ik contact opnemen met Staatsbosbeheer en bespreken wat hun gedachte hierin is en welke oplossing zij mogelijk zien.

Met vriendelijke groet,
Team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

5.1.2e

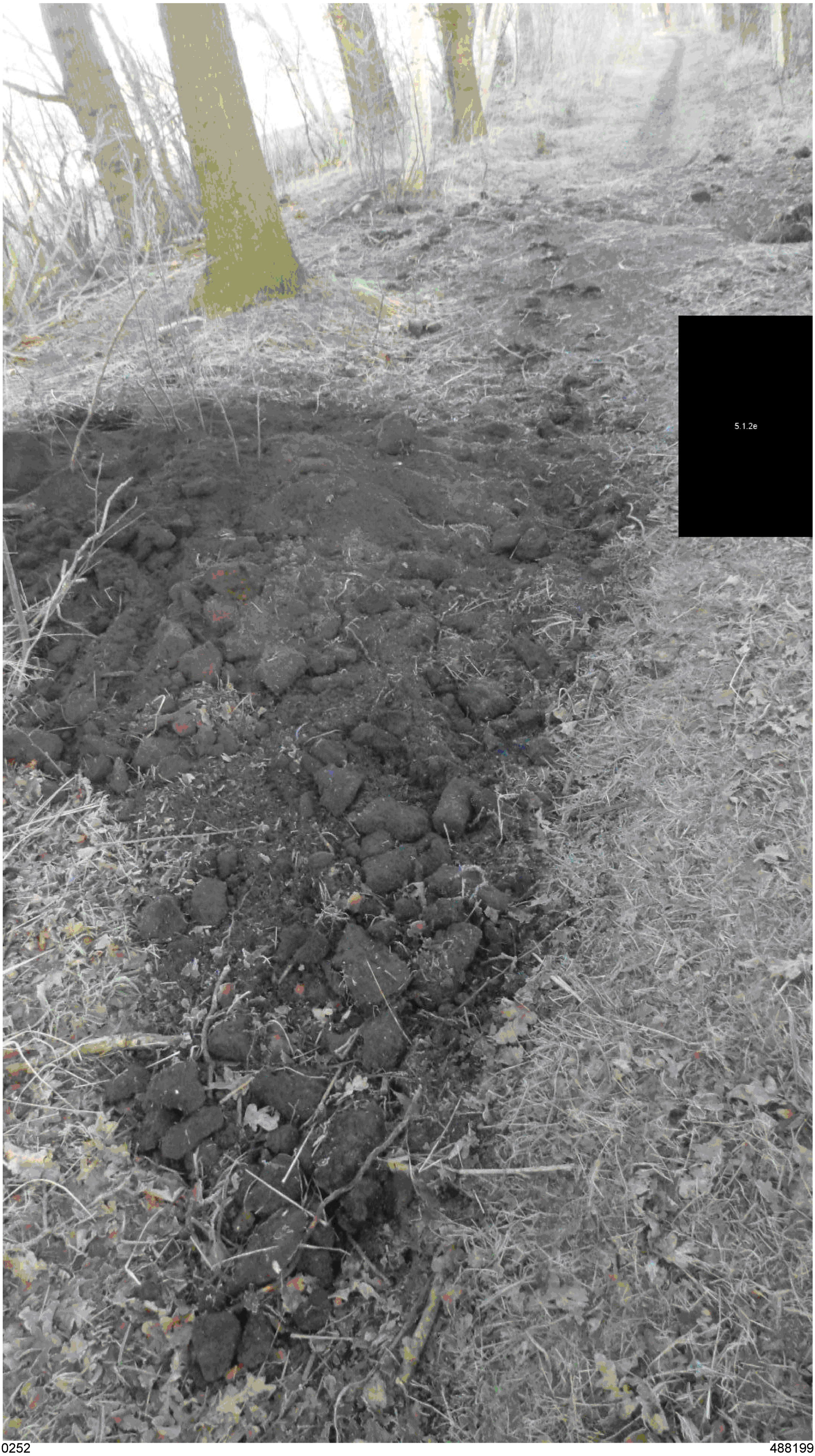
5.1.2e

0253
488200

5.1.2e

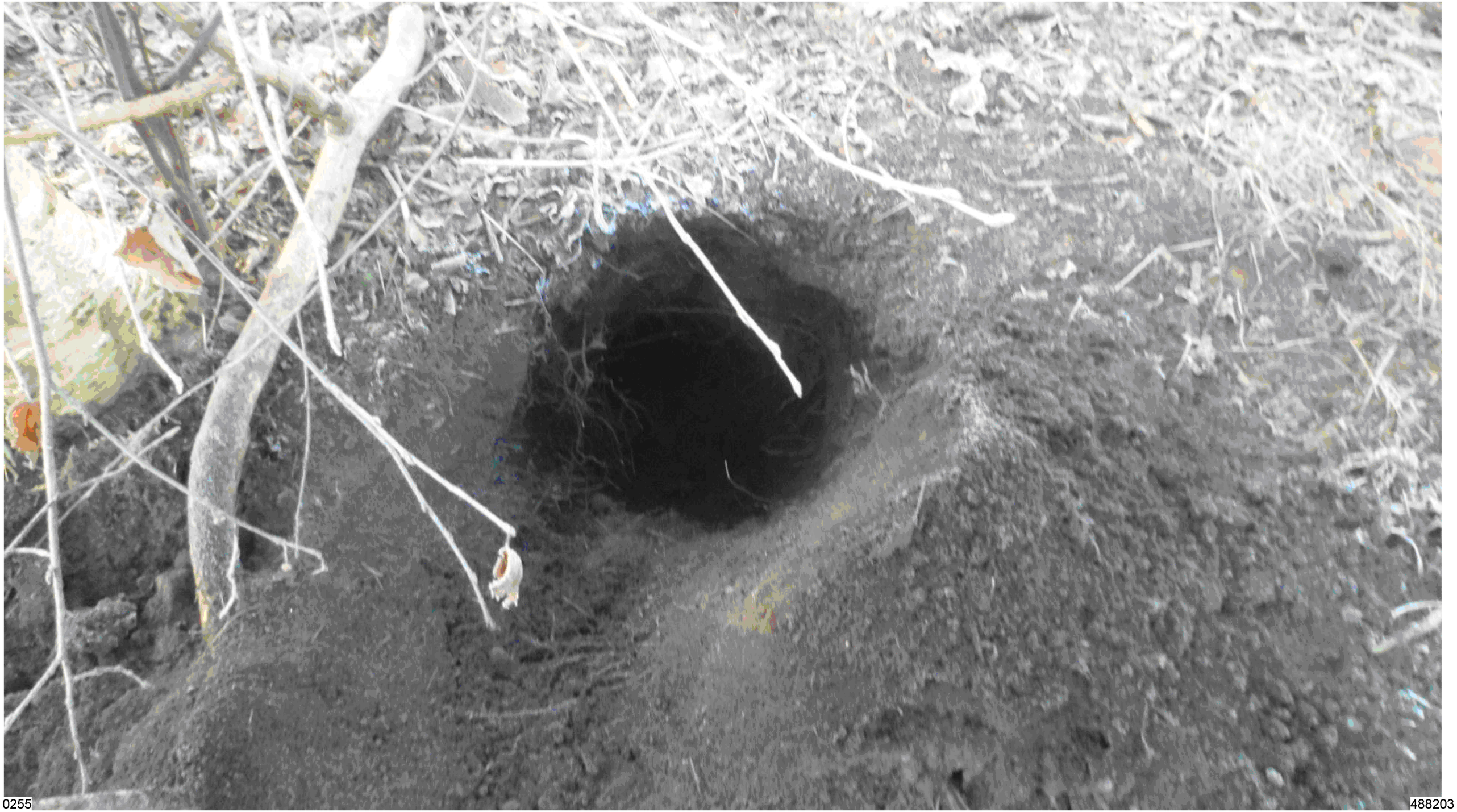

0256
488242

0257
488249

5.1.2e

0259 488271

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
Staatsbosbeheer
Postbus 2
3800 AA AMERSFOORT

Assen, 17 maart 2025
Ons kenmerk: 202500560-01151919
Behandeld door Mw. 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Kennisgeving handhavingsverzoek - tussen P.W. Janssenlaan en Bij 't Ven Vledderveen - beschadiging dassenburcht

Geachte heer/mevrouw,

Ter kennisgeving ontvangt u hierbij het door ons op 25 februari 2025 ontvangen handhavingsverzoek inzake beschadiging dassenburcht tussen P.W. Janssenlaan en Bij 't Ven Vledderveen. Wij zullen u op de hoogte houden van het verloop van de procedure.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

drs. M. Middel
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202500560 te vermelden.

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:

5.1.2e

5.1.2e

Assen, 18 maart 2025
Ons kenmerk: 202500560-01151906
Behandeld door Thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontvangstbevestiging handhavingsverzoek - tussen P.W. Janssenlaan en Bij 't Ven Vledderveen - beschadiging dassenburcht

Geachte heer/mevrouw,

Op 25 februari 2025 ontvingen wij uw verzoek. In dit verzoek vraagt u ons om handhavend op te treden tegen Staatsbosbeheer.

Wij hebben uw verzoek aangemerkt als een handhavingsverzoek op grond van de Algemene wet bestuursrecht. De termijn voor de behandeling van uw verzoek bedraagt 8 weken. Deze termijn kunnen wij op een later moment nog verdagen. Als wij hier gebruik van maken zult u hier bericht over ontvangen.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55. Ter kennisgeving sturen wij een geanonimiseerde versie van uw handhavingsverzoek naar de eigenaar van de locatie. Wij verzoeken u bij verdere correspondentie over (de afhandeling van) uw aanvraag ons kenmerk te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,
i.o.

5.1.2e

drs. M. Middel
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202500560 te vermelden.

To: VTH[vth@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 4/10/2025 2:51:30 PM
Subject: FW: Sluiting dossier handhaving dassenburcht Bij 't ven te Vledderveen
Received: Thur 4/10/2025 2:51:32 PM

Betreft zaak 202500560. Kunnen jullie deze mail in DocBase zetten?
Kan ik het daarna afhandelen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 april 2025 16:51
Aan: 5.1.2e @xs4all.nl' <5.1.2e @xs4all.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; VTH <vth@drenthe.nl>
Onderwerp: Sluiting dossier handhaving dassenburcht Bij 't ven te Vledderveen

Geachte heer 5.1.2e,

Op 16 februari heeft u een brief verzonden naar de gemeente Westerveld inzake een dassenburcht in het bosje nabij Bij 't ven te Vlederveen.
Deze brief is vervolgens naar de provincie Drenthe doorgezonden, aangezien de provincie hiervoor het bevoegde gezag is. U verzoekt in uw brief om te handhaven en de doorgang van de 'gebruikers' te weten paarden, crossmotoren, mountainbikers, wielrenners etc. op een degelijke wijze te voorkomen.

Naar aanleiding van uw brief is contact opgenomen met Staatsbosbeheer en zijn er aan beide kanten van het bosje borden en 'kissing fences' geplaatst.

In het telefoongesprek wat wij zojuist hebben gevoerd gaf u aan dat uw brief niet hoeft te worden opgevat als een handhavingsverzoek.
Tevens gaf u in het telefoongesprek aan dat u tevreden bent over de ondernomen actie.

Wij zullen uw brief dan ook niet als een handhavingsverzoek behandelen. Wij beschouwen uw 'verzoek' hiermee als afgedaan en zullen het dossier sluiten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Jurist

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Drents-Friese Wold

Vrij wandelen op wegen en paden

staatsbosbeheer

Drents-Friese Wold

Informatie op staatsbosbeheer.nl

Vrij wandelen op wegen en paden

Geen toegang:

- Met loslopende honden
- Met fietsen en/of paarden buiten de daarvoor aangegeven route
- Voor gemotoriseerd verkeer
- Tussen zonsondergang en zonsopkomst

Art. 461 Wetboek van Strafrecht

Drents-Friese Wold

Informatie op staatsbosbeheer.nl

Vrij wandelen op wegen en paden

Geen toegang:
- Met losgaande honden
- Met fietsen en/of paarden buiten de daarvoor aangegeven routes
- Voor gemotoriseerd verkeer
- Tussen zonsondergang en zonsopkomst

Art. 461 Wetboek van Strafrecht

staatsbosbeheer

Drents-Friese Wold

Informatie op staatsbosbeheer.nl

Vrij wandelen op wegen en paden

Geen toegang:

- Met loslopende honden
- Met fietsen en/of paarden buiten de daarvoor aangegeven route
- Voor gemotoriseerd verkeer
- Tussen zonsondergang en zonsopkomst

Art. 461 Wetboek van Strafrecht

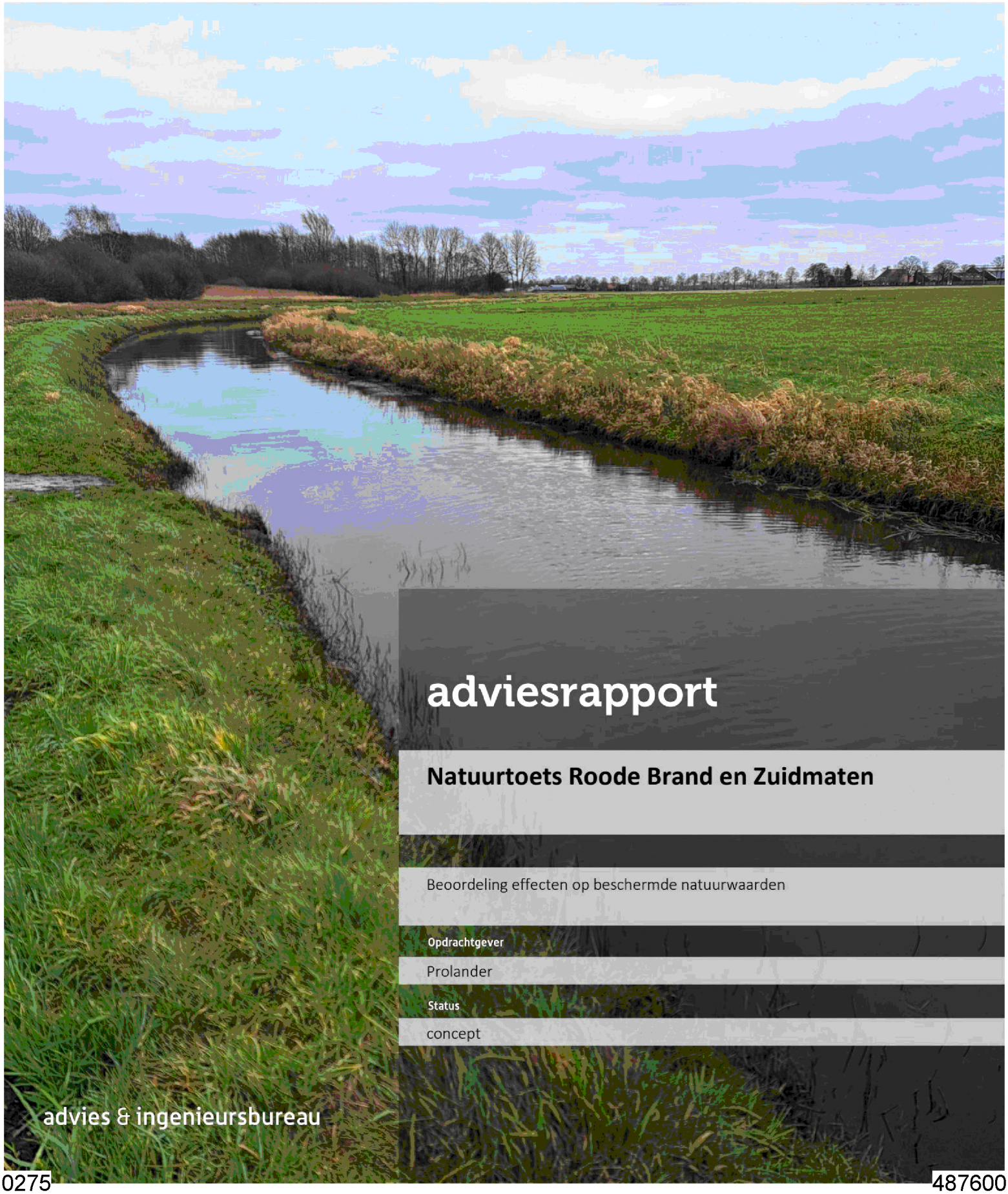

adviesrapport

Natuurtoets Roode Brand en Zuidmaten

Beoordeling effecten op beschermde natuurwaarden

Opdrachtgever

Prolander

Status

concept

advies & ingenieursbureau

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets Roode Brand en Zuidmaten

Subtitel

Beoordeling effecten op beschermde natuurwaarden

Projectcode	Datum	Status
24-629	20 maart 2025	concept

Auteur(s)

5.1.2e 5.1.2e

Modellering & GIS

5.1.2e 5.1.2e

Tweede lezer

5.1.2e 5.1.2e

Opdrachtgever

Prolander

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

5.1.2e (2025). Natuurtoets Roode Brand en Zuidmaten. Beoordeling effecten op beschermde natuurwaarden. Rapport 24-629. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting 5

1. Inleiding 9
1.1 Aanleiding 9
1.2 Juridisch kader 9
1.3 Leeswijzer 9

2. Onderzoeksgebied en maatregelen 10
2.1 Doel van de maatregelen 10
2.2 Onderzoeksgebied 10
2.3 Voorgenomen maatregelen 11
2.4 Planning werkzaamheden 13

3. Methode 14
3.1 Bureaustudie 14
3.2 Veldonderzoek en biotooponderzoek 14
3.3 Analyse en effectbeoordeling 14
3.3.1 Soortbescherming 14
3.3.2 Natura 2000 15
3.3.3 Toets Natuurnetwerk Nederland 15
3.3.4 Toets houtopstanden 15

4. Soortbescherming 16
4.1 Inleiding 16
4.2 Effectbeoordeling 16
4.2.1 Flora 16
4.2.2 Vleermuizen 17
4.2.3 Grondgebonden zoogdieren 19
4.2.4 Overige grondgebonden zoogdieren 21
4.2.5 Vogels 22
4.2.6 Amfibieën 24
4.2.7 Reptielen 27
4.2.8 Vissen 28
4.2.9 Libellen 28
4.2.10 Dagvlinders 29
4.2.11 Overige soort(groep)en 30
4.2.12 Specifieke zorgplicht 30
4.3 Samenvatting 32

5. Natura 2000 34
5.1 Algemeen 34
5.2 Stikstofdepositie 35
5.3 Specifiek zorgplicht Natura 2000 35

6. Natuurnetwerk Nederland 36

6.1 Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland 36
6.2 Wezenlijke kenmerken en waarden 36
6.3 Effectbeoordeling 37
6.3.1 Natuurfunctie 37
6.3.2 Wezenlijke kenmerken en waarden 37
6.3.3 Kwaliteit, oppervlakte en samenhang 37
6.4 Conclusie 37

7. Houtopstanden 38
7.1 Bescherming van houtopstanden 38
7.2 Vervolgstappen 39
7.2.1 Meld- en herplantingsplicht 39
7.2.2 Specifieke zorgplicht houtopstanden 39

Geraadpleegde bronnen 40

Bijlagen

Bijlage 1 - Onderzoeksgebied en maatregelen
Bijlage 2 - Waarnemingen veldbezoek
Bijlage 3 - Juridisch kader
Bijlage 4 - Ecologisch logboek

Samenvatting

Inleiding

Prolander is in voorbereiding (SO-fase) voor herinrichting van de nu nog landbouwkundig ingerichte percelen in de deelgebieden Roode Brand en Zuidmaten. Roode Brand & Zuidmaten ligt binnen het Drentse NNN en wordt na inrichting onderdeel van een natuurlijker beekdal langs het Oude Diep. Ten behoeve van hydrologisch herstel van het gebied worden waterhuishoudkundige herstelmaatregelen uitgevoerd aan zowel het beeksysteem als de (te dempen/verondiepen) detailontwatering. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of de voorgenomen activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Soortbescherming

- In paragraaf 4.3 is reeds een uitgebreide samenvatting opgenomen van de resultaten van de toetsing aan de soortbescherming met daarin ook de vervolgstappen. Tevens is op pagina 31 van dit rapport een samenvattende tabel opgenomen. Hieronder wordt puntsgewijs wel een opsomming gegeven van aangetroffen (potentiële) biotopen, verblijfplaatsen en soorten binnen het onderzoeksgebied.
- Beschermde flora is niet aangetroffen. Wel zijn er waarnemingen van diverse rode lijst flora bekend binnen het onderzoeksgebied. Verder is er een groeiplaats van de exoot reuzenberenklauw aangetroffen.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn enkele bomen met voor vleermuizen geschikte holtes of spleten aangetroffen. Op erven binnen het onderzoeksgebied zijn potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig. Essentiële vliegroutes of foerageergebieden ontbreken.
- Binnen het onderzoeksgebied is sprake van geschikt leefgebied met verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen.
- Binnen het onderzoeksgebied is sprake van geschikt leefgebied van grote bosmuis. Het betreft het leeuwendeel van de bossen/houtwallen met ondergroei.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn geschikte verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig op erven. De overige delen van het onderzoeksgebied vormen geschikt foerageergebied voor de steenmarter.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn enkele (kraam)burchten/vluchtpijpen en sporen van das aangetroffen. De bossen, graslanden en akkers in het onderzoekgebied vormen geschikt foerageergebied voor de das.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Bossen en houtwallen in het onderzoeksgebied vormen geschikt foerageergebied voor de eekhoorn.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn diverse spraints van otter waargenomen. Er zijn geen potentiele verblijfplaatsen aanwezig. Het Oude Diep en brede watergangen in het onderzoeksgebied vormen geschikt foerageergebied voor otter.

- Binnen het onderzoeksgebied zijn twee roofvogelhorsten (vermoedelijk buizerd of havik) en meerdere oude/vervallen of in gebruik zijnde nesten van zwarte kraai aangetroffen. Nesten van zwarte kraai kunnen in gebruik zijn/ worden genomen door boomvalk, havik, ransuil of sperwer.
- Binnen het onderzoeksgebied is broedbiotoop aanwezig voor diverse vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten. Specifiek gaat het om bossen, houtwallen, graslanden en oeverzones.
- Binnen het onderzoeksgebied is geschikt voortplantingswater en overwinteringsbiotoop voor poelkikker, heikikker en rugstreeppad aanwezig. Daarnaast vormt grasland, bos en houtwallen op relatief korte afstand van het voortplantingswater geschikt zomerbiotoop/ foerageergebied voor deze soorten.
- Binnen het onderzoeksgebied is geschikt leefgebied van levendbarende hagedis aanwezig. Het leefgebied wordt jaarrond gebruikt waarbij ook voortplanting en overwintering plaatsvindt.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn potentiële broeihopen van ringslang aanwezig in de vorm van maaiselhopen. In hoger gelegen, droge en vorstvrije delen in houtwallen en/ of bosranden is overwinteringsbiotoop van ringslang aanwezig.
- Binnen het onderzoeksgebied vormt een groot deel van de watergangen potentieel leefgebied van grote modderkruiper.
- Binnen het onderzoeksgebied is geschikt overwinteringsbiotoop van noordse winterjuffer aanwezig. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt.
- Binnen het onderzoeksgebied is potentieel leefgebied van grote weerschijnvlinder en grote vos aanwezig.
- Overige beschermde soort(groep)en en hun leefgebieden ontbreken binnen het onderzoeksgebied. Wel geldt de specifieke zorgplicht.

Natura 2000

- Het onderzoeksgebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn Mantingerzand, Mantingerbos en Dwingelderveld liggen op een afstand van meer dan twee kilometer.
- Directe en indirecte nadelige gevolgen op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden worden uitgesloten met uitzondering van de effecten van stikstofdepositie. De activiteiten in het onderzoeksgebied kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland

- Het projectgebied valt vrijwel volledig binnen de begrenzing van het NNN. Het onderzoeksgebied valt deels binnen de begrenzing van het NNN.
- De plannen hebben geen negatieve effecten op de omzetting naar natuurfunctie en de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Daarnaast leiden de plannen niet tot een vermindering van de kwaliteit, het oppervlak en de samenhang tussen gebieden van het NNN.

Houtopstanden

- De houtopstanden in het onderzoeksgebied liggen buiten de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Midden-Drenthe. In voorliggende situatie geldt dat het te kappen bosje onderdeel is van een houtopstand van meer dan 10 are en dat er geen sprake is van andere uitzonderingen.

Advies

- Geadviseerd wordt om voorliggend rapport te actualiseren zodra de inrichtingsmaatregelen wijzigen en concreter worden gemaakt. Daarnaast is een actualisatie ook aan de orde wanneer inrichtingsmaatregelen pas in maart 2028 (of daarna) worden uitgevoerd, in verband met de juridische houdbaarheid van een natuurtoets.
- Als gevolg van het kappen van het bosje aan de noordwestzijde van het onderzoeksgebied gaat leefgebied met potentiële verblijfplaatsen van de kleine marterachtigen hermelijn, wezel en bunzing verloren. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van kleine marterachtigen is noodzakelijk. Indien de aanwezigheid van (één van) deze soorten wordt vastgesteld en schade aan verblijfplaatsen niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Provincie Drenthe hanteert de mogelijkheid om voor kleine marterachtigen zonder nader onderzoek een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te kunnen aanvragen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de soort(en) aanwezig zijn, zonder aan te tonen of dit daadwerkelijk het geval is.
- Het voorkomen van rugstreeppad in het onderzoeksgebied valt niet uit te sluiten. Als gevolg van de voorgenomen maatregelen gaat mogelijk voortplantingsbiotoop van rugstreeppad verloren. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van rugstreeppad is noodzakelijk. Indien de aanwezigheid van deze soort wordt vastgesteld en schade aan voortplantingsbiotoop niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
- Watergangen in het onderzoeksgebied vormen geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper. Werkzaamheden in/ aan watergangen kunnen er toe leiden dat leefgebied van grote modderkruiper verloren gaat. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van grote modderkruiper is noodzakelijk. Indien de aanwezigheid van deze soort wordt vastgesteld en schade aan leefgebied niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
- Schadelijke handelingen op migrerende en foeragerende vleermuizen, das, otter, jaarrond beschermde nesten, zomerbiotoop van amfibieën, leefgebied van levendbarende hagedis en foeragerende ringslangen kunnen worden voorkomen door het treffen van voorzorgsmaatregelen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn uitgewerkt in paragraaf 4.2.12. Overige vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn voor deze soorten niet aan de orde, mits er conform de voorzorgsmaatregelen wordt gewerkt.
- In verband met de aanwezigheid van broedbiotoop voor verschillende vogels is het van belang rekening te houden met het broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen de periode van 1 februari tot half oktober worden gestart wordt geadviseerd om een broedvogelcontrole te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de omgevingswet kunnen worden uitgevoerd.
- Verder geldt vanuit de Omgevingswet de specifieke zorgplicht voor soorten altijd. Bij de uitvoering van het project zijn voorzorgsmaatregelen nodig om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven. Er zijn aanwijzingen dat er soorten - waarvoor de specifieke zorgplicht geldt - kunnen voorkomen in het projectgebied. Het betreft soorten uit de soortgroepen vaatplanten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. De werkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten (groeiplaatsen, nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren). Met de maatregelen in paragraaf 4.2.12 wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 4). Met behulp van het logboek kan in geval van handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

- Voor boombewonende vleermuizen, kleine marterachtigen, grote bosmuis, das, eekhoorn, jaarrond beschermde nesten van boomvalk, havik, ransuil en sperwer, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, noordse winterjuffer, grote weerschijnvlinder en grote vos geldt dat er binnen het onderzoeksgebied (potentieel) leefgebied aanwezig is. Met uitzondering van de punten hierboven zijn geen vervolgstappen aan de orde. Echter wanneer het inrichtingsplan concreter wordt kan er toch een knelpunt met deze natuurwaarden ontstaan. In dat geval is mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van de betreffende soort wordt vastgesteld en schade aan leefgebied, verblijfplaatsen en/ of exemplaren niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
- Een stikstofberekening met het rekenmodel AERIUS Calculator is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig zijn.
- Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.
- Voor het vellen van het bosje in het noordwesten van het onderzoeksgebied is een meld- en herplantplicht van toepassing.
- Behalve dat houtopstanden beschermd kunnen zijn door rijksregels, kunnen ook gemeentelijke regels van toepassing zijn op het vellen van bomen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Prolander is in voorbereiding (SO-fase) voor herinrichting van de nu nog landbouwkundig ingerichte percelen in de deelgebieden Roode Brand en Zuidmaten (hierna RB&ZM). Uitvoering van dit project kan negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of de voorgenomen activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. De quickscan natuurtoets wordt door de initiatiefnemer gebruikt ter onderbouwing van de aanvraag van de omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (hierna BOPA). Of ook een omgevingsplanwijziging noodzakelijk is, is in dit stadium nog niet duidelijk.

1.2 Juridisch kader

Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden. Een groot deel van de regels over de fysieke leefomgeving is hiermee gebundeld in één wet. De Omgevingswet bestaat, naast de Omgevingswet zelf, uit vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en één ministeriële regeling. De Omgevingswet regelt onder meer de bescherming van flora en fauna, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In dit rapport wordt ingegaan op alle onderdelen (voor het uitgebreide juridische kader zie bijlage 3).

Houdbaarheid rapport

Geadviseerd wordt om voorliggend rapport te actualiseren zodra de inrichtingsmaatregelen wijzigen en/ of concreter worden. Daarnaast is een actualisatie ook aan de orde wanneer inrichtingsmaatregelen pas in maart 2028 (of daarna) worden uitgevoerd, in verband met de juridische houdbaarheid van een natuurtoets.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het onderzoeksgebied en de door Prolander voorgenomen maatregelen. In hoofdstuk 3 volgt de beschrijving van de gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de aanwezige beschermde soorten, de effecten die (mogelijk) optreden als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden en welke maatregelen nodig zijn om invulling te geven aan de zorgplicht. In hoofdstuk 5 worden de effecten op Natura 2000-gebied beschreven en in hoofdstuk 6 wordt ingegaan op het NNN. Vervolgens wordt in hoofdstuk 7 getoetst aan de bescherming van houtopstanden. Tot slot volgen de bronnenlijst en bijlagen.

2. Onderzoeksgebied en maatregelen

2.1 Doel van de maatregelen

Roode Brand & Zuidmaten ligt binnen het Drentse NNN en wordt na inrichting onderdeel van een natuurlijker beekdal langs het Oude Diep. Verschillende delen van het terrein langs het Oude Diep zijn in beheer bij Het Drentse Landschap (HDL), ook een deel van de nog in te richten percelen. De overige percelen zijn in eigendom van de provincie Drenthe. Ten behoeve van hydrologisch herstel van het gebied worden waterhuishoudkundige herstelmaatregelen uitgevoerd aan zowel het beeksysteem als de (te dempen/verondiepen) detailontwatering. Dit gebeurt ten behoeve van de NNN-natuurdoelen en het Kaderrichtlijn Water-doel R20 Moerasbeek. Vooral in Roode Brand is ook ruimte gereserveerd voor waterberging, naast de vertraagde afvoer die sowieso gaat optreden passend bij een moerasbeek. Dit betekent dat (regen)water langer wordt vastgehouden in het gebied, grondwaterstanden hoger worden en lokale grondwaterstromen op de overgangen naar het dal meer tot uiting kunnen komen. De natuurtypen die als vlaksgewijs doel gesteld zijn voor dit gebied, betreffen bloemrijk grasland, dotterbloemhooiland, droge heide, kleine zeggevegetaties, veenmoeras, veldrusschraalland en vochtige heide (zie ook figuur 2.2). Daarnaast worden lijnvormige houtige elementen teruggebracht in het landschap en is er ruimte voor enige mate van bosontwikkeling. De exacte inrichtingsmaatregelen zijn in dit stadium nog niet volledig uitgewerkt.

2.2 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt rondom (een deel van) de beek het Oude Diep, ter hoogte van Drijber (zie figuur 2.1). Binnen het onderzoeksgebied is een deel aangewezen als projectgebied, in dit gebied vinden de (meeste) werkzaamheden plaats. Binnen het projectgebied bevinden zich onder andere weilanden, bosjes, greppels, sloten, poelen en houtwallen. Ten noorden van Drijber en ten oosten van de beek is het projectgebied voornamelijk in gebruik voor de landbouw. Het zuidwesten van het projectgebied heeft een meer natuurlijke inrichting.

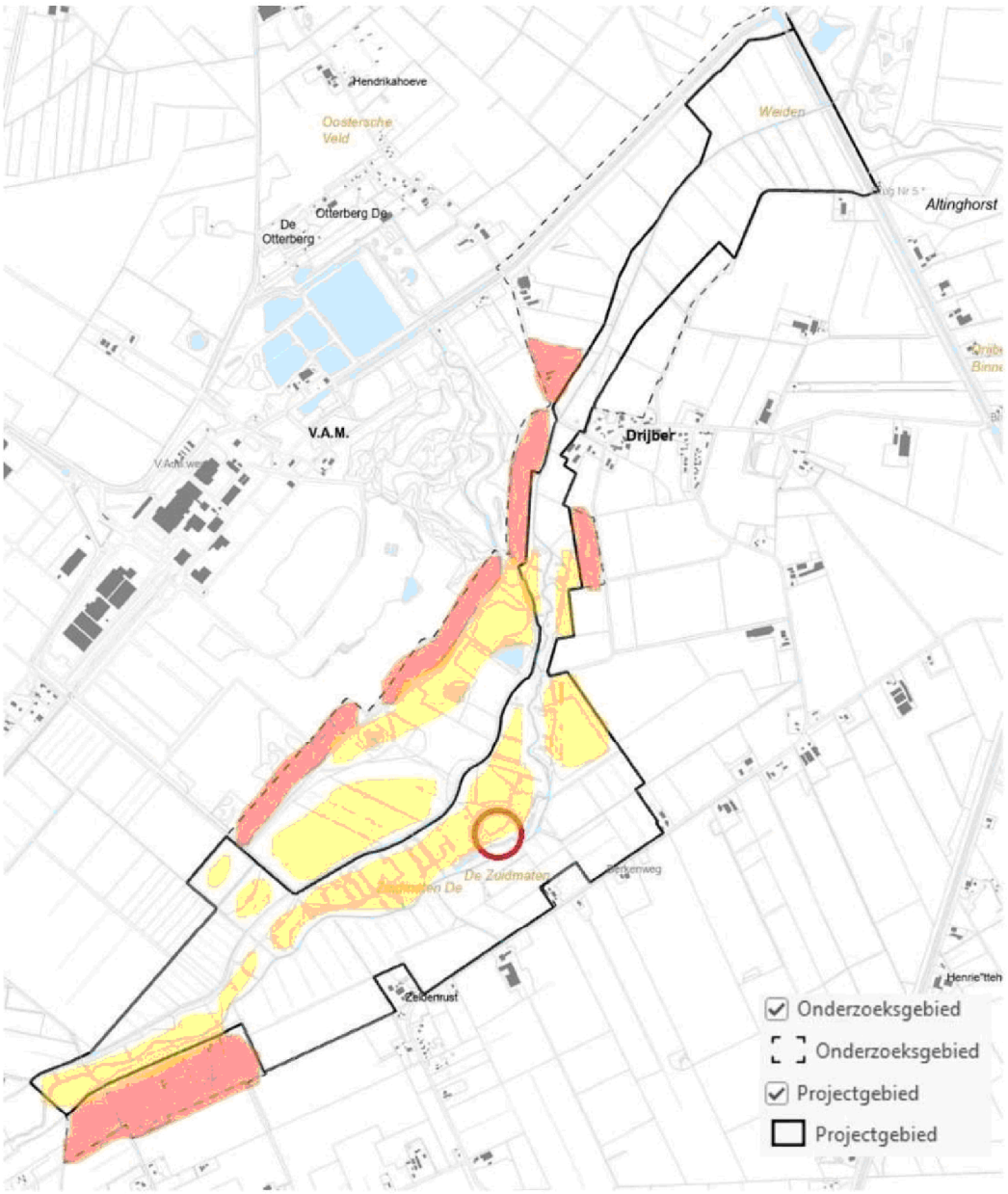

Figuur 2.1 *Ligging van het onderzoeksgebied en het projectgebied. Gele markering zijn delen waar geen maatregelen zijn gepland. Deze delen zijn wel betrokken bij de beoordeling in het kader van eventuele verstoring. Rode markering betreft percelen waar geen toestemming voor betreding was tijdens het onderzoek. Rode cirkel is een locatie met kwetsbare groeiplaatsen van Harlekijn waar tijdens het onderzoek rekening mee is gehouden. Bron afbeelding Prolander.*

2.3 Voorgenomen maatregelen

Op het moment van schrijven van dit adviesrapport zijn nog niet alle maatregelen concreet gemaakt. Deze moeten nog worden uitgewerkt in het nog op te stellen inrichtingsplan. In voorliggend rapport is daarom breed gekeken naar mogelijke effecten op soorten en gebieden.

De gewenste natuurtypen zijn globaal weergegeven in figuur 2.2. Hieronder zijn de globale voorgenomen inrichtingsmaatregelen opgesomd (o.a. de beek op twee locaties verleggen, dempen detailontwatering, ook worden enkele houtsingels verdicht door extensiever beheer toe te passen etc.). Tijdens de werkzaamheden zal de beek te allen tijde toegankelijk zijn, via de oorspronkelijke route of via de nieuwe route. Binnen het onderzoeksgebied, maar buiten het projectgebied worden ook enkele maatregelen getroffen welke zijn weergegeven in figuur 2.3.

Samenvattend is Prolander voornemens om in ieder geval de volgende maatregelen te treffen:

- Projectgebied
  - Dempen watergangen
  - Plaggen/ afgraven ten behoeve van natuurontwikkeling
  - Verleggen/ hermeanderen van de beek
  - Aanplanten houtsingels/ bosschages
- Onderzoeksgebied
  - Kappen bosje
  - Aanleggen betonpad
  - Aanleggen watergang
  - Verleggen bestaande weg
  - Verondiepen watergang
  - Aanleggen fietspad

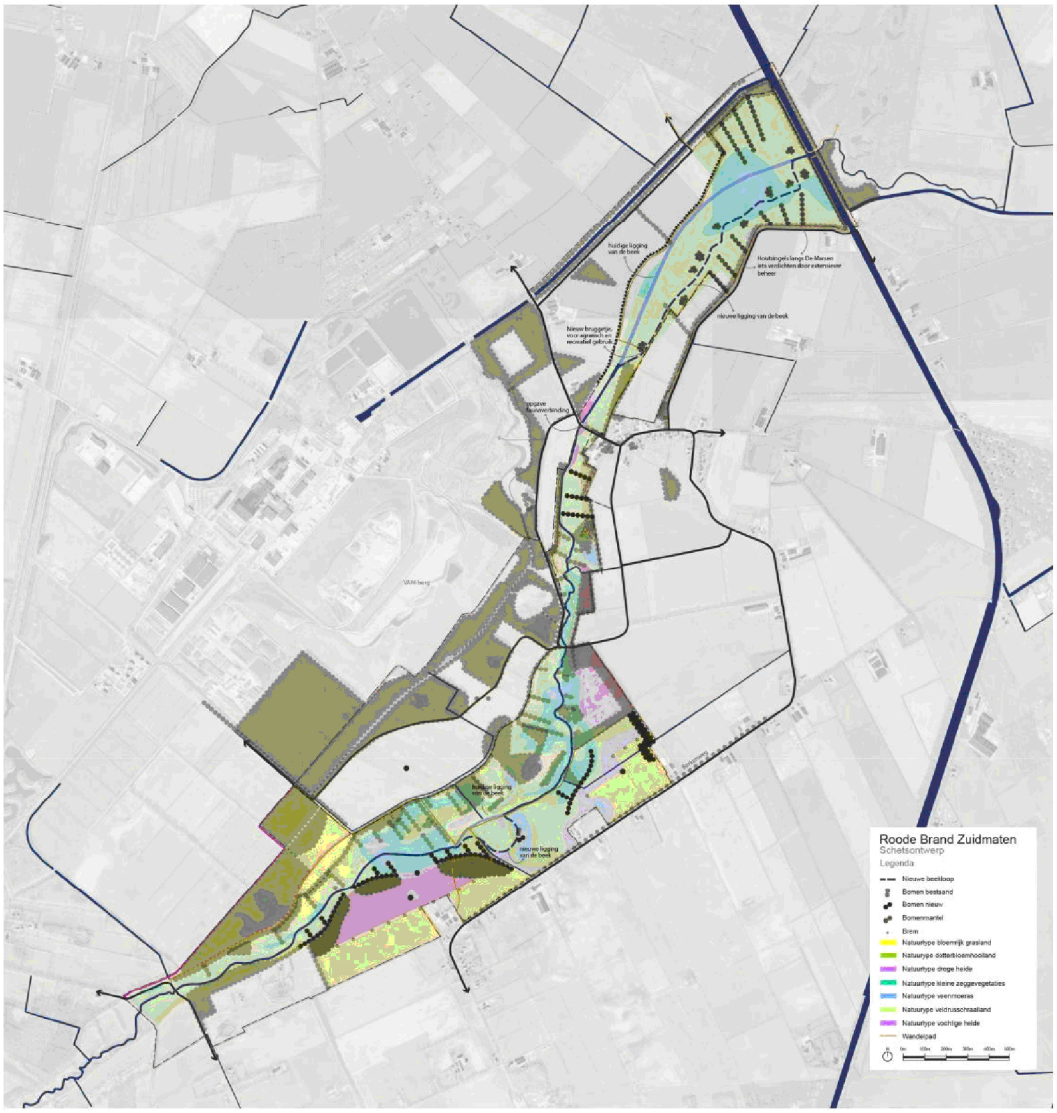

***Figuur 2.2** Schetsontwerp met de gewenste natuurtypen. Een grotere versie is te vinden in bijlage 1. Bron afbeelding Prolander.*

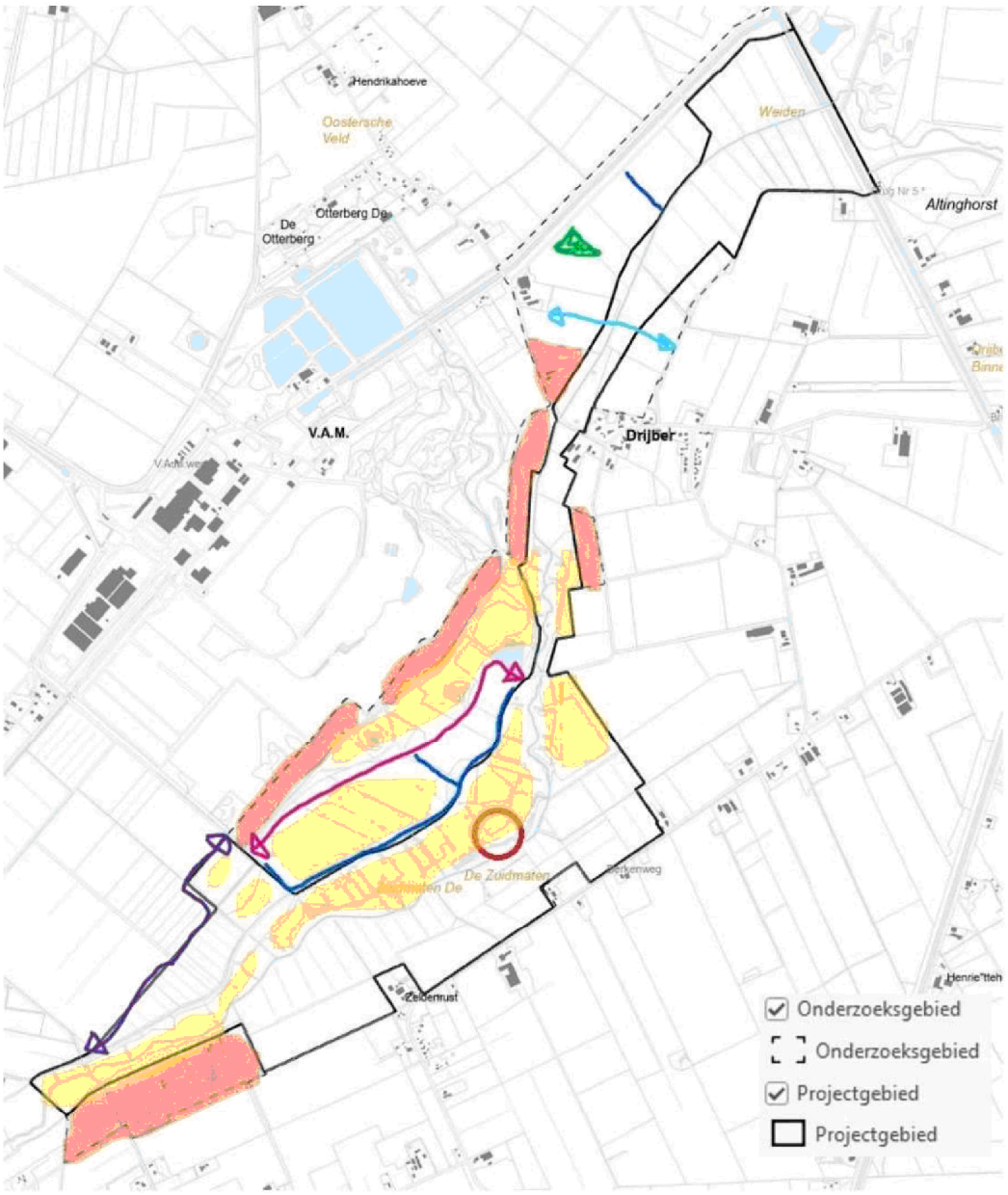

Figuur 2.3 *Ligging van het onderzoeksgebied en het projectgebied. Tevens zijn de maatregelen buiten het projectgebied maar binnen het onderzoeksgebied globaal weergegeven: groene driehoek noordwest is bos dat gekapt wordt; donker blauwe lijn noord is nieuw te graven watergang; blauwe lijn met pijlen is een nieuw betonpad; roze lijn is de te verleggen weg; blauwe lijn nabij de roze lijn is een watergang die wordt verondiept; paarse lijn zuidwesten is een mogelijke locatie voor een nieuw fiets-pad. Bron afbeelding Prolander.*

2.4 Planning werkzaamheden

De exacte planning is op het moment van schrijven nog niet duidelijk. Wel wordt er te allen tijde zo-veel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de aanwezige/ te verwachten be-schermde natuurwaarden.

3. Methode

3.1 Bureaustudie

Om een beeld te krijgen van aanwezige beschermde soorten (zone 1 kilometer tot 10 jaar oud) en gebieden in het onderzoeksgebied en omgeving zijn beschikbare bronnen geraadpleegd (o.a. de websites van de NDFF (2025) en de Provincie Drenthe (2025b). Voor een volledig overzicht verwijzen we naar de Geraadpleegde bronnen achterin dit rapport.

3.2 Veldonderzoek en biotooponderzoek

De verzamelde informatie uit de bureaustudie vormt de basis voor een veldbezoek dat op 28 januari 2025 (half bewolkt, droog, weinig wind, 9 °C) uitgevoerd is door twee ecologen van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek zijn het onderzoeksgebied en directe omgeving onderzocht. Het bosje dat wordt gekapt is in detail beoordeeld op de aanwezigheid van nesten en holtes. Overige bosjes zijn wel meegenomen middels een biotoopbeoordeling, maar zijn niet altijd vlakdekkend afgelopen op boomholtes. Wel zijn ook deze delen gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten, nesten van eekhoorn en dassenburchten. . Voor de delen binnen het projectgebied waar geen maatregelen zijn gepland (gele markering figuur 2.3) is voor soorten en soortgroepen op basis van een biotoopbeoordeling bepaald of geschikt leefgebied aanwezig is. Verder is het deel van het projectgebied en onderzoeksgebied waar maatregelen gepland zijn vlakdekkend afgelopen en is voor soorten en soortgroepen op basis van een biotoopbeoordeling bepaald of geschikt leefgebied aanwezig is. Voor het gehele onderzoek geldt dat tevens eventuele soortwaarnemingen zijn genoteerd.

3.3 Analyse en effectbeoordeling

Alle gegevens die zijn verzameld tijdens de bureaustudie en het veldonderzoek zijn gebruikt voor de toetsing aan de wettelijke soort- en gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden. Nagegaan is of (leefgebieden van) beschermde soorten en gebieden (en houtopstanden) overlappen met geplande maatregelen.

3.3.1 Soortbescherming

Aan de hand van het uitgevoerde bureauonderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er (biotoop van) beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen maatregelen. Vervolgens is beoordeeld of en welke effecten op beschermde soorten kunnen optreden en is bepaald welke voorzorgsmaatregelen nodig zijn om negatieve effecten te

voorkomen of tot een minimum te beperken. Tevens is beoordeeld of vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk zijn.

3.3.2 *Natura 2000*

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie en het veldbezoek is beoordeeld of het project kan leiden tot (significant) nadelige gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke) negatieve effecten die kunnen optreden als gevolg van het project. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn voor instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Als er mogelijk sprake is van significant nadelige gevolgen is er advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3.3.3 *Toets Natuurnetwerk Nederland*

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of door de voorgenomen plannen effecten kunnen optreden op de wezenlijke kenmerken en waarden, areaal en samenhang van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

3.3.4 *Toets houtopstanden*

Om te bepalen of binnen het projectgebied de Rijksregels voor het vellen van een houtopstand van toepassing zijn, is onderzocht of het projectgebied buiten de 'bebouwingscontour houtkap' ligt en is nagegaan of er uitzonderingsregels van toepassing zijn. Indien de Rijksregels van toepassing zijn, worden de eventueel vereiste benodigde vervolgstappen beschreven.

4. Soortbescherming

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn voor het onderdeel soortbescherming de maatregelen beoordeeld die voor dit project worden uitgevoerd. Onderzocht is welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast is onderzocht welke (negatieve) effecten kunnen optreden.

4.2 Effectbeoordeling

4.2.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing.

Rode lijst soorten

In het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van meerdere rode lijst vaatplanten bekend (NDFF, 2025). In het kader van de specifieke zorgplicht is het noodzakelijk om zorgvuldig om te gaan met de groeiplaatsen van deze soorten. Het gaat om de soorten in tabel 4.1. De meeste waarnemingen liggen binnen het onderzoeksgebied, maar buiten het projectgebied. Voor deze locaties geldt dat er geen werkzaamheden plaatsvinden waardoor de exemplaren en groeilocaties behouden blijven. Enkele waarnemingen worden gemeld op of direct naast de weg De Blinkerd. Deze weg zal (deels) worden verlegd. Het is niet uit te sluiten dat enkele exemplaren worden geschaad indien de huidige weg wordt verwijderd. Aangezien de werkzaamheden niet gepland staan voor het groen naast de weg zal de aantasting beperkt zijn. In gebied de Zuidmaten is ten westen van het Oude Diep een groeilocatie van harlekijn bekend (NDFF, 2025). Op deze locatie zijn echter geen werkzaamheden gepland waardoor de groeiplaats behouden blijft. Op de locaties waar werkzaamheden gepland staan worden geen rode lijst vaatplanten verwacht doordat het voornamelijk gaat om nutriëntenrijke landbouwgrond. Door het toepassen van een zorgvuldige werkwijze wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 4.2.12).

Tabel 4.1 *Vaatplanten van de rode lijst die bekend zijn binnen het onderzoeksgebied (NDFF, 2025).*

Rode lijst vaatplanten	
Beemdkroon	Korenbloem
Bevertjes	Kruisbladwalstro
Bolderik	Liggende vleugeltjesbloem
Brede orchis	Rapunzelklokje
Dubbeloof	Rode ogentroost

Gevlekte orchis	Ronde zonnedauw
Gewone agrimonie	Steenanjer
Gulden sleutelbloem	Stijve ogentroost
Harlekijn	Tweestijlige meidoorn
Kleine ratelaar	Waterdrieblad
Knolsteenbreek	Wilde kievitsbloem

Exoten

Tijdens het veldbezoek is op één locatie een groeiplaats van reuzenberenklauw aangetroffen (zie figuur 4.1). De groeiplaats is aangetroffen ter hoogte van de locatie waar mogelijk een fietspad wordt aangelegd. Voor deze soort geldt een beheersplicht. Op basis van de huidige plannen blijft de groeiplaats mogelijk niet gehandhaafd. Het is daarom essentieel om een passende beheers- of bestrijdingsstrategie toe te passen. Voorkomen moet worden dat de soorten verspreid worden door bijvoorbeeld grondverzet.

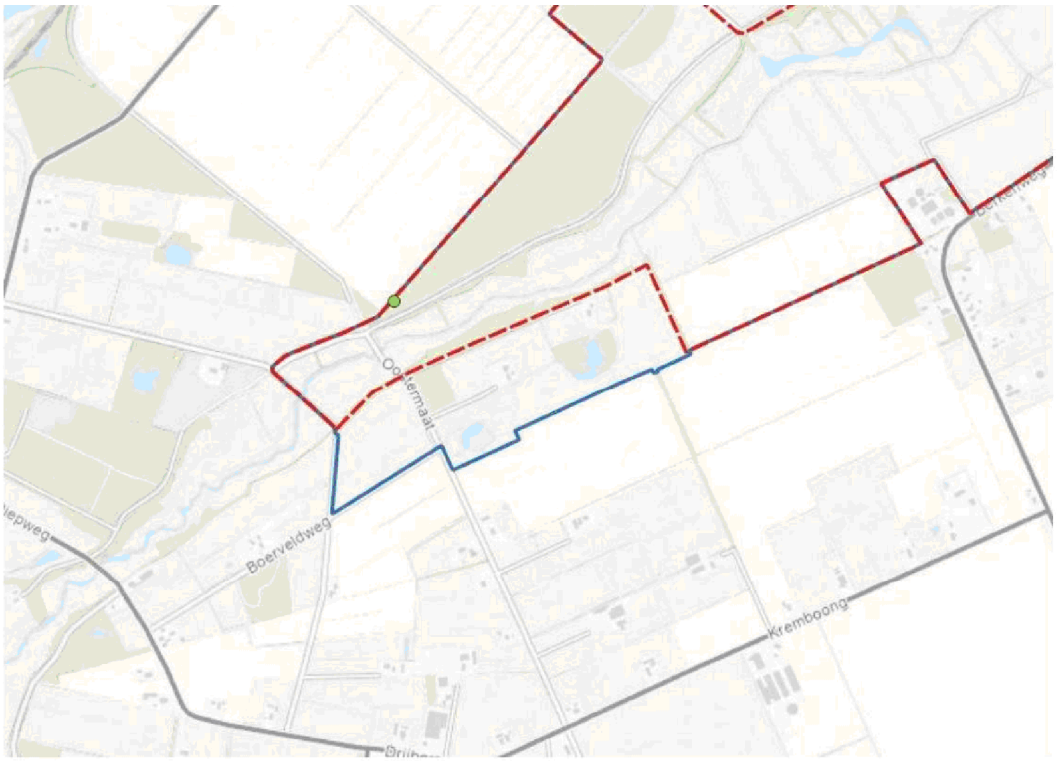

Figuur 4.1 *Groeiplaats reuzenberenklauw. Bron ondergrond: PDOK.*

4.2.2 *Vleermuizen*

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend (NDFF, 2025).

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bijvoorbeeld bomen, bebouwing en kelders. Dit kunnen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, baltslocaties, paarverblijven en winterverblijven zijn. Het verstoren, beschadigen, vernielen of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken vaak jarenlang dezelfde structuren om zich te oriënteren tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Als alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'essentieel' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden
Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen heeft binnen de Omgevingswet echter geen juridische bescherming, tenzij het essentieel is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Binnen het onderzoeksgebied is voor vleermuizen geschikte bebouwing aanwezig op en rondom erven. Als gevolg van het project wordt echter geen bebouwing verwijderd, waardoor aantasting van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn bomen met voor vleermuizen geschikte holtes of spleten aangetroffen (zie bijlage 2). Deze bomen worden allemaal ingepast in de plannen. Specifiek voor het te kappen bosje aan de noordwestzijde van het onderzoeksgebied geldt dat hier geen voor vleermuizen geschikte bomen aanwezig zijn. Zodoende wordt aantasting van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde. Door tijdens de uitvoering een zorgvuldige werkwijze toe te passen wordt schade op verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 4.2.12).

Mocht als gevolg van de concretisering van de plannen meer houtopstanden worden verwijderd, dan is het noodzakelijk om te beoordelen of er geen voor vleermuizen geschikte bomen aanwezig zijn. Bij het aantreffen van voor vleermuizen geschikte bomen is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig om te bepalen of er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Indien verblijfplaatsen worden vastgesteld en schade aan deze verblijfplaatsen en/of schade aan of verstoring van vleermuizen niet is te voorkomen, dan is er een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Vliegroutes en foerageergebieden

De randen van bosjes, bomenrijen en het Oude Diep functioneren mogelijk als onderdeel van een vliegroute van en/naar foerageergebieden en zijn daarnaast geschikt als foerageergebied voor soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Als gevolg van de maatregelen gaan geen opgaande, lijnvormige elementen verloren die een functie hebben als essentiële vliegroute. De aanwezige lijnvormige elementen blijven hun functie behouden. Van essentieel foerageergebied is ook geen sprake, omdat in de omgeving te allen tijde voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn in de vorm van bosjes, wateren, oevers en overige groenstructuren. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie.

Wel kan verstoring van migrerende of foeragerende vleermuizen optreden door het gebruik van kunstmatig licht tijdens de werkzaamheden. Verstoring van deze vleermuizen is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12 (specifieke zorgplicht). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is niet aan de orde.

4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

Ten noordoosten van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van bunzing bekend (NDFF, 2025). Wezel en hermelijn zijn niet bekend in of in de directe omgeving van het onderzoeksgebied (NDFF, 2025). Gedurende het veldonderzoek zijn geen kleine marterachtigen aangetroffen. Het voorkeursbiotoop van bovengenoemde soorten bestaat uit kleinschalig en structuurrijk landschap met boerenerven en veel (lijnvormige) landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, heggen, greppels en sloten.

Binnen het onderzoeksgebied is sprake van geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen in houtwallen en bosjes met voldoende dekking en ruigte in de ondergroei. Verblijfplaatsen zijn hier mogelijk aanwezig in holtes in ruig begroeide delen en onder takkenhopen of hopen bladafval. Ook het bosje dat verwijderd wordt vormt geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen. Daarnaast vormt het gehele onderzoeksgebied geschikt foerageergebied voor de soorten. Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van dit gebied tijdelijk minder geschikt zijn als foerageergebied. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Door de kap van het bosje gaat geschikt leefgebied met potentiële verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verloren. Het is noodzakelijk om aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen uit te voeren. Indien de aanwezigheid van de soort vervolgens wordt vastgesteld en schade aan biotoop van kleine marterachtigen niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het kappen van het bosje.

Provincie Drenthe hanteert de mogelijkheid om voor kleine marterachtigen zonder nader onderzoek een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te kunnen aanvragen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de soort(en) aanwezig zijn, zonder aan te tonen of dit daadwerkelijk het geval is.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met potentiële verblijfplaatsen van kleine marterachtigen, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen nodig. Indien de aanwezigheid van de soort vervolgens wordt vastgesteld en schade aan biotoop van kleine marterachtigen niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Grote bosmuis

Ten noordoosten van het onderzoeksgebied is een waarneming bekend van grote bosmuis (NDFF, 2025). Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van de soort gedaan. Grote bosmuis heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. In natte terreinen, dichte grazige vegetatie of open weilanden komt de grote bosmuis niet voor (Zoogdiervereniging, 2025).

Het te kappen bosje aan de noordwestzijde is ongeschikt als leefgebied voor grote bosmuis vanwege het ontbreken van een uitgebreide struiklaag en de geïsoleerde ligging (bosje in open weiland). In het onderzoeksgebied staan meerdere bosjes/ houtwallen met ondergroei welke wel geschikt zijn als leefgebied voor grote bosmuis. Deze delen worden jaarrond gebruikt als foerageergebied afgewisseld met verblijfplaatsen. Overige delen van het onderzoeksgebied (weilanden etc.) zijn niet geschikt als leefgebied van de grote bosmuis. Als gevolg van de voorgenomen maatregelen gaat geen leefgebied met potentiële verblijfplaatsen van grote bosmuis verloren. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met leefgebied met potentiële verblijfplaatsen van grote bosmuis, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek naar

0275 487600

grote bosmuis nodig. Indien de aanwezigheid van de soort vervolgens wordt vastgesteld en schade aan biotoop en verblijfplaatsen van grote bosmuis niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Steenmarter

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van steenmarter bekend (NDFF, 2025). Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren of sporen van steenmarter aangetroffen. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn in het onderzoeksgebied te verwachten in bebouwing of rommelhoekjes met bijvoorbeeld losliggende planken en stenen op erven. Als gevolg van de maatregelen worden deze niet aangetast. De overige delen van het onderzoeksgebied vormen geschikt foerageergebied voor de steenmarter. Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van dit gebied tijdelijk minder geschikt zijn als foerageergebied. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Das

In en rondom het onderzoeksgebied zijn diverse waarnemingen van das bekend, het gaat voornamelijk om sporen van das (NDFF, 2025). Tijdens het veldbezoek zijn meerdere burchten/vluchtpijpen en sporen van das aangetroffen (zie bijlage 2). De burchten liggen in bosranden en houtwallen op hoger gelegen hellingen. Dassen foerageren tot op enkele kilometers afstand van de burcht in bossen, gras- en akkerlanden, waardoor het gehele onderzoeksgebied mogelijk als foerageergebied wordt gebruikt door de das.

Aanwezige burchten worden allemaal ingepast in het project inclusief een beschermingszone van 50 meter rondom de burcht, waardoor er geen burchten van das verloren gaan. Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van het aanwezige foerageergebied tijdelijk minder geschikt zijn. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie.

Wel kan verstoring van migrerende of foeragerende dassen optreden door het gebruik van kunstmatig licht tijdens de werkzaamheden. Verstoring van deze dassen is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12 (specifieke zorgplicht). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor das is niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met burchten van das, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek naar das nodig. Indien de aanwezigheid van de soort vervolgens wordt vastgesteld en schade aan essentiële foerageergebieden en verblijfplaatsen van das niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Eekhoorn

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van eekhoorn (NDFF, 2025). Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of nesten van eekhoorn aangetroffen binnen het onderzoeksgebied.

In het te kappen bosje zijn geen nesten van eekhoorn aanwezig. Overige bosjes en houtwallen worden niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Zodoende treedt er geen verlies van eekhoorn nesten op. Naar verwachting fungeren de bosjes (inclusief het te kappen bosje) en

houtwallen binnen het onderzoeksgebieden (beperkt) als foerageergebied van eekhoorn. Met de uitvoering van de werkzaamheden wordt een klein deel van het aanwezige foerageergebied verwijderd (te kappen bosje). Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met nesten van eekhoorn, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek naar eekhoorn nodig. Indien de aanwezigheid van de soort vervolgens wordt vastgesteld en schade aan essentiële foerageergebieden en verblijfplaatsen van eekhoorn niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Otter

In en in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van otter (NDFF, 2025). Waarnemingen beperken zich voornamelijk tot het Oude Diep. Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere sporen (spraints) van otter waargenomen langs het Oude Diep (zie bijlage 2). De otter gebruikt met name brede, visrijke wateren als foerageergebied. Verblijfplaatsen van de otter bevinden zich over het algemeen op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De otter maakt niet jaarrond gebruik van vaste verblijfplaatsen (alleen in de voortplantingsperiode op locaties waar de jongen geworpen worden). Tijdens het veldbezoek zijn dergelijke geschikte verblijfplaatsen van otter niet aangetroffen.

Op de locaties waar sprake is van het verleggen van de beek is sprake van strakke, kale oeverzones. Verblijfplaatsen zijn hier niet te verwachten. Mogelijk worden de wateren in en rond het onderzoeksgebied (voornamelijk het Oude Diep) gebruikt als foerageergebied door otter. De otter heeft een groot territorium van wel 40 kilometer oeverlengte lang, waardoor otters hooguit incidenteel te verwachten zijn in het onderzoeksgebied. Daarnaast is de verstoringsgevoeligheid van otters laag. Otters blijken opvallend tolerant te zijn voor allerlei menselijke activiteiten en lijken niet gevoelig voor verstoring of geluid (Kurstjens et al., 2009). Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van het aanwezige foerageergebied tijdelijk ongeschikt zijn. Door het verleggen van de beek zal het huidige foerageergebied in de toekomstige situatie verdwijnen. Echter wordt de beek verlegd waardoor ook in de nieuwe situatie geschikt leef-/foerageergebied beschikbaar blijft. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied.

Wel kan verstoring van migrerende of foeragerende otters optreden door het gebruik van kunstmatig licht tijdens de werkzaamheden. Verstoring van deze otters is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12 (specifieke zorgplicht). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor otter is niet aan de orde.

4.2.4 *Overige grondgebonden zoogdieren*

(Vaste) verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van andere beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals veldspitsmuis) worden op basis van de terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn binnen het projectgebied vaste verblijfplaatsen van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten bekend en/of te verwachten. Dit zijn onder andere de bosmuis, mol en rosse woelmuis. Bij werkzaamheden in het projectgebied kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de

provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Omgevingswet, waardoor er voor (het schaden van exemplaren of leefgebied van) deze zoogdieren geen omgevingsvergunning nodig is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Aan deze vrijstelling zit wel de voorwaarde dat het opzettelijk doden van dieren alleen is toegestaan wanneer het redelijkerwijs niet mogelijk is deze te verdrijven of te vangen. In paragraaf 4.2.12 zijn maatregelen opgenomen om aan deze voorwaarde te voldoen. Daarnaast is ook de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 4.2.12).

4.2.5 *Vogels*

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie bijlage 3). Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in provincie Drenthe verstaan: in functie zijnde nesten en rustplaatsen van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, draaihals, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, raaf, ransuil, ringmus, rode wouw, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zeearend, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Boomvalk, havik, ransuil en sperwer

Tijdens het veldonderzoek zijn twee roofvogelhorsten en meerdere oude/vervallen kraaiennesten aangetroffen (zie bijlage 2). Nesten van zwarte kraai kunnen in gebruik worden genomen door soorten als boomvalk, havik, ransuil of sperwer. Omdat het onderzoek in januari heeft plaatsgevonden is niet met zekerheid te zeggen dat de nesten bezet zijn.

Met de kap van het bosje aan de noordwestzijde van het onderzoeksgebied gaan geen jaarrond beschermde nesten verloren, omdat die hier niet aanwezig zijn. Overige aangetroffen nestlocaties worden allemaal ingepast in het project inclusief een verstoringsvrijezone van 50 meter. Zodoende gaan geen jaarrond beschermde nestlocaties van boomvalk, havik, ransuil en sperwer verloren. Mogelijk is het onderzoeksgebied wel in gebruik als foerageergebied door deze soorten. Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van het aanwezige foerageergebied tijdelijk minder geschikt zijn. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie.

Wel kan verstoring van broedende sperwers, boomvalken, haviken en ransuilen optreden door het uitvoeren van de werkzaamheden. Verstoring van broedende vogels is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12 (specifieke zorgplicht). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor boomvalk, havik, ransuil en sperwer is niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met nesten van deze vogels, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van bezette nesten wordt vastgesteld en schade aan essentiële foerageergebieden en nestplaatsen van sperwer, ransuil, havik en boomvalk niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Kerkuil en steenuil

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van kerkuil en steenuil bekend (NDFF, 2025). Tijdens het veldbezoek zijn geen nestplaatsen en/ of sporen van deze soorten aangetroffen. Beide soorten zijn gebonden aan erven en bebouwing voor hun nestplaats. Steenuil kan ook nestplaatsen hebben in knotwilgen en/ of nestkasten die in houtwallen of andere groenstructuren zijn geplaatst. In het onderzoeksgebied zijn geen voor steenuilen geschikt knotwilgen en/ of nestkasten aangetroffen. Wel is binnen het onderzoeksgebied voor kerkuil en steenuil geschikte bebouwing aanwezig.

Als gevolg van de voorgenomen maatregelen wordt geen bebouwing verwijderd. Zodoende treedt geen verlies van nestplaatsen van kerkuil en steenuil op. Naar verwachting wordt het onderzoeksgebied wel gebruikt als foerageergebied door beide soorten. Met de uitvoering van de werkzaamheden zal een deel van het aanwezige foerageergebied tijdelijk minder geschikt zijn. Te allen tijde is in de directe omgeving (binnen en buiten het onderzoeksgebied) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie.

Wel kan verstoring van broedende steenuilen en kerkuilen optreden door het uitvoeren van de werkzaamheden. Verstoring van broedende vogels is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12 (specifieke zorgplicht). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor kerkuil en steenuil is niet aan de orde.

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in provincie Drenthe verstaan: in functie zijnde nesten en rustplaatsen van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, draaihals, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, raaf, ransuil, ringmus, rode wouw, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zeearend, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden binnen het onderzoeksgebied geen overige vogels met jaarrond beschermde nesten verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Overige vogels

Door de aanwezigheid van bomen, graslanden en wateren binnen het projectgebied is broedbiotoop aanwezig voor vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten als gaai, roodborst, ooievaar, merel, tjiftjaf, vink, houtsnip, grote bonte specht, wilde eend, grasmus, kievit, zwartkop, kuifmees, meerkoet, winterkoning en houtduif.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoren is verboden wanneer de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort of wanneer verstoring leidt tot het afbreken van het broedgeval. Voor de te verwachten soorten kunnen schadelijke handelingen (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.
In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het van belang dat een broedgeval niet wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan

de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als merel en wilde eend kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ecologisch deskundige uit te voeren. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.

Indien geen nesten in gebruik zijn ten tijde van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

4.2.6 *Amfibieën*

Heikikker

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van heikikker aangetroffen. Ten noordoosten, oosten en westen van het onderzoeksgebied zijn enkele waarnemingen bekend van heikikker (NDFF, 2025). Waarnemingen beperken zich tot natuurgebieden. Specifiek in het noordoosten gaat het om losse waarnemingen nabij de wateren rond het Reigerveen en de Vossenberg. Deze gebieden worden door het Linthorst Homankanaal gescheiden van het onderzoeksgebied. De heikikker is duidelijk een cultuurvliedende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland waar de soort zich voortplant in kleine geïsoleerde wateren en in sloten.

In het onderzoeksgebied is gezien het agrarische karakter van het landschap beperkt geschikt leefgebied aanwezig. In het westen van het onderzoeksgebied is een heideterrein met water aanwezig, dit vormt geschikt voortplantingswater voor de heikikker. Overige wateren in het onderzoeksgebied vormen geen geschikt voortplantingsbiotoop voor heikikker. Daarnaast is overwintering van de soort mogelijk in ruig begroeide, hoger gelegen delen in bosjes, houtwallen en bosranden op relatief korte afstand van het voortplantingswater. Verder is de soort in de actieve periode (globaal maart t/m oktober) te verwachten op het land rondom geschikte voortplantingswateren (zomerbiotoop/ foerageergebied).

Als gevolg van de voorgenomen maatregelen treedt geen aantasting op van het aanwezige potentiele voortplantingswater van heikikker. Het heideterrein met het water blijft gehandhaafd. Ter hoogte van het voortplantingswater zijn verder ook geen werkzaamheden gepland in overwinteringsbiotoop van de soort. Hoger gelegen terreindelen in houtwallen en bosranden blijven allen gehandhaafd. Wel treedt mogelijk aantasting op van het aanwezige zomerbiotoop/ foerageergebied door het verleggen van de weg. Het betreft hier echter geen essentieel zomerbiotoop/ foerageergebied, omdat er in de directe omgeving ruimvoldoende alternatief zomerbiotoop/ foerageergebied voorhanden is. Verstoring van aanwezige exemplaren kan ook gemakkelijk worden voorkomen door te werken buiten de actieve periode (globaal maart t/m oktober). Door tijdens de uitvoering een zorgvuldige werkwijze toe te passen wordt schade aan incidenteel aanwezige exemplaren voorkomen. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie ook paragraaf 4.2.12). Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn voor heikikker niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met voortplantings- en/ of overwinteringsbiotoop van heikikker, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van heikikker wordt vastgesteld en schade aan voortplantings- en/ of

0275 487600

overwinteringsplekken niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Poelkikker

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van poelkikker gedaan. Ten noordoosten en zuidwesten van het onderzoeksgebied zijn enkele waarnemingen bekend van poelkikker (NDFF, 2025). Specifiek voor het noordoosten gaat het om twee tot 3 exemplaren van poelkikker per locatie nabij de wateren rond het Reigerveen en de Vossenberg. De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden.

Geschikt voortplantingswater van poelkikker komt in het onderzoeksgebied voor in de vorm van enkele zonbeschenen poelen. Overige wateren vormen geen geschikt voortplantingswater door verschillende factoren (o.a. niet visvrij, stromend water, beschaduwde greppels, vegetatieloze oevers danwel waterkolom). Daarnaast is overwintering van de soort mogelijk in ruig begroeide, hoger gelegen delen in bosjes, houtwallen en bosranden op relatief korte afstand van het voortplantingswater. Verder is de soort in de actieve periode (globaal april t/m oktober) te verwachten op het land rondom geschikte voortplantingswateren (zomerbiotoop/ foerageergebied).

Als gevolg van de voorgenomen maatregelen treedt geen aantasting op van het aanwezige potentiele voortplantingswater van poelkikker. De aanwezige poelen blijven gehandhaafd. Ter hoogte van het voortplantingswater zijn verder ook geen werkzaamheden gepland in overwinteringsbiotoop van de soort. Hoger gelegen terreindelen in houtwallen en bosranden blijven allen gehandhaafd. Wel treedt mogelijk tijdelijke aantasting op van het aanwezige zomerbiotoop/ foerageergebied door het plaggen/ vergraven van grasland. Het betreft hier echter geen essentieel zomerbiotoop/ foerageergebied, omdat er in de directe omgeving ruimvoldoende alternatief zomerbiotoop/ foerageergebied voorhanden is. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie. Verstoring van aanwezige exemplaren kan ook gemakkelijk worden voorkomen door te werken buiten de actieve periode (globaal april t/m oktober). Door tijdens de uitvoering een zorgvuldige werkwijze toe te passen wordt schade aan incidenteel aanwezige exemplaren voorkomen. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie ook paragraaf 4.2.12). Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn voor poelkikker niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met voortplantings- en/ of overwinteringsbiotoop van poelkikker, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van poelkikker wordt vastgesteld en schade aan voortplantings- en/ of overwinteringsplekken niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Rugstreeppad

Tijdens het veldbezoek zijn geen rugstreeppadden aangetroffen. In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van rugstreeppad. Op korte afstand is één waarneming van rugstreeppad bekend (NDFF, 2025). Het gaat om een waarneming bij een woonerf in Drijber. Rugstreeppad is een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Voor de voortplanting is rugstreeppad afhankelijk van ondiepe, snel opwarmende wateren die bij voorkeur vegetatieloos en zonder concurrentie van andere amfibieën of waterinsecten zijn.

Voor overwintering maakt rugstreeppad gebruik van een vergraafbare bodem of schuilen onder elementen zoals tegels, pellets en tractorbanden. In de winter dienen de verblijfplaatsen vorstvrij te zijn. De overwinteringslocatie dient boven het grondwater gelegen te zijn.

Rugstreeppad is een opportunistische soort die zich voort kan platen in allerlei ondiepe, snel opwarmende wateren. Voortplanting binnen het gehele onderzoeksgebied is daarmee niet op voorhand uit te sluiten. Overwinteringsplekken van rugstreeppad worden binnen het onderzoeksgebied vooral op erven verwacht in of onder rommelhoekjes, pellets, tegels etc. Goed vergraafbare zanderige plekken ontbreken in het onderzoeksgebied. Verder is de soort in de actieve periode (globaal april t/m oktober) te verwachten op het land rondom geschikte voortplantingswateren (zomerbiotoop/ foerageergebied).

Als gevolg van de voorgenomen maatregelen worden overwinteringsplekken op erven niet beschadigd, omdat deze locaties worden ingepast. Als gevolg van het vergraven/ plaggen van grasland en andere structuren kunnen voortplantingsplekken van rugstreeppad worden vernietigd. Daarnaast kan juist tijdens de uitvoering nieuw voortplantingsbiotoop ontstaan, bijvoorbeeld door insporing in combinatie met regenval. Daarnaast treedt mogelijk tijdelijke aantasting op van het aanwezige zomerbiotoop/ foerageergebied door het plaggen/ vergraven van grasland. Het betreft hier echter geen essentieel zomerbiotoop/ foerageergebied, omdat er in de directe omgeving ruimvoldoende alternatief zomerbiotoop/ foerageergebied voorhanden is. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie. Verstoring van aanwezige exemplaren kan gemakkelijk worden voorkomen door te werken buiten de actieve periode (globaal april t/m oktober). Door tijdens de uitvoering een zorgvuldige werkwijze toe te passen wordt schade aan incidenteel aanwezige exemplaren voorkomen. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie ook paragraaf 4.2.12).

Voor de voorgenomen graafwerkzaamheden is aanvullend onderzoek naar het voorkomen van rugstreeppad noodzakelijk. Indien de aanwezigheid van rugstreeppad wordt vastgesteld en schade aan voortplantingsplekken niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met voortplantings- en/ of overwinteringsbiotoop van rugstreeppad, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van rugstreeppad wordt vastgesteld en schade aan voortplantings- en/ of overwinteringsplekken niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Overige amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) wordt voortplanting en overwintering van overige in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder vrijstelling, zoals kamsalamander, in het projectgebied uitgesloten.

Het water in het projectgebied wordt mogelijk wel gebruikt als voortplantingswater door soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Daarnaast is geschikt overwinteringshabitat in hoger gelegen, droge en vorstvrije terreindelen. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Drenthe een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om opzettelijk

doden bij uitvoering van de werkzaamheden te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in paragraaf 4.2.12. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor deze amfibieën (zie paragraaf 4.2.12).

4.2.7 *Reptielen*

Levendbarende hagedis

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van levendbarende hagedis aangetroffen. In en in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van levendbarende hagedis (NDFF, 2025). In het onderzoeksgebied is één waarneming bekend in de bosrand ter hoogte van de Vamweg. Verder is levendbarende hagedis in het onderzoeksgebied te verwachten op zonbeschenen plekken in bosranden, houtwallen en heide met een (hei-)schrale vegetatie. Levendbarende hagedis maakt van dergelijk leefgebied jaarrond gebruik waarbij ook voortplanting en overwintering plaatsvindt.

Binnen het onderzoeksgebied beperkt het leefgebied van levendbarende hagedis zich tot het heideterrein aan de westzijde van het gebied met uitlopers in de bosrand tussen dit terrein en de Vamweg. Op overige locaties in het onderzoeksgebied wordt leefgebied van levendbarende hagedis uitgesloten op basis van de aanwezige terreinkenmerken. Het aanwezige leefgebied van levendbarende hagedis wordt niet aangetast door de voorgenomen maatregelen en wordt ingepast. Ter hoogte van het leefgebied wordt mogelijk de weg verlegd. Hiervoor wordt het leefgebied echter niet aangetast of betreden (zie ook paragraaf 4.2.12). Er gaat geen leefgebied met verblijfplaatsen van levendbarende hagedis verloren. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Ringslang

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van ringslang. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn enkele waarnemingen van ringslang bekend (NDFF, 2025). Voor de voortplanting is ringslang afhankelijk van broeihopen. Voor de overwintering wordt gebruik gemaakt van hoger gelegen droge en vorstvrije terreindelen.

In het onderzoeksgebied zijn op meerdere locaties maaiseldepots aanwezig. Op basis van het veldbezoek is niet te bepalen of deze depots er jaarrond liggen. Dergelijke maaiselhopen kunnen potentieel gebruikt worden als broeihoop. Als gevolg van de voorgenomen maatregelen worden deze broeihopen niet verwijderd. Overige potentiële broeihopen zijn niet aangetroffen. Hoger gelegen terreindelen in houtwallen en bosranden die mogelijk gebruikt kunnen worden voor overwintering blijven allen gehandhaafd. Zodoende treedt geen aantasting op van voortplantings- en/ of overwinteringsplekken van ringslang.

Wel treedt mogelijk tijdelijke aantasting op van foerageergebied door het vergraven van grasland en watergangen. Het betreft hier echter geen essentieel foerageergebied, omdat er in de directe omgeving ruimvoldoende alternatief foerageergebied voorhanden is. Daarnaast wordt het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden beter geschikt als foerageergebied door de ontwikkeling van verschillende natuurtypen die voor meer voedsel zorgen dan de huidig aanwezige vegetatie.

Door tijdens de uitvoering een zorgvuldige werkwijze toe te passen wordt schade aan incidenteel aanwezige exemplaren voorkomen. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht (zie ook paragraaf 4.2.12). Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn voor ringslang niet aan de orde.

Overige reptielen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden in het onderzoeksgebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde reptielen. Het nemen van schade beperkende maatregelen is niet aan de orde voor overige reptielen. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

4.2.8 Vissen

Grote modderkruiper

Tijdens het veldbezoek zijn geen grote modderkruipers aangetroffen. Ten zuiden van het onderzoeksgebied is een waarneming van grote modderkruiper bekend in een zijtak van het Oude Diep (NDFF, 2025). De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Overwintering vindt voornamelijk plaats in diepere watergangen met een goed ontwikkelde modderlaag.

In het onderzoeksgebied is grote modderkruiper te verwachten in te vergraven watergangen. De ontwatering in het onderzoeksgebied staat voor een groot deel in (open) verbinding met de omgeving. Hierdoor is het watersysteem in het onderzoeksgebied goed bereikbaar en toegankelijk voor grote modderkruiper. In de bredere waterpartijen kan worden overwinterd en in de smallere watergangen is potentieel voortplantingsbiotoop aanwezig. Een deel van de sloten is op basis van het veldbezoek in januari echter ongeschikt als voortplantingswater. Deze greppels stonden tijdens het veldbezoek al droog en waren volledig geschoond. Voor een compleet beeld is een bezoek in de zomerperiode ook wenselijk.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden aan de bestaande watergangen en de beek treedt mogelijk verlies op van voortplantings-/overwinteringsbiotoop van grote modderkruiper. Voor de voorgenomen graafwerkzaamheden is aanvullend onderzoek naar het voorkomen van grote modderkruiper noodzakelijk. Indien de aanwezigheid van grote modderkruiper wordt vastgesteld en schade aan voortplantings- en overwinteringsbiotoop niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Overige vissen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden binnen het onderzoeksgebied geen overige beschermde vissen verwacht. Vervolgstappen voor overige beschermde vissen zijn niet aan de orde.

4.2.9 Libellen

Noordse winterjuffer

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van noordse winterjuffer. Binnen het onderzoeksgebied is een waarneming bekend van noordse winterjuffer (NDFF, 2025). De waarneming is gedaan ten westen van het Oude Diep. De noordse winterjuffer is samen met de niet beschermde bruine winterjuffer de enige Europese libel die als imago overwinterd. Overwinteringshabitat bestaat uit beschutte plaatsen in heidevelden, velden van pijpenstrootje of halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje. Voortplantingswateren bestaan uit petgaten en sloten in laagveenmoerassen, meestal met lisdodde en riet. Daarnaast worden ook plassen met een brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie gebruikt.

Het gedeelte van de beek dat wordt verlegd en de sloten die worden gedempt zijn ongeschikt als voortplantingshabitat door het ontbreken van vegetatie. In het onderzoeksgebied is potentieel overwinteringshabitat aanwezig. Specifiek betreft het de bosjes op de noordelijke oever van het Oude Diep ter hoogte van Hulzedink en Zuidmaten. De bekende waarneming van een imago (dat vermoedelijk ergens in dit gebied heeft overwintert) ligt hier ook middenin. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt het overwinteringsbiotoop niet aangetast. Zodoende gaan geen voortplantings- en overwinteringsplekken van noordse winterjuffer verloren. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met overwinteringsbiotoop van noordse winterjuffer, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van noordse winterjuffer wordt vastgesteld en schade aan overwinteringsplekken niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Overige libellen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden binnen het onderzoeksgebied geen overige beschermde libellen verwacht. Vervolgstappen voor overige libellen zijn niet aan de orde.

4.2.10 Dagvlinders

Grote weerschijnvlinder

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van grote weerschijnvlinder waargenomen. In en rondom het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van grote weerschijnvlinder (NDFF, 2025). Waarnemingen beperken zich tot zichtwaarnemingen van adulte exemplaren. Grote weerschijnvlinder is een soort van oudere, vochtige loofbossen en wilgen-broekbossen en vliegt vooral op open plaatsen, bij bospaden en bosranden. Als voortplantingsplek worden wilgen op beschutte, half beschaduwde plekken gebruikt mits enkele grotere, markante bomen in de omgeving aanwezig zijn. Vlinders voeden zich vooral met honingdauw en sap van bloedende bomen.

In het te kappen bosje staan geen geschikte waardplanten voor grote weerschijnvlinder. In en rondom het onderzoeksgebied worden de bossen mogelijk gebruikt als leefgebied door grote weerschijnvlinder. Naar verwachting worden grote (bos-)wilgen op beschutte, half beschaduwde plekken gebruikt als voortplantingsbiotoop. Dergelijke plekken zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Eventuele geschikte waardplanten blijven tijdens de werkzaamheden onaangetast en worden niet gekapt. Er gaat dus geen leefgebied van grote weerschijnvlinder verloren. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met waardplanten van grote weerschijnvlinder, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van grote weerschijnvlinder wordt vastgesteld en schade aan waardplanten niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Grote vos

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van grote vos waargenomen. In en rondom het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van grote vos (NDFF, 2025). Waarnemingen beperken zich tot zichtwaarnemingen van adulte exemplaren. Grote vos is een soort van vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Als voortplantingsplek

0275 487600

worden vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten gebruikt. De vlinders voeden zich met sap van bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. De soort overwintert als vlinder. Als winterschuilplaats worden koele en donkere plekken gebruikt zoals stapels hout, holle bomen of schuurtjes.

In het bosje dat verwijderd wordt ontbreekt geschikt voortplantingsbiotoop voor grote vos. Overwintering van grote vos wordt hier op basis van de aanwezige terreinkenmerken ook uitgesloten. In en rondom het onderzoeksgebied worden de bossen mogelijk gebruikt als leefgebied door grote vos. Naar verwachting worden iepen, zoete kersen en wilgen in/nabij het projectgebied gebruikt als voortplantingsbiotoop. Overwintering kan plaatsvinden in holle bomen en schuurtjes op erven. Geschikte waardplanten blijven tijdens de werkzaamheden onaangetast en worden niet gekapt. Daarnaast blijft potentieel overwinteringshabitat ook behouden. Er gaat dus geen leefgebied van grote vos verloren. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met waardplanten en/ of overwinteringsplekken van grote vos, dan is voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van grote vos wordt vastgesteld en schade aan waardplanten en /of overwinteringsbiotoop niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Overige dagvlinders

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden binnen het onderzoeksgebied geen overige beschermde dagvlinders verwacht. Vervolgstappen voor overige dagvlinders zijn niet aan de orde.

4.2.11 *Overige soort(groep)en*

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) worden in het onderzoeksgebied geen vaste verblijfplaatsen en/of voortplantingsplekken verwacht van overige beschermde soort(groep)en. Vervolgstappen voor deze soortgroepen zijn niet aan de orde.

4.2.12 *Specifieke zorgplicht*

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor soorten. De specifieke zorgplicht schrijft voor dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en beperkt moeten worden. Dit betekent dat er bij de uitvoering voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven. Er zijn aanwijzingen dat er soorten - waarvoor de specifieke zorgplicht geldt - kunnen voorkomen in het projectgebied. Het betreft soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, vogels, reptielen, ongewervelden en vaatplanten. De voorgenomen werkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten.

Met onderstaande maatregelen wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 4). Met behulp van het logboek kan in geval van handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt. De maatregelen bestaan uit twee categorieën:

I. Maatregelen zijn noodzakelijk in het kader van de specifieke zorgplicht;
II. Maatregelen zijn noodzakelijk om schadelijke handelingen en eventuele vergunningsplicht te voorkomen.

Voor betreffend project wordt mogelijk ook een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd. De eisen die volgen uit de omgevingsvergunning dienen ook, samen met onderstaande maatregelen te worden nageleefd. Voor de volledige lijst met eisen en maatregelen voor de werkzaamheden wordt aanbevolen een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen.

I. Eventuele rij- en werkstroken worden in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald en worden zo klein mogelijk gehouden. Er wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur zoals wegen en beheerpaden.
I. Op kwetsbare terreindelen (bijvoorbeeld groeiplaatsen rode lijst flora) worden bodembeschermende middelen ingezet (bijvoorbeeld rijplaten of banden met een lagere bandenspanning of rupsbanden) om schade aan de vegetatie en insporing en/ of verdichting van de bodem te voorkomen.
I. Er wordt één kant op gewerkt zodat dieren kunnen wegvluchten.
I. De rijsnelheid van machines wordt zo beperkt dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
II. Werkzaamheden vinden plaats tussen zonsopkomst en zonsondergang om verstoring van vleermuizen en andere nacht-actieve soorten zoals das en otter te voorkomen.
I. Gebiedsdelen waar geen werkzaamheden zijn gepland, worden niet betreden.
I. Werkzaamheden op een bepaalde werklocatie worden in een zo kort mogelijk tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd.
II. Werkzaamheden in zomerbiotoop/ foerageergebied van amfibieën en ringslang worden uitgevoerd in de periode 1 november tot 1 maart buiten de actieve periode van deze soorten. Deze periode is tevens buiten het belangrijkste deel van het broedseizoen.
I. Werkzaamheden in en aan watergangen worden bij voorkeur uitgevoerd in de periode september t/m oktober buiten de voortplantings- en overwinteringsperiode van vissen en amfibieën. Deze periode is tevens buiten het belangrijkste deel van het broedseizoen.
I. Het dempen/ verondiepen van watergangen gebeurt in één richting en altijd in de richting van open water, zodat dieren kunnen vluchten richting open water. Wanneer dit niet mogelijk is worden te dempen watergangen voorafgaand aan de werkzaamheden geschoond. Eventueel vrijkomend materiaal (grond, slib, etc.) wordt op de kant gezet. Dit gebeurt op aanwijzing van een ecologisch deskundige. Vrijkomend materiaal wordt op de kant zoveel mogelijk gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder. Op de kant gebracht waterleven wordt door of op aanwijzen van de ecologisch toezichthouder zo spoedig mogelijk terug geplaatst in vergelijkbaar leefgebied buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.
II. Voorafgaand aan de werkzaamheden op een nieuwe werklocatie worden door een ecologisch deskundige ecologisch waardevolle elementen voor behoud gemarkeerd met bijvoorbeeld stokken met linten, waaronder:
    a. Dassenburchten inclusief een zone van 50 meter;
    b. (Mogelijke) roofvogelnesten, inclusief een door de ecologisch toezichthouder vast te stellen zone;
    c. (Mogelijke) nesten van vogels, inclusief een door de ecologisch toezichthouder vast te stellen zone;
    d. Nesten van eekhoorn, inclusief een door de ecologisch toezichthouder vast te stellen zone;
    e. Bomen met holtes, inclusief een door de ecologisch toezichthouder vast te stellen zone;
    f. Mierenhopen;
    g. Leefgebied van levendbarende hagedis;
    h. Waardevolle vegetaties en Rode Lijst flora (te bepalen door de ecologisch toezichthouder);

i. Waardplanten van de beschermde dagvlindersoorten grote weerschijnvlinder en grote vos;
j. De definitieve lijst wordt in het veld bepaald door de ecologisch toezichthouder.

II. Gemarkeerde gebiedsdelen worden ingepast in het project en worden niet betreden.

4.3 Samenvatting

Op het moment van schrijven van dit adviesrapport zijn nog niet alle maatregelen concreet gemaakt. Deze moeten nog worden uitgewerkt in het nog op te stellen inrichtingsplan. In voorliggend rapport is daarom breed gekeken naar mogelijke effecten op soorten en gebieden. In onderstaande tabel zijn voor de maatregelen die al in beeld zijn de conclusies uit de beoordeling samengevat.

Daarnaast geldt dat als er overige werkzaamheden plaatsvinden op locaties met potentieel leefgebied en/ of verblijfplaatsen van beschermde soorten, dan is mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek nodig. Indien de aanwezigheid van de betreffende soort wordt vastgesteld en schade aan leefgebied, verblijfplaatsen en/ of exemplaren niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Specifiek betreft het de volgende soorten waarvoor dit kan spelen:

- Boombewonende vleermuizen (bijv. rosse vleermuis en watervleermuis)
- Kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn)
- Grote bosmuis
- Das
- Eekhoorn
- Jaarrond beschermde nesten van boomvalk, havik, ransuil en sperwer
- Heikikker
- Poelkikker
- Rugstreeppad
- Noordse winterjuffer
- Grote weerschijnvlinder
- Grote vos

Tenslotte geldt vanuit de Omgevingswet de specifieke zorgplicht voor soorten altijd. De specifieke zorgplicht schrijft voor dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en beperkt moeten worden. Dit betekent dat er bij de uitvoering van het project voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven. Er zijn aanwijzingen dat er soorten - waarvoor de specifieke zorgplicht geldt - kunnen voorkomen in het projectgebied. Het betreft soorten uit de soortgroepen vaatplanten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. De werkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten (groeiplaatsen, nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren). Met de maatregelen in paragraaf 4.2.12 wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 4). Met behulp van het logboek kan in geval van handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

Soort(groep)	Ecologische functie	Projectgebied				Onderzoeksgebied					
		Dempen watergangen	*Plaggen/ afgraven tbv natuurontwikkeling*	*Verleggen/ hermeander en beek*	*Aanplanten houtsingels/ bosschages*	*Kappen bosje*	*Aanleggen betonpad*	*Aanleggen watergang*	*Verleggen bestaande weg*	*Verondiepen watergang*	*Aanleggen fietspad*
Flora	*Groeiplaatsen*										
Vleermuizen	*Verblijfplaatsen bebouwing*										
	Verblijfplaatsen bomen										
	Vliegroutes										
	Foerageergebieden										
Kleine marterachtigen	*Verblijfplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Grote bosmuis	*Leefgebied met verblijfplaatsen*										
Steenmarter	*Verblijfplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Das	*Verblijfplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Eekhoorn	*Nestplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Otter	*Verblijfplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Boomvalk, havik, ransuil en sperwerk	*Nestplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Steenuil en kerkuil	*Nestplaatsen*										
	Foerageergebieden										
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	*Nestplaatsen*										
Heikikker	*Voortplantingsbiotoop*										
	Overwinteringsbiotoop										
	Zomerbiotoop										
Poelkikker	*Voortplantingsbiotoop*										
	Overwinteringsbiotoop										
	Zomerbiotoop										
Rugstreeppad	*Voortplantingsbiotoop*										
	Overwinteringsbiotoop										
	Zomerbiotoop										
Levendbarende hagedis	*Leefgebied met voortplanting en overwintering*										
Ringslang	*Broeihopen*										
	Overwinteringsbiotoop										
	Foerageergebieden										
Grote modderkruiper	*Voortplantingsbiotoop*										
	Overwinteringsbiotoop										
Noordse winterjuffer	*Voortplantingsbiotoop*										
	Overwinteringsbiotoop										
Grote weerschijnvlinder	*Waardplanten*										
Grote vos	*Waardplanten*										

Aanvullend onderzoek/ vergunningplicht
Geen vervolgstappen
Geen vervolgstappen onder voorwaarde

5. Natura 2000

5.1 Algemeen

Het onderzoeksgebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn Mantingerzand, Mantingerbos en Dwingelderveld, gelegen op een afstand van respectievelijk ongeveer twee, drie en vierenhalve kilometer van het onderzoeksgebied (zie figuur 5.1). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan tien kilometer afstand. Directe nadelige gevolgen, waaronder betreding en oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden van soorten, worden vanwege de afstand tussen het projectgebied en omliggende Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Op basis van de effectenindicator (Broekmeyer *et al.*, 2005, 2008; Broekmeyer, 2010) worden indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid eveneens uitgesloten, gezien de aard en omvang van het voornemen en de afstand tot habitattypen en leefgebieden van soorten. Alleen indirecte nadelige gevolgen door stikstofdepositie (verzuring en/of vermesting) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, gezien de reikwijdte van stikstofdepositie.

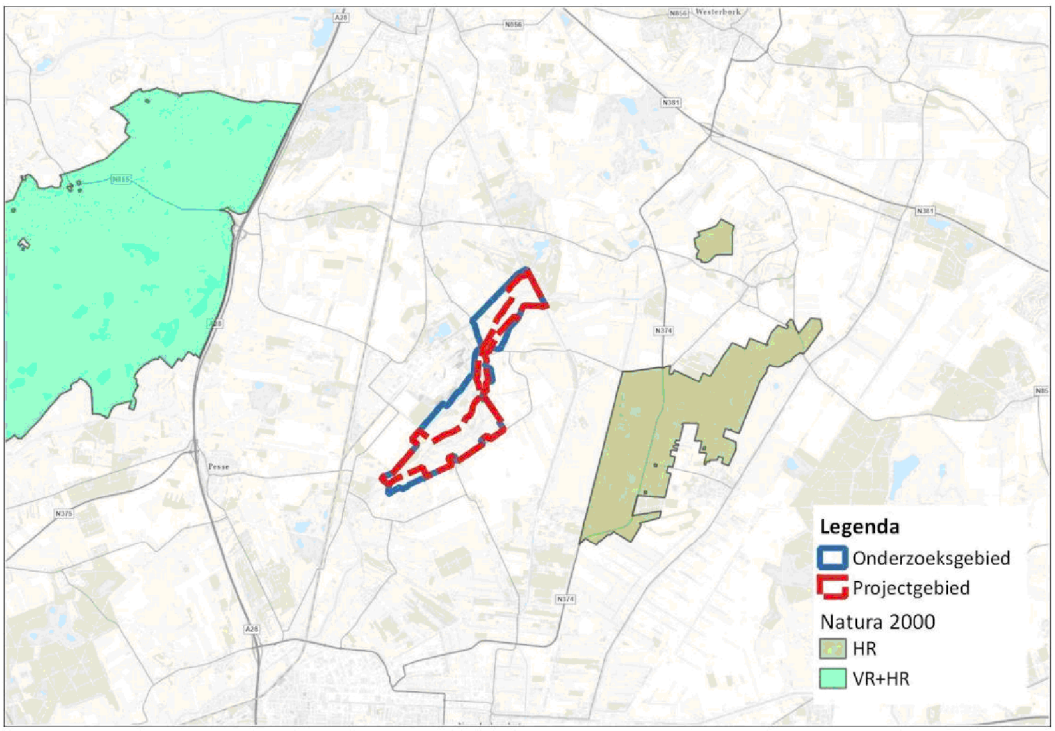

Figuur 5.5.1 *De ligging van het onderzoeks- en projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied (groen). Natura 2000-gebied links is het Dwingelderveld, rechtsonder Mantingerzand en rechtsboven Mantingerbos. Kaartondergrond: PDOK.*

5.2 Stikstofdepositie

De activiteiten in het onderzoeksgebied kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden. Een teveel aan stikstof kan leiden tot verzuring en vermesting van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied(en). Een zogenoemde stikstofberekening met het rekenmodel AERIUS Calculator is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig zijn.

5.3 Specifiek zorgplicht Natura 2000

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor Natura 2000 (zie ook bijlage 3). De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterende gevolgen). Uit voorgaande paragrafen blijkt dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waardoor er bij voorliggend project geen vervolgstappen aan de orde zijn in het kader van de specifieke zorgplicht Natura 2000. Een eventuele uitzondering hierop geldt voor de mogelijke nadelige gevolgen door stikstofdepositie. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of dit aan de orde is (zie paragraaf 5.2).

6. Natuurnetwerk Nederland

6.1 Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied valt vrijwel volledig binnen de grenzen van het NNN (zie figuur 6.1). Het gedeelte dat alleen onderzoeksgebied is valt deels binnen de begrenzing van het NNN. Het gaat om deelgebied Oude Diep van het Natuurnetwerk Nederland.

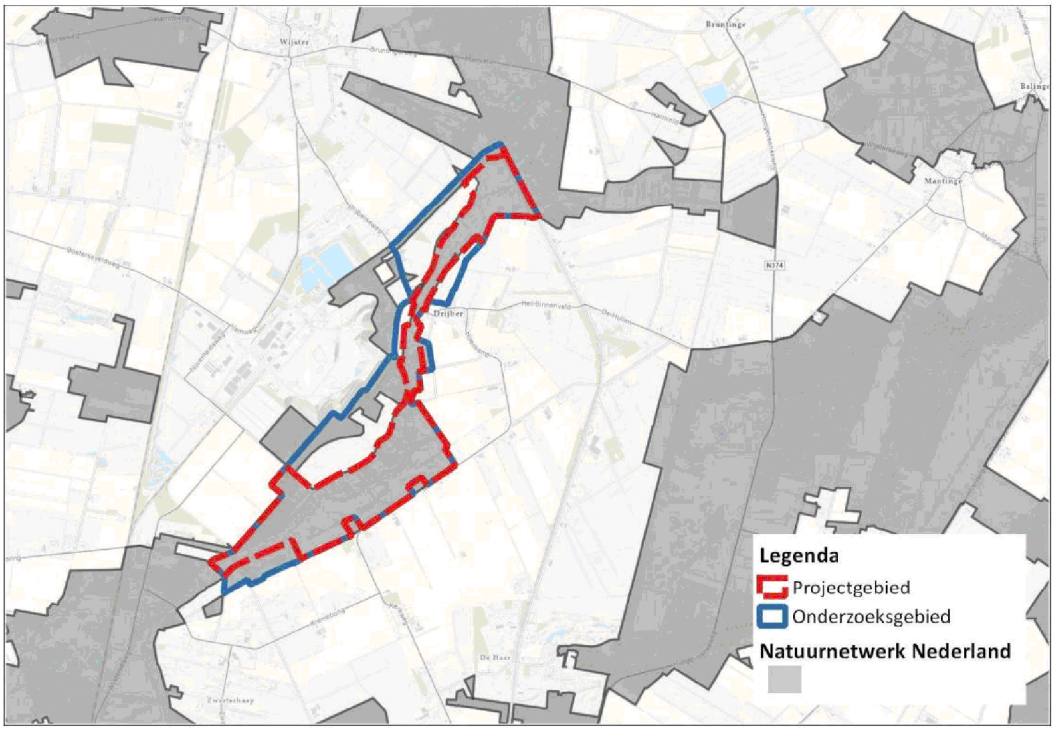

Figuur 6.6.1 *Ligging van het onderzoeks- en projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland. Bron achtergrond: PDOK.*

6.2 Wezenlijke kenmerken en waarden

In de omgevingsverordening Drenthe (provincie Drenthe, 2025b) zijn instructieregels opgenomen voor bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Hierin is opgenomen dat een omgevingsplan of projectbesluit dat betrekking heeft op het NNN geen functies, activiteiten en regels bevat die:

- omzetting naar natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren;
- de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN aantasten of

- kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen gebieden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied. Deze natuurdoelen zijn (nog) niet vastgesteld voor het deelgebied Oude Diep.

6.3 Effectbeoordeling

6.3.1 Natuurfunctie

De maatregelen hebben als doel een natuurlijker beekdal langs het Oude Diep te realiseren. De natuurbeheertypen zoals weergegeven in het natuurbeheerplan Drenthe (Provincie Drenthe, 2025a) vormen de basis van de plannen. Het is dan ook niet zo dat de plannen de omzetting naar natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren.

6.3.2 Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn (nog) niet beschreven voor het NNN deelgebied Oude Diep. Doordat de plannen als doel hebben het beekdal langs het Oude Diep te verbeteren kan worden gesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN deelgebied Oude Diep niet worden aangetast door uitvoering van de plannen.

6.3.3 Kwaliteit, oppervlakte en samenhang

In de huidige situatie is een groot deel van het projectgebied in gebruik voor de landbouw. Met de uitvoering van de plannen worden deze landbouwgebieden omgezet naar een natuurtype passend bij de locatie. De kwaliteit van het NNN binnen het projectgebied wordt verbeterd met de uitvoering van de plannen. Ontwikkelingen die het oppervlak NNN verminderen zijn er niet. Wel wordt het leefgebied van diverse soorten uitgebreid. Dit kan bijdragen aan de samenhang van deelgebied Oude Diep met andere NNN deelgebieden doordat mogelijkheden tot dispersie van soorten wordt verhoogd.

6.4 Conclusie

Op basis van voorgaande paragrafen blijkt dat het in het kader van de bescherming van NNN-gebieden mogelijk is om de voorgenomen plannen uit te voeren.

7. Houtopstanden

7.1 Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Een houtopstand buiten de bebouwingscontour houtkap is (in veel gevallen) beschermd door de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (zie ook bijlage 3). Dit geldt niet voor houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat. Er gelden nog diverse andere uitzonderingen (zie kader 7.1).

De houtopstanden in het onderzoeksgebied liggen buiten de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Midden-Drenthe (zie figuur 7.1). In voorliggende situatie geldt dat het bosje dat gekapt wordt onderdeel is van een houtopstand van meer dan 10 are en dat er geen sprake is van andere uitzonderingen. Dit betekent dat er sprake is van een door het Bal beschermde houtopstand. Voor het vellen van het bosje in het noordwesten van het onderzoeksgebied zijn vervolgstappen aan de orde. Deze worden hieronder besproken.

NB: Behalve dat houtopstanden beschermd kunnen zijn door rijksregels, kunnen ook gemeentelijke regels van toepassing zijn op het vellen van bomen. Toetsing aan gemeentelijke regels is geen onderdeel van dit rapport. Meer informatie hierover is beschikbaar via gemeente Midden-Drenthe.

Kader 7.1 Houtopstanden waarvoor de regels uit het Bal niet van toepassing zijn

Voor onderstaande houtopstanden zijn de beschermingsregels uit het Bal niet van toepassing:

- Houtopstanden op erven en in tuinen;
- Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
  - wegbeplantingen;
  - beplantingen langs waterwegen; en
  - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa als zijn:
  - ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter; en
  - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Houtopstanden die en kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Bron: artikel 11.111, tweede lid, onder a t/m j, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

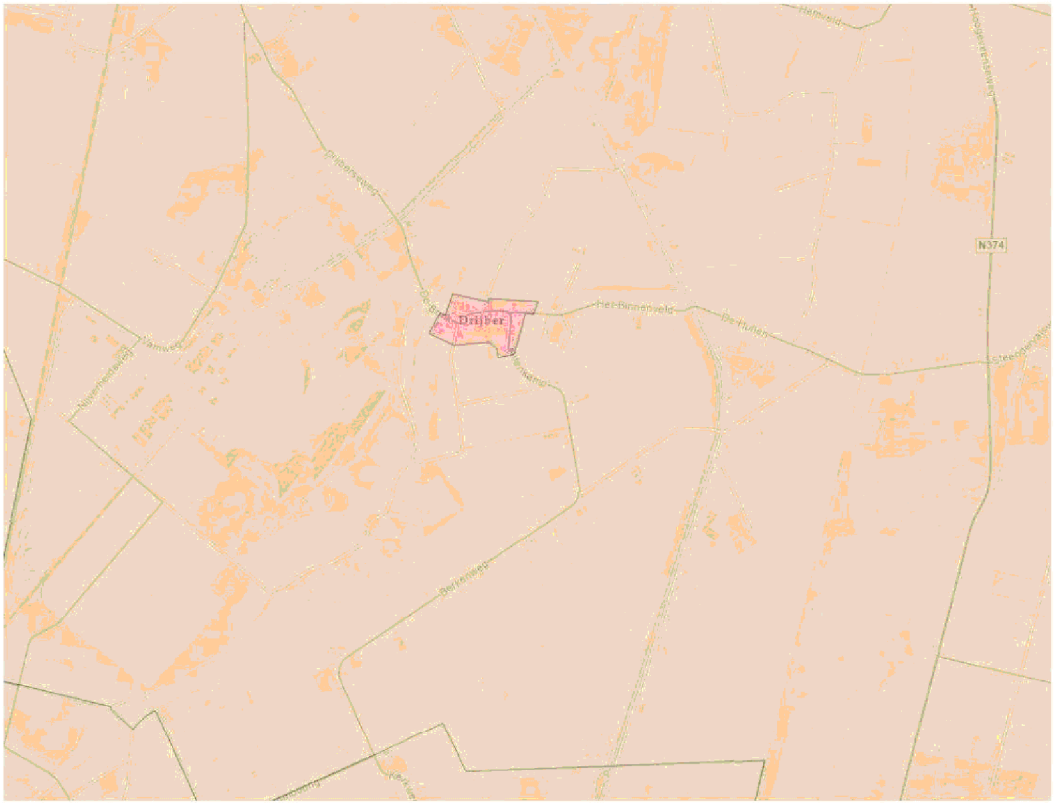

Figuur 7.1 *De ligging van de bebouwingscontour houtkap (rood). Bron: Provincie Drenthe (2025c).*

7.2 Vervolgstappen

7.2.1 Meld- en herplantingsplicht

Voor het vellen van het bosje in het noordwesten van het onderzoeksgebied is in dit geval een meld- en herplantplicht van toepassing. Een melding van velling moet in de regel minimaal vier weken, maar niet eerder dan één jaar, voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden ingediend bij het bevoegd gezag (provincie Drenthe). Indien beschermde houtopstand geveld wordt, moet deze herplant worden. De specificaties voor melding en herplant staan benoemd in de provinciale verordening. Wanneer herplant op dezelfde locatie niet mogelijk is, moet bij bevoegd gezag toestemming gevraagd worden voor herplant op een andere locatie. Een dergelijke toestemming heet onder de Omgevingswet een 'maatwerkvoorschrift'.

7.2.2 Specifieke zorgplicht houtopstanden

Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen, en voor zover dat niet mogelijk is moeten gevolgen worden beperkt of ongedaan gemaakt (zie bijlage 3).

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins & C.C. Vos (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen.

Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins, & C.C. Vos (2008). Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij Alterra-rapport 1375 uit 2005. Alterra, Wageningen. https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/handreikingen/Toelichting_update_effectindicator_2008.pdf.

Broekmeyer, M.E.A. (2010). Update effectenindicator. Wageningen, Alterra-rapport 1976, Alterra, Wageningen.

Internet

Houtopstanden – bebouwingscontour houtkap (https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/apps/instant/minimalist/index.html?appid=f8fec49b12b64f3b8a57352309c92a83). Laatste raadpleging in maart 2025.

IKN - Informatiekaart natuur (https://atlas.bij12).nl/WebViewer/index.html?viewer=ikn_pub). Geraadpleegd in maart 2025.

Natura2000 gebieden (https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Gebiedskaart/). Geraadpleegd in maart 2025.

NDFF (2025). Uitvoerportaal Nationale Databank Flora en Fauna (https://ndff-ecogrid.nl). Laatste raadpleging in maart 2025.

Provincie Drenthe (2025a). Natuurbeheerplan 2025. https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=2048ab936e534a2e9b19dd5dd0708bae. Laatste raadpleging maart 2025.

Provincie Drenthe (2025b). Omgevingsverordening Overijssel (https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR705506). Laatste raadpleging maart 2025.

Provincie Drenthe (2025c). bebouwingscontouren houtkap - Omgevingswet. https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/apps/instant/minimalist/index.html?appid=f8fec49b12b64f3b8a57352309c92a83. Laatste raadpleging maart 2025.

Bijlagen

Bijlage 1

Onderzoeksgebied en maatregelen

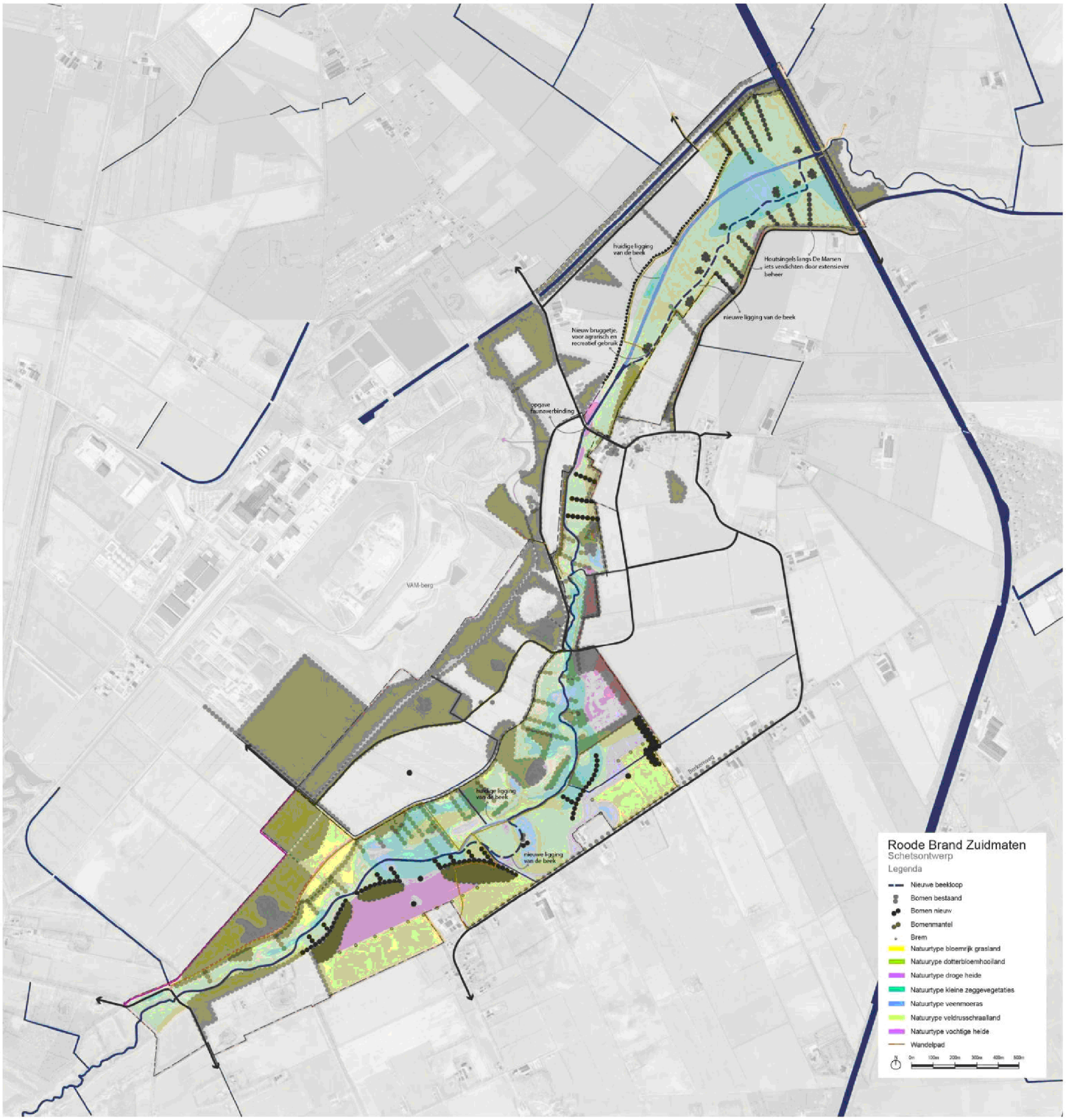
huidige ligging van de beek
Houtsingels langs De Mansen iets verdichten door extensiever beheer
nieuwe ligging van de beek
Nieuw bruggetje voor agrarisch en recreatief gebruik
opgave faunaverbinding
VAM-berg
huidige ligging van de beek
nieuwe ligging van de beek
Roode Brand Zuidmaten
Schetsontwerp
Legenda
Nieuwe beekloop
Bomen bestaand
Bomen nieuw
Bomenmantel
Brem
Natuurtype bloemrijk grasland
Natuurtype dotterbloemhooiland
Natuurtype droge heide
Natuurtype kleine zeggevegetaties
Natuurtype veenmoeras
Natuurtype veldrusschraalland
Natuurtype vochtige heide
Wandelpad
0m 100m 200m 300m 400m 500m

Bijlage 2

Waarnemingen veldbezoek

Project
Roode Brand en Zuidmaten

Onderwerp
Waarnemingen zoogdieren

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Projectgebied

Waarnemingen RBZM

- boomholte
- otter
- pijp/burcht das

Datum **20/03/2025**	Schaal **1:20000**	Opdrachtgever **Prolander**
Versie -	Kaartondergrond **Luchtfoto/PDOK**	Getekend door 5.1.2e 5.1.2c
Kaartnummer -	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **24-629**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

0275

487600

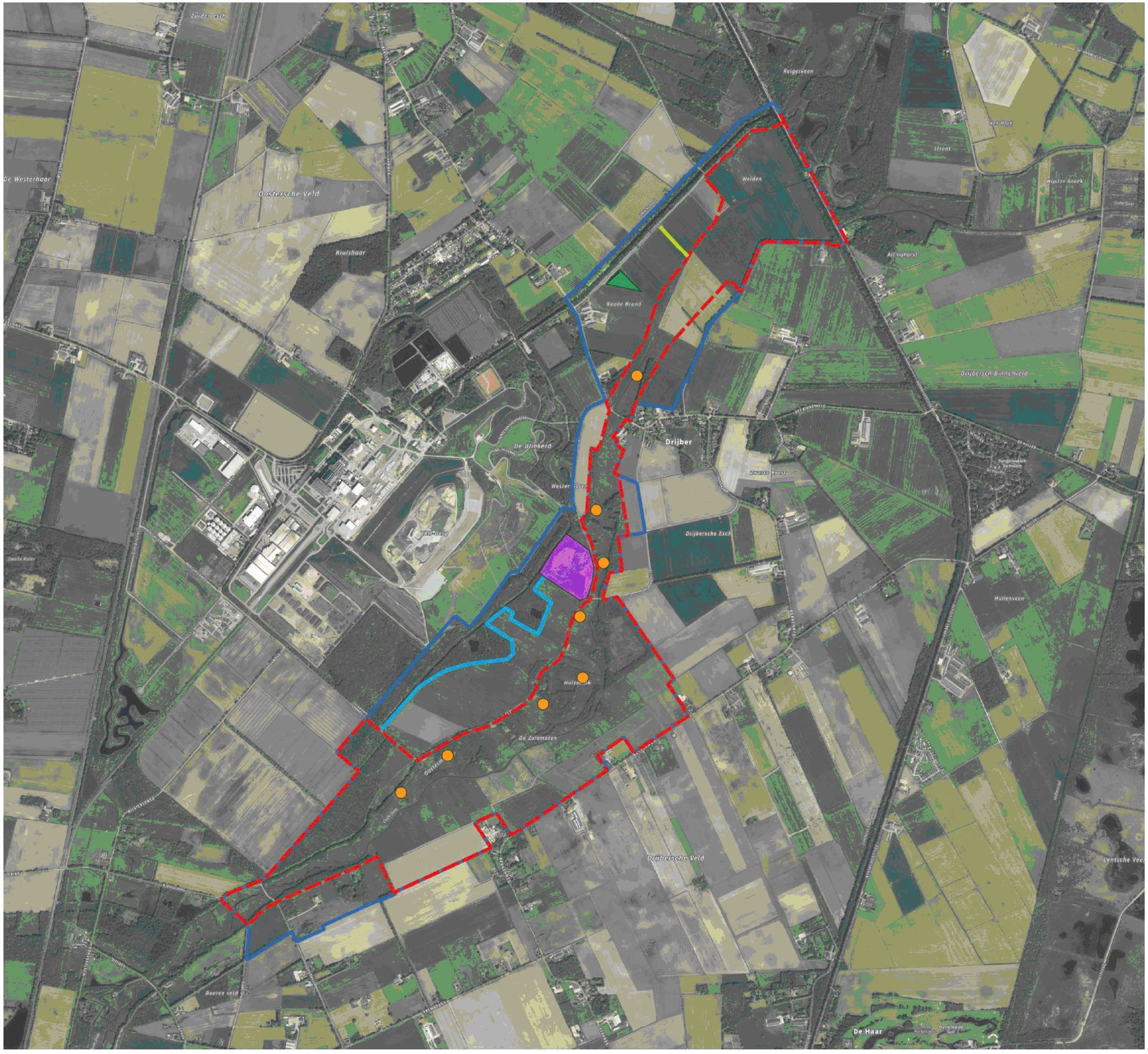

Project
Roode Brand en Zuidmaten

Onderwerp
Biotoop beoordeling

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Projectgebied

Biotoop

- voortplantingswater poelkikker
- ongeschikt grote bosmuis en kleine marterachtigen
- leefgebied levendbarende hagedis
- leefgebied heikikker en levendbarende hagedis
- ongeschikt grote bosmuis

Datum **20/03/2025**	Schaal **1:20000**	Opdrachtgever **Prolander**
Versie -	Kaartondergrond **Luchtfoto/PDOK**	Getekend door 5.1.2e 5.1.2e
Kaartnummer -	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **24-629**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Project
Roode Brand en Zuidmaten

Onderwerp
Waarnemingen vogels

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Projectgebied

Waarnemingen RBZM

- ooievaar
- roofvogelhorst
- zwarte kraai

Datum **18/03/2025**	Schaal **1:20000**	Opdrachtgever **Prolander**
Versie -	Kaartondergrond **Luchtfoto/PDOK**	Getekend door 5.1.2e 5.1.2e
Kaartnummer -	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **24-629**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

0275 487600

Bijlage 3

Juridisch kader

Algemene zorgplicht (Afd 1.3 Ow)

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht, uitgewerkt in de artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a van de Omgevingswet. Deze geeft aan dat eenieder (overheden, bedrijven en burgers) verantwoordelijk is voor een veilige en gezonde leefomgeving, door nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken. Het bevat ook een algemeen verbod op het verrichten van activiteiten die leiden tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In principe geldt de algemene zorgplicht altijd, tenzij er een specifieke zorgplicht is uitgewerkt voor bepaalde activiteiten.

Flora en Fauna

Specifieke zorgplicht

In het Besluit algemene leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle in het wild levende dieren en planten, met inbegrip van de relevante directe leefomgeving van soorten (foerageergebied, rustplaatsen). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht. Iedereen die een activiteit uitvoert met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten ('flora- en fauna-activiteit'), moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I VR en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de VR;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V van de HR;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX van het Bal).

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid, van het Bal wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Een voorbeeld van een dergelijke maatregel is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten. In art. 11.27, tweede lid, onder b, van het Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen

kunnen worden uitgesloten. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen wordt vastgelegd.

Flora- en fauna-activiteit

Bij het uitvoeren van activiteiten in de leefomgeving moet op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet beoordeeld worden of sprake is van:
1. een flora- en fauna-activiteit en
2. of voor de gevolgen van een flora- en fauna-activiteit een omgevingsvergunningplicht geldt.

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit algemene leefomgeving (Bal) zijn de handelingen genoemd waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist is ten aanzien van de daarin genoemde beschermde dieren en planten in het wild. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 van het Bal), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 11.46 van het Bal.
- Andere soorten (artikel 11.54 van het Bal), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor een omgevingsvergunning vereist kan zijn (bijlage IX van de HR).
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt (artikel 11.56 van het Bal).

Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een omgevings-vergunning moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan moet in het geval van schadelijke handelingen zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Als aantoonbaar zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning kan het plan worden vastgesteld.

Natura 2000-gebieden

Specifieke zorgplicht

In het Besluit algemene leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden (en bijzondere nationale natuurgebieden) (art. 11.6 van het Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze mogelijke gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6 lid 2 onder d van het Bal), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6 lid 2 onder f van het Bal). Daarnaast verplicht de zorgplicht

ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterde gevolgen).

Natura 2000-activiteit

De Omgevingswet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Bij een project moet beoordeeld worden of sprake is van een 'Natura 2000-activiteit'. Dat is een 'activiteit (het realiseren van een project) die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Of sprake is van een Natura-2000-activiteit wordt onderzocht in een voortoets. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1 lid 1 van de Ow). De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alleen voor projecten. Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd. Een plan mag volgens art. 10.24 Bkl worden vastgesteld als uit een passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is, of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Hoewel voor deze type activiteit geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en uitgewerkt in provinciale omgevingsverordeningen. In het Bkl staat dat bij omgevingsverordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen, waarbij tevens de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden worden vastgesteld. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van omgevingsplannen en projectbesluiten. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een omgevingsplan gewijzigd moet worden dan wel een projectbesluit wordt verleend, geldt een 'ja, mits'-afweging. Dit houdt kortweg in dat aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN alleen toegestaan is als deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in de omgevingsverordening en verankerd in de omgevingsplannen.

Houtopstanden

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 van het Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen, en voor zover dat niet mogelijk is moeten gevolgen worden beperkt of ongedaan gemaakt (art. 11.116 van het Bal).

Houtopstanden

Afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij het Bal beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout

of griend, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen, én die zich bevindt buiten de bebouwingscontour houtkap. De bebouwingscontour houtkap (art. 11.111 lid 2 van het Bal) is (door de gemeente) vastgelegd in een omgevingsplan (art. 5.165b van het Bkl). In bepaalde gevallen is er - ondanks dat aan genoemde voorwaarden voldaan wordt - alsnog geen sprake van een beschermde houtopstand, bijvoorbeeld wanneer deze zich bevindt op een erf of in een tuin (art. 11.111 lid 2 van het Bal). Voor het vellen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meldplicht (art. 11.126 van het Bal) en herplantplicht (art. 11.129 van het Bal). Het voornemen tot velling moet tijdig gemeld worden bij bevoegd gezag; waarbij de termijn bepaald wordt door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt (art. 11.113 van het Bal), soms is dat het Rijk (art. 11.114 onder a van het Bal). Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant (art. 11.129 van het Bal). Provinciale staten kunnen in de omgevingsverordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Bijlage 4

Ecologisch logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 2/25/2025 10:04:54 AM
Subject: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge
Received: Tue 2/25/2025 10:05:47 AM
20220824-Verkeerslachtoffers Dassen Mantingerzand 2019-2022.docx

Hoi 5.1.2e,

Toch iets wat ik je nog wil voorleggen, nadat ik gister de man van de dassenwerkgroep Mantingerveld sprak. Zie ook bijlage, aantal verkeersslachtoffers zijn de laatste jaren ongeveer vergelijkbaar.

De Hoogeveensche weg gaan we nu ontsnipperen en uitrasteren. Ten tijde van DO Mantingerzand is echter ook besloten om de (gemeentelijke) Haarweg niét in de rasters te zetten, omdat er geen faunaduikers konden worden geplaatst en dan te veel dassenfourageergebied verloren zou gaan (dan wordt de natuurontwikkeling landbouw -> heide onvergunbaar). Dit laatste is indertijd besloten omdat we er enerzijds amper budget voor hadden vanuit inrichting (weet niet of dat intussen anders is) en anderszijds omdat gemeente geen middelen heeft voor beheer en onderhoud van zowel faunapassages als rasters en hiervoor blijkbaar niet bij de provincie kan aankloppen. Ik heb erop gewezen dat dit wel hun gemeentelijke (zorg)plicht is gezien de huidige situatie en dit minimaal meegenomen moet worden als de weg onderhouden moet worden (dat duurt nog wel even), maar dit maakt de situatie financieel qua beheer/onderhoud helaas niet anders.
Wat is eigenlijk beleid vanuit de provincie op dit punt? En hoe gaat VTH hiermee (dit 'huidig gebruik') om?

Dit zal vast niet de enige keer zijn dat we dit gaan tegenkomen in de projecten, dus ben even benieuwd of er een algemene stelling vanuit de provincie voor is.
Dank en groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Prolander

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen
Postadres: Postbus 50040, 9400 LA Assen
T +31 592 5.1.2e
E 5.1.2e @prolander.nl
W www.prolander.nl
Op woensdag afwezig

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ziggo.nl>
Verzonden: woensdag 24 augustus 2022 07:27
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@Natuurmonumenten.nl>
Onderwerp: Verkeerslachtoffers dassen

Hoi 5.1.2e
In de bijlage het overzicht van de dassen verkeerslachtoffers van laatste 4 jaar.

Hoogeveense weg en Haarweg.
En steenvandervalsweg.

Gele ballonnen is van 2022
Blauw ballonnen is van 2021
Paarse ballonnen is van 2020
Grijze ballonnen is van 2019

Vanaf 2019 heb ik de slachtoffers bij gehouden .

Hopelijk heb je hier wat aan.
Voor eventuele vragen kun je mij altijd bereiken .

Mvg 5.1.2e

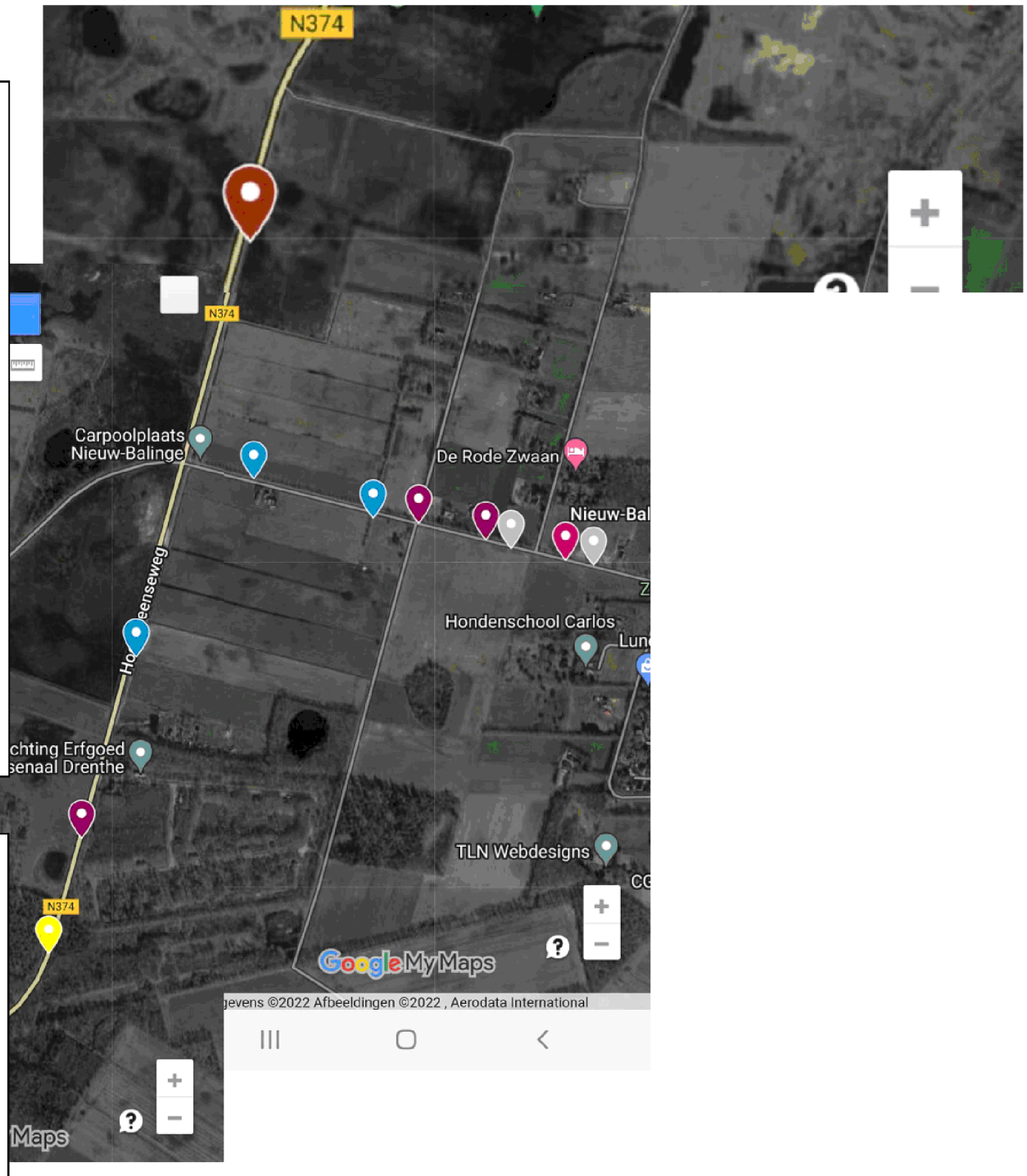

Opsomming:
- Gele ballonnen is van 2022 (totaal 3)
- Blauw ballonnen is van 2021 (totaal 4)
- Paarse ballonnen is van 2020 (totaal 6)
- Grijze ballonnen is van 2019 (totaal 3)
- + 1 rode ballon (voor 2019?)
- + 1 roze ballon (voor 2019?)

Opvallend:
- Ook op plekken bij bestaande faunapassages, waren dit de slecht functionerende?
- Erg veel langs de Haarweg!
- Locaties aanrijdingen geven over het algemeen wildwissels aan en daarmee locaties waar een (dassen)tunnel het meest nuttig kan zijn.

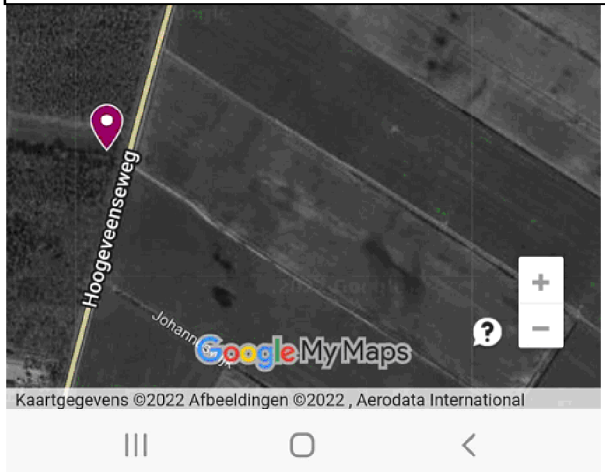

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 3/24/2025 7:28:54 AM
Subject: RE: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge
Received: Mon 3/24/2025 7:29:00 AM

Hoi 5.1.2e,

Indertijd was er sprake van dat de gemeente sowieso geen onderhoud wilde doen aan faunaduikers, maar dit hebben we al belegd bij de TBO (ook voor de provinciale). Ze hadden vooral angst voor beheer (vervanging op termijn), waarvoor ze zelf geen potje hebben maar wel een verplichting krijgen omdat het hun grond is. Dit was alleen ook alweer meer dan een jaar geleden en met een andere contactpersoon.
@5.1.2e weet jij of de gemeente hier intussen anders in staat? We zijn iets praktischer in gesprek met ze dan in de planvormingsfase voor mijn gevoel (toen wilde ze alleen vanuit RO meedenken, maar zelf geen speler zijn -> oa verhaal rondom wegafwaardering Koolveen dat niet naar de raad is gebracht).

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 10:06
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>
Onderwerp: RE: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge

Hallo 5.1.2e,

Ik heb van VTH nog geen reactie ontvangen. Hier ga ik achteraan.

Vanuit de provincie wordt gestimuleerd om zoveel mogelijk faunavoorzieningen aan te leggen en daar prioriteiten in aan te brengen afhankelijk van het beschikbare budget. Het beschikbare budget gaat helaas volledig op bij voorzieningen in onze eigen wegen. Als de plannen serieus zijn zou ik kunnen achterhalen of er nog een potje is voor gemeentelijke wegen. Maar is het niet zo dat de gemeente deze niet wil onderhouden of is de gedachte hierover inmiddels anders?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema natuur

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: Ma, di, woe, do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>
Verzonden: donderdag 20 maart 2025 17:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge

Hoi 5.1.2e,

Zijn jullie er uitgekomen? Ben wel benieuwd ☺

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 12:22
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>
Onderwerp: FW: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge

Deze moet ik even in de groep gooien. Interessant.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema natuur

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: Ma, di, woe, do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>
Verzonden: dinsdag 25 februari 2025 11:05
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>
Onderwerp: Dassen Haarweg, Nieuwe Balinge

Hoi 5.1.2e ,

Toch iets wat ik je nog wil voorleggen, nadat ik gister de man van de dassenwerkgroep Mantingerveld sprak. Zie ook bijlage, aantal verkeersslachtoffers zijn de laatste jaren ongeveer vergelijkbaar.

De Hoogeveensche weg gaan we nu ontsnipperen en uitrasteren. Ten tijde van DO Mantingerzand is echter ook besloten om de (gemeentelijke) Haarweg niét in de rasters te zetten, omdat er geen faunaduikers konden worden geplaatst en dan te veel dassenfourageergebied verloren zou gaan (dan wordt de natuurontwikkeling landbouw -> heide onvergunbaar). Dit laatste is indertijd besloten omdat we er enerzijds amper budget voor hadden vanuit inrichting (weet niet of dat intussen anders is) en anderszijds omdat gemeente geen middelen heeft voor beheer en onderhoud van zowel faunapassages als rasters en hiervoor blijkbaar niet bij de provincie kan aankloppen. Ik heb erop gewezen dat dit wel hun gemeentelijke (zorg)plicht is gezien de huidige situatie en dit minimaal meegenomen moet worden als de weg onderhouden moet worden (dat duurt nog wel even), maar dit maakt de situatie financieel qua beheer/onderhoud helaas niet anders.
Wat is eigenlijk beleid vanuit de provincie op dit punt? En hoe gaat VTH hiermee (dit 'huidig gebruik') om?

Dit zal vast niet de enige keer zijn dat we dit gaan tegenkomen in de projecten, dus ben even benieuwd of er een algemene stelling vanuit de provincie voor is.
Dank en groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Prolander

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen
Postadres: Postbus 50040, 9400 LA Assen

T +31 592 5.1.2e
E 5.1.2e @prolander.nl
W www.prolander.nl

Op woensdag afwezig

Biodiversiteit en ecologie

Drentse Zonneroute A37

Rijkswaterstaat

13 maart 2024

Project	Biodiversiteit en ecologie
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat
Document	Drentse Zonneroute A37
Status	Definitief
Datum	13 maart 2024
Referentie	138662/24-003.652
Projectcode	138662
Projectleider	5.1.2e MSc
Projectdirecteur	Ir. 5.1.2e
Auteur(s)	5.1.2e MSc en 5.1.2e MSc
Gecontroleerd door	5.1.2e MSc, 5.1.2e MSc en 5.1.2e MSc
Goedgekeurd door	5.1.2e MSc
Paraaf	5.1.2e

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1 INTRODUCTIE 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel en opgaven 6
1.3 Totstandkoming 6
1.4 Leeswijzer 6

2 WERKSESSIE 1: COMPENSATIEOPGAVE 7

2.1 Ecologische meerwaarde 7
2.2 Potentiële locaties 8
2.3 Draagvlak 22
2.4 Haalbaarheid 23

3 WERKSESSIES 2: INRICHTINGS- EN BEHEERKANSEN 24

3.1 Inrichtingskansen 24
3.1.1 Potentiële inrichtingskansen 24
3.1.2 Ecologische meerwaarde 26
3.1.3 Draagvlak 26
3.1.4 Haalbaarheid 27
3.2 Beheerkansen 27
3.2.1 Potentiële beheerkansen 27
3.2.2 Ecologische meerwaarde 28
3.2.3 Draagvlak 28
3.2.4 Haalbaarheid 28

4 CONCLUSIE EN DOORZICHT VERVOLG 30

5 LITERATUUR 32

Laatste pagina 32

	Bijlage(n)	Aantal pagina's
I	Tussentijdse conclusies werksessies	2
II	Foto's kaarten werksessies	10

1

INTRODUCTIE

1.1 Aanleiding

Het project de Drentse Zonneroute onderzoekt de mogelijkheden van zonne-energie langs de A37, op een traject van 42 kilometer, tussen Hoogeveen en de Duitse grens (afbeelding 1.1). Provincie Drenthe, de gemeenten Coevorden, Hoogeveen en Emmen, de netbeheerder Enexis en RENDO werken samen met de rijkspartijen Rijkswaterstaat (RWS), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en Rijksvastgoedbedrijf (RVB) aan de realisatie van dit project. In dit project gaat de opwek van energie via zonnepanelen samen met een goede inpassing in het landschap (in de ontwerpen wordt daarom uitgegaan van natuurlijke overgangen met verschillende kleuren panelen) en participatie van de omgeving.

Om de Drentse Zonneroute A37 ruimtelijk mogelijk te maken, is een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld. Ten behoeve van het PIP zijn ecologische onderzoeken uitgevoerd en het PIP schrijft ook zaken voor met betrekking tot ecologie en biodiversiteit. Aanvullend hierop is er behoefte in beeld te laten brengen wat de mogelijkheden en mogelijke randvoorwaarden zijn voor ecologie en biodiversiteit langs de A37.

Afbeelding 1.1 Globale ligging Drentse Zonneroute A37 binnen de provincie Drenthe

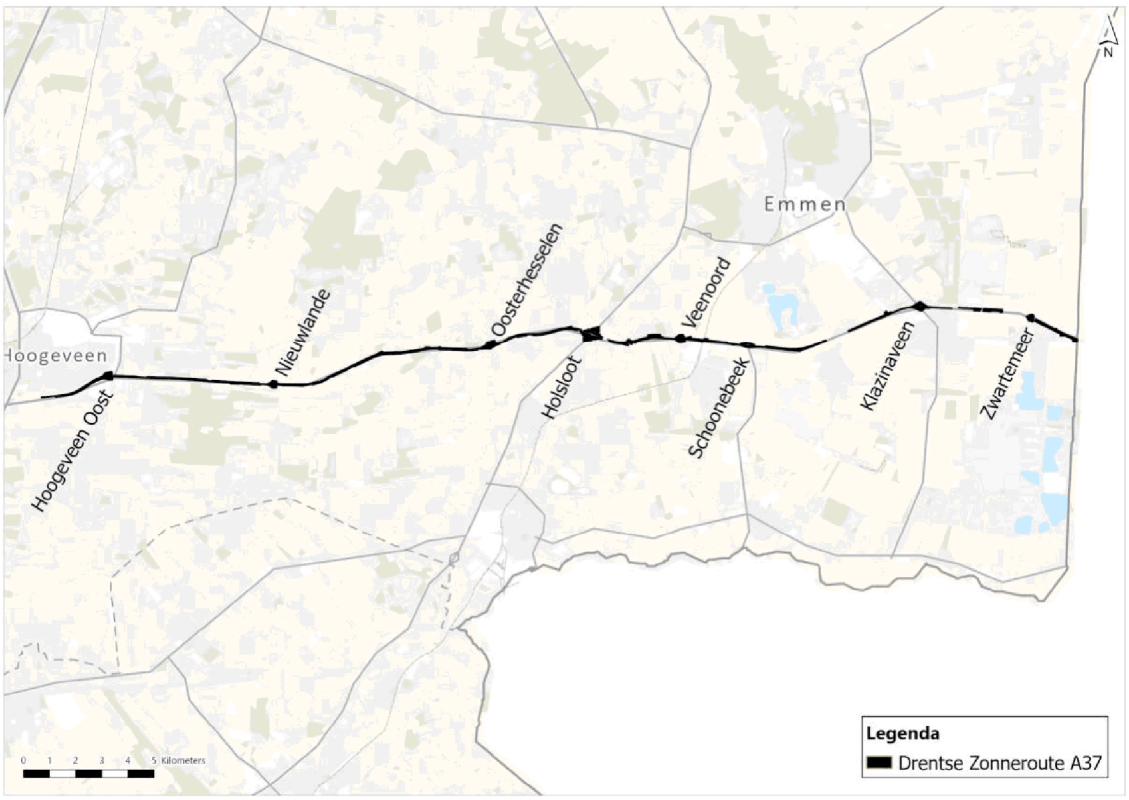

0279 488316

1.2 Doel en opgaven

Het doel van deze rapportage is het bundelen van kansen ter bevordering van biodiversiteit en ecologie langs de Drentse Zonneroute A37. Dit biedt de aannemer, die verantwoordelijk is voor de realisatie van de Zonneroute, in de toekomst de mogelijkheid om hieruit te putten en inspiratie op te doen.

Om de mogelijkheden en mogelijke randvoorwaarden voor ecologie en biodiversiteit langs de A37 in beeld te brengen zijn door RWS twee opgaven opgesteld. Het gaat om concrete en projectspecifieke richtlijnen formuleren voor:

1 de inrichting en het beheer van bermen;
2 het compenseren van de te kappen bomen.

1.3 Totstandkoming

Om te komen tot kansrijke inrichting- en bermbeheerkansen en compensatielocaties, voor langs de A37 is door de provincie Drenthe een ecologische werkgroep opgericht. De werkgroep bestaat uit werknemers van de provincie Drenthe, gemeenten Hoogeveen, Coevorden en Emmen, Rijkswaterstaat, Natuur en Milieufederatie (NMF) Drenthe en Landschapsbeheer Drenthe.

Rijkswaterstaat heeft Witteveen+Bos gevraagd twee werksessies (compensatie, inrichting en beheer) te organiseren om met de ecologische werkgroep invulling te gegeven aan het vraagstuk. Het voorliggend rapport is een verslaglegging van de werksessies met de ecologische werkgroep.

1.4 Leeswijzer

Tabel 1.1 laat zien welke informatie u in welk hoofdstuk van voorliggend rapport leest. Hoofdstuk twee beschrijft potentiële compensatielocaties als geselecteerd door de werkgroep. Hoofdstuk drie gaat in op de inrichtings- en beheerkansen langs de A37 en in hoofdstuk vier wordt de conclusie en advies voor het vervolg gegeven. Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de gebruikte literatuur en in Bijlage I worden de foto's van de werksessies weergegeven.

Tabel 1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk	Inhoud
1	introductie
2	werksessie 1: compensatieopgaven
3	werksessie 2: inrichtings- en beheerkansen
4	conclusie & doorzicht vervolg
5	literatuur
bijlagen	foto's werksessies

0279 488316

2

WERKSESSIE 1: COMPENSATIEOPGAVE

In de eerste sessie is de werkgroep opzoek gegaan naar kansrijke compensatielocaties voor de compensatieopgave t.a.v. bomenkap van RWS. Kansrijke locaties om bomenkap te compenseren zijn locaties die een ecologische meerwaarde hebben, draagvlak hebben in de omgeving en haalbaar zijn.

2.1 Ecologische meerwaarde

Veel van de geïnventariseerde compensatielocaties in paragraaf 2.3 zijn door de werkgroep gekozen vanwege de ecologische meerwaarde. Deze ecologische meerwaarde is op verschillende principes gebaseerd, namelijk het herstellen van historische bossen, aansluiten op bestaande bospercelen, NNN-gebieden, ecologische verbindingen, en versterken van de groenblauwe dooradering.

Herstel historisch bos

Historische kaarten van de landschappelijke inrichting, bijvoorbeeld van 1900, bieden inzicht in waar oorspronkelijk bosstroken aanwezig waren. Het ruimtegebruik van deze gebieden is veranderd ten koste van de natuur. Wanneer deze gebieden ingericht zullen worden als compensatielocatie voor houtopstanden, kan de historisch aanwezig natuur herstellen en ecologische meerwaarde gecreëerd worden. Zo was vroeger in de gemeente Coevorden meer beekdalbeplanting en esrandbos aanwezig. De compensatieopgave biedt kansen om deze esrandbossen en beekdalbeplanting te versterken. Ook in compensatielocatie Hollandscheveld - Nieuwelande waren vroeger meerdere bospercelen aanwezig die middels de bomencompensatie hersteld kunnen worden.

Aansluiten op bestaande bospercelen, NNN en ecologische verbindingszones

Een ander uitgangspunt is om aan te sluiten op bestaande bospercelen. Een groot deel van de bospercelen zijn onderdeel van het NNN en worden met elkaar verbonden door ecologische verbindingszones. Bij compensatielocaties 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10 en 11 is rekening gehouden met bestaande bospercelen, NNN en de verbindingszones. De aanwezige bospercelen kunnen versterkt worden door het aanplanten van bomen. Bovendien kunnen meerdere losse bospercelen op deze manier met elkaar worden verbonden. Hiermee wordt de connectiviteit vergroot en kan ook het NNN versterkt worden, wat bijdraagt aan de ecologische meerwaarde van deze locaties.

Versterken groenblauwe dooradering

Tenslotte is het van belang de groenblauwe dooradering te versterken. In het zoekgebied zijn een aantal ecologische verbindingen aanwezig die niet voldoende functioneren. Compensatielocaties 2 en 4 kunnen bijdragen aan het herstellen van deze verbinding tussen NNN-gebieden. Daarnaast versterkt ook compensatielocatie 8 de groenblauwe dooradering door hierop aan te sluiten. Verder dient compensatielocatie 9 om de noord-zuid verbinding tussen oude veengebieden en bosgebieden van Schimmelarij (SBB) en boksloot te versterken. Door de groenblauwe dooradering te versterken wordt de connectiviteit tussen natuurgebieden vergroot, wat bijdraagt aan de biodiversiteit in Drenthe.

0279 488316

2.2 Potentiële locaties

Tijdens de sessie zijn in twee groepjes potentiële compensatielocaties aangegeven op kaart. Bij het vinden van potentiële locaties werd vooral gekeken naar mogelijke aansluiting bij huidige natuurwaarden, historische natuurwaarden en het landschap. Waar de kennis beschikbaar was bij aanwezigen is ook rekening gehouden met de mening vanuit de omgeving. Zo zijn er locaties waar openheid vanuit landschap en de omgeving gewaardeerd wordt, en het compenseren van bos dus niet gepast of kansrijk is. Afbeelding 2.1 toont de potentiële compensatielocaties als geïnventariseerd door de werkgroep. Elke locatie wordt hieronder verder toegelicht.

NB: De werkgroep is zich ervan bewust dat de geïnventariseerde locaties in het bezit zijn van anderen. De aangegeven locaties zijn dan ook een eerste verkenning van mogelijke compensatielocaties. Het betreffen geen definitieve locaties.

Afbeelding 2.1 Overzicht compensatielocaties

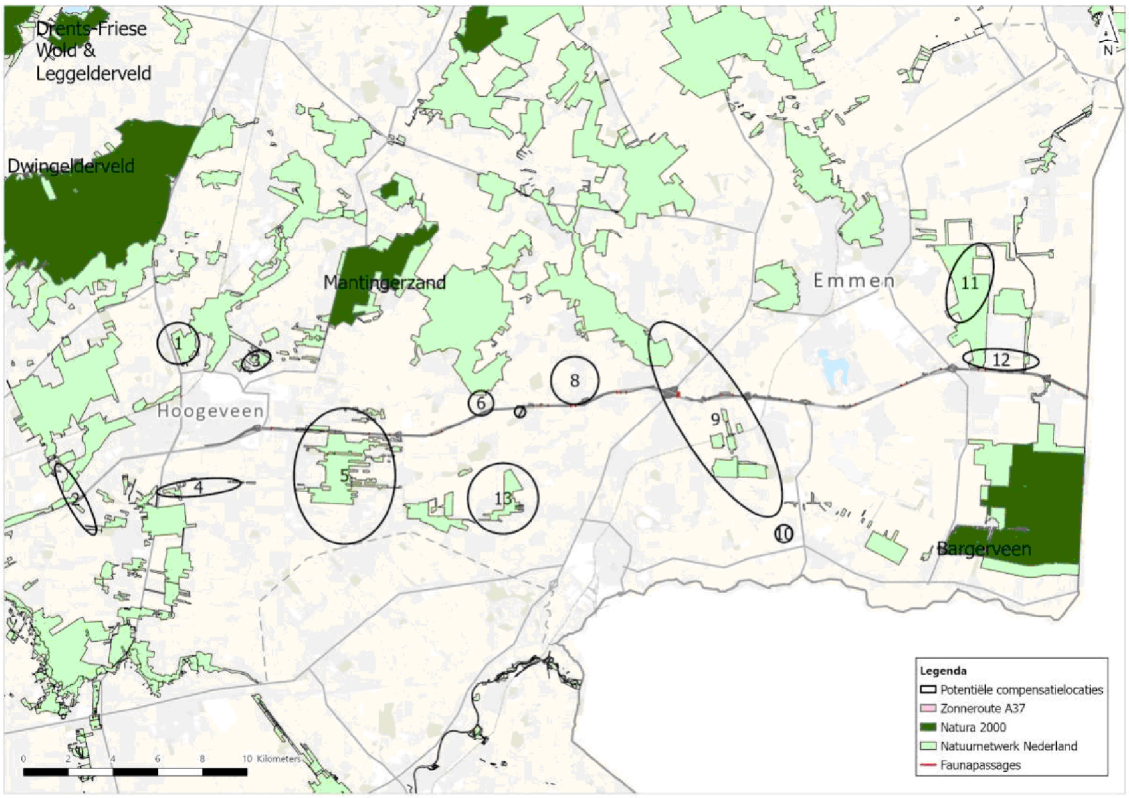

0279 488316

Tabel 2.1 Overzicht compensatielocaties met voordelen en nadelen

Nummer	Naam	Voordelen	Nadelen
1	Uitvaartcentrum Zevenberg	aansluiting bij bestaande bospercelen en maken van een verbinding met het Spaarbankbosch mogelijk	gebied wordt doorkruist door A28
2	Heidegebied de Westerbergen	verbeteren ecologische verbinding mogelijk	locatie is onderdeel van lopend proces. Het is nog onbekend of en waar aanplant met bomen wenselijk is
3	Wijken van Eleveld - Stuifzandseweg	verbinding van NNN gebieden en uitbreiding natuur/recreatiegebied mogelijk	-
4	Zuidwolde - Hollandscheveld	verbeteren ecologische verbinding mogelijk	locatie is onderdeel van lopend proces. Het is nog onbekend of en waar aanplant met bomen wenselijk is
5	Hollandscheveld - Nieuwelande	uitbreiding bestaande bospercelen en herstel historische bospercelen mogelijk aansluiten bij toekomstig recreatiepark wellicht mogelijk	locatie is onderdeel van lopend proces. Het is nog onbekend of en waar aanplant met bomen wenselijk is
6	Boswachterij Gees	aansluiten bij bestaand natuur/recreatiegebied	-
7	Nijlandseweg - A37	aansluiten bij bestaande bospercelen mogelijk	er worden hier bomen gekapt voor de route. Verplaatsen van bomen is mogelijk maar mogelijk lastig door kosten en grondbezit
8	knooppunt Oosterhesselen	aansluiten bij groenblauwe dooradering mogelijk	bosaanplant niet wenselijk. Hier inzetten op beekdalbeplanting en houtwallen
9	Schimmelarij - Ermerzand	berkenbroekbos aanplanten, verbeteren ecologische verbinding en aansluiten faunapassages N34 mogelijk	-
10	Westerse Bos Schoonebeek	aansluiten bij bestaande bospercelen mogelijk	-
11	Oosterbos - Landgoed Scholtenzathe	aansluiten bij bestaande bospercelen mogelijk (eerdere aanplant uitgevoerd)	-
12	Ten oosten van Emmen	verplaatsen houtwallen mogelijk en koppelkans compensatie houtopstanden en vergroenen van glastuinbouw en distributieterreinen	-
13	Dalerpeel	aansluiten bij bestaande bospercelen mogelijk	-

Compensatielocatie 1: Uitvaartcentrum Zevenberg

Het eerste gebied op kaart betreft het gebied rondom uitvaartcentrum Zevenberg, gelegen ten noorden van Hoogeveen (afbeelding 2.2). Rondom het uitvaartcentrum zijn reeds bospercelen aanwezig. Mogelijk kan dit uitgebreid worden met als doel te verbinden met het nabij gelegen Spaarbankbosch. Het Spaarbankbosch is een natuur- en wandelgebied van circa 1 km^2. Het Spaarbankbos ligt echter wel aan de oostelijke kant van de A28 en het uitvaartcentrum Zevenberg aan de westelijke kant. Tevens ligt er tussen het uitvaartcentrum

0279 488316

Zevenberg en de A28 een zonneveld. Hier is compensatie dus niet mogelijk. Een verbinding via de noordkant van de begraafplaats richting het Spaarbankbosch, waarbij de aanwezige bomen met elkaar verbonden worden, ligt daardoor voor de hand.

Afbeelding 2.2 Compensatielocatie uitvaartcentrum Zevenberg

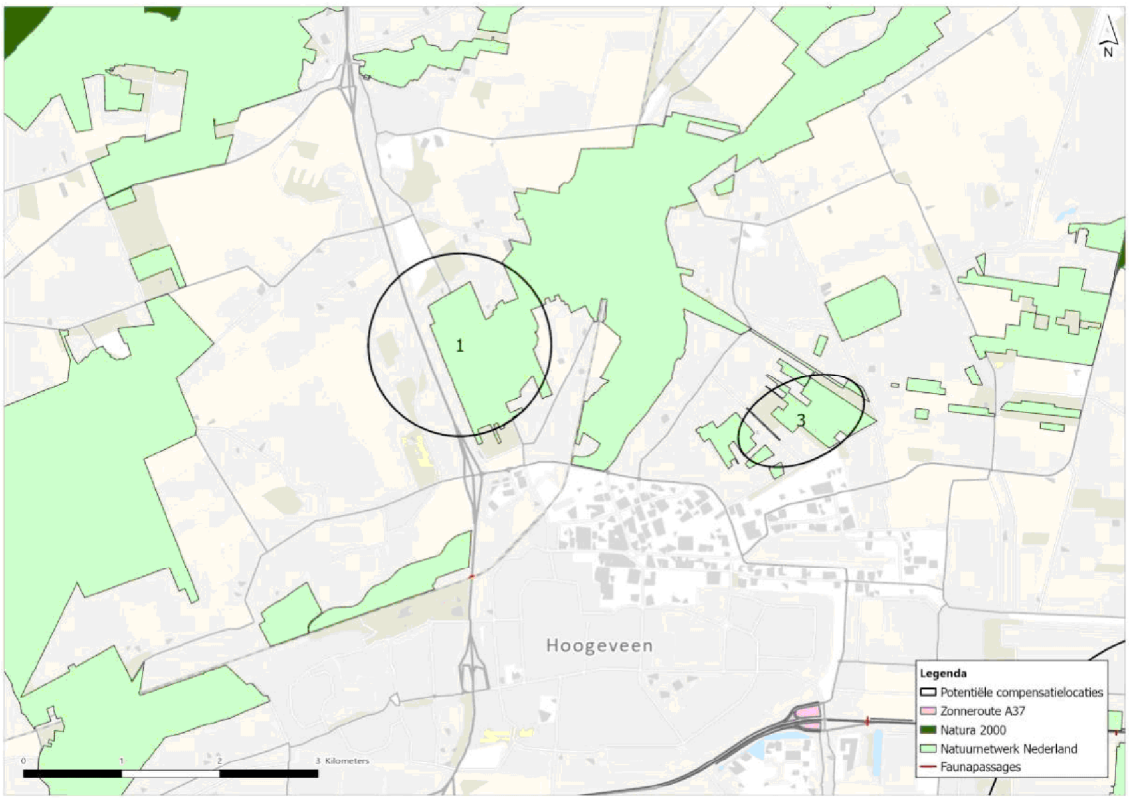

Compensatielocatie 2: Zuidwolde - Heidegebied de Westerbergen

Compensatielocatie twee betreft een ecologische verbinding tussen Zuidwolde en Heidegebied de Westerbergen. Deze ecologische verbinding verbindt het NNN-gebied ten noordwesten van Zuidwolde, het NNN-gebied Heidegebied de Westerbergen en twee tussengelegen NNN-gebieden. De huidige verbinding tussen deze vier gebieden functioneert niet optimaal. Door deze locaties te gebruiken voor de bomen compensatieopgave, kan de ecologische verbinding verbeterd worden.

De werkgroep geeft aan dat er momenteel een proces loopt bij compensatielocatie 2, 4 en 5 in verband met de ecologische verbindingszones. Dit proces is nog niet gereed en de juiste invulling en doelen worden in 2024 verder uitgewerkt. Er is nog niet bekend waar de aanplant van bomen gewenst is. Hierom wordt geadviseerd dit proces af te wachten en aan te haken wanneer meer bekend is. Provincie Drenthe heeft in dit proces de leiding.

0279 488316

Afbeelding 2.3 Compensatielocatie Zuidwolde - Heidegebied de Westerbergen

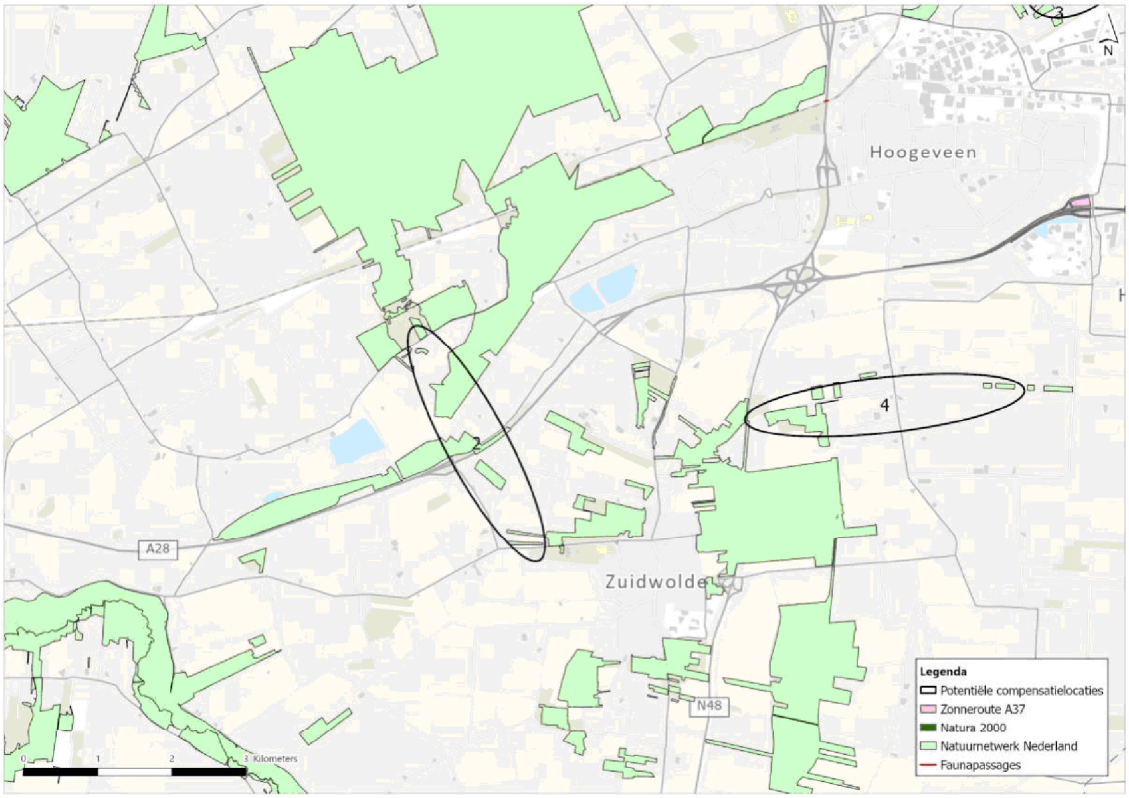

Compensatielocatie 3: Wijken van Eleveld - Stuifzandseweg

De derde locatie op kaart betreft het gebied Wijken van Eleveld tot aan de Stuifzandseweg. Het gebied ligt op circa 2 km ten noorden van Hoogeveen. De Wijken van Eleveld kenmerken zich door de watergeulen, ook wel wijken genoemd, die vroeger gegraven zijn ten behoeve van hoogveenontginningen. Er zijn enkele NNN-percelen met bos aanwezig in het op onderstaande afbeelding aangegeven gebied, die door middel van het aanplanten van bomen met elkaar verbonden kunnen worden. Het unieke landschap van Wijken van Eleveld trekt wandelaars aan. Het verbinden van de bospercelen biedt kansen om het natuurgebied en connectiviteit tussen de percelen te vergroten en recreatie te bevorderen.

0279 488316

Afbeelding 2.4 Compensatielocatie Wijken van Eleveld - Stuifzandseweg

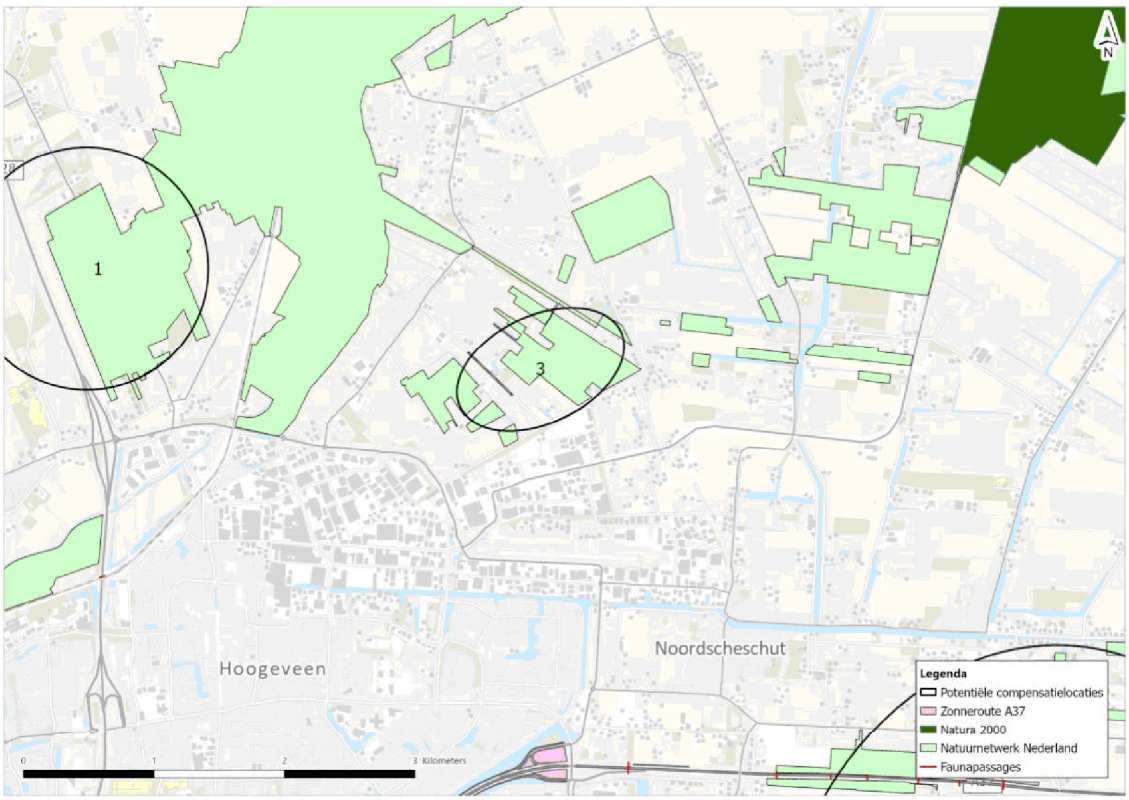

Compensatielocatie 4: Zuidwolde - Hollandscheveld

Het gebied tussen Zuidwolde en Hollandscheveld is, net als het eerder benoemde gebied tussen Zuidwolde en Heidegebied de Westerbergen, verbonden met een ecologische verbinding die momenteel niet goed functioneert. Tussen de NNN-gebieden gelegen rondom Zuidwolde en Hollandscheveld loopt een ecologische verbinding waarvan het westelijke deel versterkt dient te worden. De verbinding bestaat uit een pad met bomenrijen, gras en struiken en loopt parallel aan een sloot. Een compensatielocatie in dit gebied kan bijdragen aan verbinding en daarmee versterking van het NNN.

De werkgroep geeft aan dat er momenteel een proces loopt bij compensatielocatie 2, 4 en 5 in verband met de ecologische verbindingszones. Dit proces is nog niet gereed en de juiste invulling en doelen worden in 2024 verder uitgewerkt. Er is nog niet bekend waar de aanplant van bomen gewenst is. Hierom wordt geadviseerd dit proces af te wachten en aan te haken wanneer meer bekend is. Provincie Drenthe heeft in dit proces de leiding.

0279 488316

Afbeelding 2.5 Compensatielocatie Zuidwolde - Hollandscheveld

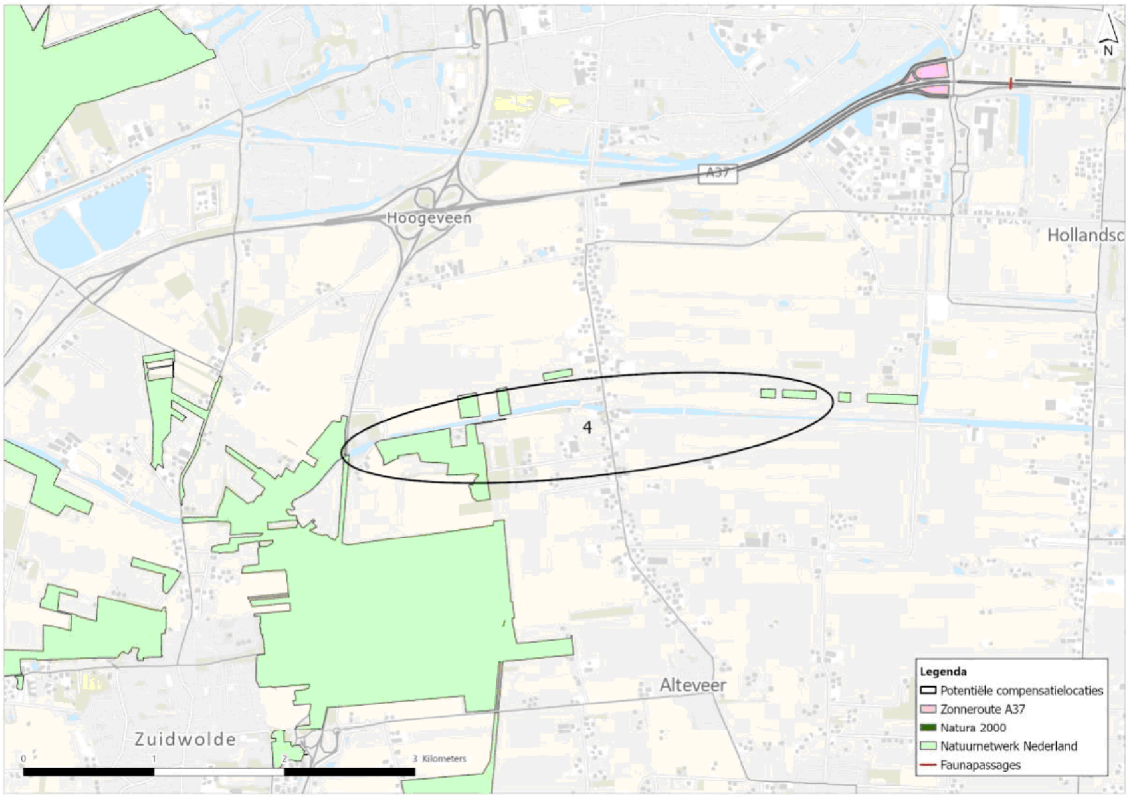

Compensatielocatie 5: Hollandscheveld - Nieuwelande

De locatie die is aangegeven op afbeelding 2.6 betreft een gebied tussen Hollandscheveld en Nieuwlande, voornamelijk ten zuiden van de A37. Historisch gezien waren hier meer bospercelen aanwezig. Binnen dit gebied kunnen compensatielocaties worden geselecteerd die aansluiten bij bestaande bospercelen van het NNN. Op deze manier kunnen de bestaande bosgebieden versterkt worden en kunnen historische bospercelen worden hersteld. Bovendien is de provincie in deze regio al bezig om grond aan te kopen in verband met een plan voor een recreatiepark.

De werkgroep geeft aan dat er momenteel een proces loopt bij compensatielocatie 2, 4 en 5 in verband met de ecologische verbindingszones. Dit proces is nog niet gereed en de juiste invulling en doelen worden in 2024 verder uitgewerkt. Er is nog niet bekend waar de aanplant van bomen gewenst is. Hierom wordt geadviseerd dit proces af te wachten en aan te haken wanneer meer bekend is. Provincie Drenthe heeft in dit proces de leiding.

0279 488316

Afbeelding 2.6 Compensatielocatie Hollandscheveld - Nieuwelande

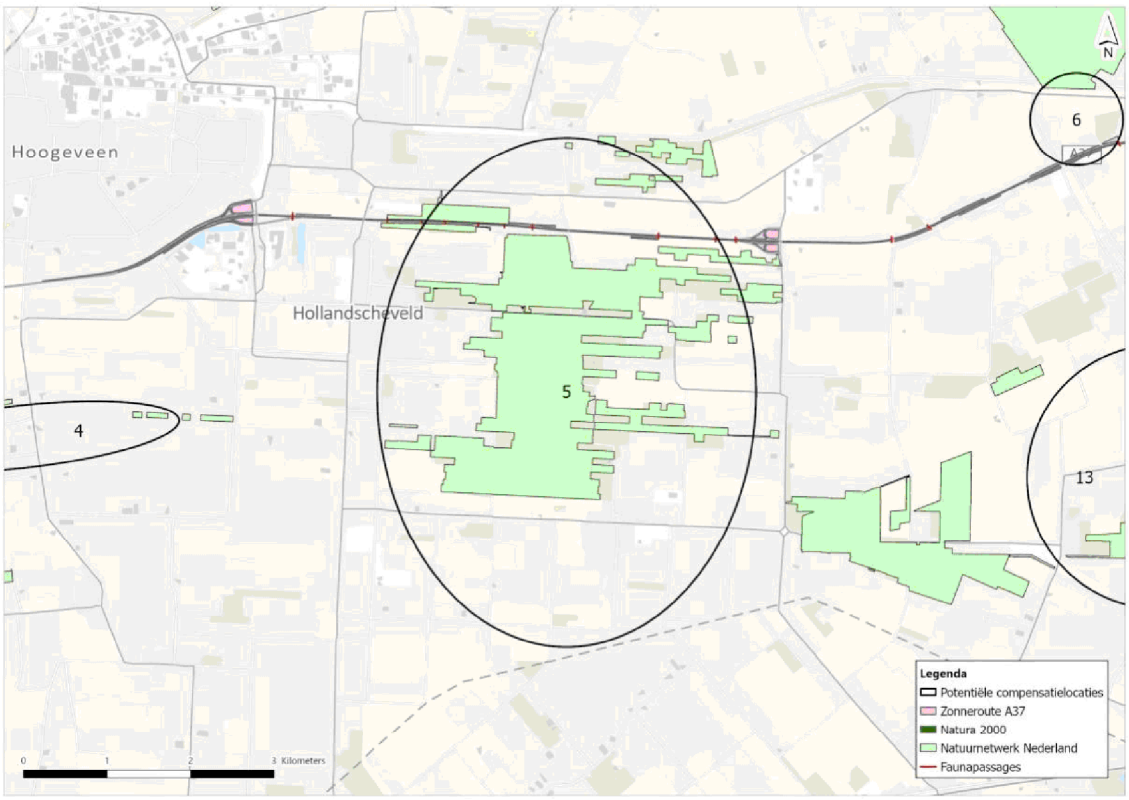

Compensatielocatie 6: Boswachterij Gees

Compensatielocatie zes betreft een gebied ten zuiden van Boswachterij Gees ten westen van Zwinderen. Boswachterij Gees is een natuur- en wandelgebied ten noordwesten van Gees en is circa 1,600 ha groot. Het is een gemengd bosgebied met vennen en een aantal heidegebieden. Door bomen aan te laten sluiten op dit gebied kan de aanwezige natuurwaarde vergroot worden.

0279 488316

Afbeelding 2.7 Compensatielocatie Boswachterij Gees

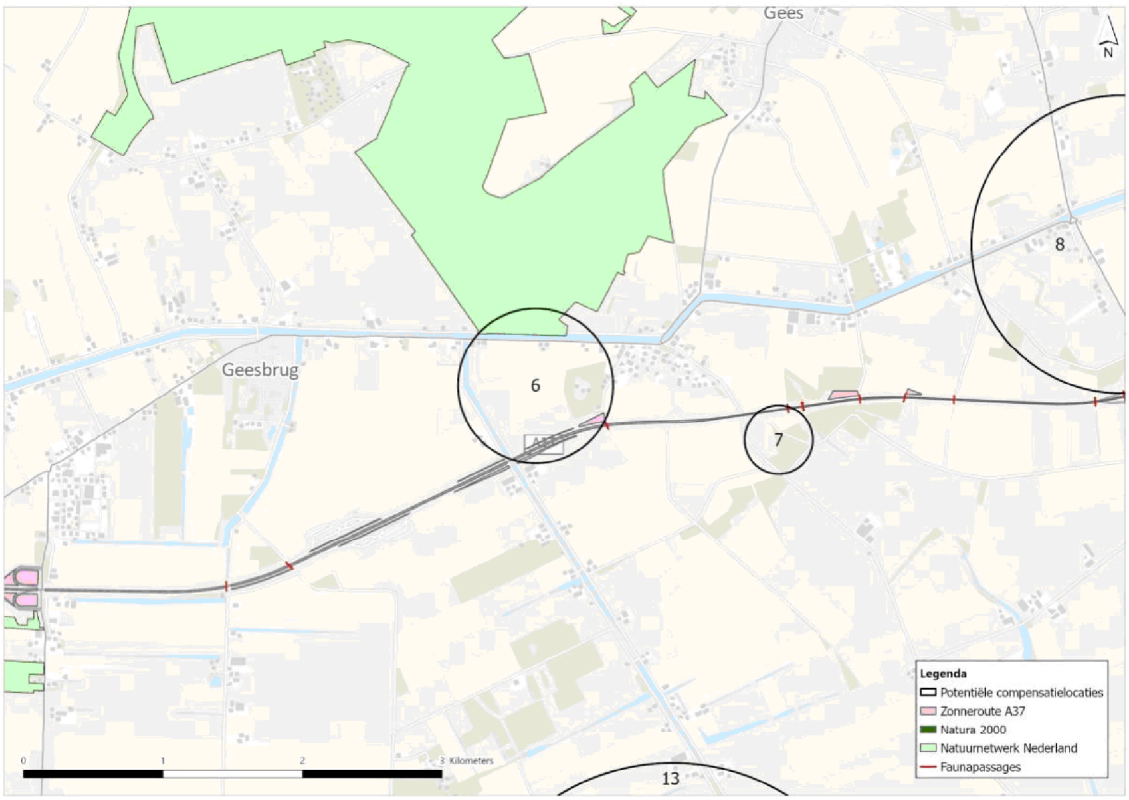

Compensatielocatie 7: Nijlandseweg - A37

De volgende compensatielocatie, aangegeven als de kleinste cirkel in afbeelding 2.8, omvat een gebied langs de A37 ten zuidoosten van Zwinderen. Hier bevinden zich al bospercelen met daaromheen agrarisch gebied. Ook kan worden aangesloten bij beekdal Loodiep ten zuidoosten van het gebied. In verband met de aanleg van de zonneroute, zal een deel van de bomen hier gekapt moeten worden. Het voorstel van de werkgroep is om de te kappen bomen te verplaatsen naar een andere zijde van het huidige bosperceel en het areaal ook direct uit te breiden. Dit in verband met de landschappelijke inpassing. Door uit te breiden daar waar al bomen staan veranderd het landschap voor de omgeving minder.

0279 488316

Afbeelding 2.8 Compensatielocatie Nijlandseweg - A37

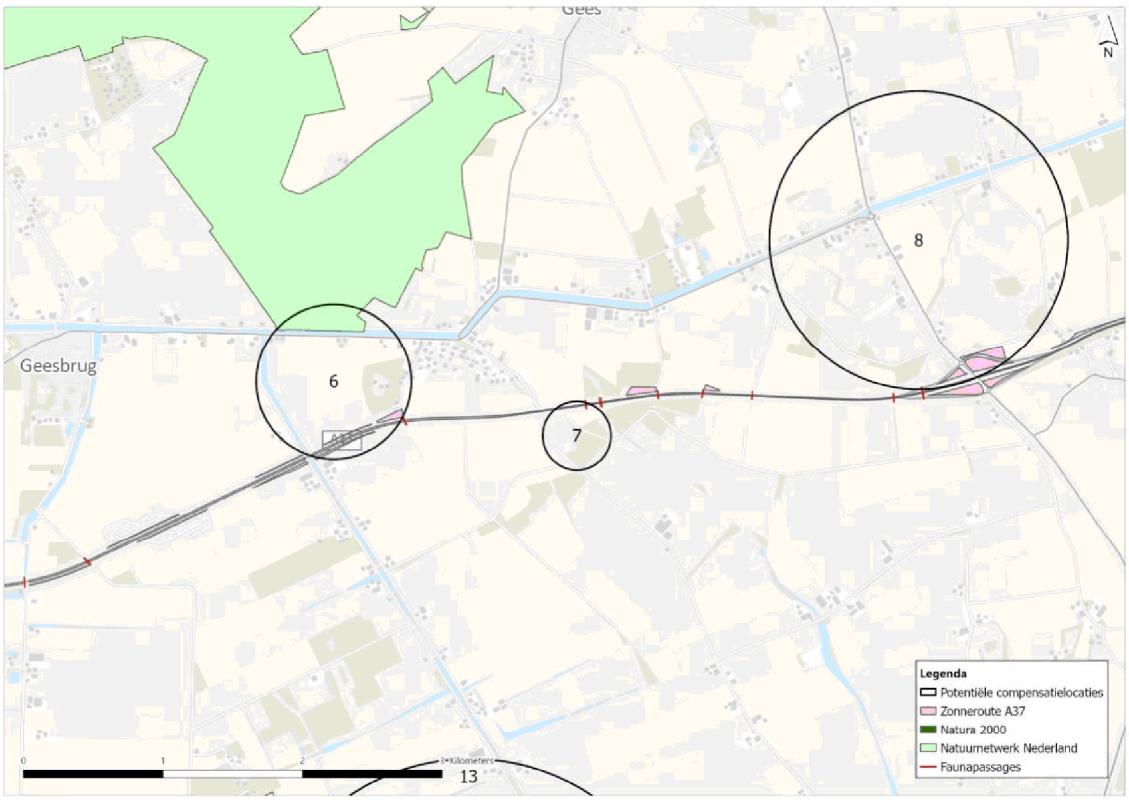

Compensatielocatie 8: knooppunt Oosterhesselen

De locatieaanduiding op afbeelding 2.9 betreft een gebied ten noorden van de A37 bij knooppunt Oosterhesselen. Bij compensatielocaties in dit gebied wordt door de werkgroep geadviseerd aan te sluiten bij de groenblauwe dooradering en in te zetten op herstel van beekdal beplanting. In dit gebied is ook een faunatunnel aanwezig en zijn dassen aangetroffen. De voorkeur gaat hier uit naar het plaatsen of versterken van aanwezige houtwallen in plaats van bosaanplant in verband met aansluiting op de huidige natuurwaarden.

0279 488316

Afbeelding 2.9 Compensatielocatie Knooppunt Oosterhesselen

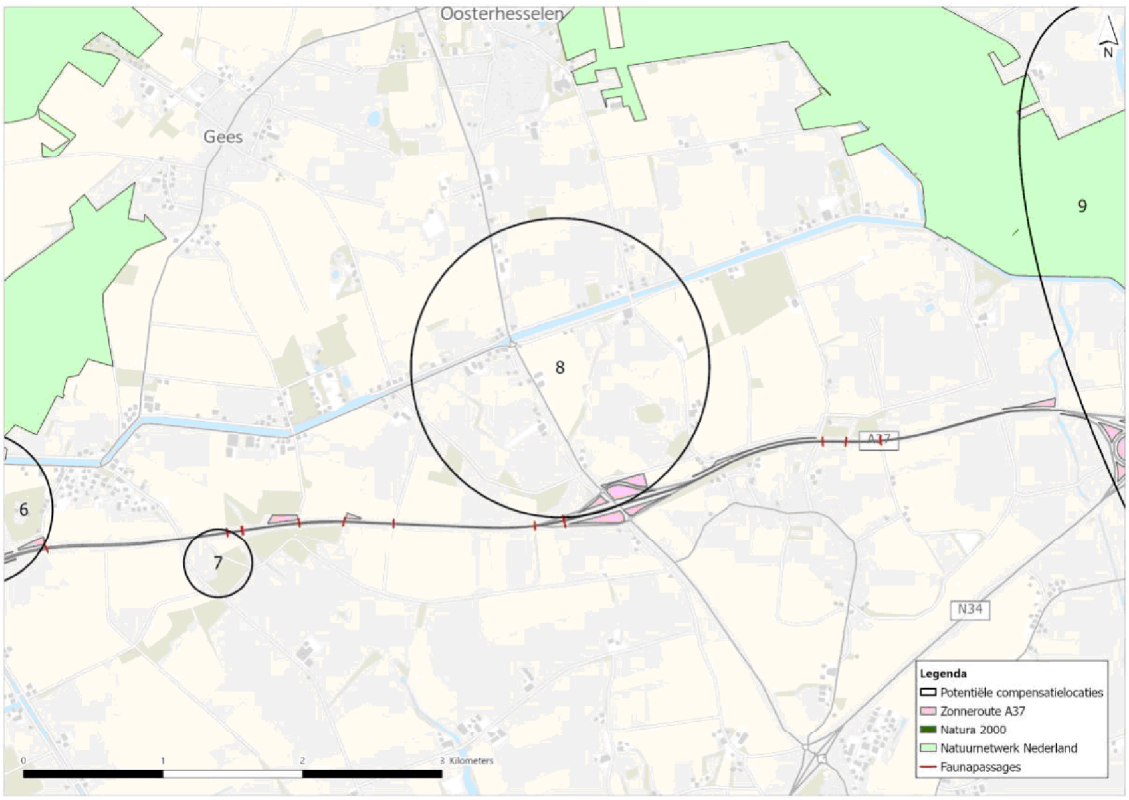

Compensatielocatie 9: Schimmelarij - Ermerzand

Locatie negen bevindt zich ten noordoosten van de Schimmelarij tussen Holsloot en Nieuw-Amsterdam. Hier zou een berkenbroekbos aangeplant kunnen worden. Daarmee kan de noord-zuid verbinding tussen oude veengebieden en bosgebieden van Schimmelarij (SBB) en boksloot versterken. Ook kan hier worden aangesloten op aanwezige faunapassages bij de N34. Er zijn ook compensatielocaties aan de noordkant van de A37 richting Ermerzand mogelijk. Hierbij kan aangesloten worden op de bossen rondom het recreatiepark Ermerzand.

0279 488316

Afbeelding 2.10 Compensatielocatie Schimmelarij - Ermerzand

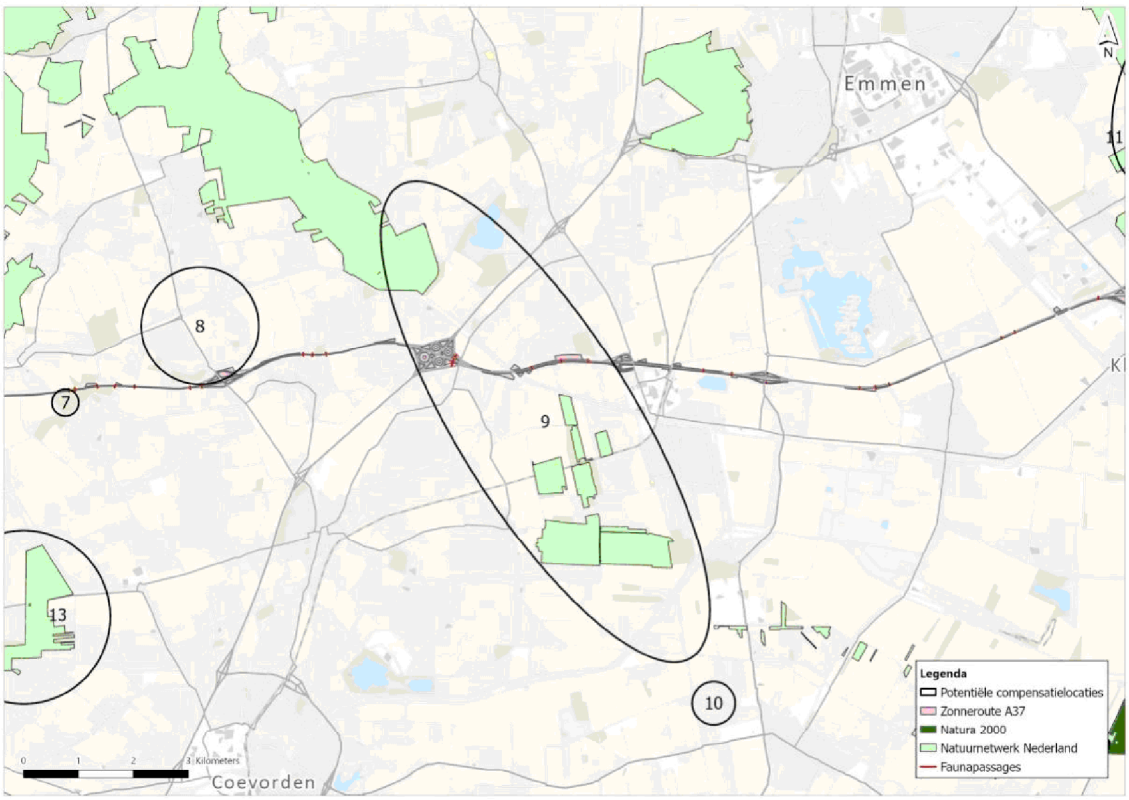

Compensatielocatie 10: Westerse Bos Schoonebeek

De tiende compensatielocatie aangeduid op de kaart is het Westerse Bos, gelegen ten noordwesten van Schoonebeek. Het Westerse Bos is een buurtgemeenschap met enkele oude boerderijen en bebossing. Op de aanwezige bebossing kan aangesloten worden, waarmee het Westerse Bos versterkt.

0279 488316

Afbeelding 2.11 Compensatielocatie Westerse Bos Schoonebeek

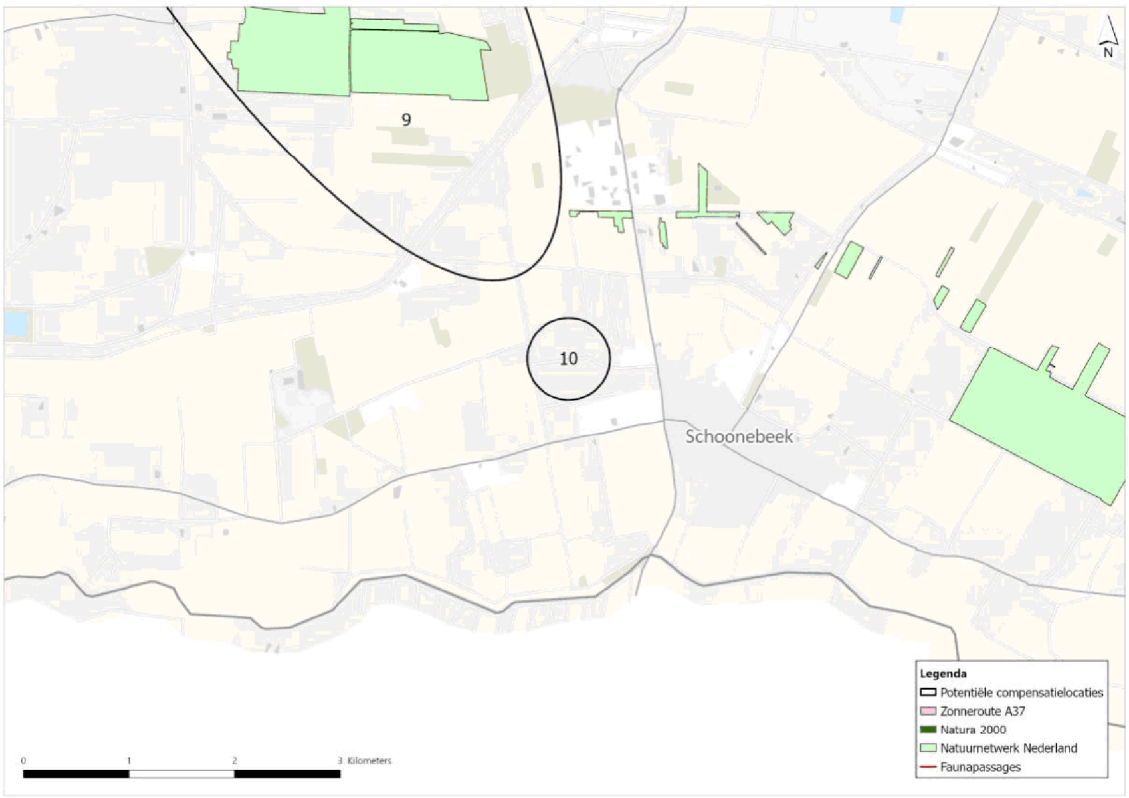

Compensatielocatie 11: Oosterbos - Landgoed Scholtenszathe

De locatie aangeduid op de kaart is het gebied rondom Oosterbos en Landgoed Scholtenzathe. Scholtenzathe is een landgoed van circa 1.000 ha. Na veenontginning werd dit gebied gebruikt voor landbouw. Vanaf 1998 zijn een gevarieerd aantal boomsoorten over circa 300 ha aangeplant. Dit bestaande bos en het nabij gelegen Oosterbos kunnen versterkt worden door de houtopstanden van het project hier te compenseren. Let wel, het is niet wenselijk aan te planten op het hoogveen bij het oosterbos. Daarmee gaat de openheid van het hoogveengebied verloren.

0279 488316

Afbeelding 2.12 Compensatielocatie Oosterbos - Landgoed Scholtenzathe

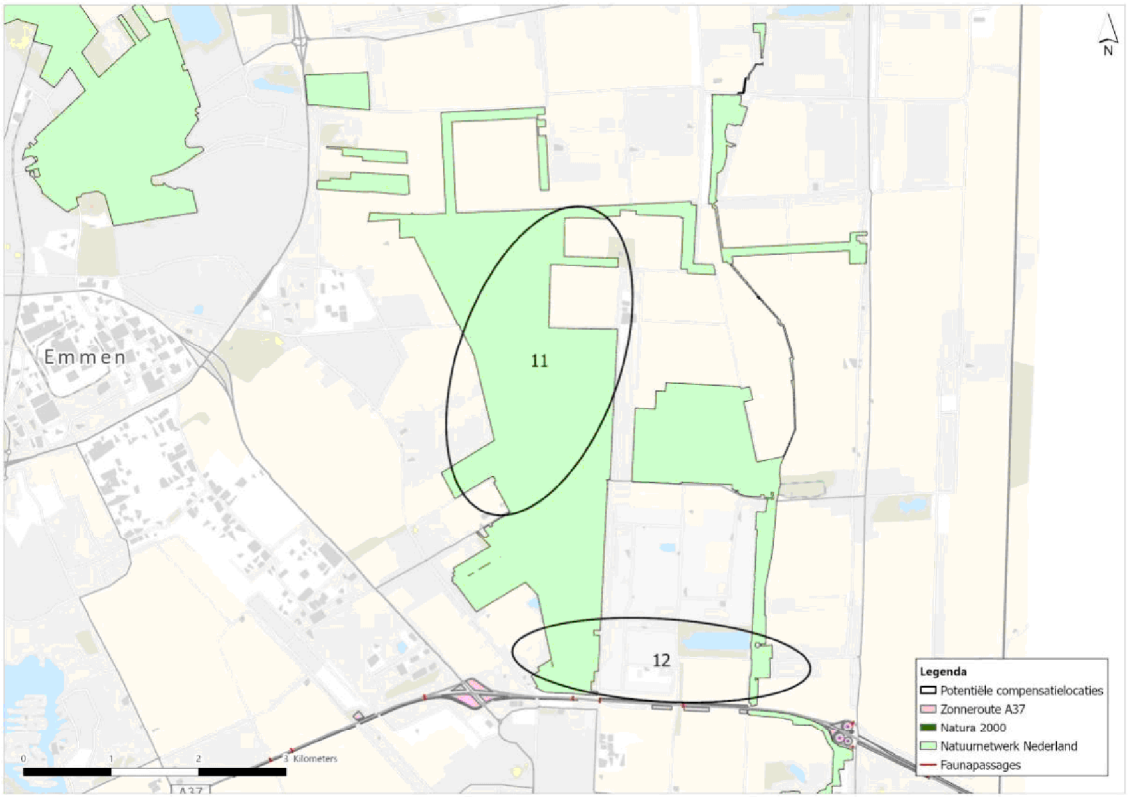

Compensatielocatie 12: Ten oosten van Emmen

Compensatielocatie 12 is het gebied ten oosten van Emmen (afbeelding 2.13). Hier zijn direct langs de A37 houtwallen aanwezig die verwijderd zullen worden in verband met het project. Deze houtwallen kunnen mogelijk opgeschoven worden en waar mogelijk vergroot worden. Daarnaast ligt er een glastuinbouwgebied, welke omringd zou kunnen worden door bomen. Bovendien heeft de gemeente Emmen plannen voor het realiseren van een distributieterrein. Hier liggen ook koppelkansen, namelijk vergroening van bedrijventerreinen en bomencompensatie.

0279 488316

Afbeelding 2.13 Compensatielocatie Ten oosten van Emmen

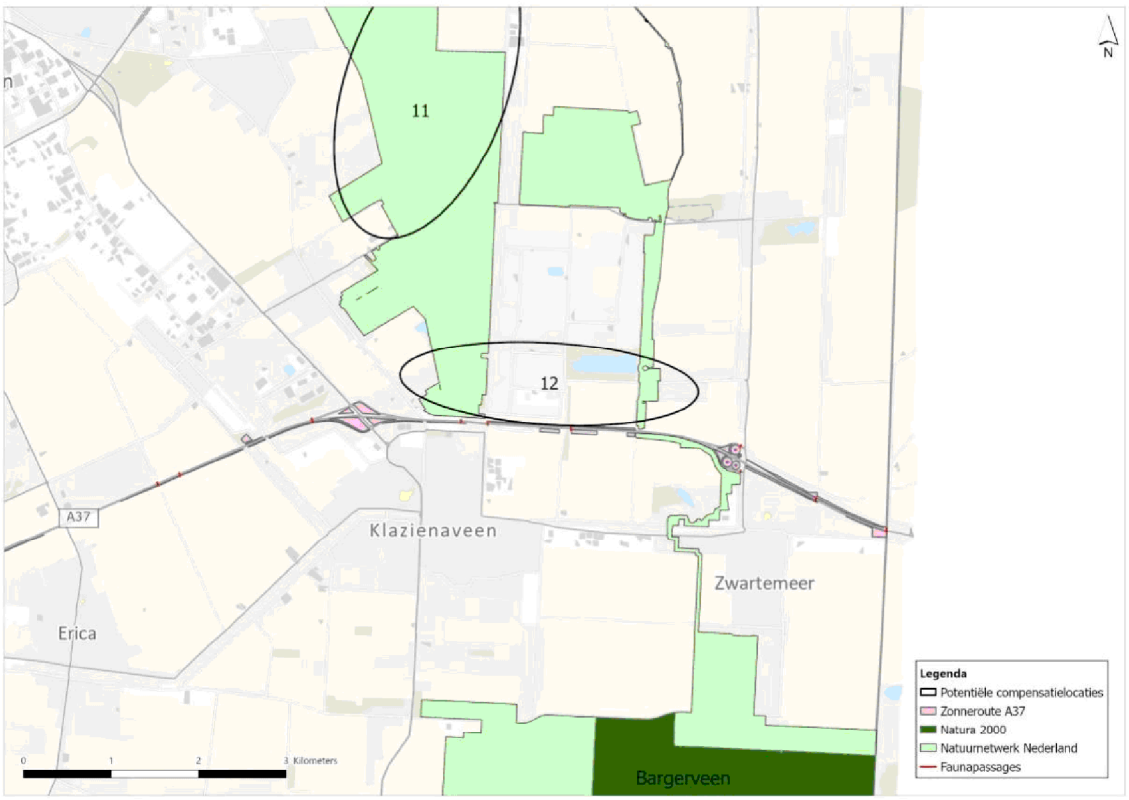

Compensatielocatie 13: Dalerpeel

De laatste geïnventariseerde locatie bevindt zich ten westen van knooppunt Holsloot bij de Dalerpeel en natuurreservaat De Witten (zie afbeelding 2.14). De Dalerpeel is een hoogveengebied in beheer van het Drents Landschap en De Witten een natuurreservaat in beheer van Staatsbosbeheer. Op locatie zijn verschillende bospercelen aanwezig waarbij kan worden aangesloten met de compensatieopgave.

De werkgroep geeft aan dat er een SVB (structuurvisie buisleidingen) strook langs dit gebied loopt die het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wil gaan gebruiken voor transport van Waterstof. Op dit moment vinden daar haalbaarheidsstudies voor plaats.

0279 488316

Afbeelding 2.14 Compensatielocatie Dalerpeel

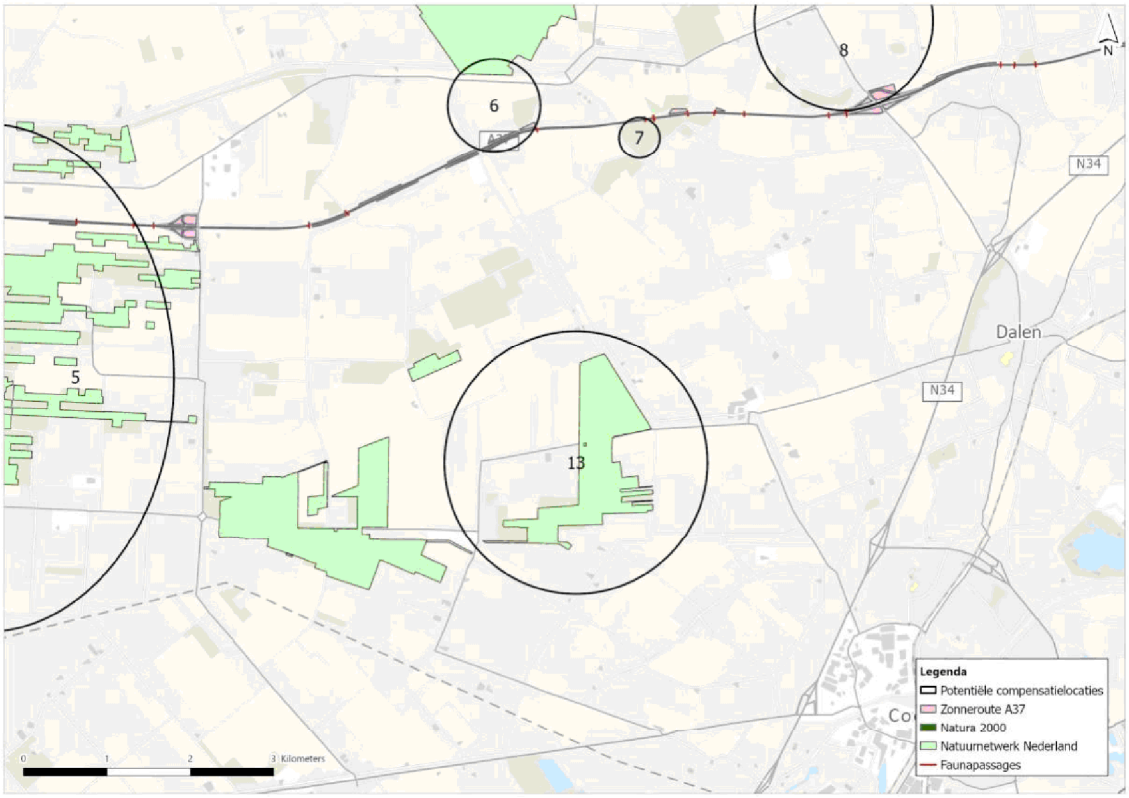

2.3 Draagvlak

Zoals eerder genoemd, richten de geïdentificeerde compensatielocaties zich voornamelijk op het creëren van ecologische meerwaarde. Daarnaast is draagvlak onder omwonenden van belang voor de kansrijkdom/haalbaarheid van de geïnventariseerde locaties. Tijdens de werksessies is draagvlak besproken. Hierbij verwacht de werkgroep dat vooral minder draagvlak mag worden verwacht wanneer aanplant van bomen effect heeft op de openheid van het landschap of de landbouw.

Openheid landschap

Een belangrijk aspect voor draagvlak onder omwonenden is landschappelijke inpassing. Zo passen bomen minder goed in een landschap dat gekenmerkt wordt door openheid. Het plaatsen van bomen in een open landschap leidt mogelijk tot weerstand van omwonenden.

De openheid van het landschap rondom Erica, Bargerveen en Nieuw-Amsterdam wordt door de omwonenden beschouwd als een belangrijk kenmerk en waarde die gewaarborgd dient te blijven. Ten behoeve van het draagvlak is het realiseren van bomen hierdoor niet wenselijk. Ook de aanplant van bomen in de veengebieden leidt mogelijk ook tot weerstand onder omwonenden. Zo is de gemeente Emmen van oorsprong een hoogveengebied (enkel veenkoloniale deel), dat zich kenmerkt door de openheid.

Bovendien zijn er ook een aantal weidevogelgebieden aanwezig in de omgeving van de A37. Weidevogels vermijden hoge structuren (zoals bomen) in een open landschap. Hierin kunnen zich roofvogels bevinden die jagen op weidevogels. Dit betekent dat compensatielocaties in open landschap vermeden moeten worden vanwege zowel naar verwachting een lagere ecologische meerwaarde als een lager draagvlak onder omwonenden.

Een oplossing voor het draagvlak onder omwonenden van open gebied is om daar waar al bomen staan verder te compenseren. Dit principe kan toegepast worden bij compensatielocatie 7 en 12. Hier dienen bomen gekapt te worden voor de aanleg van de zonnepanelen. De bomen die hier gekapt worden kunnen

0279 488316

aan de zij-/achterkanten van de bospercelen worden teruggeplaatst. Zo hebben omwonenden niet het gevoel dat de openheid elders verloren gaat.

Landbouw
Aanplant van bomen kan ook effect hebben op de landbouw. Door bomen kan schaduwwerking optreden of kan de landbouwstructuur worden aangetast. De werkgroep verwacht hierdoor beperkt draagvlak onder agrariërs. Echter biedt de aanplant van bomen ook mogelijkheden. Bomen bieden schaduw aan vee en kunnen de bodemkwaliteit verbeteren. Ook versterken ze de biodiversiteit, wat helpt ziekten en plagen in de landbouw te verminderen.

2.4 Haalbaarheid

De haalbaarheid van mogelijke compensatielocaties hangt met name af van de beschikbaarheid van grond of de eigenaar van de grond. Vrijwel alle geïnventariseerde locaties zijn géén eigendom van de betrokken partijen van het project. De werkgroep geeft daarom aan dat er voor de haalbaarheid van de compensatielocaties een vervolgproces nodig is. Het is belangrijk om in gesprek te gaan met de provincie Drenthe, Prolander, waterschappen, Agrarische Natuur Drenthe (AND), Land en -tuinbouworganisatie (LTO Noord), Drents Agrarisch Jongeren Kontakt (DAJK) en agrariërs. Wellicht is er bij deze partijen meer bekend over de beschikbaarheid van grond.

In bijlage I wordt de tussentijdse conclusie van werksessie 1 beschreven.

0279 488316

3

WERKSESSIES 2: INRICHTINGS- EN BEHEERKANSEN[1]

De tweede werksessie bestond uit twee delen. In het eerste deel werden inrichtingskansen getekend en beschreven. In het tweede deel werd ingegaan op het beheer.

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste conclusies uit deze werksessie. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op de voorgestelde maatregelen en de kansrijkdom daarvan op basis van het verwachte draagvlak bij omwonenden, de juridische haalbaarheid en kosten.

3.1 Inrichtingskansen

3.1.1 Potentiële inrichtingskansen

Aan het begin van de tweede werksessie werd de werkgroep gevraagd om zijn/haar ideale berm te tekenen. De tekeningen werden gezamenlijk besproken. Afbeelding 3.1 toont de gemaakte tekeningen. De volgende inrichtingskansen komen naar voren uit de verschillende tekeningen:

- ruimten zonder zonnepalen of aan de randen naast zonnepanelen gebruiken voor kruidenrijk gras;
- bestaande en nieuwe sloten en poelen inrichten met natuurvriendelijke oevers;
- gebruik maken van opgaande vegetatie zodat vogels hoog over de weg heen vliegen;
- het reliëf en natte en droge omstandigheden van knooppunten en afritten benutten voor verschillende typen vegetatie;
- plaatsen van elektrische laadpalen bij verzorgingsplaatsen om de zonneroute en natuur onder de aandacht te brengen van weggebruikers (bijvoorbeeld inzicht geven in het doel en nut van de zonneroute door een informatiepaneel of wandelroute bij de laadpalen);
- vegetatieontwikkeling onder de panelen mogelijk te maken door te kiezen voor licht doorlatende panelen;
- waterberging door bijvoorbeeld het gebruik van wadi's;
- water als dooradering te gebruiken om een verbinding te leggen met het achterland;
- bestaande faunapassages voldoende vrij te laten.

De werkgroep acht het inrichten van bestaande en nieuwe sloten en poelen langs de A37 met o.a. natuurvriendelijke oevers en/of een waterbergingsfunctie als de meest kansrijke maatregelen. Het opnemen van waterpartijen in het ontwerp biedt mogelijkheden voor waterafvoer vanaf de zonnepanelen en biedt kansen voor een verbinding met het achterland. Natuurvriendelijke oevers vergroten het leefgebied van verschillende plant- en diersoorten en versterken daarmee de biodiversiteit.

[1] Werksessie 2 inrichtingskansen en werksessie 3 beheerkansen zijn gecombineerd in één werksessie.

0279 488316

Afbeelding 3.1 Tekeningen van de creatieve start 'mijn ideale berm'

Het tweede deel van de sessie richtte zich op inrichtingskansen voor drie landschapstypes:
- hoogveenontginningen. Dit landschap is ontstaan door grootschalige en planmatige ontginning van hoogveen en kenmerkt zich door strakke en regelmatige verkaveling;
- zandlandschap. Dit landschap komt overeen met het historische esdorpenlandschap. De Esdorpen liggen veelal op de landschappelijke overgangen van nat (beekdal) naar droog (es/heide/bos);
- stedelijk gebied.

Hoogveenontginningen

Voor het landschapstype hoogveenontginningen ziet de werkgroep de volgende inrichtingskansen:
- ter hoogte van Hollandsche Veld:
  - bij de berm: zoek aansluiting met achterliggend landschap van water en bomen door middel van natuurvriendelijke oevers;
- ter hoogte van Emmen:
  - plas dras aan de zon beschenen zijde;
  - struweel aan de niet door zon beschenen zijde;
  - bloemrijke bermen.

Zandlandschap

Voor het zandlandschap/esdorpenlandschap ziet de werkgroep de volgende inrichtingskansen:
- tussen Nieuwlande en Wachtum:
  - ontwikkel schrale, kruidenachtige berm;
- tussen Wachtum en Holsloot ligt een beekdal. Richt hier op een blauwe inrichting van de middenberm door ontwikkelen van wadi's, zodat regenwater kan infiltreren (gebruik geen kolk):
  - de zuidoever natuurvriendelijk maken;
  - aan de noordkant mogelijkheden voor struweel, boomgroepjes en/of bomenrijen.

Stedelijk gebied

Voor het stedelijk gebied ziet de werkgroep de volgende inrichtingskansen:
- aan de achterkant van de zonnewand ter hoogte van Hoogeveen gebruik maken van gaasconstructie met klimop/wilde wingerd en nestkasten;
- groene achterkant zonnewand inrichten samen met omwonenden (er ligt een wens voor een recreatieve route in Hoogeveen bij de Wolfsbosstraat). Bijvoorbeeld door omwonenden te laten kiezen uit een soort menu van inrichtingsopties met inheemse planten;

0279 488316

- bij knooppunt Hoogeveen-Oost zorgen voor voldoende zon bij oost-west georiënteerde sloten (bijvoorbeeld geen bomen plaatsen);
- bij poelen de zon beschenen kant natuurvriendelijk inrichten (onder andere flauw talud). bij verzorgingsplaatsen gebruik maken van een natuurlijke inrichting en elektrisch laden combineren met educatie/informatie over de zonneroute en de natuur.

3.1.2 Ecologische meerwaarde

De werkgroep ziet specifieke inrichtingskansen, zoals bloemrijk grasland of natuurvriendelijke oevers, gekozen voor de A37, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit. Om een ecologische meerwaarde te bereiken is het van belang dat deze inrichtingskansen goed worden aangesloten op het aanwezige landschap en het huidige vegetatietype langs de route.

Rijkswaterstaat (RWS) beschikt over een gedetailleerd overzicht van de huidige natuurwaarden en vegetatietypen langs de A37. Dit inzicht vormt een waardevolle basis voor het kiezen en implementeren van de juiste inrichtingsmaatregelen.

De provincie Drenthe heeft in samenwerking met Eelerwoude een handreiking[1] opgesteld voor de aanleg en beheer van groen op zonnevelden. In deze handreiking worden inrichtings- en beheerkansen beschreven. Alle inrichtingen worden beoordeeld op zicht dichtheid, biodiversiteit en multifunctionaliteit. Tevens wordt de meerwaarde voor verschillende diersoorten belicht.

Wij adviseren om bij de keuze van de inrichting en beheer langs de Zonneroute gebruik te maken van zowel de vegetatiekarteringen van RWS als de handreiking van de provincie. Aangezien langs de route diverse vegetatietypen voorkomen, is het cruciaal om de inrichting en het beheer af te stemmen op deze variatie. Door de inrichting en het beheer aan te laten sluiten bij huidige vegetatietypen kunnen deze versterkt worden en kan ecologische meerwaarde gecreëerd worden. Ook adviseren wij om bestaande of toekomstige sloten/poelen natuurvriendelijk in te richten (bijvoorbeeld door gebruik te maken van natuurvriendelijke oevers) en de waterpartijen een waterbergingsfunctie te geven. Door het gebruik van natuurvriendelijke oevers wordt meer leefgebied gecreëerd voor verschillende planten en dieren. Dit draagt bij aan de biodiversiteit.

3.1.3 Draagvlak

Draagvlak onder omwonenden is van belang om de inrichtingskansen ook daadwerkelijk toe te passen. Tijdens de werksessies is het verwachte draagvlak voor de maatregelen besproken. De werkgroep ziet kansen voor het draagvlak door inrichtingskansen te kiezen die bijdragen aan de inpassing van de zonnepanelen in het landschap.

Zonnewand
Bij de zonnewand is het van belang om de achterkant zo groen mogelijk in te richten. Dit kan bijvoorbeeld door klimop of wilde wingerd te gebruiken en nestkasten te plaatsen. Hierdoor is enkel de groene achterwand zichtbaar voor omwonenden. Bij de keuze voor vegetatie aan de achterzijde van de zonnewand kunnen bewoners betrokken worden. Een idee van de werkgroep is om de omwonenden te laten kiezen uit een menu van inrichtingsopties met inheemse planten, zodat slechts voor inheemse planten gekozen kan worden.

Bermen
Ook de bermen spelen een belangrijke rol bij het inpassen van de zonnepanelen. Bij de middenberm is weinig ruimte voor groen, maar aan weerzijden van de weg is het mogelijk om een opgaande vegetatie

[1] https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/130390/zonnewijzer_biodiversiteit_-_handreiking_voor_de_aanleg_en_beheer_van_groen_op_zonnevelden.pdf.

0279 488316

(zoom-mantel-kern) te plaatsen om zichtbaarheid van de panelen te verminderen. Hierdoor verdwijnen de zonnepanelen als het ware in het landschap en hebben omwonenden/weggebruikers geen zicht op de panelen. Dit kan het draagvlak voor de zonneroute vergroten.

Beleving
Het verbeteren van de belevingswaarde heeft een positieve invloed op het draagvlak. Deze waarde kan worden verhoogd door recreatieve wandelroutes aan te leggen bij bijvoorbeeld verzorgingsplaatsen. Hier kan informatie gegeven worden over de zonneroute en gebruik worden gemaakt van een natuurlijke inrichting. Op deze manier ervaren recreanten de natuur in samenhang met zonnepanelen. Daarnaast bieden recreatieve routes nabij verzorgingsplaatsen mogelijkheden tot ontspanning tijdens het opladen van elektrische auto's.

3.1.4 Haalbaarheid

De haalbaarheid van een inrichtingskans wordt bepaald door diverse omgevingsfactoren, waaronder het draagvlak onder omwonenden, bodemtype, aanwezigheid van beschermde soorten, en tevens speelt het beheer een cruciale rol.

In de werksessie zijn een aantal factoren genoemd die van invloed zijn op de haalbaarheid van de voorgestelde inrichtingsmaatregelen. De belangrijkste factoren betreffen:
- de abiotische condities (met name hydrologie en voedselrijkdom) moeten passen bij de voorgestelde inrichtingsmaatregelen. De huidige vegetatie kan hier als indicator voor gebruikt worden;
- de huidige bermen kunnen natuurwaarden bevatten. Het is van belang om deze natuurwaarden voorafgaand aan de inrichting in beeld te brengen. De voorgenomen inrichtingsmaatregelen kunnen de bestaande natuurwaarden ook versterken;
- voor de berminrichting is het van belang dat er rekening wordt gehouden met obstakelvrije zones en onderhoudsstroken. Obstakelvrije zones zijn gebieden langs de rijbaan waarin geen obstakels mogen voorkomen in verband met de verkeerskundige functie van bermen. Hier moet voldoende ruimte zijn voor de zichtbaarheid van verkeersborden en dergelijken, evenals voldoende ruimte als opvanggebied voor van de weg geraakte voertuigen. Voor de hoofdrijbaan geldt een obstakelvrije zone van 13 m vanaf de binnenkant van de kantstreep, tenzij er geleiderail aanwezig is in de buitenberm. In dat geval moet een obstakelvrije groenstrook van 1,5 m worden aangehouden;
- de onderhoudsstroken toegankelijk blijven, waarbij vegetatie geen belemmering mag vormen. Langs sloten onder beheer van Rijkswaterstaat bedraagt de onderhoudsstrook 4 meter en langs sloten onder beheer van het waterschap bedraagt dit 5 meter. Afwijking is mogelijk als de sloot onderhouden kan worden met een andere techniek, zoals onderhoud vanaf de andere zijde. In het geval van een aanwezige middenberm is een onderhoudspad aan één zijde vereist, met een breedte van 3 meter. Bij een middenberm met watergang bedraagt de breedte 4 meter.

3.2 Beheerkansen

Succesvolle inrichting valt of staat met het beheer van de bermen. Er zijn tal van geschikte inrichtingskansen, maar wanneer passend beheer uitblijft zal geen ecologische meerwaarde gecreëerd worden. In dit hoofdstuk doen wij daarom een aantal aanbevelingen voor het beheer om te zorgen dat inrichting kansrijk is.

3.2.1 Potentiële beheerkansen

Beheer is randvoorwaardelijk voor het succesvol tot ontwikkeling brengen en in stand houden van de gewenste vegetatie. Maar er zijn ook kansen om met aangepast beheer op zichzelf een meerwaarde voor de biodiversiteit te leveren. In de werksessie zijn hiervoor de volgende kansen geïdentificeerd:
- voer insectenvriendelijk maaibeheer toe door het toepassen van sinus of mozaïekbeheer;

0279 488316

- richt het beheer op het creëren en behouden van verschillende vegetatiestructuren (open water, graslanden, ruigte, struweel en bos);
- faciliteer een zoom-mantel-kern opbouw rondom bosschages;
- voer maaisel af op locaties waar de ontwikkeling tot kruiden- en faunarijk grasland haalbaar is. Door het afvoeren van maaisel neemt de voedselrijkdom van de bodem af. Als gevolg hiervan neemt de kruidenrijkdom en daarmee biodiversiteit toe. Met name op gronden waarde voedselrijkdom matig tot laag is kan afvoeren van maaisel snel (binnen 5 - 10 jaar) een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit. De kansrijkdom hiervoor kan bepaald worden op basis van de aanwezige vegetatie. We bevelen daarom aan om de vegetatie in beeld te brengen (of op te vragen bij RWS) en te bepalen waar verschralingsbeheer een kansrijke maatregel is;
- laat in het jaar maaien: maai later in het jaar, zodat zaden van kruiden beter kunnen rijpen en verspreiden;
- soortenrijk zaadmengsel: zaai locaties met een lage biodiversiteit in met een Drents zaadmengsel. Er zijn verschillende soorten Drentse mengsels beschikbaar die zijn afgestemd op de aanwezige bodemtypes. Ook kan de soortensamenstelling van het bermbeleid van de lokale gemeentes als uitgangspunt worden genomen, mits dit bestaat uit inheemse soorten.

3.2.2 Ecologische meerwaarde

Beheerkansen kunnen een ecologische meerwaarde hebben indien beheer goed wordt uitgevoerd. Als voorbeeld: indien het maaisel op een voedselrijke bodem niet wordt afgevoerd, zal de bodem niet verschralen. Veel inheemse planten gedijen beter op een verschraalde/voedselarme grond en zullen hierdoor niet optimaal groeien op een voedselrijke bodem. Een succesvolle inrichting met inheemse planten is daarom afhankelijk van passend beheer.

Hetzelfde geldt voor natuurvriendelijke oevers. Wanneer natuurvriendelijke oevers gerealiseerd worden, vraagt dit om een intensief beheer. Bij de ontwikkeling dient opschot van jonge bomen verwijdert te worden. Bij de instandhouding van de oevers dient 1 of meerdere keren per jaar gemaaid en afgevoerd te worden. Ook kan het zijn dat een deel van de oever gemaaid dient te worden en een ander deel blijft staan. Op deze manier wordt meer variatie gecreëerd en kunnen meer planten en diersoorten voorkomen.

3.2.3 Draagvlak

Het beheer van bermen kan mogelijk overlast veroorzaken voor weggebruikers. Dit is een belangrijke factor met betrekking tot draagvlak. Tijdens het maaien van de bermen wordt de weg namelijk (gedeeltelijk en tijdelijk) afgesloten. Om deze hinder te beperken, blijkt het effectief om eenmaal per jaar een gezamenlijke maaironde te houden en het maaisel af te voeren. Dit is echter niet altijd wenselijk vanuit ecologisch perspectief, waarbij gefaseerd en extensief maaien vaker de voorkeur heeft.

Tijdens de werksessie werd ook overwogen om robotmaaimachines in te zetten voor zowel het maaien van de bermen als afvoeren van het maaisel. Voor de robotmaaimachines hoeft de weg niet worden afgesloten en zal er geen hinder voor wegebruikers ontstaan. Dit kan het draagvlak voor het beheer vergroten.

3.2.4 Haalbaarheid

De haalbaarheid van het gewenste ecologische beheer hangt in belangrijke mate af van het beschikbare beheerbudget en andere randvoorwaarden zoals veiligheid (zichthoeken, afwatering etc.) en beleving.

Het ecologisch beheren van de bermen kan zorgen voor extra kosten ten opzichte van het huidige beheer. Bijvoorbeeld omdat er meer maaisel moet worden afgevoerd dan dat nu het geval is of dat er meer wegafsluitingen nodig zijn om het gewenste gefaseerde maaibeheer uit te voeren.

0279 488316

Dat wil echter niet zeggen dat het niet mogelijk is. In tegendeel. Het is wel van belang dat er bij de keuze van de vegetatietypen met bovengenoemde factoren rekening wordt gehouden. Bijvoorbeeld door bloemrijke graslanden alleen op locaties te ontwikkelen waarin 1x maaien en afvoeren van het maaisel voldoende is of op locaties die niet persé vanaf de snelweg benaderd hoeven te worden.

In bijlage I wordt de tussentijdse conclusie van werksessie 2 beschreven.

0279 488316

4

CONCLUSIE EN DOORZICHT VERVOLG

Werksessie 1: Compensatielocaties

Tijdens werksessie 1 zijn 13 compensatielocaties geïnventariseerd door de werkgroep. Hierbij is het volgende belangrijk:

- ecologische meerwaarde kan bereikt worden door natuur uit te breiden en de connectiviteit tussen natuurgebieden te versterken met de compensatieopgave;
- een goede landschappelijke inpassing van de boomaanplant is belangrijk voor het draagvlak (bijvoorbeeld behouden van openheid in gebieden die hierdoor gekenmerkt worden);
- de haalbaarheid van boomaanplant hangt af van de beschikbaarheid van grond en de grondeigenaar.

De ecologische werkgroep adviseert RWS om samen met de initiatiefnemers van Drentse Zonneroute A37 om:

- een prioritering te maken in de geïnventariseerde compensatielocaties;
- bewonersavonden te organiseren om het draagvlak onder omwonenden/agrariërs te inventariseren;
    - benader hierbij ook Landschapschapbeheer Drenthe (LBD), gemeenten Coevorden, Hoogeveen, Emmen en de Noordmidden-Drenthse samenwerking (NMD-gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo). Indien mogelijk maak gebruik van dit netwerk om draagvlak onder omwonenden/agrariërs te inventariseren;
- in gesprek te gaan met AND, LTO Noord, DAJK en agrariërs. Om te kijken of er grond beschikbaar is binnen de geïnventariseerde compensatielocaties;
- informatie op te halen bij waterschappen. Mogelijk zijn er andere/beschikbare compensatielocaties bij hen bekend;
- budget te reserveren voor de aankoop van gronden;
- rekening te houden met eventuele kosten die nodig zijn voor vergunningen, zoals kosten voor archeologisch- en ecologisch onderzoek;
- autochtoon plantgoed vroegtijdig aan te vragen, zodat er zowel inheems als autochtoon aangeplant kan worden.

Werksessie 2 Inrichtings- en beheerkansen

De werkgroep ziet specifieke inrichtingskansen, zoals bloemrijk grasland of natuurvriendelijke oevers, gekozen voor de A37, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit. Hierbij is het volgende belangrijk:

- ecologische meerwaarde kan bereikt worden door inrichtingskansen goed aan te sluiten op het aanwezige landschap en het huidige vegetatietype langs de route. Maak hierbij gebruik van vegetatiekarteringen van RWS en de handreiking van de provincie;
- gebruik vegetatie om zichtbaarheid van zonnepanelen te verminderen (bijvoorbeeld bij de zonnewand of in de bermen) en draagvlak voor de zonneroute te vergroten;
- denk voor de haalbaarheid van de inrichtingskansen aan abiotische condities, huidige natuurwaarden en obstakelvrije zones/onderhoudsstroken.

Over het geheel genomen vereist het bermbeheer langs de Zonneroute een gebalanceerde aanpak waarin ecologische doelstellingen samen komen met economische haalbaarheid en draagvlak onder omwonenden.

Een bermbeheerplan is een noodzakelijk voor succesvol beheer. Hierin worden natuurdoelen geformuleerd met passend beheer en bijbehorende randvoorwaarden.

0279 488316

De ecologische werkgroep adviseert RWS om samen met de initiatiefnemers van Drentse Zonneroute A37 om:

- de actuele natuurwaarden en vegetatietypen van de berm langs de A37 per kilometer te bepalen;
- randvoorwaarden vanuit haalbaarheid (zoals kosten, voorkomen van beschermde soorten ect.) te formuleren;
- op basis van de randvoorwaarden doelen te formulieren:
  - sluit hierbij aan op de standaard systematiek van RWS voor het groenbeheer (zie leidraad Groenvoorzieningen). De randvoorwaarden en doelen geven inzicht in de gewenste inrichting- en beheerkansen van de bermen;
- een programma van eisen op te stellen als leidraad voor ontwikkelaars.

0279 488316

5

LITERATUUR

1 Handreiking voor de aanleg en beheer van groen op zonnevelden - provincie Drenthe https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/130390/zonnewijzer_biodiversiteit_-_handreiking_voor_de_aanleg_en_beheer_van_groen_op_zonnevelden.pdf.

2 Bermbeheer dat bijdraagt aan biodiversiteit - Heel Drenthe Zoemt https://www.heeldrenthezoemt.nl/nieuws/bermbeheer-bijdraagt-aan-biodiversiteit/.

0279 488316

Bijlage(n)

BIJLAGE: TUSSENTIJDSE CONCLUSIES WERKSESSIES

I.1 Tussentijdse conclusie werksessie 1: Compensatieopgave

De gekozen compensatielocaties zijn met name geselecteerd op een hoge ecologische meerwaarde. Bij alle locaties is het mogelijk om aan te sluiten bij huidige natuurwaarden in de omgeving van de A37. De connectiviteit tussen natuurgebieden kan met bomencompensatie versterkt worden en natuur kan worden uitgebreid en daarmee bijdragen aan de biodiversiteit in Drenthe.

Draagvlak onder omwonenden is besproken, maar blijft lastig in te schatten in deze projectfase. De ecologische werkgroep kan niet volledig inschatten of er voldoende draagvlak is voor de geïnventariseerde compensatielocaties. Het is in ieder geval van belang om de openheid op locaties die daardoor gekenmerkt worden (bijvoorbeeld weidevogelgebieden en hoogveengebieden) te behouden. Plaatsen waar al bomenrijen of bospercelen aanwezig zijn kunnen juist worden uitgebreid (bijvoorbeeld bij locatie 7 en 12). Ook kan op locatie 7 en 12 gekozen worden voor de verplaatsing van de reeds aanwezige bomen langs de A37, in plaats van deze bomen te kappen. De bomen kunnen verplaatst worden naar de achterzijde van het bosperceel waardoor openheid van het landschap voor omwonenden niet veranderd.

Ook de haalbaarheid op wettelijk- en financieel gebied is niet goed in te schatten in deze fase. Dit heeft met name te maken met de beschikbaarheid van grond. Vrijwel alle geïnventariseerde locaties zijn géén eigendom van de betrokken partijen. Om de haalbaarheid van compensatielocaties te toetsen is een vervolgproces bestaande uit onder andere gesprekken met grondbezitters nodig. Hierna kan bepaald worden welke locaties vanuit haalbaarheid kansrijker zijn.

De ecologische werkgroep adviseert RWS om samen met de initiatiefnemers van Drentse Zonneroute A37 om:

- een prioritering te maken in de geïnventariseerde compensatielocaties;
- bewonersavonden te organiseren om het draagvlak onder omwonenden/agrariërs te inventariseren:
  - benader hierbij ook Landschapschapbeheer Drenthe (LBD), gemeenten Coevorden, Hoogeveen, Emmen en de Noordmidden-Drenthse samenwerking (NMD-gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo). Indien mogelijk maak gebruik van dit netwerk om draagvlak onder omwonenden/agrariërs te inventariseren;
- in gesprek te gaan met AND, LTO Noord, DAJK en agrariërs. Om te kijken of er grond beschikbaar is binnen de geïnventariseerde compensatielocaties;
- informatie op te halen bij waterschappen. Mogelijk zijn er andere/beschikbare compensatielocaties bij hen bekend;
- budget te reserveren voor de aankoop van gronden;
- rekening te houden met eventuele kosten die nodig zijn voor vergunningen, zoals kosten voor archeologisch- en ecologisch onderzoek;
- autochtoon plantgoed vroegtijdig aan te vragen, zodat er zowel inheems als autochtoon aangeplant kan worden.

I.2 Tussentijdse Conclusie werksessie 2: Inrichtings- en beheerkansen

Inrichtingskansen

Tijdens de sessie zijn verschillende inrichtingskansen door de werkgroep getekend, beschreven en besproken. De bermen kunnen ingericht worden met verschillende (oever)vegetaties, waterpartijen en gradiënten. Hierbij is een goede inpassing het landschap belangrijk. De zichtbaarheid van zonnepanelen kan beperkt worden door het plaatsen van vegetatie en daarmee kan ook het draagvlak onder omwonenden vergroot worden. De haalbaarheid van de inrichtingskansen hangt af verschillende omgevingsfactoren, het beheer, maar ook de technische inpasbaarheid. Er dienen obstakelvrije zones en onderhoudsstroken vrij gehouden te worden voor de verkeersveiligheid en het onderhoud van de weg en bermen.

De provincie Drenthe heeft in samenwerking met Eelerwoude een handreiking[1] opgesteld voor de aanleg en beheer van groen op zonnevelden. In deze handreiking worden inrichtings- en beheerkansen beschreven. Alle inrichtingen worden beoordeeld op zicht dichtheid, biodiversiteit en multifunctionaliteit. Tevens wordt de meerwaarde voor verschillende diersoorten belicht.

De werkgroep ziet specifieke inrichtingskansen, zoals bloemrijk grasland of natuurvriendelijke oevers, gekozen voor de A37, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit. Om een ecologische meerwaarde te bereiken is het van belang dat deze inrichtingskansen goed worden aangesloten op het aanwezige landschap en het huidige vegetatietype langs de route.

Rijkswaterstaat (RWS) beschikt over een gedetailleerd overzicht van de huidige natuurwaarden en vegetatietypen langs de A37. Dit inzicht vormt een waardevolle basis voor het kiezen en implementeren van de juiste inrichtingsmaatregelen.

Wij adviseren om bij de keuze van de inrichting langs de Zonneroute gebruik te maken van zowel de vegetatiekarteringen van RWS als de handreiking van de provincie. Aangezien langs de route diverse vegetatietypen voorkomen, is het cruciaal om de inrichting en het beheer af te stemmen op deze variatie. Door de inrichting en het beheer aan te laten sluiten bij huidige vegetatietypen kunnen deze versterkt worden en kan ecologische meerwaarde gecreëerd worden. Ook adviseren wij om bestaande of toekomstige sloten/poelen natuurvriendelijk in te richten (bijvoorbeeld door gebruik te maken van natuurvriendelijke oevers) en de waterpartijen een waterbergingsfunctie te geven. Door het gebruik van natuurvriendelijke oevers wordt meer leefgebied gecreëerd voor verschillende planten en dieren. Dit draagt bij aan de biodiversiteit.

Beheerkansen

Over het geheel genomen vereist het bermbeheer langs de Zonneroute een gebalanceerde aanpak waarin ecologische doelstellingen samen komen met economische haalbaarheid en draagvlak onder omwonenden. Een bermbeheerplan is een noodzakelijk voor succesvol beheer. Hierin worden natuurdoelen geformuleerd met passend beheer en bijbehorende randvoorwaarden.

Het is van belang om eerst de actuele natuurwaarden en vegetatietypen van de berm te bepalen zodat er een goed beeld gekregen wordt van de actuele biodiversiteit en kansen voor het verhogen daarvan. We adviseren om dit per kilometervak van de Zonneroute te in beeld te brengen. Vervolgens kunnen hier randvoorwaarden vanuit haalbaarheid aan gekoppeld worden (zoals kosten, voorkomen van beschermde soorten etc.) op basis waarvan de definitieve doelen bepaald worden. Hierbij kan grotendeels aangesloten worden op de standaard systematiek van RWS voor het groenbeheer (zie leidraad Groenvoorzieningen).

Deze analyse biedt het benodigde inzicht in de gewenste inrichting- en beheerkansen van de bermen. Aan de hand hiervan kan een programma van eisen opgesteld worden dat als leidraad dient voor ontwikkelaars.

[1] https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/130390/zonnewijzer_biodiversiteit_-_handreiking_voor_de_aanleg_en_beheer_van_groen_op_zonnevelden.pdf.

II

FOTO'S WERKSESSIES

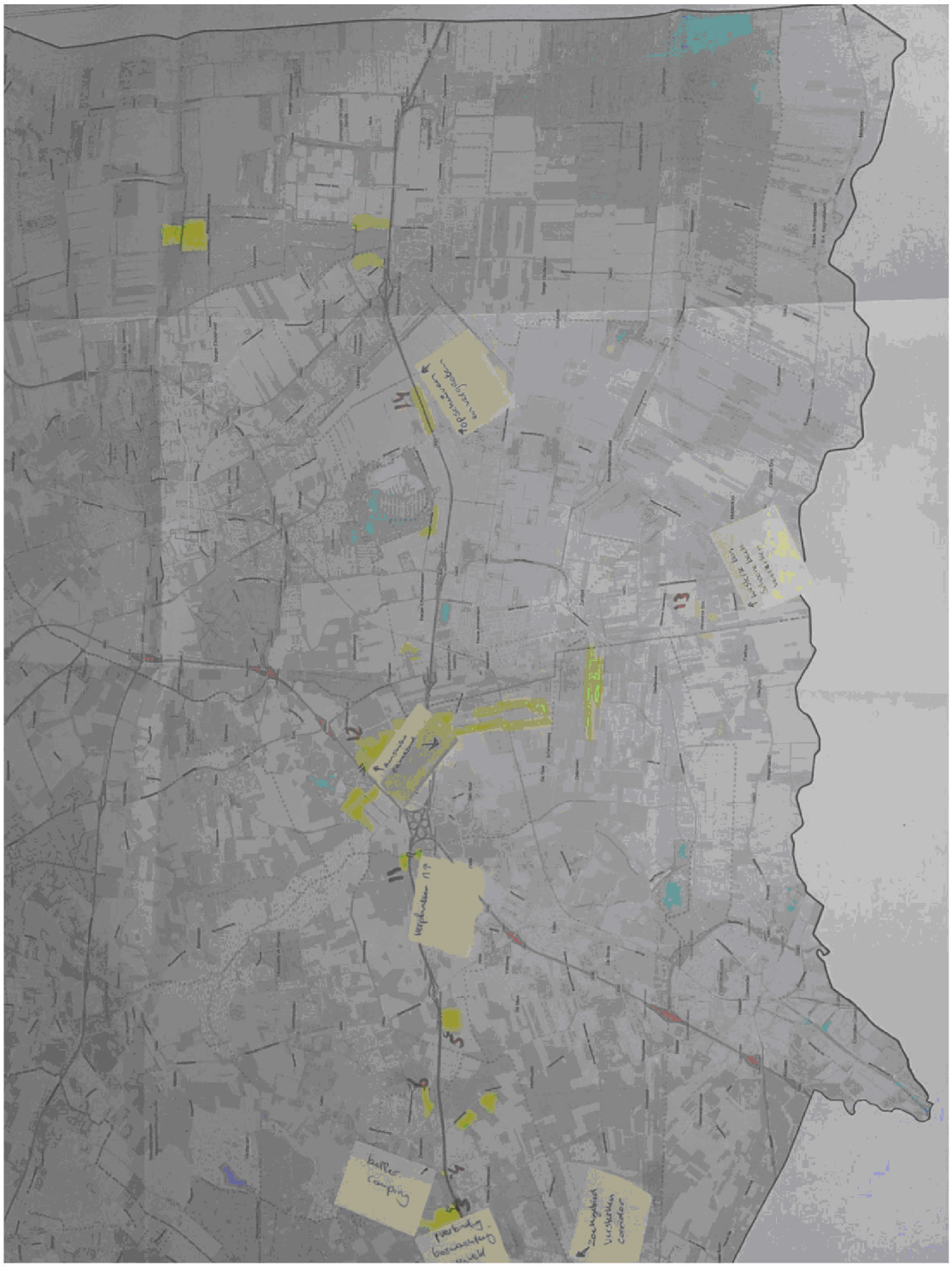

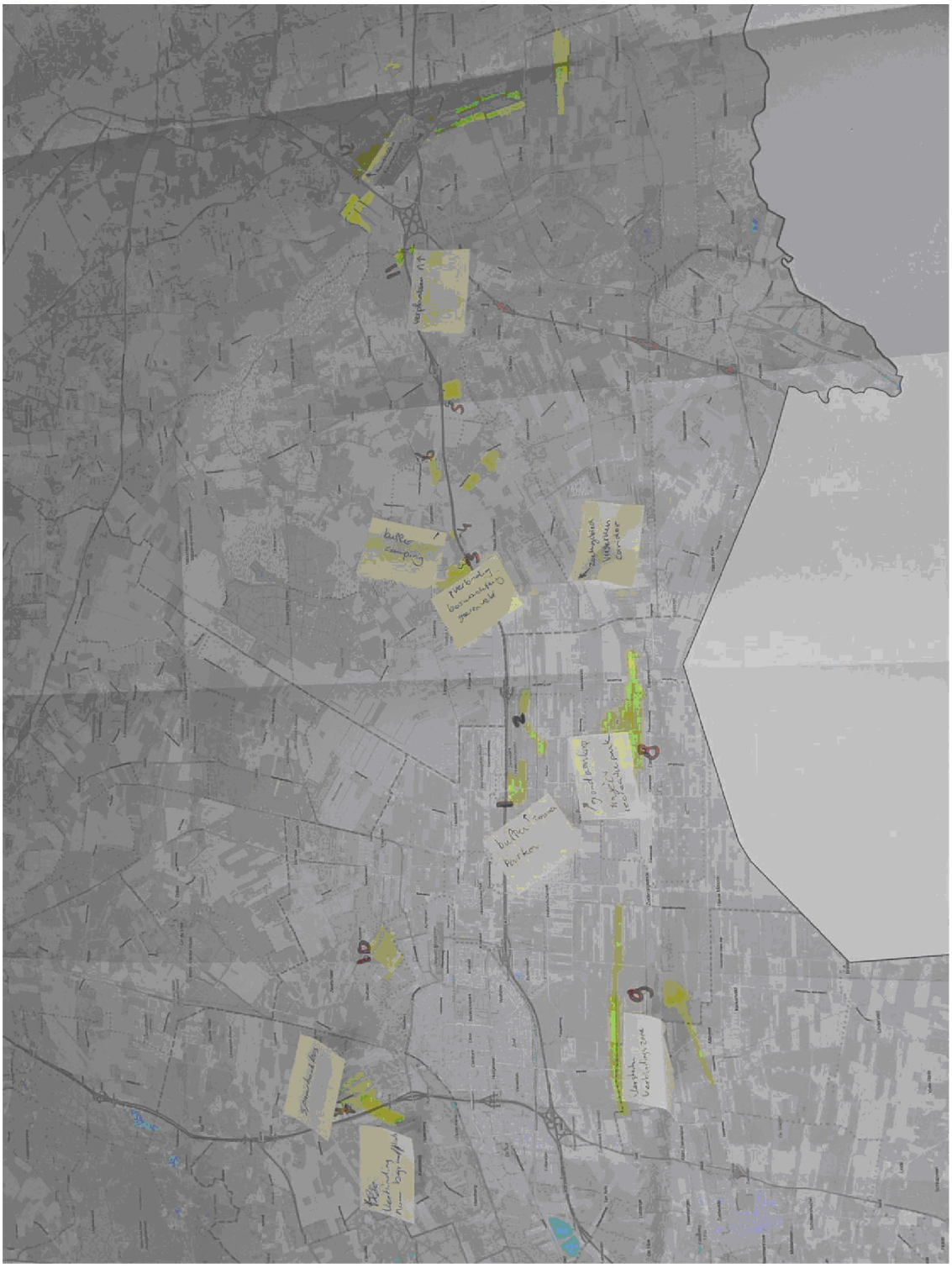

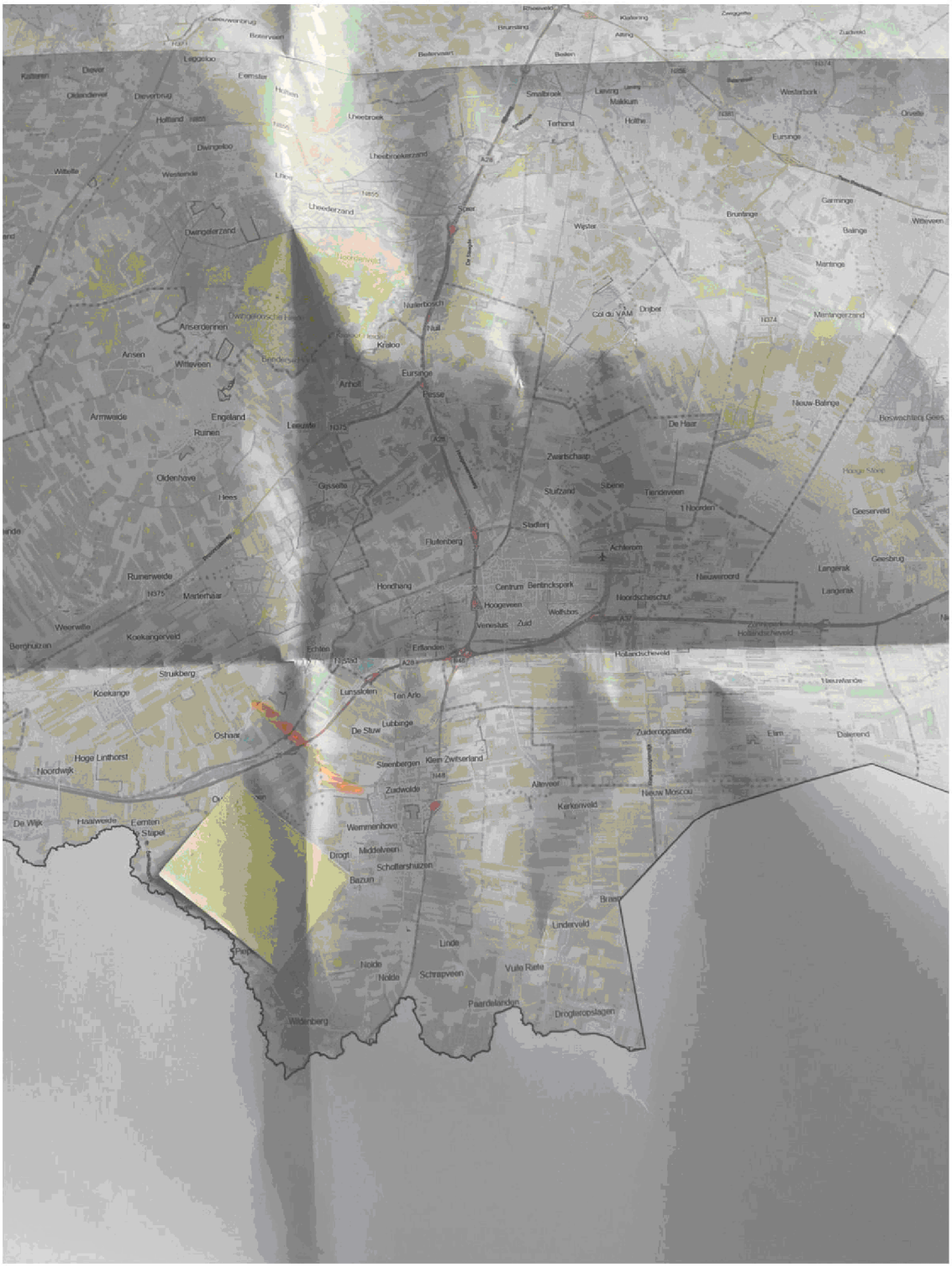
Leggeloo
Diever
Eemster
Holland
Dwingeloo
Westeinde
Lheebroek
Lheebroekerzand
Lheederzand
Dwingelerzand
Smalbroek
Terhorst
Holthe
Westerbork
Eursinge
Garminge
Brunlinge
Balinge
Mantinge
Mantingerzand
Wijster
Col du VAM
Drijber
Nuilerbosch
Nuil
Kreloo
Eursinge
Pesse
Anhoff
Ansen
Witteveen
Ansserdennen
Armweide
Engeland
Ruinen
Leeuwte
Oldenhave
Hees
Gijsselte
Zwartschaap
Stuifzand
Sibene
Tiendeveen
1 Noorden
Nieuw-Balinge
De Haar
Geeserveld
Geesbrug
Langerak
Fluitenberg
Stadlerij
Achterom
Nieuweroord
Ruinerweide
Marterhaar
Hondhang
Centrum
Bentinckspark
Hoogeveen
Wolfsbos
Noordscheschut
Veneslus
Zuid
Weerwille
Koekangerveld
Berghuizen
Echten
Nijstad
Erflanden
Hollandscheveld
Struikberg
Koekange
Lunssloten
Ten Arlo
Lubbinge
De Stuw
Oshaar
Hoge Linthorst
Noordwijk
Steenbergen
Klein Zwitserland
Zuidwolde
Zuideropgaande
Elim
Dalerend
Alteveer
Kerkenveld
Nieuw Moscou
De Wijk
Haalweide
Eemten
Stapel
Wemmenhove
Drogt
Middelveen
Schottershuizen
Bazuin
Linderveld
Linde
Nolde
Schrapveen
Vuile Riete
Paardelanden
Drogteropslagen
Wildenberg

Nagaan bij waterschap
Dachtstromen en
Drents Overijsselse Delta
of Belang bij bracht
in beeldaten. (i.k.v. KRW)
Check welke
gronden provincie
heeft aangekocht
i.k.v. DPLG
Kans extra
bosstroken
Zie historische kaart
E3

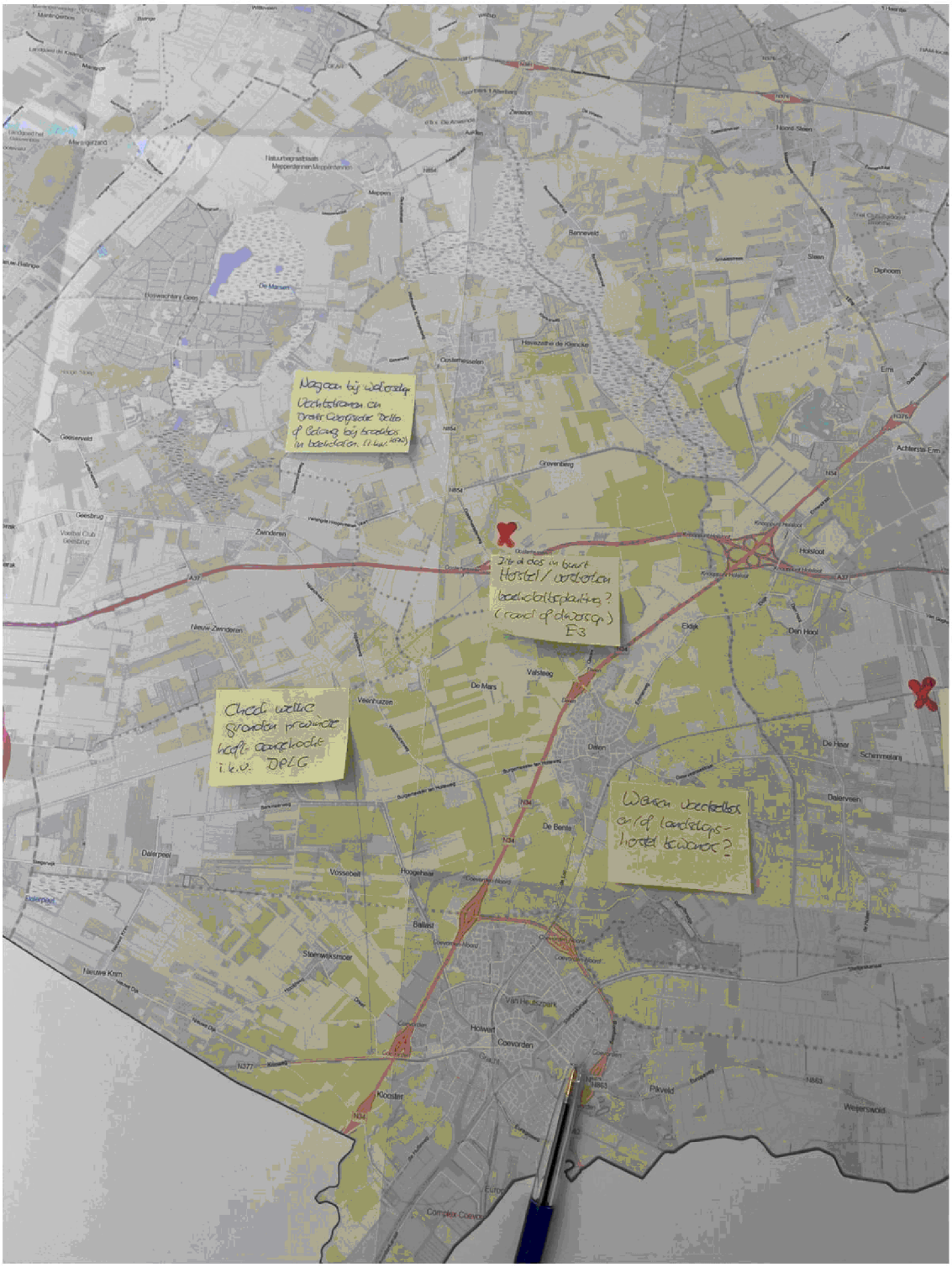
Nagaan bij waterschap
Vechtstromen en
Drents Overijsselse Delta
of Celang bij brakkes
in beeldstaten. (i.k.v. 2020)
Zit al dus in buurt
Hostel / verstorten
beeldbaltsplanting?
(rand of diversiep)
E3
Check welke
gronden provincie
heeft aangekocht
i.k.v. DPLG
Wensen voetbalbos
en/of landschaps-
hostel bewoners?
Zwinderen
Nieuw-Zwinderen
Veenhuizen
De Mars
Valsteeg
Daten
De Bente
Hoogeheer
Vossebelt
Ballast
Steenwijksmoer
Holwert
Coevorden
Klooster
Pikveld
Weijerswold
Dalerpeel
Nieuwe Krim
Geeserveld
Geesbrug
Gravenberg
Benneveld
Sleen
Diphoorn
Erm
Achterste-Erm
Holsloot
Eldijk
Den Hool
De Haar
Schimmelarij
Dalerveen
Van Heutszpark
Europa
Complex Coevorden

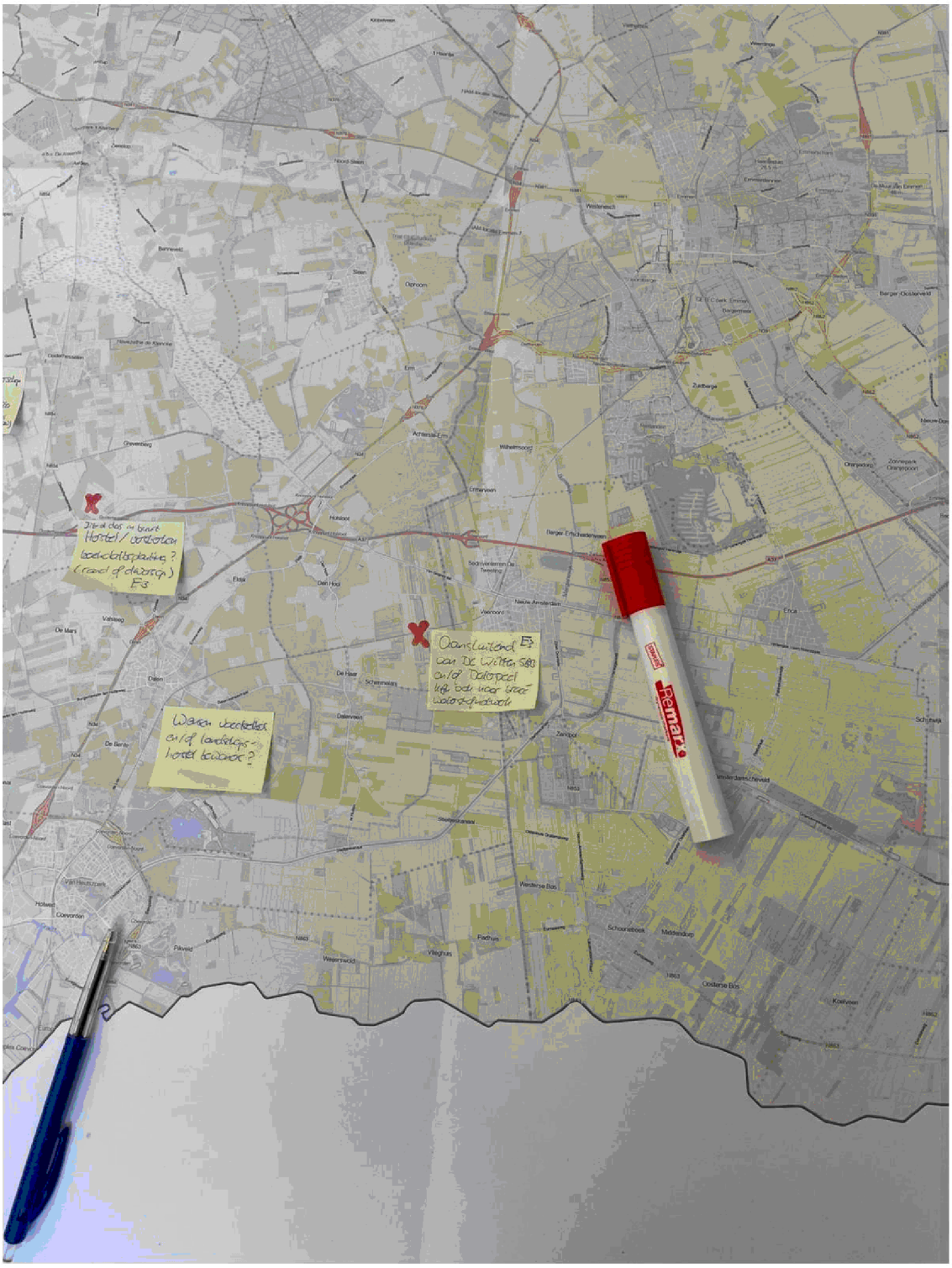
Hotel / verstorten
bedrijfsbeplanting ?
(rand of diversen)
E3
Oransluitend E3
van De Witten SBB
en/of Dalerpeel
Werken voedselbos
en/of landelijks-
hotel bewoner?
Remarx

Emmen
Hoogeveen
ZonneroutesA37
Faunapassages
Esdorpenlandschap
Esgehuchtenlandschap/Wegdorpenlandsch
Landschap van de laagveenontginning
Wegdorpenlandschap van de randveeno
Landschap van de veenkolonien
Landschap van de Kolonien van Weldad
1 2 3 4 5 Kilometers

N
Emmen
Hoogeveen
ZonneroutesA37
Faunapassages
Esdorpenlandschap
Esgehuchtenlandschap/Wegdorpenlandschap
Landschap van de laagveenontginning
Weglorpenlandschap van de randveenontginning
Landschap van de veenkoloniën
Landschap van de Koloniën van Weldadigheid
0 1 2 3 4 5 Kilometers

Zonneroute537
Faunapassages
Esdorpenlandschap
Esgehuchtenlandschap/Wegdorpenlandschap
Landschap van de laagveenontginning
Wegdorpenlandschap van de randveenontginni
Landschap van de veenkolonién
Landschap van de Kolonién van Weldadigheid
Emmen
Hoogeveen
1
2
3
4
5 Kilometers

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 4/15/2024 8:46:52 AM
Subject: email 5.1.2e 5.1.2e
Received: Mon 4/15/2024 8:46:58 AM

Van: 5.1.2e, 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 30 juli 2019 09:06
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: raster N374

Dag 5.1.2e,
Dank je wel voor je snelle actie.
En als aanvulling wat ook aandacht behoeft:
Het raster tussen Elp en Schoonloo begint gaten te vertonen. Ook de afrastering bij de tunnels zelf begint om te vallen . Het geheel staat ook al 28/29 jaar?!
5.1.2e heeft ivm met boommarter onderzoek in het Hart deze zomer een camera bij een van de tunnels gehad. Tot drie keer toe liepen er dieren aan de verkeerde kant van het raster.
Uit haar vorig onderzoek is gebleken dat er intensief gebruik gemaakt wordt van de faunapassages.
Er moet hier wel iets aan gebeuren.
Is er ook een onderhoudspotje?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto:5.1.2e @drenthe.nl]
Verzonden: maandag 29 juli 2019 12:15
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: Re: raster N374

Hoi 5.1.2e,
Belachelijk weer! Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Ik zet je vraag meteen door naar de afdeling wegen en vaarwegen! Ik moet even kijken wie ik kan bereiken in de vakantie!
met een vriendelijke groet,
5.1.2e
Verzonden vanaf Samsung-tablet.

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Datum: 25-07-19 13:33 (GMT+01:00)
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: raster N374

Hoi 5.1.2e,
Langs de Provinciale weg de N374 heeft een boer een doorgang gemaakt, door het geleidingsraster tussen de faunapassages. Dit is al voor de zomer gebeurt en als ik het zo zie dan denk ik niet dat de boer het raster weer hersteld. Er is nu een fuik ontstaan, dieren die hier de weg oversteken lopen tegen het raster aan de andere kant van de weg. Ze kunnen niet weg en lopen zo de weg op. De doorgang is gemaakt langs een singel die ooit speciaal is aangelegd voor de dassen om zich langs en door te verplaatsen. Dassen uit de burcht vak 131 maken hier gebruik van. Ook aan de andere kant van de singel staan de hekken tbv. de lelieteelt continue open.
Kun jij hier werk van maken?
Hartelijk dank
5.1.2e

Disclaimer Nederlands English

Disclaimer Nederlands English

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 5/13/2024 1:49:33 PM
Subject: RE: Faunapassage N33
Received: Mon 5/13/2024 1:49:37 PM

Beste 5.1.2e,

De N33 is in beheer en eigendom van RWS.
Ik kan je helaas niet verder helpen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 13 mei 2024 14:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Faunapassage N33

Hoi 5.1.2e,

Ik vroeg mij af of deze faunapassage al wordt meegenomen in jullie onderhoudsplanning? Tijdens ons 1e overleg werd er gezegd dat jullie deze op basis van meldingen meenemen in het onderhoud als ik het mij goed herinner. Als hij er nog niet op staat kan hij er misschien wel bij. Er is kennelijk een das aangereden dus misschien werkt de passage niet meer?

https://goo.gl/maps/og88d3GZacFGc8oVA

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

Verzonden: maandag 13 mei 2024 14:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW:

Hoi 5.1.2e,

Hierbij alvast een verzoek.
Het zou wenselijk zijn als op deze locatie het dassenraster/tunnel een keer gecontroleerd zou kunnen worden.
Voor vrijwilligers te gevaarlijk om langs de weg te lopen. Zou een kantonnier kunnen kijken of de faunapassages oke zijn?

Dank
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 17:16
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e @hotmail.com
Onderwerp: RE:

Bijzonder
Daar op de N33 staat dassenraster en is ter hoogte van een dassentunnel!!
Is daar iets mee aan de hand?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Ecologisch adviseur
Stichting Das&Boom
024 6842294

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 14:54
Aan: 5.1.2e @hotmail.com; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @dasenboom.nl>
Onderwerp: FW:

Hoi,

Dode das zondag 28 april 2024
De coördinaten zijn: 236014/554271

Geslacht man

GRPA

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: maandag 29 april 2024 21:34
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp:

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

https://goo.gl/maps/og88d3GZacFGc8oVA

Hoi 5.1.2e,
Hierbij locatie,
Ca. 15 uur geleden, gevonden op de weg, mannetje
Groet 5.1.2e
Lees hier onze Disclaimer
Lees hier onze Disclaimer

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 6/25/2024 12:51:46 PM
Subject: FW: Werkzaamheden N374
Received: Tue 6/25/2024 12:51:00 PM
SCAN_20240624_27202.pdf

Hoi 5.1.2e,

Ik kreeg de onderstaande mail van de dassenwerkgroep. Ik zag in de projectenlijst dat jij projectleider bent van grootonderhoud op de N374 tussen Elp-Westerbork. Weet jij of de aanleg van faunapassages ook is meegenomen bij dit knelpunt?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: maandag 24 juni 2024 16:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: Werkzaamheden N374

Hoi 5.1.2e,
[redacted] Maar zag deze mail van mijn collega voorbij komen.
Is er in deze situatie voor zover je weet ook rekening gehouden met aanleg faunapassages? Er zijn op deze weg twee knelpunten waar vaker dassen worden dood gereden.
Groet
5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone
Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
> **Datum:** 24 juni 2024 om 15:56:06 CEST
> **Aan:** "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>, "5.1.2e, 5.1.2e" <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
> **Onderwerp: Werkzaamheden N374**
>
> ?
> Beste Mensen,
>
> Hierbij stuur ik iedereen het bestandje toe inzake werkzaamheden aan de N374.
>
> Het betreft hier Fase1 & Fase2.
>
> Met vriendelijke groet,
> 5.1.2e
> **Senior Boswachter Beheer**
> Divisie Beheer & Ontwikkeling | Beheereenheid Hart van Drenthe | Ieberen 1 | 9442 TJ Elp |
> **M** 5.1.2e | **E** 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl | www.staatsbosbeheer.nl
> Aanwezig van ma. t/m do.

Lees hier onze Disclaimer

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

Werkzaamheden N374.

provincie Drenthe

Aan:
de bewoners/rechthebbenden van
5.1.2e

5.1.2e

Assen, 20 juni 2024
Ons kenmerk 202400215-01124348
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 36 55 55
Onderwerp: werkzaamheden aan N374 tussen Elp en Westerbork (km 31,470- 26,500)

Geachte heer/mevrouw,

In deze brief informeren we u over de werkzaamheden die de provincie Drenthe aan de weg N374, tussen Elp en Westerbork laat uitvoeren. Deze werkzaamheden vinden plaats in twee verschillende periodes, die hieronder vermeld zijn. Het gaat om het traject tussen de komgrens Westerbork en Noordveldsweg in Elp (tussen hectometerpaal 31.4 en 26.5).

Over de werkzaamheden
Iedere weg heeft ongeveer eens in de 15 jaar groot onderhoud nodig. Het asfalt wordt dan vervangen door een nieuwe laag. De N374, het deel tussen Elp en Westerbork, staat binnenkort op de planning. Om de weg veiliger te maken, worden naast het vervangen van het asfalt ook de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

- De berm wordt verstevigd door zogenaamde grasbetontegels.
- De drempel ter hoogte van Elp wordt vervangen door een gekleurd vlak.
- De deklaag op de brug over het Oranjekanaal wordt vervangen en er wordt een rood vlak aangebracht.
- De wit gekleurde vlakken met een motief van klinkers, worden vervangen door effen gele vlakken.

Planning
De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in twee fases.

<u>Fase 1</u>
Kom Westerbork tot en met de brug over het Oranjekanaal, van 1 juli 2024 tot en met 24 juli 2024. De parallelweg aan de oostzijde ter hoogte van de brug bij Zuidveld blijft open voor het verkeer.

<u>Fase 2</u>
Vanaf de brug over het Oranjekanaal tot de kruising Noordveldsweg/Schoonloërweg, van 27 augustus 2024 tot en met 3 oktober 2024. In deze periode is de brug over het Oranjekanaal toegankelijk met uitzondering van ongeveer één dag. Op deze dag wordt een nieuwe verflaag op de brug aangebracht. U wordt hierover op een later moment nader geïnformeerd.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202400215 te vermelden.

In verband met het evenement Stiefkiekn in Westerbork zal de Brandenweg richting de Groeneweg in Westerbork op 6 juli 2024 en 7 juli 2024 tijdelijk open zijn en daarna weer worden afgesloten voor het verkeer.

Omleidingsroute
We leiden het verkeer om via provinciale wegen en nemen maatregelen om sluipverkeer te voorkomen. De wegomleiding voor doorgaand verkeer wordt met borden aangegeven. Weggebruikers moeten rekening houden met extra reistijd. We raden aan om de navigatie uit te zetten en de borden langs de weg te volgen. Een omleidingsroutekaartje vindt u in de bijlage.

We proberen de hinder voor omwonenden en het wegverkeer te beperken en de wegafsluitingen zo kort mogelijk te laten duren. De weersomstandigheden kunnen de duur van de uitvoering beïnvloeden.

Wat betekent dit voor u als aanwonende?
De aan de N374 gelegen percelen blijven zoveel mogelijk bereikbaar voor u als aanwonende en bedrijf, maar kunnen op sommige momenten moeilijk toegankelijk zijn. Indien uw perceel op enig moment minder bereikbaar is, wordt u daar vroegtijdig van op de hoogte gesteld door de aannemer.

Vragen
Mocht u vragen hebben over de werkzaamheden aan de N374, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum via telefoonnummer 0592 - 36 55 55. Ook kunt u een e-mail sturen naar post@drenthe.nl. Daarnaast kunt u www.verkeer.drenthe.nl raadplegen voor meer informatie.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

[redacted] 5.1.2e

ir. J. Supèr,
Themamanager
Projecten Wegen & Vaarwegen

0283

Variabel onderhoud N374,Elp - Westerbork

Uitvoeringsperiode: Fase 1: 1 juli t/m 24 juli. Fase 2: 27 augustus t/m 3 oktober.

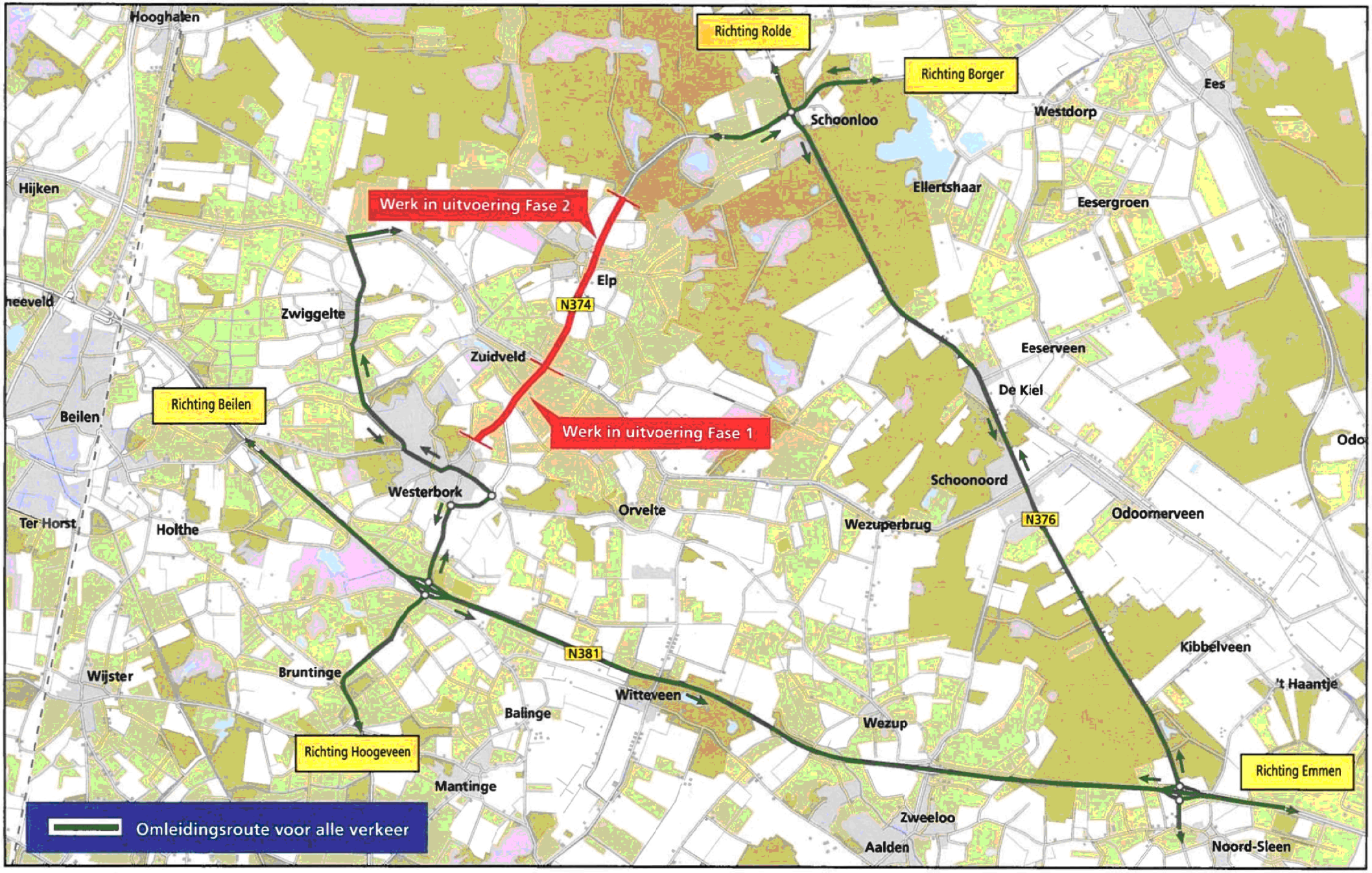

489034

To: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Tue 5/14/2024 8:31:59 AM
Subject: RE: Project N34
Received: Tue 5/14/2024 8:32:04 AM

Collega's,

Ik heb betreft onderstaand traject veel contact gehad met [redacted] van de Das en Boom.
Wij hebben vorig jaar op hun verzoek een gedeelte van de raster verlengd op onderstaande locatie (ter hoogte van de bypass)
Dit is naar alle tevredenheid uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 09:59
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Project N34

Hallo [redacted],

Volgens mij is het verhaal hier ietsje anders. Aan beide kanten van de weg staat een raster echter hebben de dassen holen aan de verkeerde kant van het raster. Dit is in ieder geval op de locatie waar de N34 een extra asfaltbaan heeft bij Schuilingsoord. De situatie moet dus goed in beeld worden gebracht. Verder was bij mij al bekend (toen ik bij gemeente Tynaarlo werkte) dat de dassenwerkgroep graag het raster aan de oostzijde van de weg doorgetrokken wil hebben om het aantal slachtoffers te beperken. Ik heb vanmorgen met [redacted] gezeten. We kunnen haar vragen naar de meldingen hier en waar het raster staat. Op die manier kun je meteen zien of het doortrekken van het raster zin heeft.
@[redacted] zou dit mogelijk kunnen zijn?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Thema Natuur

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 08:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Project N34

5.1.2e,

Zie onderstaande mail van 5.1.2e. Ligt weliswaar buiten de projectscope maar misschien dat er toch mogelijkheden zijn….?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 08:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Project N34

Hallo 5.1.2e,

Wat vervelend te horen dat er veel dassen worden dood gereden op de N34. Zoals 5.1.2e al heeft aangegeven is onze projectgrens gelegen tussen de Annerweg (net ten noorden van de twee verzorgingsplaatsen) en de aansluiting Gasselte. Wij hebben een werkgroep natuur en landschap. Met deze werkgroep kijken wij binnen ons projectgebied naar mogelijke koppelkansen voor de fauna.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Verkeer en vervoer

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl/doorfietsroute

www.provincie.drenthe.nl/mmbereikbaar

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 08:10
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Project N34

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

@5.1.2e: Ik stuur jouw mail door aan 5.1.2e 5.1.2e van Verkeer en Vervoer.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 13 mei 2024 17:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Project N34

Hoi 5.1.2e,

Het ligt niet op het traject waar jullie mee bezig zijn maar ik dacht ik mail het toch even door dan weet je ervan. Er is vraag vanuit de dassenwerkgroep over de N34 want daar worden kennelijk veel dieren aangereden. Mocht je nog koppelkansen zien dan is dat weer mooi meegenomen *

* Wellicht is het mogelijk dat er ter hoogte van Schipborg tussen hmp ca. 103.1 (het viaduct) en hmp ca. 104.2 (zuidelijke deel afslag Zuidlaren) een raster wordt aangelegd aan beide zijden van de weg met minimaal 2 tunnels. De laatste jaren worden daar steeds vaker dassen doodgereden.
* Tussen Schipborg en Anloo ligt een raster vanaf hmp ca. 102 naar het zuiden totaan Anloo. Maar dat is helaas grotendeels eenzijdig, dwz aan de westzijde van de weg.

Een van de basisregels bij faunavoorzieningen is, dat je nooit een eenzijdig raster moet aanleggen. Want op die manier is het middel erger dan de kwaal; dieren steken de weg over en lopen tegen het raster aan, kunnen niet verder, keren weer om, de weg op, en dat dan met vaak fatale gevolgen.

Dus het zou mooi zijn als het raster daar over dat hele traject 2 zijdig zou kunnen worden.

* Vanaf Anloo richting Gieten ligt een aantal faunavoorzieningen. Zo uit mijn hoofd zijn dat er 4 of 5. Zo vanuit de auto gezien zijn die deels aan onderhoud / revisie toe.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Programma Natuurinclusief

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e (RWS NN)
Sent: Tue 8/27/2024 10:15:37 AM
Subject: RE: aangereden das N33
Received: Tue 8/27/2024 10:15:48 AM

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @rws.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e,

Ik kan niet terugvinden dat ik je hebt geantwoord.
Excuus.

Er is direct door een collega gekeken en raster en tunnel zijn ok, worden goed gebruikt.
Door werkzaamheden verderop loopt er een omleiding over deze parallel weg, die was even redelijk druk terwijl er normaal nooit iemand komt.

Hopelijk blijft het alleen bij deze das.

Zeg het vooral als je iets opvalt of iets hoort waar we naar zouden moeten kijken.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e (RWS NN)
Verzonden: dinsdag 16 juli 2024 14:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e (RWS NN) <5.1.2e @rws.nl>
Onderwerp: RE: aangereden das N33

Hoi 5.1.2e,

Dank voor je heads up. Raar idd.
Goed als er even naar gekeken wordt.

Ik stuur het intern naar de personen die er actie op kunnen zetten met een gebruiksaanwijzing erbij waar op gelet kan worden.

Als ik meer weet hoor je van me.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Adviseur ecologie en duurzame infra
Rijkswaterstaat – Noord -Nederland
Afdeling Netwerkontwikkeling en Visie

Zuidersingel 3 8911 AV, Leeuwarden
Postbus 2232 3500 GE, Utrecht
M 5.1.2e
5.1.2e @rws.nl
op woensdag en vrijdag ouderschapsverlof

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 15 juli 2024 14:53
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e (RWS NN) <5.1.2e @rws.nl>
Onderwerp: FW: aangereden das N33

Hoi 5.1.2e,

We hebben elkaar vorige week tijdens het bever en otteroverleg van de Onlanden gezien. Zie hieronder de mailuitwisseling van de dassenwerkgroep.
Eigenlijk is alleen de mail van 5.1.2e 5.1.2e relevant, daarin staat dat jullie al faunavoorzieningen hebben op de N33.

Hopelijk kan iemand ernaar kijken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Programma Natuurinclusief

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: maandag 13 mei 2024 14:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW:

Hoi 5.1.2e,

Hierbij alvast een verzoek.
Het zou wenselijk zijn als op deze locatie het dassenraster/tunnel een keer gecontroleerd zou kunnen worden.
Voor vrijwilligers te gevaarlijk om langs de weg te lopen. Zou een kantonnier kunnen kijken of de faunapassages oke zijn?

Dank
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 17:16
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e@hotmail.com
Onderwerp: RE:

Bijzonder
Daar op de N33 staat dassenraster en is ter hoogte van een dassentunnel!!
Is daar iets mee aan de hand?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Ecologisch adviseur
Stichting Das&Boom
024 6842294

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 14:54
Aan: 5.1.2e@hotmail.com; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@dasenboom.nl>
Onderwerp: FW:

Hoi,

Dode das zondag 28 april 2024
De coördinaten zijn: 236014/554271

Geslacht man

GRPA

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: maandag 29 april 2024 21:34
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp:

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

https://goo.gl/maps/og88d3GZacFGc8oVA

Hoi 5.1.2e,
Hierbij locatie,
Ca. 15 uur geleden, gevonden op de weg, mannetje
Groet 5.1.2e
Lees hier onze Disclaimer
Lees hier onze Disclaimer

To: 5.1.2e [5.1.2e@gmail.com]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@hetnet.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 9/4/2024 2:40:28 PM
Subject: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries
Received: Wed 9/4/2024 2:40:28 PM

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik zal even intern opzoek gaan naar de persoon die dit project trekt en dan zal ik vragen of daar nog ruimte voor is :)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Programma Natuurinclusief

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 12:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@hetnet.nl>
Onderwerp: Fwd: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,
Ik kreeg deze mail van een vrijwilliger van de dassenwerkgroep. 5.1.2e heeft goed zicht op de lokale situatie daar en knelpunten mn wat betreft das. Kun jij antwoord geven op z'n vraag?

Met groet,
5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@kpnmail.nl>
> **Datum:** 3 september 2024 om 15:13:08 CEST
> **Aan:** 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
> **Onderwerp: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries**
> **Antwoord aan:** 5.1.2e@hetnet.nl
>
> ?
> Dag 5.1.2e,

We krijgen net deze aankondiging via de gemeente binnen: https://www.vries.nu/voorpagina/werkzaamheden-n386-tussen-vries-en-donderen/

Zou er nu nog gesproken kunnen worden over het aanbrengen van een faunapassage voor de dassen die migreren tussen de Guido Lekburcht (Oosterwaterweg) en de Rieks Hollanderburcht (Zwartedijk)?

Hartelijke groet,

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/9/2024 10:35:33 AM
Subject: Dassen aan de N386
Received: Mon 9/9/2024 10:40:22 AM
N386 locatie x Oosterwaterweg Dassenwissels.jpg
Verkeersslachtoffers N386 Hmp 20_miv2018.xlsx

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @kpnmail.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Dag 5.1.2e,

Fijn dat je zo positief reageert en meedenkt over het welzijn van onze zwart-witte viervoeters!

Bijgesloten 2 bestanden. Een is een overzicht in Excel van bij ons (!) gemelde verkeersslachtoffers rond Hmp 20,0.
Onze ervaring is dat ongeveer de helft van de verkeersslachtoffers bij ons gemeld wordt. Het werkelijke aantal slachtoffers kan hier dus aanzienlijk meer zijn.
Met het verzadigt raken van de lokale dassenstand zal de kans op meer verkeersslachtoffers mogelijk ook toenemen. Jongen gaan in hun 2e levensjaar opzoek naar een eigen woonplek.

Verder een plattegrond uit Melvin (website / systeem waar de wegwerkzaamheden in staan), https://melvin.ndw.nu/, met daarop de Oostwaterweg met in blauw getekend de dassenwildwissels die vanuit de 2 burchten zowel de N386 als de Oostwaterweg kruizen.

Ter informatie.
Zojuist heb ik telefonisch contact gehad met 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e gem. Tynaarlo. Deze is voorlopig niet van plan om iets ter preventie op de Oostwaterweg te doen.. Helaas. 'Borden hebben geen effect op de rijsnelheid etc. " si zijn stelling.
Hi doet het zelf namelijk ook niet ☹ Over een week bel ik hem weer dan heeft er een evaluatie met de Provinciale projectleiding plaats gevonden.

Succes met je bespreking vanmiddag. Ik zal mevrouw 5.1.2e bedanken voor haar reactie van vanmorgen.

5.1.2e 5.1.2e

e-mail: 5.1.2e @hetnet.nl
5.1.2e

DASSENWERKGROEP DRENTHE

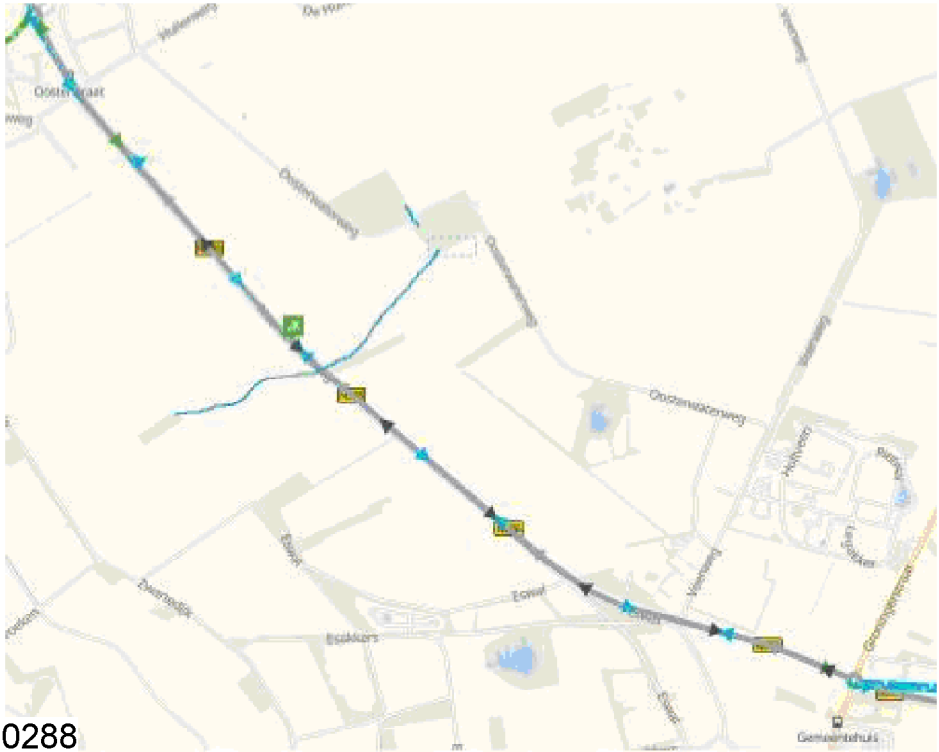

0288 489070

datum
7/10/19
31/10/19
12/02/20
27/01/22
11/02/22
8/11/23
8/02/24

locatie

melding dode das aan N386 net binnen gemeente Noordenveld, plm hmp 25,2 fietspadkant
verkeerslachtoffer Oosterwaterweg (betreft de plek van sluipverkeer nu in sept.2024)
verkeerslachtoffer Noorderveldweg N386 t.h.v. Hm 20.0
Verkeerslachtoffer aan Noordenveldweg N386 t.h.v. Bunnerveen, hmp 25,4 aan N/O kant
Verkeerslachtoffer aan Noordenveldweg N386 net buiten Vries Hmp 20 aan N/O kant
Verkeerslachtoffer aan Noordenveldweg N386 net buiten Vries Hmp 20 aan N/O kant
Verkeerslachtoffer aan Noordenveldweg N386 net buiten Vries Hmp 20,1

m/v	bijzonderheden
N.B.	Das uren ater niet (meer) aangetroffen
V	Volwassen vrouw, 15,7 Kg. Zie verder het opmerkingenveld
M	Volwassen man, precies 10 Kg zie opm.veld
v	melding 5.1.2e 5.1.2e, jong vrouwtje, mogelijk jaarling plm 8 Kg
v	melding via 5.1.2e, volwassen vrouw, niet lacterend, plm 10 Kg. Burcht 59 of 61
m	melding door 5.1.2e doorgezet vanaf de Dierenambulance Asn
v	melding via 5.1.2e in de WhatsAppgroep geplaatst. Das is al geruimd

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/9/2024 5:52:39 PM
Subject: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries
Received: Mon 9/9/2024 5:56:22 PM

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @kpnmail.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Beste mevrouw 5.1.2e ,

Bedankt voor uw informatie. Hopelijk is er ergens nog een pijp te vinden die onder het wegdek aangebracht kan worden in dit extensieve landbouwgebied.

Wat de verkeerssituatie rondom de afsluiting betreft.
We zitten natuurlijk in een soort van gewenningsweek. Maar dat mag natuurlijk niet tot slachtoffers leiden.
Ik ben aan het begin van de avond een rondje gaan fietsen en het verkeer raast over het fietspad langs de N386, rijdt via de Oostwaterweg en vv over het terrein van een instelling voor visueel gehandicapten: Visio De Brink. Verder eveneens over de Zwartedijk eb overal zie je dat de bestuurders hun tijd willen inhalen: gejakker. Laat de gemeente daar maatregelen nemen. Zoals tijdelijke snelheidsbeperkingen i.c.m. handhaving.
De verwijzing op de rotonde in Donderen geeft bij de gesproken weggebruikers ook aanleiding tot onduidelijkheid.

Met de heer 5.1.2e 5.1.2e van de gemeente Tynaarlo heb ik vandaag contact gehad (doet even niets..) en met mevrouw 5.1.2e 5.1.2e heb ik inmiddels ook contact.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Redactie buiten verzoek
De website met nieuws
Voor, Door en Over Vries!

Zie voor overige contactgegevens onze website.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 16:34
Aan: 5.1.2e @hetnet.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Beste heer 5.1.2e ,

5.1.2e 5.1.2e is onze contactpersoon betreft belangenorganisaties fauna.
Zij is te bereiken via mail: 5.1.2e @drenthe.nl of telefoon 0592 - 5.1.2e

Ik begreep van mijn collega dat er a.s. woensdag overleg is met de gemeente betreft de verkeerssituaties rondom de afsluiting N386.

Ervan uitgaande u hierbij eerst voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @kpnmail.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 12:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Goedemiddag mevrouw 5.1.2e,

Hartelijk dank voor uw snelle reactie.
Zojuist heb ik ook even contact gehad met mevrouw 5.1.2e 5.1.2e (in CC) en van de gemeente Tynaarlo (voor de tijdelijke situatie aan de Oosterwaterweg) met de heer 5.1.2e 5.1.2e (verkeerskundige van de gemeente Tynaarlo).
De laatste overlegt met zijn collega van de Provincie over de gemelde huidige verkeersoverlast over de Oosterwaterweg.

Los van de uitkomsten uit de lopende overleggen over deze verkeerssituatie('s) is het voor ons als werkgroep prettig om enige vorm van regulier contact met de Provincie te hebben over te plannen wegwerkzaamheden waar dan mogelijk iets met fauna beschermende maatregelen gedaan kan worden.
Ik begrijp dat hoe eerder hoe beter zeker bij het plannen van wegwerkzaamheden aan de orde is.
Graag zie ik uw reactie hierover tegemoet.

5.1.2e 5.1.2e

e-mail; 5.1.2e @hetnet.nl
t. 5.1.2e

DASSENWERKGROEP DRENTHE sar

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 11:21
Aan: 5.1.2e@kpnmail.nl
CC: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Beste heer 5.1.2e,

Ik heb uw verzoek voor het plaatsen van een faunapassage intern voorgelegd.
Zie onderstaande reactie van mij collega mevrouw 5.1.2e.
Ervan uitgaande u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 5 september 2024 16:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Dag 5.1.2e,

Op basis van een verzoek van een inwoners om een faunapassage tbv de das aan te leggen heb ik de locatie beoordeeld. Volgens eerdere gegevens van een jaar geleden zou het gaan om de locatie bij hectometer paal 20.0. van de N386. Hiermee zouden twee burchten aan beide zijden van de weg met elkaar verbonden kunnen worden.
De aangegeven locatie ligt midden in een open landbouwgebied, op de Zuideresch tussen Vries en Donderen. Rondom de locatie zijn weinig doorlopende landschappelijke elementen aanwezig. Als geleiding naar en van de passage zijn groene landschappelijke elementen noodzakelijk die een verbinding vormen tussen beide

burchten. Nieuwe aanleg van dergelijke landschapselementen is landschappelijk op deze locatie niet gewenst/niet mogelijk. Tevens liggen er geen NNN-begrensde percelen in de buurt die aan elkaar worden verbonden.
Daarnaast zal ten behoeve van de faunageleiding naar de passage toe langs de weg een raster geplaatst moeten gaan worden. Op deze locatie is dit hoogst waarschijnlijk ongewenst.
Uit onze gegevens blijkt dat er afgelopen jaar maar een beperkt aantal aanrijdingen met de das zijn geweest. Hierdoor vinden wij het niet noodzakelijk om een faunapassage op deze locatie aan te gaan leggen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema natuur

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: Ma, di, woe, do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 5 september 2024 15:37
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Hoi 5.1.2e,

Ter bespreking zo meteen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e | Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do | +31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 12:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
Onderwerp: Fwd: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,
Ik kreeg deze mail van een vrijwilliger van de dassenwerkgroep. 5.1.2e heeft goed zicht op de lokale situatie daar en knelpunten mn wat betreft das. Kun jij antwoord geven op z'n vraag?

Met groet,
5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @kpnmail.nl>
> **Datum:** 3 september 2024 om 15:13:08 CEST
> **Aan:** 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
> **Onderwerp: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries**
> **Antwoord aan:** 5.1.2e @hetnet.nl
>
> ?
> Dag 5.1.2e,
>
> We krijgen net deze aankondiging via de gemeente binnen: https://www.vries.nu/voorpagina/werkzaamheden-n386-tussen-vries-en-donderen/
>
> Zou er nu nog gesproken kunnen worden over het aanbrengen van een faunapassage voor de dassen die migreren tussen de Guido Lekburcht (Oosterwaterweg) en de Rieks Hollanderburcht (Zwartedijk)?
>
> Hartelijke groet,
>
> 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/23/2024 6:43:07 AM
Subject: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries
Received: Mon 9/23/2024 6:43:16 AM
RE: N386 Vries Donderen

Hoi 5.1.2e,

Nee, de gemeente gaat geen borden plaatsen.
Zie bijgevoegde mailwisseling.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Beheer Wegen & Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 19 september 2024 10:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Hoi 5.1.2e,

Ik was nog benieuwd wat er uit het overleg met de gemeente is gekomen. Was er nog ruimte voor een tijdelijk bord voor de overstekende dassen?

Groetjes 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 16:34
Aan: 5.1.2e @hetnet.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Beste heer 5.1.2e ,

5.1.2e 5.1.2e is onze contactpersoon betreft belangenorganisaties fauna.
Zij is te bereiken via mail: 5.1.2e @drenthe.nl of telefoon 0592 - 5.1.2e .

Ik begreep van mijn collega dat er a.s. woensdag overleg is met de gemeente betreft de verkeerssituaties rondom de afsluiting N386.

Ervan uitgaande u hierbij eerst voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Thema Beheer Wegen & Vaarwegen
5.1.2e

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e
+31 592 5.1.2e
werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @kpnmail.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 12:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Goedemiddag mevrouw 5.1.2e ,

Hartelijk dank voor uw snelle reactie.
Zojuist heb ik ook even contact gehad met mevrouw 5.1.2e 5.1.2e (in CC) en van de gemeente Tynaarlo (voor de tijdelijke situatie aan de Oosterwaterweg) met de heer 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e van de gemeente Tynaarlo).
De laatste overlegt met zijn collega van de Provincie over de gemelde huidige verkeersoverlast over de Oosterwaterweg.

Los van de uitkomsten uit de lopende overleggen over deze verkeerssituatie('s) is het voor ons als werkgroep prettig om enige vorm van regulier contact met de Provincie te hebben over te plannen wegwerkzaamheden waar dan mogelijk iets met fauna beschermende maatregelen gedaan kan worden.
Ik begrijp dat hoe eerder hoe beter zeker bij het plannen van wegwerkzaamheden aan de orde is.
Graag zie ik uw reactie hierover tegemoet.

5.1.2e 5.1.2e ,

e-mail; 5.1.2e @hetnet.nl
t. 5.1.2e

DASSENWERKGROEP DRENTHE sar

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 11:21
Aan: 5.1.2e @kpnmail.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Beste heer 5.1.2e ,

Ik heb uw verzoek voor het plaatsen van een faunapassage intern voorgelegd.
Zie onderstaande reactie van mij collega mevrouw 5.1.2e
Ervan uitgaande u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Thema Beheer Wegen & Vaarwegen
5.1.2e

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e
+31 592 5.1.2e
werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 5 september 2024 16:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Dag 5.1.2e ,

Op basis van een verzoek van een inwoners om een faunapassage tbv de das aan te leggen heb ik de locatie beoordeeld. Volgens eerdere gegevens van een jaar geleden zou het gaan om de locatie bij hectometer paal 20.0. van de N386. Hiermee zouden twee burchten aan beide zijden van de weg met elkaar verbonden kunnen worden.
De aangegeven locatie ligt midden in een open landbouwgebied, op de Zuideresch tussen Vries en Donderen. Rondom de locatie zijn weinig doorlopende landschappelijke elementen aanwezig. Als geleiding naar en van de passage zijn groene landschappelijke elementen noodzakelijk die een verbinding vormen tussen beide

burchten. Nieuwe aanleg van dergelijke landschapselementen is landschappelijk op deze locatie niet gewenst/niet mogelijk. Tevens liggen er geen NNN-begrensde percelen in de buurt die aan elkaar worden verbonden.
Daarnaast zal ten behoeve van de faunageleiding naar de passage toe langs de weg een raster geplaatst moeten gaan worden. Op deze locatie is dit hoogst waarschijnlijk ongewenst.
Uit onze gegevens blijkt dat er afgelopen jaar maar een beperkt aantal aanrijdingen met de das zijn geweest. Hierdoor vinden wij het niet noodzakelijk om een faunapassage op deze locatie aan te gaan leggen.

Met vriendelijke groet,
Thema natuur

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: Ma, di, woe, do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 5 september 2024 15:37
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

Hoi 5.1.2e,

Ter bespreking zo meteen.

Met vriendelijke groet,
Thema Beheer Wegen & Vaarwegen
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: ma, di, wo-ochtend en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 12:46

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hetnet.nl>
Onderwerp: Fwd: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,
Ik kreeg deze mail van een vrijwilliger van de dassenwerkgroep. 5.1.2e heeft goed zicht op de lokale situatie daar en knelpunten mn wat betreft das. Kun jij antwoord geven op z'n vraag?

Met groet,
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @kpnmail.nl>
> **Datum:** 3 september 2024 om 15:13:08 CEST
> **Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
> **Onderwerp: Wegwerkzaamheden N386 Donderen - Vries**
> **Antwoord aan:** 5.1.2e @hetnet.nl
>
> ?
> Dag 5.1.2e,
>
> We krijgen net deze aankondiging via de gemeente binnen: https://www.vries.nu/voorpagina/werkzaamheden-n386-tussen-vries-en-donderen/
>
> Zou er nu nog gesproken kunnen worden over het aanbrengen van een faunapassage voor de dassen die migreren tussen de Guido Lekburcht (Oosterwaterweg) en de Rieks Hollanderburcht (Zwartedijk)?
>
> Hartelijke groet,
>
> 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Mon 9/9/2024 10:27:25 AM
Subject: RE: N386 Vries Donderen
Received: Mon 9/9/2024 10:27:47 AM

Hoi 5.1.2e

Sluipverkeer op de Oosterwaterweg te Donderen.
Mijnheer 5.1.2e van de Dassenwerkgroep maakt zich ernstig zorgen over de dassen en wil een waarschuwingsbord. Dat gaan we niet doen heb ik hem uitgelegd.
Wellicht dat jullie aankomende woensdag de Oosterwaterweg ook in het temperaturen willen meenemen.

Dank!

Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 10:42
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @tynaarlo.nl>
Onderwerp: RE: N386 Vries Donderen

Hoi 5.1.2e,

Laten we het zo doen.

Toevallig ben ik ook betrokken bij brug Noordma. Momenteel is men bezig met het omleggen van kabels en leidingen. In der periode van de Zuiderlaardermarkt start de civiele aannemer het werk op. Men kan hier wat van merken maar een grote impact zal dit niet geven. Zodra ik meer zicht heb koppel ik het wel even via jou terug.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Projecten Wegen en Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@tynaarlo.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 10:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: N386 Vries Donderen

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@tynaarlo.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e,

Helemaal prima. We zijn het eens.

Doe jij ook de nieuwe brug tussen Zuidlaren en De Groeve?
Onze marktmeester vraagt aandacht voor de Zuidlaarxdermarkt.

Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 09:59
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@tynaarlo.nl>
CC: Arnout 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: N386 Vries Donderen

Goedemorgen 5.1.2e,

Het was te verwachten inderdaad. Laten we gelijk niet te hard van stapel lopen. Onderling zaten we te denken om komende woensdag even te gaan temperaturen hoe het verkeer zich gedraagt in de omgeving en te kijken hoe verder.

Bedankt voor de melding in ieder geval. We houden elkaar op de hoogte!!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Projecten Wegen en Vaarwegen

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@tynaarlo.nl>
Verzonden: maandag 9 september 2024 09:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: N386 Vries Donderen

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@tynaarlo.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e

Je hebt volgens mij ook al een terugbelverzoek. Het staat niet in de brand hoor.
Vanmorgen de eerste klacht ontvangen over te veel sluipverkeer in de Zuideinde in Donderen. Mijnheer kijkt het nog even aan, ik heb hem uitgelegd dat het nu de eerste dag is en verkeer wel even moet wennen aan de omleidingen.
Hij vraagt om een plan B. Ik heb hem uitgelegd dat ervaringen in De Groeve hebben geleerd dat “plan B” bijna nooit werkt.

Succes!

Groeten
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
0592 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/26/2024 4:40:51 PM
Subject: Fwd: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen
Received: Thur 9/26/2024 4:43:52 PM

image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image008.png
Voorbeeld uitstelbrief schriftelijke vragen staten 2024.docx
Memo vragen PvdD-fractie inzake Aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen.docx
202400@ Schr.vr. PvdD inzake Dassen werkzaamheden N-wegen.pdf

Hoi 5.1.2e ben jij hier bij betrokken geweest?

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Jan Super <5.1.2e @drenthe.nl>
Datum: 26 september 2024 om 15:56:18 CEST
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Kopie: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

?
5.1.2e

Jullie waren, zijn in sturende zin als Opdrachtgever resp. Projectleider betrokken bij de N386 tussen Donderen en Vries groot onderhoud uitgevoerd in opdracht van de provincie Drenthe. Er zijn Statenvragen gekomen over dassen en verkeersveiligheid. Zie PDF-bijlage.

Wil je contact opnemen met 5.1.2e en 5.1.2e (zie cc.) om hen te helpen bij de beantwoording ?

Hoor graag hoe dit verder loopt.

Met vriendelijke groet,

Jan Supèr

Thema Projecten Wegen en Vaarwegen

Themamanager

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

5.1.2e

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 26 september 2024 10:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: Edward Sie <5.1.2e @drenthe.nl>; Jan Super < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e ,

Willen jullie zorgdragen voor de beantwoording van bovengenoemde statenvragen en hierbij afstemmen met thema PWV.
Hieronder de termijnen. Poho staat er niet bij maar is **14 oktober a.s.** Mocht dit niet lukken dan graag een uitstelbriefje maken.

Behandelaar	5.1.2e / 5.1.2e i.a. met thema Wegen en Vaarwegen
Thema	Natuur
Datum vragen	24 september 2024
Uiterste datum termijn/verzending beantwoording	24 oktober 2024
Uiterste GS-behandeldatum	dinsdag 22 oktober

(Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	
Uiterste datum aanleveren voor advisering (Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	vrijdag 11 oktober voor 12.00 uur
Uiterste datum aanleveren uitstelbriefje (ingeval beantwoording binnen de termijn niet lukt. Deze brief aanleveren via postbusGS-stukken en portefeuillehouder van uitstel op de hoogte stellen)	22 oktober 2024

Gr. 5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 26 september 2024 10:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; Edward Sie <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

Hallo 5.1.2e en Edward,

Wil een van jullie bijgevoegde schriftelijke vragen uitzetten voor beantwoording.
Graag zie ik een berichtje tegemoet wie de beantwoording op zich neemt.

Mocht dit niet binnen jullie domein/thema vallen hoor ik graag bij wie ik dan terecht kan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Bestuur, Public Affairs & Juridische zaken

Realisator/ondersteuner

<image001.png>

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

<image002.png> <image003.png> <image004.png> <image00(

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

buiten verzoek

provincie Drenthe

Memo	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e (tel. 53 26)
Thema	Bestuur, Public Affairs en Juridische Zaken
Datum	24 september 2024
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de PvdD-fractie inzake Aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

Behandelaar	5.1.2e 5.1.2e en Edward Sie
Thema	Natuur
Datum vragen	24 september 2024
Uiterste datum termijn/verzending beantwoording	24 oktober 2024
Uiterste GS-behandeldatum (Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	dinsdag 22 oktober
Uiterste datum aanleveren voor advisering (Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	vrijdag 11 oktober voor 12.00 uur
Uiterste datum aanleveren uitstelbriefje (ingeval beantwoording binnen de termijn niet lukt. Deze brief aanleveren via postbusGS-stukken en portefeuillehouder van uitstel op de hoogte stellen)	22 oktober 2024

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten

Hoofdstuk 4, Rechten van leden

Artikel 41, Schriftelijke vragen

1. De schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen kunnen van een toelichting worden voorzien.

2. De vragen worden bij de voorzitter van Provinciale Staten ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten worden gebracht. Hierna worden de vragen op de website van Provinciale Staten gepubliceerd.

3. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen 30 dagen, nadat de vragen zijn binnengekomen. Indien beantwoording niet binnen deze termijnen kan plaatsvinden, stelt de commissaris van de Koning of het verantwoordelijk lid van Gedeputeerde Staten de vragensteller hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt, waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden. Dit bericht wordt behandeld als een antwoord.

4. De schriftelijke antwoorden worden door het verantwoordelijk lid van Gedeputeerde Staten aan de leden van Provinciale Staten toegezonden en op de Lijst van ingekomen stukken geplaatst.

5. De vragen en de antwoorden worden gelijktijdig met de stukken, als bedoeld in artikel 20, aan de leden van Provinciale Staten toegezonden.

6. De vragensteller kan na de schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende Statenvergadering omtrent het door de commissaris van de Koning of door Gedeputeerde Staten gegeven antwoord een enkele verhelderende vraag stellen. Voor nadere bespreking verzoekt deze bij bespreking van de Lijst van ingekomen stukken om agendering in de eerstvolgende commissievergadering.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar
(https://drenthe.partijvoordedieren.nl/vragen/schriftelijke-vragen-ex-art-41-reglement-van-orde-betrekking-tot-aandacht-voor-dassen-bij-werkzaamheden-aan-n-wegen#vragen)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/30/2024 2:18:15 PM
Subject: RE: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen
Received: Mon 9/30/2024 2:18:00 PM

Ik zie nu pas dat er een 2e pagina met vragen is.

Voor antwoord op vraag 10, vanuit de dassenwerkgroep is het onderstaande aangekaart bij de provincie en de gemeente.

"het verkeer raast over het fietspad langs de N386, rijdt via de Oostwaterweg en vv over het terrein van een instelling voor visueel gehandicapten: Visio De Brink. Verder eveneens over de Zwartedijk eb overal zie je dat de bestuurders hun tijd willen inhalen"

De vraag van de dassenwerkgroep was of er eventueel waarschuwingsborden konden komen. Het antwoord hierop was dat deze wegen gemeentegrond zijn en wij als provincie hier niks mogen plaatsen. De gemeente geeft aan dat ze geen extra borden gaan plaatsen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 30 september 2024 14:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

Hoi 5.1.2e,

Er kwam vanuit de dassenwerkgroep inderdaad een vraag of er een faunapassage kon worden geplaatst omdat er nu werkzaamheden zijn aan de N386. 5.1.2e heeft deze vraag toen des tijds opgepakt en het onderstaande antwoord gegeven.

"Op basis van een verzoek van een inwoners om een faunapassage tbv de das aan te leggen heb ik de locatie beoordeeld. Volgens eerdere gegevens van een jaar geleden zou het gaan om de locatie bij hectometerpaal 20.0. van de N386. Hiermee zouden twee burchten aan beide zijden van de weg met elkaar verbonden kunnen worden.
De aangegeven locatie ligt midden in een open landbouwgebied, op de Zuideresch tussen Vries en Donderen. Rondom de locatie zijn weinig doorlopende landschappelijke elementen aanwezig. Als geleiding naar en van de passage zijn groene landschappelijke elementen noodzakelijk die een verbinding vormen tussen beide burchten. Nieuwe aanleg van dergelijke landschapselementen is landschappelijk op deze locatie niet gewenst/niet mogelijk. Tevens liggen er geen NNN-begrensde percelen in de buurt die aan elkaar worden verbonden.
Daarnaast zal ten behoeve van de faunageleiding naar de passage toe langs de weg een raster geplaatst moeten gaan worden. Op deze locatie is dit hoogst waarschijnlijk ongewenst.
Uit onze gegevens blijkt dat er afgelopen jaar maar een beperkt aantal aanrijdingen met de das zijn geweest. Hierdoor vinden wij het niet noodzakelijk om een faunapassage op deze locatie aan te gaan leggen."

Over vraag 6 hoe houdt de provincie de aangereden dassen bij? Daarvoor moet je bij 5.1.2e zijn. Ik weet dat de dassenwerkgroep de aanrijdingen bij dit knelpunt nauwkeuring in beeld heeft mocht je het volledige aantal over de jaren heen willen weten.

Groetjes 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 26 september 2024 18:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake aandacht voor dassen bij werkzaamheden aan N-wegen

To: postbusPoHoSchuinder[5.1.2i @drenthe.nl]; Verzendlijst LL[5.1.2i @drenthe.nl]; Verzendlijst VTH[5.1.2i @drenthe.nl]; Verzendlijst NAT[5.1.2i @drenthe.nl]; Verzendlijst WBM[5.1.2i @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]
From: postbusPoHoSchuinder
Sent: Thur 10/10/2024 2:55:34 PM
Subject: Agenda gezamenlijk Poho Otter en Van Dijk maandag 14 oktober 2024
Received: Thur 10/10/2024 2:57:01 PM
2024-10-14 Agenda PoHo - Otter - Van Dijk.pdf

Dag allen,

Hierbij de agenda voor het gezamenlijk POHO Otter & Van Dijk op maandag 14 oktober aanstaande. Het poho vindt hybride plaats.

Collega's die tijdig een agendapunt hebben ingebracht ontvangen een uitnodiging.
Verzoek aan jullie om op het tijdstip zoals op de agenda vermeld staat de GS-kamer in te komen of in te bellen (link in uitnodiging).

Let op: Stukken die op de agenda 'ter informatie' of 'ter accordering' staan worden tijdens het Poho niet met de opsteller besproken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Domein Landelijk Gebied

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Agenda PoHo - Otter - Van Dijk

Datum	14-10-2024
Tijd	9:00 - 11:00
Locatie	GS kamer
Voorzitter	Egbert van Dijk en Jisse Otter
Toelichting	Gezamenlijk Poho Otter - Van Dijk Vergunningverlening, toezicht en handhaving Landbouw&Landgebruik, Natuur en Stikstof Na agendapunt 4 wordt overleg opgedeeld Agendapunten 5 en 6 worden gelijktijdig behandeld Stukken onder punt 6 worden behandeld in kamer gedeputeerde Otter D1.50

1	**Gezamenlijk Poho Meeuwissen, Turenhout, Van Dijk en Otter**
1.a	**Ter bespreking**
1.a.1 9:00	**Plan van aanpak UPDA** Ter bespreking. Aanwezig hierbij de genoemde gedeputeerden, Dorine Rensen, 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e Rianne Vos en Edward Sie.
2	**VTH/RUD (Otter/Van Dijk)**
2.a	**Ter bespreking**
2.a.1 9:30	**Deel 2 Tactiek Bodem & Ondergrond** Ter bespreking. Contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e en/of 5.1.2e 5.1.2e
2.a.2 9:40	**Vervolg inzake Vermillion** Ter bespreking. Contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
3	**DPLG, NATUUR EN LANDBOUW & LANDGEBRUIK (Otter/Van Dijk)**
3.a	**Ter bespreking**
3.a.1 10:00	**Beantwoording schriftelijke vragen PvdD (bedreigingen van dierhouders die subsidie voor wolfwerende maatregelen willen aanvragen)** Ter bespreking. Contactpersoon 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

3.a.2	**Annotatie agenda BAC LG 17 oktober**	
10:05	Ter bespreking. Contactpersoon Rianne Vos, Edward Sie en eventueel [redacted] en [redacted]	
3.a.3	**Terugkoppeling BAC extra 10 oktober**	
10:10	Ter bespreking. Contactpersoon Edward Sie en Rianne Vos.	
3.a.4	**Meetprogramma Veeningen**	
10:15	Ter bespreking. Contactpersoon [redacted]	
3.a.5	**Verstrekking opdracht aan Drenthe Boert bewust**	
10:20	Ter bespreking. Contactpersoon [redacted] en [redacted]	
3.b	**Ter informatie**	
3.b.1	**Verzoek wijziging einddatum POP3 project**	
10:40	Ter informatie. Contactpersoon [redacted]	
4	**ALGEMEEN (Otter / Van Dijk)**	
4.1	**Oplegger Kameragenda**	
10:41		
4.2	**Planning bestuurlijke overleggen en voor te bereiden activiteiten**	
10:42		
5	**NATUUR OVERIGE (ged. Van Dijk)**	
5.a	**Ter bespreking**	
5.a.1	**De financiële bijdrage voor de gescheperde schaapskuddes 2024**	
10:44	Ter bespreking. Contactpersoon [redacted] en [redacted]	
5.a.2	**Beantwoording Statenvragen PvdD (Dassentunnel provinciale weg Donderen-Vries)**	
10:49	Ter bespreking. contactpersoon [redacted]	
6	**LANDBOUW EN LANDGEBRUIK OVERIGE (ged. Otter) Start gelijktijdig met punt 5 in kamer D1.50**	
6.a	**Ter bespreking**	

6.a.1 **Landbouwkoers** **# starttijd 10.45 uur in D1.50**

10:54 Ter bespreking. Contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 10/30/2024 4:01:30 PM
Subject: FW: #Vraag: Ecologisch bermbeheer in provincie Drenthe
Received: Wed 10/30/2024 4:05:27 PM
Vliegenthart, A. (2024). Ecologisch bermbeheer in Nederland. De Vlinderstichting.pdf

Zie onderstaande vraag van de 5.1.2e 5.1.2e van de Vlinderstichting.
Voorheen sloot 5.1.2e 5.1.2e nog wel eens aan bij onze Bermberaden. Groet, 5.1.2e

---

Van: 5.1.2e 5.1.2e | De Vlinderstichting < 5.1.2e @vlinderstichting.nl>
Verzonden: woensdag 30 oktober 2024 14:25
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e | De Vlinderstichting < 5.1.2e @vlinderstichting.nl>
Onderwerp: #Vraag: Ecologisch bermbeheer in provincie Drenthe

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Begin dit jaar hebben wij als Vlinderstichting een rapport gepubliceerd over “Ecologisch bermbeheer in Nederland”, zie bijlage.
Om de status per provincie een update te geven heb ik wat vragen over ecologisch beheer in provincie Drenthe aan jou. Mijn collega 5.1.2e 5.1.2e heeft jouw emailadres doorgegeven.

Allereerst, ben jij de juiste contactpersoon als het gaat om ecologisch beheer?
Zo ja, dan wil ik je graag wat vragen stellen.
Zo nee, kun je deze mail dan aan de juiste collega doorsturen?

Ecologisch beheer in provincie Drenthe
In bijgevoegd rapport staat vanaf pagina 22 toegelicht in hoeverre de provincies ecologisch beheer toepassen.
In onderstaande tabel staat een overzicht van de provinciale prestaties m.b.t. ecologisch bermbeheer.
Met groen is aangegeven welke provincies ecologisch bermbeheer hebben opgenomen in visie en uitvoering.

Provincie	Ecologisch bermbeheer	Kleurkeur	Sinus of gefaseerd maaien	Monitoring
Friesland	Zeer beperkt	Onbekend	Ja	Ja
Groningen	Standaard	Toekomstige aanbestedingen	Ja	Ja
Drenthe	Gedeeltelijk	Onbekend	Ja	Intentie, Ja
Overijssel	Gedeeltelijk	Onbekend	Deels	Ja
Flevoland	Gedeeltelijk	Nog niet	Ja	Ja
Noord-Holland	Standaard	Zeer beperkt	Ja	Nee
Zuid-Holland	Standaard	Ja	Ja	Ja
Utrecht	Gedeeltelijk	Zeer beperkt	Ja	
Gelderland	Standaard	Ja	Ja	Ja
Limburg	Standaard	Zeer beperkt	Ja	Ja
Noord-Brabant	Verschralingsbeheer	Onbekend	Deels	Nee
Zeeland	Gedeeltelijk	Nog niet	Ja	Ja

Hierover gaan de volgende vragen:

- Beheert provincie Drenthe op dit moment het groen areaal nog steeds gedeeltelijk ecologisch, en is dat ook opgenomen in beleid?
- Wordt er gewerkt volgens Kleurkeur?
- Klopt het dat er nog steeds gefaseerd wordt gemaaid?
- Vindt er, volgens jullie intentie, al monitoring plaats?

Ecologisch beheer in gemeenten
In deze tabel staat een overzicht van het aantal gemeenten met ecologisch bermbeheer per provincie, zie de resultaten in het rapport vanaf pagina 26.
De eerste kolom geeft aan wat het provinciaal beleid is voor ecologisch beheer in gemeenten. Een stimulerende rol houdt in dat de provincies wel de gemeentes stimuleren (bijv. door subsidieregelingen) om ecologisch beheer uit te voeren, maar zelf geen ecologisch beheer toepassen op het te beheren areaal.

Provincie	Prov. Beleid ecol. bermbeheer	# gemeenten in de provincie	# gemeenten met ecol. bermbeheer	Percentage ecol. bermbeheer
Friesland	stimulerende rol	18	6	33,3
Groningen	ecologisch	10	3	30,0
Drenthe	stimulerende rol	13	10	76,9
Overijssel	stimulerende rol	25	20	80,0
Flevoland	stimulerende rol	6	4	66,7
Noord-Holland	ecologisch	44	20	45,5
Zuid-Holland	ecologisch	50	17	34,0
Utrecht	stimulerende rol	26	15	57,7
Gelderland	ecologisch	51	47	92,2
Limburg	ecologisch	31	26	83,9
Noord-Brabant	ecologisch	56	32	57,1
Zeeland	stimulerende rol	13	1	7,7
Totaal		**343**	**201**	**58,6**

Daarover gaan de volgende vragen:

- Stimuleert provincie Drenthe gemeenten nog steeds om ecologisch beheer toe te passen? (bv. middels een subsidie)
- Hebben jullie een beeld van het aantal gemeenten in provincie Drenthe dat ecologisch beheer toepast?

Ik zie je antwoorden tegemoet!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
Afwezig op vrijdag
T. algemeen (+31) 0317 467346, direct (+31) 0317 5.1.2e
E. 5.1.2e @vlinderstichting.nl; algemeen info@vlinderstichting.nl

De Vlinderstichting

Adres
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
www.vlinderstichting.nl

De Vlinderstichting is een organisatie zonder winstoogmerk. Voor een deel van ons werk zijn wij afhankelijk van de steun van donateurs. Wil je bijdragen aan bescherming van vlinders en libellen? Neem dan een kijkje op onze website en help ons!

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 76

Reeds openbaar (https://assets.vlinderstichting.nl/docs/51db25b2-3f6a-4715-b5bb-5bce918f0f3a.pdf)

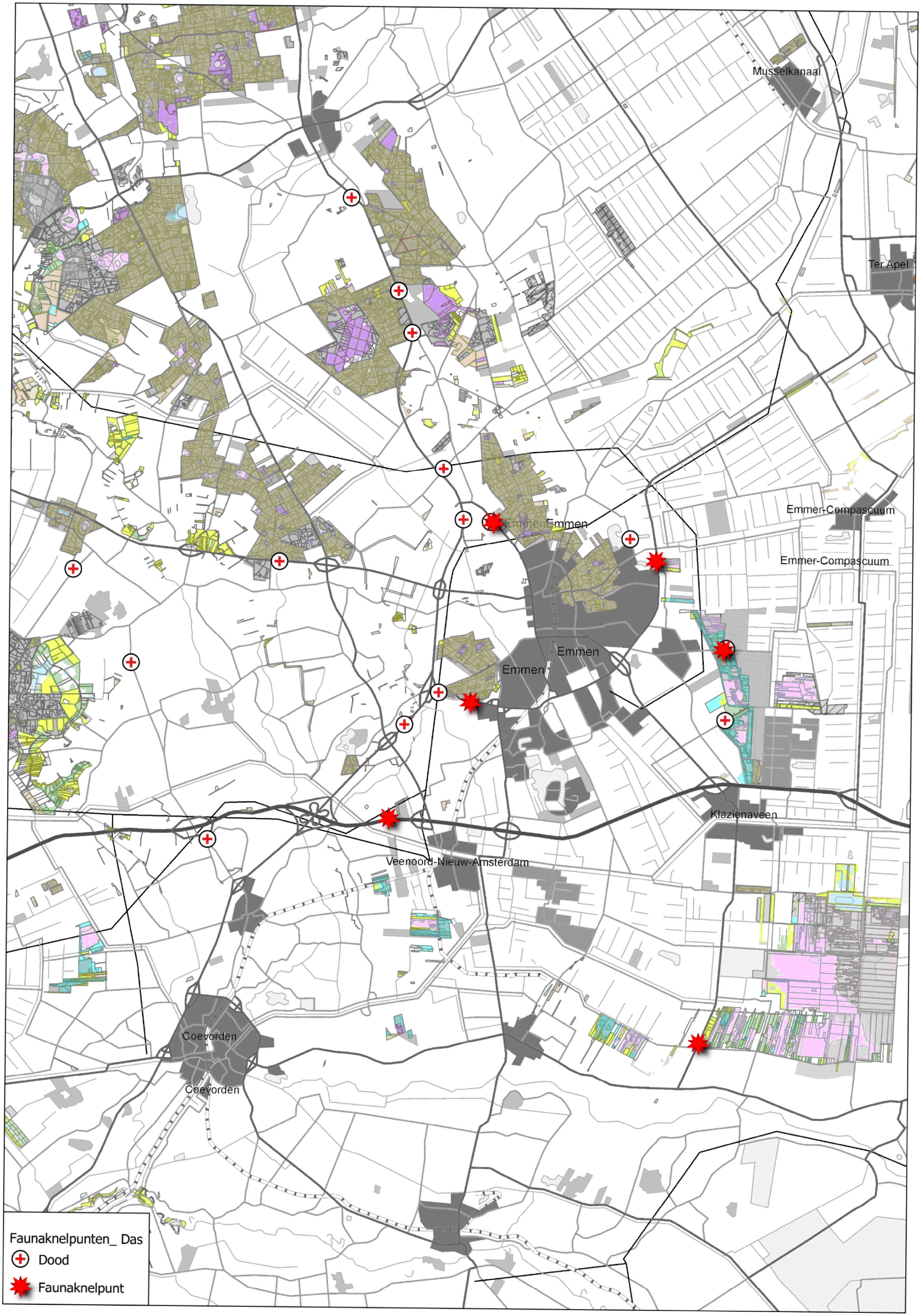
Musselkanaal
Ter Apel
Emmer-Compascuum
Emmer-Emmen
Emmer-Compascuum
Emmen
Emmen
Klazienaveen
Veenoord-Nieuw-Amsterdam
Coevorden
Coevorden
Faunaknelpunten_ Das
Dood
Faunaknelpunt

0302

488348

Deze lijst is grotendeels samengesteld obv aangedragen knelpunten door [redacted] Het aangehouden format
De link naar de kaart van [redacted] s (vooralsnog) via deze link in te zien: https://www.google.com/maps/d/u/0/viewe

komt grotendeels overeen met de bestaande tabel uit de oude Faunaknelpuntenkaart samengesteld door 5.1.2e
r?invite=COnz1cIP&mid=1BGKflCpD03SlpsP_PbmUez5z2QmyUpA&ll=53.01092511137003%2C6.560032014595345

5.1.2e

&z=14

OBJECTID	CODE	OPGELOST	WEGNR	KMP	HMP
1	P1	Nee	N386		8.9 - 9.3
2	P2	Nee	A28		144.7
3	P3	Onduidelijk	N48		107.4
4	P4	Gedeeltelijk	A28		148.8
5	P5	Gedeeltelijk	N386		24.1
6	P6	Nee			
7	P7	Nee	A28		142.3
8	P8	Nee	A28		143.0
9	P9	Nee	N386		27.6 - 27.7
10	P10	Nee	A28		167.9 - 170.0
11	P11	Onduidelijk			118.0 - 118.1
12	P12	Onduidelijk	N48		114.0
13	P13	Nee	N371		5.3
14	P14	Nee			
15	P15	Nee	N861		
16	P16	Nee	N373		2.9 - 3.0
17	P17	Nee	N373		0.1 - 0.2
18	P18	Nee	A28		125.2 - 125.5
19	P19	Nee	A28		175.5 - 177.4
20	P20	Nee	A28		190.0 - 191.6
21	P21	Nee	N372		9.9
22	P22	Nee			
23	P23	Nee			
24	P24	Nee			
25	P25	Nee	A28		179.7 - 197.9
26	P26	Nee	A28		169.3 - 170.6
27	P27	Nee	N373		0.1 - 3.0
28	P28	Nee			
29	P29	Nee	N34		78.1
30	P30	Nee	A28		120.8 - 124.8
31	P31	Nee			
32	P32	Nee	A28		

LOCATIE
Tusschenwater- De Groeve
thv Spaarbankbos
thv Nolde
Ruiner Aa
thv Bunne
Graswijk
Hoogeveen
A28 Fluitenberg- Oude Kene
Grote Masloot Peize
Viaduct Hooghalen- De Haar
Viaduct Shiphorsterweg A28
thv Zuidwolderwaterlossing
Smilde Kloosterveen Assen
De Haar- TT circuit
Meerweg westzijde
Norgervaart
Norgervaart
A28 de Panjerd
A28 Assen thv Golfbaan/Kloosterveen
A28 Glimmen- de Punt
Roden
Eysinkweg- Witterdiep de Haar/Assen
Peelo Sluis Assen
Groningerweg/OudeBadweg ElsburgerOnland
Assen- Messchenveld
Graswijk Assen
Norgervaart- Huis ter Heide
1e Exloermond
Exloo
A28 Rogat
Steigerwijk Dalerpeel
A28 De Haar

OMSCHRIJVI
Otterknelpunt
Migratieroute dassen vanuit Spaarbankbos
Onduidelijk of hier voorzieningen liggen
Faunapassage (droge duiker) werkt niet. Overwoekerd en staat grotendeels jaarrond onder water
Verkeersslachtoffer otter
Weg over Anreperdiep
Watergang haaks op A28 met weinig ruimte tussen oever en asvalt
Otterknelpunt
Goede rasters ontbreken en loopplanken zijn kapot
Mogelijkheid upgrade groot wid
Mogelijkheid verbreding faunarichel
Onduidelijk of hier voorzieningen liggen
Otterknelpunt
Otter en marter knelpunt
Otter en marter knelpunt
Otterknelpunt
Otterknelpunt
Otters
Otters
Knelpunt meerder slachtoffers
Otterknelpunt
Otterknelpunt
Otter & bever
Knelpunt meerder slachtoffers
Ecologische val door goed omheind natuurgebied Defensie terrein De Haar en ontbreken rasters ander
Otterslachtoffers
Beverknelpunt
Dassenknelpunt
Ecologische val
Otter knelpunt
Das, bunzing & marter slachtoffers

NNN	VOORZIENIN	GEWENST	WIJZ_DTM	DOELSRT
Ja	Nee	Ja		Otter
Nee	Nee	Ja		Das
Mogelijk	Onduidelijk	Ja		
Mogelijk	Onduidelijk			
Nee	Ja			
Nee	Nee	Ja		
Nee	Nee	Ja		Otters
Aangrenzend	Nee	Ja		Otters
Nee	Ja			
Nee	Onduidelijk			
Aangrenzend	Onduidelijk			
Aangrenzend	Onduidelijk	Ja		
Nee	Nee	Ja		Otter
Nee	Ja	Ja		Otter, marterachtigen
Aangrenzend	Nee	Ja		Otter, marterachtigen
Nee	Nee	Ja		Otter
Nee	Nee	Ja		Otter
Ja	Ja	Ja		Otter
Nee	Onduidelijk	Ja		Otter
Aangrenzend	Nee	Ja		
Nee	Nee	Ja		Otter
Nee	Ja	Ja		
Nee	Nee	Ja		
Ja	Nee	Ja		Otter & Bever
Nee	Nee	Ja		
Nee	Nee	Ja		
Aangrenzend	Nee	Ja		Otter
Nee	Nee	Ja		Bever
Nee	Ja	Ja		Das
Nee	Ja	Ja		
Ja	Nee	Ja		
Nee	Nee	Ja		

Verbinding Hunze-Zuidlaardermeergebied

Mogelijk dat afdekken opening in middenberm de praktische oplossing is.
Perfecte faunarasters, maar werkhek staat regelmatig open

Otters foerageren in de stadsvijver. De A28 met betonnen tunnelbak geeft dieren weinig kans veilig langs de w
Wenslocatie droge duiker. Hier ontbreekt ook otterplank
Voorziening verdiend aandacht

Faunatunnels aanwezig, maar te laag voor otter en kleine marters.

Gehele traject otterknelpunt voor otters die vanuit F'veen vanuit de wijken foerageren in Norgervaart

Rasters lopen niet goed, aan de Panjerdzijde. otters worden vanuit het water de A28 op geleidt. Hier liggen ook
Mogelijk rasteren met hekwerk. Thv haakse watergan ligt een otterknelpunt (migratie tussen Noord Willemska
Er liggen diverse ontwerpen/plannen op tafel ook vanuit de Natuurclub Natuurplatform DrentscheAa. Meer inf

Prefab-faunarichel onder brug. Staat bij hoge afvoer onder water. Door uitspoeling zand, sluiproute onder bege
Otteraanwezigheid beide zijdes Noord Willemskanaal. Groot verschil in waterpeil sluis. Geen voorzieningen tp, l
Knelpunt voor o.a otter en bever. Belangrijke verbindingsroute tussen Paterswoldsemeer en Kop v Drenthe

Belangrijk foerageergebied otter vanuit kerngebied Fochteloerveen. Thv de zwaaikom maakt de otter gebruik v
Meerdere verkeersslachtoffers bever. Dit ligt op een schijnbaar belangrijke migratieroute.
Meer info via 5.1.2e 5.1.2e Veel slachtoffers jaarlijks m.n das. Betreft mogelijk ontwerpfout bij aanleg. Nu mog
ecologische val door faunaraster langs zijde Hoogeveensevaart en ontbrekend raster andere zijde.
Dode otter, maar ook andere soorten fauna als verkeersslachtoffers . Op de weg wordt hard gereden. Ontwerp
Door ongunstig geplaatst raster in het verkeersknooppunt A28 N33 komen dieren die het talud volgen hier de o

CAT	MJPO
Provincie	
Rijk	
Rijk	
Rijk	
Provincie	
Rijk	
Rijk	
Provincie	
Rijk	
Rijk	
Provincie	
Provincie	
Provincie	
Provincie	
Rijk	
Rijk	
Rijk	
Provincie	
leidend raster door. Dieren kunnen weer over de weg.	
astig af te rasteren.	
Rijk	
Rijk	
Provincie	
Provincie	
Rijk	
voor faunavoorzieningen liggen klaar bij Het Drents Landschap	
Rijk	

Goedemiddag meneer 5.1.2e

In aansluiting op de onderstaande mailtjes pak ik het - ivm een spoedige voortgang van deze kwestie - nu op eigen initiatief naar u op.

Kort samengevat en even snel op papier gezet, komt het voor wat betreft het **weggedeelte N34 van Zuidlaren totaan Gieten** op het volgende neer:

* Wellicht is het mogelijk dat er ter hoogte van Schipborg tussen hmp ca. 103.1 (het viaduct) en hmp ca. 104.2 (zuidelijke deel afslag Zuidlaren) een raster wordt aangelegd aan beide zijden van de weg met minimaal 2 tunnels. De laatste jaren worden daar steeds vaker dassen doodgereden.

* Tussen Schipborg en Anloo ligt een raster vanaf hmp ca. 102 naar het zuiden totaan Anloo. Maar dat is helaas grotendeels eenzijdig, dwz aan de westzijde van de weg.
Een van de basisregels bij faunavoorzieningen is, dat je nooit een eenzijdig raster moet aanleggen. Want op die manier is het middel erger dan de kwaal; dieren steken de weg over en lopen tegen het raster aan, kunnen niet verder, keren weer om, de weg op, en dat dan met vaak fatale gevolgen.
Dus het zou mooi zijn als het raster daar over dat hele traject 2 zijdig zou kunnen worden.

* Vanaf Anloo richting Gieten ligt een aantal faunavoorzieningen. Zo uit mijn hoofd zijn dat er 4 of 5. Zo vanuit de auto gezien zijn die deels aan onderhoud / revisie toe.

Tot zover kan ik u hierover op dit moment informeren.
Ik ga ervan uit dat dit zo in eerste instantie voldoende is.
Overigens: informatie over dit weggedeelte heb ik al dikwijls bij de Provincie aangeleverd, dus dat moet daar ook al voor een deel bekend zijn.

Als u verdere vragen heeft, dan kunt u mij mailen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e
DassenWerkgroep Drenthe,
Administrator Verkeersslachtoffers.

Hoi 5.1.2e .

In het kanaal Hoofdweg Veenhuizen (Frieseschut) heeft men een dam in het water gelegd om het droog staan van een historische sluis te voorkomen.
Er een verbinding ontstaan tussen de bossen Veenhuizen zuid en Noord tevens een verbinding tussen verschillende dassen burchten.
Dieren steken hier de weg over met alle gevolgen van dien.

Coördinaat: 220937 / 561717 Hoofdweg Veenhuizen.

Wij hebben getracht om dood rijden van dieren te voorkomen door zelf een raster te plaatsen.
Maar de drang om over te steken blijkt erg groot te zijn ze graven gaten onder het raster door.
Raster is niet voorzien van een fauna pijp.

Jammer dat de dam bij aanleg niet is voorzien van een goede faunapassage.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e .

Voor wat gemeentelijke wegen betreft, hierbij enkele, deels achterhaalde knelpunten. Punt is vaak ook dat de aangrenzende infrastructuur van het veelal boerenland een solide voorziening bemoeilijkt (op- en afritten, noodzakelijke werkhekken die ook weer open en dicht moeten, beperkte ruimte, aangrenzende bermen die ook gemaaid moeten worden, sloten etc.)

. Weg Amen - Hooghalen ter hoogte van dassenburcht in bosje ten oosten van camping Dianaheide. Km 236 550. Vroeger sneuvelde daar regelmatig das, de laatste jaren geen meldingen meer.
. Weg Amen - Grolloo; Soartendijk. Op verschillende plekken, oa bij dam Amerdiep. Km 237, 238, 239 - 549, 550.
. Weg Amen - Grolloo; Amerweg.
Op verschillende plekken vanaf Amen totaan viersprong Vredeheim. Diverse dassenburchten daaraan grenzend.

En dan verder naar het zuiden : regio 5.1.2e 5.1.2e .
. Hoofdstraat Exloo, totaan verkeersknooppunt Exloo. Km 251, 252 en 253 - 545. O.a. ter hoogte van Westerbos. De laatste jaren veel doodgereden dassen daarzo.
. Dat hangt samen met de parallelwegen langs de N34 vanaf Ees totaan afslag Odoorn. De rasters langs de parallelwegen zijn, voor zover die er al staan, ondeugdelijk. De dassen kunnen er op verschillende plekken onder door.
. Eesergroen, Middenweg totaan N34.
Steeds meer doodgereden dassen op dat traject. Ondermeer thv Autoburcht en burcht Meelkertbosje. Km 249, 250, 251 - 544, 545.

Maar werkelijk de allermeeste pijn in de Provincie zit bij:
Een, Haulerwijksterweg, burcht Marke van Een, en
N34, van af Borger totaan Odoorn.
Dat zijn Provinciale wegen.

Wat mij en ook wat 5.1.2e 5.1.2e betreft worden alle beschikbare krachten en middelen gebundeld en worden die met de allerhoogste prioriteit en op korte termijn op deze 2 knelpunten ingezet.
Voor wat betreft dat deel van de N34 en aangrenzende gemeentelijke wegen heeft 5.1.2e 5.1.2e , deels samen met mij , inmiddels al talloze malen gedetailleerde informatie bij de Provincie aangeleverd , hoe dit op te lossen. Totaan compleet uitgewerkte bestekken etc toe.

Hoi 5.1.2e ,

N.a.v. de vraag naar knelpunten komen 5.1.2e en ik eigenlijk alleen maar tot deze twee situaties, die niet alleen voor de das en ander wild maar ook voor automobilisten gevaarlijk kan zijn, want er wordt op beide wegen hard gereden.
We hebben zoveel slachtoffers die echter zo versnippert worden aangereden, dat het lastig is om daar echt knelpunten uit te halen. Hierbij ook de link naar de slachtoffers (vanaf 2021 in Zuid-Drenthe) zodat, als er vanuit andere hoek suggesties komen, ze evt. kunnen kijken of dassen daar ook het slachtoffer waren.

https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1d7d1YzfcttJgNR8EvqkliRTEfQEwIMdc&usp=sharing

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

20:22
43%
Dassenslachtoffers Zuid-Drent...
www.google.com
LEGENDA
Camping Landgoed het Geuzenbos
De Hullen (Bungalowpark)
De Hullen
Mantingerveld
N374
Camping De Stal
Berkenweg
Hullenraai
Golfclub Martensplek
DE HAAR
Kerkweg
Machinewijk
Luchtesvaart
Tiendeveen
Hoogeveensevaart
'T NOORDEN
Molenweg
Vlotwijk
N374
Middenraai
Corneliawijk
Wartenawijk
Google My Maps
Kaartgegevens ©2023 Afbeeldingen ©2023 , Aerodata International

Hoi 5.1.2e
De Hoogeveense weg tussen hoogeveen en Westerbork is ook beruchte weg .
Laatste 3 jaar 12 slachtoffers tot dusver.
Vanaf schoolpad tot aan kruising mantinge/wijster
Laatste 3 jaar hou ik de slachtofferkaart bij
De jaren daarvoor ook regelmatig dode dassen weg gehaald.

5.1.2e 5.1.2e heb ik deze kaart al eerder gestuurd
Die vroeg mij daarom Ivm een nieuwe ecoduct ter hoogte van de Mb burcht en het eventueel verbeteren/vernieuwen van de bestaande wildtunnels onder de Hoogeveense weg

Mvg 5.1.2e

VERKEERSSLACHTOFFERS DASSEN - PERIODE 2019 - MEDIO 2023.

N.B.
Geen garantie op volledigheid.
Het gaat om gemelde verkeersslachtoffers.
Niet alle aan-/ doodgereden dassen worden gemeld.
Het werkelijke aantal zal hoger zijn.

N.B.
Het betreft de op de kaartjes aangegeven trajecten ten noorden van de zgn. Friesland - route = de N - 381.

N 386; Traject Zuidlaren - De Groeve.

Voor zover mij bekend zijn daar **geen dassen doodgereden**.

Maar er is daar **wel een aantal otters doodgereden**.
Meer informatie over doodgereden otters bij o.a. mw. 5.1.2e, Beverbeheer Provincie Groningen en Drenthe.

Voor zover mij bekend heeft dhr. Edward Van Veen, Directeur Arfman Faunatechniek en Hekwerk te Holten in juni 2022 offerte uitgebracht aan de Provincie Drenthe voor faunavoorzieningen op dit traject en heeft hij daarover in juli 2022 een eerste overleg gehad met mw. 5.1.2e 5.1.2e van de Provincie Drenthe.

N 373; Traject Huis ter Heide - Brug ten noorden van Bovensmilde = Norgerbrug

Voor zover mij bekend zijn daar **geen dassen doodgereden**.

Maar er is daar **wel een aantal otters doodgereden**.
Meer informatie over doodgereden otters bij o.a. mw. 5.1.2e, Beverbeheer Provincie Groningen en Drenthe.

N 371; Traject Brug ten Noorden van Bovensmilde = Norgerbrug - Bovensmilde

Voor zover mij bekend zijn daar **geen dassen doodgereden**.

Maar er is daar **wel een aantal otters doodgereden**.
Meer informatie over doodgereden otters bij o.a. mw. 5.1.2e, Beverbeheer Provincie Groningen en Drenthe.

N 386; Traject Vries - Donderen.

12-02-2020, Vries, N -386 , Noorderveldweg, thv hmp 20.0, 233.457 - 567.544
11-02-2022, Donderen, N386, thv hmp 20.0, 233.480-567.538

N 387 Papenvoort richting Borger.

12-10-2020, Papenvoort, N857 weg Rolde - Borger, thv hmp 7.1
01-03-2022. Papenvoort, N857, thv afslag Boomkroompad, 244.126-551.757
2 mei 2023, Papenvoort, N857, bij hectometerpaal 5.8, thv Internaat

N 34, thv viaduct bij Gasselte.

18-05-2019, Gasselte, N-34, coordinaten: 248.2 - 555.3 = ca. hmp 89.2= thv voormalig motel
29-04-2022, Gasselte, N34, thv hmp 89.0, 243.305 - 555.077
12 april 2023, Gasselte, N34, afrit Gasselte
11.07.2023, Gasselte, N34, onder viaduct, 248.324 - 555.074

Voor zover mij bekend heeft dhr. Edward Van Veen, Directeur Arfman Faunatechniek en Hekwerk te Holten in juni 2022 offerte uitgebracht aan de Provincie Drenthe voor faunavoorzieningen op dit traject en heeft hij daarover in juli 2022 een eerste overleg gehad met mw. 5.1.2e 5.1.2e van de Provincie Drenthe.

N 34, Traject Borger - Vroegere afslag Odoorn (ik heb het traject wat verlengd).

Het weggedeelte thv de Mandelanden is belangrijk voor bever, das en otter!

03-2019, Odoorn, N-34, thv afslag Odoorn

01-10-2020, Exloo, N-34, thv hmp. 74.0, 251.867 - 544.760
05-03-2021, N-34 tussen Borger - Exloo, thv hmp 79.3
03-04-2021, Borger, N857, thv hmp 8.0, 246,27 - 550,71
10-04-2021, Ees - Eeserveld, N34, 251.777 - 545.029
28-08-2022, Exloo, N-34, thv hmp 74, 251.857 - 544.819
15-07-2022, Ees, Odoornerweg / N34, thv hmp 80.0, 250.967 - 546.769
13-02-2023, Exloo, N34, Richting Exloo, 400 meter van bord Exloo, ca. 251.409-545.746
19-06-2023, Odoorn, N-34, thv oude afslag Odoorn, kmp 72.0, 252.541 - 542.966
08.07.2023. Ees, N34, thv hmp 80.5, 250.580 - 547.160
11.07.2023, Gasselte, N34, onder viaduct, 248.324 - 555.074

Voor zover mij bekend heeft dhr. Edward Van Veen, Directeur Arfman Faunatechniek en Hekwerk te Holten in juni 2022 offerte uitgebracht aan de Provincie Drenthe voor faunavoorzieningen op dit traject en heeft hij daarover in juli 2022 een eerste overleg gehad met mw. 5.1.2e 5.1.2e van de Provincie Drenthe.

Beilen - bij Lieving

Voor zover mij bekend zijn daar **geen dassen doodgereden**.

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e
Klein wereldje, via 5.1.2e en 5.1.2e van SBB kwam er een lijsje met wegnr's onder mijn ogen in verband met mogelijke faunaknelpunten in Drenthe en mogelijke koppelkansen qua onderhoud. 5.1.2e hield ook vaak een vinger aan de pols. Zij begint mogelijk binnenkort weer. Ik ben het lijstje alvast ook even doorgegaan, voor de gelegenheid met m'n otter- en beverpet op.
Ik neem aan dat 5.1.2e en 5.1.2e hun dassenpet even van stal halen :)

- Schoonebeek, NieuwAmsterdam- Wachtum – Emmen etc... geen bijzonderheden/ bekende knelpunten.
Alleen ter hoogte van de watergang Dikke Wijk Westzijde met de Vierslagenweg N853 is al eens een otter dood gekomen.

-Kloosterveen
* N34 geen
* N371 5.2 – 6.5 geen

* N373 0.0 – 3.080 **Huis ter Heide**. Hier betreft het een belangrijk faunaknelpunt in een belangrijk kerngebied voor de otter. Deze locatie komt ook jaarlijks terug in de rapportages van verkeersslachtoffers (Wur/WenR) Meerdere slachtoffers (otter) Het traject staat al jaren op de rol om aangepakt te worden. Plannen zijn er al sinds 2019 (volgens mij?) Otters komen via de watergangen vanuit Fochteloerveen naar de Norgervaart om te foerageren.
Bij herinrichting van deze weg zijn extra voorzieningen/ duikers/ begeleidende rasters gewenst. Ook de **bocht N371 afslag met de N373** thv het Avia tankstation Smilde/ Richting Kloosterveen is een knelpunt. Zijn er koppelkansen met de herinrichting van de ontsluitingsweg alhier waar de watergang (met stuw) op de Drentse hoofdvaart uitkomt. Ook hier al meerdere dode otters.

*N374 26.5 – 31.4

Ik heb de locatie niet helemaal goed voor de bril. Maar de overgang over de **Westerborkerstroom**. Zijn hier voorzieningen? Bv een droge looprichel onder de brug? Of een droge duiker?

*N378 Gasselte geen

*N386 8.4
De Groeve, volgens mij ligt er ter hoogte van de Oostermoer/Stuw een knelpunt voor de otter en bever. Kunnen de dieren daar goed onder de brug door? Dan ontbreken begeleidende rasters.

Rogat- Havelte etc.. geen knelpunten.

Namens de otter & bever, dank jullie wel voor de kans om even mee te denken.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 7

Reeds openbaar (C:\Users\CDA341\Downloads\wk_43_besluitenlijst_22102024_website.pdf)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 2/15/2021 10:48:44 AM
Subject: Cabiner Boswachterij Ruinen
Received: Mon 2/15/2021 10:54:05 AM
Principeverzoek Cabiner Ruinen.pdf

Goedemorgen 5.1.2e,
Ik weet niet zeker of ik hiervoor bij jou moet zijn, maar ik ben bezig met een principeverzoek voor het plaatsen van een trekkershut (Cabiner) in de Boswachterij Ruinen. Dit initiatief is samen met Staatsbosbeheer ontstaan, zij zijn ook eigenaar van de grond. De hutten staan al in aantal andere natuurgebieden in de provincie Drenthe (gemeente Aa en Hunze heeft in 2018 een tijdelijke vergunning verleend). Nu willen ze het concept uitbreiden naar gemeente de Wolden om het netwerk met wandelroutes te vergroten. De bestemming van de beoogde locatie is 'bos' zonder bouwmogelijkheden. De trekkershut zouden we mogelijk willen maken met een tijdelijke omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 5 jaar (reguliere procedure omgevingsvergunning). De locatie valt binnen het Natuurnetwerk, vormt dit voor dit initiatief een directe belemmering? Ik hoop dat jij antwoord kan geven op deze vraag, anders hoor ik graag met wie ik hierover contact kan opnemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Medewerker Ruimtelijke Initiatieven | Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
14-0528
5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl

Aanwezig: maandag t/m vrijdag

****
****

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als u niet de geadresseerde bent en toch dit bericht heeft ontvangen, verzoeken wij u vriendelijk contact met de afzender op te nemen en het e-mailbericht te verwijderen.

****
****

cabiner

Concept-vergunning aanvraag Cabiner Boswachterij Ruinen, gemeente De Wolden

Datum: 19 november 2020

Naam auteur: 5.1.2e 5.1.2e (tel: 5.1.2e 5.1.2e @cabiner.co)

Cabiner is een innovatief en duurzaam recreatie-concept wat wandelroutes en overnachtingen mogelijk maakt in zelfvoorzienende cabins in de Nationale Parken en andere natuurgebieden in Nederland. Het idee is in samenwerking met Staatsbosbeheer en Stichting de Nationale Parken ontwikkeld. De eerste cabin is in 2017 geplaatst in de gemeente Midden Drenthe. Om een wandeltrektocht mogelijk te maken zijn de cabins daarna uitgebreid naar de gemeenten Aa en Hunze (2019) en Borger-Odoorn (2020) met nu in totaal 8 cabins.

Na deze succesvolle pilot fase zijn Staatsbosbeheer en Cabiner voornemens om begin 2021 het wandel- en cabin netwerk verder uit te breiden naar Boswachterij Ruinen en het Drents Friese Wold. Deze aanvraag betreft de plaatsing van 1 cabin in Boswachterij Ruinen.

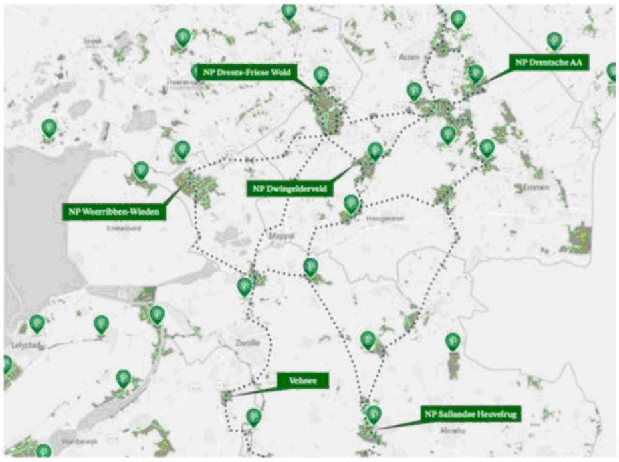

Wandelnetwerk Cabiner

1. LOCATIE & BEREIKBAARHEID

De cabin wordt geplaatst in Boswachterij Ruinen. Op onderstaande kaart is de exacte locatie te zien. Deze is door Staatsbosbeheer bepaald, waarbij gekozen is voor een plek met minimale verstoring van de aanwezige flora en fauna. De cabin is tot op enkele tientallen meters te bereiken door de hulpdiensten vanaf de onverharde weg vanaf de Ruinerweg. Bezoekers van de cabin worden bij hun boeking geïnformeerd dat de hulpdiensten niet tot aan de 'voordeur' van de cabin kunnen komen.

Link naar de locatie van de cabin: https://goo.gl/maps/F5V4z44ydGKT8zuW9

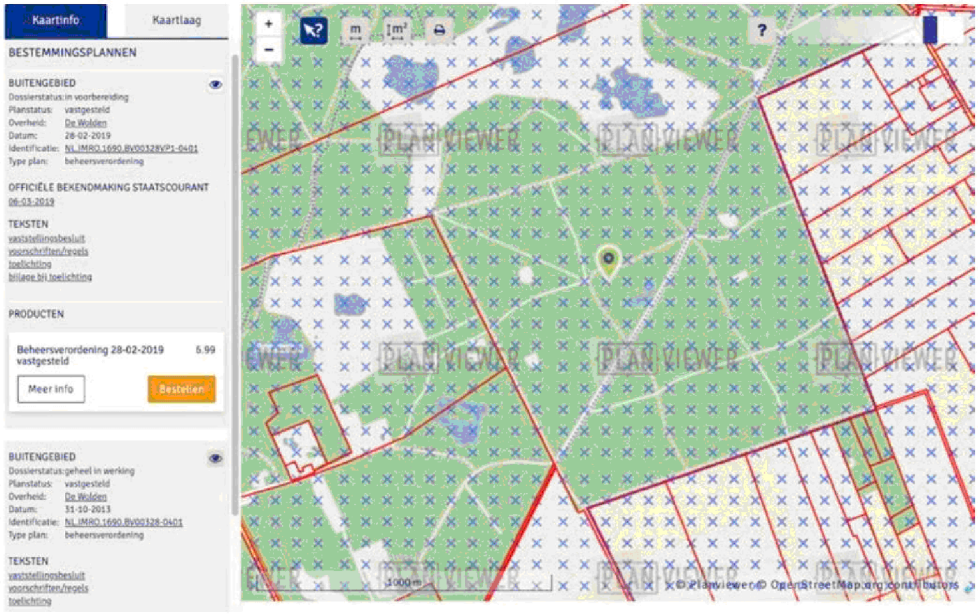

Bestemming: Buitengebied

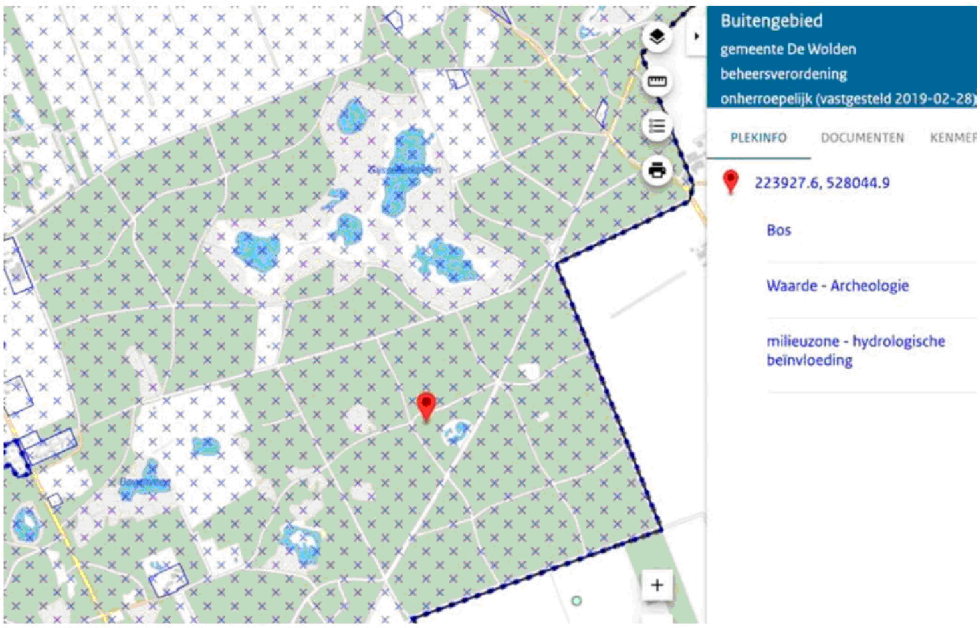

Plekinfo: bos, waarde; archeologie, milieuzone; hydrologische beïnvloeding

De cabin is door de bezoeker uitsluitend te voet bereikbaar. Startpunt van de wandeling is het Dwingelderveld, of in de toekomst mogelijk het Drents Friese Wold. Een deel van de bezoekers zal vanuit de cabin in het Nationaal Park Dwingelderveld komen wandelen, een ander deel zal zijn wandeltocht starten vanaf een parkeerplaats aan de rand van het Dwingelderveld.

2. BOUWBESLUIT

De cabins voldoen aan het bouwbesluit voor tijdelijke bouw (cabins worden voor een periode van 5 jaar geplaatst):

Afdeling 2.8 Beperking ontstaan brandgevaarlijke situatie

In de trekkershutten zijn verbrandingstoestellen aanwezig welke voldoet aan de eisen als is aangegeven in afdeling 2.8 van het Bouwbesluit (voor tijdelijke bouw).

Afdeling 2.9 Beperking ontwikkeling Brand en Rook

De toegepaste materialen voldoen aan de brand- en rookklasse als is aangegeven in artikel 2.76 (voor tijdelijke bouw).

Afdeling 2.10 Beperking uitbreiding brand

De onderlinge afstand tussen de trekkershutten is minimaal 10 meter (voor de aangevraagde locatie is het enkele kilometers tot de dichtstbijzijnde cabin).

Afdeling 6.5 Tijdig vaststellen van brand

De cabins zijn voorzien van een rookmelder (zie tekening) welke is voorzien van een batterij met een levensduur van 12 jaar en deze voldoet aan NEN2555. De cabins zijn tevens voorzien van een CO melder.

Afdeling 6.6 Vluchten bij brand

De deur aan de binnenzijde van de cabins is voorzien van een draaiknopcilinder, waardoor deze te openen is zonder gebruik van losse voorwerpen zoals een sleutel.

0307 489253

Afdeling 6.7 Bestrijden van brand

In de cabins zijn losse brandblustoestellen aanwezig (zie tekening) om een beginnende brand adequaat te kunnen blussen. Het toestel heeft een capaciteit van 6 kg/liter.

Afdeling 6.8 Bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten

De hulpdiensten kunnen volgens bovenstaande routes de cabins tot op enkele tientallen meters naderen. De gebruikers van de cabins zullen op de hoogte worden gebracht van de beperking in de bereikbaarheid.

Aanvullende maatregelen

De cabins zijn voorzien van vonkenvangers om te voorkomen dat vonken uit de houtkachel vliegvuur veroorzaken in het bos. Bij lange droge periodes zullen bezoekers geïnformeerd worden en zal het gebruik van de houtkachel worden verboden. Staatsbosbeheer geeft aan wanneer dit noodzakelijk is, waarna Cabiner de bezoekers zal informeren.

buiten verzoek

BHV plattegrond Cabin, Afbeeldingen cabin interieur & exterieur

3. VERKENNING EN MONITORING

Verkenning en toetsing

De nieuwe locaties voor de cabins zijn getoetst aan de flora/fauna criteria die door ecologen van Staatsbosbeheer en de Provincie zijn opgesteld.

Criteria

De locaties zijn beoordeeld op een aantal ecologische punten. Het gaat om de volgende uitgangspunten:

- De cabin wordt niet geplaatst op een plek waar kwetsbare flora aanwezig is.
- De cabin wordt niet geplaatst op minder dan 100 meter afstand van een bewoonde dassenburcht.
- De cabin wordt niet geplaatst op minder dan 100 meter afstand van belangrijke nestbomen van roofvogels en nestbomen c.q. vaste rust- of verblijfplaatsen van zwarte specht, eekhoorn, boommarter, uilen en vleermuizen.
- De cabin wordt niet geplaatst op de vaste looproutes (wissels) van dassen.
- De cabin wordt niet geplaatst op minder dan 25 meter afstand van een mierenhoop.
- Bij de plaatsing van de cabin wordt kort voor die tijd een faunacheck gedaan. Mochten er broedgevallen van kwetsbare soorten worden vastgesteld dan wordt de plaatsing uitgesteld.
- Voor het overige wordt bij plaatsing altijd voldaan aan de provinciale en gemeentelijke voorschriften en regels.

Monitoring

Voorafgaand aan de plaatsing van de cabins worden de locaties gemonitoord (d.m.v. o.a. wildcamera's), waarbij de bewegingen van zoogdieren worden geregistreerd. Na plaatsing zullen op gezette tijden opnieuw camera's geplaatst worden om de effecten van de cabins op de zoogdierfauna waar te nemen. Als er grote veranderingen optreden op de locatie zal de cabin in het uiterste geval verplaatst worden.

0307 489253

4. FUNDERING

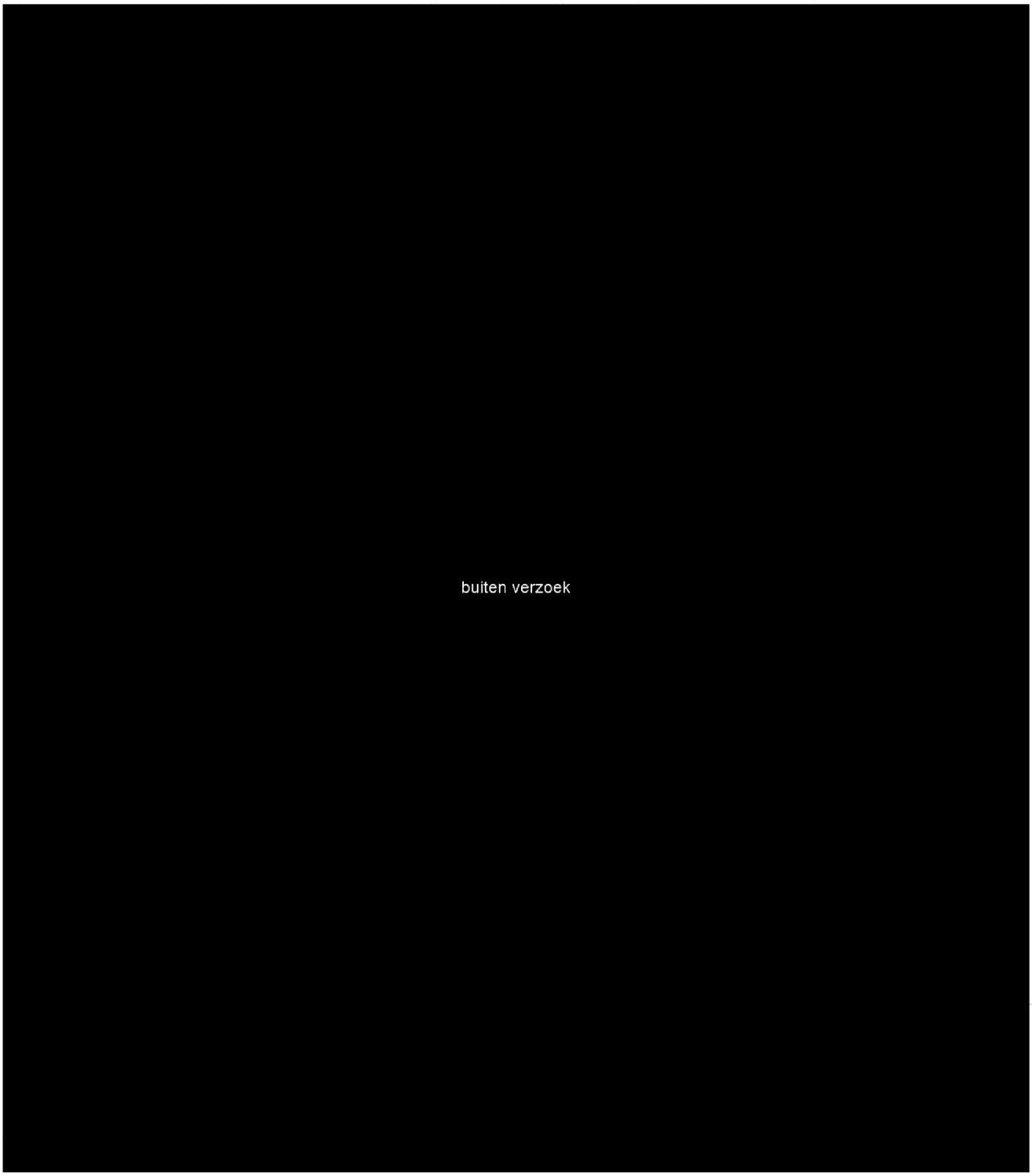

5. AFVAL

Bezoekers van de cabins nemen hun afval na gebruik mee naar het startpunt van de wandeling, waar deze in een afvalcontainer kan worden achtergelaten. De cabins zelf zijn aangesloten op een IBA, waar alleen het afvalwater wordt gezuiverd. Bezoekers mogen alleen gebruik maken van biologisch afbreekbare zeep. Deze is voorhanden in de cabins (in de douchecabine en bij de gootsteen). De IBA's zijn gecertificeerd en worden jaarlijks gecontroleerd en volgens voorschriften beheerd en onderhouden (in samenwerking met IBA expert Van der Werff watertechniek in Drachten). Staatsbosbeheer en het Waterschap worden geïnformeerd over de werking en onderhoud van de IBA's.

Het toilet in de cabin is een droogtoilet, wat betekent dat de vaste ontlasting gescheiden wordt van de vloeibare ontlasting. De vaste ontlasting wordt wekelijks opgehaald en afgevoerd met het GFT afval. In samenwerking met Renewi is een traject gestart waar dit wordt verwerkt tot compost.

6. GRONDWATER

Cabiner gebruikt grondwater als watervoorziening. Bezoekers moeten zelf met behulp van een handpomp het water oppompen. Hiermee wordt bewustwording bevorderd en is het gebruik/verbruik minimaal.

Gemiddeld wordt er niet meer dan 60 liter per dag gepompt. Dit blijft ver onder het minimum verbruikte hoeveelheid grondwater waarvoor een melding moet worden gemaakt of een vergunning voor aangevraagd hoeft te worden (dit is nodig boven de 10 m3/uur).

7. LEGIONELLA

Cabiner heeft een legionella beheersplan op laten stellen door WLN (Water Laboratorium Noord).

0307 489253

8. VERGUNNING & DUUR

De aanvraag is voor de volgende activiteiten:

- Gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemming (artikel 2.1 lid 1 onder c Wabo);

De aanvraag is in strijd met het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied', omdat binnen bestemmingen 'Natuur' geen gebouwen en overkappingen mogen worden gebouw.

Met toepassing van artikel 2.12, lid 1 onder a onder 2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in combinatie met artikel 4, lid 11 van het Besluit omgevingsrecht kan worden afgeweken van bestemmingsplanvoorschriften.

We vragen de vergunning aan voor een periode van 5 jaar. De cabins worden gemiddeld na 4-5 jaar verplaatst. Wanneer uit de monitoring blijkt dat de betreffende cabin geen impact heeft op Flora en Fauna, wordt de plaatsingsduur in overleg met Staatsbosbeheer na 4 jaar nog 1 jaar verlengd. We zullen de gemeente in dat geval op de hoogte brengen van de monitoring resultaten en de verlengde plaatsingsduur. De vergunning termijn start op het moment dat de cabin daadwerkelijk in het gebied is geplaatst.

- Tijdelijk gebruik

In het Bro wordt in artikel 4 lid 11 beschreven dat medewerking verleend kan worden voor tijdelijk gebruik tot 10 jaar. Met een maximale plaatsingsduur van 5 jaar blijft de aanvraag ruim binnen deze periode.

- Geluid

Er is geen sprake van hinder vanwege geluid. Gebruikers maken nauwelijks geluid (uitkomst monitoring Cabins 1 t/m 4 in 2019).

0307 489253

- Grondwater

Het opgepompte water is minimaal door gebruik van een handpomp en het afvalwater wordt gezuiverd.

- Archeologie

De cabins hebben een geen fundering nodig door hun lichte bouwstructuur (karton). De paalfundering is met name bedoeld om de cabin los van de grond te houden ivm flora/fauna waarden. Er zijn geen graafwerkzaamheden of heipalen nodig voor de plaatsing.

Er is geen sprake van een inrichting en van milieuzonering.

- Parkeren

Bezoekers van cabiner parkeren hun auto buiten het natuurgebied en gaan lopend naar de cabin.

Milieu effect rapportage

De aanvraag betreft geen activiteit als bedoeld in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit Milieueffectrapportage.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 9/13/2019 12:15:48 PM
Subject: De reeënwissel hogersmilde
Received: Fri 9/13/2019 12:15:48 PM
~WRD000.jpg

Dag 5.1.2e,
Lijkt mij geschikt plan om mee te beginnen.
Wel graag z.s.m. i.v.m. vervaldatum 19/9 We transfer
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

aanwezig ma t/m do

Provincie Drenthe – Ruimtelijke Ontwikkeling

Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands

t +31 (0)592 5.1.2e | @ 5.1.2e @drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig?

Van: WeTransfer
Verzonden: donderdag 12 september 2019 15:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e @middendrenthe.nl heeft je bestanden gestuurd via WeTransfer

5.1.2e @midde
heeft je bestand

3 items, 5,81 MB in totaal • Wordt ve

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Jullie hebben denk ik eerder al contact gehad met 5.1.2e over dit plan. Camping De Reëenwiss
recreatiewoningen kunnen bijbouwen aansluitend aan de bestaande camping, in het deel wa
bescherming dassenburcht te wijzigen in een aanlegstelsel, zodat de dassenburcht ook bij ve
opmerkingen hebben over het plan?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

https://wetransfer.com/downloads/f4ea63e534d3da6913bd75fa8bcce369201909
?utm_campaign=WT_email_tracking&utm_content=general&utm_medium=down

Download je bestanden

Download link

https://wetransfer.com/downloads/f4ea63e534d3da6913bd75fa8bcce36920190912131939/b

3 items

NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Regels met bijlage.Pdf
304 KB
NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Toelichting met bijlage.pdf
5,37 MB
NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Verbeelding.pdf
152 KB

Voeg noreply@wetransfer.com toe aan je contactpersone

Over WeTransfer · Help · Algemene voorwaard

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 9/18/2019 2:20:16 PM
Subject: FW: De reeënwissel hogersmilde
Received: Wed 9/18/2019 2:20:18 PM
NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Verbeelding.pdf
NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Toelichting met bijlage.pdf
NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01-Regels met bijlage.Pdf

Hoi 5.1.2e,
Onderbouwing wnb lijkt mij voldoende zou je er nog een blik op willen werpen? (toelichting paragraaf 4.4 en de regels 3.3 natuur)
Met een vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 18 september 2019 10:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: De reeënwissel hogersmilde
Urgentie: Hoog
Hoi 5.1.2e,
Onderstaand plan hebben wij van 5.1.2e ontvangen. Wij zijn hier toen ook op bezoek geweest en hebben de boomhut mogen bewonderen!
Mijn vraag aan jou is of je naar de documenten wilt kijken of het zo in orde is qua compensatie. Zoals ook besproken in de mailwisseling tussen 5.1.2e en jou op donderdag 29 maart 2018. Zou je dit willen bekijken?
Groet 5.1.2e

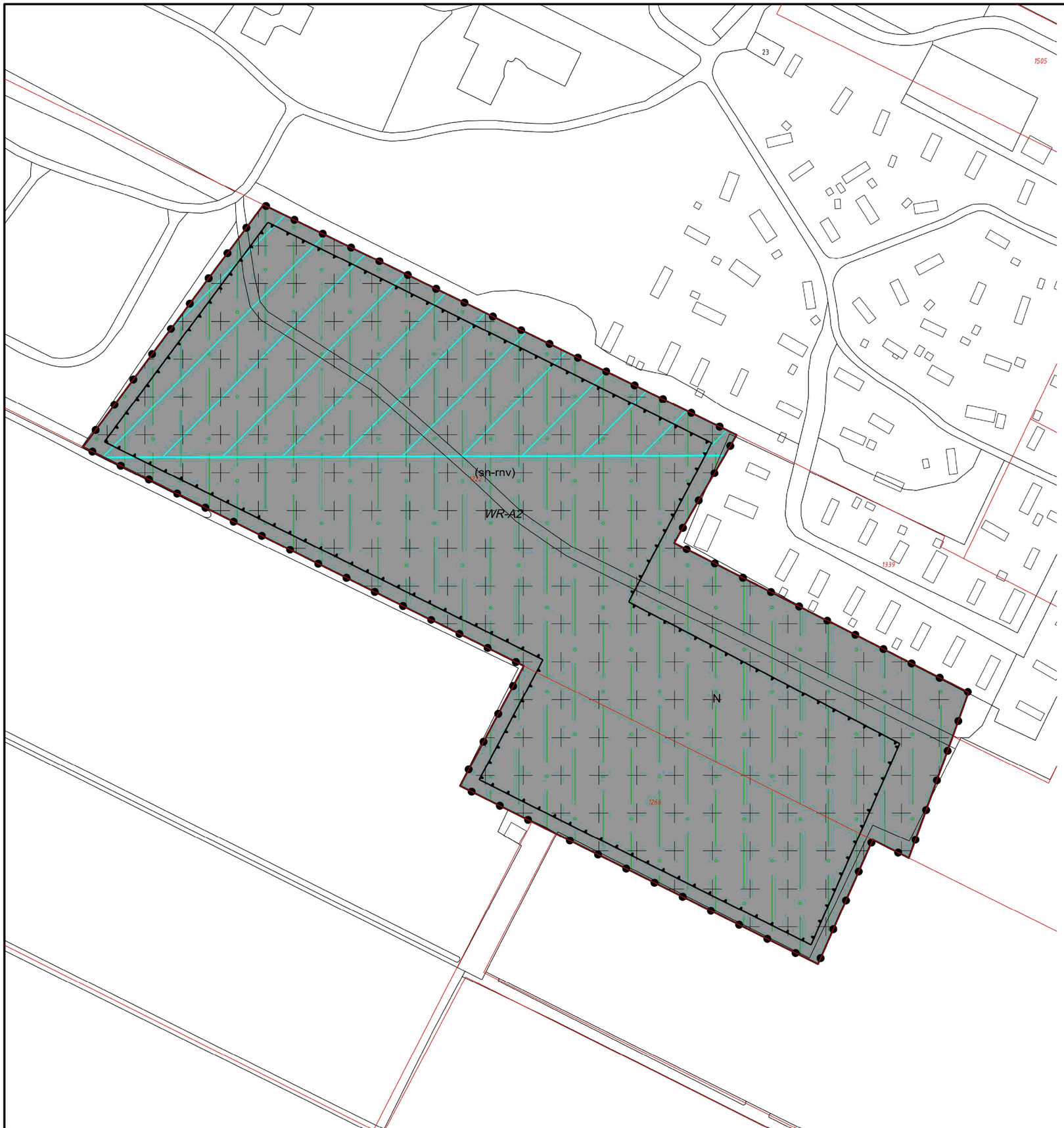

Legenda

Plangebied

Bestemming

N — Natuur

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Gebiedsaanduidingen

milieuzone - hydrologische beinvloeding

vrijwaringszone - straalpad

Functieaanduiding

(sn-rnv) — specifieke vorm van natuur - recreatief nachtverblijf

Verklaring

BGT en DKK 2018-12-19

N

Gemeente Midden-Drenthe

Bestemmingsplan De Reeënwissel te Hoogersmilde

Verbeelding

datum:	03-09-2019
schaal:	1 : 1000 (A2)
status:	voorontwerp
projectnr.:	602.24.50.00.00.00
gezien:	5.1.2e

NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO001

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Postbus 274, 9400 AG Assen T 0592 316 206 E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Bestemmingsplan De Reeënwissel

VOORONTWERP

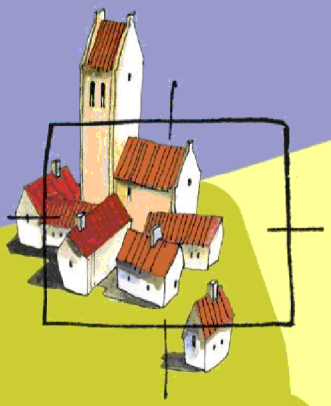

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Toelichting

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Geldend bestemmingsplan 3
1.3 Leeswijzer 5

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving 6
2.1 Huidige situatie 6
2.2 Toekomstige situatie 6

Hoofdstuk 3 Beleidskader 8
3.1 Rijksbeleid 8
3.2 Provinciaal beleid 11
3.3 Gemeentelijk beleid 14

Hoofdstuk 4 Onderzoek 16
4.1 Archeologie en cultuurhistorie 16
4.2 Bedrijven en milieuzonering 18
4.3 Bodem 19
4.4 Ecologie 20
4.5 Externe veiligheid 22
4.6 Geluid 24
4.7 Luchtkwaliteit 24
4.8 Water 26
4.9 M.e.r.-beoordeling 27
4.10 Verkeer & Parkeren 28

Hoofdstuk 5 Juridische vormgeving 30
5.1 Inleiding 30
5.2 Opbouw van de regels 30

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 33
6.1 Economische uitvoerbaarheid 33
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 33

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voorliggende bestemmingsplan heeft betrekking op het uitbreiden van de camping De Reeënwissel te Hoogersmilde in de gemeente Midden-Drenthe. Op dit moment biedt de camping dagrecreatieve voorzieningen en recreatieve nachtverblijven zoals campingplaatsen, chalets en stacaravans. De camping wil uitbreiden met nog achttien recreatieve nachtverblijven in de vorm van natuurlodges, trekkershutten en experimentele overnachtingsplaatsen zoals boomhutten in het bos ter plaatse, om zo in te spelen op de wens van gasten door het aanbieden van een unieke natuurbeleving. Deze ontwikkeling is volgens de nu geldende bestemmingsplannen niet mogelijk. Om die reden wordt voorliggende plan opgesteld.

1.2 Geldend bestemmingsplan

Voor het plangebied gelden op dit moment het bestemmingsplan 'Buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1) en het bestemmingsplan 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.CorHerBuitengebied-VST1). Het bestemmingsplan 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' wijzigt op een aantal onderdelen het bestemmingsplan 'Buitengebied Midden-Drenthe'. Deze herziening wijzigt echter de in het plangebied geldende bestemmingen niet inhoudelijk. Zodoende heeft het bestemmingsplan 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' geen invloed op het onderhavige plan.

De gronden waar dit bestemmingsplan betrekking op heeft, hebben op dit moment de enkelbestemming 'Natuur'. Daarnaast ligt op het perceel de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' en de gebiedsaanduidingen 'milieuzone - hydrologische beïnvloeding' en 'vrijwaringszone - straalpad'. Op de onderstaande afbeelding is een uitsnede van de verbeeldingen van de juridisch-planologische regeling weergegeven.

Uitsnede verbeeldingen geldende bestemmingsplannen (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Ten eerste geldt voor het plangebied op dit moment de enkelbestemming 'Natuur'. Deze bestemming bepaalt dat gronden met die bestemming zijn bedoeld voor natuur, bosbouw, houtproductie, het behouden van de cultuurhistorische, natuurlijke en landschappelijke waarden en een aantal ondergeschikte en bijbehorende functies. Dat houdt dus in dat recreatieve nachtverblijven niet zijn toegestaan en dus is het nodig om op dit onderdeel van het geldende bestemmingsplan af te wijken.

Ten tweede geldt ter plaatse de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Deze bestemming bepaalt dat bij bodemingrepen die groter dan 1.000 m^2 en dieper dan 0,30 meter zijn, het nodig is om bij de omgevingsvergunning voor het bouwen een archeologisch rapport te overhandigen waarin de archeologische waarde van het terrein dat door de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld. Paragraaf 4.1 gaat op dit onderdeel verder in. De dubbelbestemming levert echter op dit moment geen belemmering op.

Tot slot gelden ter plaatse ook twee gebiedsaanduidingen. De gebiedsaanduiding 'milieuzone - hydrologische beïnvloeding' bepaalt dat ter plaatse de hydrologische waarden moeten worden hersteld, behouden en ontwikkeld. Zoals ook uit de verdere bespreking blijkt, levert deze gebiedsaanduiding geen beperkingen op voor het planvoornemen. Datzelfde geldt voor de aanduiding 'vrijwaringszone - straalpad'. Deze gebiedsaanduiding

bepaalt dat bouwwerken niet hoger mogen zijn dan 36,00 meter en zoals uit paragraaf 2.2 zal blijken, wordt daaraan voldaan.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de uitgangssituatie en de planuitgangspunten. In hoofdstuk 3 komt het relevante rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid aan bod. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de onderzoeken die ten aanzien van verschillende milieu- en omgevingsaspecten zijn verricht. Het betreft de volgende onderwerpen: archeologie en cultuurhistorie, bedrijven en milieuzonering, bodem, ecologie, externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit, water en m.e.r.-beoordeling. In hoofdstuk 5 volgt de planbeschrijving in de vorm van een toelichting op de systematiek en een toelichting op de bestemmingen. Ten slotte verwoordt hoofdstuk 6 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied van dit bestemmingsplan is gelegen aan de zuidoostzijde van Hoogersmilde, in de gemeente Midden-Drenthe. Exact genomen gaat het om de percelen met de kadastrale aanduiding gemeente Smilde, sectie A, nummer 1222 en nummer 1266. De twee percelen hebben een totale oppervlakte van ongeveer drie hectare. De percelen kennen op dit moment geen ontsluiting en zijn in gebruik als een niet toegankelijk bos.

De planlocatie is gevestigd in Hoogersmilde en betreft een dorp dat aan weerszijde van de Drentse Hoofdvaart is gebouwd. De directe omgeving van het plangebied is te kenmerken als een gebied bestaande uit recreatievoorzieningen, bebossing en agrarische percelen. Op de onderstaande afbeelding is een luchtfoto met daarin het plangebied weergegeven.

Luchtfoto plangebied (Google Maps, d.d. 18-12-2018)

Zoals op de bovenstaande luchtfoto is te zien, bevindt zich in het plangebied in de huidige situatie geen bebouwing en bestaat het enkel uit bebossing.

2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wil de initiatiefnemer van het plan in het bos achttien recreatieve nachtverblijven bouwen. Het kan dan gaan omtrekkershutten,

0311 489191

natuurlodges of boomhutten. De recreatieve nachtverblijven worden verspreid in het bos gesitueerd en zijn allemaal bereikbaar via een pad. Vanuit dit pad zullen kleinere paden ontspringen richting elk nachtverblijf.

De te bouwen nachtverblijven krijgen per soort dezelfde vorm. Alle achttien zullen ze niet hoger worden dan 13,00 meter. Het oppervlak van elk nachtverblijf wordt niet groter dan 70 m^2. Omdat elk nachtverblijf op enige afstand van de ander wordt gebouwd, ontstaat een unieke natuurbeleving met voldoende privacy.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied moet passen binnen het vigerend beleid op zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk niveau. Voor de ontwikkelingen en het plangebied zijn verschillende beleidsstukken relevant. Hierna zijn de belangrijkste bevindingen uit het beleid beschreven en wordt aangegeven hoe de ontwikkeling van het plangebied hierop inspeelt.

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie infrastructuur en ruimte:

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteits-Aanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

In de SVIR schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Het ruimtelijke beleid en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid. Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- het verbeteren van bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

De provincies en gemeenten hebben in het nieuwe ruimtelijke beleid en mobiliteitsbeleid meer bevoegdheden, bijvoorbeeld op het gebied van landschappen, verstedelijking en het behoud van groene ruimte. Provincies en gemeenten zijn volgens het kabinet beter op de hoogte van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Daardoor kunnen zij beter afwegen wat er in een gebied moet gebeuren. Het opstellen van het onderhavige plan past in die lijn.

Ladder voor duurzame verstedelijking:

Wettelijk kader:

De Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder) is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik, met een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Bij besluit van 28 augustus 2012 is de Ladder toegevoegd aan artikel 3.1.6 van het Bro en vervolgens op 1 oktober 2012 in werking getreden. Op 1 juli 2017 is het Bro gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. De Ladder staat als instrument niet op zichzelf, maar geeft mede vorm aan de systeemverantwoordelijkheid van de minister van Infrastructuur en Milieu voor een goede ruimtelijke ordening. Deze verantwoordelijkheid brengt met zich mee, dat de minister er voor zorgt dat decentrale overheden over de juiste instrumenten kunnen beschikken voor een zorgvuldige benutting van de ruimte. Hieronder wordt begrepen het voorkomen van overprogrammering, het faciliteren van groei, het anticiperen op stagnatie en het leefbaar houden van krimpregio's.

De Ladder is onder andere van toepassing op bouwplannen die worden aangemerkt als nieuwe stedelijke ontwikkeling. Bij het bepalen óf en hoe de Ladder moet worden toegepast zijn de volgende aspecten van belang:

1. Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling?
2. Is de stedelijke ontwikkeling nieuw?
3. Wat is het ruimtelijk verzorgingsgebied?
4. Is er behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling?
5. Ligt de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied?

Afweging:

1. Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling?

Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling, in relatie tot de omgeving. Voor overige stedelijke functies geldt, dat voor accomodaties voor recreatie er sprake kan zijn van een stedelijke ontwikkeling die Ladderplichtig is.

Het projectvoornemen bestaat uit het realiseren van achttien recreatieve nachtverblijven in een gebied van in totaal 3,5 hectare. Gelet op de omvang van het plan in verhouding tot de omgeving is het project aan te merken als een stedelijke ontwikkeling.

2. Is de stedelijke ontwikkeling nieuw?

De Laddertoets geldt alleen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Beoordeeld moet worden of sprake is van een nieuw beslag op de ruimte. Daarvan is in het beginsel sprake als het nieuwe ruimtelijke besluit meer bebouwing mogelijk

maakt dan er op grond van het voorheen geldende planologische regime aanwezig was, of kon worden gerealiseerd.
Het plangebied is onderdeel van het buitengebied van de gemeente Midden-Drenthe. Volgens het geldende planologische regime (zie paragraaf 1.2) geldt een natuurbestemming. Ten opzichte van het geldende bestemmingsplan wordt met het onderhavig project een andere functie mogelijk gemaakt. Er is dus sprake van een nieuwe stedelijk ontwikkeling.

3. Wat is het ruimtelijk verzorgingsgebied?

Wanneer sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, moet de behoefte aan die ontwikkeling worden gemotiveerd. De behoefte moet worden bepaald binnen het ruimtelijk verzorgingsgebied van de ontwikkeling. De aard en omvang van de ontwikkeling zijn leidend voor het schaalniveau waarop de ruimtebehoefte moet worden afgewogen. Voor de recreatieve sector in de gemeente Midden-Drenthe geldt dat het verzorgingsgebied groter is dan alleen de gemeente zelf.

4. Is er behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling?

Zoals hiervoor al staat vermeld, moet de behoefte aan de nieuwe stedelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, worden beschreven. In deze situatie gaat het om achttien recreatieve nachtverblijven in het bos. Het kan dan gaan om trekkershutten, natuurlodges of boomhutten. Het bos waar de verblijven komen is onderdeel van het natuurgebied de 'Drents-Friese Wold' dat veel bezoekers trekt. Hiermee voorziet het planvoornemen in een unieke natuurbeleving, vormt het een aanvulling op het bestaande recreatieve aanbod in de omgeving en sluit het aan bij het natuurlijke karakter van de omgeving dat veel bezoekers trekt.

5. Ligt de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied?

In artikel 1.1.1, onder h, van het Bro is een nadere omschrijving van het begrip 'bestaand stedelijk gebied' vastgelegd. Als bestaand stedelijk gebied wordt aangemerkt: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Midden-Drenthe. De gronden waar de recreatieve nachtverblijven zijn geprojecteerd hebben op grond van het bestemmingsplan een natuurbestemming en kunnen ook als zodanig worden gebruikt. De gronden in de omgeving hebben een recreatieve, agrarische of ook een natuurbestemming. Uit jurisprudentie volgt dat de ligging, het gebruik en de bestemming van het perceel, getoetst aan de definitie uit het

Bro, maken dat het perceel in het kader van de Ladder niet kan worden beschouwd als bestaand stedelijk gebied.

Het stedelijk gebied in de omgeving bestaat uit kleinschalige dorpskernen, voornamelijk in lintvorm. De mogelijkheden om binnen die dorpen in de behoefte voor recreatieve nachtverblijven in het bos te voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, zijn niet aanwezig. Het gewenste voornemen van achttien recreatieve nachtverblijven met een unieke natuurbeleving past juist goed in het onderhavige plangebied.

Conclusie:
Uit het bovenstaande is gebleken dat de voorgestane ontwikkeling voldoet aan de vijf voorwaarden die in het kader van toetsing aan de Ladder voor duurzame verstedelijking relevant zijn. Het initiatief is dan ook in overeenstemming is met de Ladder voor duurzame verstedelijking.

3.2 Provinciaal beleid

'*Omgevingsvisie Drenthe 2018' en 'Provinciale omgevingsverordening Drenthe':*
De provincie Drenthe heeft op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. In 2014 is de Omgevingsvisie geactualiseerd. De Omgevingsvisie is doorvertaald naar een verordening, voor zover het planologisch relevante aspecten betreft. Die Omgevingsverordening is op 9 maart 2012 door Provinciale Staten vastgesteld en in oktober 2015 geactualiseerd.

De provincie Drenthe heeft op 3 oktober 2018 de gereviseerde Omgevingsvisie Drenthe 2018 vastgesteld. Voor de revisie is een nadere verkenning en duiding voor de thema's energie, stedelijke ontwikkeling en vrijetijdseconomie uitgevoerd. De Omgevingsvisie vormt het strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe in de periode tot 2030. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijk domein. De missie uit de Omgevingsvisie is het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe passend bij deze kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten zijn:

- rust, ruimte, natuur en landschap;
- oorspronkelijkheid (authenticiteit, Drents eigen);
- naoberschap;
- kleinschaligheid (Drentse schaal);
- menselijke maat;
- veiligheid.

0311 489191

In de Omgevingsverordening zijn deze kernkwaliteiten juridisch geborgd en doorvertaald als archeologie, aardkundige waarden, cultuurhistorie, landschap, rust, en natuur. Om de missie te bereiken, wil de provincie vijf robuuste systemen ontwikkelen. Deze systemen zijn: sociaal economische structuur, klimaatbestendig watersysteem, robuuste landbouw, robuuste natuur en het multifunctioneel systeem. Binnen deze systemen staat de ontwikkeling van de hoofdfunctie (respectievelijk wonen en werken, water, natuur en landbouw) voorop. Een robuust systeem wil zeggen dat een verstoring als gevolg van een ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor het functioneren van het systeem.

Daarnaast is voor het bereiken van de missie de ruimtelijke kwaliteit van belang. De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit, rekening houdend met de kernkwaliteiten die de Drentse identiteit bepalen.

In de Omgevingsverordening is daarom opgenomen (artikel 2.6) dat in een ruimtelijk plan uiteen wordt gezet dat met het desbetreffende plan wordt bijgedragen aan behoud en ontwikkeling van de bij het plan betrokken kernkwaliteiten. Het plan maakt daarbij geen activiteiten mogelijk die deze kernkwaliteiten significant aantasten. In de volgende paragraaf wordt het plan hieraan getoetst.

Verwerking in het bestemmingsplan:
Dit bestemmingsplan voorziet in de planologische regeling voor de realisatie van een nieuwe woning in het buitengebied van de gemeente Midden-Drenthe. Bij deze ontwikkeling is sprake achttien recreatieve nachtverblijven. Voor het plangebied zijn de kernkwaliteiten 'Landschap', 'Natuur', 'Cultuurhistorie', 'Archeologie' en 'Aardkundige waarde' van toepassing. Dit betekent onder andere dat er wordt gestuurd op een goede uitvoering van archeologisch onderzoek. Paragraaf 4.1 gaat hier nader op in.

Voor de kernkwaliteit 'Landschap' geldt dat het gebied is aangewezen als landschap van de Veenkoloniën. Voor deze gebieden is het beleid gericht op het behouden en versterken van de samenhang en de openheid met de wijken en de rechtlijnige landschapsstructuur. Dit bestemmingsplan voldoet aan dit beleid nu het planvoornemen geen wijziging teweegbrengt in de uitstraling van het landschap.

De tweede kernkwaliteit die van toepassing is in het plangebied betreft de kernkwaliteit 'Natuur'. Reden hiervoor is dat het plangebied onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland-gebied (NNN-gebied) Drents-Friese Wold. Het

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit. Gebieden die deze aanduiding in de omgevingsvisie hebben, zijn onder andere bestemd voor het actief beleven van het landschap. In dit landschap wordt natuurinclusief recreëren bevordert door de provincie Drenthe. Desondanks leidt dit planvoornemen tot negatieve gevolgen voor het NNN-gebied en dus moeten er compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen. Ten aanzien van de compensatie als gevolg van het aanbrengen van verhardingen (zoals bestrating en bebouwing) geldt dat kwalitatieve compensatie in 2015 reeds heeft plaatsgevonden. De kwantitatieve compensatie zal plaatsvinden door het storten van geld in het Compensatiefonds van de provincie Drenthe. Daarnaast voorziet dit planvoornemen in recreatieve nachtverblijven die op palen worden gebouwd met als gevolg dat de aantasting van de bodem zoveel mogelijk wordt voorkomen. Ook zullen er voor dit plan geen bomen worden gekapt. Op dit onderdeel kan het planvoornemen om het planologisch mogelijk maken van achttien recreatieve nachtverblijven in een bos in overeenstemming worden geacht met de doelen van de provincie voor het gebied.

Ten derde is de kernkwaliteit 'Cultuurhistorie' van toepassing in het plangebied. Het specifieke beleid voor dit plangebied betreft het respecteren van de cultuurhistorische waarden bij nieuwe plannen. Bij ontwikkelingen ligt de inzet bij het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. Initiatiefnemers hebben de verantwoordelijkheid om de cultuurhistorische hoofdstructuur als inspiratiebron te benutten voor ontwikkelingen. De mate waarin dit planvoornemen daarmee in overeenstemming is, bespreekt paragraaf 4.1.

Ten vierde geldt op grond van de kernkwaliteit 'Archeologie' generiek beleid voor het plangebied. Het beschermingsniveau 'Generiek' richt zich op het algemene uitgangspunt dat alle behoudenswaardig archeologische vindplaatsen (waarden) die op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) van Drenthe staan en de nieuw ontdekte behoudenswaardige vindplaatsen niet ongezien kunnen verdwijnen. Uit paragraaf 4.1 blijkt dat het planologisch mogelijk maken van achttien recreatieve nachtverblijven met dit beleid in overeenstemming is.

Tot slot geldt op grond van de kernkwaliteit 'Aardkundige waarden' een generiek beschermingniveau. In gebieden met dit beschermingsniveau wil de provincie Drenthe de lokale, aardkundige kenmerken voor de toekomst bewaren. De uitvoering van dit doel vindt zijn vertaling in de Provinciale omgevingsverordening Drenthe. In paragraaf 4.1 over archeologie is opgenomen op welke manier voorliggend bestemmingsplan rekening houdt met de aanwezige aardkundige waarden.

0311 489191

Afweging:
Gezien het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het plan in overeenstemming is met het provinciale beleid. De toetsing van de thema's Archeologie, Aardkundige waarden, Cultuurhistorie en Natuur komen verderop in dit document terug.

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland leeft!':
De gemeenteraad heeft op 28 juni 2012 de structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland leeft!' vastgesteld. De structuurvisie gaat uit van een grote diversiteit tussen de dorpen van het buitengebied van de gemeente. De gemeente wil ruimte voor een grote diversiteit in het woningaanbod, verschillende vormen van landbouw, natuurontwikkeling koesteren en haar toeristische aantrekkelijkheid vergroten. Om deze speerpunten na te streven maakt de gemeente keuzes. Een van die keuzes houdt in dat de gemeente inzet op haar pijlers wonen, landbouw, natuur en recreatie. Daarnaast moeten nieuwe ontwikkelingen in de gemeente passen binnen de landschappelijke schaal van de betreffende locatie en moet een dergelijk nieuwe ontwikkeling bijdragen aan de levendigheid van deze dorpen en buurten.

Afweging:
Met de in de structuurvisie geformuleerde doelen is dit planvoornemen in overeenstemming. Ten aanzien van recreatie en toerisme wil de gemeente Midden-Drenthe zich positioneren als een recreatief centrum van de Drentse Hooglanden. Hoogersmilde geldt daarbij als toegangspoort van het Drents-Friese Wold.

Doordat dit planvoornemen voorziet in het uitbreiden van de camping De Reeënwissel met achttien recreatieve nachtverblijven, versterkt de gemeente Midden-Drenthe haar positie. Het planvoornemen past dus in het beleid van de gemeente.

'Koersnota vrijetijdseconomie Midden-Drenthe 2018-2022':
Behalve de structuurvisie kent de gemeente Midden-Drenthe ook de ''Koersnota vrijetijdseconomie Midden-Drenthe 2018-2022'. In deze nota zoekt de gemeente aansluiting bij het beleid van de provincie Drenthe: cultuur, natuur en avontuur. De nota van de gemeente gaat uit van drie belangrijke thema's:
- een goede infrastructuur;
- een uitstekende informatievoorziening;
- een innovatief ondernemerschap.

Bij deze thema's heeft de gemeente Midden-Drenthe als ambitie om ervoor te zorgen dat het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente toeneemt met 10%.

Afweging:
Dit planvoornemen om achttien recreatieve nachtverblijven te realiseren als uitbreiding van de camping De Reeënwissel komt overeen met de ambitie van de gemeente om te zorgen voor een toename van het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente.

0311 489191

Hoofdstuk 4 Onderzoek

4.1 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie:

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze naar verwachting in 2021 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

Archeologische (verwachtings)waarden worden vanwege de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) meegewogen in de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen. Doel van de Wet op de archeologische monumentenzorg is namelijk: 'bescherming van aanwezige en te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemverstorende activiteiten'. Bij het opstellen en het uitvoeren van ruimtelijke plannen wordt rekening gehouden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden.

De erfgoedwet is juridisch gezien vertaald naar het geldende bestemmingsplan Buitengebied Midden-Drenthe (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1). Dit bestemmingsplan bepaalt dat ter plaatse van het plangebied perceel de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' geldt. Voor gronden met deze bestemming geldt dat indien een planvoornemen betrekking heeft op een oppervlakte dat groter is dan 1.000 m^2 en de activiteit op een grotere diepte dan 0,30 meter plaatsvindt, er een archeologisch onderzoek moet worden overlegd waarin de archeologische waarden van het plangebied voldoende zijn vastgesteld of voorwaarden kunnen worden verbonden aan de omgevingsvergunning. Deze archeologische waarde wordt in dit onderhavige planvoornemen overgenomen. Zo bezien wijzigt de archeologische situatie niet: mocht men in de toekomst bodemingrepen uitvoeren met een oppervlakte groter dan 1.000 m^2 en de activiteit op een grotere diepte dan 0,30 meter plaatsvinden, dan is archeologisch onderzoek nodig. Door het overnemen van de archeologische waarde is dit planvoornemen als uitvoerbaar te beschouwen.

Cultuurhistorie:

Als gevolg van het rijksbeleid ten aanzien van de monumentenzorg, is per 1 januari 2012 een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening van kracht. De wijziging betreft artikel 3.1.6, eerste lid, onderdeel a, als gevolg waarvan alle cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk moeten worden meegewogen bij het

vaststellen van ruimtelijke plannen. Dit betekent dat in aanvulling op de archeologische aspecten nu ook de overige cultuurhistorische waarden moeten worden betrokken in het onderzoek.

Op basis van de 'Omgevingsvisie 2018' van de provincie Drenthe geldt voor het plangebied het sturingsniveau 'respecteren'. Dat houdt in dat voor de provincie voor het plangebied zich richt op het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. Initiatiefnemers hebben daarbij de verantwoordelijkheid om de cultuurhistorische hoofdstructuur als inspiratiebron te benutten. Bij ontwikkelingen ligt de inzet bij het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. Initiatiefnemers hebben de verantwoordelijkheid om de cultuurhistorische hoofdstructuur als inspiratiebron te benutten voor ontwikkelingen. Het plangebied bevindt zich echter niet in een van de concentratiegebieden waarvoor de provincie specifiek beleid hanteert. De Omgevingsvisie heeft op die manier dus geen invloed op het planvoornemen.

Daar kan nog aan toegevoegd worden dat het plangebied een stuk bos betreft dat onderdeel is van het nationale park Drents-Friese Wold. Het planvoornemen voorziet in het bouwen van een achttiental recreatieve nachtverblijven verspreid in het bos. De initiatiefnemer wil hiermee voor de bezoeker een unieke natuurbeleving bieden. De bestaande natuur vervult hierbij dus een belangrijke functie en wordt door dit plan gerespecteerd.

Behalve de 'Omgevingsvisie 2018' hanteert de provincie Drenthe ook het Cultuurhistorisch Kompas. Hierin staan twee doelstellingen centraal: het herkenbaar houden van de cultuurhistorie en het versterken van de ruimtelijke identiteit. Om de cultuurhistorische waarden veilig te stellen en tegelijkertijd ruimte voor ontwikkelingen te bieden, is gekozen voor drie sturingsniveaus. Deze zijn gebiedsgericht toegepast.

1. Respecteren: het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. Plannen en initiatieven worden beoordeeld op het benutten van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur als inspiratiebron.
2. Voorwaarden verbinden: de cultuurhistorische samenhang geldt als randvoorwaarde. Vroegtijdig in het planproces moet inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze de cultuurhistorische samenhang als een van de (ruimtelijke) onderleggers voor nieuwe plannen wordt benut.
3. Eisen stellen: de provincie bedingt vanaf het begin een plek in het plan-vormingsproces en stuurt de ontwikkelingen in de gewenste richting.

Voor het plangebied geldt het niveau 'respecteren'.

0311 489191

Het Cultuurhistorisch Kompas geeft aan dat het plangebied deel uit maakt van het landschap 'De Drentse Hoofdvaart'. De volgende ambities zijn opgenomen in het Cultuurhistorisch Kompas voor het plangebied:

- Het versterken van het karakter als beelddrager van een ensemble van kanaal, sluis- en brugcomplexen en gerelateerde bebouwing.

Het planvoornemen behelst het realiseren van recreatieve nachtverblijven in het bos. Dit bos bevindt zich op ongeveer zeshonderd meter van de Drentse Hoofdvaart en kan om die reden geen invloed hebben op het ensemble dat onderdeel is van de Drentse Hoofdvaart.

Dit bestemmingsplan kan wat betreft het aspect cultuurhistorie als uitvoerbaar worden geacht.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Bedrijven worden ingedeeld in categorieën met behulp van de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Deze publicatie biedt een handreiking ten behoeve van de afstemming tussen ruimtelijke ordening en milieu op lokaal niveau en geeft informatie over de milieukenmerken van verschillende typen bedrijven. Op basis van de milieukenmerken van de verschillende typen bedrijven en inrichtingen wordt een indicatie van de afstanden gegeven, die als gevolg van deze kenmerken moeten worden aangehouden tussen de diverse typen bedrijven en een rustige woonwijk. De informatie heeft geen betrekking op individuele bedrijven, maar op bedrijfstypen. Dit betekent dat een concrete situatie altijd in de context moet worden bekeken:

- binnen bepaalde bedrijfstypen kunnen zich grote verschillen voordoen;
- concrete milieu-informatie over een specifiek bedrijf heeft meer waarde dan algemene informatie;
- de afstanden hebben betrekking op de afstand tot een rustige woonwijk; bij andere gebiedsfuncties kunnen dus andere afstanden mogelijk zijn;
- afdoende milieuhygiënische maatregelen bij de bron, bij de overdracht of bij de ontvanger, kunnen een kortere afstand eventueel mogelijk maken.

In de omgeving van het plangebied van dit bestemmingsplan komen meerdere activiteiten voor.

Ten eerste grenst de planlocatie aan de noordzijde aan de camping 'De Reeënwissel'. Omdat dit planvoornemen een uitbreiding van deze camping betreft, kan een verder analyse van deze activiteit achterwege blijven.

Ten tweede bevindt zich -ook in noordelijke richting- op ongeveer 450 meter afstand een vakantiepark met recreatiewoningen. Op basis van de VNG-brochure geldt voor zulke bedrijvigheid (SBI-code 2008 553 en 552) milieucategorie 3.1 vanwege het aspect geluid. Voor deze milieucategorie geldt een richtafstand van 50 meter en dus bevindt deze bedrijvigheid zich op voldoende afstand. Ook de bedrijvigheid die dit bestemmingsplan mogelijk maakt, betreft bedrijvigheid die valt onder SBI-code 2008 553 en 552 met milieucategorie 3.1 vanwege het aspect geluid. Zodoende levert het planvoornemen ook geen belemmeringen op voor het naastgelegen vakantiepark.

Tot slot bevinden zich aan de oostzijde, op ongeveer 600 meter afstand aan de Drentsche Hoofdvaart, verschillende woningen en bedrijven. Omdat deze zich allemaal op voldoende afstand bevinden veroorzaken deze geen hinder voor de voorgenomen activiteit (het uitbreiden van de camping De Reeënwissel). Omgekeerd veroorzaakt de planologische mogelijkheid om achttien recreatieve nachtverblijven te bouwen in het plangebied geen hinder bij de betreffende woningen en bedrijven.

Het aspect bedrijven en milieuzonering levert geen belemmeringen op voor het onderhavig bestemmingsplan.

4.3 Bodem

Voor de bodemkwaliteit geldt de Wet bodembescherming (hierna: Wbb) en het (bijbehorende) Besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebruik van de bodem. Bij een ruimtelijk plan moet de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk te worden gemaakt. Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is dat de kwaliteit ervan zodanig moet zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de voorgenomen functie.

Het planvoornemen voorziet in het bouwen van achttien recreatieve nachtverblijven in de vorm van trekkershutten, natuurlodges en andere (experimentele) verblijven. Het gaat dus om bouwwerken waarin mensen langer dan twee uur per dag verblijven. Om die reden moet er een bodemonderzoek worden uitgevoerd waarin wordt aangetoond dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid. Dit bodemonderzoek kan worden uitgevoerd ten tijde~~n~~ van de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het bouwen van de recreatieve nachtverblijven.

0311 489191

4.4 Ecologie

4.4.1. Inleiding

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 6 november 2018 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. Dit onderzoek is als bijlage 1 opgenomen, de conclusies van het onderzoek zijn hieronder integraal overgenomen.

4.4.2. Conclusie

Hieronder volgen de belangrijkste conclusies van het ecologisch onderzoek ten aanzien van de gebiedenbescherming en soortenbescherming.

<u>Beschermde gebieden</u>

Het plan leidt in de aanlegfase of gebruiksfase niet tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Dit blijkt onder andere uit de uitgevoerde Aerius-berekening. Verzuring en vermesting kunnen dus worden uitgesloten. Het plan is niet in strijd met de gebiedenbescherming van de Wnb.

Het plan leidt door de bouw van nieuwe recreatie-eenheden in het NNN-gebied tot een belemmering van de omzetting naar een natuurfunctie en aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied. In overleg met de Provincie Drenthe is bepaald dat deze aantasting van het NNN-gebied financieel wordt gecompenseerd.

<u>Beschermde soorten</u>

Das:

Om verstoring van de burcht te voorkomen, moeten nieuwe recreatie-eenheden gebouwd op minimaal 50 meter afstand van de burcht. De werkzaamheden binnen 200 meter van de burcht moeten bovendien overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang (of eerder dan 19.00 uur als de zon later onder gaat), worden uitgevoerd. Om ervoor te zorgen dat er een verbinding behouden blijft tussen de burcht en belangrijk foerageergebied ten zuidoosten en oosten van het plangebied, moet tot slot minimaal een rand van 20 meter langs de zuidzijde van het plangebied vrij blijven van bebouwing en toegangspaden. In dat geval zijn als gevolg van het plan geen negatieve effecten op das te verwachten.

Vleermuizen:
De drie bomen met potentiële vleermuisverblijfplaatsen moeten blijven bij uitvoering van het plan. In dat geval kunnen negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen worden uitgesloten.

Broedvogels:
Daarnaast komt uit het onderzoek naar voren dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden (artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb). Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste broedvogels geldt echter dat het broedseizoen valt tussen 15 maart en 15 juli.

<u>Uitvoerbaarheid</u>
Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat het plan uitvoerbaar is ten aanzien van de bescherming van soorten en gebieden, wanneer aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Effecten op het NNN-gebied worden gecompenseerd volgens de afspraak met het bevoegd gezag, de provincie Drenthe.
- Om verstoring van das te voorkomen, worden de voorschriften ten aanzien van de aanleg van paden en bebouwing gevolgd die in dit rapport zijn opgenomen.
- De drie bomen met potentiële vleermuisverblijfplaatsen blijven behouden bij uitvoering van het plan.
- Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.

In dat geval kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wet natuurbescherming en het provinciaal natuurbeleid beschermde soorten en gebieden worden uitgesloten, zodat het plan op het punt van ecologie uitvoerbaar kan worden geacht.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten, behoudt het onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden.

0311 489191

PM reactie vergunningverleners Wnb

4.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (onder andere van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (onder andere aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit). Om voldoende ruimte te scheppen tussen de risicobron en de personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten), moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen.

Bij externe veiligheid maakt men onderscheid in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans dat een persoon die (onafgebroken aanwezig en onbeschermd) op een bepaalde plaats overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit. Het GR bestaat uit de cumulatieve kans per jaar dat een groep van een bepaalde omvang overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit.

Ten behoeve van externe veiligheid in Nederland bestaat de zogeheten risicokaart. Op deze kaart is weergegeven waar zich bronnen, inrichtingen en transportmodaliteiten bevinden die een risico met zich mee kunnen brengen. Ook is weergegeven waar zich kwetsbare objecten bevinden. De onderstaande afbeelding bevat een uitsnede van de risicokaart. Uit de analyse van de risicokaart blijkt dat in de nabijheid van het plangebied meerdere risicobronnen aanwezig zijn.

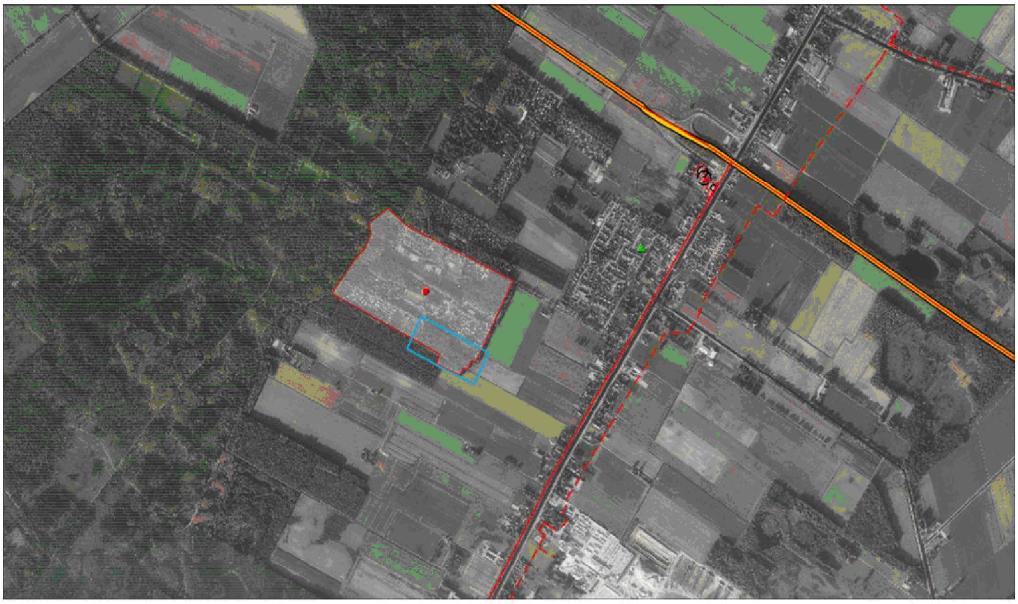

Uitsnede risicokaart (plangebied in het blauw weergegeven (bron: risicokaart.nl)

Ten eerste bevindt zich op ongeveer 600 meter afstand de doorgaande weg Rijksweg N371. Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er voor de provinciale weg geen risicocontour is opgenomen. Voor het groepsrisico geldt dat dit ver onder de oriëntatiewaarde ligt. Het transport van gevaarlijke stoffen over deze weg levert dus geen belemmering op voor het planvoornemen.

Ten tweede bevindt zich ten oosten van de planlocatie, op ongeveer 750 meter afstand, een aardgastransportleiding van de Gasunie. Het betreft de leiding N-521-45 met een diameter van ongeveer 0,12 meter. De plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}) van deze leiding valt niet buiten de bebouwingsvrije zone. Deze bebouwingsvrije zone wordt door de bestemming 'Leiding – Gas' in het bestemmingsplan 'Drentsche Hoofdvaart' veiliggesteld. Ten aanzien van het groepsrisico van de leiding geldt dat deze 70 meter bedraagt. Het plangebied van dit bestemmingsplan valt daar ver buiten. Derhalve vormt de buisleiding geen belemmering voor het planvoornemen.

Ten derde bevinden zich op het terrein van de camping zich twee propaantanks.

Ten slot bevinden zich op meer dan één kilometer afstand meerdere risicobronnen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de provinciale autoweg N381 van Drachten naar Emmen die zich aan de noordzijde van het plangebied ligt. Voor het groeps- en plaatsgebonden risico geldt dat de weg zich op ruim voldoende afstand ligt van het plangebied van dit bestemmingsplan. Zodoende vormt de autoweg wat betreft externe veiligheid geen belemmering voor het planvoornemen.

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat wat betreft het omgevingsaspect externe veiligheid op voorhand geen bezwaren zijn tegen het planvoornemen om achttien recreatieve nachtverblijven te bouwen. Vanwege voldoende afstand tot de aanwezige risicobronnen staat de externe veiligheid dit plan niet in de weg. De voorgenomen ontwikkeling past bij het streven dat het groepsrisico niet toeneemt als gevolg van het plan. Het bestemmingsplan kan wat betreft het aspect externe veiligheid als uitvoerbaar worden geacht.

4.6 Geluid

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden zich langs alle wegen zones, met uitzondering van wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied en wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt. Binnen de bebouwde kom bedraagt de zonebreedte voor twee-strookswegen die aan weerszijden van de weg, gerekend vanuit de wegas, in acht moet worden genomen 200 meter. In geval van het realiseren van geluidsgevoelige bebouwing binnen deze zone dient een akoestisch onderzoek plaats te vinden. Geluidsgevoelige bebouwing betreft onder andere woningen.

Het planvoornemen voorziet in het oprichten van achttien recreatieve nachtverblijven. Deze betreffen geen geluidsgevoelige bebouwing, zoals woningen, maar in het kader van een goede ruimtelijke ordening moet wel worden getoetst aan de Wet geluidshinder.

In de omgeving van het plangebied bevindt zich de doorgaande weg Rijksweg N371 die via meerdere kleinere dorpen van Assen naar Meppel loopt. Deze weg ligt echter op meer dan 600 meter afstand en produceert dus geen geluidshinder in het plangebied. De weg ligt immers op meer dan 200 meter afstand. De andere dichtstbijzijnde weg, de Bosweg, betreft een 30 km/uur-weg en kent om die reden geen geluidszonering.

Het aspect geluid levert geen belemmeringen op voor het onderhavig bestemmingsplan.

4.7 Luchtkwaliteit

Regelgeving:

Nederland heeft de regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek gewoonlijk geen toegang hebben.

NSL/nibm:
Op 15 november 2007 is dit onderdeel van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL trad op 1 augustus 2009 in werking.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m^3 NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Het plan:
Voor het berekenen van de verkeersgeneratie als gevolg van de achttien recreatieve nachtverblijven is gebruikgemaakt cijfers van CROW publicatie 317 ‘Parkeren en Verkeersgeneratie’. In deze gids worden verschillende functies onderscheiden en wordt per functie een onderscheid gemaakt tussen en de ligging van het project (centrum of juist buitengebied) en de mate van stedelijkheid.

De CROW publicatie leert dat voor een bungalowpark (huisjescomplex), hetgeen de achttien recreatieve nachtverblijven zijn, in niet stedelijk gebied in het buitengebied een verkeersgeneratie veroorzaakt van 2,6 tot 2,8 motorvoertuigen per etmaal op een gemiddelde weekdag. Daarbij geldt overigens dat het aandeel bezoekers rond de negentig procent ligt. De locatie van dit bestemmingsplan betreft het buitengebied en niet stedelijk gebied.

In zijn totaliteit bestaat komen er dus minimaal 2,6 x 18 = 46,8 en maximaal 2,8 x 18 = 50,4 motorvoertuigen per etmaal op een gemiddelde weekdag af op de recreatieve nachtverblijven.

Nibm-tool:
Voor kleinere ruimtelijke en verkeersplannen die effect kunnen hebben op de luchtkwaliteit heeft VROM in samenwerking met InfoMil de nibm-tool april 2017

ontwikkeld. Daarmee kan op een eenvoudige en snelle manier worden bepaald of een plan niet in betekenende mate bijdraagt aan luchtverontreiniging. Met behulp van deze rekentool is de toename van de stoffen NO_2 en PM_{10} bepaald. Daarbij is verondersteld dat de recreatieve nachtverblijven niet leiden tot een toename van vrachtverkeer. Hieronder is daarvan een weergaven gegeven.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

	Jaar van planrealisatie	**2018**
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	50,4
	Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,04
	PM_{10} in µg/m^3	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Uit de berekeningen met de nibm-tool blijkt dat het plan de grens van 3% (een toename van 1,2 µg/m^3 NO_2 of PM_{10}) niet overschrijdt. Het project moet derhalve worden beschouwd als een nibm-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

4.8 Water

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht ruimtelijke plannen te 'toetsen op water', de zogenaamde watertoets. De watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze waterparagraaf heeft betrekking op De Reeënwissel te Hoogersmilde (Bosweg 23).

Relevant beleid:
Het beleid van het waterschap Drents Overijsselse Delta staat beschreven in het waterbeheerplan 2016-2021. Specifiek voor het stedelijke gebied heeft het waterschap het beleid geformuleerd in 'Water Raakt!'. Daarnaast is de Keur een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Voorkeursbeleid hemelwater:
Bij de afvoer van overtollig hemelwater moet het afstromend hemelwater ter plaatse in de bodem dan wel op het oppervlaktewater worden teruggebracht. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen of het omliggende watersysteem. Schoon hemelwater

(bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater.

Het gebruik van uitlogende materialen:
Het waterschap is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit van het regionale watersysteem. Om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen worden materialen die uitlogen en het oppervlaktewatersysteem kunnen verontreinigen niet gebruikt.

Watertoetsproces:
De initiatiefnemer heeft het Waterschap Drents Overijsselse Delta geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding in ruimtelijke zin.

Deze conclusie is automatisch getrokken op basis van de ingevoerde gegevens op www.dewatertoets.nl. Het proces van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Drents Overijsselse Delta gaat akkoord met het plan.

4.9 M.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd door het 'Besluit reparatie en modernisering milieueffectrapportage' en is bepaald dat de grenswaarden voor een m.e.r.-beoordelingsplicht indicatief zijn. Het bevoegd gezag moet bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, nagaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling (85/337/EEG). In het kader hiervan is een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd.

In het kader van de wijziging van het Besluit m.e.r. is een handreiking opgesteld over de vraag hoe moet worden vastgesteld of een activiteit met een omvang onder de drempelwaarde toch belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. In de handreiking is opgenomen dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst en die een omvang hebben die beneden de drempelwaarden ligt, een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gebruikt. Uit deze toets kunnen twee conclusies volgen: belangrijke nadelige milieueffecten zijn uitgesloten of belangrijke nadelige milieueffecten zijn niet uitgesloten. In het eerste geval is de activiteit niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig, in het andere geval

dient een m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd en de bijbehorende procedure te worden gevolgd. De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Het plan maakt de realisatie van achttien recreatieve nachtverblijven mogelijk. Onderdeel D10 van het Besluit m.e.r. geeft aan dat de voor de volgende activiteiten het mogelijk is dat de nadelige gevolgen voor het milieu onderzocht moet worden: "de aanleg, wijziging of uitbreiding van:

1. skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen;
2. jachthavens.
3. vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen,
4. permanente kampeer- en caravanterreinen, of
5. themaparken.

In het onderhavige geval is sprake van het oprichten van een "vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen". De bijbehorende drempelwaarden betreffen:

1. 250.000 bezoekers of meer per jaar,
2. een oppervlakte van 25 hectare of meer,
3. 100 ligplaatsen of meer of
4. een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

Het onderhavige plan maakt achttien recreatieve nachtverblijven mogelijk. Om die reden blijft de voorgenomen activiteit ruim beneden elk van de vier drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. Er is dan ook geen sprake van de wettelijke plicht om een uitgebreide m.e.r.-procedure te doorlopen.

Het plan maakt de realisatie van achttien recreatieve nachtverblijven in de vorm van natuurlodges, trekkershutten en experimentele overnachtingsplaatsen mogelijk. In onderdeel D11.2 van het Besluit m.e.r. is voor stedelijke ontwikkelingsprojecten als grenswaarde een aantal van 2.000 woningen opgenomen. Uit de verrichte milieuonderzoeken, zoals verwoord in dit hoofdstuk, blijkt voorts dat het planvoornemen geen significant effecten op de omgeving heeft. Dit blijkt tevens uit de aanmeldnotitie die als bijlage is opgenomen. Gezien de afwezigheid van die effecten is een m.e.r.-beoordeling dan ook niet nodig.

4.10 Verkeer & Parkeren

Verkeer:

Het planvoornemen biedt zoals gezegd ruimte voor achttien recreatieve nachtverblijven aansluitend op het terrein van de camping 'De Reeënwissel'. Dat houdt ook in dat het plan invloed heeft op de verkeersaantrekkende werking van de camping en de behoefte om te kunnen parkeren. De invloed van de verkeersaantrekkende werking van dit bestemmingsplan op de luchtkwaliteit in de omgeving bespreekt paragraaf 4.7.

Voor de verkeersstructuur geldt dat dit bestemmingsplan niet leidt tot aanpassingen in de omgeving. Het plangebied wordt ontsloten via de bestaande weg door het bos die is aangesloten op de paden op het campingterrein.

Parkeren:

Naast de verkeersaantrekkende werking is het ook noodzakelijk om aandacht te besteden aan de parkeerbehoefte als gevolg van het planvoornemen. Voor het berekenen van de parkeerbehoefte is gebruikgemaakt van de parkeerkencijfers van CROW publicatie 317 'Parkeren en Verkeersgeneratie'. In deze gids worden verschillende functies onderscheiden en wordt per functie een onderscheid gemaakt tussen en de ligging van het project (centrum of juist buitengebied) en de mate van stedelijkheid.

De CROW publicatie leert dat voor een bungalowpark (huisjescomplex), hetgeen de achttien recreatieve nachtverblijven zijn, in niet stedelijk gebied in het buitengebied een parkeerbehoefte bestaat van 2,0 tot 2,2 parkeerplaatsen per huisje. Daarbij geldt overigens dat het aandeel bezoekers rond de negentig procent ligt. De locatie van dit bestemmingsplan betreft het buitengebied en niet stedelijk gebied. In zijn totaliteit bestaat er dus bij dit planvoornemen behoefte aan 18 x 2,2 = 39,6 parkeerplaatsen.

Aangezien hier sprake is van een bijzondere, natuurvriendelijke vorm van recreatie mag aangenomen worden dat de mensen die hier overnachten, gemiddeld minder auto's gebruiken dan de bezoekers van een normale recreatiewoning. 39,6 parkeerplaatsen is dan ook een absoluut maximum. Er zullen verder geen parkeerplaatsen binnen het plangebied worden gerealiseerd. De gebruikers zullen gebruikmaken van de parkeerplaats die bij de bestaande camping ligt. Hier is voldoende capaciteit.

Op dit punt is het planvoornemen uitvoerbaar.

Hoofdstuk 5 Juridische vormgeving

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bespreekt de juridische vormgeving van het bestemmingsplan. Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit regels en een verbeelding. Daarnaast is het bestemmingsplan voorzien van een toelichting omdat het krachtens artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht is om een bestemmingsplan te vergezellen met een toelichting. Deze toelichting geeft aan welke gedachten aan het plan ten grondslag ligt, wat de uitkomsten van verrichtte onderzoeken zijn, wat het resultaat is van de overleggen en tot slot doet het verslag van de georganiseerde inspraak bij het plan. Hiermee voldoet het bestemmingsplan aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Bro. Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen volgens de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld volgens deze standaarden.

Hieronder worden de aanwezige bestemmingsregels puntsgewijs besproken.

5.2 Opbouw van de regels

In het navolgende wordt de algemeen gehanteerde opbouw van de bestemmingsregels toegelicht. Deze ziet er als volgt uit:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels;
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;
- Hoofdstuk 3 Algemene regels;
- Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 - Inleidende regels:

Dit onderdeel bestaat uit de begrippen (artikel 1) en de wijze van meten (artikel 2). Deze artikelen geven aan wat in de regels onder bepaalde begrippen moet worden verstaan en hoe moet worden gemeten bij de toepassing van de bouwregels of sommige gebruiksregels van het plan. De gemeente heeft bindende afspraken over planregels opgesteld. Deze zijn aangepast conform de eisen van de SVBP2012. Alle begrippen worden in alfabetische volgorde opgenomen, met uitzondering van de eerste begrippen 'plan' en 'bestemmingsplan'.

Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels:

Een bestemming is een omschrijving van aan de grond toegekende functies, zoals wonen, bedrijven, groenvoorzieningen enzovoorts. De aard van de toegelaten inrichting van de gronden (bouwwerken en werken, geen bouwwerken zijnde) vloeit dan voort uit de toegelaten functies. In het bestemmingsplan worden verscheidene bestemmingen onderscheiden. Aan deze bestemmingen zijn regelingen als de bestemmingsomschrijving, bebouwingsmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden gekoppeld. Per bestemming wordt de indeling volgens de SVBP2012 gehanteerd. Deze volgorde en de naamgeving zijn standaard en dienen in principe te worden gevolgd. Het bestemmingsplan kent de bestemmingen:

- 'Natuur';
- 'Waarde - Archeologie 2'.

- **Natuur**

De eerste bestemming betreft de bestemming 'Natuur'. Deze bestemming is op basis van hetgeen nu ter plaatse ook geldt. Gronden met de bestemming 'Natuur' zijn bestemd voor onder andere natuur, bosbouw en houtproducties. Daarnaast zijn de gronden ook bestemd voor cultuurgronden, waarbij het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden, zoals houtwallen, houtsingels en bosschages, worden nagestreefd. Verder kan men ook het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de cultuurhistorische, natuurlijke en de landschappelijke waarden ter plaatse nastreven. Ten aanzien van wat nu ter plaatse van het plangebied geldt, is dit niet anders.

Aan de bestemming 'Natuur' is met dit bestemmingsplan de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - recreatief nachtverblijf' toegevoegd. Deze aanduiding geldt in delen van het bestemmingsplan en regelt dat alleen op die locaties de recreatieve nachtverblijven gebouwd mogen worden. Vervolgens bepalen de bouwregels van de bestemming 'Natuur' dat ter plaatse maximaal achttien recreatieve nachtverblijven zijn toegestaan, deze niet groter mogen zijn dan 70 m^2 en dat de bouwhoogte niet hoger mag zijn dan 12,00 m. Deze bouwregels zijn in overeenstemming met wat geldt ter plaatse van de camping De Reeënwissel.

- **Waarde - Archeologie 2**

De tweede bestemming in het bestemmingsplan betreft de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Gronden met deze bestemming zijn mede bestemd voor behoud van de mogelijk te verwachten archeologische waarden en ook mogelijke archeologische waarden in niet gekarteerde gebieden. Om deze waarden te beschermen geldt dat men bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken waarbij het

0311 489191

oppervlakte meer dan 1.000 m^2 betreft of de bodem dieper dan 0,30 m wordt geroerd, het noodzakelijk is om een archeologisch rapport te laten opstellen. Deze regeling is gelijkluidend aan wat nu ter plaatse ook al geldt.

Hoofdstuk 3 - Algemene regels:

Hieronder zijn begrepen de 'Anti-dubbeltelregel', de 'Algemene gebruiksregels', de 'Algemene aanduidingsregels', 'Algemene afwijkingsregels', 'Algemene wijzigingsregels' en de 'Overige regels'.

De 'Algemene gebruiksregels' zijn overgenomen uit de nu geldende bestemmingsplannen 'Buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1) en 'Correctieve herziening buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.CorHerBuitengebied-VST1). Daarnaast bevat het bestemmingsplan ook twee gebiedsaanduidingen. De gebiedsaanduiding 'Milieuzone – hydrologische beïnvloeding' regelt dat ter plaatse de hydrologische waarden worden hersteld, behouden en ontwikkeld. Om dit te bewerkstelligen is een vergunningsplicht gekoppeld aan verschillende werkzaamheden. Zo is het niet toegestaan om zonder omgevingsvergunning drainage van dieper dan 0,40 m aan te brengen. Deze gebiedsaanduiding kan men van een gebied verwijderen indien het hydrologische belang elders is verzekerd of niet meer noodzakelijk is. De andere gebiedsaanduiding, 'Vrijwaringszone - straalpad', regelt dat op dit plaatsen de bouwhoogte van gebouwen en bouwwerken niet hoger wordt dan 36,00 m.

Ook bevat dit bestemmingsplan 'Algemene afwijkingsregels'. Deze regels zijn overgenomen uit de nu geldende bestemmingsplannen.

Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels:
In dit hoofdstuk zijn het overgangsrecht en de slotregel opgenomen.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor het plan komen ten laste van de initiatiefnemer. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening is er geen sprake van een plan waarvoor een exploitatieplan vereist is. De gemeente Midden-Drenthe hoeft ook geen kosten te maken in het kader van dit bestemmingsplan die op de initiatiefnemer verhaald kunnen worden. Wel zal er een planschadeverhaalsovereenkomst worden afgesloten.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het voorontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter visie gelegd, in overeenstemming met de gemeentelijke inspraakverordening. Gedurende deze periode heeft iedereen de mogelijkheid om een inspraakreactie in te dienen. De resultaten hiervan worden te zijner tijd bij het vaststellingsbesluit opgenomen.
Daarnaast zal in het kader van vooroverleg het voorontwerpbestemmingsplan worden voorgelegd aan de provincie Drenthe, het waterschap Drents Overijsselse Delta en Staatsbosbeheer. Ook zij kunnen een reactie geven op het voorontwerpbestemmingsplan.

0311 489191

Bijlage bij toelichting

Bijlage 1. Watertoets

datum 19-12-2018
dossiercode 20181219-59-19480

Geachte [redacted],

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze digitale toets concluderen wij dat belangen van het waterschap worden geraakt. U volgt daarom de **normale procedure**. Binnen 4 weken neemt waterschap Drents Overijsselse Delta contact met u op en ontvangt u een uitgangspuntennotitie. Deze notitie ontvangt u op het door u opgegeven emailadres 5.1.2e @bugelhajema.nl. In de uitgangspuntennotitie vindt u meer informatie over de bestaande waterhuishouding en vindt u concrete uitgangspunten voor uw plan. Wij adviseren u deze uitgangspunten te verwerken in uw plan. Over het vervolg van het watertoetsproces vindt u in de uitgangspuntennotitie meer informatie.

Verklaring
Dit document is een automatisch gegeneerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en u heeft verklaard alles naar waarheid te hebben ingevuld.

www.dewatertoets.nl

datum 19-12-2018
dossiercode 20181219-59-19480

Samenvatting van de watertoets

In dit document vindt u een overzicht van de door u ingevoerde gegevens op www.dewatertoets.nl. De aanvraag is uitgevoerd op een ruimtelijke ontwikkeling in het beheergebied van het waterschap Drents Overijsselse Delta. Voor algemene informatie over het proces van de watertoets kunt u ook terecht op onze website www.wdodelta.nl. Mocht u specifieke vragen hebben naar aanleiding van uw aanvraag dan kunt u ons bereiken via telefoonnummer 088 - 2331200. U kunt ook een email sturen naar info@wdodelta.nl. Vermeld in de mail om welk plan het gaat.

Uit deze toets volgt de **normale procedure**. U heeft hierover in een afzonderlijk document informatie ontvangen. Hieronder vindt u puntsgewijs een overzicht van de door u ingevulde gegevens.

Plangegevens De Reeënwissel te Hoogersmilde:
"Bestemmingsplan voor bouwen van 18 recreatieve nachtverblijven in het bos. Gaat onder onder om boomhutten."

Ligging plan:
Bosweg 23
9423 TA
Hoogersmilde

Uw gegevens:
[redacted]
BügelHajema Adviseurs
[redacted]@bugelhajema.nl

Vaart nz 50
9401 GN
Assen

Gegevens gemeente:
Midden-Drenthe
[redacted]
[redacted]
[redacted]@middendrenthe.nl

Samenvatting resultaat

Kaartlagen:

Heeft u een beperkingsgebied geraakt?
nee

Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied?
Midden-Drenthe

Vragen:

Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?
nee

Is er sprake van een uitbreiding van de lozing van huishoudelijk afvalwater in het landelijk gebied groter dan 9 vervuilingseenheden (ve) of in het stedelijk gebied van 30 ve?
ja

Is er in of rondom het plangebied sprake van wateroverlast of grondwateroverlast?
nee

Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?
nee

Maakt het plan deel uit van een groter plan dat in ontwikkeling is?
nee

Worden er op bedrijfsmatige wijze activiteiten verricht waardoor het verharde oppervlak verontreinigd raakt?
nee

Heeft het plan een permanente waterpeilverandering tot gevolg?
nee

Aanvullende vragen ten behoeve van de normale procedure

In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via (de gekozen optie wordt hieronder bevestigd met ja):
een gemengd stelsel

een gescheiden stelsel: hemelwater wordt geinfiltreerd
ja
een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater

een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool

het afvalwater wordt aangesloten op een IBA.

het afvalwater wordt afgevoerd via drukriolering

Wat is de toename of afname van het verharde oppervlak in m2?
1300

Worden er materialen gebruikt waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken?
nee

Vindt er een lozing plaats in oppervlaktewater?
nee

Vindt er een tijdelijke of permanente onttrekking van grondwater plaats?
nee

Verklaring
Dit document is een automatisch gegeneerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en u heeft verklaard alles naar waarheid te hebben ingevuld.

www.dewatertoets.nl

Regels

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 3
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 12

Hoofdstuk 2 Bestemminsgregels 14
Artikel 3 Natuur 15
Artikel 4 Waarde - Archeologie 2 19

Hoofdstuk 3 Algemene regels 22
Artikel 5 Anti-dubbeltelregel 23
Artikel 6 Algemene gebruiksregels 24
Artikel 7 Algemene aanduidingsregels 25
Artikel 8 Algemene afwijkingsregels 27
Artikel 9 Overige regels 28

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 29
Artikel 10 Overgangsrecht 30
Artikel 11 Slotregel 31

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 het plan:

het bestemmingsplan De Reeënwissel te Hoogersmilde met identificatienummer NL.IMRO.1731.Bosweg23HO-VO01 van de gemeente gemeente Midden-Drenthe

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij bijbehorende bijlage;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren;

1.6 archeologisch waardevol gebied:

een gebied waarin zich voorwerpen of bewoningssporen van vroegere samenlevingen bevinden;

1.7 archeologische waarden:

voorwerpen of bewoningssporen van vroegere samenlevingen;

1.8 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.9 bebouwingsbeeld:

de visuele waarden van het totaal aan bebouwing en de bebouwing in het landschap. Bij de afweging van het begrip 'bebouwingsbeeld' zal het beeldkwaliteitsplan Buitengebied gemeente Midden-Drenthe, zoals opgenomen in in bijlage 6 van de bestemmingsplannen 'Buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1) en 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.CorHerBuitengebied-VST1), steeds onderdeel van het toetsingskader zijn;

1.10 bed & breakfast(eenheid):

een kleinschalige aan de woonfunctie ondergeschikte accommodatie voor recreatief nachtverblijf en ontbijt;

1.11 bestaande:

1. het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is en/of bebouwing die op dat tijdstip aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een vergunning;
2. het onder 1 bedoelde geldt niet voorzover sprake was van strijd met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder mede begrepen het overgangsrecht van het bestemmingsplan;

1.12 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.13 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

0312 489194

1.14 bijgebouw:

een gebouw, dat in bouwkundig opzicht wat betreft massa en vorm en ten dienste staat van het hoofdgebouw, vrijstaand, dan wel aangebouwd;

1.15 bosbouw:

het geheel van bedrijfsmatig handelen en van activiteiten gericht op de instandhouding en ontwikkeling van bestaande, respectievelijk nieuwe bossen ten behoeve van (de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu en recreatie;

1.16 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.17 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke bouwhoogte liggende vloeren is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en kapverdieping;

1.18 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten

1.19 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.20 cultuurgrond:

grasland, akkerbouw- en tuinbouwgronden, die bedrijfsmatig, dan wel hobbymatig in gebruik zijn;

1.21 educatief medegebruik:

een educatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit educatief gebruik is toegestaan;

1.22 evenement:

elke voor publiek buiten de daartoe ingerichte inrichtingen toegankelijke festiviteit, grootschalige sportwedstrijd, auto- of motorcrosswedstrijd, optochten, georganiseerd vuurwerk en alle overige tot vermaak en recreatie bedoelde activiteiten op een locatie die vaker dan twee maal per jaar wordt gebruikt, met uitzondering van markten als bedoeld in de Gemeentewet, kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen en betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;

1.23 extensief dagrecreatief medegebruik:

een extensief dagrecreatief medegebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan, zoals wandelen, fietsen, paardrijden, kanoën, een vissteiger, een picknickplaats, of een naar de aard daarmee gelijk te stellen medegebruik;

1.24 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.25 grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:

een agrarisch bedrijfsvoering waarbij het gebruik van agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, waaronder ook wordt verstaan bloembollenteelt, onderstamteelt, vollegrondsgroenteteelt en teelt in de vorm van struiken zoals (blauwe) bessen, druiven en dergelijke;

1.26 kampeermiddel:

1. een tent, een vouwwagen, een camper, een caravan of een huifkar;
2. enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voorzover geen bouwwerk zijnde, dat geheel of ten dele blijvend kan worden gebruikt voor recreatief dag- en/of nachtverblijf;

1.27 kampeerterrein:

een terrein of een deel van een terrein bedoeld voor verblijfsrecreatie in die zin dat het ter beschikking wordt gesteld voor het plaatsen, dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen;

1.28 kap:

een dakafdekking onder een hoek van meer dan 5 graden met het horizontale vlak;

1.29 landschappelijke waarden:

de cultuurhistorische en de visuele waarden van het landschap. Bij de afweging van het begrip 'landschappelijke waarden' zal de landschaps- en beheersvisie uit het Landschapsbeleidsplan 2012 steeds onderdeel van het toetsingskader zijn;

1.30 logiesverstrekkend bedrijf:

een bedrijf waar, tegen vergoeding, logies wordt verstrekt, waarbij naast nachtverblijf tevens dagverblijf en maaltijdbereiding mogelijk is;

1.31 milieusituatie:

de waarde van een gebied in milieuhygiënische zin die wordt bepaald door de mate van scheiding tussen milieugevoelige en milieubelastende functies, daarbij in het bijzonder gelet op het voorkomen, dan wel beperken van hinder door geur, stof, geluid, gevaar, licht en/of trilling. Onderdeel van de afweging van het begrip 'milieusituatie' zal ook de bodembescherming zijn;

1.32 natuurlijke waarden:

de abiotische en biotische waarden van een gebied;

1.33 normaal onderhoud:

het onderhoud, dat gelet op de bestemming regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden en gebouwen die tot de betreffende bestemming behoren;

1.34 overkapping:

een bouwwerk dat is voorzien van een plat dak, dan wel een kap en met maximaal één wand is uitgevoerd;

1.35 peil:

1. bij ligging aan een weg: de kruin van de weg;
2. bij ligging aan een anderszins verhard terrein: de bovenkant van dat terrein;
3. bij ligging anders dan een weg of verhard terrein: het maaiveld;
4. bij aan- of uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij of aan een bestaande woning: de bestaande peilmaat van de woning;

1.36 permanente bewoning:

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf;

1.37 recreatief nachtverblijf:

een recreatiewoning, caravan, stachalet, tipi, boom- of trekkershut of ander gebouw dat gedurende langere tijd op een kampeerterrein op dezelfde plaats blijft staan en die door zijn plaatsing direct of indirect met de grond is verbonden, dan wel direct of indirect steun vindt in of op de grond en daardoor als bouwwerk is aan te merken;

1.38 recreatiewoning:

een permanent aanwezig gebouw, geen woonkeet, (sta)chalet, stacaravan, tenthuisje, trekkershut en geen caravan of ander bouwsel op wielen zijnde, bestemd om uitsluitend door een huishouden of een daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat of die het hoofdverblijf elders heeft, gedurende een gedeelte van het jaar te worden bewoond;

1.39 recreatieve bewoning:

de bewoning die plaatsvindt in het kader van de weekend- en/of verblijfsrecreatie, waarbij het hoofdverblijf elders wordt gehouden;

1.40 risicogevoelig bouwwerk c.q. object:

een bouwwerk c.q. object, waaronder terreinen, die bestemd zijn voor het regelmatig verblijf van mensen, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag;

1.41 risicovolle inrichting:

een inrichting, waarbij ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde, richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten;

1.42 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.43 stachalet:

1. een verblijf, bestaande uit een lichte constructie en uit lichte materialen, niet zijnde een kampeermiddel, dat naar de aard en de inrichting is bedoeld voor recreatief dag- en/of nachtverblijf;
2. een stacaravan met een grotere oppervlakte dan 40 m^2;

1.44 tenthuisje:

een verblijf, bestaande uit een lichte constructie en lichte materialen, waaronder in ieder geval tentdoek, niet zijnde een kampeermiddel of een stacaravan, dat naar de aard en de inrichting is bedoeld voor recreatief dag- en/of nachtverblijf;

1.45 trekkershut:

houten blokhut of soortgelijke lichte constructie voor 4-6 personen met slaap-, kook- en zitgelegenheid voor recreatief dag- en/of nachtverblijf voor passanten;

1.46 verblijfsrecreatie:

recreatief verblijf, waarbij wordt overnacht in kampeermiddelen, recreatiewoningen, appartementen en/of recreatieverblijven, waarbij hoofdverbljf elders wordt gehouden;

1.47 watergang:

een min of meer lijnvormig watervoerend object met vrij wateroppervlak, zoals een beek, een vaart, een sloot of een greppel;

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 de afstand tot de (zijdelingse) grens van een bouwperceel:

de kortste afstand vanaf enig punt van een bouwwerk tot de grens van een bouwperceel;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, waarbij de goothoogte van een lessenaarsdak wordt bepaald vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel van de laagste kant van het dak of van de kap. De goothoogte van een lessenaarsdak wordt bepaald door de hoogte van de goot aan de lage zijde van het dak;

2.5 de hoogte van een stacaravan:

vanaf de onderkant van het wiel tot aan het hoogste punt van het bouwwerk;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

0312 489194

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de oppervlakte van een overkapping:

tussen de buitenwerkse constructiedelen, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.9 ondergeschikte bouwdelen:

Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen, worden ondergeschikte bouwdelen als:

1. plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten;
2. erkers, die voldoen aan de bestemmingsregels;
3. wolfseinden;
4. overstekende daken en/of luifels kleiner dan 0,75 m;
5. balkons die minder dan 1 m buiten de gevel steken;

buiten beschouwing gelaten.

Hoofdstuk 2 Bestemminsgregels

Artikel 3 Natuur

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. natuur, bosbouw en houtproductie;
b. recreatieve nachtverblijven, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - recreatief nachtverblijf';
c. cultuurgrond, waarbij het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden, zoals houtwallen, houtsingels en bosschages, worden nagestreefd;
d. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de cultuurhistorische, natuurlijke en de landschappelijke waarden,

met daaraan ondergeschikt:
e. het extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik;
f. voet- en fietspaden alsmede overige infrastructurele voorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. waterhuishoudkundige doeleinden, waaronder waterberging;
i. sloten, beken, poelen en daarmee gelijk te stellen water;

met de daarbij behorende:
j. bergingen bij recreatieve nachtverblijven;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen van bouwwerken geldt de volgende regel:
    1. ter plaatse van de aangetroffen dassenburcht, zoals op de kaart in bijlage 1 'Locatie dassenburcht' is aangegeven, zijn binnen een afstand van 50,00 m van deze dassenburcht geen bouwwerken toegestaan.
b. Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:
    1. gebouwen mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - recreatief nachtverblijf' worden gebouwd;
    2. er mogen uitsluitend recreatieve nachtverblijven worden gebouwd;
    3. per aanduidingsvlak zijn ten hoogste zes recreatieve nachtverblijven toegestaan;
    4. de oppervlakte per recreatief nachtverblijf, inclusief bergingen, bedraagt ten hoogste 70 m^2;
    5. de bouwhoogte van recreatieve nachtverblijven bedraagt ten hoogste 5,00 m, met dien verstande dat:

0312 489194

a. de bouwhoogte van recreatieve nachtverblijven die zijn voorzien van palen bedraagt ten hoogste 12,00 m waarbij de vloer van de recreatieve nachtverblijven op palen zich op 5,00 m boven peil bevindt;
6. de dakhelling van recreatieve nachtverblijven bedraagt ten hoogste 60°;
7. recreatieve nachtverblijven hebben ten hoogste één bouwlaag;
8. de onderlinge afstand tussen recreatieve nachtverblijven bedraagt ten minste 3,00 m.

c. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:
1. de bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van vogelobservatie bedraagt ten hoogste 15,00 m;
2. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 2,00 m, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen ten hoogste 1,00 m bedraagt;
3. lichtmasten zijn binnen de bestemming niet toegestaan.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Bij gebruikmaking van de bevoegdheid bij een omgevingsvergunning af te wijken van de bouwregels worden de algemene toetsingscriteria afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden als genoemd in artikel 10 gehanteerd.

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in:
a. lid 3.2, sub b:
voor de bouw van experimentele nachtverblijven, mits:
1. er sprake is van een toegevoegde waarde voor het bestaande recreatieve product (meetbaar door te kijken naar de kwaliteitsverbetering en diversiteit);
2. aangetoond is dat er sprake is van een goede landschappelijke inpassing, waarbij de verblijfsrecreatieve middelen niet mogen leiden tot een onevenredige aantasting van de in de directe omgeving voorkomende natuurlijke, milieu en landschappelijke waarden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Toegestaan gebruik

In overeenstemming met deze bestemming is:
a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van natuurbeheer;

0312 489194

b. tijdelijke opslag van hout
c. verblijfsrecreatie, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - recreatief nachtverblijf'.

3.4.2 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:
a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten;
b. het opslaan van mest en/of andere landbouwproducten;
c. het aanleggen van drainage;
d. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van horecadoeleinden.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
    1. het af- en/of vergraven van gronden;
    2. het verwijderen van bomen en/of houtgewas, alsmede de verwijdering van bodem- en oevervegetaties;
    3. het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
    4. het graven, baggeren en/of verbreden van beken, plassen, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;
    5. het dempen van beken, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;
    6. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
    7. het aanleggen van fiets- en voetpaden;
    8. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het extensief dagrecreatief medegebruik en/of het educatief medegebruik;
    9. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen.
b. Het onder a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:
    1. het normale (en planmatig) onderhoud betreffen;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;

0312 489194

3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning.

c. De onder a genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de natuurlijke, de geomorfologische, cultuurhistorische en de archeologische waarden en er geen significant negatieve aantasting plaatsvindt van de gebieden Mantingerzand, Elperstroom, Drentsche Aa, Mantingerbos en Witterveld.

d. Voor de onder a, sub 1 tot en met 4, genoemde activiteiten worden uitsluitend vergunningen verleend als de activiteiten worden uitgevoerd in het kader van natuurbeheer.

Artikel 4 Waarde - Archeologie 2

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het behoud van de mogelijk te verwachten archeologische waarden;
b. mogelijk archeologische waarden in niet gekarteerde gebieden.

met dien verstande dat:

c. de bestemming niet geldt voor het gebied dat is gelegen binnen 5,00 m uit het hart van leidingen die liggen binnen de dubbelbestemming Leiding – Gas van de bestemmingsplannen 'Buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1) en 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.CorHerBuitengebied-VST1).

4.2 Bouwregels

In het belang van de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden en onder de voorwaarde dat de oppervlakte waarop de aanvraag betrekking heeft groter is dan 1.000 m^2 en de activiteit op een grotere diepte dan 0,30 m wordt uitgevoerd:

a. moet de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een rapport over te leggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
b. kunnen aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties, tenzij in het rapport als bedoeld onder a naar het oordeel van burgemeester en wethouders is aangetoond dat het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft niet zal leiden tot een onevenredige aantasting van archeologische waarden.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2, sub a, voor de overlegging van het daar genoemd archeologische rapport indien naar hun oordeel de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie voldoende is vastgesteld. De woorden 'het rapport als bedoeld onder a' moeten in dat geval te worden gelezen als 'andere beschikbare informatie'.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden met een oppervlakte van meer dan 1.000 m² uit te voeren, zulks ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen:
    1. het ontgronden, afgraven, egaliseren, mengen, diepploegen, ontginnen en/of anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur dieper dan 0,30 m, met dien verstande dat geen vergunning nodig is wanneer het betreft niet-bodemkerende werkzaamheden ten behoeve van het verbeteren van de verdichte bodemstructuur (woelen) tot ten hoogste 0,10 m onder de bouwvoor;
    2. het graven en/of baggeren van sloten, vaarten en andere watergangen dieper dan 0,30 m;
    3. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur dieper dan 0,30 m;
    4. het aanplanten en/of het rooien van bomen en/of houtgewas, waarbij stobben worden verwijderd op meer dan 0,30 m diepte en/of voorzover het gaat om planten waarvan zeker is dat bij de oogst van de plant, dan wel het verwijderen van de gehele plant, de bodem dieper dan 0,30 m wordt geroerd;

    met dien verstande dat de omgevingsvergunning ook verplicht is voor:
    - werkzaamheden op minder dan 0,30 m diepte binnen de bestemming 'Natuur'.

b. De onder a bedoelde omgevingsvergunning is niet vereist voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden:
    1. die plaatsvinden in of op gronden waarvan op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat er zich ter plekke geen archeologische waarden bevinden;

0312 489194

2. die reeds in uitvoering zijn ten tijde van het van kracht worden van het plan;
3. die het normale onderhoud betreffen;
4. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
5. die op archeologisch onderzoek zijn gericht.

c. De onder a genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien de plaats waar de werken en/of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd voldoende archeologisch is onderzocht en er een deskundigenadvies is ingewonnen, vaststaat dat geen onevenredige afbreuk aan de archeologische en cultuurhistorische waarden wordt gedaan, dan wel dat afdoende maatregelen zijn getroffen tot behoud of ontwikkeling van die waarden en eventuele bodemvondsten naar elders zijn overgebracht.

4.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' wordt verwijderd, mits na voldoende onderzoek van de vindplaats en het inwinnen van deskundigenadvies blijkt dat voor de archeologisch waardevolle gebieden de waardebepalende elementen niet zijn te handhaven in relatie tot de functie van de gronden en de gebouwen, en de aanwezige bodemvondsten naar elders zijn overgebracht.

0312 489194

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 5 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene gebruiksregels

6.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijvingen, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting, met uitzondering van een wijziging als bedoeld in artikel 9, sub f;
c. het gebruik van de gronden voor de opslag van schroot, afbraak- en bouwmaterialen, anders dan ten behoeve van de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten bouwactiviteiten en werken en werkzaamheden;
d. het storten van puin en afvalstoffen;
e. de stalling en opslag van (aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken) voer-, vaar- of vliegtuigen;
f. het gebruik van de gronden voor het plaatsen en/of aanbrengen van niet-perceelsgebonden handelsreclame en/of reclame voor ideële doeleinden of overtuigingen;
g. het vernielen en/of aantasten van monumentale bomen;
h. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van evenementen;
i. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van risicovolle inrichtingen;
j. het gebruik van bijgebouwen voor zelfstandige bewoning;
k. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van recreatief nachtverblijf in de vorm van bed and breakfast, met uitzondering van bestaande bed and breakfastaccommodaties.

6.2 Afwijkingsmogelijkheden

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 7.1, sub h, en worden toegestaan dat de gronden tevens worden gebruikt ten behoeve van evenementen, mits is aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

- de milieusituatie,
- de natuurlijke en landschappelijke waarden,
- de woonsituatie, en
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

0312 489194

Artikel 7 Algemene aanduidingsregels

7.1 Milieuzone – hydrologische beïnvloeding

7.1.1 Algemeen

Binnen de aanduiding 'Milieuzone – hydrologische beïnvloeding' worden de hydrologische waarden hersteld, behouden en ontwikkeld. De natuurlijke waarden van het Mantingerzand, de Elperstroom, de Drentsche Aa, het Mantingerbos, het Witterveld, het Drents-Friese Wold en het Dwingelderveld voorzover de hydrologische aandachtsgebieden zijn gelegen rondom deze gebieden ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - speciale beschermingszone' dienen in stand te worden gehouden.

7.1.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren, zulks ongeacht het bepaalde in de bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen:
    1. het graven en dempen van sloten en andere watergangen, het vergroten of verkleinen van het doorstroomprofiel en het aanbrengen of verwijderen van dammen en stuwen;
    2. het aanbrengen van drainage dieper dan 0,40 m.
b. Het onder a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:
    1. het normale onderhoud betreffen;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning.
c. De onder a genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de hydrologische waarden van de gronden, de natuurlijke en landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en er geen significant negatieve aantasting plaatsvindt van de gebieden Mantingerzand, Elperstroom, Drentsche Aa, Mantingerbos, het Witterveld, het Drents-Friese Wold en het Dwingelderveld.

0312 489194

7.1.3 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat de aanduiding 'Milieuzone – hydrologische beïnvloeding' wordt verwijderd indien de borging van een hydrologische belang elders is zeker gesteld (Waterschapkeur) of om andere redenen niet meer noodzakelijk wordt geacht.

7.2 Vrijwaringszone - straalpad

In afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, bedraagt ter plaatse van de aanduiding 'Vrijwaringszone - straalpad' de bouwhoogte van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten hoogste 36,00 m.

0312 489194

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Bouwhoogten

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de bestemmingsregels en worden toegestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvangst- en antennemasten wordt vergroot, mits:

1. de antenne niet kan worden geplaatst op een bestaand hoog bouwwerk, zoals een hoogspanningsmast, een reclamemast, een torensilo, of een daarmee gelijk te stellen hoog bouwwerk;
2. de antenne vervolgens wordt geplaatst in aansluiting op grote infrastructuurlijnen;
3. de mast radiografisch noodzakelijk is;
4. de bouwhoogte van een mast ten hoogste 40,00 m bedraagt;
5. het aantal masten binnen de gemeente niet meer bedraagt dan strikt noodzakelijk is voor de realisatie van een adequaat dekkend netwerk van voldoende capaciteit conform het Plaatsingsplan, zoals vastgesteld door het Rijk, de VNG en de gezamenlijke mobiele telefoonaanbieders;
6. is aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

0312 489194

Artikel 9 Overige regels

9.1 Algemene toetsingscriteria afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden

Er wordt uitsluitend een omgevingsvergunning tot het afwijken van het bestemmingsplan verleend en er wordt uitsluitend overgegaan tot wijziging van het bestemmingsplan indien is aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

- de milieusituatie (toetsing aan de Wet geurhinder), natuurlijke (Natura 2000 en EHS) en landschappelijke waarden (open gebieden, robuuste landbouwgebieden), de verkeersveiligheid;
- de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
- het bebouwings- en landschapsbeeld, in de zin dat dit in overeenstemming moet zijn met het beeldkwaliteitsplan Buitengebied gemeente Midden-Drenthe zoals opgenomen in bijlage 6, de beleidsnotitie Paardenhouderij zoals opgenomen in bijlage 7 van de bestemmingsplannen 'Buitengebied Midden-Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.Buitengebied-VST1) en 'Correctieve herziening buitengebied Midden Drenthe' (met identificatienummer NL.IMRO.1731.CorHerBuitengebied-VST1), de landschaps- en beheersvisie uit het Landschapsbeleidsplan van Midden-Drenthe (februari 2000);
- het zicht op karakteristieke gebouwen en bomen en aaneengesloten bebouwing;
- de verkeersveiligheid.

9.2 Parkeernorm

Als uitgangspunt geldt dat in alle bestemmingen op eigen erf dient te worden geparkeerd. Hiervan kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken indien in het geval van nieuwe ontwikkelingen in de nabijheid van deze ontwikkeling op een goede wijze kan worden voorzien in voldoende parkeerplaatsen.

0312 489194

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

0312 489194

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan De Reeënwissel te Hoogersmilde.

0312 489194

Bijlage bij regels

Bijlage 1. Locatie dassenburcht

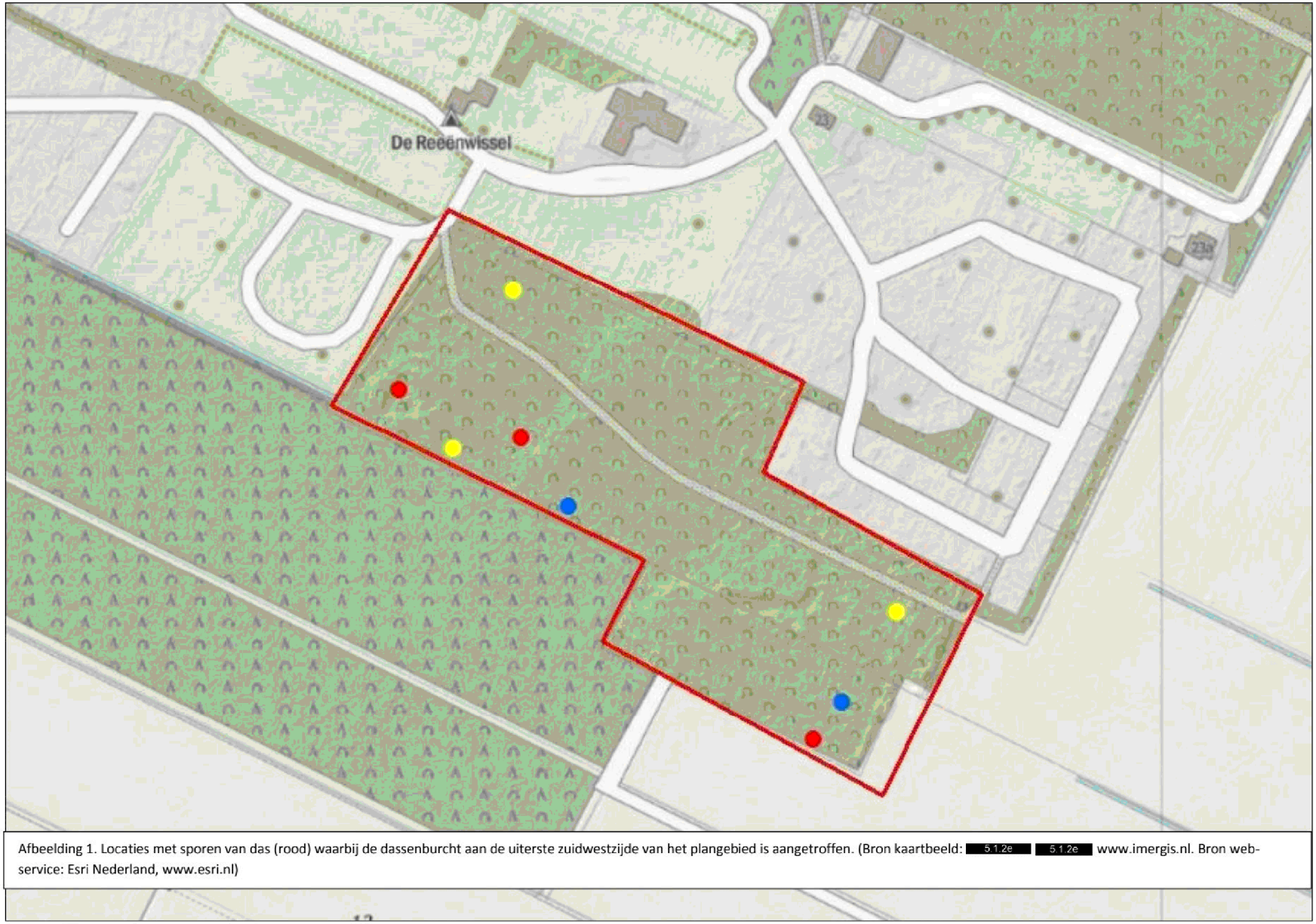

Afbeelding 1. Locaties met sporen van das (rood) waarbij de dassenburcht aan de uiterste zuidwestzijde van het plangebied is aangetroffen. (Bron kaartbeeld: 5.1.2e 5.1.2e www.imergis.nl. Bron web-service: Esri Nederland, www.esri.nl)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 11/11/2021 9:37:33 AM
Subject: Natuuronderzoek Verlengde Middenraai
Received: Thur 11/11/2021 9:37:41 AM
Bijlage 3 Verkennend natuuronderzoek.pdf

Hoi 5.1.2e,
Ik hoorde dat jullie het natuuronderzoek van het dossier Verlengde Middenraai graag ook willen hebben. Hierbij in de bijlage!
Groetjes,

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
Beleidsmedewerker fysieke leefomgeving

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdagochtend
Tel. (0593) 5.1.2e
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Verkennend natuuronderzoek inrichtingsplan Verlengde Middenraai

Opdrachtgever	Sweco Nederland B.V.
Referentie	5.1.2e 2020. Verkennend natuuronderzoek inrichtingsplan Verlengde Middenraai. A&W-notitie 3272. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	3272mid
Status	Definitief
Datum	28 mei 2020
Projectleider	5.1.2e
Autorisatie	5.1.2e

5.1.2e

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies

Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1: Impressie van het Natura 2000-gebied Mantingerzand, kijkend richting het gebied 'Verlengde Middenraai'. Foto 2: Impressie van het Plangebied 'Verlengde Middenraai', kijkend richting van het Mantingerzand. Foto 3: Impressie van het deelgebied met de beoogde verbindingszone kijkend richting Boswachterij Gees. Foto 4: Impressie van het aandachtsgebied voor de landbouwkundige afwatering kijkend naar het oosten (foto's A&W).

1. Inleiding

In opdracht van Prolander realiseert Sweco Nederland B.V. een inrichtingsplan voor de Verlengde Middenraai in de provincie Drenthe. Voor de verkenning van beschermde natuurwaarden en om te bepalen hoe deze ingreep zich verhoudt tot de ecologische wet- en regelgeving (o.a. Wet natuurbescherming en regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland), is ecologisch onderzoek nodig. Sweco Nederland B.V. heeft aan Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek opdracht gegeven om hiervoor een verkennend ecologisch onderzoek uit te voeren. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het betreft een verkennend onderzoek waarbij gebruik is gemaakt van bestaande recente bronnen (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites zoals de Nationale Databank Flora en Fauna – NDFF) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Daarnaast is op 18 april 2019 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten. Ten tijde van het schrijven van deze notitie zijn de exacte maatregelen en hun effecten nog onduidelijk. Deze inrichtingsmaatregelen worden uitgewerkt in een inrichtingsplan (SWECO 2020a) en de hydrologische effecten van de maatregelen worden onderzocht in een eco-hydrologische toetsing (SWECO 2020b).

UPDATE: Ten opzichte van de conceptversie van deze notitie (d.d. 14 mei 2019) is voor deze eindversie een update uitgevoerd. Daarbij zijn de reikwijdte en de mate van de hydrologische effecten (zie SWECO 2020b) gebruikt om de vernattingseffecten ruimtelijk af te bakenen. Ook gaf recent overleg met bevoegd gezag (Provincie Drenthe) aanleiding tot een andere beoordeling van effecten van maatregelen die ten gunste komen van Natura 2000-instandhoudingsdoelen. Tenslotte bevatte de conceptversie nog een verwijzing naar de PAS, hetgeen in deze eindversie is verwijderd.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied ligt in Midden-Drenthe. Het gehele onderzoeksgebied betreft vier deelgebieden:

- Het Natura 2000-gebied Mantingerzand
- Het plangebied Verlengde Middenraai
- Het plangebied met de beoogde ecologische verbinding naar Boswachterij Gees
- Het deelgebied waar extra aandacht voor de landbouwkundige afwatering nodig is

De lagere delen van het Natura 2000-gebied Mantingerzand kampen met verdroging waardoor instandhoudingsdoelen in de knel komen. Daarom zijn in het Natura 2000-beheerplan Mantingerzand (Provincie Drenthe 2016) maatregelen geformuleerd om deze verdroging tegen te gaan. Het inrichten van het *Verlengde Middenraai*-gebied als hydrologische bufferzone is onderdeel van de maatregelen vermeld in het Natura 2000-beheerplan. De beoogde inrichting wordt momenteel uitgewerkt in het Inrichtingsplan Verlengde Middenraai (SWECO 2020a.). Om de

uitwisseling van fauna tussen het Mantingerzand en Verlengde Middenraai-gebied met de omgeving te verhogen zal er een ecologische verbindingszone worden ingericht met de Boswachterij Gees (*plangebied Verbindingszone Boswachterij Gees*). Door de hydrologische maatregelen in beide plangebieden bestaat de kans dat een agrarisch gebied noordoostelijk van de Verlengde Middenraai natter wordt door verminderde drooglegging. Dit is het A*andachtsgebied landbouwkundige afwatering* (zie figuur 1).

Als onderdeel van het op te stellen inrichtingsplan wordt ook een hydrologische modellering uitgevoerd van de maatregelen en mogelijke varianten hierbij (SWECO 2020b). Hieruit blijkt dat de hydrologische effecten (voornamelijk grondwaterstandstijging en heel plaatselijk ook enige daling) vooral plaatsvinden in de twee plangebieden. Daarnaast zal de randzone van het Mantingerzand enigszins vernatten en zal zonder maatregelen het aandachtsgebied landbouwkundige afwatering ook plaatselijk iets vernatten. In figuur 1 is ook de buitengrens van deze hydrologische effecten ingetekend, gebaseerd op meer dan 5 cm verandering van de grondwaterstand (SWECO 2020b).

In de beide plangebieden zullen onder andere sloten worden gedempt, drainages afgedicht en het waterpeil verhoogd. Plaatselijk wordt bovengrond afgeplagd. Mogelijk zullen er een aantal bomen worden gekapt en gebouwen gesloopt. Hieronder worden de deelgebieden nader beschreven. In het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* worden maatregelen genomen om oppervlakkige afstroming tegen te gaan. In het *Aandachtsgebied landbouwkundige afwatering* is (plaatselijke) ophoging van het maaiveld een mogelijkheid om de verminderde drooglegging tegen te gaan.

Natura 2000-gebied Mantingerzand
Het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* is een heideterrein van circa 780 ha. Het is onder andere begroeid met vochtige en droge heiden en jeneverbesstruwelen. Plaatselijk liggen binnen het gebied enkele stuifzanden en zure tot zwak gebufferde vennen. Ook zijn in het gebied bosschages met naald- en loofbomen te vinden.

Plangebied Verlengde Middenraai
Het gebied *Verlengde Middenraai* bevindt zich tussen het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* en de weg Verlengde Middenraai ten noorden van Nieuw Balinge. Het gebied omvat circa 130 ha en betreft een afgeveend hoogveengebied met percelen met grasland (raaigras en witbol) en een perceel Koolzaad. Door het gebied lopen enkele sloten.

Plangebied Verbindingszone met de Boswachterij Gees
Tussen het Natura 2000-gebied *Mantingerzand*, de *Verlengde Middenraai* en de ten oosten liggende Boswachterij Gees zal een ecologische verbindingszone worden ingericht. Het in te richten gebied omvat circa 30 ha en bestaat uit twee percelen grasland, die zijn gescheiden en omgeven door sloten. Het betreft een intensief gebruikt perceel grasland en een minder intensief gebruikt perceel. De oostelijke grens van dit gebied wordt gevormd door de pingoruïne Mekelermeer.

Aandachtsgebied landbouwkundige afwatering
Het *'Aandachtsgebied landbouwkundige afwatering'*, noordoostelijk van de Verlengde Middenraai heeft een oppervlakte van ongeveer 50 ha. Het is in agrarisch gebruik en wordt omgeven door sloten.

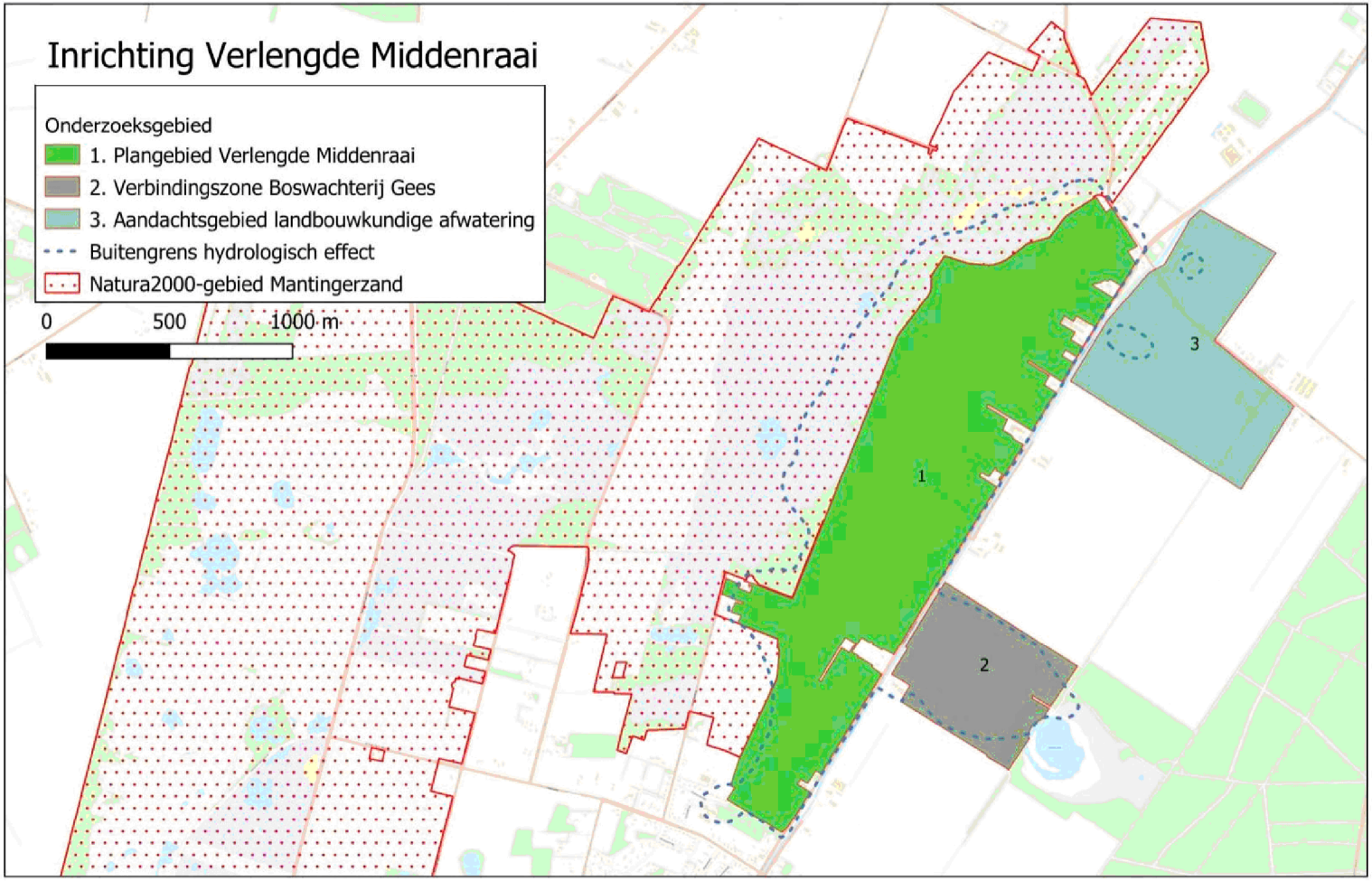

Figuur 1: Ligging van de plangebieden Verlengde Middenraai en Verbindingszone Boswachterij Gees, alsmede het Natura 2000-gebied 'Mantingerzand' en het Aandachtsgebied landbouwkundige afwatering. In de figuur is ook de buitengrens ingetekend van de verwachte hydrologische effecten waarbij een verandering van meer dan 5 cm verandering van voorjaars- of zomergrondwaterstand (resp. GVG en GLG) is aangehouden (bron grondwaterstandsveranderingen: SWECO 2020b).

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

Natura 2000-gebieden
Het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* grenst direct aan het plangebied *Verlengde Middenraai*. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor de volgende habitattypen: Stuifzandheiden met struikhei, Binnenlandse kraaiheibegroeiingen, Zandverstuivingen, Zwakgebufferde vennen, Zure vennen, Vochtige heiden (hogere zandgronden), Droge heiden, Jeneverbesstruwelen, Heischrale graslanden, Pioniervegetaties met snavelbiezen, Oude eikenbossen en Hoogveenbossen. Voor de Natura 2000-habitattypen zijn typische soorten beschreven. Deze kunnen worden onderscheiden in plaatsgebonden typische soorten en mobiele typische soorten.

Hieronder wordt globaal nagegaan welke effecten er optreden op de Natura 20000-habitattypen en de typische soorten.

Natura 2000 habitattypen
Door de inrichtingsmaatregelen wordt beoogd een deel van het *Mantingerzand* te vernatten. Naast de beoogde vernatting van grondwatergebonden natuurdoelen kunnen negatieve effecten optreden op Natura 2000-habitattypen, die afhankelijk zijn van droge standplaatscondities. Uit het (inmiddels opgestelde) grondwatermodel (SWECO 2020b) blijkt dat de hydrologische effecten beperkt zijn tot de randzone van het Mantingerzand (zie ook fig. 1). De grootste effecten treden op in de winter- en voorjaarsituatie (GHG, GVG). De freatische grondwaterstand in deze periode wordt op de grens met het Plangebied Verlengde Middenraai ongeveer 50 cm hoger. Zo'n 200 meter verder het Natura-2000 gebied in bedraagt deze verhoging nog slechts 5 cm (SWECO 2020b).

Plaatsgebonden typische soorten
De aangewezen Natura 2000-habitattypen zijn leefgebied van plaatsgebonden typische soorten, waaronder ongewervelden, vaatplanten en paddenstoelen. Door de uitvoering van de plannen zal de tegen het plangebied gelegen randzone van het Mantingerzand natter worden. Plaatsgebonden typische soorten die afhankelijk zijn van droge omstandigheden kunnen daardoor negatief worden beïnvloed. Dit betreft bijvoorbeeld diverse korstmossen binnen het habitattype Stuifzandheiden (H2310) en het habitattype Zandverstuivingen (H2330).

Mobiele typische soorten
In de Natura 2000-habitattypen leven ook mobiele typische soorten. Het gaat om verschillende vogelsoorten. In tabel 7.1 wordt aangegeven om welke soorten het gaat. Op dit moment is niet duidelijk of deze soorten ook daadwerkelijk hier en binnen de begrenzing van het hydrologische effectgebied voorkomen. Uit de tabel komt naar voren dat de meeste soorten binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied leven. Een aantal soorten maakt ook gebruik van de overige deelgebieden als leefgebied en foerageergebied.

Door de vernatting kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden op vogelsoorten, die afhankelijk zijn van droge milieus. Het gaat om Klapekster, Roodborsttapuit, Veldleeuwerik, Boomleeuwerik, Duinpieper, Midden-Europese goudvink en Wespendief.

Ook soorten, die afhankelijk zijn van natte milieus, kunnen in de overige deelgebieden voorkomen. Het gaat om Dodaars, Geoorde Fuut, Wintertaling, Matkop en Houtsnip. Op deze soorten zijn geen negatieve effecten te verwachten.

*Tabel 7.1 - Samenvatting van de aangewezen habitattypen in het Natura 2000-gebied Mantingerzand, de mobiele typische soorten en de mogelijke ecologische relatie met het plangebied. * Heischrale graslanden (H6230) en Hoogveenbossen (H91D0) zijn cursief in de tabel opgenomen aangezien ze niet binnen het hydrologisch effectgebied aanwezig zijn.*

Habitattype	**Typische mobiele soorten**	**Functie Mantingerzand (deelgebied 1)**	**Functie overige deelgebieden 2 t/m 4**	**Mogelijke negatieve effecten**
H2310 - Stuifzandheiden met struikhei	Klapekster	Foerageer- en voortplantingsgebied	Foerageergebied (winter)	Ja
	Roodborsttapuit	Foerageer- en voortplantingsgebied	Foerageer- en voortplantingsgebied	Ja
	Veldleeuwerik	Foerageer- en voortplantingsgebied	Foerageer- en voortplantingsgebied	Ja
H2320 - Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	-	-	-
H2330 - Zandverstuivingen	Boomleeuwerik	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Ja
	Duinpieper	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Ja
H3130 - Zwakgebufferde vennen	Dodaars	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Nee
H3160 - Zure vennen	Geoorde fuut	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Nee
	Wintertaling	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Nee
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	-	-	-
H4030 - Droge heiden	Boomleeuwerik	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Ja
	Roodborsttapuit	Foerageer- en voortplantingsgebied	Foerageergebied	Ja
	Veldleeuwerik	Foerageer- en voortplantingsgebied	Foerageer- en voortplantingsgebied	Ja
H5130 - Jeneverbesstruwelen	Midden-Europese goudvink	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Ja
*H6230 - Heischrale graslanden**	-	-	-	
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	-	-	
H9190 - Oude eikenbossen	Matkop	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Nee
	Wespendief	Foerageer- en voortplantingsgebied	Geen	Ja
*H91D0 – Hoogveenbossen**	*Houtsnip*	*Foerageer- en voortplantingsgebied*	*Geen*	*Nee*
	Matkop	*Foerageer- en voortplantingsgebied*	*Geen*	*Nee*

Stikstofdepositie

Door de geplande werkzaamheden in zowel het plangebied *Verlengde Middenraai* als de V*erbindingszone met Boswachterij Gees* vindt stikstofuitstoot plaats, die deels in de omgeving neerslaat. Dit geldt ook voor eventuele compenserende maatregelen in het *Aandachtsgebied Landbouwkundige afwatering*. Voor een deel van deze werkzaamheden is een nadere analyse van de stikstofuitstoot en –depositie middels AERIUS noodzakelijk.

Beoordeling effecten op het Natura 2000-gebied Mantingerzand
Recentelijk (27 februari 2020) is overleg gevoerd met bevoegd gezag (Provincie Drenthe). Deze heeft aangegeven dat er geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig is voor maatregelen die zijn gericht op het behalen van de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat de inrichtingsmaatregelen in het *Plangebied Verlengde Middenraai,* waardoor de gewenste vernatting optreedt in het Mantingerzand, vergunningvrij zijn. Dit geldt tevens voor de mogelijke maatregelen in het *aandachtsgebied landbouwkundige ontwatering* omdat deze noodzakelijk zijn om eventuele natschade te voorkomen in dit agrarische deelgebied. Wel is van belang dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast door de maatregelen (cf. artikel 2.9 lid 1 van de Wnb) en daarnaast blijft de Zorgplicht van kracht.
Ook maatregelen als het verwijderen van een deel van de bosopslag en het herstel van maaiveldrandjes in de randzone van het Mantingerzand beogen een verbetering van de instandhoudingsdoelen. Hiervoor geldt eveneens dat deze vergunningsvrij zijn mits de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast en voldaan is aan de Zorgplicht. De geplande maatregelen leiden niet tot een ander type natuurwaarden zodat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. We raden aan om een bij bevoegd gezag (Provincie Drenthe) een bestuurlijk rechtsoordeel aan te vragen waarin deze vrijstelling wordt bevestigd.

De depositie van stikstof op omliggende Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen, waaronder die van het *Mantingerzand*, moet worden getoetst voor zover de stikstofuitstoot wordt veroorzaakt door werkzaamheden die **niet** worden uitgevoerd om de Natura 2000-instandhoudingsdoelen van het *Mantingerzand* te kunnen behalen. In dit geval betreft het de inrichtingswerkzaamheden ten behoeve van de ecologische verbinding met Boswachterij Gees.

Overige gebiedsbescherming
Natuurnetwerk Nederland
Beide plangebieden en het Natura 2000-gebied Mantingerzand maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Volgens de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe mogen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet significant worden aangetast. Activiteiten, die de kwaliteit van het NNN verbeteren en waarbij de oppervlakte van NNN niet afneemt, zijn wel mogelijk. De gebiedsbescherming van het Natura 2000-gebied Mantingerzand is in de voorgaande paragraaf beschreven. Voor de plangebieden kunnen SNL-beheertypen dienen als indicatie van de wezenlijke kenmerken en waarden van een NNN-gebied aangezien deze kenmerken en waarden doorgaans niet duidelijk zijn vastgelegd. Voor de *Verlengde Middenraai* is nog geen SNL-beheertype vastgesteld. Het huidige ambitietype hier is N00.01 (Nog om te vormen naar natuur). In het plangebied *Verbindingszone met Boswachterij Gees* is het vastgestelde SNL-beheertype N12.02 (Kruiden- en faunarijk grasland). Tijdens het veldbezoek van 18 april 2019 zijn in de plangebieden *Verlengde Middenraai* en *Verbindingszone met Boswachterij Gees* Graspieper en Veldleeuwerik zingend waargenomen. Deze soorten broeden met een hoge mate van waarschijnlijkheid in deze plangebieden en zijn kenmerkend voor het kruiden- en faunarijke grasland. De Graspieper broedt vaak aan slootranden. Indien door de plannen sloten worden gedempt gaan deze nestplaatsen verloren. De Veldleeuwerik komt in gebieden met matig droge bodemomstandigheden voor. Door de beoogde vernatting kan de geschiktheid van het leefgebied voor deze soorten in het plangebied verminderen. In de vergelijkbare graslanden aansluitend op de plangebieden (buiten de NNN) treedt de vernatting niet op en verandert de mate van geschiktheid voor deze soorten niet. De kwaliteit van het broedgebied voor vogelsoorten van natte tot vochtige milieus zal in de plangebieden door de inrichting toenemen. Netto is daarom geen sprake van verlies van natuurwaarden. Wel leiden de inrichtingsmaatregelen in de plangebieden tot verschuiving in de kenmerken en waarden (van relatief droog grasland naar moeras, ruigten en vochtig grasland). In overleg met bevoegd gezag zal moeten worden beoordeeld of vernatting leidt tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied.

Ganzenrustgebied en Leefgebied weidevogels
Het plangebied maakt geen deel uit van Ganzenrustgebied en Leefgebied weidevogels. Het dichtstbijzijnde Ganzenrustgebied is gelegen op een afstand van circa 44 kilometer ten noorden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde Leefgebied weidevogels bevindt zich op circa 9 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied. Gezien de grote afstand zijn door het inrichtingsplan geen effecten op deze gebieden te verwachten.

Conclusie gebiedsbescherming

- Door uitvoering van de geplande werkzaamheden vernatten in de oostelijke randzone van het Mantingerzand de droge milieus van de Natura 2000-habitattypen en de typische soorten daarvan, wat kan leiden tot aantasting. Gezien het hydrologisch effectgebied is deze aantasting gering en is er geen sprake van aantasting van de natuurlijke waarden. Daarbij komen de maatregelen ten goede aan instandhoudingsdoelen in het Natura 2000-gebied Mantingerzand. Vanwege die laatste doelstelling leiden de vernattingsmaatregelen niet tot een conflict met de Wet natuurbescherming.
- Gezien de nabijheid van de werkzaamheden tot de Natura 2000-gebieden Mantingerzand en Matingerbos adviseren wij om een AERIUS berekening en mogelijk een Passende Beoordeling uit te voeren voor de inrichtingswerkzaamheden ten behoeve van de ecologische verbindingszone met de Boswachterij Gees.
- De inrichtingswerkzaamheden ten behoeve van de hydrologische bufferzone in de *Verlengde Middenraai* evenals die ter compensatie van natschade in het *Aandachtsgebied* zijn vergunningvrij omdat deze worden uitgevoerd om de instandhoudingsdoelen van het Mantingerzand te kunnen behalen resp. daar noodzakelijkerwijs uit voortvloeien en daarbij de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantasten.
- Ten aanzien van overige gebiedsbescherming is raden we aan met bevoegd gezag te overleggen of de vernattingsmaatregelen leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken van het NNN.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Drenthe hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

4.1 Planten

In het noordwestelijke deel van het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* is de volgens artikel 3.10 Wnb beschermde Korensla vastgesteld (NDFF). Dit akkeronkruid prefereert droge bodemomstandigheden. Deze locatie ligt echter ver buiten het hydrologische effectgebied zodat hier geen negatieve effecten worden verwacht.

Overige beschermde plantensoorten worden niet binnen de plangebieden of daarbuiten binnen het effectgebied verwacht, omdat dit geen geschikt groeigebied vormt en/of buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt.

4.2 Ongewervelden

Ongewervelden artikel 3.5 Wnb

In de wijde omgeving van het plangebied komen twee soorten voor, die beschermd zijn volgens artikel 3.5 Wnb. Het gaat om de Noordse winterjuffer en de Gevlekte witsnuitlibel (NDFF). Deze soorten kunnen mogelijk ook in het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* voorkomen. Door de beoogde vernatting in dit gebied zijn echter geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten.

Ongewervelden artikel 3.10 Wnb

In het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* is de Kommavlinder waargenomen, die beschermd is volgens artikel 3.10 Wnb (NDFF). De soort is afhankelijk van droge milieus. Door een vernatting van het leefgebied kunnen mogelijk negatieve effecten optreden. Kommavlinder is vooral buiten het hydrologische effectgebied aangetroffen (NDFF). Vernatting van de oostelijke randzone van het *Mantingerzand* komt ten gunste van de Natura 2000-instandhoudingsdoelen en zal niet leiden tot een significant negatief effect op de Kommavlinder. De natuurlijke kenmerken worden in dat opzicht niet aangetast. Daarom leidt dit niet tot een conflict met de Wet natuurbescherming.

De overige gebieden en de omgeving daarvan vormen geen geschikt leefgebied voor deze soort. Om deze redenen kan de aanwezigheid van de soort in de overige gebieden worden uitgesloten.

Overige ongewervelde diersoorten die zijn beschermd worden niet binnen het effectgebied verwacht, omdat dit geen geschikt leefgebied vormt en/of buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt.

4.3 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens komt de Grote modderkruiper in de wijde omgeving van de plangebieden voor (NDFF). De sloten in het plangebied zijn van recente oorsprong, vallen grotendeels droog en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de Grote modderkruiper. Deze soort wordt binnen het plangebied of in de directe omgeving dan ook niet verwacht.

Overige vissoorten, die worden beschermd onder de Wnb, worden binnen het plangebied ook niet verwacht, omdat het plangebied geen geschikt leefgebied vormt en/of buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt.

Zorgplicht

Bij werkzaamheden aan watergangen dient wel de Zorgplicht in acht te worden genomen. Dit kan door vissen de gelegenheid te geven om weg te zwemmen van de werkzaamheden en door te werken in de richting van een open einde. Bij volledige demping van sloten dienen de vissen te worden overgebracht naar ander geschikt water. In dat geval wordt voldaan aan de Zorgplicht en is er geen conflict met de Wet natuurbescherming.

4.4 Reptielen

Reptielen artikel 3.5 Wnb

In de omgeving van het plangebied is de volgens artikel 3.5 beschermde Gladde slang waargenomen (NDFF). Deze soort komt op droge heideterreinen voor, maar wordt ook in de hogere delen van hoogveengebieden, in open bossen en op zandgrond waargenomen (RAVON 2019). Dergelijke milieus komen in het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* voor. Het gebied vormt daarom geschikt leefgebied voor de Gladde slang. Hoewel een deel van het gebied natter wordt,

blijft voldoende droog areaal voor deze soort over. Daarom worden geen negatieve effecten op de Gladde slang verwacht.

De plangebieden en het *Aandachtsgebied landbouwkundige afwatering* en hun omgeving vormen geen geschikt leefgebied voor de Gladde slang. Om deze redenen kan de aanwezigheid van de soort in de overige deelgebieden worden uitgesloten.

Andere reptielensoorten die zijn beschermd onder 3.5 Wnb worden binnen het plangebied niet verwacht, omdat het plangebied geen geschikt leefgebied vormt en/of buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt.

Reptielen artikel 3.10 Wnb
Natura 2000-gebied Mantingerzand
Van de volgens artikel 3.10 Wnb beschermde reptielensoorten komen Adder, Levendbarende hagedis en Ringslang in het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* voor (NDFF, Van Delft *et al.* 2017). Door de beoogde vernatting in dit gebied zijn positieve effecten op deze soorten te verwachten.

Ook de overgangszone tussen het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* en het plangebied *Verlengde Middenraai* is mogelijk geschikt voor bovengenoemde reptielen. Binnen de Verlengde Middenraai is dit overgangsgebied hooguit suboptimaal leefgebied voor de Ringslang. De andere soorten zullen hier misschien incidenteel een keer aangetroffen worden. Het verdient aanbeveling om voorafgaand aan de eigenlijke werkzaamheden een controle op de aanwezigheid van individuen van deze soorten uit te voeren. Zo nodig kan de uitvoering van de werkzaamheden wat aangepast worden (zie onder Zorgplicht) of de dieren worden verplaatst. Op die wijze is er geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Overige deelgebieden
De overige deelgebieden zijn suboptimaal geschikt voor de Ringslang. De sloten kunnen mogelijk gebruikt worden door de Ringslang als trekroute, maar ze zijn ongeschikt als voortplantingsgebied. Door het dempen van sloten gaat daarom geen essentieel leefgebied verloren. Negatieve effecten zijn dus niet te verwachten. Door vernatting is een verbetering van de kwaliteit van het leefgebied te verwachten. Er is daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de Ringslang.

Andere reptielensoorten die zijn beschermd onder 3.10 Wnb worden hier niet verwacht, omdat de deelgebieden geen geschikt leefgebied vormen.

Zorgplicht
Ten aanzien van alle reptielensoorten dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht. Tijdens werkzaamheden dienen reptielensoorten de gelegenheid te krijgen om zich te verplaatsen naar onverstoord leefgebied. In dat geval wordt voldaan aan de Zorgplicht en is er geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Conclusie reptielen
De uitvoering van de plannen vormt geen conflict met de Wet natuurbescherming, mits het wordt uitgevoerd onder ecologische begeleiding. Vooral in de overgangszone is controle op aanwezigheid van reptielen voorafgaand aan de werkzaamheden gewenst. De werkzaamheden kunnen daarop zo worden uitgevoerd dat de dieren kunnen ontsnappen of (als dat niet mogelijk blijkt) dat de dieren verplaatst.

4.5 Amfibieën

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

Natura 2000-gebied Mantingerzand

Van de volgens artikel 3.5 Wnb beschermde amfibieënsoorten komen de Heikikker en de Rugstreeppad voor in het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* (NDFF, Van Delft *et al.* 2017). Ook de Poelkikker is in de omgeving van het Natura 2000-gebied *Mantingerzand* waargenomen (NDFF, Van Uchelen 2010). Voor deze soorten kan worden verwacht dat de kwaliteit van het leefgebied door de beoogde vernatting verbetert.

Overige deelgebieden

De Heikikker is gebonden aan zeer specifieke biotopen zoals zure vennen en vochtige heideterreinen. De overige deelgebieden vormen geen geschikt leefgebied voor deze soort. Om deze redenen kan de aanwezigheid van de Heikikker in de overige deelgebieden worden uitgesloten.

Ook de Poelkikker komt voor in zure vennen en vochtige heideterreinen met een voorkeur voor kleine, geïsoleerde wateren. Deze soort wordt ook in agrarische gebieden aangetroffen (Van Uchelen 2010). Omdat de waarnemingen van de Poelkikker echter op relatief grote afstand van de deelgebieden liggen, wordt deze soort hier niet verwacht (NDFF).

De Rugstreeppad kan mogelijk in de plangebieden *Verlengde Middenraai* en V*erbindingszone met Boswachterij Gees* voorkomen. Buiten de voortplantingsperiode is de soort vaak verspreid maar in lage dichtheden binnen een gebied aanwezig. De soort kan door graafwerkzaamheden worden geschaad. Dit speelt vooral in de winterperiode als de soort zich heeft ingegraven in wat hoger gelegen en vorstvrije plekken. In de zomer- en nazomerperiode kunnen de rugstreeppadden aan graafwerkzaamheden ontkomen indien deze gefaseerd worden uitgevoerd. In de winterperiode (half oktober t/m maart) is de mogelijkheid tot ontsnappen er niet en levert het doden van de dieren een conflict op met de Wet natuurbescherming. Dat mag alleen indien hiervoor ontheffing is verleend door bevoegd gezag. Om te bepalen of en in welke mate rugstreeppadden in het plangebied aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van deze soort in en rond het plangebied zodat de omvang van de effecten kan worden ingeschat. Dergelijk onderzoek wordt doorgaans uitgevoerd op zwoele avonden in april/mei, met eventueel uitloop tot in juli. De kooractiviteit geeft daarbij een indicatie van de voortplantingsbiotoop.

Andere amfibieënsoorten die zijn beschermd onder 3.5 Wnb, worden binnen het plangebied niet verwacht, omdat het plangebied geen geschikt leefgebied vormt en/of buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt.

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Door de aanwezigheid van water kunnen alle deelgebieden deel uitmaken van het leefgebied van enkele amfibieënsoorten, die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb, bijvoorbeeld Bruine kikker en Gewone pad. Voor bovengenoemde soorten geldt echter dat door Provinciale Staten van Drenthe een vrijstelling is verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Zorgplicht

Ten aanzien van alle amfibieënsoorten dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht. Bij werkzaamheden aan watergangen dienen amfibieënsoorten de gelegenheid te krijgen om zich te verplaatsen naar onverstoord leefgebied. In dat geval wordt voldaan aan de Zorgplicht en is er geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Conclusie Amfibieën
Om te bepalen hoe de uitvoering van de plannen zich verhoudt tot de Wet natuurbescherming, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van de Rugstreeppad in en rond het plangebied. Ten aanzien van overige amfibieën veroorzaken de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming. Wel dient rekening gehouden te worden met de Zorgplicht.

4.6 Vogels

Broedvogels algemeen
Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder de bescherming van artikel 3.1 Wnb. Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Verstoring van nesten is niet toegestaan.

In alle deelgebieden zullen naar verwachting jaarlijks vogels tot broeden komen. In de bomen aan de randen van de gebieden kunnen vogels broeden, het gaat dan om soorten zoals Houtduif of Koolmees. Langs de oevers van de sloten kunnen ook vogels broeden, daarbij gaat het om soorten zoals Wilde eend en Meerkoet. Tijdens het veldbezoek aan de plangebieden *Verlengde Middenraai* en V*erbindingszone met Boswachterij Gees* zijn op 18 april 2019 Graspieper en Veldleeuwerik zingend waargenomen. Ook zijn er in de V*erbindingszone met Boswachterij Gees* Grauwe ganzen vastgesteld. Het is mogelijk dat deze soorten hier broeden. Ook staat er langs de Verlengde Middenraai een aantal gebouwen dat geschikt is voor nestplaatsen.

Mochten er vogels tot broeden komen en door de plannen worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming. Om dit te vermijden wordt geadviseerd wordt om buiten het broedseizoen te werken. In dat geval is er ten aanzien van deze soorten geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen
Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. De lijst is ingedeeld in vijf categorieën met vogelsoorten, die om verschillende redenen een jaarronde bescherming nodig hebben.

Tijdens het veldbezoek is er in het plangebied *Verlengde Middenraai* een nest van een ooievaar waargenomen. Deze soort valt onder categorie 3 van de lijst met vogels met jaarrond beschermde nesten. Soorten in categorie 3 zijn zeer honkvaste broeders. Indien door de plannen nestplaatsen van deze soort worden aangetast, ontstaat een conflict met de Wet natuurbescherming.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het is wel mogelijk dat er in de deelgebieden soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek zijn Buizerd en Sperwer in het plangebied vastgesteld. Deze soorten kunnen in de bomen aan de randen van de gebieden broeden. Ook de gebouwen aan de weg Verlengde Middenraai zijn mogelijk geschikt voor soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. In één van de gebouwen is een vaste verblijfplaats van een Kerkuil vastgesteld (Natuurmonumenten, persoonlijke communicatie, 8 mei 2019). Indien door de geplande werkzaamheden jaarrond beschermde nestplaatsen worden aangetast, ontstaat een conflict met de Wet natuurbescherming. We adviseren om buiten het broedseizoen te werken en om daarnaast een inventarisatie uit te voeren naar broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen.

Conclusie vogels
Ten aanzien van algemene broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen adviseren wij om buiten het broedseizoen te werken en om voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie uit te voeren naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen.

4.7 Vleermuizen
Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze redenen worden de vleermuizen in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in §4.7 behandeld.

Volgens verspreidingsgegevens van vleermuizen komen in de ruime omgeving van het plangebied acht vleermuissoorten voor, namelijk Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis (NDFF, Vos 2010).

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden, die van belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen
In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. In de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In het Natura 2000-gebied *Mantingerzand, Verlengde Middenraai* en in de V*erbindingszone met Boswachterij Gees* zijn mogelijkheden in bomen en gebouwen aanwezig voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien door uitvoering van de plannen verblijfplaatsen verloren gaan, ontstaat een conflict met de Wet natuurbescherming. Oudere bomen die mogelijk worden gekapt en gebouwen die kunnen worden gesloopt (bijvoorbeeld de voormalige beheerschuur van Natuurmonumenten) dienen te worden onderzocht op hun functie als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegroutes
Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren.

In alle deelgebieden zijn lijnvormige structuren aanwezig, die kunnen dienen als vliegroute van vleermuizen. Hierbij gaat het met name om bomensingels en de watergangen. Er worden mogelijk enkele bomen verwijderd. Door het kappen van enkele bomen blijft de lijnvormige structuur en daarom de functionaliteit van eventueel aanwezige vliegroutes bestaan. Door de uitvoering van de plannen zullen ook enkele watergangen verloren gaan. Aangezien de brede sloten rondom het plangebied blijven bestaan, zijn er alternatieve routes mogelijk voor vleermuizen en zal de functionaliteit van aanwezige vliegroutes door uitvoering van de plannen niet verloren gaan. Om bovenstaande redenen ontstaat geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.

Foerageergebied
Het is mogelijk dat de bomen, de watergangen en het grasland in de deelgebieden door vleermuizen gebruikt worden om te foerageren. Een klein gedeelte van dit foerageergebied zal door de uitvoering van de plannen verloren gaan, maar een achteruitgang van de kwaliteit van het foerageergebied wordt niet verwacht. Ook blijft er voldoende foerageergebied bestaan. Om

bovenstaande redenen ontstaat door uitvoering van de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen.

Conclusie vleermuizen
Om te bepalen hoe de uitvoering van de plannen zich ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen verhoudt tot de Wet natuurbescherming, is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen noodzakelijk (oudere eventueel te kappen bomen, te verwijderen gebouwen).

4.8 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

Overige zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb
In de wijde omgeving van de deelgebieden komen twee soorten voor, die beschermd zijn volgens artikel 3.5 Wnb. Het gaat om Otter en Wolf.

Otter
In de wijde omgeving van het plangebied komt de Otter voor, die is beschermd volgens artikel 3.5 Wnb (NDFF). De deelgebieden zijn echter ongeschikt voor rust- en verblijfplaatsen van deze soort, omdat ze geen brede watergangen met oevers met een ruige begroeiing bevatten. Om deze reden wordt deze soort niet in de deelgebieden verwacht.

Wolf
Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de wijde omgeving van de deelgebieden de Wolf is waargenomen. Op dit moment kan echter ervan worden uitgegaan dat dit incidentele waarnemingen zijn en de Wolf hier slechts sporadisch voorkomt. Een (negatief) effect op deze soort door de uitvoering van de plannen wordt daarom niet verwacht.

Overige zoogdiersoorten, die zijn beschermd volgens artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen), worden niet binnen het plangebied verwacht (NDFF, Vos 2010) omdat er geen geschikt leefgebied voor deze soorten aanwezig is.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb (vrijgesteld)
Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in het plangebied een aantal meer of minder algemeen voorkomende zoogdiersoorten voorkomt, die zijn beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het betreft soorten zoals Bosmuis, Egel en diverse marterachtigen (NDFF, Vos 2010). Tijdens het veldbezoek zijn ook Haas en Ree in het plangebied *Verlengde Middenraai* vastgesteld. Voor bovengenoemde soorten geldt echter dat door Provinciale Staten van Drenthe een vrijstelling is verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb (niet vrijgesteld)
In de omgeving van het plangebied komt een aantal soorten voor, die beschermd zijn volgens artikel 3.10 Wnb en geen vrijstelling genieten.

Das
Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de volgens artikel 3.10 Wnb beschermde Das in de omgeving van het plangebied voorkomt, onder andere in de Boswachterij Gees (NDFF, Vos 2010). Volgens Natuurmonumenten zijn dassenburchten aanwezig in het Natura 2000-gebied *Mantingerzand*, aan de grens met het deelgebied *Verlengde Middenraai* en in de Boswachterij Gees ([redacted 5.1.2e], Boswachter Ecologie Natuurmonumenten, persoonlijke communicatie, 3 mei 2019). De exacte locaties zijn hierbij niet aangegeven. Door verhoging van de grondwaterstand kunnen deze als verblijfplaats ongeschikt worden. In principe zijn de maatregelen die leiden tot vernatting vrijgesteld van vergunning omdat ze gericht zijn op het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelen

van het Mantingerzand. Maar hierbij geldt wel de kanttekening dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet mogen worden aangetast. Mocht blijken dat een belangrijk deel van de in het Natura 2000-gebied aanwezige dassenburchten in de randzone met het plangebied Verlengde Middenraai ligt en door vernatting ongeschikt worden, dan is er sprake van aantasting van de natuurlijke kenmerken en vormt daarmee een conflict met de Wet natuurbescherming.

Steen- en Boommarter
In de omgeving van het plangebied komen de volgens artikel 3.10 Wnb beschermde Steen- en Boommarter voor (NDFF, Vos 2010). Alle deelgebieden kunnen deel uitmaken van leefgebied van deze soorten. Door het verwijderen van bomen kunnen verblijfplaatsen (veelal in spechten- en eekhoornholen en inrottingsholtes) verloren gaan. Voor de steenmarter zijn (ook) slecht toegankelijke ruimtes in huizen en boerderijen van belang. Indien bomen met holten gekapt of bebouwing gesloopt wordt dient vooraf te worden geïnspecteerd of zich hierin Steen- of Boommarternesten bevinden.

Grote bosmuis
In de wijde omgeving van het plangebied komt de Grote bosmuis voor. In het Mantingerzand en het plangebied is de soort de afgelopen 10 jaren niet waargenomen (NDFF). De soort heeft een voorkeur voor open eiken- en beukenbossen maar komt ook in andere biotopen voor. Het is niet uit te sluiten dat alle deelgebieden deel uitmaken van leefgebied van deze soort. Indien graafwerkzaamheden worden uitgevoerd kunnen mogelijk effecten op de Grote bosmuis optreden. In dat geval dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar deze soort en dienen de effecten te worden bepaald.

Waterspitsmuis
In de wijde omgeving van het plangebied komt ook de Waterspitsmuis voor (NDFF). De watergangen in het plangebied vormen geen geschikt leefgebied voor deze soort omdat brede oevers met een ruige begroeiing ontbreken. Wel vormt het Mekelermeer in principe geschikt leefgebied voor de Waterspitsmuis. Direct langs de oevers hiervan zijn geen maatregelen gepland (SWECO 2020a). Mogelijk wordt iets verder van de oever, tegen het westelijk deel van de ringwal, opslag verwijderd. Het potentiële leefgebied van Waterspitsmuis wordt daarmee niet aangetast, zodat er geen conflict is met de Wet natuurbeheer.

Andere zoogdiersoorten, die zijn beschermd onder 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling geldt, worden niet verwacht, omdat het plangebied buiten het verspreidingsgebied van deze soorten ligt en/of geen geschikt leefgebied vormt (NDFF, Vos 2010).

Zorgplicht
Ten aanzien van alle zoogdiersoorten dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht. Tijdens werkzaamheden dienen zoogdiersoorten de gelegenheid te krijgen om zich te verplaatsen naar onverstoord leefgebied. In dat geval wordt voldaan aan de Zorgplicht en is er geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Conclusie overige zoogdiersoorten
Om te bepalen hoe de uitvoering van de plannen zich verhoudt tot de Wet natuurbescherming, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van Das, Steen- en Boommarter en Grote bosmuis in het plangebied. Ook dienen mogelijke effecten op deze soorten nader te worden bepaald. Ten aanzien van overige zoogdieren veroorzaken de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming. Wel dient rekening gehouden te worden met de Zorgplicht.

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen voor het plangebied de onderstaande conclusies ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming) worden getrokken:

Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming: Natura 2000

Door uitvoering van de inrichtingsmaatregelen in het plangebied Verlengde Middenraai treedt enige (beoogde) vernatting op in de oostelijke randzone van het Natura 2000-gebied *Mantingerzand*. Dit kan een negatief effect hebben op de Natura 2000-habitattypen van droge milieus en de typische soorten daarvan. De inrichtingsmaatregelen zijn, in grote lijnen, geformuleerd in het Natura 2000-beheerplan Mantingerzand. Tijdens recent overleg met bevoegd gezag (Provincie Drenthe) bleek dat de inrichtingsmaatregelen niet vergunningplichtig zijn omdat ze gericht zijn op het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelen en ze de natuurlijke waarden van het gebied niet aantasten (zie §3 voor een uitgebreide beschrijving).

Gezien de nabijheid van de werkzaamheden tot de Natura 2000-gebieden Mantingerzand en Matingerbos adviseren wij om een AERIUS berekening en mogelijk een Passende Beoordeling uit te voeren voor de inrichtingswerkzaamheden ten behoeve van de Ecologische verbindingszone met de Boswachterij Gees. Voor de inrichtingswerkzaamheden in het plangebied Verlengde Middenraai en in het Aandachtsgebied landbouwkundige ontwatering is dit niet nodig omdat deze maatregelen een verbetering van de instandhoudingsdoelen in het Mantingerzand beogen of hier noodzakelijkerwijs uit voortvloeien (zie §3 voor een uitgebreide beschrijving).

Overige gebiedsbescherming

Ten aanzien van overige gebiedsbescherming is door de geplande inrichting in de plangebieden sprake van verandering van de kenmerken en waarden. Deze verschuiven van aan relatief droge graslanden gekoppelde natuurwaarden naar natuurwaarden van moerassen, ruigten en vochtige graslanden. Wij raden aan om met bevoegd gezag te overleggen hoe zij deze verschuiving beoordeelt in het licht van mogelijke aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN (zie §3 voor een uitgebreide beschrijving).

Soortbescherming

Planten, ongewervelden, reptielen, amfibieën en overige zoogdiersoorten

Uitvoeren van aanvullend onderzoek naar onderstaande soorten om te bepalen hoe de uitvoering van de plannen zich verhoudt tot de Wet natuurbescherming (zie §4.1, §4.2, §4.4, §4.5, §4.7, en §4.8 voor een uitgebreide beschrijving):

- Reptielensoorten: aanwezigheid in te dempen sloten of af te graven delen, voornamelijk in de overgangszone van Verlengde Middenraai naar Mantingerzand
- Rugstreeppad: aanwezigheid in en gebruik van het plangebied
- Das, Steen- en Boommarter en Grote bosmuis: aanwezigheid van de soorten en hun burchten of nestplaatsen in het plangebied
- Vleermuizen: verblijfplaatsen van vleermuizen in te kappen bomen met holtes en te verwijderen bebouwing

Vogels

Ten aanzien van algemene broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen adviseren wij om geen werkzaamheden uit te voeren in het broedseizoen en om voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie uit te voeren naar eventuele jaarrond beschermde nestplaatsen (zie §4.6 voor een uitgebreide beschrijving).

Zorgplicht
De Zorgplicht dient ten aanzien van alle vis-, reptielen-, amfibieën- en zoogdiersoorten in acht te worden genomen (zie §4.3, §4.4, §4.5 en §4.8 voor een uitgebreide beschrijving).

Overige beschermde soorten
Ten aanzien van overige beschermde soorten zal de uitvoering van de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming veroorzaken.

Overige aanbevelingen
We adviseren om:

- bij bevoegd gezag (Provincie Drenthe) een bestuurlijk rechtsoordeel aan te vragen waarmee de vrijstelling van vergunning wordt bevestigd voor maatregelen die worden uitgevoerd ten behoeve van het behalen van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Mantingerzand.
- voorafgaand aan de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op te stellen om daarmee de vereisten vanuit de Zorgplicht te borgen. Onderdeel hiervan kan zijn dat een deel van de werkzaamheden onder ecologische begeleiding wordt uitgevoerd.

Literatuur

Provincie Drenthe 2016. Beheerplan Mantingerzand, een heidelandschap van formaat. Provincie Drenthe, Assen.
SWECO 2020a, *in prep*. Planvorming Inrichting Verlengde Middenraai: Inrichtingsplan Verlengde Middenraai. SWECO projectnr. 366274. SWECO, Groningen.
SWECO 2020b, *in prep*. Planvorming Inrichting Verlengde Middenraai: Toetsrapport Ecohydrologie. SWECO projectnr. 366274. SWECO, Groningen.
Van Delft, J., Kranenbarg, J., de Bruin, A., Frigge, P. 2017. Waarnemingenoverzicht 2016. Bijlage RAVON 67, jaargang 19 (4).
Van Uchelen, E. (2010). Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.
Vos, S. 2010. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Drenthe. Zoogdieratlas Drenthe.

Websites
NDFF
RAVON
Zoogdiervereniging

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/15/2022 1:18:17 PM
Subject: RE: Natuurbegraafplaats Steendervalsweg 28 te Mantinge
Received: Wed 6/15/2022 1:18:19 PM

Hallo 5.1.2e,
Bij natuurbegraafplaatsen kijken wij ten eerste naar waar het plaatsvindt. Bij voorkeur zijn die landbouwgrond die worden omgevormd naar natuur, of onlangs omgevormd zijn. In bestaande natuur kan natuur begraven alleen, als dit niet ten koste gaan van de bestaande natuurwaarden. Dit initiatief ligt in een relatief nieuw stukje bos (aangelegd rond het jaar 2000) van de familie 5.1.2e. Gezien de locatie voorzien wij vanuit natuur geen problemen hier aan mee te werken, onder voorwaarde van:

- De initiatiefnemer heeft een zorgplicht ten aanzien van beschermde soorten en wij verwachten dat de beschermde soorten geen hinder ondervinden (denk hier bijvoorbeeld aan bestaande dassenburchten op het perceel). Het is verstandig de aanwezige waarden in beeld te brengen in het gebied.
- Wij stellen een max. van 400 graven/ha. Dat is gelijk aan 25 m2 per graf.
- Op een natuurbegraafplaats mogen geen blijvende gedenktekens worden geplaatst, hooguit een houten grafmarkering (onbehandeld niet verduurzaamd hout) die na verloop van tijd door de natuur tot zich kan worden genomen.
- Het stoffelijk overschot dient te begraven worden in natuurlijke materialen die geen schade toe brengen aan de aanwezige natuurwaarden en geen milieubelasting met zich meebrengen.
- Verharding en verlichting wordt zo min mogelijk aangebracht om de huidige natuurwaarden in stand te houden.

Hiervan uitgaande blijft het een bestemming natuur, met een dubbelbestemming begraven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Landelijk Gebied

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: Ma, di, wo, do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 15 juni 2022 12:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Natuurbegraafplaats Steendervalsweg 28 te Mantinge
Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,
Hebben jullie al naar dit plannen kunnen kijken?
Groetjes 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 27 mei 2022 16:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

< 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Natuurbegraafplaats Steendervalsweg 28 te Mantinge

Hallo 5.1.2e e.a.

Het roept bij mij een aantal vragen op:

Een paar maanden geleden kwam een soortgelijk initiatief voorbij vanuit de dorpsgemeenschap van Nw Balinge en waarbij Prolander nu een landschapsontwerp aan het maken is. Het lijkt me goed als deze initiatieven op elkaar wordt betrokken.

2 initiatieven natuurbegraven vlak bij elkaar nr. 2 is een geïntegreerd plan met de dorpsgemeenschap Nw Balinge

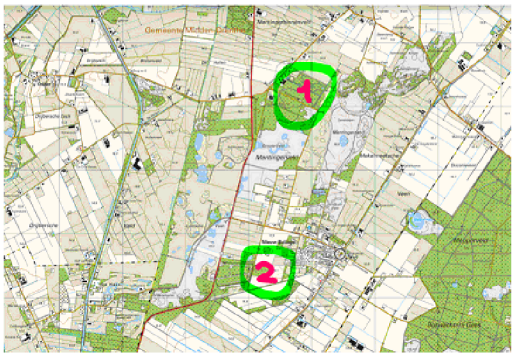

Het gebied bestaat nu uit:

Een landgoedcamping Het Geuzenbos

Erven met leegstaande grootschalige schuren van het bedrijf 5.1.2e aan de Steendervalsweg.

Een groot varkensbedrijf "topigs" aan de Streijenheugte (in 50-er jaren lag er een kamp).

Een grote mestsilo midden in het bos aan het Koolveen.

Jong bos met wandelpaden aan de rand van heidevelden. (Het lijkt mij een particuliere landgoedbebossing).

Wat betreft de erven en de mestsilo:

Is het varkensbedrijf toekomstbestendig i.v.m. de stikstofproblemen en de ligging nabij de NNN-gebieden?

Welke toekomst is er voor de grote loodsen van het erf aan de Steendervalsweg? Welke visie is er voor dit erf? Zou het een locatie kunnen zijn voor recreatie en wonen?

Het initiatief wil de mestsilo verplaatsen in westelijke richting. Is een mestsilo in de toekomst nodig en verstandig, in relatie met een eventueel andere toekomst van het erf? Een mestsilo in een bos heeft landschappelijk/functioneel geen logica.

Wat betreft de natuurbegraafplaats:

De bedoeling van een landgoed is dat het openbaar toegankelijk is. Tast de natuurbegraafplaats de toegankelijkheid niet aan?

De natuurbegraafplaats vormt nu nog geen integraal onderdeel van een totaal-verbeteringsconcept. De functie is pragmatisch gekozen aan een ontsluitingsweg en vooral om het bos exploitabel te maken. Als de natuurbegraafplaats onderdeel zou vormen van een gebiedsverbetering en milieuverbetering (opheffen mestsilo) en meer relatie zou hebben met de herstructurering van de erven dan kan ik me de bestemmingswijziging beter voorstellen.

Het verplaatsen van de silo levert landschappelijk geen voordelen op.

Bij realisering van de natuurbegraafplaats is het van belang goed ontworpen ruimtelijke overgangen te maken van het Koolveen naar bosruimten met de graven. Het benodigde parkeren moet qua sfeer en detaillering gaan passen in het landgoed. Dat geldt ook voor een eventuele schuilgelegenheid. Minimaal verharden, geen hekken, geen permanente verlichting etc.

Met vriendelijke groet,

Team REW

Landschapsarchitect Bnt, stedenbouwkundig adviseur

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 25 mei 2022 14:39

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Onderwerp: Natuurbegraafplaats Steendervalsweg 28 te Mantinge

Hoi allemaal,

Hierbij heb ik een vraag van de gemeente over mogelijkheid een natuurbegraafplaats te ontwikkelen aan de Steendervalsweg 28 te Mantinge. De beoogde locatie is gelegen aan de Koolveen en bedraagt ongeveer 7 hectare. Het zal gaan om de achterzijde van het perceel. Zij willen de bestemming wijzigen in natuurgebied met aanduiding natuurbegraafplaats.
Op dit perceel staan nu nog twee silo's. 1 van de 2 zal afgebroken worden, de andere zal verplaatst worden. Ze zijn voornemens om daar waar de silo's staan, parkeerplaatsen te realiseren. Ook zullen er nog enkele wandelpaden aangelegd worden. Verder willen ze de natuur zoveel als mogelijk respecteren. De achterzijde van dit perceel grenst aan het NNN-gebied. Zie bijlagen voor de locatie, motivatie en de locatie van de te verplaatsen silo. Wat vinden jullie van dit plan? Kan dit nieuwe bos deze functie dragen? Is dit een mogelijkheid binnen NNN?

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,
Team Ruimte, Energie en Wonen (REW)
Adviseur Ruimtelijke Plannen
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

2 initiatieven
natuurbegraven
vlak bij elkaar
nr. 2 is een geïntegreerd
plan met de
dorpsgemeenschap Nw Balinge

0316

489243

Aan:
Gemeente Hoogeveen
Raadhuisplein 1
7901 BP HOOGEVEEN

Assen, 23 januari 2019
Ons kenmerk 201804054-00799521
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Voorontwerp BG Noord Hoogeveen, deelplan Spaarbankbosch 2018, Gemeente Hoogeveen

Geacht college,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het voorontwerpbestemmingsplan BG Noord Hoogeveen, deelplan Spaarbankbosch 2018. Het bestemmingsplan maakt de realisering van zes woningen mogelijk op een voormalig sportveld in het Spaarbankbosch. De locatie is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied (BSG) in een bos- en natuurgebied wat behoort tot het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

Provinciaal belang
Op basis van de Omgevingsvisie Drenthe zijn in het voorontwerpbestemmingsplan de volgende aspecten van provinciaal belang:

- Wonen (bijzonder woonmilieu)
- Ruimtelijke kwaliteit (kernkwaliteiten natuur/ landschap/ cultuurhistorie en archeologie)

Advies
Het bestemmingsplan maakt de realisering van zes woningen mogelijk op een voormalig sportveld in het Spaarbankbosch juist ten oosten van Hoogeveen. Het plangebied beslaat een oppervlakte van ruim twee hectare.
Over het plan is de afgelopen jaren veelvuldig contact geweest tussen uw gemeente en de provincie. De reden hiertoe is dat de locatie is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied en tevens behoort tot de NNN. Beleidsmatig houdt dit in dat woningbouw in beginsel niet mogelijk is. Dat u hier toch woningbouw wilt heeft te maken met het feit dat het Spaarbankbosch, na vele decennia in eigendom van uw gemeente, een aantal jaren geleden in eigendom is overgegaan naar de Stichting Het Drentse Landschap. Toen heeft u bepaald het voormalig sportveld buiten de overdracht te laten met de bedoeling hier enkele exclusieve woonkavels te realiseren. Dit soort kavels zijn binnen het bestaand stedelijk gebied van Hoogeveen niet te realiseren terwijl er blijkens de Woonvisie Hoogeveen wel serieuze vraag naar is. In feite doet een vergelijkbare situatie zich voor als het gaat om exclusieve woonkavels, zoals deze momenteel worden gerealiseerd in het gebied Nijstad.

In beide situaties is sprake van beperkte woningbouwontwikkeling in de stadsrand van Hoogeveen. In uitzondering op de regel geeft de provincie in een situatie waar het hier om gaat beleidsmatig ruimte voor woningbouw als dit gebeurt onder de noemer van bijzonder woonmilieu. Hier zijn wel specifieke voorwaarden aan verbonden. Een complicerende factor is dat de locatie Spaarbankbosch is gelegen in de NNN. Dit heeft tot gevolg dat de oppervlakte die verloren gaat ten gevolge van de woningbouw moet worden gecompenseerd. Hiervoor is eerder in nauw overleg met de provincie in de nabijheid een compensatiegebied aangewezen en zijn de nodige juridische formaliteiten ondertussen vervult.
Wat ontbreekt is de planologische doorwerking. Gelijktijdig met het voorontwerpbestemmingsplan dat nu voorligt dient in dit plan ook de compensatielocatie een bestemming Natuur te verkrijgen. Dit ontbreekt nu. Zie verder onder kopje *"Kernkwaliteiten natuur/ landschap/ cultuurhistorie"*.

Bijzonder woonmilieu/ kernkwaliteiten
Hieronder gaan wij nu meer specifiek in op het aspect bijzonder woonmilieu in combinatie met aanwezige kernkwaliteiten.
Het voorliggend ruimtelijke plan is kleinschalig van opzet en voldoet hiermee aan de eerste van de in totaal vier voorwaarden, zoals deze in artikel 2.17 van de Provinciale omgevingsverordening (POV) zijn opgenomen voor een bijzonder woonmilieu.
Wat betreft de overige drie voorwaarden is dit niet het geval. Het plan hoeft op deze punten een aanmerkelijke verbetering. Het gaat hier om:
1. Het ruimtelijk plan moet gericht zijn op woonwensen en leefstijlen van kleine specifieke doelgroepen.
Hier is niet op in gegaan. In het plan zoals dat er nu uitziet is sprake van een welstandsvrije buurt in het bos. Dit sluit in het geheel niet aan op wat de POV voorstaat.
2. Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van een bijzonder woonmilieu is een landschappelijk kader dat aansluit bij de kernkwaliteiten van het gebied.
Het plan is op dit onderdeel niet uitgewerkt. Verder ontbreekt een beeldkwaliteitsplan. Het ruimtelijk aspect van een bijzonder woonmilieu is op geen enkele wijze geborgd.
3. Het woonmilieu kan alleen worden ontwikkeld samen met het verbeteren van andere functies.
Gesteld wordt dat de geplande natuurcompensatie een verbetering betekent voor de ecologische kwaliteit.
Wij merken op dat dit alleen betrekking heeft op een compensatie van de negatieve invloed van de ontwikkeling. Hiertoe is zoals vermeld een compensatiegebied aangewezen. Dit kan enkel worden beschouwd als een nul-situatie. Daar bovenop zal op de locatie zelf door middel van een natuurlijke inrichting en eventueel in het aangrenzend gebied nog een meerwaarde gerealiseerd moeten worden. Onder het kopje *"Kernkwaliteiten natuur/ landschap/ cultuurhistorie"* gaan wij hier verder op in.

Kernkwaliteiten natuur/ landschap/ cultuurhistorie
Zoals vermeld dient de woningbouwlocatie vanwege de ligging in de NNN te worden gecompenseerd. De compensatie vindt plaats op het perceel kadastraal bekend gemeente Ruinen, sectie E met nummer 4278. Dit perceel wordt ingericht als natuur. Een en ander is vastgelegd bij notariële akte. Hiermee wordt de oppervlakte aan NNN, die het plangebied beslaat, gecompenseerd.
Dit doet niets af aan de verplichting een natuurtoets te doen. In de plantoelichting wordt gesteld dat dit niet hoeft omdat het gaat om een gebied dat eerder in gebruik was als sportveld. Het sportveld waar de woningen komen is al langere tijd buiten gebruik. Juist daardoor krijgt het veld een steeds meer natuurlijke uitstraling (verwildering) en kan mogelijk steeds meer een functie vervullen als foerageergebied.

Dit gegeven in combinatie met het omringende bos betekent dat niet kan worden uitgesloten dat de woningbouw in de realisatiefase maar ook bij de ingebruikname effect heeft op mogelijk aanwezige fauna en flora in de rand van het te bebouwen gebied en daarbuiten en eventueel kan verdwijnen als leefgebied Wij denken hierbij onder andere aan dassen en vleermuizen. Zo is bekend dat in de nabijheid van het plangebied een dassenburcht aanwezig is.
Het Spaarbankbos is op uw gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart (CHW) gewaardeerd. Het bos is in de 19e eeuw aangelegd door de Spaarbank van Hoogeveen en is gelegen naast de Wijsbosche hoogte en historische routes.
Dit betekent ook dat het een bos ouder is dan honderd jaar en daardoor van cultuurhistorisch belang.
In de plantoelichting is het cultuurhistorische belang van de bouwlocatie onvoldoende belicht. Wij vragen hiervoor aandacht in samenhang met de overige onder provinciaal belang genoemde kernkwaliteiten.

Archeologie
Het plangebied ligt volgens de beleidsadvieskaart van uw gemeente in een gebied met archeologische waarde 3 (hoge archeologische verwachtingswaarde en zones met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde in beekdalen). In deze gebieden geldt een onderzoek vrijstellingsgrens van 1000 m2. Zoals genoemd in de plantoelichting wordt deze vrijstellingsgrens overschreden en is daarom een archeologisch onderzoek nodig. Nu stelt u dat uit onderzoek is gebleken dat de bodem van het plangebied dusdanig is geroerd dat er geen archeologische relicten meer aanwezig kunnen zijn. Niet duidelijk is naar welk onderzoek wordt verwezen, op welke locaties precies en op welke diepte de grond is geroerd.
Wat wij wel weten is dat in de nabije omgeving opvallend veel archeologische vondsten en fenomenen herkend zijn (o.a. beekdal, grafheuvels, historische route, bundels karrensporen en meerdere celtic fields).
Archeologisch bureauonderzoek kan dan ook niet uitblijven. Als de resultaten daartoe aanleiding geven ligt een vervolgonderzoek voor de hand, bijvoorbeeld in de vorm van een booronderzoek, of archeologische begeleiding van de werkzaamheden in het beekdal.

<u>Conclusie/ inzet instrumenten</u>
Wij hebben geconstateerd dat het plan zoals dat er nu uitziet niet het predicaat kan verkrijgen van bijzonder woonmilieu zoals bedoeld in artikel 2.17 van de POV. Hieraan zal alsnog moeten worden voldaan. Daartoe behoort ook het opstellen van een beeldkwaliteitsplan. Tevens dienen in het plan, waar mogelijk en nodig, de benoemde kernkwaliteiten te worden verweven.
Verder dient in het bestemmingsplan de compensatielocatie een bestemming Natuur te verkrijgen.

Aangezien het om een zwaarwegend provinciaal belang gaat vinden wij bij de verdere uitwerking actieve provinciale betrokkenheid een vereiste. Wij gaan er hierbij vanuit dat een woonmilieu mogelijk is dat voldoet aan de in de POV genoemde randvoorwaarden. Als dit het geval is kan in de vervolgprocedure een zienswijze achterwege blijven.

Hiermee is voldaan aan het overleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Voor vragen of overleg inzake dit advies kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoon 0592 5.1.2e of 5.1.2e @drenthe.nl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw drs. J.R.M. Tolsma,
teammanager Ruimtelijke Ontwikkeling

4.3. NIEUWE BUITENPLAATS

Nieuwe natuur.

De beschikbare kavels ontwikkelen we als nieuw landgoed. Een deel, ongeveer de helft, beplanten we met bos. Door deze clustering met het bestaande bos (met beschermde dassenburcht) vergroten we het leefgebied van de dassen. De toe te passen boomsoorten zijn- afhankelijk van de bodemgesteldheid- onder andere eiken, essen, elzen, berken en hulst.

Door de koppeling van de nieuwe buitenplaats met de tuinderij krijgt het geheel een productiedoeleinde, maar ook een educatieve en maatschappelijke waarde. Eigenlijk net als de bestaande tuinen van De Havixhorst. Om de landschappelijke eenheid te versterken, zorgen we voor een nieuwe (zicht)as, georiënteerd op De Havixhorst. Samen met de tuinderswoning op de nieuwe buitenplaats vormt de herontwikkeling van Schiphorstweg 25 een mooi ensemble met wat er al was.

De pagina hiernaast laat een aantal ensembles zien van geschakelde of gegroepeerde bebouwingsvormen. Ten behoeve van een goede inbedding van de ontwikkelingen hebben we in de omgeving gezocht naar goede, inspirerende voorbeelden. Allen te zien in het Reestdal, niet ver van Schiphorstweg 25.

To: RuimtelijkePlannen[5.1.2i@drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Wed 10/4/2023 8:20:01 AM
Subject: FW: Wettelijk vooroverleg ontwerpbestemmingsplan Grolloo Holland International Blues Festival
Received: Wed 10/4/2023 8:21:51 AM
Grolloo - Holland International Blues Festival cobp 28-9-2023.pdf

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team Interne dienstverlening

Informatiebeheer

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma t/m vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e
Verzonden: woensdag 4 oktober 2023 09:45
Aan: provincie Drenthe ; Waterschap Hunze en Aa's Veendam ; 'gemeente@borger-odoorn.nl' ; 5.1.2i@rws.nl' ; 5.1.2i@mineleni.nl' ; 'postbus.rvb.omgevingsmanagement@rijksoverheid.nl' ; 'info@assen.nl'
CC: 5.1.2e, 5.1.2e
Onderwerp: Wettelijk vooroverleg ontwerpbestemmingsplan Grolloo Holland International Blues Festival

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@aaenhunze.nl. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

Geachte heer/mevrouw,
Graag nodigen burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze u uit om, in het kader van het wettelijke vooroverleg, uw reactie te geven op het
Ontwerpbestemmingsplan **Grolloo – Holland International Blues Festival**
Het betreft een plangebied in Grolloo waarop de enkelbestemmingen 'Horeca', 'Agrarisch-Cultuurgrond', 'Wonen', 'Groen' en 'Verkeer' op liggen met daarnaast de dubbelbestemmingen 'Waarde-Archeologie 1', 'Waarde-Archeologie 2' en 'Waarde-Beschermwaardig Houtopstand'. Momenteel wordt het Holland International Blues Festival mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Met deze bestemmingsplanprocedure wordt het festival mogelijk gemaakt binnen het bestemmingsplan.
Graag ontvangen wij uw reactie voor 2 november 2023.
Met vriendelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

Beleidsmedewerker Team Ruimte/Beleid
Gemeente Aa en Hunze
Postbus 93 • 9460 AB Gieten
Spiekersteeg 1 • 9461 BH Gieten

www.aaenhunze.nl
Telefoon algemeen: 14 0592
Telefoon direct: 5.1.2e
DISCLAIMER:
Aan de informatie in deze e-mail en ieder aangehecht databestand kunnen geen rechten worden ontleend en de gemeente Aa en Hunze aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of gedateerde informatie.
Als u niet de bedoelde ontvanger bent wilt u dan dit bericht en ieder aangehecht databestand verwijderen en de afzender hiervan via e-mail op de hoogte stellen.
DISCLAIMER: Aan de informatie in deze e-mail en ieder aangehecht databestand kunnen geen rechten worden ontleend en de gemeente Aa en Hunze aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of gedateerde informatie. Als u niet de bedoelde ontvanger bent wilt u dan dit bericht en ieder aangehecht databestand verwijderen en de afzender hiervan via e-mail op de hoogte stellen.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 212

Reeds openbaar
(https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1680.BUIGROSCHN-OB01/t_NL.IMRO.1680.BUIGROSCHN-OB01.html)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 14

Reeds openbaar
(https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/Bijlagen/TerInzageLegging/2023/til-2023-9269/1/bijlage/Besluit.PDF)

PONDERA

Onderbouwing fysieke leefomgeving buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Zonnepark Paardeweide

Novar

724045 | v4.0 (definitieve versie)

10-7-2024

PONDERA

Pondera

Hoofdvestiging Nederland
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com

Postadres
Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging Indonesië
Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging Zuid-Korea
Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Vestiging Vietnam
7th Floor, Serepok Building
56 Nguyen Dinh Chieu Street, Da Kao Ward,
District 1
Ho Chi Minh City
Vietnam

Colofon

Soort document
Onderbouwing fysieke leefomgeving
buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Projectnaam
Zonnepark Paardeweide

Versienummer
v4.0 (definitieve versie)

Datum
10-7-2024

Project nummer
724045

Opdrachtgever
Novar

Auteur
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Nagekeken door
5.1.2e 5.1.2e

Disclaimer
In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten. Pondera is niet aansprakelijk voor gederfde inkomsten of schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing. Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

EIK
ISO 9001:2015
gecertificeerd

PONDERA

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Projectgebied 3
1.3 Juridische kaders 4
1.4 Leeswijzer 6

2 Beleid en regelgeving 7
2.1 Mondiaal en Europees beleid 7
2.2 Rijksbeleid 8
2.3 Provinciaal beleid 12
2.4 RES-regio Drenthe 14
2.5 Gemeente Westerveld 15
2.6 Conclusie 18

3 Beschrijving huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling 19
3.1 Beschrijving huidige situatie 19
3.2 Projectbeschrijving 27

4 Aspecten fysieke leefomgeving 32
4.1 Geluid 32
4.2 Schittering 33
4.3 Verkeer en parkeren 34
4.4 Luchtkwaliteit en geur 37
4.5 Bedrijven en milieuzonering 39
4.6 Infrastructuur en transport 41
4.7 Externe veiligheid 44
4.8 Natuur en ecologie 47
4.9 Stikstof 55
4.10 Bodemkwaliteit 56
4.11 Water 57
4.12 Cultuurhistorie en archeologie 59
4.13 Gezondheid 62
4.14 Radioastronomie 64

5 Uitvoerbaarheid 67
5.1 Economische uitvoerbaarheid 67
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 68

6 Belangenafweging en conclusie 71
7 Bijlagen 72

0322 489237

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

NOVAR (hierna: initiatiefnemer) is voornemens om een zonnepark aan te leggen op en rondom een waterplas gelegen aan de Paardeweide (gelegen langs de snelweg A32 tussen Steenwijk en Meppel) in de gemeente Westerveld. Een klein deel van het zonnepark (0,2 ha) wordt op land aangelegd. Het overige deel (7,26 ha) betreft drijvende zonnepanelen op de plas. Deze waterplas is een voormalige zandwinlocatie. Het totale voorgenomen zonnepark (drijvend + deel op land) heeft een opgesteld vermogen van ca. 14 megawattpiek (MW_p).

Het beoogde zonnepark en bijbehorende faciliteiten kunnen niet worden gerealiseerd binnen het geldende omgevingsplan van de gemeente Westerveld. Om de realisatie van het zonnepark mogelijk te maken wordt een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) aangevraagd (artikel 5.1, eerste lid van de Omgevingswet (Ow)).

Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan alleen worden verleend:

- met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl));
- als daarbij voldaan wordt aan de beoordelingsregels uit artikel 8.0b van het Bkl.

Deze rapportage bevat een uiteenzetting en onderbouwing van alle relevante gevolgen van de aangevraagde activiteit voor de fysieke leefomgeving, dat de activiteit in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en dat de activiteit ook uitvoerbaar is.

1.2 Projectgebied

Het plangebied waarbinnen het zonnepark is beoogd bevindt zich op het perceel gelegen aan Paardeweide 2-10, 7973 KS, Darp (Perceel Havelte (HVT03) R104). Dit perceel bevindt zich in het zuiden van Westerveld nabij de grens met de gemeente Meppel. Het perceel bevindt zich in agrarisch gebied en is gelegen ten zuiden van de Paardeweide en ten oosten van de rijksweg A32. Op het perceel bevindt zich een waterplas ontstaan door een voormalige zandafgraving, omgeven door bomen en struiken. De ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.1.

0322 489237

Figuur 1.1 Projectgebied

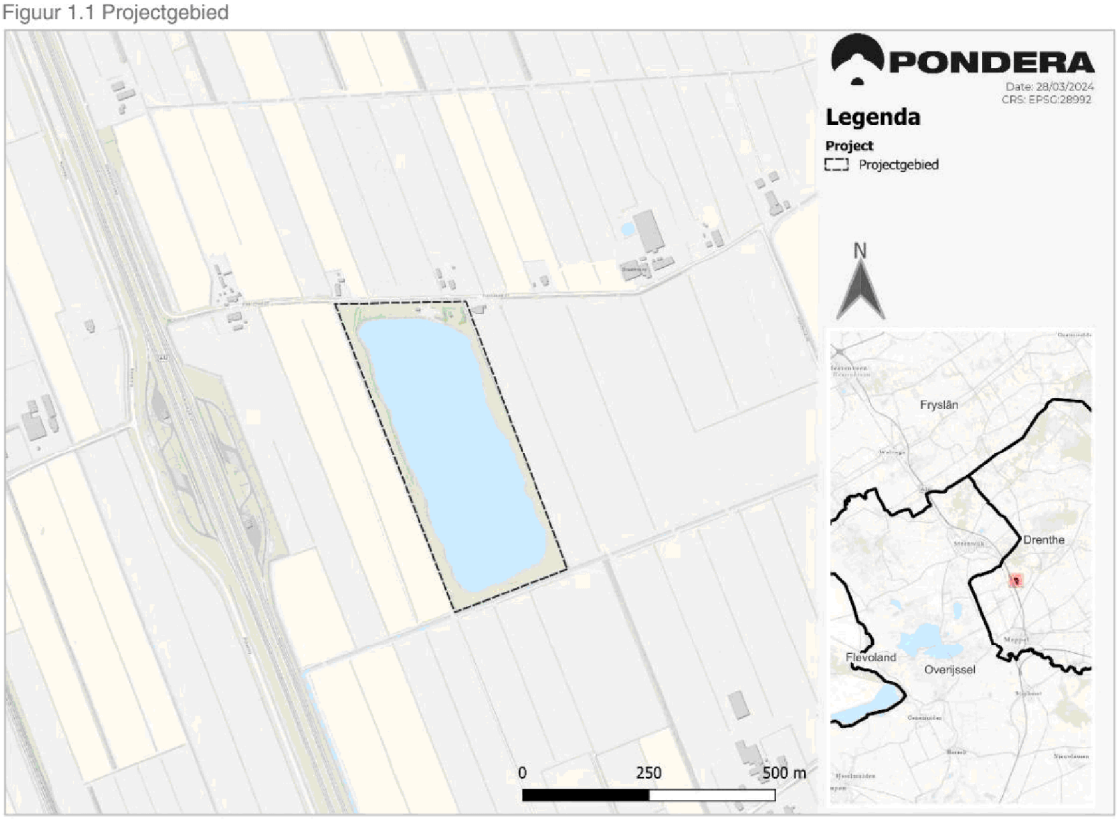

1.3 Juridische kaders

1.3.1 Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Wanneer een project niet past in het omgevingsplan kan daar door middel van een omgevingsvergunning (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit van worden afgeweken. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) gelden de beoordelingsregels van afdeling 8.1 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan alleen worden verleend:

- met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl));
- als daarbij voldaan wordt aan de beoordelingsregels uit artikel 8.0b van het Bkl.

De grondslag voor deze beoordelingsregels ligt in artikel 5.18 en 5.21 van de Omgevingswet (Ow).

Het begrip 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' in de Ow volgt het begrip 'goede ruimtelijke ordening' uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op. Voor de BOPA bevat de Omgevingsregeling (Or) specifieke aanvraagvereisten. De aanvrager verstrekt in de aanvraag de gegevens die nodig zijn om de gevolgen van die activiteit te beoordelen

- met betrekking tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties;
- regels en instructies over omgevingsplannen;
- het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld (voor dit project niet van toepassing).

0322 489237

1.3.2 Reikwijdte fysieke leefomgeving

Uit artikel 1.2 van de Ow volgt welke activiteiten in elk geval tot de fysieke leefomgeving behoren. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

En als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:

- het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt;
- het nalaten van activiteiten.

En ook gevolgen voor de mens, voor zover deze gevolgen worden of kunnen worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving. De lijst in artikel 1.2 van de Ow is niet uitputtend. Naast de in dit artikel genoemde onderwerpen behoren ook onderwerpen als duurzaamheid en klimaatadaptatie, gezondheid, veiligheid, natuurlijke hulpbronnen, milieu, drinkwatervoorziening, stedenbouwkundige kwaliteit en welstand tot de fysieke leefomgeving.

1.3.3 Milieubelastende activiteit (MBA)

Een milieubelastende activiteit is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken. Hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wijst de milieubelastende activiteiten aan waarvoor Rijksregels gelden. De activiteiten binnen onderhavig voornemen (aanleg zonnepark en bijbehorende faciliteiten) zijn hierin **niet** aangewezen als milieubelastende activiteiten.

1.3.4 Mer/mer-beoordeling

Voor een deel van de milieubelastende activiteiten gelden de regels van milieueffectrapportage (mer). In bijlage V bij het Omgevingsbesluit (Ob) zijn in één lijst zowel de mer-plichtige als de mer-beoordelingsplichtige gevallen opgenomen en de daarvoor benodigde besluiten. De voorgenomen activiteiten komen niet voor op de lijst, en daarom is een mer(beoordelings)-plicht niet van toepassing.

1.3.5 Bevoegd gezag

Voor het verlenen van een vergunning voor een BOPA is het college van Burgemeesters & Wethouders (B&W) in principe bevoegd gezag.

De Ow schrijft voor dat het bevoegd gezag in bepaalde gevallen advies moet vragen voor het een vergunning of een maatwerkvoorschrift verleent; zie hiervoor paragraaf 5.2.2 van deze onderbouwing.

De gemeenteraad van de gemeente Westerveld heeft op 30-08-2022 een lijst vastgesteld met gevallen waarin verzwaard adviesrecht geldt.

Het realiseren van een zonnepark is opgenomen in art. 4.1[1] :

[1] Aanwijzing lijst met gevallen als bedoeld in artikel 16.15 a, lid b onder 1 van de Omgevingswet gemeente Westerveld (2022). Bron: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR695685/1

0322 489237

"Het realiseren of uitbreiden van een zonneveld en/of een opstelling van windturbines, tenzij de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie of vastgesteld beleidskader."

Op 05-02-2024 heeft de gemeente Westerveld een algemeen beleid met betrekking tot de grootschalige opwerk van zonne-energie op land en/of water vastgesteld, waarmee invulling wordt gegeven aan het in art. 4.1 beschreven beleidskader[2]. In de beleidsnotitie wordt beschreven dat een aanvraag voor een zonnepark zal worden getoetst aan de in de notitie gestelde voorwaarden en dat deze niet voor advies zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Een verdere beschrijving en toelichting van het beleidskader grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water van de gemeente Westerveld is te vinden in Paragraaf 2.5.4.

1.3.6 Participatie

Op 28-11-2023 heeft de gemeente Westerveld een participatieverordening vastgesteld[3]. In bijlage 2 van deze participatieverordening is een lijst met activiteiten toegevoegd waarvoor participatie verplicht is. Voor het realiseren van een zonnepark geldt volgens artikel 4.1 dat participatie niet verplicht is wanneer de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie of beleidskader. In het geval van onderhavig voorstel is participatie volgens de participatieverordening niet verplicht, maar moet deze voldoen aan het "beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025" van de gemeente Westerveld zoals beschreven onder voorgaande paragraaf. In dit beleidskader worden expliciet voorwaarden gesteld aan (financiële) participatie en lokaal eigendom. Een verdere uitwerking van het beleidskader is opgenomen in Paragraaf 2.5.4.

1.3.7 Procedure

Voor onderhavig voornemen geldt in beginsel de reguliere procedure. De reguliere procedure (beslistermijn) bedraagt 8 weken. Het bevoegd gezag (de gemeente Westerveld) heeft aangegeven de reguliere procedure te willen volgen. Bevoegd gezag heeft de mogelijkheid de beslistermijn met 6 weken te verlengen. Vervolgens is bezwaar en beroep mogelijk. De te verlenen vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit dient binnen 5 jaar in het omgevingsplan te worden verwerkt. Deze verplichting geldt pas vanaf 1 januari 2032, wat betekent dat de te verlenen vergunning vanaf die datum in het omgevingsplan moet zijn verwerkt.

1.4 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft de inleiding tot het project. In Hoofdstuk 2 komt een beschrijving van beleid en regelgeving aan de orde. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige planologische situatie en de voorgenomen ontwikkeling. In Hoofdstuk 4 worden de aspecten in de fysieke leefomgeving beschreven. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op de financieel-economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte de belangenafweging en conclusies in het kader van een evenwichtige toedeling van functies.

[2] Beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025 (2024). Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2024-55290.html
[3] Gemeente Westerveld (2022). Participatieverordening gemeente Westerveld 2022. Bron: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR695685/1

0322 489237

2 Beleid en regelgeving

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van zonne-energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente voor duurzame energie zijn toegelicht.

2.1 Mondiaal en Europees beleid

2.1.1 Mondiaal klimaatakkoord

Klimaatverandering is een mondiale uitdaging en vereist dan ook een mondiale respons. Deze respons kwam in december 2015 toen op de eenentwintigste klimaatconferentie in Parijs (COP21)[4] 195 landen, waaronder Nederland, instemden met een klimaatakkoord. Hieronder de belangrijkste punten uit het akkoord:

- de gemiddelde temperatuur op de aarde mag niet meer dan 2 graden Celsius stijgen. Landen streven er naar de temperatuurstijging zelfs te limiteren tot maximaal 1,5 graden Celsius;
- de partijen zullen zo snel mogelijk hun best doen om de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen te verminderen in combinatie met de beschikbare techniek van dat moment. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillen tussen landen;
- er is extra inzet nodig om negatieve gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en de hoeveelheid broeikasgassen terug te brengen zonder dat dit de voedselproductie in gevaar brengt;
- alle partijen moeten financieel bijdragen aan het verlagen van de hoeveelheid broeikasgassen en onderzoek doen naar klimaatbestendige ontwikkelingen;
- voor de klimaatconferentie van 2025 moeten de partijen van de klimaatovereenkomst van Parijs zich samen ten doel stellen elk jaar minstens 100 miljard dollar (91 miljard euro) ter beschikking te stellen aan armere landen die economisch moeite hebben de klimaatdoelstellingen te halen. Het geld zou vanaf 2020 beschikbaar moeten zijn;
- het verdrag is bindend en de landen verplichten zich het na te leven.

Zes jaar na het Akkoord van Parijs is tijdens de zesentwintigste klimaatconferentie van Glasgow (COP26) de balans opgemaakt en zijn nieuwe afspraken vastgelegd. Hieronder de belangrijkste punten:

- In lijn met de temperatuurdoelstelling van Parijs (beneden +2 graden en indien mogelijk +1,5 graden) moeten de deelnemende landen uiterlijk eind 2022 met aangescherpte klimaatdoelen voor 2030 komen;
- Er wordt een oproep gedaan om de inspanningen op te voeren in het geleidelijk verminderen van het steenkool gebruik en een einde te maken aan subsidies voor fossiele brandstoffen;
- Er gaat meet geld naar de ontwikkelingslanden om klimaatverandering tegen te gaan, vanuit de EU alleen al €100 miljoen;
- Er wordt afgesproken de ontbossing tegen 2030 te stoppen en om te keren;
- Er wordt afgesproken methaanuitstoot te verminderen;
- Er zijn regels afgesproken die voortvloeien uit het Akkoord van Parijs, waaronder het opzetten van een mondiaal handelssysteem voor CO2-emissierechten.

[4] De klimaatconferentie van Parijs 2015 (officieel: 2015 United Nations Climate Change Conference), die van 30 november tot 12 december 2015 plaatsvond in Parijs leidde tot het afsluiten van het "Akkoord van Parijs", dat op 22 april 2016 in New York is ondertekend. Het klimaatverdrag is 4 november 2016 in werking getreden.

0322 489237

In november 2022 heeft de zevenentwintigste klimaatconferentie van Sharm-el-Sheikh (COP27) plaatsgevonden. Het belangrijkste resultaat is dat de landen zijn het eens geworden over de oprichting van een wereldwijd fonds voor landen die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering. De in 2015 in Parijs vastgestelde doelstelling om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad is overeind gebleven, maar nadere afspraken om hem binnen bereik te brengen zijn niet gemaakt.

2.1.2 Europese Klimaatwet

Ook op Europees niveau zijn doelstellingen geformuleerd en vastgelegd om klimaatverandering tegen te gaan. Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie (EU) hebben op 28 juni 2021 de Europese Klimaatwet vastgesteld. Met de vaststelling is de doelstelling om in 2030 40% minder CO_2 uit te stoten dan in 1990 verhoogd naar 55%. Ook is vastgelegd dat de EU in 2050 klimaatneutraal moet zijn.

Voor de productie en bevordering van duurzame energie uit hernieuwbare bronnen is algemeen beleid vastgelegd in de richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG). Het vereist dat de EU tegen 2030 ten minste 32% van haar totale energiebehoeften met hernieuwbare energie vervult en bouwt voort op de reeds geboekte vooruitgang, waaronder de verwezenlijking van de EU-doelstelling van 20% hernieuwbare energie in 2020. Het tussendoel voor 2020 lijkt te zijn behaald met een aandeel van 21,3%.

2.1.3 Conclusie

Conclusie mondiaal en Europees beleid
Het voornemen past binnen mondiaal en Europees beleid, omdat het beoogde voornemen zorgt voor opwek van duurzame (fossielvrije) energie. Dit zorgt voor vermeden CO_2-emissies en een groeiend aandeel energie uit hernieuwbare bronnen. Het voornemen draagt zodoende bij aan het Klimaatakkoord van Parijs en de Europese Klimaatwet.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Energieakkoord voor duurzame groei

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2015. Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. In 2013 hebben ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei (hierna: Energieakkoord, 2013) . Met het Energieakkoord komt een duurzame energievoorziening een stap dichterbij.

0322 489237

In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het doel van het akkoord is bovendien dat het nieuwe banen oplevert en een positief effect heeft op de energierekening van consumenten. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt één van deze pijlers.

2.2.2 Energierapport 2016

Het Energierapport 2016[5] geeft aan dat Nederland voor de uitdaging staat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te brengen, waarbij in de 2e helft van de 21e eeuw, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs (2015) er mondiaal een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen (ofwel klimaatneutraliteit). Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gemaakt. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

1. Sturen op CO2-reductie;
2. Verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt;
3. Integreren van energie in het ruimtelijk beleid.

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment zijn we voor onze energievoorziening nog voor ruim 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen. De energietransitie biedt bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen.

Volgens het Energierapport 2016[6] zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol omdat het relatief eenvoudig te installeren is in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is de winning van zonne-energie middels PV-panelen een beproefde technologie.

Ten slotte heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel als mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt. Dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

[5] Ministerie van Economische Zaken (2016). Energierapport 2016 - Transitie naar duurzaam. Bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/18/energierapport-transitie-naar-duurzaam
[6] Idem

0322 489237

2.2.3 Nationaal Klimaatakkoord 2019[7]

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland een nationaal Klimaatakkoord opgesteld. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken gemaakt over de maatregelen waarmee de CO2-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% ten opzichte van 1990. Het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Het kabinet wil zoveel mogelijk elektriciteit halen uit zon en wind. Naast wind op zee zullen ook op land kansen worden verzilverd voor meer productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit. Voorzien wordt een rijk geschakeerd, overwegend decentraal, hernieuwbaar elektriciteitssysteem in 2050 met richting 2030 vooraleerst Wind op Land (WOL) en Zon-PV. Voor de opgave wordt onderscheid gemaakt tussen de kleinschalige productie van Zon-PV bij voornamelijk huishoudens en de meer grootschalige productie op land en op daken, zoals op dit moment gestimuleerd wordt met behulp van de SDE+.

De productie van hernieuwbare energie moet vervijfvoudigen. De productie op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zon en wind op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie 35 TWh (Terawattuur) wordt gerealiseerd. Ook wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar gebracht te worden. Ten slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied. Overheden zullen de initiatieven voor de duurzame elektriciteitsproductie voornamelijk aan de markt overlaten. De markt is in dit geval een verzamelterm voor alle soorten van initiatiefnemers: van projectontwikkelaars tot energiecoöperaties. Vanuit dat uitgangspunt geredeneerd moet het voor de initiatiefnemers aantrekkelijk worden gemaakt om projecten op te zetten.

2.2.4 Nationale Klimaatwet

De Eerste Kamer heeft op 28 mei 2019 het initiatiefwetsvoorstel voor de Klimaatwet aangenomen. Het voorstel stelt klimaatdoelstellingen voor de regering vast. Tegelijkertijd is het een kader voor de ontwikkeling, effectmeting en wijze van verantwoording van het beleid dat moet leiden tot het halen van de wettelijke vastgelegde klimaatdoelstellingen. Hoofddoel van het voorstel is het als resultaat bereiken van 95% broeikasgasreductie in Nederland in 2050 ten opzichte van 1990 en als tussendoel streven naar 49% broeikasgasreductie in 2030 ten opzichte van 1990. Daarnaast bevat het voorstel als nevendoel het streven naar 100% CO2-neutrale elektriciteitsproductie in 2050 (bron: website Eerste Kamer der Staten-Generaal[8]).

[7] Gepubliceerd door het Nederlandse kabinet (2019). Nationaal Klimaatakkoord 2019. Bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/06/28/klimaatakkoord
[8] Eerste Kamer der Staten-Generaal (2019). Klimaatwet aangenomen door Eerste Kamer. Bron: https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20190528/klimaatwet_aangenomen_door_eerste

0322 489237

2.2.5 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)[9] geeft het integrale ruimtelijke beleidskader van het Rijk weer. In dit beleidsstuk worden ruimtelijke nationale opgaves, doelen en belangen voor de komende tientallen jaren geschetst. Een nationaal belang dat wordt besproken is het belang van ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie. Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening moet omhoog. Verder wordt beschreven dat het bieden van ruimte aan duurzame energie als zonne-energie en biomassa de primaire taak is van de provincies en gemeenten. Rijksbeleid op het gebied van duurzame energie beperkt zich enkel tot windenergie.

2.2.6 Nationale Omgevingsvisie

Op nationaal niveau is het vigerend ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI)[10]. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Het gaat daarbij om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw, in goede banen te leiden. Het streven is daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zoveel mogelijk te versterken. In de NOVI is een voorkeursvolgorde voor de uitrol van zonnepanelen opgenomen.

Toetsing aan zonneladder

Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere stakeholders een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De voorkeursvolgorde is als volgt:

- Zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen: omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken volgens de overheid doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied;
- Onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur: vanuit de principes hiervoor hebben de onbenutte terreinen in bebouwd gebied de tweede voorkeur;
- Landelijk gebied: om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

[9] Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Bron: Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) | Rapport | Rijksoverheid.nl
[10] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2020). Nationale Omgevingsvisie. Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties | Nationale Omgevingsvisie (denationaleomgevingsvisie.nl)

0322 489237

Zonnepark Paardeweide ligt weliswaar binnen landelijk gebied, maar is ook een voormalige (uitgeputte) zandwinlocatie en industriële plas die verder onbruikbaar is voor andere doeleinden (zoals landbouw, visserij of recreatie). Er is dus sprake van een vorm van 'slimme functiecombinaties'; een voormalige zandwinlocatie zonder overige gebruiksmogelijkheid vervult de functie van opweklocatie voor duurzame energie. Het voornemen past dus in de derde trede van de voorkeursvolgorde zon uit de Nationale Omgevingsvisie.

2.2.7 Conclusie

Conclusie Rijksbeleid

Het voornemen past binnen Rijksbeleid:

- Het voornemen is een duurzaam energievoornemen, en voldoet daarmee aan de belangrijkste pijler van de het Energieakkoord voor duurzame groei.
- Volgens het Energierapport is zonne-energie in de toekomst een van de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland en zal deze een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonnepark Paardweide levert hier een belangrijke bijdrage aan.
- Zonnepark Paardeweide past in de doelstelling van het Nationaal Klimaatakkoord om een hernieuwbaar elektriciteitssysteem met waar mogelijk efficiënt meervoudig ruimtegebruik in te richten richting 2050.
- Het voornemen draagt bij aan een reductie van de CO_2-uitstoot met 49% in 2030.
- Het voornemen voldoet aan de in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte gestelde ambitie om voldoende ruimte te reserveren voor opwekking en transport van duurzame energie.
- De realisatie van het zonnepark op een (uitgeputte) zandwinlocatie valt binnen de derde trede van de voorkeursvolgorde zon uit de Nationale Omgevingsvisie.

2.3 Provinciaal beleid

2.3.1 Omgevingsvisie Provincie Drenthe 2022

In de Omgevingsvisie Provincie Drenthe[11] heeft de provincie de ambitie uitgesproken om in 2050 volledig klimaatneutraal te zijn en daarmee een betrouwbare en betaalbare energievoorziening te hebben met beperkte uitstoot van broeikasgassen. Op het vlak van energiebesparing, productie, en infrastructuur zijn de volgende ambities vastgelegd:

- In 2030 gebruiken woningen 60% minder en het MKB en de industrie 40% minder fossiele energie ten opzichten van 2015.
- In 2030 produceert Drenthe 40% hernieuwbare energie, wat neerkomt op ca. 5.5 TWh.
- Inzetten op een sterke groei van hernieuwbare energie middels elektrificatie, hernieuwbare gassen, en warmtenetten.

Besproken wordt dat de energietransitie ruimte zal vergen. De prioriteit voor zonne-energie ligt bij zon op daken, maar zal ook deels op land gerealiseerd moeten worden. De provincie stelt als voorwaarde voor ruimtelijke inpassing om zonne-energie op een slimme manier te combineren met andere functies en/of dat zonne-akkers op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leiden.

[11] Provincie Drenthe (2022). Omgevingsvisie provincie Drenthe. Bron: https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/bouwen-wonen/omgevingsvisie/

0322 489237

Hierbij ziet de provincie kansen om gebieden die bestaande ruimte onbenut laten in te zetten voor grootschalige opwek van zonne-energie, bijvoorbeeld in voormalige vloeivelden en zandwinplassen.

2.3.2 Omgevingsverordening & beleidsregel zon provincie Drenthe

In de Omgevingsverordening provincie Drenthe[12] worden voorwaarden gesteld aan de realisatie van zonne-energie op land en het opnemen hiervan in het gemeentelijk omgevingsplan. Zonneparken met een oppervlakte groter dan 140 m^2 zijn binnen een omgevingsplan alleen mogelijk indien de maximale oppervlakte in een gemeente hiermee niet wordt overschreden. Overige voorwaarden die gesteld worden aan zonneparken op land in het omgevingsplan worden besproken in artikel 3.25 lid 2:

a. *"uit het omgevingsplan blijkt dat dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap";*
   ⇒ Zicht op de panelen wordt weggenomen door de landschappelijke inpassing van het plangebied, bestaande uit reeds aanwezige dichte begroeiing. Zie ook paragraaf 3.2.4.

b. *"er sprake is van een combinatie met andere functies of van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen";*
   ⇒ De locatie is een voormalige zandwinlocatie. Er wordt bijvoorbeeld gekeken om door investering in fondsen, invulling te geven aan het mogelijk maken van projecten ten gunste van de regio.

c. *"het omgevingsplan , voor zover dit voorziet in zonne-akkers op agrarische landbouwgronden, aantoont dat niet in de behoefte kan worden voorzien binnen Bestaand Stedelijk Gebied";*
   ⇒ De gemeente heeft in een beleidskader de locatie aangewezen als voorkeurslocatie. Zie ook paragraaf 2.5.

d. *"met het oog op zorgvuldig ruimtegebruik rekening wordt gehouden met de beschikbare netcapaciteit en de afstand van de zonne-akker tot beschikbare aansluitingspunten;"*
   ⇒ Dit wordt bij concretisering van de plannen verder uitgezocht. Detailplannen omtrent netaansluiting zijn op het moment nog niet te geven.

e. *"rekening wordt gehouden met de uitgangspunten van de Regionale Energiestrategie Drenthe";*
   ⇒ Zie hiervoor paragraaf 2.4.

f. *"in het omgevingsplan wordt vastgelegd hoeveel oppervlakte is vereist voor zonnepanelen, onderhoudspaden, voertuigpaden anders dan onderhoudspaden, schaduwval, transformatoropstellingen, omvormers, schakelstations, infrastructuur, onderhoudsgebouwen, en hekwerken";*
   ⇒ Dit zal in de aanvraag omgevingsvergunning worden opgenomen.

[12] Provinciale staten Drenthe (2024). Omgevingsverordening provincie Drenthe artikel 3.25-3.26. Bron: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR705506/

0322 489237

g. *"het omgevingsplan vergezeld gaat van een participatieverslag waaruit blijkt dat concrete inspanningen zijn verricht om draagvlak voor het initiatief te genereren";*
   ⇒ Er wordt n.a.v. het participatieproces een participatieverslag opgesteld. Zie paragraaf 5.2.1.

h. *"het omgevingsplan een maximale termijn van ten hoogste 25 jaar bevat, waarna de installaties dienen te worden verwijderd en de oorspronkelijke situatie hersteld."*
   ⇒ Er wordt een vergunning aangevraagd voor 25 jaar.

Een verdere toelichting op de voorwaarden die vanuit de provincie gesteld worden aan het opnemen van zonne-akkers in het omgevingsplan staan opgenomen in de Beleidsregel Zon provincie Drenthe[13]. In deze beleidsregel worden de voorwaarden uit de omgevingsverordening verder verduidelijkt middels voorbeelden, ontwerpprincipes, en toelichting.

2.3.3 Conclusie

Conclusie Provinciaal beleid
Het voornemen past binnen het provinciaal beleid, aangezien er sprake is van een zonnepark van 7,46 ha (wat minder is dan de maximaal toegestane 28 ha). Ook aan overige voorwaarden voor zonneparken uit de Omgevingsverordening wordt voldaan.

2.4 RES-regio Drenthe

2.4.1 Regionale Energie Strategie

De provincie Drenthe vormt één van de 30 landelijke regio's die een Regionale Energie Strategie (RES) hebben opgesteld. In deze RES 1.0[14] heeft Drenthe afgesproken om toe te werken naar energieneutraliteit in 2050 conform het landelijk Klimaatakkoord. In de RES spreekt Drenthe de ambitie uit om 3,45 TWh duurzame energie op te wekken in 2030, waarvan 1,24 TWh door zon op land.

Nieuwe locaties voor zon-op-landprojecten worden getoetst aan de voorwaarden die gesteld worden in de Provinciale Omgevingsverordening. Bij zon-op-landprojecten wordt gestreefd naar combinaties van functies om zo de druk op de Drentse ruimte te verminderen. Hierbij worden onder andere drijvende zonneparken op (voormalige) zandwinplassen genoemd als geschikte optie. Verder wordt aandacht gevraagd voor:

- *De effecten op natuurwaarden, biodiversiteit, en bodemkwaliteit.* Hieraan wordt in het project aandacht geschonken door een eco-vriendelijke inrichting en het verrichten van natuur-ecologische onderzoeken. De juiste maatregelen worden genomen om de effecten op ecologische waarden te beperken. Zie voor meer informatie de natuurtoets en paragraaf 4.8.

13 Gedeputeerde staten Drenthe (2024). Beleidsregel Zon provincie Drenthe. Bron: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR645569/3
14 Regio Drenthe (2021). Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe. Bron: https://energievoordrenthe.nl/res+10+regio+drenthe/default.aspx

0322 489237

- *Een efficiënt gebruik van de energie-infrastructuur*. Omdat de exacte indeling van het zonnepark mogelijk nog licht wijzigt, is het op dit moment nog niet mogelijk om de elektrische infrastructuur op hoog detailniveau te duiden. Waar mogelijk zal er uiteraard gebruik wordt gemaakt van reeds bestaande infrastructuur om de kosten te drukken en de impact op de fysieke leefomgeving te beperken.

- *Verwijdering van installaties na 25 jaar.* Hier wordt invulling aan gegeven door de vergunning aan te vragen voor 25 jaar.

- *Vroegtijdig contact met ASTRON als er ontwikkelingen zijn in de buurt van radiotelescopen.* ASTRON heeft beleid opgesteld voor nieuwe installaties. Installaties met elektrische transformatorcomponenten, zoals zonneparken, kunnen door EMV-interferentie problematisch zijn voor de radioastronomische installaties van ASTRON. Uit de vrijgegeven beoordelingskaart van ASTRON blijkt dat de beoogde locatie voor het zonnepark in gebied ligt waar toetsing van ASTRON noodzakelijk is. ASTRON heeft een lijst opgesteld van geschikt bevonden elektrische installaties. De initiatiefnemer is zich bewust van de mogelijke effecten op radioastronomische installaties, en zal gebruik maken van elektrische infrastructuur dat past binnen de beleid- en regelgeving van ASTRON. De initiatiefnemer zal (zodra een definitieve keuze in de elektrische apparatuur is gemaakt) contact opnemen met ASTRON en vragen om toetsing en advies. Zie ook paragraaf 4.14 voor een verdere toetsing aan het beleid.

2.4.2 Conclusie

Conclusie beleid RES-regio Drenthe

Het voornemen past binnen het beleid van de RES-regio Drenthe:

- De realisatie van het zonnepark draagt bij aan de ambitie van 1,24 TWh zon op land in 2030 in RES-regio Drenthe.
- De realisatie op een voormalig zandwinplas in de nabijheid van al aanwezige middenspanningskabels zorgt voor een efficiënt gebruik van ruimte en infrastructuur.
- De initiatiefnemer geeft gehoor aan de aandachtspunten uit het RES-beleid door de vergunning aan te vragen voor 25 jaar, te kiezen voor een eco-vriendelijk ontwerp en doorvoeren van beschermde maatregelen tijdens de bouw, en door gehoor te geven aan het beleid van ASTRON en ASTRON te betrekken bij het ontwerp.

2.5 Gemeente Westerveld

2.5.1 Samenwerken aan duurzaamheid

De gemeente Westerveld heeft zichzelf ten doel gesteld om in 2030 49% reductie van de CO_2-uitstoot ten opzichte van 1990 te behalen[15]. In 2050 moet deze reductie zelfs 95% zijn, waarbij aangesloten wordt bij de Rijksdoelstellingen uit het klimaatakkoord. Deze ambities wil de gemeente behalen middels 1) energiebesparing, 2) opwekking, 3) klimaatadaptatie, 4) circulariteit, 5) natuur inclusief, en 6) (duurzame)mobiliteit.

[15] Gemeente Westerveld (2024). Samenwerken aan duurzaamheid – Duurzaamheidsnota gemeente Westerveld. Bron: https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Duurzaamheid/Nieuws

0322 489237

Volgend uit de RES heeft de gemeente Westerveld de ambitie om in 2030 75.000 MWh elektriciteit per jaar op te wekken, waarvan 32.000 MWh middels zonnepanelen op daken en 43.000 MWh opwek op land (wind/zon).

2.5.2 Rapport 'Energietransitie in het Westerveldse landschap'

In 2021 is onderzoek gedaan naar locaties voor grootschalige opwek van zonne- en windenergie in de gemeente Westerveld[16]. In deze verkenning wordt onder andere de waterplas aan de Paardeweide genoemd als mogelijk geschikte locatie voor grootschalige opwek van zonne-energie. Op een (deel van) de plas aan de Paardeweide kan een zonnepark worden aangelegd, waarbij het water voldoende open blijft voor lichtinval. Verder onderzoek is volgens deze verkenning nodig om te bepalen hoeveel van het wateroppervlak door panelen bedekt kan worden zonder (grote) negatieve effecten op de (water)ecologie. De zonnepanelen op de Paardeweide worden onttrokken aan het oog door de bestaande groenstructuur. Realisatie van een zonnepark op deze waterplas heeft als bijkomend voordeel dat geen landbouwgrond aan het gebied wordt onttrokken[17].

De gemeente heeft middels deze verkenning te kennen gegeven de Paardeweide als voorkeurslocatie te zien voor de komst van een drijvend zonnepark en heeft bewust gekozen voor opname in het rapport "Energietransitie in het Westerveldse landschap. De gemeente schrijft hierover op haar website: "Met dit beleidskader wordt ruimte geboden aan 2 locaties om een zonnepark op water te proberen te realiseren: de voormalige zandwinplas Paardeweide in Darp en de zandwinplas de Achterste plas (Calduran Kalkzandsteen)."

2.5.3 Energievisie

In 2022 heeft de gemeente Westerveld een startnotitie Energievisie gepubliceerd[18]. Hierin schetst de gemeente het al bestaande beleid met betrekking tot de energietransitie zoals ook in voorgaande paragrafen is geschetst. Ook wordt een tijdspad met betrekking tot de ontwikkeling van een Energievisie geschetst. Het in Paragraaf 2.5.4 geschetste beleid met betrekking tot zon op land is een uitvloeisel van deze notitie en onderdeel van de ontwikkeling van deze energievisie. In 2023 is besloten dat de naam "Energievisie" niet geheel passend is. Er wordt nu gesproken van "Visie grootschalige zonne- en windenergie Westerveld 2030"[19]. Deze visie is momenteel nog in ontwikkeling en dus nog niet vastgesteld.

[16] Het Oversticht (2021). Energietransitie in het Westerveldse landschap. Bron: https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Duurzaamheid/Opwekken
17 Idem
[18] Gemeente Westerveld (2022). Startnotitie Energievisie Westerveld. Bron: https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=westerveld&id=100063167
[19] Gemeente Westerveld (2023). Procesvoorstel om versneld te komen tot Visie grootschalige zonne- en windenergie. Bron: https://westerveld.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/6945539f-2c77-47a8-92b4-ffa5d0f70123#f4c41bcd-1d5a-44f0-90a1-1dca2f4ee579

0322 489237

2.5.4 Beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025

De gemeente Westerveld heeft in haar omgevingsplan nog geen regels opgenomen met betrekking tot de ontwikkeling van zonneparken. Zoals eerder beschreven onder Hoofdstuk 1.3.5 heeft de gemeente Westerveld echter wel een algemeen beleid met betrekking tot de grootschalige opwerk van zonne-energie op land en/of water vastgesteld[20]. Het in deze paragraaf beschreven beleid vormt een tussenstap naar de ontwikkeling van het langetermijnbeleid met betrekking tot de grootschalige opwek van wind en zon op land (Visie grootschalige zonne- en windenergie Westerveld 2030, zie Paragraaf 2.5.3).
In het beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025 wordt beschreven dat aanvragen voor grootschalige zonneparken door de gemeente beoordeeld worden op 3 belangrijke aspecten:

- ontwerp
- participatie
- eigendom.

Ontwerp

Met betrekking tot ontwerp worden de volgende kaders gesteld:

> *"Bij de beoordeling van een aanvraag voor een zonnepark kijkt de gemeente niet alleen naar de locatie waar de zonnepanelen worden geplaatst, maar ook naar de omgeving en de randen van het zonnepark. Hierbij wordt ook de Handreiking Zonneakkers, Handreiking voor de aanleg en beheer van groen op Zonnevelden en Handreiking voor vergunningverlening drijvende zonneparken op water / STOWA van de Provincie Drenthe gebruikt. Bovendien moet het project geen onevenredige negatieve effecten hebben voor de omgeving en de omwonenden."*

Toetsing vindt onder meer plaats op inpassing in het landschap, samenhang in ontwerp, ruimte voor de natuur, en de mogelijkheid tot herstel naar oorspronkelijke staat.

Participatie

Met betrekking tot participatie worden de volgende kaders gesteld:

> *"Door het organiseren van procesparticipatie kunnen belanghebbenden inclusief omwonenden bijdragen aan het ontwerp door specifieke (gebieds-)kennis in te brengen. De initiatiefnemer doorloopt samen met de lokale energiecoöperatie en de omgeving een proces om afspraken te maken over het ontwerp, de ruimtelijke inpassing en de financiële participatie. Afspraken met de omgeving worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. Het vormgeven van dit participatieproces ligt in eerste instantie bij de initiatiefnemer."*

Onderdeel van het participatieproces zijn 1) een omgevingsanalyse en 2) het maken van een participatieplan met omwonenden. Op de invulling van participatie wordt in paragraaf 5.2.1 dieper ingegaan.

[20] Beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025 (2024). Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2024-55290.html

0322 489237

Eigendom

Met betrekking tot eigendom wordt het volgende gesteld:

> *"Een belangrijke vraag bij energieprojecten is: wie wordt er financieel beter van en hoeveel risico wordt daarvoor gelopen. Onder financiële participatie verstaan we het investeren in en/of voordeel ervaren van de opbrengsten van een energieproject door lokale belanghebbenden, waaronder bedrijven, organisaties en omwonenden. De gemeente zal een kwartiermaker aanstellen die gaat verkennen welke opties met welke partijen mogelijk zijn als voorbereiding op de besluitvorming."*

Volgens de notitie zijn drie vormen van financiële participatie voor lokale belanghebbenden mogelijk, te weten 1) lokaal eigendom, 2) omgevingsfonds, of 3) Omwonendenregeling

Omgevingsovereenkomst

Alle drie de hierboven beschreven aspecten worden door de initiatief vastgelegd in een Omgevingsovereenkomst. Deze wordt gedeeld met alle omwonenden en direct belanghebbenden. Het college neemt in haar oordeel mee op welke wijze de initiatiefnemer is omgegaan met reacties uit de omgeving. Hier wordt onder andere onder verstaan:

- Een participatieplan
- Een ontwerp
- Een beheerplan
- De garantie dat het zonnepark na 25 jaar weer wordt opgeruimd.

De overeenkomst wordt getekend namens de initiatiefnemer, de direct omwonenden en de gemeente.

2.5.5 Conclusie

Conclusie gemeentelijk beleid

Het voornemen past binnen het beleid van de gemeente Westerveld:

- Het voornemen draagt bij aan de gemeentelijke doelstelling zoals voorgenomen in "Samenwerken aan duurzaamheid".
- Uit het rapport "Energietransitie in het Westerveldse landschap" volgt dat de voormalig zandwinplas Paardeweide een geschikte locatie is voor de opwek van grootschalige zonne-energie. De gemeente heeft te kennen gegeven deze locatie als voorkeurslocatie te beschouwen en medewerking te verlenen aan het plan.
- Zonnepark Paardeweide kan voldoen aan het beleid grootschalige opwek zonne-energie op land en/of water 2024-2025 van de gemeente Westerveld.

2.6 Conclusie

De realisatie van zonneplas Paardeweide past goed binnen de hierboven beschreven beleidsdoelen met betrekking tot de opwek van duurzame energie op rijks-, provinciaal, regionaal, en gemeentelijk niveau. Ook is de realisatie van een zonnepark op de voormalige zandwinplas Paardeweide in lijn met de RES Drenthe, het rapport "*Energietransitie in het Westerveldse landschap"*, en het "*beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water"* van de gemeente Westerveld. De gemeente heeft de locatie als voorkeurslocatie aangeduid, en aangegeven medewerking te verlenen aan het plan.

0322 489237

3 Beschrijving huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

3.1 Beschrijving huidige situatie

Zoals ook beschreven in Hoofdstuk 1.2 bevindt het plangebied zich op het perceel gelegen aan Paardeweide 2-10. Dit perceel bevindt zich in het zuiden van de gemeente Westerveld nabij de grens met de gemeente Meppel (zie Figuur 1.1). Het perceel bevindt zich in agrarisch gebied en is gelegen ten zuiden van de Paardeweide en ten oosten van de rijksweg A32.

Figuur 3.1 Projectgebied

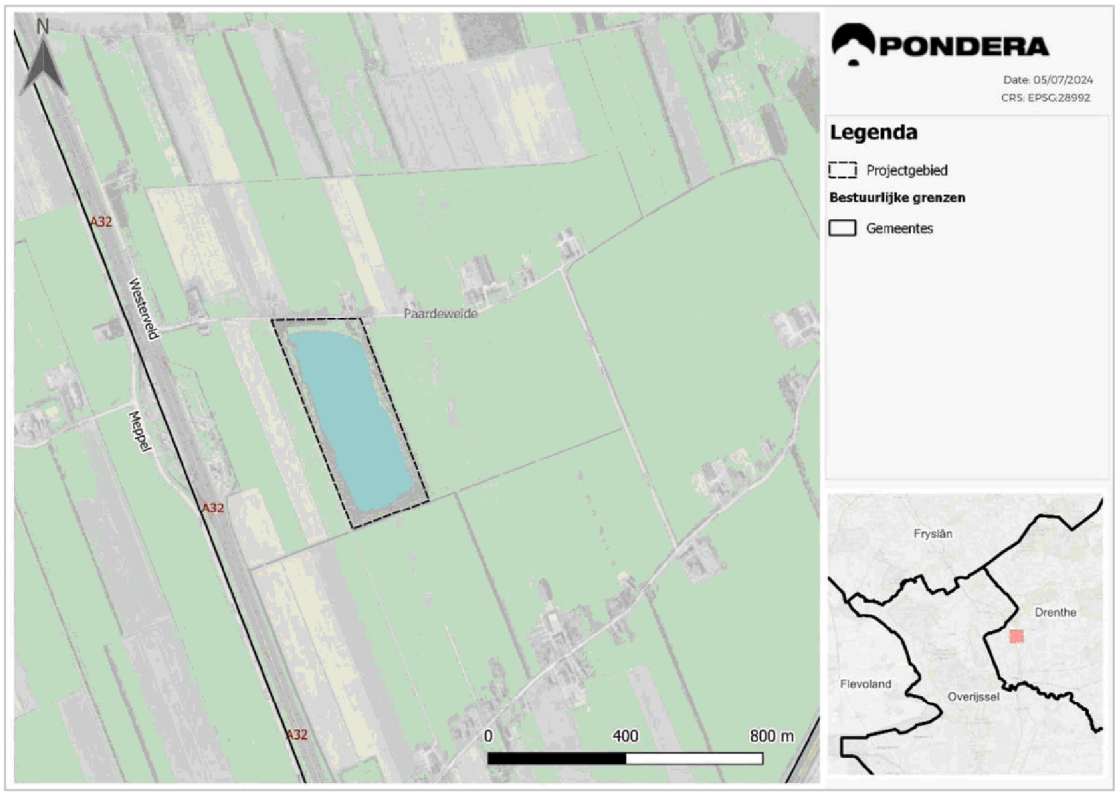

3.1.1 Functionele structuur

Historisch gebruik en bestemmingen

Het projectgebied betreft een voormalig zandwinlocatie met een diepte van 12 meter. Twee maal zijn ontgrondingsvergunningen verleend voor dit gebied (in 1972 en 1985). De winningswerkzaamheden hebben in de daaropvolgende jaren (1973 en 1986) plaatsgevonden.

0322 489237

De omgeving van het projectgebied betreft voornamelijk agrarische gronden. Op het projectgebied zelf vinden geen agrarische werkzaamheden plaats, maar is enkel de bestemming[21] “Water” van toepassing (Figuur 3.2).

Het gebied heeft geen recreatiebestemming. Wel loopt er een fiets- en wandelroute die onderdeel is van het fiets- respectievelijk wandelknooppuntennetwerk langs het projectgebied.

Figuur 3.2 Bestemmingen in en rondom het projectgebied.

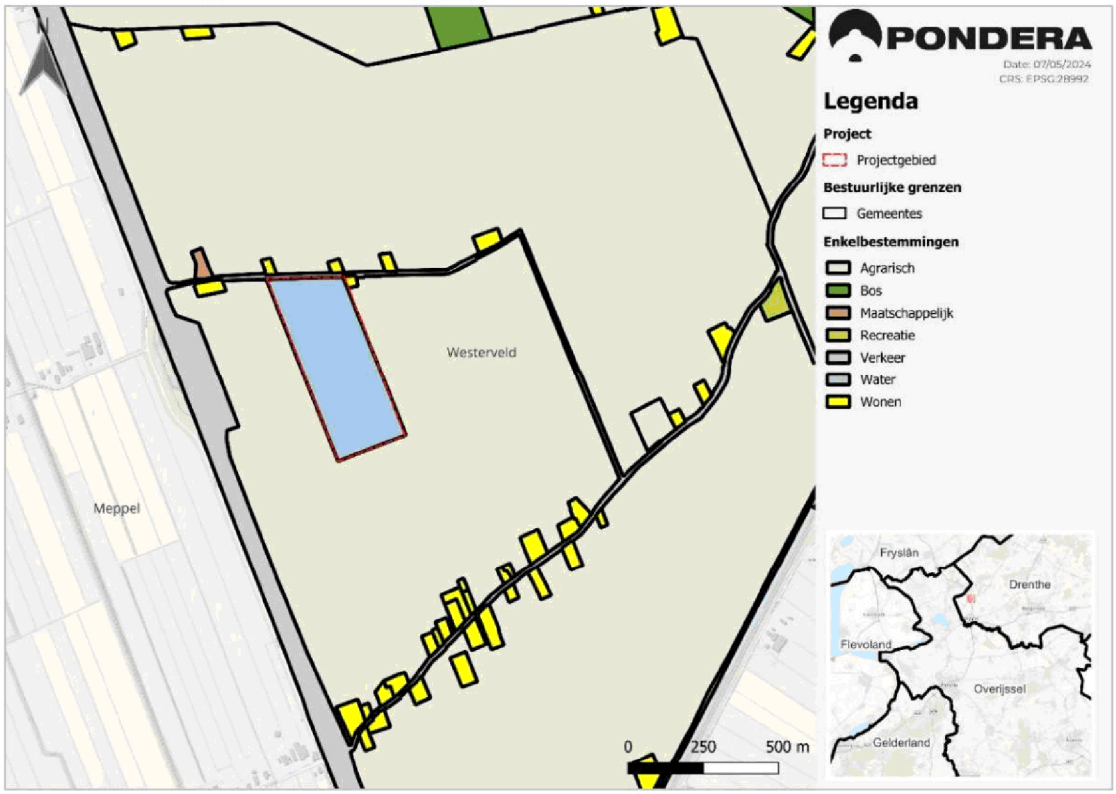

[21] Het begrip ‘bestemmingen’ is sinds invoering van de Omgevingswet niet langer van toepassing. De bestemmingsplannen zoals die voorheen golden zijn opgenomen onder het gemeentelijke omgevingsplan. Gemeentes krijgen de komende jaren de tijd om het omgevingsplan in te vullen. Het omgevingsplan van de gemeente Westerveld is sedert invoering van de Ow nog niet aangevuld, en bestaat uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan dat is gevuld met de regels uit de bestemmingsplannen voor gemeenten (bruidschat Ow).

0322 489237

Figuur 3.3 Fiets en wandelroutes rondom het projectgebied

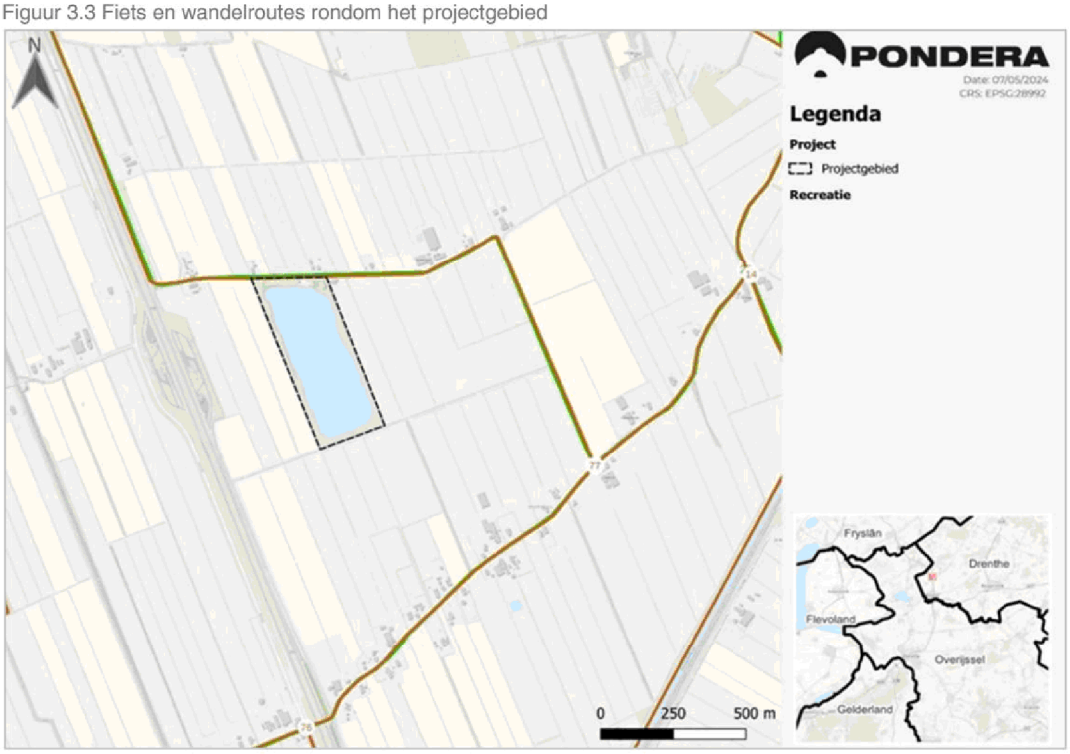

Woningen en verblijfsobjecten

Rondom het projectgebied bevinden zich verschillende verblijfsobjecten, waaronder woningen (zie Figuur 3.4 en Figuur 3.5). De dichtstbijzijnde woning ligt direct ten oosten van het projectgebied op minder dan 10 meter afstand. Deze woning is eigendom van de eigenaar van het projectgebied en in die hoedanigheid deelnemer in het project. Ten noorden van het projectgebied liggen twee woningen op circa 30 meter afstand aan de overzijde van de weg Paardeweide. Verdere woningen liggen op 150 meter of verder van het projectgebied.

Figuur 3.4 Verblijfsobjecten, inclusief woningen, in de nabijheid van het projectgebied.

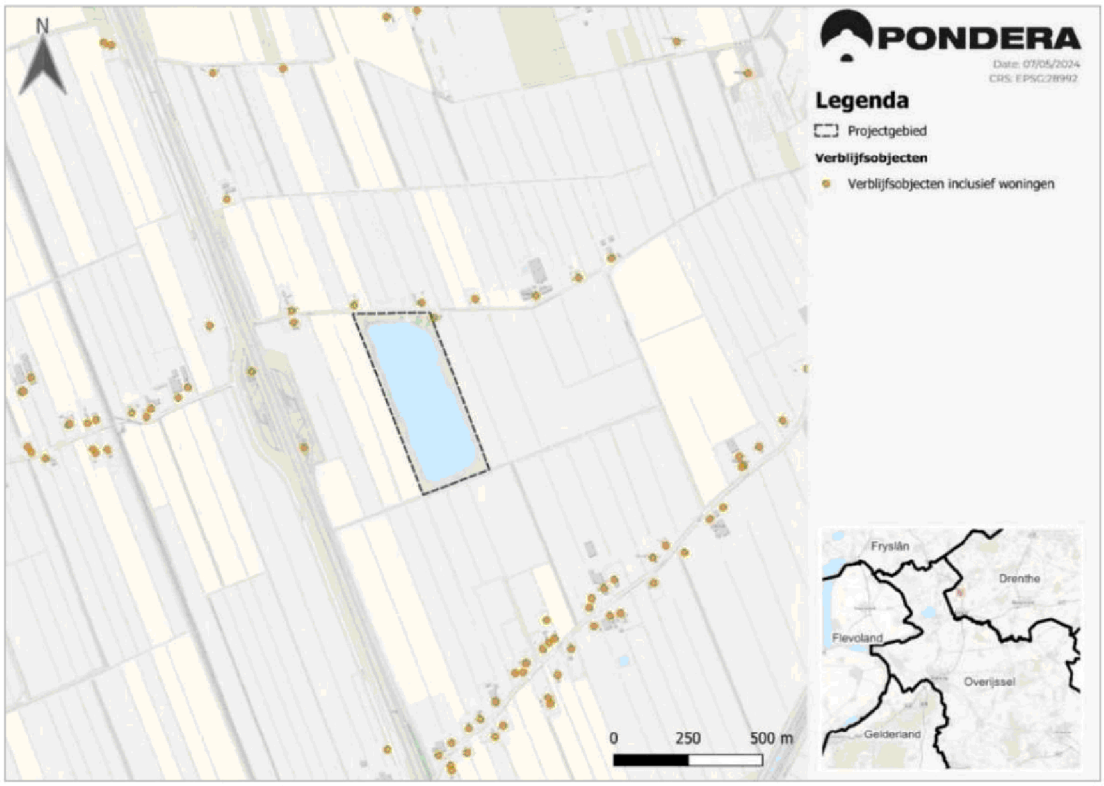

0322 489237

Figuur 3.5 Perceel met aan de Noordoosthoek een woning van de eigenaar van het perceel. Aan de noordzijde van de Paardeweg is een andere woning zichtbaar. Aan de noordoever bevinden zich 2 aanlegsteigers

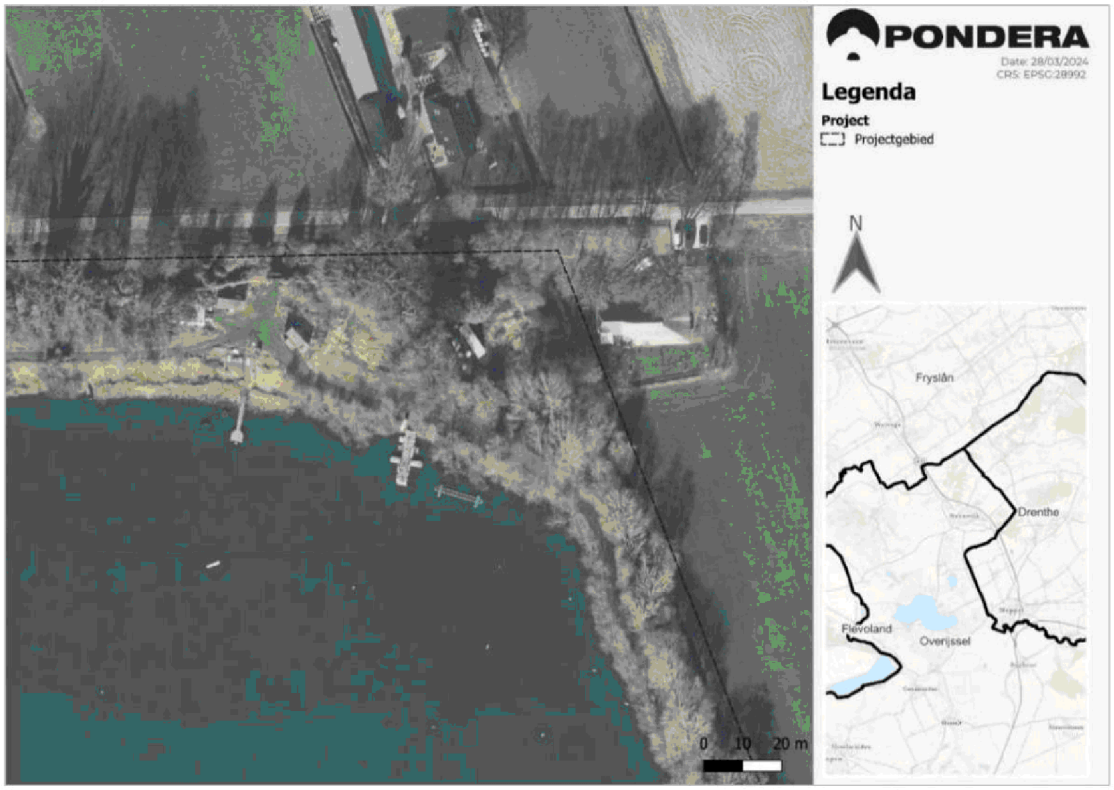

Infrastructuur en risicovolle inrichtingen

Rondom het projectgebied liggen enkele grotere infrastructurele werken (zie Figuur 3.6), waarvan de Rijksweg A32 circa 300 meter de dichtstbijzijnde is. Direct ten westen van het plangebied ligt aan beide zijdes van de Rijksweg een tankstation (risicovolle inrichting). Op verdere afstand van het projectgebied bevinden zich nog een hoogspanningsleiding, spoorweg, buisleiding, en vaarweg.

0322 489237

Figuur 3.6 Infrastructuur in de omgeving van het projectgebied. De twee risicovolle inrichtingen ten westen van het plangebied betreffen twee tankstations.

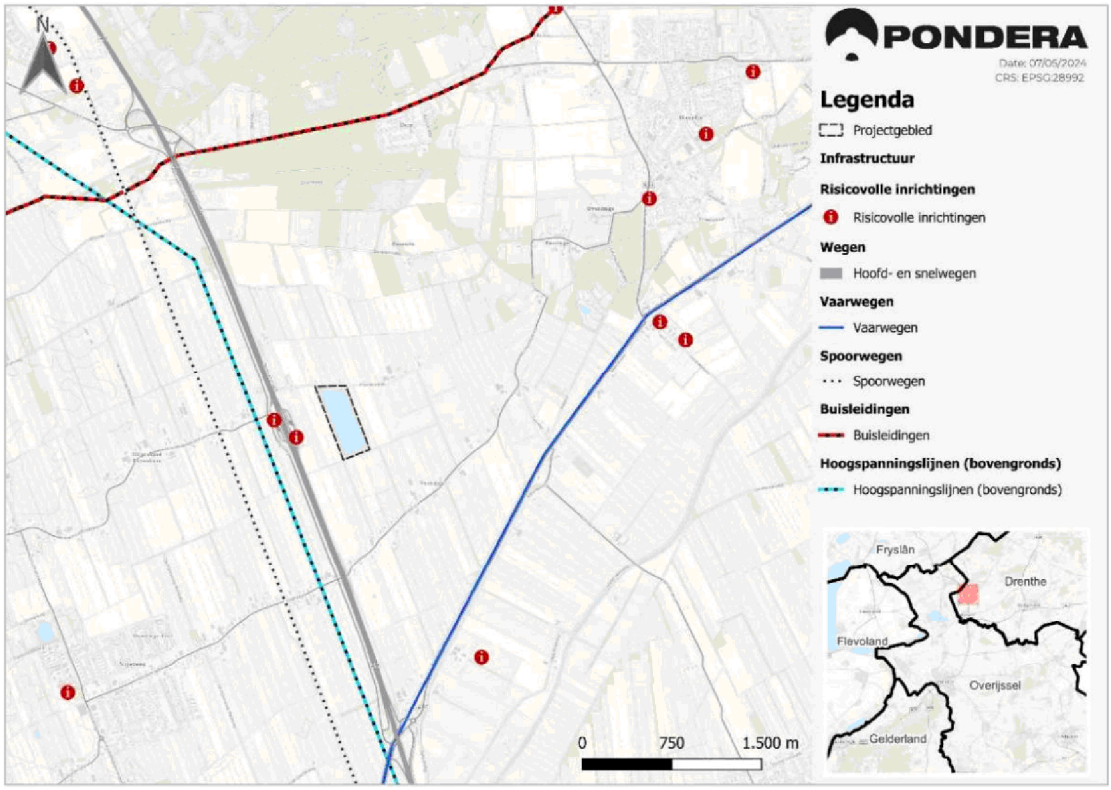

0322 489237

Natuur

Het projectgebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Wel liggen er enkele Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het project (zie Figuur 3.7). Deze gebieden zijn onder andere het Holtingerveld (ca. 3,8 km afstand) en De Wieden (ca. 5 km afstand). De gebieden Dwingelderveld, Weerribben en Drents-Friese Wold & Leggelderveld liggen alle op meer dan 10 km afstand van het projectgebied. Op circa 1,1 km afstand van het plangebied liggen de dichtstbijzijnde gebieden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland. Er liggen geen stiltegebieden in of nabij het projectgebied.

Figuur 3.7 Natuur in de omgeving van het projectgebied

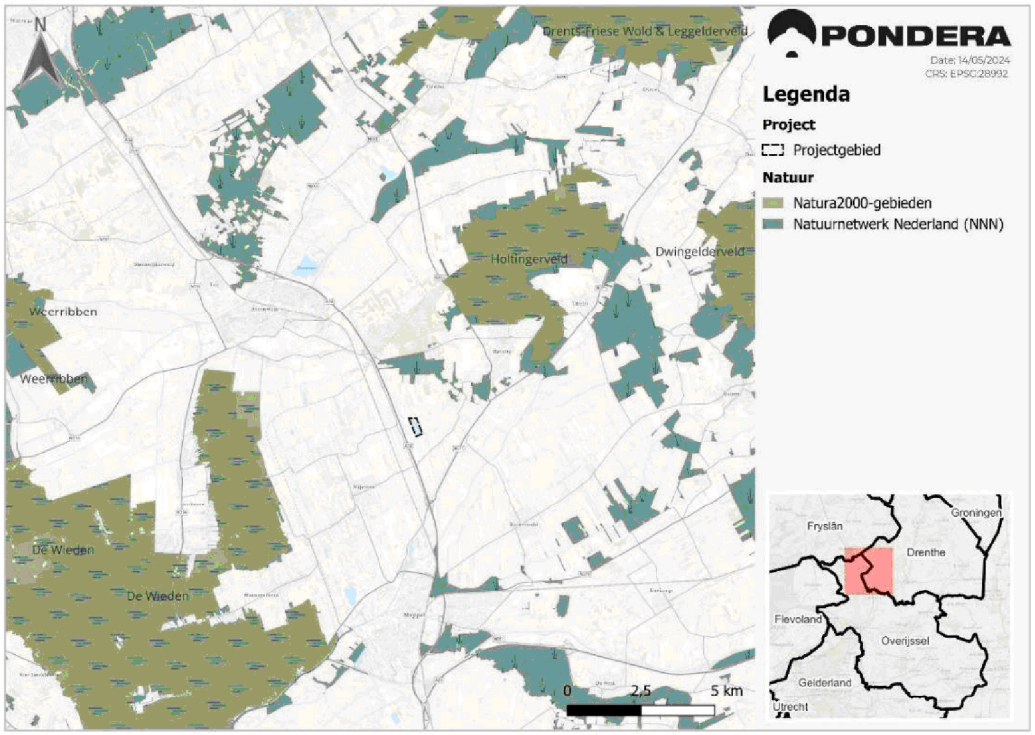

0322 489237

3.1.2 Zichtbaarheid

De projectlocatie is volledig omgeven door een dichte begroeiing van bomen en struiken, met als doel de plas en voormalig zandwinlocatie volledig aan het zicht te onttrekken (Figuur 3.8). Hierdoor is de waterplas in de lente en zomer niet zichtbaar van buiten het plangebied en in de herfst en winter (bij minder dichte begroeiing) beperkt zichtbaar. Dit draagt bij aan de geschiktheid van de locatie voor ontwikkeling van een drijvend zonnepark, omdat visuele verstoring van het landschap en lichtschittering voor omwonenden en passanten grotendeels wordt gemitigeerd.

Figuur 3.8 Zicht op het plangebied vanaf de noordoostzijde (foto **A**) en de noordwestzijde (foto **B**). De waterplas is volledig omgeven door dichte begroeiing van bomen en struiken (foto **C**), waardoor de waterplas nergens van buiten de plas zichtbaar is.

0322 489237

3.2 Projectbeschrijving

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de keuze voor een drijvend zonnepark en de keuze voor de locatie tot stand zijn gekomen. Ook worden de technische onderdelen van de installaties toegelicht.

3.2.1 Keuze voor een drijvend zonnepark

De energietransitie vraagt om een energielandschap waarin steeds meer elektriciteit wordt opgewekt uit duurzame energiebronnen. Om de doelstellingen te halen is het nodig dat verschillende vormen van energieopwekking worden ingepast in het landschap. Zonne-energie is één van die duurzame energiebronnen uit deze energiemix. De opwekking van zonne-energie zorgt voor relatief weinig (negatieve) milieueffecten, maar er is wel sprake van een relatief groot ruimtebeslag.

Een zonnepark is technisch eenvoudig aan te leggen zonder ingrijpende werkzaamheden. Dit zorgt ervoor dat het realiseren (en verwijdering) van een zonnepark relatief eenvoudig is. Een alternatief op het gebied van zonne-energie is het plaatsen van zonnepanelen op daken. Echter, niet al het dakoppervlak in Nederland is geschikt voor het opwekken van zonne-energie. Daarnaast worden de ambities en doelstellingen, zoals beschreven in hoofdstuk 2 niet gehaald door enkel zonnepanelen op daken. Grondgebonden zonneparken zijn daarom nodig om de doelstellingen te behalen.

Voordelen van drijvende zonneparken

Sinds enkele jaren wordt meer gekeken naar drijvende zonneparken (bijvoorbeeld op waterplassen). Drijvende zonneparken hebben enkele voordelen ten opzichte van zonneparken op land;

- voorkomen van verlies aan bruikbare grond (voor bijvoorbeeld landbouw of woningbouw);
- voorkomen van ingrijpende bodemwerkzaamheden en gevolgen voor bodemsoorten;
- voorkomen van mogelijke schade aan archeologische en landschappelijke/aardkundige waarden;
- zonneparken op water kunnen een hogere stroomopbrengst opleveren (ten opzichte van zonneparken op land). Aspecten die hierbij een rol spelen zijn: natuurlijke koeling van de panelen, reflecties van licht aan het wateroppervlak en hogere instraling boven water vergeleken met boven land.

Voordeel van grootschalig opwekken

Het grootschalig opwekken van zonne-energie heeft voordelen ten opzichte van het decentraal en kleinschalig opwekken. Ten opzichte van kleinschalig opwekken van zonne-energie op bijvoorbeeld dakoppervlak levert het opwekken van zonne-energie op een groot zonnepark zoals bij onderhavige zonneplas een belangrijk efficiëntievoordeel door onder andere schaalvoordelen en transport. Een groot zonnepark levert een grotere jaarproductie aan elektriciteit op en tegen lagere kosten dan meerdere kleinere parken.

3.2.2 Locatiekeuze

Zoals toegelicht in paragraaf 2.5, is de locatie tot stand gekomen op basis van de rapporten “Energietransitie in het Westerveldse landschap”, en het “beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water” van de gemeente Westerveld. De gemeente heeft te kennen gegeven de locatie als voorkeurslocatie te beschouwen en heeft toegezegd medewerking te verlenen aan het plan.

0322 489237

3.2.3 Planbeschrijving

In deze paragraaf worden de onderdelen van het voornemen nader toegelicht.

Figuur 3.9 Tekening planvoornemen drijvende deel zonnepark

Zonnepanelen

De zonnepanelen betreffen 615 W_p panelen, van een nog nader te bepalen merk. Het aantal zonnepanelen moet nog nader worden bepaald. De zonnepanelen zijn voorzien van een anti-reflecterende coating. De panelen worden in een oost-west opstelling (OW) gemonteerd. De hellingshoek is ca. 12°, maar wijzigt mogelijk nog in het definitieve plan.

Figuur 3.10 Voorbeeld van een zonnepaneel. **N.B.**; ter illustratie, definitieve keuze moet nog worden gemaakt en wijzigt mogelijk licht t.o.v. dit voorbeeld.

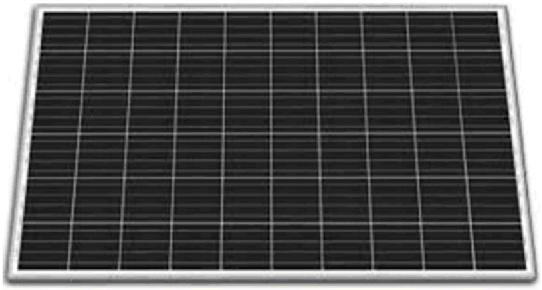

0322 489237

Drijvers

De drijvers zijn de drijvende structuren waarop de zonnepanelen zijn gemonteerd. De definitieve keuze van de drijvers is nog niet gemaakt. De drijvers zullen voorzien zijn van kabelgoten, loopplaten (voor constructie- en onderhoudspersoneel). De drijvers maken contact met het wateroppervlak en worden onderling verbonden. Op enkele (nader te bepalen) verankeringspunten wordt de drijvende structuur vastgelegd.

Figuur 3.11 Voorbeeld van een drijver. **N.B.**; ter illustratie, definitieve keuze moet nog worden gemaakt en wijzigt mogelijk licht t.o.v. dit voorbeeld.

Bekabeling en aansluiting elektriciteitsnetwerk

De kabels worden per zonnepaneel middels DC-kabels (gelijkstroom) naar de omvormers geleid, waar de stroom omzet naar stabiele wisselstroom met een laagspanning. De opgewekte elektriciteit wordt vervolgens via drijvende kabels (in kabelgoten van de drijvers) geleid naar de drijvende transformatorgebouwen, waar de stroom wordt omgezet van laagspanning naar middenspanning (zoals 20.000 V). Tot slot wordt de bekabeling naar de waterkant geleid, en vanuit daar ondergronds naar het inkoopstation. De exacte locatie van het inkoopstation, alsmede de bekabeling, is nog niet bekend en is afhankelijk van de netaansluiting.

Figuur 3.12 Bekabeling van de panelen naar de kabelgoten van een drijver. **N.B.**; ter illustratie, definitieve keuze moet nog worden gemaakt en wijzigt mogelijk licht t.o.v. dit voorbeeld.

0322 489237

Figuur 3.13 De omvormers is waar de stroom van de panelen wordt samengevoegd en omgezet naar een constante wisselspanning van 230 V. **N.B.**; ter illustratie, definitieve keuze moet nog worden gemaakt en wijzigt mogelijk licht t.o.v. dit voorbeeld.

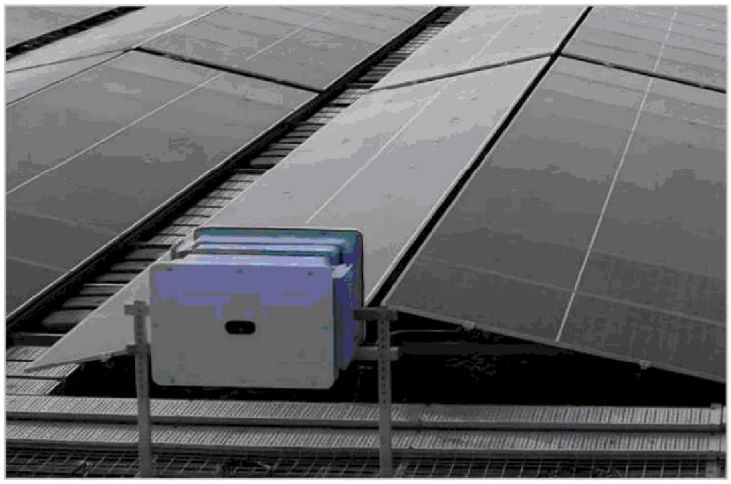

Figuur 3.14 Drijvende transformatorstations, waar de stroom van laagspanning wordt omgezet naar midddenspanning. **N.B.**; ter illustratie, definitieve keuze moet nog worden gemaakt en wijzigt mogelijk licht t.o.v. dit voorbeeld.

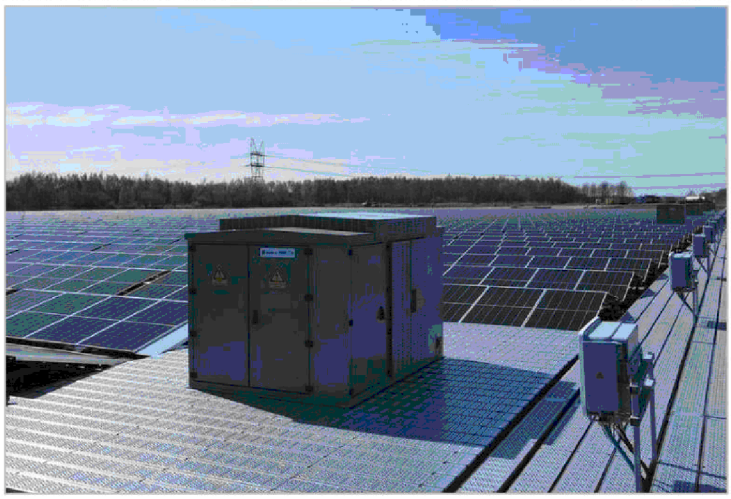

0322 489237

Bouwproces

De panelen en drijvers worden per drijverseenheid gemonteerd en per werkbootje naar de plek in het zonnepark verplaatst. Daar worden de eenheden gekoppeld aan het verankerd systemen. De luchtfoto hieronder toont een illustratie van het bouwproces.

Figuur 3.15 Illustratie van het bouwproces. Bron: PowerField, de bouw van drijvend zonnepark Hattemerbroek, YouTube.

3.2.4 Landschappelijke inpassing

Als uitgangspunt voor het ontwerpen van het zonnepark geldt dat de zonnepanelen voor omwonenden vanwege de natuurlijke kenmerken van het gebied nagenoeg onzichtbaar in het landschap zijn, wat mede bijdraagt aan de geschiktheid van het projectgebied. Er is sprake van een dichte begroeiing aan boomstruwelen en struiken, waardoor het gebied jaarrond vrijwel onzichtbaar is vanaf buiten de planlocatie. Daarbij is het projectgebied omheind en niet publiek toegankelijk (vanwege de voormalige zandwinlocatie). Dit blijft ook na afronding van het zonnepark het geval. De plas zelf vervult geen recreatieve functie.

Er is dan ook geen sprake van een noodzaak voor een aanvullend landschappelijk inpassingsplan. Wel wordt vanuit het ontwerp rekening gehouden met de natuurlijke en ecologische waarde van het gebied. Met zekerheid wordt er minstens 10 meter afstand gehouden tot de oever van de plas, om ruimte te geven aan soorten (zie ook Paragraaf 4.8)

0322 489237

4 Aspecten fysieke leefomgeving

4.1 Geluid

4.1.1 Toetsingskader

De mate waarin geluid het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Omgevingswet. De meeste direct werkende regels staan in het omgevingsplan van de gemeente. De kern van deze wetten is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) worden de volgende gebouwen beschermd (artikel 3.21 Bkl):

- woningen;
- onderwijsgebouwen;
- gebouwen met een gezondheidszorgfunctie (bijv. ziekenhuizen)
- gebouwen met een kinderopvangfunctie (bijv. kinderdagverblijven)

Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zoneringen. De belangrijkste geluidsbronnen die in de Bkl worden geregeld zijn industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai.

4.1.2 Onderzoek

Geluidshinder op het zonnepark

Het zonnepark is geen geluidsgevoelige functie of object. Daarmee hoeft op basis van de Bkl geen toetsing plaats te vinden aan mogelijk aanwezige geluidzoneringen of geluidhinder door industrielawaai en weg- of railverkeer.

Geluidshinder als gevolg van het zonnepark

Voor mogelijke effecten van het zonnepark op omliggende geluidsgevoelige object wordt verwezen naar Paragraaf 4.5.

4.1.3 Conclusie

Uit het oogpunt van geluidshinder zijn geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.2 Schittering

4.2.1 Toetsingskader

Een mogelijk ruimtelijk effect van zonnepanelen op de omgeving is de reflectie van zonlicht. De meeste inkomende zonnestralen die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit.

Echter, omdat de bovenste laag van de panelen van glas is gemaakt, zal een deel van het zonlicht ook worden gereflecteerd. Deze schittering op omliggende objecten komt vooral voor bij zonsopgang en zonsondergang, wanneer de zon haaks op de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert het aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden.

4.2.2 Onderzoek

Onderzoek bij een ander grootschalig zonnepark heeft uitgewezen dat de reflectie van zonnepanelen lager is dan het achtergrondlicht van de zon zelf[22]. In ditzelfde onderzoek wordt ook aangegeven dat de hoeveelheid lichtreflectie op een zonnepark lager is dan de reflectie van (vlak) water. Dit komt onder meer doordat moderne zonnepanelen worden voorzien van anti-reflectieve coatings, die de lichtreflectie beperken en daarmee het rendement vergroten. Dat is ook het geval voor de panelen in het beoogde zonnepark.

De oriëntatie van de panelen speelt een belangrijke rol. Bij oriëntatie van de panelen in de richting van bijvoorbeeld omliggende woningen of passerend verkeer, kan schittering als hinderlijk worden ervaren. De stand van de zon en de oriëntatie van de panelen bepalen de voornaamste schitteringsrichting. In onderhavig drijvend zonnepark worden de panelen onder een lichte hoek geplaatst van ca. 12 graden, waardoor enige reflectie gedurende de dag voornamelijk in verticale richting is en daardoor minimale overlast geeft voor omwonenden of passanten. Zie Figuur 4.1.

Figuur 4.1 Reflectiepatroon van zonnepanelen onder een hoek van 12 graden, vergelijkbaar met de panelen in onderhavig drijvend zonnepark. Bron: QING Engineering.

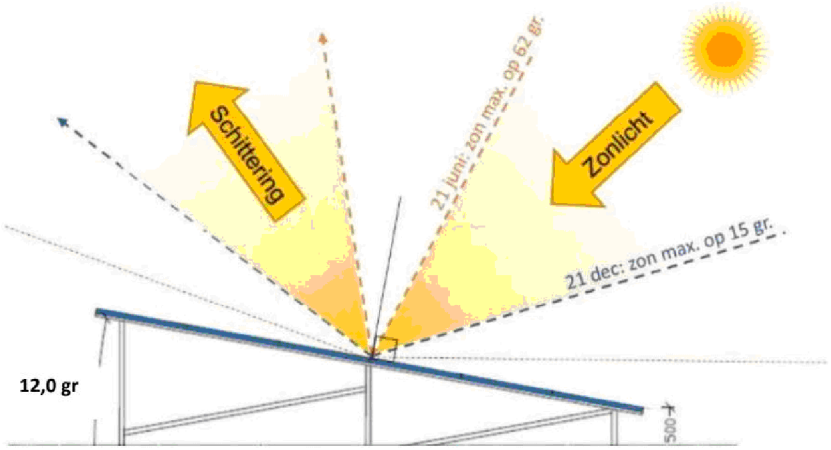

[22] Delta N.V. (2014). Zonnepark Ceresweg – Wegbeeldanalyse Oesterdam (N659). Bron: https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2015-16053/1/Bijlage/exb-2015-16053.pdf

0322 489237

Bovendien is het beoogde zonnepark volledig omgeven door dichte begroeiing, waardoor het zicht van buitenaf op het zonnepark vrijwel volledig is geblokkeerd. Hierdoor wordt ook de lichtschittering, als daar al sprake van is, vrijwel volledig geblokkeerd voor omwonenden en passanten. De omgeving is relatief dunbevolkt en de plas is door de omheining niet geschikt voor recreatieve doeleinden, waardoor het aantal omwonenden of passanten die hinder zouden ervaren van schittering nihil is.

Om bovengenoemde redenen is hinder op omwonenden of passanten door lichtschittering geheel afwezig of verwaarloosbaar.

4.2.3 Conclusie

Uit het oogpunt van schittering zijn geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

4.3 Verkeer en parkeren

4.3.1 Toetsingskader

In het belang van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet sprake zijn van een aanvaardbare afwikkeling van alle soorten verkeer. Bij ruimtelijke planning dienen verkeerskundige aspecten afgewogen te worden, omdat deze van grote invloed zijn op de het doelmatig functioneren van verschillende functies.

Daarbij dient in beeld te worden gebracht of er sprake is van een (extra) parkeerbehoefte voor auto's, fietsen en/of scooters. Er mag geen onaanvaardbaar effect zijn. Dit geldt ook bij buitenplanse omgevingsvergunningen.

De gemeente stelt parkeerbeleid op met daarin parkeernormen waaraan nieuwe ontwikkelingen moeten voldoen. De activiteit dient dus aan het gemeentelijk beleid getoetst te worden.

4.3.2 Onderzoek

Verkeer

Bouwfase

Het voornemen heeft een verkeersaantrekkende werking. In de bouwfase wordt de verkeersaantrekkende werking veroorzaakt door de benodigde ritten met vrachtverkeer (o.a. voor het leveren van de PV-panelen, parkinfrastructuur en mobiele werktuigen) en door ritten met personenauto's of werkbusjes van het bouwpersoneel. Er wordt rekening gehouden met een worst-case (tijdelijke) toename in het dagelijkse aantal verkeersbewegingen van 15 bewegingen met licht verkeer (personenauto's of werkbusjes) en 10 ritten met zwaar vrachtverkeer.

De Paardeweide is een erftoegangsweg buiten de bebouwde kom met een breedte van ongeveer 3,50 meter. Deze route wordt alleen gebruikt voor bestemmingsverkeer (een twaalftal woningen langs de Paardeweide), en vormt geen deel van het doorgaande verkeersnetwerk. De hoeveelheid dagelijkse verkeersbewegingen wordt daarom beperkt tot maximaal enkele tientallen verkeersbewegingen per dag. De bouw van het drijvend zonnepark zorgt met ca. 25 ritten per dag daarmee voor een significante toename in het aantal verkeersbewegingen over de Paardeweide.

0322 489237

In het Handboek Wegontwerp (Crow publicatie 164d)[23] wordt echter gesteld dat bij enkele honderden verkeersbewegingen per dag een rijbaanbreedte van 3,50 m geen problemen oplevert. Bij een intensiteit van 1.000 of meer voertuigen is de kans op bermschade erg groot en dient een bredere verharding te worden aangelegd. Die hoeveelheid wordt, zelfs tijdens de bouwfase, ruim niet gehaald.

Effecten op de bereikbaarheid en de weg worden daarom tijdens de bouwfase aanvaardbaar geacht.

Gebruiksfase

Een vergelijkbare argumentatie is van toepassing tijdens de gebruiksfase, omdat de dagelijkse verkeersaantrekkende werking tijdens de gebruiksfase significant lager ligt dan tijdens de bouwfase. Bovendien is het toegangspad tijdens de bouw bruikbaar gemaakt voor (grote) onderhoudsvoertuigen.

Er zijn naar verwachting geen effecten op de bereikbaarheid en bruikbaarheid van de weg tijdens de gebruiksfase

Parkeren

Bouwfase

In de bouwfase wordt er werkruimte rondom de zonneplas vrijgemaakt voor de mobiele werktuigen. Er worden rondom de plas en rond het aanvoerpad rijplaten gelegd, waardoor de grote voer- en werktuigen over de onverharde grond kunnen rijden. Naar verwachting zijn er per dag gedurende de bouwperiode gelijktijdig circa 5 – 15 auto's, busjes of vrachtauto's aanwezig op het bouwterrein. In het prepareren van de werkruimte wordt er rekening gehouden met parkeerplaatsen voor het bouwverkeer (verhard met rijplaten). Deze parkeerplekken zijn tijdelijk. De directe ruimte rondom de toegangspoort wordt tijdens de bouw (half)verhard en daarmee geschikt gemaakt voor parkeren. Detailplannen over de bouwfase zijn op moment van schrijven niet te geven, omdat deze afhankelijk zijn van de aannemer.

Figuur 4.2 Toegangspad en hekwerk richting de plas

De parkeergelegenheid wordt om bovengenoemde redenen als voldoende geacht.

[23] Kennisplatform CROW, Handboek wegontwerp 164d, HWO13, 05-11-2023, druk 1, geraadpleegd 11-04-2024

0322 489237

Gebruiksfase

In de gebruiksfase wordt het drijvend zonnepark niet op reguliere basis bezocht door gemotoriseerde voertuigen. Dit gebeurt slechts incidenteel (enkele tot enkele tientallen keren per jaar) voor onderhoud, reparatie, inspectie of schoonmaak. Nabij de inrit vanaf de Paardeweide, die tijdens de bouwfase zal worden verhard, is voldoende parkeergelegenheid voor personenauto's en grote voer-/werktuigen. De gemeente Westerveld heeft over zonneparken geen passage opgenomen in zijn parkeerbeleid[24].

De parkeergelegenheid wordt om deze redenen als voldoende geacht.

Figuur 4.3 Luchtfoto inrit vanaf de Paardeweide (huidige situatie)

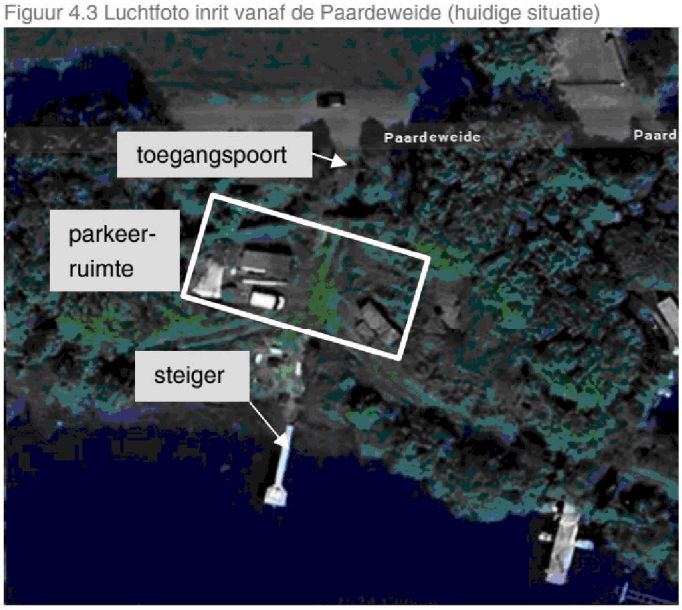

4.3.3 Conclusie

Vanuit het aspect Verkeer en parkeren is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

[24] https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Wegen_en_verkeer/Aanvragen_wegen_en_verkeer

0322 489237

4.4 Luchtkwaliteit en geur

4.4.1 Toetsingskader

Luchtkwaliteit

Paragraaf 5.1.4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) regelt de monitoring van de kwaliteit van de buitenlucht. Volgens artikel 5.53 en 5.54 vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien de te verwachten uitstoot van zowel NO_2 en PM_{10} lager is dan 1,2 µg/m^3. Het project draagt in dit geval niet in betekenende mate bij aan luchtverontreiniging en blijft binnen de NIBM-grens van 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties. Dit kan op twee manieren aannemelijk gemaakt worden:

- Aangetoond moet worden dat een project binnen de getalsmatige grenzen van een vooraf aangewezen categorie blijft. Onder deze categorieën vallen onder andere kantoren, woonwijken, en het telen van gewassen.
- Dat op een andere manier aannemelijk gemaakt kan worden dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Dit kan soms middels een kwalitatieve beschrijving, maar ook met het gebruik van de NIBM-tool. Hiermee kan eenvoudig worden berekend of een project in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Geur

De mate waarin geur het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Omgevingswet. De meeste direct werkende regels staan echter in het omgevingsplan van de gemeente. De kern van deze wetten is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In het Bkl worden de volgende gebouwen beschermd (artikel 5.91 Bkl):

- woningen;
- onderwijsgebouwen;
- gebouwen met een gezondheidszorgfunctie (bijv. ziekenhuizen)
- gebouwen met een kinderopvangfunctie (bijv. kinderdagverblijven)

Het beschermen van deze geurgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde waardes voor maximale geurbelastingen. De belangrijkste geurbronnen die in de Bkl worden geregeld zijn waterzuiveringen, landbouwdieren, en overige agrarische activiteiten.

4.4.2 Onderzoek

Luchtkwaliteit

Gebruiksfase

Het zonnepark wordt in de gebruiksfase (na afronding van de bouw) enkel bezocht voor onderhoud, inspectie, reparatie of schoonmaak. Deze gebeurtenissen zijn beperkt tot enkele keren per jaar. Tijdens de gebruiksfase zijn er geen andere bronnen van potentiële luchtkwaliteitsverslechtering.

Conservatief kan worden uitgegaan van twee maandelijkse bezoeken, waarbij twee personenauto's of werkbusjes per keer worden ingezet. Ook kan ter behoud van een worst-case situatie rekening gehouden met enkele vervoersbewegingen per jaar met zwaar vrachtverkeer, bijvoorbeeld voor aanleveren van mobiele werktuigen of vervangende panelen. In deze berekening wordt uitgegaan van 24 ritten zwaar vrachtverkeer per jaar. Dit geeft dus een (worst-case) totaal van 120 extra voertuigbewegingen op jaarbasis, waarvan het aandeel vrachtverkeer 20,0 % is.

0322 489237

Volgens de NIMB-tool[25] leidt deze situatie in niet betekenende mate (NIBM) tot verslechtering van de luchtkwaliteit.

Op basis van de hiervoor geschreven effecten voor de luchtkwaliteit zijn er geen feiten of omstandigheden die aanleiding geven belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten.

Figuur 4.4 Uitsnede NIBM-tool (bron: RIVM).

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2023

	Jaar van planrealisatie	2025
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	120
	Aandeel vrachtverkeer	24,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,38
	PM_{10} in µg/m^3	0,03
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig		

Geur

Het zonnepark is geen geurgevoelige functie of object. Daarmee hoeft op basis van de Bkl geen toetsing plaats te vinden aan mogelijk aanwezige emissies van waterzuiveringen, landbouwdieren, en overige agrarische activiteiten. Tijdens de gebruiksfase worden geen geur veroorzakende stoffen uitgescheiden naar het milieu. Het drijvend zonnepark veroorzaakt hierom tijdens de gebruiksfase geen geurhinder.

4.4.3 Conclusie

Het drijvend zonnepark draagt zodoende ‘in niet betekenende mate’ bij aan (verslechtering van) de luchtkwaliteit, zowel tijdens de bouw- als tijdens de gebruiksfase. Het zonnepark veroorzaakt tevens geen geurhinder, omdat er geen geurveroorzakende stoffen worden uitgescheiden. Daarmee is er op het aspect Luchtkwaliteit en Geur sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

[25] IPLO (2024). NIBM-tool. Bron: https://iplo.nl/thema/lucht/betekenende-mate-bijdragen/nibm-tool/#hbfb878f8-012b-7a6-b134-33a690634d1f

0322 489237

4.5 Bedrijven en milieuzonering

4.5.1 Toetsingskader

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet worden bekeken of met het voorliggende initiatief geen geluidproducerende functie wordt toegelaten die zorgt voor mogelijke overlast voor nabijgelegen functies. De VNG heeft inzake bedrijven en milieuzonering richtafstanden voorgeschreven voor geur, stof, geluid en gevaar ten behoeve van ruimtelijke ordening. In 2022 heeft de VNG deze geüpdatet om deze in lijn te brengen met de omgevingswet en hiervan een concept gepubliceerd[26]. Deze nieuwe richtlijn heeft uitdrukkelijk geen juridische status, maar dient enkel als indicatie voor aan te houden richtafstanden om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen. De gemeente heeft in haar omgevingsplan geen specifieke richtafstanden voor het gebied opgenomen, waardoor de concept publicatie als indicatieve richtlijn is toegepast.

Zonneparken zijn niet expliciet opgenomen. Alleen de omvormers produceren enig geluid. Tot omvormers met een vermogen tot 100 MVA geldt een richtafstand van 50 meter.

4.5.2 Onderzoek

Een zonnepark is niet in de VNG-publicatie opgenomen. Van zonnepanelen is geen geluidshinder te verwachten. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformatoren, die overdag (enig) geluid produceren. Voor de bijbehorende transformatoren kan een vergelijking worden gemaakt met de in de VNG-publicatie vermelde categorie ‘elektriciteitsdistributiebedrijven van 10 - 100 MVA’. Het betreft hier een activiteit met een grootste aan te houden richtafstand van 50 meter ten opzichte van een rustige woonwijk, vanwege het milieuaspect geluid. Voor andere milieuaspecten is de grootste aan te houden afstand korter.

Het bronvermogen van de beoogde transformatorgebouwen wordt niet hoger dan 100 MVA. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals burgerwoningen). Het zonnepark en de bijbehorende transformatorgebouwen bevinden zich niet binnen de 50-meter zone van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten.

In Figuur 4.5 is de indeling van het zonnepark op kaart afgebeeld, naast omliggende verblijfobjecten met contour van 50 meter. De transformatoren zijn daarin de zwarte vlakken in het midden van het drijvend zonnepark. **N.B.**: de indeling van het zonnepark zoals te zien in de figuur is conceptueel en wijzigt mogelijk nog licht, maar de transformatoren zullen met zekerheid niet aan de buitenranden van het zonnepark komen. Zodoende kunnen de transformatoren met zekerheid niet binnen de 50 meter zone rondom woningen komen te liggen. Daarmee wordt met zekerheid voldaan aan de richtafstanden uit de VNG-publicatie.

Figuur 4.5 Geluidgevoelige object rondom de waterplas inclusief bufferzone van 50 meter. **N.B.**; de hier getoonde indeling van het zonnepark is conceptueel en wijzigt mogelijk nog licht.

[26] VNG (2022). Concept Servicedocument Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet (Milieuzonering Nieuwe Stijl). Bron: https://vng.nl/publicaties/concept-servicedocument-activiteiten-en-milieuzonering-omgevingswet-milieuzonering-nieuwe-stijl

0322 489237

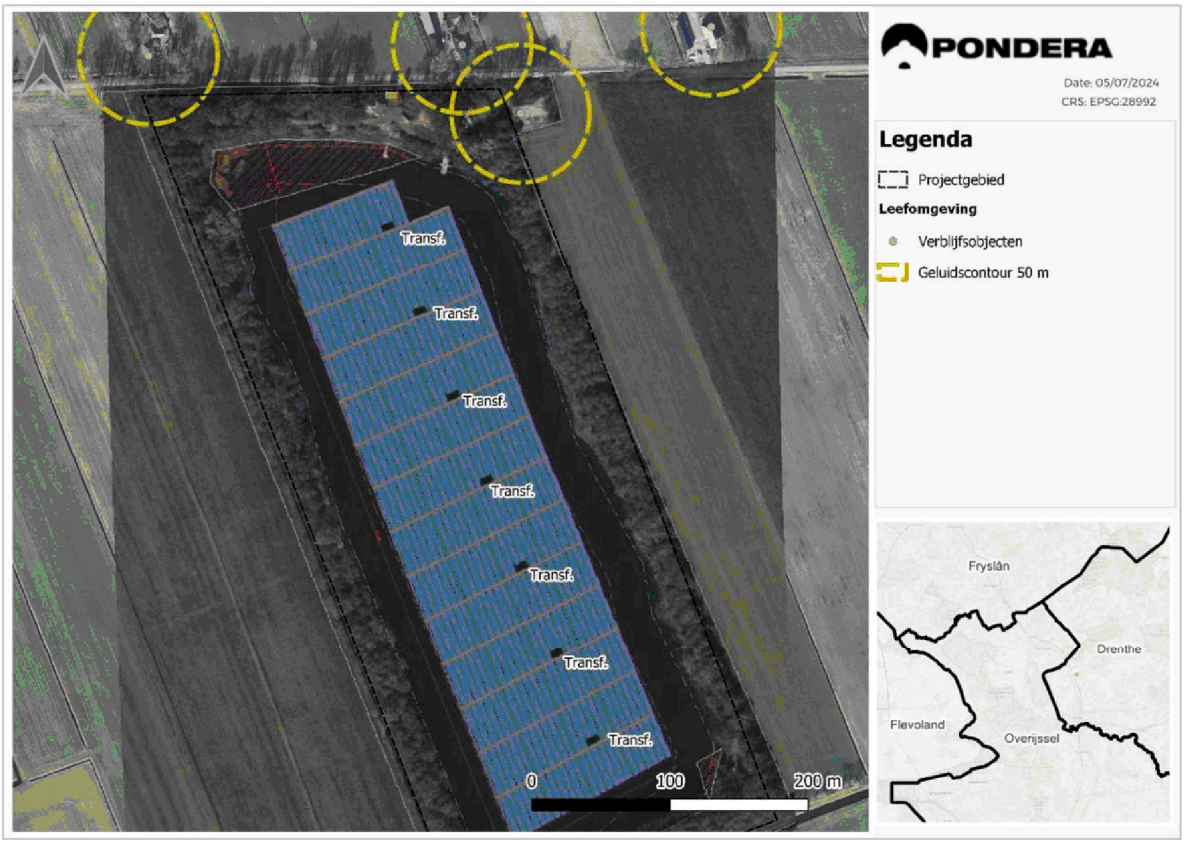

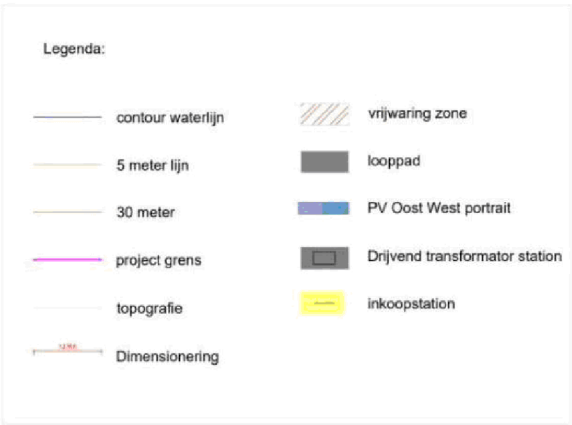

4.5.3 Conclusie

Uit het oogpunt van bedrijven en milieuzonering zijn geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

4.6 Infrastructuur en transport

4.6.1 Toetsingskader

Een ontwikkeling mag geen onaanvaardbare veiligheidsrisico's teweegbrengen op vormen van infrastructuur en transportroutes, te weten wegen, vaarwegen, spoorwegen, bovengrondse hoogspanningslijnen, buisleidingen en waterkeringen.

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in beeld gebracht wat de mogelijke onderlinge effecten kunnen zijn tussen het zonnepark en de genoemde vormen van infrastructuur/transport.

4.6.2 Onderzoek

Wegen

Het zonnepark ligt in de buurt van snelweg A32. De kortste loodrechte afstand vanaf deze snelweg tot het projectgebied bedraagt circa 350 meter, zie ook Figuur 4.6. Deze afstand is te groot om effecten door afleiding, geluid of trillingen te verwachten. Effecten op en door (gebruikers van) hoofdwegen[27] zijn op voorhand volledig uit te sluiten.

Rondom het drijvend zonnepark lopen wel meerdere gemeentelijke wegen, waaronder de Paardeweide, Veenrustweg en Veendijk. De kortste afstand van het plangebied naar deze wegen bedraagt hemelsbreed 10 m tot de Paardeweide, 600 m tot de Veenrustweg en 625 m tot de Veendijk.

Gezien de afstand, de omheining van de zonneplas en de dichte begroeiing worden bestuurders en voetgangers op deze wegen niet afgeleid door het drijvend zonnepark. Voor het aspect Schittering is dit in paragraaf 4.2 al nader toegelicht, en voor het aspect Verkeer en parkeren in paragraaf 4.3. Een zonnepark en de bijbehorende infrastructuur veroorzaakt geen verdere veiligheidsrisico's voor (gebruikers van) gemeentelijke wegen. Effecten op (gebruikers van) de gemeentelijke wegen zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

Vaarwegen

De plas waarop het drijvend zonnepark is beoogd wordt niet gebruikt als vaarweg. De plas is zowel in de huidige situatie als na komst van het drijvend zonnepark niet publiek toegankelijk door omheining, en kan zodoende niet worden gebruikt voor recreatieve vaart of waterrecreatie (zoals zwemmen). In de directe omgeving van het projectgebied liggen geen andere vaarwegen; de dichtstbijzijnde vaarweg is de Drentsche Hoofdvaart met een kortste loodrechte afstand tot de rand van het projectgebied van 1,3 km.

Effecten van het zonnepark op (gebruikers van) vaarwegen zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

Spoorwegen

De dichtstbijzijnde spoorweg is de dubbelnormaalspoorverbinding (identificatie 7.502), met een kortste afstand tot de rand van het projectgebied van 887 m, zie ook Figuur 4.6. Op deze afstand zijn er geen onderlinge veiligheids- of beïnvloedingseffecten tussen het zonnepark, de bijbehorende infrastructuur en de spoorweg.

[27] Hoofdwegen zijn landelijke snelwegen (A-wegen) en provinciale wegen (N-wegen).

0322 489237

Effecten op en door spoorwegen zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

In de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen[28] wordt voor de afstand van zonnevelden tot spoorwegen een minimumafstand van 12 meter aanbevolen. Deze afstand wordt ruimschoots gehaald (887 m).

Bovengrondse hoogspanning

De dichtstbijzijnde bovengrondse hoogspanningsleiding is de verbinding met identificatie 31.227, met een kortste loodrechte afstand tot de rand van het projectgebied van 557 m, zie ook Figuur 4.6. Op deze afstand zijn er geen onderlinge veiligheids- of beïnvloedingseffecten tussen het zonnepark, de bijbehorende infrastructuur en de bovengrondse hoogspanningsleidingen.

Effecten op en door bovengrondse hoogspanningsverbindingen zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

Buisleidingen

In de directe omgeving van het drijvend zonnepark liggen geen buisleidingen. De dichtstbijzijnde buisleiding is een aardgasleiding met identificatienummer NL.IMEV.GASU.GEO200394635 in beheer van Gasunie. De afstand tot deze buisleiding bedraagt ca. 2,1 km, zie ook zie ook Figuur 4.6. Op deze afstand zijn er geen onderlinge veiligheids- of beïnvloedingseffecten tussen het zonnepark, de bijbehorende infrastructuur en de buisleiding.

Effecten op en door buisleidingen zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

Waterkeringen

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen primaire of secundaire waterkeringen. Effecten van het zonnepark op waterkeringen zijn daarom op voorhand al uitgesloten.

[28] Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen, geldend per 01-10-2016. Geraadpleegd 02-10-2023 via https://wetten.overheid.nl/BWBR0038197/2016-10-01.

0322 489237

Figuur 4.6 Infrastructuur (wegen, vaarwegen, spoorwegen, buisleidingen, hoogspanning, waterkeringen) in de omgeving van het projectgebied.

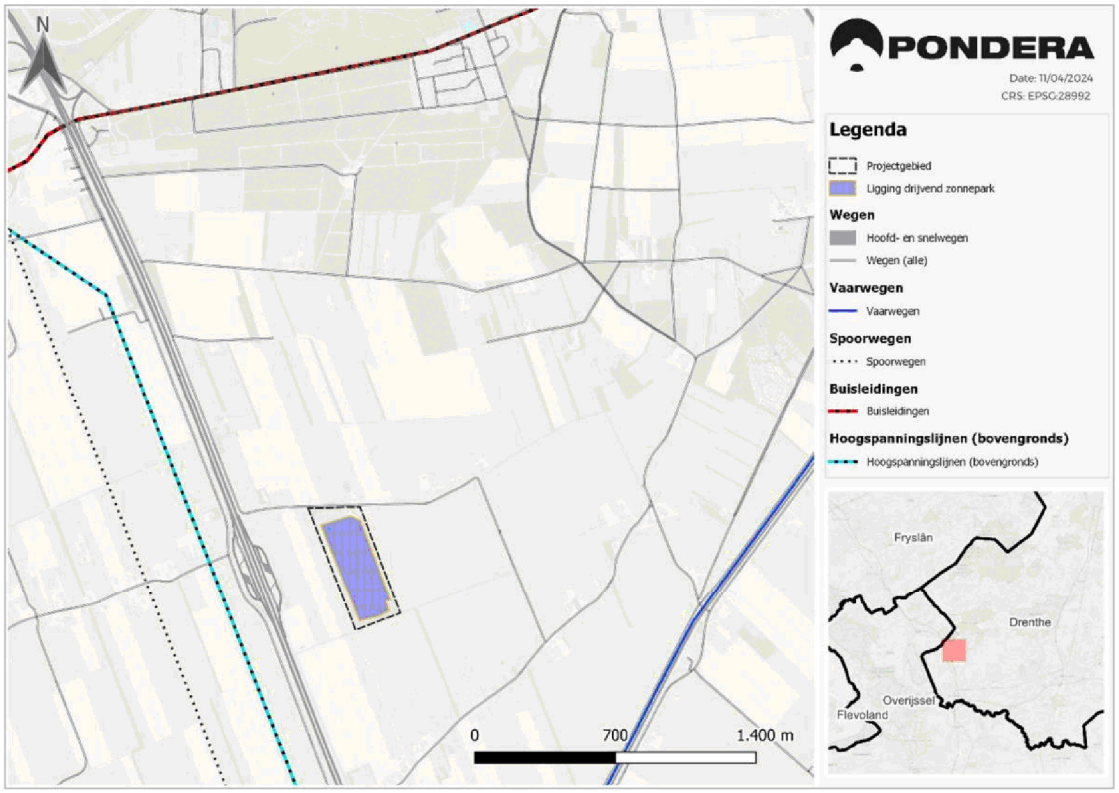

4.6.3 Conclusie

Onderlinge effecten tussen het zonnepark, bijbehorende infrastructuur en de onderzochte vormen van infrastructuur en transportroutes (hoofdwegen, gemeentelijke wegen, vaarwegen, spoorwegen, buisleidingen en bovengrondse hoogspanningslijnen) zijn op voorhand uit te sluiten.

Voor het aspect Infrastructuur en transport is er daarom sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.7 Externe veiligheid

4.7.1 Toetsingskader

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is landelijke wet- en regelgeving van toepassing. In de landelijke wet- en regelgeving zijn kwaliteitseisen en normen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Doel is om bepaalde risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld, tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Deze bedoelde risico's hangen vooral samen met:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water.

De risico's voor externe veiligheid komen tot uitdrukking via het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico kan op de kaart worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde plaatsgebonden risico.

Via het plaatsgebonden risico wordt een basisbeschermingsniveau gewaarborgd. Bij het groepsrisico wordt wel beoordeeld hoeveel personen zich, redelijkerwijs, feitelijk in de omgeving kunnen bevinden. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een oriëntatiewaarde. Dit is een ijkwaarde waaraan veranderingen getoetst kunnen worden. Deze oriëntatiewaarde mag overschreden worden, mits goed beargumenteerd door het bevoegd gezag.

Samen met de hoogte van groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Deze argumentatie is een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

4.7.2 Onderzoek

(Beperkt) kwetsbaar object

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object zoals bedoeld in de Bal en Bkl. Er is geen sprake van vaste aanwezigheid van personen.

Externe veiligheidsrisico's door risicovolle inrichtingen

Het zonnepark ligt op gepaste afstand van risicovolle inrichtingen. De dichtstbijzijnde risicovolle inrichting is een kleine windturbine (EAZ) met een zeer beperkte PR10-6 contour van ca. 27 meter. Ook ligt het plangebied op ca. 300 meter afstand van het tankstation, waar risicovolle inrichtingen aanwezig zijn in de vorm van opslag van motorbrandstoffen. Het plangebied valt echter geheel buiten de resulterende aandachtsgebieden voor brand, explosie en gifwolken. Zie Figuur 4.7.

0322 489237

Figuur 4.7 Uitsnede Atlas Leefomgeving. Bron: Ministerie I&W, Register Externe Veiligheid, 2024

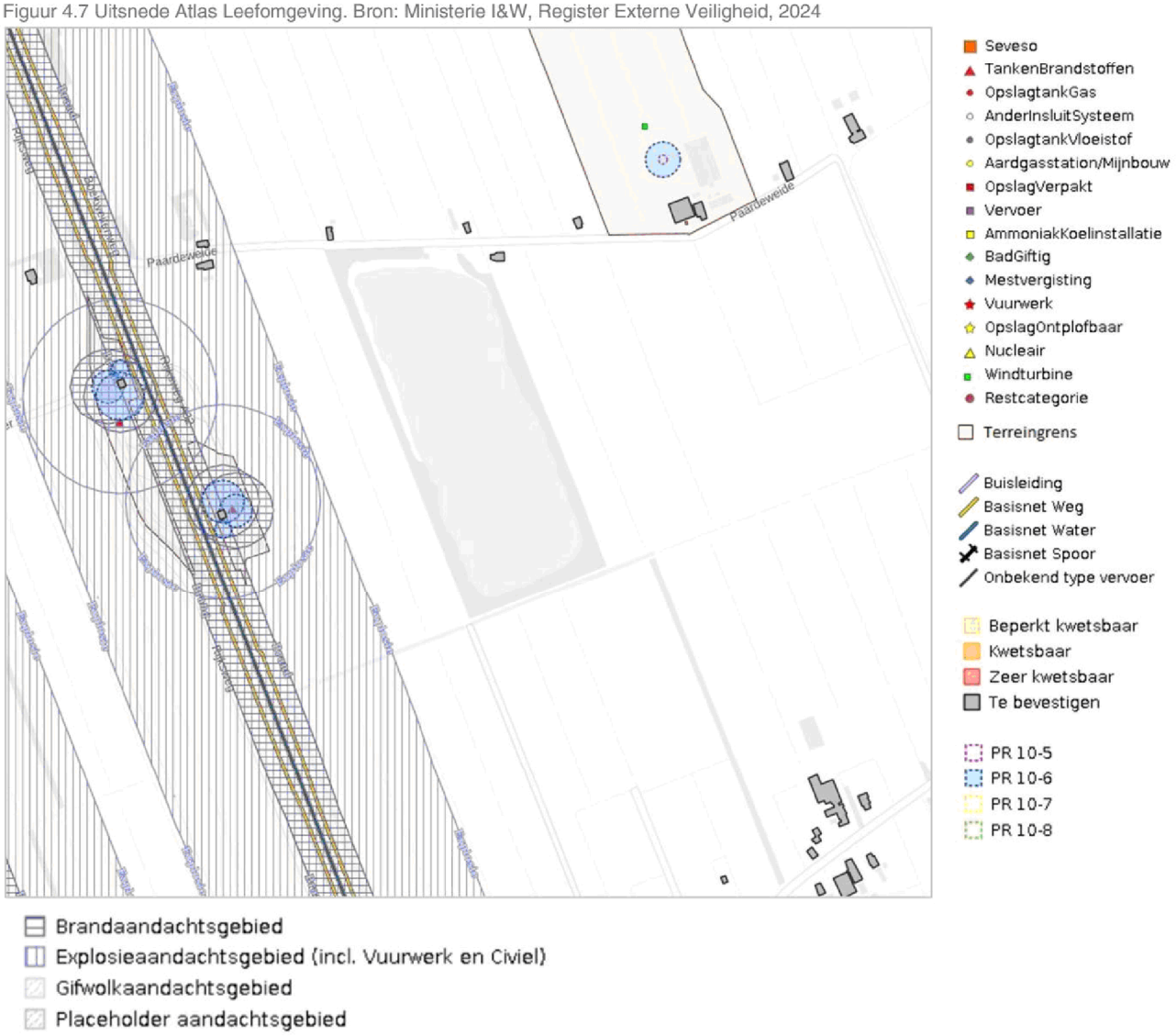

Brandveiligheid

Het zonnepark zal voorzien worden van hoofdschakelaars waarmee delen van het zonnepark kunnen worden uitgeschakeld. Na gunning van de bouw van het zonnepark (en tenminste drie weken voor de bouw van het zonnepark) zal een overzichtskaartje worden verstrekt aan de brandweer waarop het volgende herkenbaar is:

- de telefoonnummers van de exploitant/beheerder van het zonnepark en van de netwerkbeheerder;
- eventuele mogelijkheden van de exploitant/beheerder om delen van het zonnepark uit te schakelen op afstand;
- waar zich spanningsvoerende delen bevinden op het zonnepark en de voltage waar de brandweer rekening mee moet houden;
- de locatie van de (middenspanning)hoofdschakelaar en wat hiermee wel en niet uitgeschakeld wordt;
- eventueel andere schakelaars waarmee de brandweer delen van het zonnepark kan uitschakelen;
- de zichtbaarheid van hoe hoog de spanning op de componenten is. Dit door middel van kleur of opschrift;
- de werkwijze van spanningsloos maken van componenten in de categorie 400 tot 25000 volt.

Daarnaast voldoen de constructiedelen die naar de buitenlucht gekeerd zijn, ten minste aan brandklasse D. Rondom de transformatoren en omvormers wordt een brandvrije strook gerealiseerd, zodat een eventuele brand niet kan overslaan. Om schade en/of brand als gevolg van blikseminslag te voorkomen, wordt gebruik gemaakt van een bliksembeveiligingsinstallatie.

4.7.3 Conclusie

Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. De installatie is ingericht met het oog op een goede brandveiligheid en calamiteitenplan. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.8 Natuur en ecologie

4.8.1 Toetsingskader

Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming[29] opgegaan in de Omgevingswet (Ow). Op grond van artikel 4.3 Ow zijn voor de volgende relevante natuuractiviteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving in hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regels gesteld:

- Natura 2000-activiteiten en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied (artikel 4.3, lid 1, sub j Ow en afdeling 11.1 van het Bal);
- flora- en fauna-activiteiten (artikel 4.3, lid 3, sub d Ow en afdeling 11.2 van het Bal);
- het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Ow en afdeling 11.3 van het Bal).

Dit zijn rechtstreeks werkende geldende regels die zijn gericht aan degene die de activiteit verricht. Daarnaast kunnen er algemene regels gelden naast een eventuele omgevingsvergunningplicht op grond van artikel 5.1 Ow.

Gebiedsbescherming

De aanwijzing van natuurgebieden zoals Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale gebieden, nationale parken, Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is geregeld in paragraaf 2.6.3 van de Omgevingswet (Ow).

Natura 2000-gebieden

Gebiedsbescherming is in het Bal beschreven in afdeling 11.1. Als de bouw of het gebruik van het drijvend zonnepark negatieve effecten heeft op het behalen van instandhoudingsdoelstellingen (kortweg: IHD's) van Natura 2000-gebieden, is een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereist. Ook kunnen maatregelen om negatieve effecten te voorkomen nodig zijn.

Het projectgebied van het drijvend zonenpark maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Wel liggen er enkele Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het project (zie Figuur 4.8). Deze gebieden zijn onder andere:

- Holtingerveld (kortste afstand tot projectgebied: 3,8 km)
- De Wieden (kortste afstand tot projectgebied: 5,0 km)
- Dwingelderveld (kortste afstand tot projectgebied: 10,6 km)
- Weerribben (kortste afstand tot projectgebied: 11,5 km)
- Drents-Friese Wold & Leggelderveld (kortste afstand tot projectgebied: 12,1 km)

[29] Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), BWBR0037552.

0322 489237

Figuur 4.8 Natura 2000-gebieden nabij projectgebied

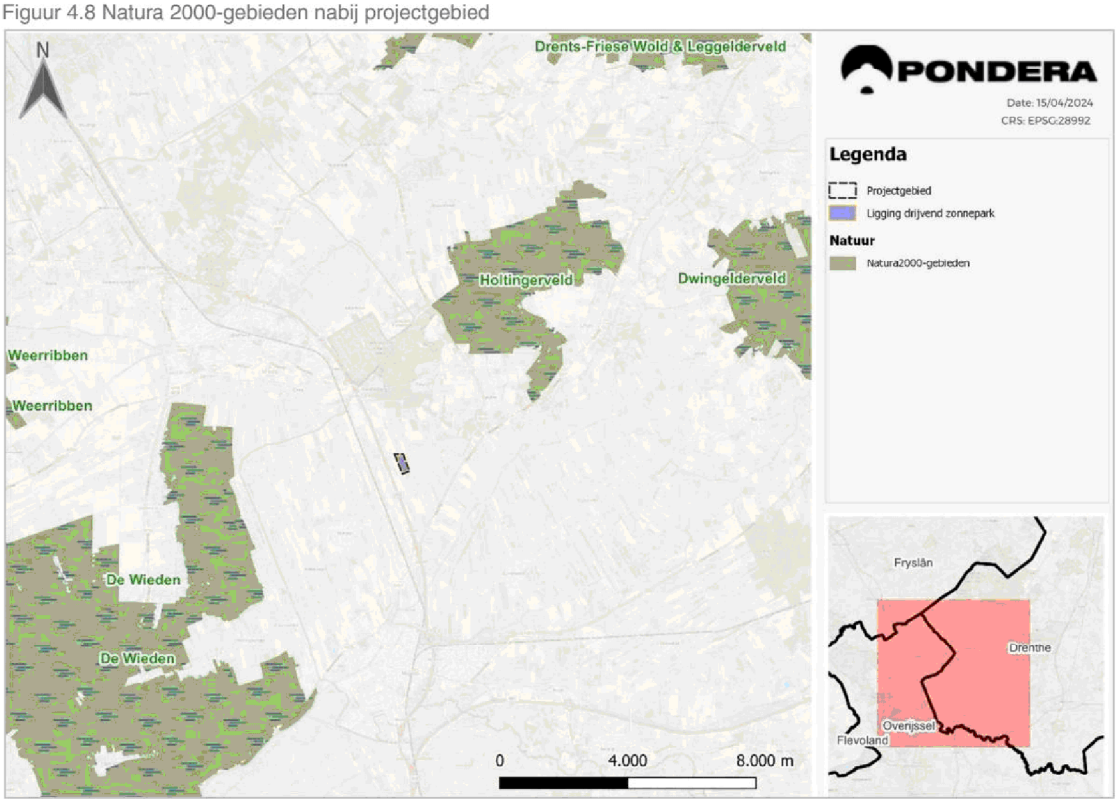

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Voor gebieden die zijn begrensd binnen het Natuurnetwerk Nederland, ecologische verbindingszones en gebieden met agrarisch natuurbeheer, geldt een beschermingsregime. Ingrepen in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op deze gebieden, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen. Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland, dan geldt het ‘nee, tenzij-regime’. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de schade zoveel mogelijk worden beperkt door mitigerende maatregelen en moet de resterende schade door de initiatiefnemen worden gecompenseerd.

0322 489237

Soortenbescherming

De bescherming van soorten is in de Ow beschreven in afdeling 11.2 van het Bal. Bij de realisatie van het drijvend zonnepark moet rekening worden gehouden met het huidige voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het projectgebied. De wet kent een drietal relevante beschermingsregimes; beschermingsregime soorten vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2. Bal), beschermingsregime soorten habitatrichtlijn (paragraaf 11.2.3 Bal) en beschermingsregime andere soorten (paragraaf 11.2.4 Bal). Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

Vellen van houtopstanden

Afdeling 11.3 van het Bal geeft regels over het vellen en herbeplanten van houtopstanden met het oog op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. Het omhakken of rooien van bossen en houtopstanden is niet zomaar toegestaan, dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Afdeling 11.3 gaat onder meer over:

- houtopstanden gelegen buiten de in het omgevingsplan aangewezen ‘bebouwingscontour houtkap’;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m^2);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

4.8.2 Onderzoek

Voor het initiatief is door een gecertificeerd ecoloog veldonderzoek uitgevoerd. Zo kan vastgesteld worden of er beschermde planten en dieren in het gebied aanwezig (kunnen) zijn. Ook is beoordeeld of het initiatief gevolgen heeft voor beschermde natuurgebieden. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het onderzoeksrapport ‘*Natuurtoets zonnepanelen op een waterplas te Darp*’, dat als Bijlage 1 is toegevoegd aan deze onderbouwing. De belangrijkste resultaten van dit onderzoek zijn in deze paragraaf toegelicht

N.B. Dit onderzoek is uitgevoerd voor invoering van de Omgevingswet (1-1-2024). Uitkomsten van dit onderzoek zijn daarom waar van toepassing vertaald naar de nieuwe wetgeving.

Gebiedsbescherming

Natura2000-gebieden

Het projectgebied ligt in de omgeving van Natura2000-gebieden Holtingerveld (3,8 km), de Wieden (5,0 km), Dwingelderveld (10,6 km) en Werrribben (11,5 km). Natura 2000-gebieden in de ruimere omgeving van het plangebied liggen op een afstand van meer dan 15 kilometer, dit is buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op grond van de aard van het project en de afstand tot het plangebied uitgesloten. Mochten er toch lichte ingrepen nodig zijn, zal van te voren onderzoek worden gedaan naar de effecten op instandhoudingsdoelstellingen en de eventueel benodigde vergunningen aangevraagd. Worst-case is er in de stikstofberekening (zie paragraaf 4.9) wel rekening gehouden met groenkap.

0322 489237

Directe effecten
Hieronder wordt verstaan de directe effecten als gevolg van oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, en verstoring door geluid en licht. Hierover concludeert het rapport het volgende:

- De aanleg van het drijvend zonnepark buiten Natura2000-gebieden neemt geen ruimte binnen die gebieden in beslag en doorsnijdt de gebieden ook niet. Op deze manier ontstaat geen versnippering.
- Binnen het plangebied is tijdens de aanleg en na afloop geen sprake van verontreiniging. Daarom is er ook geen sprake van verontreiniging in de N2000-gebieden.
- Het water waar de zonnepanelen in worden gelegd behoudt zijn oppervlakte. Regen die op de zonnepanelen valt, stroomt het water in. Er verandert dus niets aan de waterhuishouding binnen het plangebied, óf daarbuiten.
- De opbouw van het zonnepark zal gepaard gaan met geluid en licht door het gebruik van machines en werkverkeer. Na afloop van de aanleg is er geen geluid of licht extra binnen het plangebied of daarbuiten. Het licht en geluid tijdens de aanleg zal geen van de N2000-gebieden bereiken gezien het plangebied omringd is door bomen, en ertussen bebouwing en infrastructuur aanwezig is. Bovendien is het uitgesloten dat dergelijk geluid en licht 4,5 km of meer aflegt.

Geconcludeerd wordt dat de directe effecten oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid en licht niet aan de orde zijn, gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot de Natura 2000-gebieden.

Stikstof
Het rapport concludeert dat indirecte effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie niet uit te sluiten zijn. Hiervoor is een Voortoets vereist met de AERIUS-calculator. Zie hiervoor paragraaf 4.9 (Stikstof).

Natuurnetwerk Nederland (NNN)-gebieden
Het rapport concludeert dat de afstand tot het dichtstbijzijnde NNN-gebied meer dan 1,2 km is, en dat directe en indirecte effecten op het NNN uit te sluiten zijn.

Soortenbescherming

Soortengroepen zonder effecten
Het rapport concludeert dat in het projectgebied de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de volgende soortengroepen kan worden uitgesloten:

- Planten
- Vissen

Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Omgevingswet ten aanzien van deze soortengroepen uitgesloten.

0322 489237

Amfibieën

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten amfibieën van het 'Beschermingsregime andere soorten' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. De oevers in het plangebied bieden geschikt voortplantingswater voor deze soorten. Het groen rondom vormt geschikt landhabitat.

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën van het 'Beschermingsregime andere soorten' treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

De werkzaamheden vinden plaats aan de noordoever, de favoriete zijde voor amfibieën aangezien hier de meeste zon op komt te staan. Met name bij (de start van) werkzaamheden in maart – mei kunnen hier amfibieën aanwezig zijn. In het kader van de Zorgplicht wordt daarom aanbevolen de werkzaamheden rustig op te starten, en eventuele eitjes (zoals kikkerdril) te verplaatsen naar een deel van het water waar nog niet gewerkt wordt.

Reptielen

Uit het plangebied en omgeving zijn waarnemingen bekend van de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geen geschikt habitat biedt voor levendbarende hagedis en ringslang. Er zijn geen plekken waar dieren kunnen zonnen en bijvoorbeeld ook geen broedhopen voor de eieren van de ringslang aanwezig. Het bosgedeelte is enigszins geschikt voor hazelworm, maar voor deze weinig mobiele soort ligt het gebied vermoedelijk te geïsoleerd. Ook is de hoeveelheid geschikt dood hout nog beperkt. De dichtstbijzijnde waarneming is op 1,2 km afstand. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied in principe géén betekenis heeft voor beschermde soorten reptielen, met een zeer kleine kans op hazelworm.

Mocht de hazelworm toch voorkomen in het plangebied, zal hij zich ophouden in het bosgedeelte. Hier vinden geen werkzaamheden plaats waardoor effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien het voorkomen van beschermde soorten reptielen in het werkgebied kan worden uitgesloten, kunnen (negatieve) effecten op deze soortgroep als gevolg van de voorgenomen ingreep eveneens worden uitgesloten.

Ongewervelden

In het rapport wordt vastgesteld dat er enkele beschermde soorten ongewervelden in de omgeving voorkomen, waaronder enkele libellensoorten (beekrombout, gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel en Kempense heidelibel), alsmede enkele soorten dagvlinders. Het rapport beargumenteert voor de benoemde soorten dat de kenmerken van het plangebied niet aansluiten bij de kenmerken van de meest geschikte habitat voor deze soorten, en dat er dus geen aanwezigheid van deze soorten verwacht wordt.

Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode waarin ongewervelden zoals insecten weinig actief en zichtbaar zijn. Het habitat zoals structuur en waardplanten geeft echter geen aanleiding om (andere) beschermde soorten te verwachten. Daarom wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten ongewervelden. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde soorten uitgesloten.

0322 489237

Zoogdieren

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het 'Beschermingsregime andere soorten' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Er zijn enkele beschermde soorten in de omgeving bekend. Dit zijn de steenmarter, eekhoorn, das, boommarter, bunzing en otter.

Over aanwezigheid van deze soorten binnen het projectgebied wordt het volgende geconcludeerd:

- **Steenmarter:** De steenmarter kan wel voedsel zoeken in het gebied, maar heeft zijn verblijfplaats elders.
- **Eekhoorn:** bij het veldbezoek zijn geen nesten gevonden.
- **Das:** Een aangetroffen uitwerpsel is mogelijk van de das. Ook is de aanwezigheid van een kleine dassenburcht bekend, maar tekenen van jaardoor gebruik, zoals nestputjes en haren, zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.
- **Boommarter:** de dunne bomen bieden geschikte holtes voor boommarters. Het aandeel bos is echter nogal klein voor een territorium, waardoor aanwezigheid naar verwachting is uitgesloten.
- **Bunzing:** op een vissteiger is een uitwerpsel gevonden met visresten, mogelijk afkomstig van een bunzing. Het habitat is ook geschikt gevonden voor aanwezigheid van deze soort.
- **Otter:** het aangetroffen uitwerpsel dat hierboven voor de bunzing is benoemd, kan mogelijk ook van een otter afkomstig zijn, maar de kenmerkende geur ontbrak. Aanwezigheid van otters kon op basis van het veldbezoek niet worden uitgesloten, omdat de otter een mobiele soort is en mogelijk rondom het plangebied zijn verblijfplaats heeft.

De werkzaamheden zijn beperkt tot de noordoever en het wateroppervlak. Dit beperkt het effect op de meeste grondgebonden zoogdieren, zoals de das, zolang niet 's nachts met kunstlicht gewerkt wordt.

Op de otter zouden de zonnepanelen wel effect kunnen hebben doordat hij mogelijk minder goed kan jagen onder zonnepanelen. Mogelijk hebben zonnepanelen ook een effect op de voedselketen waardoor het visbestand verandert. Dit verschilt per situatie maar de kans op negatieve effecten neemt toe bij een hoge bedekking met zonnepanelen. De vermindering aan zonlicht heeft effect op algen en daarmee op zoöplankton die ook door vis wordt gegeten.

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen overdag te werken zonder kunstlicht. Geadviseerd wordt om in het winterseizoen nog een bezoek te brengen om te zoeken naar sporen van otters. Het verdere onderzoek naar otters loopt nog. De initiatiefnemer geeft te kennen de daaruit voortkomende maatregelen te zullen opvolgen.

Vleermuizen

De bomen in het plangebied herbergen mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis. Bovendien hangen er enkele vleermuiskasten. Massawinterverblijfplaatsen zijn uitgesloten omdat er geen grote gebouwen zoals kerken of bunkers aanwezig zijn.

0322 489237

Aangezien het plangebied geen lijnvormig object is of gebieden verbindt met elkaar, is van een mogelijk essentiële vliegroute geen sprake. Vrij uniek is wel de besloten ligging van een groot oppervlakte aan oppervlaktewater zonder obstakels zoals waterlelie. De watervleermuis en meervleermuis foerageren bij voorkeur op dergelijke wateren. Voor hen zou dit een essentieel foerageergebied kunnen zijn. Bijvoorbeeld omdat ze hier foerageren in de kraamperiode, bij slecht weer (harde wind) of vlak na de overwinterperiode als ze snel veel moeten eten om weer aan te komen.

Indien vleermuizen (Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn) in de bomen verblijven, kunnen de voorgenomen werkzaamheden bij de aanleg van het zonnepark leiden tot het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen, wat verboden is op grond van de Omgevingswet. Dit zou gebeuren indien ze regelmatig verstoord worden met kunstmatige verlichting.

Hetzelfde geldt voor het mogelijk essentiële foerageergebied. Dit kan na afloop van de werkzaamheden niet meer in gebruik worden genomen doordat het wateroppervlak niet meer beschikbaar is als er zonnepanelen op liggen.

Om uitsluitsel te kunnen geven over de huidige betekenis (welke functie) van het plangebied voor vleermuizen (welke soorten), is nader onderzoek nodig. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of een soortenontheffing nodig is en of mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn.

De initiatiefnemer heeft te kennen gegeven de voorgestelde maatregelen uit dit vervolgonderzoek te zullen opvolgen. Deel daarvan zal in ieder geval zijn om een strook uit de oever vrij te laten en ruimte te houden tussen de panelenrijen, zodat er gedeeltelijk behoud van de foerageergebieden is.

Samenvatting te nemen maatregelen

Het natuurrapport adviseert de volgende maatregelen om de effecten op de natuur te beperken dan wel te vermijden. De initiatiefnemer heeft aangegeven gehoor te geven aan deze maatregelen tijdens de bouw van het zonnepark:

- Nader onderzoek naar vleermuizen en opvolgen daaruit voortkomende maatregelen. (Mogelijk aanvragen vergunning voor verbodsovertreding, indien uit onderzoek blijkt dat dit nodig is of als mitigerende maatregelen niet toereikend zijn.)
- Het houden van een afstand vanaf de oever, ter gedeeltelijk behoud van foerageergebieden voor vleermuizen, de aan te houden afstand tot de oever is nog afhankelijk van aanvullend onderzoek. Vooralsnog wordt in de aanvraag een minimale afstand van 10 meter tot de oevers aangehouden. Deze afstand wordt eventueel vergroot als dit noodzakelijk blijkt vanuit de in uitvoer zijnde aanvullende (ecologische) onderzoeken.
- Nader onderzoek naar voorkomen van otters en opvolgen van daaruit voortkomende maatregelen. (Mogelijk aanvragen vergunning voor verbodsovertreding, indien uit onderzoek blijkt dat dit nodig is of als mitigerende maatregelen niet toereikend zijn.)
- Rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
- Het werkterrein ongeschikt maken voor nestgelegenheden buiten het broedseizoen.
- Tijdens het broedseizoen een broedvogelcheck uitvoeren.
- Vanuit één richting rustig werken zodat dieren kunnen vluchten.
- Het gebruik van kunstlicht 's nachts vermijden.

0322 489237

- Als het werkterrein wordt afgesloten; de noordoever zo flauw mogelijk achterlaten, minstens een talud van 1:10.
- Creëren van schuilgelegenheden voor vissen.

Vellen van houtopstanden

Het is niet uitgesloten dat er voor de aanleg van het park een aantal bomen gekapt moet worden. Mocht dit zich voordoen, dan zal daar tijdig een kapvergunning voor worden aangevraagd. Ook hiervoor geldt dat het veldbezoek in het kader van het ecologisch werkprotocol bedoeld is om te bepalen of er geen soorten gebruik maken van de betreffende bomen.

4.8.3 Conclusie

Op basis van de quickscan natuuronderzoek is gebleken dat er voor een aantal soorten maatregelen nodig zijn om de effecten te beperken danwel te vermijden. Ook zijn er vervolgonderzoeken nodig. De initiatiefnemer heeft te kennen gegeven alle mitigerende maatregelen te zullen opvolgen. De vervolgonderzoeken zijn reeds uitgezet. Voor mogelijke resteffecten wordt een natuurontheffing aangevraagd.

Bij het correct opvolgen van de mitigerende maatregelen en uitvoer van verdere onderzoeken (en opvolgen van daaruit voortkomende maatregelen) is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.9 Stikstof

4.9.1 Toetsingskader

Gebiedsbescherming is opgenomen in de Omgevingswet en biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden, alsmede de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden. Het kan daarbij zowel activiteiten binnen als buiten het betreffende Natura 2000-gebied betreffen. Natura2000-gebieden hebben een externe werking, waardoor ook moet worden bezien of activiteiten buiten het Natura 2000-gebied negatieve effecten kunnen hebben op de daarvoor vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. Het is juridisch verplicht om projecten te beoordelen op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Voor projecten geldt een vergunningsplicht (omgevingsvergunning Natura 2000-activiteiten) als het project een significant gevolg kan hebben voor een Natura 2000-gebied (art. 5.1 lid 1, onder e, OW).

Als een ontwikkeling op zichzelf niet leidt tot een toename van stikstofdepositie (> 0,00 mol/ha/jaar), dan is op grond van objectieve gegevens uitgesloten dat de ontwikkeling qua stikstofdepositie significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied heeft. Het project is dan vanwege stikstofdepositie niet vergunningplichtig op grond van de Omgevingswet.

Als een ontwikkeling op zichzelf leidt tot een toename van stikstofdepositie, maar vergeleken met de referentiesituatie er geen toename is van stikstofdepositie, dan zijn er eveneens geen significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden en is ook dan het project niet vergunningplichtig op grond van de Omgevingswet. In de twee genoemde situaties staat de Omgevingswet besluitvorming (voor wat betreft gebiedsbescherming) dan niet in de weg.

AERIUS-calculator

De stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied kan berekend worden met behulp van het verplicht te gebruiken rekenprogramma AERIUS Calculator. Van elke te berekenen situatie wordt een model gemaakt met invoergegevens waarmee vervolgens de berekening wordt uitgevoerd. Op basis van de invoer bepaalt het rekenprogramma AERIUS Calculator zelf de correcte berekening van de bijdrage ten opzichte van de referentiesituatie, indien aanwezig. Tevens bepaalt zij zelf de rekenpunten binnen de Nederlandse Natura 2000- gebieden. De bijdrage aan de stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden wordt berekend ter plaatse van stikstofgevoelige habitats.

4.9.2 Onderzoek

Voor zonneplas Paardeweide is een stikstofonderzoek uitgevoerd met rekenprogramma AERIUS, voor zowel de bouwfase als de gebruiksfase. De resultaten en onderliggende uitgangspuntenrapportage zijn opgenomen in Bijlage 2 aan voorliggende onderbouwing. Voor verdere toelichting van de uitgangspunten, rekenmethodes, gegevensinvoer en resultaten, wordt verwezen naar deze bijlage.

Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat het project niet leidt tot significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden door stikstofuitstoot. Er is sprake van een (afgeronde) depositie van 0,00 mol N per hectare per jaar.

0322 489237

4.9.3 Conclusie

Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen als gevolg van stikstofuitstoot tijdens de bouw- en de gebruiksfase. Daarmee is er op het aspect Stikstof sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

4.10 Bodemkwaliteit

4.10.1 Toetsingskader

De algemene regels die ten behoeve van bodemkwaliteit gelden zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) als instructieregels die gemeenten in hun omgevingsplannen moeten betrekken. Waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie worden opgenomen in het definitieve omgevingsplan (artikel 5.89i Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)). Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen. Bij een overschrijding van een vastgestelde waarde (zie artikel 5.89i Bkl) is het bouwen van een bodemgevoelig gebouw alleen toegelaten als de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen (artikel 5.89k Bkl). Daarnaast zijn er specifieke regels over bodem opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), onder andere:

- regels over graven in de bodem (paragraaf 3.2.21 en 3.2.22 Bal);
- regels over activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico (paragraaf 2.3.6a.4).

Bij wijzigingen van activiteiten geldt dat de bodem geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik. Dit kan betekenen dat een onderzoek moet worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit.

4.10.2 Onderzoek

Gelet op de huidige functie van de locatie (voormalig zandwinplas) en het feit dat het voornemen geen gevoelige bestemming is waar mensen verblijven, mag worden aangenomen dat de bodem voor het voornemen geschikt is. Daarnaast geldt dat op basis van het bodemloket er geen bodemverontreiniging in het gebied bekend is.

Aangezien de planlocatie zich bevindt op een voormalig zandwinplas is de bodem in het verleden al aanzienlijk verstoord en is eventuele invloed op de bodemkwaliteit in verhouding zeer beperkt. Voor de aanleg van het drijvend zonnepark zijn zowel in oppervlakte als diepte slechts zeer beperkte grondwerkzaamheden nodig. De werkzaamheden betreffen het beperkte deel van het zonnepark dat op land ligt, de verankering van het zonnepark aan de bodem, een verharde aanvoerweg en parkeervak, een elektriciteitsverbinding naar een transformatorgebouw, de aanleg van een transformatorgebouw, en een kabelverbinding voor de aansluiting op het elektriciteitsnet.

4.10.3 Conclusie

Er zijn geen belemmeringen voor de realisatie van het zonnepark vanuit bodemkwaliteit. Vanuit het aspect bodemkwaliteit is er daarom sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.11 Water

4.11.1 Toetsingskader

Water is een essentieel onderdeel van onze leefomgeving. Belangrijke opgaven zijn het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Zeker in samenhang met het beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit. Water en het watersysteem maken derhalve integraal deel uit van de fysieke leefomgeving. Enerzijds is water één van de ordende principes in de fysieke leefomgeving en kan daarmee beperkingen opleggen aan het gebruik van een locatie. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beide is derhalve noodzakelijk om problemen zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, et cetera te voorkomen.

De verplichte weging van het waterbelang (voorheen: watertoets) is geregeld in artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De gemeente moet de opvattingen van de waterbeheerder betrekken bij het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit geldt in het algemeen voor alle waterbelangen. Er gelden geen regels voor hoe de gemeente de waterbeheerder hierbij betrekt. De gemeente is vrij om hier zelf invulling aan te geven.

Voor een aantal specifieke rijksbelangen stelt het Bkl aanvullende instructieregels zoals voor de bescherming van primaire waterkeringen, behoud waterveiligheid kust, behoud waterveiligheid grote rivieren en het IJsselmeergebied.

4.11.2 Onderzoek

Afval- en hemelwater

Een aansluiting voor vuil afvalwater is met de toekomstige functie als (deels drijvend) zonnepark niet aan de orde. Hemelwater dat op de zonnepanelen terecht komt, wordt direct afgevoerd in de plas of de grond. De drijvers zijn voorzien van gaatjes waardoor het hemelwater direct de plas in kan stromen. Hiermee wordt de natuurlijke opvang van het hemelwater gehandhaafd. Ten behoeve van de voorzieningen op land zal wel verharding plaatsvinden.

Lozing

Er is, zowel tijdens de bouwfase als de gebruiksfase, geen sprake van lozing van verontreinigd water of anderszins verontreinigende stoffen op het oppervlaktewater of de bodem. De panelen en de constructies worden uitgevoerd in niet-uitloogbare materialen zodat de waterkwaliteit als gevolg van het project niet verslechtert.

Resultaat watertoets

Via de website www.hetwateradvies.nl is de digitale toetsprocedure doorlopen bij Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het doorlopen van de digitale watertoets is uitgemond in een toetsresultaat, dat is bijgevoegd als Bijlage 3 bij deze ruimtelijke onderbouwing. Voor wat betreft de analyse/beoordeling kan verwezen worden naar genoemde bijlage. In het bijzonder dient daarbij aandacht te worden besteed aan de waterbergingsfunctie van het gebied. Hieromtrent zal nader overleg plaatsvinden met het Waterschap. Op voorhand kan ten aanzien van dit punt echter worden aangegeven dat de aanwezigheid van de drijvende constructies met zonnepanelen geen gevolgen heeft voor de waterbergingscapaciteit van het gebied.

0322 489237

Uit de toets komen verder de volgende aandachtspunten:

Verharding
Voor het voornemen wordt ca. 0,2 ha (2.000 m^2) verharding gerealiseerd. Volgens de digitale watertoets is er ca. 160 m^3 waterberging nodig. Echter, vanwege de aanwezigheid van de waterplas op het terrein, is hiervoor ruimschoots genoeg waterberging en vormt compensatie van de verharding geen probleem.
Er worden geen nieuwe watergangen aangelegd.

B-watergangen (schouwsloten)
In het plangebied bevindt zich een B-watergang. B-watergangen (of schouwsloten) hebben een belangrijke functie voor de waterafvoer- en berging. Deze watergangen staan op de legger van het waterschap en de Keur is van toepassing. Volgens de Keur zijn alle activiteiten die plaatsvinden in, op of langs watergangen van het waterschap vergunningsplichtig. Voor minder ingrijpende activiteiten zijn algemene regels vastgesteld. Hierdoor kan er sprake zijn van vrijstelling of hoeven deze activiteiten alleen te worden gemeld.

Aanhouden afstand tot oever
Uit een vooroverleg met het waterschap dat door de initiatiefnemer is gevoerd, is naar voren gekomen dat vanuit het waterschap een kader geldt om 30 meter tot de oever vrij te houden. Wanneer de waterplas erg diep is en de kade stijl afloopt is het waterschap bereid van dit kader af te wijken en kan zij akkoord gaan met een kleinere afstand van bijvoorbeeld 10 meter tot de oever. In het ontwerp van het zonnepark is nu uitgegaan van een vrije afstand tot de oever van 10 meter.

De initiatiefnemer heeft aangegeven over de vrije afstand tot de oever na verdere concretisering van de plannen en het opstellen van het aanneemplan contact op te nemen met het waterschap.

4.11.3 Conclusie

De initiatiefnemer geeft gehoor aan het advies van het waterschap om een afstand van circa 10 meter tot de oever van de waterplas te houden en treedt over de exacte afstand verder in overleg met het waterschap. Op overige watergerelateerde aspecten zijn geen negatieve effecten geconstateerd.

Vanuit het aspect water is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.12 Cultuurhistorie en archeologie

4.12.1 Toetsingskader

De regelgeving over het behoud en beheer van cultureel erfgoed is sinds 2016 ondergebracht in de Erfgoedwet. Samen met de Erfgoedwet maakt de Omgevingswet een integrale bescherming van het cultureel erfgoed mogelijk. De vuistregel voor de verdeling tussen Erfgoedwet en Omgevingswet is als volgt: de duiding van cultureel erfgoed en de zorg voor cultuurgoederen in overheidsbezit staat in de Erfgoedwet; de omgang met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving is geregeld in de Omgevingswet.

Voor gebouwde of aangelegde monumenten betekent dit dat de vergunningverlening voor het wijzigen van rijksmonumenten is geregeld in de Omgevingswet. Ook aanwijzing en omgang met beschermde stads- en dorpsgezichten gebeurt op grond van de Omgevingswet. Datzelfde geldt voor de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving (vergunningverlening en integratie in de planvorming).

Wat onder cultureel erfgoed wordt verstaan is opgenomen in bijlage A (begrippen) van de Omgevingswet. Het gaat hierbij om monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat onderwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

Bij het beschermen van cultureel erfgoed in het omgevingsplan moet de gemeente rekening houden met bepaalde uitgangspunten. In artikel 5.130 lid 2 Bkl staan de instructieregels gesteld door het Rijk. Deze gaan over:

- ontsiering, beschadiging of sloop van beschermde monumenten of archeologische monumenten; verplaatsing van beschermde monumenten;
- gebruik van monumenten ter voorkoming van leegstand;
- aantasting van de omgeving van een beschermend monument;
- aantasting van karakteristieke stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen;
- conserveren en in stand houden van archeologische monumenten.

4.12.2 Onderzoek

Archeologie

Ter plaatse van het plangebied is geen archeologisch monument geregistreerd onder het omgevingsplan. De dichtstbijzijnde archeologische vindplaats uit de Archeologische Monumentenkaart[30] (AMK) is gelegen op circa 990 meter ten noorden van het plangebied (zie Figuur 4.9). Dit betreft een terrein met daarin sporen van bewoning uit het Neolithicum.

Naast de MAK is ook de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW, 2008) geraadpleegd. Hierop is het plangebied gekarakteriseerd als gebied met een lage tot middelhoge trefkans (Figuur 4.9). Deze trefkans is op basis van computermodellen tot stand gekomen, waarin geen rekening is gehouden met de voormalige functionaliteit van het gebied als zandwinlocatie. Een lage tot middelhoge trefkans betekent dat de kans op de aanwezigheid van archeologisch waardevolle objecten laag tot middelhoog is.

[30] Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (2014). Archeologische Monumentenkaart. Bron: https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Archeologie%2Din%2DNederland#

0322 489237

Voor de aanleg van het zonnepark zijn zowel in oppervlakte als diepte slechts zeer beperkte graafwerkzaamheden nodig. De werkzaamheden betreffen:

- beperkte graafwerkzaamheden voor de zonnetafels van het deel van het zonnepark dat op land ligt;
- de verankering van het (drijvende deel van het) zonnepark aan de bodem van de zandwinplas, op slechts enkele ankerpunten;
- een verharde aanvoerweg en parkeervak;
- een ondergrondse elektriciteitsverbinding naar een transformatorgebouw;
- de aanleg van een transformatorgebouw, en;
- een kabelverbinding voor de aansluiting op het elektriciteitsnet.

Eventuele kans op verstoring van archeologische vindplaatsen zal hiermee zeer beperkt zijn.

Verstoring van archeologische waarde door voormalige zandwinning

Aangezien de planlocatie zich bevindt op een voormalig zandwinplas zullen mogelijke vondsten bovendien reeds ernstig verstoord zijn. Gezien de beperkte diepte en oppervlakte van de ingreep, alsmede al aanwezige verstoring wordt verder archeologisch onderzoek dan ook niet noodzakelijk geacht.

Cultuurhistorie

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft alle rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten in kaart gebracht[31]. Het dichtstbijzijnde stads- en dorpsgezichten betreft het gezicht van Havelte – Eursinge op 1650 meter afstand. Gezien de afstand tot het plangebied, en aangezien het zonnepark niet zichtbaar is van buiten het plangebied, is er geen effect op het beschermde dorpsgezicht.

Binnen het plangebied bevinden zich geen objecten die als cultureel erfgoed zijn aangemerkt. Het dichtstbijzijnde Rijksmonument is gekenmerkt als 'Terrein met de hunebedden D53 en D54, grafheuvels en een bron', gelegen aan de Hunebeddenweg te Darp, op ongeveer 4 kilometer tot het dichtstbijzijnde punt in het plangebied. Op deze afstand is er met zekerheid geen sprake van mogelijke verstoring door aanleg van het zonnepark.

[31] Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (2024). Kaart met stads- en dorpsgezichten. Bron: https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Archeologie%2Din%2DNederland#

0322 489237

Figuur 4.9 Archeologische en cultuurhistorische waarden rondom het plangebied

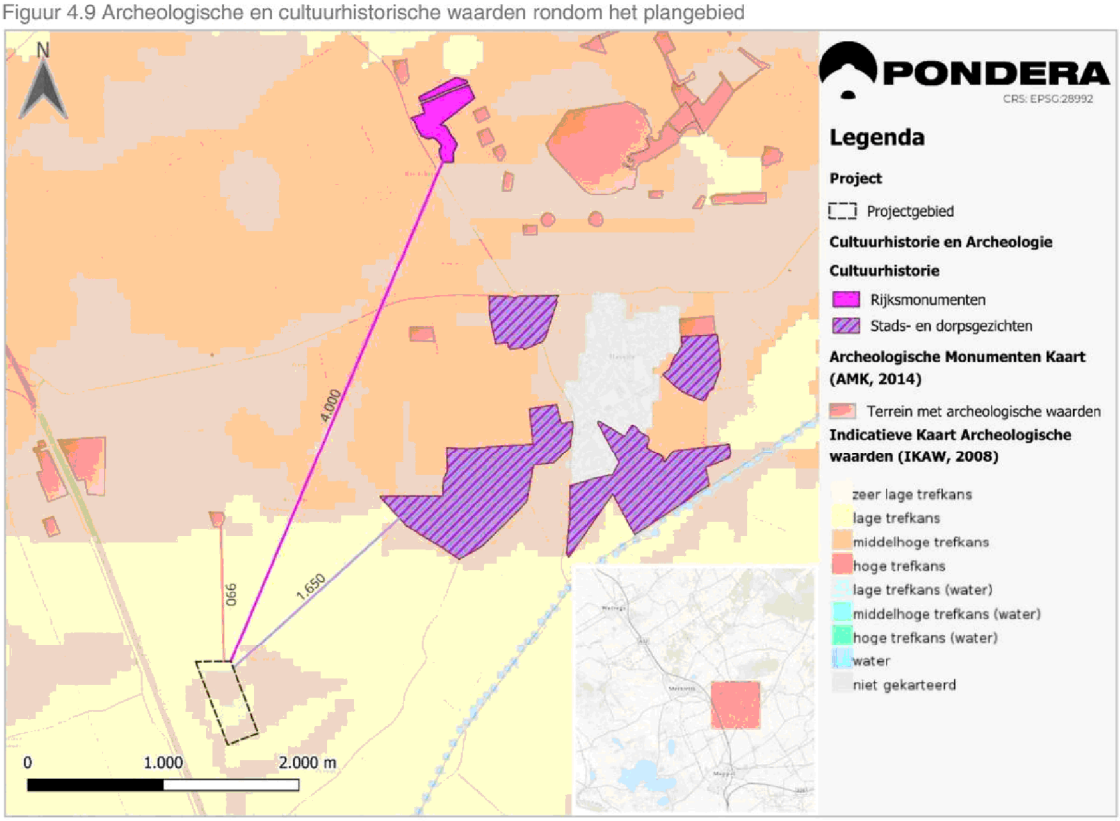

4.12.3 Conclusie

Voor de aspecten Cultuurhistorie en Archeologie zijn er geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is er op dit thema sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

4.13 Gezondheid

4.13.1 Toetsingskader

Er bestaat een relatie tussen milieu en gezondheid. Ook andere factoren dan milieufactoren zijn van invloed op de gezondheid van mensen, denk aan roken, beweging en het binnenklimaat van woningen. Uit ervaring bij projecten voor zonne-energie blijkt dat er bij omwonenden zorgen kunnen bestaan over de mogelijke gevolgen van een zonnepark op de kwaliteit van de leefomgeving en de gezondheid. In deze paragraaf wordt daarom het onderwerp zonne-energie in relatie tot gezondheid nader belicht.

Wanneer zonneparken in of nabij bewoonde gebieden worden geplaatst, kunnen omwonenden hinder ondervinden van deze aspecten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat hinder kan worden ondervonden, terwijl er geen sprake is van gezondheidseffecten. (Ernstige) hinder zou kunnen leiden tot gevoelens van irritatie, boosheid en onbehagen en als gevolg daarvan tot gezondheidseffecten (bijvoorbeeld door hoge bloeddruk). Hinder van zonneparken komt voornamelijk voort uit visuele effecten (zichtbaarheid en schittering) of uitstootgassen tijdens de bouwfase.

Het aspect gezondheid maakt impliciet deel uit van eerdere paragrafen in dit hoofdstuk, aangezien de regels die zijn opgesteld voor onder andere luchtkwaliteit, geluid en schittering beschermen tegen onaanvaardbare hinder. Bij het vaststellen van die regels speelden gezondheidsaspecten een rol. Voor het aspect gezondheid op zich bestaat er geen wettelijk toetsingskader.

4.13.2 Onderzoek

Elektromagnetische velden

Waar sprake is van de productie van stroom is tevens sprake van elektromagnetische velden (EM-velden). Elektromagnetische velden komen overal om ons heen voor. Zo produceren huishoudelijke apparaten EM-velden, maar ook de Aarde heeft zijn eigen EM-veld. Rond de bekabeling van het zonnepark, de transformatorgebouwen en de omvormers is sprake van Extreem Laag Frequente Elektromagnetische Velden (ELF-EMV). Langdurig verblijf binnen elektromagnetische velden, bijvoorbeeld in de directe omgeving van de transformatorgebouwen, moet worden vermeden.

Het RIVM-heeft een onderzoek[32] uitgevoerd naar ELF-EMV-velden rondom verschillende typen bronnen. Uit literatuurwaarden en metingen bleek dat onder redelijk maximale omstandigheden[33] de afstand tot de omvormer waarop het gemeten veld zwakker wordt dan 0,4 µT circa 1,0 meter is. Voor schakelkasten is dat 6,0 meter. Geconcludeerd kan worden dat op grotere afstand het EMV-veld, zelfs onder maximale omstandigheden, niet groter is dan 0,4 µT.

In het geval van het beoogde zonnepark geldt dat binnen enkele meters van de installaties geen personen verblijven. Het gebied is niet publiek toegankelijk, en wordt alleen bezocht tijdens periodiek onderhoud. De dichtstbijzijnde woning tot de installaties ligt op een afstand van ca. 40 meter. Vandaar dat er geen aanleiding bestaat voor nader onderzoek naar mogelijke gezondheidseffecten als gevolg van EM-velden.

[32] Dusseldorp, A.; Pruppers, M.J.M.; van Putten, E.M. Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magneetvelden bij verschillende bronnen. Een aanvulling op eerdere metingen. Briefrapport 2018-0015, RIVM, geraadpleegd 19-4-2024 via https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2018-0015.pdf

[33] bij sterke zonneschijn, daardoor meer stroomproductie en een sterker ELF-EMV-veld

0322 489237

Overige gezondheidseffecten

Andere eventuele gezondheidseffecten zijn impliciet besproken in eerdere paragrafen. Het gaat hier om effecten als gevolg van:

- Geluid (paragraaf 4.1)
- Schittering (paragraaf 4.2)
- Landschappelijke inpassing (paragraaf 3.2.4)
- Luchtkwaliteit en geur (paragraaf 4.4)

4.13.3 Conclusie

Uit het oogpunt van gezondheid zijn geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

0322 489237

4.14 Radioastronomie

4.14.1 Toetsingskader

Radioastronomie is de wetenschap die zich bezighoudt met het bestuderen van objecten en processen in het heelal door middel van radiogolven. Sommige objecten in het heelal zenden zichtbaar licht uit, en zijn daardoor te bestuderen met een optische telescoop. Andere objecten zenden enkel radiogolven uit; golven met een grote golflengte. Door het opvangen van deze radiogolven kunnen wetenschappers meer te weten komen over de positie, samenstelling en beweging van objecten die met optische telescopen niet te zien zijn.

Hiervoor zijn er over de hele wereld verschillende radiotelescopen opgezet. Ook in de provincie Drenthe staan enkele van deze radiotelescopen:

- De Westerbork Synthese Radio Telescoop (WSRT)
- De Dwingeloo radiotelescoop (DRT)

Beide radiotelescopen zijn in beheer van ASTRON (Netherlands Institute for Radio Astronomy). Buiten de vestigingen met de radiotelescopen heeft ASTRON ook vestigingen in Lhee, Exloo en Buinen. Voor correcte werking van de radiotelescopen is het van belang dat de telescopen zo min als mogelijk worden blootgesteld aan geluid, trillingen en straling.

Figuur 4.10 de Westerbork Synthese Radio telescopen

In de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe geeft de provincie aan de radioastronomische installaties van provinciaal belang te achten. Daarom zijn er regels opgenomen ter bescherming van de installaties tegen geluid, trillingen en straling. Er zijn beschermingszones aangewezen rond de installaties van ASTRON en LOFAR, waarbinnen beperkingen zijn voor welke activiteiten daar kunnen plaatsvinden.

Binnen zone I (behalve de verharde wegen Eursinge – Lhee en Hooghalen – Amen) zijn alleen in uitzonderingsgevallen gemotoriseerd verkeer en activiteiten waarbij elektromagnetische straling wordt opgewekt, toegelaten. Noodzakelijk landbouwverkeer wordt tot deze uitzonderingen gerekend. Binnen zone II worden storingen voorkomen door vooraf overleg te plegen met ASTRON over de gevolgen van bedrijfsvestigingen en -uitbreidingen, intensivering van verkeer en dergelijke activiteiten.

ASTRON heeft zelf een kaart opgesteld, waarin met kleurcodes is aangegeven in welke gebieden beperkingen gelden. Op de website van ASTRON wordt voor zonneparken informatie gegeven over de grenswaarden voor de elektrische infrastructuur, met name de omvormers.

0322 489237

4.14.2 Onderzoek

Zonering radioastronomie Omgevingsvisie Drenthe

Het projectgebied ligt niet binnen de Zonering radioastronomie (zones I of II) uit de Omgevingsvisie Drenthe 2022. Zie Figuur 4.11.

Figuur 4.11 Zonering radioastronomie Omgevingsvisie Drenthe 2022

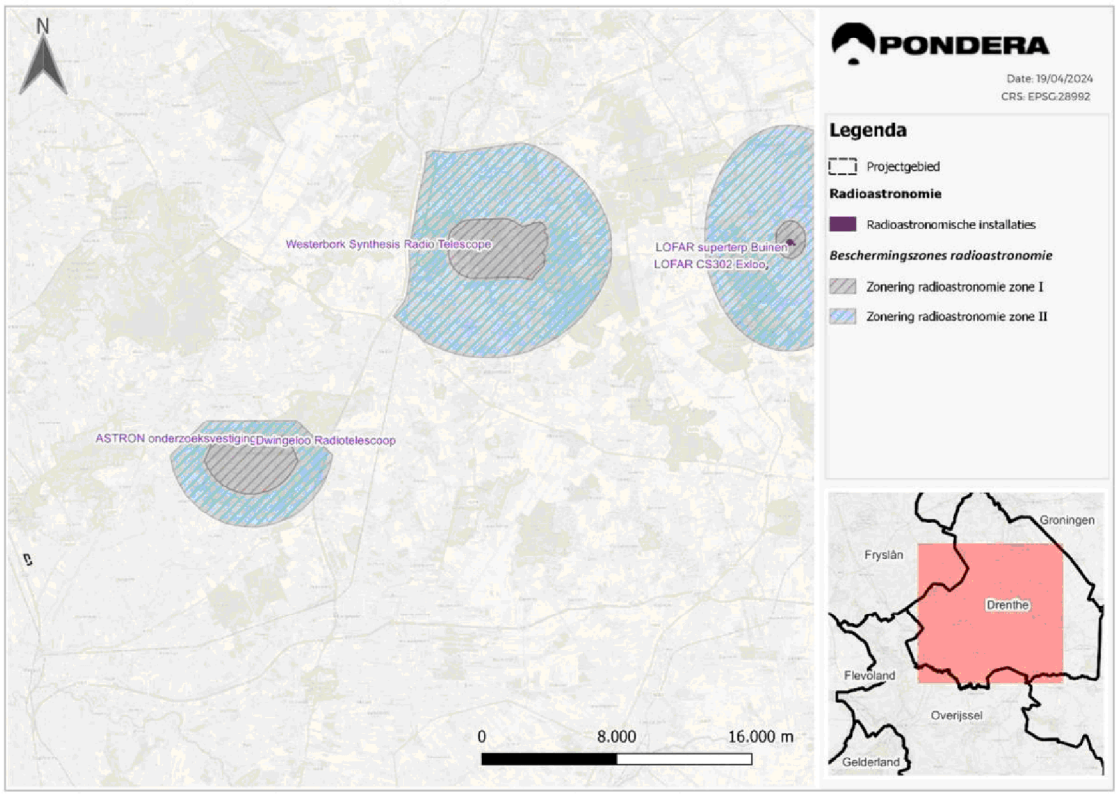

Beperkingenkaart zonneparken ASTRON

Op de beperkingenkaart die ASTRON op zijn website heeft uitgegeven, ligt het projectgebied in gebied met kleurcode geel. Hier geldt een minimale elektrische veldsterkte[34] van 20 dBµV/m. Zie Figuur 4.12.

ASTRON benoemt in zijn advies enkele omvormertypes die hieraan kunnen voldoen, en daardoor zonder nadere maatregelen worden geplaatst. Hiervoor dient er echter wel een EMC-rapport beschikbaar te zijn.

De definitieve keuze in de omvormer is op het moment van schrijven nog niet gemaakt. Daarom kan er in deze onderbouwing nog geen toetsing plaatsvinden aan dit beleidskader. De initiatiefnemer heeft echter wel aangegeven zich bewust te zijn van deze beperking, en te zullen opteren voor een type omvormer dat is opgenomen in de lijst die ASTRON heeft opgesteld. Ook wordt ASTRON schriftelijk op de hoogte gesteld van de ontwikkeling en voor aanvang om advies gevraagd.

[34] Gemeten volgens een meetprotocol zoals gespecificeerd in EN50032 (120 kHz bandbreedte op 10 meter afstand), maar met een AVG-vermogen (RMS-veld) detector.

0322 489237

Zelfs als de initiatiefnemer, om welke reden dan ook, niet kan uitgaan van een reeds goedgekeurd type omvormer, dan kunnen andere typen mogelijk met nadere maatregelen worden geplaatst. Over deze maatregelen kan ASTRON adviseren.

Figuur 4.12 Beperkingenkaart (bron: ASTRON).

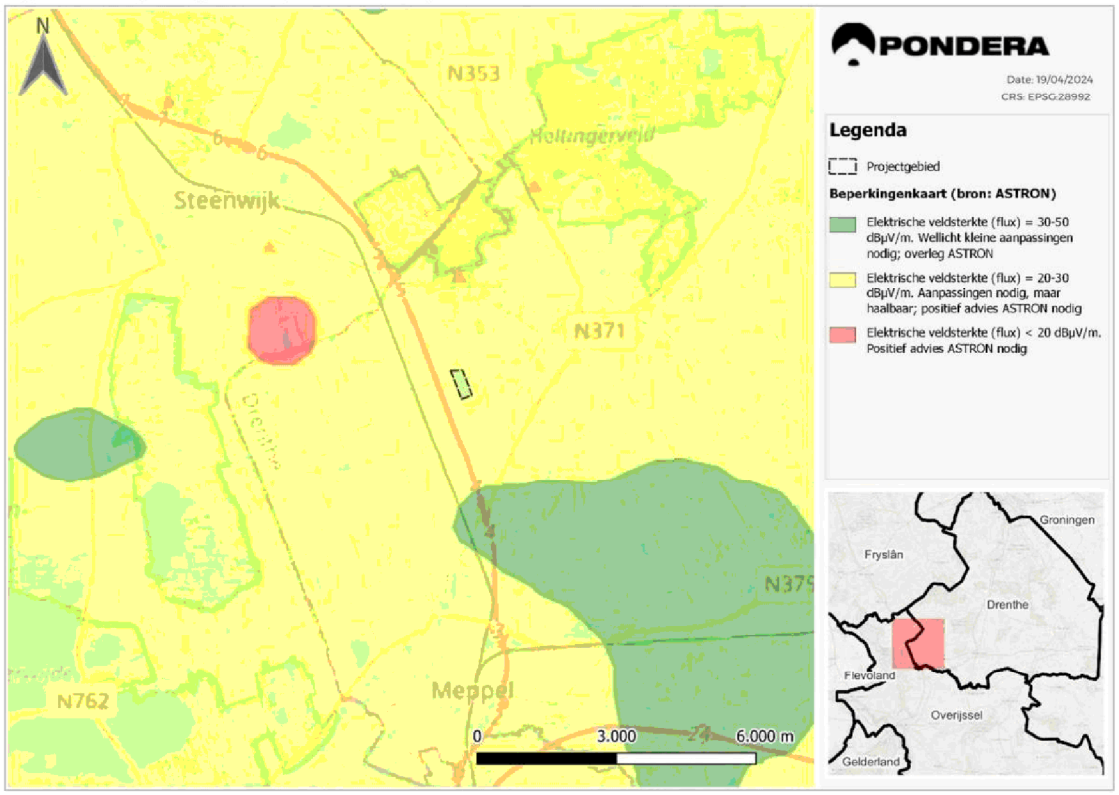

4.14.3 Conclusie

Uit het oogpunt van radioastronomie zijn met inachtneming van de bovengenoemde maatregelen geen belangrijke nadelige gevolgen te verwachten. Daarmee is voor de realisatie van het zonnepark sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

5.1.1 Financieel-economische haalbaarheid

Het initiatief wordt volledig gefinancierd door de initiatiefnemer. De investeringen voor de aanleg van het (drijvend) zonnepark, toegangswegen, kabels en transformatorstations, maar ook plankosten, nadeelcompensatie, bijdrage gebiedsfonds en benodigde mitigatie worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit. Voor de totstandkoming van dit zonnepark wordt ook een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE++) aangevraagd, waarmee de onrendabele top van de elektriciteitsproductie van dit zonnepark via een bedrag per aan het elektriciteitsnet geleverde kilowattuur wordt gecompenseerd. Met de SDE++ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn.

Er is geen reden aan te nemen dat het initiatief niet uitvoerbaar is. Indien een zonproject op voorhand niet uitvoerbaar blijkt wordt deze niet opgestart of doorgezet.

5.1.2 Kostenverhaal

Het Omgevingsbesluit (Ob) bevat relevante regels over (verplicht) kostenverhaal (zie artikel 8.13 Ob voor aangewezen activiteiten waarvoor kostenverhaal verplicht is, artikel 8.14 Ob voor de mogelijkheden om af te zien van kostenverhaal en artikel 8.15 Ob voor de kostensoortenlijst). Pas nadat is betaald, is het toegestaan de activiteiten uit te voeren (zie artikel 13.12 Ow).

Kostenverhaal geldt voor de volgende aangewezen kostenverhaalplichtige activiteiten (artikel 8.13 Ob):

- de bouw van een of meer gebouwen met een woonfunctie;
- de bouw van een of meer hoofdgebouwen anders dan gebouwen met een woonfunctie;
- de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1.000 m^2 bruto-vloeroppervlakte of met een of meer gebouwen met een woonfunctie;
- de bouw van een gebouw dat geen hoofdgebouw als bedoeld onder b is, met ten minste 1.000 m^2 bruto-vloeroppervlakte;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen met andere gebruiksfuncties dan een woonfunctie tot gebouwen met een woonfunctie, mits het ten minste tien woonfuncties betreft; of
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen met andere gebruiksfuncties dan een kantoorfunctie, een winkelfunctie of een bijeenkomstfunctie voor het verstrekken van consumpties voor het gebruik ter plaatse tot gebouwen met een of meer van deze gebruiksfuncties, mits de cumulatieve bruto-vloeroppervlakte van de nieuwe gebruiksfuncties ten minste 1.500 m^2 bedraagt.

De voorliggende aanvraag omgevingsvergunning voorziet in de realisatie van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen. Aangezien hiermee **geen** sprake is van de bouw van een hoofdgebouw zoals bedoeld in artikel 8.13 lid b Ob (er wordt immers geen gebouw gerealiseerd), is kostenverhaal **niet verplicht**.

0322 489237

5.1.3 Nadeelcompensatie

Artikel 13.3c van de Omgevingswet bevat de wettelijke grondslag om een schadevergoedings-overeenkomst aan te gaan met degene die de activiteiten verricht. Met de Omgevingswet is ook titel 4.5 van de Awb gelijktijdig in werking getreden. Met het toevoegen van titel 4.5 bevat de Awb een generieke regeling voor nadeelcompensatie. Voor het omgevingsrecht is in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet aanvullend op de regeling in de Awb een specifieke regeling voor nadeelcompensatie bij ruimtelijke besluiten opgenomen.

Op grond van hoofdstuk 15 kan schadevergoeding in de vorm van nadeelcompensatie worden uitgekeerd als de schade het gevolg is van een rechtmatig overheidsbesluit. In artikel 15.1 van de Omgevingswet is (limitatief) opgesomd welke rechtmatige ruimtelijke besluiten mogelijk tot schade kunnen leiden. Zo kunnen bijvoorbeeld omgevingsvergunningen voor de binnenplanse- en buitenplanse omgevingsplanactiviteit, vergunningen voor een milieubelastende activiteit en maatwerkvoorschriften allemaal schade veroorzaken die voor een vergoeding in aanmerking komt.

In de regeling van nadeelcompensatie onder de Omgevingswet kan voor activiteiten waarvoor een vergunningplicht geldt, pas een verzoek om nadeelcompensatie worden gedaan bij het bevoegd gezag als die vergunning daadwerkelijk wordt verleend. Voor activiteiten waarvoor geen vergunning vereist is, geldt dat de schade ontstaat op het moment dat er een melding wordt gedaan of feitelijk wordt begonnen met het uitvoeren van de activiteit. Het moment dat de aanspraak op een vergoeding van de schade ontstaat, verschuift in veel gevallen dus van het moment van planvaststelling naar het moment dat een ontwikkeling daadwerkelijk vorm krijgt.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Participatie

Artikel 7.4 Omgevingsregeling (Or) schrijft voor dat aangegeven moet worden of derden bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en – als dat het geval is – hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

De initiatiefnemer heeft een participatieplan opgesteld. Bewoners aan de Paardeweide hebben een brief ontvangen met uitnodiging voor een keukentafelgesprek. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden met geïnteresseerde bewoners op 25 maart 2024 jl. Bewoners aan de Veendijk hebben een informerende brief ontvangen over de plannen. Op 24 april 2024 jl. heeft de eerste bewonersavond plaatsgevonden. Hiervoor zijn alle bewoners aan de Paardeweide en de Veendijk per brief uitgenodigd. Op 8 juli 2024 as. zal er een inloopavond worden georganiseerd.

De uitkomsten van de keukentafelgesprekken en bewonersavonden zullen worden verwerkt in een participatieverslag, dat zal worden medegedeeld aan het bevoegd gezag.

Naast procesparticipatie is financiële participatie een belangrijk doelstelling. De initiatiefnemer is op het moment van schrijven in gesprek met Energiecoöperatie Zuid-West Drenthe over het invullen van lokaal eigendom.

0322 489237

5.2.2 Advies en instemming

De gemeenteraad van de gemeente Westerveld heeft voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1-1-2024 jl. een lijst[35] opgesteld met gevallen[36] waardoor (bindend) advies/instemming moet worden gevraagd. Daarbij is er aandacht voor de wijze waarop deze advisering kan worden ingepast in het besluitvormingsproces bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Er zijn gevallen opgenomen voor de categorieën:

1. wonen
2. agrarische bedrijven
3. bedrijven
4. duurzame energie
5. verkeer en vervoer
6. elektriciteit en telecommunicat
7. overige doeleinden

Met betrekking tot categorieën 4, 5 en 7 is het volgende in de lijst opgenomen:

Kader 5.1 Aanwijzing lijst met gevallen als bedoeld in artikel 16.15 a, lid b onder 1 van de Omgevingswet gemeente Westerveld

Aanwijzing lijst met gevallen als bedoeld in artikel 16.15 a, lid b onder 1 van de Omgevingswet gemeente Westerveld

Bij de volgende gevallen waarvoor een aanvraag omgevingsvergunning met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) wordt aangevraagd, gaat de aanvraag voor advies naar de gemeenteraad. Dat advies is bindend voor het besluit van B&W:

4.	**Duurzame energie**
4.1	Het realiseren of uitbreiden van een zonneveld en/of een opstelling van windturbines, tenzij de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie of vastgesteld beleidskader.
4.2	Het oprichten of uitbreiden van een installatie voor duurzame energie, niet zijnde warmtepompen voor particulier gebruik, tenzij deze wordt gesitueerd op een bestaand perceel van een (agrarisch) bedrijf.
6.	**Elektriciteit en Telecommunicatie**
6.1	De bouw van antennemasten hoger dan 30 meter.
6.2	Aanleg, wijziging en/of reconstructie van infrastructuur voor elektriciteitsvoorziening, telecommunicatie, en olie- en gaswinning, indien sprake is van bovengrondse hoofdleidingen en/of meer dan 100 m2 aan bouwwerken wordt toegevoegd.
7. Overige doeleinden	
7.1	Het vestigen van een voorziening voor educatieve -, sociale -, medische -, culturele -, levensbeschouwelijke -, sport -, recreatieve doeleinden, buiten de bebouwde kom, tenzij de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie of vastgesteld beleidskader.
7.2	Het uitbreiden van een functie voor educatieve -, sociale -, medische -, culturele -, levensbeschouwelijke -, sport -, recreatieve doeleinden, buiten de bebouwde kom, met meer dan 20%, tenzij de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie of vastgesteld beleidskader.

[35] Aanwijzing lijst met gevallen als bedoeld in artikel 16.15 a, lid b onder 1 van de Omgevingswet gemeente Westerveld (2022). Bron: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR695685/1
[36] als bedoeld in artikel 16.15 a, lid b onder 1 van de Omgevingswet

0322 489237

Uit artikel 4.1 blijkt blijkt dat voor het beoogde zonnepark geen bindend advies van de gemeenteraad nodig is, als er sprake is van overeenstemming met een door de gemeenteraad vastgesteld beleidskader.

Zonneplas Paardeweide is aangewezen in het beleidskader "Beleid grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water 2024-2025" van de gemeente Westerveld. De gemeente schrijft hierover: IMet dit beleidskader wordt ruimte geboden aan 2 locaties voor een zonnepark op water: de voormalige zandwinplas Paardeweide in Darp en de zandwinplas de Achterste plas (Calduran) bij Geeuwenbrug."

Daarmee is er sprake van een aanvraag in overeenstemming een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie of vastgesteld beleidskader, en geldt er derhalve **geen bindend adviesplicht van de gemeenteraad.**

5.2.3 Vaststellingsprocedure

De aanvraag om de omgevingsvergunning heeft onder andere betrekking op het toestaan van een gebruik in afwijking van het geldend omgevingsplan. Op de onderhavige aanvraag is conform artikel 16.62 Omgevingswet de reguliere procedure van titel 4.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. De beslistermijn is acht weken.

5.2.4 Bezwaar/beroep

De aanvraag omgevingsvergunning, de bijlagen, deze onderbouwing en een eventueel advies van de gemeenteraad zijn allen onderdeel van de omgevingsvergunning.

De mogelijkheid van bezwaar komt alleen in de reguliere procedure voor. Het bezwaar dient ingediend te worden bij het bevoegd gezag dat het besluit heeft genomen. Wanneer iemand het niet eens is met het besluit op dat bezwaar, kan hij of zij nog in beroep gaan. In de uitgebreide procedure is bezwaar niet nodig. Daar bestaat namelijk de mogelijkheid om zienswijzen tegen het ontwerpbesluit in te dienen. In een beroepsprocedure geeft de rechter een oordeel over een besluit van het bevoegd gezag. In beginsel zal de rechtbank zich hierover buigen. Daarna kan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. In bijlage 2 artikel 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staan besluiten opgenomen waarbij er geen beroepsmogelijkheid is. Belanghebbenden kunnen eventueel ook een voorlopige voorziening vragen tegen de omgevingsvergunning.

0322 489237

6 Belangenafweging en conclusie

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt de omgevingsvergunning alleen verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (Etfal, artikel 8.0a, lid 2 Bkl).

De locatie is door de gemeente na verscheidende onderzoeken en onderliggende rapporten, aangeduid als voorkeurslocatie voor grondgebonden zonne-energieopwek. Het plan draagt bij aan de energietransitie en daarmee samenhangende nationale en regionale beleidskaders.

Na een zorgvuldige (belangen)afweging op de relevante aspecten van de fysieke leefomgeving, kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het plan is bovendien economisch en maatschappelijk uitvoerbaar.

Op enkele milieuaspecten zijn er kennisleemten en mitigerende maatregelen geconstateerd, met name op het aspect natuur en ecologie. De initiatiefnemer heeft kennisgenomen van deze kennisleemten en benodigde maatregelen, en heeft te kennen gegeven zich te willen toewijden aan het opvolgen van deze maatregelen ten einde de negatieve effecten op de fysieke leefomgeving, als daar al sprake van is, zo veel als mogelijk te beperken.

0322 489237

7 Bijlagen

Bijlage 1: Natuurtoets
Bijlage 2: Stikstofonderzoek
Bijlage 3: Resultaat digitale watertoets

0322 489237

Bijlage 1

QuickScan (natuurtoets)

Natuurtoets zonnepanelen op een waterplas te Darp

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

ing. 5.1.2e

WAARDEN BURG Ecology

we consult nature.

Natuurtoets zonnepanelen op een waterplas te Darp

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

ing. 5.1.2e

Status uitgave: concept

Rapportnummer:	23-471
Projectnummer:	23-0727
Datum uitgave:	30 november 2023
Projectleider:	5.1.2e
Tweede lezer:	5.1.2e
Opdrachtgever:	Novar 5.1.2e Emmasingel 4 9726 AH Groningen
Akkoord voor uitgave:	ir. 5.1.2e
Foto omslag:	5.1.2e 5.1.2e / Waardenburg Ecology
Datum akkoord:	30-11-2023

Graag citeren als: 5.1.2e 2023. Natuurtoets zonnepanelen op een waterplas te Darp. Rapport 23-471. Waardenburg Ecology, Haren.

Trefwoorden: natuurtoets, Wet natuurbescherming, stikstofdepositie, Havelterberg, de Wieden, zonnepanelen

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Novar
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de brancheverenigingen Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

	Samenvatting	**5**
1	**Inleiding**	**6**
1.1	Aanleiding en doel	6
1.2	Toetsing Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland	6
1.3	Methodiek onderzoek	9
2	**Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep**	**11**
2.1	Beschrijving plangebied	11
2.2	Voorgenomen ingreep	11
2.3	De ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden	12
	DEEL 1	**14**
3	**Toetsing aan de Wnb – Gebiedenbescherming**	**14**
3.1	Holtingerveld	14
3.2	De Wieden	14
3.3	Mogelijke effecten en de invloedsfeer van het project	15
3.4	Bepaling van effecten van de aanleg van het zonnepark	16
3.5	Bepaling van effecten van stikstofdepositie	17
3.6	Conclusies effecten beschermde gebieden	18
	DEEL 2	**20**
4	**Toetsing aan de Wnb – Soortenbescherming**	**20**
4.1	Planten 20	
4.2	Ongewervelden	21
4.3	Vissen 22	
4.4	Amfibieën	22
4.5	Reptielen	23
4.6	Grondgebonden zoogdieren	23
4.7	Vleermuizen	25
4.8	Vogels 26	
4.9	Zorgplicht	27
5	**Conclusies en aanbevelingen**	**28**
5.1	Wnb - Gebiedenbescherming	28
5.2	Wnb - Soortenbescherming	28
5.3	Natuurkansen	29

6	Literatuur		30
	Bijlage I	Wettelijk kader	31
	Bijlage II	Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden	34
	Bijlage III	Effectenindicator	37

Samenvatting

Project 23-0727, Natuurtoets zonnepanelen op een waterplas te Darp	
Aspect Soortenbescherming Wnb	
Te verwachten beschermde (niet vrijgestelde) soorten	• Water- en meervleermuis; essentieel foerageergebied op de plas. • Otter, foerageergebied en leefgebied
Nader ecologisch onderzoek noodzakelijk?	Ja, drie bezoeken voor vleermuizen. In winterhalfjaar zoeken naar spraints van otter.
Maatregelen noodzakelijk?	Geen kunstmatige verlichting gebruiken. Mogelijk meer maatregelen, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek.
Is een ontheffing Wnb noodzakelijk?	Mogelijk
Aspect Gebiedsbescherming Wnb	
Mogelijk een (significant) negatief effect?	Ja, (significant) negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, met uitzondering van effecten van stikstofdepositie in de aanlegfase en soortensamenstelling indien de populatie meervleermuis wordt aangetast.
Is aanvullend onderzoek nodig?	Ja, Aerius-berekening (stikstofdepositieberekening) en nader onderzoek meervleermuis met extra opnameapparatuur om binding met N2000-gebied de Wieden te onderzoeken.
Aspect Gebiedsbescherming NNN (Provinciaal)	
Mogelijk sprake van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN	Nee
Is aanvullend onderzoek nodig?	Nee
Aspect Bescherming van houtopstanden Wnb	
Mogelijk een (significant) negatief effect?	Nee
Is een kapmelding Wnb noodzakelijk?	Nee

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Novar is voornemens om op een waterplas aan de Paardeweide 2-10 een drijvend zonnepark te realiseren.

Waardenburg Ecology heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 3 november 2023) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten, houtopstanden en gebieden beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waardoor het 'Nee, tenzij' -beleid niet van toepassing is. Drenthe kent geen externe werking van de NNN.

De Wet natuurbescherming
De Wet natuurbescherming heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. Sommige handelingen en ontwikkelingen kunnen de natuur, en daarmee de biodiversiteit, schaden en zijn daarom krachtens de wet verboden. Is dat het geval dan is er in geval van beschermde gebieden een vergunning nodig of in geval van beschermde soorten ontheffing nodig voor het overtreden van een verbodsbepaling. In specifieke gevallen geldt een vrijstellingsregeling.[1]

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de voorgenomen ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming. Voorliggend rapport doet verslag van de resultaten van dit onderzoek en geeft adviezen over eventueel te nemen vervolgstappen.

1.2 Toetsing Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland

Wet natuurbescherming (Wnb)
De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Voor de wettekst verwijzen we naar: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01.

De regels die toezien op bescherming van Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' van de Wet natuurbescherming. De

[1] Zie voor de doelstelling en regels van de Wet natuurbescherming het wettelijk kader in de bijlage.
ADC-toets: toets op Alternatieven, Dwingende reden van groot openbaar belang, Compensatie.
Dit betreft soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Brochure: Soortenbescherming

verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten zijn opgenomen in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en beschreven per beschermingsregime (zie onder). De regels voor houtopstanden zijn beschreven in Hoofdstuk 4 van de wet.

Deel 1 Gebiedenbescherming
Deel 1 van de voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een verkennend onderzoek naar de effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De centrale vraag van deze toetsing is: bestaat er een reële kans op significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of kan het optreden van significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden met zekerheid worden uitgesloten?

Meer in detail geeft deze rapportage antwoord op de volgende vragen:
- Welke Natura 2000-gebieden liggen binnen de invloedssfeer van het plan/project?
- Wat zijn de instandhoudingsdoelen voor deze natuurgebieden?
- Welke effecten op Natura 2000-gebieden heeft het project?
- Zijn er in samenhang met andere activiteiten en plannen effecten op Natura 2000-gebieden, met andere woorden zijn er cumulatieve effecten?
- Kunnen significante effecten (inclusief cumulatieve effecten) worden uitgesloten?

De uitkomsten van het onderzoek kunnen als volgt zijn:
- Er treden met zekerheid *geen effecten* op; er zijn geen aanvullende maatregelen nodig om effecten te beperken. Wel wordt aanbevolen de conclusies van dit onderzoek aan het bevoegd gezag voor te leggen.
- *Significant negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten*. Voor activiteiten die (mogelijk) een significant effect hebben is een vergunning nodig, die kan worden aangevraagd op basis van een "passende beoordeling" (zie Bijlage 1) en na het doorlopen van de ADC-toets[1]. Vooroverleg met het bevoegd gezag is noodzakelijk.
- *Er zijn (mogelijk) wel effecten, maar die zijn beperkt en zeker niet significant.* In dit geval bepaalt het bevoegd gezag of er vergunning nodig is. In de vergunningsvoorschriften kunnen maatregelen worden opgelegd om negatieve effecten te verminderen of te voorkomen. Deze maatregelen zijn niet nodig om significante effecten te voorkomen.

De effecten van het project zijn getoetst aan de instandhoudingsdoelen die voor Natura 2000-gebied Havelterberg (4,5 km van plangebied) en Natura 2000-gebied de Wieden (5,4 km) gelden. Als (significant) negatieve effecten op deze gebieden kunnen worden uitgesloten zijn effecten op verder weg gelegen gebieden op grond van de afstand eveneens uit te sluiten.

Deel 2 Soortenbescherming
Deel 2 van de voorliggende rapportage beschrijft de effecten van het zonnepark op beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en op welke wijze rekening moet worden gehouden met deze soorten. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden

[1] ADC-toets: toets op Alternatieven, Dwingende reden van groot openbaar belang, Compensatie.

van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

De Wet natuurbescherming onderscheid bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

- *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn* (Wnb § 3.1),
- *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* (Wnb § 3.2)[1] en
- *Beschermingsregime andere soorten* (Wnb § 3.3).

Voor soorten vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Wnb Art 3.10 lid 2a).

Alle inheemse (in het wild levende) vogels zijn beschermd op grond van de Wnb. Voor de meeste soorten geldt dat hun nesten alleen beschermd zijn in de periode dat ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal soorten heeft de provincie bepaald dat hun nesten in principe jaarrond beschermd zijn (provinciale "Lijst soorten met jaarrond beschermde nesten").

Deel 3 NNN en houtopstanden
Het plangebied ligt op 1,2 km afstand van het Natuurnetwerk Nederland. Directe en indirecte effecten op het NNN zijn uit te sluiten en het toetsingskader van de NNN is niet van toepassing.

Houtopstanden
Met de ingreep worden geen houtopstanden gekapt. De regels ten aanzien van houtopstanden zoals vermeld in Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming zijn dus niet van toepassing.

Zorgplicht
Vanuit de zorgplicht geldt dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen, waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze zullen leiden tot nadelige gevolgen op de hierboven genoemde natuurwaarden, in principe achterwege moeten worden gelaten. Als dit (redelijkerwijs) niet mogelijk is, moeten maatregelen worden getroffen om de gevolgen te beperken dan wel ongedaan te maken.

[1] Dit betreft soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van EZ, versie 1.3 december 2016.

1.3 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald op basis van de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep en beoordeeld in het kader van de Wnb.

Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 10 november 2023. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. drie km om het plangebied en gegevens tot vijf jaar oud.

Tabel 1.1 Beschermde soorten die zijn waargenomen binnen drie km van het plangebied tot vijf jaar geleden.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	WNB	Vrijstelling	RL
Libellen en waterjuffers				
Beekrombout	*Gomphus vulgatissimus*	NL	-	5
Gevlekte glanslibel	*Somatochlora flavomaculata*	NL	-	5
Gevlekte witsnuitlibel	*Leucorrhinia pectoralis*	EU	-	6
Kempense heidelibel	*Sympetrum depressiusculum*	NL	-	4
Vlinders				
Grote vos	*Nymphalis polychloros*	NL	-	6
Grote weerschijnvlinder	*Apatura iris*	NL	-	-
Amfibieën				
Poelkikker	*Pelophylax lessonae*	EU	-	6
Zoogdieren				
Boommarter	*Martes martes*	NL	-	-
Bunzing	*Mustela putorius*	NL	DR	6
Das	*Meles meles*	NL	-	-
Eekhoorn	*Sciurus vulgaris*	NL	-	-
Egel	*Erinaceus europaeus*	NL	DR	-
Gewone dwergvleermuis	*Pipistrellus pipistrellus*	EU	-	-
Laatvlieger	*Eptesicus serotinus*	EU	-	6
Otter	*Lutra lutra*	EU	-	-
Rosse vleermuis	*Nyctalus noctula*	EU	-	-
Steenmarter	*Martes foina*	NL	-	-
Wolf	*Canis lupus*	EU	-	-
Reptielen				
Hazelworm	*Anguis fragilis*	NL	-	6
Levendbarende hagedis	*Zootoca vivipara*	NL	-	7
Ringslang	*Natrix helvetica*	NL	-	6

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 3 november 2023 plaatsgevonden. Daarbij is in het plangebied met behulp van een verrekijker gezocht naar beschermde soorten en sporen (zoals nesten, holen uitwerpselen, braakballen, knaagsporen). Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na november 2023 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Omgevingswet

Naar verwachting gaat op 1 januari 2024 de Wet natuurbescherming over in de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de rapportage in het geval dat een vergunning-/ontheffingsaanvraag aan de orde is. Onderhavige rapportage is opgesteld in het kader van de Wnb. Mogelijk vindt een eventuele vervolgprocedure plaats ná inwerkingtreding van de Omgevingswet. Is dat het geval dan zal een actualisatie van het rapport plaats moeten vinden

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

De onderzoeker die het onderzoek heeft uitgevoerd is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Drenthe, dicht bij de grens met Overijssel. Het plangebied is ongeveer 15 hectare groot. Het bestaat uit een grote open waterplas die is ontstaan door de aanleg van de snelweg A32 die ten westen van het plangebied ligt. Hier was grond voor nodig, welke uit het plangebied afkomstig is. De waterdiepte verschilt maar is ongeveer 10 meter. De plas heeft natuurlijke oevers met her en der (vis)steigers. Rondom is een brede houtwal gelegen met veel verschillende boom- en struiksoorten. Hier loopt een pad doorheen zodat rondom de plas gelopen kan worden.

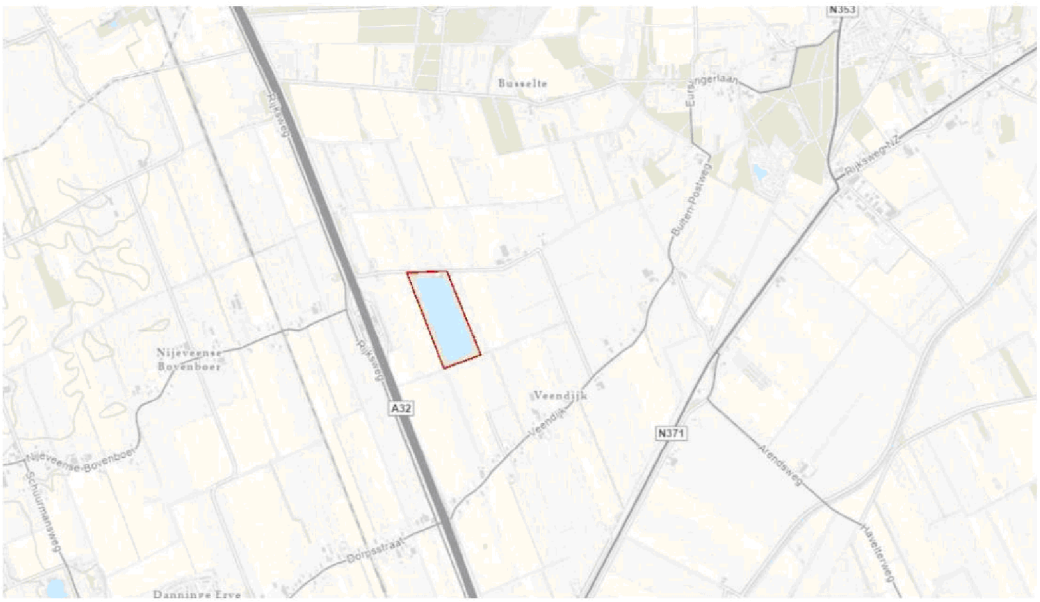

Figuur 2.1 *Ligging plangebied (rood omkaderd) (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)*

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door 5.1.2e van Novar. Tijdens het veldbezoek is extra informatie verstrekt door 5.1.2e van Novar. De eigenaar van de plas heeft achtergrondinformatie verstrekt.

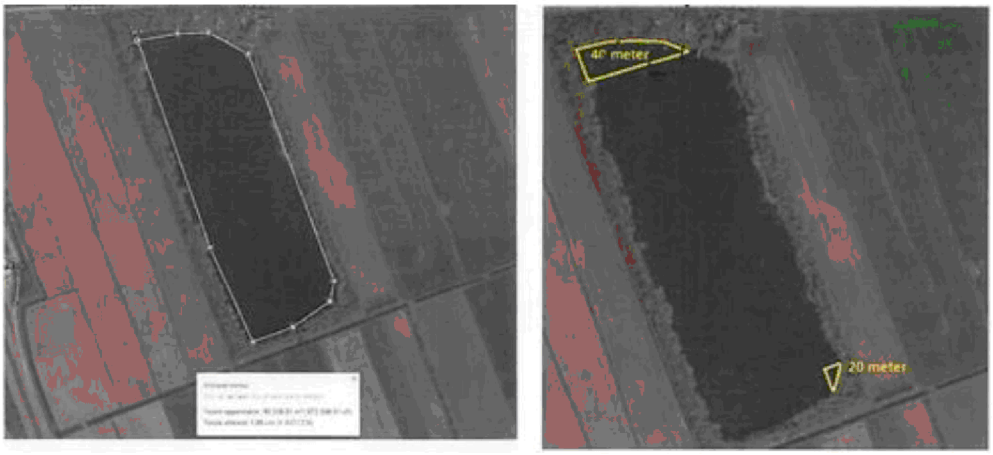

Figuur 2.2 *Beoogde gebied voor zonnepanelen (links) met uitzondering van de gele oppervlakten (rechts) (Novar, aangeleverd per e-mail 25-10-2023).*

Men is voornemens de gehele plas te bedekken met zonnepanelen, met uitzondering van de gele oppervlakten en enige afstand tot de oever (Figuur 2.2). Voor de aanleg is het niet nodig om bomen te kappen; materiaal kan via de toegangspoort aan de noordzijde ingebracht worden. Mogelijk wordt in het weiland ten noorden van de Paardeweide een bouwterrein ingericht. De zonnepanelen worden vermoedelijk aan de bodem verankerd. De zonnepanelen worden op het land gemonteerd en met een bootje naar de juiste plek gevaren.

2.3 De ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied Havelterberg ligt 4,5 km van plangebied en Natura 2000-gebied de Wieden ligt 5,4 km van het plangebied. Tussen het plangebied en de Havelterberg ligt het dorp Havelte. Verder liggen er enkele wegen tussen en de nationale weg N353. Het landschap bestaat uit open gebied (weiland) en rondom Bursinge liggen enkele kleine bosschages.

Tussen de Wieden (Overijssel en Flevoland) en het plangebied ligt de snelweg A32 en de kleine lintdorpen Nijeveense Bovenboer, Kolderveense Bovenboer en De Klosse. Het landschap bestaat uit open agrarisch gebied.

Natura 2000-gebieden in de ruimere omgeving van het plangebied liggen op een afstand van meer dan 10 kilometer, dit is buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep (zie § 4.1). Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op grond van de aard van het project en de afstand tot het plangebied uitgesloten. Mogelijke effecten van het project op deze gebieden worden in dit rapport daarom niet in detail besproken.

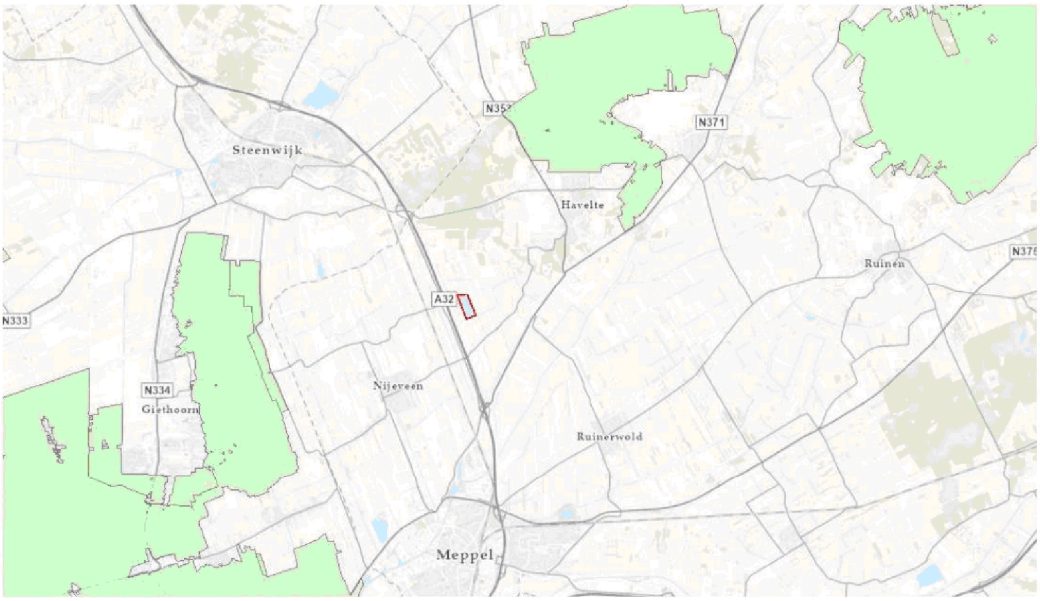

Figuur 2.3 *Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gemarkeerd). (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)*

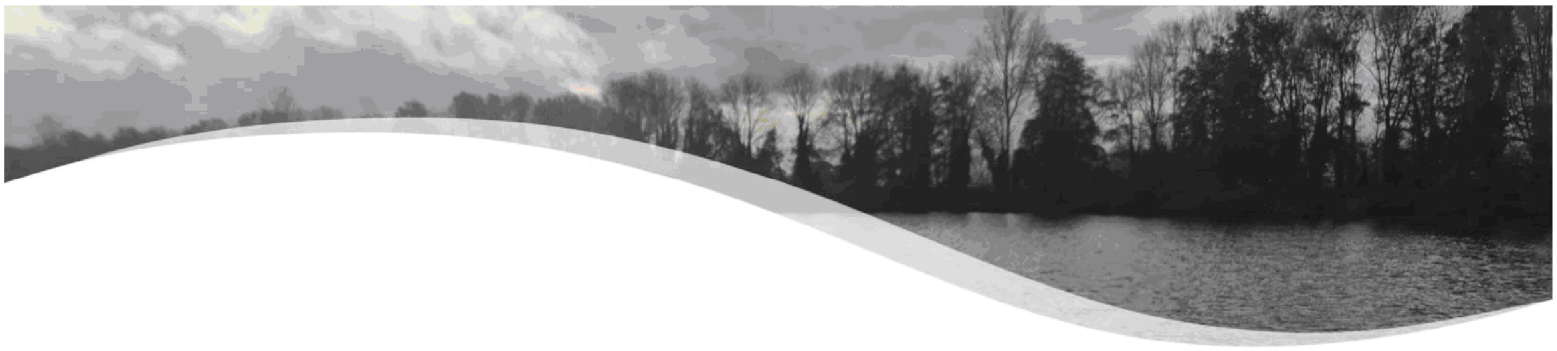

DEEL 1

3 Toetsing aan de Wnb – Gebiedenbescherming

3.1 Holtingerveld

Het Holtingerveld is aangewezen als N2000-gebied in het kader van de Habitatrichtlijn. De kernopgaven en instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in bijlage II. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor veertien habitattypen waaronder diverse types heide, vennen en bossen en daarnaast zandverstuivingen, jeneverbesstruwelen, heischrale graslanden, actieve hoogvenen en pioniersvegetaties met snavelbiezen. Van deze habitattypen dient de oppervlakte en kwaliteit gelijk te blijven of vergroot te worden.

Daarnaast is het gebied aangewezen voor: gevlekte witsnuitlibel, kamsalamander en brede geelrandwaterroofkever van Bijlage II van de habitatrichtlijn. Deze laatste is vooralsnog enkel aangemeld bij de Europese Commissie. Voor de gevlekte witsnuitlibel bestaat de opgave uit het behouden van de populatie, inclusief de omvang van het leefgebied en de kwaliteit ervan. Voor de kamsalamander staat deze doelstelling op vergroten.

Elf van de veertien habitattypen zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie, de meest kritische depositiewaarde is 571 mol/ha/jr bij het habitattype Zwakgebufferde vennen (H3130) (van Dobben *et al.* 2012). Het leefgebied van kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel is gevoelig voor stikstofdepositie (Bijlage III). De brede geelrandwaterroofkever is nog niet opgenomen in de effectenindicator.

3.2 De Wieden

De Wieden zijn aangewezen als N2000-gebied in het kader van de Habitatrichtlijn én de Vogelrichtlijn. Het gebied ligt in Overijssel en Flevoland. De kernopgaven en instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in bijlage II. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor tien habitattypen waaronder kranswierwateren, vochtige heiden, blauwgraslanden, ruigten en zomen, overgangs- en trilvenen en hoogveenbossen. Van deze habitattypen dient de oppervlakte en kwaliteit gelijk te blijven of vergroot te worden.

Daarnaast is het gebied aangewezen voor dertien soorten van Bijlage II van de habitatrichtlijn. Hieronder zijn slakken, vissen, insecten en de groenknolorchis, geel schorpioenmos, meervleermuis en otter. Deze laatste is vooralsnog enkel aangemeld bij de Europese Commissie. Voor de gevlekte witsnuitlibel, grote vuurvlinder, gestreepte waterroofkever en het geel schorpioenmos bestaat de opgave uit het vergroten van de populatie, inclusief de omvang van het leefgebied en de kwaliteit ervan. Voor de andere

soorten staat deze doelstelling op het behouden van de huidige waardes. Het meest mobiel van deze soorten zijn de meervleermuis en de otter. De meervleermuis kan om te foerageren 10-20 km per nacht afleggen (Zoogdiervereniging, 2023(i)[a]). Binnen de Wieden zijn meerdere verblijfplaatsen bekend (NDFF, 2023(i)). Hun meest recente staat van instandhouding was matig ongunstig in 2018 (Zoogdiervereniging, 2023(i)[a]). De otter zijn leefgebied kan 1-40 km oeverlengte bedragen of omvat tot tientallen km² moerasgebied (Zoogdiervereniging, 2023(i)[b]).

De Wieden zijn ook aangewezen voor dertien soorten broedvogels en twaalf soorten niet-broedvogels. Voor de broedvogels staat de doelstelling voor de kwartelkoning, zwarte stern paapje en grote karekiet op het vergroten van de populatie, hun leefgebied en de kwaliteit ervan. Voor de overige broedvogels en alle niet-broedvogels bestaat de doelstelling uit het waarborgen van de huidige waardes. Van deze soorten maken met name sommige niet-broedvogels gebruik van een groot gebied. Watervogels zoals ganzen foerageren soms in de omgeving van een groot meer waarop zij slapen. Hierover staat benoemd dat bekende slaapplaatsen buiten de Wieden zijn gelegen op het Zwarte meer, Friese IJsselmeerkust, Giethoornse Meer en het Duiningermeer (Min. EZ, 2015).

Vier van de tien habitattypen zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie, de meest kritische depositiewaarde is 714 mol/ha/jr bij het habitattype Overgangs- en trilvenen in veenmosrietlanden (H7140B) (van Dobben *et al.* 2012). Het leefgebied van kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel is gevoelig voor stikstofdepositie (Bijlage III). De brede geelrandwaterroofkever is nog niet opgenomen in de effectenindicator.

Het leefgebied van de platte schijfhoren, grote vuurvlinder, gevlekte witsnuitlibel en geel schorpioenmos is zeer gevoelig voor stikstofdepositie (bijlage III).

3.3 Mogelijke effecten en de invloedsfeer van het project

Het plangebied ligt buiten de in Hoofdstuk 2 besproken Natura 2000-gebieden op een afstand van minimaal 4,5 kilometer. De directe effecten oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid en licht zijn gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot de natura 2000-gebieden niet aan de orde (zie Bijlage III).

De aanleg van een zonnepark op water buiten N2000-gebieden neemt geen ruimte binnen die gebieden in beslag en doorsnijdt de gebieden ook niet. Op deze manier ontstaat geen versnippering. Binnen het plangebied is tijdens de aanleg en na afloop geen sprake van verontreiniging. Daarom is er ook geen sprake van verontreiniging in de N2000-gebieden. Het water waar de zonnepanelen in worden gelegd behoudt zijn oppervlakte. Regen die op de zonnepanelen valt, stroomt het water in. Er verandert dus niets aan de waterhuishouding binnen het plangebied, óf daarbuiten. De opbouw van het zonnepark zal gepaard gaan met geluid en licht door het gebruik van machines en werkverkeer. Na afloop van de aanleg is er geen geluid of licht extra binnen het plangebied of daarbuiten. Het licht en geluid tijdens de aanleg zal geen van de N2000-gebieden bereiken gezien het

plangebied omringd is door bomen, en ertussen bebouwing en infrastructuur aanwezig is. Bovendien is het uitgesloten dat dergelijk geluid en licht 4,5 km of meer aflegt.

Wat overblijft is verandering van de soortensamenstelling en vermesting en verzuring door N-depositie (stikstof). De soortensamenstelling zou kunnen veranderen als door de aanleg van het zonnepark mobiele dieren die momenteel van de waterplas gebruik maken maar zijn aangewezen voor een N2000-gebied hierdoor het N2000-gebied verlaten. Hier zou sprake kunnen zijn voor de **broedvogel aalscholver** en **wintervogels aalscholver, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafeleend, kuifeend, nonnetje en de meervleermuis**. Alhoewel de A32 snelweg tussen het plangebied en de Wieden loopt, is het niet uitgesloten dat ook de meervleermuis deze kan oversteken. De snelweg heeft geen verlichting, afgezien van rondom het tankstation. Bovendien zouden ze een km richting het zuiden ook onder de snelweg door kunnen vliegen. Deze laatste zou dan ook de meest logische route zijn voor de otter. Hier is echter geen geschikt habitat aanwezig aan de westzijde van de snelweg. Er is geen open water, maar het dorp Nijeveen. Het ligt daarom niet voor de hand dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het territorium van een otter uit de Wieden. De route is wel een optie voor migratie van jonge dieren die geen territorium kunnen vinden binnen de Wieden.

Er zal een toename zijn van N-depositie als gevolg van verkeer en het gebruik van machines bij de aanleg van het zonnepark. Na aanleg van het zonnepark is alleen incidenteel onderhoud benodigd, wat vergelijkbaar is met bijvoorbeeld woon-werkverkeer van omwonenden. De gebruiksfase geeft daarom geen risico op schade door extra uitstoot. In de volgende paragraaf wordt nader op mogelijke effecten ingegaan.

3.4 Bepaling van effecten van de aanleg van het zonnepark

Zoals aangegeven door de terreineigenaar worden bij schemering regelmatig ganzen en eenden verjaagd met een laser. De kans is daardoor zeer klein dat deze waterplas als vaste rustplaats wordt gebruikt door watervogels. Tijdens het veldbezoek was er een groep Canadese ganzen en wilde eenden aanwezig. Hierdoor is naar verwachting weinig effect op de eenden, ganzen en nonnetje die zijn aangewezen voor de Wieden. Aalscholvers maken ook regelmatig gebruik van de plas, maar broeden er niet. In de beoogde situatie zouden zij meer beperkt gebruik kunnen maken van de waterplas. Juist in de oevers zit ook vaak veel vis waarop gejaagd kan worden. Naar verwachting blijven aalscholvers jagen in de plas maar neemt hun aantal af doordat de vis zich kan verschuilen onder de zonnepanelen. Het is goed mogelijk dat deze dieren afkomstig zijn van de kolonie(s) in de Wieden. De Wieden en omgeving zijn zeer waterrijk, aalscholvers foerageren op grote plassen maar ook in sloten en alles daar tussenin. Het plangebied vormt voor hen geen unieke foerageerplek. Wel heeft deze locatie het voordeel dat ze in de bomen veilig kunnen drogen na het vissen.

Voor de meervleermuis zijn er mogelijk wel significant negatieve effecten als het plangebied een essentieel foerageergebied is. Zonnepanelen zullen hun foerageergedrag boven open water verhinderen. Mogelijk neemt ook het aandeel voedsel af doordat zonlicht

opgevangen wordt. Hierdoor komt er minder licht in het water wat invloed kan hebben op de voedselketen.

3.5 Bepaling van effecten van stikstofdepositie

Indien sprake is van deposities >0.005 mol N/ha/jaar op gevoelige gebieden, wordt geadviseerd hiervoor een aparte beoordeling op te stellen, bijvoorbeeld een Passende beoordeling. Hiervoor is een Aerius-berekening benodigd. Mogelijk blijkt hieruit dat de KDW-waarde niet wordt overschreden of blijkt dat er geen nadere beoordeling nodig is.

3.6 Conclusies effecten beschermde gebieden

Op grond van veldonderzoek en bronnenonderzoek, wordt geconcludeerd dat

1 De directe effecten oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid en licht zijn gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot de natura 2000-gebieden niet aan de orde.

2 Indirecte effecten als gevolg van het project als versnippering, verdroging, verstoring en verontreiniging niet aan de orde zijn.

3 Er kan sprake zijn van een verandering in de soortensamenstelling indien meervleermuizen die binding hebben met de Wieden een essentieel foerageergebied hebben in de waterplas. Een groot oppervlak aan zonnepanelen belemmerd hun het foerageren doordat het wateroppervlak beperkt wordt en er mogelijk een effect optreedt op de voedselketen en daarmee het voedselaanbod voor de meervleermuis. Nader onderzoek naar deze soort is nodig om te bepalen of er mogelijk effecten zijn.

   In de beoogde situatie is voor de aalscholver minder ruimte om te vissen. De doelstelling van het N2000-gebied de Wieden is 1000 broedparen, dit is 2-6% van de landelijke populatie. Voor de winter is de doelstelling enkel een “behoud” van de populatie. Naar verwachting is het plangebied voor hen geen essentieel foerageergebied, in de omgeving zijn afdoende alternatieven. Indien de zonnepanelen geplaatst zijn zullen de aalscholvers die momenteel gebruik maken van de plas zich verspreiden over de omgeving om te foerageren.

   De otter zou gebruik kunnen maken van het plangebied om te foerageren en er een verblijfplaats kunnen hebben. De verbinding tussen het plangebied en de Wieden is voor de otter ongunstig door de snelweg, een dorp en gebrek aan open water. Alhoewel de otter niet kan worden uitgesloten binnen het plangebied, is er geen relatie met het N2000-gebied de Wieden.

4 Het project zal leiden tot een extra depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden. Effecten op instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitats of leefgebieden van soorten zijn daarbij niet bekend. Om te bepalen of de extra depositie van stikstof mogelijk negatieve gevolgen heeft, is een Aerius-berekening noodzakelijk.

Cumulatieve effecten
Indien uit de Aerius-berekening of uit nader onderzoek naar de meervleermuis blijkt dat er effecten zijn, is het nodig onderzoek te doen naar cumulatieve effecten.

Passende beoordeling
Indien uit de Aerius-berekening of uit nader onderzoek naar de meervleermuis blijkt dat er effecten zijn, is het nodig een passende beoordeling op te stellen.

Vervolgonderzoek

De conclusies in dit rapport ten aanzien van Natura 2000-gebieden zijn gebaseerd op de beschikbare informatie vanuit het veldonderzoek en bronnen. Er dient een Aerius-berekening en nader onderzoek naar de meervleermuis te worden uitgevoerd.

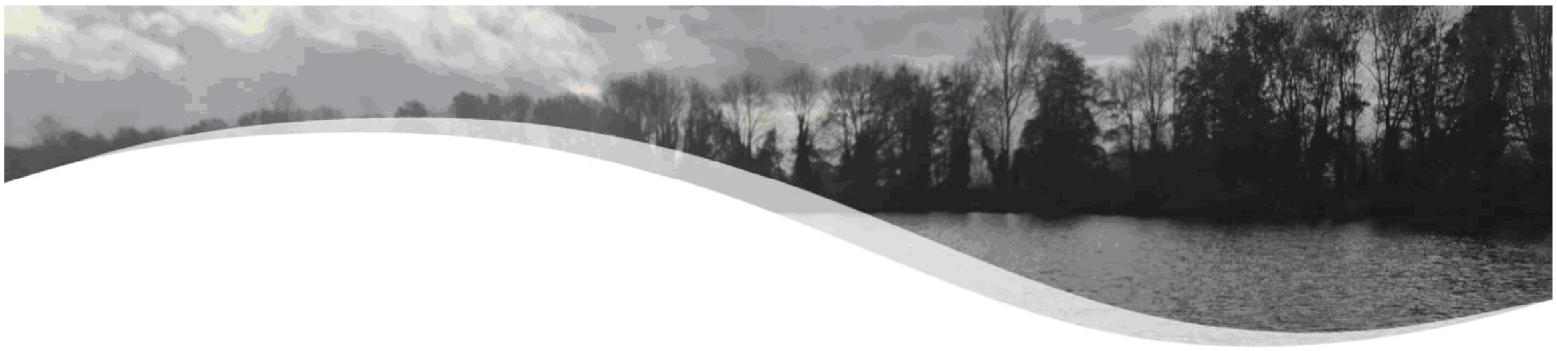

DEEL 2

4 Toetsing aan de Wnb – Soortenbescherming

Het plangebied bestaat voornamelijk uit een waterplas. Tussen het toegangshek en de plas is enige ruimte nodig om materiaal bij het water te krijgen. Dit gedeelte bestaat uit bestrating en ruigte langs de oever. Ook ligt hier een steiger aan de oever. Bomen en struiken zijn langs een wandelpad rondom de waterplas aanwezig. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF 2023(i)) en aanwezig biotoop wordt geconcludeerd dat het plangebied géén (potentiële) betekenis heeft voor gebouwbewonende soorten. Voor alle overige beschermde soortgroepen wordt hieronder besproken welke potenties er zijn.

4.1 Planten

4.1.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ook geen geschikte groeiplaatsen biedt voor beschermde plantensoorten en zijn ook geen beschermde plantensoorten waargenomen. De opslag van braam wijst op voedselrijke grond. Beschermde plantensoorten die in de wijdere omgeving voorkomen (bijvoorbeeld op provincie-niveau) staan doorgaans op voedselarme grond. Een voorbeeld hiervan is de groenknolorchis die groeit op vochtige bodem zonder al te veel schaduw.

4.1.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten van op beschermde plantensoorten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde plantensoorten uitgesloten.

4.2 Ongewervelden

4.2.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) blijken er enkele beschermde soorten in de omgeving voor te komen (Tabel 1.1). Dat zijn de libellen beekrombout, gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel en Kempense heidelibel en dagvlinders grote vos en grote weerschijnvlinder.

De **beekrombout** komt, zoals de naam al verraadt, voor bij beken en riviertjes. Deze zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De **gevlekte glanslibel** komt juist voor in moerassen van goede kwaliteit. Zijn verspreiding in de omgeving van het plangebied beperkt zich dan ook bijna uitsluitend tot de Wieden. Het plangebied is geen moeras en daarmee ongeschikt voor de soort. De **gevlekte witsnuitlibel** komt ook voor in moerassen, maar ook in vennen en is iets minder kieskeurig dan de gevlekte glanslibel. Ook zijn habitat sluit daarmee niet aan bij een grote plas zoals het plangebied. De **Kempense heidelibel** plant zich voort in zeer ondiepe wateren. Dit habitat komt ook niet overeen met het plangebied. Alle libellen kunnen zwervend voorkomen binnen het plangebied.

De **grote vos** komt voor in halfopen landschap en is niet gebonden aan water. Hij zont graag in het vroege voorjaar op boomstammen. De bosrand rondom de waterplas is vermoedelijk te dicht voor de soort. Ook is het gebied te klein voor een populatie. De **grote weerschijnvlinder** plant zich voort op diverse wilgsoorten. Alhoewel wilgen algemeen voorkomen, stelt de vlinder specifieke eisen aan de standplaats waardoor de vlinders zelf niet algemeen is. Het ontbreekt binnen het plangebied aan luw gelegen maar ook zonnige plekken. De bosrand is hiervoor te dicht. Zwervers van beide soorten dagvlinders zouden het plangebied kunnen aandoen.

Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode waarin ongewervelden zoals insecten weinig actief en zichtbaar zijn. Het habitat zoals structuur en waardplanten geeft geen aanleiding om (andere) beschermde soorten te verwachten. Daarom wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten ongewervelden.

4.2.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten op beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde soorten uitgesloten.

4.3 Vissen

4.3.1 Functie van het plangebied

Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend. In de Wieden komt de grote modderkruiper voor die, in tegenstelling tot zijn naam, in een variëteit aan habitattypen voorkomt. De waterplas binnen het plangebied ligt geïsoleerd; de enige verbinding met ander water is via een sluis waar water door naar binnen sijpelt. De dichtstbijzijnde waarneming van een grote modderkruiper is op ruim 6,5 km afstand. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten vissen.

4.3.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde vissoorten in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten op beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde soorten uitgesloten.

4.4 Amfibieën

4.4.1 Functie van het plangebied

In het plangebied liggen wateren die geschikt zijn als voortplantingswater voor amfibieën. Ten tijde van het veldbezoek waren amfibieën echter niet actief (winterslaap). Er zijn dan ook geen amfibieën gevonden tijdens het veldbezoek. De poelkikker komt voor in de nabijheid van het plangebied. Deze soort maakt echter gebruik van kleine poelen en sloten. Voor deze soort zijn dus geen geschikte voortplantingswateren aanwezig.

Het plangebied vormt wel (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten amfibieën van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. De oevers in het plangebied bieden geschikt voortplantingswater voor deze soorten. Het groen rondom vormt geschikt landhabitat.

4.4.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën van het *'Beschermingsregime andere soorten'* treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

4.4.3 Maatregelen

De werkzaamheden vinden plaats aan de noordoever, de favoriete zijde voor amfibieën aangezien hier de meeste zon op komt te staan. Met name bij (de start van) werkzaamheden in maart – mei kunnen hier amfibieën aanwezig zijn.

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen:

- Vanuit één richting rustig de werkzaamheden opstarten en eventueel gelegde eiklompen in het werkterrein verplaatsen naar een zo dichtbij mogelijk gelegen deel van de plas waar niet gewerkt zal worden.

4.5 Reptielen

4.5.1 Functie van het plangebied

Uit het plangebied en omgeving zijn de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang bekend. Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode waarin reptielen niet of zeer weinig actief zijn. Er zijn dan ook geen reptielen aangetroffen, bijvoorbeeld tijdens het omkeren van blokken hout. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ook geen geschikt habitat biedt voor levendbarende hagedis en ringslang. Er zijn geen plekken waar dieren kunnen zonnen en bijvoorbeeld ook geen broedhopen voor de eieren van de ringslang aanwezig. Het bosgedeelte is enigszins geschikt voor hazelworm, maar voor deze weinig mobiele soort ligt het gebied vermoedelijk te geïsoleerd. Ook is de hoeveelheid geschikt dood hout nog beperkt. De dichtstbijzijnde waarneming is op 1,2 km afstand. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied in principe géén betekenis heeft voor beschermde soorten reptielen, met een zeer kleine kans op hazelworm.

4.5.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Mocht de hazelworm toch voorkomen in het plangebied, zal hij zich ophouden in het bosgedeelte. Hier vinden geen werkzaamheden plaats waardoor effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien het voorkomen van beschermde soorten reptielen in het werkgebied kan worden uitgesloten, kunnen (negatieve) effecten op deze soortgroep als gevolg van de voorgenomen ingreep eveneens worden uitgesloten.

4.6 Grondgebonden zoogdieren

4.6.1 Functie van het plangebied

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het *'Beschermingsregime andere soorten'* waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Uit de NDFF zijn zeven beschermde soorten in de omgeving bekend.

Bebouwing maakt geen onderdeel uit van het plangebied. De steenmarter zou wel voedsel kunnen zoeken in het gebied, maar heeft dan zijn verblijfplaats elders. Er zijn geen **eekhoorn**nesten gevonden, de bomen waren voldoende kaal om dit te beoordelen. Eén aangetroffen uitwerpsel is vermoedelijk van een **das** afkomstig. Er is bij de terreineigenaar een kleine burcht bekend. Mogelijk wordt deze door een enkel dier gebruikt. Wellicht ook niet gedurende het hele jaar. Er zijn namelijk tijdens het veldbezoek geen mestputjes of graafputjes of andere sporen zoals prenten of haar aangetroffen. De bomen zijn vrij dun om geschikte holtes te bieden aan **boommarter**. Ook is het aandeel bos nogal klein voor een territorium. Naar verwachting kan deze soort worden uitgesloten.
Er is op één van de vissteigers een uitwerpsel gevonden met visresten (baars). De kenmerkende geur van otter ontbrak echter. Een andere optie is **bunzing** of een andere marterachtige die de vis dood heeft gevonden. Het habitat is ook geschikt voor bunzing. Op grond van één bezoek kan **otter** niet geheel worden uitgesloten. Deze mobiele soort kan van het gebied gebruik maken als jachtgebied en mogelijk in de bosschages ergens een verblijfplaats hebben. In gebieden met een lage dichtheid aan otters worden minder spraints (uitwerpselen) gedeponeerd op markante plaatsen. Uittreedplaatsen zijn lastig vast te stellen in het plangebied omdat otters gemakkelijk gebruik kunnen maken van de vissteigers. Er leken enkele wissels richting het water te lopen, maar deze kunnen ook door mensen zijn gemaakt.

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

4.6.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van het *'Beschermingsregime andere soorten'* treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding. De werkzaamheden zijn beperkt tot de noordoever en het wateroppervlak. Dit beperkt het effect op de meeste grondgebonden zoogdieren, zoals de das, zolang niet 's nachts met kunstlicht gewerkt wordt.

Op de otter zouden de zonnepanelen wel effect kunnen hebben doordat hij mogelijk minder goed kan jagen onder zonnepanelen. Mogelijk hebben zonnepanelen ook een effect op de voedselketen waardoor het visbestand verandert. Dit verschilt per situatie maar de kans op negatieve effecten neemt toe bij een hoge bedekking met zonnepanelen. De vermindering aan zonlicht heeft effect op algen en daarmee op zoöplankton die ook door vis wordt gegeten.

4.6.3 Maatregelen en nader onderzoek

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen overdag te werken zonder kunstlicht. Geadviseerd wordt om in het winterseizoen nog een bezoek te brengen om te zoeken naar sporen van otters.

4.7 Vleermuizen

4.7.1 Functie van het plangebied

De bomen in het plangebied herbergen mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis. Bovendien hangen er enkele vleermuiskasten. Massawinterverblijfplaatsen zijn uitgesloten omdat er geen grote gebouwen zoals kerken of bunkers aanwezig zijn.

Aangezien het plangebied geen lijnvormig object is of gebieden verbindt met elkaar, is van een mogelijk essentiële vliegroute geen sprake. Vrij uniek is wel de besloten ligging van een groot oppervlakte aan oppervlaktewater zonder obstakels zoals waterlelie. De watervleermuis en meervleermuis foerageren bij voorkeur op dergelijke wateren. Voor hen zou dit een essentieel foerageergebied kunnen zijn. Bijvoorbeeld omdat ze hier foerageren in de kraamperiode, bij slecht weer (harde wind) of vlak na de overwinterperiode als ze snel veel moeten eten om weer aan te komen.

4.7.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Indien vleermuizen (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*) in de bomen verblijven, kunnen de voorgenomen werkzaamheden bij de aanleg van het zonnepark leiden tot het verlaten (vernielen) van verblijfplaatsen van vleermuizen, wat verboden is op grond van de Wnb artikel 3.5 lid 4. Dit zou gebeuren indien ze regelmatig verstoord worden met kunstmatige verlichting.

Hetzelfde geldt voor het mogelijk essentiële foerageergebied. Dit kan echter na afloop van de werkzaamheden niet meer in gebruik worden genomen doordat het wateroppervlak niet meer beschikbaar is als er zonnepanelen op liggen.

Om uitsluitsel te kunnen geven over de huidige betekenis (welke functie) van het plangebied voor vleermuizen (welke soorten), is nader onderzoek nodig. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of een ontheffing van de Wnb nodig is en of mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn.

4.7.3 Nader onderzoek en maatregelen

Om eventueel als basis te kunnen dienen voor een ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming dient het onderzoeken van de aan- of afwezigheid van een essentieel foerageergebied van vleermuizen (water- of meervleermuis) volgens het Vleermuisprotocol

2021 te worden uitgevoerd. Dit onderzoek bestaat in totaal uit twee bezoeken in de periode 15 april – 15 augustus. In dit geval is echter ook specifieke kennis nodig is over de binding van eventueel aanwezige meervleermuizen met het N2000-gebied de Wieden. Als er namelijk meervleermuizen foerageren die binding hebben met de Wieden is een Passende Beoordeling nodig. Als er meervleermuizen foerageren zijn die géén binding hebben met de Wieden is er een ontheffingstraject soortenbescherming nodig. Dit tweede is simpeler qua tijd en kosten. In dit geval adviseren we daarom sterk om drie bezoeken af te leggen met twee personen met warmtebeeldcamera en enkele stand alone batcorders te plaatsen.

De benodigde inspanning:

- 3 bezoeken waarvan minimaal 1x in de ochtend waarvan 1x in de kraamperiode (15 mei – 15 juli)
- De bezoeken hebben een tussenperiode van minstens acht weken tussen twee van de bezoeken.

Mogelijke effecten op verblijfplaatsen kunnen worden voorkomen door het gebruik van kunstverlichting te vermijden. Indien niet gewerkt kan worden zonder gebruik van kunstlicht zal ook nader onderzoek nodig zijn naar verblijfplaatsen in de bomen.

4.8 Vogels

4.8.1 Functie van het plangebied

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats
De terreineigenaar wist van een groot nest waar vermoedelijk in het verleden buizerd in heeft gebroed. Dit nest was echter verdwenen, vermoedelijk door een storm. Andere nesten die mogelijk jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen of er is geen habitat voor aanwezig. Op grond hiervan wordt de aanwezigheid van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats uitgesloten.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is
Het plangebied vormt geschikt broedbiotoop van algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is. Tijdens het veldbezoek waren Canadese ganzen en wilde eenden aanwezig op de plas. Deze willen vermoedelijk ook wel 's nachts slapen in het plangebied, maar worden verjaagd met een laser ten behoeve van meer doorzicht in het water. In het struweel kunnen allerlei zangvogels tot broeden komen.

4.8.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats
Effecten van de voorgenomen ingreep op soorten met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten. Voor deze soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis. Mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van foerageergebied van bijvoorbeeld sperwer, echter op basis van het aanbod gelijkwaardig foerageergebied in de directe omgeving kan een essentiële functie als foerageergebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is
Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen. Vernietiging en verstoring (met kans op nestverlating) van nesten (broedgevallen) betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Door te werken buiten het broedseizoen, kan dergelijke verstoring van broedgevallen – en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb – voorkomen worden. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. De lengte en aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus. Echter, ook buiten deze periode kan sprake zijn van broedgevallen en zijn deze eveneens beschermd.

4.8.3 Maatregelen

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is
Door het nemen van de volgende maatregelen kan overtreding van verbodsbepalingen voorkomen worden:

- Werken buiten het broedseizoen;
- Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is dan dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelcheck uitgevoerd te worden. Indien nesten worden aangetroffen, kunnen de werkzaamheden in de directe omgeving van nesten (<100 meter) geen doorgang vinden;
- Rooien van beplanting, maaien vegetaties en (voorbereidende) werkzaamheden vooraf aan het broedseizoen uitvoeren. De kans op vestiging van broedgevallen van vogels wordt daarmee kleiner. Indien vervolgens werkzaamheden in het broedseizoen worden gepland, dient vooraf aan deze werkzaamheden alsnog een check op broedvogels plaats te vinden. Dit omdat broedgevallen nooit kunnen worden uitgesloten.

4.9 Zorgplicht

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) geldt altijd en voor iedereen. Of het nu wel of niet om beschermde soorten gaat en of er nu wel of geen ontheffing nodig is of vrijstelling geldt. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid te geven te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

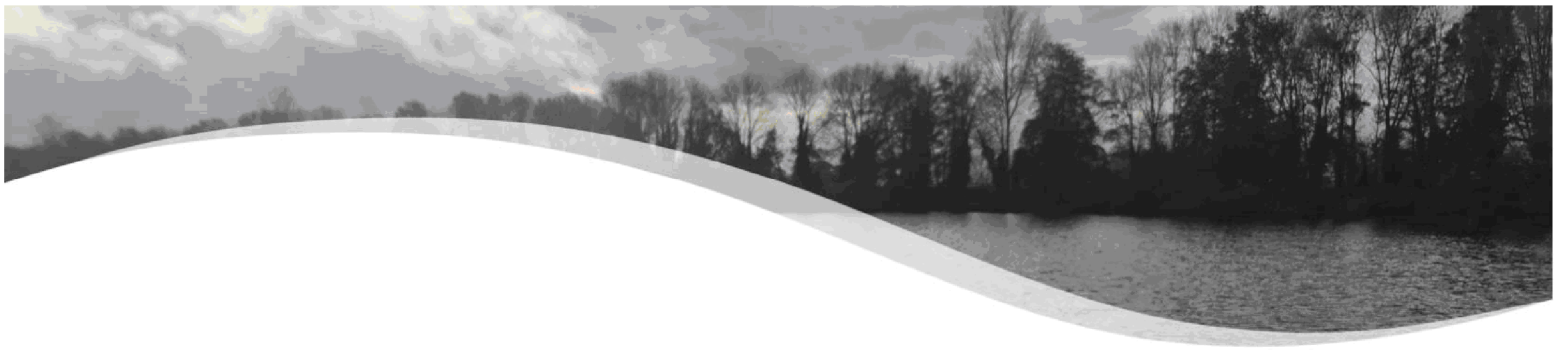

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Wnb - Gebiedenbescherming

Natura 2000-gebieden
(Significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, met mogelijke uitzondering van effecten van stikstof en soortensamenstelling. Geadviseerd wordt om een Aerius-berekening uit te voeren om vast te stellen of sprake is van effecten van stikstof op Natura 2000-gebieden. In het kader van mogelijke effecten op soortensamenstelling wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar de meervleermuis zoals voorgesteld in 4.7.3.

5.2 Wnb - Soortenbescherming

Te verwachten beschermde (vrijgestelde) soorten
Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Grond- en graafwerkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen deze soorten treffen. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is daarom niet nodig.

Nader onderzoek
Op basis van de beschikbare informatie kan geen uitsluitsel worden gegeven over de betekenis van het plangebied voor de otter. Om hierover uitsluitsel te kunnen geven is nader onderzoek nodig. Dit kan door middel van nog één bezoek waarbij gezocht wordt naar sporen in de winter. Indien het plangebied van betekenis is voor deze soort, kan naar het oordeel van het bevoegd gezag een ontheffing van de Wnb noodzakelijk zijn.

Maatregelen om overtreding Wnb te voorkomen
Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen.

Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:

- Rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt geen (wettelijke) standaard periode gehanteerd. Globaal moet voor het broedseizoen rekening worden gehouden met de periode maart tot half augustus. Vooraf aan het broedseizoen kan het terrein ongeschikt

gemaakt worden voor nestgelegenheden. Aanvullend is dan nog wel een broedvogelcheck nodig, indien in het broedseizoen gewerkt wordt.

Maatregelen om aan Zorgplicht te voldoen
In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen:

- Vanuit één richting rustig werken zodat dieren kunnen vluchten.
- Het gebruik van kunstlicht 's nachts vermijden.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.

5.3 Natuurkansen

Hoewel er vanuit de Wet natuurbescherming geen wettelijke verplichting voor geldt, wordt aanbevolen om schuilgelegenheden voor vis te creëren. Als het werkterrein wordt afgesloten wordt aanbevolen om de noordoever zo flauw mogelijk achter te laten, minstens een talud van 1:10. Hierin vinden libellen en amfibieën geschikt voortplantingshabitat.

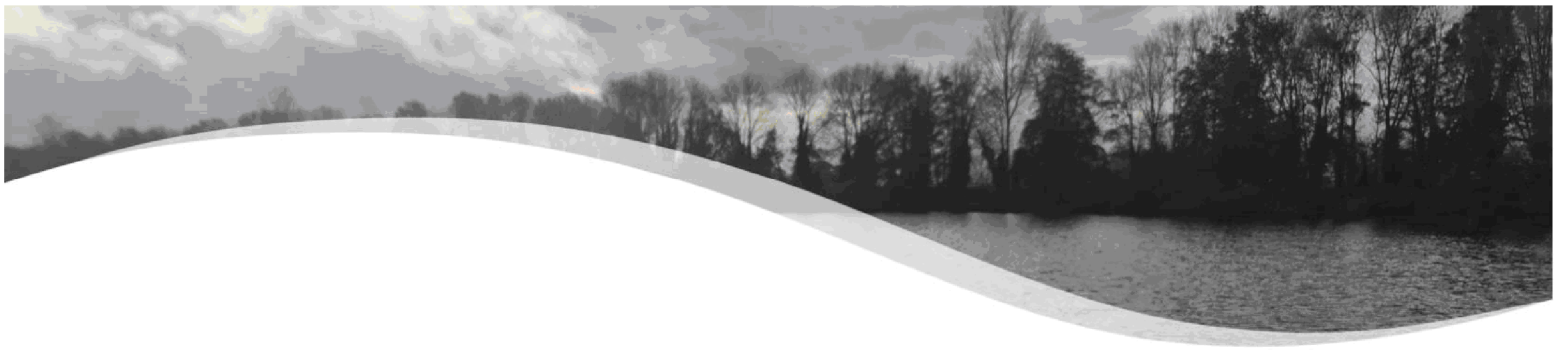

6 Literatuur

Min. EZ, 2015. Aanwijzing Natura 2000-gebied De Wieden (035). Toelichting op de selectie- en begrenzingscriteria die bij de aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied De Wieden gebruikt zijn. (4.3 Plaatselijke omstandigheden) www.natura2000.nl

Provincie Drenthe, 2017. Gebiedsanalyse PAS Holtingerveld (29). Versie 15 december 2017. www.natura2000.nl

van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 2397. 68 blz.; 1 fig.; 3 tab.; 21 ref.

Zoogdiervereniging, 2023(i)[a]. Meervleermuis. https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/meervleermuis

Zoogdiervereniging, 2023(i)[b]. Otter. https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/otter

Bijlage I Wettelijk kader

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in 'Hoofdstuk 3 Soorten' van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het 'nee-tenzij' principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten.* Elk beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen (tabel 1.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in het wild levende vogels van soorten als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime andere soorten
Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat ertoe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen.
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Bijlage II Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden

N2000-gebied Holtingerveld

Habitattypen

Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage	Kernopgave
H2310 - Stuifzandheiden met struikhei		definitief	>	>	C	6.08
H2320 - Binnenlandse kraaiheibegroeiingen		definitief	=	=	C	6.08
H2330 - Zandverstuivingen		definitief	=	>	C	6.08
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	=	=	C	
H3160 - Zure vennen		definitief	=	>	B1	
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	definitief	>	>	B2	6.05,W
H4030 - Droge heiden		definitief	=	>	C	6.08
H5130 - Jeneverbesstruwelen		definitief	=	=	C	
H6230* - Heischrale graslanden		definitief	>	>	B2	6.06,SG,W
H7110B* - Actieve hoogvenen	heideveentjes	definitief	=	>	B1	6.05,W
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		definitief	=	=	C	6.05,W
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		definitief	=	=	C	
H9190 - Oude eikenbossen		definitief	=	>	C	
H91D0* - Hoogveenbossen		definitief	=	=	C	

Habitatrichtlijnsoorten

Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	definitief	=	=	=	C	
H1081 - Brede geelrandwaterroofkever	Aanmelding					
H1166 - Kamsalamander	definitief	>	>	>		

N2000-gebied De Wieden

Habitattypen

Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage	Kernopgave
H3140 - Kranswierwateren		definitief	>	>	C	4.08,SB,W
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		definitief	>	>	C	4.08,SB,W
H4010B - Vochtige heiden	laagveengebied	definitief	>	>	A1	4.09,SB,W
H6410 - Blauwgraslanden		definitief	>	>	B1	4.09,SB,W; 4.15,W
H6430A - Ruigten en zomen	moerasspirea	definitief	=	=	A1	
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	definitief	=	=	C	
H7140A - Overgangs- en trilvenen	trilvenen	definitief	>	=	A1	4.09,SB,W
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	definitief	=	=	B2	4.09,SB,W
H7210* - Galigaanmoerassen		definitief	>	>	C	4.09,SB,W
H91D0* - Hoogveenbossen		definitief	=	>	B2	4.09,SB,W

Habitatrichtlijnsoorten

Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
H1016 - Zeggekorfslak	definitief	=	=	=	B2	
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	definitief	>	>	>	A1	4.08,SB,W
H1060 - Grote vuurvlinder	definitief	>	>	>	B1	4.09,SB,W
H1082 - Gestreepte waterroofkever	definitief	>	>	>		4.08,SB,W
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=	C	4.08,SB,W
H1145 - Grote modderkruiper	definitief	=	=	=		4.08,SB,W
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		4.08,SB,W
H1163 - Rivierdonderpad	definitief	=	=	=		4.08,SB,W
H1318 - Meervleermuis	definitief	=	=	=	B1	
H1355 - Otter	Aanmelding					
H1393 - Geel schorpioenmos	definitief	>	>	>	A4	
H1903 - Groenknolorchis	definitief	=	=	=	B2	4.09,SB,W
H4056 - Platte schijfhoren	definitief	=	=	=	B2	4.08,SB,W

Broedvogels

Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
A017 - Aalscholver	definitief	1000	=	=	B1	
A021 - Roerdomp	definitief	30	=	=	B2	4.12,W
A029 - Purperreiger	definitief	65	=	=	B2	4.12,W
A081 - Bruine kiekendief	definitief	19	=	=	C	
A119 - Porseleinhoen	definitief	19	=	=	B2	4.11,W
A122 - Kwartelkoning	definitief	13	>	>	C	4.11,W
A153 - Watersnip	definitief	150	=	=	B2	4.15,W
A197 - Zwarte stern	definitief	200	>	>	B2	4.08,SB,W
A229 - IJsvogel	definitief	10	=	=	C	
A275 - Paapje	definitief	6	>	>	C	
A292 - Snor	definitief	300	=	=	B1	4.12,W
A295 - Rietzanger	definitief	2000	=	=	A1	
A298 - Grote karekiet	definitief	20	>	>	B1	4.12,W

Niet-broedvogels

Soort	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudingsdoelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
A005 - Fuut	definitief	110	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	4.16
A017 - Aalscholver	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=		
A037 - Kleine zwaan	definitief	8	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	
A041 - Kolgans	definitief	3800	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	4.16
A043 - Grauwe gans	definitief	1100	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	4.16
A050 - Smient	definitief	500	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	4.11,W
A051 - Krakeend	definitief	150	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A059 - Tafeleend	definitief	210	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A061 - Kuifeend	definitief	430	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	4.16
A068 - Nonnetje	definitief	30	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B1	
A070 - Grote zaagbek	definitief	20	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A094 - Visarend	definitief	2	maximum	Foerageergebied	=	=	C	

Bijlage III Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen. De selectie is uitgevoerd op gebied 'Holtingerveld' en activiteit 'Niet-grondgebonden landbouw (kassen)'.

Storingsfactor	1	2	3	4	7	8	13	14	19
	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verzuring door N-depositie uit de lucht	Vermesting door N-depositie uit de lucht	Verontreiniging	Verdroging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Bewuste verandering soortensamenstelling
Stuifzandheiden met struikhei	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Zandverstuivingen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Zure vennen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Vochtige heiden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Droge heiden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Jeneverbesstruwelen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
*Heischrale graslanden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
*Actieve hoogvenen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Pioniervegetaties met snavelbiezen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Beuken-eikenbossen met hulst	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Oude eikenbossen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
*Hoogveenbossen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig
Gevlekte witsnuitlibel	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	...	...
Kamsalamander	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	...	...	zeer gevoelig

zeer gevoelig
gevoelig
niet gevoelig
n.v.t.
... onbekend

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen. De selectie is uitgevoerd op gebied 'De Wieden' en activiteit 'Niet-grondgebonden landbouw (kassen)'.

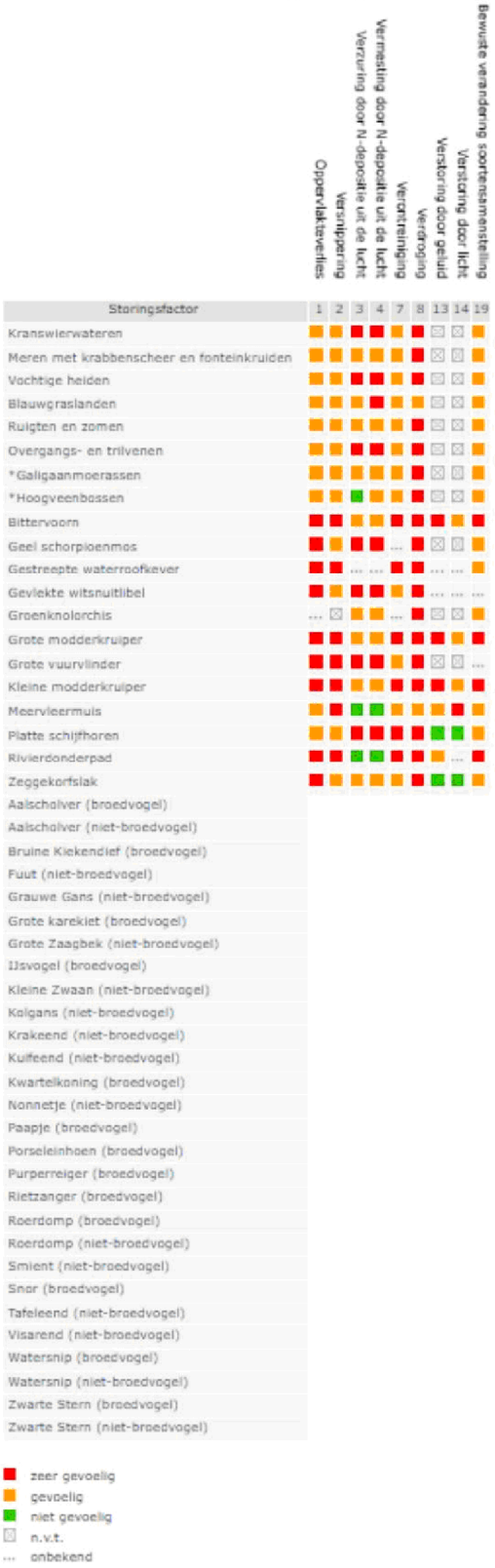

PONDERA

Bijlage 2

Stikstofonderzoek

V: **Verhinderen de natuurwaarden een dergelijk plan niet? Hier zijn dassen, vossen en allerlei vogels aanwezig, zoals de ooievaar, boomklevers en diverse duivensoorten.**

A: Een eerste quickscan heeft het plan al getoetst aan de beschermde soorten qua flora en fauna. Voor de soorten otter en vleermuis is aanvullend onderzoek nodig gebleken. Die onderzoeken worden in het voorjaar afgerond. Het project kan alleen doorgang vinden wanneer de impact op de beschermde soorten aanvaardbaar is binnen de geldende wettelijke kaders. Natuur is voor Vrijopnaam en Novar een belangrijk thema in de ontwikkelfase en gedurende de bouw + exploitatie. Een nulmeting voorafgaand aan de bouw en monitoring van de impact op soorten na start van de exploitatie behoren tot de standaard-werkwijze. De zonneplas kan overigens juist ook leiden tot de ontwikkeling van natuurwaarden; denk aan de toepassing van viskorven, floraontwikkeling als gevolg van verminderde golfslag et cetera. Er worden aan de randen van de (steil aflopende) plas geen panelen neergelegd, aangezien juist daar natuurwaarden bestaan en zich kunnen ontwikkelen.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 2/25/2025 9:06:01 AM
Subject: Ontwerp inrichting erf Scharreveld
Received: Tue 2/25/2025 9:07:08 AM
Concept Schetsplan Scharreveld.pdf
20250203 Schetsontwerp schaapskooi met aanvullende functies.pdf
20250207 omschrijving gebruiksfuncties.docx

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

In het PNP-deelgebied Oude Diep werken we onder andere aan de verdere inrichting van het natuurgebied Scharreveld. De provincie heeft hier gronden en een erf in bezit wat we over gaan dragen aan een terreinbeheerder. Voor het gehele gebied is inmiddels een concept inrichtingsplan gemaakt (zie bijlage "Concept Schetsplan Scharreveld.pdf"). Het aanwezige erf wordt geminimaliseerd en komt volledige ten dienste van het beheer van de omliggende natuurgronden te staan. Hiervoor is inmiddels een schets ("20250203 Schetsontwerp schaapskooi met aanvullende functies.pdf) en een programma van eisen ("20250207 omschrijving gebruiksfuncties.docx") opgesteld.
De drie documenten vormen de basis van de nog uit te voeren taxatie, de vergunning en een mandaatbesluit voor overdracht dat voorgelegd gaat worden aan GS. Voor we deze stappen zetten hoor ik graag of jullie je vanuit Ruimte en Wonen kunnen vinden in het schetsontwerp van het erf en het programma van eisen. Mochten er nog aanvullende vragen zijn dan hoor ik het graag. Ik zie dat jullie vandaag domeindag hebben, ik probeer later deze week nog wel even langs te lopen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Thema Natuur

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

website: oudediep.drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Startnotitie
  2.1 Context
  2.2 Doel en gevraagde resultaten

3 Analyse
  3.1 Ontstaansgeschiedenis van het landschap
  3.2 Historische ontwikkeling
  3.3 Ecologie
  3.4 Hydrologie
  3.5 Bodemchemie en hydrochemie
  3.6 Aardkunde, archeologie en cultuurhistorie

4 Natuurontwikkeling
  4.1 Potenties
  4.2 Migratie

5 Schetssessie

6 Schetsontwerp
  6.1 Toelichting schetsontwerp
  6.2 Erf Holthe

7 Vervolg

8 Literatuur

9 Bijlagen
  Bijlage 1 Resultaten inspecties faunatunnels
  Bijlage 2 rapport ‘Ecologische verbindingszones rond het Scharreveld, EVZ Scharreveld-Oosterveld en EVZ Scharreveld-Eekmaten’.

1 Inleiding

Prolander heeft in opdracht van de provincie Drenthe voor het plangebied Scharreveld het voorliggende schetsontwerp opgesteld. In het schetsontwerp is een noodzakelijke driedeling gemaakt, omdat niet alle gronden binnen het natuurnetwerk van het Scharreveld verworven zijn. Het schetsontwerp toont drie varianten op basis van huidige en mogelijke grondposities en de daaraan gekoppelde hydrologische voorwaarden. Sterk belemmerend is een hoofdwatergang die door het plangebied loopt en waarvan omleiding niet binnen afzienbare termijn gerealiseerd kan worden. Toch zijn er nu voldoende mogelijkheden om de beschikbare gronden om te vormen naar natuur, hoewel er dan geen sprake is van een ecologisch gezien optimale situatie.

In het schetsontwerp wordt onderscheid gemaakt tussen inrichtingsgebied, alle beschikbare gronden omvattend, en plangebied, dat uitgaat van de alle niet ingerichte gronden binnen het natuurnetwerk van het Scharreveld (figuur 1).

Onder het plangebied Scharreveld wordt zowel het feitelijke Scharreveld als het zuidelijk aangrenzende Scharrebroek begrepen. Het plangebied ligt nabij Westerbork, ruwweg ingeklemd tussen Eursinge/de N381 in het oosten, Bruntinge in het zuiden, Holthe in het westen en de Oude Beilerweg in het noorden (figuur 1).

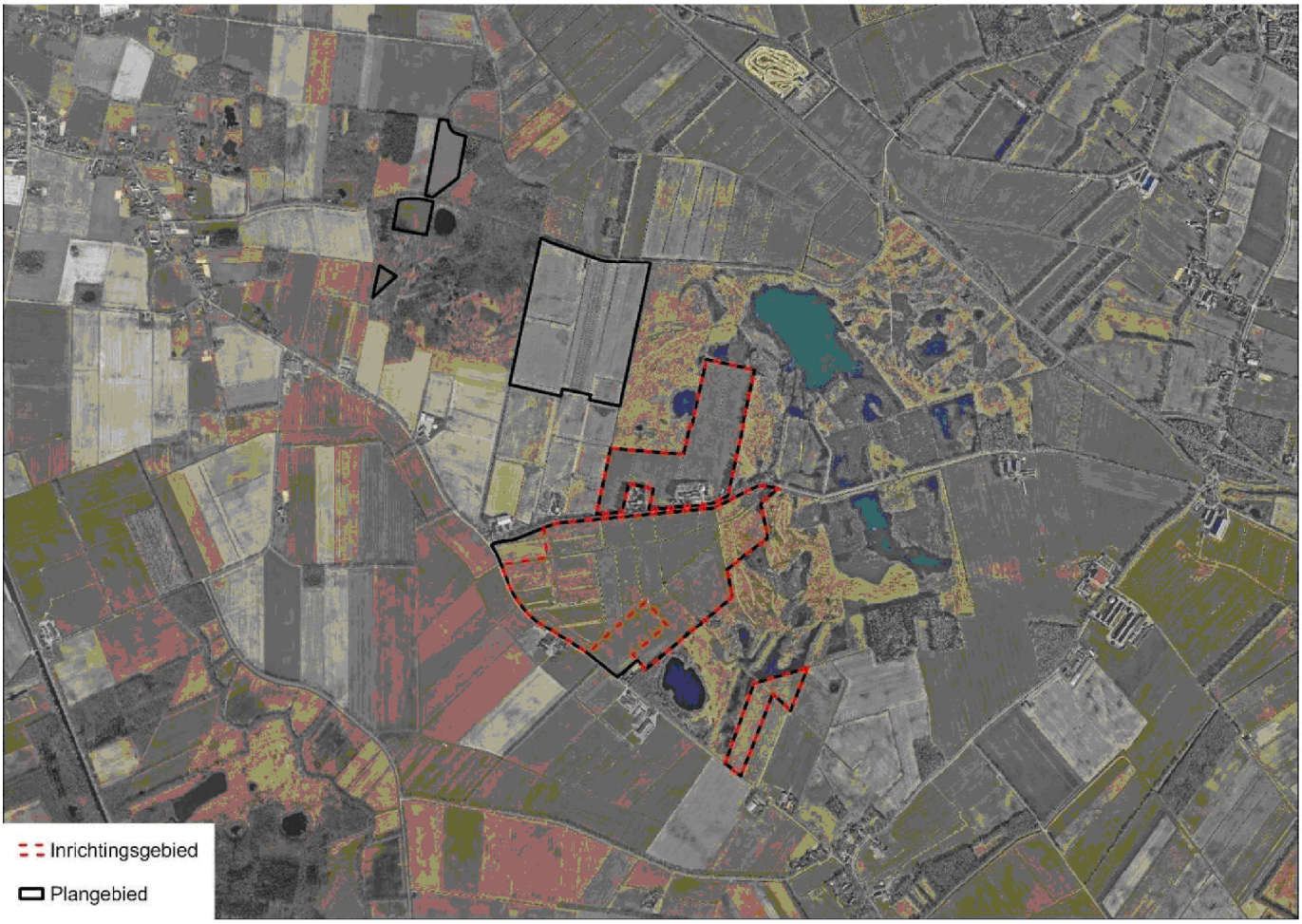

Figuur 1: Het Scharreveld. Luchtfoto: Kadaster (2022).

Het Scharreveld maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een groot deel van het Scharreveld is eigendom van de Stichting Het Drentse Landschap en is bestaand natuurgebied. Het andere deel van het Scharreveld is circa 83 hectare groot en nog niet ingericht als natuur. Hier liggen particuliere gronden, in agrarisch gebruik, en gronden die in het bezit zijn van de provincie Drenthe, het waterschap Drents-Overijsselse Delta en Het Drentse Landschap. Met de eigenaren van de particuliere gronden worden gesprekken gevoerd om te bezien of verwerving, of deelname aan de regeling voor particulier natuurbeheer via de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL) mogelijk is. Dit schetsontwerp kan mede een inhoudelijke basis zijn voor deze gesprekken.
Het schetsontwerp is de basis voor de uiteindelijke gebiedsinrichting. In hoofdstuk 7 wordt het vervolgtraject hiervoor nader toegelicht.

Ten behoeve van de inrichting van het plangebied is door de provincie een startnotitie vastgesteld. Hierin zijn de kaders en de gewenste resultaten geformuleerd. Deze komen in hoofdstuk 2 verder aan de orde. Voorafgaand aan het opstellen van de startnotitie is in maart 2023 door Prolander een bijeenkomst georganiseerd met vertegenwoordigers van de provincie Drenthe, het waterschap Drents Overijssels Delta, Het Drentse Landschap en LTO. In de bijeenkomst zijn voor de beoogde NNN-doelen de ruwe kaders, de kansen en de mogelijke belemmeringen benoemd. Deze zijn vervolgens verder uitgewerkt, waarna in september 2023 door Prolander een schetssessie is georganiseerd met vertegenwoordigers van de provincie, het waterschap, de gemeente Midden-Drenthe en Het Drentse Landschap. De schetssessie, waarbij letterlijk op papieren kaarten is geschetst, heeft geresulteerd in een eerste beeld van de beoogde natuurinrichting van het plangebied. De resultaten van de schetssessie worden in hoofdstuk 5 toegelicht.

Vervolgens zijn er onderzoeken uitgevoerd waarvan de resultaten in grote mate bepalen welke natuurdoelen in het plangebied nagestreefd kunnen worden en hoe de technische inrichting moet worden vormgegeven, namelijk:

- Een analyse van het landschap, de ecologie en de hydrologie van het Scharreveld;
- Een bodemchemisch en hydrochemisch onderzoek;
- Archeologisch, aardkundig en cultuurhistorisch onderzoek (AAC).

In hoofdstuk 3 Analyse wordt op deze onderzoeken ingegaan.

2 Startnotitie

`

2.1 Context

De beleidsmatige kaders en de gevraagde resultaten voor het schetsontwerp zijn door de provincie geformuleerd in de Startnotie programma Natuurlijk Platteland, deelprogramma Oude Diep, deelgebied Scharreveld, en besproken in het portefeuillehoudersoverleg d.d. 12-2-2024. De startnotitie is de formele basis voor de opdracht aan Prolander voor het opstellen van een schetsontwerp voor het Scharreveld. Het schetsontwerp geeft op hoofdlijnen de beoogde optimale inrichting van het plangebied weer. Het vervolg, namelijk het opstellen van een gedetailleerd inrichtingsplan, het bestek, aanvragen van vergunningen, en tenslotte het in uitvoering brengen van het plan, is een afzonderlijk traject.

2.2 Doel en gevraagde resultaten

In de startnotitie zijn de volgende doelen voor de in te richten gronden geformuleerd:

- Verbeter de hydrologie van het plangebied en het aangrenzend natuurgebied en creëer vanuit het natte heidelandschap (inzijggebied) van het Scharreveld een natuurlijke overgang naar het beekdal (erosiedal) van het Scharrebroek en de St. Niklaasbeek;

- Laat het gevarieerde heidelandschap van het Scharreveld één geheel vormen met het aangrenzende Holtherzand;

- Zet in op het verhogen van waterpeilen, om zo (grond-)waterstanden te creëren die het meest gunstig zijn voor de gewenste natuur: vochtige heide, heideplassen en slenken die het gehele jaar door vochtig tot nat zijn;

- Onderzoek de ecologische potenties van het gebied en zet in op het benutten en ontwikkelen van deze potenties;

- Verbeter de uitwisseling van soorten tussen het Scharreveld, het Holtherzand en het Scharrebroek met de omgeving: verken specifiek de mogelijkheden voor een ecologische verbindingszone (EVZ) vanuit het Scharreveld richting de Eekmaten en Vossenberg in het westen en Oosterveld (Orvelte) in het oosten.

- Geef mogelijkheden voor de invulling van het erf Holthe 37D en 37E. Hierbij geldt dat de toekomstige inrichting van het erf niet ten koste mag gaan van de realisatie van de natuurdoelen;

- Verken de haalbaarheid voor het opheffen van de weg Holthe/Scharreveld, tussen het Scharreveld en het Scharrebroek;

- Verken de mogelijkheid voor het realiseren van een schaapskooi;

- Inventariseer welke partijen geïnteresseerd zijn in het verwerven en inrichten van de provinciale natuurgronden in het plangebied.

3 Analyse

3.1 Ontstaansgeschiedenis van het landschap

Figuur 2: De bestaande natuur van het Scharreveld.

Het Scharreveld (figuur 2) is grotendeels gevormd in het Pleistoceen, tijdens de ijstijden Saalien en Weichselien en de tussenliggende warmere periode Eemien. In het Saalien bedekte het landijs Nederland en werd er keileem afgezet (figuur 3). In grote delen van het Scharreveld vinden we deze keileemafzettingen in de ondergrond. De dikte loopt op tot 3 meter en plaatselijk zelfs tot 7 meter (figuur 4). Tijdens het Eemien smolt het landijspakket en het smeltwater erodeerde plaatselijk de afzettingen van keileem. Dit gebeurde zowel oppervlakkig als zeer diep, waarbij geulen ontstonden. Deze geulen vormen de basis voor latere beeksystemen. Het Scharrebroek ligt in een dergelijke erosiegeul; het keileempakket is er zeer dun en her en der ook verspoeld (figuur 4). Recentelijk heeft booronderzoek de aanwezigheid van fluviatiele organische en anorganische afzettingen in het Scharrebroek aangetoond (Ponten & Brouwer, 2024); een bewijs dat in het Holoceen zich hier een natuurlijk beeksysteem heeft gevormd.

In de laatste ijstijd, het Weichselien, bereikte het landijs Nederland niet, maar er heerste wel een koud klimaat. De wind verplaatste veel zand en de afzettingen uit het Saalien werden er mee bedekt. Ook werd dit dekzand in de vorm van hogere dekzandruggen afgezet (figuur 3) en gaven zo het landschap extra reliëf, dit is terug te zien op de hoogtekaart (figuur 5).
Mede kenmerkend voor het plangebied zijn de zogenaamde pingo's. Deze zijn ontstaan in het Weichselien op die plaatsen waar het keileem ontbreekt, en het grondwater kon opwellen. Dit bevroor aan de oppervlakte en vormde zo een ijsberg. In het warme Holoceen smolten deze ijsbergen, waardoor ronde laagtes in het landschap ontstonden. Deze vulden zich vervolgens langzamerhand met organisch materiaal (gyttja en veen).

In het plangebied liggen naast de dekzandruggen ook stuifduinen (figuur 3). Deze zijn ontstaan doordat de mens het gebied in gebruik nam, er vee liet grazen, en met wagens doorkruiste. Hierdoor verdween op de meest intensief gebruikte plekken de vegetatie en kon de wind stuifduinen vormen.
De hoogtekaart (figuur 5) laat het markante reliëf van dekzanden, stuifzanden en pingo's van het Scharreveld goed zien en toont ook het erosiedal/beekdal van het Scharrebroek.

De bodems in het Scharreveld (figuur 6) bestaan op de hoog gelegen reliëfrijke gronden uit haarpodzolen (Hd21) en stuifzanden (AS), op de wat lagere, meer vlakke delen uit leemarme en zwak lemige

veldpodzolen (Hn21) en lemige veldpodzolen (Hn23). Op de lagere delen van het Scharreveld en het beginnende beekdal van het Scharrebroek uit moerige podzolen met een humushoudend zanddek en moerige tussenlaag (zWp) en in het grootste deel van het beekdal van het Scharrebroek uit ijzerrijke beekeerdgronden met lemig fijn zand (*f*pZg23).

De gaafheid van de bodems is afhankelijk van het gebruik: de gronden in het beekdal van het Scharrebroek werden en worden gebruikt als weide- en hooiland en hier is doorgaans de bodem ondiep geroerd. Akkergronden hebben een veelvuldige bodembewerking en de bouwvoor is hier doorgaans 30 tot 40 cm. dik. Vaak is de bodem dieper geroerd, om voor de akkerbouw ongunstige lagen te doorbreken en insporingen te verwijderen. Egalisatie van reliëf, en daarmee bodemverstoring, is gangbaar op akkergronden en vooral ook op percelen die gras voor de veehouderij moeten opleveren. De gaafheid van de bodem is ook afhankelijk van de periode waarin de woeste grond ontgonnen is: jonge ontginningen hebben diepere bodemverstoringen dan oudere. Voor het plangebied geldt dat de percelen op het Scharreveld een jonge ontginning zijn, uit het midden van de 20ste eeuw, en voor grasproductie zijn gebruikt. Veldonderzoek (booronderzoek) bevestigt dit beeld: de percelen zijn diep ontgonnen, reliëf is geëgaliseerd. In het beekdal van het Scharrebroek zijn de bodems behoorlijk gaaf en dat geldt ook voor de zuidelijk aangrenzende hogere gronden rondom de daar liggende pingo's. Voor een gedetailleerd beeld van de gaafheid van de bodems (in relatie tot archeologische resten) wordt verwezen naar het onderzoek van Ponten en Brouwer (2024).

Figuur 3: De geomorfologie van het Scharreveld (Alterra, 2010).

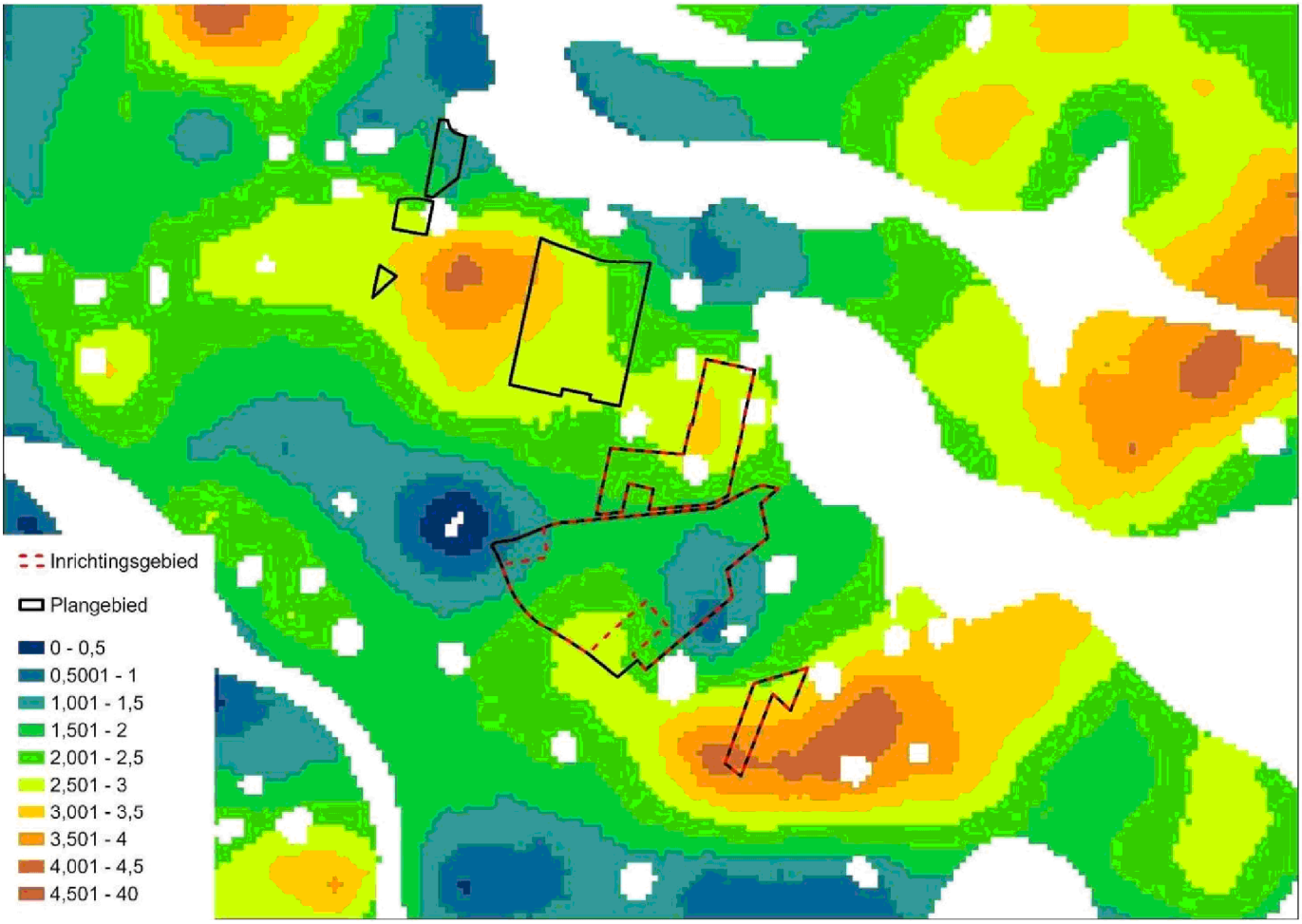

Figuur 4: De keileemdikte in het Scharreveld (TNO Geologische Dienst van Nederland, 2014).

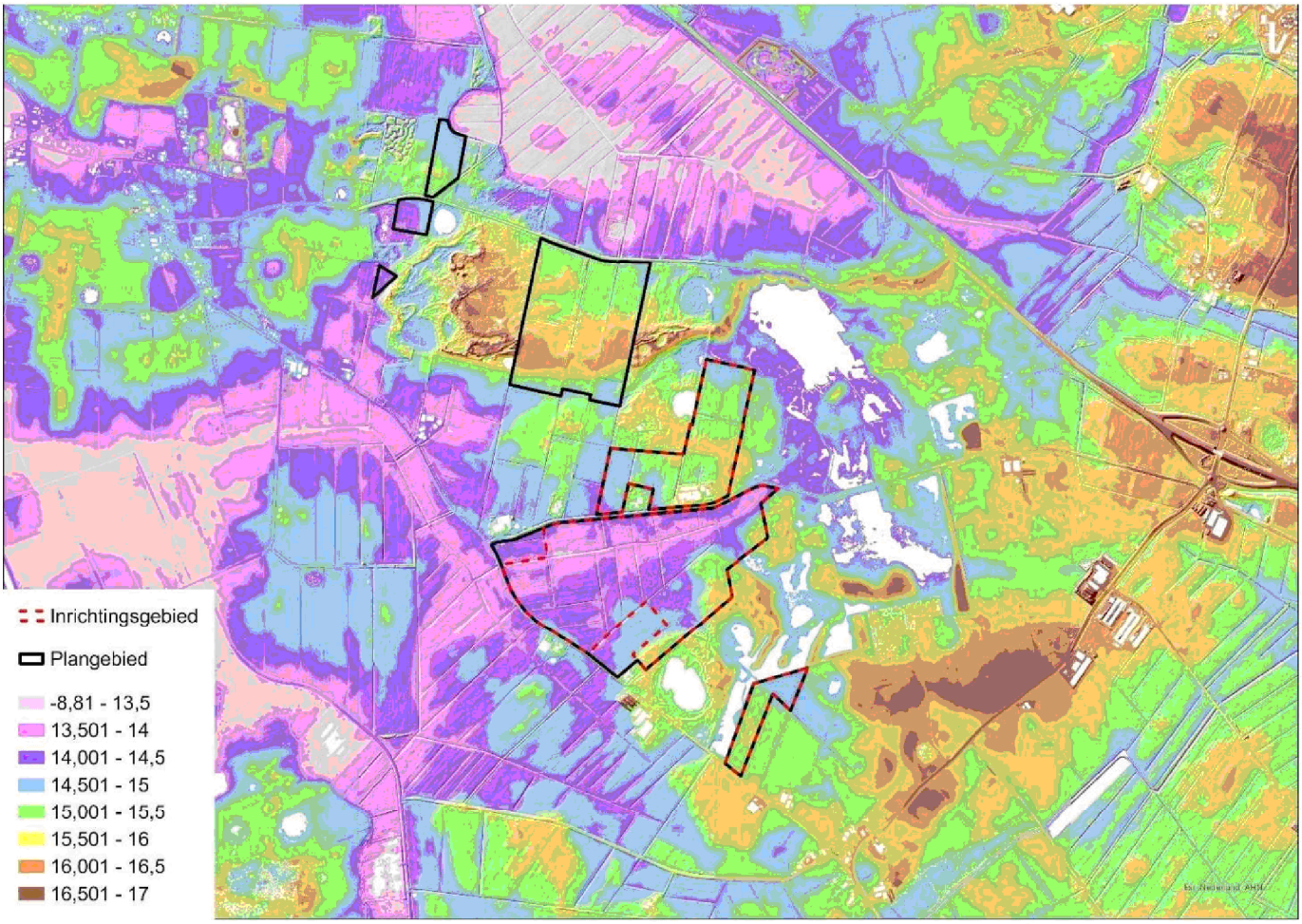

Figuur 5: De hoogteligging van het Scharreveld (RWS, 2021).

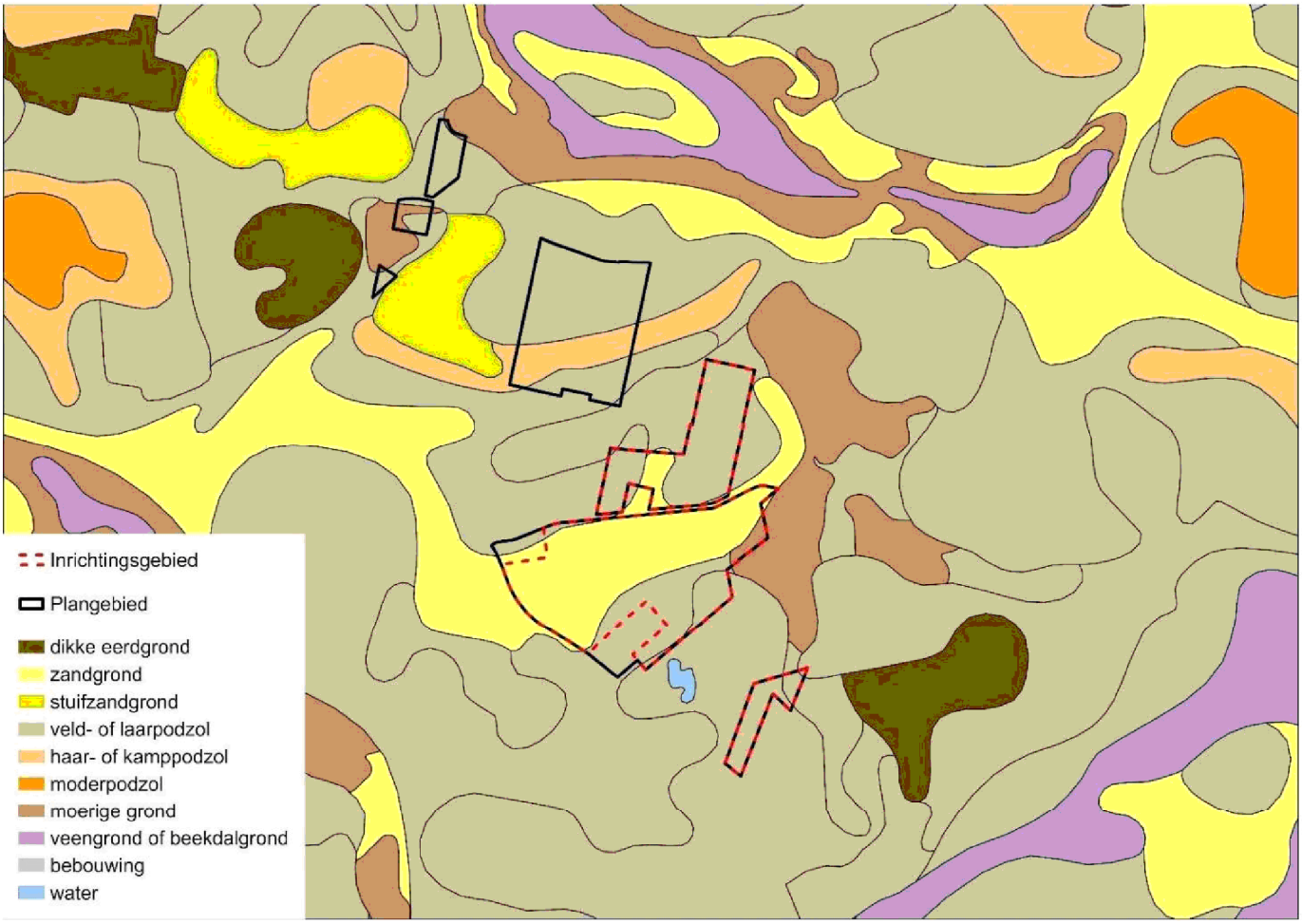

Figuur 6: De bodemkaart van het Scharreveld (Alterra, 2015).

3.2 Historische ontwikkeling

Het Scharreveld maakt deel uit van het zogenaamde Drentse esdorpenlandschap. Dit landschap bestond van oudsher uit een geheel van dorp, es, beekdal en woeste grond, waarbij het Scharreveld de woeste gronden betreft en het Scharrebroek met de St. Niklaasbeek het beekdal.

Per dorpsgebied (marke) werd het gebruik van het landschap bepaald. In het plangebied betrof dat de marke van Holthe en de marke van Westerbork en het Broek. De marke van Westerbork en het Broek was een grote marke en omvatte ook de esgehuchten Eursinge, Bruntinge, Garminge, Balinge en Mantinge.

De veldnaam Scharreveld verwijst naar schrale gemeenschappelijke grond (vergelijk meenschaar). Het onderzoeksgebied bestond tot het begin van de twintigste eeuw grotendeels uit woeste gronden in de vorm van heidevelden. De heidevelden zijn ontstaan door begrazing met vee en het afplaggen van de bovengrond. Het ‘broek’ in Scharrebroek verwijst naar de moerassige (gemeenschappelijke) gronden in het beekdal.

Tijdens de invoering van het kadaster in 1832 was het westelijke deel van het Scharreveld in het bezit van Markegenoten van Holthe en Makkum, opvallend omdat het gebied alleen binnen de marke van Holthe lag. Het beekdal van de Noordelijke Sint-Niklaasbeek, het Scharrebroek, was in 1832 nog onderdeel van de gemeenschappelijke markegronden. Zowel het Scharreveld als het Scharrebroek waren in 1832 nog onontgonnen, en het Scharrebroek is als beekdal ook niet op de kadastrale minuut aangegeven. Een uitzondering vormt het zogenaamde kerkestuk, een weidelandje dat in het bezit was van de pastorie van Westerbork en daarom ook wel ‘Pastoors Stukkie’ werd genoemd (figuur 7).

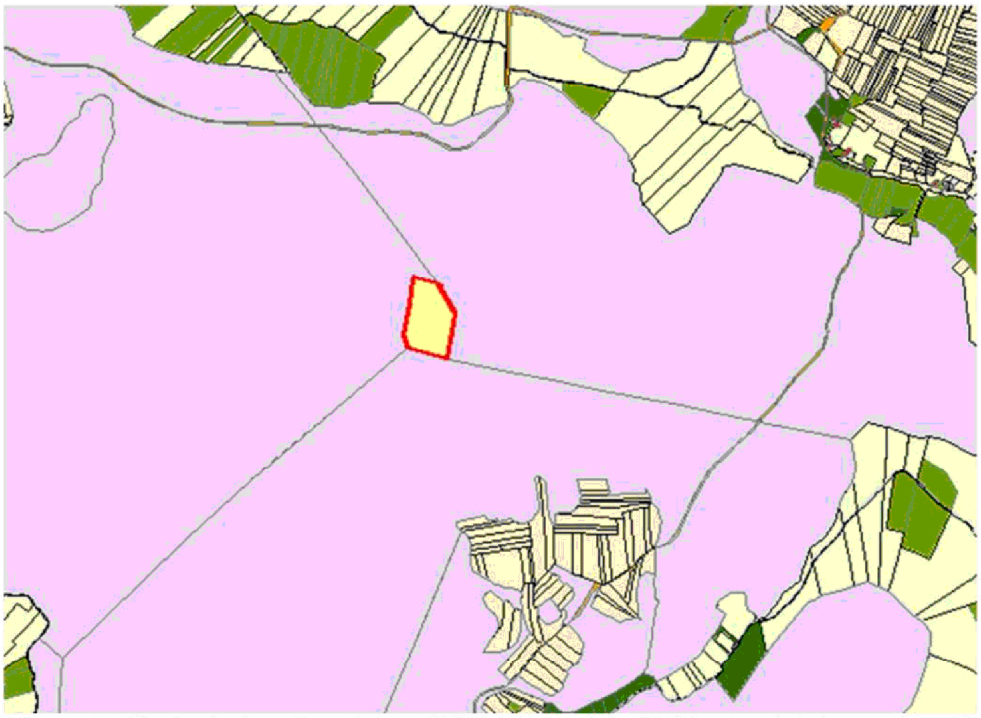

Figuur 7: Kadastrale minuutplan 1832 (uitsnede). Het kerkestuk is rood omlijnd.

In de loop van de 19de eeuw veranderde het agrarische systeem en werden de gemeenschappelijke gronden in de zogenaamde markescheidingen verdeeld onder de eigenaren. Zo werden de woeste gronden van het Scharreveld rond het midden van de 19de eeuw verdeeld, grotendeels in rechthoekige percelen; het Scharrebroek werd verdeeld in kleine percelen, evenals het stuifzandgebied Holtherzand, grenzend aan de noordwestelijke zijde van het Scharreveld.
De verdeling van de gemeenschappelijke gronden betekende niet dat de ontginning ervan direct werd opgepakt. Rond 1880 was het grootste deel van het Scharreveld nog steeds heideveld. Wel waren de gronden in het beekdal inmiddels als weidegronden in gebruik genomen.

Op de Chromotopografische kaart van circa 1900 (de zogenaamde Bonnekaart; figuur 8) is de ontginning van het Scharrebroek in de vorm van weide- en hooilanden zichtbaar. Ook zien we de St. Niklaasbeek aangegeven. Op de kadastrale minuutplans uit de 19de eeuw ontbreekt de beek, maar dat betekent niet dat deze niet aanwezig was. Immers de kadastrale minuten zijn kaarten die bezit aanduiden, ten behoeve van het heffen van belasting, en hadden niet als doel gedetailleerde topografische informatie te leveren. Dit in tegenstelling tot de topografisch militaire kaarten en de Bonnekaarten. Recent booronderzoek in het dal van het Scharrebroek heeft onomstotelijk de aanwezigheid van een natuurlijke beek aangetoond (Ponten, & Brouwer, 2024). De Bonnekaart van circa 1900 toont een tamelijke rechtlijnige beekloop, waarschijnlijk het resultaat van het ‘normaliseren’ van de moerasbeek die de St. Niklaasbeek oorspronkelijk was. Een oud toponiem voor deze beek is Schaarbroeksleek, dat ook lijkt te wijzen op een moerasbeeksysteem in het Scharrebroek.

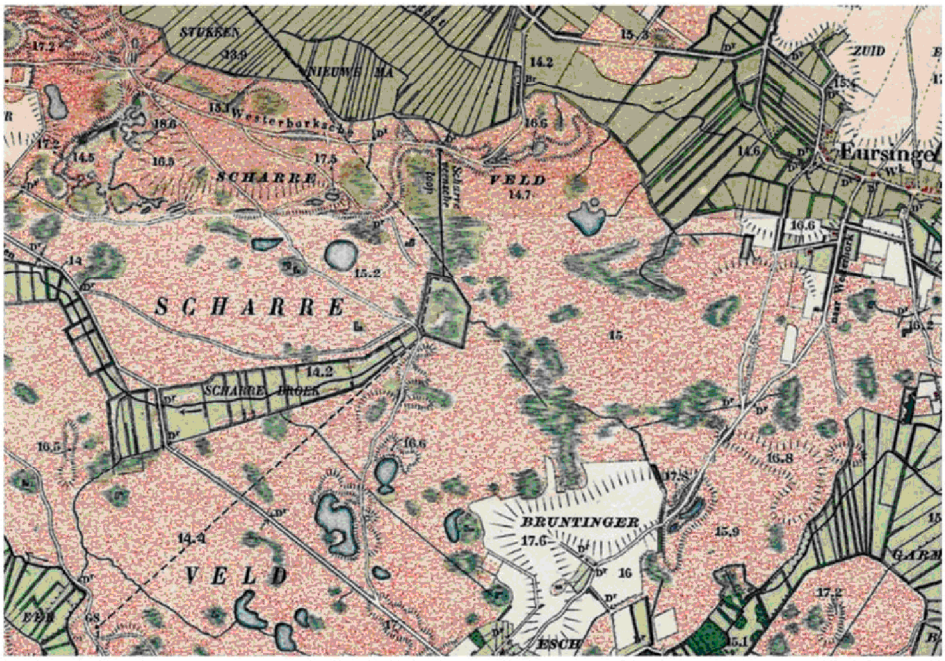

Figuur 8: Chromotopografische kaart (zogenaamde Bonnekaart), circa 1900.

De meeste woeste gronden werden vanaf 1900 grootschalig ontgonnen, eerst door investeerders en later ook in het kader van werkverschaffingsprojecten. Zo ontstonden nieuwe landbouwgronden en werden ook grote oppervlaktes bos aangeplant (Staatsbossen). Het Scharreveld vormde echter een uitzondering hierop; de ontginning kwam slechts langzaam op gang en rond 1950 was ongeveer de helft van de woeste grond er ontgonnen. Vervolgens werd de ontginning wel voortvarend ter hand genomen en werden boerderijplaatsen in het gebied aangelegd, en een doorgaande weg voor een goede ontsluiting. In figuur 9 is de situatie rond 1970 weergegeven. Dan is inmiddels in het gebied de ruilverkaveling ‘Broekstreek’ afgerond en zijn de dan nog resterende woeste gronden op basis van een landschapsplan ingepast en her en der met wat aanplant (ruilverkavelingsbosjes, overhoekjes) geaccentueerd.

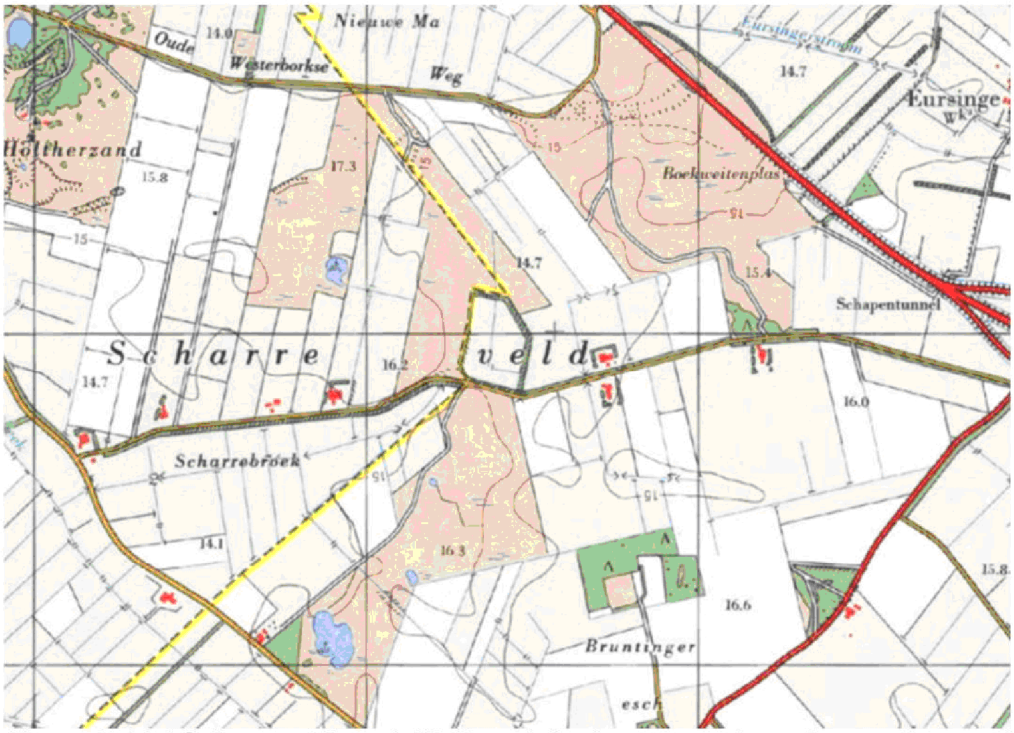

Figuur 9: Het Scharreveld rond 1970, met de dan nog resterende woeste gronden en in hoekig groen de bosaanplant in het kader van de ruilverkaveling.

Stichting Het Drentse Landschap heeft vanaf de ruilverkavelingsperiode langzamerhand alle resterende woeste grond van het Scharreveld weten te verwerven. Ook zijn agrarisch gronden verworven en weer

omgevormd naar natuur. De bijbehorende opstallen zijn afgebroken en de erven ook bij het natuurgebied betrokken. Een deel van het beekdal in het Scharrebroek is inmiddels ook in het bezit van de stichting en het totale bezit in het gebied omvat nu circa 300 hectare. De huidige situatie in figuur 10 weergegeven.

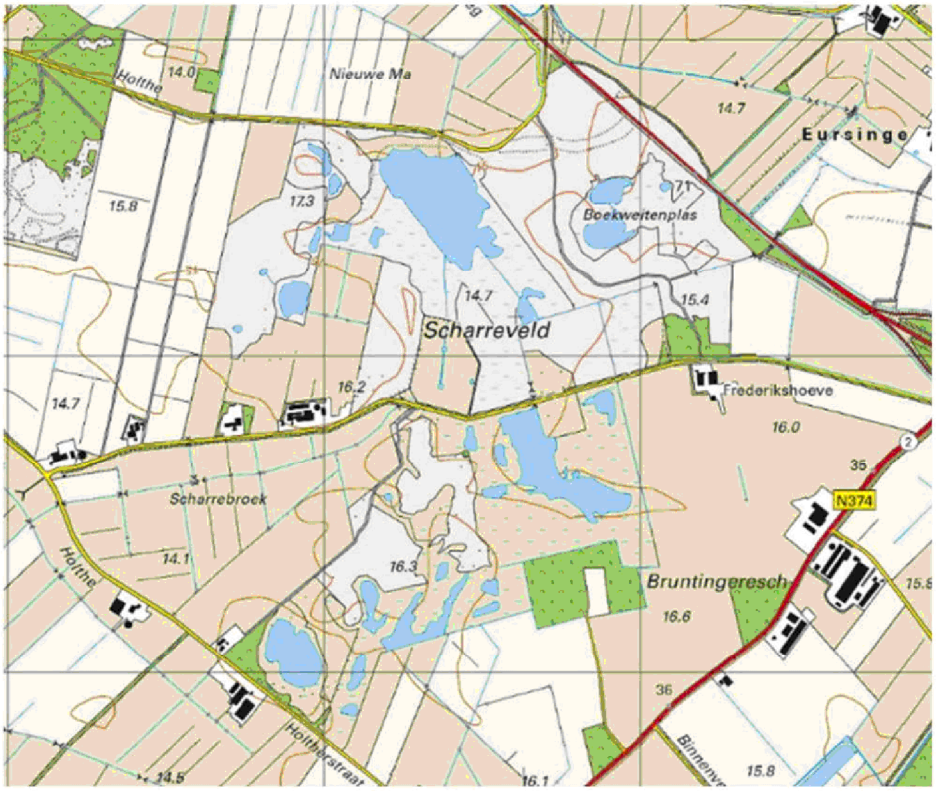

Figuur 10: Het Scharreveld in de huidige situatie.

3.3 Ecologie

Vegetatieontwikkeling

Het Scharreveld bestaat grotendeels uit vochtige heide. Dit is ook te zien op de vegetatiekarteringen (figuur 11). Er is een onderscheid te maken tussen heidevegetaties die nooit ontgonnen zijn geweest en heidevegetaties die in de jaren ‘90 na herinrichting zijn ontstaan door omvorming van landbouwgrond naar natuur. Op de vochtige heideterreinen die zijn omgevormd uit landbouwpercelen keren kenmerkende soorten terug, vooral in de lagere delen in Scharreveld-Noord en -Zuid. Het gaat hierbij om soorten van vochtige heide als klokjesgentiaan, heidekartelblad, kleine zonnedauw en moeraswolfsklauw. Er keren ook soorten van zwak gebufferde vennen terug, zoals pilvaren en veelstengelige waterbies. Op de wat minder lage heringerichte delen, heeft vochtige heide last van sterke uitdroging van de bodem in de zomer, omdat er nog geen humuslaag gevormd is die vocht vast kan houden. Op deze stukken is veel opslag van berk en wilg. Venige natte heide, met kenmerkende soorten als veenmossen, lavendelheide en kleine veenbes, komt vrijwel niet tot ontwikkeling op heringerichte gronden.

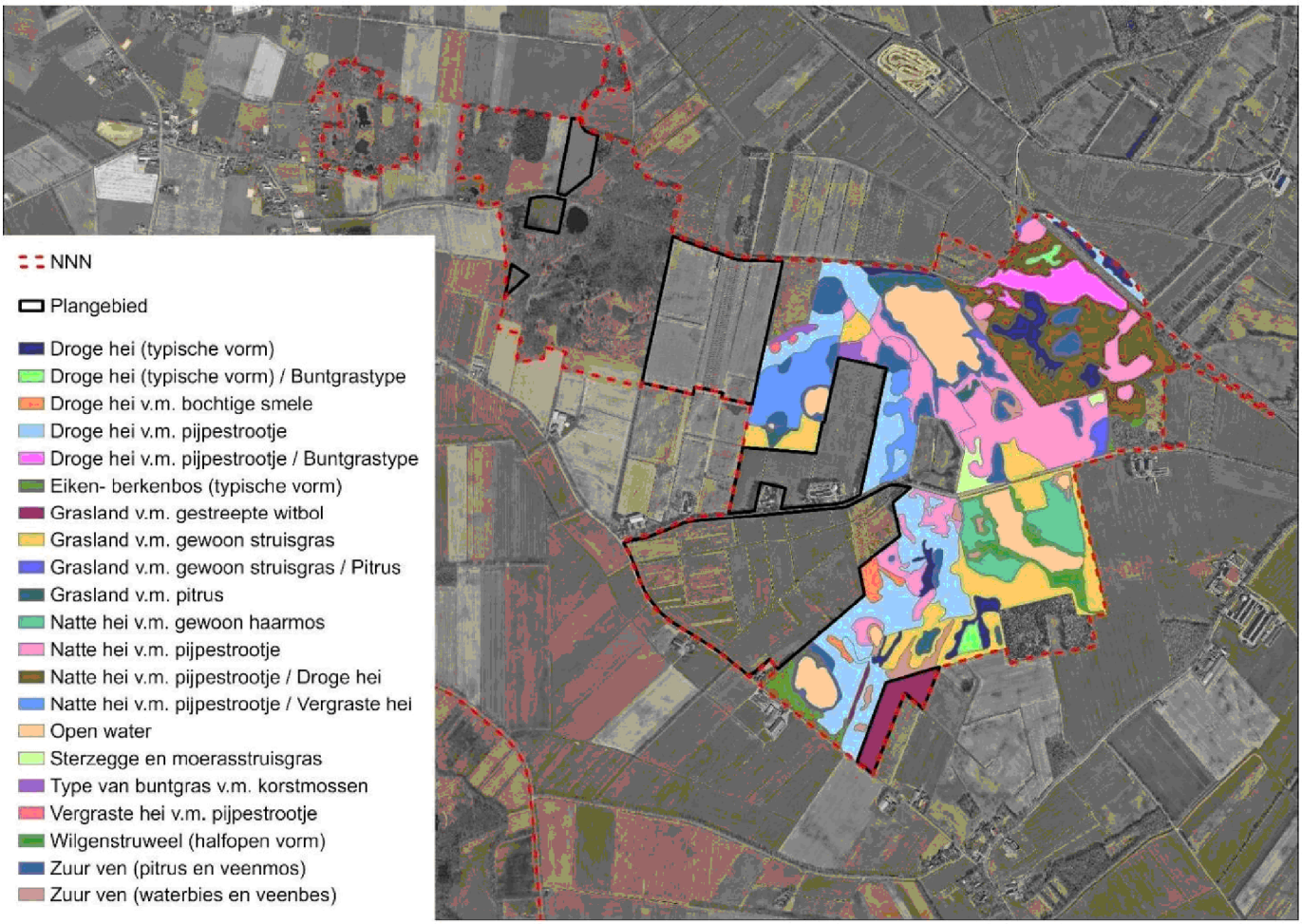

Figuur 11: Vegetatiekartering Scharreveld 2022 (Het Drents Landschap, 2022). Luchtfoto: Kadaster (2022).

Op de onontgonnen vochtige heideterreinen breiden kenmerkende soorten zich niet uit of ze gaan zelfs achteruit, ondanks het ontstaan van nattere omstandigheden na herinrichtingsmaatregelen. De meest voorkomende soorten in deze delen zijn struikhei, pijpenstro, trekrus en knolrus en sommige delen worden

gedomineerd door pitrus of grijs kronkelsteeltje (een invasieve exoot). Ook plaggen (het verwijderen van de vegetatielaag en 5 tot 10 cm bodem) van deze heideterreinen leidt niet tot toename van kenmerkende soorten. Zo is er geplagd rond de Boekweitenplas, een vochtig heidegebied dat nooit ontgonnen is geweest, maar de begroeiing komt hier vervolgens moeizaam op gang, met weinig kenmerkende soorten en dominantie van het grijs kronkelsteeltje. Dit heeft vermoedelijk te maken met verdroging in de zomer door te lage grondwaterstanden.

Op de hogere delen van het Scharreveld groeit droge heide. De droge heide op het Scharreveld heeft een heischraal karakter. Op plekken waar intensievere begrazing plaatsvindt, komen er snel heischrale soorten in als borstelgras, trekrus, pilzegge, mannetjesereprijs, liggend walstro en biggenkruid.

Naast vochtige en droge heide vinden we in het Scharreveld plaatselijk pioniersvegetaties, veentjes en vennen, heischraal grasland, stuifzand en bos (figuur 12). Op overgangen tussen percelen en langs wegen staan houtwallen met veel zwarte els (*Alnus glutinosa*), zomereik (*Quercus robur*) en Amerikaanse vogelkers (Prunus serotina). Deze laatste is een invasieve exoot, waarvan verwijdering gewenst is. Pioniersvegetaties, met bosdroogbloem en grondster vinden we in Scharreveld-Zuid op voormalige landbouwgronden die tot de minerale ondergrond zijn afgeschraapt. Kleine veentjes vinden we in de laagtes van Scharreveld-Noord en -Zuid (Stichting Het Drentse Landschap, 2021).

De verwachting is dat in het in te richten plangebied een vergelijkbare ontwikkeling gaat plaatsvinden als op de in het verleden ingerichte percelen. In het grootste deel van het plangebied is ontwikkeling van een soortenrijke vochtige heide mogelijk, die aansluit op de al aanwezige vochtige heide. Een voorwaarde voor heide-ontwikkeling is een voedselarme bodem. Die kan mogelijk gerealiseerd worden door de voedselrijke bouwvoor af te graven. Lokaal is zo op de hogere delen ontwikkeling van droge heide te verwachten. Op die delen waar de voedselrijkdom hoog blijft, kan kruiden- en faunarijk grasland of bos ontstaan. Het plangebied gaat, zo is de verwachting, na inrichting één geheel vormen met de bestaande natuur van het Scharreveld.

Fauna

Het Scharreveld herbergt een verscheidenheid aan diersoorten (Stichting Het Drentse Landschap, 2021). Er is onder andere een populatie adders en levendbarende hagedissen aanwezig. Beide soorten komen vooral voor op de nooit ontgonnen oude delen van het gebied. Een knelpunt voor deze soorten kan zijn dat er weinig oude struikheide voorkomt, waar deze soorten de voorkeur aan geven. In de wateren op het Scharreveld komen veel soorten amfibieën voor, waaronder de heikikker en rugstreeppad. Wat grotere zoogdieren betreft vinden we in het gebied vos, konijn en meerdere bewoonde dassenburchten. Kommavlinder en heideblauwtje, kenmerkende dagvlindersoorten van heide en schrale graslanden, komen vrij algemeen voor op het Scharreveld. Andere kenmerkende vlindersoorten nemen af of zijn verdwenen, zoals gentiaanblauwtje, heivlinder en bruine vuurvlinder.

Het Scharreveld is een belangrijk gebied voor vogels. Als broedvogel doen sommige soorten het er goed, zoals veldleeuwerik, graspieper, geelgors en roodborsttapuit. Veel soorten broedvogels nemen helaas af of zijn verdwenen, zoals wulp, tapuit, bergeend, kievit en grutto. Het gebied heeft ook een belangrijke functie voor doortrekkende en overwinterende vogels. Verschillende soorten ganzen en zwanen gebruiken de grote plassen die na de natuurinrichting in de jaren ‘90 zijn ontstaan, als pleisterplaats in de winter.

Het leefgebied van veel hierboven genoemde diersoorten wordt groter door de omvorming van de agrarische percelen naar natuur. Naarmate de vegetatie na herinrichting zich ontwikkelt zullen verschillende diersoorten, zoals amfibieën, vlinders en broedvogels, zich uitbreiden naar dit nieuwe leefgebied. Reptielen zullen deze nieuwe delen op korte termijn in mindere mate koloniseren, omdat zij de voorkeur geven aan oude goed ontwikkelde heidevegetaties.

Beheer

Vanaf het begin van de jaren 1980 tot het jaar 2020 werd het Scharreveld vooral beheerd door middel van begrazing door schapen en koeien. De bospercelen werden niet begraasd. In 2020 is de begrazing gestopt, omdat het risico op schade aan de kudde door de komst van de wolf te groot werd geacht. In het Holtherzand wordt nog wel begraasd met koeien. In aanvulling op de begrazing is vanaf de jaren 1990 op meerdere plekken in het Scharreveld kleinschalig gemaaid en geplagd.

De combinatie van begrazing en kleinschalig maaien heeft goed gewerkt om vergrassing, verbossing en pitrusdominantie terug te dringen (figuur 12) en het gebied verder te verschralen. In veentjes die te nat zijn voor het vee ontwikkelt zich wel opslag, net als op kale bodem na plagwerkzaamheden. Begrazing heeft als bijkomend voordeel dat er kleinschalige patronen in de heide ontstaan, met meer heidestruiken en pijpenstro op plekken waar grazers minder vaak komen en met meer schrale graslandvegetatie op die plekken waar intensiever wordt begraasd (Stichting Het Drentse Landschap, 2021).

Figuur 12: Heide op het Scharreveld waar vergrassing met pijpenstro duidelijk zichtbaar is. Op de voorgrond is ook veel pitrus te zien.

3.4 Hydrologie

Grondwater

Het grondwatersysteem van het Scharreveld is onder te verdelen in een regionaal- en een lokaal grondwatersysteem. Deze twee systemen worden gescheiden door een keileemlaag, een voor grondwater

slecht doorlatende laag. Onder deze keileemlaag ligt een dik (circa 150 m) zandpakket, dat het eerste watervoerende pakket vormt. In deze laag is grondwaterstroming goed mogelijk.

Het watervoerende pakket wordt voornamelijk gevoed door infiltratie op het Drents Plateau. Neerslag infiltreert en stroomt van hoger gelegen gebied in westelijke richting onder het Scharreveld door. In een onontgonnen situatie kan dit diepere grondwater bij Scharreveld tot aan maaiveld komen in de vorm van kwel. Door in het verleden aangelegde intensieve drainage in het gebied tussen de Hondsrug en het Scharreveld is de stijghoogte van het watervoerend pakket echter zodanig gedaald, dat deze nu te laag is voor kwelverschijnselen in Scharreveld.

Waar keileem aanwezig is zorgt deze voor stagnatie van infiltrerend neerslagwater. De bodem raakt dan snel verzadigd en er treden natte omstandigheden op in periodes met meer neerslag dan verdamping (herfst tot en met voorjaar).
In en rondom het Scharreveld staat een groot aantal peilbuizen waarin de grondwaterstanden worden gemeten, waaronder 4 met twee filters (figuur 13) De meeste metingen zijn gestart in 2019 en 2021. Met behulp van Menyanthes, een programma voor analyse van grondwaterstanden, zijn de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG), de gemiddelde voorjaars grondwaterstand (GVG) en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) bepaald (ten opzichte van NAP: figuur 14). In figuur 15 staan de grondwaterstanden weergegeven ten opzichte van het maaiveld. De peilbuizen waar een hoge grondwaterstand, dus een grondwaterstand dichter aan het maaiveld, is gemeten, staan vooral op de lager gelegen gronden of nabij sloten. Op de hoger gelegen gronden liggen de gemeten grondwaterstanden dieper onder het maaiveld.
Bij peilbuis Scharreveld-PB1, met een langere meetperiode vanaf 2004, is een licht dalende trend in de grondwaterstanden te zien (figuur 16).

De freatische grondwaterstand is in het Scharreveld hoger dan de stijghoogte van het watervoerende pakket. Dit is te zien bij de peilbuizen met 2 filters. In het Scharreveld komen dan ook veel vennen voor, waarvan er een aantal (circa negen) het hele jaar watervoerend is, door de aanwezigheid van een scheidende, nauwelijks doorlatende keileemlaag in de ondergrond en de toestroom van lokaal grondwater over deze keileemlaag. De overige, kleinere, vennen vallen tijdens de zomer vaak droog, vanwege het ontbreken van deze condities. De jaarrond watervoerende vennen liggen verspreid over het gebied en zijn veelal groter dan de droogvallende vennen. Een paar van deze vennen betreffen pingoruïnes en hebben (afhankelijk van de opgebouwde B-horizont, gyttjalaag en veenlaag) ook nog enige mate van contact met het diepere grondwaterpakket.

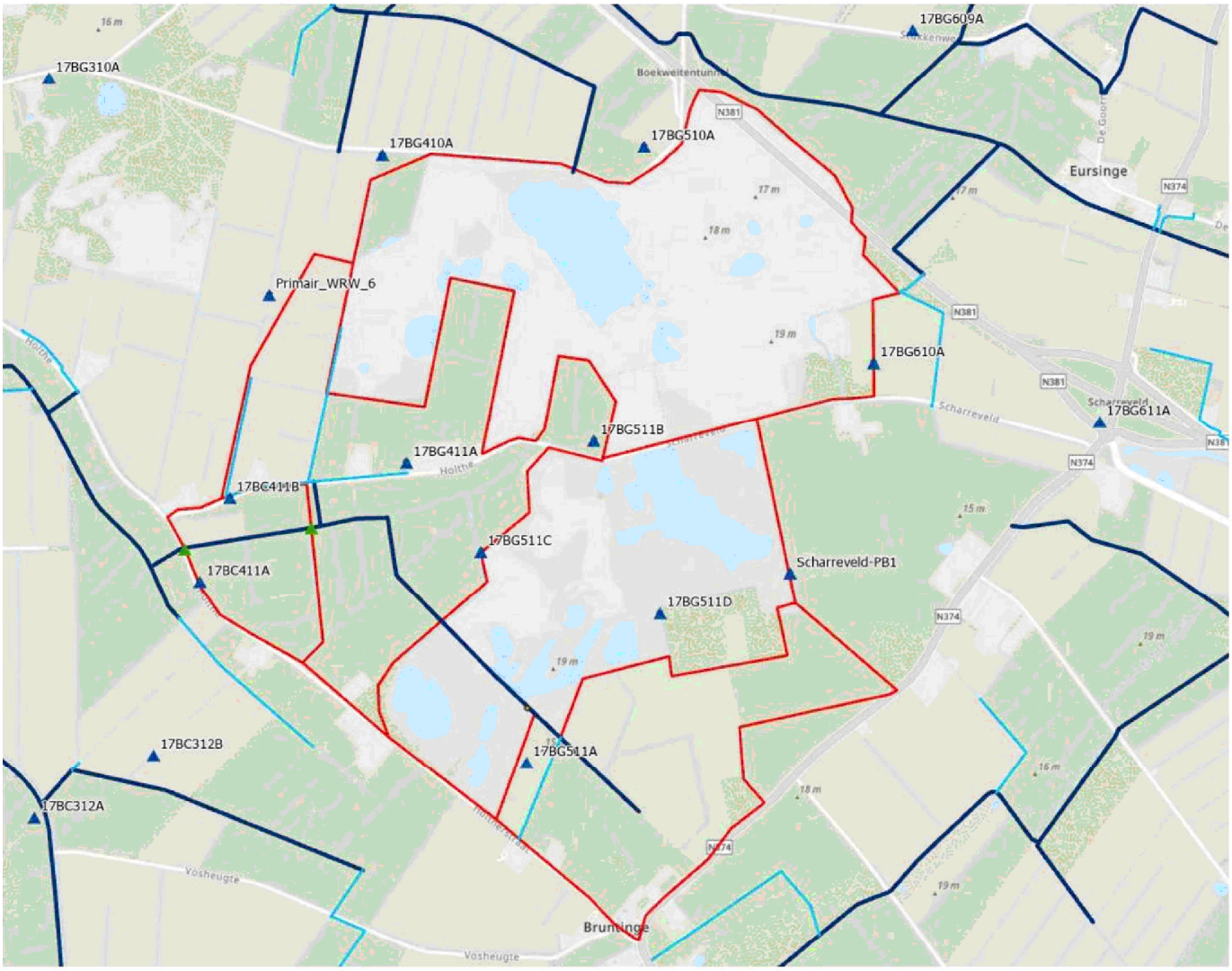

Figuur 13: peilbuizen in en rondom het Scharreveld.

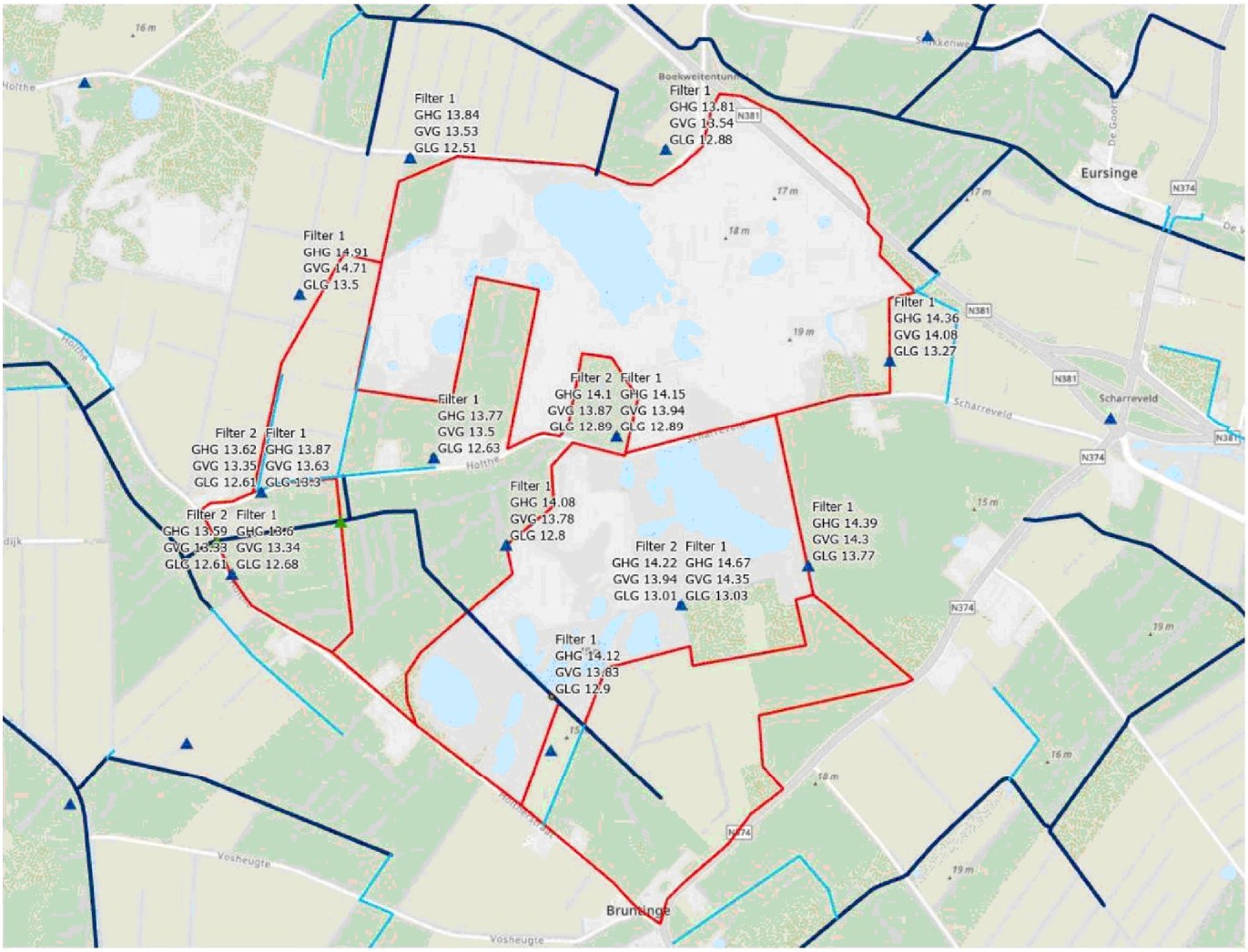

Figuur 14: GxG's berekend met Menyanthes (in meters t.o.v. NAP).

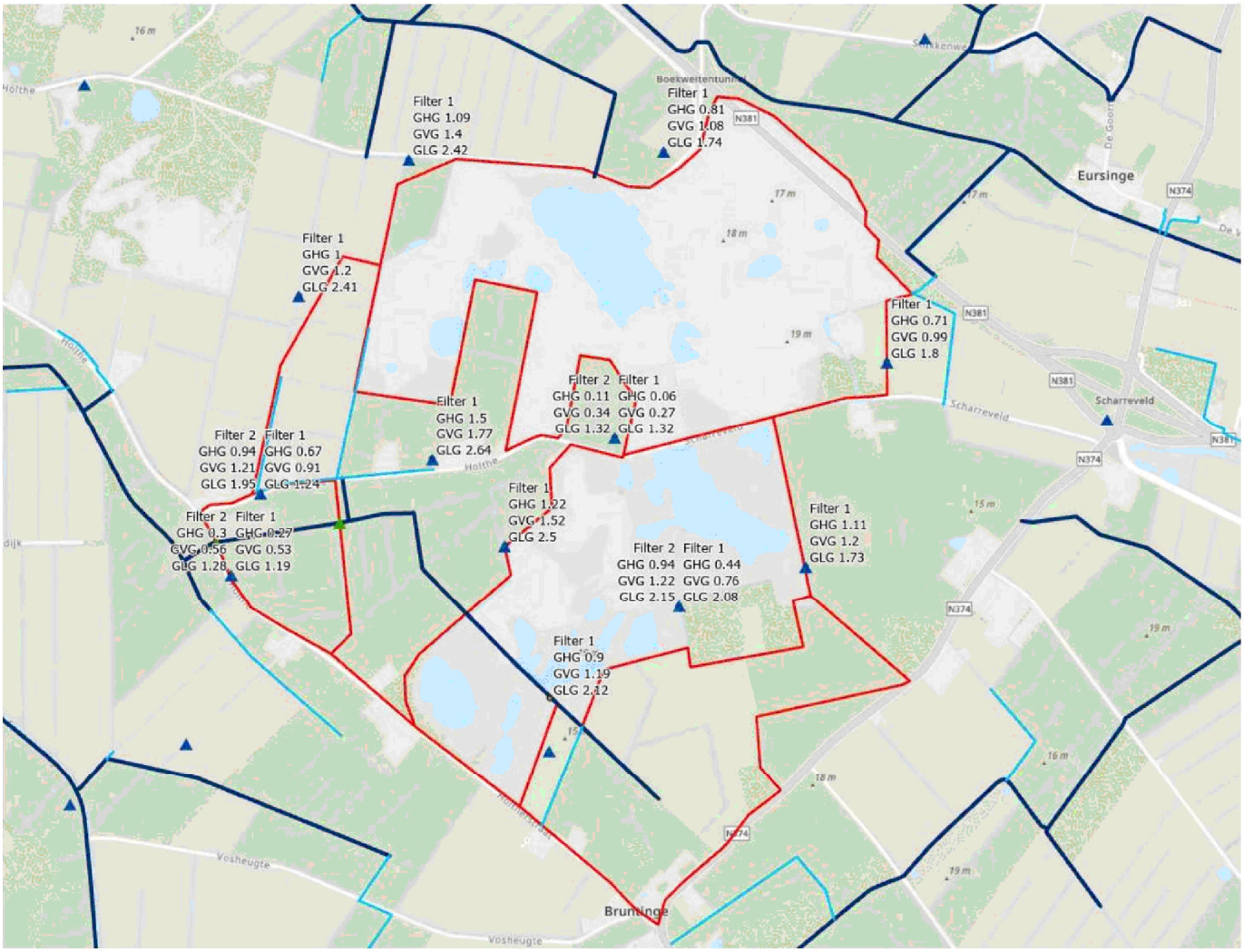

Figuur 15: GxG's berekend met Menyanthes (meters beneden maaiveld).

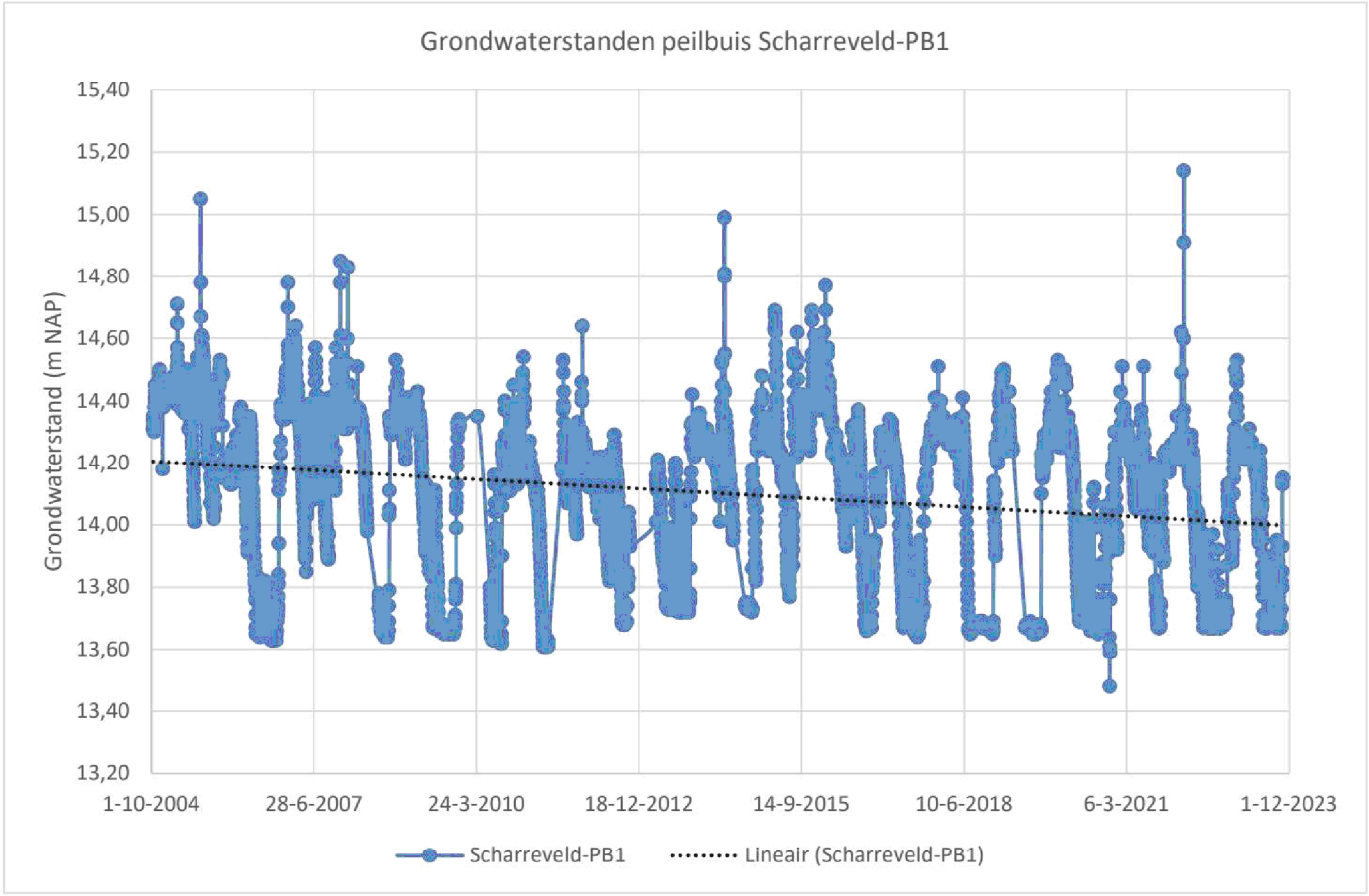

Figuur 16: Grondwaterstandverloop bij peilbuis Scharreveld-PB1.

Oppervlaktewater

Te midden van de natuurgebieden van het Scharreveld ligt het Scharrebroek. Dit is een vroeg ontgonnen gedeelte (eind 19e eeuw) dat eerder als slenk en later met watergang onderdeel was van een beekdal. Dit beekdal werd vooral gevoed door lokaal toestromend water, maar ook uit grondwater gezien de aanwezigheid van beekeerdbodems. Voor de ontginning was dit al het lokaal laagste punt van het Scharreveld, waar overtollig water in westelijke richting werd afgevoerd richting de Sint Niklaasbeek door Oostermade. Ontginning van dit gedeelte en van een aantal percelen ten zuiden van het Scharreveld zorgde voor ontwatering van dit dal.

Bij de herinrichtingen in het Scharreveld in de jaren ‘90 zijn onder andere sloten gedempt. Dit heeft tot nattere omstandigheden geleid, maar toch zijn fluctuerende waterstanden en verdroging in de zomer nog steeds belangrijke knelpunten (Stichting Het Drentse Landschap, 2021). In de winter is het gebied zeer nat met waterstanden tot aan maaiveld, maar in het voorjaar en de zomer zakt de grondwaterstand ver uit. Voor vochtige heide is het vooral van belang dat de laagste grondwaterstand rond de 50 cm onder maaiveld is. Hier lijkt niet overal aan voldaan te worden. De fluctuerende waterstand is ook te zien aan de Boekweitenplas, die in de zomer helemaal droogvalt. Hierdoor domineert pijpenstro en maken veenmossen weinig kans. De fluctuerende waterstand kan samenhangen met de watergangen die nog aanwezig zijn in en rond het Scharreveld (figuur 17). De sloot die door het Scharrebroek loopt, is erg diep en zorgt voor de lokale ontwatering van landbouwpercelen (nr. 1 in figuur 17). De duiker in het zuiden van het Scharreveld zorgt voor ontwatering van de zuidelijke landbouwpercelen van buiten de NNN-begrenzing op het Scharrebroek (nr. 2 in figuur 17). Deze duiker ligt onder het natuurgebied door en is aangesloten op een watergang die uitkomt in het Scharrebroek. In het Scharrebroek ligt een betonnen stuw met een vaste kruinhoogte van NAP 12,96 m. Neerslag in het Scharreveld infiltreert grotendeels. Daarnaast is er oppervlakkige afvoer vanuit slenken en vennen van het neerslagoverschot naar naastgelegen

watergangen. In extreme omstandigheden kan er vanuit peilgebied Noord (zie figuur 19a) ook afvoer in noordelijke richting plaatsvinden.

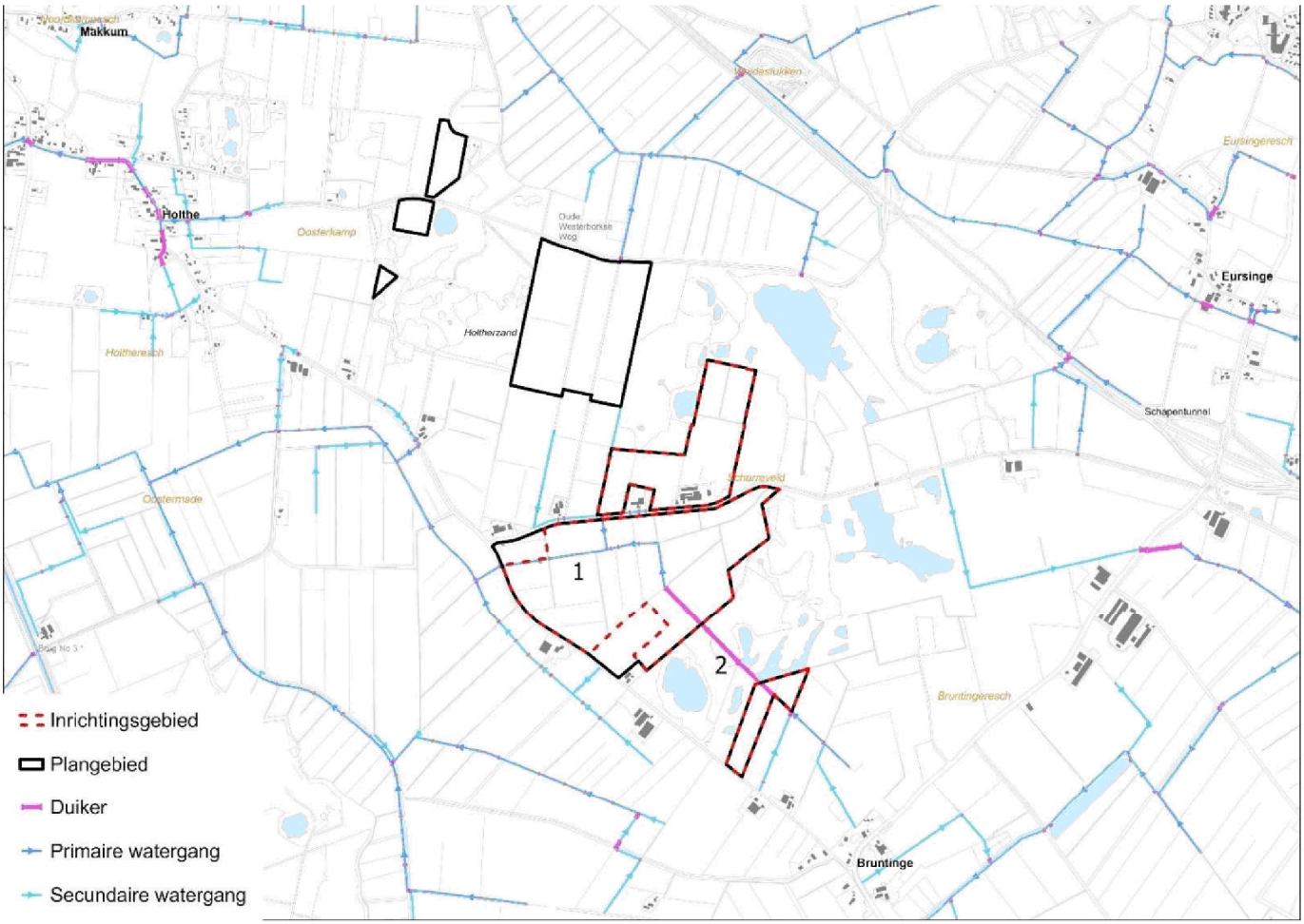

Figuur 17: De watergangen en duikers in het Scharreveld. 1=Diepe sloot door het Scharrebroek. 2=Duiker waardoor landbouwgrond in het zuidoosten afwatert op het Scharrebroek.

Huidig waterregime t.o.v. natuurdoelen

In figuur 19a staat een overzicht van de huidige peilgebieden en de bijbehorende oppervlaktes. Middels pijlen is in de verschillende figuren is de afvoerrichting aangegeven. De afvoer vindt in de huidige situatie plaats vanuit deelgebied Zuid naar Noord en vervolgens naar deelgebied Midden en West. De afvoer van deelgebied Bruntinge gaat via een lange duiker naar deelgebied Midden en vervolgens ook naar West. Daarnaast kan in er bij extreem hoge waterstanden ook nog afvoer vanuit deelgebied Noord in noordelijke richting plaatsvinden. De waterstanden in het gebied worden bepaald door de hoogteligging van de duikers en een vaste drempel bij de stuw, zie figuur 19b.

Hoewel het natuurterrein qua watersysteem al in ingesteld op een natuurlijke afwateringsmogelijkheid, zakken de grondwaterstanden verder weg dan gewenst. Enige tegendruk door het opzetten van grondwaterstanden in het Scharrebroek kan hierbij helpen. Het in het Scharrebroek aanwezige watersysteem is nog op landbouwkundig gebruik gericht en dus op snelle afvoer van water. Het langer

vasthouden van water op hogere (grond)waterstanden vergt daarom een aanpassing van het watersysteem (figuur 18 en 19d en e). In de beoogde toekomstige situatie is de stuw naar het westen verplaatst en het oppervlaktewaterpeil bij de stuw hoger. Meer oppervlakkige afwatering via een slenk, in het blauw gearceerde gebied in figuur 19e, past ook beter bij een meer natuurlijke inrichting. Door de natuurlijke inrichting neemt de afvoer vanuit het gebied af, waardoor het benedenstroomse oppervlaktewatersysteem ook minder wordt belast. Dit is de zien in de figuren 19c en 19e. In figuur 19c staat de maatgevende afvoer in de huidige situatie en in figuur 19e de maatgevende afvoer in de toekomstige situatie. De maatgevende afvoer in het blauw gearceerde gebied is in de toekomstig lager. Een vertraagde afvoer zorgt ook voor minder belasting van benedenstrooms gelegen gebieden. Ook de natuurdoelen in het Scharrebroek zelf komt een dergelijke aanpassing van het watersysteem ten goede. Hiervoor moet bestaande ontwatering worden verwijderd, waarna afwatering plaatsvindt op het niveau van geplagd maaiveld. Bij het invoeren van een dergelijk nieuwe afwateringsvorm moet wel de vereiste afwatering van omliggende landbouwgronden, infrastructuur en woningen gewaarborgd worden. Hiervoor moet, waar nodig, een passende oplossing worden gezocht via onder andere alternatieve afwateringsroutes (figuur 18 en 19f). Voor de woningen aan de weg Holthe/Scharreveld kan de bestaande afvoer vermoedelijk worden gehandhaafd. Binnen de geschetste scenario's houden de woningen naar verwachting voldoende drooglegging. Een modelberekening moet dit duidelijk maken.

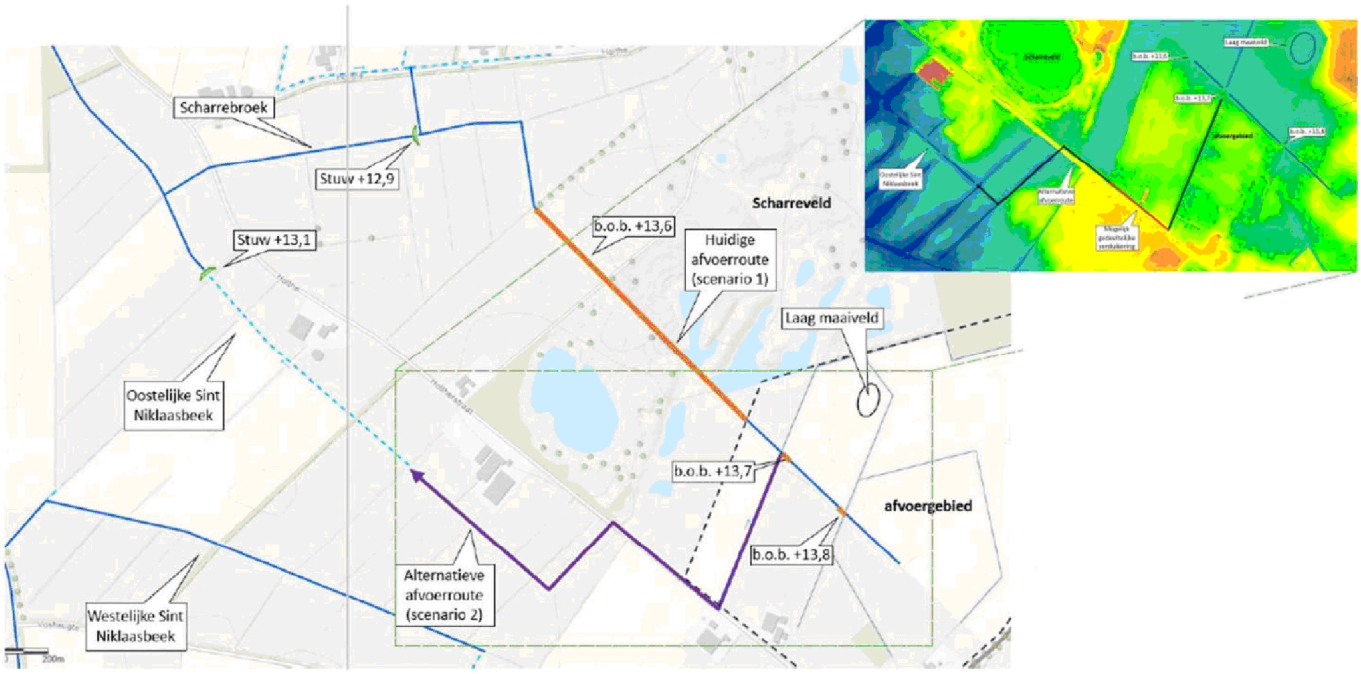

Figuur 18: Alternatieve afvoerroute in de context van het Scharreveld na herinrichting.

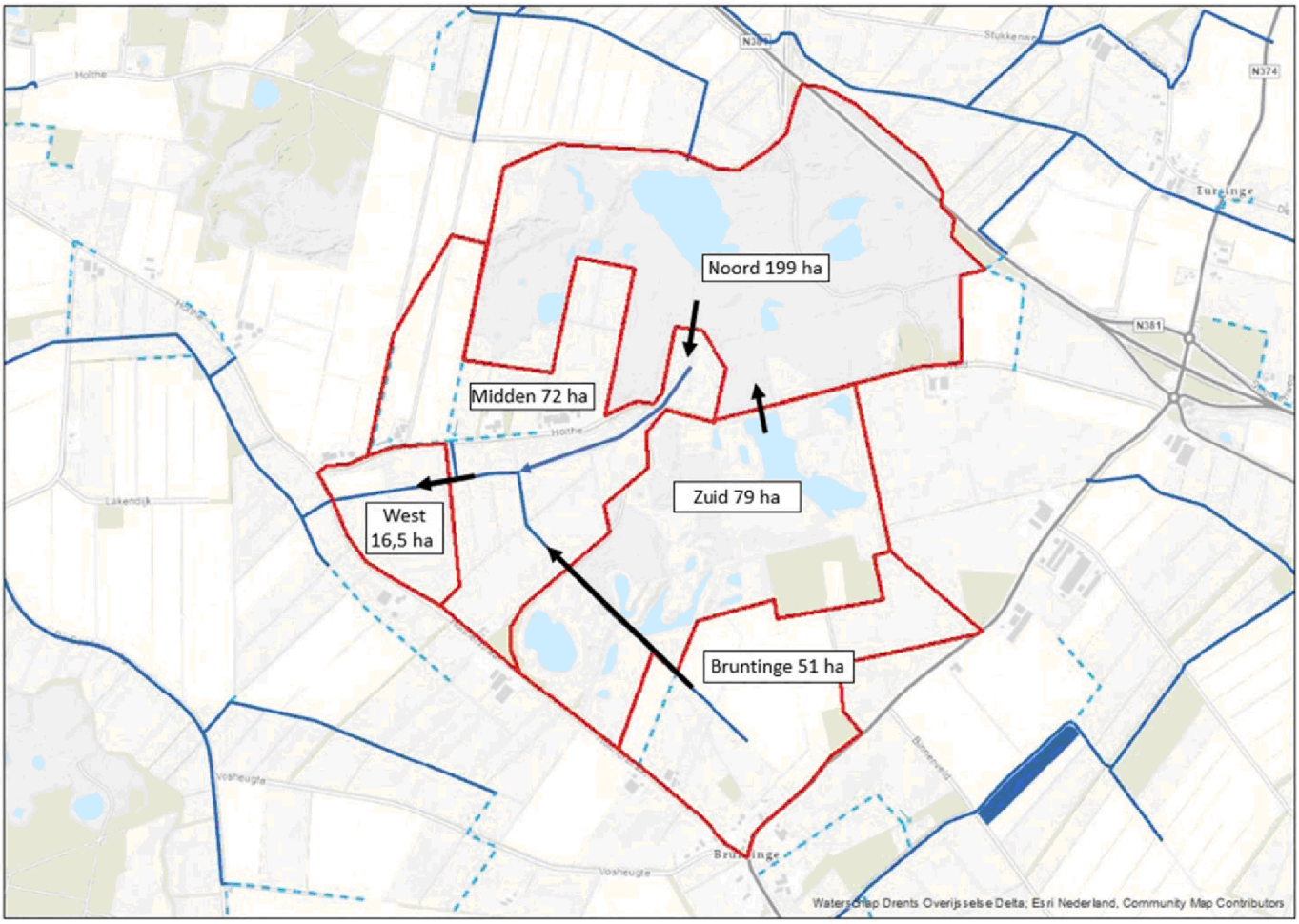

Figuur 19a: Verschillende peilgebieden van het Scharreveld met bijhorende oppervlaktes en afvoerrichting (huidige situatie).

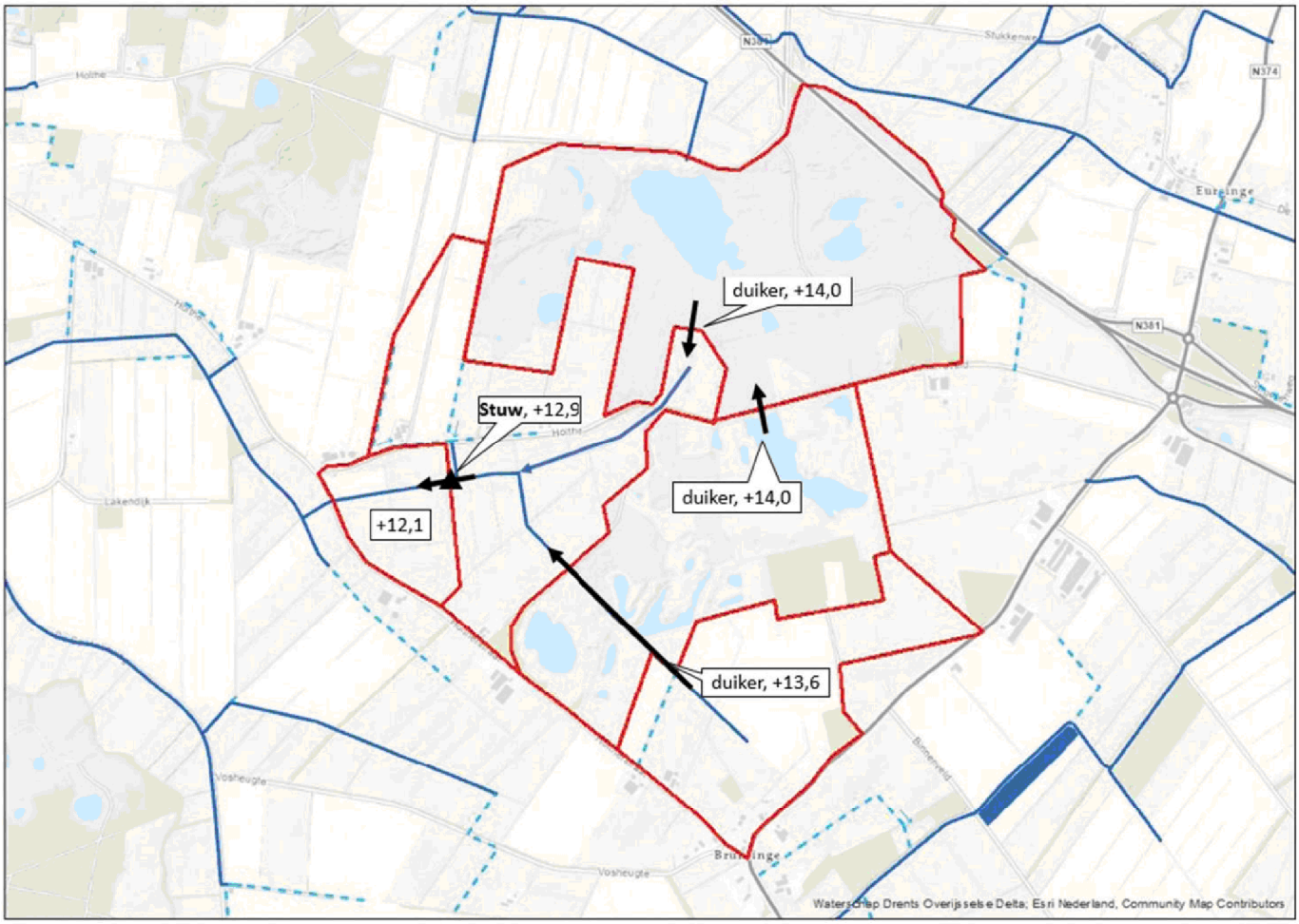

Figuur 19b: Huidige afwateringsrichting met hoogtes (BOK) duikers en hoogte stuw en afvoerrichtingen.

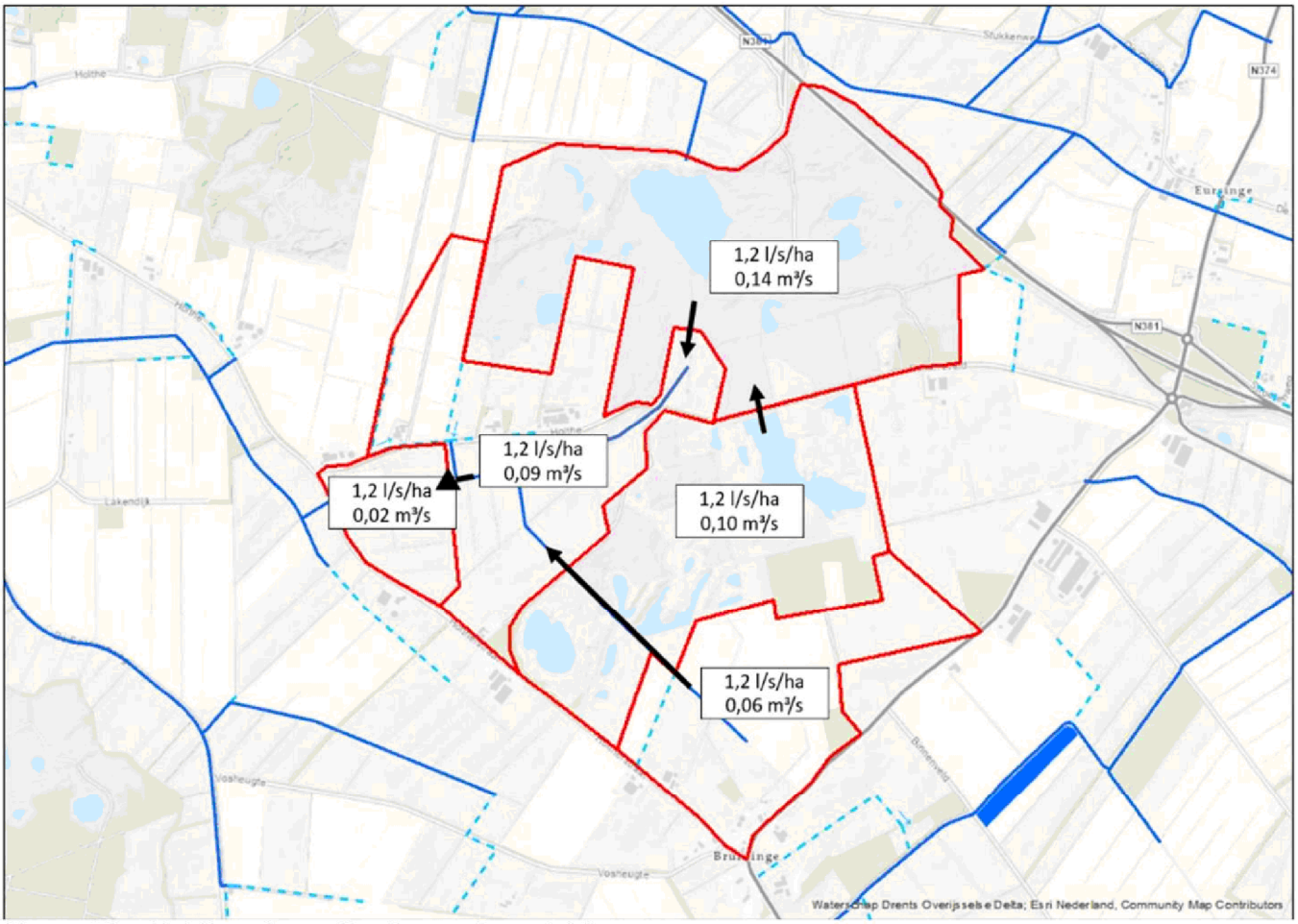

Figuur 19c: Huidige afvoersituatie en afvoerrichting.

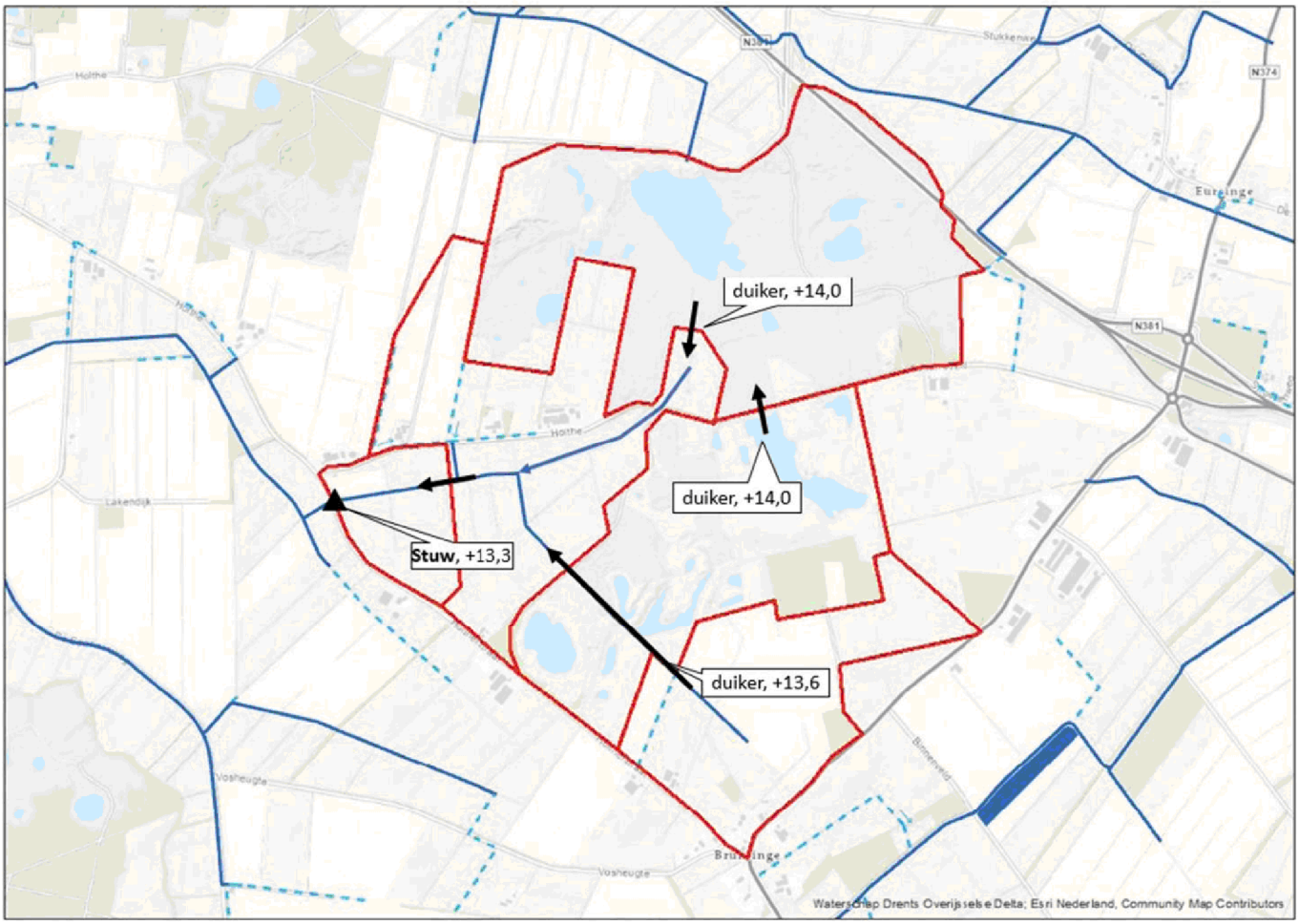

Figuur 19d: Toekomstige afwateringsrichting met hoogtes (BOK) duikers en hoogte stuw en afvoerrichting (alleen de locatie van de stuw en de hoogte van de stuw zijn gewijzigd).

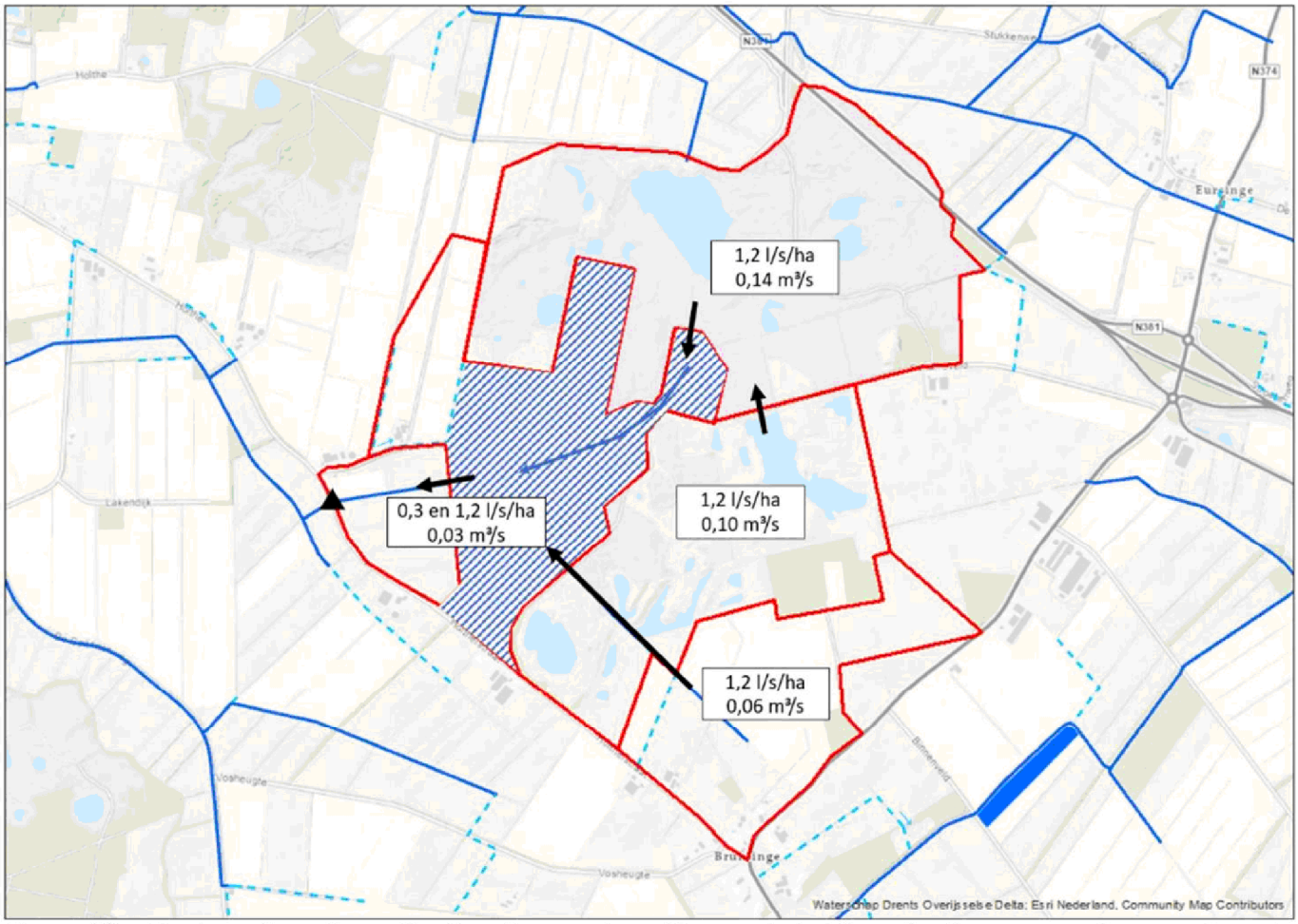

Figuur 19e: Toekomstige afvoersituatie, afvoerroute gelijk aan de huidige situatie, maar met een vertraagde afvoer in het blauw gearceerde gebied.

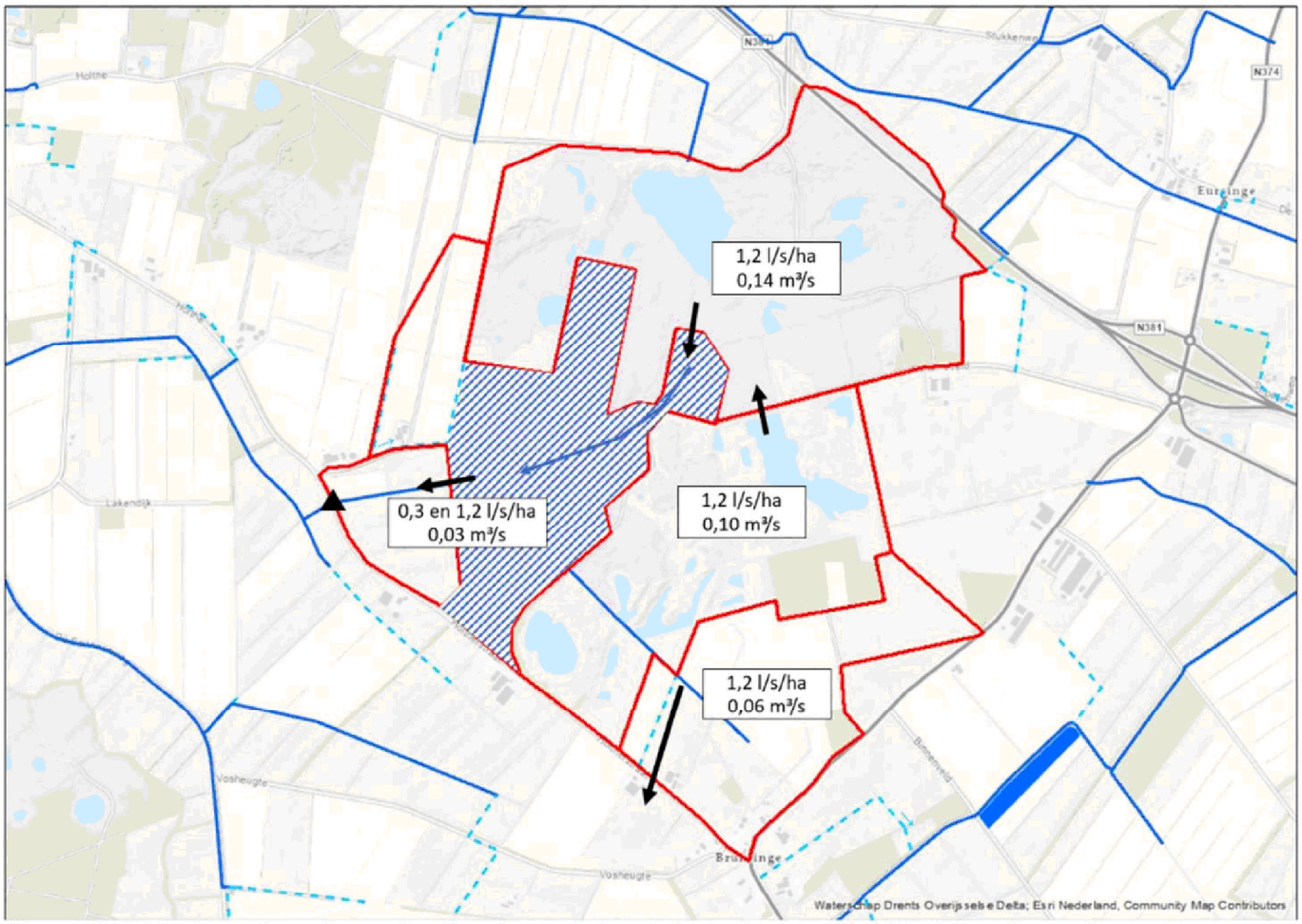

Figuur 19f: Toekomstige afvoersituatie: alternatief met de optie dat peilgebied Bruntinge afwatert in zuidwestelijke richting.

3.5 Bodemchemie en Hydrochemie

De te realiseren natuurdoelen vergen over het algemeen schrale bodemkundige omstandigheden, al dan niet gecombineerd met enige buffering vanuit grondwater. Om te beoordelen of deze omstandigheden aanwezig zijn of hoe deze gerealiseerd kunnen worden, is op de percelen in het Scharreveld die voor natuur ingericht gaan worden bodemchemisch en hydrochemisch onderzoek uitgevoerd door B-WARE (Tomassen & Van Mullekom, 2024). Hier volgt een beknopte samenvatting van dit rapport.

Uit analyse van grondmonsters uit 62 grondboringen blijkt dat de bovenste bodemlaag overal in het Scharreveld hoge concentraties fosfaat bevat. Ontwikkeling van voedselarme natuurtypen, zoals heide, is daardoor niet spontaan mogelijk. Er zijn globaal drie manieren om de fosfaatrijkdom te verlagen: maaien en afvoeren (1 à 2 keer per jaar), uitmijnen (4 à 5 keer per jaar maaien en afvoeren, met gerichte bemesting zonder fosfaat) en afgraven van de verrijkte toplaag (vaak tussen de 20 en 50 cm). B-WARE heeft geconcludeerd dat het een groot aantal jaren duurt om via maaien en afvoeren schrale natuurtypen te ontwikkelen en dit is onwenselijk. Uitmijnen gaat gemiddeld vier keer sneller dan maaien en afvoeren, maar om een uitmijntraject goed in beeld te krijgen, is aanvullend onderzoek nodig. Hierin kan worden bepaald welke nutriënten in welke hoeveelheid voor een optimaal resultaat bijgemest moeten worden. Op een aantal onderzochte locaties in het Scharreveld lijkt uitmijnen en daarna omvormen tot een schraal natuurtype kansrijk.

Als maaien en afvoeren of uitmijnen meer dan 10 á 20 jaar duren, wordt om de beoogde doelen toch te halen vaak gekozen voor het afgraven van de voedselrijke bovenste bodemlaag. Hiermee wordt tot op een maagdelijke en schrale bodemlaag gegraven waar, mits de hydrologische omstandigheden dit ook nog toestaan, de gewenste schrale vegetaties ontwikkeld kunnen worden. De reden om te kiezen voor een dergelijke ingrijpende maatregel is de noodzaak voor tijdig natuurherstel, waarmee wordt voorkomen dat kenmerkende soorten uit de omgeving verdwijnen.

Op basis van de buffering van de bodem is er na afgraven op veel locaties potentie voor schrale grondwaterafhankelijke natuurtypes, zoals heischraal grasland, blauwgrasland en vochtig hooiland. Daarnaast moet het grondwater in de wortelzone een gewenste kwaliteit hebben. Het ondiep aanwezige (hogerop) en toestromende grondwater (onder op de flanken) voldoet hier grotendeels aan. Het diepere grondwater is van mindere kwaliteit voor de gewenste doelen, maar dit reikt in het Scharrebroek (meestal) niet tot in de wortelzone. Op sommige locaties op de hogere delen is er minder natuurlijke buffering aanwezig en is na afgraven ontwikkeling van heide mogelijk, eventueel na eenmalig bekalken om giftige aluminiumverzuring tegen te gaan. Om versneld en doelmatig ontwikkeling van gewenste vegetaties te stimuleren, kan na het afgraven maaisel en/of plagsel uit referentieterreinen opgebracht worden. Dit is zelfs noodzakelijk op het moment dat doelvegetaties niet in de buurt aanwezig zijn en natuurlijke verspreiding überhaupt niet mogelijk is.

Op locaties waar het creëren van fosfaatarme condities lastig lijkt te zijn, kan worden gekozen voor de ontwikkeling van kruiden- en faunarijk grasland onder fosfaatrijke condities. De mogelijkheden hiervoor zijn situatieafhankelijk. Verschillende mogelijkheden om kruiden- en faunarijk grasland te ontwikkelen, zijn: verschralen via maaien en afvoeren, verschralen door enkele jaren uitmijnen, de vegetatiemat chopperen of tijdelijk een natuurakker aanleggen en daarna inzaaien of maaisel opbrengen.

B-WARE geeft aan dat variaties in vocht en voedselrijkdom ecologisch waardevol zijn; dit betekent voor de inrichtingsopgave dat een mozaïek van schralere en meer voedselrijke natuurtypen is aan te bevelen.

3.6 Aardkunde, archeologie en cultuurhistorie

Arcadis heeft in het plangebied de waarden op het gebied van aardkunde, archeologie en cultuurhistorie in beeld gebracht, en geadviseerd hoe hiermee in de planvorming voor het Scharreveld dient te worden omgegaan. De adviezen uit de rapportage (De Goede, Hekman & Wink, 2024) zijn hieronder samengevat.

Beleid

De waarden op het gebied van aardkunde, archeologie en cultuurhistorie zijn beleidsmatig geborgd door de provincie en de gemeente Midden-Drenthe. De provincie heeft hiertoe kernkwaliteiten gedefinieerd en deze zijn verankerd in de provinciale omgevingsverordening (2018). Het betreft de volgende kernkwaliteiten: aardkundige waarden, archeologie, cultuurhistorie, landschap. Per kernkwaliteit is specifiek per gebied aangegeven hoe er met de betreffende waarden dient te worden omgegaan. Dit varieert van ‘versterken’, ‘respecteren’, ‘behouden’, ‘inspireren’, tot, in het geval van archeologie, ‘betrekken in het proces van planvorming’. De gemeente heeft op basis van de omgevingsverordening de kernkwaliteiten opgenomen in het omgevingsplan, en met voorwaarden gekoppeld aan vergunningplicht. Ingrepen mogen geen afbreuk doen aan de natuurlijke, archeologische, geomorfologische en landschappelijke waarden. Het open karakter van het jonge veld- en veenontginningslandschap moet worden gerespecteerd.

Aardkunde

De geïnventariseerde aardkundige waarden betreffen: het beekdal van het Scharrebroek, de beekloop door het Scharrebroek, het keileemplateau van het Scharreveld ter weerszijden van het Scharrebroek, pingoruïnes en de bijbehorende randstructuren (deze zijn niet overal aanwezig).

Advies:

-benut de oude beekbedding (Sint-Niklaasbeek) in het Scharrebroek bij de uitwerking van het schetsontwerp naar inrichtingsplan en laat dit gepaard gaan met hydrologisch systeemherstel (vernatting, inzijging, het vasthouden van water, mede tot behoud van de veenrestanten in de ondergrond);

-herstel en versterk aardkundige elementen zoals pingo's. Pleeg geen reconstructies. Stel bij het herstellen van pingo's eerst de dikte van recentelijk ingeschoven pakketten vast, voordat deze verwijderd kunnen worden.

Archeologie
Het archeologisch onderzoek heeft geleid tot een gespecificeerd verwachtingsmodel, waarbij de aanwezigheid van archeologische resten in het beekdal, op de hogere zandgronden en ter plaatse van de pingoruïnes is ingeschat. Ten behoeve van het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel is ook een booronderzoek uitgevoerd (Ponten & Brouwer, 2024).
In het beekdal is op de plek waar de weg Holthe het beekdal kruist een grote kans op de aanwezigheid van een voorde. Hier komen ook oude karrensporen samen.
De pingoruïnes zijn grotendeels in een recent verleden opgevuld met grond, of, buiten het feitelijke plangebied, door uitgraving geaccentueerd. In het zuiden van het Scharreveld ligt een pingo met grotendeels intacte randwal, inclusief een behoorlijk gaaf bodemprofiel. Dit betekent dat er een zeer grote kans is op de aanwezigheid van gave archeologische resten. Voor de gebieden met gave en deels gave podzolbodems (Hn21 en Hn23 bodems) geldt dat er archeologische resten aanwezig kunnen zijn. De kans erop wordt hoger ingeschat op de leemarme gronden (Hn21). Bekende archeologische terreinen zijn niet in het plangebied aanwezig. Wel zijn in het Scharreveld, buiten het plangebied, archeologische vondsten gedaan.
In het Scharreveld liggen veel karrensporen, maar in het plangebied zijn ze niet (zichtbaar) aanwezig. Wel liepen er volgens historische kaarten drie wegen over het in te richten deel van het Scharreveld naar het noordwesten richting het Holtherzand.
Het booronderzoek heeft uitgewezen dat in het Scharrebroek een in oorsprong natuurlijk beeksysteem ligt, met afzettingen van klei, leem, zand en veen (Ponten & Brouwer, 2024).

Advies:
- bodemingrepen, diepe grondbewerkingen en peilverlagingen kunnen leiden tot aantasting van archeologische waarden. Dergelijke maatregelen en ingrepen dienen te worden vermeden. Waar ze alsnog worden beoogd, dient eerst vervolgonderzoek te worden uitgevoerd om te bepalen of er archeologische waarden in het geding zijn. Het archeologisch advies is nader uitgewerkt wat betreft pingoruïnes, het beekdal en voordenlocatie. Wat betreft de pingoruïnes en de bijbehorende randwallen wordt aanvullend booronderzoek geadviseerd. Bij bodemingrepen in het beekdal, inclusief voordelocatie, wordt archeologische begeleiding geadviseerd en voor ingrepen buiten het beekdal wordt geadviseerd een verkennend booronderzoek uit te voeren, om zo verstoringen en bodemopbouw nader in beeld te brengen.

Cultuurhistorie
De geïnventariseerde cultuurhistorische waarden betreffen een houtwal die de huidige weg langs het Scharrebroek begrenst, een markegrens in de vorm van een houtwal en een sloot, delen van de eerste ontginningsstructuur in de vorm van 'slagen', het restant van een watergang die een veentje ontwaterde, de blokvormige agrarische percelen die aangelegd zijn in de ruilverkaveling uit de tweede helft van de vorige eeuw, de Noordelijke Sint- Niklaasbeek in het Scharrebroek als lineair element uit de tijd van de ruilverkaveling, een ruilverkavelingsboerderij uit 1968.

Advies:
- Versterk bestaande houtwallen en reconstrueer verdwenen houtwallen in het beekdal en de zuidrand van het beekdal. Maak voor het beekdal een keuze tussen broekbos of natte heide. Gebruik het beekdal op historische wijze (hooien, begrazen) en draag zo bij aan de natuurontwikkeling. Versterk en reconstrueer historische elementen zoals de verdwenen wegen over het Scharreveld en zorg zodoende ook voor een recreatieve ontsluiting. Hou de markegrens herkenbaar. Zorg voor een herbestemming van de (woning van de) ruilverkavelingsboerderij. Laat

een waardestellend onderzoek uitvoeren als de beoogde inrichting leidt tot schade aan cultuurhistorische elementen. Dergelijk onderzoek is dan verplicht op basis van het omgevingsplan.

4 Natuurontwikkeling

4.1 Potenties

Figuur 20 geeft de natuurtypen weer die in het Scharreveld gerealiseerd gaan worden, uitgaande van de ideale situatie, waarin alle gronden binnen het plangebied ingericht worden als natuur, ook gronden die op dit moment geen eigendom zijn. Aan het einde van dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe het gebied ingericht kan worden met de huidige grondpositie. De natuurtypen die naar verwachting in het plangebied gerealiseerd kunnen worden, zijn bepaald op basis van bodemtype, de toekomstige hydrologische situatie en de bodemchemische analyse van BWARE (Tomassen & Van Mullekom (2024), zie hoofdstuk 3.5). Een eerste grove indeling in natuurtypen is gemaakt op basis van de bodemkaart. Bodems reflecteren de oorspronkelijke natuurlijke situatie, voorafgaand aan grootschalige landschappelijke ingrepen door de mens, en die situatie is uitgangspunt voor natuurherstel. Het plangebied bestaat voornamelijk uit 2 bodemtypen: beekeerdgronden in de lage delen en veldpodzolgronden op de hogere delen. Beekeerdgronden duiden op potenties voor beekdalgraslanden, zoals blauwgrasland en vochtig hooiland. Veldpodzolgronden duiden op potenties voor heide en droog heischraal grasland.

De grove indeling naar natuurtypen op basis van bodems, is bijgesteld en verfijnd op basis van de hydrologische randvoorwaarden die de verschillende natuurtypen stellen. Dit is gedaan door de hoogtekaart te combineren met de te verwachte waterstanden (zie figuur 19).

Als laatste stap is gekeken in hoeverre de natuurtypen, die volgen uit bodemtypen en verwachte hydrologie, gerealiseerd kunnen worden op basis van de huidige bodemchemische situatie (Tomassen & Van Mullekom (2024). De gronden die nu ingericht kunnen worden zijn jarenlang in agrarisch gebruik geweest, waardoor de bovenste en mogelijk diepere grondlagen verrijkt zijn met meststoffen. Vooral een hoge concentratie fosfaat bemoeilijkt de ontwikkeling van schrale natuurtypen die oorspronkelijk in het Scharreveld aanwezig waren, zoals vochtig hooiland en heide. Door jarenlang maaien en afvoeren of uitmijnen kan de fosfaatconcentratie langzaam omlaag worden gebracht, maar dit kan zoals eerder benoemd tientallen jaren duren. Om de voedselrijkdom meteen te verlagen, kan de voedselrijke laag van de bodem worden afgegraven. Afgraven leidt tot een snel resultaat, maar het is een ingrijpende maatregel met mogelijk ook ongewenste gevolgen voor de lokale hydrologie. In dit schetsontwerp is gekozen voor de volgende aanpak: Afgraven tot maximaal 30 cm is wenselijk waar vervolgens bijzondere natuurtypen gerealiseerd kunnen worden. Dieper afgraven is in principe niet wenselijk, vanwege te groot risico op verstoring van de lokale hydrologie. Een uitzondering moet worden gemaakt voor te vernatten gebiedsdelen die afwateren naar natuur elders. Indien hier alleen vernat zou worden, wordt fosfaat gemobiliseerd, waardoor het met het water af kan stromen en in de natuur elders voor ongewenste verrijking zorgt. Bij dergelijke in te richten gebieden is goed gekeken of afgraven van 30 cm of dieper toch wenselijk is, ook al worden op die locaties zelf geen bijzondere natuurtypen verwacht. Hogere gebiedsdelen waar fosfaat diep in de bodem is doorgedrongen, worden in de regel niet afgegraven. Hier wordt gekozen voor de ontwikkeling van kruiden- en faunarijk grasland dat door maaien en afvoeren in de loop van de jaren steeds verder verschraald gaat worden. Omdat dit hoge en droge gronden betreft, is mobilisatie van fosfaat en afstroming naar natuur elders een klein en aanvaardbaar risico.
In het noordelijke deel van het inrichtingsgebied liggen twee pingoruïnes, die in het verleden door de mens (voor een deel) zijn opgevuld met grond. Deze pingoruïnes worden hersteld door de ingebrachte grond te verwijderen (figuur 21). Bij de noordelijke pingoruïne moet 170 cm ingebrachte grond aan de oostzijde worden verwijderd; de westkant is nooit opgevuld geweest. Bij de zuidelijke pingoruïne moet 110 cm ingebrachte grond worden verwijderd. In beide pingoruïnes wordt het resterende oorspronkelijke veen weer met water bedekt.

Uit bovenstaande gevolgde stappen volgt de natuurtypenkaart in figuur 20. Om deze natuur te realiseren, wordt een deel van het gebied afgegraven (figuur 21). De gemiddelde afgravingsdiepte zal 30 cm zijn. Verdere detaillering van gewenste te ontgraven dieptes moet tijdens het opstellen van het definitieve inrichtingsplan plaatsvinden. Verder moeten voor het inrichtingsplan de randen van de twee pingoruïnes nauwkeurig bepaald worden door aanvullend booronderzoek uit te voeren. In het zuiden van het inrichtingsgebied zijn de flanken van twee pingoruïnes aanwezig. Vanwege de daar te verwachten archeologische waarden vinden er geen bodemingrepen plaats; deze zijn vanwege de beoogde natuurontwikkeling ook niet noodzakelijk. Ter plaatse van een te verwachten voorde aan de oostzijde van het beekdal van het Scharrebroek vinden vanuit archeologisch oogpunt geen diepe bodemingrepen plaats.

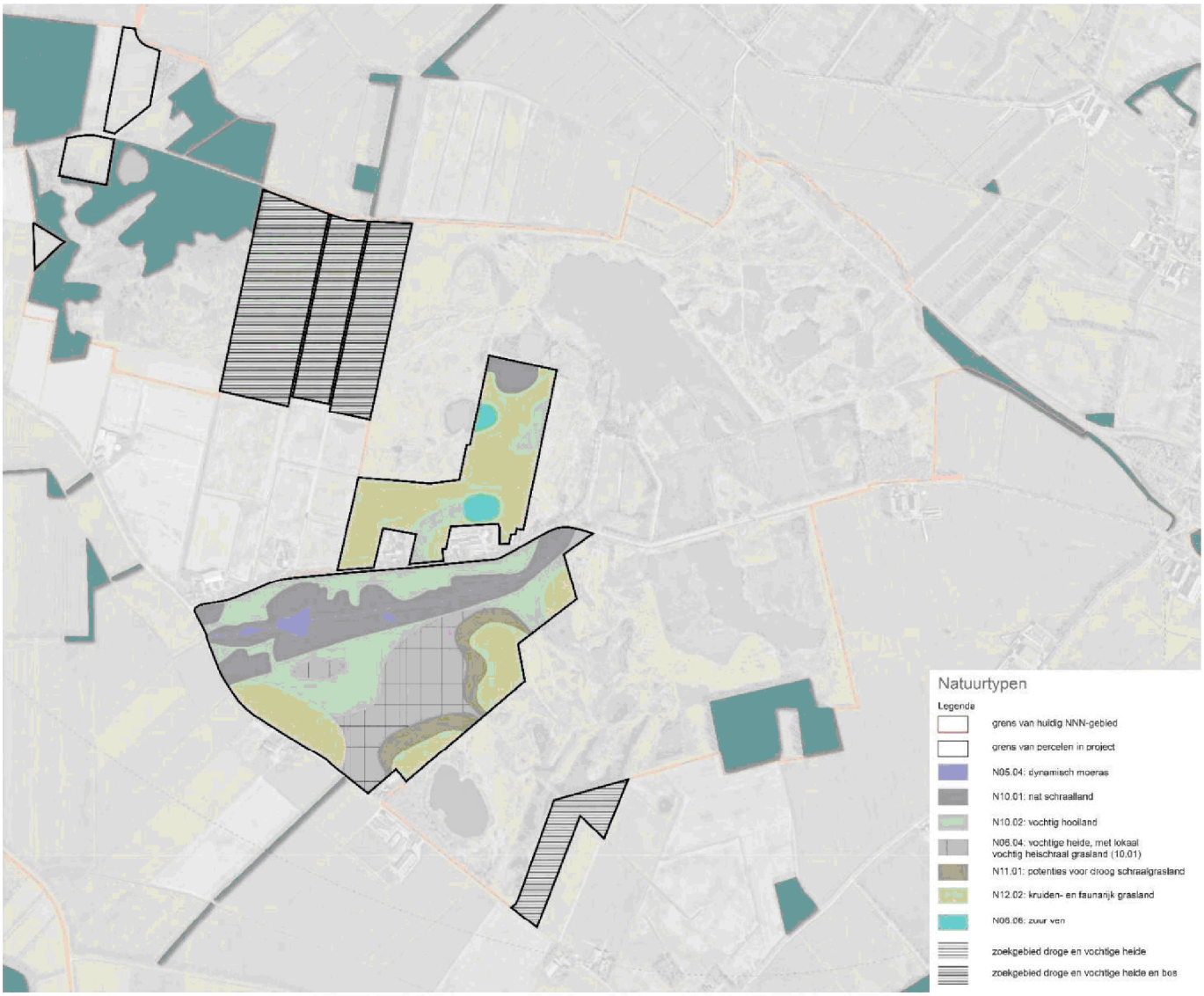

Figuur 20: De natuurtypen die in het Scharreveld worden beoogd. Nadere detaillering moet plaatsvinden in het Inrichtingsplan.

Figuur 21: De delen van het Scharreveld die afgegraven worden om de beoogde natuurtypen te realiseren.

4.2 Migratie

Het Scharreveld wordt door meerdere wegen doorsneden en begrensd (figuur 23). Voor migratie van dieren is dit een belemmering. Voor kleine dieren, zoals amfibieën en reptielen, vormen de wegen een barrière die ze niet of weinig durven te passeren, waardoor (te) weinig genetische uitwisseling plaatsvindt. Dit kan leiden tot het afnemen of zelfs uitsterven van populaties door inteelt. Als dieren wel oversteken, kunnen ze worden aangereden. Dit risico is er voor de genoemde kleine diersoorten en ook voor grotere dieren, zoals haas en ree. Conform de zorgplicht vanuit de Wet natuurbescherming heeft de wegeigenaar de plicht om te beoordelen hoe verkeersslachtoffers voorkomen kunnen worden.

Het natuurgebied Scharreveld, zowel het bestaande als het in te richten deel, wordt door de weg Holthe/Scharreveld van oost naar west doorsneden. Een deel van deze weg is noodzakelijk voor de ontsluiting van woningen en landbouwpercelen, maar doorgaand verkeer kan met een kleine omweg via Bruntinge, het Scharreveld vermijden. Voor de natuur is het verwijderen van het niet noodzakelijke deel van de weg een grote verbetering. De leefgebieden aan beide kanten kunnen zo volledig met elkaar worden verbonden, waarna dieren vrij kunnen migreren. Als voor het verwijderen van een deel van de weg geen draagvlak is, kan de aanleg van één of meerdere ecoducten of faunatunnels een alternatief zijn. Daarnaast kunnen maatregelen die zowel de verkeersintensiteit als de snelheid verlagen een positief effect hebben op de natuur (en verkeersveiligheid). Prolander heeft aan de gemeente het verzoek gedaan om te beoordelen of de weg kan worden afgesloten of anders kan worden ingericht. De gemeente zal eerst onderzoek gaan doen naar het huidige gebruik van de weg en dan beoordelen of maatregelen nodig zijn.

De weg Holthe/Scharreveld doorsnijdt het Scharreveld in het noordwesten (figuur 23). Deze weg vormt in mindere mate een barrière voor migrerende soorten binnen het Scharreveld, vanwege de ligging aan de rand van het natuurgebied. Om betere migratie mogelijk te maken wordt geadviseerd om hier faunatunnels aan te leggen.

Aan de noordkant wordt het Scharreveld begrensd door de N381. In deze weg liggen grenzend aan het Scharreveld vijf faunatunnels (figuur 23). Het doel van deze tunnels is migratie van kleine dieren mogelijk maken tussen het Scharreveld en het aangrenzende landelijk gebied. Uit inspectie van de tunnels is gebleken dat de faunatunnels P17, P41 en P153 niet of nauwelijks functioneren door begroeiing voor de tunnelingang en water in de tunnel. Tunnel P16 functioneert redelijk en P15 is een grote faunatunnel die goed lijkt te functioneren (veel dierprenten). De geleiding bij alle vijf de faunatunnels wordt gevormd door een fijn wildraster zonder amfibieënscherm. Om de barrièrewerking van de N381 op te heffen, is het noodzakelijk om de faunatunnels die nu niet goed functioneren, te verbeteren of te vernieuwen. Er moet nader onderzocht worden hoeveel tunnels noodzakelijk zijn en aan welke eisen de tunnels en de bijbehorende geleidingen moeten voldoen. Bijlage 1 geeft de resultaten van de veldinspectie en een aantal foto's. Faunatunnel P35 is geïnspecteerd als onderdeel van de EVZ Scharreveld-Oosterveld 5.1.2e 2024 (bijlage 2)).

Het Scharreveld is onderdeel van twee NNN-verbindingen of ecologische verbindingszones (EVZ's) (figuur 24). Dit zijn natuurlijke zones die verschillende natuurgebieden verbinden om migratie van dieren mogelijk te maken. De meest logische locaties voor verbindingszones tussen natuurgebieden in Drenthe zijn als lijnelementen aangegeven in de publicaties: Realisatie ecologische verbindingszones De Drentse Strategie (Provincie Drenthe, 2000) en Korte schetsen van Drentse verbindingszones (Kooij & Scheper, 2000) (figuur 24). In hoeverre een op kaart getekende verbindingszone in de praktijk functioneert is wisselend. Twee van de EVZ's in Drenthe lopen over het Scharreveld. De ene loopt over het Scharreveld tot het Holtherzand. De andere verbinding loopt over het Scharreveld naar het zuidwesten richting de Eekmaten en vervolgens verder naar het Dwingelderveld in het westen en het beekdal van het Oude Diep in het zuiden. Ten oosten van het Scharreveld komen beide NNN-verbindingen samen en lopen via het Oosterveld (Orvelte) naar het Elperstroomgebied in het noordoosten en het Aalderstroomgebied in het zuidoosten. De provincie vraagt in de startnotitie om in beeld te brengen hoe de huidige ecologische verbindingszones van het Scharreveld richting het noordoosten en zuidwesten functioneren en wat eventuele aandachtspunten zijn. Het rapport ''Ecologische verbindingszones rond het Scharreveld, EVZ Scharreveld-Oosterveld en EVZ Scharreveld-Eekmaten'' 5.1.2e 2024 (bijlage 2)) doet hiervan uitgebreid verslag. Hier volgt een beknopte weergave van het rapport.

De NNN-verbindingen over het Scharreveld verbinden vooral heide- en bosgebieden. De soorten van deze leefgebieden zijn daarom ook de doelsoorten die gebruik moeten kunnen maken van deze verbindingen. Hierbij moet met name gedacht worden aan amfibieën, reptielen, dagvlinders en kleine zoogdieren. De

verbindingszones Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten vormen in de huidige staat geen goede verbindingen voor de genoemde diergroepen vanwege meerdere knelpunten (figuur 25, zie verder: 5.1.2e 2024 (bijlage 2)).

De doelsoorten worden onderverdeeld in twee groepen op basis van mobiliteit en de voor hen vereiste breedte van een verbindingszone. Voor de eerste groep soorten, waaronder das en algemene dagvlindersoorten, is het oplossen van de knelpunten in de huidige EVZ-gronden (figuur 25) door inrichtingsmaatregelen of meer natuurlijk beheer voldoende om een geschikte verbinding te maken, ook al bestaat de huidige EVZ vaak uit een smalle structuur, zoals een houtwal, berm of sloot. Maatregelen die helpen zijn het flauwer maken van slootoevers op het zuiden en het laten ontstaan van overjarige kruidenrijke vegetatie in bermen, in houtwallen en op slootoevers. Voor de tweede groep soorten, waaronder boommarter en levendbarende hagedis, moet voor een effectieve verbinding voorzien worden in brede grondstroken die op de juiste manier zijn ingericht en worden beheerd. Dit kan niet gerealiseerd worden binnen de grenzen van de huidige smalle verbindingszones. De zoekgebieden waar de bredere verbindingszones kunnen worden gerealiseerd zijn weergegeven in figuur 25.

Waar verbindingszones onderbroken worden door (drukke) wegen, zijn goed functionerende faunatunnels en de bijbehorende geleidingen essentieel. In de EVZ's Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten zijn in een aantal wegen al faunatunnels aangelegd. Helaas functioneren de meeste tunnels niet, omdat er bijvoorbeeld water in staat. Bovendien zijn de aanwezige faunatunnels niet groot genoeg om voor alle doelsoorten te functioneren. In (drukke) wegen waar nog geen faunatunnel aanwezig is, zoals in de Holtherstraat aan de zuidwestzijde van het Scharreveld, wordt geadviseerd deze aan te leggen (figuur 25).

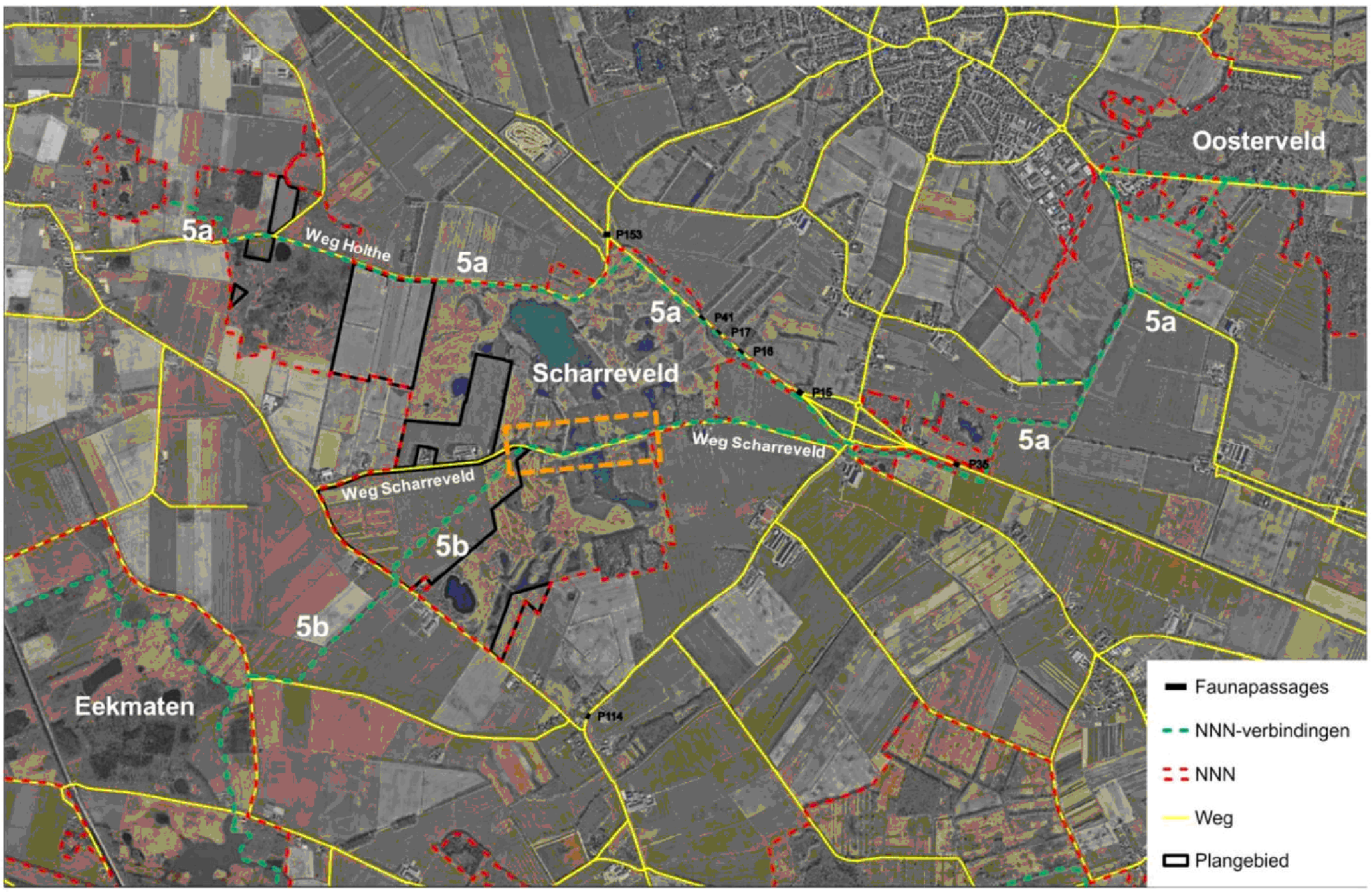

Figuur 23: De NNN-verbindingen, wegen en aanwezige faunapassages in provinciale wegen (P-nummers) in en rond het Scharreveld. De NNN-verbindingen 5a en 5b zijn terug te vinden in Kooij & Scheper (2000), Provincie Drenthe (2000) en Brouwer & Buizer (2024). Luchtfoto: Kadaster (2022).

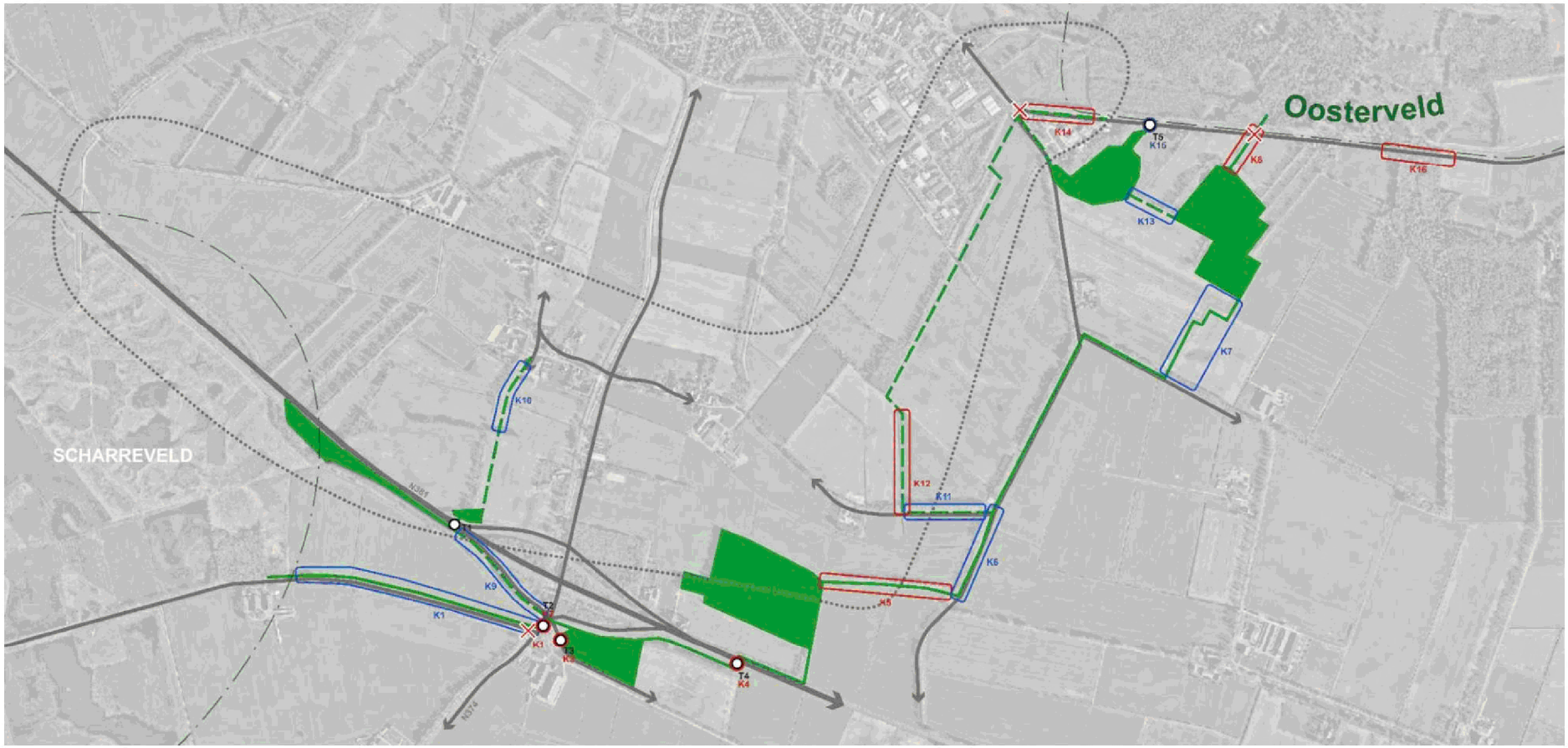

Figuur 24: Drentse verbindingszones (uit: Kooij & Scheper, 2000).

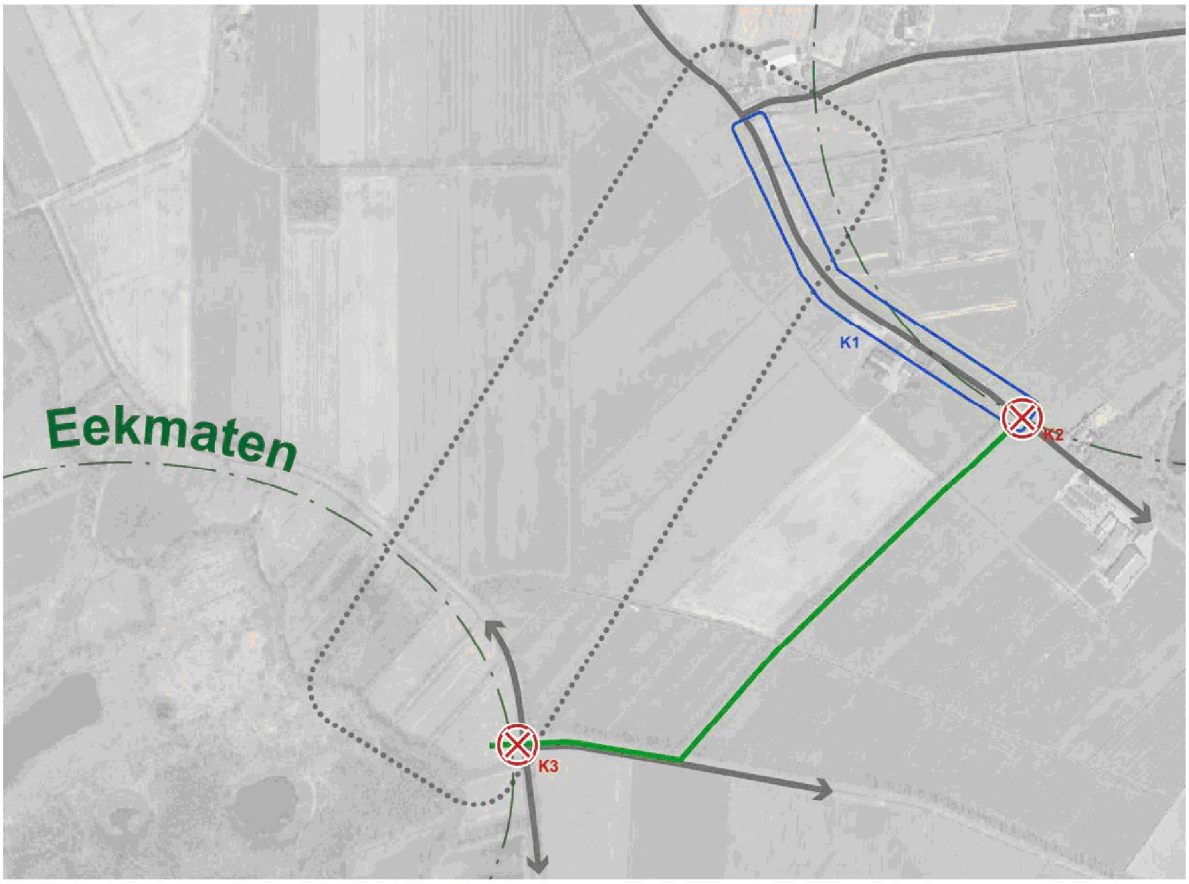

Legenda

Omgeving

Grote natuurgebieden die verbonden worden (Eekmaten, Scharreveld, Oosterveld)

Wegen in het gebied

Verbindingen en faunatunnels

Zoekgebieden voor een voldoende brede verbindingszone tussen het Scharreveld en de Eekmaten en het Oosterveld waar de juiste habitats voor de doelsoorten kunnen ontstaan

Aanwezige natuur buiten grote natuurgebieden, onderdeel van EVZ

Meest aaneengesloten aanwezige verbinding

Minder aaneengesloten aanwezige verbinding

O_T Aanwezige faunatunnels (cijfers verwijzen naar toelichting in tekst)

Knelpunten

K Zwaar knelpunt (cijfers verwijzen naar toelichting in tekst)

K Licht knelpunt (cijfers verwijzen naar toelichting in tekst)

T K T K Combinatie van T en K, faunatunnel aanwezig maar functioneert niet goed

Faunatunnel bij (drukkere) weg ontbreekt

Figuur 25: Analyse van de ecologische verbindingszones tussen Scharreveld en Oosterveld en tussen Scharreveld en Eekmaten (uit: Kooij & Scheper, 2000). Zie voor uitgebreide toelichting op de figuren 24 en 25: 5.1.2e *(2024) (bijlage 2).*

5 Schetssessie

Op 19 september 2023 is door Prolander een schetssessie georganiseerd om samen met de provincie Drenthe, Stichting Het Drentse Landschap, waterschap Drents Overijsselse Delta en de gemeente Midden-Drenthe de uitgangspunten voor het schetsontwerp te formuleren (figuur 26). Uitdaging hierin was om de verschillende doelen uit de startnotitie op het gebied van ecologie, hydrologie en landschap, samen te brengen in een integraal inrichtingsplan, met als randvoorwaarden dat er rekening gehouden diende te worden met de werkelijk voor inrichting beschikbare gronden en met de belangen van aangrenzende gebruikers en eigenaren.

Als er onder de deelnemers van de schetssessie overeenstemming was over een gewenste inrichting, werd deze op de kaart getekend. Zo ontstonden de eerste contouren van het schetsontwerp (figuur 27). De detail-invulling is buiten de schetssessie gedaan: specialisten op het gebied van ecologie, hydrologie, bodemchemie, archeologie, cultuurhistorie en aardkunde hebben naderhand informatie en rapportages aangeleverd die verwerkt zijn in een concept-schetsontwerp en voorliggende toelichting. Dit concept is vervolgens ter beoordeling aan de deelnemers aan de schetssessie voorgelegd en na verwerking van hun opmerkingen en suggesties is de nu voorliggende eindversie van het schetsontwerp opgesteld. In hoofdstuk 6 komt het specifieke ontwerp aan de orde. Voor de schetssessie-fase kan samenvattend worden gesteld dat de schetssessie (dus voor de latere specialistische inbreng) een landschappelijke zonering heeft opgeleverd van de verschillende natuurdoeltypen, op basis van hoogteligging en hydrologische eigenschappen van het gebied. Zo zullen de hoger gelegen delen veelal ontwikkeld worden als droog kruiden- en faunarijkgrasland en de iets lagere delen als vochtige heide. In de laagste delen moet gedacht worden aan natte ~~(~~schrale~~)~~ graslanden en moerassige vegetaties. Dit vraagt om een aanpassing van het watersysteem: de ontwatering in het Scharrebroek moet worden verminderd tot slenkniveau. Dit kan zonder voldoende ontwatering in de omgeving leiden tot hogere grondwaterstanden in de aangelegen landbouwpercelen. In de schetssessie is dit aangemerkt als punt voor nader onderzoek (zie hoofdstuk 3.4 voor de resultaten van dit onderzoek). In de laaggelegen slenkzone is de ambitie om vochtig hooiland te ontwikkelen. Door de zone met slenk aan te zetten met houtsingels ontstaat er een duidelijk onderscheid tussen hoger en lagergelegen gebieden. Dit gebied krijgt de allure van een brongebied van een beekdal terug en wordt herkenbaar en beleefbaar als laaggelegen deel in het landschap. Aardkundige relicten zoals pingo's worden hersteld door recentelijk ingebrachte grond te verwijderen, dit ten gunste van zichtbaarheid en ecologische kwaliteit. In de schetssessie is verder de wens besproken om de haalbaarheid van goed functionerende ecologische verbindingszones tussen de Eekmaten, het Scharreveld en Oosterveld te onderzoeken, in lijn met de provinciale randvoorwaarden voor het schetsontwerp (zie bijlage 2 voor het onderzoek naar deze verbindingszones).
Het Scharreveld kent een beperkte recreatieve ontsluiting in de vorm van een onverhard wandelpad. Het Drentse Landschap heeft in de schetssessie aangegeven dat er vanwege de kwetsbaarheid van de natuur geen behoefte is aan verdere ontsluiting; daar is in het schetsontwerp gehoor aan gegeven.
Tenslotte is in de schetssessie de ambitie uitgesproken om in de toekomst het Scharreveld richting het westen te verbinden met het Holtherzand bij Holthe.

Figuur 26: Sfeerimpressie van de schetssessie op 19 september 2023

Figuur 27: Resultaat van de schetssessie. Deze schets is de basis voor het schetsontwerp.

6 Schetsontwerp

6.1 Toelichting schetsontwerp

Het schetsontwerp is gebaseerd op de analyse; de daaruit volgende potenties voor natuurontwikkeling en de resultaten van de schetssessie. Zoals in de inleiding is aangegeven, zijn er 3 mogelijke scenario's die in drie schetsontwerpkaarten worden gepresenteerd:

- Scenario 1, Ideaalsituatie (figuur 28).
- Scenario 2, Uitvoerbaar met extra grondposities, zonder maatregelen buiten NNN (figuur 29).
- Scenario 3, Uitvoerbaar binnen de huidige grondposities (figuur 30).

Niet verworven percelen zijn in het schetsontwerp afzonderlijk aangeduid.

Scenario 1, de ideaalsituatie, is ecologisch gezien de optimale situatie (figuur 28). De gewenste natuurdoelen, zoals toegelicht in hoofdstuk 4, kunnen hierin worden bereikt. Voor dit scenario moeten alle gronden binnen het NNN van het Scharreveld beschikbaar zijn voor inrichting en moet er hydrologisch gezien een optimale situatie worden gecreëerd. Momenteel wateren de landbouwpercelen ten zuidoosten van het plangebied af via een duiker naar het Scharrebroek en vervolgens door het beekdal van Scharrebroek westwaarts. De kwaliteit van dit water belemmert een optimaal natuurherstel. De afwatering van deze agrarische percelen moet voor de ideaalsituatie worden omgelegd buiten de NNN-begrenzing, via een route ten westen van de Holtherstraat, aansluitend op de Noordelijke St. Niklaasbeek. Dit is weergegeven in figuur 28.

In dit scenario wordt ook de historische situatie van voor de grote ontginningen in het Scharrebroek hersteld, waarbij de huidige diepe watergang wordt omgevormd tot een slenk en in het beekdal zich natte schraallanden en vochtige hooilanden kunnen ontwikkelen. Om deze eco-hydrologische doelen te kunnen behalen dient er in de slenk, ter plaatse van de weg Holthe, een stuw geplaatst te worden.

Scenario 1 voorziet ook in het creëren van een ecologische verbinding tussen het Scharreveld en het Holtherzand, en het reconstrueren van het natuurlijk landschap door het herstellen van pingoruïnes en reliëf.

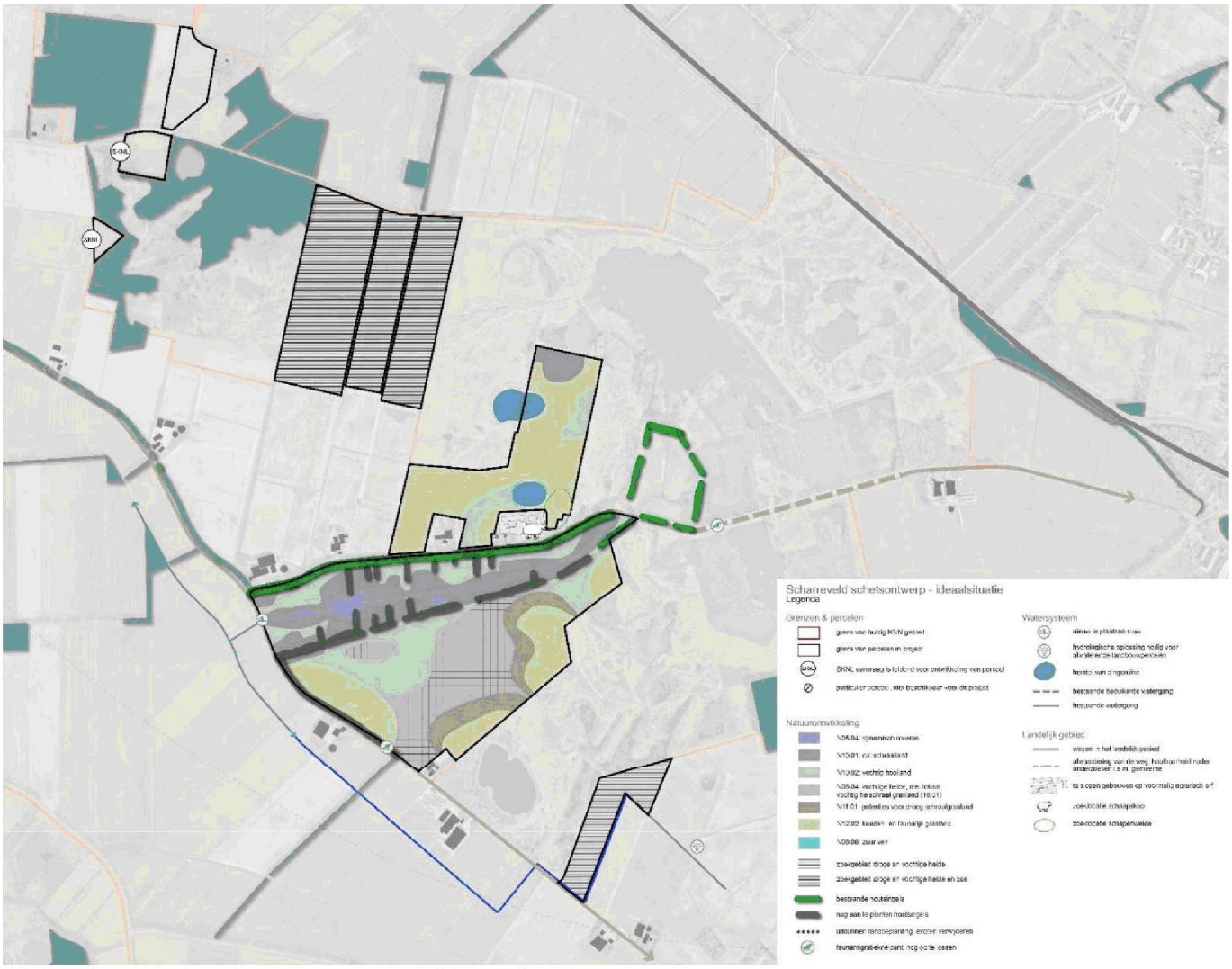

Figuur 28: schetsontwerp: scenario 1 ideaalsituatie.

Scenario 2 gaat er van uit dat alle gronden binnen het NNN van het Scharreveld beschikbaar zijn voor inrichting, zonder dat er hydrologische maatregelen buiten de NNN-begrenzing kunnen worden getroffen. In dit scenario kan een deel van de gewenste natuurtypen, zoals uitgebreid is toegelicht in hoofdstuk 4, niet gerealiseerd worden. Ook dit scenario voorziet in een ecologische verbinding tussen het Scharreveld en het Holtherzand en het reconstrueren van reliëf en pingoruïnes. Het scenario is weergegeven in figuur 29.

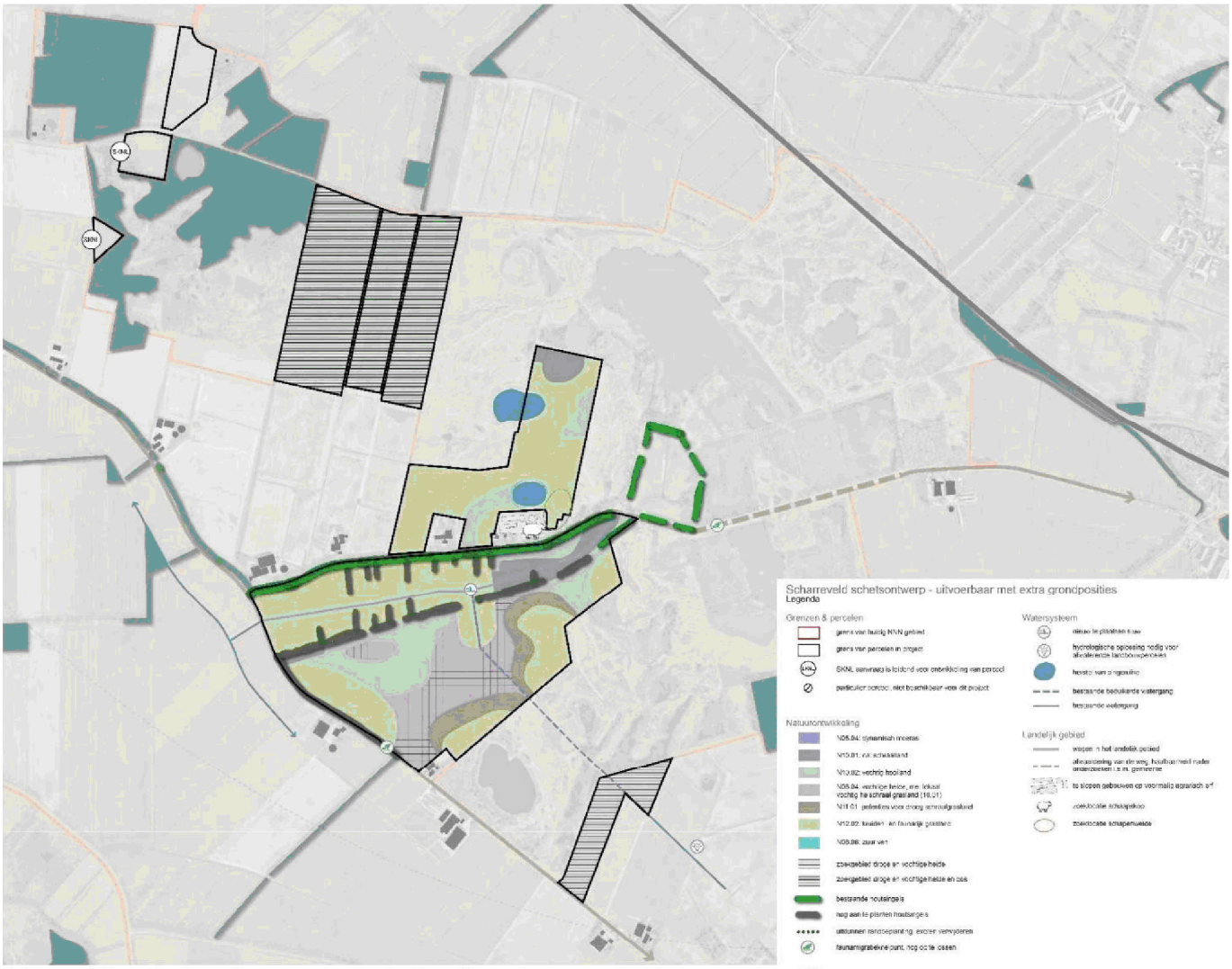

Figuur 29: schetsontwerp: scenario 2, uitvoerbaar met extra grondposities

Scenario 3 gaat uit van de huidige grondpositie (figuur 30). In dit scenario zijn hydrologische ingrepen nodig: In het Scharrebroek liggen twee percelen die niet in eigendom zijn en daarom niet als natuur ingericht kunnen worden. Om het waterpeil te kunnen verhogen, zonder ongewenste vernatting te veroorzaken van twee percelen die agrarisch in gebruik blijven (zie figuur 22), moet een kade worden aangelegd, een afwatering worden beduikerd en een watergang worden aangepast. Daarnaast wordt stroomopwaarts een extra stuw geplaatst. Ook kan in scenario 3 een aantal percelen die wel in eigendom zijn, vanwege hun situering niet worden afgegraven, omdat dan de waterkwaliteit niet tot de gewenste natuurdoelen gaat leiden. Wel kan op deze percelen, als tussenstap, middels maaien en afvoeren een ontwikkeling richting kruiden- en faunarijk grasland plaatsvinden. Ecologisch gezien is dit een situatie, waarin een deel van de gewenste natuurtypen, zoals toegelicht in hoofdstuk 4, niet gerealiseerd kan worden. Een bijkomend nadeel is dat de noodzakelijke aanleg/optimalisatie van een sloot aan de westkant van het plangebied een verdrogend effect heeft op de bestaande natuur ten zuiden van het Scharrebroek. Een kwelscherm zou dit kunnen verhinderen, maar haalbaarheid hiervan vraagt nader onderzoek.

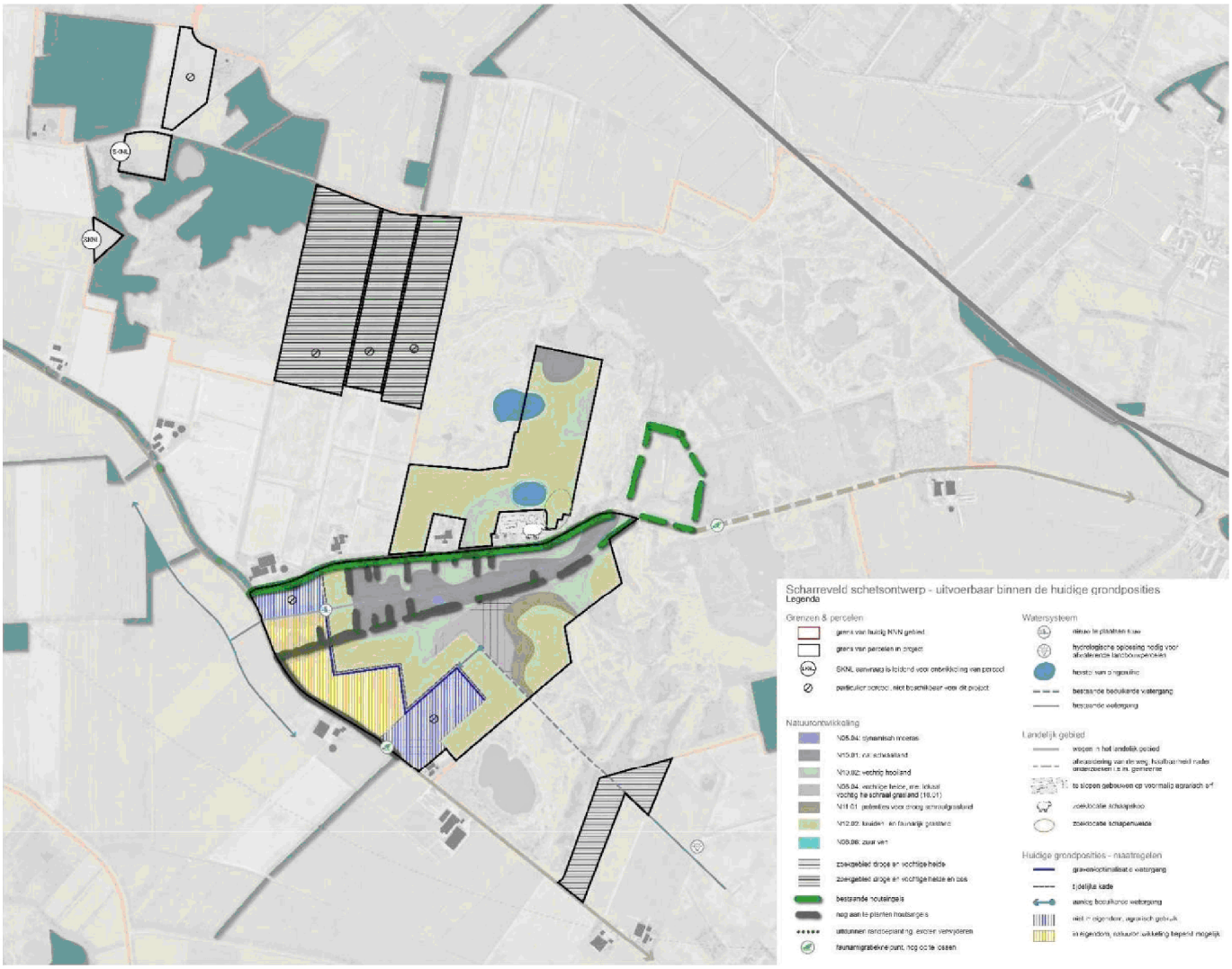

Figuur 30: schetsontwerp: scenario 3, uitvoerbaar binnen de huidige grondposities.

In alle drie scenario's worden historische landschapsstructuren uit omstreeks 1900 hersteld om het beekdal meer herkenbaar te maken. Delen van deze structuren zijn nu nog aanwezig en bieden een goed houvast voor herstel. Concreet betekent dit het terugbrengen van een houtsingel aan de zuidzijde van het Scharrebroek en het aanplanten van houtsingels die haaks hierop staan. De houtsingel aan de zuidzijde gaat over in een houtsingel langs de Holthe/Holtherstraat, die weer aansluit op de ecologische verbindingszone Scharreveld-Eekmaten (figuur 31). Naast het historisch herstel wordt ook in de drie scenario's ook voorzien in herstel van het fysieke landschap, door het reconstrueren van twee pingoruïnes ten noorden van de weg Holthe/Scharreveld en het aanleggen van een laagte (figuur 32). Door historisch en fysiek herstel wordt de belevingswaarde van het landschap vergroot.

Figuur 31: Schetsontwerp Scharreveld, detail zuid, scenario 3.

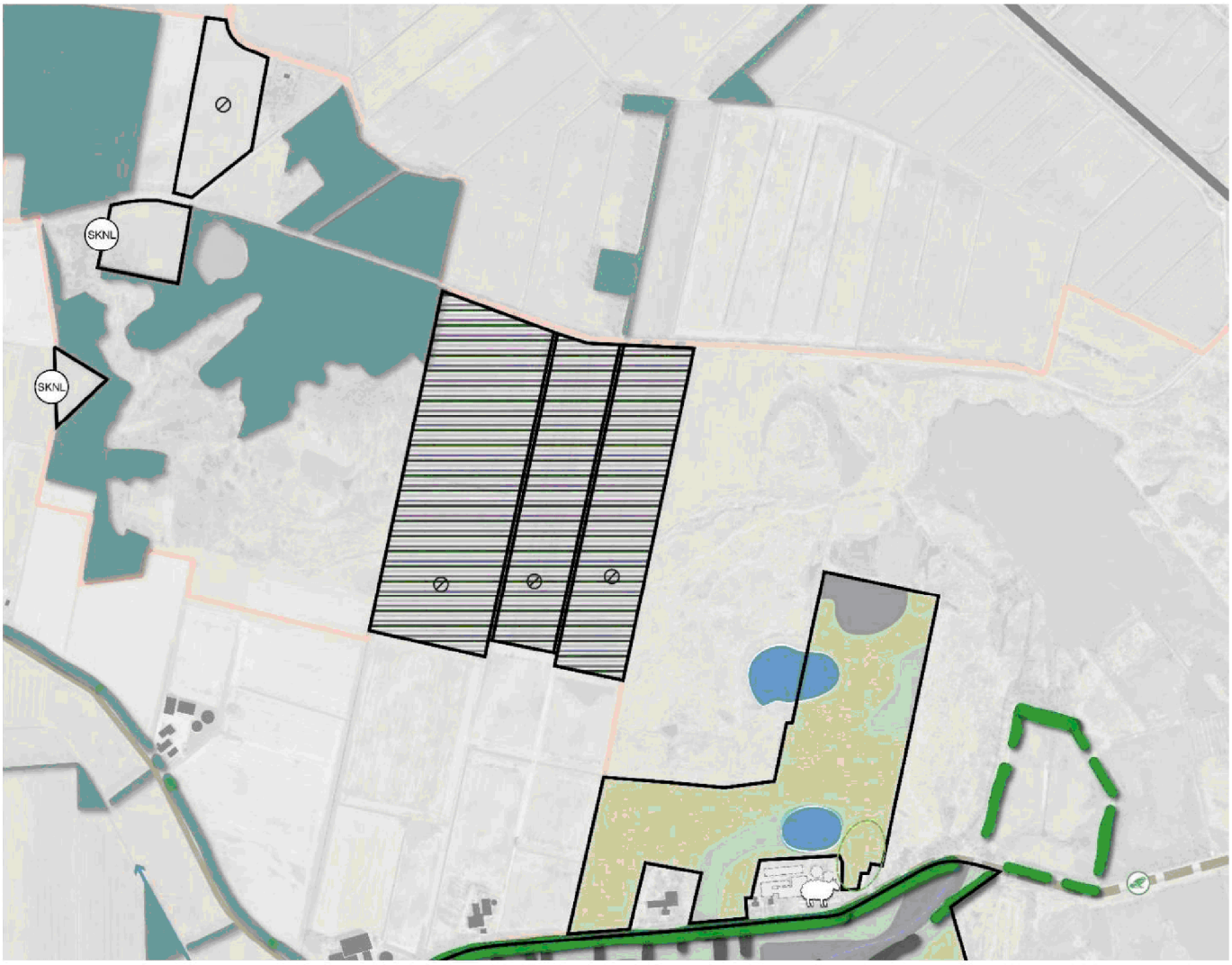

Figuur 32: Schetsontwerp: detail noord, scenario 3.

Scharreveld schetsontwerp - uitvoerbaar binnen de huidige grondposities
Legenda

Grenzen & percelen

- grens van huidig NNN-gebied
- grens van percelen in project
- SKNL aanvraag is leidend voor ontwikkeling van perceel
- particulier perceel, niet beschikbaar voor dit project

Natuurontwikkeling

- N05.04: dynamisch moeras
- N10.01: nat schraalland
- N10.02: vochtig hooiland
- N06.04: vochtige heide, met lokaal vochtig heischraal grasland (10.01)
- N11.01: potenties voor droog schraalgrasland
- N12.02: kruiden- en faunarijk grasland
- N06.06: zuur ven
- zoekgebied droge en vochtige heide
- zoekgebied droge en vochtige heide en bos
- bestaande houtsingels
- nog aan te planten houtsingels
- uitdunnen randbeplanting, exoten verwijderen
- faunamigratieknelpunt, nog op te lossen

Watersysteem

- nieuw te plaatsen stuw
- hydrologische oplossing nodig voor afwaterende landbouwpercelen
- herstel van pingoruïne
- bestaande beduikerde watergang
- bestaande watergang

Landelijk gebied

- wegen in het landelijk gebied
- afwaardering van de weg, haalbaarheid nader onderzoeken i.s.m. gemeente
- te slopen gebouwen op voormalig agrarisch erf
- zoeklocatie schaapskooi
- zoeklocatie schapenweide

Huidige grondposities - maatregelen

- graven/optimalisatie watergang
- tijdelijke kade
- aanleg beduikerde watergang
- niet in eigendom, agrarisch gebruik
- in eigendom, natuurontwikkeling beperkt mogelijk

Hieronder volgt een aantal impressies van het schetsontwerp. Deze impressies geven deels in vogelvlucht en deels in aanzicht een beeld van het beoogde landschap.
In figuur 33 wordt een beeld gegeven van de reconstructie van het landschap met houtsingels langs en in het beekdal van het Scharrebroek. De referentiefoto's tonen de mogelijkheden voor vochtig hooiland in het beekdal en geven een voorbeeld van een houtsingel zoals deze, jaren na aanleg, eruit kan zien.

Conceptschets van het Scharrebroek afgebakend met houtsingels

Referentiefoto vochtig hooiland

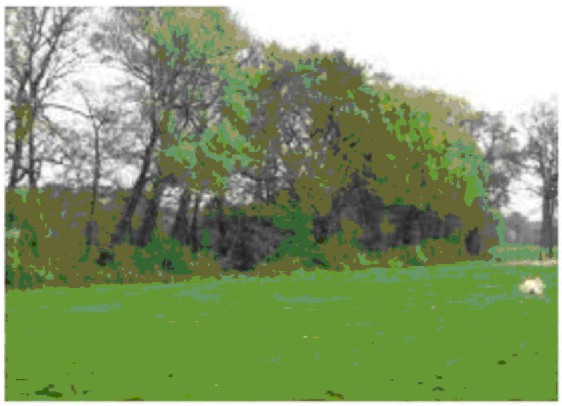

Referentiefoto houtsingels

Figuur 33: Schetsontwerp Scharreveld, vogelvlucht en met referentiefoto's.

In de figuren 34 en 35 is te zien hoe het Scharrebroek volgens het schetsontwerp wordt gewijzigd. In het beekdal wordt een slenk aangelegd en er ontwikkeld zich een moerasvegetatie, met aangrenzend nat schraalland en vochtig hooiland. Het gebied is omlijst met houtsingels, waar weer haaks houtsingels op aansluiten, het dal in. Deze beoogde situatie komt ongeveer overeen met die rond 1900. Door het aanbrengen van deze randbeplanting wordt het Scharrebroek weer beter leesbaar in het landschap: de van oudsher aanwezige en nu grotendeels verdwenen cultuurlandschappelijke elementen worden gereconstrueerd en versterkt. Rondom het dal Scharrebroek zijn in de tekening vochtige heide en kruiden- en faunarijke graslanden aangegeven. In de verte is de beoogde ecologische verbinding naar de Eekmaten zichtbaar.

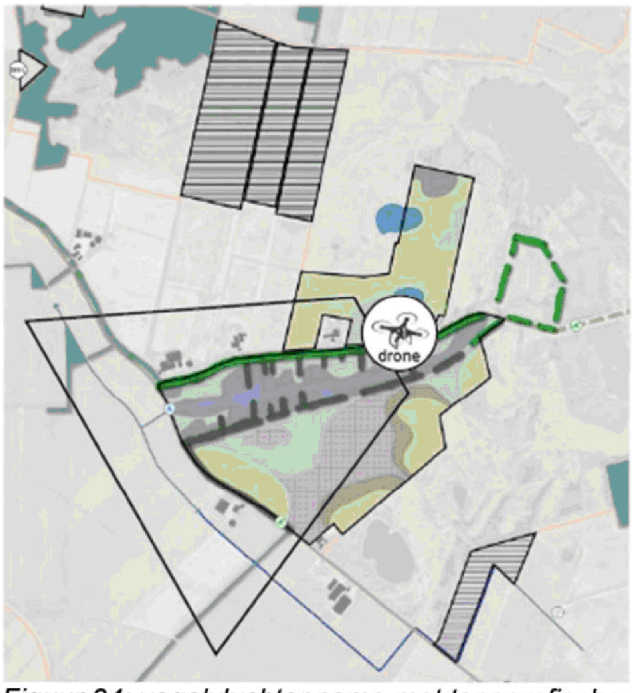

Figuur 34: vogelvluchtopname met topografische oriëntatie.

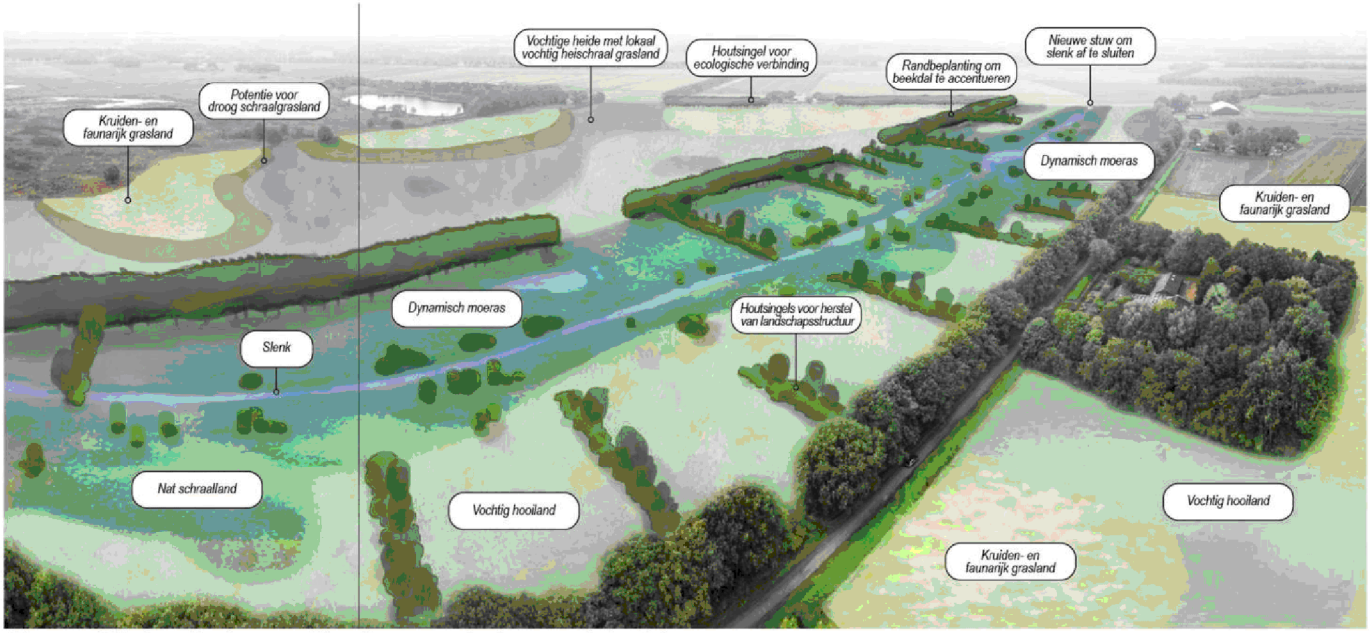

Figuur 35: landschappelijke impressie in vogelvlucht.

Uitkijkend over het Scharreveld richting het westen zijn de nieuwe kruiden- en faunarijke graslanden goed te zien (figuur 36). Verder westwaarts gaan deze graslanden over in een heidegebied, dat aansluit op het Holtherzand. In deze vogelvluchtweergave is zichtbaar hoe de nieuwe natuur de bestaande natuur aanvult en met elkaar verbindt. Twee pingoruïnes zijn weer herkenbaar en een stuk vochtig hooiland is ontwikkeld als onderdeel van de zijslenk naar het Scharrebroek.

Deze verbeelding geeft een idee hoe de natuurgebieden aaneengesloten eruitzien; als een robuuste, ecologische verbinding tussen het Scharreveld en het Holtherzand.

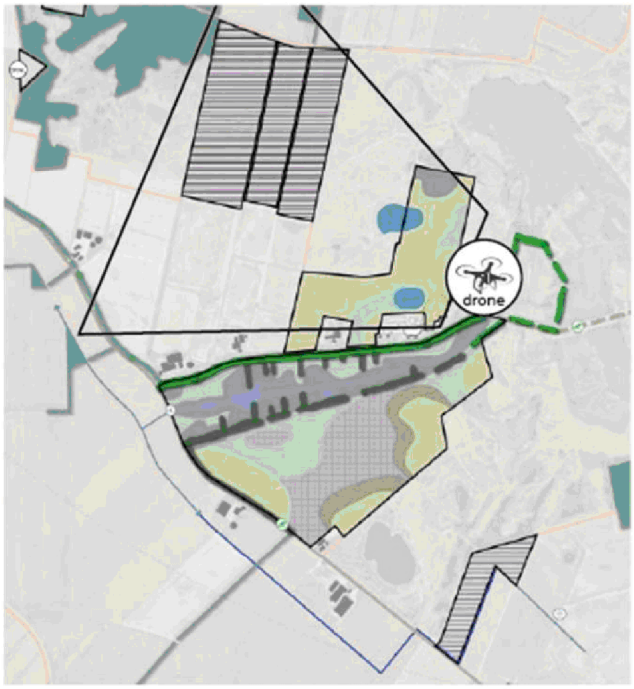

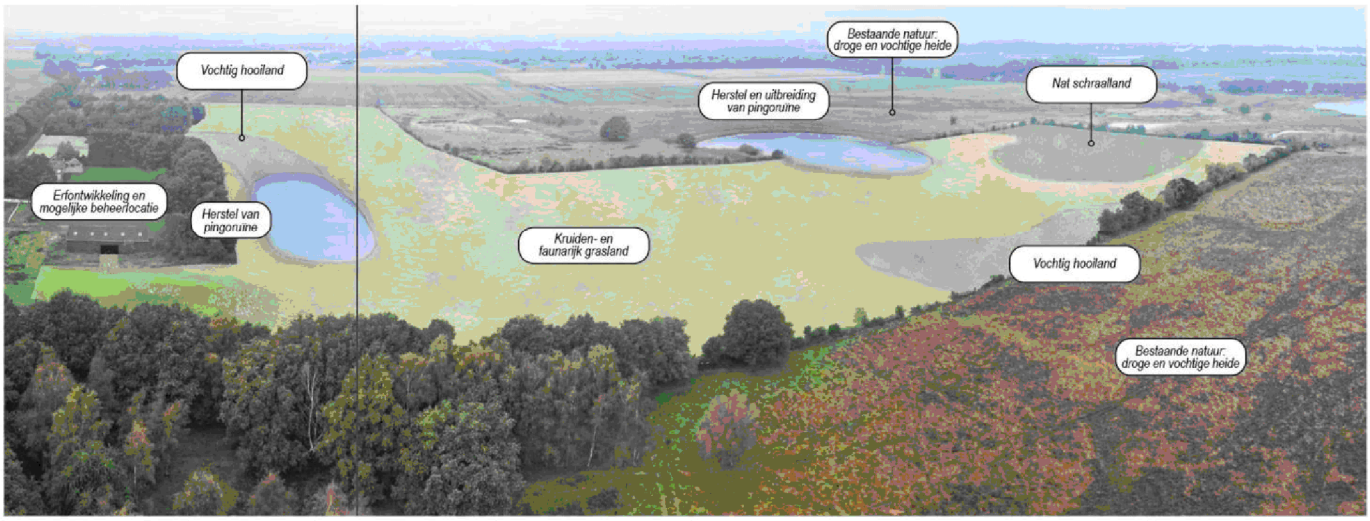

Figuur 36: huidige situatie en toekomstige situatie met een gerealiseerde ecologische verbinding Scharreveld – Holtherzand.

In de huidige situatie loopt een grotendeels rechtlijnige hoofdwatergang door het Scharrebroek. Achterliggende landbouwpercelen wateren hierdoor af op de Noordelijke St. Niklaasbeek en vervolgens het Linthorst-Homan kanaal. Zoals eerder gesteld is het voor een optimaal ecologisch herstel noodzakelijk om deze afwatering te verplaatsen buiten het beekdal van het Scharrebroek, maar is er niet direct uitzicht op het kunnen realiseren van deze verplaatsing.

In een optimaal ecologische situatie is de watergang omgevormd naar een slenk, ter plaatse van het laagste maaiveld. Mede door vertraagde waterafvoer en een verhoogde (grond)waterstand ontstaan hier moeras met planten als riet, lisdodde en moerasspirea en nat schraalland en vochtig hooiland met orchideeën en volop boterbloemen. Om het watersysteem van benedenstroomse gebieden in tijden van grote neerslag te ontlasten, wordt er een knijpstuw geplaatst. Aan de zuidkant van het Scharrebroek komt een nieuwe houtsingel met haaks daarop ook enkele houtsingels. Dit om het lager gelegen 'beekdal' beter herkenbaar te maken in het landschap en als verwijzing naar de kenmerkende, historische beekdalstructuur van begin 20ste eeuw (figuur 37).

Figuur 37: Het Scharrebroek: beoogde en huidige situatie, met geografische oriëntatie.

Op het voormalig agrarisch erf aan de Holthe 37 D/E staat een aantal oude bedrijfsgebouwen die grotendeels gesloopt worden. De meest oostelijke schuur kan worden behouden en verbouwd tot schaapskooi. Hier kan de schaapskudde gestald worden die de bestaande en nieuwe heideterreinen gaat begrazen. In het inrichtingsgebied gaat het om de verwachte vochtige heide ten zuiden van het Scharrebroek (figuur 38). De overige delen van het inrichtingsgebied worden graslanden die gemaaid moeten worden (en niet begraasd). Naast de schaapskooi komt een schaapsweide.
In paragraaf 6.2 wordt nader ingegaan op de invulling van dit erf.

Figuur 38: beoogde schaapskooi en de huidige situatie met geografische oriëntatie.

Vanuit het Scharreveld voorziet het schetsontwerp in een verbinding met de Eekmaten. Op de foto van figuur 39 vormt de de houtwal links van de weg de huidige verbindingszone tussen het Scharreveld en de Eekmaten. Nu sluiten de houtwallen op het Scharreveld niet aan op deze EVZ richting Eekmaten. Voor soorten die opgaande begroeiing volgen tijdens hun migratie, voornamelijk vleermuizen, is het belangrijk om de houtwal tussen Scharreveld en Eekmaten aan te sluiten op de nieuwe houtwal ten zuiden van het Scharrebroek (gevisualiseerd in figuur 36). Landschappelijk levert dit een mooie, lange lijn op die het Scharrebroek afbakent en de verbinding met de Eekmaten legt. Zie 5.1.2e (2024) (bijlage 2) voor meer informatie over de verbindingszones van Scharreveld naar andere gebieden.

Figuur 39: impressie van de aansluiting van het Scharreveld richting de Eekmaten.

Ten noorden van het beekdal van het Scharrebroek ligt op het aangrenzende Scharreveld een voormalig intensief gebruikt graslandgebied. Hier wordt na inrichting kruiden- en faunarijk grasland voorzien. Daarnaast worden in dit gedeelte twee pingoruïnes hersteld. Recentelijk ingeschoven grond wordt hier weer verwijderd, waardoor de pingoruïnes weer herkenbaar zijn in het landschap. Het oorspronkelijk sediment, een proces van duizenden jaren, blijft bij het herstel onaangetast (figuur 40).

Een aaneengesloten blok van drie percelen tussen het Scharreveld en het Holtherzand is niet beschikbaar voor inrichting. Deze percelen zijn belangrijk voor het verbinden van de heide van het Scharreveld met de natuur van het Holtherzand. Mocht toekomstige verwerving hiervan aan de orde zijn, dan kan op basis van hoogteligging en waterhuishouding het gebied worden omgevormd naar kruiden- en faunarijk grasland, droge en vochtige heide (figuur 41) en lokaal mogelijk heischraal grasland. Ook kan het bos bij het Holtherzand in oostelijke richting worden uitgebreid. Een dergelijke uitbreiding draagt bij aan het beleid en de ambitie van de provincie Drenthe voor kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de Drentse bossen binnen en buiten het NNN (respectievelijk 2000 en 1700 ha; Drentse Bomen- en Bossenstrategie, 2022).

Twee percelen aan de westzijde van het Holtherzand zijn in het kader van de subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) al ingericht en vallen verder buiten het schetsontwerp (figuur 40).

Onderaan deze kaartuitsnede ligt het voormalig agrarisch erf Holthe 37D/E. Hier staan oude bedrijfsgebouwen die niet langer in gebruik zijn. Een ontwerp voor herinrichting van het erf maakt deel uit van de opdracht voor het schetsontwerp. Een gedetailleerde omschrijving voor de beoogde herinrichting van dit erf is te lezen in hoofdstuk 6.2.

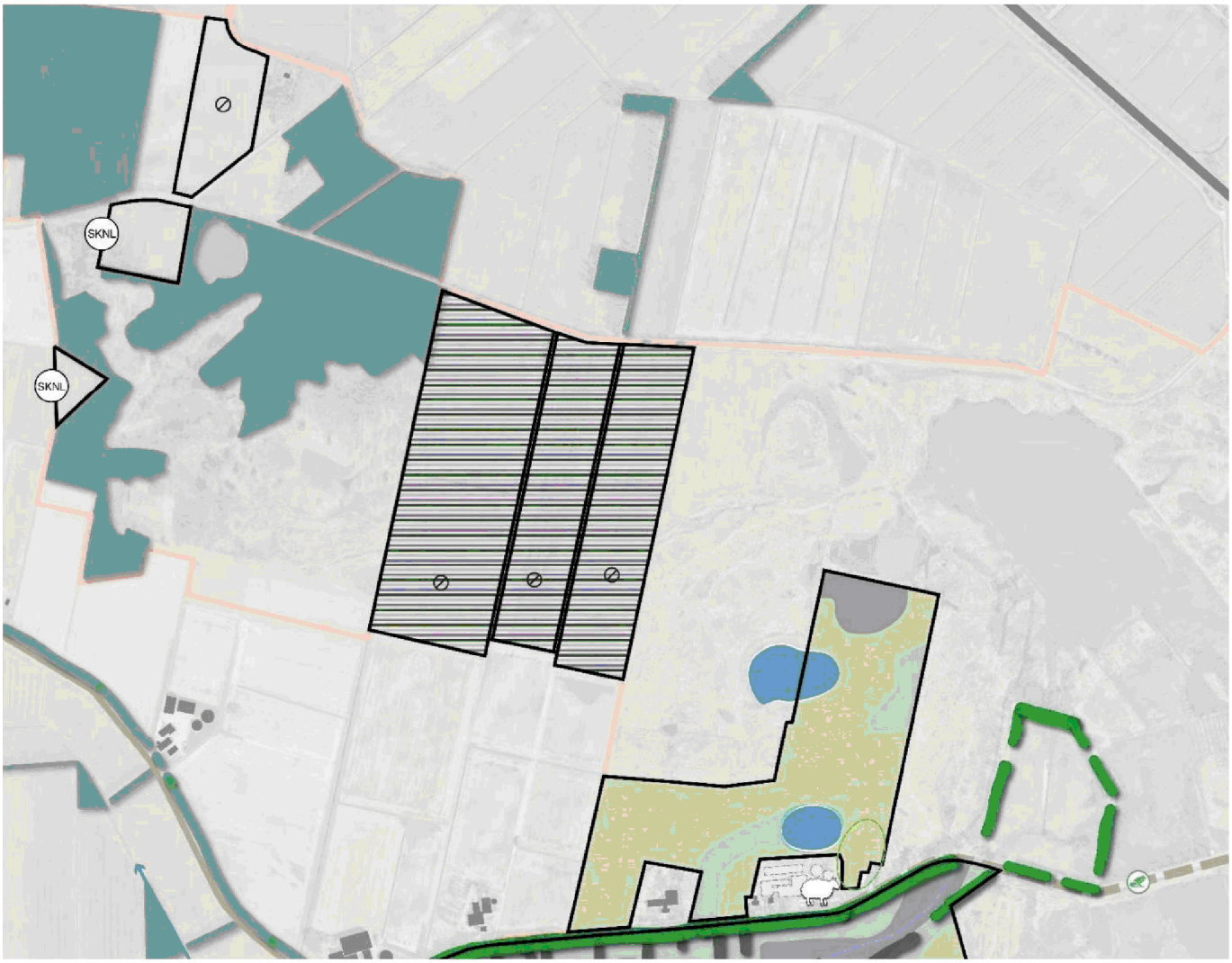
SKNL
SKNL

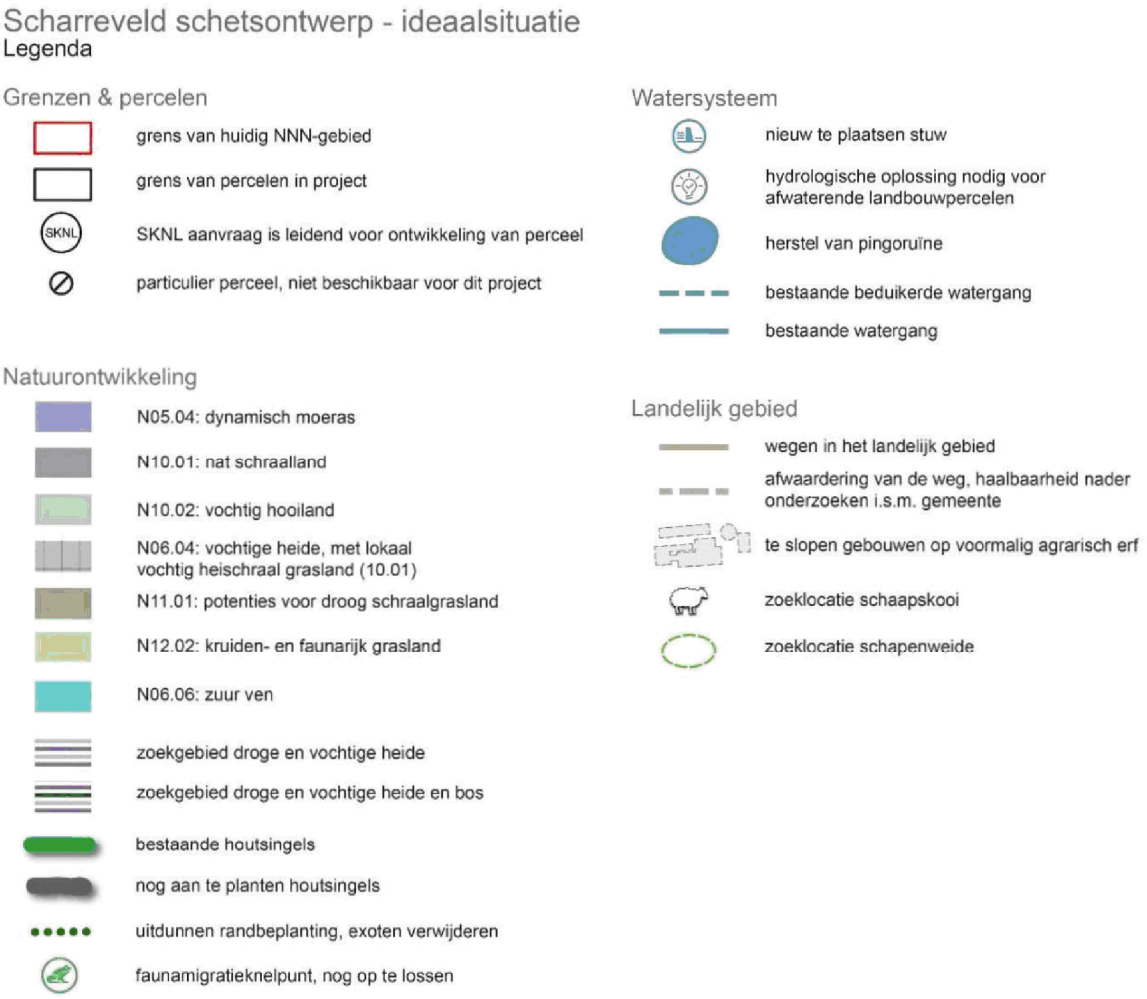

Figuur 40: Schetsontwerp Scharreveld, noordelijk deel.

Referentiefoto droge heide

Referentiefoto vochtige heide

Referentiefoto droge heide

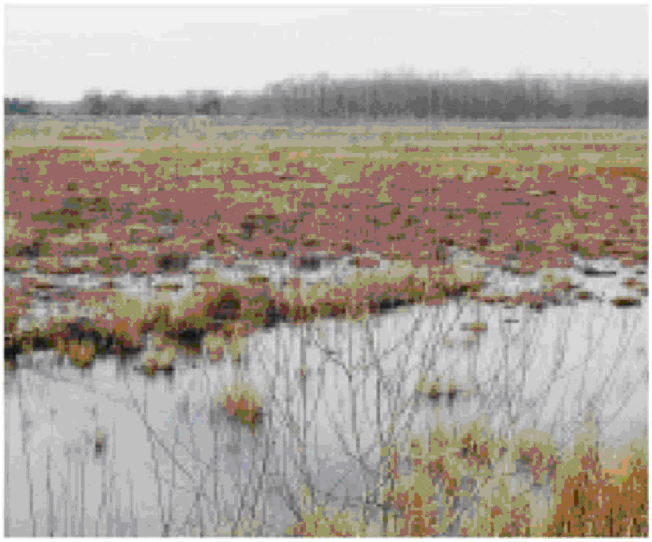

Referentiefoto vochtige heide

Figuur 41: referentiefoto's heide.

6.2 Erf Holthe

In het provinciale programma van eisen wordt gevraagd om de mogelijkheden voor een toekomstige invulling van het erf Holthe 37D/E te formuleren. Deze invulling mag niet strijdig zijn met de beoogde natuurdoelen en de bestaande kwaliteiten van het Scharreveld. De huidige invulling van het erf bestaat uit twee woonhuizen, een complex van aaneengeschakelde stallen, een mestsilo, voederplaten en sleufsilo's en een vrijstaande werktuigberging. Buiten het feitelijke erf, in het oosten, ligt betonverharding voor opslag van kuilvoer. Het erf wordt begrensd door agrarisch grasland in het noorden, oosten en westen en in het zuiden door het dal van het Scharrebroek en tussenliggend de doorgaande weg Holthe/Scharreveld.

Erf, opstallen en bijbehorende landerijen zijn aangekocht door de provincie Drenthe ten behoeve van natuurontwikkeling. Door de bedrijfsbeëindiging is de milieubelasting op de omgeving afgenomen. Dit betekent ook dat erf en opstallen nu meegenomen moeten worden in de planvorming. Het slopen van een deel van de stallen is onontkoombaar, gezien de bouwkundige conditie en aanwezigheid van asbest als dakbedekking. Los hiervan draagt het slopen van een groot deel van de opstallen en het verwijderen van de voersilo's en betonverharding bij aan het verbeteren van de landschappelijke kwaliteiten van de omgeving: de stallen en mestsilo hebben geen architectonische waarde. Een uitzondering op sloop kan gemaakt worden voor de vrijstaande werktuigberging aan de oostzijde van het erf. Binnen de provinciale

opdracht is gevraagd te kijken of binnen het plangebied ruimte is voor realisatie van een schaapskooi. De schaapskudde die het Scharreveld begraast moet veilig kunnen overnachten. Het benutten van de werktuigberging als basis voor een schaapskooi is hierin een praktische en duurzame oplossing: dakbedekking en wanden kunnen van dit gebouw worden verwijderd en vervangen worden door beter in de omgeving passende materialen, met inachtneming van de regels die in het vigerende omgevingsplan voor bouwwerken in dit gebied zijn opgenomen. Een andere reden voor het kiezen voor bouw van een schapenschuur op het erf, is dat buiten het erf vanuit het bestemmingsplan geen bouw in natuurgebied wordt toegestaan. Een bijkomend voordeel van de schaapskooi op het huidige erf is de aanwezigheid van een aangrenzend weiland, dat benut kan worden om schapen in te scharen.

In de Provinciale Omgevingsverordening wordt in artikel 3.15 geregeld dat het verwijderen van landschaps-ontsierende bebouwing met voorheen een bedrijfsmatige of maatschappelijke functie, gecompenseerd mag worden door de bouw van één of enkele woningen. Dit is afhankelijk van het te slopen oppervlak aan bedrijfsgebouwen. De bedoeling van deze regeling is dat een bijdrage wordt geleverd aan de verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Gemeenten kunnen in hun omgevingsplan voorzien in deze regeling.
Het erf Holthe 37D en 37E voldoet aan deze voorwaarde: er is sprake van bedrijfsbeëindiging en van ontsierende bebouwing in de vorm van de bedrijfsopstallen. Bouw van nieuwe woningen op deze plek binnen de grenzen van het NNN-natuurgebied Scharreveld/Scharrebroek is niet aan de orde: het omgevingsplan staat bouw van nieuwe woningen binnen NNN niet toe. Dat is echter geen belemmering voor de mogelijkheid voor compensatie: deze kan elders binnen de gemeente Midden-Drenthe worden benut. Gesprekken hierover met gemeente en provincie zijn gaande.
De bestaande twee woningen op het erf Holthe 37D/ 37E zijn gebouwd in de jaren 1960-1980. De oudste woning is gebouwd als ontginningsboerderij (De Goede, Hekman & Wink, 2024). Hoewel niet van bijzondere architectonische kwaliteit, zijn er geen directe redenen om te kiezen voor afbraak van deze woningen: de staat van de woningen voldoet voor de functie. Afbraak is in dat kader dan ook niet duurzaam. Ook biedt afbraak geen ruimte voor meer compensatiewoningen, want woningen tellen niet mee in de oppervlakte aan bedrijfsopstallen. Daarnaast betekent verkoop of verhuur van deze woningen dat er in enige mate wordt terugverdiend op de aankoop van het bedrijf. Financiële afwegingen maken echter geen deel uit van de opdracht voor het opstellen van dit schetsontwerp.
De vraag of voortzetten van bewoning onwenselijk of schadelijk is voor natuurontwikkeling is moeilijk te beantwoorden. In ruimtelijke zin zijn de woningen in elk geval niet beperkend: het erf kan prima landschappelijk worden ingepast. Dit geldt ook voor het toekomstig waterpeil en bijbehorende grondwaterstanden ten behoeve van natuurontwikkeling. Dit belemmert de woonfunctie niet: voldoende drooglegging van de woningen kan worden verzorgd via drainage voor zover de woningen nu al niet hoog genoeg liggen. Uit oogpunt van duurzaamheid is er in het voorliggende schetsontwerp dan ook gekozen voor handhaving van de woningen.
Bezoekers van het Scharreveld kunnen in de toekomst op het erf parkeren. Dit is veiliger dan parkeren langs de weg en bovendien wordt zo voorkomen dat bermen te veel worden verreden. Vanaf het erf sluit een aan te leggen wandelpad aan op bestaand wandelpad. Lopen langs de weg is dan niet nodig. Het handhaven van de weg is overigens onderwerp van onderzoek.
In figuur 42 is een plan voor toekomstige erfinrichting weergegeven. Het is aan de toekomstige eigenaar van het erf om de details te bepalen van de erfinrichting. De hierboven genoemde sloopopgave is door de provincie belegd en rust niet bij de toekomstige eigenaar.

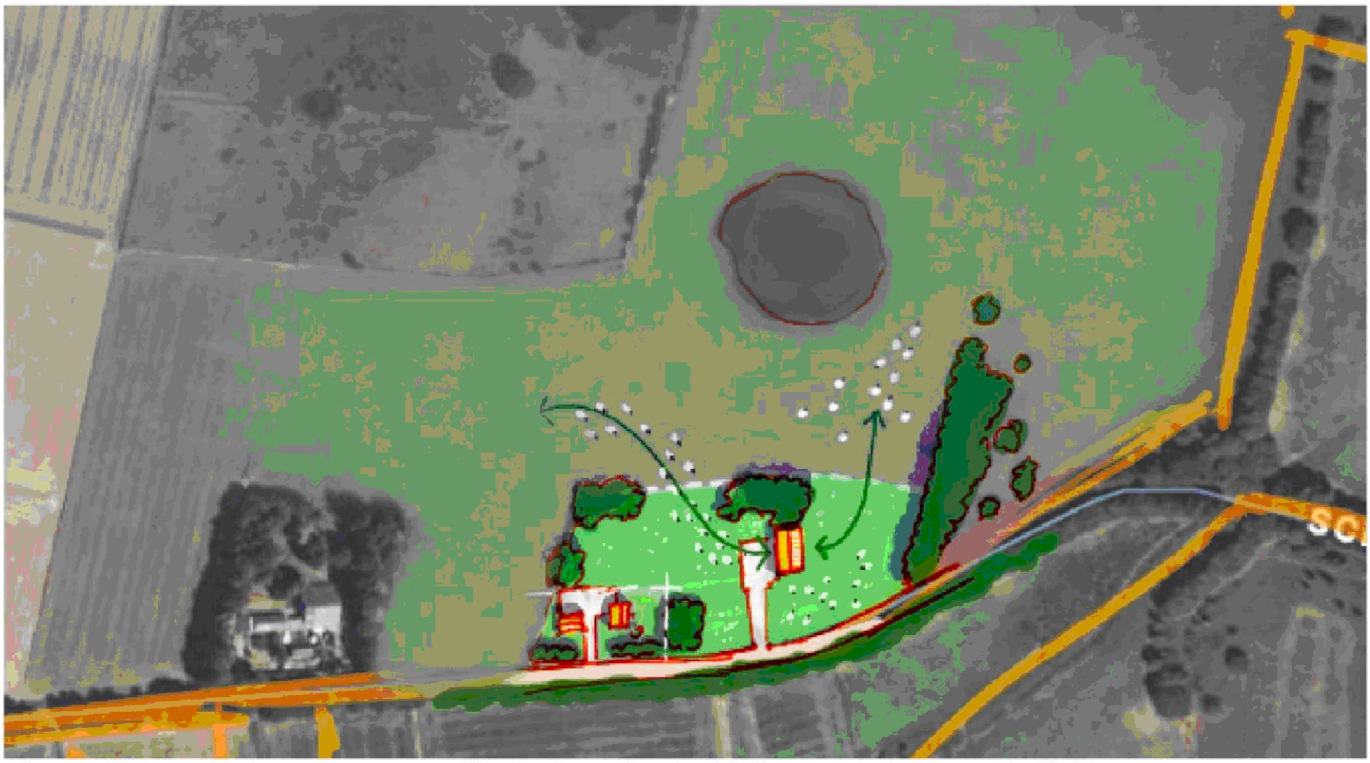

Figuur 42: Impressie van een mogelijke toekomstige inrichting van het erf aan de Holthe.

7 Vervolg

Het voorliggend schetsontwerp is de onderlegger voor het op te stellen inrichtingsplan (voorontwerp + definitief ontwerp). Het schetsontwerp is niet vrijblijvend; het geeft op hoofdlijnen de benodigde inrichting voor het Scharreveld aan; het inrichtingsplan moet vervolgens voorzien in de details van de inrichting. Op dit moment is het alleen mogelijk om in te richten binnen de gronden die eigendom zijn van de provincie en Het Drentse Landschap; dit is benoemd als scenario 3. Dit scenario vraagt behoorlijke landschappelijke ingrepen, om te voorkomen dat natuurgronden en landbouwgronden door inrichting schade ondervinden. Ecologisch gezien is uitvoering van scenario 1 het beste, gezien de hierin opgenomen omleiding van water dat ongeschikt is voor optimale natuurontwikkeling, maar de kans op snelle verwerving van de hiervoor benodigde gronden is niet in te schatten. Scenario 2 kent de omleiding van ongeschikt water niet, maar gaat er wel van uit dat alle benodigde gronden binnen het plangebied zijn verworven en heeft daardoor hetzelfde probleem als scenario 1. Gezien de huidige situatie zal het inrichtingsplan moeten uitgaan van scenario 3. Dat biedt in ieder geval al de mogelijkheid om op korte termijn de gronden ten noorden van de weg Holthe/Scharreveld in te richten en het erf Holthe 37 D/E op te schonen en in te richten. De hydrologische ingrepen in het beekdal van het Scharrebroek kunnen dan nader worden uitgewerkt.
Het inrichtingsplan wordt opgesteld door de partij die de realisatie op zich neemt en ook het proces voor aanvragen vergunning gaat doorlopen. Vergunningen zijn onder andere nodig voor het inrichten van het erf Holthe 37 D/E, waaronder het bouwen van een schaapskooi, het hanteren van een ander peilbeheer, het bouwen van een stuw, de aanleg van een kade en watergang en het dieper graven dan 30 cm onder maaiveld (binnen bestemming agrarisch met waarden en bestemming natuur). Verder verdient het vanwege de aanwezigheid van gastransportleidingen in het plangebied aanbeveling om het inrichtingsplan tijdig te bespreken met de N.V. Nederlandse Gasunie.
In het schetsontwerp is de wens geuit om de weg Holthe – Scharreveld af te sluiten voor doorgaand verkeer. De gemeente Midden-Drenthe heeft aangegeven de mogelijkheid te onderzoeken. Het is wenselijk hierover duidelijkheid te hebben voorafgaand aan het opstellen van het inrichtingsplan.

Als planning heeft de provincie Drenthe het volgende aangegeven:
2023: start van het project en eco-hydrologisch onderzoek gereed;
Eind 2023: duidelijkheid over de verkoopstrategie van de provinciale gronden binnen het plangebied;
Zomer 2024: oplevering van het schetsontwerp voor de in te richten 83 ha, met inachtneming van haalbaarheid en fasering op basis van de dan beschikbare gronden (grondposities).
Het vervolgtraject, namelijk de realisatie van het plan, valt zoals gezegd buiten het kader van het schetsontwerp. De planning voor de realisatie is als volgt:
2025: oplevering definitief ontwerp en vergunningen gereed;
2026: aanbesteding en start werkzaamheden;
2027: 83 hectare ingericht en opgeleverd.

Er zijn voor dit schetsontwerp verkenningen uitgevoerd naar mogelijke ecologische verbindingszones tussen het Scharreveld en het ten westen ervan gelegen gebied de Eekmaten-Vossenberg en een verbindingszone tussen het Scharreveld en het ten oosten hiervan gelegen gebied Oosterveld (Orvelte/ Westerbork). Voor het daadwerkelijk kunnen realiseren van deze verbindingen is aanvullend provinciaal beleid en draagvlak bij grondeigenaren noodzakelijk. Geadviseerd wordt dit nader te verkennen.

In de opdracht voor het schetsontwerp is ook aangegeven te Inventariseren welke partijen geïnteresseerd zijn in het verwerven en inrichten van de provinciale natuurgronden in het plangebied. Momenteel voert de

provincie gesprekken met het Drentse landschap over verwerving en de daaruit voortvloeiende verplichting tot inrichting van deze gronden.

8 Literatuur

Alterra (2010). Geomorfologische kaart Nederland 2010.

Alterra (2015). Bodemkaart50000 - versie 2014.

Brouwer, A. & Buizer, J.D. (2024). *Ecologische Verbindingszones Drenthe, Een analyse van de huidige stand van zaken, de kansen en de knelpunten.* Waardenburg Ecology.

5.1.2e (2024). *Ecologische verbindingszones rond het Scharreveld, EVZ Scharreveld-Oosterveld en EVZ Scharreveld-Eekmaten.* Prolander. Opgenomen in bijlage 2.

Goede, J. de, J. Hekman & K. Wink (2024). *AAC-onderzoek Scharreveld; bureauonderzoek aardkunde, archeologie en cultuurhistorie*. Arcadis rapport 2666-8718.

Het Drents Landschap. (2022). Vegetatiekartering Scharreveld.

Kadaster (2022). Luchtfoto voorjaar 2022).

Kooij, A. & Scheper, A. (2000). *Korte schetsen van Drentse verbindingszones.* Provincie Drenthe.

Ponten, A & E. Brouwer (2024). *Inventariserend veldonderzoek – verkennende fase met veldinspecties, Scharreveld te Eursinge, gemeente Midden- Drenthe.* Laagland Archeologie Rapport 1334.

Provincie Drenthe (2000). *Realisatie ecologische verbindingszones, De Drentse Strategie.*

Provincie Drenthe (2022). *Drentse Bomen- en Bossenstrategie (DBBS), uitwerking van de landelijke bossenstrategie.*

Rijkswaterstaat (2021). Actueel Hoogtebestand Nederland 4.

Stichting Het Drentse Landschap. (2021). *Beheerplan Scharreveld, Planning voor de beheerperiode 2022 – 2032.*

TNO Geologische Dienst van Nederland. (2014). Keileemdiktekaart.

Tomassen, H. & Van Mullekom, M. (2024). *Bodem- en hydrochemisch onderzoek natuurpotenties Scharrebroek en omgeving.* B-WARE rapport RP-23.187.24.28.

Van Uchelen, E. (2010). *Amfibieën en reptielen in Drenthe, Verspreiding en levenswijze*. Profiel Uitgeverij.

9 Bijlagen

Bijlage 1: Resultaten veldinspectie faunatunnels in de N381 (22-11-2023)

Tunnelcode (zie Figuur 10)	Vorm	Grootte (±, cm)	Begroeiing ingang	Water	Geleiding	Opmerkingen
P41	Rond	50	Volledig dichtgegroeid, tunnel ontoegankelijk (Figuur x)	Tot 15 cm onder de bovenkant vol water	Veeraster, geen amfibieënscherm	De ingang is afgesloten met een hek met 3 werkende (!) stroomdraden.
P17	Rond	50	Volledig dichtgegroeid, tunnel ontoegankelijk	Paar cm water in eerste meters van tunnel, daarna droog	Veeraster, geen amfibieënscherm	De rasterpaal bij deze tunnel staat geheel los en scheef.
P16	Rond	65	Veel begroeiing voor tunnel, maar ingang langs de rand redelijk bereikbaar	Paar cm water tot ca halverwege, daarna droog	Veeraster, geen amfibieënscherm	De ingang aan andere kant lijkt deels dicht door grond en gras
P15 (Figuur x)	Rechthoek	200 breed x 170 hoog	Nauwelijks	Droog	Veeraster, geen amfibieënscherm	- Er liggen in de tunnel grote stukken steen. Deze kunnen dienen als geleiding voor amfibieën/reptielen. - Er lopen veel sporen door de tunnel: dier, mens, voertuig.
P153	Rond	100	Ingang behoorlijk dichtgegroeid	Buis tot de helft vol grond, daarop 10 cm water.	Veeraster, geen amfibieënscherm	Veel kwel (bacteriefilm op water voor tunnel)

Figuur x: Opname van de ingang van faunatunnel P41; deze is volledig dichtgegroeid en functioneert niet.

Figuur x: Faunatunnel P15 is een tunnel van 2 meter breed en 1.7 meter hoog. Rechts in de tunnel liggen brokken steen; deze kunnen als schuilplaatsen voor kleine dieren dienen.

Ecologische verbindingszones rond het Scharreveld

EVZ Scharreveld-Oosterveld en EVZ Scharreveld-Eekmaten

Door 5.1.2e 5.1.2e Prolander

Inhoudsopgave

1. Introductie 70
2. Doelsoorten EVZ's rond Scharreveld 71
2.1. Eisen van korte-termijn-doelsoorten 71
2.1.1. Korte-termijn-doelsoorten, eisen aan faunatunnels 71
2.2. Eisen van doelsoorten, wensbeeld 72
2.2.1. Wensbeeld-soorten, eisen aan faunatunnels 74
3. Knelpunten in de EVZ's rond Scharreveld 75
3.1. Knelpunten in EVZ Scharreveld-Oosterveld 78
3.1.1. Knelpunten in meest aaneengesloten aanwezige verbinding 78
3.1.2. Knelpunten in minder aaneengesloten aanwezige verbindingszones: 87
3.2. Knelpunten in EVZ Scharreveld-Eekmaten 93
4. Toelichting goed functionerende faunatunnel T1 94

Introductie

Voor veel diersoorten is het moeilijk om tussen verschillende natuurgebieden te migreren, omdat de gebieden gescheiden zijn door onnatuurlijke structuren die veel soorten niet kunnen of durven te passeren, zoals bebouwing, landbouw en wegen. Om dit tegen te gaan, worden ecologische verbindingszones (EVZ's, ook wel NNN-verbindingen) aangelegd tussen verschillende natuurgebieden. Een logische EVZ is van het Scharreveld richting het noordoosten naar het Oosterveld bij Westerbork en richting het zuidwesten naar Eekmaten en daarachter Landgoed Vossenberg (groene lijnen in Figuur 1). Tussen Scharreveld en Oosterveld en tussen Scharreveld en Eekmaten zijn al veel natuurlijke gebiedjes en landschapselementen aanwezig die gebruikt kunnen worden als onderdeel van een ecologische verbindingszone, maar er ontbreken nog schakels waardoor de gebieden in de huidige situatie niet met elkaar verbonden zijn.

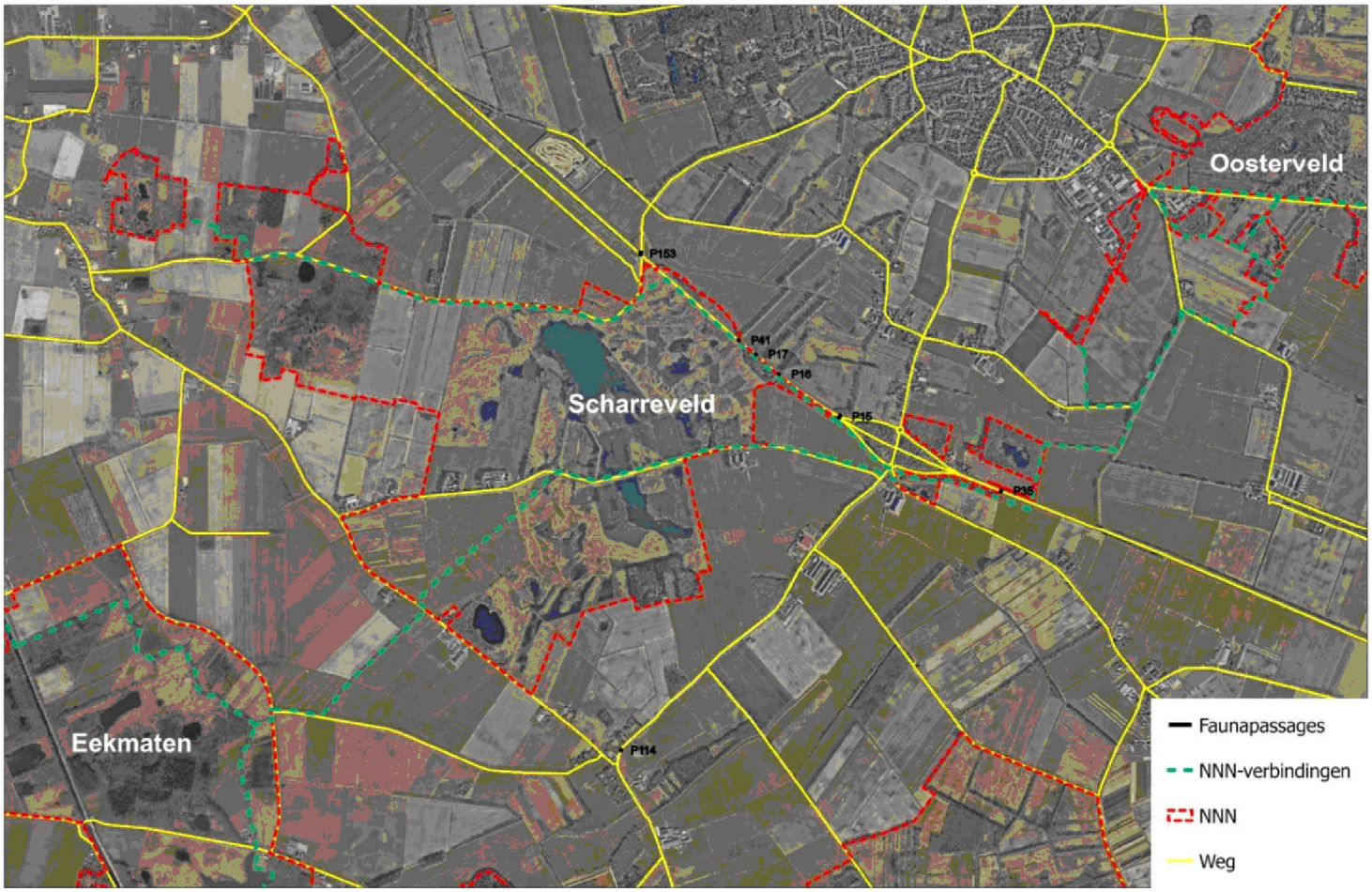

Figuur 1: De NNN-verbindingen, wegen en aanwezige faunatunnels in provinciale wegen (zwarte nummers voorafgegaan door 'P') van Scharreveld naar Oosterveld en van Scharreveld naar Eekmaten.

Doelsoorten EVZ's rond Scharreveld

Waardenburg Ecology heeft in opdracht van de Provincie Drenthe geïnventariseerd wat de huidige stand van zaken is omtrent de EVZ's in Drenthe. Waardenburg benoemt dezelfde gidssoorten voor de EVZ Scharreveld-Oosterveld en de EVZ Scharreveld-Eekmaten: das, boommarter, levendbarende hagedis, adder en oranje zandoogje. Gidssoorten (of doelsoorten) zijn kritische soorten waarop gefocust wordt bij de realisatie van de EVZ's. Als de EVZ's aan de eisen van deze soorten voldoen, zullen ook minder kritische soorten, zoals veel kleine zoogdieren, gebruik maken van de EVZ's.

Voor sommige doelsoorten zijn inrichtingsmaatregelen of aangepast beheer van de huidige EVZ-gronden voldoende om de verbindingszones geschikt te maken. Deze doelsoorten worden in dit rapport korte-termijn-doelsoorten genoemd. Van de gidssoorten van Waardenburg gaat het hierbij om das en oranje zandoogje (en andere algemene dagvlindersoorten). Soorten die niet specifiek door Waardenburg zijn genoemd, maar waarvoor de EVZ's met de huidige grondpositie wel verbeterd kunnen worden, zijn algemene amfibieënsoorten.

Voor boommarter, adder en levendbarende hagedis, de overige gidssoorten die Waardenburg heeft benoemd, kunnen de verbindingszones met de huidige grondpositie niet geschikt worden gemaakt, omdat de huidige beschikbare gronden een te smalle strook vormen. Dit geldt ook voor schraallandvlinders (o.a. gentiaanblauwtje), heikikker en rugstreeppad, relevante soorten die niet als gidssoorten zijn benoemd door Waardenburg. Voor deze soorten wordt in deze notitie een wensbeeld gepresenteerd: de inrichting van de EVZ's die voor de doelsoorten gewenst is als een voldoende brede EVZ ingericht kan worden.

Eisen van korte-termijn-doelsoorten

Voor korte-termijn-doelsoorten kunnen de EVZ's verbeterd worden door de gronden van de huidige EVZ anders te beheren of in te richten. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijke verbeteringen die gerealiseerd kunnen worden om de verbindingszones te verbeteren voor de benoemde korte-termijn-doelsoorten.

Tabel 1: Eisen van de doelsoorten, waarvoor de EVZ's wel geschikt kunnen worden gemaakt met de huidige grondpositie.

Soort	Mogelijke verbeteringen
Oranje zandoogje (en andere algemene dagvlindersoorten)	• Overjarige, kruidenrijke en/of schrale vegetatie
Das	• Opgaande begroeiing
Algemene amfibieën	• Flauwe slootoevers op het zuiden • Geïsoleerde poeltjes met flauwe oever op het zuiden • Inhammetjes in slootoever

Verbeteringen kunnen onderverdeeld worden in verbeteringen in inrichting, zoals de aanleg van een flauwe slootoever, en in beheer, zoals het laten ontstaan van overjarige begroeiing. In hoofdstuk '2. Knelpunten in de EVZ's rond Scharreveld' van dit rapport worden knelpunten in de EVZ's in de huidige situatie benoemd en er wordt besproken hoe de knelpunten verbeterd kunnen worden voor de doelsoorten met de verbeteringen die in dit hoofdstuk gepresenteerd zijn.

Korte-termijn-doelsoorten, eisen aan faunatunnels

Barrières die voor veel dieren moeilijk te passeren zijn, zijn (drukkere) wegen. Het blokkerende effect van een weg kan opgelost worden door een faunatunnel onder de weg aan te leggen. De ecologische verbindingszones tussen het Scharreveld en Oosterveld en tussen Scharreveld en

Eekmaten worden onderbroken door meerdere wegen. In een aantal wegen liggen al faunatunnels.

Eisen waar een faunatunnel aan moet voldoen, zodat dieren de tunnel gebruiken:
- Er mag geen water in de tunnel staan.
- Wat ruigere begroeiing in de buurt van de tunnelingang is prima als dekking voor dieren, maar de tunnelingang mag niet geblokkeerd worden door vegetatie.
- Er moeten goede geleidewanden naar de tunnelingangen aanwezig zijn. Er mogen geen beschadigingen aanwezig zijn waar dieren doorheen kunnen kruipen en er mag geen hoge vegetatie tegen het scherm groeien, want daarlangs kunnen dieren over het scherm klimmen.

In hoofdstuk '3. Knelpunten in de EVZ's rond Scharreveld' wordt voor elke faunatunnel besproken in hoeverre de tunnel in de huidige situatie functioneert en hoe de tunnel verbeterd kan worden. Er wordt ook benoemd waar een faunatunnel ontbreekt en aangelegd moet worden om migratie mogelijk te maken.

Eisen van doelsoorten, wensbeeld

Voor een aantal van de doelsoorten van de EVZ's rond Scharreveld kunnen de verbindingszones Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten niet geschikt worden gemaakt met de huidige grondpositie, omdat de beschikbare gronden een te smalle corridor vormen. Tabel 2 geeft een overzicht van de eisen waaraan voldaan moet worden om de EVZ's te laten functioneren voor de relevante soorten.

Tabel 2: Eisen van de doelsoorten, waarvoor de EVZ's niet geschikt kunnen worden gemaakt met de huidige grondpositie.

Soort	Breedte corridor[1]	Aantal stapstenen*		Inrichting corridor en stapsteen	Grootte faunatunnel[2]
		Naar Oosterveld	Naar Eekmaten		
Boommarter	100	0	0	Bos, struweel, houtwal	0.5x0.5
Levendbarende hagedis	25	1 (5.5 ha)	0	Vochtige heide	B*H/L=1**
Adder	500	1 (300 ha)	0	Vochtige heide	B*H/L=1**
Heikikker en Rugstreeppad	25	1 (5.5 ha)	0	Sloot, heide/schrale vegetatie, struweel, ruigte	B*H/L=1**
Schraallandvlinders (bijv. bruine vuurvlinder)	25	1 (5.5 ha)	0	Kruidenrijke, bloemrijke, heide/schrale vegetatie	Vrijwel geen schaduw in tunnel. Ecoduct meer geschikt.
Gentiaanblauwtje	70	7 (5 ha)	1 (5 ha)	Vochtige heide	Vrijwel geen schaduw in tunnel. Ecoduct meer geschikt.

** Bepaald op basis van het Handboek Robuuste Verbindingen1 en een te overbruggen afstand van 4 km tussen Scharreveld en Oosterveld en 1 km tussen Scharreveld en Eekmaten (de lengte van de meest aaneengesloten aanwezige verbinding in Figuur 2).*
*** Deze formule staat voor breedte*hoogte/lengte (alle maten in meters). Voor een optimaal gebruik van de tunnel is de uitkomst van deze formule gelijk aan 1. Bij een uitkomst van 0.6 is gebruikt minder frequent en bij 0.25 is gebruik vrij beperkt.*

Grote delen van de huidige verbindingszones zijn slechts enkele meters breed en bestaan bijvoorbeeld uit een houtwal of een sloot met steile oevers. Uit Tabel 2 volgt dat de EVZ's sterk verbreed zouden moeten worden met vochtige heide en schrale vegetatie en opgaande begroeiing om migratie van de doelsoorten mogelijk te maken. Om dit te kunnen realiseren, zijn meer gronden benodigd. Figuur 2 geeft een grof zoekgebied voor een bredere verbindingszone weer. Het zoekgebied omvat de lagere delen in het landschap, omdat een aantal van de doelsoorten een voorkeur voor vochtige habitats heeft. Er zou ook gekeken kunnen worden naar de mogelijkheden voor verbreding van de huidige verbindingszone (ook weergegeven in Figuur 2), op voorwaarde dat daar de habitats van de doelsoorten gerealiseerd kunnen worden, ondanks dat de huidige verbindingszone hoger in het landschap ligt.

Een alternatieve mogelijkheid die overwogen kan worden, is in overleg gaan met aangrenzende grondeigenaren over de mogelijkheden van een kruidenrijke akkerrand op hun grond, aangrenzend aan de huidige EVZ's. Voor de grondeigenaar is hiervoor mogelijk subsidie beschikbaar. Er moet goed gekeken worden in hoeverre op deze manier de juiste inrichting van de EVZ's voor de doelsoorten wordt bereikt, maar op korte termijn biedt dit misschien een mogelijkheid om het functioneren van de EVZ's te verbeteren.

[1] Handboek Robuuste Verbindingen, 2001
[2] Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrasctructuur 2021

Tot slot is de afstand tussen het Scharreveld en het Oosterveld voor veel soorten te groot om te overbruggen via een corridor (een strook natuur die als verbinding fungeert). Er moeten stapstenen (kleine natuurgebiedjes) aangelegd worden in de corridor om de afstand voor minder mobiele soorten overbrugbaar te maken. Tabel 2 benoemt hoeveel en hoe grote stapstenen nodig zijn voor elke soort en hoe ze ingericht moeten worden. De afstand tussen het Scharreveld en de Eekmaten is voor de meeste soorten te overbruggen via een corridor. Alleen voor gentiaanblauwtje is een stapsteen nodig tussen Scharreveld en Eekmaten.

Wensbeeld-soorten, eisen aan faunatunnels

Wat betreft faunatunnels volgt uit Tabel 2 dat de meest kritische doelsoorten schraallandvlinders zijn, o.a. gentiaanblauwtje. Schraallandvlinders maken alleen gebruik van faunatunnels waar nauwelijks schaduwwerking is. Om dit te bereiken moet een tunnel dusdanig groot worden dat dit in de praktijk niet haalbaar is. Een ecoduct lijkt voor deze soorten de beste oplossing. Na vlinders zijn de meest kritische soorten in Tabel 2 levendbarende hagedis, adder, heikikker en rugstreeppad. Voor deze soorten voldoet een optimale faunatunnel aan de formule breedte*hoogte/lengte≥1 (alle maten in meters). Om een weg van 10 meter te passeren moet een tunnel dan bijvoorbeeld minimaal 5 meter breed en 2 meter hoog zijn. Geen van de faunatunnels die nu aanwezig zijn in de EVZ's Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten voldoen aan deze formule en er zijn geen ecoducten aanwezig voor schraallandvlinders. Dit betekent dat om de verbinding geschikt te maken voor alle doelsoorten faunatunnels vervangen moeten worden door ecoducten. Dit wordt relevant als de verbindingszones tussen faunatunnels verbreed zijn, zoals aangegeven in Tabel 2.

Knelpunten in de EVZ's rond Scharreveld

In de huidige situatie functioneren de ecologische verbindingszones Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten niet. Op verschillende plekken zijn knelpunten aanwezig die de EVZ's onderbreken. In Figuur 2 is de meest aaneengesloten aanwezige ecologische verbindingszone tussen Scharreveld en Oosterveld en tussen Scharreveld en Eekmaten op de kaart aangegeven en de aanwezige knelpunten zijn benoemd. Tussen het Scharreveld en Oosterveld zijn ook minder aaneengesloten aanwezige verbindingen aangegeven. Onder Figuur 2 wordt elk knelpunt uit de figuur toegelicht en er wordt benoemd hoe het knelpunt op korte termijn verbeterd kan worden. Alle knelpunten dienen verbeterd te worden om de verbindingszone goed te laten functioneren voor de korte-termijn-doelsoorten. Voor de wensbeeld-doelsoorten is, zoals eerder benoemd, een bredere EVZ noodzakelijk.

De EVZ's Scharreveld-Oosterveld en Scharreveld-Eekmaten zijn geïnventariseerd in maart 2024. De verkenning bestond uit een combinatie van kaartenanalyse en veldbezoeken. Het is belangrijk op te merken dat niet de volledige EVZ's in detail geïnventariseerd zijn en dat er in de loop van de tijd nieuwe knelpunten kunnen ontstaan, dus bij het oplossen van de knelpunten moeten de EVZ's helemaal langsgelopen worden om eventuele andere knelpunten te signaleren.

SCHARREVELD
Oosterveld
K1
K2
K3
K4
K5
K6
K7
K8
K9
K10
K11
K12
K13
K14
K15
K16
T1
T2
T3
T4
T5
N224
N381

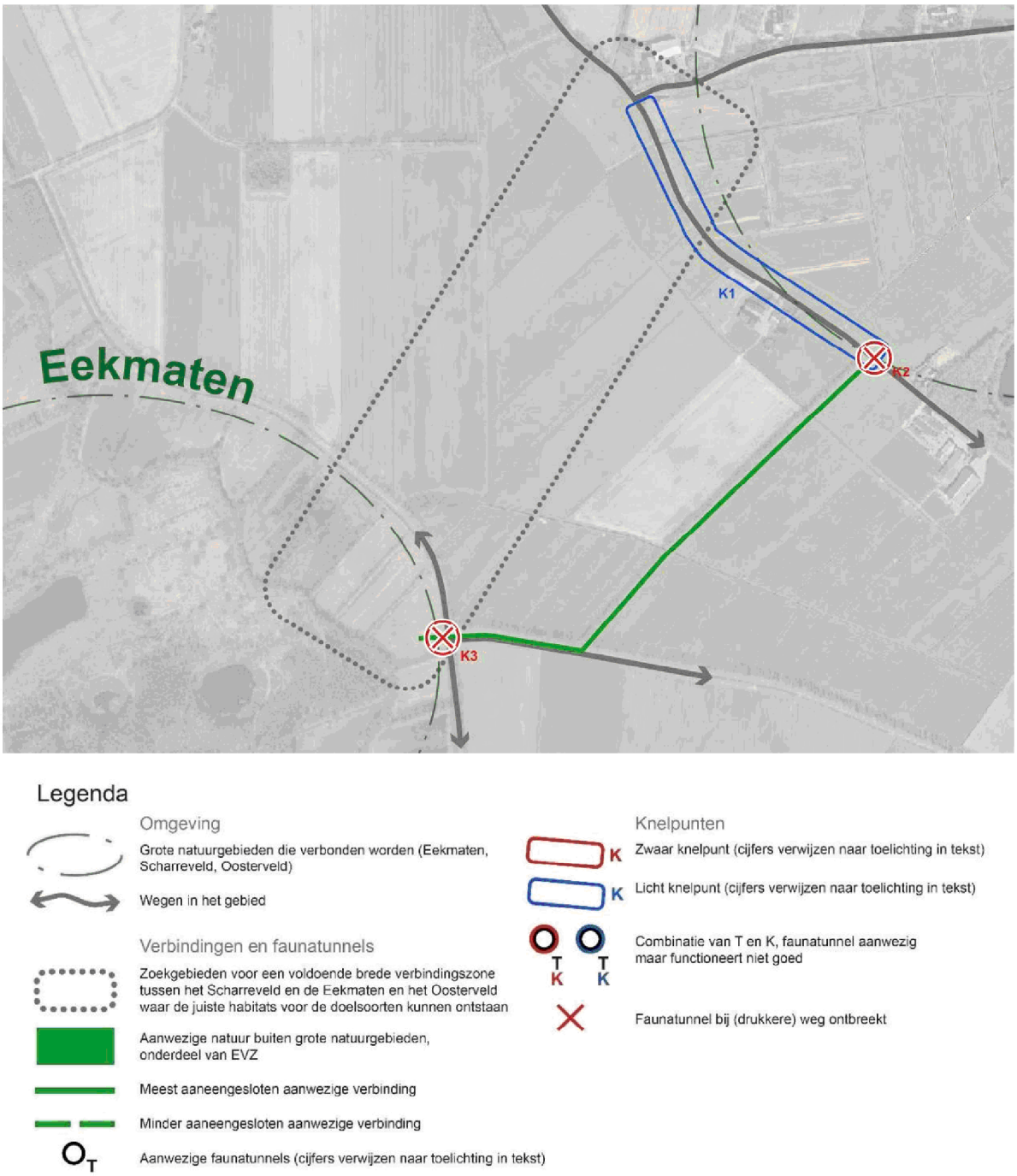

Figuur 2: Analyse van de ecologische verbindingszones tussen Scharreveld en Oosterveld en tussen Scharreveld en Eekmaten.

Knelpunten in EVZ Scharreveld-Oosterveld

Knelpunten in meest aaneengesloten aanwezige verbinding

K1, Licht knelpunt:

Dit gedeelte van de verbinding bestaat uit een verhard weggetje met aan één kant een houtsingel met ondergroei van struiken en aan de andere kant een gemaaide berm. Voor das en vleermuizen zal dit nu al een redelijke verbinding vormen. Voor vlinders kan het verbeterd worden door de bloemrijkdom te verhogen met verschralend beheer en eventueel door inzaaien van lokaal inheemse bloemen.

De houtwal staat in de berm aan de zuidkant van de weg Scharreveld en de dieren moeten vervolgens naar de noordkant van de weg naar de faunatunnel in de N374.
In de weg Scharreveld is hier geen faunatunnel aanwezig om dieren veilig te laten passeren. Of een faunapassage hier noodzakelijk is, hangt af van de toekomstige inrichting van de weg. In het Schetsontwerp Scharreveld wordt geadviseerd om de weg af te waarderen. Als dit gebeurt, is een faunatunnel mogelijk niet nodig.

K2, Zwaar knelpunt (faunatunnel T2, niet aangegeven op de provinciale kaart (Figuur 1)):

Hier ligt een faunatunnel onder de N374 en een tunnel onder het naastliggende fietspad met in de middenberm tussen de weg en het fietspad een open eiland met geleiding eromheen (Figuur 3-5). Er liggen grote tunnels die voor veel doelsoorten geschikt kunnen zijn. In de huidige situatie functioneren de tunnels niet, omdat begroeiing de ingangen blokkeert (Figuur 3) en omdat de tunnels vol water staan (Figuur 4). De ingangen moeten goed open worden gemaakt en gehouden. Daarnaast moet er gekeken worden of de tunnels later in het jaar, als de doelsoorten migreren, nog steeds te nat zijn en als dit zo is, zijn maatregelen nodig om de tunnel droger te houden.

Er is geleiding aanwezig bij tunnel T2, maar deze behoeft onderhoud om goed te functioneren (Figuur 5). Kapotte geleiding dient gerepareerd of vervangen te worden en voor het geleidingsscherm moet de vegetatie kort worden gehouden.

Figuur 3: Westkant van de faunatunnel T2. De begroeiing direct voor de ingang blokkeert de tunnel.

Figuur 4: Oostkant van faunatunnel T2. Hier is te zien dat de tunnel te nat is, waardoor veel dieren niet door de tunnel gaan.

Figuur 5: Links van de faunatunnel is te zien dat de geleiding kapot is, waardoor dieren over de geleiding alsnog de weg op kunnen.

K3 (faunatunnel T3, niet aangegeven op de provinciale kaart (Figuur 1)), Zwaar knelpunt:

Er ligt een faunatunnel onder de Garmingerstukken (Figuur 6 en 7). De tunnel is relatief klein. Om de faunatunnel te laten functioneren, moet de ingang aan de westkant die nu helemaal is dichtgegroeid, open worden gemaakt en gehouden (Figuur 6). De tunnel ligt er mooi droog bij. Er is prima geleiding aanwezig aan beide kanten. Er is hoge vegetatie aanwezig vlak voor de geleiding waardoor dieren via de vegetatie over de geleiding kunnen klimmen. De vegetatie moet langs de geleiding kort worden gehouden. Aan de oostkant kan de geleiding worden verbeterd door U-vormige keerelementen toe te voegen aan beide uiteinden van de geleiding.

Figuur 6: Westkant van faunatunnel T3. De ingang is volledig dichtgegroeid met vegetatie, waardoor dieren er niet doorheen gaan.

Figuur 7: Oostkant van faunatunnel T3.

K4 (faunatunnel T4, P35 op de provinciale kaart (Figuur 1)), Zwaar knelpunt:

Er ligt een grote faunatunnel onder de N381 (Figuur 8). Deze tunnel functioneert niet, omdat hij vol water staat. Er moet gecontroleerd worden of deze tunnel later in het jaar, als de doelsoorten migreren, nog steeds te nat is. Als dit zo is, moeten maatregelen worden genomen om de tunnel droger te maken.

Er loopt een veeraster voor de tunnelingang langs. In dit raster ligt een kleine buis, waar dieren doorheen kunnen (30 cm diameter).

De geleiding naar de tunnel wordt gevormd door een raster zonder amfibieënscherm. Het toevoegen van een amfibieënscherm is hier noodzakelijk.

Alleen de zuidkant van de tunnel is beoordeeld.

Figuur 8: Zuidkant van faunatunnel T4.

K5, Zwaar knelpunt:

Dit deel van de verbindingszone wordt gevormd door een smalle houtwal van een enkele rij bomen (Figuur 9). Dit is voor de doelsoorten onvoldoende als verbindingszone. Een bredere verbindingszone is noodzakelijk om doelsoorten te laten migreren. Met de aangrenzende grondeigenaren overleggen over mogelijkheden om een kruidenrijke akkerrand te laten ontstaan langs de houtwal, waarvoor mogelijk subsidie beschikbaar is, zou misschien een alternatief kunnen zijn voor een bredere EVZ. Of dit voor de doelsoorten het gewenste resultaat oplevert moet kritisch beoordeeld worden.

Figuur 9: Hier wordt de EVZ gevormd door een enkele houtwal.

K6, Licht knelpunt:

Dit deel van de verbindingszone wordt gevormd door een zandpad met een sloot en een enkele houtsingel (Figuur 10). De bermen zijn kort gemaaid. De verbindingszone gaat beter functioneren door in de bermen overjarige kruidenrijke vegetatie te laten ontstaan, die gefaseerd wordt gemaaid en afgevoerd. Eventueel kan een lokaal inheems bloemenmengsel worden ingezaaid.

Figuur 10: Hier wordt de EVZ gevormd door een zandpad met aan de ene kant een sloot en aan de andere kant een houtsingel.

K7, Licht knelpunt:

Dit gedeelte van de verbindingszone bestaat uit een gemaaid schouwpad (Figuur 11). Dit deel kan verbeterd worden door in de bermen overjarige kruidenrijke vegetatie te laten ontstaan, die gefaseerd gemaaid en afgevoerd wordt. Eventueel kan een lokaal inheems bloemenmengsel worden ingezaaid.

In het verlengde ligt De Galgenberg (Figuur 12). Dit element is nu kort gemaaid. Als het in relatie tot cultuurhistorie mogelijk is, zou het mooi zijn om ook op de Galgenberg overjarige kruidenrijke vegetatie te laten ontstaan.

Figuur 11: Hier bestaat de EVZ uit een gemaaid schouwpad.

Figuur 12: De Galgenberg, onderdeel van de EVZ, in het verlengde van het schouwpad in Figuur 11.

K8, Zwaar knelpunt:

Dit gedeelte van de verbindingszone bestaat uit een schouwpad en een sloot (Figuur 13). De EVZ kan hier verbeterd worden door één of beide slootoevers te verflauwen, bij voorkeur op het zuiden, en door overjarige kruidenvegetatie te laten ontstaan op de flauwe slootoever(s). Eventueel kan lokaal inheems bloemenmengsel ingezaaid worden.

In de Orvelterstraat is hier geen faunatunnel aanwezig. De Orvelterstraat fungeert daardoor als barrière waar dieren mogelijk niet overheen durven en waar ze, als ze oversteken, de kans lopen om aangereden te worden. Er moet een geschikte faunatunnel worden aangelegd om dieren te laten passeren.

Figuur 13: Een deel van de EVZ, bestaande uit een sloot met steile oevers en een kort gemaaid schouwpad.

Knelpunten in minder aaneengesloten aanwezige verbindingszones:

K9, Licht knelpunt:

Langs de afrit van de N381 zijn een brede berm en een sloot aanwezig (Figuur 14). De vegetatie was kort gemaaid. De verbindingszone gaat beter functioneren door de slootoever aan de wegkant (op het zuiden) te verflauwen en hier vervolgens een strook overjarige kruidenrijke vegetatie te laten ontstaan, die gefaseerd gemaaid en afgevoerd wordt. Eventueel kan een lokaal inheems bloemenmengsel worden ingezaaid. Langs de weg moet aan beide kanten een strook van enkele meters wel regelmatig gemaaid worden om verkeersslachtoffers te voorkomen. Als het verflauwen van de oever niet haalbaar is, heeft alleen het laten ontstaan van meer kruidenrijke vegetatie al een positief effect, zij het in mindere mate. Als alternatief kan met de eigenaar van het aangrenzende perceel overlegd worden over mogelijkheden om de zuidelijke slootoever te verflauwen en/of kruidenrijk te laten worden, waarvoor mogelijk subsidie beschikbaar is. Verflauwen van de noordelijke oever heeft wel de voorkeur, omdat deze oever op het zuiden zit en daardoor beter opwarmt wat wenselijk is voor de doelsoorten.

Figuur 14: Kort gemaaide EVZ langs een afrit van de N381.

Figuur 15: Het verlengde van het deel van de EVZ in Figuur 14.

K10, Licht knelpunt:

Dit gedeelte bestaat uit een breed schouwpad en een houtsingel. Dit lijkt geen optimale verbindingszone en er lijkt vanaf hier geen potentiële verbinding naar andere natuurgebieden aanwezig. De tunnel T1 in de N381 is een zeer grote tunnel (ca 2 x 1.7 m) en daarom geschikt als faunatunnel voor de doelsoorten. Dergelijke tunnels komen niet veel voor en het is daarom nuttig te verkennen of benutting in de verbinding tussen het Scharreveld en het Oosterveld mogelijk is.

K11, Licht knelpunt:

Dit gedeelte van de verbinding bestaat uit een verhard landweggetje met aan weerszijden een houtsingel met ondergroei van struiken. Voor das en vleermuizen zal dit nu al een redelijke verbinding vormen. Voor vlinders kan het verbeterd worden door de bloemrijkdom te verhogen met verschralend beheer en eventueel door inzaaien van lokaal inheemse bloemen.

K12, Zwaar knelpunt:

Dit gedeelte van de ecologische verbinding bestaat uit een landbouwsloot met steile oevers (Figuur 16). Dit is voor de doelsoorten onvoldoende als verbindingszone. Een bredere verbindingszone is noodzakelijk om doelsoorten te laten migreren. Met de aangrenzende grondeigenaren overleggen over mogelijkheden om een kruidenrijke akkerrand te laten ontstaan langs de sloot, waarvoor mogelijk subsidie beschikbaar is, zou misschien een alternatief kunnen zijn voor een bredere EVZ. Of dit voor de doelsoorten het gewenste resultaat oplevert moet kritisch beoordeeld worden.

Figuur 16: Een deel van de EVZ, bestaande uit een sloot met steile oevers.

K13, Licht knelpunt:

Dit gedeelte van de verbindingszone kon niet geïnventariseerd worden in het veld. Op de luchtfoto lijkt dit een smalle houtwal en dus geen optimale verbinding. Nadere beoordeling in het veld is noodzakelijk.

K14, Zwaar knelpunt:

De verbinding bestaat hier uit een sloot met steile oevers en een wegberm (Figuur 17). De verbinding kan hier verbeterd worden door één of beide slootoevers te verflauwen, bij voorkeur op het zuiden, en door overjarige kruidenvegetatie te laten ontstaan op de flauwe slootoever(s). Eventueel kan lokaal inheems bloemenmengsel ingezaaid worden.

In de Orvelterstraat is hier geen faunatunnel aanwezig. De Orvelterstraat fungeert daardoor als barrière waar dieren mogelijk niet overheen durven en waar ze, als ze oversteken, de kans lopen om aangereden te worden. Er moet een geschikte faunatunnel worden aangelegd om dieren te laten passeren, inclusief een dam met duiker om de sloot passeerbaar te maken.

Figuur 17: Hier bestaat de EVZ uit een sloot met steile oevers en een berm.

K15, Licht knelpunt:

Hier ligt een faunatunnel in de Orvelterstraat (Figuur 18). Het is een tunnel van het merk ACO met sleufopeningen in de bovenkant. De tunnel is relatief klein en daarom in ieder geval niet geschikt voor reptielen. Voor de meeste andere soorten kan de tunnel geschikt zijn als goed onderhouden. Op dit moment functioneert de tunnel redelijk, maar onderhoud is noodzakelijk om het functioneren te verbeteren. De tunnelingangen zijn deels versperd door aarde en bladeren, waardoor niet de volledige tunnelhoogte wordt benut. Daarnaast behoeft de geleiding licht onderhoud, waaronder het vernieuwen van ontbrekende bouten, het dichten van kieren, het verwijderen van vegetatie die tegen en over de geleiding groeit en het verwijderen van teveel grond voor de geleiding (waardoor de geleiding effectief lager is). Aan de noordkant komt de tunnel uit in een diepe sloot (Figuur 19). Deze sloot vormt een barrière voor veel doelsoorten. Een dam met duiker voor de faunatunnel zou hier uitkomst bieden.

Figuur 18: De faunatunnel T5. Op de foto is te zien dat de ingang van de faunatunnel erg laag is geworden, omdat er veel aarde en bladeren voor de ingang liggen.

Figuur 19: Hier is te zien dat de faunatunnel T5 uitkomt naast een diepe sloot, een barrière voor kleine soorten. Dit kan opgelost worden door een dam met duiker.

K16, Zwaar knelpunt:

Dit knelpunt is niet direct onderdeel van de ecologische verbindingszone Scharreveld-Oosterveld, maar het oplossen van dit knelpunt zal die verbinding indirect wel versterken en het is sowieso een knelpunt dat opgelost dient te worden. De Orvelterstraat vormt hier een blokkade tussen het Oosterveld en het bosgebied richting het zuiden. Hier ligt geen faunatunnel in de weg. Om de barrièrewerking van de Orvelterstraat op te heffen, moet hier een faunatunnel worden aangelegd.

Knelpunten in EVZ Scharreveld-Eekmaten

K1, Licht knelpunt:

Om de migratie van vleermuizen van en naar het Scharreveld mogelijk te maken, moeten langs dit gedeelte van de weg bomen en hogere struiken kunnen groeien. Vleermuizen hebben hoge structuren in het landschap, zoals bomen, nodig om te volgen en hun weg te vinden. In de huidige situatie is hier langs sommige stukken van de weg al boomopslag van enkele meters hoog aanwezig. Als dit verder kan ontwikkelen, vormt dit voor vleermuizen geschikte geleiding. Op de stukken waar de vegetatie nu nog kort wordt gehouden, kan door te stoppen met maaien ook opgaande begroeiing ontstaan.

K2, Zwaar knelpunt:

In de Holterstraat is hier geen faunatunnel aanwezig. De Orvelterstraat fungeert daardoor als barrière waar dieren mogelijk niet overheen durven en waar ze, als ze oversteken, de kans lopen om aangereden te worden. Er moet een geschikte faunatunnel worden aangelegd om dieren te laten passeren.

K3, Zwaar knelpunt:

Hier ligt geen faunatunnel in de weg waar de weg Vosheugte op uitkomt. Deze weg vormt daardoor een barrière waar dieren mogelijk niet overheen durven en waar ze, als ze oversteken, de kans lopen om aangereden te worden. Er moet een geschikte faunatunnel worden aangelegd om dieren te laten passeren.

Toelichting goed functionerende faunatunnel T1

Faunatunnel T1 (P15 op de provinciale kaart (Figuur 1)) is een geschikte goed functionerende faunatunnel. De tunnel is ca 2 meter breed en 1.70 meter hoog (Figuur 20). De ingangen zijn goed vrij van vegetatie en de tunnel is goed droog. Geleiding wordt gevormd door een raster zonder amfibieënscherm. Een amfibieënscherm toevoegen is noodzakelijk om de tunnel beter te laten functioneren. Aan een zijkant van de tunnel liggen grote stukken steen. Dit kan als schuilmogelijkheid voor kleine dieren fungeren.

Figuur 20: De grote faunatunnel T1. Aan de rechterkant in de tunnel zijn de steenbrokken te zien die schuilmogelijkheid bieden aan kleine dieren.